

ORSZÁGOS GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLAT

4025 Debrecen, Piac utca 9/b.

Tel.: 52/413-338, E-mail: ogysz@ogysz.hu

honlap: www.ogysz.hu

Hivatali kapu: OGYSZ KRID: 566524373

ORSZÁGOS GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLAT

SZAKMAI PROGRAMJA

2023.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat gyermekvédelmi szolgáltatóként elkészített jelen Szakmai Programja az intézmény szervezeti keretei között folytatott területi gyermekvédelmi szakszolgáltatások és befogadó gyermekotthoni ellátások célját, alapelveit, szakmai módszereit tartalmazó alapidokumentum.

A Szakmai Program alapidokumentumát az 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyermekvédelmi Törvény vagy Gyvt.) és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szellemisége, szabályai határozzák meg.

E Szakmai Program alapján, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok és a hozzájuk kapcsolódó befogadó gyermekotthonok a területi szükségletekhez igazodóan nyújtják szolgáltatásaikat és ellátásaikat. A Szakmai Program a sajátosságoknak, jellegzetességeknek megfelelően és részletesen szabályozza a feladatellátás konkrét szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szakszolgáltatási, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, a szolgáltatásról és befogadásról szóló tájékoztatás és az együttműködések helyi módját. A Szakmai Program és a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok hozzá kapcsolódó ügyrendjei, eljárás rendjei és szakmai protokolljai együtt biztosítják a helyi szakmai közösségek önállóságát, módszertani szabadságát.

Jelen Szakmai Program a fenntartó jóváhagyásával és a szakmai közösség elfogadásával lép életbe és határozatlan időre szól. Felülvizsgálatáról az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat igazgatója szükség szerint, de legalább két évente gondoskodik.

Ezen túlmenően a befogadó gyermekotthonok helyi Szakmai Programjai a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 111. § szerint, a pedagógus munkakörben foglalkoztatott, továbbá a nevelő-gondozó munkát közvetlenül segítő felsőfokú végzettségű munkatársak által elfogadott nevelési alapidokumentumnak minősülnek.

Tartalom

AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSE -----	6
TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLTATÁSOK SZAKMAI PROGRAMJA -----	8
I. A szakszolgáltatások igénybe vevőinek jellemzői -----	8
II. A szakszolgáltatások célja, feladatai -----	9
III. A szakszolgáltatások általános alapelvei -----	10
IV. A szakszolgáltatások igénybevételének módja -----	13
V. A szakszolgáltatások szakmai tartalma, módja, szervezeti kerete -----	13
1) A gyermekek elhelyezésével kapcsolatos szakszolgáltatások-----	14
2) A gyermekek gyámságával kapcsolatos szakszolgáltatás-----	33
3) Az örökbefogadással kapcsolatos szakszolgáltatás-----	41
4) Közvetítői eljárásokkal és más, szervezési feladatokkal kapcsolatos szakszolgáltatás-----	50
5) Krízisszolgáltatással kapcsolatos szakszolgáltatás-----	53
6) Nyilvántartással kapcsolatos szakszolgáltatás-----	54
7) Szaktanácsadással kapcsolatos szakszolgáltatás-----	57
8) A gyermekek meghallgatásával és terápiájával kapcsolatos szakszolgáltatás-----	59
VI. Az igénybe vevők és a szolgáltatást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok -----	59
1) Az igénybe vevők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok-----	59
2) A szolgáltatást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok-----	63
VII. A minőségbiztosítás elemei -----	66
1) A szakszolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja-----	66
2) A szakszolgáltatás értékelése - kritériumrendszere-----	68
VIII. Kapcsolatok, együttműködés -----	77
BEFOGADÓ GYERMEKOTTHONOK SZAKMAI PROGRAMJA (ÁLTALÁNOS RÉSZ) -----	79
I. A befogadó gyermekotthoni ellátást igénybe vevők jellemzői -----	79
II. A befogadó gyermekotthon célja, feladatai -----	80
III. A befogadó gyermekotthoni ellátás alapelvei -----	82
IV. A befogadó gyermekotthoni ellátás igénybevételének módja -----	84
V. A befogadó gyermekotthoni ellátás szakmai tartalma, módja -----	85

1) A teljeskörű ellátás szolgáltatás elemei-----	85
2) A befogadó gyermekotthoni szolgáltatások-----	90
3) Az eltérő gondozást-nevelést igénylők ellátása-----	93
<i>VI. A befogadó gyermekotthont igénybe vevők és az ellátást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok-----</i>	<i>95</i>
1) Az igénybe vevők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok-----	95
2) Az ellátást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok-----	100
<i>VII. A minőségbiztosítás elemei-----</i>	<i>101</i>
<i>VIII. Kapcsolatok, együttműködés-----</i>	<i>103</i>
<i>Mellékletek jegyzéke-----</i>	<i>106</i>
<i>I. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Bács-Kiskun Vármegye-----</i>	<i>108</i>
<i>II. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szikla Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>124</i>
<i>III. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Virág Befogadó Gyermekotthon Békés Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>140</i>
<i>IV. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Károly Befogadó Gyermekotthon Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>165</i>
<i>V. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros Befogadó Gyermekotthonai Szakmai Programja-----</i>	<i>195</i>
<i>VI. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Iránytű Befogadó Gyermekotthon Győr-Moson-Sopron Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>258</i>
<i>VII. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Tégláskert Befogadó Gyermekotthon Hajdú-Bihar Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>308</i>
<i>VIII. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Egri Csillagok Befogadó Gyermekotthon Heves Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>345</i>
<i>IX. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Befogadó Gyermekotthonai Szakmai Programja-----</i>	<i>386</i>
<i>X. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fészek Befogadó Gyermekotthon Nógrád Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>431</i>
<i>XI. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>454</i>
<i>XII. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nyírszőlősi Befogadó Gyermekotthon Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Szakmai Programja-----</i>	<i>494</i>

<i>XIII. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegye Szakmai Programja</i>	534
<i>XIV. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szivárvány Befogadó Gyermekotthon Vas Vármegye Szakmai Programja</i>	570
<i>XV. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Diófa Befogadó Gyermekotthon Veszprém Vármegye Szakmai Programja</i>	622
<i>XVI. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Landorhegyi Befogadó Gyermekotthon Zala Vármegye Szakmai Programja</i>	648
<i>XVII. Melléklet: Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kiscsillag Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye Szakmai Programja</i>	686
<i>Függelékek jegyzéke</i>	702
<i>I. Függelék: Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata</i>	703
<i>II. Függelék: Házirend minta az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálati Befogadó Gyermekotthonai számára</i>	704
<i>III. Függelék: Szakmai protokoll szempontsor az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Befogadó Gyermekotthonaiban dolgozó munkatársak számára</i>	711
<i>IV. Függelék: Az intézmény adatai</i>	720

AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSE

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat (továbbiakban OGYSZ) missziója a gyermekek jogainak érvényesülése érdekében a védelem biztosítása a gyermekek számára, a fejlődésüket akadályozó vagy hátráltató veszélyek ellen. Az intézmény a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatásokkal és a hozzájuk kapcsolódó befogadó gyermekotthoni ellátással a családjukat veszített gyermekek érdekeit érvényesíti, az állami felelősségvállalás garanciájával gondoskodik arról, hogy a gyermekek hátrányai csökkenjenek, esélyeik növekedjenek, jóllétük kiteljesedjék.

Az OGYSZ a fővárosban és az ország 19 megyéjében működő területi gyermekvédelmi szakszolgálat (továbbiakban TGYSZ) által szervezi a családjukból kiemelt gyermekek köré a szakszolgáltatásokat és amennyiben befogadó gyermekotthoni szervezeti egység rendelkezésre áll, a TGYSZ nyújtja a gyermekek számára az azonnali befogadás lehetőségét és a családot helyettesítő ellátást. Emellett minden rászoruló gyermek megsegítésére rendelkezésre áll a közvetítői szolgáltatás, a krízisszolgáltatás, valamint a meghallgató és terápiás szolgáltatás, e szolgáltatások biztosításával, a családi kapcsolatok támogatásával és megerősítésével a TGYSZ elősegíti, hogy a gyermekek elkerüljék a szakellátásba kerülést.

A szakszolgáltatások és a befogadó gyermekotthoni ellátás elsősorban a családjukból kiemelt gyermekek mielőbbi hazakerülését szolgálják, vérszerinti családi kapcsolataik támogatásával és megőrzésével a cél az, hogy a gyermekek csak annyi időt töltsenek a szakellátásban, amennyi érdekükben áll és feltétlenül szükséges. Másodsorban a szakszolgáltatások a gyermek érdekében álló örökbefogadással új család és új családi jogállás biztosítását célozzák, s ha az előbbieket nem lehetségesek, akkor biztonságos és tartós kapcsolatokkal és gondozással az önálló életre való felkészítést segítik elő.

A szakszolgáltatásokat és a befogadó gyermekotthoni ellátást nyújtók a gyermeki jogok érvényesítését helyezik gyermekvédelmi munkájuk fókuszába. Szakmai feladatellátásuk során, szakmai és személyes elhivatottsággal, a gyermekvédelem alapelvei szerint, a szakmai módszertanok és eszköztárak használatával törekednek elérni a rájuk bízott gyermekek legjobb érdekének érvényesítését.

Gyermekvédelmi munkájukban központi helyet foglalnak el a társadalmi igazságosság és gondoskodás, a gyermeki jogok, a közös felelősségvállalás és a különbözőségek tiszteletének elvei. A társadalomtudományok elméleteivel, valamint a helyi tudásokkal felvértezve mozdítják elő az emberek és rendszerek aktivitását a gyermekek és családjaik jóllétének megteremtése érdekében, a mindenkor érvényes jogszabályok betartásával.

Az intézmény munkatársai feladatvégzésük során együttműködnek minden, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi területen működő önkormányzattal, hatósággal, egyházi és alapítványi szolgáltatóval, civil kezdeményezéssel. A közös cél támogatni azokat, akik örökbefogadóként, nevelőszülőként vagy önkéntes tevékenységgel kívánnak közreműködni

abban, hogy a szakellátott gyermekek élete biztonságos, örömteli legyen. Együtt törekszünk a gyermekeket érő veszélyek elhárítására, szükség esetén a károk és fájdalmak enyhítését végezzük. A munkatársak elhivatott és empátikus hozzáállással biztosítják, hogy a gyermekek, fiatal felnőttek és családjaik a szakszolgáltatások igénybevételekor minden körülmények között megőrizhessék személyiségük autonómiáját és emberi méltóságukat.

TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLTATÁSOK SZAKMAI PROGRAMJA

A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatások szakmai programja intézményi szintű, átfogó SZAKMAI PROGRAM, amely tartalmazza az egyes szakmai szolgáltatásokra készített és elfogadott szolgáltatás-specifikus szakmai programokat. A vármegyei és fővárosi TGYSZ ügyrendjei szerint, a területi sajátosságoknak, szervezeti jellegzetességeknek megfelelően kialakított szervezeti egységek e szolgáltatás-specifikus Szakmai program alapján végzik a feladatellátást.

I. A szakszolgáltatások igénybe vevőinek jellemzői

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások egyértelműen családok és gyermekeik részére nyújtott szolgáltatások, az igénybe vevőink tehát egyszerre a gyermek és a családja. Az adott gyermek akkor válik a szakszolgáltatás egyedüli igénybe vevőjének, amikor erre védelme érdekében (az ő legjobb érdekében, akár szülei ellenében is) hatósági döntés szerint szüksége van (például vérszerinti családjába hazagondozása nem történhet meg és örökbeadhatóvá válik). Meggyőződésünk szerint mindaddig, míg végleges határozat ki nem mondja a gyermek és szülei sorsának jogi „elválását”, a szolgáltatás igénybe vevője a gyermek és családja, a gyermekvédelem sajátos értéktételezése szerinti (vagyis mindenkor az adott gyermek érdeke szempontjából értelmezett és nyújtott szolgáltatás) prioritást fenntartva.

A gyermekvédelmi szakszolgáltatásaink között ugyanakkor vannak olyan szolgáltatások, amelyek olyan személyek, családok számára nyújtanak szolgáltatást, akik a gyermekek otthont nyújtó ellátását (befogadó szülők, nevelőszülők) végzik vagy örökbefogadásukra (örökbefogadó szülők) jelentkeznek, illetve számukra a gyámhivatal támogatott közvetítői eljárást rendel el. Itt szintén a gyermekek érdeke és szükséglete felől közelítve nyújt intézményünk szolgáltatást, de az igénybe vevő nem közvetlenül a gyermek (pl. örökbefogadók alkalmasságának megállapítása, családgondozása, közvetítői eljárás). Az előbbiekből következik, hogy a szakszolgáltatásokat igénybe vevő kör rendkívül heterogén, s a szakszolgáltatást nyújtóknak felkészültknek kell lenniük mind a gyermek, mind a felnőtt igénybe vevők egymástól gyakran nagyon eltérő igényeire és motiváltságára.

A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatások igénybe vevői túlnyomó többségükben egy hatósági alapú szolgáltatás igénybe vételére „kényszerülnek”. Ennek megfelelően motivációjuk, viszonyulásuk a szolgáltatáshoz, az intézményhez és munkatársainkhoz a szolgáltatást meghatározó jelentőséggel bír. A legnagyobb kihívást jelenti az önkéntes alapon történő segítő-szolgáltató kapcsolatban jelenlévő erősségeket egy kötelező szolgáltatás igénybe vételkor modellezni. Munkatársaink érte és elfogadva a gyermekek és családjaik kényszer szülte viszonyulását, törekednek arra, hogy a szakszolgáltatások igénybe vételkor a gyermek és családja erőforrásait a lehető legjobban mozgósítsák, motivációjukat és kommunikációjukat az együttes problémamegoldás és problémakezelés érdekébe állítsák.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat illetékességi körébe mintegy 23 ezer gyermek és fiatal felnőtt tartozik. A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek létszáma 21 175 fő volt a múlt év utolsó napján.¹

A nyilvántartási szakszolgáltatási tevékenységet valamennyi gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermek és fiatal számára biztosítjuk. Gyermekvédelmi gyámság alatt mintegy 20 ezer gyermek él ma az országban. Ideiglenes hatállyal évente mintegy 4 ezer gyermeket helyeznek el a beutaló szervek a szakellátásban, az ő vizsgálatukról gondoskodnunk kell, egy részüket befogadó gyermekotthonainkba azonnal be kell foganunk és mindannyiuk elhelyezési tervére és gondozási helyére javaslatot kell tennünk.

Évente csaknem 2 ezer (2022-ben 1822) örökbefogadható gyermek számára szükséges örökbefogadó családot keresni, közülük az elmúlt évben 901 gyermek örökbefogadása zárult sikeresen. Évente növekvő létszámban fordulnak újonnan az intézményhez örökbefogadási szándékkal és 3 ezer feletti azok létszáma, akiknek érvényes alkalmassági határozat birtokában tanácsadást, családgondozást nyújtunk. Közvetítői eljárást egyre nagyobb számban rendelnek el évente a gyámhivatalok (csak a fővárosban meghaladja az évi esetszám a százat), döntően a szülőket kötelezve részvételre.

A szakszolgáltatások jellegéből adódik, hogy igen gyakran – évente több ezer alkalommal - kerül sor tanácskozásokra, tervezési megbeszélésekre, team ülésekre az intézményben. Az ehhez kapcsolódó ügyfélforgalom eléri a tízezres létszámot. Mindez azt jelenti, hogy az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők tájékoztatása és fogadása kiemelt jelentőséggel bír, ami esetenként meghatározza az igénybe vevő és a szolgáltatásnyújtó kapcsolatát, a szolgáltatás minőségét.

II. A szakszolgáltatások célja, feladatai

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások célja egyszerre gondoskodás, védelem és kötelezettség nyújtása a gyermek és családja számára. E háromféle cél minden szakszolgáltatási tevékenységünkben megjelenik, jóllehet különböző arányban. A szakszolgáltatások egyfajta szolgáltatásszervezést is jelentenek az igénybe vevők részére. Ezalatt azt értjük, hogy a szakszolgáltatás összességében olyan szolgáltatási, szervezési, koordinációs tevékenységek összességéként is leírható, amely az igénybe vevők szükségleteinek hatékony és komplex kielégítését célozza, több szakszolgáltató, több szakma képviselőjének együttműködése és együttműködési kötelezettsége keretében. A szakellátásba került gyermek gondoskodás-védelem iránti szükségletére a szakszolgáltatók együttesen, szoros együttműködésben szervezik meg szakszolgáltatásaikat s juttatják a gyermeket szükségletének megfelelő ellátáshoz.

Az OGYSZ számára a gyermekvédelmi szakszolgáltatás körében kötelezően ellátandó feladatokat a Gyermekvédelmi Törvény, valamint a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozza.

¹ részletes adatok [Központi Statisztikai Hivatal \(ksh.hu\)](https://ksh.hu)

Jelen Szakmai Programban a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatási feladatokat a következők szerint csoportosítottuk:

1. a gyermekek elhelyezésével kapcsolatos feladatok
2. a gyermekek gyámságával kapcsolatos feladatok
3. az örökbefogadás előkészítésével, a gyermekek örökbefogadásával és az örökbefogadás utánkövetésével kapcsolatos feladatok
4. közvetítői eljárásokkal kapcsolatos feladatok
5. kríziszolgáltatással kapcsolatos feladatok
6. nyilvántartással kapcsolatos feladatok
7. szaktanácsadással kapcsolatos feladatok
8. a gyermekek meghallgatásával és terápiájával kapcsolatos feladatok

A fenti feladatok ellátása jelenti a szakszolgáltatási tevékenységeket, amelyek összehangolása vezetői feladat, adott gyermek ügyében a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatásért felelős vezető kompetenciája, figyelembe véve az esetfelelősök javaslatait.

A szakszolgáltatási feladatok ellátása érdekében az OGYSZ területi gyermekvédelmi szakszolgáltatásainak szervezeti keretei között Szolgálatok és Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságok működnek. Az egyes szolgálatok és a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságok egységes gyermekvédelmi szemlélettel dolgoznak, jelen Szakmai Program célkitűzései, alapelvei alapján, az adott szakszolgáltatási feladat és tevékenység szolgáltatástartalmának megfelelő módszerek és eljárásrend szerint.

III.A szakszolgáltatások általános alapelvei

A gyermeki jogok védelme

Az intézmény szakszolgáltatásainak, mint a gyermeki jogok és érdekek képviselőjére állami felhatalmazással létrejött intézmény szolgáltatásainak alapelve a gyermeki jogok védelme általában és az adott gyermek esetében.

A szakszolgáltatást nyújtók a gyermekek legjobb érdeke szerint, a törvényben rögzített jogokat biztosítva járnak el. A gyermeki jogok védelmét minden szolgáltatásukban és eljárásukban maradéktalanul érvényesítik.

A gyermeki jogok védelme a szakszolgáltatás eljárásaiban azt is jelenti, hogy a gyermeki jogok figyelembevétele és tiszteletben tartása történik a folyamatban, a történések elemzése, értékelése mindenkor gyermeki jog szempontú és egyben az eljárásban érintett gyermek legjobb érdekének megfelelő.

A gyermek joga és a gyermeki jog összefüggését kell fókuszban tartani, s azt, hogy a jog eszközt jelent a gyermek érdekeinek védelmében. A gyermeki jogok védelme a gyermek legjobb érdekének szolgálatába kell álljon, versengő jogok esetében például a gyermeki jog nem előzheti meg a gyermek érdekét.

A gyermek védelme minden, a fejlődési lehetőségeinek kibontakozását veszélyeztető helyzettel, eljárással, tevékenységgel szemben

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások – a gyermekvédelem más szolgáltatásaival együttműködésben - a gyermekekért viselt megkülönböztetett állami felelősség gyakorlásának intézményesült szolgáltatásai. Alapelv a gyermek harmonikus fejlődésének

elősegítése, s védelme minden olyan helyzet, eljárás, tevékenység ellen, amely veszélyezteti fejlődési lehetőségeinek kibontakozását, legyen szó akár a családjában, a szakellátás gondozási helyein, a nevelési, oktatási vagy más intézményben, vagy a tágabb környezetben kialakuló veszélyhelyzetről. Fejlődési lehetőségeik kibontakoztatása a családtól átvállalt és átvett feladatok teljesítésével történik, alapvetően helyettesítő gondoskodásként, és szükségszerűen a védelem hangsúlyozásával.

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások alapelveként minden eljárásban fokozottan megjelenik ez az alapelv, amikor a gyermekek kiszolgáltatottsága jogfosztottságot jelenthet, vagy amikor velük kapcsolatosan rossz bánásmód, bántalmazás lehetősége merül fel.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma a szolgáltatás nyújtása során

A megkülönböztetésektől mentes gyakorlat kötelezettsége minden szakszolgáltatást nyújtóra érvényes előírás. A szakszolgáltatást nyújtó tiszteletben tartja minden ember méltóságát, értékét, jogait, céljait és szándékait, és munkáját a gyermekek és családjaik hátrányos megkülönböztetése nélkül végzi. Tiszteletben kell tartania az igénybe vevők közösségi beágyazottságból fakadó kulturális sajátosságait, életmódját, gyermeknevelési szokásait. Ez értékdilemmákat okozhat a mindennapi munka során, hiszen például a gyermekek munkavégzésére vagy fegyelmezésére vonatkozó elvek nagymértékben különbözhetnek a társadalom egyes alcsoportjainak esetében, és ami az egyik csoportnál elfogadhatatlan, a másikonál adekvát nevelési módszernek tekintődik. Az ilyen értékdilemmák avatott kezelése a gyermekekkel és családjaikkal végzett munka sajátossága. Idetartozó alapelv az is, hogy a gyermekvédelmi szakember nem tekintheti saját értékrendjét mérvadónak, miközben természetesen a gyermeket meg kell védenie a veszélyeztetettség minden formájától, a gyermekek súlyos károsodása nem menthető kulturális sajátosságokra hivatkozva.

A gyermek és családja önrendelkezésének lehető legszélesebb körű meghagyása, a részvétel és véleménynyilvánítás támogatása

A szakszolgáltatást nyújtónak elő kell segítenie, hogy a szolgáltatás folyamatában a gyerek és családja saját érdekeit érvényesíthesse, véleményük, javaslataik folyamatosan megjelenítődjenek.

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások nyújtása során a szociális munka etikai kódexének előírásai nyújtanak támpontokat az önrendelkezést támogató segítő kapcsolat kialakításában. A gyermekvédelmi szakember egyenlő felekként tárgyal a gyermek fejlődési szükségleteiről, és azok biztosításának feltételeiről a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek családjaival, és életkorukhoz mérten a gyermekek által kifejtett álláspontokat figyelembe veszi. Az önrendelkezés támogatásának elve összefügg a legkisebb beavatkozás elvével, mely szerint a gyermekvédelemben (a gyermek legjobb érdekének való megfelelés mellett) mindenkor úgy kell konzultálni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a felhasználók helyett. A szülők ellenében a szakemberek csak akkor tehetnek bármit is, ha erre a gyermek védelme érdekében okvetlenül szükség van, illetve erre hatósági felhatalmazásuk megtörtént, ezekben az esetekben azonban ez kötelességük. De nagyon fontos, hogy még ilyenkor is, mind a gyermek, mind szülei számára a maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget biztosítani kell.

Az önrendelkezés jogának figyelembevétele tehát szorosan összefügg a részvétellel. A szakszolgáltatást nyújtó akkor dolgozik megfelelően, ha a lehető legnagyobb mértékben bevonja a szolgáltatást igénybe vevő családot és gyermeket a szolgáltatással kapcsolatos döntésekbe, valamint a szolgáltatások javítását célzó értékelésbe. A szakszolgáltatás az igénybe vevő szükségleteire, igényeire válaszoló tevékenység, így nyilvánvalóan el kell ismerni az igénybe vevő tudását, véleményét arról, hogy mire is lenne szüksége jobb léte érdekében.

A legkisebb beavatkozás elve

Mint a gyermekvédelmi beavatkozásoknál általában, a gyermekvédelmi szakszolgáltatások esetén is a gyermek legjobb érdekének való megfelelés mellett, mindenkor úgy kell szolgáltatást nyújtani, tanácsot, támogatást adni, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit az igénybe vevő helyett, illetve ellenében. A hatósági alapú szolgáltatásnyújtáskor ez azt is jelenti, hogy a gyermeket érintő minden beavatkozásnak, *szükségesnek és arányosnak kell lennie* a gyermek életében felmerült problémával.

Gyermekközpontú szolgáltatás elve

A szakszolgáltatás gyermekközpontúsága azt jelenti, hogy a szolgáltatási folyamatban megjelenő tényezőket minden esetben a gyermek nézőpontjából elemezzük és értékeljük, azaz abból a szempontból, hogy a gyermek életében megjelenő különböző tényezők mennyiben segítik vagy hátráltatják a gyermek fejlődési lehetőségeinek kibontakozását.

A gyermekek kívüli személyek, szülők, családok, ellátást nyújtó gondozási helyek, intézmények és a gyermekkel kapcsolatban levő más gyermekvédelmi, gyermekjóléti, oktatási és egészségügyi intézmények is érintettek lehetnek a szolgáltatásban, ám csak olyan mértékben, amennyiben a gyermek problémáinak megoldása ezt indokolttá és szükségessé teszi.

Érdektükközés esetén mindenkor a gyermek érdekeit részesíti előnyben. Ez egyben azt is jelenti, hogy *a gyermek egyéni érdekén kívül álló érdek kizárólag csak akkor érvényesülhet, ha azt a gyermek legjobb érdeke megkívánja vagy megengedi.*

A gyermekközpontú szolgáltatás folyamatközpontú.

Az etikus szakmai magatartás és a szervezeti integritás elve

Az intézményben feladatot ellátó minden személynek a munkavégzése során, a szakszolgáltatáskor a Gyermekvédelmi Törvényben és végrehajtási rendeleteiben foglaltakat, az intézmény szabályzataiban rögzítetteket, továbbá a Szociális Munkások Etikai Kódexében leírtakat maradéktalanul be kell tartania.

Az etikus szakmai magatartás alapja az esetvitelhez történő reflektált és professzionális viszonyulás. A feladatellátás a gyermeki szükségletek és érdekek mentén történik, a szolgáltatásnyújtó a hatalmat a gyermekek és kliensei érdekeltisége miatt veszi igénybe, sosem csak saját, egyéni céljai megvalósítására. Az etikus feladatvégzés azt jelenti, hogy a munkatárs partnerséggel, nyílt kommunikációval, átláthatóan, a kritikát mérlegelve, a visszajelzéseket munkájába beépítve, a rábízott ügyekben jobbító és jóhiszemű szándékkal eljárva tevékenykedik, szakmai felelősségét személyes nézőpontja fölé képes helyezni.

A szakszolgáltatást nyújtó szakember akkor cselekszik integritással, ha amit tesz és mond, az vallott és kinyilvánított értékeivel, az intézmény küldetésnyilatkozatában és jelen Szakmai Programban foglaltakkal összhangban van. Az etikus és integráns szakmai

magatartás belsővé vált gyermekvédelmi értékrenddel végzett, magabiztos, felelős és tisztességes szakmai munka, a szakmai bizalom légkörét teremti meg és tartja fenn a szervezetben és a kliens kapcsolatban egyaránt. Az etikus és integráns munkatárs ugyanakkor rugalmasan és kreatívan képes reagálni a felmerülő dilemma helyzetekben, proaktív tud lenni és tud felelősséget vállalni. Ez azért lényeges, mert a gyermekvédelmi esetmunkában gyakoriak az olyan helyzetek, amelyekre nincs szabály vagy precedens, ezért kreatívnak és felelősnek kell lenni egyszerre ahhoz, hogy a gyermekvédelem értékeinek és etikai normáinak megfelelő döntés vagy javaslatétel születhessen.

A gyermekvédelmi munka etikai minimuma, hogy munkatárs az intézmény szakszolgáltatásait igénybe vevőkkel és az ő hozzátartozóikkal polgári jogi jogviszonyt semmilyen formában nem létesíthet. Így például tőlük pénzt vagy értéktárgyat el nem fogadhat, adásvételi, csereszerződést sem ingó, sem ingatlan vagyonra nem köthet, tartási, életjáradéki, öröklési szerződés alanya nem lehet.

IV. A szakszolgáltatások igénybevételének módja

A szakszolgáltatások igénybevételének módja alapvetően nem önkéntes alapú. Az igénybe vevő oldaláról ez azt jelenti, hogy a *gyermek és családjaik* jellemzően kötelező szolgáltatásként veszik igénybe azt. Fontos rögzíteni, hogy az igénybe vevő számára elrendelt szakszolgáltatások esetén *a jogosultságvizsgálat a hatósági döntéssel megtörtént*, az ellátás/szakszolgáltatás ez alapján kötelezően nyújtott ellátás, következésképpen a szakszolgáltatásokat kötelezően kell, hogy megkapják az igénybe vevő gyerekek és családjaik. A szakszolgáltatást nyújtó jogszabályban rögzített módon és terjedelemben, hatósági úton felhatalmazottként, kötelező szolgáltatást nyújt. Az igénybe vevő gyermek szükségleteit a jogszabályokban rögzített hatósági intézkedések szerint nyújtott szolgáltatásokkal elégíti ki. A szükséglet kielégítés, *a szolgáltatások nyújtása a szakszolgáltató kötelezettsége*, akkor is, ha az igénybe vevő belátása, együttműködése hiányzik. Ilyen esetekben is törekedni kell az igénybe vevővel megállapodáson és együttműködésen alapuló segítő kapcsolatot kialakítására.

Felnőttek önkéntes igénybe vevőként jellemzően az örökbefogadással kapcsolatos szakszolgáltatásokban jelennek meg. Itt a szolgáltatás személyes igénybevétele, az igénybe vevő együttműködési hajlandósága és a kérelemhez kötöttség szervezi az eljárásokat.

V. A szakszolgáltatások szakmai tartalma, módja, szervezeti kerete

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások tartalmának, szolgáltatáselemeinek meghatározásakor elfogadjuk, hogy a gyermekvédelmi szakszolgáltatások

- a gyermekvédelmi szociális munka szakterületként
- hatósági döntésen alapuló tevékenységek sorozataként leírhatók
- szociális, pedagógiai, jogi és egészségügyi szolgáltatáselemeket is tartalmaznak
- a Gyermekvédelmi Törvény és kapcsolódó rendeletei által szabályozottak.

1) A gyermekek elhelyezésével kapcsolatos szakszolgáltatások

Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság

A Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságok szakmailag függetlenek, eljárásaikban és szakmai véleményeik kialakításában nem utasíthatóak. Minden vármegyében és a fővárosban a TGYSZ szervezeti egységeként működik Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság. A Bizottság vezetői és munkatársai az intézmény országos igazgatójával, mint munkáltatóval vannak csupán függelmi kapcsolatban.

A Szakértői Bizottságok működési körébe tartozó tevékenységek megvalósításáért a Szakértői Bizottságok vezetői a felelősek.

Alapelvek a feladatok elvégzése során

1. A szakmai függetlenség elve:

- A szakmai vélemény tartalmát kizárólag a gyermek szükségletei határozhatják meg, és nem befolyásolhatja azt sem fenntartói, sem intézményi, sem egyéb más érdek. Nem befolyásolhatja továbbá a véleményben megfogalmazott javaslatokat az sem, hogy a gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás milyen szolgáltatásokat tud biztosítani, és melyek azok a szolgáltatások, amelyek hiányoznak, vagy nehezen elérhetőek.
- A szakmai vélemény mindig a gyermek állapotához, szükségleteihez legoptimálisabban igazodni tudó ellátási típusra, gondozási formára fogalmazzon meg javaslatot, és ne a rendelkezésre álló lehetőségeket mérlegelje. Különösképpen így kell, hogy legyen ez a speciális, különleges vagy kettős szükséglettel bíró gyermekek, illetve fiatalok esetében.
- A szakellátó rendszer intézményi differenciálatlansága, egyes szolgáltatások nehezen elérhetőége vagy hiánya nem lehet ok a nevelésbe vétel elkerülésére, ha az egyébként bármilyen ok miatt is indokolt.
- Hasonlóképpen nem lehet ok a gyermek családból történő kiemelésére, illetve a nevelésbe vételi javaslat megtételére az alapellátás hiányossága, amennyiben a gyermek és családja számára javasolt segítségnyújtás biztosításával, megszervezésével, alapellátás, vagy védelembe vétel melletti intenzív, szervezett segítségadással remény mutatkozik a család működési zavarainak megszüntetésére, a gyermek családban történő megtartására. Különösképpen így kell, hogy legyen, ha a család még nem volt kapcsolatban család- és gyermekjóléti szolgálattal, vagy nem történt védelembe vétel.

2. Az összeférhetetlenség elve:

- Törekedni kell arra, hogy a szakértői bizottság tagjai a szakszolgálatnál más munkakört ne töltsenek be. Továbbá a szakértői bizottság azon tagja, aki az adott gyermeket más munkahelyen, vagy egyéb munkakörben ellátja, a gyermek vizsgálata során szakértőként nem működhet közre.

3. A szakszerűség elve:

- A gyermeknek a vizsgálatok során feltárt szükségletei nevesítését, problémáinak definiálását („diagnózis”) mindig kövesse a szakmai véleményben javaslat a korrekció módjára, formájára, a szükséges beavatkozásokra, szolgáltatásokra („terápia”).
- A szakmai véleményben megfogalmazott javaslatnál törekedni kell a testvérek együttes elhelyezésére, amennyiben ez az egymástól nagymértékben eltérő szükségleteik miatt nem javasolható, akkor egymáshoz közeli elhelyezésükre a jövőbeni kapcsolattartás biztosíthatósága miatt.

- A szakértői bizottság tagjai feladataikat a szakmai-etikai szabályok, normák szigorú betartásával végzik, beleértve a másokkal történő együttműködés kritériumait is.
4. *A jogszerűség elve:*
- A szakmai véleményben megfogalmazott javaslatok és a használt terminológia minden esetben feleljen meg a hatályos jogszabályoknak.
5. *Az objektivitás elve:*
- A szakmai vélemény elkészítése során a véleményalkotásnak prekoncepció-, befolyásolás- és előítélet-mentesnek kell lennie.
6. *A megfelelő bánásmód elve:*
- A vizsgálatok során figyelemmel kell lenni a gyermekre, és az aktuális személyiségi állapotának megfelelően kell kialakítani a vizsgálatok menetét és a gyermek vizsgálati helyzetbe hozatalát.
7. *A kompetenciahatárok betartásának elve:*
- A szakértői bizottság kompetenciaköre – a különleges ellátási igény fennállásához, változásához, megszűnéséhez kapcsolódó szükséglet-megállapító szakmai vélemény kivételével – a gyermek vizsgálatára terjed ki, abban az esetben, amikor olyan kérdés merül fel, amelynek a megválaszolása a Gyvt. 82. §. (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését és a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzését igényli, és az adott típusú vizsgálat elvégzése nem más szerv, vagy személy kompetenciakörébe tartozik.
8. *Az együttműködés elve:*
- A szakmai vélemény kialakításához információval rendelkező, vagy a vélemény felhasználásában érintett személyekkel, intézményekkel, szervezetekkel - így a szakszolgálat megfelelő szervezeti egységeivel is -, a szakértői bizottság együttműködésre törekszik, munkakapcsolatot épít és tart fenn.
9. *A titoktartás elve:*
- A bizottság tagjai a vizsgálatok elvégzése és a szakmai vélemény elkészítése során tudomásukra jutott adatokat, információkat titkosan kezelik, de ez nem vonatkozik az egymással együttműködésre és kölcsönös tájékoztatásra kötelezett szakemberek és intézmények munkakapcsolatára.

A Szakértői Bizottság céljai:

- 1) A bizottság által elkészített szakmai vélemények és az azokban megfogalmazott javaslatok, valamint az örökbefogadás előkészítése során készülő összefoglaló vélemény segítsék hozzá a szakszolgálat szakemberét az elhelyezési javaslat kialakításához és az egyéni elhelyezési terv elkészítéséhez, illetve a leendő örökbefogadó szülő tájékoztatásához.
- 2) A szakmai véleményben foglaltak segítsék a gyámhivatal szakemberét a gyermek számára leginkább alkalmas gondozási hely kijelölésében, meghatározásában, az egyéni elhelyezési tervről szóló döntés meghozatalában.
- 3) Az elkészült szakmai vélemény segítse a gyermek gyámját, gondozóját, gondozási helyét a gyermek valós szükségleteinek, problémáinak megismerésében, feltárásában, az ezekre való optimális reagálás, a gyermek számára fontos foglalkozások, a szükségleteihez, problémáihoz adekvát szolgáltatások, beavatkozások megtervezésében, ütemezésében, az egyéni gondozási-nevelési stratégia elkészítésében.
- 4) Amennyiben a fentiek teljesülnek, a bizottság munkája és szakmai véleménye eléri a legfontosabb célját, vagyis azt, hogy a szakmai véleményben foglaltak maradéktalanul szolgálják az érintett gyermekek érdekeit, hiszen a velük és családjukkal közvetlenül foglalkozó, sorsukat befolyásoló döntéseket meghozó,

nekik ellátást biztosító szakemberek, intézmények munkavégzésükkel meg tudják valósítani a szakmai véleményben foglalt javaslatokat.

A célok eléréséhez szükséges feladatok:

A Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságok feladata, hogy a szakellátással érintett gyermek körülményeit, egészségi és pszichés állapotát alapul véve, szükségleteit meghatározva, javaslatot tegyenek a gyermek további sorsának alakítására, gondozási helyének formájára, ellátásának milyenségére. A gyermek komplex vizsgálata után a Szakértői Bizottságok szakmai véleményt készítenek.

- 1) A gyermekről rendelkezésre álló információk, az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratanyagok összegyűjtése, elemzése, tanulmányozása (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgálat komplex dokumentációja, beutaló határozat, gondozói-nevelői vélemény, iskolai-pedagógiai jellemzés, egészségügyi iratok, ha készültek ilyenek, akkor a korábbi pszichológiai, gyógypedagógiai vagy pszichiátriai vizsgálatok, kezelések eredményei, korábbi szakértői vélemények stb.).
- 2) Interjúk, explorációk, esetmegbeszélések kezdeményezése, lebonyolítása minden olyan intézménnyel, szervezettel, szakemberrel, akik bármilyen információval, forrással tudnak szolgálni az eset körülményeinek pontos tisztázására, a bekerülési okok kiderítésére, lehetőség- illetve szükség szerint a szülőkkel, hozzátartozókkal, egyéb személyekkel folytatott megbeszélések.

A fentiek alapján esetfelmérő vizsgálat készítése, az információk, előzmények összegzése a komplex szakmai vélemény részeként a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben, az ott meghatározott adattartalommal²

- 3) Amennyiben a szakmai vélemény gondozási hely megváltoztatása, új elhelyezési forma megállapítása, felülvizsgálati, vagy nevelési felügyeletre irányuló eljárás során készül, vagy az örökbefogadás előkészítéséhez (vagyis az érintett nevelésbe vett gyermek), akkor a gyámhivatal által rendelkezésre bocsátott, valamint a szakszolgálatnál található iratanyag segítségével kell tájékozódni az eljárást kezdeményező indokairól, a gondozási helytől/nevelőszülői tanácsadótól a gyermek sorsának alakulásáról, a gondozási-nevelési folyamat jellemzőiről, a szakszolgálatról pedig a gyermekvédelmi gyámtól kell információkat beszerezni, majd ezek alapján feltárni az összefüggéseket, és összegezni azokat.
- 4) Speciális ellátási igény megállapításához készülő szakmai vélemények esetén különösen fontosak még a fentiekén kívül az alábbi információk, ill. dokumentumok:
 - kórházi, pszichiátriai szakmai vélemények,
 - drogambulanciák javaslatai,
 - rendőrségi, ill. bírósági iratok,
 - pártfogói vélemény.
- 5) Különleges ellátási igény megállapítása esetén további dokumentumokat is be kell szerezni:
 - a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottságok (szakértői és rehabilitációs bizottságok) szakértői véleményeit,
 - tartós betegség fennállását igazoló dokumentumokat (ellátást folyósító szerv határozata és szakorvosi igazolás).

² Esetfelmérő vizsgálat: A szociális munka eszközeivel történő esetfeltárás, melynek során a családgondozó feldolgozza a gyermekről és családjáról rendelkezésre álló adatokat, előzményi iratokat, elemzi az ezekben rejlő információkat, feltárja az összefüggéseket és összegzi azokat. A szakértői bizottság munkájában az esetfelmérő vizsgálat alapján készített „Előzményi összefoglaló” (családi anamnézis) a szakmai vélemény részét képezi.

- 6) Pszichológiai, egészségügyi, indokolt esetben gyógypedagógiai és pszichiátriai, továbbá, ha szükséges, egyéb szakvizsgálatok során a gyermek értelmi, érzelmi, nevelési állapotának, személyisége jellemzőinek, pszichés státuszának, családi és egyéb kapcsolatainak, testi, fizikális fejlettségének feltárása, esetleges fogyatékoságok, betegségek, érzékszervi, idegrendszeri, illetve más károsodások megállapítása.
- 7) A gyermek állapotának, szükségleteinek megfelelő beavatkozások, korrekciók, további kezelések, szolgáltatások (nevelési, gondozási, esetkezelő, rekreációs stb.) elvégzésére, biztosítására irányuló javaslatok megfogalmazása, a családba történő visszakerülés feltételeinek és az ehhez szükséges segítségnyújtások összefoglalása.
- 8) A két utóbbi feladathoz a Gyvt. 135. §. (3a) bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben meghatározott adattartalommal
- A gyermekorvos a saját vizsgálatait, illetve a rendelkezésére álló egészségügyi dokumentumok, anamnesztikus adatok alapján rögzíti a testi fejlettségről esetleges akut vagy krónikus szervi, szervezeti eltérésekről szóló véleményt, nyilatkozik a gyermek általános és speciális egészségügyi szükségleteiről, és meghatározza az ezzel kapcsolatos teendőket, kezdeményezi a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatokat.
 - A pszichológus megfigyelés, exploráció, tesztvizsgálatok, lehetőség szerint a gyermek nevelőjétől, családjától, hozzátartozóitól szerzett információk alapján felméri a gyermek állapotát (mozgás összkép, mimika, gesztussajátosságok, a cselekvés, játék sajátosságai, kapcsolatteremtő képesség, érdeklődés, odafordulás, tájékozódás térben, időben, figyelem, érzékelés, felfogás, fogalomalkotás, általános intelligencia szint, hangulati és érzelmi élet jellemzői, igénybevehetőség, kontrollműködés, regresszió, ösztönkésztetések, motiváció, törekvések és azok kontrollálásának lehetőségei). Tesztvizsgálatok végzésével arra törekszik, hogy a legteljesebb fejlődési és pszichés állapotfeltárás történjen, és feltűnteti a gyermek nevelésében résztvevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, esetleges zavarokat, korrekciót igénylő lemaradásokat, és kijelöli a korrekció útját.
 - A gyógypedagógus a speciális szükségletű gyermek vizsgálata során exploráció, megfigyelés és teszteljárások során vizsgálja a gyermek viselkedésének, verbális és nonverbális megnyilvánulásainak jellemzőit, tárgyi környezetéhez való viszonyát, a gyermek társas viszonyait, felnőttekhez való viszonyát, napirendjét, életrendjét, kedvenc elfoglaltságait, érdeklődési körét, kötődéseit, empátiáját, esetleges központi vagy peremhelyzetét közösségben, reagálását az alkalmazott nevelési módszerekre - pl. jutalmazás, büntetés, stb.. Mindezek alapján javaslatot tesz a vizsgálat gyermek szükségleteinek szerinte leginkább megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására. Amennyiben a Gyvt. 82. § (5) bekezdése szerinti összefoglaló vélemény elkészítésében működik közre, akkor vizsgálata a gyermek életkorához viszonyított értelmi és a tanuláshoz szükséges képességeinek, esetleges magatartási, tanulási problémáinak, egyéb testi, illetve érzékszervi fogyatékosággal összefüggő jellemzőinek feltárására irányul, és azokat véleményezi gyógypedagógiai szempontból.
 - A gyermekpszichiáter a speciális szükségletű gyermek vizsgálata során rögzíti a pszichés státuszt, diagnózist állapít meg, és megfogalmazza terápiás javaslatait

Abban az esetben, ha a gyermek életkora vagy egészségügyi állapota miatt különleges gyermekotthonban van elhelyezve, a Bizottságok befogadhatják az adott gyermekotthon 2 hónapnál nem régebbi orvosi, pszichológiai véleményét a szakmai vélemény elkészítése céljából.

A Bizottságok indokolt esetben (a gyermek kórházi/pszichiátriai osztályon van elhelyezve, javítóintézeti nevelt, nevelési felügyeletét rendelték el, házi őrizet alatt áll) az adott intézménnyel egyeztetve, külső helyszínen is elvégzik a szükséges vizsgálatokat.

Az ideiglenes hatállyal a TGYSZ befogadó gyermekotthonaiban elhelyezett gyermekeket - amennyiben a gyermek az illetékességi körébe tartozik – a befogadást követő harmadik napon, felkérésre való tekintet nélkül, lehetőség szerint megvizsgálja. A vizsgálat során kívüli elvégzésének célja, hogy a gyermek, amennyiben a körülmények erre alkalmasak, mielőbb hazaadhatóvá váljék, illetve, amennyiben a körülmények erre nem alkalmasak, végleges gondozási helyére kerülhessen.

A feladatok ellátása és a vizsgálatok során alkalmazott módszerek

A Szakértői Bizottságok a szakmai vélemény összeállítása során alapvetően két forrásból dolgoznak:

1. Az alapellátásban, illetve már nevelésbe vett gyermek esetén, a gondozási helyen keletkezett és a Bizottság rendelkezésére bocsátott dokumentumok elemzése, a gyermekvédelmi gyám véleményében foglaltak, azok feldolgozása és a szakmai véleményben történő rögzítése.
2. A Bizottságban dolgozó szakemberek vizsgálatainak eredménye szintén a szakmai véleményben kerülnek rögzítésre.

Az alkalmazott módszerek és vizsgálatok:

- 1) Iratanyagok, információk, korábbi szakmai vélemények beszerzése, feldolgozása, elemzése, az összefüggések feltárása és összegzése.
- 2) Tájékoztatás kérése, személyes konzultáció.
- 3) Interjúk, explorációk, strukturált explorációk, esetmegbeszélések, konzultációk.

Részletesebben:

Az esetfelmérő vizsgálat módszere: dokumentumelemzés, kikérdezés, célzott beszélgetés, szakmai konzultáció.

A gyermekorvosi vizsgálat módszere: a rendelkezésre álló zárójelentések, orvosi vizsgálati eredmények és a „GYSZ-4” -VI. sz. adatlap (Egészségügyi lap) elemzése, általános orvosi vizsgálat lefolytatása.

A pszichológiai vizsgálat módszere: az esetfelmérő vizsgálat és az előzetes vizsgálati dokumentációk összefoglaló elemzése, megfigyelés, kikérdezés, célzott interjú, intelligencia tesztek, egyéb teljesítmény tesztek, projektív tesztek, valid és standardizált kérdőívek, skálák, fejlődési skálák alkalmazása. Csecsemőkorban alkalmazható pszichodiagnosztikai eljárások: Brunet-Lezine, Denver, Bayley, Popper-Szondi tesztek, Bühler: Baby-Test, Bühler-Hetzer: a Baby-Test módosítása.

A gyermekpszichiátriai vizsgálat módszere: a rendelkezésre álló zárójelentések, orvosi vizsgálati eredmények és a „GYSZ-4” -VI. sz. adatlap (Egészségügyi lap) elemzése, gyermek- és ifjúságpszichiátriai vizsgálat lefolytatása.

A gyógypedagógiai vizsgálat módszere: az esetfelmérő vizsgálat és az előzetes vizsgálati dokumentációk összefoglaló elemzése, megfigyelés, kikérdezés, célzott interjú, Vineland

szociális érettségi skála, „problémaprofil” (tünetleltár), gyermekviselkedési kérdőív alkalmazása.

4) Különleges ellátási igényre vonatkozó megállapítás esetén ún. szükséglet megállapító szakmai vélemény, illetve javaslat készítése a Gyvt. 135. §. (3a) bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben, az alábbi iratok beszerzésével és felhasználásával:

- a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság (szakértői és rehabilitációs bizottság) szakértői véleménye a fogyatékos, illetve sajátos nevelési igény fennállásáról
- a magasabb összegű családi pótlékra jogosultságot igazoló dokumentum a tartós betegség fennállásáról (ellátást folyósító szerv határozata és szakorvosi igazolás).

A szakértői bizottságok kapcsolatrendszere, az együttműködés módja

A szakértői bizottság szakmai véleményének kialakításakor együttműködésre törekszik, szoros munkakapcsolatokat épít és tart fenn a gyermek és családja sorsának alakulásában felelősen érintett valamennyi intézmény (család- és gyermekjóléti szolgálatok, család- és gyermekjóléti központok, gyámhivatal, gondozási helyek) képviselőivel, továbbá a gyermek egészségügyi, érzelmi, értelmi, pszichés szükségleteinek feltárásához, a komplex szakmai vélemény kialakításához, az esetleges beavatkozások, terápiák végrehajtásához segítséget nyújtani, ezekben közreműködni tudó intézményekkel, bizottságokkal, személyekkel (Nevelési Tanácsadó, Rehabilitációs Szolgáltató Központ, Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága, kórházak, rendelőintézetek, házi orvos, kezelő szakorvos stb.). Hasonlóképpen szoros munkakapcsolat és együttműködés szükséges az ügyben érintett TGYSZ szakembereivel is (kiemelten gyermekvédelmi gyámok, örökbefogadási tanácsadók, elhelyezési szolgálat és befogadó gyermekotthonok munkatársai)

A Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságok általános működési rendje

A szakértői bizottságban feladatot ellátó szakemberek munkavégzését közvetlenül a bizottság vezetője, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a) bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag irányítja és hangolja össze.

A szakértői bizottság vezetője a bizottság által ellátott szakmai feladatok végrehajtását irányító, a TGYSZ-nél más, egyéb munkakörben nem foglalkoztatott vezető beosztású munkatárs, aki felelős:

- a bizottság szakmai munkájáért,
- a hatályos jogi, szakma-etikai követelmények betartásáért,
- határidők kijelöléséért, betartatásáért, ellenőrzéséért,
- bizottság levelezéseinek irányításáért, és önálló kiadmányozásáért,
- az elkészült szakmai vélemények jóváhagyásáért,
- a bizottsági adatszolgáltatás, statisztikák és beszámolók elkészítéséért.

A Bizottság vezetője rendszeresen részt vesz az TGYSZ munkamegbeszélésein, ahol áttekintik a többi érintett szolgálattal közösen az újonnan befogadott gyermekek helyzetét. A bizottságvezető kérésre tájékoztatást ad az elkészült javaslatokról, a vizsgálatok aktuális állásáról, illetve egyeztet a már elkészült szakmai vélemények ismertetéséről.

A Bizottság vezetője minden héten teamet tart, amelyen részt vesz minden bizottsági dolgozó. A megbeszélésen áttekintik a fontosabb eseteket, a bizottságvezető tájékoztatást ad

a heti szakszolgálati megbeszélésekről, egyeztetik a Bizottság munkájával kapcsolatos releváns információkat.

A bizottság vezetőjének munkáját, feladatainak elvégzését lehetőség és szükség szerint, gyermekvédelmi ügyintéző segíti.

A szakértői bizottság vezetőjének távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag felelős:

- a hatályos jogi, szakma-etikai követelmények betartásáért,
- határidők kijelöléséért, betartatásáért, ellenőrzéséért,
- bizottság levelezéseinek irányításáért, és önálló kiadmányozásáért,
- az elkészült szakmai vélemények jóváhagyásáért.

A szakértői bizottságban feladatot ellátó dolgozó az OGYSZ-szel közalkalmazotti jogviszonyban áll, vagy megbízási szerződéses jogviszony keretében végzi feladatait.

A szakértői bizottság tagjai

- a bizottság vezetője
- bizottsági családgondozó
- gyermekgyógyász szakorvos
- klinikai gyermek szakpszichológus, tanácsadó, vagy más szakpszichológus, pszichológus
- gyógypedagógus
- gyermekpszichiáter szakorvos

A szakmai vélemények elkészítésénél a gyermekvédelmi szakértői bizottság vezetője, továbbá a bizottság tagjai közül legalább hárman működnek közre, nevezetesen a:

- gyermekorvos,
- pszichológus,
- bizottsági családgondozó.

A speciális ellátási igényű gyermekek vizsgálata esetén a gyermekvédelmi szakértői bizottság legalább 5 tagból *és a bizottság vezetőjéből* áll, ilyenkor az előzőekben említett vezetőből és 3 állandó tagból álló bizottság kiegészül:

- gyermekpszichiáterrel
- gyógypedagógussal.

Az örökbefogadás előkészítése során készülő összefoglaló vélemény esetén a gyermekvédelmi szakértői bizottság legalább 3 tagból *és a bizottság vezetőjéből* áll, *amennyiben a gyermek állapota indokolja*, az előzőekben említett 3 tag *kiegészülhet*:

- gyógypedagógussal.

A bizottság létszámára a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet az irányadó.

A szakértői bizottság felkérésére munkájába bevonható(k) a gyermek egészségi, mentális és általános személyiségállapota szerinti eseti szakértő(k) is.

Ha az ügyben a gyermek személyiségével kapcsolatos jelentős tény, vagy körülmény megítéléséhez különleges szakértelem szükséges (pl. a gyermek testi, érzékszervi, értelmi, beszéd, vagy más fogyatékosságban szenved, továbbá beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küszködik), amely nem áll rendelkezésre a bizottsági tagok között, vagy ha a bizottság tagja a szakmai vélemény elkészítésében összeférhetlenség következtében nem működhet közre, akkor eseti szakértőként a bizottság elsősorban nevelési tanácsadó,

szakértői és rehabilitációs bizottságot, tanulási képességet vizsgáló bizottságot, pszichiátriai szakellátó intézményt, esetleg szakértői névjegyzékbe felvett személyt kér fel közreműködésre.

Ha a TGYSZ befogadó gyermekotthonnal rendelkezik, a bizottságban dolgozó pszichológusok rendszeresen közös megbeszélést tartanak a befogadó gyermekotthonok pszichológusaival. A megbeszélés célja az ott elhelyezett gyermekekről való információk megosztása, illetve az elvégzett vizsgálatokról történő tájékoztatás.

A szakértői bizottság kompetenciái és szakmai véleménye

A vármegyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság feladat ellátási kötelezettsége a szakértői bizottság székhelye szerinti vármegye/főváros teljes területére terjed. Ez alól kivételt képez a Gyer. 103. § (4) bekezdése.³

A szakértői bizottság kompetenciaköre – a különleges ellátási igény fennállásához, változásához, megszűnéséhez kapcsolódó szükséglet-megállapító szakmai vélemény kivételével – a gyermek vizsgálataira terjed ki, abban az esetben, amikor olyan kérdés merül fel, amelynek a megválaszolása a Gyvt. 82. § (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését és a gyermek komplex személyiségvizsgálatának *elvégzését igényli, és az adott típusú vizsgálat elvégzése nem más szerv, vagy személy kompetenciakörébe tartozik.*

A szakértői bizottság tevékenységéről évente beszámolót készít a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró vármegyei/fővárosi kormányhivatal, valamint az OGYSZ Központ részére.

A szakértői bizottság tevékenysége, a szakmai vélemény típusai:

A szakértői bizottság szakmai véleményt készít az alábbi típusú eljárásokhoz:

- nevelésbe vételi eljáráshoz (ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatához, ideiglenes hatályú elhelyezés nélküli nevelésbe vételi eljáráshoz),
- a Gyer. 103. § szerinti gondozási hely meghatározásához,
- a gondozási hely megváltoztatásához,
- speciális ellátási igény megállapításához,
- speciális ellátási igény éves kontroll vizsgálatához,
- nevelési felügyelet elrendeléséhez,
- nevelési felügyelet felülvizsgálatához,
- örökbefogadás előkészítéséhez,
- a gyámhivatal felülvizsgálati eljárásához (amennyiben ehhez a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzése is indokolt),
- a szakmai vélemény kiegészítéséhez (záradék készítéséhez),
- különleges ellátási igény fennállásának megállapításához,
- különleges ellátási igény változásának megállapításához,
- különleges ellátási igény megszűnésének megállapításához.

A szakértői bizottság a fenti szakmai véleményeit

- a járási/kerületi gyámhivatal megkeresésére,

³ Ha az illetékes megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság nem tud húsz napon belül szakmai véleményt készíteni az elhelyezési javaslatához, akkor a gyámhivatal az illetékességi területén kívüli, más megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottságot kér fel a szakmai vélemény elkészítésére, ha annak a megkereséstől számított húsz napon belüli elkészítését az újonnan felkért megyei (fővárosi) szakértői bizottság vállalja.

- örökbefogadás előkészítése esetén a gyámhatóság értesítése szerint vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésére,
- speciális ellátási igény éves kontroll vizsgálata esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálat - *a speciális ellátásban eltöltött egy év lejárata megelőzően 3 hónappal küldött* - felkérésére,
- nevelési felügyelet esetén a speciális gyermekotthon vezetőjének jelzésére, vagy a gyámhivatal megkeresésére készíti el.

A gyámhivatal *felülvizsgálati eljárásához a bizottság abban az esetben tesz eleget a felkérésnek és készít szakmai véleményt*, ha a döntéshozatalhoz olyan kérdés megválaszolása szükséges, amely a bizottság kompetenciakörébe tartozik, és a Gyvt. 82. § (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését és a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzését igényli, és az adott típusú vizsgálat elvégzése nem más szerv, vagy személy kompetenciakörébe tartozik.

A különleges ellátási igény fennállásának, változásának és megszűnésének megállapításához a bizottság akkor készít szakmai véleményt, ha

- a gyermeknél testi, értelmi, érzékszervi fogyatékossgot, vagy egyéb ok miatti sajátos nevelési igényt állapít meg a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve tartós betegsége, vagy fogyatékossga okán magasabb összegű családi pótlékra lesz jogosult (a gyermeknél előáll a különleges szükséglet megállapítását megalapozó ok és állapot),
- amennyiben a már megállapított különleges ellátási igényt megalapozó ok és állapot megváltozik (változás az ellátási igény okában),
- amennyiben megszűnik a különleges ellátási igényt megalapozó ok.

A Szakértői Bizottság javaslatot tehet az alábbi elhelyezési formákra:

- gondozás alapellátásban,
- gondozás alapellátásban védelembe vétel mellett,
- nevelőszülő,
- gyermekotthon,
- lakásotthon,
- különleges gyermekotthon,
- speciális nevelőszülő,
- különleges nevelőszülő,
- speciális, különleges, vagy kettős szükségletű gyermek integrált módon történő elhelyezése,
- speciális lakásotthon,
- speciális gyermekotthon,
- gyermekotthon speciális csoportja,
- központi speciális gyermekotthon,
- Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást biztosító intézmény.

Amennyiben a körülmények azt indokolják, a Bizottság a javaslatot megelőzően esetmegbeszélő tanácskozást hív össze az eset érintett szereplőinek részvételével, ezt követően alakítja ki javaslatát.

A szakértői vélemény érvényességének idejével kapcsolatosan a jogszabályokban szereplő, a szakértői bizottság által elfogadható szakmai vélemények 2 hónapos érvényességi határidejét tekintjük irányadónak.

Az elhelyezési forma meghatározásánál több tényező mérlegelése történik.

Kiemelt jelentőségű:

1. a gyermek életkora,
2. a testvérek száma,
3. a gyermek egészségi és pszichés állapota,
4. a gyermek szülői, családi kapcsolatának milyensége,
5. a találkozások gyakorisága.

A javaslatot mindig az adott gyermek aktuális állapota határozza meg. Ha a gyermek belátása már engedi, tőle is informálódni szükséges arról, hogy neki milyen elképzelései vannak.

A Bizottság javaslatát az elhelyezési formára a gyermek szükséglete alapján fogalmazza meg, tekintet nélkül az ellátórendszerben rendelkezésre álló kapacitásokra.

A gyermek elhelyezési prioritása: amennyiben a gyermeket vérszerinti családjába nem képes nevelni, és sorsa örökbe fogadással nem rendezhető, akkor elsősorban nevelőcsaládokba szükséges helyezni, ha ez nem lehetséges, akkor lakás-, vagy gyermekotthonba való elhelyezése történik javaslatként.

12 év alatti gyermekek esetében nevelőszülői elhelyezéstől csak kivételes esetben lehet eltekinteni, ha a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékkal él, a testvéreket nem lehet együttesen a befogadó szülőnél elhelyezni vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása.

A szakértői bizottság működésének folyamata

A szakmai vélemények elkészítésének határideje a jogszabályokban meghatározottak szerint, az újonnan szakellátásba kerülő gyermek esetében /nevelésbe vételi eljárás esetén (ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata, ideiglenes hatályú elhelyezés nélküli nevelésbe vételi eljárás) és a Gyer. 103. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén/ a megkeresés kézhezvételétől **20 nap**, a szakellátásban lévő gyermeknél szintén **20 nap**. Kivétel ez alól a nevelési felügyelet iránti eljárás, ahol a határidő **3 munkanap**, illetve a Gyvt. 82. § (5) bekezdése szerinti összefoglaló vélemény elkészítésére, ahol a határidő **30 nap**.

Amennyiben a határidő a szakértői bizottságon kívül eső okok miatt nem tartható, a késedelem okáról a gyámhivatalt tájékoztatni kell. Az esetekhez kapcsolódó előzményi iratokat a szakértői bizottság elsősorban a gyámhivaltól kapja, illetve kéri meg, azok hiánya esetén. Szükség szerint, hiánypótlás más intézménytől, illetve személytől is kérhető (pl. család- és gyermekjóléti központ, gondozási hely, gyermekvédelmi gyám stb.).

A szakértői bizottsági szakmai vélemény elkészítésének eljárásrendje, a szakértői bizottság tevékenységének folyamata

Ahol a TGYSZ befogadó gyermekotthonnal rendelkezik, a bizottságban dolgozó pszichológusok minden héten közös megbeszélést tartanak a befogadó gyermekotthon vezetőjével/pszichológusaival. A megbeszélés célja a befogadó gyermekotthonokban elhelyezett gyermekekről való információk megosztása, illetve az elvégzett vizsgálatokról történő tájékoztatás.

1) Iratkezelés, megkeresések fogadása (az érkezetés dátumától számít a szakértői bizottság határideje), iratok tárolása:

- Az eljárással kapcsolatos gyámhivatali megkeresés beérkezése a szakszolgálathoz, vagy felkérés érkezése szakmai vélemény készítésére közvetlenül a szakértői bizottságnak címezve. Az iratokat iktatni kell, a szakmai vélemény elkészítésére irányuló, vagy az elkészítéséhez szükséges iratokat az intézményen belül soron kívül (a jogszabály szerint: „haladéktalanul”) kell a szakértői bizottságok részére továbbítani, a bizottságra vonatkozó határidők betartása érdekében, az alábbiak szerint:
- A TGYSZ-hez érkező, a szakértői bizottság nevére címzett küldemények, továbbá azok a határozatok, megkeresések, egyéb dokumentumok (pl. a gyermek alapellátásban keletkezett adatlapjai stb.), amelyek nem a bizottság nevére érkeznek, de az iratokban foglaltak ismerete nélkülözhetetlen a bizottság munkavégzéséhez, illetve konkrét esetben a feladatellátás megkezdését jelentik, a postát átnéző munkahelyi vezető szignálása után a bizottság részére átadásra/elektronikusan elküldésre kerülnek.
- A bizottság tagjai a fenti iratokat minden munkanapon kötelesek átvenni (a TGYSZ ügyrendje szerint azt az iktatókönyvben kézjegyükkel igazolni, az átvétel idejét megjelölni).
- A bizottsághoz személyesen benyújtott iratok átvételét igazolni kell.
- Ha az ügy jellege megengedi, az ügyiratban foglaltak telefonon, elektronikus levélben, vagy a jelenlévő érdekelt személyes tájékoztatásával is elintézhetőek. Telefonon, vagy személyes tájékoztatás keretében történő ügyintézés esetén az iratra rá kell vezetni a tájékoztatás lényegét, idejét és az ügyintéző aláírását. Szükség esetén erről külön feljegyzést kell készíteni.
- Az iratokat úgy kell kézbesíteni, hogy annak megtörténte, továbbá az irat átvételének a napja megállapítható legyen.
- Külön kell gondoskodni a gyermek vizsgálatai kapcsán keletkezett olyan dokumentumok tárolásáról (teszt-kiértékelések, teszt-rajzok, egyéb vizsgálati anyagok stb.), amelyek szenzitív tartalmuk miatt más személy által nem hozzáférhetőek és ezért nem helyezhetők a gyermek központi iratanyagába.

1) Munkaelosztás, kompetencia kérdésének tisztázása, szükség szerint eseti szakértő bevonása:

- A szakértői bizottság minden megkeresés esetén eldönti, hogy a felkérés teljesítésében kompetens-e a bizottság. Amennyiben nem, akkor a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben elutasítja a kérést a megfelelő indoklással, amelyet kiegészít a döntés meghozatalára alkalmas más módszerre vonatkozó javaslattal.
- Amennyiben a bizottság kompetenciája fennáll, akkor a bizottság vezetője, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag kijelöli a vizsgálatot végző bizottsági tagokat (családgondozó, gyermekorvos, pszichológus). Speciális ellátási igény fennállásának vizsgálata esetén további két taggal bővül a bizottság: gyermekpszichiáter szakorvos és gyógypedagógus.

Nevelési felügyeletre irányuló vizsgálat esetén, a rendelkezésre álló információk és iratanyag alapján, a konkrét eset körülményeit mérlegelve, a bizottsági tagok közösen hoznak arról döntést, hogy milyen további kiegészítő vizsgálatra van szükség. Ezt követően a bizottság vezetője, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag kijelöli azon bizottsági

tagokat, akik megvizsgálják a gyermeket, és részt vesznek a nevelési felügyelettel kapcsolatos szakmai vélemény elkészítésében.

- Az egyes részvizsgálatok elvégzésétől csak akkor lehet eltekinteni, ha két hónapnál nem régebbi olyan vizsgálati eredmény áll a bizottság rendelkezésére, amelyet a szakterületnek megfelelő bizottsági tag elfogad, és a szakmai véleményét ennek alapján fogalmazza meg.
- A bizottsági vezetője, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag a bizottsági tagok kijelölésénél figyelemmel van a bizottsági tagok esetleges szakmai összeférhetetlenségére: a szakmai vélemény elkészítésében nem vehet részt az a bizottsági tag, aki a szakszolgálatnál betöltött más munkakörben, vagy más munkahelyen ellátja, vizsgálja vagy kezeli az adott gyermeket. Ugyanakkor az adott szakember a gyermekkel kapcsolatos ismereteit, javaslatait, észrevételeit a bizottság figyelembe veszi, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményét a szakmai vélemény mellékleteként elfogadhatja.
- A bizottság vezetője szükség szerint gondoskodik eseti szakértő bevonásáról, felkéréséről.

2) Hiánypótlás kérése:

- Amennyiben a gyámhivatal által, a vizsgálati felkéréshez mellékelt iratanyag hiányos, vagy a vizsgálathoz további információra van szükség, akkor hiányzó iratokat, információkat a bizottság írásban kéri be, elsősorban a gyámhivataltól, vagy a család- és gyermekjóléti központtól. Ideiglenes hatályú elhelyezés, vagy ideiglenes gondozási hely kijelölése esetén, illetve, ha a gyermek már nevelésben van, akkor a gondozási helytől. A bizottság szükség esetén egyéb intézményt, szakembert (pl. iskola, pártfogó felügyelő) is megkereshet.
- A szakértői bizottság levelezésén saját bélyegzőt használ, a bizottság vezetőjének aláírásával.

3) Vizsgálati időpontok meghatározása:

- A szükséges vizsgálatok ütemezését, megszervezését követően az érintetteket értesíteni kell a vizsgálati időpontokról. A vizsgálatok szervezésénél, ütemezésénél törekedni kell arra, hogy a vármegye különböző helyeiről minél kevesebbszer kelljen a gyermekeket utaztatni, továbbá a vizsgálatokat össze kell hangolni a szakszolgálat más vizsgáló szakembereinek munkavégzésével, a munkaidő és a vizsgáló helyiségek hatékony kihasználása céljából.
- Amennyiben a vizsgálatok elvégzése akadályokba ütközik (pl. a gyermek beteg, kórházban tartózkodik, egyéb ok miatt nincs vizsgálható állapotban, vagy engedély nélkül eltávozott a gondozási helyéről) akkor a gyámhivatalt erről tájékoztatni kell.
- A szakmai véleményt a jogszabályban meghatározott időtartamon belül kell elkészíteni.
- A vizsgálatok időpontját a bizottság a szakmai vélemény határidőben történő elkészítésének figyelembe vételével határozza meg és erről az alábbi szervezet, személyeket értesíti:
 - amennyiben a gyermek nem tartózkodik a szakellátásban, akkor a nevelésbe vételi eljárás során a szülőt/törvényes képviselőt, a feladatot ellátó család- és gyermekjóléti központot, illetve az illetékes gyámhivatalt,
 - a szakellátásban lévő gyermek esetében a gondozási helyet, gyermekvédelmi gyámot.
- Amennyiben a gyermek valamilyen oknál fogva nem jelenik meg a megjelölt időpontban a vizsgálaton, úgy második vizsgálati időpontot határoz meg a bizottság, és újabb

értesítést küld az említett feleknek. A vizsgálat elmaradásáról az illetékes járási gyámhivatalt is értesíteni kell.

- Amennyiben a gyermek nem tartózkodik a szakellátásban, és a második vizsgálati időpontban sem jelenik meg, akkor a bizottság vezetője, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag az erről való értesítés mellett más hatósági intézkedés megtételét kezdeményezheti az illetékes járási gyámhivatalnál.
- Amennyiben a gyermek nincs vizsgálható állapotban (pl. fertőző megbetegedésben szenved), és erről a gyermek vizsgálatra kísérése tekintetében kötelezett személy (szülő, törvényes képviselő, nevelőszülő, gondozási hely munkatársa stb.) értesíti a szakértői bizottságot, akkor kérni kell azt, hogy jelezze, ha a gyermek újra vizsgálható lesz.
- A gyermek vizsgálatának megkezdéséhez a gyermeket jól ismerő, kísérő személy jelenléte szükséges, aki a vizsgálatot végző kérése esetén tájékoztatással, információval tud szolgálni a gyermekről. Kísérő nélkül érkező gyermeket csak különösen indokolt és előre egyeztetett esetben vizsgál a bizottság. Ilyenkor a bizottságnak nem feladata a gyermek felügyelete és a gondozási helyére történő visszaszállítása sem.

4) A vizsgálatok elvégzése:

- Esetfelmérő vizsgálat elvégzése.
- A gyermekorvosi vizsgálat elvégzése.
- A pszichológiai vizsgálat elvégzése.
- Speciális ellátási igény vizsgálata esetén a gyermekpszichiátriai vizsgálat elvégzése.
- Speciális ellátási igény vizsgálata esetén a gyógypedagógiai vizsgálat elvégzése.
- A vizsgálatokat a bizottság vezető, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag irányításával szakember csoport – családgondozó, gyermekorvos, pszichológus, továbbá speciális ellátási igény vizsgálata esetén, a gyermekpszichiáter, gyógypedagógus is – végzi, a Szakmai Programban meghatározott szakmai követelmények figyelembevételével.
- Az egyes vizsgálatok sorrendisége nem meghatározott, azonban a gyermek vizsgálataihoz történő felkészüléshez, a családgondozó esetfelmérő vizsgálata és az arról szóló előzményi összefoglaló lehetőség szerint előzze meg a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését, annak érdekében, hogy a szakvizsgálatokat végzők ennek figyelembevételével végezhesék el a gyermek vizsgálatait, illetve tervezhesék meg a vizsgálatuk menetét, módszereit, eszközeit.
- Indokolt esetben az egyes vizsgálatok a bizottság telephelyén kívül, a gyermek tartózkodási helyén (pl. gondozási helyen, különösen befogadó gyermekotthonban) is elvégezhetőek.
- Különösen indokolt esetben a bizottság tagjai a helyszínen is tájékozódhatnak az eset előzményeiről, a gyermek és családja helyzetéről, körülményeiről.

6) A szakmai vélemény elkészítése:

- A szakértői bizottság a lefolytatott vizsgálatok alapján készíti el a szakmai véleményét a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben.
- A bizottság tagjai önállóan is megfogalmazzák véleményüket, majd ezt követően team-megbeszélés keretében közösen alakítják ki a szakértői bizottság összegző javaslatait. Amennyiben a bizottsági tagok véleménye különböző, a team-megbeszélés keretében, a bizottság vezető irányításával törekedni kell a konszenzuson alapuló, mindenki számára

elfogadható összegző vélemény kialakítására. Ez adott esetben különbözhet a bizottság egyes tagjainak önálló véleményétől. Az egyes javaslatok kialakítása során, a bizottsági tagok közötti konszenzus hiányában, a bizottság összegző véleményének alapját a többségi vélemény képezi. Amennyiben a különböző vélemények egyenlő arányban oszlanak meg a bizottsági tagok között, akkor a bizottság vezetője dönt.

7) *A szakmai vélemény kiegészítése (záradék készítése):*

- Amennyiben olyan új információ vagy körülmény merült fel, amely alapján a bizottság a korábbi szakmai véleményben foglalt javaslatokat újra áttekinti, de újabb vizsgálatok elvégzése *csak részben, vagy egyáltalán nem* szükséges, akkor a szakmai véleményt a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben Záradékkal kell kiegészíteni, amely az eredeti szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti.

8) *A szakmai vélemény és a záradék jóváhagyása, hitelesítése:*

- A szakmai vélemény vagy a Záradék egy példányát nyomtatást követően (amennyiben azt a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszer lehetővé teszi) a bizottság vezetője, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag a szakmai-etikai és jogszabályi megfelelőségek ellenőrzését követően aláírásával jóváhagyja, továbbá a szakmai vélemény, vagy a záradék elkészítésében közreműködő bizottsági tagok aláírásukkal hitelesítik azt.

9) *A szakmai vélemény és a záradék ismertetése, átadása, előterjesztése:*

- Az elkészült, a bizottságvezető, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag által Lezárt szakmai véleményt a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési munkacsoportja a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben közvetlenül eléri, azonban szükség esetén a bizottság családgondozója az elhelyezésért felelős munkatárssal eszmegbeszélés keretében konzultál is. Ezen részt vehetnek indokolt esetben a szakértői bizottság vezetője, további tagjai.
- A szakszolgálat által felhasznált szakmai véleményt, az elhelyezési javaslattal és elhelyezési tervvel együtt, a szakszolgálat továbbítja a szakmai véleményt kérő gyámhivatalnak, a határozat hozatalát követően pedig a gondozási helyének és a család- és gyermekjóléti központnak (a gyermekvédelmi gyám az elkészült, a bizottságvezető, illetve távolléte esetén a Gyvt. 135. §. (3a)- bek. c) pontja szerinti Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer bizottsági alrendszerben bizottságvezetői jogosultsággal rendelkező szakértői bizottsági tag által Lezárt szakmai véleményt a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben közvetlenül eléri)
- Olyan esetekben, amikor nincs szükség a szakszolgálat közreműködésére (nincs döntés-előkészítési, vagy egyéni elhelyezési tervmódosítási kötelezettsége a szakszolgálatnak) a szakértői bizottság közvetlenül is továbbíthatja a szakmai véleményt a fenti felhasználókhöz (pl. nevelési felügyelet elrendeléséhez és felülvizsgálatához készített szakmai vélemény vonatkozásában).
- Az örökbefogadás előkészítéséhez készülő összefoglaló véleményt a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben közvetlenül eléri az Örökbefogadási Szolgálat.

A gyermekek ellátási szükségletének meghatározása nagy jelentőségű. Ennek alapján kerül rögzítésre az egyéni gondozási-nevelési terv, amely a gyerek fejlesztésének tervezete. A

Szakértői Bizottság szakmai felkészültsége, pontossága ezen a területen is elengedhetetlen. A Szakértői Bizottságok munkatársainak készen kell állniuk arra is, hogy a szakmai véleményben foglaltakat a gyermeket gondozó-nevelők számára szakszerűen és érthetően közvetítsék.

Az OGYSZ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságai számára kiemelt fontosságú a magas szintű szakmai tudás, a vizsgált gyermek legjobb érdekeinek szem előtt tartása, problémáinak, szükségleteinek befolyásmentes meghatározása, a határidők pontos betartása, a munkatársakkal, külső szakemberekkel nyitott kommunikáció, a megfelelő kollegiális kapcsolat kialakítása.

Elhelyezési Szolgálat

A gyermekvédelmi szakellátásba kerülő gyermekek elhelyezése, a megfelelő gondozási hely megkeresése és kiválasztása a gyermekek szakellátását és további sorsukat alapvetően meghatározza. A szakellátással való első találkozás az esetek túlnyomórészében a TGYSZ Elhelyezési Szolgálatával való kapcsolatfelvétellel történik. A gyermek és családja, a gyámhivatal, a társintézmények leggyakrabban az Elhelyezési Szolgálat által találkoznak először a gyermek ügyében a szakszolgáltatásokkal, első benyomásuk döntő jelentőségű. Kiemelt, hogy a Szolgálat eljárásrendje és munkatársai szakszerűen, rugalmasan reagáljanak az igényekre, a beavatkozásokra való javaslatétel és a tervezés határidőikben megtörténjen.

Az Elhelyezési Szolgálat feladatai:

- Bekerülést megelőző javaslatétel ideiglenes gondozási helyre, kapcsolattartásra és szükség esetén gyermekvédelmi gyám személyére
- Elhelyezési javaslat a gondozási hely meghatározásához
- Egyéni elhelyezési terv készítése
- Elhelyezési javaslat a gondozási hely megváltoztatásához
- Elhelyezési javaslat kapcsolattartás szabályozásához
- Elhelyezési javaslat gyámváltáshoz
- Az elhelyezési javaslat kialakítása érdekében tervezési megbeszélés összehívása, a megbeszélés szervezése, lebonyolítása
- Minden gyermek elhelyezésének soros felülvizsgálata a gyámhivatal felkérése alapján
- Az elhelyezési javaslat és az elhelyezési terv megküldése a gyámhivatal részére

Fenti, jogszabályban meghatározott feladatainkat, a beérkező gyámhivatali felkéréseknek megfelelően, az egyes ügýtípusoktól függően a gondozási helyekkel, Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat, Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal szoros együttműködésben, amennyiben gyermekvédelmi szakértői vizsgálat történt, a Szakértői Bizottság szakmai véleményére alapozottan végezzük.

A Szolgálat tevékenységének szakmai szempontjai, módszerei:

Bekerülést megelőző javaslatétel

A gyámhivatalok, ideiglenes hatályú elhelyezés esetén a beutalást megelőzően lehetőség szerint minden esetben javaslatot kérnek a TGYSZ-től a kijelölhető ideiglenes gondozási helyre, a megkeresések jellemzően telefonon és ezt követően írásban történnek. Az elhelyezési ügyintéző rövid időn belül a jelzőrendszer tagjaitól begyűjti a lehető legtöbb

információt a gyermekkel kapcsolatban. Gyermekjóléti alapellátásbeli gyermekvédelmi előzmények esetén az Elhelyezési Szolgálat munkatársa minden esetben egyeztet a család- és gyermekjóléti szolgálat esetmenedzserével.

Az elhelyezési ügyintéző a gyámhivatali megkeresést követően, - a beutalás sürgősségétől függően (aznapi) rövid határidővel - elektronikus úton, e-mailben keresi meg a Szakszolgálattal kapcsolatban álló nevelőszülői hálózatokat az elhelyezésre váró gyermek adataival (nem, életkor, státusz; szükségletek: egészségügyi, oktatási, egyéb; jelenlegi kapcsolattartás); és egyéb az elhelyezés szempontjából lényeges elemek (Gyvt. 79.§ (3)) ismertetésével. A nevelőszülői hálózatokkal való szoros együttműködés különösen az azonnali elhelyezést igénylő, 12 év alatti gyermekek esetében kiemelkedő, hiszen az ideiglenes hatályú beutalásnál számukra az elsődleges elhelyezési forma a nevelőszülői elhelyezés.

A beérkező ajánlatok közül, nevelőszülő férőhelyekből vezetői jóváhagyással az elhelyezési ügyintéző - *a gyermekről kapott tájékoztatás, soron kívül megküldött dokumentáció alapján, az általános elhelyezési szempontok figyelembevételével, egyénileg az adott eset sajátosságait mérlegelve - választja ki a leendő ideiglenes gondozási helyet.* A kiválasztást követően felveszi az adott nevelőszülői hálózat vezetőjével vagy a konkrét nevelőszülői család tanácsadójával a kapcsolatot, és tájékoztatást ad bővebben a gyermekre vonatkozóan, valamint egyeztet a további elhelyezéssel kapcsolatos feladatokról. Ezt követően írásbeli javaslattétel történik az ideiglenes gondozási helyre, a gyermek számára javasolt nevelőszülői családra.

A vizsgálatok nélküli, beutalással egyidejű elhelyezési protokoll (ideiglenes gondozási helyre történő javaslattétel), a gyermek személyiségállapotának vizsgálata és szükségleteinek felmérése nélküli ideiglenes elhelyezést jelent a nevelőszülői családokba. Az ideiglenes gondozási feladatokat is ellátó nevelőszülői családok - nevelésbe vétel esetén - egyben tartós és hosszú távú gondozást is biztosítanak az ideiglenesen hozzájuk helyezett gyermek számára. Ez azt jelenti, hogy az ideiglenes gondozási hely számos esetben tartós gondozási helye lesz a nevelésbe vett gyermeknek.

Ezekben az esetekben a gondozási hely meghatározása nem a Fővárosi Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakvéleményére alapozott javaslatra és egyéni elhelyezési tervre épül. A sorrend fordított, előbb történik meg a gondozási hely kiválasztása, és csak ezután következik a gyermek szakértői vizsgálata, ellátási szükségleteinek megállapítása.

A fordított gyakorlat esetén fokozott kockázattal van jelen, hogy sérülhetnek a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodó ellátásban, gondozásban való részesülés alapvető jogai.

A jogszabály (Gyvt. 7. § (2) meghatározza, hogy a tizenkét év alatti gyermek otthont nyújtó ellátását (így ideiglenes hatályú elhelyezését is) befogadó szülőnél kell biztosítani, továbbá a Gyvt. 72.§. (1) b) pontja szerint a tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek esetén minden esetben a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél helyezi el a gyámhivatal a kiskorút, kivéve, ha egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása ezt nem teszi lehetővé vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása.

Az ideiglenes gondozási hely kiválasztásakor a helyettesítő védelem során a gyermekvédelmi szakellátásban, a nevelőszülői családban történő nevelkedés elsőbbsége mellett, minden

esetben szem előtt kell tartani azt a kockázatot, hogy a gyermek nem a szükségleteinek, ellátási igényeinek megfelelő gondozási helyre, nevelőszülői családba kerül.

A fentieket figyelembe véve, ideiglenes hatályú beutalásnál, előnyben részesíthető a befogadó gyermekotthon (amennyiben a TGYSZ rendelkezik azzal) vagy más lakás- és gyermekotthoni férőhely, azaz az intézményi elhelyezésre történik javaslatétel a következő esetekben:

- a csecsemőt az anya szoptatja, a gondozási feladatokat ellátja
- a gyermek egészségügyi állapota, súlyos betegség miatt rendszeres orvosi ellátást, kontrollt igényel
- a gyermek fejlődésbeli elmaradása vagy rendellenessége miatt a rendszeres fejlesztés különös szakértelmet igényel
- a szülő napi kapcsolattartása mellett, a kiemelés okául szolgáló krízishelyzetet nagyon rövid időn belül rendezheti
- a gyermek pszichiátriai gondozott
- a beutalásnál az előzményi információk alapján fertőző betegség vagy annak gyanúja merül fel a gyermeknél – szoros orvosi kontrollt téve szükségessé

Ezekben az esetekben, intézményi ideiglenes elhelyezés esetén lehetőség van az azonnali orvosi vizsgálatokra, valamint az egyéb szükséges szakvizsgálatokra (pszichológusi; pszichiátriai; gyógypedagógiai). Amennyiben a szükséglet-és állapotfelmérés megtörténik, és a gyermek ellátási igénye, gondozása biztosítható nevelőszülői családban, az Elhelyezési Szolgálat soron kívül nevelőszülői családot keres a beutalt gyermeknek, és kérjük az ideiglenes hatályú elhelyezés alatti gondozási hely megváltoztatását a gyámhivaltaltól.

A fentiekén kívül minden olyan esetben intézményi ideiglenes elhelyezésre teszünk javaslatot, amikor a beutalás előtti időszakról nem rendelkezünk elegendő információval és ez fokozott kockázatot jelent egy nevelőszülői családba történő beilleszkedésre.

Az Elhelyezési Szolgálat a szakellátásba beutalt kiskorúak nevelőszülői családban történő nevelkedésének kiemelt támogatása és elsődlegessége mellett, a gyermek érdekének, szükségleteinek ténylegesen a legmegfelelőbb gondozási hely kiválasztására törekszik.

Javaslatétel az ideiglenes elhelyezés-, illetve a nevelésbe vétel alatti kapcsolattartásra

A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás feladata az ideiglenes gondozási helyre történő javaslat mellett, az ideiglenes hatályú elhelyezés alatt a gyermek és a vérszerinti szülő közötti kapcsolattartásra vonatkozó javaslatétel.

Az azonnali kiemelést követően az addig saját családjában nevelkedő gyermek számára kiemelt fontosságú, alapvető gyermeki jog, - amennyiben nincs kizáró ok -, hogy mindkét szülővel rendszeresen kapcsolatot tarthasson, és a beutalást kiváltó ok megszűnését követően visszakerülhessen saját családi környezetébe.

Az ideiglenes elhelyezés idejére szabályozott kapcsolattartások esetén magas kockázattal van jelen a beutalás kezdetétől, hogy a vérszerinti kapcsolatok támogatása, a saját családban történő nevelkedés elősegítése alapvetően nem sikerül érvényesíteni, s a gyermek kapcsolattartási joga családjával sérül. Ennek okai jelenleg a szakellátás gondozási helyeinek eltéréseiből, nemritkán tárgyi és személyi feltételek hiányából, vagyis rendszerszintű problémákból adódnak.

Az ideiglenes hatályú *intézményi elhelyezésnél* adott a lehetőség a gyermek számára a rendszeres, heti több alkalommal való kapcsolattartásra. A gyakori kapcsolattartás eredményeként is értékelhető, hogy még az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt

éves szinten jellemzően a beutalt gyermekek 1/3-a haza kerül a családjához a befogadó gyermekotthonokból.

Az Elhelyezési Szolgálat kiemelt feladatának tartjuk, hogy szakmai munkájával a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében, a hálózatok általános kapcsolattartási rendjével, a nevelőszülői családok kapcsolattartási gyakorlatával, érdekeivel szemben, ha szükséges, a gyermek vérszerinti kapcsolattartását – korlátozó indok hiányában – abszolút prioritásként kezelje. Ennek megfelelően már az ideiglenes gondozási feladatokat ellátó nevelőszülő kiválasztásánál döntő számunkra a nevelőszülő által biztosított kapcsolattartás gyakorisága, a kapcsolattartás megvalósításának lehetőségei.

Az elhelyezési javaslat kialakításának munkafázisai

a) ***Az elhelyezési javaslat előkészítése*** a szakmai vélemények és a beszerzett információk alapján a gyermek számára leginkább megfelelő leendő gondozási hely kiválasztásának érdekében.

A Szolgálat minden elhelyezési javaslat elkészítésénél a gyermek számára az állapotának és szükségletének legmegfelelőbb gondozási hely kiválasztását tartja elsődleges feladatának.

A gondozási hely kiválasztása az alábbi irányelvek együttes figyelembevételével történik:

- *a gyermek életkorára, egészségi állapotára, neveltségi szintjére (egykorú, közel hasonló életkorú gyermekek egy nevelőszülői családba, egymás mellé történő elhelyezését, az erős rivalizációs esély miatt alapesetben nem támogatjuk, az életkori sorrendet figyelembe véve, a már nevelőszülői családban nevelkedő gyermek(ek) mellé életkorban idősebb gyermek elhelyezésére alapesetben nem teszünk javaslatot)*
- *a testvérek együttes elhelyezése intézményünk kiemelt elhelyezési szempontja, testvéreket férőhely hiány okán, együttes bekerülés esetén NEM választ el, külön gondozási helyre történő elhelyezéssel a TGYSZ. A már szakellátott, különböző gondozási helyen nevelkedő testvérek esetén – lehetőség szerint – hasonló ellátási igény, szükségletek esetén az együttes, közös gondozási helyre történő elhelyezés a cél*
- *a gyermek nevelésének megkívánt folyamatoságára*
- *a gyermek vallási és lelkiismereti meggyőződésére*
- *az elhelyezés legyen tekintettel az állandóságra, az érzelmi biztonságra és kötődésre*
- *a gyermek korábbi lakóhelyétől (a vérszerinti szülőtől) és nevelési-oktatási intézményétől való távolságra – a családjából kiemelt gyermek számára lehetőleg olyan gondozási helyet kell biztosítani, ahol megőrizheti minél több kapcsolatát, életének állandósága biztosítható*
- *a kapcsolattartási lehetőségekre (hely, ideje, módja, gyakorisága)*
- *az iskoláztatás, tanulmányok folytatásának folyamatoságára*
- *a fejlesztési lehetőségekre.*
- *a nyilvántartások alapján rendelkezésre álló férőhelyekre*
- *a gyermek gondozási helyéül 12. életévét be nem töltött gyermek esetén - a Gyvt.7. § (2) bekezdés szerinti kivételekkel („kivéve, ha a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, a testvéreket nem lehet együttesen a befogadó szülőnél elhelyezni vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása”) minden esetben, a 12. életévét betöltött gyermek esetén lehetőség szerint nevelőszülőt, vagy ha ez nem lehetséges, lakás- és gyermekotthont, illetve fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonát kell javasolni kijelölésre*

A TGYSZ Elhelyezési Szolgálat az elhelyezési javaslatát minden esetben a fent felsorolt szempontok alapján készíti elő, *a konkrét esetre vonatkoztatott általános elhelyezési szempontokat fókuszban tartva.*

Az Elhelyezési Szolgálat előkészített elhelyezési javaslata nem térhet el a javasolt elhelyezési formától és ellátási szükséglettől. Abban az esetben, ha nincs a gyermek szükségleteinek és a javasolt ellátási formának megfelelő elhelyezési lehetőség, a férőhely felszabadulásáig a gyermek - a Fővárosi Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság kiegészítő javaslata (záradéka) alapján - *szükséglet közeli férőhelyre* helyezhető.

b) Tervezési megbeszélés

A tervezési megbeszélés kiindulópont a szakellátásba bekerült gyermek alapvető jogainak érvényesítéséhez. A gyermekvédelmi szakellátásba bekerült gyermekek jövőjének, sorsának tervezése a szakszolgáltatások egyik legfontosabb feladata, melynek hatékony munkaformája meggyőződésünk szerint *a korábbi elhelyezési értekezletet felváltó tervezési megbeszélés.*

Az elhelyezési értekezlet, mint tárgyalás, a gyámhivatali eljárás része, amelynek keretében a már előkészített terv megbeszélése történik.

A jelenleg hatályos 15/1998. (IV.30.) NM rendelet előírja a szakszolgálatok számára, hogy a gyámhivatal megkeresésére, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve előkészíti - a szülő, a gyermek, valamint a gondozási hely, illetve a gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat családgondozója és a gyermekvédelmi gyám bevonásával - a gyermek további életútjának alakítására vonatkozó célkitűzéseket és a szükséges intézkedéseket magában foglaló egyéni elhelyezési tervet.

A terv(elő)készítésekor tényleges tervkészítés történik, ahol a gyermek, a szülő és a gondozási folyamatban résztvevő szakemberek, a jogszabályban megjelölt személyek bevonásával megtervezik a gyermek szakellátásbeli jövőjét. Intézményünk a gyermeki jogok érvényesítésének lehetőségeként tekint a terv előkészítésre, amelyben a gyermek és a szülő érdemi részvételét biztosítani szükséges. Éppen ezért, azokban a TGYSZ-ekben, ahol csak lehetséges és rendelkezésre állnak a személyi és tárgyi feltételek, a tervkészítés tervezési megbeszéléseken, személyes jelenléttel vagy kép és hangkapcsolatot együttesen biztosítani képes online módon (ZOOM, Teams alkalmazással) kell történnjen.

A tervezési megbeszélés levezetésére szakmai szempontból facilitátor alkalmazását preferáljuk, vagy olyan szakember bevonását, aki az ügyben nem érintettként, alkalmas a folyamat és a tartalom együttes támogatására, hozzásegíti a résztvevőket a gyermeki jogok érvényre juttatásával a legmegfelelőbb terv eléréséhez.

A tervezési megbeszélés során a Szolgálat és a résztvevők feladata, hogy

- biztosítsák az összes érintett és meghívott megjelenését,
- a gyermekkel és a családdal kapcsolatban álló összes szakember tegye közzé a rendelkezésre álló, fontos információkat és saját javaslatait,
- minden résztvevő számára egyértelmű feladat-meghatározások fogalmazódjanak meg,
- konkrét döntések szülessenek, melyek megvalósulása nyomon követhető és ellenőrizhető,
- a gyermekkel és a családdal foglalkozó szakemberek személyes kapcsolatba lépjenek egymással, s ezáltal teremtsék meg a közös munka feltételeit.

Az elhelyezési javaslat tartalmazza a szakszolgáltatás javaslatát

- az elhelyezéssel kapcsolatban,
- a gyám személyével kapcsolatban,
- a kapcsolattartásra,
- a szükséges hatósági intézkedések megtételére.

A tervezési megbeszélésen jellemzően részt vesz a szülő, életkorától függően a gyermek, a leendő gyermekvédelmi gyám, valamint a javasolt gondozási hely(ek) képviselői, gyermekjogi képviselő, illetve a gyermek sorsrendezésének szempontjából lényeges információkkal rendelkező jelzőrendszeri szakemberek (gyermekjóléti alapellátás családgyámogatója, oktatási intézmény képviselője; védőnő; kórházi szociális munkás stb.). *A résztvevők közösen készítik elő az egyéni elhelyezési tervet.*

Az egyéni elhelyezési tervben a következők kerülnek meghatározásra:

- nevelésbe vétel megszüntetése esetén melyik szülőhöz vagy hozzátartozóhoz kerülhet vissza a gyermek;
- a nevelésbe vétel várható időtartama;
- a gyermek szülő vagy más hozzátartozó kapcsolattartására vonatkozó javaslat;
- a szülő és a gyermek feladatai ahhoz, hogy a nevelésbe vétel megszüntethető legyen;
- a terv megjelöli a szükséges hatósági intézkedéseket; a felülvizsgálat időpontját;
- azokat a szolgáltatásokat, amelyeket a feladatok elvégzéséhez a szülő és a gyermek igénybe vehet;
- a gyermekjóléti szolgálat, gondozási hely és a szakszolgálat közötti munkamegosztás alapelveit; a gyermekvédelmi gyám, a szülő és a gyermek együttműködésének szabályait stb.

Az egyéni elhelyezési terv szerepe, hogy elősegítse a gyermek saját családjába történő visszahelyezését, és ehhez meghatározza a szükséges feltételeket. A gyermeknek lehetősége van szabad véleménynyilvánításra, és arra, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, lehetőségeiről, jogainak érvényesítésének lehetőségeiről. A tervezési megbeszélésen a gyermek megismerkedhet a leendő gyermekvédelmi gyámjával, illetve a gondozási hellyel. Elmondhatja a véleményét, felteheti a kérdéseit a leendő gondozási hely és a leendő gyermekvédelmi gyám felé. Részt vehet a róla szóló tervezésben. Nyilatkozhat a kapcsolattartásról, és minden olyan feladatról, kötelezettségről, szükséges szolgáltatásról, amelyek teljesítése, igénybevétele előírásra kerül számára. Hasonló jelentőségű a szülők tényleges bevonása a teendők meghatározásába, amikor az értekezlet résztvevői közösen, a gyermek hazakerülése érdekében feladatokat fogalmaznak meg felelősökkel és határidőkkel. A tervezési megbeszélés egyúttal a későbbi együttműködés (gyermek – szülő – gyermekvédelmi gyám – leendő gondozási hely – szakszolgáltatás) előkészítése, megtervezése.

c) A javaslat és terv elküldése a gyámhivatalnak

Az elhelyezési javaslatot és a gyermek egyéni elhelyezési tervét lehetőség szerint a tervezési megbeszélésen, a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben készítjük el.

Az elkészült írásos anyagot az Elhelyezési Szolgálat haladéktalanul megküldi az illetékes gyámhivatalnak, aki döntését határozatban közli az érintettekkel. A gyermek a számára javasolt gondozási helyre csak a határozat elkészülte, illetve korának és személyiségének megfelelő barátkozás után kerülhet.

2) A gyermekek gyámságával kapcsolatos szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat

Az intézmény a TGYSZ Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat szervezeti keretei között biztosítja a gyermekvédelmi gyámok feladatainak ellátásához szükséges, a Gyvt. 85.§-ban megfogalmazott szakmai és tárgyi feltételeket. A Szolgálat fő feladata a szakmai segítségnyújtás a gyermekvédelmi gyámok részére, annak érdekében, hogy maradéktalanul teljesíteni tudják a Ptk-ban és a Gyermekvédelmi Törvényben előírt ellenőrzési és gyámi feladataikat.

Alapelvek a gyermekvédelmi gyámi feladatok elvégzése során

- 1) Minden gyermeknek joga van családban nevelkedni. Elsősorban saját családjában kell biztosítani nevelkedését, illetve arra kell törekedni, hogy vérszerinti családjába visszakerüljön. Ha ez nem lehetséges, meg kell vizsgálni az örökbeadás lehetőségét vagy a nevelőszülői családban történő tartós elhelyezés lehetőségét.
- 2) Biztosítani kell a testvérek együttes elhelyezését. Ettől csak különösen indokolt esetben lehet eltérni, szakvélemény alapján. Ha a testvérek együttes elhelyezése nem lehetséges, biztosítani kell közöttük a kapcsolatfelvételt, segíteni a rendszeres kapcsolattartást. Testvérek részére közös gyámot kell rendelni, ettől a szabálytól bármelyik testvér érdekében lehet csak eltérni.
- 3) A gyermekvédelmi gyámoknak munkájuk során széleskörű kapcsolatrendszert kell kiépíteniük a gyermek érdekeinek érvényesítése, képviselése érdekében.
- 4) A gyermekvédelmi gyám együttműködik a TGYSZ, valamint az otthont nyújtó ellátást biztosító szakembereivel, szükség szerint esetmegbeszéléseken cserélnek információt az érintettek.
- 5) A gyermekvédelmi gyám segíti a gyermek jogainak érvényesülését, jogsértés esetén intézkedik.
- 6) A munkavégzés során a gyermekvédelmi gyám a szakmai etikai szabályok szerint jár el, a munkájával összefüggésben tudomására jutott információkra vonatkozóan titoktartási kötelezettsége van.
- 7) A gyermekvédelmi gyám a vonatkozó jogszabályokat köteles megismerni és alkalmazni, önképzéssel ismereteit bővíteni.
- 8) A gyermekvédelmi gyám figyelemmel kíséri a nevelőszülők tevékenységét, jelzi a gyámhivatal felé, ha a nevelőszülőt alkalmasnak találja a gyámság viselésére.
- 9) Törekedni kell a gyermekkel való minél személyesebb kapcsolat kialakítására, amely alapja annak, hogy a gyermek bizalommal forduljon problémáival a gyám felé.
- 10) A gyermekvédelmi gyám együttműködések keretében kapcsolódik a gyermek gondozását-nevelését végző gondozás helyek munkájához. A gyermekvédelmi gyám, gyámoltja igénye szerint, részt vesz a gondozási helyek által szervezett gyermekrendezvényeken és támogatja azokat.
- 11) Figyelemmel kell kísérni az egyéni gondozási-nevelési tervben megfogalmazott jogok, kötelezettségek, vállalások megvalósulását. A gyermekvédelmi gyám közreműködik a TGYSZ által készített egyéni elhelyezési terv megvalósításában, a feladatok teljesítésében.
- 12) A gyermekvédelmi gyám nem láthat el más, a feladatával ütköző munkát.
- 13) Ha a gyermekvédelmi gyám által képviselt gyámoltak között érdekellentét áll fenn, a képviselőt eseti gyámi kirendelés alapján kell ellátni.
- 14) Az eseti gyámi feladatok ellátására, leggyakrabban a kiskorú törvényes képviselőnek ellátására irányulóan, büntető és polgári peres eljárások során, hagyatéki ügyekben, örökbeadási eljárásban, valamint a különleges szakértelmet igénylő esetekben és a gyám,

illetve helyettes gyám együttes akadályoztatása esetén a Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálaton belül oldják meg.

- 15) Szükség esetén a TGYSZ a gyermekvédelmi gyámok közül vagy megbízási szerződéssel, vagyonkezelő eseti gyámot biztosít. A gyám és a gyermek közötti vita esetén a gyámhivatal dönt.
- 16) A gyámhatóság kirendelése alapján – a gyermekvédelmi gyám távolléte vagy feladatai ellátásában való tényleges akadályoztatása esetén az azonnali döntést, azonnali intézkedést igénylő ügyekben a helyettesítés megoldása érdekében – helyettes gyámi feladatokat lát el.
- 17) A helyettes gyermekvédelmi gyám a gyermekvédelmi gyám távolléte vagy feladatai ellátásában való tényleges akadályoztatása esetén a gyermek azonnali döntést, intézkedést igénylő ügyeiben a gyermek érdekében minden olyan döntést meghozhat, illetve intézkedést tehet, amelyre a gyermekvédelmi gyám jogosult és köteles. A helyettes gyermekvédelmi gyám a döntéséről és az intézkedéséről a gyermekvédelmi gyámot annak távolléte, akadályoztatása megszűnésekor haladéktalanul tájékoztatja.
- 18) A gyermekvédelmi gyámok munkájuk során fokozott figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermeket a rossz bánásmódtól megóvják, az esetleges bántalmazás esetén mindig a gyámolt gyermek jogainak maximális szem előtt tartásával, a bántalmazás megelőzésére és kezelésére szolgáló Módszertan⁴ szerint járnak el.
- 19) A gyermekvédelmi gyám, eseti gyám, vagyonkezelő gyám munkája során a legjobb tudása szerint jár el, a tőle elvárható legnagyobb gondossággal.

A Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat tevékenységének szakmai szempontjai, módszerei:

A gyermekvédelmi gyámok ellátják ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermekekkel kapcsolatos, valamennyi gyermekvédelmi gyámi feladatot a törvényes képviselő, a teljeskörű ellátás, gondozás-nevelés ellenőrzése, vagyonkezelés, családgondozás körében:

- a gyermekkel, az ellátást nyújtóval, az ellátást nyújtó működtetőjével, fenntartójával együttműködve ellenőrzik a gyermek teljes körű ellátásának megvalósulását a gyermek gondozási helyén történő meglátogatásával, továbbá a nem személyes kapcsolatok (telefon, e-mail stb.) révén;
- segítséget nyújtanak a gyermeknek ahhoz, hogy a vérszerinti családjával kapcsolatot tartson annak érdekében, hogy annak alkalmassá válása esetén nevelhessék;
- ellátják a gyermek törvényes képviselőt az élet valamennyi területén;
- gondoskodnak arról, hogy a gyermek meglévő vagyona az ő javát szolgálja;
- együttműködik a gyermek gondozási helyével;
- a gyermekvédelmi gyám megtett intézkedéseiről, látogatásairól, tapasztalatairól feljegyzéseket készít és a Gyermekvédelmi Törvényben előírt, valamint a munkáltatója és a gyámhivatal által kért időpontokban teljes körű tájékoztatást nyújt a gyermekről.

A gyermekvédelmi gyámok feladataikat a gyámhivatal kirendelő határozata alapján és az abban meghatározott feladatkörben látják el. A gyermekvédelmi gyámi, az eseti gyámi és a vagyonkezelő eseti gyámi feladatokat és a gyámi feladatok alól felmentést kizárólag gyámhivatal határozata keletkeztet.

Gyámjelölés

⁴ A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmények és a javítóintézetek gyermekbántalmazási esetek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertana – **EMMI 2018.**

A gyermekvédelmi gyámok kirendelésére a TGYSZ igazgatója tesz javaslatot a gyámhivatal felé a Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat vezetőjének előterjesztésére.

A gyermekvédelmi gyám személyének meghatározásánál a gyermek gyámsággal kapcsolatos érdekeinek vizsgálatához a TGYSZ a következő szempontokat veszi figyelembe:

- a gyermeknek egészségügyi, pszichés, magatartási, egyéb problémája, amely a jogszabályban előírná több látogatást, kapcsolattartást igényel,
- a gyermek testvéreinek gyámsága,
- a gyermek és kiskorú édesanyja gyámsága,
- a gyermek vér szerinti szüleinek tartózkodási helye,
- a gyermek hazagondozásának esélyei,
- a gyermek életkora (2 heti látogatás),
- a gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánításának esélyei,
- a gyermekvédelmi gyám által ellátott terület,
- a gyermekvédelmi gyám esetszáma.

Gyermekvédelmi gyámok feladatai

Jelölt gyámként

- A javaslatot követően a gyermekvédelmi gyám titoktartási kötelezettsége mellett megismeri a leendő gyámoltjával kapcsolatos, a javaslatot elkészítve a TGYSZ rendelkezésére álló adatokat és felkészül a TGYSZ által tartott tervezési megbeszélésre, melyen felkészültségével segíti a TGYSZ gyámhivatal felé benyújtandó megalapozott javaslatát.
- Részt vesz a gyámhivatal által kitűzött elhelyezési tárgyaláson és ismerteti a TGYSZ – a javasolt gyermekvédelmi gyám közreműködésével kialakított - nevelésbe vétellel kapcsolatos álláspontját.

Törvényes képviselő

A gyermekvédelmi gyám a gyermek törvényes képviselője.

- Beszerzi és – a gyermek családi jogállásnak megváltozása esetén – kicseréli a szükséges iratokat (születési anyakönyvi kivonat, TAJ kártya, közgyógyellátásra jogosító igazolvány, lakcímet igazoló hatósági igazolvány).
- Bejelenti a gyámhivatali határozatban megállapított lakóhelyet, tartózkodási helyet.
- Szükség esetén műtéti hozzájárulást ad műtéthez, illetve műtét jellegű egészségügyi beavatkozáshoz.
- A gyermeket hatóság előtt képviseli, érdekeinek megfelelően eljár.
- Képviseli a gyermeket valamennyi hatósági, peres ügyében, továbbá hozzájárulást ad egészségügyi ellátásához, oktatásához, fénykép- és hangfelvétel készítéséhez.
- Javaslatot tesz a gyermek örökbe fogadhatónak nyilvánítására az illetékes gyámhivatalnál, ha annak jogszabályi feltételei fennállnak.
- A gyermekvédelmi gyám kiemelt figyelmet fordít a gyermek örökbe fogadásának elősegítésére, ha a szülők hozzájárultak gyermekük örökbefogadásához vagy a bíróság megszüntette szülői felügyeleti jogukat, illetve, ha a szülők nem, vagy nem megfelelően tartanak kapcsolatot a gyermekkel, kezdeményezi az örökbe fogadhatóvá nyilvánítását. Az örökbe fogadható gyermek számára a sikeres örökbefogadás elősegítése érdekében a kötelező gondozásba kihelyezést megelőzően engedélyezheti, hogy a gyermek az örökbe fogadni szándékozó szülőnél tartózkodjon.

- A gyermek törvényes képviselőjeként részt vesz azokon a tanácskozásokon (illesztés), amelyet az örökbefogadási szolgálat hív össze.
- Eseti gyámként jár el azon ideiglenes hatályú elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek ügyében gyámhivatali kirendelés alapján, ahol a törvényes képviselő a Ptk. szerint nem tudja a gyermeket képviselni.
- Az eseti gyám az eljárásban azt kíséri figyelemmel, hogy az eljárás során a gyermek mindenek felett álló érdeke jusson érvényre.
- Javasolja a gyermek gondnokság alá helyezése iránti per megindítását, a szülői felügyeleti jog megszüntetését kezdeményezi, ha annak jogszabályban előírt feltételei fennállnak.
- Gyámi véleményt ad a Gyvt. 54. § (4) szerint a nevelésbe vett gyermek esetében a nevelőszülőnél engedélyezett férőhelyszámától való eltérés esetében.
- A gyermekvédelmi gyám a gyermek nagykorúságának elérése előtt, annak kérelmére javaslatot tesz az utógondozói ellátás elrendelésére. A gyermekvédelmi gyám az utógondozói ellátást kérő gyermek nagykorúságának elérése előtt 3 hónappal indítja el az eljárást
- Az eljárás megindításához az alábbi iratok szükségesek:
 - az utógondozói ellátást kérő gyermek kérelme;
 - az ellátás jogcímének igazolása (jövedelemigazolás, vagy Munkaügyi Központtal való együttműködés igazolása, tanulói jogviszony igazolása, szociális intézményi, vagy gondnoksággal kapcsolatos irat);
 - a nevelőszülő befogadó nyilatkozata;
 - a gondozási hely befogadó nyilatkozta;
 - a gyermekvédelmi gyám javaslata az utógondozói ellátás kapcsán.
- A gyermekvédelmi gyám kötelessége a hiánytalan iratanyag beszerzése, és haladéktalan továbbítása a gyermek ügyében illetékes gyámhivatal felé, az iratkezelési szabályzatnak megfelelően.
- Ezt követően figyelemmel kíséri a határozat meghozatalát, késelem esetén – harminc napon túl – jelzéssel él az illetékes gyámhivatal felé.

Gondozás, nevelés

A gyermekvédelmi gyám nem gondozója a gyermeknek, de kapcsolatot tart a gondozási hellyel. A gyermekvédelmi gyám a gyermeket a gondozási helyén rendszeresen látogatja. A gyermekvédelmi gyámok működési területe elsősorban a TGYSZ illetékességi területe s gyámoltjai gondozási helye.

- A gyermekvédelmi gyám a kirendelését követően haladéktalanul felveszi a kapcsolatot a gyermek számára teljes körű ellátást nyújtóval.
- A gyermekvédelmi gyám kiemelt figyelmet fordít tevékenysége során arra, hogy megismerje a gyermek véleményét.
- A kirendeléstől számított 15 napon belül a gyermekvédelmi gyám felkeresi a gyermeket a gyámhivatal által meghatározott gondozási helyén és ellenőrzi a szükséges személyes iratok meglétét, egyeztetni az ellátást nyújtóval a legsürgősebb intézkedéseket (iskolai, óvodai beiratás, háziorvoshoz bejelentkezés stb.) és megbeszéli az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésének idejét.
- A látogatások során először mindig az ellátást nyújtóval célszerű beszélgetni, s csak ezután a gyermekkel. A gyermekkel a gyermekvédelmi gyám négy szemközt beszélget, mert így biztosítható a gyermek számára olyan légkör, hogy megnyíljon, és félelem nélkül beszélhessen sorsával kapcsolatos elképzeléseiről, esetleges sérelmeiről. A vele való beszélgetésnél a gyermekvédelmi gyám ugyanarra kíváncsi, mint amire az ellátást nyújtóval való beszélgetéskor, de a gyermek számára indirekt

és életkorának, személyiségállapotának megfelelő kérdéseket kell megfogalmazni. Az ellátást nyújtónak minden esetben visszajelzést kell kapnia, a gyerekekkel történt beszélgetés tapasztalatairól, tájékoztatás, és ha szükséges, a tennivalóira való felhívás formájában. Mindebből következik, hogy a gyermekvédelmi gyám gyámhivataloknak küldött tájékoztatásaiban csak olyan információ szerepelhet, amiről az ellátást nyújtó is tud, amit vele is megbeszéltek, illetve amiről őt is tájékoztatták.

- A gyermekvédelmi gyám látogatásai során köteles a gyermeket tájékoztatni jogairól, a gyermekvédelmi gyámság tartalmáról, a gyermekvédelmi gyámot megillető jogokról és köteleességekről, valamint tájékoztatja a gyermeket saját elérhetőségéről.
- A gyermekvédelmi gyám meggyőződik arról, hogy a gondozási hely megfelel-e a gyermeknek, étkeztetése, ruházata, környezete, valamint a nevelőszülővel való kapcsolata megfelelő-e. Alkalmas arra, hogy a nevelőszülő/gondozó távollétében, négy szemközt mondhasssa el a gyermek esetleges problémáit.
- A gyámot a gyermek elhelyezésének joga nem illeti meg, és a gyermek Gyvt. 80/B. § (5) bekezdés *b)* és *c)* pontja szerinti tartózkodási helyét csak a gyámhatóság engedélyével változtathatja meg, kivéve a 80/B. § (3) bekezdésében foglalt esetet. Ha a gyám úgy ítéli meg, hogy a gyermek gondozási helye nem az érdekeinek megfelelő, akkor az illetékes gyámhivatalnál javaslatot tesz a gondozási hely megváltoztatására.
- A gondozási hely a gyermek érdekét súlyosan sértő, veszélyeztető magatartása esetén kezdeményezi a gyermek gondozási helyének azonnali hatállyal való megváltoztatását a gyámhivatalnál, kezdeményezi a nevelőszülői jogviszony megszüntetését a működtetőnél és megteszi a szükséges intézkedéseket az eljárásra jogosult szervnél.

A fenti esetben a gyám, rövid úton, de lehetőleg írásban javaslatot szerez be a TGYSZ-től, amely tartalmazza annak a biztonságos gondozási helyre vonatkozó javaslatát, és saját azonnali gondozási hely változtatásra vonatkozó véleményét ezzel együtt küldi meg az illetékes gyámhivatal számára.

Amennyiben a gyermekvédelmi gyám a Gyvt. 80/B § (3) szerint jár el, és a gyermeket gyámhivatali döntés nélkül viszi biztonságos gondozási helyre, köteles előtte vezetőjével konzultálni. Ilyen esetben a TGYSZ ad a biztonságos gondozási helyekről felvilágosítást, melyet a gyermekvédelmi gyám a gyámhivatal tájékoztatásához írásban is beszerez, és így kéri a döntés utólagos jóváhagyását a gyámhatóságtól.

- A gyermekvédelmi gyám a gyámoltját érintő ügyekben az érintett munkatársak bevonásával szükség szerint esetmegbeszélést tart.
- A gyermekvédelmi gyám a gyámság ellátására alkalmasnak tartott nevelőszülők esetében kezdeményezi az egyes gyámi feladatok átadását, amennyiben ennek feltételei fennállnak.
- Mivel a cél az, hogy a gyermek lehetőleg saját családjában nevelkedhessen, a gyermekvédelmi gyám ennek a lehetőségét folyamatosan vizsgálja, segíti a kapcsolat létrehozását és fenntartását gyermek és szülő között.
- Amennyiben a gyermek nagykorúsága előtt kéri utógondozói ellátását, a gyermekvédelmi gyám javaslatával segíti a gyámhivatalt döntése meghozatalában.

Vagyonkezelés

A gyermekvédelmi gyám a gyermek vagyonának kezelője. A gyermek vagyonát a gyám leltár alapján veszi át.

A gyermekvédelmi gyám vagyongazdálkodói minőségében:

- Gyámi betétszámlát nyit, számlaszerződést köt, az árvaellátást elkülönített csekkszámlán kezelni köteles.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek vagyonának alakulását, arról a gyámhivatalnak évente egy alkalommal ad számot.
- Ha a gyermeknek szüksége van valamire, akkor a gyermekvédelmi gyám saját javaslatával együtt juttatja el a gyermek kérelmét a gyámhivatalhoz, lebonyolítja a pénzfelvételt a csekkszámláról, a felhasználásról pedig eseti számadásra köteles.
- Ha a gyermek nagyobb vagyonnal rendelkezik, a gyermekvédelmi gyám megvizsgálja a befektetés lehetőségét.
- Gyámi tisztsége megszűnésekor végszámadással tartozik a gyámhivatal felé, ha a gyermek szülői felügyelet alá kerül, vagy ha a gyám személyében változás történik. Ha a gyámság nagykorúság miatt szűnik meg, akkor a vagyon felett továbbiakban jogosult felé tartozik végszámadással.
- Gyámhivatali felhatalmazás alapján kezeli a gyermek vagyonát, lehetőség szerint gondoskodik a vagyon megfelelő hasznosításáról.
- Legalább félévente tájékoztatást nyújt a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi gyámi feladatok ellátásáról: a gyermek személyes ügyeiről és évente számadást nyújt be vagyongazdálkodásról, továbbá a gyámhivatal és munkáltatója kérésére soron kívül is.
- A gyámi tisztség megszűnését követően végszámadást nyújt be a gyámhivatal rendelkezése szerint vagy a nagykorúvá vált fiatalnak, vagy a gyámhivatalnak.

A gyermekvédelmi gyám és vagyongazdálkodó gyám a gyermeknek a vagyongazdálkodás során okozott kárt, amelyet kötelessége vétkes megszegésével okoz, köteles megtéríteni.

Családgondozás

- A gyermekvédelmi gyám segíti:
 - a gyermek gondozóját a kapcsolattartás során felmerülő problémák megoldásában,
 - a gyermeket a kapcsolattartással összefüggő problémái megoldásában, szükség esetén pszichológus bevonásával.
- A gyermekvédelmi gyám
 - segíti a gyermeket a családi, lakóhelyi és iskolai környezetbe történő visszailleszkedésben,
 - közreműködik a gyermek és szülei kapcsolatának rendezésében,
 - segíti a gyermeket önálló életvitelének kialakításában.
- A kirendeléstől számított 30 napon belül – kivéve, ha a szülők hozzájárultak gyermekük örökbefogadásához vagy a bíróság megszüntette szülői felügyeleti jogukat, illetve a gyámhatóság örökbe fogadhatóvá nyilvánította a gyermeket, illetve, ha a tervezési megbeszélésen, vagy az elhelyezési tárgyaláson már megtette – a gyermekvédelmi gyám felveszi a kapcsolatot a gyermek szüleivel, lehetőleg a szülők lakóhelyén.
- A gyermekvédelmi gyám személyes kapcsolatot tart fenn és együttműködik a gyermekkel és az ellátást nyújtóval a gyermek teljes körű ellátása megvalósulásának ellenőrzése érdekében, továbbá a gyermek vérszerinti szüleivel, hozzátartozóival, a gyermek nevelését, oktatását, valamint egészségének biztosítását ellátó intézmények munkatársaival, a gyermek családját gondozó gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, és mindazon intézmények dolgozóival, akik a gyermek jogainak érvényesülését elősegíthetik.

- A gyermekvédelmi gyám segíti a gyermeket a szüleivel, hozzátartozóival való kapcsolattartásban, valamint a számára előnyös személyes kapcsolatok kialakításában, ápolásában.

Kapacitások

A gyermekvédelmi gyám egyidejűleg legfeljebb 30 gyermek gyámságát láthatja el.

Az eseti gyám, a vagyonkezelő gyám egyidejűleg legfeljebb a gyámolt gyermekein felül öt gyermek képviselőjét láthatja el.

A gyermekvédelmi gyám a feladatellátása mellett egyidejűleg legfeljebb harminc gyermek tekintetében láthatja el a helyettes gyermekvédelmi gyámi feladatokat.

A speciális szükségletű és a kettős szükségletű gyermeket két gyermekként kell figyelembe venni a gyermekvédelmi gyámi és a helyettes gyermekvédelmi gyámi feladatok ellátása során.

A gyermekvédelmi gyámok munkavégzését a szervezési és adminisztrációs feladatok terén, lehetőség szerint a TGYSZ gyermekvédelmi ügyintézői segítik, elsősorban a vagyonkezelésről szóló számadások előkészítése, a vagyon nyilvántartása és a jelentési határidők figyelemmel kísérésével.

Módszerek

A gyermekvédelmi gyámok munkavégzésük során a következő módszereket alkalmazzák:

- Gondozási helyen tett látogatás hatévesnél fiatalabb gyermek esetében kéthetente, ennél idősebb gyermek esetében havonta minimum egyszer, környezet-tanulmány és beszélgetés.
- Információgyűjtés kötetlen és célirányos elbeszélgetés alapján
- Információkérés iskolából, óvodából, egyéb olyan közösségből, amelynek a gyermek tagja, orvostól, védőnőtől, más szakemberektől
- Szakvélemény kérése
- Esetmegbeszélések

A Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat vezetője havonta legalább egy alkalommal szolgálati értekezletet tart, melyen ismerteti az OGYSZ gyermekvédelmi gyámokat érintő információit, valamint a hozzá érkezett szakmai kérdéseket a lehetséges egységes gyakorlat kialakítása, valamint a folyamatos szakmai felkészültség biztosítása érdekében.

A gyermekvédelmi gyámok teamje rendszeres időközönként szakmai megbeszélést tart, melyek a korábban felmerült és szakmai tanulással szolgáló esetek megbeszélésén alapulnak és amelynek során a szociális munka módszerével és a jogszabályi előírásoknak megfelelően vonják le következtetéseiket.

Az így kialakított szakmai következtetéseket vezetőjükkel megbeszéljük, aki ezt követően az adott „eset típusra” alkalmazható gyakorlati tapasztalatokat, ügymenetet ismerteti a következő szolgálati értekezleten a gyámok közösségével.

Együttműködések

A gyermekvédelmi gyám a gyámoltjai jogai érvényesülése érdekében együttműködik:

- a gyermekkel,
- a TGYSZ gyermek nyilvántartásával, elhelyezésével, gondozásával, örökbefogadásával, kapcsolattartásával összefüggő feladatokat ellátó, valamint a gyermekvédelmi gyám működésének feltételeit biztosító valamennyi munkatársával,
- az ellátást nyújtó gondozási hellyel, azaz a nevelőszülővel, gyermekotthon vezetőjével, nevelőjével, gyermekfelügyelőjével,

- a gyermek gondozási helyén élő másik gyermek gyermekvédelmi gyámjával,
- a gyámolt gyermek testvéreinek ellátást nyújtókkal,
- az ellátást nyújtó működtetőjével, fenntartójával, azaz a nevelőszülői hálózat vezetőjével, a nevelőszülői tanácsadóval,
- a gyermek vérszerinti szüleivel, hozzátartozóival, személyes kapcsolattartóival,
- a vérszerinti családot gondozó gyermekjóléti szolgálat családgondozójával,
- a gyermek oktatását, nevelését, egészségi állapotának javítását, megőrzését biztosító intézményekkel, személyekkel,
- a gyermek hatósági és peres ügyeiben a gyermek érdekeit segítő szakemberekkel,
- a vagyonkezelés során a hasznosításban érdekeltekkel,
- a gyermekjogi képviselővel,
- a gyámhivatallal,
- továbbá minden olyan személlyel, aki segítheti a gyermek legjobb érdekeinek érvényesülését.

A gyermekvédelmi gyám az együttműködés során különös figyelmet fordít az OGYSZ partner intézményeivel való együttműködéseire (ideértve a TGYSZ illetékességi területén lévő gyermekotthonokkal, nevelőszülői hálózatokkal megkötött „Megállapodás” -ban foglaltak betartására, ha készültek ilyen megállapodások) valamint javaslatot tesz a helyi együttműködések, egyezségek tartalmára, pontosítására, kiegészítésére, aktualizálására.

3) Az örökbefogadással kapcsolatos szakszolgáltatás

Örökbefogadási Szolgálat

Alapelvek az örökbefogadással kapcsolatos feladatellátás során

1) A professzionalizmus elve

- Az örökbefogadással foglalkozó szervezeti egység munkatársai szakértelmüket, szakmai tudásukat, tapasztalatukat, hozzáértésüket alkalmazva, szakemberként vesznek részt a gyermek örökbefogadásának tervezésében, valamint a gyermekkel kapcsolatos bármilyen döntéselőkészítésben.
- A gyermek elhelyezésének tervezésekor, valamint a javaslattételkor a gyermek sorsának végleges rendezésére kell törekedni, amely elsősorban a vérszerinti családjába való elhelyezés, ha ez nem lehetséges, akkor az örökbefogadás. Így a nevelőszülői/intézményes elhelyezés nem lehet végcél, hanem ideiglenes, átmeneti szolgáltatás, amely illeszkedik a végleges elhelyezés rendszerébe.
- Ha a szülő nem tartja gyermekével a kapcsolatot neki felróható okok miatt, javaslatot kell tenni a gyermek mielőbbi örökbe fogadhatónak nyilvánítására a gyermek életkorára, egészségi állapotára, testvérkapcsolatára, valamint már kialakult kötődéseire figyelemmel.
- Testvérek esetében meg kell kísérelni az együttes örökbeadást, őket azonos örökbefogadói családba kell juttatni.
- A gyermekeket elsősorban Magyarországon kell örökbe adni.
- Az örökbefogadási háromszög minden tagját (örökbeadó és örökbefogadó szülő, gyermek) professzionális támogatásban kell részesíteni.

- Az örökbefogadás a gyermek számára jog, az érintett szülők számára lehetőség. A gyermek esélyét a sikeres örökbefogadásra, a professzionális feladatellátás és a felnőtt érintettek elkötelezett vállalása növeli.

2) *A szakmai függetlenség elve*

- A szakmai munkát, a kialakított álláspontokat nem befolyásolhatja sem politikai hatalom, sem intézményes érdek, sem pedig egyéb, pl. gazdasági érdek, csak a gyermek mindenekfelett álló érdeke.
- A gyermek legjobb érdekének érvényesítése az örökbefogadás során a felnőtt és intézményes érdekektől független, szakmai álláspont és javaslat kialakításával érhető el.
- Közhasznú szervezet szolgáltatásában (nyílt örökbefogadás, közvetítés) nem vehet részt gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézménynél foglalkoztatott munkatárs.

3) *A nyitottság, átláthatóság elve*

- A szolgáltató jellegnek megfelelően kialakított intézménystruktúra, valamennyi részterület a szakmai szabályokkal összhangban és engedéllyel működik.
- Folyamatos munkakapcsolat és nyílt szakmai kommunikáció azokkal a szervezetekkel és személyekkel, akik az örökbefogadásban érintettek.

4) *A decentralizáció alapelve*

- A problémát lehetőleg ott kell megoldani, ahol keletkezik, a megfelelő szakmai szolgáltatásnak helyben rendelkezésre kell állnia.

5) *A kompetencia határok kijelölésének és megtartásának elve*

- A Gyermekvédelmi Törvény összetett jellege miatt rendkívül fontos a gyermek személyiségét, érdekszféráját érintő, a szolgáltató/otthont nyújtó és hatósági feladatokat ellátó szakemberek közti tevékenységi, illetékességi területek kereteinek kijelölése, a pontos munkamegosztás.
- Az örökbefogadásban érintett minden szervezet és személy kompetenciájának megtartása, a jogszabályok, szakmai szabályok betartásával és követésével történik.

6) *A származás megismerés támogatásának elve*

- Minden személynek joga van tudni származásáról, ebben az örökbefogadó szülőket és az örökbefogadott személyt egyaránt támogatni szükséges.
- A jogszabályok keretei között meg kell adni a tájékoztatást és segítséget az örökbefogadott személy számára származáskutatásához, fel kell ajánlani számára a származása és élettörténetének megértéséhez szükséges tanácsadói szolgáltatást.

Célok

- 1) Az örökbe adható gyerekek számára a legalkalmasabb szülőt kell megtalálni.
- 2) Amennyiben szükséges, pszichológusi közreműködéssel a gyermek egészséges személyiségfejlődésének elősegítése.
- 3) A gyermekek örökbefogadásának szakszerű előkészítése és lebonyolítása a gyermek érdekének legmegfelelőbb módon.
- 4) Az örökbefogadásra jelentkezők közül az örökbefogadásra alkalmatlan személyek kiszűrése.
- 5) A TGYSZ más szolgálataival megfelelő munkakapcsolat kialakítása.
- 6) Az Örökbefogadási Szolgálat tevékenysége mindenki számára érhető és elérhető legyen.

Az örökbefogadás előkészítésével kapcsolatos szakszolgáltatás

Az örökbefogadás előtti eljárás az örökbe fogadni szándékozó személy kérelmére a tartózkodási helye szerint illetékes területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál indul.

A TGYSZ örökbefogadási tanácsadója az örökbe fogadni szándékozó személyt személyes találkozás során tájékoztatja az örökbefogadás feltételeiről, a szükséges vizsgálatok és környezettanulmány mibenlétéről, az felkészítő tanfolyam lehetőségéről, valamint az örökbefogadás rendszeréről, folyamatáról.

A tájékoztatás után, amennyiben az ügyfél kéri, a tanácsadó felveszi a jelentkező kérelemét, a szükséges nyilatkozatok megtételével és iratok, adatok átadásával a jelentkezés életbe lép és megindul az alkalmassági eljárás.

A kérelem tartalma

- az örökbefogadás indoka,
- a gyermekről alkotott elképzelések (az örökbe fogadandó gyermekek száma, testvérek örökbefogadását vállalja-e, a gyermek életkora, egészségi állapota),
- a korábban kezdeményezett örökbefogadás eredményei.

Mellékletei

- jövedelemigazolás
- fénykép
- erkölcsi bizonyítvány
- adatlap
- nyilatkozatok

A jelentkezők a jogerős alkalmassági határozat megszerzése után az örökbefogadásra várakozók listájára a jelentkezés időpontja szerint kerülnek fel.

Az ügyfél kérelmének felvételekor időpontot egyeztetünk a pszichológiai vizsgálat, illetve a környezettanulmány készítésének időpontjáról. Az ügyfél írásbeli nyilatkozata alapján keressük meg a háziorvosát (írásban) illetve, ha valamely szakorvosi probléma merül fel, úgy a szakorvost is.

Ha a pszichológiai vizsgálat során, illetve a környezettanulmány készítése alatt a kollegák úgy látják, hogy a jelentkezők alkalmas örökbefogadásra és a háziorvos, szükség esetén a szakorvosi vélemény is támogatja az alkalmasságot, úgy tájékoztatjuk a jelentkezőket az örökbefogadásra felkészítő tanfolyam elvégzésének lehetőségéről.

Az örökbefogadásra felkészítő tanfolyam célja a résztvevők megismertetése az örökbefogadás társadalmi és jogi hátterével, az örökbe fogadható gyermekek speciális helyzetével és az örökbefogadással járó konfliktusok kezelésének módjaival. A tanfolyam időtartama 40 óra.

Az örökbefogadásra jelentkező, az alkalmasságának megállapítására irányuló eljárásban a körülményei tekintetében köteles a valóságnak megfelelő információkat szolgáltatni, amelynek elmaradását értékelni kell az alkalmasságára vonatkozó vélemény kialakításánál.

Az alkalmassági vizsgálat eredménye a beadástól számított 60 napon belül kerül ismertetésre az örökbefogadó házaspárral. Az örökbefogadási tanácsadó a jelentkezőkkel ismerteti az elkészült pszichológiai vizsgálat eredményét, a környezettanulmányt, illetve az orvosi véleményeket. Ilyenkor előfordul az, hogy a kérelem felvételéhez képest, a pszichológussal folytatott konzultáció vagy a felkészítő tanfolyam hatására, úgy gondolják az ügyfelek, hogy szeretnének módosítani az elképzeléseiken. Ilyenkor lehetőségük van, akár a megjelölt életkoron, akár az egészségi állapoton, akár a gyermekek számán módosítani. Tapasztalataink szerint a tanfolyam elvégzése segít realizálni az elvárásokat.

A TGYSZ a vizsgálati eredmények alapján, valamint az örökbefogadó(k) szándékának és az örökbefogadandó gyermekre vonatkozó elképzelése(i)nek a figyelembevételével alakítja ki javaslatát, melyet az örökbe fogadni szándékozó személy(ek) tájékoztatása mellett megküld az örökbe fogadni szándékozók szokásos tartózkodási helye szerint illetékes gyámhivatalnak.

A javaslat részei:

- az ügyfél kérelme
- háziorvosi igazolás az örökbefogadásra való egészségügyi alkalmasságról
- pszichológiai vélemény
- környezettanulmány
- a jövedelmi viszonyra vonatkozó 30 napnál nem régebbi igazolás
- amennyiben az örökbe fogadni szándékozó a javaslat elkészítéséig elvégezte a felkészítő tanfolyamot, akkor a felkészítő tanfolyam eredményes elvégzését igazoló iratot
- az ügyfél nyilatkozatát a javaslat elfogadására, részben történő elfogadására vagy elutasítására, valamint a javaslat továbbítására vonatkozóan.
- konkrét javaslat

A szükséges vizsgálatok és az előzetes feltételek fő szempontjai:

Az orvosi vizsgálat során a háziorvosnak – szükség esetén a szakorvosnak – arról kell nyilatkoznia, hogy az örökbe fogadni kívánó személy nem szenved-e:

- a gyermek megfelelő ellátását is korlátozó testi, érzékszervi, értelmi fogyatékosságban
- súlyos pszichotikus zavarban
- alkohol- vagy kábítószer-függőségben
- olyan betegségben, amely miatt – akár időszakosan is – akadályoztatott a gyermekről való gondoskodásban, illetve amely a gyermek fejlődését veszélyezteti.

A pszichológiai alkalmassági vizsgálat során az örökbefogadó(k) motivációját, élethelyzetét, személyiségét, továbbá az örökbefogadandó gyermek harmonikus fejlődését, felnövekedését biztosító nevelési elképzeléseket tárjuk fel. A vizsgálati szakaszon túl a beszélgetésnek egy tanácsadási része is van.

A környezettanulmány során – mely az örökbe fogadni szándékozó(k) tényleges lakóhelyén, azaz az otthonában készül, lehetőség szerint az együtt élő családtagok részvételével – azt vizsgáljuk, hogy a családi- és lakáskörülmények mennyire alkalmasak örökbefogadásra.

Az örökbefogadói felkészítő tanfolyam célja, hogy saját élményeket is mozgósító, tematikus interaktív csoportban az örökbefogadó szülők mélyebben elgondolkodva saját elképzeléseiken, elvárásaikon és a lehetőségeken, megerősödjenek elhatározásukban, vagy a körülmények sokrétű figyelembevételét után elállhassanak eredeti szándékuktól. A felkészítő tanfolyam elvégzése opcionális és térítésmentes.

Alkalmasság megállapítása

A gyámhivatal az örökbe fogadni szándékozó személy alkalmassága kérdésében a TGYSZ által megküldött anyagok, az örökbefogadni szándékozó(k) meghallgatása, valamint szükség szerint egyéb dokumentumok alapján dönt.

Az örökbefogadásra való alkalmasságot megállapító határozat a jogerőre emelkedéstől számított *3 évig érvényes*, s tartalmazza, hogy az örökbefogadni szándékozó hány, milyen korú és milyen egészségi állapotú gyermek örökbefogadására alkalmas.

Alkalmasság megállapítása esetén a gyámhivatal jogerős határozata alapján a TGYSZ az egységes örökbefogadási nyilvántartásba (GYVR örökbefogadás alrendszer) a jelentkezési dátumhoz rendelt sorszámmal aktiválja az örökbe fogadni szándékozó(ka)t.

Amennyiben a jelentkező az örökbe fogadni szándékozó személyek az országos nyilvántartásába való felvételét is kérte, a GYVR-ben hozzáférhetővé teszi az adatokat az országos örökbefogadást elősegítő szerv számára. A minisztérium vezeti a listát azokról a jelentkezőkről, akik kérik az országos nyilvántartásba való felvételüket és azokról a gyermekekről, akiket saját megyéjükben nem sikerült örökbeadni. Ilyenkor ők végzik az illesztést.

Amennyiben az ügyfél nem alkalmas az örökbefogadásra, úgy a vizsgálati eredmények alapján személyesen tájékoztatja erről az örökbefogadási tanácsadó a vizsgálatot végző pszichológussal közösen. Ilyenkor vázoljuk a lehetőségeket. Ha visszalép az ügyfél ebben a szakaszban, akkor 1 éven belül bármikor indíthat új eljárást, amennyiben kéri, úgy továbbítjuk anyagát az illetékes gyámhivatalnak.

Ha a gyámhivatali eljárás megerősíti az ügyfél alkalmatlanságát, új eljárás a határozat jogerőre emelkedésétől számított 1 éven belül sehol az országban nem indítható, ha az alkalmatlanság indoka az, hogy az eljárás során az örökbe fogadni szándékozó személy a körülményei tekintetében nem a valóságnak megfelelő információkat szolgáltatott, 3 éven belül nem indítható új eljárás.

Alkalmasság érvényessége

Amennyiben a határozat érvényességi idejének 3 évén belül örökbefogadásra nem kerül sor, az érvényességi idő lejártát megelőzően az ügyfél kérelmére és a TGYSZ javaslatára legfeljebb *1 évvel meghosszabbítható*, feltéve, hogy azok a körülmények, amelyekre tekintettel az alkalmasságot megállapították, nem változtak.

Amennyiben a meghosszabbított érvényességi idő lejártáig sem kerül sor örökbefogadásra, az örökbefogadás előtti eljárást - az örökbefogadás előtti tanácsadás és felkészítő tanfolyam kivételével - az örökbefogadni szándékozó személy kérelmére meg kell ismételni.

Ha az örökbe fogadni szándékozó személy a gyámhivatali határozat 3 éves érvényességi idejének a leteltével az alkalmasság megállapítása (fenntartása) iránt ismételt kérelmet nem terjesztett elő, adatait a TGYSZ törli a nyilvántartásból. Erről egyrészt értesíti az örökbe fogadni szándékozó személyt/személyeket, másrészt az országos nyilvántartást.

Alkalmasság felülvizsgálata

Amennyiben az örökbe fogadni szándékozó személy lakóhelyében, tartózkodási helyében, családi állapotában, személyi- és életkörülményeiben, egészségi állapotában, valamint az örökbe fogadandó gyermekre vonatkozó elképzeléseiben az alkalmassági határozat érvényességi időtartama alatt változás következik be, a változásról haladéktalanul köteles a Szakszolgálatot értesíteni.

A jelzett változással kapcsolatosan a Szakszolgálat véleményének kialakítása érdekében az örökbe fogadni szándékozó személyt ismételt alkalmassági eljárásban való részvételre hívja fel.

Tartózkodási hely változása esetén a Szakszolgálat beszerzi a korábbi lakóhely szerinti Szakszolgálatnál kezelt iratokat. Az új helyszínre vonatkozóan környezettanulmányt készít. Ha a családi állapotban, személyi- és életkörülményekben, valamint az örökbe fogadandó

gyermekre vonatkozó elképzelésekben következik be változás, az örökbefogadás előtti eljárás megismétlődik.

A gyámhivatal a felülvizsgálat eredményeként az örökbefogadásra való alkalmasság fenntartásáról vagy alkalmatlanság kimondásáról határoz. Alkalmasságot fenntartó határozatában ismételten határoz arról, hogy az örökbefogadni szándékozó személy hány, milyen korú és egészségi állapotú gyermek örökbefogadására alkalmas.

Az alkalmasságról szóló eredeti határozat érvényessége ideje azonban nem változik!

Lakóhelyváltozás miatti alkalmasságot fenntartó határozat alapján az új tartózkodási hely szerinti TGYSZ a korábbi lakóhely szerinti TGYSZ-nél bejegyzett eredeti jelentkezés időpontjával veszi az egységes nyilvántartásba az örökbe fogadni szándékozót. Ezzel párhuzamosan, a korábbi lakóhely szerinti TGYSZ törli nyilvántartásából a jelentkezőt. A változásról szóló adatokat az országos nyilvántartás számára is hozzáférhetővé teszi a tanácsadó.

A várakozási idő a jelentkező kérelmének felvételétől indul. Az alkalmassági határozat jogerőssé válásától számított félévenként kell kapcsolatot tartania az ügyféllel az örökbefogadási tanácsadónak.

Kapcsolattartás során félévente személyes találkozással tájékozik az örökbefogadási tanácsadó a jelentkezők életében bekövetkező változásokról, valamint az örökbefogadók oldaláról jelentkező igény szerinti tájékoztatást nyújt a jelentkező(k) várakozó listán belül elfoglalt helyéről.

A gyermekek örökbefogadásával kapcsolatos szakszolgáltatás

Bár az Örökbefogadási Szolgálat tevékenysége döntően attól a pillanattól kezdődik, amikor a gyermek örökbefogadhatóvá vált, mégis a szüleit vesztett gyermekek gyermekvédelmi sorstervezésének folyamatában már az örökbefogadhatónak nyilvánítás kezdeményezésekor kiemelt szerepet kapnak a Szolgálat munkatársai. A gyermekek örökbefogadásával kapcsolatos szakszolgáltatás célcsoportja így az örökbefogadható gyermekek körénél tágabb.

Örökbefogadható az a kiskorú személy:

- aki elmúlt hathetes, szülei gyámhivatal előtt tett nyilatkozatukkal hozzájárultak gyermekük titkos vagy nyílt örökbefogadásához
- aki nevelésben van, és a gyámhivatal örökbefogadhatónak nyilvánította
- akinek a szüleit a bíróság megfosztotta szülői felügyeleti jogaitól
- akit az egészségügyi intézmény erre kijelölt helyén (inkubátor) helyeztek el, feltéve, hogy hat héten belül a szülő a gyermekért nem jelentkezik
- akinek a szülei elhunytak

Örökbefogadói családba helyezhető az a gyermek, akinek örökbefogadásához a szülei hozzájárultak és

a szülő felügyeleti joga a gyermek hathetes életkorának betöltésével szűnik majd meg.

A legfontosabb alapelv: mindig a gyermeknek keressük a megfelelő szülőt, nem az örökbefogadó szülőnek a gyermeket.

Már az örökbefogadhatónak nyilvánítás kezdeményezésekor az Örökbefogadási Szolgálat az egységes nyilvántartás, a GYVR örökbefogadási alrendszer adatai alapján tájékoztatást nyújt a kérelmet benyújtó gyermekvédelmi gyám számára a gyermek örökbefogadásának

reális esélyéről. Az Örökbefogadási Szolgálat, így a TGYSZ álláspontja a gyermek reális örökbefogadási esélyéről a gyámhivatali eljárásban központi jelentőségű és meghatározza a hatósági döntést a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánításáról. Ezért megfelelő gondossággal és szakmai alapossággal kell eljárni, időben bevonva az országos és nemzetközi örökbefogadást elősegítő szerveket is az esély meghatározásába.

Leggyakrabban olyan gyermekek ügyében jár el a TGYSZ, akit a gyámhivatal nevelésbe vett és örökbefogadhatónak nyilvánított. A Szolgálat kiemelt feladatának tekinti, hogy a magasabb életkorú, fogyatékkal élő, roma származású örökbefogadható gyermekek számára elfogadó örökbefogadni szándékozó családokat találjon. Ennek érdekében a Szolgálat munkaszervezése szerint kijelölt örökbefogadási tanácsadó/gyermekekügyekért felelős örökbefogadási tanácsadó a Szolgálat vezetőjével szoros együttműködésben, folyamatosan figyelemmel kíséri az örökbefogadható gyermekek adatait és a szóba jöhető családokat, konzultációkat folytat a gyermekvédelmi gyámokkal és a gondozási helyekkel, valamint a Szolgálat munkatársaival.

Amint az örökbefogadhatóvá nyilvánításról szóló határozat rendelkezésre áll, elkezdődik a team munka. A gyermekről friss fénykép, orvosi, pszichológiai, pedagógiai, gyógypedagógiai vélemények bekérése történik. Fontos, hogy minél több és minél frissebb vélemény legyen, hogy az örökbefogadó szülők a hallottak alapján megalapozott döntést tudjanak hozni.

Amikor véglegessé válik az örökbefogadhatóvá nyilvánításról szóló határozat, megszervezi az örökbefogadási tanácsadó az illesztési teamet (0.-dik team). Ezen a teamen a szolgálatnál dolgozó kollégák vesznek részt, ahol a soron következő 10 jelentkező aktuális fogadókészségét és életkörülményeit egyeztetjük.

Ezután kerül sor az első teamre, melynek tagjai a TGYSZ szakemberei, a gyermekvédelmi gyám, gyermek gondozója, nevelőszülője, nevelőszülői tanácsadója. A team feladata, hogy az örökbeadható gyermek számára a nyilvántartásában szereplő örökbe fogadni szándékozók közül, a törvénynek megfelelően, a jelentkezési sorrend figyelembevételével a legmegfelelőbb örökbefogadó szülőt/házaspárt választhassuk ki. A döntésről jegyzőkönyv készül.

A kiválasztott örökbe fogadni szándékozó egyént/házaspár, első körben iratismertetésen tájékozódhat a gyermek aktuális állapotáról, élettörténetéről. Amennyiben a bemutatás alapján az örökbe fogadni szándékozó(k) érdeklődését a gyermek felkeltette, az örökbefogadási tanácsadó megszervezi a gyermek megpillantását. Ez egy olyan egyoldalú alkalom, aminek a célját a szülő-jelölt ismeri, a gyermek azonban ekkor még nem. A szülő-jelölt a gyermekkel interakcióba nem léphet.

Újabb pozitív döntést követően az örökbefogadási tanácsadó, Szolgálatunk pszichológusával személyes találkozás keretén belül egyezteti a barátkozás menetét a résztvevőkkel. Az ismerkedés mindaddig tart, amíg a gyermek és leendő szülője/szülei között az érzelmi kötődés ki nem alakul, ill. szülő-jelölt(ek) a gyermek teljes körű gondozását biztonsággal el tudja(k) látni.

Ilyenkor szoros team munka zajlik. A team tagjai a családdal foglalkozó örökbefogadási tanácsadó, a szolgálatnál dolgozó pszichológus, a gyermekvédelmi gyám, a nevelőszülő, nevelőszülői tanácsadó, illetve a hatóságok munkatársai.

Amikor az örökbefogadó szülő, a barátkozást segítő pszichológus, a gyermekvédelmi gyám illetve a folyamatot segítő szakemberek úgy látják, hogy a gyermek kihelyezhető a családba, úgy a gyermekvédelmi gyám javaslatára, az örökbefogadó szülők kérelmére a gyámhivatal a szükséges iratok becsatolását követően (az örökbefogadó részéről: alkalmassági határozat, jövedelemigazolás, születési és házassági anyakönyvi kivonat) dönt a gyermeknek az örökbe fogadni szándékozó(k) gondozásába történő kihelyezéséről.

A kötelező gondozási idő minimum 30 nap, melynek során mind a nyílt, mind a titkos örökbefogadások esetén a Szakszolgálat örökbefogadási tanácsadója kíséri figyelemmel a kihelyezett gyermekek gondozását, ellátását, a szülő-gyermek kapcsolat alakulását, a gyermek családba történő beilleszkedésének folyamatát. Az örökbefogadási tanácsadó személyes tapasztalata alapján a gyámhivatal által megadott határidőre megküldi az örökbefogadásra vonatkozó véleményét és környezettanulmányát, egyben javaslatot tesz az örökbefogadás támogatására vagy elutasítására.

Az örökbeadási céllal kihelyezett gyermek a gyámhivatal kötelező gondozási időre történő kihelyező határozatában megállapított időtartam letelte után is az örökbe fogadni szándékozó személynél maradhat az örökbefogadási eljárás befejezéséig.

Az örökbefogadás utánkövetésével kapcsolatos szakszolgáltatás

A Polgári Törvénykönyv 4:131 § (2) örökbefogadással kapcsolatos rendelkezései a gyámhivatal által jogerős határozattal engedélyezett örökbefogadások esetén kötelezővé teszik az utánkövetés elrendelését másfél év időtartamra, mely önkéntesen legfeljebb az örökbefogadást követő 5. évig meghosszabbítható.

Az utánkövetés egy segítő szándékú, támogató jellegű tanácsadás, nem a szülők vizsgáztatását vagy a szülői alkalmasság felülvizsgálatát jelenti. A szakemberek tájékozódnak a gyermek nevelésével és beilleszkedésével kapcsolatos tapasztalataikról, beszélgetnek a családtagokkal, tanácsot adnak a szülőknek az esetlegesen felmerülő nevelési nehézségekkel kapcsolatban. Egyben lehetőséget adnak az örökbefogadó szülő számára arra is, hogy a gyermeke/ik nevelése kapcsán felmerülő kérdéseiket feltegyék, illetve megoszthassák az örökbefogadással kapcsolatos érzéseiket, gondolataikat. A pszichológus a gyermek korának megfelelő, játékos módszerek segítségével a gyermekkel is megismerkedik.

A kötelező utánkövetésre az örökbefogadó/k választása szerint a területi gyermekvédelmi szakszolgálat vagy az utánkövetésre engedéllyel rendelkező civil szervezet rendelhető ki.

Az utánkövetés elrendeléséről és a választott utánkövető szervezetről az örökbefogadást engedélyező határozatban a gyámhivatal rendelkezik.

Az utánkövetés Szakszolgálatunknál az alábbiak szerint történik:

- A jogerős határozat kézhezvételét követően az örökbefogadási tanácsadó tájékoztatja az ügyfelet az utánkövetés első alkalmának lehetséges időpontjáról és helyszínéről.
- Az utánkövetést az örökbefogadási tanácsadó és az a pszichológus végzi, akiket az ügyfelek az örökbefogadás előkészítése során korábban már megismert/ek.
- Az utánkövetés célja az örökbefogadott gyermek családba történő beilleszkedésének, stabil identitástudata kialakulásának a megsegítése.
- Az utánkövetést végző szakemberek a szakterületen készült módszertani útmutatóra figyelemmel járnak el.

Az utánkövetés az örökbefogadási tanácsadóval előre egyeztetett időpontban, az örökbefogadás jogerőre emelkedése után két időszakban – az örökbefogadás lezárását követően *hat hónappal és másfél év múlva* – történik, s akár több alkalomból is állhat. A találkozások a Szolgálat erre a célra kialakított családbarát helyiségében, illetve külön kérésre az örökbefogadó szülők otthonában zajlanak. A találkozások résztvevői az örökbefogadó szülő/k és a családban nevelkedő minden kiskorú gyermek, valamint az örökbefogadási tanácsadó és a pszichológus.

Igény esetén az örökbefogadó kérésére, külön szerződéssel a *térítésmentes* utánkövetés másfél évnél tovább is tarthat, de legfeljebb az örökbefogadás lezárását követő öt évig terjedhet ki.

A hatodik hónap és a másfél év leteltét követően az utánkövetés tapasztalatairól az azt végző szakemberek a gyámhivatalt írásban tájékoztatják. A tájékoztató tartalmazza a találkozások során szerzett tapasztalatokat, valamint az örökbefogadó szülők által elmondottakat.

Krízistanácsadás

A válsághelyzetben lévő várandós anya segítése céljából, valamint a gyermekét örökbe adni szándékozó vér szerinti szülő kérelmére, szándékának megfelelően a TGYSZ krízistanácsadási és közvetítői szolgáltatást nyújt.

A krízistanácsadás a válságterhes/szülőnek nyújtott pszichológiai tanácsadás, amely segíti őt gyermeke sorsával kapcsolatos megalapozott saját döntése - minden információ birtokában - meghozatalában. A döntéshozatalban és a veszteség feldolgozásában fontos szerepet játszik, hogy az örökbeadó szülők szempontjai alapján történik az örökbefogadó szülő kiválasztása és az összeillesztés.

A szolgáltatást igénybe vevővel megállapodást kell kötni.

A krízistanácsadás része az örökbeadás után a gyász feldolgozásában való pszichológiai segítségnyújtás.

A nyílt örökbefogadás előmozdításával, az örökbeadó szülő tájékozott és felelős döntése alapján történő szolgáltatással azt célozzuk, hogy a gyermek sorsában érintett szülők felelős egyezsége, egybevágó szándéka és szabad akarata szerint, rendeződjön a gyermek élete. Úgy gondoljuk, a gyermek egészséges pszichés fejlődését elősegíti, ha érte és jólléte érdekében, vérszerinti és örökbefogadó szülei együtt vállalnak felelős döntést. Az örökbefogadás nyíltsága és nyitottsága támogatja a gyermeket a vele történtek megértésében, feldolgozásában, származása elfogadásában.

A TGYSZ krízistanácsadási szolgáltatása a szakellátásban élő, válsághelyzetben lévő, az örökbeadást fontolgató, várandós kiskorú leányanyák számára is elérhető szolgáltatás. A gyermekvédelmi gyámok közreműködésével arra kell törekedni, hogy ezekben a helyzetekben a TGYSZ Örökbefogadási Szolgálata járjon el, a leányanya számára (és gondozási helye számára is) legyen ismert a lehetőség.

A TGYSZ közvetítői szolgáltatása keretében megállapodást köt azzal a vérszerinti szülővel és örökbe fogadni szándékozó személlyel is, akik már a megállapodás megkötése előtt ismerik egymást és együtt kérik a szolgáltatást, mint a nyílt örökbefogadást elősegítő szolgáltatást. A krízistanácsadás szakmai szempontjai, a hozzájáruló nyilatkozatot tenni szándékozó örökbeadó anya megsegítése, gyermekének felneveléséhez támogatás és információk juttatása, ezekben az esetekben is prioritás.

4) Közvetítői eljárásokkal és más, szervezési feladatokkal kapcsolatos szakszolgáltatás

Közvetítői eljárásokkal kapcsolatos szakszolgáltatások ellátása, az ügyfélszolgálati feladatok és ügyeleti szolgálat teljesítése, a TGYSZ területére szabályozott kapcsolattartások körülményeinek méltóvá tétele és segítése a TGYSZ szervezeti keretei között történik a feladatok ellátását helyben a leghatékonyabban biztosító Szolgálatok megszervezésével vagy más Szolgálatokhoz kapcsoltan.

Közvetítő -, Kapcsolat- és Ügyfélszolgálat egyaránt alkalmas szervezeti egység lehet e különböző rendszerességű és intenzitású feladatok ellátására a helyben, ügyrendben megjelölt vezető irányításával.

Feladatok:

- A Ptk. 4:177. §-a alapján a gyámhivatal által elrendelt kötelező támogatott közvetítői eljárásokkal kapcsolatos feladatellátás biztosítása
- Az intézményhez forduló gyermekek, családok, szakemberek, érdeklődők megfelelő irányítása, informálása
- A TGYSZ gyermek- és ügyfélcentrikus működésének támogatása
- A kapcsolattartások zökkenőmentessé tétele
- Az intézmény területén működő befogadó gyermekotthon munkájának elősegítése

A tevékenységek szakmai szempontjai, módszerei:

Közvetítői eljárások

A Gyvt. 62/E § szerint a TGYSZ, mint területi gyermekvédelmi szakszolgálat a Ptk. 4:177. § szerinti, a gyámhatósági eljárásban, a családjában élő vagy a nevelésbe vett gyermek érdekére tekintettel elrendelt vagy a szülők kérelmére biztosított közvetítői eljárás esetén - a szülők egymással, illetve a gyermekkel való megfelelő együttműködésének kialakítása érdekében - közvetítőt biztosít. A közvetítő a TGYSZ központi telephelyén támogatott vagy kötelező támogatott közvetítői eljárás keretében nyújt szolgáltatást az érintett szülő és gyermek számára. A TGYSZ-nek csak támogatott közvetítői eljárás kapcsán van szolgáltatási kötelezettsége, gyermekvédelmi közvetítői eljárásban nincs, akkor sem, ha a felek a Szakszolgálat alkalmazásában álló közvetítőt választják a névjegyzékből.

A közvetítői eljárások megszervezésére a 2002. évi LV. törvény a közvetítői tevékenységről vonatkozó szabályai is, mint általános szabályok, iránymutatók. A speciális szabályokat a Gyvt., a speciális eljárási rendet pedig a Gyer. valamint a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet rendelkezései tartalmazzák.

A gyámhivatal a TGYSZ-t, mint szakszolgáltatást nyújtót kéri fel a közvetítői eljárás lefolytatására. A TGYSZ igazgatója a szolgáltatásért felelős vezető javaslatára, kijelöli a közvetítőt. A TGYSZ által foglalkoztatott közvetítő csak súlyos összeférhetlenség (személyi vagy gazdasági) esetén utasíthatja el a kijelölést. A közvetítőnek tizenöt nap áll rendelkezésre a felek első közvetítői megbeszélésre történő meghívására. Javasolt a felek előzetes telefonos megkeresése időpont egyeztetés céljából. A nyilatkozat a gyámhivatal és

a felek felé a felkérés elfogadásáról vagy elutasításáról, az egyeztetett időponttal kerül kiküldésre. Ez nem azt jelenti, hogy az első megbeszélésnek tizenöt napon belül meg kell történnie. Amennyiben nem lehetséges az előzetes egyeztetés, a nyilatkozat a felek felé és a gyámhivatal felé egy, a mediátor által kitűzött időponttal kerül kiküldésre. Az eljárásban keletkező valamennyi levél tértivevényes formában kerül kiküldésre az események és a határidők rögzítésének céljából. Alapesetben 2 hónap áll rendelkezésre a közvetítői eljárás lefolytatására, amely további két hónappal, a közvetítő kérésére meghosszabbítható.

A két hónap alatt legfeljebb három közvetítői megbeszélés tartható, csak különösen indokolt esetben (megállapodás vagy részmegállapodás megvalósulása érdekében) léphető túl az előírt alkalmak száma. A gyermek is bevonható a közvetítői eljárásba, hogy az őt érintő ügyekben véleményt nyilváníthasson. Erre az ő kifejezett kérelmére, illetve beleegyezésével kerülhet sor, a felek kérelme és a gyámhivatal javaslata szükséges, de nem elégséges feltétele a gyermek bevonásának. Nevelésbe vett gyermek esetében gyermekvédelmi gyámjának hozzájárulását is ki kell kérni. A közvetítőnek mérlegelnie szükséges – különösen, ha ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen gyermek az érintett -, hogy a gyermek bevonása az eljárásba a gyermek számára nem jelent-e túl nagy megterhelést, valamint érzelmi fejlődését a felek által elmondottak, illetve a felek magatartása várhatóan nem veszélyezteti-e.

A közvetítő nyolc napon belül írásban jelzi a gyámhivatal részére, hogy a közvetítői eljárás nem indult meg, mert az első közvetítői megbeszélésen egyik fél sem vagy az egyik fél nem vett részt, továbbá nem mentette ki magát és nem kért újabb időpontot.

A közvetítő haladéktalanul jelzi írásban a gyámhivatal részére, hogy megítélése szerint a gyermek érdekében sürgős intézkedés megtétele indokolt, különösen, ha bármelyik szülővel szemben felmerül a gyermek bántalmazásának vagy súlyos elhanyagolásának gyanúja.

A közvetítő a felkéréstől számított két hónapon belül írásban jelzi a gyámhivatal részére, hogy sikerült-e megállapodást, részmegállapodást kötni vagy a közvetítői eljárás megállapodás, részmegállapodás nélkül zárult, vagy a közvetítői eljárás már megindult, de még nem fejeződött be, és további, legfeljebb két hónap szükséges a megállapodás, részmegállapodás létrehozásához.

A részmegállapodást vagy megállapodást a közvetítő írásba foglalja.

A megállapodást, részmegállapodást, valamint a felek a döntés meghozatalára irányuló kérelmét, a megállapodás megkötésétől számított nyolc napon belül a közvetítő megküldi a gyámhivatalnak.

Külön megállapodásba kell foglalni a megegyezésnek azt a részét, amely nem volt tárgya a gyámhivatali felkérésnek.

Kapcsolattartások koordinálása

A TGYSZ területén létrejövő kapcsolattartások koordinálása, a helyszükségletek felmérése, méltó körülmények biztosítása a fő feladat. A TGYSZ az elhelyezési terv kapcsolattartásra vonatkozó szakszolgálati javaslatát mindenkor a gyermek legjobb érdekének érvényesítésére alakítja ki, figyelemmel a kapcsolattartás céljára. A TGYSZ épülete, mint kapcsolattartási helyszín akkor és csak akkor indokolt, ha a felügyelt, folyamatos és időszakos kapcsolattartás, a gyermek meglátogatása a gondozási helyen vagy más helyszínen nem áll

a gyermek érdekében. Ez azt jelenti, hogy a TGYSZ helyszíne csak végső soron, más lehetőség híján javasolható.

- Igény szerint kíséрни kell a helyismerettel nem rendelkezőket.
- Kíséretet biztosítani kell a hozzánk érkező családoknak, a gondozási hely munkatársa (leggyakrabban nevelőszülői tanácsadó) együttműködését, jelenlétét el kell érni.
- Követni és rögzíteni kell a nálunk megvalósuló kapcsolattartások közben felmerülő igényeket.
- A börtönbüntetésüket töltő szülők és nevelésbe vett gyermekeik közti kapcsolattartás biztosítása érdekében a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával kezdeményezhető együttműködési megállapodás, ilyenkor a kapcsolattartás az abban rögzítettek szerint történik. A kidolgozott kapcsolattartási protokoll lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy ne börtönben találkozzanak szüleikkel, hanem egy biztonságos, gyermekvédő szolgáltató területén. Az ilyen kapcsolattartások megvalósulását a gyermekvédelmi gyámmal és a gondozási hellyel szoros együttműködésben a TGYSZ szervezi, a büntetés-végrehajtási intézménnyel a szolgáltatásért felelős vezető egyeztetni a konkrét kapcsolattartásra vonatkozó információkat.

Ügyfélszolgálat

Az ügyfelek megfelelő helyszínre való irányítása érdekében:

- Naponta vezetni kell az esetmegbeszélések, tervezési megbeszélések időpontjára és helyszínére vonatkozó adatokat az Elhelyezési Szolgálat tájékoztatása szerint
- Igény szerint kíséрни kell a helyismerettel nem rendelkező szakembereket
- Kíséretet kell biztosítani a gyermekeknek és családtagjaiknak
- A dolgozók bejelentései alapján az Ügyfélszolgálat követi az épületből való távozásokat és visszaérkezéseket

Információ nyújtás, ennek érdekében adatgyűjtés:

- Vezetni és szükség szerint frissíteni kell a helyi gyámhivatalok, a család- és gyermekjóléti szolgálatok és a nevelőszülői hálózatok/gyermekeotthonok elérhetőségeit. A központi szerveren elérhetővé kell tenni ezen adatokat.
- A Munkaügyi Központ munkahely-kínálati listájának hozzáférhetővé tétele az érdeklődők számára.
- A gyermekjogi képviselők fogadónapjának nyilvántartása, a részükre beérkező megkeresések összegyűjtése.
- Információ nyújtás anyaotthonokról, krízisszállókról, családok otthonairól.
- Az iratbetekintések koordinálása, lebonyolítása. Felügyelni kell a betekintést, erről nyilvántartást kell vezetni.
- Információ nyújtás álláslehetőségekről, lakásproblémák megoldásáról, pályázatokról.
- Igazolások elkészítése a gondozásban töltött időről vagy az ügyintézésrel töltött időről.
- A telefonközpont kezelése.

Portaszolgálat – a helyi igények és lehetőségek mentén kerül kialakításra

- 24 órában ellátja az Intézmény székhelyének őrzését és a portaszolgálat ellátását;
- a befogadó gyermekeotthonokban tartózkodó kiskorúak és a szakmai felügyeletüket ellátó munkatársak biztonságának megőrzése, az anyagi károkozástól való védelem;
- kulcsok kezelése
- belső parkolás ellenőrzése

- kamera –rendszer működtetése

A TGYSZ változó helyszíneken, nyugodt és zavartalan légkört biztosít az ügyfelek számára a közvetítói eljárások, kapcsolattartások, és más ügyintézéses időtartama alatt. A TGYSZ munkatársainak teljes körű rálátása kell, hogy legyen a TGYSZ alkalmas helyiségeire, termeire. A sokféle szolgáltatás működése kapcsán a TGYSZ szóba jöhető helyiségeit megfelelő időbeosztással kell igénybe venni.

A helyiségbiztosítás prioritásai

1. Kapcsolattartások
2. Közvetítói eljárások
3. Külső-belső képzések
4. Egyéb rendezvények

A megfelelő méltó körülményeket biztosító, kapcsolattartásra alkalmas terek kialakítása, karbantartása folyamatos feladat.

Az átlátható és visszakereshető működés biztosítása érdekében a közvetítói eljárásokról a felelős vezető elektronikus nyilvántartást vezet. Az eljárásokban keletkezett levelezés visszakereshetősége érdekében minden kimenő és bejövő levelet az irattárban archiválni kell, a szakszolgáltatást nyújtó munkatársak számára is elérhetőnek kell lenni.

TGYSZ munkatársainak közössége igen sokszínű, a sokféle feladatellátás miatt sok szakma képviselője dolgozik együtt különféle munkaviszonyban és munkaidőben, különösen így van ez ezekben a szakszolgáltatásokban.

- A részmunkaidős munkatárs és megbízási szerződésben meghatározott módon dolgozó közvetítő
- Az Ügyfélszolgálatot ellátó munkatárs, aki lehetőleg heti 40 órában, az ügyfélforgalomhoz alkalmazkodva, egyenlőtlen munkaidő beosztásban, időkeret szerint végzi munkáját, és helyi szervezés szerint ellátja a kapcsolattartási ügyeletet is.
- A Portaszolgálat zökkenőmentes működése érdekében legalább három, a TGYSZ munkáját jól ismerő portást kell biztosítani vállalkozási szerződés keretében. Ők saját munkaidőkeretben dolgoznak. Az intézményen belüli munkaszervezést a külső cég vezetői a felelős vezetővel egyeztetik.

A feladatellátás és az együttműködések fejlesztése érdekében kiemelt a heti rendszerességgel tartott team megbeszélések rendje. A minőségbiztosítás elérhető elemeiből adekvát módon alkalmazni kell a Porta- és Ügyfélszolgálati, ügyeleti feladatokat ellátó munkatársak számára is az esetmegbeszélést, képzést, továbbképzést (ügyfélszolgálatosok éves konferenciája), a közvetítő tevékenységet végzők számára szupervíziót, tréningeket, szervezettefejlesztést.

A kiemelt szervezési feladatok ellátása miatt a Szolgálat keretei között feladatot ellátók folyamatosan kapcsolatot tartanak a vezetőkkel, a TGYSZ egyéb Szolgálataival, az otthon nyújtó munkatársakkal (ideértve a befogadó gyermekotthonokat is), valamint a munkához szükséges más külső szervekkel. Proaktívítással támogatja a szakszolgáltatást nyújtókat a problémahelyzetek megoldásában, az ügyfelekkel felmerült konfliktusok békés rendezésében.

5) Krízisszolgáltatással kapcsolatos szakszolgáltatás

A Szakszolgálat a Gyvt. 66. § (3) g) pontja értelmében kríziskezelő szolgáltatást nyújt, több gyermek áldozattá válása, vagy a gyermek áldozattá válásának több gyermekre vonatkozó jelentős hatása esetén, a gyermekeket ért trauma feldolgozása és az ellátást biztosító szakemberek tevékenységének támogatása érdekében

A szolgáltatás célja: a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő, áldozattá vált gyermekek és a közvetlen ellátásukat végző szakemberek segítése, támogatása.

A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermek áldozattá válhat elhelyezésének időtartama alatt (például gondozójától, pedagógusától, kortársaitól, szülőjétől elszenvedett bántalmazás miatt), valamint külső körülmény (pl. baleset) hatására. Indokoltá vált, hogy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat feladatai között jelenjen meg egy korábban nem nevesített, áldozatvédelmi feladat, amely leghatékonyabban egy „mobil-team” által biztosítható, felkért szakemberekkel.

A gyermekeket ért trauma feldolgozásán túl indokolt biztosítani a többi érintett gyermek és a gyermekek közvetlen ellátásával foglalkozó szakemberek támogatását is, a krízis kezelése keretében. Ez különösen indokolt, ha egyidejűleg több gyermek válik áldozattá, továbbá abban az esetben is, ha egy gyermek áldozattá válása több gyermekre vonatkozóan jelentős hatással bír. A kríziskezelő szolgáltatás keretében a TGYSZ elsősorban az áldozattá vált, gyermekvédelmi szakellátásban lévő gyermekeket segíti, az ellátásukkal foglalkozó szakemberek nevelési, gondozási feladatait támogatja, és lehetőség szerint a krízishelyzetet megszünteti. A TGYSZ minden munkatársának – különös tekintettel a gyermekvédelmi gyámokra – kiemelt figyelmet kell fordítania arra, hogy a TGYSZ kríziskezelő szolgáltatásról a gondozási helyeket tájékoztassa, ha a helyzet megkívánja, ajánlja a szolgáltatás igénybevételét a szakellátóknak.

A kríziskezelő szolgáltatást a gondozási hely fenntartója írásbeli megkeresésére és beleegyezésével nyújtja a TGYSZ kríziskezelő teamje. A kríziskezelő team szakembereinek díjazására esetenként, az adott krízis megoldásában való részvételt követően, a feladatellátásnak megfelelően kerül sor.

A kríziskezelő team mobil teamként működik, azaz az adott felkérésnek, a helyzetnek megfelelően, a krízis jellegéhez igazodóan kerül sor a team tagjainak felkérésére, a team felállítására. Indokolt esetben, különleges szaktudás elérése érdekében megbízási szerződéssel, külső szakember is foglalkoztatható. A kríziskezelő team (minimum 3 főből áll) egyik tagja egyben a team vezetője, a team munkájának koordinálása az ő feladata. A mobil team feladata a tervező megbeszélését követően, a megtervezett folyamat lebonyolítása, a krízisben érintettek segítségére szolgáló szakmai tevékenység megvalósítása. Ezt követően a tapasztalatok, javaslatok írásban történő összefoglalása a TGYSZ vezetője számára.

A team működését, a krízis helyszínére való eljutást a TGYSZ biztosítja.

6) Nyilvántartással kapcsolatos szakszolgáltatás

A gyermekvédelmi nyilvántartásokkal kapcsolatos szakszolgáltatási feladatokat a helyi igények és sajátosságok szerinti szervezeti keretben valósítjuk meg. Kiemelt jelentősége van az Gyermekünk védelmében informatikai rendszernek, más elektronikus nyilvántartási rendszerek működtetésének, az iktatásnak, valamint a gyermekekre vonatkozó papír alapú

iratoknak a megőrzésének. A nyilvántartási feladatok ellátása szorosan összefügg a TGYSZ informatikai hálózatával, ezért érdemes ezeket együttesen *Nyilvántartási és Informatikai Szolgálatba* szervezni.

Nyilvántartási feladatok

Gyermekek felvételével, elhelyezésével kapcsolatos adminisztráció, ezekkel összefüggő iratok kezelése, őrzése, valamint szükséges nyilvántartások vezetése.

A Szakszolgálat szervezeti egységei, a gondozási helyek, a gyámhatóságok, fenntartók valamint az érintett személyek adat- és információ igényének kielégítése.

Jogszabályokban meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése.

A gondozottak és az érintettek számára a rájuk vonatkozó információkhoz történő hozzáférés biztosítása, írásos megkeresés alapján igazolások kiadása.

Adatigénylésre jogosult szervek részére adatszolgáltatás.

Közérdekű adatok hozzáférésének lehetővé tétele az ellátó rendszerről.

A Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben adatrögzítés.

A nyilvántartási tevékenységek szakmai szempontjai és módszerei

Nyilvántartás átfogó adatfeldolgozáson alapul, amelynek keretében: adatok széleskörű beszerzése, pontos rögzítése, hitelesség biztosítása, rendszerezése, átfogó rendezése, biztonságos tárolása, változások naprakész módosítása, felhasználók számára továbbítása, szükséges összekapcsolások elvégzése, elemzése, hozzáférhetővé tétele.

A nyilvántartási tevékenység támogatja a szolgálatok szakmai folyamatait, és rögzíti azok működése során keletkező tényeket.

Intranetes informatikai rendszer üzemeltetésével oldja meg nyilvántartási kötelezettségeket.

Az alkalmazott nyilvántartási rendszer fejlesztési igényeinek megfogalmazása.

Monitoring rendszer folyamatos fejlesztése és üzemeltetése.

Adatkörök kialakítása.

Nyilvántartások vezetése érdekében kapcsolattartás intézményekkel, gyámhatóságokkal.

Az adatok gyűjtése és rendszerezése, valamint hozzáférhetővé tétele olyan módon, hogy a szakmai szervek, a gondozási tevékenységet figyelemmel kísérheti, és a szükséglet változásokat nyomon követheti. Az adatok szakmai tervek és koncepciók alátámasztását lehetővé teszik.

Az ágazati nyilvántartási rendszerrel kapcsolatos változások nyomon követése, és ezzel kapcsolatos tudások átadása a Szakszolgálat munkatársai számára.

A Szakszolgálathoz kapcsolódó ellátó rendszerről rendszeresen tesz elérhetővé adatokat elektronikus formában. Egyedi megkeresésre rendelkezésre álló statisztikai adatokat rendelkezésre bocsátja.

Szakszolgálat publikus elektronikus felületeinek tevékenységének támogatása.

Iratkezelési feladatok

Gondoskodik valamennyi formájú irat (papír, fax, e-mail, dokumentumfájl) nyilvántartásáról és kezeléséről.

Az iratokat nyilvántartása, rendszerezése, megőrzése, segédletekkel el látása, használatra rendelkezésre bocsátása.

Az irattal kapcsolatos valamennyi lényeges adat és intézkedések írásos rögzítése, az ügyintézés folyamatának dokumentálásának segítése.

Iratár működtetése.

Az iratok folyamatos visszakereshetőségének és hozzáférhetőségének (papíralapon, illetve elektronikus formában) biztosítása.

Az iratkezelési tevékenységek szakmai szempontjai és módszerei

Az iratok és információk tárolásának célja az, hogy tegye lehetővé a gondozott személyek jogainak védelmét a törvényes képviselők, a gyermekek, valamint az érintettek számára.

Az iratkezelés lehetővé teszi a gyermekek és családjaik önrendelkezésének támogatását.

Az iratok szakszerű és biztonságos megőrzésével lehetővé teszi, hogy a gondozottak élettörténetüket visszamenőleg is megismerhessék.

Adminisztratív tevékenységével biztosítja az eredményes, a hatékony, a hatásos, a gyors, a jogszerű, ügyintézését.

Az iratok fizikai és jogi védelme, zárt eljárási rendben történő kezelése.

Valamennyi iratra kiterjedő elektronikus iktatási rendszer működtetése a nyilvántartási programba integrálva.

Az irattári tételek (akták), a gyermek sorsát nyomon követhető módon történő kialakítása és gondozása.

Az iratok teljes életciklusának támogatása.

Az irat útjának és az ügyintézés folyamatának nyomon követésének biztosítása.

Elektronikus tartalmak tárolásával és a papír alapú dokumentumok digitalizálásával lehetővé teszi információk több platformú elérhetőségét, valamint tudásbázis kialakítását. Az ellátottak dokumentumaiból elektronikus irattár fejlesztése.

Tevékenységek és folyamatok minőség menedzsmentje.

Reprográfia tevékenységek támogatása.

Egységes elektronikus iratkezelő és nyilvántartási rendszer fejlesztési stratégia és megvalósíthatósági javaslatok kidolgozása.

Adatvédelmi feladatok

A TGYSZ által kezelt személyes adatok fizikai, digitális és jogi védelmi rendszerének kidolgozása és működtetése.

A tárolt és őrzött adatok mindenkor hitelességének és pontosságának biztosítása.

A kelet adatok és információk bizalmosságának, sértetlenségének és rendelkezésre állásának biztosítása.

A biztonságos adattovábbítás.

Az érintett megkeresésére tájékoztatás adása az adatkezelésről.

A gondozott személyek adatait törvényes felhatalmazás alapján kezeli a szakszolgálat, és korlátlan ideig megőrzi annak érdekében, hogy az érintettek bármikor hozzáférhessenek.

Az adatkezelés célhoz kötöttségének a tevékenység egésze alatti biztosítása.

Az adatokhoz történő hozzáférés nyomon követése.

Az adatvédelmi tevékenységek szakmai szempontjai és módszerei

Adatkezelők jogosultsági rendszerének működtetése.

Biztosítja és támogatja az adatvédelmi előírások betartását.

Hozzáférhetőség biztosítása, illetéktelen felhasználás megakadályozása, a téves vagy jogtalan törlése, megsemmisítése. Adat sértetlenségének biztosítása.

Adatok védelme a jogosulatlan hozzáféréstől, az alaptalan megváltoztatástól, törléstől, sérüléstől, a megsemmisüléstől továbbá nyilvánosságra hozásától.

Folyamatosan tevékenykedik az informatikai rendszer adatbiztonságán.

Az adatok fizikai védelme érdekében óvja az iratokat a megsemmisüléstől, a valótlan változtatástól, az illetéktelen megtekintéstől, a megalapozatlan felhasználástól, nem jogosultak részére történő továbbítástól.

Informatikai feladatok

A TGYSZ számítástechnikai, informatikai és telekommunikációs szolgáltatásainak tervezése, szervezése és koordinálása.

A TGYSZ infokommunikációs rendszereinek (intranet, internet kapcsolat) nagybiztonságú üzemeltetése.

A TGYSZ infokommunikációs (személyes és csoport) eszközeinek működésének biztosítása.

Informatikai biztonsági feladatok.

Infokommunikációs technológiákkal kapcsolatos fejlesztési és üzemeltetési tevékenység.

Informatikai rendszer zárt, teljes körű, folytonos és a kockázatokkal arányos védelmének biztosítása.

Az informatikai tevékenységének szakmai szempontjai és módszerei

A korszerű informatikai szolgáltatás nyújtása, alkalmazása, szervezettsége, meghatározza a szervezet eredményességét, a tevékenység minőségét, hatásosságát, hatékonyságát.

Integrált informatikai rendszer működtetése.

Informatikai felhasználási tevékenységére egységes elvek meghatározása.

A TGYSZ munkatársai számára számítástechnikai eszközök alkalmazásában támogatás nyújtása.

A TGYSZ egységes nyilvántartási programjának működtetése és ezzel kapcsolatosan a munkatársak tevékenységének támogatása.

A Szakszolgálat munkavállalóinak elektronikus írástudásának fejlesztése, digitális kompetenciák fejlesztése.

Folyamatosan lépéseket tesz az elektronikus ügyintézés támogatására és fejlesztésére.

Alkalmazott rendszerek, megoldások felhasználót támogató dokumentálása.

Egységes informatikai felhasználói platform kialakítása és működtetése.

Az rendszerek igénybevételekor a jogosultság vizsgálata, az igénybevétel követése.

Központi IT eszköz support, helpdesk és karbantartás.

Hálózati és rendszer menedzsment megoldások alkalmazása.

Jogtisztta szoftverek és rendszerszoftverek használata.

Fejlesztési és pótlási igények feltárása a felhasználók közreműködésével.

7) Szaktanácsadással kapcsolatos szakszolgáltatás

A szaktanácsadással kapcsolatos feladatellátás döntően az OGYSZ Központ szervezeti keretei között valósul meg, ideértve a TGYSZ-ek munkatársainak szaktanácsadási szakszolgáltatásának koordinálását is. A gyermekvédelmi szakszolgáltatás a Gyvt. 63. § c) szerint szaktanácsadási feladatokat lát el, amelynek keretében az OGYSZ

- szakmai, módszertani segítséget nyújt a személyes gondoskodásra irányuló szakfeladatok ellátásához.
- javaslatot készít a szakellátás fejlesztésére és elősegíti a tudományos kutatómunka gyakorlati alkalmazását.

Szaktanácsadási feladatok:

- Szakmai, módszertani szaktanácsadás
- Kutatások, vizsgálatok, elemzések végzése
- Szakmai kiadványok, publikációk előkészítése
- Képzések, továbbképzések szervezése, program akkreditáció
- Szakkönyvtár üzemeltetése
- Gyermekvédelmi fórumok, konzultációk, konferenciák szervezése
- Honlap tartalmi fejlesztése

Az elemző tevékenység szakmai szempontjai és módszerei

Cél egyfelől a szakszolgáltatást nyújtók szakmai hatékonyságának növelése, valamint az intézmény szakmaiságának, munkavégzésének fejlesztése és a minőség biztosítása. Másfelől cél a hazai gyermekvédelmi szakellátásban résztvevő intézmények számára szakmai támogatást nyújtani, csakúgy, mint a szakellátási hálózatot fenntartó és ágazatirányító szakirányítási munkáját segíteni. A szaktanácsadási munka eredményeit mindenekelőtt és elsősorban az intézményen belül hasznosítjuk. Ugyanakkor fontos törekvésünk, hogy munkánk eredményeit a gyermekvédelemben dolgozó bármely szakterület, hivatal vagy intézmény és az ott dolgozó szakemberek legszélesebb köre is felhasználja.

Hangsúlyozott a tanácsadói szerepet vállalás, a szakértői tanácsadás keretei közötti feladatellátás. Minden kutatás, elemzés és vizsgálat megkezdése előtt az OGYSZ kutatási tervet készít, ami tartalmazza a problémafelvetést, a felmerülő kérdéseket, hipotéziseket, az alkalmazni kívánt módszereket, eszközöket, valamint a kutatás ütemtervét és költségigényét. A kutatómunka mindig beszámoló elkészítésével zárul, amit lehetőség szerint publikálni szükséges. Az adott feladatok végrehajtása érdekében, „projekt jelleggel” az intézmény bármely más szerve és szolgálata kapcsolódhat egymással, illetve a hazai gyermekvédelem bármely más szervezetével. A feladatvégzés team megközelítésben zajlik.

Az ésszerűsítés, egyszerűsítés és költségtakarékosság jegyében az intézmény munkatársainak terepmunkája során gyűjtött tapasztalatai, a kapcsolati és együttműködési háló biztosítja, hogy a szakmai – elemző szolgáltatások a gyermekvédelem szakmai újjáépítésének fontos pillérei legyenek hosszútávon. Ennek a szakmaalakító feladatnak a jellegzetes módszertani mechanizmusai összefoglalva a következők:

A konkrét esetek tanulságai, a gyerekek ügyében végzett operatív munka tapasztalatainak feldolgozása, az esetmegbeszélések, esetleírások módszertani alapú megközelítése, elemzése, és azok közzététele a szakmai közönségnek, a Fenntartónak, felfogásunk szerint csak tereptapasztalattal, terepkompetenciával bíró intézmények és szakemberek részvételével lehet hiteles. Elemző munkánk során alapvető értéknek a tudás, a párbeszéd, a partnerség és a szakmaiság értékét hangsúlyozzuk. Ezek azok az értékek, amelyek nélkül nem jöhet létre együttműködés. Az elemző tevékenység gyakorlati jellegű és probléma centrikus, a védelemre szoruló gyermekekről való gondoskodni tudást szolgálja, az 'elég jó' minőségű szolgáltatások nyújtására való képességet. Fontos tudásnak tekintjük mind az egyes szakemberek, mind pedig a módszertani programok vonatkozásában a kulcsproblémák beazonosításának, felismerésének képességét. Programjaink fontos

célkitűzése, hogy a gyermekvédelem rendszerében a legkülönbözőbb szakemberek között folytatott párbeszéd révén széleskörű egyetértés alakuljon ki, a témává tett kérdésekben egyre mélyebb közös felfogás és észjárás segítse az eligazodásunkat.

8) A gyermekek meghallgatásával és terápiájával kapcsolatos szakszolgáltatás

Az OGYSZ, mint gyermekvédelmi szakszolgáltatást nyújtó intézmény, az elhanyagolt és bántalmazott, közülük is elsősorban a szexuálisan bántalmazott gyermekek vizsgálatát és terápiáját végző szolgáltatást, valamint - hivatalos szerv megkeresésére – az érintett gyermekek meghallgatását elősegítő szolgáltatást működtethet, amelynek során együttműködik a megkereső szervvel.

A Gyvt. 61. § (2) szerinti szakszolgáltatás megszervezése 2019 óta lehetőség szerinti szolgáltatásként adott a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok számára. A szolgáltatás működtetéséhez széles ágazatközi szakmai együttműködés és komplex, meghatározott személyi és tárgyi feltételek, kiemelt és célzott finanszírozás szükséges.

A szolgáltatás célja és feladata elősegíteni a bántalmazott, különösen a szexuálisan bántalmazott gyermekek vallomástételét és ezáltal érvényes bizonyítékokat szerezni a bírósági eljárások számára anélkül, hogy a gyermeket újra és újra meghallgatnák, elkerülve ezzel azt a retraumatizációt, amely a gyermeket a történet többszöri elmesélése során éri. Célja egyszerre a gyermek védelme, az igazság felderítése és bizonyíték szolgáltatása, a gyermek lelki épségének megtartása, helyreállítása.

A szolgáltatás tartalma komplex, magában foglalja az előzetes esetszbeszélés, a gyermek meghallgatása, az orvosi diagnosztika, a terápia és a szakemberek felkészítő képzése kapcsán szóba jöhető szakmai módszertanokat, szolgáltatáselemeket.

A szolgáltatás igénybe vevői mindazon gyermekek lehetnek, akik bármilyen erőszakos bűncselekmény áldozatai vagy tanúi voltak. Az OGYSZ ezzel a szolgáltatással a szakellátásba került és ott élő gyermekek köre mellett minden bántalmazást átélt gyermek számára segítséget, támogatást nyújthat.

Terveink szerint, azok a TGYSZ-ek, ahol már működik ez a szolgáltatás (jelenleg öt helyen az országban), a jövőben hálózatba szerveződve, egységes szolgáltatási policy és minőségbiztosítás mentén, szoros munkakapcsolatban egymással, fejlesztik a szolgáltatási hálót és erősítik az együttműködések. Célkitűzésünk szerint, a meghallgató és terápiás szakszolgáltatás minden megyében elérhetővé válik a következő év során a TGYSZ-ek szakmai bázisára, kapcsolati hálójára épülve.

VI. Az igénybe vevők és a szolgáltatást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

1) Az igénybe vevők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szakszolgáltatások deklaráltnak az igénybe vevő gyermekek jogainak védelmét célozzák. Az igénybe vevők jogvédelmének biztosításakor is alapvetőnek tartjuk, hogy a szakszolgáltatásokat a gyerek legjobb érdeke kell, hogy meghatározza. Ez alatt azt értjük, hogy a szakszolgáltatásban közvetlenül érintett gyermek személyiségét, körülményeit,

lehetőségeit veszik figyelembe elsődlegesen a szolgáltatást nyújtók munkájuk során, így biztosítják az adott gyerek legjobb érdekét.

A gyermek jogai és legjobb érdeke minden olyan esetben elsőbbséget élveznek a szülők és a gyermekkel kapcsolatba kerülő más igénybe vevők jogaival és érdekeivel szemben, amely esetekben ezek a jogok és érdekek egymással konfliktusba kerülnek. Így a konfliktusos helyzetekben nem kérdéses, hogy az ügyben eljáró szakembereknek mely érdekek mellé kell állniuk. Ez magával hozza a szakszolgáltatások sajátosságát, a sorozatos konfliktusok vállalását a gyermekek jogainak és érdekeinek védelme miatt.

Ugyanakkor viszont a gyermekek legalapvetőbb érdeke, hogy biztonságban nevelkedjenek fel, mert csak a biztonság és állandóság teremti meg a gyermekek fejlődésének alapját, valamint az állandó szülő-gyermek kapcsolat támogatása, erősítése adhat megfelelő alapot a gyermek visszatéréséhez saját családjába. Ezért a szakszolgáltatást nyújtóknak nagyon körültekintően kell eljárniuk.

Amennyiben a gyermek nem térhet vissza saját családjába, akkor a gyermekvédelmi szakembereknek mindent meg kell tenniük, hogy elősegítsék a gyermek örökbefogadását, ha ez nem lehetséges, akkor hosszú távú gondoskodással támogatniuk kell a gyermeket nagykorúsága elérése után is önálló életvitelének kialakításában.

Összefoglalva a gyermek, mint igénybe vevő optimális jogvédelme azt az alapvető intézményi kötelezettséget jelenti, hogy a szakszolgáltatások nyújtásakor a beavatkozásokat mindig a gyermek szempontjából kell szemlélni, értelmezni és értékelni, minden más igénybe vevő szempontja, érdeke csak ezután következhet.

A gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesülése

A gyermek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményben és a javítóintézetben felmerült gyermekbántalmazási esetek kivizsgálása és kezelése a miniszter által jóváhagyott, a minisztérium honlapján közzétett intézményi, fenntartói és ágazati módszertan alapján történik.

Amennyiben a területi gyermekvédelmi szakszolgálat munkatársa, valamint a fővárosi vagy vármegyei gyermekvédelmi szakértői bizottság tagja gyermekbántalmazást, vagy annak gyanúját észleli, haladéktalanul értesíti az érintett gyermek törvényes képviselőjét, gyermekvédelmi gyámját és gondozási helyének intézményvezetőjét.

Amennyiben a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál, valamint a vármegyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságnál történt a gyermekbántalmazás (akár gyermekvédelmi szakember, akár kortárs, akár más személy által elkövetett), az érintett TGYSZ vezetője számára kötelező az alábbi intézkedések megtétele:

- Az észlelést követően haladéktalanul megteszi a helyzethez igazodó, adekvát intézményi intézkedéseket.
- Értesíti az érintett gyermek törvényes képviselőjét, gondozási helyének intézményvezetőjét.
- Kortárs bántalmazás esetén a bántalmazó gyermek vonatkozásában is meg kell tenni a szükséges intézményi intézkedéseket
- A területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál, a vármegyei gyermekvédelmi szakértői bizottságnál bekövetkezett gyermekbántalmazásról haladéktalanul értesíteni kell az OGYSZ vezetőjét, akinek a fenntartó felé van jelentési kötelezettsége.

- A TGYSZ vezetője lefolytatja a belső vizsgálatot, annak eredményéről tájékoztatja az OGYSZ vezetőjét.
- A gyermekvédelmi gyám által történt bántalmazás és annak gyanúja esetén, az OGYSZ vezetője, mint a gyermekvédelmi gyám munkáltatója jelzi az illetékes gyámhatóság felé ennek tényét és a rendelkezésre álló információkat, a gyermekvédelmi gyám felmentésének, elmozdításának mérlegelése érdekében.

A következő két külön fejezetben szükséges összefoglalni azon jogvédelmi szabályokat, amelyeket a szakszolgáltatást igénybe vevő bármely személlyel kapcsolatosan alkalmazni szükséges.

A panaszkezelés szabályai

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő gyermek, szülő, hozzátartozó vagy más igénybe vevő személy, valamint az ellátottak jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezet panaszaival a TGYSZ vezetőjéhez, az Érdekképviseleti Fórumhoz, a gyermek gyermekvédelmi gyámjához, továbbá a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

A panaszkezelés főszabályainak meghatározásakor intézményünk irányadónak tekinti a 2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről (továbbiakban „Panasztörvény”) rendelkezéseit.

„A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más - így különösen bírósági, közigazgatási - eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.” (Panasztörvény 1.§ (2))

A panasztétel történhet szóban és írásban, személyesen és elektronikusan is. A panasz kivizsgálásának tartalmát a panasztétel módja nem befolyásolhatja, eltérés a panaszkezelés eljárásában lehetséges csak.

A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos által tett ismételt panasz vagy vizsgálata mellőzhető. A panasz vizsgálata mellőzhető ezen kívül akkor is, ha a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő panaszát. A sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkeztétől számított egy éven túl előterjesztett panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Az azonosíthatatlan személy által tett panasz vizsgálatától akkor nem lehet eltekinteni, ha a panasz alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál. (Panasztörvény 2/A. §)

Az igazgató 15 napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Az írásbeli értesítés akkor mellőzhető, ha a panasz elintézéséről a panaszost szóban tájékoztatták, aki a tájékoztatást tudomásul vette. Amennyiben az intézmény vezetője

határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított 8 napon belül a Fenntartóhoz fordulhat jogorvoslással. Erről a panaszost tájékoztatni kell.

A panasz alapján - ha alaposnak bizonyul - gondoskodni kell

- a jogszerű állapot helyreállításáról, illetve az egyébként szükséges intézkedések megtételéről,
- a feltárt hibák okainak megszüntetéséről,
- az okozott sérelem orvoslásáról és
- indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.

A panaszost nem érheti hátrány a panasz megtétele miatt, kivéve, ha nyilvánvalóvá vált, hogy a panaszos rosszhiszeműen, döntő jelentőségű valótlan információt közölt és

- ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel.
- alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott.

Ekkor személyes adatait az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szerv részére át kell adni. (Panasztörvény 3. §)

Az intézmény igazgatójához érkező panasz esetén az igazgató meghallgatja az érintett munkatársakat és szakmai vezetőjüket, tanulmányozza az elérhető dokumentációt. A vezetői teamet szükség esetén tájékoztatja a panaszról és a megtett intézkedésről.

Az intézményben működő Érdekképviseleti Fórumról az intézmény honlapján is közzétett, külön szabályzat rendelkezik, elérhetőségéről és működéséről szükség esetén az Ügyfélszolgálat munkatársai nyújtanak tájékoztatást.

A gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége a szakszolgáltatásokat igénybe vevők számára jól látható helyen kifüggesztésre kerül, a TGYSZ bármely munkatársa kérésre szóbeli tájékoztatást is nyújt. A gyermekjogi képviselő bevonása a szakszolgáltatási eljárásokba, valamint tájékozódásának elősegítése kiemelt jelentőségű. Ennek érdekében a gyermekjogi képviselők rendszeresen meghívott résztvevői az intézmény szakmai megbeszéléseinek, rendezvényeinek, képzéseinek, valamint a gyermekek elhelyezési javaslatának előkészítése kapcsán szervezett tervezési megbeszéléseknek.

Adatkezelési szabályok

A szakszolgáltatást nyújtó a tevékenysége során tudomására jutott, az igénybe vevő személyiségi jogait érintő adatok és tények kezelésére, továbbítására és nyilvánosságra hozatalára a Gyermekvédelmi Törvény, a GDPR, valamint a 2011. évi CXII. törvény az

információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (továbbiakban Infotv.) rendelkezései irányadók.

A szakszolgáltatást nyújtók személyes és közérdekű adatokkal dolgoznak, e tevékenységüket a vonatkozó jogszabályok adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően kötelesek végezni. E jogszabályok ismerete és körültekintő alkalmazása kötelező, az intézményi szabályzatok által is biztosított.

Az Infotv. szerinti, adatkezelésben érintett igénybevevő kérelmezheti az adatkezelőnél

- tájékoztatását személyes adatai kezeléséről,
- személyes adatainak helyesbítését.

Az adatkezelő a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 30 napon belül, közérthető formában, az érintett erre irányuló kérelmére írásban megadja a tájékoztatást.

A tájékoztatás akkor ingyenes, ha a tájékoztatást kérő a folyó évben azonos adatkörre vonatkozóan tájékoztatási kérelmet az adatkezelőhöz még nem nyújtott be. Egyéb esetekben költségtérítés állapítható meg. A költségtérítés mértékét a felek között létrejött szerződés is rögzítheti (Infotv. 15.§).

A szakszolgáltatást nyújtók kötelező adatkezelést valósítanak meg, ezt az igénybe vevőkkel közölni kell. Az előzetes tájékoztatás követelménye a kötelező adatkezelést, az érintettek adatai kezelésével kapcsolatos releváns információkat tartalmazó, jogszabályi rendelkezésekre való utalással teljesíthető.

A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is (Infotv. 20.§).

Adatok szolgáltatására, különösen harmadik személy számára, csak a szakszolgáltatást nyújtó intézmény igazgatója jogosult és köteles. Az ő kiadmányozása valamint írásbeli engedélye szükséges a kizárólag jogszabályi felhatalmazás célja és terjedelme szerinti adatszolgáltatásra mind a személyes adatok, mind pedig a közérdekű adatok vonatkozásában.

2) A szolgáltatást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szakszolgáltatást nyújtókat - a külön jogszabályban meghatározott munkakörükkel összefüggésben - megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogukat tiszteletben tartásuk, tevékenységüket értékeljék és elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra. (Gyvt. 15.§ (6))

A szakszolgáltatást nyújtók büntetőjogi védelme

Az intézményben szakszolgáltatást nyújtó munkatársaink a Gyvt. 15.§ (7) szerint közfeladatot ellátó személynek minősülnek, akik tevékenységük során hivatalból járnak és feladatellátásukkal kapcsolatban büntetőjogi védelem illeti meg őket. Ez azt jelenti, hogy aki őket jogszerű eljárásukban erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntettet követ el és egy évtől öt évig, aki az erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. /2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk) 310.-311.§/

A szakszolgáltatást nyújtók jogainak védelme a fentiek mellett szorosan összefügg a minőségbiztosítással, egyszerre tartalmaz kötelezettségeket és jogosultságot a munkatársak és az intézmény számára.

A munkatársi jogok védelme

Jelen Szakmai Program összefoglalja, valamint az ügyrendek és belső szabályzatok részletesen tartalmazzák azokat az intézményi kötelezettségeket, amelyek munkatársaink tájékoztatását, munkakörükkel összefüggő jogvédelmét, képzéseken, továbbképzéseken való részvételüket, valamint a munkavállalói jogsérelmük orvoslati lehetőségeit érintik.

Az intézmény az új munkatárs felvételekor eljárásrendjébe illeszti, mind az intézményre, mind a munkatárs munkakörére vonatkozó, teljes körű tájékoztatást. Az intézmény a munkakörökre vonatkozó képesítési előírásokat betartja, az alkalmazottak számára az előírt továbbképzésben való részvételt munkaszervezéssel támogatja.

Az intézmény védi a dolgozók biztonságát, egészségét, ennek érdekében alkalmazza a munkavédelem, egészségvédelem tárgykörében a kockázatelemzési szakmai standardokat. A szolgáltatást igénybe vevők vagy hozzátartozóik részéről váratlanul bekövetkező agresszív magatartásra a munkáltató megfelelő tudatossággal és alapossággal felkészíti munkatársait.

A munkatársak egymás közti együttműködését, jó munkakörülményeit és megfelelő, a feladatellátást facilitáló munkahelyi légkört teremt, amelyben a bizalom és a szakszerűség fenntartása minden munkatárs joga és kötelessége. Az intézmény tudatosan erőfeszítéseket tesz a munkatársak megfélemlítésének, illetve fenyegetettség érzésének megakadályozása céljából. Megfelelő kommunikációt, eljárási módszereket, rendszereket és értékrendeket magában foglaló szervezeti kultúrát épít munkatársaival közösen. Amennyiben munkahelyi megfélemlítés vagy bántalmazás merül fel a szakszolgáltatást nyújtók körében, akár vezetői, akár beosztott munkatársi körben, megfelelő kezelési eljárást alkalmaz, ideértve a probléma őszinte és tudatos feltárása az érintettek bevonásával, felelős intézkedések megtétele, munkaszervezés megváltoztatása. Ha mint munkahely, saját hatáskörén belül nem tud szolgáltatást biztosítani, az intézmény támogatja külső szakember bevonását a helyzet orvoslására.

Munkavédelem

Az intézményt törvény kötelezi a dolgozók egészségének, biztonságos munkavégzésének garantálására.

A szakszolgáltatások feladatköréből eredően, a munkatársak egészségét, biztonságos munkavégzését fokozottan veszélyeztetik a mentális egészségkárosító tényezők. Kiemelt feladat ezek felmérése, és a védekező stratégiák kidolgozása, alkalmazása.

A Szakszolgálat fokozott figyelmet fordít a munkatársakat veszélyeztető kiégési szindróma felismerésére, megelőzésére, ezért a veszély indikátorait külön nevesíti:

Pszichés tünetek: reménytelenség, tehetetlenség érzése, az érzelmi kontroll meggyengülése, depresszió, agresszió, düh megjelenése

Fiziológiai tünetek: fejfájás, magas vérnyomás, magas pulzusszám, szívpanaszok, immunitás csökkenése

Magatartási tünetek: szakmai érdeklődés csökkenése, teljesítmény csökkenése, szakmai együttműködési készség csökkenése, közömbösség, cinizmus, a munka iránti elkötelezettség elvesztése

Intézkedéseket foganatosít a veszélyek elkerülésére, pl.: munkahelyi körülmények javítása, védőoltások.

Intézkedéseket hoz a veszélyek mérséklése érdekében, pl.: munka-alkalmassági vizsgálat, együttműködés javítása, képzés, továbbképzés stb.

A Szakszolgálat felvilágosítja munkatársait arról, hogy munkavégzésük során milyen kockázati tényezőkkel találkozhatnak. Ismerteti azokat az eljárásokat, amelyek a veszélyek kiküszöbölésére, illetve a kockázatok mérséklésére szolgálnak. Tájékoztatást ad arról, hogy ezzel kapcsolatosan milyen feladatok hárulnak a dolgozókra, és mekkora felelősséget viselnek. A Szakszolgálat gondoskodik arról, hogy a dolgozók részesüljenek megfelelő munkavédelmi, egészségvédelmi oktatásban, és biztosítja a szükséges preventív eljárások alkalmazását, pl. team együttműködés, esetmegbeszélő csoport, egyéni, csoportos vagy team supervízió stb.

Egészségvédelem

Az intézmény munkáltatóként minden rendelkezésére álló eszközzel védi a munkavállalók egészségét.

Az intézmény eleget tesz az általános foglalkozás-egészségügyi előírásoknak.

Felvételkori alkalmasság vizsgálat történik, évenként pedig felülvizsgálat, rendszeres szűrővizsgálattal, mely a további alkalmazás feltétele. Az alkalmazás során figyelembe veszi a betöltendő munkakörhöz szükséges fizikai és mentális feltételeket.

Gondoskodik az intézmény, munkakörnyezet tisztántartásáról. Támogatja a dolgozói étkeztetést megfelelő étkezési környezet biztosításával.

Felkészíti a munkatársait arra, hogy veszélyeztető környezetben milyen szakmai technikák alkalmazásával érhet el eredményt.

Az intézmény különös figyelmet szentel munkatársai lelki egészségvédelmének.

A gyermekvédelem, így a szakszolgáltatások lényege a személyközi kapcsolat szakmai rendszerben. A szakszolgáltatást nyújtók számára intézményi támogatást kell adni ahhoz, hogy

- motivációikat összhangba hozzák szolgáltatásaik kötelezettségével és lehetőségeivel,
- a szakszerűség és ellenőrizhetőség elvárását össze tudják egyeztetni a személyközi kapcsolat, bizalom szeretettel összefüggésben lévő alapvető értékeivel

Az intézmény elismeri a fenti kihívás nehézségeit, a szakszolgáltatás nyújtók dilemmáit és a kihívásokat, mint lelki egészséget veszélyeztető tényezőket azonosítja. A munkatársak felvétele, alkalmazása során számol a lelki terhelhetőséggel is. A minőségbiztosítás

elemeként is számon tartott team munka, szakmai megbeszélések, továbbképzés és szupervízió az intézmény lelki egészségvédelmet védő eljárásaiként is hangsúlyos. Például az intézmény szupervíziós lehetőséget biztosít, amely a munkatársat szakmai elakadásainak leküzdésében segíti, szakmai személyiségét fejleszti, védi a munkatársat a fenti kihívások okozta kiégéstől. Formáját tekintve támogathat intézményen belüli vagy intézményen kívüli szupervíziót, mely lehet egyéni, csoportos vagy team számára szervezett.

VII. A minőségbiztosítás elemei

A szakszolgáltatások minőségének biztosítása rendszerszintű elgondolást és tervezést igénylő, folyamatokba ágyazott, támogató és ellenőrző intervenciókat jelent. Az intézmény vezetőinek felelőssége a rendszerszintű tervezést megvalósítani, a munkatársak számára kiszámítható és világos elvárásokat közvetíteni, a szakmai munkavégzés során támogatást nyújtani, folyamatos, egyértelmű visszajelzést és értékelést adni.

A minőségbiztosítás elemeinek megléte a szakmai munka jó színvonalának állandóságát, a szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségét, a munkatársak idő előtti kifáradásának megelőzését segíti elő.

Az intézmény a minőségbiztosítás elemei között tartja számon a következőket:

- továbbképzések rendje
- szupervízió és esetmegbeszélések rendje
- team munka rendje
- értékelés, visszajelzés és minősítés rendje

A minőségbiztosítás fókuszában a szakszolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása, valamint a szakmai munka és esetkezelés szakszerű értékelése áll.

1) A szakszolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja

A szakszolgáltatást nyújtók a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet, valamint munkakörüknek megfelelően a pedagógus munkakörben dolgozók, a 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet szerinti pedagógus továbbképzése szerinti folyamatos szakmai továbbképzésben kötelesek részt venni. A vezetői beosztásban dolgozók továbbképzésére vonatkozó részletes szabályokat a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet állapítja meg.

A munkatársak 4 éves továbbképzési időszak alatt teljesítik továbbképzési kötelezettségüket.

Az intézmény minősített továbbképzéseket (szakmai tanácskozás, szakmai műhely, tanfolyam) rendszeresen szervez, amelyeken a munkatársak részvétele elvárt. A kötelező továbbképzések mellett az intézmény támogatja, hogy a munkatársak igényeik szerinti és ténylegesen jól hasznosítható ismeretekhez jussanak. Ennek érdekében tematikus és meghatározott munkatársi kört érintő belső képzéseket szervez, támogatja a belföldi és külföldi tapasztalatcseréket, törekszik elérhetővé tenni a szakterület legfrissebb folyóiratait.

Az intézmény határozott álláspontja, hogy a szakszolgáltatást nyújtók szakmai fejlődése önreflexiós folyamat révén és eredményeként létrejövő tanulási folyamat. Ez azt is jelenti, hogy a szakszolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségük folyamatos biztosításáért saját maguk is felelősek, az intézmény által biztosított szupervízió és esetmegbeszélések igénybevétele tehát elvárás. A szupervízió a minőségbiztosítás lényegi eleme, hitünk szerint nem csupán az egyes gyakorlati szakember, hanem az intézmény életét, fejlődését is pozitívan befolyásolja.

A szakmai felkészültség folyamatos biztosításának további kiemelt módja az intézmény team munkájának rendje. A szakszolgáltatást nyújtók szakmai munkavégzése nem képzelhető el team munka nélkül, gyermekvédelmi szakemberként alapvetésként kell elfogadni, hogy a gyermekek bonyolult helyzete több ember jóakarátú együtt munkálkodását igényli, csapatmunkával és együttműködésekkel érhető el a gyermekek és családjaik helyzetének jobbítása. Meggyőződésünk szerint ahhoz, hogy munkatársaink gyermekvédelmi szociális munkájukban csapattagként, sőt team építő és szervező szakemberként legyenek képesek feladatokat végezni, szakmai támogatást teamekben kell nyújtani számukra. Az intézmény szervezeti struktúrájának kialakításakor lényeges szempont tehát, hogy a szakszolgáltatást nyújtók szolgálatokba szervezeten tevékenykedjenek, a szolgálatok pedig teamekre tagoltan, team munkában működjenek. A team munka szemléletformáló folyamat, melynek eredményeként a team tagjai saját, egyéni szakmai munkájuk végzésében és a munkájukról való gondolkodásban jobban érvényesítik azoknak a személyeknek az elvárásait, igényeit, akikre a szakszolgáltatásuk hatással van, és akikkel kapcsolatba kerülnek.

A szakszolgáltatást nyújtók team tagként nem egyszerűen feladatot hajtanak végre munkájuk során, hanem szép lassan – megfelelő vezetés mellett - kialakul az együtt gondolkozás, a közös szemlélet, a közös értékrend, amely jelentősen erősíti a gyermekekért végzett munkájukat. Ha a team tagjai azt érzik, hogy számíthatnak egymásra, ha azt érzik, hogy összehangoltan, koordináltan működnek együtt egy pozitív légkörben, eseteik vitelében megerősítéseket kapnak, akkor tudásuk és szakmai hozzáértésük teljességben meg tud nyilvánulni. Az egyes szolgálatok teamként kapcsolódnak egymáshoz, így az egyes szakszolgáltatások nyújtói megélhetik, hogy munkájuk fontos része az egésznek, végsősoron a szakszolgáltatások összehangolt működésében vesznek részt, akár általános szervezeti szinten, akár adott gyermek érdekében. A team munka jótékony hatással van a szervezeti kultúrára, a problémamegoldásra és a konfliktuskezelés hagyományaira is.

A szakszolgáltatást nyújtó szakemberek tudásának és készségeinek előbbiekben leírt fejlesztése érdekében tett intézményi erőfeszítések célja „a jó szakember” biztosítása a szakszolgáltatásokban.

„A jó szakember” 5 az, aki a gondjaira bízott gyermekek és családjaik ügyében, valamint a team munkában

5 in: Rác Andrea: Hatékonyságmérések a gyermekvédelmi szakellátásban című előadása Országos Gyermekvédelmi Konferencia 2015. november 18-19. Székesfehérvár

- bizalmat épít
- tiszteletben tart
- elfogad és megért
- stabil és következetes

Az intézmény vezetői törekednek arra, hogy a jól felkészült és megfelelő képességekkel rendelkező munkatársaik „jó szakemberekké” váljanak, és számukra olyan munkahelyi légkört teremtsenek, amelyben jól érzik magukat és hatékonyan tudnak dolgozni.

2) A szakszolgáltatás értékelése - kritériumrendszere

A szakszolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása mellett a szakszolgáltatások jó minősége a szakmai munka és esetkezelés szakszerű értékelésével érhető el. A szakszerű értékelés meggyőződésünk szerint mindenkor gyermekjog alapú és szempontú értékelés kell legyen. Munkatársaink jelen szakmai program alapján végzett szakmai tevékenysége egy, a szakmai programban megfogalmazott alapelveknek, eljárásrendeknek és módszereknek megfeleltethető kritériumrendszerrel jól értékelhető. Ezt a kritériumrendszert - amely egy szakmafejlesztési projekt keretében kidolgozott rendszernek az adaptációjában jelen Szakmai programra - felhasználva lehet és kell vezetői értékelést nyújtanunk, munkatársainknak pedig feladatvégzésük során folyamatos visszajelzéseket e kritériumokhoz viszonyítva érdemes kapniuk, végső soron szolgáltatásnyújtóként szakszerű minősítésük is ily módon történhet meg.

A kritériumrendszer 11 általános indikátort tartalmaz, melyeknek a Szakmai program szerinti feladatellátás elvileg megfelel. A Szakmai programunk szerinti munkavégzés azonban önmagában nem garancia a kritériumoknak való megfelelésre, az esetkezelés szakszerűségét, gyermekjog alapú és szempontú értékelését a kritériumrendszer tesztként való alkalmazásával tehetjük meg, visszajelzéseket adva és kapva, esetről-esetre haladva. Így érhető el, hogy az igénybevevőknek nyújtott szakszolgáltatás szakszerű legyen és a szakszolgáltatást nyújtó szakmai felkészültsége folyamatosan monitorozás alatt álljon.

Tulajdonképpen minden esetben, amikor a gyermeket és családját érintő döntésekre, intézkedésekre kerül sor az alábbi kritériumrendszeren végighaladva érdemes értékelést tenni. Az egyes indikátorok különböző jelentőséggel lehetnek jelen az egyes szakszolgáltatásokban attól függően, hogy a gyermekvédelmi szociális munka mire irányul és kik az igénybevevők. Ez azonban sohasem jelentheti azt, hogy valamely indikátor súlytalaná váljon és a megfelelés tesztelése elmaradjon. A rész és az egész összefüggésében kell szemlélni a gyermek életében alkalmazott minden beavatkozást. Ha a gyermek szükségletei – túl a valamennyi gyermeket jellemző szükségleteken – jelentős kockázatúak (betegség vagy fogyaték), vagy különleges státuszából adódnak (pl. menekült), vagy kulturális és vallási kisebbséghez tartozásából erednek, akkor fokozottan kell figyelni az általános indikátorokkal mért szempontok teljesülésére.

1. A gyermeket és családját érintő döntések a gyermek legjobb érdekében történnek.

Bármely szakszolgáltatáskor figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyermek legjobb érdeke, azaz valamennyi szükséglete, valamennyi gyermeki joga az adott helyzetben, az adott

6 A szakmai munka értékelésének kritériumrendszere követi Gyermekvédelmi szakellátásról készült tanulmány „Kritériumok” fejezetében felsorolt általános indikátorok listáját. In: Gyermekvédelmi szakellátás - Készült a TÁMOP 5.4.1.-08/1-2009-0002 projekt azonosító számú, „A szociális szolgáltatások modernizációja, központi és stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása – Szabályozási pillér (I.)” projekt keretében, Budapest, 2011.

körülmények között kielégíthető és érvényesíthető legyen, továbbá a beavatkozás/intézkedés segítse elő a gyermek fejlődését. Miután a gyermeki jogok, de a gyermeki szükségletek sokfélesége is óhatatlanul konkurenciába kerülnek, ezért praktikus hierarchiát kell felállítanunk, törekedve a legkisebb veszteségre. A jogok és a szükségletek maximális kielégítése a legritkább esetben lehetséges, ezért a gyermek legjobb érdekét akkor képviseljük, ha optimalizálni tudjuk a helyzetét. Ez a kritérium különös jelentőségű akkor, ha a gyermeki érdek mellett, azzal versengve megjelenik egy másik személy vagy intézmény érdeke, s a döntés meghozatalát képes befolyásolni.

2. A gyermek számára biztosított, hogy elsősorban saját családjában éljen és kapja meg a szükséges támogatást.

A gyermekvédelmi szakellátásba utalt ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermekek esetében mindig vizsgálni kell, hogy miként rövidíthető le a szakellátásban töltött idő, mit kell annak érdekében tenni, hogy a gyermek mielőbb visszakerülhessen vérszerinti családjába. A szakértői vizsgálat, az elhelyezés, a gyámság, de esetenként az örökbefogadás (ld. krízis terhesek tanácsadása) eljárásainak helyes alkalmazása tehát azt is jelenti, hogy mindent megteszünk a családba történő visszahelyezés érdekében.

Minden szakszolgáltatást nyújtó különös figyelmet fordít arra, hogy csak a valóban indokolt esetben, más lehetőség hiányában kerüljön sor a gyermek családjától történő elválasztására. Alaposan mérlegel, és csak egyéb intézkedés, ellátás hiányában, ha a nevelésbe vétel elkerülhetetlen, a gyermek érdekében, a körülmények viszonylatában értékelt optimális elhelyezési formára és gondozási helyre tesz javaslatot. A gyermekek vonatkozásában figyelemmel követi a gondozás-nevelést, ott, ahol szükséges, megteszi a megfelelő lépéseket a szükséges beavatkozások érdekében, legyen az elhelyezési terv módosítása, nevelésbevitel megszüntetésére tett javaslat, vagy éppen gondozási hely változtatás.

3. A gyermek és hozzátartozója a gondozás során nem részesülnek hátrányos megkülönböztetésben.

A hátrányos megkülönböztetés veszélye fokozott, ha a gyermek speciális, vagy különleges szükségletű. A szakszolgáltatást nyújtók viselkedésének, kommunikációjának előítélet mentesnek kell lennie. Ez azt jelenti, hogy a szakemberek létező előítéleteiket legyenek képesek kezelni tudni, önismeretük, önkontrolljuk az elvárható módon működjön. Végeredményben a szociális munka etikai kódexe idevonatkozó cikkelyeinek feleljenek meg munkavégzésük során.

A legkülönbözőbb helyzetekben a gyermek, a hozzátartozó, a gondozási helyről vagy más szakmai körből jelenlévő szakember (pedagógus, gyermekorvos) részéről megnyilvánuló megkülönböztetésre vagy előítéletességre utaló megjegyzés esetén az adott helyzetben legcélravezetőbbnek látszó módon reagálni kell az elhangzott negatív véleményre. Soha nem hagyhatunk kétséget afelől, hogy a gyermekvédelmi szakmát képviselő szakember miként gondolkodik, hogyan értelmezi a megjegyzést, vagy megnyilvánulást.

4. A gyermek részt vesz a személyét érintő döntésekben.

Ez az indikátor együttesen alkalmazandó a 11. indikátorral, mert a gyermek részvétele valamely döntésben feltételezi, hogy szabadon véleményt nyilváníthat.

Az indikátor alkalmazásával meggyőződünk arról, hogy a gyermek részvétele biztosított-e a szakszolgáltatási eljárásokban, garantált-e a gyermek számára értelmezhető kommunikáció, annak biztosítása, hogy a gyermek értse, mi történik vele.

Miután a részvétel célja az, hogy a gyermek részese, aktív szereplője legyen a róla születő döntéseknek, azok realizálása során kellően motivált és érdekelt legyen, ezért kérdés lehet, hogy vajon csak ítélőképessége birtokában lévő gyermek esetében értelmezendő-e az indikátor. A válasz: nem!

A nemzetközi ajánlások általában tartózkodnak az életkor konkrét meghatározásától, mert az gyengítené a gyermeki jog érvényesítését.

Az intellektus fejlődésbeli elmaradása (pl. szocio-kulturális okból) vagy az értelem valódi sérülése (tanulásban akadályozottság, értelmi akadályozottság) nem lehet oka a részvétel elmaradásának, miként a gyermek szociális kapcsolatainak zavara sem (pl. autisztikus tünetek).

Tehát az ítélőképesség hiányát csak akkor fogadhatjuk el, ha azt súlyos fogyatékossgal együtt járó betegség vagy pszichiátriai betegség okozza. Azonban ilyenkor is szükséges, hogy a gyermeket képviselje gyámja és gondozója, olyan személy, aki őt a legjobban ismeri és szükségleteit „szándékát, kívánságát” közvetett módon megjeleníti.

Az érzékszervi és mozgásfogyatékkal élő gyermekek esetében az indikátort maradéktalanul használni szükséges.

Minden olyan esetben, amikor a gyermek részvétele nehezített, például nem érti jól a nyelvet, vizsgálandó, hogy a szóban forgó nehézség elhárítására milyen segítséget kap.

A gyermek részvétele az őt érintő döntésekben, szigorú előírás. Elhelyezés előkészítésekor, tervezési megbeszélésen erről például egyszerűen meggyőződhetünk. (A jegyzőkönyv szerint a gyermek részt vett az elhelyezési értekezleten). Ez önmagában azonban csak formális megfelelést jelent, ezért vizsgálni szükséges, hogy a részvétel érdemi volt-e.

A részvételnek a gyermek élete minden színterén meg kell valósulnia, különösen ott, ahol a gyermek gondozása-nevelése történik, vagyis a nevelőszülői családban vagy gyermekotthonban.

A leggyakoribb élethelyzetek a következők: zsebpénz felhasználása, önállóság mértéke az öltözködésben, önkiszolgáló tevékenységek, a gyermek mit szeretne sportolni, iskolaválasztás-pályaválasztás.

Az indikátor alkalmazásakor minden szereplőt szükséges meghallgatni, minden előírt dokumentációt meg kell tekinteni.

5. A gyermek és hozzátartozója megismerheti a nekik nyújtott szolgáltatásokat.

Ez az indikátor szorosan összekapcsolódik a 10. indikátorral, mert a gyermeknek és családjának nyújtott szolgáltatások megismerése csak megfelelő információk birtokában lehetséges.

A szolgáltatások megismertetése egyfelől a bizalomépítést, egyben a kiszolgáltatottság érzés megszüntetését szolgálja, másfelől praktikus, a szolgáltatás használatát elősegítő ismereteket nyújt. Összességében előmozdítja, erősíti a gyermek/a szülő és az intézmény, szakember együttműködését.

A szolgáltatások megismertetése során fontos törekedni arra, hogy a gyermekben/szülőben kellően tudatosuljon: az igénybevett szolgáltatás a gyermek és a család szociális, mentális és erkölcsi jólétét, fizikai és szellemi egészségét szolgálja. Ennek megvalósulását az indikátor csak közvetve képes mérni, pontosabban azt tudjuk mérni, hogy a tájékoztatás, egy szolgáltatás megismerhetőségének mélysége általában megfelelő-e. (Egy konkrét esetben

mindig számolni kell azzal, hogy a gyermek/szülő önkéntesen veszi-e igénybe a szolgáltatást, vagy kényszerintézkedésről van szó).

Egy protokoll alkalmazásakor, illetve azt megelőzően a gyermeket/szülőt meg kell ismertetni annak lényegével, céljával, a várható eredménnyel, a szereplőkkel és minden más fontos körülménnyel, információval.

Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermek/szülő kérdezhesen. A szakszolgáltatás eredményességének fontos feltétele ez, az elmulasztás lehetősége időhiány miatt kockázatként kezelendő.

A megismertetés, tájékoztatás módzatai sokfélék lehetnek, de minél szélesebb körűek és változatosak, annál inkább bizalomnövelők és egyben a szakszolgáltatás transzparenciáját is növelik.

Például:

- a gyermekotthonban élő gyermek megismeri a házirendet és más helyi szokásokat
- a nevelőszülői családban élő gyermek ismeri a gyermekjogi képviselő elérhetőségét
- az egyes szolgáltatók, például a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai közös esetmegbeszéléseket, szakmai fórumokat tartanak. Ebből következően kellően ismerik egymást és informálni tudják a gyermeket/szülőt a társszolgáltatókról is
- a gyermeknek/szülőnek elmondják, hogy hogyan utazhat a család lakóhelye és a nevelőszülő/gyermekotthon székhelye, lakóhelye között
- a gyermek/szülő a leendő gondozási helyet előre megismerheti
- az örökbefogadásra várakozó szülőkkel megismertetik a közvetítéssel foglalkozó legálisan működő civil szervezeteket, az örökbefogadó szülők egyesületeit
- a bűncselekményt elkövetett gyermek, megismeri a büntetőeljárás szakaszait, intézményeit, szereplőit, a követendő magatartási szabályokat
- a nevelőszülőnél, gyermekotthonban élő gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt megismeri az otthonteremtés lehetőségeit.

6. A gyermek identitása kialakításához, megerősítéséhez megfelelő támogatást kap.

Az indikátorral a gyermek identitása kérdésének több komponensét vizsgáljuk. Legelőször is azt, hogy a szakszolgáltatás a gyermek identitásának tiszteletben tartásával történt-e.

Továbbá vizsgálandó, hogy a gyermek megkapja-e származása megismerésének lehetőségét és ahhoz milyen konkrét segítségben részesül.

A nem korai életkorban gondozásba került gyermeknél már rendszerint nem a származás megismeréséről, hanem az identitása fejlesztése, erősítése érdekében tett támogatásokat szükséges vizsgálni.

Ha a gyermek származása vélhetően vagy bizonyossággal - ez utóbbi csak szülőjének vagy a gyermeknek magának a nyilatkozatán alapulhat – eltérő a többségtől, akkor különös figyelemmel kell vizsgálni az identitáshoz fűződő szükségletek kielégítését.

(elsősorban a roma származású gyermekek, de emellett bármely más etnikai, vagy nemzeti kisebbségi származású, kiemelten a külföldi kísérel nélküli kiskorúak helyzete)

Az alábbi szempontokkal vizsgálható a kérdés:

- a gyermek ismeri származását, születése körülményeit
- a gyermeknek van folyamatosan vezetett élettörténetkönyve
- a gyermek szabadon gyakorolja vallási és kulturális szokásait

- a településen, a gyermekotthonban működik roma klub, hagyományőrző csoport, amelyet a gyermek látogat
- ha a gyermek iszlám vallás szerint étkezik és tisztálkodik, ezt a tevékenységet szabadon gyakorolhatja-e
- ösztönzik a gyermeket a származási nyelve tanulására
- ha a gyermek menekült, segítik-e hozzátartozóinak felkutatásában
- a gyermek repatriálását kezdeményezték (ha a gyermek legjobb érdekében áll)
- a gyermeket nem akadályozzák nevének használatában
- a gyermek számára biztosított, hogy származásának megfelelő kortárs kapcsolatokat létesítsen.

A többségitől eltérő származás esetén nő a kockázata a hátrányos megkülönböztetésnek, ezért célszerű együtt vizsgálni a 3. indikátorral.

7. A gyermek ésszerű időn belül kapja meg a szükségleteinek megfelelő segítséget, támogatást, gondozást.

Az indikátort két dimenzióban kell értelmeznünk.

Egyszer, mint a szakszolgáltatás megfelelő időben történő alkalmazásának a tesztjét. Másodszor pedig kiterjesztve értelmezzük minden olyan esetre, amikor a gyermek érdekében intézkedésekre, beavatkozásokra van szükség, illetve amikor a gyermek gondozása, ellátása során az időbeliség fontos.

Az első esetben viszonylag könnyen tájékozódhatunk, mert számos eljárás – de nem mindegyik – esetében jogszabály írja elő, vagy jogszabályból következik, hogy az eljárást milyen időhatárokkal, ill. határidők megtartásával kell alkalmazni. Az örökbefogadás előkészítésének eljárásrendje jellemzően ilyen, vagy a gondozási hely kijelölésére/megváltoztatására teendő szakszolgálati javaslat is határidőkben bővelkedik.

A teszt alkalmazása nem jelenthet pusztán automatizmust, mindig vizsgálni kell:

- ha valamely szakszolgáltatásra meghatározott – általában napokban megadott - idő áll rendelkezésre, törekedtek-e a gyermek érdekében arra, hogy „ésszerű időn belül” azaz a szakmai szempontok sérülése nélkül a legrövidebb (legszükségesebb) idő alatt történjen meg például a gyermek szakértői bizottság általi vizsgálata.

- ha valamely szakszolgáltatásra meghatározott minimum napot rendel a jogszabály, akkor az ésszerű időn belülség minimum ennyi nap, de a gyermek legjobb érdekében több is lehet. Például örökbefogadáskor a barátkoztatás minimum idejét a konkrét gyermek esetében kevésnek találjuk, ezért annak meghosszabbítására kerül sor.

Más esetekben az ésszerű időt, mint időtartamot nehéz és felesleges is pontosan meghatározni.

Ha a gyermek lázas beteg, akkor az orvoshoz történő eljuttatása ésszerű időn belül kell, hogy megtörténjen. Itt az ésszerű azt jelenti: azonnal, haladéktalanul.

Ha a gyermekotthonban a gyermek naptári naphoz kötve kapja meg a téli ruházatát és nem a tényleges időjárás függvényében, és ez azt eredményezi, hogy néhány napig, vagy hétig nem viselhet meleg ruhát, akkor nem csak az ésszerű időben kitétel nem teljesül, de a gyermek jó egészséghez fűződő jogát sem garantáljuk.

A nevelésbe vétel során annak megállapítására, hogy az intézkedésre ésszerű időn belül került sor, csak az esettörténet retrospektív vizsgálatával adható válasz.

8. A gyermek kapcsolattartást tart a kapcsolattartásra jogosult személyekkel, mindenképp a szüleivel.

A gyermek kapcsolattartása a szülői kapcsolat erősítését, támogatását jelenti. A kapcsolattartás előmozdításához nyújtott segítséget és a tényleges megvalósulását kell vizsgálni.

Nagyon eltérőek a gyermek és a szülő lehetőségei, hiszen más és más a mozgástér, ha ideiglenes hatállyal beutalt vagy nevelésbe vett a gyermek, vagy ha nevelőszülői családban vagy gyermekotthonban él.

Akadályozottságot jelent a kapcsolattartásban, ha a szülők külön élnek, vagy külföldön tartózkodnak, vagy a szülő büntetés végrehajtás alatt áll. Az akadályozottság nem a kapcsolattartás lehetetlenségét jelenti. A gyermek számára ilyen esetekben is meg kell teremteni a szülővel történő találkozás lehetőségét.

Kapcsolattartás alatt elsősorban, de nem kizárólagosan a személyes kapcsolat létrejöttét kell érteni, ha azt nem tiltotta meg a hatóság vagy bíróság.

Ha a szülő kapcsolattartási joga gyermekével korlátozásra került (gyakoriságát és helyszínét illetően), akkor a korlátok betartása mellett törekedni kell a korlátozott lehetőség maximális kihasználására, azaz a teljesülést kell vizsgálni.

A következő szempontok figyelembe vétele, érvényre juttatása vizsgálandó:

- a gyermeket (rendszeresen) látogatják, a gyermek hazamegy,
- a gyermeket elviszik, elkísérik a kapcsolattartás helyszínére, például kijelölt gyermekjóléti szolgálatba, büntetésvégrehajtási intézetbe,
- a gyermek és a szülő felkészítést, támogatást kap a kapcsolattartás eredményessége érdekében (a gyermekjóléti szolgálat családgondozójától, a gondozási helytől, a gyermekvédelmi gyámtól, a nevelőszülőktől, a gyermek/lakásotthoni csoport vezetőjétől, a nevelőszülői tanácsadótól, pszichológustól),
- a kapcsolattartás újrászabályozását kezdeményezi a gyermek gyámja, nevelőszülője, nevelőszülői tanácsadója,
- a gyermek véleményét, szándékát meghallgatják a kapcsolattartás érdekében,
- a szülő támogatást kap kapcsolattartása újrászabályozásának kezdeményezéséhez,
- a nem személyes vagy nemcsak személyes kapcsolattartás helyett/mellett a gyermek és a szülő között szabályozott és csak ésszerűen korlátozott módon rendszeres a telefon, vagy egyéb elektronikus kapcsolat,
- a gyermek hozzáfér a telefonhoz, internethez
- a telefon használat költsége költségvetésből biztosított,
- a gyermek számára biztosított a postai és elektronikus levelezés szüleivel (vagy más hozzátartozójával), ennek költségei költségvetésből biztosítottak,
- ellenőrzik-e, hogy a kapcsolattartást a gyermekotthon/nevelőszülő nem korlátozza nevelési céllal,
- a szakszolgálatnál/gondozási helyen van-e a kapcsolattartás céljára kialakított szoba,
- a kapcsolattartó szoba felszereltsége és barátságos berendezése (például játékokkal, pelenkázóval) előmozdítja-e a gyermek-szülő kapcsolat pozitív alakulását,
- ha a távolság indokolja, ott aludhat-e a gyermekotthonban a szülő és biztosítanak-e neki ellátást (étkezés, tisztálkodás)

- ha a szülőnek nincsen pénze útiköltségre, ki finanszírozza az utazást, meghiúsult-e a kapcsolattartás ilyen okból,
- figyelemmel kísérik-e a kapcsolattartás hatását, eredményét a gyermekre, megtörténik-e ennek dokumentálása,
- amennyiben a gyermek nem a szokásos gondozási vagy tartózkodási helyén, hanem például kórházban van, miként segítik elő, hogy kapcsolattartása biztosított legyen,
- ha a gyermek (fiatalkorú) előzetes letartóztatásban, vagy szabadságvesztés hatálya alatt áll, miként valósul meg a kapcsolattartás a szülővel, gyámjával, gondozójával.

Az indikátor alkalmazása során külön figyelmet kell fordítani két kockázati lehetőség figyelemmel kísérésére.

Az egyik a 3. indikátor szempontrendszer, a másik a gyermek betegsége, fogyatékosága. Az utóbbi esetben a gyermeknek és a szülőnek egyaránt több támogatást kell kapnia a kapcsolattartáshoz.

9. A gyermek személyes szabadságában nincsen korlátozva (kivéve, ha annak törvényes feltétele fennáll).

A személyes szabadság korlátozhatatlanságát tágabban kell értelmeznünk. Abból indulunk ki, hogy a gyermek nincsen abban a helyzetben, hogy átgondolt, felelős döntéseket hozzon. Ellenkező esetben a szocializációs folyamatot és annak részét, a nevelés értelmét magát, - ami a fegyelmezés jogszerű és pedagógiai helyes eszközeivel él – tagadnánk.

A polgári jog a gyermeket cselekvőképtelennek, illetve korlátozottan cselekvőképésnek tekinti és a szülőre/törvényes képviselőre ruházza a fontosabb ügyekben szükséges jognyilatkozatok tételét a gyermek helyett. A jognyilatkozatok gyakran valamilyen akarat, szándék kinyilvánításai. Például a gyermek szabad akarata ellenében olyan helyszínen fog kapcsolatot tartani a külön élő másik szülővel, ahová ő nem szeretne elutazni. Ez tartalmilag ugyanaz mintha a gyermek szeretne valahová elmenni, viszont ebben mi megakadályozzuk. Mindkét esetben a szabadságmegvonás változataival szembesülünk.

A gyermek valamely, a fejlődését elősegítő, vagy éppen a sérülését elkerülendő cél érdekében elsősorban a megnyerés, meggyőzés, motiválás eszközeivel kell, hogy befolyásunk alá kerüljön.

Rendkívül fontos a figyelem középpontjában tartani azt az elvet, hogy a gyermek valamely jogsértésével nem ad alapot arra, hogy más jogát korlátozzuk büntetési mód gyanánt. Például elfogadhatatlan gyakorlat az, ha a gyermek a meghatározott időre nem jött vissza a nevelőszülőhöz, a gyermekotthonba, ezért hétvégén nem mehet haza, hiszen ez valójában a kapcsolattartás korlátozása.

Vizsgálandó, hogy a fokozatosság elvét érvényesítve mennyire széles eszköztárral próbálták a gyermeket befolyásolni.

Magatartásproblémás és pszichés zavarokkal küzdő gyermek esetében a személyes szabadság korlátozásának megelőzésére mindig kell terápiás tervet készíteni és szakmai, szakmaközi esetmegbeszéléseken rendszeresen értékelni a gyermek helyzetét.

10. A gyermek életkorának megfelelő információkhoz juthat (média, Internet, írott sajtó).

Az indikátort úgy értelmezzük, hogy a gyermek hozzájut azokhoz az információkhoz, amelyek életkorának megfelelő módon előmozdítják szociális, szellemi és erkölcsi jólétét, fizikai és szellemi egészségét.

Ennek megfelelően:

- a gyermek a szülőtől, gondozójától, nevelőjétől, nevelőszülőjétől, gyámjától mindenek előtt mesélés, beszélgetés formájában kulturálisan hasznos információkat kap,
 - a gyermekkel való (óvodán, iskolán kívüli) napi életgyakorlatok és tervszerű foglalkozások során képessé teszik őt az információk befogadására, értelmezésére, az önálló információszerzésre,
 - a gyermek hozzáfér az életkorának megfelelő vizuális (képeskönyv, mesekönyv, könyv, újság, számítógép használat, fotó, film) és auditív (zene, ének, ismeretterjesztés, hírek), információkhoz,
 - a gyermek részt vesz érdeklődésének megfelelő kulturális rendezvényeken, eseményeken, tudományos és/vagy művészeti érdeklődésének, sportolási szándékának megfelelő tevékenységet végez (szakkörök, egyesületek, stúdiók),
 - ha az információszerzés eszközei elektronikusak (különösen a TV és az Internet esetében), akkor a gyermek életkorának megfelelően szabályozott használattal és keretek között teheti ezt,
 - a családban vagy intézményben gondozott gyermek a jólétére ártalmas információktól védelmet kap,
 - ha a gyermek valamely kisebbségi, vagy nemzetiségi csoporthoz tartozik, akkor nyelvi szükségletére figyelemmel juthat információkhoz. Az információknak elő kell segíteniük a gyermek önazonosságának fejlődését,
 - a gyermek betegsége, fogyatéka (különösen az érzékszerveket és az értelmet érintő) nem lehet akadálya az információszerzésnek, annál inkább fokozott figyelmet és speciális módot igényel az információk megszerzése,
 - ha a gyermek hospitalizálódott vagy szocio-kulturálisan hátrányos helyzetű családból (például halmozottan hátrányos helyzet) került gondozásba, akkor elmaradása, hátránya behozásához többlettámogatást kap az információszerzés területén (például fejlesztőpedagógiai foglalkozással),
 - ha a gyermek (és családja) médiatudósításban szerepel, akár áldozatként, akár feltételezett elkövetőként, a magánélet fokozott védelmében részesül. Ehhez a gyermek (a szülő) segítséget kap, a gyermek gyámja gyermekvédelmi gyámja védelmében részesül. (Például a gyermek (fiatalkorú) helyett a törvényes képviselőjét ellátó gyám nyilatkozik).
- Az indikátor alkalmazása során figyelemmel kell lenni a 4., 9., 11. indikátorra, együttes alkalmazásuk célravezető.

(Például a szempontok együttes kezelése szükséges a gyermek iskolaválasztása, érdeklődésének megfelelő művészeti- vagy sportág megválasztása értékelésekor)

11. A gyermek szabad véleménynyilvánításának és önkifejezésének lehetősége biztosított.

Az indikátor alkalmazásánál tudni kell, hogy a mindennapi életben a gyermek véleményének tiszteletben tartását, figyelembevételét kulturális és konvencionális akadályok nehezítik, akár csak a 4. indikátor esetében.

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának a 7. számú átfogó kommentárja 2005., 14. bekezdése segít a gyermek véleménynyilvánításának figyelembevétele kiterjesztett értelmezésében:

„A fiatal gyermekek különösen érzékenyek környezetükre, és nagyon gyorsan megértik az életükben szerepet játszó embereket, eseményeket, megismerik a helyeket, és tisztába jönnek

saját egyediségükkel. Választanak, és számtalan módon kifejezik érzelmeiket, gondolataikat, vágyaikat már jóval azelőtt, hogy képesek lennének a beszélt vagy írott nyelv szabályainak alkalmazására”.

Ebből következően véleményformálásra képesnek kell tekinteni alsó korhatár nélkül a gyermeket. Aggályosnak tűnhet az újszülöttkor, vagy az értelem súlyos sérülése esetei. A kiterjesztett értelmezés éppen az jelenti, hogy a szóban forgó esetekben a gyermekhez legközelebb álló személy(ek)nek képesnek kell lenniük arra, hogy a gyermek viselkedéséből, nem verbális kommunikációjából szakszerűen „olvasni tudjanak”, azaz a gyermek ilyen módon kifejezett szükségleteit, szándékait, kívánságát dekódolják és azt, mint véleményt, önkifejezést azonosítsák és közvetítsék.

A gyermek véleményének figyelembevétele természetesen korának és érettségének megfelelően kell, hogy történjen.

Ez részben evidencia, hiszen az életkort és az érettséget, mint egy adott időben fennálló állapotot nem befolyásolhatjuk. Ez egyszerre egy objektív korlát, de lehetőség is ugyanakkor. Másrészt viszont – miután a nemzetközi ajánlások sem az életkort, sem az érettséget szándékolatlan nem definiálják – szakszolgáltatást nyújtókra hárul a kötelezettség, hogy a gyermeket az adott kérdéstről, annak következményeiről megfelelően tájékoztassák. Ez azt jelenti, hogy képessé kell tenniük a gyermeket arra, hogy egy esemény, egy változás bekövetkezését az életében megértse, elemezni tudja, és véleményt nyilvánítson róla.

Látható, hogy a korlátozások elkerülését szolgálja az életkor és az érettség fogalmának definiálatlansága. Ezért a szakszolgáltatást nyújtók, és az indikátorok alkalmazói is egyaránt komoly kihívással kerülnek szembe.

Mindig tisztázandó: a gyermek közvetlenül, vagy képviselője (szülő, gyám, gondozó) útján formál véleményt. Kellően megalapozott-e, indokolható-e, amikor képviselője útján teszi ezt.

Például az örökbefogadó családhoz adaptációra kihelyezett gyermek és az örökbefogadók kapcsolatának fejlődését figyelemmel kísérő szakembernek, különösen a pszichológusnak végeredményben alacsony életkorú gyermek esetében nem, vagy nem pusztán csak a verbális kommunikációt, hanem a gyermek viselkedésének egészét kell tekintetbe vennie, amelyből a gyermek véleménye, akarata, szándéka megragadható. Kisgyermekes esetekben és fontosabb ügyekben mindig segítse pszichológus a gyermek véleményének megismerését. A véleménynyilvánításnak és magának a részvételnek is előfeltétele a gyermek megfelelő tájékoztatása. Az indikátor alkalmazásával meg kell győződni arról, hogy például a gyermeknek módjában áll-e megismerni – előzetesen – leendő nevelőszülőjét, gyermekotthonát és azt is, hogy véleménye kialakításához elegendő információ áll-e rendelkezésére.

Vizsgálni szükséges továbbá, hogy súlyos (szexuális) bántalmazást elszenvedett gyermek meghallgatása során miként törekedtek az ismételt traumatizáció elkerülésére. (Egyszeri alkalommal történő videón rögzített meghallgatással, „gyermekbarát” igazságszolgáltatás eljárásaival).

Fontos annak vizsgálata is, hogy a gyermek van-e olyan helyzetben, hogy befolyásmentesen és félelem nélkül alkothat véleményt.

Számos esetben tapasztalható, hogy a gyermeket gyermekotthoni társai megfélemlítik, vagy a nevelőszülő teszi ezt saját érdekeinek alárendelve és kiszolgáltatva a gyermeket.

A gyermek véleménynyilvánításának fontos színtere a szakellátásban az érdekképviselői fórum és a gyermekönkormányzat. Ennek rendszeres és érdemi működését szükséges vizsgálni, kevésbé formális – eseményszerű – voltát. Kérdés, hogy a gyermek bevonása az őt érintő kérdésekbe mennyire történik meg. Számos kérdés között itt elsősorban a gyermek ellátását, gondozását, szabadidejét, egyáltalán az otthonban élhető életet – többek között a házi rend – illető kérdésekbe való véleménynyilvánítást és annak kellő súllyal történő figyelembevételét kell vizsgálni.

Ugyancsak fontos, hogy a gyermeknek van-e módja anonim módon segítséget kérnie, ennek milyen formájával élhet.

Ide tartozik a gyermekjogi képviselő működésének vizsgálata is, ami nem a képviselő munkájának tartalmi értékelését jelenti, hanem:

- a gyermekjogi képviselő elérhetősége (telefon, email) biztosított-e,
- a gyermekjogi képviselő fogadó órákat tart, ennek helyét és idejét a gyermek ismeri.

A 11. indikátor alkalmazásában különösen járatosnak kell lennie a gyermekvédelmi gyámnak.

VIII. Kapcsolatok, együttműködés

Az intézményen belüli és kívüli együttműködések építése, fenntartása és folyamatos fejlesztése egyaránt tudatos szervezeti működést jelent.

Az intézményen belüli együttműködés tudatos alakítása az alábbi okokból kiemelt jelentőségű:

- *a szakszolgáltatást nyújtók alapszakmájukat tekintve különböző végzettségűek (szociális munkások, pedagógusok, pszichológusok, jogászok stb.), feladatellátásukban különböző szakmák módszertanai szerint járnak el*
- *a szakszolgáltatás gyűjtőfogalma alá több, törvényben meghatározott területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás tartozik, amelyek eljárásrendjei, az esetkezelés fókuszai, dokumentációja jelentősen eltérhet*

A különböző szakmák és különböző szakszolgáltatások közötti gördülékeny együttműködést segíti elő az intézményen belüli team munka. A szakszolgáltatások összehangolása, a közös gyermekvédelmi értékrend és szemlélet alakítása és megőrzése a vezetői team legfőbb feladatai közé tartozik. A szakmai kompetenciák és hatáskörök tiszteletben tartása, a beavatkozás/be nem avatkozás, valamint a problémajelzés szintjén is fontos, a hatáskörbe nem tartozó vagy átfedési területen lévő probléma észlelése esetén jelezni kell a hatáskörrel rendelkezőnek, s a team munka rendje szerinti munkaformában, szakmai megbeszélés, esetmegbeszélés keretében rendezni szükséges a felmerült kérdéseket.

Mindegyik szakszolgáltatás egyformán fontos, és egyik sem hangsúlyozhatja saját fontosságát a másik kárára, mert ez esetben az igénybe vevő gyermek legjobb érdekének sérelme fokozott kockázattal lesz jelen.

Fontos, hogy a probléma megbeszélése elsősorban mindig az érintett szolgálattal, munkatársi körrel történjen, csak ezt követően valós vagy akár vélt eredménytelenség esetén érkezzon jelzés a közös közvetlen vezetőhöz.

Az intézményen kívüli együttműködés körébe beletartoznak az adott gyermek ügyében való együttműködési kötelezettség alá tartozó kapcsolattartások, valamint a szervezeti szinten megvalósuló, intézmények közötti együttműködések is.

A szakszolgáltatást nyújtóknak ismerniük kell az intézmény illetékességi területén működő, valamint a regionális és országos szinten működő szolgáltatásokat, intézményeket, amelyek gyermekvédelmi munkájukat segíteni tudják, különösen, ha a szakellátás rendszeréből hiányzó ellátást tudnak nyújtani. Mind az állami, mind az önkormányzati fenntartású szolgáltatókkal és intézményekkel, mind a civil szervezetek és az egyházak által fenntartott szervezetekkel és intézményekkel állandó, hivatalos kapcsolatot szükséges fenntartani a hatékony gyermekvédelmi szakellátás megvalósítása érdekében.

A kapcsolatépítés és kapcsolattartás minden szakszolgáltatást nyújtó feladata az adott gyermek érdekében való eljárásakor. Az intézményi együttműködések előmozdítói és szervezői elsősorban a vezetők. Intézményünk szolgáltatásainak más szolgáltatókkal, intézményekkel való együttműködése főszabály szerint partnerségi szerződésekben, együttműködési megállapodásokban foglalt írásos megegyezések szerint történik.

A következő szervezetekkel szükséges a folyamatos kapcsolat:

- fenntartó hivatalai
- ágazatirányító minisztérium államtitkárságai és főosztályai
- az örökbefogadásért felelős Miniszterelnökség, Államtitkárság és Főosztály
- Kormányhivatalok gyámügyi osztályai
- kerületi önkormányzatok
- Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
- Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet
- gyermekjóléti alapellátás intézményei és szolgáltatói
- egészségügyi intézmények
- oktatási intézmények
- rendőrség
- ügyészség
- bíróság
- szociális intézmények
- egyházak
- alapítványok, civil szervezetek
- szakmai szervezetek

Az együttműködések a közös szakmai rendezvények, esetmegbeszélések, szakmai műhelyek, konferenciák, képzések keretében történnek.

A gyermekvédelem rendszerszemléletű megközelítése szerint a Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat a főváros gyermekvédelmi szakellátásának komplex és koordináló intézményeként jelentős hatást képes gyakorolni a gyermekvédelmi rendszer – ideértve a gyermekvédelmi szakellátás mellett a gyermekjóléti és hatósági gyermekvédelmi tevékenységet – többi tagjára, azok feladatellátására. Ezért a szervezeti kapcsolatok építésekor és gondozásakor korrekt és felelősségteljes kommunikáció és tervszerű cselekvés az elvárás. Az együttműködések és kapcsolatok legfőbb célja mindenkor az érintett gyermekek ellátásának jobbítása, a gyermekek és családjaik jóllétének előmozdítása kell, hogy legyen. A Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat meghatározó jelentőségű szakmai szolgáltató szervezet, szakmai szerepét korrekt szakmai kapcsolatok és együttműködések révén, a tudás, a párbeszéd, a partnerség és a szakmaiság értékeit képviselve éri el.

BEFOGADÓ GYERMEKOTTHONOK SZAKMAI PROGRAMJA (ÁLTALÁNOS RÉSZ)

I. A befogadó gyermekotthoni ellátást igénybe vevők jellemzői

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat 15 vármegyében és a fővárosban, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokhoz rendelt, 19 telephelyen, befogadó gyermekotthonaiban összesen 338 férőhelyen, otthont nyújtó ellátást biztosít a beutaló szervek által ideiglenes hatállyal elhelyezett, a gyámhivatalok által ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett, a Gyvt. 80/B. § (3) szerint azonnali gondozási helyváltással érintett gyermekek részére, valamint a Gyvt. 57. § (2) b) szerint, beutaló határozat nélkül, ideiglenes gondozást (krízisellátást) nyújt a szülők, hozzátartozók illetve saját kérésére az azonnali befogadásra szoruló gyermeknek.

A befogadó gyermekotthonra vonatkozó szabályozás rámutat az ellátás sajátosságára: olyan, a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatások mellé szervezett otthonnyújtó ellátásról van szó, amely megszakítás nélküli munkarend szerint működő lakás- és gyermekotthonban, a befogadást követően, ideiglenes gondozási helyként, hangsúlyozottan átmeneti időre, teljeskörű ellátást nyújt

- azoknak a gyermekeknek, akiket azonnal és súlyos veszélyhelyzet miatt a gyámhivatal, a rendőrség, valamint a bíróság, az ügyészség, vagy a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka *ideiglenes hatállyal beutal* vagy a gyámhivatal nevelésbevitellel egyidejűleg ideiglenes gondozási helyen helyez el.⁷
- azoknak a már nevelésbe vett és tartós gondozási helyen élő gyermekeknek, akiket *gyermekvédelmi gyámjuk* a Gyvt. 80/B (3) felhatalmazásával, *azonnali hatállyal a Befogadó gyermekotthonba* visz, mert kijelölt gondozási helyükön súlyos veszélyeztetettségüket észleli
- azon gyermekek számára, akiknek *ideiglenes gondozásra* van szükségük, mert *családjuktól vagy gondozási helyükről önkényesen eljöttek*, s önként kérnek segítséget vagy valamely hatóság közreműködésével befogadásuk megtörténik⁸

A fentieknek megfelelően a befogadó gyermekotthoni ellátás célcsoportjának tekintjük azokat a gyermekeket és családjaikat, ahol:

- a gyermek felügyelet nélkül maradt,
- a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését önmaga, vagy családi környezete súlyosan veszélyezteti,

⁷ A Gyermekvédelmi Törvény 30, illetve 45 napot (Gyvt. 73.§) biztosít a gyámhivatalnak annak eldöntésére, hogy a kiváltó okok megszűnése miatt családjába visszahelyezhető-e a gyermek, vagy további gondozásáról és elhelyezéséről a gyermekvédelmi gondoskodás keretében kell rendelkezni. A gyermekek jellemzően (az összes bekerülő 80%-ában) ideiglenes hatályú beutalként kerülnek a szakellátás hálózatába.

⁸ legfeljebb három napra történő befogadás

- a gyermek veszélyeztettségét a gyermekjóléti alapellátás eszközeivel, védelembe vétellel nem lehet megszüntetni, valamint a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható, és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges,

valamint:

- akiket a rendőrség, vagy a gyámhivatal ideiglenes hatállyal szakellátásba utalt és a befogadó gyermekotthonban helyezett el,
- akiket a gyámhivatal nevelésbe vett és a befogadó gyermekotthonban helyezett el.
- azt a gyermeket, aki saját maga kéri krízis helyzete miatt gondozását,
- azt a gyermeket, aki gyermekvédelmi szakellátásból, vagy a szülői házból engedély nélkül eltávozott,
- azt a külföldi, vagy ismeretlen állampolgárságú gyermeket (kísérő nélküli kiskorú), aki kísérő nélkül érkezett hazánkba és rá a Gyermekvédelmi Törvény hatálya kiterjed,

A fentiekén túlmenően a befogadó gyermekotthon célcsoportját képezheti, s befogadásra kerülhet

- az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek gyermeke

Évente több száz gyermek kap teljes körű ellátást a befogadó gyermekotthonokban. Életkorukat tekintve 60 százalékban érkeznek a 12 éven felüli gyermekek. 12 éven aluli gyermekek befogadó gyermekotthoni elhelyezésére leggyakrabban azért kerül sor, mert nincsen elérhető nevelőszülői férőhely, ahol testvérek együttes elhelyezésére vagy a különleges ellátási igénynek megfelelő gondozás-nevelésre sor kerülhetne.

Akár hatósági beutalást követően, akár azonnali gondozási helyváltással, akár ideiglenes gondozás igényével kerül egy gyermek befogadásra, tényként kell kezelnünk, hogy *váratlanul, kritikus körülmények között* hagyják el a családjukat, megszokott környezetüket és *befogadásukkor krízisállapotban* vannak. Jellemzően a gyermekek többsége súlyos beilleszkedési problémákkal, magatartás zavarokkal, szerhasználattal, valamint pszichiátriai ellátást igénylő betegségekkel, speciális és/vagy különleges szükségletű gyermekként érkezik a Befogadó gyermekotthonba.

II. A befogadó gyermekotthon célja, feladatai

A befogadó gyermekotthon az adott területi gyermekvédelmi szakszolgálat részeként, olyan sajátos színtere a gyermekvédelmi szakellátásnak, amely megszakítás nélküli munkarendben, a nap 24 órájában, az év minden napján fogad be gyermekeket.

A befogadó gyermekotthon kiemelt szereppel bír az adott vármegye és a főváros gyermekvédelmi szakellátásának befogadó, ki- és átgondozó munkájában, a kísérő nélküli kiskorúak ellátásában, továbbá az országos krízisellátásban (beutaló határozat nélkül érkező gyermekek).

A bekerülő gyermekek a befogadás pillanatában *különös segítséget, támogatást, személyre szabott, azonnali odafigyelést igényelnek veszteségük, lelki fájdalmaik enyhítésére. Krízisintervencióról* van szó, amit minden családjától elválasztott gyermeknek meg kell kapnia. A személyi és tárgyi feltételek, és az azonnal, kötelezően nyújtott befogadáskori szolgáltatások tekintetében is eltér a befogadó gyermekotthoni ellátás a tartós gondozási helyektől.

A gyermekvédelmi szakszolgáltatások szerves része a befogadó gyermekotthon által nyújtott ellátás és szolgáltatás, ahol feladataink kisebb, kevésbé jelentős részét az „otthont nyújtó ellátás” képezi és *hangsúlyosabb* a beutalt gyermekek „gyermekközpontú” befogadása, a családból, megszokott környezetből való kiszakítás traumáját követő *krízisintervenció*. További fontos szerepe az otthonnak, a *vizsgáló otthonként* való működés, vagyis az, hogy a befogadó gyermekotthon szakemberei megfigyeléseikkel, beavatkozásaikkal fontos *segítséget nyújtanak* a többi szakembernek az *ellátási szükséglet jellegének és tartalmának* megállapításában is, valamint a befogadó gyermekotthon szakmai teamje hatékonyan közreműködik a rövid időn belüli „*kigondozás*” (haza, rokonokhoz, örökbe fogadó szülőkhöz) stratégiai tervezésében és megvalósításában. Összességében tehát a szakszolgálati

együttműködési hálózat kiemelkedően fontos elemeként kell meghatározni a befogadó gyermekotthon feltételrendszerét és szolgáltatásait. Ez egyszerre jelenti a *rendszerszintű szabályozást, finanszírozást és az egyénre szabott ellátás* lehetőségének biztosítását. Fontosnak gondoljuk rögzíteni, hogy a befogadó gyermekotthon rendszerszinten „*veszélyes üzemmódban*” működik, vagyis sajátosságai által alapvetően magában hordozza annak lehetőségét, hogy mind a gyermekek, mind a benne dolgozó felnőttek fokozott veszélynek vannak kitéve, magas kockázattal van jelen a károsodás, károkozás lehetősége, anyagi és szellemi-lelki tekintetben egyaránt. Ezt a finanszírozásban is meg kellene jeleníteni. Az egyéniesített ellátás alatt pedig azt értjük, hogy a befogadott gyermek számára azonnal legyen lehetőség személyes krízisintervencióra, valamint a szakmai team szoros együttműködésben a hatóságokkal, hatékonyan léphessen fel a gyermek védelmében és tehessen azonnali beavatkozásokat⁹.

Meggyőződésünk szerint, ezen az úton lehet biztosítani azt, hogy a befogadás és az ellátás mindvégig a gondozott gyermekek legjobb érdekét érvényesítse és a befogadó gyermekotthon megfelelő szakszerűséggel, megbízhatóan és kiszámíthatóan képes legyen a beutalt, illetve bajba jutott gyerekek azonnali befogadására.

A befogadó gyermekotthonok és a TGYSZ szakmai szolgálatai összehangolt tevékenységének köszönhetően – a gyermekek közel egyharmada rövid idejű gondozás után visszakerül családjába.

A befogadó gyermekotthonok az adott területi gyermekvédelmi szakszolgálat központi telephelyén vagy attól külön álló telephelyen, jellemzően családi házas formában biztosítják az otthont nyújtó ellátást.

A befogadó gyermekotthon alapvető célja, hogy biztosítsa az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a nevelésbe vett gyermekek otthont nyújtó védelmét, valamint a krízis ellátást igénylő gyermekek teljes körű ellátását.

Ennek érdekében cél a gyermekek gondozása, fejlesztése, nevelése, életkorának, egészségügyi- és mentális állapotának megfelelő kríziskezelése úgy, hogy a gyermekek mihamarabb visszakerülhessenek vérszerinti családjukba. Amennyiben ez nem lehetséges,

⁹ kiemelten fontosnak gondoljuk az *emberkereskedelem, a szexuális erőszak, kényszerítés, visszaélés áldozataként*, a gyermekvédelmi szakellátásba került gyermekek érdekében történő szakszerű együttműködést a rendőrséggel, ügyészséggel, bírósággal, valamint a gyermekek meghallgatását és terápiáját biztosító szakszolgáltatás létrehozását és elérését

a gyermek jogosult a tartós elhelyezést nyújtó gondozási helyre történő beilleszkedéshez a teljes körű felkészítésére (nevelőszülői családba, gyermekotthonba).

A befogadó gyermekotthon feladatait alapvetően a Gyermekvédelmi Törvény, valamint a 15/1998. NM rendelet határozza meg.¹⁰ A befogadó gyermekotthon az otthont nyújtó ellátás keretében biztosítja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek számára:

- a teljes körű ellátást
- különleges ellátást biztosít a tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő, valamint a kora miatt sajátos szükségletekkel bíró három év alatti gyermek számára,
- speciális ellátást biztosít a súlyos személyiségfejlődési zavarokkal küzdő, illetve a súlyos pszichotikus, vagy neurotikus tüneteket mutató, továbbá a súlyos beilleszkedési zavarokkal küzdő vagy súlyos antiszociális magatartást tanúsító, valamint az alkohol, drog és egyéb pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek számára,
- a speciális ellátás keretében támogatjuk a gyermek korához, állapotához és szükségleteihez igazodó oktatását, szakképzését, foglalkoztatását, valamint ápolását, szocializációját és reszocializációját, továbbá rehabilitációs és rehabilitációs kezelését,
- a gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről engedély nélkül távozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt (krízisellátás).

A befogadó gyermekotthon elsődleges specifikuma a krízisintervenció, hiszen a bent töltött időszak alatt a bekerülési krízis (bekerülés okai, körülményei) más korábbi traumatikus élményeket is előhívhat (elhanyagolás, veszélyeztetés, bántalmazás). A befogadás ideje alatt meg kell ismerni a gyermek személyiségállapotát, szükségleteit, probléma megoldási és indulatkezelési mintázatait. Ezek olyan információk, melyek a gyermek elhelyezésében meghatározó szerepet játszanak, illetve kijelölik azokat a feladatokat, melyek hatékony segítségként szolgálhatnak a gyermek és a család megsegítésében.

A krízis időszakában a feszültség, szorongás oldása mellett, elsődleges feladat az, hogy meglássuk a tényleges problémákat, a felszínen megjelenő tünetek okait, felmérjük a gyermek és a családja erőforrásait. Így határozzuk meg azt az alapot, melyre a nem megfelelő működésmódok kiigazítása érdekében építkezni lehet. Az otthon munkatársainak ezért feladata, hogy segítséget nyújtsanak a gyermeknek és családjának, működési problémáikat felismerjék és a megoldási lehetőségeket megtalálják.

A befogadó gyermekotthon legfőbb feladata tehát a gyermek befogadása, támogatása és segítése abban az átmeneti időszakban, amikor krízist él át.

III. A befogadó gyermekotthoni ellátás alapelvei

Az intézmény munkatársainak mindenkor az ellátásban részesülő gyermek érdekeit képviselve kell feladataikat végezni az alábbi szakmai alapelveket betartásával.

1) A probléma komplex megközelítése

¹⁰ Kiemelt jogszabály helyek:

Gyvt. 57-59.§, 61.§, 66.§ (3)b

NM 76-89.§,109.§,113-119.§

A befogadó gyermekotthonban folyó szakmai munkát minden esetben a társszolgáltatókkal kötött együttműködés egészíti ki. Az elv alkalmazása azt hangsúlyozza, hogy önmagában a legkorszerűbb pedagógiai módszerek alkalmazása sem képes hatékonyan működni, ha az oktatás, az egészségügy, a szociális munka és természetesen a szűkebben értelmezett gyermekvédelem által kínált eszközökről lemondunk. A cél eléréséhez, minden gyermek esetében ki kell építeni a lehetséges partner szervezetekből álló segítőhálót. A probléma komplex megközelítése, mint alapelv magától értetődően tartalmazza azt a szemléletet is, hogy az esetkezelés, a problémák megfogalmazása és kezelése több szempontú, szakmai együttműködést igényel.

2) A hálózati működés

A hálózatoknak vannak tartósan együttműködő és az adott probléma kezelésére időlegesen egymás munkáját segítő elemei. A befogadó gyermekotthon állandó kapcsolatai közé tartoznak az oktatási intézmények, a gyermekvédelmi szakellátás intézményei, a gyermekvédelmi gyámok, a gyermekjóléti szolgálatok és a családok. További kapcsolatok lehetnek az egészségügyi, vagy kulturális intézmények és szervezetekkel való együttműködés. Az ilyen típusú hálózati működés, a probléma komplex megközelítéséből, a minőségi munkára és eredményességre vonatkozó igényből ered.

3) A biztonság

A biztonság igényének biztosítása több vonatkozásban valósul meg.

- Elsősorban az érzelmi biztonság feltételeinek megteremtését tarjuk szem előtt. Ennek érdekében az elfogadást, az érzelmi támogatást kifejező attitűddel fordulunk a gyermekek felé.

- Az épített környezet és az ellátás biztonsága:

Alapfeltétel, amely lehetővé teszi az otthon működését, és amely magába foglalja mind a gondozottak, mind a munkatársak fizikai biztonságát. Ehhez társul, a gyermekek számára biztosított teljes körű ellátás, ami a szükségletek kielégítésére irányuló biztonságot adja.

- A minőségi ellátás fenntartásának biztonsága:

Megfelelően képzett munkatársaink, a munkájukat minden szempontból támogató körülmények között dolgoznak. Ideértjük az igényes munkavégzéshez szükséges viszonyok meglétét, valamint a szakmai továbbképzések maradéktalan teljesítését.

Tevékenységüket alapvetően a gyermekek legjobb érdeke határozza meg. Egyaránt nyílt kommunikációt folytatnak a gyermekekkel és egymással is. A szakszerűséget és a nyitottságot az időszakos szupervízió, az eszmegbeszélő csoportok, a munkaértekezletek és az elengedhetetlen vezetői ellenőrzések segítenek fenntartani. A gyermekek érdekeinek védelmét, az érdekképviselői fórum, gyermekjogi képviselők, gyermekvédelmi gyámok is biztosítják.

4) Az egyértelműség

Az átlátható szabályrendszer, a nyílt kommunikáció és a felelősségi határok tiszta meghatározása tesz eleget ennek a követelménynek. Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára jól értelmezhetőek legyenek elvárásaink. A fokozatosság elvét úgy használjuk, hogy az együttélés szabta határok a gyermekek számára biztonságot jelentsenek, a személyiségükhöz szabott felelősséget pedig ne korlátként éljék meg. Ebben a munkában a családtagok, mint természetes partnerek mindig megjelennek.

5) *A következetesség*

A közösen kialakított normarendszeren alapuló szabályok teszik a közösséget szervezetté. Így a következetesség nem a szabályok mechanikus alkalmazását jelenti. A munkatársak megfelelő kiválasztása és a részükre biztosított képzések biztosítják azt az ésszerű keretek között alkalmazott rugalmasságot, ami megteremti a minden szempontból elvárt és biztonságot jelentő megbízhatóságot. A szakemberek részéről elvárható következetesség segíti a gyermekeket abban, hogy kialakuljon a normakövető magatartás, amely társadalmi integrációjukhoz szükséges.

6) *A kiszámíthatóság*

Az eddig felsorolt elvek gyakorlati alkalmazásának eredménye, hogy a gyermekek és családjaik számára a befogadó gyermekotthonban végzett szakmai munka kiszámíthatóvá válik.

Szeretnénk, ha a biztonság, mint a kiszámíthatóság szinonimája társulna a közösség támogató, segítő attitűdjével. A kívánt cél eléréséhez a világos szabályok és az egyértelmű kompetenciahatárok nyújtanak segítséget.

7) *A tisztelet*

Az emberi méltóság tisztelete életkortól független. A bekerülő gyermekek krízishelyzete az empátián és a hozzá kapcsolódó kríziskezelésen túl megkívánja azt is, hogy ők maguk és családjaik megkapják azt a tiszteletet, ami hozzásegít az együttműködéshez. A tiszteletre úgy gondolunk, mint a gyermek és felnőtt kapcsolatának kölcsönös összekötő hídjára.

8) *A közös munka*

A többszintű együttműködés, a befogadó gyermekotthonokban a mindennapi élet része. Így a szükségletek kielégítésére – főzés, étkezés, mosás, takarítás, kisebb karbantartási feladatok – irányuló tevékenységekbe, a csoport gazdálkodás rendje szerint bevonjuk a gyermekeket is. Ez a fajta aktivitás a terápiás és nevelő folyamatok természetes kiegészítéseként értelmezhető.

IV. A befogadó gyermekotthoni ellátás igénybevételének módja

Ideiglenes gondozás keretében a gyermeket saját vagy szülője, hozzátartozója kérésére is befogadjuk, de az otthont nyújtó ellátás igénybevételét főszabály szerint hatósági intézkedés alapozza meg. A döntés meghozatalára jogosultak a Gyermekvédelmi Törvény alapján:

- a gyámhivatal,
- a rendőrség,
- az idegenrendészeti hatóság,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a büntetés végrehajtási intézet parancsnoka.

Az elhelyezés szempontjai telephelyek szerint

A gyermek abban a gyermekcsoportban kapja meg a szakellátás által nyújtott személyes segítséget, ahol egyéni szükségleteinek, igényeinek kielégítésére és problémáinak kezelésére a lehető legjobb esély nyílik.

A gyermek befogadó gyermekotthonon belül történő elhelyezése függ:

- az életkorától,
- nemétől,

- pszichés és fizikai állapotától,
- lakhelytől,
- iskolától,
- a beutalás okától,
- a szülőkkal történő kapcsolattartás biztosításának lehetőségétől,
- a korcsoportok összetételétől.

Ezeket a szempontokat minden esetben együtt kell kezelni a testvérek együtt történő elhelyezésének követelményével.

V. A befogadó gyermekotthoni ellátás szakmai tartalma, módja

A befogadó gyermekotthoni ellátás körében végzett tevékenységek:

- a gyermek krízis intervenciók ellátása (bekerülési krízis oldása, abúzus esetében azonnali segítségnyújtás),
- a gyermek egészségügyi ellátása, gondozása,
- a folyamatos munkarend szerinti felügyelet biztosítása
- a bekerülés okainak, körülményeinek áttekintése,
- a kapcsolattartás biztosítása (felügyelete),
- a gyermek óvodáztatásának, iskoláztatásának biztosítása a gyermek és családja kapcsolatának erősítésére, az otthon munkatársa rendszeres munkakapcsolatban van a gyermek törvényes képviselőivel, az alapellátás szakembereivel, gyámhivatalokkal, gyámhatóságokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal és más külső szervekkel,
- gondoskodik a gondozottak szabadidejének tartalmas kitöltéséről,
- elkészíti a gyermekek végleges gondozási helyéhez szükséges pedagógiai szakvéleményt és közreműködik a további vélemények elkészítésében a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság számára,
- tervezési megbeszélésre való felkészítés, azon való részvétel,
- gyámhivatali megbeszélésre való felkészítés,
- gyermek átgondozása a jövőbeli gondozási helyre (ez a család minden tagja számára érzelmileg megterhelő),
- emellett a befogadó gyermekotthon ellát különleges és speciális szükségletű gyermekeket, akik ellátása fokozott körültekintést igényel,
- továbbá a gyermek egyéni szükségleteiből fakadó egyéb feladatok ellátása (rendőrségi ügyekben segítségnyújtás; tanulás és egyéb képesség vizsgálatokon való részvétel biztosítása).

1) A teljeskörű ellátás szolgáltatás elemei

a) Étkeztetés

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő ételt biztosítunk. Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásaink megfelelő külön étkezést biztosítunk. Ugyanígy speciális étrendet biztosítunk a más kultúrkörből érkező főleg külföldi állampolgárságú gyermekek részére annak érdekében, hogy vallásának az étkezésre vonatkozó szabályait be tudja tartani.

b) Ruhával történő ellátás

A törvényben előírt módon, az aktuális szükségletnek megfelelően látjuk el a gyermekeket ruhaneművel. A ruházat tisztításáról, javításáról gondoskodunk. A ruházat rendben tartásába

olyan mértékben vonjuk be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelő, tőle elvárható.

c) Személyi higiéné biztosítása

Biztosítjuk a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápoló szereket.

d) Az oktatás, tanulás feltételeinek biztosítása

Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő gondozott gyermekek számára biztosítjuk a szakképzettség megszerzéséhez szükséges tandíjat, tankönyveket, tanszereket, iskolai felszereléseket, valamint az iskolába járás költségeit. A 14 évnél idősebb, már önállóan közlekedő gyermekeket diákbérlettel látjuk el. A 14 évnél fiatalabb gyermekeket kísérővel, szükség szerint az intézmény járműveivel juttatjuk el az iskolákba. Délutánonként biztosítjuk az iskolai felkészülést „tanulósobai formában”.

e) Felzárkóztatás, tehetségfejlesztés

A gyermekcsoport nevelői az iskolai lemaradások csökkentéséért, felzárkóztató, korrepetáló foglalkozásokat szerveznek.

Az óvodai csoport szakmai munkájában is hangsúlyosan szerepel a hátrányok csökkentése, az iskolai érettség kialakításának segítése. Az intézmény fejlesztőpedagógusainak tennivalói között az általános képességek, tantárgyi ismeretek felmérése és azok életkori szinttel/osztályfokkal való összevetése szerepel. Szükség esetén fejlesztő foglalkozások szervezése, tanulástechnikai ismeretek átadása is feladatuk. Tevékenységi területük közé tartozik továbbá a gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához nyújtott segítség, ha a gyermek adottsága képessége, tehetsége, fejlődési üteme ezt indokolja.

f) Kapcsolattartás biztosítása

A kapcsolattartást szabályozó gyámhivatali határozatnak megfelelően, valósul meg a személyes kapcsolattartás. Amennyiben szükséges, a felügyelt kapcsolattartás is.

A gondozott gyermek részére biztosítottak azok az eszközök (telefon, Internet, postai levelezés, utazási bérlet) amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat.

g) Szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése

A gondozott gyermek szabadidejének eltöltésére a befogadó gyermekotthon gondoskodik a műveltséghez, játékhoz, sporthoz szükséges eszközökről. Ezért a nevelők és külső szakemberek rendszeres szakköri foglalkozásokat szerveznek. Az iskolai szünetek idején táborozási, üdülési lehetőségről gondoskodunk. Előteremtjük a lehetőségét annak, hogy a gyermek hozzájusson a szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló, kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a médiának az ismeretek bővítését szolgáló, erőszakmentes műsoraihoz. Biztosítjuk továbbá a szórakoztató, művészeti, és kulturális tevékenységekhez való hozzáférést.

h) Zsebpénz biztosítása

A gondozott gyermeket a törvényben meghatározott feltételek alapján zsebpénz illeti meg. A zsebpénz napi lebontásban, hetente kerül kifizetésre. A törvény által előírt kötelező

összegen túl, a gondozott gyermek szorgalma, magatartása figyelembevételével a nevelők javaslata alapján az otthonvezető engedélyezésével rendkívüli zsebpénz adható. A zsebpénz felhasználásáról minden gyermek maga dönt, de életkorára és fejlettségére figyelemmel, segítséget nyújtunk a vásárlásnál.

i) *Egészségügyi ellátás*

A gyermekek befogadásakor általános orvosi vizsgálat keretében kerül sor az anamnézis felvételére, az egészségügyi előzmények felderítésére, szükség esetén a házi orvossal, kezelőorvossal történő konzultációra. Gyermekorvos felügyeli az esetleges speciális diéta betartatását is. Biztosítjuk a kezelésekre szükséges gyógyszereket, illetve a szakrendelésre való beutalást és kísérést.

j) *Egészséges életmódra nevelés*

Prevenációs programunk keretében az egészségvesztés megakadályozása, az egészség megőrzése, a betegség kialakulásának megelőzése a szándékunk. Megismertetjük az egészség megőrzésre kedvező és káros tényezőket, tudatosítjuk a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat. Felhívjuk a figyelmet a testmozgás jelentőségére és ehhez lehetőséget is biztosítunk. A tevékenység célja, hogy elősegítsük a gyermekek személyiségfejlődését, társadalomba illeszkedését.

A gyermekotthon heti étlapját a korszerű, egészséges étkeztetés szempontjait figyelembe véve készítjük el.

A dohányzás, az alkohol és a drogok jelen vannak a nálunk elhelyezett gyermekek életében, ezért a befogadó gyermekotthonban külön hangsúlyt fektetünk az ártalmak csökkentésére és a fogyasztást megelőző proaktív szemléletű csoportos foglalkozások megszervezésére.

k) *Szabad vallásgyakorlás biztosítása*

A befogadó gyermekotthonban elhelyezett minden gyermek és fiatal felnőtt számára biztosítjuk a szabad vallásgyakorlás lehetőségét.

A szabad vallásgyakorlás lehetősége a jogszabály megtartásán túl azért is fontos, mert a krízishelyzetben lévő, esetenként idegen kultúrába csöppenő gyermekeknek a vallásgyakorlás biztonságot és támaszt nyújthat.

Eltérő kultúrkörből érkező ellátottak esetében felkutatjuk számukra azokat a helyeket, ahol hitük gyakorlására lehetőség nyílik.

Hangsúlyt helyezünk a valláshoz illeszkedő étkezési szokások betartására.

l) *Önkéntesség, terephely*

Intézményünk az önkéntesek munkájának bevonására is nagy hangsúlyt helyez.

Így tágabb lehetőség nyílik a gyermekek szabadidős foglalkoztatására, mintát nyújtva, értékeket közvetítve számukra. Ez a tevékenység másodlagos eredményként visszahat az önkéntes munkát végzőkre is, formálva empatikus készségüket, társadalmi felelősségtudatukat, harmadlagosan pedig munkatársaink töltődnek fel az önkéntesek lendületétől.

A befogadó gyermekotthon csoportos és egyéni gyakorló terepet is biztosíthat egyetemek, főiskolák, szakképző intézmények számára. Fontos, hogy a hallgatók egyéni élményeken és tapasztalatokon keresztül kerülhetnek kapcsolatba a gyermekvédelmi szakellátáson keresztül a gyermekvédelemmel. Az otthon számára ez egy folyamatos minőségbiztosítási elem, az átláthatóság biztosítója.

m) Bűnmegelőzés

A gyermekvédelem fontos része a gyermeki jogok megismertetése, a kizsákmányoló felnőtt magatartás felismerése, az elérhető, érdemi segítségnyújtás formáinak közvetítése.

Az áldozattá válás, a bűnelkövetés, bűnismétlés megelőzéséért végzett tevékenységeink lehetnek:

- Tematikus csoport: a mindennapok aktualitásait figyelembe véve egy-egy érintett téma közös feldolgozása (drog, prostitúció, erőszakos bűncselekmények);
- Külső vagy belső szakember által tartott csoportfoglalkozások (Ne tedd! Ne Tűrd! Program; ORFK Bűnmegelőzési osztály által indított program);
- A témát érintő rendezvények, kiállítások, színdarabok, különböző egyesületek meglátogatása és megtekintése.

n) Szimbolikus játékcsoport

A szimbolikus játékcsoport lehetőséget teremt, a társas helyzetben keletkezett problémák csoportos feldolgozására. A csoport elsősorban a gyermek szociális kapcsolataira koncentrál, szorongásoldást, feszültségcsökkentést céloz.

A csoportban folyó munka során, hártott érzések hozhatók felszínre, amelyek segítik az elakadt fejlődési folyamatok elindítását. A gyermekek különböző szerepeikben, különböző szituációkban próbálhatják ki magukat. A játékcsoportban szimbólumokon keresztül tudunk az indulat-átételes folyamatokkal dolgozni. Az aktuális csoporttörténeteknek az „itt és most” dinamikájára építve adunk teret.

o) Szabadtémás foglalkozások

Magában foglal minden olyan külső vagy belső tevékenységet, amelynek célja a gyermek jó közérzetének elősegítése, pozitív élménynyújtás, a személyiség pozitív, kreatív részeinek erősítése, a gyermek tudásának, ismereteinek, tapasztalatainak bővítése.

Ennek formái:

- sportfoglalkozások, kirándulások,
- főző-, kézműves foglalkozások,
- városi és „vidéki” programok (a gyermek környezetének megismertetése),
- rajz és kézműves foglalkozások,
- kulturális programok (múzeum, kulturális intézmények látogatása),
- mentálhigiénés foglalkozások.

p) Művészetterápia

A képzőművészeti alkotómunka célja a személyiségfejlődés támogatása. Ennek lényege, hogy a biztonságérzet kialakulásának hatására az egyén alkotóképessé válik, és ezzel megtalálja a hidat

önmaga és a valóság között. A művészi tevékenység felszabadító hatású és lehetőséget ad az élmények újraélésére, átstrukturálására.

A terápia 4-6 fős csoportokban hatékony. A gyermek számára szükséges egy úgynevezett „védő tér”, ami biztonságos, állandó helyet jelent, ahol lehetőség van az elkülönülésre és arra, hogy választhasson a különféle technikák között.

Az alkotás meghitt környezetben, halk zene mellett zajlik, ami segíti az elmélyülést, a befelé fordulást.

Pedagógia feladatok a terápián keresztül:

- krízisoldás,
- önkifejező-képesség fejlesztése,
- a szocializációs folyamat hiányosságának pótlása, illetve korrigálása,
- az alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése,
- a viselkedés formálása,
- az érzelmi élet fejlesztése,
- az erkölcsi fejlődés elősegítése.

q) Szexuális felvilágosítás

Csoportos foglalkozásaink egyik kiemelkedően fontos témaköre a szexuális felvilágosítás. Munkatársaink mindig nyitottak, ha a gyermekek a kapcsolatokról, férfi-női szerepekről, családról szeretnének beszélni. A gyermekek döntő többsége szinte semmilyen, vagy nagyon kevés ismerettel rendelkezik a szexualitás, szülés, születés, nemi betegségek, a nem kívánt terhesség megelőzésének témaköreiről.

A foglalkozások célja a szexualitás kérdésének nyitott, és őszinte megközelítése, átbeszélése; a szexualitás pszichológiai vonatkozásainak ismertetése; a nem kívánt terhesség, és nemi úton terjedő betegségek megelőzésének ismertetése.

Olyan légkört kell teremteni, ahol a résztvevők nyíltan, és bátran mernek kérdéseket feltenni. Külön figyelmet kell szentelni a higiéniai tudnivalókra mind a fiúk, mind a lányok esetében, gyakran nagyon hiányosak az ismereteik, és kialakult szokásuk sincs a mindennapi tisztálkodásról.

r) Családkonzultáció

A családokkal, gyermekekkel való foglalkozás során ötvözzük a személyközpontú és a rendszerszemlélet gyakorlati tapasztalatait, ezzel hatékonyabb segítséget nyújtunk az egyén és a családja számára. Úgy véljük, a családok rendszerszemléletű látásmódja mellett figyelembe kell vennünk a rendszert alkotó egyén jellegzetességeit is, mely befolyásolhatja a család működését. Ez a szemlélet különösen fontos olyan családok esetén, ahol a gyermek serdülőkorban van. Ezért szükséges, hogy a gyermekek egyéni terápiás lehetőségei mellett a szülők és a család is segítséget kaphasson.

Fontosnak érezzük nemcsak a fennálló krízishelyzetek kezelését (a bekerülés közvetlen okai), hanem mélyebb, dinamikus szemlélettel feltárni a háttérben meghúzódó valódi okokat, láttatva és megértve a kialakult krízishelyzetet.

s) Resztoratív (helyreállító) konfliktuskezelés

Szemlélete abban különbözik az igazságszolgáltatás vagy fegyelmi felelősségre vonás szemléletétől, hogy célja nem a büntetés, hanem a belátáson alapuló jóvátétel.

Mert,

- az érzelmekkel is dolgozik, nem csak a tényekkel;
- lehetőséget teremt az áldozatnak érzelmei kifejezésére és a megbocsátásra;
- kitágítja az érintettek körét, ezzel mutatva a tettek tényleges súlyát, és kompetenciát adva a nagyobb közösségnek;
- támogató közeget biztosít az elkövetőnek is;
- segíti az elkövetőt a szabályok tényleges jelentésének megértésében;
- segíti a közösséget a deviáns viselkedések értelmezésében;
- példát ad a konstruktív kommunikációra.

E konfliktuskezelő módszer lényege, hogy a közösség jelenik meg szabályozóként. A pedagógus nem büntet, hanem felmutatja a konfliktust, és részt vesz annak konstruktív, jövőorientált rendezésében. A konfliktus kezelésének célja nem a bűnös felelősségre vonása (és ilyen módon a „múlt rendezése”), hanem olyan megoldás, szabály, kompenzáció kidolgozása, amely a jövőben biztosít garanciát a hasonló konfliktusok elkerülésére.

t) A képzőművészeti terápia jellegű foglalkozás fontossága a befogadó gyermekotthonban

A délutáni szabadidős program része lehetőség szerint a terápia jellegű alkotómunka. Célunk, hogy minél több érdekes, figyelemfelkeltő, fejlesztő lehetőséget nyújtsunk. Az alkotások létrehozásakor nem a produktum a meghatározó, festéssel, rajzolással, a pillanatnyi hangulat megragadásával az alkotó folyamaton keresztül a benyomások a fontosak. A sok sikerélmény mellett a gyermekek alkotásaikkal megajándékozhatják szüleiket, barátikat, esetleg díszíthetik saját lakókörnyezetüket.

u) Ünnepek

A gyermek személyiségfejlődésében a családi környezetben megszervezett ünneplésnek igen fontos szerepe van. Az ünnepek olyan rítusok, melyek segítik a világban való eligazodást, a kiszámíthatóság érzését, a hétköznapi és a különleges napok megtapasztalásával.

Az egyes ünnepek jelentése és jelentősége mindig valamilyen fordulópont eljövételét jelzi és lehetőséget biztosít a hagyományok ápolására a velük való megismerkedésre. Ezért a befogadó gyermekotthonban minden ünnepet csoportos, vagy intézményi keretek között ünneplünk meg (karácsony, szilveszter, farsang, húsvét, gyermeknap). Az ünnep része a közös ráhangolódás és készülődés folyamata is. Az ünnep jellegéből adódóan kisebb családiasabb légkörben (karácsony) vagy nagyobb közös, zenés összejövetel keretében ünneplünk (farsang).

Emellett minden gyermek születésnapját, ballagását a csoporttal közösen ünnepljük. Így nemcsak az ünneplésnek szerzünk örömteli pillanatokat, de a csoportban élők is közelebb kerülhetnek egymáshoz. A köszöntéskor elhangzó egy- két jókívánság, az apró ajándékok, megerősítik a csoportkohéziót.

A befogadó gyermekotthonban az ünnepek alatt – akár közös, akár egyéni -, a gyermek családjával való kapcsolattartása különös jelentőséggel bír.

A befogadó gyermekotthon sajátosságából adódóan minden távozó gyermektől az alkalomhoz illő módon búcsúznak el. Fontos, hogy ne csak a távozó, de az otthonban maradó gyermekeket is tájékoztassuk, hogy ők is megfelelőképpen el tudjanak búcsúzni.

2) A befogadó gyermekotthoni szolgáltatások

a) Családgondozás (nevelői munkakörön belül)

A befogadó gyermekotthon tevékenységi körébe tartozik a gyermekek hazagondozását támogató családgondozás.

A családgondozói tevékenységet a nevelők a nevelői tevékenységük mellett végzik. A családgondozói tevékenység híd-szerepet tölt be a gyermek, annak családja, valamint a gyermekvédelem többi szereplője között. Segítő munkája során erősíti a szülői kompetenciákat.

A nevelők együttműködnek a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, a szülő-gyermek kapcsolat javítása, a hazagondozás feltételeinek együttes megteremtése érdekében. Képviselek a gyermek érdekét a gyermek ügyében összehívott szakmai megbeszéléseken, rendőrségi és bírósági meghallgatásokon. Felkészítik a családot, a hazagondozást követő új élethelyzet kezelésére.

A végleges gondozási hely kijelölése után, a gyermeket átkísérik az új gondozási helyre, ahol átadják az esetet, az előzményeket.

Feladatuk továbbá a gondozási helyről engedély nélkül távollévőről információt szerezni.

b) Krízisellátás

A gyermekvédelmi szakellátás más vármegyében található gondozási helyeiről, vagy a családból engedély nélkül eltávozó (jellemzően kamaszkorú) gyermekeket nevezzük krízisellátottaknak. Az ő esetükben 72 óra áll a rendelkezésünkre, hogy a szakellátás védelmére szoruló gyermekeket visszajuttassuk eredeti gondozási helyükre, a családjuktól megszökö gyermekeknél pedig ez az idő szükséges ahhoz, hogy az illetékes gyermekjóléti szolgálattal közös álláspontot dolgozzunk ki a gyermek további megsegítésére.

A gyermekek bekerülése történhet rendőri intézkedéssel (felügyelet nélkül közterületen igazoltatják, eltűnés miatt körözik), illetve önkéntesen – segítséget kérve.

A nagyvárosok befogadó gyermekotthonainak sajátossága, a krízis ellátást igénylő gyermekek nagyszámú megjelenése. Ennek okai közt hangsúlyosan szerepel, hogy a nagyváros a kalandvágyó fiatalok számára több szempontból is nagyon vonzó.

c) Krízisintervenció

Tapasztalatok szerint a gyermekvédelmi szakellátást igénylő gyermek bekerüléskor krízist él át, ami a bizonytalan jövőtől való félelem válságával súlyosbodik.

Ebből a szempontból a gyermekek befogadó gyermekotthonban töltött idejét, három szakaszra bonthatjuk:

1. bekerülési krízis
2. helyezési krízis
3. elkerülési krízis

A segítő szakemberek tevékenysége ezért leginkább a krízisintervención alapul.

A figyelem fókuszában a gyermekek én-állapota, a megküzdési mechanizmusai, valamint a személyiség pozitív, kreatív, öngyógyító lehetőségeinek feltárására áll. A krízishelyzet feloldásán túl problémamegoldó stratégiák megismertetése is cél, hiszen ez segíthet a gyermeknek a nehéz szituációk jövőbeni sikeres megoldásában.

Az egyéni terápiás jellegű foglalkozások mellett, kiemelt jelentőségű a serdülő korosztálynak szervezett csoportos foglalkozások.

A befogadó gyermekotthonban a nevelés és a pszichológiai ellátás elsősorban tehát a krízisintervención alapul, mely a bekerülés okainak és körülményeinek feldolgozását jelenti, az itt töltött időszakban a gyermek pszichés szupportív támogatásával és az új gondozási helyre való kerülésének felkészítésével.

A személyközpontú és rendszerszemlélet sajátos ötvözete jellemzi a nevelői és pszichológusi látásmódot, hiszen a bekerülésnek számos egymással szoros összefüggésben és kölcsönhatásban lévő oka van (családi, szülői, gyermeki devianciák), tehát az okok sajátos konfigurációival találkozunk (cirkuláris okság), melyek az egyén szintjén nyernek értelmet

a tekintetben, hogy mely ok milyen mértékben járulhatott hozzá a gyermek jelenlegi körülményeihez és állapotához.

Az egyéni terápiás jellegű foglalkozások lehetővé teszik a gyermek állapotának és fejlődési szintjének (fizikális, kognitív, emocionális, szociális); kapcsolatainak (családi, baráti és egyéb akár kriminális kapcsolatai) traumáinak feltérképezését, a személyiség szerveződésének feltárását és egyéni szükségleteinek megragadását is. A háttértényezők felderítésével, a tünetek hátterében meghúzódó okok, problémák feltárásával pszichodinamikai összefüggések megfogalmazására nyílik lehetőség. Különös figyelmet szentelünk a gyermek én-állapotának, a megküzdési- coping mechanizmusainak, valamint a személyiség pozitív, kreatív, öngyógyító lehetőségeinek feltárására. A krízishelyzet megoldásán kívül a problémamegoldó, megküzdési stratégiák fejlesztése is cél, hiszen ez felkészíti a gyermeket a hasonló, jövőbeli szituációkban való sikeres működésre.

A krízis oldásával párhuzamosan zajlik az én-megerősítése. A feldolgozás módszerei az átélt krízis időszakára, valamint a bekerült gyerekek fejlettségi és személyiségállapotára tekintettel első sorban játék, szimbólum, relaxációs és verbális technikák segítségével zajlanak. A traumák feltárása és feldolgozása megkezdődik intézményünkben, de a további terápiás megsegítésre (mely akár több évet is igényelhet) nincs módunk. Ezért a gyermek új gondozási helyre való kerülésekor az eset átadása történik további szakemberek bevonásával.

Az egyéni terápiás jellegű foglalkozások mellett kiemelt jelentőségűek a csoportos foglalkozások. A csoportos foglalkozások különösen a serdülő korosztály tekintetében jelentősek, hiszen nagy részük beilleszkedési, viselkedési és magatartás problémákkal küzd. Emellett olyan szociokulturális mintázatokkal rendelkeznek, ahol a hatékony problémamegoldást a hierarchia harcokon keresztül kivívott dominancia jelenti. Többségük először kerül kapcsolatba a csoportban elvárható társadalmi szabályokkal, mely nehézséget jelent az eddigi diszharmonikus mintázatokkal szemben.

d) Egyéni esetkezelés

Az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekek vonatkozásában fontos, hogy a bekerülést követően az egyéni szükségletek mentén vezessünk egyéni esetkezeléseket. Ez a személyre koncentráló megközelítésmód a csoportszabályok rugalmas kezelését követeli meg a befogadó gyermekotthon szakembereitől.

Egyéni nevelési tervekről a nevelésbe vett gyermekek esetében beszélhetünk.

A gyermekotthon szolgáltatásaival, azaz szakmai programjának végrehajtásával megteremti a lehetőséget annak, hogy a kiskorúak egyéni szükségleteiket kielégítő gondozásban, nevelésben részesüljenek. Az egyéni fejlesztési terv a feltárt szükségletek alapján konkrét, egyedi formába önti a fejlesztési folyamat célkitűzéseit, feladatait.

A szükségletek feltérképezése a befogadott fiatalok megismerésével kezdődik, melynek elemei:

- hozott iratok, dokumentációk megismerése (előző iskolai végzettség, Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye, környezettanulmányok, elvégzett orvosi vizsgálatok, gyermekjóléti gondoskodás iratai),
- a fiatalokkal közvetlen foglalkozó munkatársak célzott megfigyelései,
- a pszichológus által készített diagnózis, ami kiterjed a megismerő funkciókra, az aktuális személyiség állapotára, az elvégzett tesztek eredményein alapuló véleményre,

- a szociális munkás és a pedagógus családlátogatásának valamennyi, a gyermek életében jelentős szerepet betöltő rokoni, baráti kapcsolat megismerésének tapasztalatai.

A gyermekek személyiségállapotának, kapcsolati rendszerének megismerése alapján kerül sor az egyéni fejlesztési terv elkészítésére, amely tartalmazza a korrekció lehetőségeit, a fejlesztési, terápiás módszerek elemeit, megnevezi a folyamat végrehajtásáért felelős személyeket, és a felülvizsgálati időpontokat. A terv meghatározza a rövid és hosszú távú célok eléréséhez szükséges teendőket és ezek feltételezett időtartamát.

Az egyéni fejlesztési célok és feladatok megvalósítása a gyermekcsoportok mindennapi gyakorlatában, az intézményi és a csoportélet szinterein és kapcsolataiban válnak élővé. Az intézményben zajló napi tevékenység résztvevője az intézet valamennyi dolgozója, ezért hatásuk a gyermekek nevelési folyamatának fontos elemei, amire tudatosan fel kell készülniük.

3) Az eltérő gondozást-nevelést igénylők ellátása

Különleges ellátást igénylők köre:

- Kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti kisgyermek.
- Tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő gyermekek.

Cél:

A különleges gondozást igénylő gyermekek számára az otthont nyújtó, teljes körű ellátáson túl, rehabilitáció és rehabilitáció biztosítása, a sajátos nevelési igénynek megfelelő óvodai fejlesztés, gyógypedagógiai oktatásban való részesítés (megfelelő közoktatási intézményben).

Alapelv:

- Normalizáció, amely alatt azt értjük, hogy a tartósan beteg és /vagy fogyatékossgal élő gyermek számára olyan feltételek biztosítása, hogy életminőségük napi tevékenységeik a lehető legjobban közelítsék meg a többség (normál szükségletű gyermekek) által élhető, azaz, normális hétköznapi életet.
- A normalizáció szerves része a fogyatékkal élő gyermek integrációja a gyerekcsoportba.

Feladat:

- A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében foglaltak követése.
- Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése (a fenti szerint).
- Különleges ellátást igénylők, fogyatékkal élők, hiperaktív, tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdők nevelése, fejlesztése.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- A szükségletnek megfelelő egészségügyi és pedagógiai ellátás biztosítása.
- A betegség/fogyatékossg specifikumának megfelelő akadálymentesítés (leggyakrabban fizikai és mentális)

Feltételek:

A törvényben megfogalmazott tárgyi, elhelyezési és személyi feltételek biztosítása.

Módszer:

- Gyógypedagógus segítségével, a sérülés specifikusságától függő, fejlesztő és állapotmegőrző gyógypedagógiai eljárások alkalmazása.
- Az életkorhoz igazított korai fejlesztés, önkiszolgálás, fogyatékossgnak megfelelő pedagógiai eljárások, rehabilitációs megerősítések.

- A szabadidő tervezésének állapotkövető, célzottan az ép területre építő, az akadályozottságot ellensúlyozó funkcionális fejlesztő technikák.
- Egyéni foglalkozások alkalmazása, integrált csoportos foglalkozások (egyéni fejlesztő technikák, csoportos én -erősítő mechanizmusok).
- Manuális tevékenységi körök, tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés, mozgáskoordináció fejlesztése.
- Élménypedagógiai elemek, kommunikációs fejlesztő foglalkozások, sikerélményt generáló élet, feladat és munkahelyzetek.

A befogadó gyermekotthonban elhelyezett különleges szükségletű gyermekek személyiségállapotának, testvérkapcsolatainak és oktatási szükségleteinek figyelembevételével, integrált formában történik a gyermekcsoportba való elhelyezésük.

Speciális ellátást igénylők köre:

- súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tünetet mutató gyermek
- pszichoaktív szert használó gyermek
- emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek

Cél:

A befogadó gyermekotthonban a speciális gondozást igénylő gyermekek, számára otthon nyújtó, teljes körű szakellátás, korukhoz és állapotukhoz igazított szocializációs, reszocializációs, habilitációs, rehabilitációs, nevelés biztosítása.

Feladat:

- a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleményének a figyelembevétele,
- a terápiás stratégiák kimunkálása,
- alkalmazkodási zavarokkal küzdő, beilleszkedni nehezen tudó gyermekek speciális pedagógiai prevenciója és korrekciója,
- az érzelmi labilitás, mentális, emocionális éretlenség folyamatos kompenzálása,
- a szabadidő sokszínű programozása, a fizikai erőnlét erősítése, illetve igénybevétele, a sport elemeinek a bekapcsolása,
- a kortárskapcsolatok kontrollálása, strukturálása, a szociális viselkedés alapvető elemei: az empátia, kölcsönösség, normák, jogok, kötelességek elsajátítása,
- az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése, az otthonosság, az érzelmi védetség biztosítása, a szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése,
- kommunikációs csatornákon annak biztosítása, hogy a befogadó gyermekotthont követő gondozási hely széles körű információt kapjon a speciális szükséglet kezelésének eddig alkalmazott módszereiről, a változások irányáról, az eredményesség, illetve sikertelenség mértékéről,
- az intézménybe utalt, gyermeküket nevelő anyák segítése és felkészítése gyermekeik gondozására nevelésére.

Külön kihívást jelent és mind a fentiekben megfogalmazott speciális, mind pedig a különleges ellátási szükségletnek megfelelő ellátást igénylik a **kettős szükségletű gyermekek**. A speciális és különleges ellátás kiterjed a gyermek korához, állapotához és szükségleteihez igazodó oktatásra, szakképzésre, foglalkoztatásra, valamint ápolására, szocializációjára és reszocializációjára, továbbá habilitációs és rehabilitációs kezelésére is.

Feltételek:

A törvényben megfogalmazott tárgyi, elhelyezési és személyi feltételek biztosítása.

Módszer:

- egyéni és csoportos pszichoterápia,
- magatartásmódosító kommunikatív tréningek,
- játékterápia, pszichodráma, beláttató, szembesítő technika,
- állapothoz igazított mozgás és kreatív tevékenységek,
- motiváció módszerének erősítése, a dicséret-büntetés egyensúlyának állapothoz igazított aránya,
- strukturált, egyéni napi tevékenység, napirend,
- nyílt, játszmatkat nélkülöző, egyértelmű kommunikáció, az igazodási pontok iránymutatása, kommunikáció fejlesztése,
- önértékelés erősítése,
- szakorvosi felügyelettel gyógyszeres segítségnyújtás.

Lányanyás ellátás:

A legfontosabb feladat a befogadó gyermekotthoni ellátás során gondoskodni a kiskorú anyák felkészítéséről annak érdekében, hogy elsajátítsák a gyermekgondozás és nevelés alapvető ismereteit, készségeit. Lehetőséget kell biztosítani a lányok tanulmányainak folytatására, szabadidejének tartalmas eltöltésére, és az önálló életre való felkészítésre. A családi kapcsolatok ápolására (lehetőség szerint az apák bevonására) kiemelt figyelmet kell fordítani.

Külföldi állampolgárok, kísérő nélküli kiskorúak befogadása és ellátása

A befogadó gyermekotthonban, a magyar állampolgárságú gyermekek mellett, külföldről kísérő nélkül érkező kiskorúak is részesülhetnek ellátásban. Jellemzően harmadik országból érkező menekült gyermekekről beszélünk, akikre kiterjed a Gyvt. hatálya. Befogadásukra akkor kerül sor, ha szülői, rokoni felügyelet nélkül, egyedül érkeznek Magyarországra.

A gyermek hivatalos meghallgatásához, jogai védelméhez gyermekvédelmi gyám kirendelése szükséges. Ideiglenes hatályú elhelyezétként ugyanazok a jogok illetik meg a külföldi állampolgárságú gyermeket, mint magyar állampolgárságú társaikat (teljes körű ellátás, egészségügyi ellátás, zsebpénz stb.). Ezen kívül joguk van az eljárás során anyanyelvük használatára.

A befogadó gyermekotthon dolgozóinak leleménye, kreativitása, nyitottsága szükséges ahhoz, hogy az otthonba kerülő, különleges védelmet igénylő gyermekek ne érezzék teljesen elszigetelve magukat, hogy be tudjanak illeszkedni a gyermekcsoportok és iskolák életébe.

VI. A befogadó gyermekotthont igénybe vevők és az ellátást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

1) Az igénybe vevők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A befogadó gyermekotthoni ellátást igénybe vevő gyermekek jogainak védelme alapfeladatunk. A szakmai munka mindenkor a gyermeki jogok legteljesebb érvényesülését

hivatott szolgálni. A jogvédelemmel kapcsolatosan az alább, tételesen felsorolt **gyermeki jogok** jelentik az iránymutatást.

- 1) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon:
 - saját családjában történő nevelkedéséhez,
 - fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
 - társadalomba való beilleszkedéshez,
 - önálló életvitelének megteremtéséhez.
- 2) A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.
- 3) A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.
- 4) A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, a Gyvt-ben meghatározott esetekben és módon választható el.
- 5) A gyermeknek joga van – örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátási formában – a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez, mely során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és szólásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.
- 6) A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
- 7) A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy minden személyét érintő kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségügyi állapotára való tekintettel figyelembe vegyék.
- 8) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén eljárást kezdeményezzen (például: otthonvezető, nevelési igazgatóhelyettes, gyámhivatal, gyermekvédelmi gyám, gyermekjogi képviselő) vagy/és érdekképviseleti fórumhoz forduljon.
- 9) A fentiekén túl, az ideiglenes hatállyal beutalt, valamint nevelésbe vett gyermek joga különösen, hogy életkorához, egészségügyi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan:
 - állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő – megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön,
 - gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze,
 - felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon részt vegyen,
 - vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit és vallásoktatásban vegyen részt,
 - véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,
 - gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,
 - támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől, családi környezetbe való visszatéréséhez, családi környezetbe való visszatérését kezdeményezze,
 - személyes kapcsolatait ápolhassa,

- utógondozásban részesüljön.
- 10) A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermeki jogok egyben felnőtti kötelezettséget teremtenek, a jogvédelem és a jó minőségű ellátáshoz való hozzájuttatás egyben azt jelenti, hogy a szakemberek kötelezettségeiket maradéktalanul teljesítik.

A munkatársak kötelesek a befogadó gyermekotthonban ellátást igénybe vevő

- gyermekkel együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani,
- gyermeket az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- gyermeknek jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,
- gyermek jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
- gyermek ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

Az ellátást igénybe vevőként tekintünk a gyermek családjára, szüleivel és hozzátartozóival a gyermek érdekében és jogai érvényesüléséért együttműködünk, elősegítjük a vérszerinti szülő törvényes jogai gyakorlását.

A vérszerinti szülő jogai:

- 1) A gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyeiben képviselni.
- 2) A nevelésbe vett gyermek szülője, ha szülői felügyeleti joga nem szűnt meg, jogosult arra, hogy:
 - gyermeke gondozójától, gyermekvédelmi gyámjától a gyermeke elhelyezéséről, neveléséről, fejlődéséről rendszeres tájékoztatást, a kapcsolattartáshoz segítséget kapjon,
 - a gyámhatóságtól gyermeke gondozási helyének megváltoztatását kérje,
 - a gyermeke családba történő visszahelyezése érdekében a települési önkormányzattól - a nevelésbe vétel okának elhárításához, a körülmények rendezéséhez, a gyermeke családba való visszailleszkedéséhez - segítséget kapjon,
 - a Ptk. családjogra irányadó szabályainak megfelelően a gyermeke sorsát érintő lényeges kérdésekben - a gyermeke nevének meghatározásáról, illetve megváltoztatásáról, tartózkodási helyének kijelöléséről, iskolájának, valamint életpályájának megválasztásáról - meghallgassák.

A vérszerinti szülő törvényben nevesített kötelességei megtartásához támogatást nyújtunk.

A vérszerinti szülő törvényben nevesített kötelességei

- 1) gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani,
- 2) gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- 3) gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,
- 4) gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
- 5) a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni,
- 6) az intézmény házirendjét betartani.

A nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásra feljogosított szülője jogosult és köteles

- a gyermeke gondozását ellátó személyekkel, intézményekkel, a gyermekvédelmi gyámmal - a nevelés érdekében - együttműködni,
- gyermekével - törvényben meghatározott módon - kapcsolatot tartani.

Tekintettel arra, hogy a befogadó gyermekotthoni ellátásban fokozott kockázattal van jelen a gyermekek bántalmazásban való érintettsége, az igénybe vevői jogvédelemben kiemelt fontosságúnak tartjuk a gyermekek bántalmazásának megelőzését, a bántalmazási esetek kivizsgálását és kezelését.

Eljárásunkat a kötelező Módszertan¹¹ határozza meg, befogadó gyermekotthoni munkatársaink számára ismert és kötelező módon alkalmazott eljárásrendet jelent ez.

A gyermekek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó eljárási rend legfontosabb elemei és alapvetései a következők:

Gyermekbántalmazás: Az elkövető személyétől függetlenül gyermekbántalmazás minden olyan cselekmény, amivel valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - noha tud róla, vagy szemtanúja, vagy ha akadályozza meg, illetve nem jelzi.

Gyermekbántalmazás tehát minden olyan magatartás, amely gyermeknek

- fizikai
- lelki vagy
- szexuális sérelmet okoz
- vagy annak veszélyével jár

Bántalmazásnak számít továbbá, minden olyan korlátozó intézkedés is, amelyet büntetésként alkalmaznak és kínzást, kegyetlen vagy megalázó bánásmódot jelent.

A Módszertan vonatkozásában gyermekbántalmazásnak minősül az elhanyagolás is. Elhanyagolás minden olyan mulasztás vagy hátrány, sérelem okozása (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered) amely jelentősen árt a gyermek egészségének, vagy lassítja, akadályozza szomatikus, értelmi, mentális és érzelmi fejlődést. Az elhanyagolás lehet érzelmi, fizikai és oktatási, nevelési elhanyagolás is.

A Módszertan alkalmazásával kapcsolatban nem teszünk különbséget a gyermekbántalmazás ténye és annak gyanúja között, gyermekbántalmazás gyanúja esetén is a Módszertanban foglaltak szerint kell eljárni.

Jelzést tevő: Minden olyan személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki az észlelőt, vagy más gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakembert gyermekbántalmazásról, vagy annak gyanújáról értesíti. Ez lehet a bántalmazott gyermek, más gyermek, felnőtt.

Az észlelő feladatai: azonnali feladatok, vagyis az alábbi intézkedések megtételét az észlelést követően azonnal meg kell kezdeni, és a lehető legrövidebb időn belül el kell végezni.

- a bántalmazás megakadályozása, megszüntetése
- értesítések

¹¹ A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmények és a javítóintézetek gyermekbántalmazási esetek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertana – EMMI 2018.

A Módszertan alkalmazását a befogadó gyermekotthoni team folyamatosan monitorozza, a vezetői irányítás mellett.

A befogadó gyermekotthon által biztosított jogvédelem és érdekérvényesítés

Az ellátotti és igénybe vevői jogok védelme a gyermekjogi képviselő segítségével is kiteljesíthető. A gyermekjogi képviselő ellátja a befogadó gyermekotthonban élő gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekeink törvényben meghatározott jogainak védelmét, segíti azok megismerését, alkalmazását. Tájékoztatással biztosítjuk, hogy gondozott gyermekeink és hozzátartozói megismerhessék a gyermekjogi képviselő személyét és munkáját. A csoportban dolgozó munkatársak is tájékoztatják a gondozott gyermekeket a képviselő elérhetőségéről, feladatairól, s arról, miben tud segítséget nyújtani. Emellett a befogadó gyermekotthoni telephelyeken hirdetmény tájékoztat a gyermekjogi képviselő nevééről, elérhetőségéről, fogadóórájáról.

A gyermekjogi képviselő feladatai:

- Segít a gyermeknek panaszai megfogalmazásában.
- Kezdeményezi annak kivizsgálását.
- A gyermeket állapotának megfelelő ellátáshoz hozzásegíti.
- Az elhelyezési értekezleteken képviseli ez ügyben a gyermek érdekét.
- Eljár a gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője érdekében az Érdekképviseleti Fórum megkeresése alapján.
- A gyermekjogi képviselő jogosult intézményünk működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni, és a helyszínen tájékozódni.
- Köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni.

A gyermekjogi képviselővel való élő kapcsolat kialakítása érdekében a befogadó gyermekotthon legalább évi egy alkalommal fórumot szervez a gyermekek számára, ahol a gyermekjogi képviselő egy aktuális téma köré szervezve a találkozót, tájékoztatja az ellátottakat működéséről, és lehetőséget biztosít az érdemi, nyílt párbeszédre, a gyermekeket, fiatalokat foglalkoztató kérdések, problémák megvitatására.

Érdekképviselet a befogadó gyermekotthonban

Az otthon lakóinak legmagasabb érdek – kifejezési fóruma az *otthongyűlés*.

Az otthongyűlést hetente egy alkalommal (lehetőleg ugyanabban az időpontban) össze kell hívni – ettől eltérni közös megegyezéssel lehet. A fórumot vezeti az otthon vezetője vagy nevelője, segítjük a pszichológus.

Az otthongyűlésen a gyermekek kialakíthatják álláspontjukat az őket érintő kérdésekről, jogaik érvényesüléséről, kötelelességeik teljesíthetőségéről.

Célja, hogy az otthon lakói folyamatosan értékeljék a mindennapok történéseit, az egymáshoz való viszonyulást, viselkedést. Kezdeményezésekkel segítsék a tartalmas időtöltést, valamint felismerjék a nyílt, egyenes kommunikáció jellemformáló erejét.

Az otthon lakói maguk közül „szószólót” is választhatnak, aki az összejövetelek közötti időszakban képviseli társait.

Érdekképviseleti Fórum

A Fórum feladatai

- megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben

- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó vármegyei gyámhivatalnál

A Fórum a hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja és a vizsgálat eredményéről 15 napon belül tájékoztatást ad.

Panasz előterjesztésének további lehetőségei

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a TGYSZ vezetőjénél

- a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,
- c) iratbetekintés megtagadása esetén.

A fentiek alapján a dolgozók és az otthonban elhelyezett gyermekek és szüleik vagy más törvényes képviselőjük közérdekű panaszait a TGYSZ vezetője felé szóban és írásban is előterjeszhetik.

A gyermekek kéréseiket, javaslataikat, panaszukat írásban az otthon folyosóján elhelyezett panaszládába akár névtelenül is megtehetik.

A panaszt a TGYSZ vezetője 15 napon belül köteles érdemben kivizsgálni, erről az érdekelteket tájékoztatni.

A TGYSZ vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője és a gyermek az OGYSZ igazgatójához és a fenntartóhoz, továbbá a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az TGYSZ vezetője vagy az érdek-képviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermeki jogok minél szélesebb körű érvényesülésének érdekében a befogadó gyermekotthon folyamatosan gondoskodik a jogérvényesítéssel és jogvédelemmel kapcsolatos tájékoztatásokról, a jogok artikulációját és edukációját a mindennapi gyakorlatba ágyazottan, az igénybe vevői kör változásához igazítva, a befogadó gyermekotthon gyermekvédő kultúrájába építi.

2) Az ellátást nyújtók jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A befogadó gyermekotthoni ellátást nyújtó munkavállalók a TGYSZ közösség teljes jogú tagja. Részesülnek minden olyan kedvezményben és juttatásban, mely a hatályos jogszabályokban foglaltak szerint megilleti őket. A munkatársi jogok és jogvédelem alanyaiként vonatkoznak rájuk is a jelen Szakmai Programban a szakszolgáltatást nyújtókra korábban megfogalmazott munkavállalói jogok¹².

Jelen fejezetben az otthont nyújtó ellátást végzőkre vonatkozó különös szabályokat tüntetjük fel.

A gyermek gondozásában résztvevő munkatársak, segítő szakemberek, jogai, kötelességei

¹² erről részletesen ld. a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgáltatások Szakmai Programja VI. fejezet

- 1) A munkatársak jogosultak és kötelesek arra, hogy a szakellátásba került gyermeket gondozzák, neveljék, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást- valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsák.
- 2) A munkatársakat megilleti, hogy a gyermek nevelkedését, gondozását, fejlesztését, felzárkózását segítő ellátásokról tájékoztatást, segítséget kapjon.
- 3) Az intézmény munkatársait, mint közfeladatot ellátó személyeket megilleti a biztonságos munkavégzéshez szükséges jogvédelem, sérelem esetén a szükséges eljárás megindítása.
- 4) A krízisekkel terhelt nevelési-gondozási tevékenység szakszerű végzéséhez jogosultak a TGYSZ által biztosított képzésre, továbbképzésre, konfliktuskezelésre, szupervízióra.
- 5) Joguk és kötelezettségük a személyes adatvédelem, az információk titkos kezelése.

A befogadó gyermekotthon munkatársa panaszával és problémájával elsősorban vezetőjéhez fordulhat, ha a probléma nem kerül megoldásra, vagy az számára elfogadhatatlan, a TGYSZ igazgatójához vagy az OGYSZ vezetőjéhez, mint munkáltatóhoz, az intézmény fenntartójához, illetve Munkaügyi Bírósághoz fordulhat.

A befogadó gyermekotthoni ellátást nyújtó munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, tevékenységét értékeljék és elismerjék, továbbá, hogy hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, információkhoz.

Mint gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó az ellátást nyújtó munkavégzése során büntetőjogi védelemben részesül.¹³

VII. A minőségbiztosítás elemei

Ahhoz, hogy a befogadó gyermekotthon megteremtse a korábban megfogalmazott szakmai igényesség feltételeit, alapvető fontosságú a szakmai létszám, továbbá a terepmunkában résztvevő szakemberek megfelelő kiválasztása, oktatása, folyamatos ön-és továbbképzése. A segítő szakmát csak többszörös összetevőjű emberi alkalmasságra lehet felépíteni, melynek elvi szempontjai a következők:

- egyéni, érzelmi motiváltság, érző - értő lelkület
- érett, különlegesen erős, harmonikus személyiség, hiteles életstílus
- család - és gyermekcentrikus szemlélet
- a feladattal való azonosulás képessége - terhelhetőség
- problémaérzékenység, jó kapcsolatteremtő készség, szociális érettség
- a helyes alkalmazkodás képessége, saját szerep megértése
- egyéni tanácsadásra, együttműködésre való alkalmasság
- önálló feladatkezelés, döntésképeség – a csoportban rejlő szakmai erő felismerésének képessége
- önismeret, önvezérlés, kellő nyitottság, önfejlesztő képesség
- az erőszakkal szembeni kompetens eszközök felismerése, alkalmazása

¹³ erről szintén részletesen ld. a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgáltatások Szakmai Programja VI. fejezet

- képesség a feszültségek, érzelmi terhek, tartós negatív hatások feldolgozására

A minőségbiztosítás elemeivel elérhető a szakmai munka színvonalának emelése, a jó munkahelyi közérzet megteremtése.

A hatékony és jó színvonalú munkavégzés érdekében állandó szakmai támogatásra, a kiégés megelőzése érdekében a minőségbiztosítás elemeire van szükség.

- szupervízió
- esetmegbeszélés
- képzés, továbbképzés
- tréningek
- szervezetfejlesztés
- hozzáférés a szakmai információkhoz (szakkönyvtár, internet)
- szupervízió – szakmai személyiség fejlesztése, kiégés megelőzése
- rendszeres továbbképzések, belső képzések
- otthongyűlések – visszacsatolások

Minőségbiztosítási elemként tartjuk számon a személyi feltételek biztosítását.

A befogadó gyermekotthon szakmai létszáma, valamint az alkalmazottak képesítése megfelel a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben előírtaknak.

A nevelői munkakörben dolgozó kollégák felsőfokú szociális vagy tanári képesítéssel, gyermekfelügyelői munkakörben foglalkoztatott munkatársak OKJ-s „Gyermek – és ifjúsági felügyelő” képesítéssel rendelkeznek. A befogadó gyermekotthoni csoportban csoportnevelő kollégák látják el kiemelt feladataikat. A személyi feltételeinek kialakításakor arra kell törekedni, hogy egymást kiegészítő személyiségű, együtt szívesen dolgozó, azonos követelményeket és hasonló értékrendű munkatársak dolgozzanak együtt. Tevékenységüket a munkaköri leíráson túl a befogadó gyermekotthon szakmai protokollja és az intézmény belső szabályzatai alapján végzik. Rendszeresen vesznek részt az intézmény által szervezett szakmai továbbképzéseken. Nagy hangsúlyt fektetünk a pedagógiai módszerek, alapelvek napi gyakorlatban történő összehangolására. Ennek érdekében havonta team gyűlés keretében kerül sor a mindennapi gyakorlat kialakítására és egységesítésére. Csoportértekezletekre hetente, csoportvezető értekezletekre havonta kerül sor. Az intézmény munkatársainak kiválasztásánál a megfelelő végzettség és szakmai gyakorlat mellett fontos szerepet kap a megértő, elfogadó attitűd, a módszertani sokszínűség és a humorérzék. Elvárás emellett, hogy a kollégák rendelkezzenek olyan kezűgyességgel, hobbival, amellyel a gyermekotthoni tevékenységet színesebbé, érdekesebbé teszik, és a gyermekek ügyességét, fantáziáját, kreativitását fejleszthetik.

Azon túl, hogy a befogadó gyermekotthoni munkatársak kiválasztása, felkészítése, képzettsége megfelelő legyen, a befogadó gyermekotthoni ellátás korábban taglalt sajátosságai megkívánják, hogy a technikai-segítő személyzetről, valamint a megfelelő, az aktuálisan elhelyezett gyermekek eltérő szükségleteihez, állapotához igazodó szakmai létszámról gondoskodjunk. Így az ellátás minőségének biztosításához alkalmanként, megbízási szerződéssel foglalkoztatott személyekre (így különösen biztonsági szolgáltatást ellátó személy, ápoló személyzet) is szükség lehet.

VIII. Kapcsolatok, együttműködés

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Intézményen belüli együttműködés

A befogadó gyermekotthon, feladatainak végrehajtása érdekében rendszeres kapcsolatot alakít ki és tart fenn valamennyi szakemberrel, szolgáltatóval, intézménnyel és hatósággal, akik/amelyek a gyermekvédelmi tevékenységben részt vesznek.

Kiemelt jelentőségű számunkra a TGYSZ szervezetén belüli kapcsolatok hálózata.

A befogadó gyermekotthonok és a TGYSZ szolgálatai közötti kapcsolattartást a heti rendszerességgel megtartott vezetői értekezletek biztosítják, amelyeken az otthonvezető is részt vesz. Az otthonokban dolgozó munkatársak részvételével, havi rendszerességgel szervezünk esetmegbeszélőt. Ennek keretében nyílik lehetőség a befogadó gyermekotthon szakmai munkájának összehangolására, és a más telephelyen szolgálatot teljesítő kollégák tevékenységének megismerésére. A szakmai team együttesen szervezi a társintézmények látogatását, szakmai tapasztalatszerk bonyolítását, továbbképzéseken való részvételt, különféle szakmai anyagok elkészítését.

A Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság és az Elhelyezési Szolgálat munkatársaival szoros együttműködés keretében végezzük a szakértői vizsgálatok lebonyolítását, illetve a tervezési megbeszélések, gyámhivatali tanácskozások előkészítését. A csoportban dolgozó nevelők és/vagy az otthonvezető a gyermekek szakértői vizsgálaton való megjelenése, a hatékony információáramlás és a gyermekekkel kapcsolatos adekvát szakmai vélemény kialakítása érdekében aktívan együttműködnek a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vezetőjével és szociális munkásaival. A befogadó gyermekotthon pszichológusa heti egyeztetéseken vesz részt a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vizsgáló pszichológusaival.

A befogadó gyermekotthonban ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve krízisellátásban részesülő gyermekek egészségügyi ellátásában nagy segítséget nyújthat az egészségügyi intézményekkel való szoros kapcsolat.

A gyermekek gondozási helyének kiválasztása és a tervezési megbeszélések előkészítése, lebonyolítása érdekében a nevelők és/vagy az otthonvezető napi szinten konzultálnak az Elhelyezési Szolgálat vezetőjével és ügyintézőivel. Munkatársaink elősegítik a gyermek és a kirendelt (eseti) gyermekvédelmi gyám, illetve a javasolt gyermekvédelmi gyám, együttműködésének kialakulását.

A befogadó gyermekotthon az OGYSZ SZMSZ-ében meghatározottak szerint, a TGYSZ szervezeti egységet. Ez által a gyermekek mindenkéft álló érdekét szem előtt tartva, hatékonyabban megvalósítható a gyermekek hatékonyabb, szakszerűbb vizsgálata, gyorsabb az elhelyezési javaslat kialakítása, és ez által lényegesen lerövidül a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének az ideje.

Szakmai együttműködés társintézményekkel

A befogadó gyermekotthon az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt aktív munkakapcsolatban áll az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársaival, az oktatási intézmények pedagógusaival, gyermekvédelmi felelőseivel, kerületi rendőrkapitányságokkal, valamint szükség esetén kirendelt pártfogó felügyelővel, egészségügyi, pszichiátriai ellátást nyújtó intézményekkel.

A befogadó gyermekotthont a gyermekjogi képviselő rendszeresen látogatja.

Az intézményen kívüli kapcsolatrendszerben elsődleges helyen szerepel az alapellátás keretében tevékenykedő család- és gyermekjóléti szolgálat. Munkatársával történő intenzív együttműködés meghatározó a beutalás időszakában. A bekerülés előhívja a gyermek és családja legerősebb motivációit és erőfeszítéseit a családban történő nevelkedés további biztosítása érdekében.

A gyámhatóságokkal a beutalások időszakában intenzív a munkakapcsolat. A gyámhivatalok szabályozzák a kapcsolattartást, a befogadó gyermekotthon Házirendjét figyelembe véve. A gyámhivatali beutalás és elhelyezés közötti időszakban, minden a gyermek szempontjából fontos eseményről, változásról átadásra kerül az információ.

A rendőrséggel gazdag és szerteágazó a munkakapcsolatot kell fenntartani. Ebben szerepet kapnak a bűnmegelőzéssel, illetve az áldozattá válás megelőzésével kapcsolatos felvilágosító programok, a körözések hatékonyság és felkutatások érdekében. Említésre méltó a kábítószer elleni közös fellépés, alkalomadtán a tanúvédelmi programban való részvétel biztosítása is.

A gyermekek oktatási intézményeivel intenzív a kapcsolat. Ezt részben a kölcsönös tájékoztatás, részben pedig a nevelésükkel kapcsolatos azonos pedagógiai megközelítés kialakítása teszi szükségessé. A napi kapcsolattartás az iskolalátogatás ellenőrzését is biztosítja.

Nagy fontossággal bír még a helyi egészségügyi intézményekkel való kapcsolattartás. A befogadó gyermekotthonon belüli szakszerű orvosi-egészségügyi ellátáson megszervezéséhez, a szakorvosi rendeléseken való részvételhez, illetve a kórházi ellátások igénybeviteléhez szükséges a kapcsolatok fenntartása.

Intézményünk terepgyakorlati helyként áll rendelkezésére az országban működő, szociális szakembereket és pedagógusokat képző középiskolák és felsőfokú intézmények számára.

Fontos, szemléletformáló tevékenységként tekintünk az önkéntesek munkájára és igyekszünk egyre nagyobb teret biztosítani számukra.

Támogatóink, a konkrét materiális támogatási formákon túl, különféle segítő szervezeteken keresztül, rendszeres szabadidős programok szervezésében, vezetésében, gondozási feladatokban segítik napi tevékenységünket.

Az intézménybe újonnan került munkatársaknak lehetőségük van megismerkedni az otthon pedagógiai módszereivel, Szakmai Programjával, Házirendjével, szakmai protokolljával. Betekinthetnek és mélyebben áttanulmányozhatják az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat és a TGYSZ szervezeti struktúráját. A munkatársak, munkakörükből adódó feladatai a munkaköri leírásban kerülnek rögzítésre.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

Mellékletek jegyzéke

I. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Bács-Kiskun Vármegye szakmai programja és házirendje

II. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szikla Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye szakmai programja és házirendje

III. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Virág Befogadó Gyermekotthon Békés Vármegye szakmai programja és házirendje

IV. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Károly Befogadó Gyermekotthon Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye szakmai programja és házirendje

V. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros Befogadó Gyermekotthonai szakmai programja és házirendje

VI. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Iránytű Befogadó Gyermekotthon Győr-Moson-Sopron Vármegye szakmai programja és házirendje

VII. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Tégláskert Befogadó Gyermekotthon Hajdú-Bihar Vármegye szakmai programja és házirendje

VIII. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Egri Csillagok Befogadó Gyermekotthon Heves Vármegye szakmai programja és házirendje

IX. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Befogadó Gyermekotthonai szakmai programja és házirendje

X. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fészek Befogadó Gyermekotthon Nógrád Vármegye szakmai programja és házirendje

XI. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegye szakmai programja és házirendje

XII. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nyírszőlősi Befogadó Gyermekotthon Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye szakmai programja és házirendje

XIII. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegye szakmai programja és házirendje

XIV. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szivárvány Befogadó Gyermekotthon Vas Vármegye szakmai programja és házirendje

XV. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Diófa Befogadó Gyermekotthon Veszprém Vármegye szakmai programja és házirendje

XVI. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Landorhegyi Befogadó Gyermekotthon Zala Vármegye szakmai programja és házirendje

XVII. Melléklet

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kiscsillag Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye szakmai programja és házirendje

I. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Bács-Kiskun Vármegye

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Árvácska Befogadó Gyermekotthon Bács-Kiskun Vármegye

Cím: 6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Árvácska u. 24.

Telefonszám: +36-76-321-556, 0670/457-4383

E-mail cím: befogado.otthon@bkm.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 10 fő

A Befogadó Gyermekotthon folyamatos munkarendben működő szervezeti egység, amely alaptevékenység keretében teljes körű ellátást biztosít az ideiglenesen elhelyezett, illetve nevelésbe vett 3-18 év közötti gyermekek számára.

A szakmai program tartalmazza a befogadó gyermekotthonban folyó szakmai munka célját, alapelveit, módszereit. A szakmai működés alapidokumentuma egyaránt figyelembe veszi a hatályos jogszabályokat, a módszertani ajánlásokat és a helyi sajátosságokat.

Az ellátandó célcsoport jellemzői:

A leggyakoribb bekerülési okok - legtöbbször magában a családban, vagy a gyermekben rejlő rizikótényezők, melyek társulva egymást felerősítik:

- Egyik vagy mindkét szülő hiánya
- A család alacsony szociokulturális színvonala
- Ingerszegény családi környezet, elhanyagoltság
- Deviáns család, bántalmazás, patogén kapcsolatok, jelentős nevelési hibák
- Felbomlott család, strukturálatlan új családi kapcsolatrendszerek
- Magatartási problémák, csavargás, iskolakerülés, deviáns csoportokba kerülés, bűnözői karrier kezdete, pszichoaktív szerhasználat

Célcsoport bemutatása:

Az utóbbi években jelentősen megváltoztak a szakellátásba kerülő ellátottak jellemzői, így a befogadó gyermekotthonban is nőtt a 14 év feletti, nagy valószínűséggel speciális ellátási igényű – kábítószerrel élő, bűnelkövető, pszichotikus problémával rendelkező -, illetve fogyatékosága, egészségkárosodása miatt különleges ellátásra szoruló gyermekek száma.

A bekerülő gyermekekre jellemző a céltalanság, a bizonytalanság érzése, a kommunikáció nehezítettsége, az alkalmazkodás és az önértékelés zavarai. A személyiség-fejlődésükben bekövetkezett sérülésekre, az átélt traumákra ráterhelődnek az életkrízisekkel együtt járó problémák. Az őket ért frusztrációra jellemzően agresszív választ adnak. Vágynak a szeretetre, de félnek is a szoros kötődéstől, illetve a valakihez tartozás erős érzése következtében gyakran válnak kiszolgáltatottá baráti és partnerkapcsolataikban.

A speciális ellátási igényű gyermek:

Azon gyermekek, fiatalok, speciális szükségletűek, egyénre szabott gondozást, nevelést igényelnek. Ezen gyermekekre fokozottan érvényes az egyéni különbség figyelembevételének az elve.

A speciális szükségletet a vármegyei gyermekvédelmi szakértői bizottságok állapítják meg és tesznek javaslatot a gyermek szükségleteihez igazodó legoptimálisabb ellátási formára. Speciális szükségletű az a legalább 12 (indokolt esetben 10) éves gyermek, aki súlyos magatartási vagy beilleszkedési zavarokat (disszociális tüneteket), súlyos pszichés tüneteket mutat, vagy pszichoaktív szerekkel él.

Disszociális tüneteket mutató gyermek:

Korábbi megfelelője A disszociális viselkedészavar, illetve magatartási zavar olyan visszatérő és állandósuló (6 hónap, vagy annál hosszabb ideig tartó) magtartás, amellyel mások alapvető jogait vagy az életkornak megfelelő fontosabb társas-együttélési szabályokat megszegi, és amely alatt a „személyiség szociális viszonyainak zavarára épülő viselkedési rendellenességet értünk”.

Ilyen viselkedésminták:

- Agresszió (nyílt fizikai: harc, verekedés) és mások fenyegetésének extrém mértéke,
- Emberekkel, állatokkal és tárgyakkal szembeni durva bánásmód,
- Tulajdonnal szembeni durva rombolás
- Tűzokozás
- Lopás, csalás
- Ismételt hazudozás, iskolakerülés, gyakori elszökés
- Gyakori és súlyos indulatkitörések, szófogadatlanság extrém (életkornak nem megfelelő) mértéke

Aszociális magatartás:

a felsorolt viselkedés (agresszió, lopás, csavargás stb.) valamelyike egyszer, vagy nagyon ritkán fordul elő a gyermeknél. Nem speciális szükségletű a gyermek, általában hirtelen kialakult krízishelyzet, a környezettel való konfliktus állhat a háttérben.

Antiszociális gyermek: súlyos bűncselekményeket követ el, amelyek a fennálló társadalmi és jogrendet sértik. Általában jellemző a megbánás és a szégyenérzet hiánya a serdülőnél, valamint mások jogainak, érdekeinek teljes figyelmen kívül hagyása. Igazságszolgáltatás –nem gyermekvédelmi szakellátás- hatásköre.

Pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek: alkohol, kábítószer, vagy egyéb függőséget és bódulatot okozó szerek rendszeres, hosszabb ideje fennálló fogyasztása. Speciális szükségletű a gyermek akkor, ha a szerhez való fizikai függés (testi tünetek, amelyek a rendszeres fogyasztásra utalnak, valamint hiánya esetén súlyos elvonási tünetek megléte) és pszichés függőség (szer folyamatos és egyre növekvő mennyiségben való kívánása, és a megszerzése érdekében a következményeket figyelembe nem vevő magatartás).

Súlyos pszichés tüneteket mutató gyermek:

olyan pszichés-pszichiátriai betegségeken szenved a gyermek, amely átlagos fejlődését, mindennapi életét korlátozza, élettére leszűkül (pl. nem lép ki a szobából, lakásból). Folyamatos pszichiátriai kontrollt igényel. Ide tartoznak:

a túlzott (nem életkori sajátosságból és nem valamely konkrét eseményhez köthető) szorongások, szorongásos rohamok: pánik, kényszergondolatok, kényszerképzetek, fóbiák, súlyos stressz-zavarok (neurotikus betegségek)

súlyos hangulati zavarok: depresszió, mánia, mániás-depresszió
schizofrénia gyermekkori formái, paranoiás (téveszmés) zavarok

A speciális szükségletű gyermekek és fiatalok el-, vagy szembe fordulnak közvetlen és tágabb környezetükkel, nem fogadják el saját és mások érzéseit, késztetéseit, szocializációs zavarból eredő frusztrációjukat nem tanulták meg társadalmilag is elfogadható tevékenységbe fordítani, emiatt gyakran agresszív vagy éppen apatikus reakciót adnak az őket ért környezeti hatásokra, gyakran kerülnek konfliktusba környezetükkel, alacsony frusztrációs toleranciaszinttel és fejletlen értékrenddel, moralitással rendelkeznek. Új közösségbe való beilleszkedésük zavart és az ehhez társuló motiválatlanság számos, tanulási és teljesítményzavart okoz, járulékos tünetként.

A serdülőkorú fiatalokra életkori sajátosságként jellemző az identitás aktív keresése, az intim kötődés és párválasztás igénye, szexuális és egyéb motívumok felerősödése és a kortárs csoport jelentőségének megnövekedése. Ennek hátterében az identitáskriszisz áll, és a moratórium, vagy keresés időszaka, melynek lezárása többféleképp valósulhat meg. A folyamat során olyan kérdésekre keresi a választ, mint a ki vagyok én, milyen vagyok, miért vagyok, mivé leszek. Ahhoz, hogy a krízisz optimális lezárásáról beszélhessünk, a személyiség minden összetevőjének (testkép-testséma, intellektuális képességek, érzelmi-indulati élet, motivációs struktúra-célhierarchia, szociális készségek) területén meg kell kapni a választ, amely a szociális környezet (kiemelkedő jelentőséggel bírnak a kortársak és a kortárs csoport) visszajelzései révén nyer értelmet és az önfogadásban nyilvánul meg.

A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

Célja:

- Teljeskörű, otthont nyújtó ellátás biztosítása
- Lakhatás, életkornak megfelelő napi ötszöri étkezés, ruházat, személyi higiénés feltételrendszer, iskolázathoz szükséges eszközök, felszerelések, utaztatás, zsebpénz, családpótló nevelés-gondozás biztosítása.
- Személyre szabott, egyéni foglalkoztatás, egyben az elhelyezett gyermekek mentális és testi egészségének megőrzése, a napi életvitel és gondozás megszervezése.
- A vérszerinti családba való visszatérés támogatása, illetve ennek akadályozottsága esetén a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő gondozási hely kiválasztásában való közreműködés.

Feladatai:

- Az ideiglenesen beutalt gyermekek befogadása, vizsgálaton való részvételének biztosítása, sikeres elhelyezésének elősegítése, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő nevelés, gondozás.
- A nevelésbe vett gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő nevelés, gondozás.
- A gyermek személyiségének megismerése, megértése, az önismeret és az életkornak megfelelő személyiségfejlődés (érzelmi-akarati, intellektuális, erkölcsi, szociális) elősegítése, támogatása.
- A speciális ellátási igényből fakadó tüneteinek kezelése, terápiás korrekciója.
- A gyermek képességeinek, adottságainak felmérése, fejlesztése.
- A gyermek és környezete közötti összhang megteremtése, kapcsolattartás és kapcsolatépítés.

Esetkezelő szolgáltatások - Kríziszintervenció – a beérkezett gyermekek minden esetben krízishelyzetben vannak, egyensúlyzavarral küzdenek, mely szomatikus tünetekben, érzelmi-indulati zavarokban, hangulati labilitásban, viselkedési zavarokban jelentkezhet. A

gyermekotthonok szakmai testületének alapfeladata, hogy egységes nevelési stílust képviselve, következetesen, spontán és/vagy vezetett módon felismerjen és felhasználjon minden lehetőséget, hogy a gyermeket segítse, a krízishelyzetet feloldja.

Kapcsolat ápolása a hozzátartozókkal, iskolával, a gyermekvédelmi hálózat egyéb intézményeivel.

Alapelvek:

A nevelés alapelvei közül a gyermek mindenképp fölé álló érdeke központi helyet foglal el, ezen belül kiemelten fontos az alábbiak biztosítása:

- **Önrendelkezés** - a gyermeket korának megfelelően meg kell hallgatni gondozásával, nevelésével kapcsolatban, véleményét figyelembe kell venni, amennyiben az nem ütközik érdekeivel.
- **Részvétel** - a gyermeket életkorának megfelelően be kell vonni a csoport életébe, aktív résztvevőjévé kell válnia a mindennapi tevékenységeknek.
- **Érdekérvényesítési esélyek növelése** - a gyermeknek kellő információval kell rendelkeznie szűkebb (gyermekotthoni) és tágabb (társadalmi) környezetéről, részt kell vennie a demokratikus érdekérvényesítési formák gyakorlásában.
- **A legkisebb beavatkozás elve** - a gyermekvédelem minden szintjén, mindenkor úgy kell tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a kliensek helyett. Mind a gyermek, mind szülei számára biztosítani kell a maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget.
- **Az otthonosság megteremtésének elve** – A családot pótló környezetnek a gyermek számára otthonosságot kell közvetítenie, ami a napi megpihenést, biztonságos és jó hangulatú időtöltést jelenti számára – ez alapozza meg a sikeres beilleszkedést, valamint az aktív közreműködést és az általános elvárásoknak való megfelelést. Az együttélési szabályok között szerepel, hogy a másik saját közvetlen életterét senki nem zavarhatja, egymás személyes tárgyait és szokásait tiszteletben tartják.
- **Az egyéni különbségek figyelembevételének elve**
- **A nyitottság elve**
- **A közösségi támogatás által való nevelés elve**
- **Fő eszközeink a türelem, a megértés, az elfogadás, és az indirekt módszerekkel operáló segíteni akarás.**

A befogadó gyermekotthon tevékenysége akkor valósul meg, ha a bekerülő gyermekek teljes körű ellátását biztosítani tudja, családi kapcsolattartását, iskoláztatását támogatja, segítséget nyújt a trauma feldolgozásában, továbbá felkészíti a gyermekeket a családjukba történő visszatérésre vagy a végleges gondozási helyükre történő elhelyezésre, gondozási helyükre történő beilleszkedésre.

A szolgáltatás részletes bemutatása:

A befogadó gyermekotthon otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek számára.

A befogadó gyermekotthon befogad minden szakellátásba utalt, ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket.

A befogadó gyermekotthon az ideiglenes gondozással összefüggő feladatot is ellát, melynek keretében otthont nyújtó ellátásban részesíti 72 óra időtartamra:

az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen távozott vagy szülője, gondozója elhagyta és így felügyelet nélkül maradt,

a rendőrség által beszállított, ideiglenes gondozást igénylő gyermeket.

A befogadásról a befogadó gyermekotthon tájékoztatja: a beutaló szervet, a gyámhivatalt, a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot, területi gyermekvédelmi szakszolgálatot, a gyermek vérszerinti szülőjét, párfogói felügyelet fennállása esetén a pártfogó felügyelőt.

A gyermekotthoni munkatársak szakmai munkájukkal szolgálják a személyiségfejlődés optimalizálását, a gyermekek individuális és közösségi nevelését - a nemi és életkori sajátosságokra figyelemmel –, a családba, a társadalomba való integrációját. Biztosítják a gyermekek teljes körű ellátását, kapcsolattartását, iskoláztatását gondozási helyén, vagy míg a végleges elhelyezést biztosító gondozási helyre vagy vérszerinti családjába vissza nem kerül.

Az intézménybe kerülés módja:

Az ideiglenes elhelyezés feltétele a súlyos veszélyeztetettség és az azonnali intézkedés szükségessége. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (a továbbiakban Gyvt.) alapján elrendelheti: a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága - ideiglenes hatályú elhelyező határozattal. Az otthonban tartózkodás időtartama 30 nap, ez alatt kell megtalálni a gyermek számára legkedvezőbb elhelyezési lehetőséget, amennyiben a hazagondozás nem lehetséges. A gyermek a számára kijelölt gyermekotthonba bekerülésekor igyekszünk a lehető legideálisabb helyzetet teremteni, várjuk, személyes beszélgetést folytatunk vele. Ezt követi a csoportban az ismerkedés, bemutatkozás.

A bekerüléssel összefüggő teendők:

A szolgálatban lévő munkatárs:

- Az érkezést – a beutaló határozatnak vagy rendőrségi jelentésnek megfelelően – az esemény-naplóban a bekerülési adatokkal együtt rögzíti, az adatokat a lehető legrövidebb időn belül továbbítja Központba,
- A Központtal egyidejűleg értesíti az intézmény pszichológusát az új gyermek érkezéséről. A nevelő ezt követően felveszi a kapcsolatot a gyermekorvossal a vizsgálati időpont egyeztetése céljából.
- Átveszi a rendelkezésre álló dokumentumokat (pl: TAJ kártya, lakcímkártya, stb.), melyekről iratjegyzék készül. A gyermek ruházatáról, személyes tárgyairól, iskolai felszereléséről leltár készül. Amennyiben a gyermek személyes iratok, ruházati csomag és/vagy tanszerek nélkül érkezik, a gyermekotthon-vezetője 3 munkanapon belül levelet ír az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatnak, melyben kéri a hiányzó dokumentumok, eszközök, ruházat pótlólagos, sürgős megküldését.
- Igyekszik a lehető legtöbb információt begyűjteni a gyermeket átadó személytől a beutalás okairól, körülményeiről stb., s a megszerzett információt feljegyzés formájában a gyermek iratanyagában helyezi el.
- Fénykép készítése a gyermekről érkezését követően.

A befogadással kapcsolatos teendő abban az esetben, ha:

A gyermek engedély nélkül távollévő, a beszállítónak megfelelő hivatalos okirat - rendőrségi jelentés vagy határozat - kell, hogy legyen a birtokában. Ennek hiányában a szolgálatot ellátó kolléga, el kell, hogy utasítsa a gyermek befogadását.

Törekszünk arra, hogy a befogadás a gyermek számára a lehető legoptimálisabban történjen. A sikeres beilleszkedés érdekében biztosítjuk, hogy az elhelyezett gyermek mielőbb

megismerje a gyermekotthon, lakásotthon működését, a gyermekeket és az otthonban dolgozó munkatársakat, ezért az új gyermek beérkezésekor azonnal tájékoztatást kap: jogairól, kötelességeiről, a gyermekotthon elvárásairól, az otthon napirendjéről és házirendjéről,

az érdekképviselési joggal, valamint a panaszjoggal és a lehetőségekéről, a baleseti és tűzvédelmi tudnivalókról, teendőkről, kiemelten a dohányzással, tudatmódosító szerekkel és alkoholfogyasztással kapcsolatos szabályokról, az igénybe vehető külső segítségéről, mint pl.: a lelki segélyszolgálatok, pszichológiai, pszichiátriai ellátás igénybevételének módjairól, a kapcsolattartás rendjéről.

A tájékoztatásban foglaltakat a bekerülő gyermek aláírásával hitelesíti. Amennyiben a gyermek az aláírást megtagadná, az őt fogadó munkatárs ennek tényét bejegyzi az eseménynaplóba, s a szabályokat ismertettnek tekintjük.

A gyermeket a befogadó gyermekotthonban megfelelően előkészített, személyére szabott környezet fogadja. A napi tevékenységeken keresztül fokozatosan ismerkedik meg a gyermekotthon működésével, szabályrendszerével, lakókörnyezetével.

A gyermek a beilleszkedési folyamat során lehetőséget kap autonómiája és önrendelkezése érvényesítésére.

Az állapotfelméréssel kapcsolatos teendők:

A gyermekotthon vezetője intézkedik a bekerülő gyermek egészségügyi vizsgálatáról, folyamatban lévő gyógykezelése folytatásáról.

A beutalt gyermek az alábbi kötelező vizsgálatokon vesz részt:

- A gyermek teljes körű orvosi szűrővizsgálaton esik át - általános egészségügyi státusz vizsgálata, a bekerülés előtt megkezdett kezelések kontrollálása - mely vizsgálat megjelöli a további szükséges feladatokat.
- Pszichológiai vizsgálaton, melynek célja a háttérelmények, érzelmi, indulati élet, iskolázottság, önismeret, családi viszonyok feltérképezése, a további pszichés segítségnyújtás teendőinek meghatározása.
- Az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt a gyermek részt vesz a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői bizottság vizsgálatain. A gyermekotthon vezetője a vizsgálatokra felkészíti a gyermeket, a bizottság rendelkezésére bocsátja a nevelői, gondozói tapasztalatokat a gyermek jellemzőiről, kapcsolattartásáról, illetve biztosítja a gyermek megjelenését a vizsgálatokon.

Az oktatással, iskoláztatással kapcsolatos teendők:

A gyermekotthon a gyermekek oktatásával kapcsolatban, az egyéni szükségleteknek, képességeknek, fizikai és mentális állapotnak megfelelően differenciálja az iskoláztatást. A gyermekotthon munkatársa beszerzi a gyermek iskolájából a tanulmányi munkával kapcsolatos információkat, a gyermekvédelmi felelőstől, osztályfőnöktől kéri a gyermek - írásban történő - jellemzését.

Az iskolai előmenetelben, az eredményes tanulásban a gyermeket több szakember is támogatja: a nevelő és a csoportban dolgozó valamennyi munkatárs, valamint a fejlesztő pedagógus és szükség szerint a pszichológus.

Az otthon munkatársai segítik a gyermeket a napi tanulásban, képességeinek és készségeinek fejlődésében, a hiányos ismeretek pótlásában. A gyermeknek megtanítják, segítik kialakítani a tanulás, iskolai felkészülés szokásrendszerét, a tanulási idő meghatározásától a tanulási módszereken át a rendszeres tanulási tevékenységekig. Napi gyakorlat az életrendbe illeszkedően: elegendő idő a tanulásra, felkészülésre, megfelelő környezet és a gyermek számára szükséges eszközök használati lehetőségének biztosítása.

A nevelő kiemelt feladata a tanórához szükséges felszerelések, taneszközök megőrzésének, rendbe tételének, előkészítésének ellenőrzése.

A nevelő segíti a gyermeket abban, hogy felkészülten (házi feladattal, megtanult ismeretanyaggal, megfelelő felszereléssel) érkezzen az iskolába.

A szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos teendők:

A befogadó gyermekotthoni gondozás, nevelés területei közül hangsúlyos a gyermekek szabadidejének szervezése, egyéni elfoglaltságok támogatása, biztosítása. A befogadó gyermekotthon otthont jelent az ott élő gyermekek számára, ezért szükséges a kikapcsolódás lehetőségét biztosítani. A gyermekek egyrészt vegyenek részt aktív, képességeket igénylő és támogató programokon, másrészt legyen „saját idejük”, amikor egyedül lehetnek, különösebb szervezés nélkül, saját maguk tevékenykedhetnek.

A problémás családi háttér, az egyéni problémák okozta nehézségek, viselkedési és magatartási zavarok megszüntetése, az általános normáknak megfelelő szokások kialakítása érdekében szükséges a napi - és életrend strukturálása. Ezért fontos tevékenység a szabadidő szervezése. Ugyanakkor a gyermeknek magának is kell tudnia gazdálkodni az idejével, illetve teret kell hagyni, hogy teljesen szabad ideje is legyen, amikor az alkalmazkodás, megfelelés kényszere nem jelenik meg körülötte.

A szabadidő hasznos eltöltése céljából a gyermekotthon teamje biztosítja a gyermekek szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a média erőszakmentes műsoraihoz, a szórakoztató, művészeti, kulturális és sport tevékenységekhez történő hozzájutás lehetőségét, valamint szabadidejük hasznos és tartalmas eltöltéséhez szükséges feltételeket, illetve foglalkozásokat szervez a gyermekek érdeklődésének megfelelően.

A kapcsolattartás biztosításával összefüggő teendők:

- A befogadó gyermekotthon a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve családgondozás keretében elősegíti a gyermek és családja közötti kapcsolattartást, ennek érdekében együttműködik a családdal, valamint a családot gondozó gyermekjóléti szolgálattal, esetmenedzserrel.
- A bekerülő gyermeknek joga van családjával és hozzátartozóival kapcsolatot tartani, amennyiben erről határozat rendelkezik. Ez lehet folyamatos vagy időszakos kapcsolattartás, levelezés, telefonálás és csomagküldés a gyermekotthon rendjének megfelelően.
- Amennyiben a család személyes kapcsolatba kerül az otthonnal, tájékoztatást kap az otthon-vezetőtől az otthon rendjéről, illetve a kapcsolattartás lehetőségeiről. A tájékoztatás megtörténtét a kapcsolattartási naplóban rögzítik, melyet az adott családtag is aláír.
- A családdal való kapcsolattartás elősegítése érdekében a gyermekotthon nevelője szoros kapcsolatot tart a gyermekvédelmi gyámmal, a gyermekjóléti központ esetmenedzserével, gyermekjóléti szolgálat illetékes családgondozójával. Előfordul, hogy a gyermek látogatói (a vérszerinti család tagjai vagy a gyermek barátai) a kapcsolattartások során megzavarják a gyermek érzelmi életét, illetve negatív hatással vannak az otthonban élő többi gyermekre is. A gyermekotthon nevelője és munkatársai adott esetben felkészítik a gyermeket az érzelmileg megterhelő találkozásra, megbeszéli a gyermekkel a találkozás célját, idejét, helyszínét.
- A szülő-gyermek kapcsolat megerősítésében a gyermeket (félelmei, szorongása, bizonytalanságérzete, indulatai oldásában) segíti a befogadó gyermekotthon pszichológusa.

A személyes és a közösségi érdekek képviselése:

- A bekerülő gyermekek koruknál és helyzetüknél fogva kiszolgáltatottabbak, ezért hangsúlyos a jogaik biztosítása, érdekeik képviselése. A befogadó gyermekotthon szakemberei elősegítik, hogy a gyermekek megismerjék jogaikat és kötelességeiket, illetve aktívan képviselik a gondozásban élő gyermek érdekét. Segítik az önképviselést, véleménynyilvánítás és érdekképviselést elsajátítását, gyakorlását.
- A nevelő lehetővé teszi, hogy a gyermek véleményt nyilváníthasson, kifejtthesse álláspontját a számára nyújtott ellátásról, nevelésről, gondozásról, a személyét érintő minden kérdésben.
- Megfelelő formában kiépülnek a gyermek véleménynyilvánításának fórumai. Ezek konkrét megjelenítése a házirendben történik.
- A gyermekotthon munkatársai a tervezett csoportos megbeszéléseken bemutatják és a gyermekekkel részletesen értelmezik jogaikat, valamint a jogaik megsértése esetén igénybe vehető segítségnyújtást, azt, hogy panaszukkal hova és kihez fordulhatnak.
- A gyermekotthon teamje biztosítja, hogy a gyermek (és hozzátartozói) a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék: a gyermek számára rendelkezésre bocsátja a gyermekjogi képviselő nevét, telefonszámát, fogadóóráinak helyét és időpontját.

Esetkezelő szolgáltatások, krízisintervenció:

A gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez elengedhetetlen az átélt életesemények stresszkeltő hatásainak csökkentése, a pszichés traumák feldolgozása. Az énerő megtámogatása, a döntéshozó képesség kialakítása, az önismeret fejlesztése, a kommunikációs technikák elsajátítása, a konfliktus- és stresszkezelési módszerek megismertetése fontos részét képezi az esetkezelő szolgáltatásoknak. Ezt a gyermekotthon munkatársai biztonságot nyújtó légkör megteremtésével, egyéni beszélgetések során, személyes érzelmi kapcsolatok kialakításával, illetve a pszichológus egyéni és csoportos, terápiás jellegű foglalkozásain keresztül valósítják meg.

Szükség esetén külső szakember bevonására is sor kerül, a Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Szakrendeléssel szoros együttműködésben.

Az esetkezelő szolgáltatások további nagy csoportja a gyermek és családja, gyermek és baráti köre, a gyermek és társas környezete közötti összhang megteremtésére irányul, mely az adaptációt, illetve a társadalmi integrációt segíti. Ebben a folyamatban kiemelkedő hangsúlyt kap a szülőkkel, barátokkal történő együttműködés, szülő-gyermek kapcsolat erősítése, a közöttük kialakult konfliktusok kezelése.

Teendők engedély nélküli eltávozás esetén:

- Amennyiben a gyermek az iskolából, vagy az engedélyezett távollétról nem tér vissza időben a gyermekotthonba, illetve onnan engedély nélkül távozik, a szolgálatban lévő nevelő kísérletet tesz a gyermek tartózkodási helyének kiderítésére. A 14 éven aluli, illetve betegsége, fogyatékossága miatt magáról gondoskodni nem tudó gyermek engedély nélküli távozását a rendőrség felé azonnal, egyéb esetben 24 órán belül jelenteni kell.
- A bejelentő a gyerekekről személy- és ruházatileírást ad, illetve jelenti esetleges azonosításra alkalmas különleges ismertetőjeleit. Az írásban történő bejelentéshez csatolni kell a gyerekekről készült igazolványképet, fel kell tüntetni a gyermek személyleírását, különös ismertetőjegyeit. Meg kell jelölni a gyermek feltételezett tartózkodási helyét, illetve szülei lakcímén kívül más ismert, vélhető feltalálási helyeit is. A gyermek eltűnésének körülményeit a szolgálatban lévő munkatárs az

eseménynaplóba bejegyzi, beleértve a tartózkodási helyének kiderítésére tett kísérlet leírását is.

- Amikor a gyermek visszatér a gyermekotthonba (rendőrség által, vagy önként), nyilatkoztatni kell arról, hogy mi volt az eltűnésének oka, szökése alatt hol és kinél tartózkodott, követett-e el bűncselekményt, miből tartotta fenn magát. Nyilatkoznia kell esetleges sérüléseinek okáról is. A nyilatkozatot az otthonvezető a gyermekkel aláírhatja és a dokumentumot a gyermek személyi iratanyagában helyezi el.
- A gyermek visszatérését vagy megtalálását követően visszavonásra kerül az eltűnés bejelentése.

Teendők az ideiglenes hatályú elhelyezés megszűnése esetén:

- Az ideiglenes hatályú elhelyezés megszűnésével a gyermek visszakérül a vérszerinti családjába, vagy amennyiben ez nem lehetséges, nevelésbe vételére kerül sor.
- Gyakori problémát jelent, hogy a döntés-előkészítés vagy a hatósági döntés ideje elhúzódik. A gyermek ilyenkor fokozott segítséget, megerősítést igényel a kitartásában, abban, hogy helyzetét reálisan lássa, értékelje, félelmeivel, kétségeivel képes legyen megbirkózni, saját sorsával, jövőjével kapcsolatos elképzeléseit érvényesíteni tudja. Ezzel párhuzamosan a gyermekotthon kollektívája - a szakszolgálattal, gyámhivatallal, gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – arra törekszik, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel segítse a mielőbbi döntéshozatalt.
- A bizonytalanság csökkentése érdekében ajánlott a gyermeket megismertetni a javasolt gondozási hellyel. Meglátogatni a gyermekotthont, lakásotthont, nevelőszülői látogatások alkalmával segíteni a kapcsolat kialakulását.
- Gyermek távozása a csoportból mindig hatással van a gyermekek és felnőttek életére, közérzetére. Minden ilyen, a gyermekközösség életére ható eseményt csoportszinten kell kezelni.
A gyermekotthon teamje a változásra felkészíti mind a távozót – mi vár majd rá, hogyan alakul az élete -, mind az otthonban maradókat. Kimondhatja a gyermek az érzéseit, átbeszélnek, tisztáznak minden kérdést, ami felmerül. A közös búcsúzás – elengedés mellett kerül sor szükség, igény szerint egyéni beszélgetésekre.
- A meglévő egyensúly felbomlása, átalakulása következtében számítani lehet arra, hogy a gyermekek - nem tudatosan - a viselkedés szintjén mutatják meg a helyzettel kapcsolatos érzéseiket, véleményüket. Ilyenkor a team felkészülten támogatja az adott gyermeket vagy akár az egész csoportot a változáshoz való alkalmazkodásban.
- A távozó gyermekkel az átadó munkatárs minden esetben átadja annak iratait, személyi iratanyagának másolatát, illetve jelezi az esetlegesen hátralévő vizsgálatok idejét, helyét. Ruhaleltárral átadja a gyermek ruházatát, illetve zsebpénzkartonjának másolatát. Az átadás-átvételt jegyzőkönyvben rögzítik.

Speciális szempontok és módszerek a gyermekkel történő foglalkozás során:

A krízisintervenció folyamatában:

- Bizalomépítés:

Az adaptáció időszakában a beutalás olyan pszichés folyamatokat generálhat a gyermekben, melyek feloldása még a terápia megkezdése előtt elengedhetetlen. Minden gyermek esetében beszélhetünk tárgyvesztésről, egy számára fontos személyt, instrumentális környezetet, megszokott életmódot veszít el, ami feldolgozatlan gyászt, veszteségélményt jelent. Szükségképpen bizalmatlan a reá váró eseményekkel kapcsolatban, ezért a befogadás időszakában meg kell ismernie az ellátás működésének rendjét, jogait, kötelességeit, és eközben ki kell alakítani a gyermek és a szakemberek közötti bizalmi légkört. Ehhez a gyermek feltétel nélküli elfogadására, érzelmi támasz nyújtására van szükség a szakemberek részéről.

Az engedély nélküli eltávozás, illetve annak megelőzése: A gyermeknek fontos éreznie, hogy a feléje irányuló megértés, elfogadás nem feltétlenül minden esetben a cselekedeteinek, hanem neki, a személynek szól. Számára az otthon folyamatos háttérsegítség jelent és a szakemberek hisznek az ő fejlődésre, változásra való lehetőségében, helyzetének, sorsának rendeződésében, családi és személyes kapcsolatainak ápolásához minden lehetséges segítséget megadnak. A szakemberek elfogadó magatartása, különösen hangsúlyos, ha a gyermek engedély nélkül távozik a gyermekotthonból. Szükséges együttműködni azokkal a személyekkel, ahová a gyermek eltávozott (szülők, rokonok, baráti társaság stb.). Kapcsolattartásuk mindenki számára elfogadható kereteinek kialakítása elengedhetetlen. A barátságos, érdeklődő és együttműködésre kész nevelői attitűd lehet alapja annak, hogy a gyermek szökésének okai feltárásra, megszüntetésre kerüljenek. Ugyanakkor szökés esetén a rendőrség kompetenciáját gyermekotthon nem vállalhatja át. Fontos a családdal való együttműködésre törekedni. A biológiai szülők együttműködésének teljes hiánya esetén, vagy az olyan kapcsolatok felszámolása érdekében, amelyektől a gyermeket óvni kell, indokolt lehet hatósági (gyámhivatal) közreműködés kérése.

- Gyermekcsoport megbeszélések: 1

Lehetőség szerint, a gyermek befogadását megelőzően fel kell készíteni a gyermekcsoportot az újonnan érkező befogadására: a kortárs csoport sokat segíthet a beilleszkedésben, illetve a régi csoporttagok saját nehézségeiket újra átgondolva fokozódó empátiával fordulnak az új csoporttag felé. Javasolt egy erre alkalmas, már régebben az otthonban tartózkodó gyermek bevonása az újonnan érkező kezdeti nehézségeinek enyhítésében (összinte érdeklődés, információnyújtás, érzelmi megértés, ismerkedés, tájékozódás segítése), továbbá csoportmegbeszélés formájában lehet kérni, hogy a bent lévő gyerekek mutassák be az otthont, de mindig felnőtt kontrollálásával.

- Esetmegbeszélés:

A szakmai teamnek a gyermekkel való első találkozás előtt lehetőség szerint ismernie kell a beutaláshoz vezető okokat, a gyermek jelenlegi helyzetét, családi kapcsolatait, a krízishelyzetet, amelyből, és amiért a gyermek kiemelésre került a családjából. A fentiek ismeretében lehet csak megfelelően értelmezni, kezelni a gyermek reakcióit, és adekvát segítséget nyújtani számára. A gyermekotthon szakmai teamjének folyamatos készenlétben kell lennie bármilyen személyiségállapotú, életkorú, szükségletű gyermek fogadására.

A krízisfeldolgozás folyamatában:

- Individualizált program kidolgozása:

Nem csupán a gyermeknek kell megismerkednie az új környezet nyújtotta lehetőségekkel, hanem az őt körülvevő szakembereknek is meg kell ismerniük a gyermek képességeit, adottságait, személyiségét, melyek alapján hatékony fejlesztési lehetőségeket biztosító program kerülhet kidolgozásra.

- Személyre szabott gondozás, nevelés:

a gyermekotthon munkatársai az elhelyezett gyerekek vonatkozásában is egyéni nevelési programot hajtanak végre. Az egyénre szabott program elkészítésének előkészületei zajlanak itt: gyermek, család megismerése, problémák, szükségletek feltérképezése.

Egyéni tanácsadás és egyéni vagy csoportos terápiás jellegű foglalkozások: a gyermekotthon szakemberei a gyermek szükségleteinek megfelelő krízisintervenciót biztosítanak

A gyermek értékelése, az elért eredmények visszacsatolásával: rendszeres időközönként biztosítani kell a gyermeknek, hogy éréssel, fejlődésével kapcsolatban egyeztetésre kerüljön sor vele. Az egyéni konzultációk során a gyermek visszajelzést kap a szakemberektől, hogy ők hogyan látják és értékelik helyzetét, fejlődését, élethelyzetének alakulását, tanulmányi előmenetelét, a közösségben és az otthonban elfoglalt helyét, szerepét.

Aktív véleményalkotásra ösztönözve őt, életkora és belátási képessége figyelembevételével, arra kell törekedni, hogy eközben a gyermek saját igényeit, meglátásait, kéréseit is őszintén kifejezésre juttassa. Mindenkor éreznie kell, hogy számíthat a szakemberek támogatására az elakadások esetén, nehézségei leküzdésében. Erőfeszítései, a képességeihez mért legkisebb teljesítménye is dicsérettel, jutalmazással, a pozitív megerősítés eszközeivel, elismerésre kell, hogy kerüljenek. Esetleges felelősségre vonásához fontos, hogy a jóvátétel, a pozitív tettel történő kiváltás lehetőségével élhessen.

Egyéni és/vagy csoportos konfliktuskezelés:

A csoporton belül, a gyermek és a felnőtt között, valamint a gyermek és családja vonatkozásában egyaránt fontos tevékenysége a gyermekotthonnak. A szakemberek különböző tevékenységek során biztosítják az együttműködés gyakorlását, a szociális készségek fejlesztését, valamint konfliktuskezelési módszereket tanítanak a csoport tagjainak.

Tanítják és jutalmazzák a nem agresszív megnyilvánulási módokat.

Az agresszív viselkedés büntetése mellett más megoldások tudatosítására is sor kerül.

A Befogadó Gyermekotthon külső kapcsolatai

- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
- Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat működtetésével a fenntartó biztosítja a befogadó gyermekotthon feladatainak ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, illetve álláspontja kifejtésével támogatja és segíti a szakmai munkát.
- Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
A működési engedély szerinti működést ellenőrzi.
- Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatal Gyámhatóságai

A gyámhatóság a gyermek veszélyeztetéséről való tudomásszerzést követően saját hatáskörben jogosult intézkedni a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről, szakszolgálati egyeztetést követően határozattal a kiskorút a befogadó gyermekotthonba szállíthat, illetve, amennyiben a vizsgálódásai során arra a megállapításra jut, hogy a gyermek szakellátási keretek közötti elhelyezése a továbbiakban nem szükséges, az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről. Dönt a gyermek nevelésbe vételéről, a nevelésbevitel megszüntetéséről, s döntését megelőzően javaslattételre kérheti fel a gyermekotthon intézményegységét.

- Gyermekjóléti Szolgálat:

A gyermekjóléti szolgálat információi segítik kiegészíteni az ideiglenes hatályú elhelyezést, illetve a nevelésbe vételt elrendelő szerv által a szakszolgálatnak átadott ismereteket, amelyek segítséget nyújtanak abban, hogy a gyermek a számára legmegfelelőbb gondozási helyre kerüljön, és gondozási helyén a kapcsolattartás a szülőkkel, kapcsolattartásra jogosultakkal folyamatos lehessen. A gyermekjóléti szolgálatokkal fenntartott szoros együttműködés lehetővé teszi a bekerülést követően a gondozási folyamat – különösen a kapcsolattartások – megfelelő szervezését, és a hazagondozás tervezését, kivitelezését.

- Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság:

Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal a gyermekotthonok a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság útján kerül kapcsolatba olyan esetekben, amikor a speciális szükségletű gyermek ügyében a vármegyei szerv felterjeszti a gyermek ügyét és anyagát országos bizottsági vizsgálatra. Ezekben az esetekben az intézményegység munkatársa kíséri vizsgálatra a gyermeket.

- Bíróság, ügyészség, rendőrség, büntetés-végrehajtási intézet, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság

Valamennyi szerv intézkedhet szükség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

A rendőrség – szorosan együttműködve a gyermekvédelmi gyámmal és a gyermekotthon teamjével - intézkedik a gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott gyermek felkutatása érdekében.

A bíróság és az ügyészség igazságszolgáltatási funkcióban eljárást folytat a gyermekkel kapcsolatos, illetve a gyermek által elkövetett bűncselekményekkel összefüggésben.

Amennyiben a gyámhivatal a gyermek érdekében állónak ítéli, rendelkezhet arról, hogy a gyermek kapcsolatot tarthasson büntetés-végrehajtási intézetben lévő szülőjével. A kapcsolattartások lebonyolítása a munkatársak és az intézet szoros együttműködésével valósulhat meg.

Oktatási intézmények:

A gyermekekkel közvetlen kapcsolatban lévő munkatársak feladatkörükből adódóan rendszeres kapcsolatot tartanak fent a gyermekek oktatását, képzését biztosító intézményekkel, az ott dolgozó pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelősökkel.

Egészségügyi intézmények

A szakellátásba került gyermek vonatkozásában a gyermek egészségi állapotának nyomon követése, esetenként pszichiátriai gondozása, kezelése a feladatuk.

HÁZIREND

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Bács-Kiskun Vármegye

Nem akkor vagy igazán szabad, amikor azt csinálsz, amit akarsz, hanem akkor, ha azt, amivel másokat nem zavarsz!

A Befogadó Gyermekotthon családi környezetet biztosító gyermekintézmény.

A házirend célja, hogy meghatározza a gyermekotthon belső életének rendjét, a gyermek jogai gyakorlásának és kötelessége teljesítésének szabályait.

A legfontosabbak:

A gyermekotthonban családi környezetet próbálunk neked biztosítani, érzelmi, értelmi és erkölcsi neveléssel segítünk neked.

Ha nehézséget okozó feladatokkal találkozol, ha problémád vagy valamilyen kérdésed van, fordulj a nevelőkhöz!

Felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon, valamint érdeklődési körödnél megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehetsz részt.

Lehetőséged van szabadidődet felnőtt felügyelete mellett a befogadó gyermekotthon udvarán eltölteni.

Emberi méltóságodat mindenki köteles tiszteletben tartani.

Senkinek nincs joga téged bántalmazni, fizikailag vagy lelkileg erőszakosan fellépni veled szemben, elhanyagolni téged.

Ha fontosnak érzed, szabadon gyakorolhatod vallásod, valamint nemzetiségi, etnikai kultúrád. Hozzátartozóiddal kapcsolatot tarthatsz, ezeket a kapcsolatokat ápolhatod.

Kérheted gondozási helyed megváltoztatását, testvéreiddel való együttes elhelyezéset.

Kezdeményezheted családi környezetbe való visszatéréset.

Ha szeretnéd életkorodnak megfelelő műsorokat megnézni, sajtótermékeket elolvashatsz.

Véleményt nyilváníthatsz a részedre biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról.

A téged érintő kérdésekről tájékoztatást kérhetsz, kulturáltan elmondhatod a véleményed és meg kell, hogy hallgassanak.

Jogaidról és arról, hogy ezekkel miképpen élhetsz, a nevelőknek tájékoztatniuk kell téged.

Ha valamilyen panaszod van, fordulj az otthonvezető, a területi igazgató, a gyermekjogi képviselő, valamint a gyámhivatal felé. Ilyenkor pontosan el kell mondanod, mi a probléma, és az erről született jegyzőkönyvet alá is kell írnod. Ha nem akarod, hogy a problémáddal kapcsolatban megtudjuk a neved, a közös helyiségben lévő panaszládába névtelenül is dobhatsz be levelet.

A gyermekjogi képviselő elérhetősége ki van függesztve a házirend mellett.

Vannak bizonyos szabályok, amiket neked is be kell tartanod:

Köteles vagy gondozásod, nevelésed érdekében együttműködni törvényes képviselőddel és a gyermekotthon dolgozóival.

A házirendet köteles vagy megismerni és valamennyi pontját betartani.

Viselkedj tisztelettudóan a felnőttekkel és társaiddal szemben se legyél durva! Ne használj trágár szavakat, ne sértegesd társaidat és nevelőidet, ne verekedj!

Senki sem kívánja tőled, hogy mindenkől mindig ötöst hozzál, de próbálj meg jól képességeid szerint minél jobban tanulni! Köteles vagy a tanórákon rendszeresen megjelenni!

Köteles vagy naponta legalább másfél órát tanulással eltölteni, és az iskolai nevelők kérését közölni nevelőddel.

Vigyázz az otthon berendezési tárgyaira! Ne vigyél ki az otthonból leltárban lévő tárgyat - ha mégis, azt engedéllyel tedd meg!

Saját ruháidért és egyéb holmijaidért te vagy a felelős! Ruháidat ne add kölcsön, mert nem lehet majd követni, hogy kinél vannak azok!

Ne csak saját dolgaidra ügyelj, vigyázz mások dolgaira is!

Saját holmidat, valamint a szobádban saját "kuckódat" tartsd rendben!

Ha szándékosan elrontasz valamit az otthonban, vagy bármiféle egyéb kárt okozol, eladod a ruháidat, engedély nélkül elviszel valamit, akkor - életkorodhoz mérten - a felelősséget is viselned kell érte.

A gyermekotthonba tilos alkoholt és kábítószer behozni! Az otthonon kívül se fogyassz alkoholt vagy kábítószer!

A gyermekotthonba tilos behozni éles, vágó-szűrő eszközt.

Ha valamilyen gyógyszer kell szedned, azt ne a szobádban tartsd, hanem add le a nevelőknek, hogy biztonságos helyre el lehessen zárni!

A gyermekotthonban – a törvényi feltételeknek megfelelően – mindenkinek TILOS a dohányzás. Mindenkinek, felnőttnek, vendégnek. Tilos továbbá alkoholt, drogot és bármilyen ártalmas szert behozni, használni!

Jogod van a káros környezeti, társadalmi hatások és káros szerek elleni védelemhez.

A közösen használt helyiségek, tehát a konyha, a fürdőszoba és a tévészoba takarítása a te feladatod. A takarítási rendet mindig megtalálod a falra kifüggesztve - a takarítási beosztást egymás között kell megbeszélnetek, és a megbeszélteket mindenki köteles betartani.

Lehetőséged van arra, hogy javaslatot tegyél otthonod étrendjének alakítására. A házimunkában (bevásárlás, főzés, mosás stb.) segíts, a mosogatás a te feladatod!

Saját szobádat igényeid szerint díszítheted, de előtte mindig szólj a nevelőknek!

Itt élsz, ez az otthonod, olyan lesz, amilyenné teszed!

Más szobájába csak engedéllyel menj be! Mások holmiját ne vedd el, előtte mindig kérdezd meg, odaadja-e!

A nevelői szobába csak akkor menj be, ha ott nevelő is tartózkodik, és engedélyt ad rá!

Ne tárolj a szobádban sem romlandó, sem tartós élelmiszert! Erre a célra a kamra és a hűtőszekrény áll rendelkezésedre!

Tanulási időszak alatt ne zajongj, és ne játssz sem a szobádban, sem a tévészobában!

Legyél tekintettel a többiekre, hátha ők nem azt a zenét, nem olyan hangosan és nem akkor akarják hallgatni!

Az otthonba ne hozz be semmilyen állatot anélkül, hogy ezt a felnőttekkel megbeszélte volna!

Kimenőről, eltávozásról mindig köteles vagy a megadott időpontban visszatérni, ellenkező esetben rendőrséget kell értesítenünk.

Az otthonból hétvégére, szünidőre csak gyámhivatali engedéllyel és ha nem vagy még 14 éves, csak a szülőddel/szüleiddel, kísérelőddel mehetsz el. A gyámhivaltól a kapcsolattartást 30 nappal előtte kérni kell. Ezt Te is kérheted és a szüleid, rokonaid is

Amikor bekerülsz az otthonba, a papírjaid között szerepel, hogy mikor mehetsz haza és az is, mikor és ki látogathat meg. Az engedélyezett hétvégi eltávozások péntek 14 órától vasárnap 20 óráig történhetnek.

Kimenőre az otthonból csak engedéllyel mehetsz el. Egyéni kimenőre 14 éves kortól van jogod, melyet először a beutalásodtól számított két hét után vehetsz igénybe.

Sose menj el úgy, hogy nem szólsz a nevelőknek!

Ha betegnek érzed magad, azonnal szólj a nevelődnek.

Az otthonban idegen személy nem tartózkodhat, csak az itt lakó gyermekek és az itt dolgozó felnőttek. A látogatóid szombaton 9-12 és 13-14 óráig jöhetnek. Nem jöhet be az otthonba ittas ill. olyan személy, aki veszélyt jelenthet rátok nézve!

Bárkinek írhatasz és bárkitől kaphatsz levelet. Szüleidnek, testvéreidnek írt leveleidre a bélyeget az otthontól kapod, egyébként neked kell megvenned a zsebpénzedből.

Telefonon szerdai napon 17.00-19.00 óra között lehet téged hívni.

Értékeidet a nevelőnek átadhatod, melyről átvételi elismervényt kapsz, azonban, ha azokat magadnál kívánod tartani, arról írásban kell nyilatkoznod. Ez esetben felelősséget nem tud vállalni érte a befogadó gyermekotthon.

A zsebpénzed, amit átvettél senkinek nem adhatod vissza megőrzésre, ezután neked kell vigyázni rá.

A mobiltelefonodat éjszakára mindig kapcsold ki, ellenkező esetben a telefont a nevelőknek le kell adnod. Éjszaka ne zavarj a többiek nyugalmát azzal, hogy a telefonod használod! A mobiltelefonoddal kapcsolatban felmerülő költségeket magadnak kell fedezned.

Számítógép használata: A számítógép elsősorban a tanulás megkönnyítésére és a szabadidő helyes eltöltésére való. Mivel többen használják közösen meg kell egyeztetek a használat rendjéről. Internetezésre a beosztás szerint, de maximum csak egy órára vehető igénybe.

Használatához felnőtt engedélyre van szükség.

Értéktárgyaidat, pénzedet rendkívüli helyzetben átmeneti időre átadhatod az irodában; elismervény ellenében. Nagyobb értékűt a gyámat is értesíteni kell.

A Tűz- és balesetvédelmi Szabályzatot mindenkinek meg kell ismerni és kötelező betartani.

NAPIREND

Szorgalmi időszak:

Ébresztő:	6.00 – 6.30
Reggeli:	6.30 – 7.15
Indulás az iskolába:	7.15 – 7.30
Érkezés az iskolából:	16.15 – 16.30
Tanulás, szabadidős foglalkozás, kimenő:	16.30 – 18.00
Vacsora:	18.00
Fürdés, olvasás, tv nézés:	19.00 – 20.30
Villanyoltás:	21.00

Hétféle, szünet:

Ébresztő:	8.00 - 9.00
Reggeli:	9.00 – 9.30
Tanulás, reszort feladatok:	9.30– 11.45
Tízórai	10.00
Ebéd:	12.00 – 12.30
Reszort feladatok, szabad program, kimenő:	12.30 – 18.00

Uzsonna	16.00
Vacsora:	18.30
Fürdés, olvasás, tv nézés:	18.30 – 21.30
Villanyoltás:	22.00

A gyermeknek 14 éves kortól joga van egyéni kimenőhöz, melyet először a beutalástól számított két hétre vehet igénybe. Kimenő hosszabbításra rendkívüli esetben a nevelő adhat engedélyt 20.00 óráig.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

Erdői Sándor
.....
Erdői Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

Sidlovics Ferenc

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

II. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szikla Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye Szakmai Programja

„Megtalálni azt a szót, amit ő keresett, de nem talált, amire szüksége van, hogy a föld rétegein át haladva, a történelem korszakain át haladva, eljusson végre oda, ahol ő csak ő, ahol ő a teljes világegyetem. Felesleges és nevetséges olyan szavakat dobálni felé, amelyeket mi szeretünk, ezzel csak megütjük, hiszen én, ha azt mondom: tej, nagy diófát látok, a lomb közt kis égdarabok, a fa alatt kerti asztal, pohárban tej, tündöklök a tej, a táj. De lehet, hogy ő arra emlékezik, hogy nem kapott tejet, nem volt, és az anyja messze volt, és megütőd a szóval.”

/Hervay Gizella: Levél helyett/

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szikla Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye

Cím: 7626 Pécs, Szikla u. 5.

Postacím: 7603 Pécs, PF.: 6.

Telefonszám: 72/212-199.; 20/745-0967

E-mail cím: befogadootthon@baranya.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye a gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosítja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek (a továbbiakban: gondozott gyermek) számára az otthont nyújtó ellátást, illetve a szakellátást más okból igénylő gyermek teljes körű ellátását.

1. Az ellátandó terület jellemzői:

Baranya vármegye településszerkezete és demográfiai mutatói erősen kedvezőtlen képet mutatnak: aprófalvas szerkezetéből hiányoznak a középvárosok, a vármegyeszékhely ezen kohéziós hiányokat nem, vagy csak nagyon nehezen képes kompenzálni. A vármegye ritkán lakott, a lakosság öregszik, kevés a születések száma, magas az elvándorlás aránya. A negatív tendenciák az ezredforduló után felgyorsultak.

Baranya vármegye a Dunántúl déli részén, 4400 km² alapterületen helyezkedik el, Északnyugatról Somogy vármegye határolja, északról Tolna vármegye, keletről Bács-Kiskun és a Duna, délről az országhatár és a Dráva. Székhelye Pécs.

A vármegye vidékies, aprófalvas térségeinek leszakadása folytatódott az elmúlt időszakban. Magas, néhol 30%-ot elérő munkanélküliséggel, alacsony foglalkoztatottsággal, elvándorlással küzdő elzárt, nehezen megközelíthető zárványterületek alakultak ki. E területeken halmozottan

hátrányos helyzetű, kirívó szegénységgel küzdő, általában kevéssé iskolázott, egyre öregedő népesség él, és e területeken koncentrálódik a régió roma lakosságának zöme is.

A TGYSZ ellátási területe Baranya vármegye 10 járási gyámügyi osztályához tartozó 301 településére terjed ki.

A vármegyében a szakellátásban lévő ellátottak (gyermek/fiatal felnőtt) közel 70 %-a nevelőszülői családokban él.

2. Az ellátandó célcsoport jellemzői:

A szakellátásban nevelkedő gyermekek a társadalom perifériájáról, szociális problémákkal küszködő családokból kerülnek ki. Már kicsi gyermekkorukban súlyos családi drámák, konfliktusok szenvedő részesei. Életük gyakori velejárója a kapcsolati erőszak, a szeretethiány, az érzelmi sivárság, az alacsony kulturális szint, agresszív légkör. Mindennapjaik része a kudarcélmények sorozata, a kisebbségi érzés. Az iskola verseny- és teljesítmény centrikus légkörében állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőképességük a normál családban élő kortársaikhoz képest. A bekerülés okai közül a gyermekvédelmi törvény egyértelműen kizárja az anyagi problémákat, de a közvetlen okok a szülői bántalmazás, elhanyagolás legtöbbször mégis anyagi okokra vezethetők vissza. Amíg ezeket a körülményeket a család nem tudja megszüntetni kevés a remény az alapvető, legfontosabb cél megvalósítására, a családba való visszagondozásra.

3. Alapelvek

Szolgáltatás elve. Meggyőződésünk, hogy feladatunkat csak akkor tudjuk jól ellátni, ha a szó klasszikus értelmében szolgáltatást nyújtunk, a szó nemes értelmében pedig munkánkkal szolgáljuk a gondoskodásunkba került gyermekeket, vér szerinti családjukat és a szakembereket. Tevékenységünkkel az egyéni igényeket, szükségleteket jól átlátható folyamatok mentén kívánjuk kiszolgálni magas színvonalú, hatékony szolgáltatások létrehozásával.

Ezen belül az alábbiakat értjük:

- a humán elvét,
- az egyenlő bánásmód mindenki számára elvét,
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét,
- a személyi tiszteletének elvét,
- az egyéni másság elfogadásának elvét, valamint
- a megfelelő informáltság szükségességének elvét.

Holisztikus szemlélet elve. Szakmai gondolkodásunkat és gyakorlatunkat a rendszerszemlélet jellemzi. A hazai gyermekvédelmi hálót egymással szoros összefüggésben, egymásra állandó hatással lévő elemek egységeként tekintjük. A rendszer bármely tagját ért beavatkozás hatással lesz a rendszer többi tagjára, valamint a rendszer egészére. Feladatellátásunkban ez a szemlélet tükröződik, és ezen szemlélet jegyében hiszünk abban, hogy gyermekeinknek csakis családjukkal együtt tudunk segíteni. Meggyőződésünk, hogy a családi szerkezet tiszteletben tartásával van esélyünk a hatékony beavatkozásra. Ezért helyezünk hangsúlyt a családgondozásra, az alapellátás és szakellátás együttműködésére, valamint a gyermek elsődleges érdeke mentén zajló összehangolt tevékenység biztosítására.

Együttműködés. A gyermekvédelemben szerepet vállalók aktív, szakmai közösségét kívánjuk megteremteni. Egy olyan közösséget, amelynek tagjai jól működő, mellérendelt szakmai kapcsolatban állnak egymással. Ily módon is szemléletváltást próbálunk előmozdítani, amelynek eredményeként csökken gyermekeink kiszolgáltatottság érzése, növekszik elégedettségük.

Ezen:

- a team-munka szükségességét,
- a gyermek sorsában érintett szakemberek véleményének tiszteletben tartását értjük.

A gyermek legjobb érdekének szolgálata. A gyermek elsődleges érdekének szolgálata. A gyermeki jogok védelme, a gyermeki jogok érvényre jutásának biztosítása elsődleges vezérlője tevékenységünknek. A védelmünkre szoruló gyermek érdeke elé semmi eltérő érdek nem léphet, azaz a gyermek érdekének érvényesülését semmi egyéb eredetű érdek nem veszélyeztetheti. Törekvésünk az, hogy képviselőnkkel a gyermekek érdekei, a gyermekek jogai a legszélesebb mezőben érvényre jussanak.

4. Módszerek

Általános szakmai céljaink megvalósítására elsősorban az alábbi módszerek alkalmazásával törekszünk:

- A gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátás egységes szakmai elvek mentén történő szoros együttműködésének előmozdítása.
- Egységes szakmai nyelvezet, gondolkodásmód kialakítása.
- Széles spektrumú kapcsolati rendszer kiépítése, folyamatos ápolása.
- Partneri, mellérendelt szakmai viszony kialakítása a munkavégzés során. Szakmai kapcsolatok, szakmaközi párbeszéd fenntartása.
- Ellátottjaink informáltságának javítása.
- Információs csatornák kialakítása, gondozása.
- A gördülékeny kommunikáció feltételeinek megteremtése.
- A kommunikációs lehetőség folyamatos biztosítása.
- A társadalmi változásokhoz, változó elvárásokhoz való alkalmazkodás. Ennek érdekében a meglévő módszerek folyamatos megújítása, új módszerek megtalálása.
- Az ellenőrzés–értékelés–visszacsatolás folyamatának rendszeressége és következetessége.

5. Etika

Gyakorlatunk során a szakmai etikai normákat követjük.

A szakmai tevékenységünk során biztosítjuk a titoktartást és az információk, adatok felelős kezelését.

6. Szakmai kapcsolati háló

Széleskörű szolgáltatási feladataink megkívánják, hogy a gyermekvédelemben megjelenő valamennyi szereplővel munkakapcsolatot alakítsunk ki. Így kapcsolati hálónk kiterjed a gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátás területére, a gyermekvédelmi hatósági feladatokat ellátókra, az ágazatirányítás szerveire, civil szervezetekre és egyházi jogi személyekre, köznevelési és egészségügyi intézményekre, rendőrségre, ügyészségre, bíróságra,

pártfogó felügyelőkre, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőkre, büntetés-végrehajtási intézetekre, javítóintézetekre, érdekképviselői szervekre, áldozatsegítést és kárenyhítési feladatokat ellátó szervezetekre, a menekülteket befogadó állomásra, illetve a menekültek átmeneti szállására, munkaüggyhatóságra, gyermekjogi képviselőre.

7. A szakmai munka minőségi elemei

A szervezeti rendszerek tudatos működését, tervszerű, belső ellenőrzését *minőségbiztosítási rendszer* kidolgozásával, bevezetésével, működésben tartásával lehet biztosítani. A szervezetek önreflexiója mellett a gyakorlati szakemberek szakmai személyiségének rendszeres megújulása is nélkülözhetetlen. A szakmai szupervízió elérhetővé tétele szakmai célkitűzéseink egyik fontos része. A szupervízió a szakmai személyiség karbantartását, fejlődését támogató eszköz. A képzési rendszer lényegi eleme, általa csökkenthető a kiégés, valamint a szakember önreflexiója révén része a minőségbiztosítás mechanizmusának. Tehát a szupervízió nem csupán az egyes gyakorlati szakember, hanem a szervezet életét, fejlődését is pozitívan befolyásolja.

Munkatársaink szakmai felkészültségének fejlesztése, egységes szakmai szemléletük megformálása érdekében az alábbi eszközökkel élünk:

- Magyar Közlöny online figyelő beállítása a jogi végzettségű dolgozók számítógépén,
- rendszeres esetmegbeszélések, szakmai konzultációk,
- szakmaközi tanácskozások, esetkonferenciák,
- képzések, továbbképzések,
- szakmai programok, konferenciák,
- szakmai tapasztalatcserék, intézménylátogatások,
- szupervíziós lehetőségek kihasználása,
- rendszeres munkaértekezletek,
- szakirodalom tanulmányozása,
- beszámolók készítése,
- rendszeres belső ellenőrzés, visszajelzés,
- közvetítői eljárás alkalmazása a szervezeti és szakmai egységeken belül.

A munka tervezése:

- éves szakmai feladatterv,
- éves ellenőrzési terv mentén, illetve
- munkanapló heti vezetésével történik.
-

8. Vonatkozó jogszabályok

Szakmai programunk a területi gyermekvédelmi szakszolgálatban folyó szakmai munka alapja. Célja a szakszolgálat szakmai egységeiben/csoportjaiban végzett magas színvonalú munkának az elősegítése és összehangolása.

Szakmai programunk az alábbi rendelkezéseket alapul véve készült:

- Magyarország Alaptörvénye (elfogadva: 2011. április 18.).
- a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény,
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. számú törvény,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény.
- a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény,

- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet,
- a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény, és ezen törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Kormányrendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet,
- a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet,
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet,
- a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról szóló 29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet.

9. A Befogadó Gyermekotthon infrastrukturális feltételei

Zárt utcafrontos, családi házas övezetben található a földszintes ingatlan, amelyben egy nagy előtér, négy lakószoba, egy ebédlő-nappali szoba amerikai konyhás kialakítással, egy foglalkoztató terem, egy nevelői-interjúszoba, és a szakdolgozók részére kialakított szociális helység található. A lakórészben külön vizes blokkok találhatóak a fiú és a lány növendékek részére egy fürdőszobával, amelyben két zuhanyzó és mosdó található a 12 férőhelyes otthonban. Az épülethez belső, zárt udvar tartozik. 2023-ban a befogadó otthon gépészeti és energetikai felújítása megvalósult.

10. A Befogadó Gyermekotthon feladata:

- befogadja a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett,
- a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermeket,
- legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt,
- ideiglenesen befogadja azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, illetve
- ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, akit a rendőrség bekísért, mert lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt és ezért ideiglenes gondozást igényel.

A Befogadó Gyermekotthon mindenkori feladata: a beutalt, a befogadott és a nevelésbe vett gyermekek számára otthon nyújtó ellátást biztosítani. A Befogadó Gyermekotthon akkor tölti be jól a feladatát, ha egyrészt biztosítja a gyermek teljes körű ellátását, családi kapcsolattartását, de emellett a gyermek iskoláztatását, terápiás foglalkozásokon való részvételét és a különböző szakemberek gyermekkel való találkozását is meg tudja oldani. Ez utóbbi ugyanis nélkülözhetetlen a gyermek hosszabb távú sorsrendeződése érdekében.

Kiemelt figyelmet fordítunk az újonnan érkezett gyermekek fogadására. A nevelőket és a gyermekfelügyelőket - amennyiben mód van rá – esetmegbeszélésen tájékoztatja a Befogadó Gyermekotthon vezetője a gyermekkel kapcsolatos fontos információkról, hiszen a hatékony kríziskezeléshez a szakmai teamnek a gyermekkel való első találkozás előtt – lehetőség szerint – ismernie kell a beutaláshoz vezető okokat, a gyermek jelenlegi helyzetét, családi kapcsolatait, a krízishelyzetet, amelyből és amiért a gyermek kiemelésre került a családjából. Mindezek ismeretében lehet megfelelően értelmezni és kezelni a gyermek reakcióit, és adekvát segítséget nyújtani számára.

Ezzel párhuzamosan történik a gyermekcsoport felkészítése a gondozott érkezésére, hiszen a kortárs csoport sokat segíthet az érkező gyermek beilleszkedésében, a régi csoporttagok saját nehézségeiből tanulva, empátiával képesek fordulni az új csoporttaghoz. Csoportmegbeszélés formájában a bent élő gyermekek ismertetik az új gondozottal az otthon szokásait, háziarendjét a nevelő segítségével az otthon életébe történő beilleszkedés elősegítése, háziarend, együttélési szabályok megismerése érdekében.

Fokozott segítséget kell nyújtani, hogy a gyermek a helyzetét reálisan lássa, értékelje, félelmeivel, kétségeivel képes legyen szembenézni, saját élethelyzetével, jövőjével kapcsolatos elképzeléseit érvényesíteni tudja.

A Befogadó Gyermekotthonnak folyamatosan készenlétben kell lennie bármilyen személyiségállapotú, bármilyen életkorú, szükségletű, nemű gyermek fogadására.

A Befogadó Gyermekotthon tevékenységében hangsúlyosan jelenik meg a gyermekek teljes körű ellátása mellett családi kapcsolattartásuk, iskoláztatásuk támogatása, és pszichés megsegítésük a trauma-feldolgozásban. Lehetőség szerint segíti a gyermeket a családjába történő visszagondozásban, amennyiben ez nem lehetséges, felkészíti a szakértői bizottság által javasolt gondozási helyre történő elhelyezésre. Mindehhez a megfelelő személyi-tárgyi feltételek, és az igénybe vehető külső szakmai segítők részvétele is szükséges.

A Befogadó Gyermekotthonban feszültségoldó és problémafelismerő terápiás jellegű foglalkozások és családi konzultációs foglalkozások működnek. A traumák feldolgozásának folyamata így kezdődik meg, hiszen minden gyermeknél tetten érhető a tárgyvesztés, egy számára fontos személynek, otthonának, megszokott környezetének, megszokott életmódjának elvesztése. Ez a folyamat feldolgozatlan gyászt, veszteségélményt jelent. Bizalmatlan a rá váró eseményekkel kapcsolatban. Cél, hogy a befogadás időszakában a gyermek és a szakember között bizalmi légkör alakuljon ki. Ehhez a gyermek feltétel nélküli elfogadására, érzelmi támasz nyújtására van szükség a Befogadó Gyermekotthon munkatársai részéről.

A krízis feldolgozásához nyújtott segítség az alábbi lépésekben valósul meg:

- *Individualizált program kidolgozása:* az otthonban dolgozóknak meg kell ismerniük a gyermek képességeit, adottságait, személyiségét, amelyek alapján hatékony fejlesztési lehetőségeket biztosító programok kerülhetnek kidolgozásra.
- *Személyre szabott gondozás, nevelés:* A Befogadó Gyermekotthon dolgozói az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekek vonatkozásában is egyéni nevelési programot hajtanak végre, de nem készítenek egyéni fejlesztési tervet. Az egyénre szabott fejlesztési program előkészületei zajlanak itt: gyermek/család megismerése, problémák, szükségletek feltérképezése.
- *Egyéni napirend kidolgozása:* A disszociális magatartást tanúsító, pszichoaktív szereket használó gyermekek számára egyéni napirend áll rendelkezésre, ezáltal segítve őket, hogy aktív résztvevőjévé váljanak a mindennapi tevékenységeknek. Tervezetten kell figyelembe venni azt is, hogy bizonyos időt egyedül is lehessenek.
- *A gyermek értékelése az elért eredmények visszacsatolásával:* Rendszeres időközönként biztosítani kell a gyermeknek, hogy éréseivel, fejlődésével kapcsolatban egyeztetésre kerüljön sor vele. Erőfeszítései, a képességeihez mért legkisebb teljesítménye is dicsérettel, jutalmazással, a pozitív megerősítés eszközeivel elismerésre kerülnek.
- *Egyéni és/vagy csoportos konfliktuskezelés:* A csoporton belül, a gyermek és a felnőtt között, esetleg a gyermek és korábbi gondozási helye között, valamint a gyermek és családja vonatkozásában.

A Befogadó Gyermekotthonban gondozott gyermekek számára mindennapos feladatként jelenik meg a többségi társadalomban alkalmazott magatartási, viselkedési, öltözködési normák megismertetése, elsajátítása, a megismert normák mindennapokban való alkalmazása, azok beépülése. Önmagukra és környezetükre való igényességben való pozitív elmozdulás, konfliktuskezelési technikák megismertetése.

A legjobb megoldás az, ha a gyermek a beutalás előtti köznevelési intézményben folytatja tovább tanulmányait. Ha ez azonban a nagy távolság vagy más ok miatt nem lehetséges, és új környezetben kell folytatnia iskolai tanulmányait, a Befogadó Gyermekotthonban felzárkóztató képzésben vesz részt, amíg fizikailag, mentálisan képessé válik az iskolarendszerű képzés folytatására. Ebben az esetben szükséges beszerezni a gyermek korábbi iskolájából a tanulmányi előmenetelére vonatkozó információkat, a gyermekvédelmi felelőstől, osztályfőnöktől írásos jellemzést kérni. A fejlesztő pedagógus egyéni felmérést készít, és ennek alapján határozza meg a fejlesztés szükséges területeit.

A Befogadó Gyermekotthonban tanoda működik, ahol a fenti feladatokon túl színtere van a különböző élménypedagógiai alapokra épülő foglalkozásoknak, szociálterápiás csoportfoglalkozásoknak, filmklubnak, iskolai felkészülésnek, fejlesztő foglalkozásoknak is. A gyermek életkorának, neveltségi szintjének megfelelő nevelő célzatú beszélgetések folytatásának.

A holisztikus szemléletnek megfelelően a Befogadó Gyermekotthon nevelői és a gyermekfelügyelők munkájukban együttműködnek:

- Az engedély nélkül eltávozott gyermekek esetében a rendőrhatalósággal, illetve a gyermekvédelmi gyámmal (ha már kirendelt számára a gyámhatóság) a gyermek

felkutatásának érdekében.

- Pártfogó felügyelet, megelőző pártfogás fennállása esetén a pártfogó felügyelővel, megelőző pártfogóval.
- A vármegyei gyermekvédelmi szakértői bizottsággal a gyermekek belgyógyászati, pszichológiai, szükség szerint gyógypedagógiai vagy speciális ismereteket igénylő vizsgálatainak idejéről, a gyermekek azokon történő megjelenésének biztosítása érdekében.
- A vér szerinti családdal és/vagy a család- és a gyermekjóléti szolgálat és központ család gondozóival a kapcsolattartás biztosítása érdekében.
- A beutalt gyermekek tankötelezettségének lehetőség szerinti biztosítása érdekében pedagógusokkal, iskolai szociális munkásokkal, mentor tanárokkal.
- A Nyilvántartási és Elhelyezési Csoporttal, a gyermekvédelmi gyámokkal, valamint az illetékes gyámhatóságokkal a gyermekek elhelyezési tárgyaláson való részvételének biztosítása, kísérése, a tárgyalásra történő felkészítés, valamint az ott történtek feldolgoztatása, kezelése, a gondozási hely elfogadására történő felkészítés, a javasolt gyermekvédelmi gyámmal történő kapcsolat fokozatos kialakítása, és az elbocsátás traumamentes levezetése érdekében.

„Hiszünk a kultúra erejében” megnevezéssel programsorozatot működtetünk, mivel a szakellátott gyerekeknek sajnos a nagy többsége nem olvas szépirodalmat, de egy-egy jó színházi előadással el lehet hozzájuk juttatni az igazán fontos alkotásokat. A program keretében a Befogadó Gyermekotthonban nevelkedő gyermekek rendszeresen látogatnak színházi előadásokat, filmszínházat, hangversenyeket, illetve planetáriumi és egyéb tudományos előadásokon vesznek részt, amelyre a nevelő előzetesen felkészíti őket, a program után pedig megbeszélik, feldolgozzák a látottakat.

11. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A gyermeki jogok biztosítása

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek törvényben meghatározott jogainak védelmét, segíti azok megismerését és érvényesítését. Tájékoztatással kell biztosítani, hogy a gondozott gyermekek és hozzátartozóik megismerhessék a gyermekjogi képviselő személyét és munkáját. A gyermekvédelmi gyám tájékoztatja a gondozott gyermekeket, a befogadó gyermekotthon nevelői pedig az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekeket a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, feladatairól, s arról, miben tud segítséget nyújtani. Emellett minden köznevelési intézményben és a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye székhelyén hirdetmény tájékoztat róla a faliújságon (név, elérhetőség, fogadóóra).

A gyermekjogi képviselő feladatai:

- Segít a gyermeknek panaszai megfogalmazásában, és kezdeményezheti annak kivizsgálását.
- A gyermeket állapotának megfelelő ellátáshoz hozzásegíti.
- Az elhelyezési tárgyaláson képviseli a gyermek érdekét.
- Eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője érdekében, a fenntartó valamint az Érdekképviselői Fórum megkeresése alapján.

A gyermekjogi képviselő jogosult intézményünk működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni, és a helyszínen tájékozódni.

Köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni, minthogy a gyermekek jogait minden olyan természetes és jogi személy köteles megvédeni, aki a gyermek ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

12. Érdekképviselet

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye - ellátottjainak érdekvédelmében – Érdekképviseleti Fórumot működtet.

Az Érdekképviseleti Fórum az intézményi jogviszonyban álló és ellátásra jogosult jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv. Működése a házirendben szabályozott feltételekkel, a szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján történik.

A szabályzat hatálya kiterjed az intézménnyel jogviszonyban álló ellátottakra, és visszavonásig érvényes.

Az Érdekképviseleti fórum feladatai, hatásköre:

- Megvizsgálja az intézményben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek hozzá benyújtott panaszait és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt.
- Az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermekeket, fiatal felnőtteket érintő ügyekben.
- Tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban.
- Javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról.
- Intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.
- Egyetértési jogot gyakorol a lakásotthonok/gyermekotthon házirendjének jóváhagyásánál.
- Együttműködik az gyermekjogi képviselővel, üléseire a gyermekjogi képviselőt meghívja.
- Az ellátott gyermekek, fiatal felnőttek jogérvényesítését és jogorvoslatát segíti, együttműködik az erre hivatott szervezetekkel, e szervezetekhez továbbíthatja az ellátottak azon panaszát, kérését, amely nem tartozik a fórum kompetenciájába.

Az Érdekképviseleti Fórumot az elnök vezeti, és kilenc tagja van: 2 fő ellátott, 3 fő törvényes képviselő, 1 fő fiatal felnőttek képviselője, 2 fő az intézmény dolgozóinak képviselője, 1 fő a fenntartó képviselője. Munkájukat írásbeli megkeresés alapján végzik. A megbeszélésekről döntést hoznak, amelyet javaslatként az intézmény vezetőjéhez beterjesztenek. A vizsgálat eredményéről az érintetteket írásban értesítik.

Az érdekvédelmi szervezettel a jogi és szakmai kereteken belül együttműködésre nyitott, ez irányban elkötelezett a munkáltató.

Panasziog gyakorlása

A gondozott gyermek és/vagy a törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek, illetve a

szolgáltatást igénybe vevők panasszal élhetnek:

- az intézmény vezetőinél,
- az Érdekképviselői Fórumnál,
- az intézmény fenntartójánál,
- a gyermekjogi képviselőnél

az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, továbbá a gyermeki jogok sérelme, illetve az intézmény foglalkoztatottjainak kötelezettségszegése esetén.

HÁZIREND

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szikla Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye

A házirend tartalmazza azokat a szabályokat, jogokat és kötelezettségeket, amelyek betartása az együttélés alapját képezik.

Minden közösségben alapvető követelmény a másik személyiségének, egyéniségének elfogadása, valamint személyes terének, értékeinek tiszteletben tartása. Mindezekhez igazodnia kell az általános viselkedési normáknak, magatartási szabályoknak. Ennek tükrében a házirend hatálya kiterjed a Befogadó Gyermekotthon valamennyi neveltjére, dolgozójára és az otthonban tartózkodó összes személyre, látogatóra.

Az alapidokumentum az alább megnevezettek számára kötelező érvényű:

- a Befogadó Gyermekotthonba beutalt, ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekekre,
- a gyámhivatal által nevelésbe vett,
- gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott nevelésbe vett gyermekekre,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekekre,
- valamint az otthonban dolgozók számára.

A Befogadó Gyermekotthon feladata:

- befogadja a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett,
- a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermeket,
- legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt,
- ideiglenesen befogadja azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, illetve
- ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, akit a rendőrség bekísér, mert lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt és ezért ideiglenes gondozást igényel.

A Befogadó Gyermekotthon mindenkori feladata: a beutalt, a befogadott és a nevelésbe vett

gyermekek számára otthont nyújtó ellátást biztosítani.

A Befogadó Gyermekotthon címe: 7626 Pécs, Szikla u. 5.

Elérhetőségek:

Sasné Szőke Zsuzsanna vezető: 30/691-6184.

Befogadó Gyermekotthon: tel.: 20/74-56-907, e-mail: befogadootthon@baranya.ogysz.hu

Befogadó gyermekotthon rendje

A Befogadó Gyermekotthon napirendje iskolai tanítási időszakban:

TEVÉKENYSÉG	IDŐ
Ébredés, tisztálkodás, rendrakás a szobában	5:30-tól folyamatosan
Reggeli	5:30 – 7:30
Iskolába/gyakorlatra indulás	legkésőbb 7:30-tól
Belső tanoda magántanulóknak és iskolába nem járóknak	8:00 – 13:00
A neveltek otthonba történő visszaérkezése az iskolai és egyéb tevékenységeket követően	12:30-tól folyamatosan
Tanulási idő	14:00 – 16:00 - Elfoglaltság (iskolai, sport, pszichológus) esetén a tanulási idő későbbre tolódik
Uzsonna	16:00
Fejlesztő foglalkozások, kimenő, egyéni szabadidő	16:00 után
Számítógép használat	megegyezés alapján: egy gyermeknek fél órás időintervallumban, párokban egy óra
Vacsora	19:00
Esti tisztálkodás, előkészületek a következő napra, szabadidő	19:30-tól
Lefekvés, villanyoltás	21:00

A Befogadó Gyermekotthon napirendje ünnepnapokon, illetve iskolai szünidőben:

TEVÉKENYSÉG	IDŐ
Ébredés, tisztálkodás, rendrakás a szobában	7:30-tól folyamatosan
Reggeli	8:00 – 8:30
Szervezett vagy egyéni szabadidős programok	9:00 – 13:00
Ebéd	13:00 – 13:30
Csendespihenő	14:00 – 15:00

Szervezett vagy egyéni szabadidős programok	15:00 – 19:00
Számítógép használat	megegyezés alapján: egy gyermeknek fél óras időintervallumban, párokban egy óra
Vacsora	19:00
Esti tisztálkodás, előkészületek a következő napra, szabadidő	19:30-tól
Lefekvés, villanyoltás	21:30

A nyugalom és pihenés érdekében a villanyoltás utáni hangoskodás, telefon, egyéb eszközök használata nem megengedett.

A napirend bármely pontjától eltérni előzetes megbeszélést követően engedélyezett.

A mindennapok elvárásai, kötelességei

Viselkedési normák, magatartási szabályok:

- Tisztelettudóan, segítőkészen kell viselkednek minden embertársaddal szemben.
- Ne zavarj senkit a tanulásában, pihenésében!
- Televíziózás, zenehallgatás, számítógépezés és bármilyen zajjal járó tevékenység során legyenek tekintettel egymásra és a szomszédokra!
- Tankötelezettség teljesíteni kell!
- Engedély nélküli nem hagyhatod el a gondozási helyed!
- A Házirendet be kell tartanod!

Tanulás:

- Minden tanköteles gyermek joga és kötelessége a tanulás, így neked is, ha tanköteles vagy.
- Ha beiskolázott gyermek vagy, akkor kötelességed iskolába járni.
- Ennek hiányában a Befogadó Gyermekotthon tanodájában vagy köteles az oktatásban részt venni.
- Ha igazolatlanul hiányzol az oktatási intézményből, az súlyos következményekkel jár (évismétlés, családi pótlék folyósításának megszüntetése).
- A másnapra való felkészülés ideje a napirendben szerepel. Ezt csak indokolt esetben lehet megváltoztatni (iskolai elfoglaltság, pszichológus, sportkör, szakkör, egyéb rendezvények). Fent említettek következtében megengedett és kötelező az esti tanulás.
- Iskolatáskádat, felszerelésed a tanulás után magad készíted össze másnapra. Amennyiben iskolai felszerelésed pótlására van szükség, előre jelezned kell, mert az eszközök megvásárlása időt igényel.
- A tanulmányi eredményed a nevelők elismerik, értékelik. Ha jól teljesítettél illetve dicséretet kaptál, akkor jutalmazásban részesülsz.

Önállóságra nevelés:

A gyermekek eltérő ismeretekkel és gyakorlati szinttel érkeznek az otthonba, így az önállóság elérése fokozatosan, az egyes gyermek egyéniségét és képességeit figyelembe vevő módszerekkel lehetséges.

Reggeli ébredés:

- 16 éves korodik kezdetben felnőtt segítségével történik az ébresztésed, majd fokozatosan át kell térned az önálló ébredésre.
- 16 éves kor felett a saját felelősséged a megfelelő időben történő felkelés – ébresztőóra/telefon segítségével.

Tisztálkodás:

- Reggel és este elvárjuk tőled az alapos tisztálkodást, fogmosást. Szükség szerint erre napközben is van lehetőség.
- A kisebbek kezdetben segítséggel tisztálkodnak, a nevelők, gyermekfelügyelők a megfelelő higiéniai szabályokra szükség szerint hívják fel a figyelmet.
- Elvárjuk tőled, hogy ügyelj az ápolts és igényes megjelenésre.
- Bármilyen testi elváltozást (kiütés, csipés, sebek, élősködők stb.) azonnal jelezned kell a szolgálatban lévő nevelőnek, gyermekfelügyelőnek.

Házimunka, rendrakás:

- A szekrényedet, ágyadat, íróasztalodat tartsd rendben!
- A közös szobákat magatoknak kell rendben tartani.
- Reggel, iskolába indulás előtt, be kell ágyaznod, rendbe kell tenni a szekrényedet és a szobád. Ezt a szolgálatban lévő dolgozó ellenőrzi és figyelmezteti azt a gyermeket, aki a feladatát nem megfelelően teljesítette.
- A hálósobákba csak azok a gyermekek léphetnek be és ott csak azok tartózkodhatnak, akik az otthonban vannak elhelyezve.
- A heti nagytakarításban neked is részt kell vened életkorodnak megfelelően és tőled elvárható feladatvállalással.
- Az alapvető takarítási ismereteket és gyakorlatot már kis kortól elsajátítják a gyermekek.
- A házimunkák végzése beosztás szerint, heti váltásban történik.
- A kisebb gyermekek kezdetben felnőtt segítséggel végzik a munkákat, törekedve arra, hogy mihamarabb elsajátítsák azokat, és önállóan tudjanak dolgozni.

Egyéb rendelkezések, feladatok, szabályozások

Napos feladatai:

- Étkezések előtt megterítesz az ebédlőben.
- Étkezés után leszeded és letakarítod az asztalt.
- Összesöpörsz és felmosod az ebédlőt.
- Fő étkezések után elmosogatsz, felmosod a konyhát.
- Szükség esetén részt veszel a nagybevásárlásokban.

Ha a napirendtől eltérő időben étkezel, köteles vagy saját magad után elmosogatni.

Mosás, vasalás:

- 15 éves kor felett minden gyermek megtanulja a vasalás és mosás technikáit – 16 éves kortól fokozatosan, felnőtt jelenlétében önállóan végzed a vasalást és a mosógéppel történő mosást.
- A tisztítószerek megfelelő adagolására és a gép beállítására fokozott figyelmet kell fordítani.
- A fehérneműdet és zoknidat esetenként kézzel kell kimosnod.

Zsebpénz:

- Az otthonvezető osztja ki a havi zsebpénzt, több részletben.
- Meg kell tanulnod beosztani a zsebpénzed!
- Ha engedély nélküli vagy eltávol, ezen időtartam alatt nem illet zsebpénz.

Hivatalos ügyek intézése:

- 16 éves kor felett esedékes a hivatalos ügyek, a velük járó teendők fokozatos megismerése és gyakorlása.

Szabadidős tevékenység:

- Minden, egyéni érdeklődésnek megfelelő, önálló szabadidős tevékenység, igény szerinti speciális program (sportkör, szakkörök, zeneiskola, művészeti iskola, könyvtár, uszoda, stb.), valamint a gyermekotthoni/intézményi közös programok.
- Biztosított számodra naponta egy óra irányított tevékenység nélküli szabadlevegőn való

tartózkodás.

Személyes tárgyak:

- Számítógép, laptop, DVD, mobiltelefon, fényképezőgép stb. lehet a tulajdonodban, azonban az otthon dolgozói csak a nevelői szobában leadott készülékekért vállalnak felelősséget.
- Maga döntöd el, miként gondoskodszt készüléked épségéről, biztonságáról.
- Ezen eszközök használata a nyugodt pihenésre való tekintettel 21 óra után nem megengedett, ezért a készülékeket le kell adnod az éjszakai gyermekfelügyelőnek.

Kimenő:

- A kimenő ideje: az otthon napirendjéhez igazodva 16:00-tól 19:00-ig. A meghatározott időponttól eltérni a Befogadó Gyermekotthon vezetőjének engedélyével lehet. A kimenő ideje a gyermekek egészségi állapotára és korára való tekintettel az otthonvezető engedélyével módosítható, amelyet minden esetben írásban rögzíteni kell.
- Kimenő alatt –biztonságod érdekében - a várost nem hagyhatod el!
- Köteles vagy bejelenteni hova távozol, továbbá a megbeszélte időre vissza kell érkezned.
- A kimenő, a magatartási szabályok megsértése esetén megvonható.
- Kimenő alatt is be kell tartanod a viselkedési szabályokat.
- Kerülnöd kell a kimenő alatt is minden olyan tevékenységet, amellyel önmagad vagy mások testi, lelki épségét veszélyeztetheted.
- Fokozottan kell figyelned arra, hogy ne keveredj olyan szituációba, amely büntetőeljárás vonhat maga után.

Eltávozás:

- A befogadó gyermekotthont csak engedéllyel hagyhatod el, pontosan meghatározva az eltávozás helyét, idejét, különös tekintettel a visszaérkezés időpontjára.
- Hazautazás gyámhatósági engedéllyel lehetséges.
- A hazautazásod költségeit az otthon fedezi, de minden esetben el kell számolnod a menetjeggyel. Ellenkező esetben köteles vagy annak árát megtéríteni!

Az engedély nélküli eltávozás:

- Abban az esetben, ha gondozási helyedről önkényesen eltávoztál, visszaérkezésed után – függetlenül attól, hogy önként jöttél-e vissza vagy a rendőrség szállított vissza - legfeljebb 3 napra a kimenőd megvonható, az eset körülményeinek feltárása céljából folytatott egyéni beszélgetések lefolytatása, illetve pszichés megsegítésed céljából.

Ünnepek:

- A karácsonyt, a húsvétot, a ballagásokat, születés- és névnapokat veled együtt megünnepeljük.

Kapcsolattartás:

- Cél, hogy a gyermekek kapcsolattartása családjukkal rendszeres legyen, a szülő-gyermek kapcsolat tovább mélyüljön.
- Lehetőleg minden gyermeknek legyen kapcsolata családjával vagy családja egy-egy tagjával.
- Akinél reális lehetőség van rá, az otthon nevelői, gyermekfelügyelői elősegítik, hogy mielőbb vissza kerülhessen családjába.

Kapcsolattartás módja:

- A látogatás rendje: szerda délután 15 órától 16 óráig, szombaton 10 órától 11:30-ig, illetve az ideiglenes beutalásról vagy nevelésbe vételről szóló határozatban foglaltak szerint.
 - Barát, illetve barátnő látogatását kérésedre a nevelő engedélyezheti.
 - A látogatások lebonyolítása kizárólag a befogadó gyermekotthon fogadó helyiségében történhet, látogatód a lakószobákba nem léphet be és ott nem tartózkodhat.
- A Házirend betartása a látogatók számára is kötelező.

Orvosi ellátás:

- Bármilyen orvosi vizsgálatra felnőtt kísér el (kivéve iskolaorvos, iskolafogász).
- A gyógyszerek adagolása az orvos utasítása szerint és az előírásoknak megfelelően történik.
- A gyógyszerek az otthonban elzárva vannak, azokat a mindenkori beosztás szerinti nevelő, gyermekfelügyelő adja ki, és az ő jelenlétében veszi be a gyermek.

Dohányzás, alkohol és drogfogyasztás:

- Alkohol és mindennemű kábító- és bódítószert használata, birtoklása, az otthonba történő behozatala és terjesztése tilos!

Felelősség:

- Köteles vagy vigyázni az otthon állapotára, berendezési tárgyaira és azok rendeltetészerű használatára.
- Ha szándékosan kárt okoztál, azt a zsebpénzedből köteles vagy megtéríteni.

Panaszjog gyakorlása:

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumánál

- a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén, valamint
- c) a jogszabályban biztosított iratbetekintés megtagadása esetén.

A területi igazgató, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. Te, illetve a szülőd vagy más törvényes képviselő, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A fentiek értelmében az érintettek panasszal fordulhatnak:

- Sasné Szőke Zsuzsanna vezetőhöz (30/691-6184; szoke.zsuzsanna@baranya.ogysz.hu),
- dr. Tóth Gabriella területi igazgatóhoz (20/515-8966; Pécs, Egyetem u. 2.; toth.gabriella@baranya.ogysz.hu),

Jogvédelmi segítséget dr. Ferk Viktória gyermekjogi képviselő nyújt (elérhetősége: 20/489-9655).

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

III. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Virág Befogadó Gyermekotthon Békés Vármegye Szakmai Programja

I. Az intézmény adatai

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Virág Befogadó Gyermekotthon Békés Vármegye

Cím: 5742 Elek, Virág u. 5. szám

Szolgáltatás megnevezése: Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

II.1. Az ellátandó célcsoport jellemzői

A Befogadó Gyermekotthon otthont nyújtó ellátás keretében teljes körű ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a Gyvt. 80/B.§. (3) szerint azonnali gondozási helyváltással, valamint a Gyvt. 57. §. (2) b) szerint beutaló határozat nélkül érintett gyermekek részére vagy nevelésbe vett gyermekek számára. Befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, akik családjuktól vagy gondozási helyükről önkényesen eljöttek, felügyelet nélkül maradtak s önként kérnek segítséget, vagy krízishelyzet miatt, gondozási helyéről kiemelték, valamint a külföldi vagy ismeretlen állampolgárságú gyermek (kísérő nélküli kiskorú), aki kísérő nélkül érkezett hazánkba és rá a Gyermekvédelmi törvény hatálya kiterjedt.

A nyílt és őszinte, biztonságos légkör megteremtése nagyon fontos momentum, hiszen azok a gyermekek, akik hozzánk bekerülnek, leginkább a felnőttekben csalódtak és nehéz nekik újra bennük bízni. A gyermekek többsége rossz szociális környezetből, elhanyagolt állapotban (betegség, élősködők, fertőzések), aluliskolázott családokból, sok esetben bántalmazás nyomaival a testükön érkeznek a Befogadó Gyermekotthonba. Az utóbbi években egyre több a serdülőkori problémák miatt beutalt fiatal, mivel a szülők nem tudják kezelni a gyermek önállósulási törekvéseiből fakadó magatartásproblémákat (pl. iskolai hiányzások, csavargás, alkohol, drog). Nem elhanyagolható a hasonló problémák miatt nevelőszülőktől bekerült serdülőkorúak száma sem. Növekvő tendenciát mutatnak azok, akik maguk kéri szakellátásba történő elhelyezésüket, megromlott és elviselhetetlen családi légkörre hivatkozva. A gyermekek többsége súlyos mentális problémákkal, feldolgozatlan sérelmekkel, túlfűtve, dühvel és haraggal, megbántottan, kétségbeesetten érkeznek a Befogadó Gyermekotthonba. Általában az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek számára jelent nagyobb traumát elhelyezésük, hiszen vérszerinti családjuktól történő elszakadás érhető módon mélyen megrendíti őket. Az első elutasító reakcióik többnyire ebből fakadnak. Az új élethelyzet nehéz számukra, hiszen mindegyikőjük szereti a vérszerinti családját, és oda vágyik, még ha tudja is,

hogy az nem megfelelő számára. Több esetben előfordulhat ez a nevelésbe vett, nevelőszülőnél nevelkedett kisebb gyermekeknél is, ahol a kötődés hasonló mértékű.

II.2. Az ellátandó terület jellemzői

A Befogadó Gyermekotthon Békés vármegye középső részén, 4816 főt számláló városban található. A térséget a magas munkanélküliség, a vidéki élet, és a vele járó szegénység, valamint az abból adódó hátrányok jellemzik. A Befogadó Gyermekotthon a település kertvárosi részén, nyugodt, zöldövezetben fekszik, kétszintes családi házban van, amely nagy udvarral rendelkezik. A Befogadó Gyermekotthon 12 férőhelyes, a gyermekek lakóhelyére kiválóan alkalmas.

A település autóbusszal könnyen megközelíthető, a legközelebb található (15.5 km) nagyváros Gyula, valamint vármegyeszékhelyünk (23.51 km) Békéscsaba, így a kapcsolattartások, a más településen történő iskolába járás könnyen megoldható.

A Befogadó Gyermekotthon 3 - 18 éves életkorú gyermekek befogadására alkalmas, személyi és a tárgyi feltételek alapján. Az öt hálósobából, nappaliból, étkező - konyhából, két fürdőszobából, valamint a gyermekekkel foglalkozó munkatársak részére biztosított helyiségből álló befogadó gyermekotthon, praktikus bútorokkal felszerelve nyújt, kényelmes elhelyezést a gyermekek számára. A szobák tágasak, világosak, otthonosak.

A közös élettérként szolgáló, háztartási gépekkel és elektromos berendezésekkel jól felszerelt konyha és nappali helyiség, valamint az udvar biztosítja a pihenés, kikapcsolódás, szórakozás, közös programok helyszíneit. Egyéni, illetve közös tanulásra a nappaliban és a hálósobákban van lehetőség.

A Befogadó Gyermekotthonban nemek szerint külön-külön szobában kerülnek elhelyezésre a gyermekek. A gyermekek a személyes, otthonról hozott tárgyaikat, tanszereiket, játékaikat maguknál tarthatják, ha szükséges a megőrzésre kellő számú szekrény is rendelkezésre áll.

III.A Befogadó Gyermekotthon alapvető célja, feladatai, alapelvei:

III.1. A Befogadó Gyermekotthon célja

A Befogadó Gyermekotthon célja, hogy biztosítsa az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a nevelésbe vett gyermekek otthont nyújtó védelmét, valamint a krízis ellátást igénylő gyermekek teljes körű ellátását.

Ennek érdekében cél a gyermekek gondozása, fejlesztése, nevelése, életkorának, egészségügyi és mentális állapotának megfelelő kríziskezelése úgy, hogy a gyermekek mihamarabb visszakérülhessenek vérszerinti családjukba. Amennyiben ez nem lehetséges a gyermek jogosult a tartós elhelyezést nyújtó gondozási helyre történő beilleszkedéshez a teljes körű felkészítéséhez nevelőszülői családba, gyermekotthonba.

III.2. A Befogadó Gyermekotthon feladata

Befogadja:

a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett, gyámhatóság által nevelésbe vett gyermeket,

legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt,

ideiglenesen befogadja azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, illetve

ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást biztosít az olyan gyermek számára, akit a rendőrség bekísért, mert lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt és ezért ideiglenes gondozást igényel.

A Befogadó Gyermekotthon mindenkori feladata: a beutalt, a befogadott és a nevelésbe vett gyermekek számára otthon nyújtó ellátást biztosítani. A Befogadó Gyermekotthon akkor tölti be jól a feladatát, ha egyrészt biztosítja a gyermek teljes körű ellátását, családi kapcsolattartását, de emellett a gyermek iskoláztatását, terápiás foglalkozásokon való részvételét és a különböző szakemberek gyermekkel való találkozását is meg tudja oldani. Ez utóbbi nélkülözhetetlen a gyermek hosszabb távú sorsrendezése érdekében.

Kiemelt figyelmet fordítunk az újonnan érkezett gyermekek fogadására. A nevelőket és a gyermekfelügyelőket - amennyiben mód van rá - esetmegbeszélésen tájékoztatja a Befogadó Gyermekotthon vezetője a gyermekkel kapcsolatos fontos információkról, hiszen a hatékony kríziskezeléshez a szakmai teamnek a gyermekkel való első találkozás előtt - lehetőség szerint - ismernie kell a beutaláshoz vezető okokat, a gyermek jelenlegi helyzetét, családi kapcsolatait, a krízishelyzetet, amelyből és amiért a gyermek kiemelésre került a családjából. Mindezek ismeretében lehet megfelelően értelmezni és kezelni a gyermek reakcióit, és adekvát segítséget nyújtani számára.

Ezzel párhuzamosan történik a gyermekcsoport felkészítése a gondozott gyermek érkezésére, hiszen a kortárs csoport sokat segíthet az érkező gyermek beilleszkedésében, a régi csoporttagok saját nehézségeikből tanulva, empátiával képesek fordulni az új csoporttaghoz. Csoportmegbeszélés formájában a bent élő gyermekek ismertetik az új gondozottal az otthon szokásait, házirendjét a nevelő segítségével az otthon életébe történő beilleszkedés elősegítése, házirend, együttélési szabályok megismerése érdekében.

Fokozott segítséget kell nyújtani, hogy a gyermek a helyzetét reálisan lássa, értékelje, félelmeivel, kétségeivel képes legyen szembenézni, saját élethelyzetével, jövőjével kapcsolatos elképzeléseit érvényesíteni tudja.

A Befogadó Gyermekotthonnak folyamatosan készenlétben kell lennie bármilyen személyiségállapotú, bármilyen életkorú, szükségletű, nemű gyermek fogadására.

A Befogadó Gyermekotthon tevékenységében hangsúlyosan jelenik meg a gyermekek teljes körű ellátása mellett családi kapcsolattartásuk, iskoláztatásuk támogatása, és pszichés megsegítésük a traumák feldolgozásában. Lehetőség szerint segíti a gyermeket a családjába történő visszagondozásban, amennyiben ez nem lehetséges, felkészíti a szakértői bizottság által javasolt gondozási helyre történő elhelyezésre. Mind ehhez a megfelelő személyi-tárgyi feltételek, és az igénybe vehető külső szakmai segítők részvétele is szükséges.

A Befogadó Gyermekotthonban feszültségoldó és problémafelismerő foglalkozások és családi konzultációs foglalkozások működnek. A traumák feldolgozásának folyamata így kezdődik meg, hiszen minden gyermeknél tetten érhető a tárgyvesztés, egy számára fontos személynek, otthonának, megszokott környezetének, megszokott életmódjának elvesztése. Ez a folyamat feldolgozatlan gyászt, veszteségélményt jelent. Bizalmatlan a rá váró eseményekkel kapcsolatban. Cél, hogy a befogadás időszakában a gyermek és a szakember között bizalmi légkör alakuljon ki. Ehhez a gyermek feltétel nélküli elfogadására, érzelmi támasz nyújtására van szükség a Befogadó Befogadóotthon munkatársai részéről.

III.3. Alapelvek

A Befogadó Gyermekotthon működésére vonatkozó jogszabályok:

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. számú törvény (a továbbiakban: Gyvt.)

a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet,

a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Békés Vármegye a Befogadó Gyermekotthon szakmai programja alapelveinek Magyarország Alaptörvényében és a Gyvt.-ben meghatározott Gyermeki jogokat tekinti.

A gyermeknek joga van:

a testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéséhez.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon

saját családjában történő nevelkedéséhez,

személyiségének kibontakoztatásához,

fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,

társadalomba való beilleszkedéséhez,
önálló életvitelének megteremtéséhez,

A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal-, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, a Gyvt.-ben meghatározott esetekben és módon választható el.

A gyermeknek joga van – örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez, mely során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallás szabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.

A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családja megismeréséhez és kapcsolattartáshoz.

A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy minden személyét érintő kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségügyi állapotára való tekintettel figyelembe vegyék.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szervnél eljárást kezdeményezzen.

A fentiekén túl, a nevelésbe vett gyermek joga különösen, hogy életkorához, egészségügyi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan

állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő- megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön,

gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze, felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkoztatásokon részt vegyen,

vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa, gyakorolja, valamint hit és vallásoktatásban vegyen részt,

véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,

érdekei képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,

támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetbe való visszatéréséhez, családi környezetbe való visszatérését kezdeményezze,

személyes kapcsolatait ápolhassa,

A gyermek szülője jogainak tiszteletben tartása.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A ***gondozás-nevelés alapelve*** a Befogadó Gyermekotthon valamennyi munkatársának folyamatosan megvalósítandó feladata:

Érzelmi nevelés és biztonság kialakítása,

Értelmi nevelés,

Szociális és társas készségek fejlesztése,

Hatékony tanulási tevékenység kialakítása,

Munkatevékenységre, önkiszolgáló munkára nevelés,

Pályaválasztás segítése,

Szabadidős tevékenység szervezése.

Ennek megvalósításához elengedhetetlen alapelvek

Feltétlen elfogadás elve (feltételekhez nem kötött pozitív előfeltételezés minden emberről)

Empátia elve

Kongruens magatartás elve

A gyermeki jogok maradéktalan érvényesítése

A gyermekek problémáinak egyéni esetkezelése.

Kapcsolattartás a vér szerinti szülőkkel

Láthatás és látogatás biztosítása.

Szelíd, biztonságot nyújtó légkör fenntartása.

Lelkiismereti és vallásszabadság biztosítása.

Hit és erkölcsoktatás szükséglet szerint.

Nevelési alapelvek

Következetes, tiszta, kiszámítható követelmények felállítása

Önálló és csoportmunka iránti fogékonyság és készség kialakítása

Ösztönző rendszerek működtetése

Egyéni bánásmód, egyéni problémakezelés

Motiváció fejlesztése

A gondozási-nevelést végző személyek tevékenységének alapelvei

Jó megfigyelőképesség, mely a gondozási-nevelési folyamat végrehajtásához kell

Szakismereteken alapuló logikus gondolkodás

Pontosság/a feladatokat megfelelő módon és időben kell teljesíteni/

Megbízhatóság

Együttműködési készség

Felelősség

Tapintatosság

Empátia készség

Önfegyelem

Pozitív hozzáállás

A gondozó-nevelő személyek munkájának alapfeltétele, egészségük megőrzése. Ennek érdekében kötelező az időszakos foglalkozás-egészségügyi orvosi vizsgálaton való részvétel.

Fertőző betegségekben szenvedő munkatárs az intézményben nem tartózkodhat, munkát nem végezhet. A jó fizikai állapot mellett pedig a lelki egészség megőrzése is nélkülözhetetlen.

Kialakítási alapelvek

Minden otthonlakó - tekintet nélkül ellátotti státuszára - egyenjogú és egyenrangú.

Minden szakellátásban részesülő fiatalnak, gyermeknek joga, hogy életkorához, fejlettségéhez, egyéb szükségleteihez igazodó közösségben nyerjen elhelyezést.

Az elhelyezés vegye figyelembe az ellátott életkorát, személyiségállapotát, a gyermek élettapasztalatait. Elsődleges a vérszerinti testvérrel való együttlakás.

Minden otthonlakó legyen tekintettel a gondozottak társas kapcsolatára, baráti körére. A szocializációs szerepek elsajátításához, a kisebbekért érzett felelősségvállalás és segítség biztosításához, a Befogadó Gyermekotthonban ellátottak összetétele széles korhatárú és koedukált legyen. Legyen tekintettel az állandóságra, az érzelmi biztonságra és kötődésre.

IV. Szolgáltatások, programok, tevékenységek bemutatása

Személyiség harmonikus fejlődése, szükség esetén személyiségkorrekció.

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek többsége traumatizált, érzelmileg elhanyagolt lelkiállapotban érkezik hozzánk. A harmonikus, nyugodt körülmények megteremtésével segítjük, hogy a gyermekeink tovább ne sérüljenek és az eddig kialakult traumáik enyhüljenek.

Célunk az, hogy mindenki a korának megfelelő személyiségfejlődés útján induljon meg. Feladatunk a gyermekekkel közösen elérni a végleges személyiségkorrekciót, ami lassú folyamat. A pszichés gondozás legáltalánosabb gyakorlati megjelenési formája a bánásmód.

A gyermekekben nagyon erős a szeretetvágy, csak végtelen türelemmel, következetes példamutatással szabad közelíteni hozzájuk. Érzelmi támasz, figyelem hiányában az ellátással kapcsolatos bizonytalanság és félelem tölti be a gyermek tudatát. Ez agresszivitást, nyugtalanságot, ellenségességet, a szobatársak összeférhetlenségét válthatja ki.

A szakellátásba kerülés az állandóan mások által szabályozott és másoktól függő életformái-önmagában pszichés zavarokat okozhat. Ezen ártalmak megelőzése céljából a gyermekek részére a lehetséges legnagyobb önállóságot kell biztosítani. A gyermekek személyes életterét, személyes holmiját tiszteletben kell tartani.

A kisközösség (szobatársak, barátok) az intézményen belül a családi támaszt, az otthon biztonságát képviseli, kellő irányítással az elmaradt vagy hiányos nevelést pótolja, segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakítását.

A személyiség korrekciója mindig szakember irányításával végzett feladat, hiszen a megfelelő gyógyulás csak így érhető el. Ami továbbra is komoly problémát okoz, hogy többségében sajnos csak esetkezeléseket tudunk végezni, mert a traumát kiváltó család ebbe nagyon ritkán

vonható be, pedig csak így érhetnénk el a végső és maradéktalan felépülést. Ehhez a munkához segítséget nyújt a pszichiátria, nevelési tanácsadó, szenvedélybeteg szolgálat szakemberei stb.

Étkeztetés

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő ételt biztosítunk. Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásaink megfelelő külön étkezést biztosítunk. Ugyanígy speciális étrendet biztosítunk a más kultúrkörből érkező főleg külföldi állampolgárságú gyermekek részére annak érdekében, hogy vallásának az étkezésre vonatkozó szabályait be tudja tartani.

Ruhával történő ellátás

A törvényben előírt módon, az aktuális szükségletnek megfelelően látjuk el a gyermekeket ruhaneművel. A ruházat tisztításáról, javításáról gondoskodunk. A ruházat rendben tartásába olyan mértékben vonjuk be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelő, tőle elvárható.

Személyi higiéné biztosítása.

Biztosítjuk a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápoló szereket.

Az oktatás, tanulás feltételeinek biztosítása

Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő gondozott gyermekek számára biztosítjuk a szakképzettség megszerzéséhez szükséges tandíjat, tankönyveket, tanszereket, iskolai felszereléseket, valamint az iskolába járás költségeit. A 14 évnél idősebb, már önállóan közlekedő gyermekeket diákbréttel látjuk el. A 14 évnél fiatalabb gyermekeket kísérővel, juttatjuk el az iskolákba. Délutánonként biztosítjuk az iskolai felkészülést „tanulósobai formában”.

Felzárkóztatás, tehetségfejlesztés

A gyermekcsoport nevelői az iskolai lemaradások csökkentéséért, felzárkóztató, korrepetáló foglalkozásokat szerveznek.

Az intézmény fejlesztőpedagógusainak tennivalói között az általános képességek, tantárgyi ismeretek felmérése és azok életkori szinttel/osztályfokkal való összevetése szerepel. Szükség esetén fejlesztő foglalkozások szervezése, tanulástechnikai ismeretek átadása is feladatuk. Tevékenységi területük közé tartozik továbbá a gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához nyújtott segítség, ha a gyermek adottsága képessége, tehetsége, fejlődési üteme ezt indokolja.

f) Kapcsolattartás biztosítása

A kapcsolattartást szabályozó gyámhivatali határozatnak megfelelően, valósul meg a személyes kapcsolattartás. Amennyiben szükséges, a felügyelt kapcsolattartás is.

A gondozott gyermek részére biztosítottak azok az eszközök (telefon, internet, postai levelezés, utazási összeg biztosítása) amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat.

Szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése

Célunk, hogy a szakellátásban elhelyezett kiskorúak megtanulják, fontos az ember fizikai, lelki és szellemi erejének megújítása. A szabadidő hasznos eltöltésére meg kell tanítani a gyermekeket, ami segít a fáradtság, érzelmi megterhelések és kimerülések esetén.

A gondozott gyermek szabadidejének eltöltésére az ideiglenesen befogadást biztosító otthon gondoskodik a műveltséghez, játékhoz, sporthoz szükséges eszközökről. Ezért a nevelők és külső szakemberek rendszeres szakköri foglalkozásokat szerveznek. Az iskolai szünetek idején táborozási, üdülési lehetőségről gondoskodunk. Előteremtjük a lehetőségét annak, hogy a gyermek hozzájusson a szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló, kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a médiának az ismeretek bővítését szolgáló, erőszakmentes műsoraihoz. Biztosítjuk továbbá a szórakoztató, művészeti, és kulturális tevékenységekhez való hozzáférést.

Zsebpénz biztosítása

A 15/1998 NM. rendelet 82. §-a alapján a 3 éven felüli gondozott gyermeket személyes szükségleteinek kielégítésére havonta zsebpénzzel kell ellátni. A zsebpénzt a csoportvezető nevelő vezeti a zsebpénznyilvántartó kartonon, a felhasználásáról a gyermek maga dönt. Azonban iránymutatást a nevelő alkalmazhat, a hatékony felhasználás érdekében. Ha a gyermek igényli a zsebpénz heti lebontásban is kerülhet kifizetésre. A zsebpénz felhasználásáról minden gyermek maga dönt, de életkorára és fejlettségére figyelemmel, segítséget nyújtunk a vásárlásnál. A gyermek a zsebpénzt szabadon elköltheti, de tilos a zsebpénzen dohányt, szeszes italt, vagy más egészségre káros szert vásárolni.

Az otthon a gyermek zsebpénzének kezelését a működtető intézmény zsebpénzkezelési szabályzata szerint végzi.

Egészségügyi ellátás

A gyermekek befogadásakor általános orvosi vizsgálat keretében kerül sor az anamnézis felvételére, az egészségügyi előzmények felderítésére, szükség esetén a háziorvossal, kezelőorvossal történő konzultációra. Gyermekorvos felügyeli az esetleges speciális diéta betartását is. Biztosítjuk a kezelésekhöz szükséges gyógyszereket, illetve a szakrendelésre való beutalást és kísérést.

j) Egészséges életmódra nevelés

Prevenációs programunk keretében az egészségvesztés megakadályozása, az egészség megőrzése, a betegség kialakulásának megelőzése a szándékunk. Megismertetjük az egészség megőrzésre kedvező és káros tényezőket, tudatosítjuk a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat. Felhívjuk a figyelmet a testmozgás jelentőségére és ehhez lehetőséget is biztosítunk. A tevékenység célja, hogy elősegítsük a gyermekek személyiségfejlődését, társadalomba illeszkedését.

A dohányzás, az alkohol és a drogok jelen vannak a nálunk elhelyezett gyermekek életében, ezért a befogadó gyermekotthonban külön hangsúlyt fektetünk az ártalmak csökkentésére és a fogyasztást megelőző proaktív szemléletű csoportos foglalkozások megszervezésére.

k) Szabad vallásgyakorlás biztosítása

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett minden gyermek és fiatal felnőtt számára biztosítjuk a szabad vallásgyakorlás lehetőségét. A szabad vallásgyakorlás lehetősége a jogszabály megtartásán túl azért is fontos, mert a krízishelyzetben lévő, esetenként idegen kultúrába csöppenő gyermekeknek a vallásgyakorlás biztonságot és támaszt nyújthat.

Hangsúlyt helyezünk a valláshoz illeszkedő étkezési szokások betartására.

l) Önkéntesség, terephely

Intézményünk az önkéntesek munkájának bevonására is nagy hangsúlyt helyez, így tágabb lehetőség nyílik a gyermekek szabadidős foglalkoztatására, mintát nyújtva, értékeket közvetítve számukra. Ez a tevékenység másodlagos eredményként visszahat az önkéntes munkát végzőkre is, formálva empátikus készségüket, társadalmi felelősségtudatukat, harmadlagosan pedig munkatársaink töltődnek fel az önkéntesek lendületétől.

m) Bűnmegelőzés

A gyermekvédelem fontos része a gyermeki jogok megismertetése, a kizsákmányoló felnőtt magatartás felismerése, az elérhető, érdemi segítségnyújtás formáinak közvetítése.

n) A Befogadó Gyermekotthon programjai

A Befogadó Gyermekotthon minden hónapban szervezeten tölti el a szabadidőnek egy részét, mely függ az évszakok jellegzetességeitől és lehetőségeinktől. A gyermekek rendszeresen részt vesznek a városi programokon, iskolai rendezvényeken.

A téli időszakban szívesen szánkóznak, hógolyóznak, hóembert építünk, korcsolyáznak, tavasszal és ősszel kirándulást szervezünk. Nyáron a gyulai fürdőbe megyünk, alkalmazkodunk az évszakhoz a csoportban elhelyezett gyermekek életkorához, egyéb sajátosságaihoz.

V. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja:

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek komplex nevelési gondozási feladatai szempontjából rendkívül fontos, hogy az intézményen belüli szakmai egységekkel és a külső jelzőrendszeri, vagy egyéb más intézményekkel történő együttműködés folyamatos legyen.

V. 1. Az intézményen belüli együttműködés módja

A Befogadó Gyermekotthon vezetője havonta egy alkalommal, illetve szükség szerint munkaközösségi megbeszélést hív össze. A megbeszélés lehetőséget nyújt az otthon működtetését általánosan érintő kérdések, változások, problémák, egyéni gyermekesetek megbeszélésére.

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek és a gondozásukban, ellátásukban érintett szakemberek közötti kapcsolatok tudatos, terv szerinti vezetése, elfogadáson, belátáson alapuló kötődéses, emocionális alapokon álló kapcsolat kialakítása.

Az otthont működtető intézmény mobiltelefon-flottacsomagon keresztül biztosítja, a Befogadó Gyermekotthon valamennyi szakembere számára az egymás közötti térítésmentes telefonálás lehetőségét, elősegítve ezzel a gyors információcserét, áramoltatást.

V.2. Más intézményekkel való együttműködés módja

Széles körű kapcsolatrendszer fenntartása a gyermekvédelemben érintett társintézményekkel, a gondozásba, ellátásba bevont egyéb szolgálatokkal, oktatási intézményekkel, munkahelyekkel, támogatókkal stb.

Az adott, gyermeket érintő szolgáltatást nyújtóval elsősorban az otthon vezetője tart kapcsolatot személyesen és telefonon.

A Befogadó Gyermekotthon hatékony, szakszerű működése, működtetése érdekében az otthon vezetője folyamatos kapcsolatot tart személyesen és telefonon a működtető integrált intézmény vezetőivel, a megyén belül és megyén kívül működő más gyermekotthonok vezetőivel, a Befogadó Gyermekotthonban elhelyezettek illetékes gyámhivatalaival, valamint civil, nonprofit szervezetekkel.

Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Az intézmény szolgáltatásairól az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat, www.ogysz.hu oldalon jelenik meg tájékoztatás.

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A Befogadó Gyermekotthon valamennyi dolgozójának és a gyermekeknek egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére, a kölcsönös tapintatra, udvariasságra, megértésre és ésszerű határokig a toleranciára épül.

A Befogadó Gyermekotthon-vezető köteles:

gondoskodni a dolgozók foglalkozásbeli titoktartási kötelezettségének érvényesítéséről és a gyermekek jogainak tiszteletbe tartásáról.

betartani a Befogadó Gyermekotthont működtető intézmény valamennyi dolgozójára vonatkozó magatartási és titoktartási szabályzatot.

VI. Az igénybevevők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A Befogadó Gyermekotthonban élő minden lakót azonos jogok illetnek meg és azonos kötelességek terhelnek, a gyermek életkorának megfelelően.

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek törvényben meghatározott jogainak védelmét, segíti azok megismerését és érvényesítését.

Tájékoztatással kell biztosítani, hogy a gondozott gyermekek és hozzátartozóik megismerhessék a gyermekjogi képviselő személyét és munkáját. A befogadó gyermekotthon nevelői az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekeket tájékoztatja a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, feladatairól, s arról, miben tud segítséget nyújtani. Emellett minden köznevelési intézményben és az Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Békés Vármegye székhelyén hirdetmény tájékoztat róla a faliújságon (név, elérhetőség, fogadóóra).

A gyermekjogi képviselő feladatai:

- Segít a gyermeknek panaszai megfogalmazásában, és kezdeményezheti annak kivizsgálását.
- A gyermeket állapotának megfelelő ellátáshoz hozzásegíti.
- Az elhelyezési tárgyaláson képviseli a gyermek érdekét.
- Eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője érdekében.

A gyermekjogi képviselő jogosult intézményünk működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni, és a helyszínen tájékozódni.

Köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni, minthogy a gyermekek jogait minden olyan természetes és jogi személy köteles megvédeni, aki a gyermek ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Az ellátásban részesülő gyermekeknek és fiatal felnőtteknek és hozzátartozóiknak, a Gyvt.-ben meghatározott jogaik érvényesülése és érdekvédelmük biztosítása érdekében az intézményben Érdekképviselői Fórum működik. Az Érdekképviselői Fórum a kérelmet megvizsgálja, és véleményt nyilvánít. A panaszt tevő panaszát írásban terjesztheti az érdekképviselői fórum elé.

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumánál az alábbi esetekben:

az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén

a Gyvt. 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes

képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A panasz betérjesztés levélcíme:

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Békés Vármegye 5600 Békéscsaba, Degré u. 59.

VI.1. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat rögzíti a

a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény

A Befogadó Gyermekotthonban dolgozók a törvényben és a szakmai programban előírtakat elfogadják, és tevékenységüket ennek megfelelően végzik.

A nevelői munkát ellátók folyamatos továbbfejlesztésének alapelvei

Célja: A munkatársak teherbíró képességének, kellő önismeretének fejlesztése. A különböző típusú személyiségek egységes nevelési szemléletének formálása, és annak a betartása. Az új dolgozó beillesztésének segítése. Kiegészítő megelőzés.

Napjainkban egyre több gyermekre, fiatalra jellemző a súlyos pszichés zavar, antiszociális viselkedés, mely professzionálisabb felkészülést igényel részünkről. Törekednünk kell arra, hogy a mindig aktuális jogszabály szellemében működjön a Befogadó Gyermekotthonunk. Állandó fejlesztéseket kell alkalmaznunk, mind a tárgyi eszközökben, mind pedig a személyi felkészültségben. Mindenfajta munkavégzéshez szükséges a közös kontrollálás, amit rendszeresen végzünk. Értékeljük az adott időszakot, hibáinkból tanulunk, azt korigáljuk az elkövetkezendőkben. Ezek az értékelő megbeszélések történnek kiscsoportban (egy felnőtt és egy gyermekcsoport), és történnek team megbeszélésekkel.

Továbbá ütemezett tanfolyamok, kötelező továbbképzések az éves továbbképzési tervben szabályozottak szerint segítik munkánkat.

Jelen szakmai programot, mint nevelési alapidokumentumot, a Befogadó Gyermekotthon pedagógus munkakörben foglalkoztatott, továbbá a nevelő munkát segítő, felsőfokú munkatársak együtt nevelőtestület elfogadták.

„Amikor egy gyermek arcára tekintünk, a jövőt látjuk.

Az álmaikra gondolunk, arra, hogy mit tartogat számukra az élet, és mi mindenre lehetnek képesek.”

/Desmond Tutu/

HÁZIREND

A házirend célja és feladata:

A házirend az intézményben élő gyermekek jogai és kötelességei teljesítésének szabályait tartalmazza, a gyermekek életkorához, egészségi állapotához, szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez igazítva a törvényben meghatározott keretek között.

Feladata, hogy a gyermekek és felnőttek számára törvényes, egyértelmű, teljesíthető normákat közvetítsen, ami lehetővé teszi azt, hogy a befogadó gyermekotthoni élet minden területen problémamentesen folyjon.

A házirend hatálya:

A házirend hatálya kiterjed az intézményben élő gyermekekre, fiatal felnőttekre, a gyermekek hozzátartozóira, a látogatókra, az ott dolgozó felnőttekre és egyéb célból belépő valamennyi személyre. A házirend szabályait be kell tartani!

A házirend nyilvánossága:

A házirend előírásai nyilvánosak, minden érintettnek ismernie kell (az intézményben élő gyermekeknek, azon hozzátartozóknak, akik kapcsolatot tartanak a gyerekekkel, gyermekvédelmi gyámoknak, az ott dolgozóknak).

A házirendet - jól látható helyen - kifüggesztve kell tartani, valamint elhelyezni az intézmény vezetőjénél, a nevelőnél 1-1 példányt.

Jogok és kötelességek

Jogod van arra, hogy:

jogaidat és kötelességeidet megismerd, jogaid érvényesítésének lehetőségeiről tájékoztatást kapj, szabadon kinyilvánítsd véleményed, személyed és vagyonedat érintő kérdésekben meghallgassanak, korodnak, fejlettségednek, egészségi állapotodnak megfelelő választ kapj;

érdekeid érvényesítése érdekében a gyermekönkormányzat tagjait szabadon választhatod;

a téged érintő ügyekben az érdekképviseleti fórumnál, a gyermekjogi képviselőnél, törvényes képviselődnél panaszt tegyél;

alapvető jogaid megsértése esetén a törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezz;

az állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondoskodásban, nevelésben, oktatásban részesülj;

kezdeményezd gondozási helyed megváltoztatását, testvériddel való elhelyezésedet;

részt vegyél felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésednek megfelelő szabadidős foglalkozásokon;

szabadon gyakorolhasd hitedet, vallásodat hit- és vallásoktatásban részt vegyél, véleményt nyilváníts a nevelésről, oktatásról, ellátásról; téged érintő kérdésekben meghallgassanak, tájékoztassanak;

támogatást kapj gondozódtól, törvényes képviselődtől a családi környezetbe való visszatéréshez;

kezdeményezd családi környezetbe való visszatérésedet;

ápolj személyes kapcsolataidat, ám tudnod kell, hogy amennyiben ez hátrányosan befolyásolja fejlődésedet, ezen jog megvonható, szüneteltethető;

személyes tárgyaidat használd, és azok védelmet élvezzenek,

utógondozásban, utógondozói ellátásban részesülj;

védelemben részesülj minden fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségedre káros szerek ellen;

emberi méltóságodat tiszteletben tartsák, megvédjenek a fizikai, szexuális vagy lelki erőszaktól;

a TV-ben, rádióban, újságokban, egyéb médiákban a korodnak megfelelő, ismereteidet bővítő műsorokhoz hozzáférj, megvédjünk az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

Kötelességed, hogy:

gondozásod és nevelésed érdekében szüleiddel, törvényes képviselőddel,

gondozóiddal együttműködj, képességeidnek megfelelően tegyél eleget tanulmányi,

munkahelyi és gyermekotthoni kötelezettségeidnek;

tartózkodj az egészségedet, személyiségedet károsító életmód gyakorlásától és az egészségedet károsító szerek használatától (dohányzás, alkohol, drog, szerencsejáték); betartsd a gyermekotthon házirendjét!

A napirendből adódó feladatok

A napirend betartása a gyermekek és felnőttek számára egyaránt kötelező, ettől eltérni csak a gyermekotthon vezető vagy a nevelő engedélyével lehet.

Ha felkeltél, feladatod a környezeted rendbetétele: beágyazás, hálóruhád elpakolása, szobád rendbetétele, mosakodás.

Iskolába, dolgozni nem járó gyermeknek, illetve fiatal felnőttnek is a napirend szerint kell kelnie.

Roszzullét, betegség miatt csak felnőtt tudtával mehetsz orvoshoz.

Betegséged ideje alatt a gyermekotthont csak orvosi vizsgálat céljára hagyhatod el.

Tanulási időben tartózkodj a gyermekotthonban, ettől csak nevelőd engedélyével térhetsz el!

Igyekezz a napirend szerinti étkezési időt betartani.

Nevelőd egyéni elbírálás alapján engedhet el hosszabb kimenőre.

Esti hazaérkezésedkor ne zavarj társaid nyugalma!

A gyermekotthonon belüli munkabeosztást tartsd be! Életkorodnak, tudásodnak megfelelően vegyél részt a gyermekotthoni teendőkben, és végezd el a rád bízott feladatokat!

Napirend

A napi tevékenységek a szükségletekhez igazodnak, így az otthonon belül is eltérő lehet a speciális igényeknek megfelelően.

6¹⁵ Ébresztő, ágyazás

6²⁵ Mosakodás, öltözködés, takarítás a hálóban

7⁰⁰ Reggeli

7²⁵ Indulás az iskolába (aki jár)

9 ⁰⁰ - 9 ⁴⁵	Első tanulmányi foglalkozás (aki nem jár)
10 ⁰⁰ - 10 ¹⁵	Tízórai
10 ³⁰ - 11 ⁰⁰	Szabad levegőn tartózkodás nem irányítottan, felügyelettel
11 ⁰⁰ - 11 ⁴⁵	Második tanulmányi foglalkozás
12 ⁰⁰	Ebéd
14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	Szilencium a hazaérkezésektől függően, valamint szabadfoglalkozás (közben 15 ⁰⁰ uzsonna, majd 15 ³⁰ - 16 ⁰⁰ között, szabad levegőn tartózkodás felügyelettel)
18 ⁰⁰	Vacsora
19 ⁰⁰	Előkészülés a lefekvésre, fürdés.
22 ⁰⁰	Takarodó

Kimenő:

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek, fiatalok esetében az engedély nélküli eltávozás veszélye miatt és a pszichés állapotukra való tekintettel, a kimenő feltételesen engedélyezhető, az alábbi módon:

Hétköznap 14⁰⁰ – 15⁰⁰ óráig, hétvégén: 14⁰⁰ – 16⁰⁰ óra között, kizárólag a nevelővel történő egyeztetést követően. Kivételesen az intézményvezető ettől hosszabb időtartamot is engedélyezhet.

Nevelő vagy gyermekfelügyelő kíséretével a nap bármely szakában engedélyezhető a kimenő, ha arra a Befogadó Gyermekotthon vezetője engedélyt ad.

Magatartás, viselkedési formák, társas kapcsolatok alakításából adódó elvárások

Az otthonban és azon kívül nem szabad szeszes italt fogyasztanod. A fiatal felnőtteknek sem engedélyezett, hogy ittasan térjenek vissza az otthonba. Alkoholt, energiatalt, koffein tartalmú italokat sem hozhatsz be az otthonba, amennyiben mégis talál a felnőtt, az elkobozható.

Az otthon egész területén a dohányzás nem megengedett a gondozottaknak és a felnőtteknek egyaránt! Cigaretta és dohányáru sem hozható be az otthon területére, amennyiben mégis talál a felnőtt, az elkobozható és megsemmisítésre kerül.

Az otthon területére pszichoaktív anyagot nem hozhatsz be! Az otthonban pszichoaktív anyagot nem fogyasztatsz! Drogos állapot észlelésekor a felnőtt a szükséges intézkedéseket megteszi.

Az otthon telefonját használhatod a családdal, gyermekvédelmi gyámmal való kapcsolattartásra, de csak a veled lévő felnőtt tudtával és engedélyével.

Ha a Befogadó Gyermekotthont el szeretnéd hagyni, kimenőre szeretnél menni, beszélj meg a veled lévő felnőttel!

Ha tudomásodra jut, hogy társad veszélybe került, azonnal értesíts felnőttet!

Amennyiben rendkívüli esemény (rosszullét, rongálás, verekedés, baleset stb.) történik veled, továbbá, ha bántalmazás áldozata vagy elkövetője vagy, tájékoztatjuk a szakmai vezetődet és a gyámodat, minden esetben feljegyzést készítünk és az eljárásrendeknek megfelelően megtesszük a szükséges intézkedéseket.

Ha engedély nélkül hagyod el az otthont, vagy nem érkezel meg időre, akkor erről minden esetben feljegyzést készítünk - ez tartalmazza a te feljegyzésedet is - melyet eljuttatunk az otthon vezetőjének, valamint, ha a törvényes képviselőt gyermekvédelmi gyám látja el, számára is megküldésre kerül. Engedély nélküli távollétedet, ha még nem vagy 14 éves - azonnal, ha elmúltál 14 éves - legkésőbb 24 órán belül (de indokolt esetben azonnal) jelentjük a rendőrségen.

Az otthon közösségében élő gyermekként köteles vagy tiszteletben tartani a másik gyermek/felnőtt személyiségi jogait, testi-lelki épségét. Ez azt jelenti, hogy nem okozhatsz senkinek szándékosan kárt, testi vagy lelki fájdalmat, tehát nem bánthatod őket sem szóval, sem tetteleg és téged sem bánthatnak.

A felnőttekkel és társaiddal viselkedj udvariasan! Mindig köszönj, légy előzékeny, megértő, figyelmes!

A szándékos károkozást, a rongálást követően minden esetben a nevelő, az otthon vezetője és szükség szerint a gyermekvédelmi gyám bevonásával kivizsgálás követ. Amennyiben a személyes felelősség és a szándékosság megállapítást nyer, lehetőség van a kárt zsebpénzedből önként felajánlva megtéríteni.

A szomszédoknak is joga van nyugalomban élni, éppen ezért nem szabad a kerítésen átmászni, a szomszédok tulajdonát (kerítés, gyümölcsfa stb.) megrongálni! Az otthon udvarán, az utcán hangoskodni!

A nevelés egyik célja, hogy tanulj meg értékelni a környezeted berendezési tárgyait, hogy szándékosan senkinek ne okozz kárt!

Kapcsolattartás, látogatás rendje, a Befogadó Gyermekotthonból történő eltávozás és visszatérés rendje

Szüleiddel, vér szerinti hozzátartozóiddal az illetékes gyámhatóság határozata alapján tarthatsz kapcsolatot.

Ügyelj arra, hogy hozzátartozóid látogatásuk közben ne zavarják társaid tevékenységét, nyugalomát! El kell fogadnod az otthonban dolgozó felnőtt ezzel kapcsolatos irányítását!

Vendégek fogadására iskolai időszakban 16.00 órától 18.00 óráig, iskolai szünetben és hétvégén az otthonban dolgozó felnőtt engedélyével van lehetőség.

A gyámhatóság által engedélyezett kapcsolattartás útiköltségét az ellátási díjból fizetjük, ezért jegyeidet őrizd meg, kérés nélkül számolj el megérkezéskor a pénzzel, menetjeggyel!

Egyéb eltávozással kapcsolatos útiköltséget családi pótlékból, zsebpénzből kell fizetned!

Kimenő rendje

Az otthonban a személyes szabadságod nincs korlátozva, de az intézmény területét csak a házirendben foglaltak szerint a szolgálatban lévő felnőtt engedélyével hagyhatod el.

A kimenő rendjétől eltérni csak nevelői, illetve otthonvezetői engedéllyel lehet, egyéni elbírálás alapján.

Egyéb általános normák

Gondjaiddal, személyes problémáiddal, kéréseiddel bizalommal fordulhatsz az otthonban dolgozó felnőttek bármelyikéhez. Zsebpénzedet magad költheted el, az ésszerű felhasználás érdekében. Az otthonban dolgozó felnőttek ehhez tanácsokat, segítséget adnak. A havi összeget önállóságod, megbízhatóságod alapján több, vagy akár egy részletben kérheted.

Az intézmény által vásárolt ruha érték átvételét aláírásoddal szükséges igazolni, ezeket eladni, elcserélni nem lehet.

A hozzátartozóidtól, ismerőseidtól kapott értéktárgyak csak akkor maradhatnak nálad, ha annak eredete ellenőrizhető (számla, adásvételi szerződés, nyilatkozat, stb.).

Telefonodat az egészséges életmódra nevelés, a szabadidő hasznos eltöltése és a tanuláshoz való jogod tükrében - az otthon gondozottjai által aláírt, írásbeli megállapodás alapján - takarodókor, közös programokkor és tanuláskor a felnőttnek leadod, aki biztonságosan elzárva megőrzi számodra.

Az internethez való hozzáférés az otthonban ütemezett, nincs engedélyezve takarodó után, közös programokkor és tanuláskor is csak akkor, ha ez a tananyag elsajátításához szükséges.

Társaid személyes tárgyait csak az ő engedélyével, és az otthonban dolgozó felnőttel megbeszélve használhatod.

A saját dolgaidat is csak az otthonban dolgozó felnőttek tudtával adhatod kölcsön. Ha ezt előzetesen nem beszélted meg felnőttel, károkozás esetén nem kérhetsz tőle segítséget.

Lehetőség van arra, hogy értékeidet, pénzedet nevelődnek lezárt borítékban megőrzésre átadd, amit mind a ketten aláírtok.

Tegyél javaslatot életrendünk alakítására, szobád berendezésére, a Befogadó Gyermekotthon díszítésére.

Óvd az otthon berendezéseit! Ha kárt okozol, anyagi felelősséggel tartozol érte.

Különösen szökés után, de kapcsolattartás előtt, után, kimenő előtt, után is a felnőttnek joga van átnézni a táskádat és az italt, dohányt, kábítószer, energiatalt elkobozhatja.

Tudnod szükséges:

A házirendet folyamatosan betartó gyermeket, fiatalt, lehetőségeink szerint jutalmazzuk.

A házirend rendszeres vagy súlyos megsértése szankciót (büntetést) von maga után. Az engedély nélküli eltávozáson lévő gyermeket a távollét időtartamára nem illeti meg a zsebpénz.

A gyermekek részére az alábbi jutalmazás adható:

szóbeli dicséret írásbeli

dicséret otthon vezetői dicséret

kimenő meghosszabbítása

tárgyjutalom

plusz programon való részvétel

jutalom zsebpénz

A házirend megsértése miatti elmarasztalások lehetnek:

szóbeli figyelmeztetés

írásbeli figyelmeztetés

otthon vezetői figyelmeztetés

gondozási hely megváltoztatására javaslattétel

kimenő csökkentése

kimenő megvonása

eltiltás valamilyen programtól

Panaszjog érvényesítésének módja

Amennyiben a gondozásoddal, nevelésoddal, teljes körű ellátásoddal, alapvető jogaiddal kapcsolatban sérelem ér, panasszal élhetsz, illetve panasszal élhet a szülő, a törvényes képviselő, a gyermek érdekeit védő egyéb szervezet az intézmény vezetőjénél, ha van

gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél vagy az Érdekképviselői Fórumnál a problémád orvoslása érdekében.

Az intézmény vezetője, illetve az Érdekképviselői Fórum köteles a panaszodat kivizsgálni és tájékoztatást kaphatsz panaszod kivizsgálásának más módjáról is. A panaszodat beadhatod írásban, de személyesen is elmondhatod. Amennyiben 15 napon belül nem kapsz értesítést panaszod kivizsgálásának eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem értesz egyet, a Befogadó Gyermekotthon fenntartójához az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat 4025 Debrecen, Piac u. 9/B vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhatsz.

Érdekérvényesítés

Érdekeid érvényesítése, vagy érdeksérelmeid miatt a gyermekjogi képviselőt is megkeresheted. Ez történhet telefonon, személyesen és írásban.

Az Érdekképviselői Fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, ha van a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az Érdekképviselői Fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról.

Az Érdekképviselői Fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

A gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerheted, elérhetősége a Befogadó Gyermekotthonban jól látható helyen (faliújságon) ki van függesztve.

Érdekeid érvényesítésében segítségedre lehet a törvényes képviselőd, ha van a gyermekvédelmi gyámod, akivel a találkozást bármikor kezdeményezheted.

Az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás biztosítása

A napirendben meghatározott időszakokban lehetőség van az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodásra.

Ebben az időszakban az otthon udvarán tartózkodhatsz és szabadon megválaszthatod azt a tevékenységet, amit végezni szeretnél, de nem ütközhet az otthon házirendjével.

A megválasztott tevékenységedhez az otthon biztosítja a szükséges eszközöket (pl. udvari játékok, sporteszközök, társasjátékok). A megkapott eszközöket köteles vagy rendeltetésszerűen használni és épségükre vigyázni. A tevékenység végén az elkért eszközöket köteles vagy leadni.

A Befogadó Gyermekotthon belépésre jogosult személyek köre

A gyermekvédelmi szakellátásban részesülőkön, a befogadó gyermekotthoni dolgozókon és a gyámhatóság által feljogosított személyeken kívül a Befogadó Gyermekotthonba belépésre jogosultak köre:

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegyével szerződéses jogviszonyban álló személyek:

fenntartó és képviselője,

a Befogadó Gyermekotthont működtető munkatársa,

közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkező,

megbízási szerződéssel rendelkező,

önkéntes szerződéssel rendelkező,

együttműködési megállapodással rendelkező,

hallgatói/tanulói jogviszonnyal rendelkező,

gyakorlatra érkező, iskolai közösségi szolgálatot teljesítő.

Jogszabály rendelkezése alapján

a gyermekvédelmi gyám és a gyermekjogi képviselő, akinek számára az intézmény területén belül a gyermekek számára könnyen hozzáférhető és négy szemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas megfelelő helyiséget kell biztosítani,

pártfogó felügyelő, aki számára az esetmegbeszélés megtartásához, a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással kapcsolatos egyéb feladatai elvégzéséhez helyszínt kell biztosítani,

kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó a gyámhatóság, illetve a bíróság döntésének megfelelően,

országgyűlési képviselő, amennyiben képviselői igazolványával igazolja személyazonosságát,

az alapvető jogok biztosa vagy a felhatalmazása alapján vizsgálatot végző munkatársa,

az Állami Számvevőszék számvevője, aki számára a belépés mellett biztosítani kell a papír alapú és informatikai eszközökkel kezelt adatnyilvántartó rendszerekbe való betekintést,

az Államháztartási törvény alapján kormányzati ellenőrzést végző személy, aki számára a belépés mellett akadálytalan hozzáférést kell biztosítani valamennyi dokumentumhoz és az informatikai rendszerek archív és élő adatállományhoz,

az Integrált Jogvédelmi Szolgálat jogvédelmi képviselője,

az ügyész igazolványa felmutatásával, az eljárással érintett szerv vagy személy rendelkezésére álló területre,

a rendőrség intézkedés megtétele, illetve eljárással érintett személy meghallgatása céljából.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

IV. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Károly Befogadó Gyermekotthon Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Szakmai Programja

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Károly Befogadó Gyermekotthon Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Szakmai Programja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) alapján készült.

I. Intézményi alapadatok:

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Károly Befogadó Gyermekotthon Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye

Cím: 3532 Miskolc, Károly u. 12.

Telefonszám: 06 46/379-111, 06 46/379-425

E-mail cím: befogadootthon@baz.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 42 fő

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői:

Ellátottjaink fizikailag és mentálisan is megszenvedték a szakellátásba való bekerülésük előtti idők hiányos szükséglet kielégítését, a gondozás, nevelés területén mutatkozó súlyos hiányosságokat. A bekerülő gyerekek iskolai teljesítménye sokszor gyenge, gyakran többszörös évvesztéssel érkeznek vagy egyáltalán nem járnak iskolába. ennek következtében valamennyien direkt reszocializációra és rehabilitációra szorulnak.

Hozzá tartozóik - kevés kivétellel - nem élnek a számukra biztosított kapcsolattartási lehetőségekkel.

Ellátottjaink a gyermekvédelmi szakellátásba való kerülésüket megelőzően zömében szegregált, ill. szociálisan hátrányos, ingerszegény környezetben éltek, gyakran kitéve a szülői elhanyagolás, bántalmazás hatásainak.

Célcsoportnak tekintjük azokat a gyermekeket, ahol:

a gyermek felügyelet nélkül maradt

a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését önmaga vagy családi környezetében súlyosan veszélyezteti

a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátás eszközeivel, védelembe vétellel nem lehet megszüntetni, valamint a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható, emiatt azonnali elhelyezés szükséges

akiket a rendőrség vagy a gyámhivatal ideiglenes hatállyal szakellátásba utalt és a Befogadó Gyermekotthonba helyezett el

akiket a gyámhivatal nevelésbe vett és a Befogadó Gyermekotthonba helyezett el

azt a gyermeket, aki saját maga kéri krízis helyzete miatt gondozását

azt a gyermeket, aki gyermekvédelmi szakellátásból vagy a szülői házból engedély nélkül eltávozott

azoknak a már nevelésbe vett és tartós gondozási helyen élő gyermekeknek, akiket a gyermekvédelmi gyámjuk a Gyvt. 80/B (3) felhatalmazásával, azonnali hatállyal a Befogadó Gyermekotthonba visz, mert kijelölt gondozási helyükön súlyos veszélyeztetettségüket észleli.

azt a külföldi, vagy ismeretlen állampolgárságú gyermeket (kísérő nélküli kiskorú), aki kísérő nélkül érkezett hazánkba és rá a Gyermekvédelmi Törvény hatálya kiterjed.

Ellátandó terület: Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye egész területére terjed ki.

III. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei:

Nyújtott szolgáltatás: otthont nyújtó ellátás

Befogadja és teljes körű ellátást biztosít a hatóságok által ideiglenesen elhelyezett gyermekek részére mindaddig, míg elhelyezésük feltételei fennállnak.

Befogadja a gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott, a rendőrség által bekísért, valamint a befogadásukat kérő gyermekeket.

Befogadja azokat a gyermekeket, akiknek gondozási helyük megváltoztatása folyamatban van.

A felvételt követően gondoskodni kell:

egészségügyi ellátásról

gondozásról (étkezés, ruházat stb.)

nevelés átmeneti biztosításáról

mentális, érzelmi megsegítéséről.

Kiemelt odafigyelést igénylő feladat, melyhez sokrétű információra van szükség.

III.1. Feladatok

Információk beszerzése: az alapellátás családgondozójától, iskolától, óvodától, orvostól, védőnőtől.

Információk továbbítása: szakértői bizottság, nevelőszülő, lakásotthon, gyermekotthon, vér szerinti szülő.

Védettség és biztonságérzet megteremtése (fokozottan ügyelve, figyelve a bántalmazott, zaklatott gyermekekre)

Feszültség okozta pszichés problémák oldása pszichológus, pszichiáter, gyógypedagógus, pedagógus segítségével. Pszichoszomatikus problémák esetén orvosi ellátás igénybevétele.

Elhelyezés előkészítése nevelőszülőhöz, lakásotthonba, gyermekotthonba.

Előkészítés vér szerinti családba történő visszahelyezésre, családba fogadásra.

Teljes körű ellátás megszervezése, biztosítása, gondoskodási feladatok ellátása.

Tanköteles korú gyermek iskoláztatásának megszervezése.

III.2. A célcsoport összetételéből adódó – feladat ellátást befolyásoló - sajátos körülmények

Széles korhatár (3-18 év)

Beutalások (kiemelt) okai:

elhanyagolás,

bántalmazás,

tankötelezettség elmulasztása,

szülők életviteli zavara,

családon belüli devianciák,
bűncselekmény,
prostitúció,
szülő vagy nagyszülő hiánya,
pszichiátriai kezelést igénylő ön és közveszélyes állapot.

Személyiségben rejlő különbségek: szociális, mentális, értelmi, egészségi állapot.

Környezetváltozások, amit traumaként élt meg a beutalt gyermek: többszöri költözködés, iskolaváltozások, családból való kikerülés

Befogadó Gyermekotthonunkban a pedagógiai munka során a pszichés problémák felderítése, kezelése fontos a sikeres munkavégzéshez.

Értelmi fejlődés zavarai: tanulási nehézségek, figyelem, emlékezet, tempóbeli elmaradás, értelmi fogyatékoság, dislexia, diszgráfia, discalculia.

Érzelmi, indulati élet zavarai: hangulati labilitás, gátlásosság, gátlástalanság, önértékelési zavarok.

Vegetatív funkció zavarai: anorexia, bulimia, bevizelés, beszékelés, fokozott fáradékonyság.

Szociális adaptáció zavarai: beilleszkedési kapcsolatteremtési nehézségek, szabályok figyelmen kívül hagyása, el nem fogadása, öngyilkossági hajlam.

Személyiségzavarok: iskolaérettség, beszédképesség, fantázia hazugságok, infantilizmus.

Disszocialitás: hazugságok, iskolakerülés, lopás, hazudozás, alkoholizmus, narkománia, bűncselekmény elkövetése és szexuális deviancia.

A beutalt gyermekek más-más pedagógiai bánásmódot igényelnek: életkoruk, személyiség állapotuk miatt. A családból való kiszakadás megélése mindenkinél egyedi módon történik, amit a nevelőmunka tervezésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni.

III.3. Feladatrendszer fontos elemei

Differenciált gondozás

Csavargó, iskolakerülő gyermeknél oktathatóság kialakítása, tanulási motiváció létrehozása, felzárkóztató oktatás.

Szabadidő megtervezése, személyiség fejlesztő hatásainak kihasználása.

Megfelelő kapcsolattartás kiépítése (család, rokonság, baráti kör).

III.4. Pedagógiai teendők gondozásba kerülőknél

Feszültségoldás, a másság elfogadása.

Csoport felkészítése az új gyermek érkezésére.

Orvosi, pedagógia, pszichológiai vizsgálat előkészítése.

Információgyűjtés.

Egyéni foglalkozás.

Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása.

Csoportba való elhelyezés differenciáltan kell, hogy történjen.

A gyermek gondozásba vételekor figyelembe kell venni a következőket:

- életkor, -
- nem, -
- személyiség állapot, -
- testvérek -
- beutalás oka.

Az összegyűjtött információk alapján a differenciált foglalkoztatásra, a szakemberek, bevonásával kerüljön sor (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus).

III.5. Alapvető pedagógiai feladat

Olyan motivációs bázis kialakítása, amely biztosítja az együttműködést, megteremti az önálló véleményalkotás légkörét, fejleszti az önállóságot, lehetővé teszi az alternatívák közötti választást. Elősegíti a pozitív személyiségfejlődést, megfelelő önértékelést, önkontroll kialakítását. Fontos a házirend és a napirend egyértelmű megfogalmazása, tudatosítása.

Ezek a szabályok olyan pedagógiai jelentőségűek, amelyek a megfelelő életritmus kialakítását segítik, biztonságérzetet nyújtanak, valamint feszültségoldó hatással rendelkeznek.

A Befogadó Gyermekotthonba kerülő gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése, érzelmileg nyitott, másokat elfogadó, együttműködésre képes gyermekek nevelése a cél.

III.6. Az életrend szokásainak kialakítása

Külső normák belső motivációra történő kialakítása.

Reális igények támasztása.

Csoportos és egyéni élettér biztosítása.

A bezártság érzésének oldása (külső programok).

Egyéni szokások elfogadása.

Hagyományok őrzése, ápolása (kisebbségi kultúra, névnap, születésnap, ünnepek).

Vallás gyakorlása.

III.7. A gyermekek létszáma, korösszetétele, neme.

A Befogadó Gyermekotthon 3 évestől 18 éves korú gyermekeket fogad.

Befogadóképessége: 42 fő.

A beutaltak 4 csoportba vannak elhelyezve:

Manócska: 3-8 éves fiúk, lányok 12 fő

Vadvirág: 8-18 éves lányok 12 fő

Bogáncs: 8-14 éves fiúk 11 fő

Kobold: 14-18 éves fiúk 7 fő

A csoportok létszáma, összetétele változó.

Befogadóképesség fölött is fogadni kell a beutaltakat.

Az elhelyezésnél figyelembe szükséges venni, hogy hasonló korú gyermekek kerüljenek egy szobába, az azonos nemű testvérek lehetőség szerint együtt nyerjenek elhelyezést. A kisebb gyermekek külön figyelmet igényelnek, hogy ne legyenek áldozatai a nagyobb gyermekek agresszivitásának.

A családból, otthonról, hozott személyes tárgyait, tanszereit, játékait magánál tarthatja, annak meglétét ellenőrizni kell.

III. 8. Az ellátáshoz kapcsolódó infrastruktúra

A Befogadó Gyermekotthon gépkocsival, villamossal, autóbusszal megközelíthető.

A beutalt óvodás korú gyermekek intézményen belül óvodai foglalkozásban részesülnek.

A tanköteles korú gyermekek megállapodás alapján külső iskolába járnak.

Szabadidős tevékenység

Az intézmény területén lévő udvar játékra, sportolásra nyújt lehetőséget. Közelsben játszótér áll a gyermekek rendelkezésére.

Az otthonban televízió, DVD lejátszó, társasjátékok, ifjúsági, és gyermekkönyvek biztosítják a rekreációs tevékenységet.

Pszichológiai, fejlesztőpedagógiai ellátást biztosítunk, valamint betegszoba áll a gyermekek rendelkezésére.

III.9. Tárgyi és személyi feltételek

A Befogadó Gyermekotthon a következő helyiségekkel rendelkezik:
- lakószobák, fürdőszobák, WC-ék, nappali, nevelői szoba, foglalkoztató szoba, ruharaktár.

Valamint egy közös étkező, mely az épület földszintjén található.

Befogadó Gyermekotthont a szakmai vezető irányítja.

Munkatársai: az NM rendeletben előírt számú és képzettségű

a gyermekek közvetlen ellátását biztosító csoportvezető nevelők, gyermekfelügyelők, gyermekvédelmi asszisztensek

a szakmai egységben nem a gyermekek közvetlen ellátását biztosító fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi ügyintéző, gyermekvédelmi asszisztens.

Tevékenységüket a munkaköri leíráson túl az intézmény belső szabályzatai alapján végzik.

A munkatársak kiválasztásának szempontja:

gyermekvédelmi gyakorlat (megfelelő végzettség)

empátia

széles korhatárú gyermekekhez való pozitív hozzáállás.

Szolgáltatás szabályait az alapidokumentumok határozzák meg:

Szakmai program

Éves munkaterv

Házirend

III.10. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, a gondozási – nevelési - fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja.

Az intézmény általános munkarendje szerinti időszakban érkező gyermeket a felvételi iroda értesítése alapján a Befogadó Gyermekotthon vezetője vagy annak távollétében a gyermekvédelmi ügyintéző, gyermekvédelmi asszisztens fogadja be az otthonba.

Munkaidőn kívül érkező gyermeket a portaszolgálat értesítését követően a szolgálatban lévő munkatárs helyezi el a korának megfelelő csoportba. Ha a gyermek befogadásával kapcsolatban valamilyen probléma merül fel, akkor értesíteni szükséges a szakmai vezetőt.

A gyermeket beszállító hozzátartozónak vagy gyermekvédelmi szakembernek a befogadáskor együtt kell működnie a Befogadó Gyermekotthon munkatársával a gyermek megnyugtató és a szükséges információk átadása céljából.

A befogadáskor meg kell győződni arról, hogy a gyermek adatai, iratai rendelkezésre állnak-e, ezek hiánya miatt a befogadás nem tagadható meg. A hiányzó adatokról, iratokról feljegyzést kell készíteni, utólag pótolni szükséges a dokumentumokat.

A gondozási hely megváltoztatása céljából a Befogadó Gyermekotthonba beszállított gyermeket a területi igazgatóval folytatott előzetes egyeztetés után, a gyermekvédelmi gyám által készített írásbeli feljegyzés egyidejű átadásával lehet befogadni.

A gyermeket be kell mutatni a társainak. Fontos, hogy a beszélgetés derűs, közvetlen légkörben történjen, hogy oldódjon az új gyermek a számára teljesen idegen környezetben.

A gyermeket korának és iskolázottságának megfelelő módon tájékoztatni kell az elhelyezés okairól, körülményeiről, a Befogadó Gyermekotthon házirendjéről, jogairól és kötelességeiről.

A befogadást követően azonnal intézkedni kell a szükséges tisztálkodásról, ruházattal való ellátásról, valamint a fertőzésveszély esetén a gyermek elkülönítéséről.

A gyermek orvosi vizsgálatát a területileg illetékes házi orvos végzi. Sürgős esetben igénybe kell venni az orvosi ügyeletet.

III.10.1. Testi gondozás

Évszaknak megfelelő öltözködés biztosítása

Életkornak megfelelő változatos étkezés (napi ötszöri)

Megfelelő mozgástér biztosítása mozgásigény kielégítése

Egészségügyi problémák kezelése

Szükséges orvosi ellátás biztosítása

III.10.2. Tanulás, művelődés

A tanköteles gyermekek számára a megfelelő oktathatósági szint kialakítása, motiváció megteremtése a tanuláshoz, amelyhez szükséges az alapképzettségi hiányok felderítése, túlkorosságból adódó problémák kezelése.

Tanuláshoz a belső készletés kialakítása, akaraterő, kitartás, feladattudat javítása.

Korrepetáció, játékos formában való tanulás.

Lehetőség szerint (iskolai hiányzások kiküszöbölése érdekében) a befogadó gyermekotthonból iskolába járás

Olvasás megszerettetése mesék, képes újságok, napi sajtó olvasásával.

Tv nézés, ismereteket nyújtó szórakoztató jellegű műsorok megtekintése.

Városi programokon való részvétel.

III.10.3. Rekreatációs tevékenységek

A szabadidős tevékenységek körét az otthon életrendje, napirendje biztosítja, az egyéni különbségek igények figyelembevételével.

A rekreatációs tevékenységek személyiségkorrekcióval és regenerálódó hatással kell, hogy járjanak.

A tanulók részére ebéd utáni pihenő biztosítása, a délutáni tanulás utáni aktív mozgásos, valamint pihentető foglalkozások szervezése, lebonyolítása. Évszaknak megfelelő programok. Az

aktívan eltöltött szabadidős tevékenységek sikerélményt nyújtanak a gyermekeknek és mentálhigiénés szempontból preventív jellegűek.

Fontos formája az önállóság fejlesztésének a csoportos és egyéni kimenők, szabadidő eltöltési módok.

Ki kell alakítani a gyermekekben az igényt a szabadidő kulturált, hasznos, értelmes, eltöltése iránt, mely egyben a személyes regenerálódásukat is szolgálja.

III.11. Módszerek és tevékenységi formák

Követelések, melyek legyenek határozottak, érthetőek, ésszerűek, serkentőek, vagy gátlók, ha az adott helyzet ezt követeli meg.

Meggyőzés, az oktatáson, példákon, bírálatokon, önbírálaton keresztül.

Gyakorlás.

Szoktatás, játék, munka, versengés.

III.12. Motiváló tényezők

Versenyeztetés, dicséret, elismerés, jutalmazás sikerélményének személyes megtapasztalása által.

Érdeklődés felkeltése, és célirányos tevékenységgel való összekapcsolása.

Könnyebb-nehezebb feladatok váltakoztatásával történő gyakorlás.

Életkori sajátosságok, személyiség-, és képességbeli különbségek figyelembevételével.

Séták, kirándulások, városi programok szervezése által.

Személyiségfejlesztő és csoportos foglalkozások alkalmával.

A módszerek megválasztása:

A módszerek megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, személyiségét, szocializáltságát, devianciáját, valamint pillanatnyi mentális állapotát.

A fejlesztő tevékenységeinket az aktuális rövidtávú céljainknak megfelelően tervezzük, és heti lebontásban végezzük.

III.13. Elbocsátás az otthonból

A beutalt gyermeket a felvételétől kezdve tudatosan fel kell készíteni az elbocsátásra, mert a Befogadó Gyermekotthonban viszonylag rövid ideig tartózkodik. Az egyéni és csoportos elbeszélgetés során tudatosítani kell a gyermekekben, hogy a Befogadó Gyermekotthonban senki sem maradhat, ez egy átmeneti állapot az életükben.

A B.A.Z. Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság a gyermek személyiségvizsgálata után elkészíti szakmai véleményét. Az Elhelyezési Szolgálat továbbítja a véleményt az illetékes gyámhivatalnak. Ennek megfelelően keresi a gondozási helyet, ha nevelésbe vételről van szó vagy visszahelyezik a vér szerinti családjába. A családjába történő visszahelyezést általában türelmetlenül várja a gyermek, mivel szeretne minél hamarabb ismét otthon lenni.

Nevelésbe kerülésnél fél az új környezettől, élethelyzet változástól, ezért az egyéni elbeszélgetés során tudatosítani kell a gyermekben, hogy mi fog vele történni. A nevelésbe vételnél hangsúlyozni kell, hogy nem a nagykorúságáig szól az ellátás, valamint, hogy kapcsolattartásra lehetősége van a családjával, hozzátartozóival.

Az elbocsátás előkészítésében részt vesz a Befogadó Gyermekotthon szakmai vezetője, a csoportban dolgozó kollégák, a pszichológus és a fejlesztőpedagógus.

III.14. Dokumentáció

Otthonnapló

Csoportnapló

Pedagógiai vélemény

Feljegyzések, törzslapmásolat, beutaló határozat, befogadás, távozás, körözés nyilvántartás

Orvosi, szakorvosi vélemény

Jegyzőkönyv engedély nélkül visszatért gyerekekről

Személyes iratok

Pszichológiai vélemény

IV. A gyermek fegyelmezésének szabályai

A gyermek emberi méltóságát minden munkatársnak – a legszélsőségesebb esetben is – tiszteletben kell tartania.

Tilos a gyermeket:

Megütni, bármilyen fizikai módon bántalmazni.

Érzelmileg bántalmazni.

Megfélemlíteni.

Sértő kifejezésekkel illetni.

Indulatosan, durván szólítani.

Megszégyeníteni, a kiszolgáltatottság érzését szándékosan erősíteni.

A munkatársak fegyelmezett magatartásával a konfliktusok megelőzhetők.

A nevelőknek, gyermekfelügyelőknek és gyermekvédelmi asszisztenseknek a gyermekek mindennapi életét úgy kell megszervezni, hogy az a gyermekek életkorának, fejlettségének és az együttélés szükségszerűségéből eredő követelményeknek megfeleljen.

Az adódó konfliktusokat, problémákat kellő határozottsággal, következetesen és indulat nélkül kezeljük.

A gyermekekkel való rendszeres beszélgetés során információkat kaphatunk, mely segítségével sok konfliktus előzhető meg.

A megelőzés eszköze a hatékony fegyelmezés, melynek elemei:

Türelem

Akaraterő, kitartás

Önbizalom

Nyitottság

Határozottság

Őszinteség

Barátságosság

Életkori sajátosságok figyelembevétele

A hatékony fegyelmezés módszerei:

A környezet megváltoztatása.

A megfelelő szabályok betartása.

Engedni a gyermek kockázatvállalását határokon belül.

Meghallgatni és kérdezni a gyermeket.

Bizonyos helyeken adott tevékenység tiltása.

A stresszel járó helyzetek kerülése.

Saját hibáiból való tanulás, dicséret, jutalmazás a helyes viselkedésért.

Jutalmazás, büntetés

A Befogadó Gyermekotthonban nevelkedő gyermekeknél folyamatosan fejleszteni kell az értékelés iránti érzékenységüket.

A jutalom elősegíti, hogy a helyes viselkedés gyakrabban forduljon elő a jövőben.

A büntetés, a rossz viselkedésforma csökkenését segíti elő.

A jutalmazás, büntetés mindig függ a gyerek életkorától, temperamentumától, személyiségi állapotától. A

jutalom és az ajándék fogalma nem összekeverendő.

Nem a gyermeket büntetem, hanem a viselkedését.

A hatékony büntetés kritériumai:

időbeni egybeesés (a vétket azonnal kövesse)

jóvátételi lehetőség (viselkedésben, cselekvésben korigáljon)

feloldó hatás (az egyensúly helyreállt a büntetés után)

A jutalmazási területek:

a gyermek erkölcsi magatartása

szellemi tevékenysége

ügyességi tevékenysége

A büntetésnek mindig következetesnek, kiszámíthatónak és egyértelműnek kell lennie.

Ha a büntetéshez megfelelő magyarázatot fűznek, akkor az két oldalról is növeli a gyerek biztonságát. Egyrészt pontosan informálja tettei következményéről, másrészt hozzásegíti, hogy a kihágás miatt érzett szorongás magához a kihágáshoz kapcsolódjon.

Különösen káros hatású, ha a gyereket olyanért büntetik, amit nem szándékosan követett el.

Jutalmazás:

tárgyi jutalom (édesség, kabala, könyv)

szóbeli dicséret

rendkívüli kimenő

Büntetés:

kimenő megvonása

közös programon nem vehet részt

V. Az ellátás igénybevételének módja

Ideiglenes gondozás keretében a gyermeket saját kérésére is befogadjuk, de az otthont nyújtó ellátás igénybevételét minden esetben hatósági intézkedés alapozza meg.

Az otthon dolgozója az általa végzett tevékenységéért felelősséggel tartozik. Az okozott kárt köteles megtéríteni.

Munkahelyi viselkedésével sem a gyermekek emberi méltóságát, sem az intézet jó hírét nem sértheti.

A dolgozók csak a kijelölt helyen dohányozhatnak.

Az otthon valamennyi dolgozóját a gyermek és hozzátartozói egészségi állapotával, családi- és egyéb körülményeivel kapcsolatos tudomására jutott adat, tény vonatkozásában titoktartási kötelezettség terheli.

A dolgozók az ellátottak személyes szabadságát és szeméremérzetét kötelesek tiszteletben tartani. Ettől kivétel csak a „Korlátozás szabályai” megfelelő pontja.

Az otthon dolgozója munkájáért az ellátottól, annak szülőjétől, rokonaitól pénzt, ellenszolgáltatást nem várhat el. Biztosítás kedvezményezettje nem lehet, vagyonából hasznot nem húzhat.

VI.2. A hatékony nevelés alapelvei:

Szeretet-elfogadás a kudarcok és hibák ellenére.

Ne a személyt, a viselkedést bíráljuk, értékeljük.

Hallgassuk meg, figyeljünk rá.

Bizunk meg a gyermekben, így ő is bizalommal közeledik felénk.

„Fontos vagy nekem” biztassuk.

Tanítsuk meg önfegyelemre, szabjunk értelmes, betartható és állandó határokat.

VI.3. Fontos tudnivalók:

A gyerekek sokkal inkább abból tanulnak, amit a felnőttek tesznek, nem abból, amit mondanak. Ha rájövünk, hogy tévedtünk ismerjük el.

Ezzel nem veszítjük el, hanem megnyerjük a gyermekek bizalmát.

Legyünk egyértelműek, következetesek.

Ha dühösesek vagyunk, ne értékeljünk, ne fegyelmezzünk.

Tilos csúfolódnival, ijesztgetni, fenyegetni.

Adjunk a gyerekeknek elég időt és figyelmet.

Ha valamilyen negatív dolgot kell mondanunk a viselkedéséről, párhuzamosan annyi pozitív dolgot is keressünk és mondjuk el neki.

Az aktuális problémák okán ne hánytorgassuk fel a régi sérelmeket, cselekedeteket.

Legyünk korrektek, határozottak, barátságosak.

Ne ordítsunk, ne veszekedjünk. A halk szó sokkal eredményesebb.

Ne felejtjük el, hogy a ránk bízott gyermek is követhet el hibákat.

Az alapelveket a dolgozóknak egymás iránti viselkedésükben is be kell tartani, hogy képesek legyenek hosszú távon hatékonyan dolgozni.

VI.4. Az otthonban dolgozók személyiségjegyei:

Jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás

Gyors helyzetfelismerés és döntésképeség

Pontosság, megbízhatóság, együttműködési készség

Felelősségérzet

Elkötelezettség

Tolerancia, és másság tolerálása

Akaraterő

Szocializáló képesség

Tekintély, amely tapasztalaton alapul

Empátia készség

Önfegyelem, kudarctűrő képesség

Pozitív hozzáállás

Konfliktus megoldó képesség

Nyitottság, humorérzék

VI.5. Szakmai követelmények:

Az otthonban dolgozók munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak alapján és a befogadó gyermekotthon munkarendje, a műszakbeosztások és a szakma általános elvei alapján kötelesek elvégezni.

A szakmai tevékenységek végzésének alapvető követelménye a magatartási szabályok, az etikai elvárások elfogadása és betartása.

A munkakört megfelelő szakképesítéssel rendelkező dolgozó láthat el.

A szakképesítéssel nem rendelkező dolgozó, ha munkahelyét meg szeretné tartani, köteles szakképesítést szerezni.

Köteles a dolgozó továbbképzési kötelességeinek eleget tenni, csoportértekezleten, otthonértekezleten részt venni, képezni magát.

VI:6. Sajátos magatartási szabályok

A gyermek képviselőjében kell eljárni, minden lépésnél az ő érdekeit kell szem előtt tartani.

Viselkedése legyen fegyelmezett, udvarias a hivatali ügyintézésben és az ellátottak hozzátartozóival szemben.

Legyen felkészülve minden váratlan eseményre, őrizze meg higgadtságát, nyugalmát, szükség esetén kérjen segítséget rendőri szervtől.

Legyen rugalmas, segítse a szorongó, depressziós gyermek oldódását közös tevékenységgel.

A dolgozók kísérjék figyelemmel és hallgassák meg a gyermek kéréseit, vegyék figyelembe, hogy ezek a gyerekek több figyelmet és megértést várnak.

Meg kell a gyermeknek tanulni, hogy lehet hibázni.

A családtagokat úgy kezeljük, ahogy azt mi is elvárnánk, ha hasonló helyzetbe kerülnénk.

Egyszerűen és érthetően kell fogalmazni a félreértések elkerülése érdekében.

Szakmai és emberi szempontból felelősen kell viselkedni.

A Befogadó Gyermekotthon dolgozói egy szakmai csapatként dolgoznak.

Egymást támogatva, segítve és tiszteletben tartva a másik véleményét végezzék munkájukat.

A Befogadó Gyermekotthon dolgozói tevékenységük gyakorlása során közfeladatot ellátó személynek minősülnek (Gyvt.15.§ (7) bekezdés).

VI.7. Érdekvédelem

A Gyvt. tartalmazza az érdekvédelemmel kapcsolatos feladatokat és lehetőségeket.

A Befogadó Gyermekotthonban élő gyermekek érdekeik képviselésére érdekképviselési fórumot működtethetnek, illetve gyermekönkormányzatot hozhatnak létre. Az érdekképviselést Befogadó Gyermekotthonunkban az „Érdekképviselési Fórum” szavazati jogú választott tagjai látják el.

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyerekek panaszaikkal közvetlenül az alábbi személyekhez fordulhatnak:

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye területi igazgatója, igazgató helyettese.

Befogadó Gyermekotthon szakmai vezetője

Gyermekjogi képviselő (elérhetőségét jól látható helyen ki kell függeszteni a csoportokban).

VII. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A minőségbiztosítás elemei:

A munkatársaknak tisztában kell lenniük, hogy milyen nehéz és sokrétű munkát kell végezniük. Felvételkor tájékoztatni kell a gyermekek problémáiról, az adott csoport gondozási-nevelési és működési szabályrendszeréről (házirend, SZMSZ, napirend, gondozási-nevelési feladatok). A gyermekvédelemben dolgozóknak alkalmas személyiséggel, előképzettséggel és tapasztalattal is kell rendelkezniük szakmájuk műveléséhez. Az otthon munkatársai a személyiségükkel dolgoznak, ami érzelmileg is kimerítő számukra.

A szakmai elfásultságuk megelőzése érdekében a következő minőség biztosítási elemeket szolgáltatjuk:

Esetmegbeszélések

Konzultációk

Továbbképzések, önképzések

Szupervízió

A mindennapokban a gyermekekkel foglalkozó munkatársak a teljes személyiségükkel vesznek részt és a gyermekeknek is a teljes személyiségükre hatnak. A gyermekekre való pozitív irányú hatni tudás a dolgozók legfontosabb kívánatos személyiségvonása.

VIII. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyén belül:

Nyilvántartási és Informatikai Szolgálat

Területi Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság

Elhelyezési Szolgálat

Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálat

Örökbefogadási Szolgálat

Közvetítő és Kríziskezelő Szolgálat

Külső kapcsolatok:

Szülő, rokonság

Gyámhivatal

Települési önkormányzat

Óvoda, iskola

Orvos, védőnő

Gyermekjóléti intézmények

Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság

Rendőrség

Ügyészség, bíróság, pártfogók

Fiatalkorúak bv. intézete

Az otthon nyújtó teljes körű ellátást biztosító intézmények

Kapcsolattartás

Szülőkkel, hozzátartozókkal kapcsolatot tarthat az illetékes gyámhivatal által meghatározott kapcsolattartási helyen és időben.

Formái:

Levelezés

Ajándékozás, csomagküldés

Telefonkapcsolat

Látogatás

Időszakos kapcsolattartás

A Szakmai Program megvalósításáért a Befogadó Gyermekotthon dolgozói a szakmai vezető irányításával felelősek.

HÁZIREND

A házirend célja, hogy a Befogadó Gyermekotthon adottságait figyelembe véve biztosítsa az egységes rendet és eljárásokat, valamint meghatározza a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

E szabályok ismerete és elfogadása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy nyugodt, otthonos légkörben élhessünk és dolgozhassunk.

A gyermek alapvető jogai:

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy családban nevelkedjen, ehhez mindennemű segítséget megkapjon, védelembe részesüljön, kizárólag anyagi okok miatt családjából ne kerülhessen ki.

Joga van ahhoz, hogy emberi méltóságát, lelkiismereti-, vallásszabadságát tiszteletben tartsák, figyelembe véve kulturális és etnikai hovatartozását.

Joga van vér szerinti családjá megismeréséhez és kapcsolattartáshoz, segítséget kapjon vér szerinti családjába való visszakerüléshez, személyes kapcsolatait ápolhassa.

Joga van ahhoz, hogy szabadon elmondhassa véleményét, megismerje jogait, meghallgassák személyét, vagyónát érintő kérdésekről, figyelembe vegyék véleményét.

Joga van a szabadidős és egyéb szervezett programokon való részvételre.

Joga van ahhoz, hogy állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, s lehetőleg testvéreivel együtt kerüljön elhelyezésre.

Joga van szabadon gyakorolni vallását, eljárhat vallási közösségekbe.

Joga van képességeinek, érdeklődésének megfelelő pályát választani, arra iskolai képzésbe felkészülni.

A gyermek kötelessége:

Együttműködni az őt segítő felnőttekkel, tevékenyen részt venni az otthon életében.

Képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének.

Tartózkodjék az egészséget károsító életmód gyakorlásától és az egészséget károsító szerek használatától.

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett valamennyi gyermek felelős a rendért, tisztaságért, a helyiségek berendezéseinek megóvásáért.

Minden gyermek köteles az Otthonban és azon kívül ápoltan és tisztán megjelenni.

Társaival, nevelőivel, más felnőttekkel udvariasan, tisztelettudóan viselkedni.

Mások személyiségét sértő megnyilvánulás minden formája tilos!

Köteles szobáját, szekrényét rendben tartani.

Hetente egy alkalommal nagytakarítást végezni felnőtt irányításával.

Az irodában csak nevelővel együtt különösen indokolt esetben szabad tartózkodni.

Személyes szükséglet kielégítésére zsebpénz jár. A gyermek zsebpénzét szabadon elköltheti, de egészségkárosító terméket nem vásárolhat.

Engedély nélküli eltávozás időtartama alatt nem adható zsebpénz.

Az intézményben és az intézményen kívül szeszestalt fogyasztani TILOS!

Az intézmény épületén belül a dohányzás mindenki számára TILOS!

TILOS az önbíráskodás!

Az otthonba érkező gyermek a magával hozott értékeit (ruházat, pénz, ékszer stb.) köteles leadni nevelőjének. A ruházat leadását követően az Otthon által biztosított ruhát használja.

Saját ruha használata esetén felelősséget vállal annak meglétéért.

Lányok és fiúk egymás szobáját csak felnőtt felügyelettel látogathatják.

Tudomásul veszi, hogy engedély nélküli távozás esetén a csoportban szabadon hagyott személyes dolgokért az Otthon nem vállal felelősséget.

Az Otthon területét csak engedéllyel lehet elhagyni.

TILOS mindenfajta szerencsejáték!

Mobiltelefont az Otthonba érkezéskor minden alkalommal le kell adni, majd eltávozáskor újra magához veheti.

Saját személyes tárgyat, ruhát eladni, elcsereálni, kölcsönadni TILOS!

Más személyes tárgyaihoz, ruháihoz nyúlni engedély nélkül nem szabad.

Az étkezés ideje és rendje

A gyermekek napi ötszöri étkezésben részesülnek, melynek időpontját a napirend határozza meg.

Beteg vagy liszt érzékeny, cukorbeteg stb. gyermek étrendjét biztosítani kell.

Kötelesek az étkezdében kulturáltan viselkedni.

Evőeszközt az étkezőből kivinni tilos!

Az asztalok és az étkező tisztaságára ügyelni kell!

Az igazoltan távollévők enivalóját a felnőtt köteles félretetetni.

Közegészségügyi okokból a lakószobákban élelmiszer tárolása TILOS!

Az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás biztosítása (kimenő rendje)

A gyermekek csak a nevelő engedélyével és tudtával hagyhatják el az Otthont.

Kimenőt 14 évét betöltött gyermek kaphat.

Kimenő nem engedélyezhető a beutalást követő egy hétig, engedély nélküli eltávozás után vagy fegyelmi vétség elkövetése esetén.

A kimenő ideje alatt az utcán, járművön nincs kiabálás, csúnya beszéd, rongálás, más emberekben megbotránkoztatást kiváltó viselkedés.

Csoportos kimenő: - nevelő, gyermekfelügyelő kíséretével

Egyéni kimenő: - nevelő, gyermekfelügyelő engedélyével

- kimenős papírral

- megfelelő magatartás, tanulmányi munka

Kedd és csütörtök 14.00 -17.30-ig.

Szombat, vasárnap és ünnepnapon 10.00 -17.30-ig.

Iskolai szünetekben a gyermek magatartása, viselkedése szerint rendkívüli kimenő adható.

Kapcsolattartás

Az ideiglenesen elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek kapcsolattartását a gyámhivatali határozat szabályozza.

Ajándékozás, csomagküldés, látogatás, levelezés és telefonon történő kapcsolattartás.

A hozzátartozó köteles a látogatásra kijelölt helyen tartózkodni.

A szülő köteles a látogatás során együttműködni az intézmény munkatársaival és a házirendet betartani.

Ha a szülő a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető állapotban (alkoholos, drogos befolyásoltság) érkezik vagy fertőző beteg a gyermekét nem látogathatja.

Ajándékot, csomagot a gyermek átvehet, de az nem tartalmazhat könnyen romló élelmiszert, alkoholt, dohányárut, kábítószer.

Idegen személy és látogató a Befogadó Gyermekotthon területén és csoportjaiban engedély nélkül nem tartózkodhat!

Gyermekotthonba belépésre jogosultak:

Fenntartó és képviselője

Üzemeltetés

Gyakorlatra érkező hallgató

Iskolai közösségi szolgálatot teljesítő

Gyermekjogi képviselő

Pártfogó felügyelő

Kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó

Alapvető jogok biztosa

Kormányzati ellenőrzést végző személy

Rendőrség, nyomozóhatóság

Panaszjog érvényesítés módja:

Ha elégedetlen vagy az ellátásoddal, vagy sérelmesnek érzed a felnőttek intézkedését, panasszal fordulhatsz az alábbi személyekhez, illetve fórumokhoz, akik kötelesek eljárni az ügyedben.

Csoportvezető nevelő

Szakmai-vezető

Gyermekönkormányzat

Érdekképviselői fórum

Területi Igazgató

Gyermekjogi képviselő

Amennyiben úgy érzed, hogy további méltánytalanság ér, nem vagy megelégedve az ügyedben eddig hozott döntésekkel, intézkedésekkel, a gyermekjogi képviselőhöz fordulhatsz, aki kivizsgálja a panaszodat, problémádat és írásban értesít annak eredményéről.

Mindezek a jogok nem csak Téged, hanem szüleidet, illetve törvényes képviselődet is megilletik.

Gyermekönkormányzat

A gyermekönkormányzatot az otthonban élő gyermekek közgyűlése választja meg. Az otthon közössége tagokat jelölhet a gyermekönkormányzatba. Minden gondozottnak joga és lehetősége, hogy társait, gyermekotthonát képviselje a gyermekönkormányzatban.

Az önkormányzat maga választja meg a vezetőjét. Munkáját a Szervezeti és Működési Szabályzat alapján végzi, s azt a közgyűlés által választott felnőtt segíti.

A gyermekönkormányzat illetékességi területén:

döntéseket hoz, amelyeket minden gyermeknek és fiatal felnőttnek be kell tartania,

képviseli, illetve eljár az őket megválasztó gyermekközösség érdekében.

Érdekképviseleti Fórum

Amennyiben nem sikerül a sérelmet más módon orvosolni, fordulhatsz az érdekképviseleti fórumhoz. A fórum tagjainak aktuális névsora és elérhetősége a gyermekcsoportba mindenki számára elérhető (ki van függesztve).

Az érdek-képviseleti fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az érdekképviseleti fórum véleményt nyilváníthat és javaslatot tehet a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben az intézmény vezetőjénél.

Napirend

6.30	Ébresztő
6.30-7.15	Tisztálkodás, iskolába készülődés
7.15	Reggeli az iskolásoknak
7.30	Reggeli a csoportokban maradt gyermekeknek
7.35	Iskolába indulás
7.45	Csoportátadás
8.00-9.00	Lakóegység rendbetétele
9.00-11.30	Foglalkozások heti terv alapján
10.00	Tízórai
11.30-13.00	Ebéd (csoportonként, életkornak megfelelően)
12.15-14.00	Csendes pihenő óvodásoknak
13.00-14.00	Csendes pihenő fiú – lány csoportnak, iskolások érkezése, készülődés kimenőre
14.00-15.30	Foglalkozások heti terv alapján, házi feladat elkészítése, tanulás
15.30	Uzsonna
15.45-16.00	Iskolaotthonosok érkezése
16.00-17.45	Szabadidős tevékenység (játék, olvasás, sport)
17.45-18.15	Vacsora
18.15-19.00	Szabad foglalkozás
19.00-19.45	Fürdés, esti teendők elvégzése, óvodás gyermekeknek lefekvés
19.45	Csoportátadás
20.00-21.00	TV nézés, egyéni beszélgetés
21.30	Villanyoltás

Későbbi film megtekintése a csoport napi magatartásától függően az életkori sajátosságok figyelembevételével.

A csoportok napirendjében az aktualitásnak megfelelően változások lehetnek.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

V. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros Befogadó Gyermekotthonai Szakmai Programja

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Alföldi Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Alföldi Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Cím: 1081 Budapest, Alföldi utca 9-13.

Telefonszám: 06-70/683-8076

E-mail cím: befogadootthon@fovaros.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 40 fő

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árnvas Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árnvas Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Cím: 1121 Budapest, Árnvas út 40./ b.

Telefonszám: 06-30/374-5463

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Erzsébet Királyné Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Erzsébet Királyné Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Cím: 1145 Budapest, Erzsébet királyné útja 6/b.

Telefonszám: 06-20/498-9132

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 32 fő

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Magvető Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Magvető Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros

Cím: 1174 Budapest, Magvető utca 11.

Telefonszám: 06-20/498-9132

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

A Befogadó Gyermekotthon Szakmai Programja egyben az otthonban folyó nevelés célját, alapelveit, módszereit tartalmazó nevelési alapidokumentum.

1. A Befogadó Gyermekotthon célja, feladata:

A Befogadó Gyermekotthon a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros részeként, olyan sajátos színtere a gyermekvédelmi szakellátásnak, amely megszakítás nélküli munkarendben a nap 24 órájában fogad be gyermekeket.

A Befogadó Gyermekotthon kiemelt szereppel bír a fővárosi gyermekvédelmi szakellátás befogadó, ki- és átgondozó munkájában, a kísérő nélküli kiskorúak ellátásában, továbbá az országos krízisellátásban (beutaló határozat nélkül érkező gyermekek).

Az évente átlagosan 500 beutalás több mint 80 százalékát kitevő ideiglenes hatályú beutalásokból – a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros szakmai szolgálatainak és a Befogadó Gyermekotthon összehangolt tevékenységének köszönhetően – a gyermekek egyharmada rövid idejű gondozás után visszakerül családjába.

1.1. Befogadó Gyermekotthon

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros a központi telephelyen és három további telephelyen biztosít otthont nyújtó ellátást.

A 1081 Budapest, Alföldi utca 9-13. székhelyen működő Befogadó Gyermekotthon engedélyezett férőhelyének száma 40 fő, a szolgáltatói nyilvántartásba vétel határozatlan időre szól. A Befogadó Gyermekotthon az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátására, valamint a speciális és különleges ellátást igénylő gyermekek integrált ellátására is alkalmas. Kísérő nélküli kiskorúak ellátását biztosítja meghatározott férőhelyszámmal, továbbá beutaló határozat nélkül érkező gyermekek számára nyújt krízisellátást. Három csoport koedukáltan működik, egy csoport csak lányokat fogad.

Az Árnyas Befogadó Gyermekotthon (1121 Budapest, Árnyas u. 40./b.) telephelyén 12 engedélyezett férőhelyen működő befogadó gyermekotthon működik, amely eltérő fejlődésmenetű, speciális és/vagy különleges ellátást igénylő gyermekek integrált ellátására is alkalmas, terápiás befogadó gyermekotthonként is igénybe vehető. Elsődleges feladata az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek számára teljeskörű ellátást nyújtani. Indokolt esetben anonim elhelyezést is biztosít.

Az Erzsébet Befogadó Gyermekotthon (1147 Budapest, Erzsébet királyné útja 6/B) telephelyén az engedélyezett férőhelyek száma 32 fő, a szolgáltatói nyilvántartásba vétel határozatlan időre szól. A Befogadó Gyermekotthon ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint speciális és különleges ellátást igénylő gyermekek integrált ellátására is alkalmas. Kísérő nélküli kiskorúak ellátását biztosítja meghatározott férőhelyszámmal, továbbá beutaló határozat nélkül érkező gyermekek számára nyújt krízisellátást.

A Magvető Befogadó Gyermekotthon (1174 Budapest, Magvető utca 11.) telephelyén az engedélyezett férőhelyek száma 12 fő, a szolgáltatói nyilvántartásba vétel határozatlan időre szól. A gyermekotthon speciális, valamint különleges ellátást igénylő gyermekek integrált ellátására is alkalmas. Elsődleges feladata az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek elhelyezése. Indokolt esetben anonim elhelyezést is biztosít.

1.2. A Befogadó Gyermekotthon szakmai működését meghatározó dokumentumok

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Alapító Okirata

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata

A Befogadó Gyermekotthon Szakmai Protokollja

A Befogadó Gyermekotthon Házirendje

1.3.A Befogadó Gyermekotthon szakmai szolgáltatásainak alapelvei

A gyermek legjobb érdekének figyelembevétele.

Az intézmény szakmai függetlensége.

Az intézmény szakmai szolgáltató jellege.

Az intézmény nyitottsága, átláthatósága.

A szakmai szolgáltatások megfelelő színvonalának biztosítása.

A diszkrimináció tilalma.

Az integráció alapelve.

A normalizáció alapelve.

A – fenti alapelvekből származtatható – szükséglet szerinti ellátás elve.

A decentralizáció elve.

Az együttműködés alapelve (minden gyermekvédelmi szolgáltatóval és szolgáltatással, a kliensekkel és azok hozzátartozóival).

2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Évente több mint 1000 gyermek kap teljes körű ellátást a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros Befogadó Gyermekotthonaiban. A gyermekek 60 százaléka krízisellátottként érkeznek. Életkorukat tekintve 70 százalékban érkeznek a 12 éven felüli gyermekek.

Célcsoportnak tekintjük azokat a gyermekeket és családjaikat, ahol:

a gyermek felügyelet nélkül maradt,

a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését ön maga, vagy családi környezete súlyosan veszélyezteti,

a gyermek veszélyeztetettségét a gyermekjóléti alapellátás eszközeivel, védelembe vétellel nem lehet megszüntetni, valamint a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható, és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, valamint: akiket a rendőrség, vagy a gyámhivatal ideiglenes hatállyal szakellátásba utalt és a Befogadó Gyermekotthonban helyezték el, akiket a gyámhivatal nevelésbe vett és a Befogadó Gyermekotthonban helyezték el.

azt a gyermeket, aki saját maga kéri krízis helyzete miatt gondozását, azt a gyermeket, aki gyermekvédelmi szakellátásból, vagy a szülői házból engedély nélkül eltávozott, azt a külföldi, vagy ismeretlen állampolgárságú gyermeket (kísérő nélküli kiskorú), aki kísérő nélkül érkezett hazánkba és rá az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.) hatálya kiterjed.

A fentiekben túlmenően a Befogadó Gyermekotthon célcsoportját képezheti, és befogadásra kerülhet az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek.

3. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A Befogadó Gyermekotthon célja

A Befogadó Gyermekotthon célja, hogy biztosítsa az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a nevelésbe vett gyermekek otthon nyújtó védelmét, valamint a krízis ellátást igénylő gyermekek teljes körű ellátását.

Ennek érdekében cél a gyermekek gondozása, fejlesztése, nevelése, életkorának, egészségügyi- és mentális állapotának megfelelő kríziskezelése úgy, hogy a gyermekek mihamarabb

visszakerülhessenek vérszerinti családjukba. Amennyiben ez nem lehetséges, a gyermek jogosult a tartós elhelyezést nyújtó gondozási helyre történő beilleszkedéshez a teljes körű felkészítésére (nevelőszülői családba, gyermekotthonba).

A Befogadó Gyermekotthon feladata

A Befogadó Gyermekotthon feladatait alapvetően a Gyvt., valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (továbbiakban: NM rendelet) határozza meg. A Befogadó Gyermekotthon az otthont nyújtó ellátás keretében biztosítja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett, számára:

a teljes körű ellátást

különleges ellátást biztosít a tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő, valamint a kora miatt sajátos szükségletekkel bíró három év alatti gyermek számára,

speciális ellátást biztosít a súlyos személyiségfejlődési zavarokkal küzdő, illetve a súlyos pszichotikus, vagy neurotikus tüneteket mutató, továbbá a súlyos beilleszkedési zavarokkal küzdő vagy súlyos antiszociális magatartást tanúsító, valamint az alkohol, drog és egyéb pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek számára,

a speciális ellátás keretében támogatjuk a gyermek korához, állapotához és szükségleteihez igazodó oktatását, szakképzését, foglalkoztatását, valamint ápolását, szocializációját és reszocializációját, továbbá rehabilitációs és rehabilitációs kezelését,

a gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről engedély nélkül távozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt (krízis ellátás).

A Befogadó Gyermekotthon elsődleges specifikuma a krízisintervenció, hiszen a bent töltött időszak alatt a bekerülési krízis (bekerülés okai, körülményei) más korábbi traumatikus élményeket is előhívhat (elhanyagolás, veszélyeztetés, bántalmazás). A befogadás ideje alatt meg kell ismerni a gyermek személyiségállapotát, szükségleteit, probléma megoldási és indulatkezelési mintázatait. Ezek olyan információk, melyek a gyermek elhelyezésében meghatározó szerepet játszanak, illetve kijelölik azokat a feladatokat, melyek hatékony segítségként szolgálhatnak a gyermek és a család megsegítésében. A krízis időszakában a feszültség, szorongás oldása mellett, elsődleges feladat az, hogy meglássuk a tényleges problémákat, a felszínen megjelenő tünetek okait, felmérjük a gyermek és a családja erőforrásait. Így határozzuk meg azt az alapot, melyre a nem megfelelő működésmódok kiigazítása érdekében építkezni lehet. Az otthon munkatársainak ezért feladata, hogy segítséget nyújtsanak a gyermeknek és családjának, működési problémáikat felismerjék és a megoldási lehetőségeket megtalálják.

A Befogadó Gyermekotthon feladata tehát a gyermek befogadása, támogatása és segítése abban az átmeneti időszakban, amikor krízist él át.

A szakmai munka alelvei

Az intézmény munkatársainak mindenkor az ellátásban részesülő gyermek érdekeit képviselve kell működniük úgy, hogy az alábbi alelveket betartsák.

A Szakmai Program alelveit Magyarország Alaptörvényében és a Gyvt-ben meghatározott Gyermeki jogok jelentik

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon:

saját családjában történő nevelkedéséhez,

fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,

társadalomba való beilleszkedéshez,

önálló életvitelének megteremtéséhez.

A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, a Gyvt-ben meghatározott esetekben és módon választható el.

A gyermeknek joga van – örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátási formában – a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez, mely során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és szólásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.

A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz. A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy minden személyét érintő kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségügyi állapotára való tekintettel figyelembe vegyék.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén eljárást kezdeményezzen (például: otthonvezető, nevelési igazgatóhelyettes, gyámhivatal, gyermekvédelmi gyám, gyermekjogi képviselő) vagy/és érdekképviselői fórumhoz forduljon.

A fentiekén túl, az ideiglenes hatállyal beutalt, valamint nevelésbe vett gyermek joga különösen, hogy életkorához, egészségügyi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan:

állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó, gondozásban,

nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő, megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön,

gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze, felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon részt vegyen,

vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit és vallásoktatásban vegyen részt,

véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,

gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,

támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől, családi környezetbe való visszatéréséhez, családi környezetbe való visszatérését kezdeményezze, személyes kapcsolatait ápolhassa, utógondozásban részesüljön.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermek kötelessége különösen, hogy

gondozása és nevelése érdekében gyermekvédelmi gyámjával az ellátásában érintett munkatársakkal, segítő szakemberekkel, az oktatási intézmény dolgozóival együttműködjön, képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének

tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészségét károsító szerek használatától.

A vérszerinti szülő joga, hogy

a gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyeiben képviselni.

a nevelésbe vett gyermek szülője, ha szülői felügyeleti joga nem szűnt meg, jogosult arra, hogy:

gyermeke gondozójától, gyermekvédelmi gyámjától a gyermeke elhelyezéséről, neveléséről,

fejlődéséről rendszeres tájékoztatást, a kapcsolattartáshoz segítséget kapjon,

a gyámhatóságtól gyermeke gondozási helyének megváltoztatását kérje,

a gyermeke családba történő visszahelyezése érdekében a települési önkormányzattól - a nevelésbe vétel okának elhárításához, a körülmények rendezéséhez, a gyermeke családba való visszailleszkedéséhez - segítséget kapjon,

a Ptk. családjogra irányadó szabályainak megfelelően a gyermeke sorsát érintő lényeges kérdésekben a gyermeke nevének meghatározásáról, illetve megváltoztatásáról, tartózkodási helyének kijelöléséről, iskolájának, valamint életpályájának megválasztásáról - meghallgassák.

A vérszerinti szülő kötelessége.

gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani,

gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,

gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,

gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni, - a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni,

az intézmény házirendjét betartsa.

A nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásra feljogosított szülője jogosult és köteles

a gyermeke gondozását ellátó személyekkel, intézményekkel, a gyermekvédelmi gyámmal - a nevelés érdekében - együttműködni,

gyermekével - törvényben meghatározott módon - kapcsolatot tartani.

A gyermek gondozásában résztvevő munkatársak, segítő szakemberek, a működtető szervezet (továbbiakban munkatársak) jogai, kötelességei

A munkatársak jogosultak és kötelesek arra, hogy a szakellátásba került gyermeket gondozzák, neveljék, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást- valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsák.

A munkatársakat megilleti, hogy a gyermek nevelkedését, gondozását, fejlesztését, felzárkózását segítő ellátásokról tájékoztatást, segítséget kapjon.

Az intézmény munkatársait, mint közfeladatot ellátó személyeket megilleti a biztonságos munkavégzéshez szükséges jogvédelem, sérelem esetén a szükséges eljárás megindítása.

A krízisekkel terhelt nevelési-gondozási tevékenység szakszerű végzéséhez jogosultak a Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Gyermekvédelmi Szakszolgálat által biztosított képzésre, továbbképzésre, konfliktuskezelésre, szupervízióra. Joguk és kötelezettségük a személyes adatvédelem, az információk titkos kezelése.

A munkatársak kötelesek a Befogadó Gyermekotthonban gondozásban lévő gyermekkel együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani, gyermeket az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni, gyermeknek jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni, gyermek jogainak érvényesítése érdekében a szükséges

intézkedéseket megtenni, gyermek ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

A gyermekvédelmi szakellátásban dolgozók büntetőjogi védelme

A törvény kizárólag azokat a közfeladatot ellátókat kívánja fokozott büntetőjogi védelemben részesíteni, akiknek a zavartalan, rendeltetésszerű tevékenysége a közösség szűkebb vagy tágabb körének érdeke. A közfeladatot ellátó személy feladatait jogszabály alapján látja el, közérdekű tevékenységével kapcsolatban az állampolgárookra közvetlenül hatásokkal bíró intézkedéseket hozhat.

Közfeladatot ellátó személynek minősül a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott munkakörben, a gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott személy e tevékenysége gyakorlása során (Gyvt. 15.§. (7)).

Aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó személyt jogszerű eljárásban erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntettet követ el és egy évtől öt évig, aki az erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. /2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk) 310.-311.§/

Jogvédelem és érdekérvényesítés

A gyermeki jogok védelmének biztosítása a működtető támogatásával a gyermekjogi képviselő segítségével is elérhető. A gyermekjogi képviselő ellátja a Befogadó Gyermekotthonban élő gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekeink törvényben meghatározott jogainak védelmét, segíti azok megismerését, alkalmazását. Tájékoztatással biztosítjuk, hogy gondozott gyermekeink és hozzátartozói megismerhessék a gyermekjogi képviselő személyét és munkáját. A csoportban dolgozó munkatársak is tájékoztatják a gondozott gyermekeket a képviselő elérhetőségéről, feladatiról, s arról, miben tud segítséget nyújtani. Emellett telephelyeken hirdetmény tájékoztat a nevről, elérhetőségéről, fogadóórájáról.

A gyermekjogi képviselő feladatai:

Segít a gyermeknek panaszai megfogalmazásában.

Kezdeményezi annak kivizsgálását.

A gyermeket állapotának megfelelő ellátáshoz hozzásegíti.

Az elhelyezési értekezleteken képviseli ez ügyben a gyermek érdekét.

Eljár a gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője érdekében az Érdekképviselési Fórum megkeresése alapján.

A gyermekjogi képviselő jogosult intézményünk működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni, és a helyszínen tájékozódni.

Köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni.

A gyermekjogi képviselővel való élő kapcsolat kialakítása érdekében a Befogadó Gyermekotthon legalább évi egy alkalommal fórumot szervez a gyermekek és a fiatalok számára, ahol a gyermekjogi képviselő egy aktuális téma köré szervezve a találkozót tájékoztatja az ellátottakat működéséről, és lehetőséget biztosít az érdemi, nyílt párbeszédre, a gyermekeket, fiatalokat foglalkoztató kérdések, problémák megvitatására.

Befogadó Gyermekotthon feladatellátásáról, szolgáltatásainak ismertetése a szolgáltatást igénybe vevőkkel a szükségleteik és igényeik figyelembevételével történik.

4. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

4.1. Intézményen belüli együttműködés

A gyermekotthon, feladatainak végrehajtása érdekében rendszeres kapcsolatot alakít ki és tart fenn valamennyi szakemberrel, szolgáltatóval, intézménnyel és hatósággal, akik/amelyek a gyermekvédelmi tevékenységben részt vesznek.

Kiemelt jelentőségű számunkra a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros rendszerén belüli kapcsolatok hálózata.

A Befogadó Gyermekotthonok közötti és az intézmény egyéb szolgálataival közötti kapcsolattartást a heti rendszerességgel megtartott vezetői értekezletek biztosítják, amelyeken az otthonok vezetői és a nevelési igazgatóhelyettes is részt vesznek. Az otthonokban dolgozó munkatársak részvételével, havi rendszerességgel szervezünk esetmegbeszélőt. Ennek keretében nyílik lehetőség a befogadó gyermekotthonok szakmai munkájának összehangolására, és a más telephelyen szolgálatot teljesítő munkatársak tevékenységének megismerésére. A szakmai team együttesen szervezi a társintézmények látogatását, szakmai tapasztalatcserék bonyolítását, továbbképzéseken való részvételt, különféle szakmai anyagok elkészítését.

A Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság és az Elhelyezési Szolgálat munkatársaival szoros együttműködés keretében végezzük a szakértői vizsgálatok lebonyolítását, illetve az elhelyezési tanácskozások előkészítését. A csoportban dolgozó nevelők és/vagy az otthonvezető a gyermekek szakértői vizsgálaton való megjelenése, a hatékony információáramlás és a gyermekekkel kapcsolatos adekvát szakmai vélemény kialakítása érdekében aktívan együttműködnek a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vezetőjével és szociális munkásaival. A gyermekotthon pszichológusa heti egyeztetéseken vesz részt a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságvizsgáló pszichológusaival és a Befogadó Gyermekotthon más telephelyein dolgozó pszichológusokkal.

A gyermekotthonban ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve krízisellátásban részesülő gyermekek egészségügyi ellátásában nagy segítséget nyújt a Területi Gyermekvédelmi

Szakszolgálat Budapest Főváros központi épületében működő „betegszoba”, az intézmény orvosa heti egy, ápolónője heti két alkalommal látogatást tesz otthonainkban.

A gyermekek gondozási helyének kiválasztása és a tervezési megbeszélések előkészítése, lebonyolítása érdekében a nevelők és/vagy az otthonvezető napi szinten konzultálnak az Elhelyezési Szolgálat vezetőjével és ügyintézőivel. Munkatársaink elősegítik a gyermek és a kirendelt (eseti) gyermekvédelmi gyám, illetve a javasolt gyermekvédelmi gyám, együttműködésének kialakulását.

4.2. Szakmai együttműködés társintézményekkel

A Befogadó Gyermekotthon az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt aktív munkakapcsolatban áll az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársaival, az oktatási intézmények pedagógusaival, gyermekvédelmi felelőseivel, kerületi rendőrkapitányságokkal, valamint szükség esetén kirendelt pártfogó felügyelővel, egészségügyi, pszichiátriai ellátást nyújtó intézményekkel.

A Befogadó Gyermekotthont az intézmény gyermekjogi képviselője rendszeresen látogatja.

Az intézményen kívüli kapcsolatrendszerben elsődleges helyen szerepel az alapellátás keretében tevékenykedő család- és gyermekjóléti szolgálat. Munkatársával történő intenzív együttműködés meghatározó a beutalás időszakában. A bekerülés előhívja a gyermek és családja legerősebb motivációit és erőfeszítéseit a családban történő nevelkedés további biztosítása érdekében.

A gyámhatóságokkal a beutalások időszakában intenzív a munkakapcsolat. A gyámhivatalok szabályozzák a kapcsolattartást, a Befogadó Gyermekotthon Házirendjét figyelembe véve. A gyámhivatali beutalás és elhelyezés közötti időszakban, minden a gyermek szempontjából fontos eseményről, változásról átadásra kerül az információ.

A rendőrséggel évről évre gazdagodó és egyre szerteágazóbb a munkakapcsolat. Ebben szerepet kapnak a bűnmegelőzéssel, illetve az áldozattá válás megelőzésével kapcsolatos felvilágosító programok, a körözések hatékonyság és felkutatások érdekében. Említésre méltó a kábítószer elleni közös fellépés, alkalomadtán a tanúvédelmi programban való részvétel biztosítása is.

A gyermekek oktatási intézményeivel intenzív a kapcsolat. Ezt részben a kölcsönös tájékoztatás, részben pedig a nevelésükkel kapcsolatos azonos pedagógiai megközelítés kialakítása teszi szükségessé. A napi kapcsolattartás az iskolalátogatás ellenőrzését is biztosítja.

Nagy fontossággal bír még a fővárosi egészségügyi intézményekkel való kapcsolattartás. A Befogadó

Otthonon belül működő egészségügyi részlegen a Heim Pál Gyermekkórház munkatársai biztosítanak 24 órás ügyeletet. A Befogadó Gyermekotthonon belüli szakszerű orvosi-egészségügyi ellátáson túl, az egészségügyi részleg aktív közreműködésével biztosítjuk a szakorvosi rendeléseken való részvételt, illetve a kórházi ellátások igénybevételét.

Intézményünk terepgyakorlati helyként áll rendelkezésre az országban működő, szociális szakembereket és pedagógusokat képző középiskolák és felsőfokú intézmények számára.

Fontos, szemléletformáló tevékenységként tekintünk az önkéntesek munkájára és igyekszünk egyre nagyobb teret biztosítani számukra.

Támogatóink, a konkrét materiális támogatási formákon túl, különféle segítő szervezeteken keresztül, rendszeres szabadidős programok szervezésében, vezetésében, gondozási feladatokban segítik napi tevékenységünket.

5. Az ellátás igénybevételének módja

Ideiglenes gondozás keretében a gyermeket saját kérésére is befogadjuk, de az otthont nyújtó ellátás igénybevételét minden esetben hatósági intézkedés alapozza meg. A döntés meghozatalára jogosultak a Gyvt alapján: a gyámhivatal, a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés végrehajtási intézet parancsnoka.

Az elhelyezés szempontjai telephelyek szerint

A gyermek abban a gyermekcsoportban kapja meg a szakellátás által nyújtott személyes segítséget, ahol egyéni szükségleteinek, igényeinek kielégítésére és problémáinak kezelésére a lehető legjobb esély nyílik.

A gyermek Befogadó Gyermekotthonon belül történő elhelyezése függ:

az életkorától,

nemétől,

pszichés és fizikai állapotától,

lakhelytől,

iskolától,

a beutalás okától,

a szülővel történő kapcsolattartás biztosításának lehetőségétől,

a korcsoportok összetételétől.

Ezeket a szempontokat minden esetben együtt kell kezelni a testvérek együtt történő elhelyezésének követelményével.

A telephelyek befogadás szerinti elsődleges profilja

Alföldi Befogadó Gyermekotthon, 1081 Bp. Alföldi utca 9-13.

Gézengúz csoport: Kisgyermek/óvodás korú gyermekek 0-6 év közötti fogadása, testvérek együttes elhelyezése. Gondozásuk, nevelésük minden esetben a csoporton belül történik (az óvodai nevelési program szerint).

Célike csoport: elsősorban 6 –14 év közötti gyermekeket befogadó, koedukált formában működő csoport, alkalmas a testvérek együttes elhelyezésére, különleges szükséglettel bíró és így fokozott védelmet és gondoskodást igénylő iskoláskorúak elhelyezésére.

Bóbíta csoport: elsősorban 12 év feletti kiskamasz, kamasz leányok, testvérek.

Abigél csoport: elsősorban 14 év feletti, magatartási problémákkal, deviáns viselkedéssel küzdő kamaszlányok. Gondozási helyükről, családjukból engedély nélkül eltávoztak, akik fokozott felügyeletet igényelnek. (krízisellátottak). Továbbá itt történik a kísérő nélküli kiskorú

Árnyas Befogadó Gyermekotthon 1121 Budapest, Árnyas utca 40./b.

Befogadó Gyermekotthonunkat elsősorban 3 és 18 év közötti gyermekek ellátására tervezzük. Kiemelt figyelmet szánunk a magatartási problémákkal, deviáns viselkedéssel küzdő gyermekekre és természetes feladat a speciális és/vagy különleges szükségletű, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek befogadása, terápiás ellátása.

A gyermekotthon vegyes életkorú, koedukált gyermekcsoportként testvérek együttes elhelyezését is tudja biztosítani, valamint indokolt esetben anonim elhelyezésre is lehetőség van.

Erzsébet Befogadó Gyermekotthon 1145 Bp. Erzsébet Királyné útja 6/b

Domonkos csoport: 14 év feletti magatartás problémás fiúk, valamint a gondozási helyükről, családjukból engedély nélkül eltávoztak, akik fokozott felügyeletet igényelnek, kísérő nélküli kiskorú kamasz fiúk fogadása.

Egon és Krízis csoport: 14 év alatti fiúk, testvérek esetében leányok is.

Magvető Befogadó Gyermekotthon 1174 Bp. Magvető utca 11.

Ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekeket befogadó gyermekotthon.

Vegyes életkorú, koedukált gyermekcsoport. Azonnali gondozási hely váltással érintett gyermekek, testvérek együttes elhelyezését tudja biztosítani, valamint indokolt esetben anonim elhelyezést biztosít.

6. A Befogadó Gyermekotthon által nyújtott tevékenységek leírása

a gyermek krízis intervenciós ellátása (bekerülési krízis oldása, abúzus esetében azonnali segítségnyújtás),

a gyermek egészségügyi ellátása, gondozása,
biztosítja a folyamatos munkarend szerinti felügyeletet,
a bekerülés okainak, körülményeinek áttekintése,
a kapcsolattartás biztosítása (felügyelete),
a gyermek óvodáztatásának, iskoláztatásának biztosítása,
a gyermek és családja kapcsolatának erősítésére,
rendszeres munkakapcsolatban van a gyermek törvényes képviselőivel, az alapellátás szakembereivel, gyámhivatalokkal, gyámhatóságokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal és más külső szervekkel,
gondoskodik a gondozottak szabadidejének tartalmas kitöltéséről,
elkészíti a gyermekek végleges gondozási helyéhez szükséges pedagógiai szakvéleményt és közreműködik a további vélemények elkészítésében a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság számára,
tervezési megbeszélésre való felkészítés, azon való részvétel,
gyámhivatali megbeszélésre való felkészítés,
gyermek átgondozása a jövőbeli gondozási helyre (ez a család minden tagja számára érzelmileg megterhelő),
emellett a Befogadó Gyermekotthon ellát különleges és speciális szükségletű gyermekeket, akik ellátása fokozott körültekintést igényel,
továbbá a gyermek egyéni szükségleteiből fakadó egyéb feladatok ellátása (rendőrségi ügyeiben segítségnyújtás; tanulás és egyéb képességvizsgálatokon való részvétel biztosítása).

6.1. Teljeskörű ellátás szolgáltatás elemei

Étkeztetés

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő ételt biztosítunk. Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásaink megfelelő külön étkezést biztosítunk. Ugyanígy speciális étrendet biztosítunk a más kultúrkörből érkező főleg külföldi állampolgárságú gyermekek részére annak érdekében, hogy vallásának az étkezésre vonatkozó szabályait be tudja tartani.

Ruhával történő ellátás

A törvényben előírt módon, az aktuális szükségletnek megfelelően látjuk el a gyermekeket ruhaneművel. A ruházat tisztításáról, javításáról gondoskodunk. A ruházat rendben tartásába

olyan mértékben vonjuk be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelő, tőle elvárható.

Személyi higiéné biztosítása

Biztosítjuk a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápoló szereket.

Az oktatás, tanulás feltételeinek biztosítása

Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő gondozott gyermekek számára biztosítjuk a szakképzettség megszerzéséhez szükséges tandíjat, tankönyveket, tanszereket, iskolai felszereléseket, valamint az iskolába járás költségeit. A 14 évnél idősebb, már önállóan közlekedő gyermekeket diákbréttel látjuk el. A 14 évnél fiatalabb gyermekeket kísérővel, szükség szerint az intézmény járműveivel juttatjuk el az iskolákba. Délutánonként biztosítjuk az iskolai felkészülést „tanulósobai formában”. 16. életévüket betöltött, nem tanköteles korú gyermekek oktatásáról, fejlesztéséről, felzárkóztatásáról a gyermekek állapotának, egyéni szükségleteinek megfelelően gondoskodik a befogadó gyermekotthon.

Felzárkóztatás, tehetségfejlesztés

A gyermekcsoport nevelői az iskolai lemaradások csökkentéséért, felzárkóztató, korrepetáló foglalkozásokat szerveznek.

Az óvodai csoport szakmai munkájában is hangsúlyosan szerepel a hátrányok csökkentése, az iskolai érettség kialakításának segítése. Az intézmény fejlesztőpedagógusainak tennivalói között az általános képességek, tantárgyi ismeretek felmérése és azok életkori szinttel/osztályfokkal való összevetése szerepel. Szükség esetén fejlesztő foglalkozások szervezése, tanulástechnikai ismeretek átadása is feladatuk. Tevékenységi területük közé tartozik továbbá a gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához nyújtott segítség, ha a gyermek adottsága képessége, tehetsége, fejlődési üteme ezt indokolja.

Kapcsolattartás biztosítása

A kapcsolattartást szabályozó gyámhivatali határozatnak megfelelően, valósul meg a személyes kapcsolattartás. Amennyiben szükséges, a felügyelt kapcsolattartás is.

A gondozott gyermek részére biztosítottak azok az eszközök (telefon, Internet, postai levelezés, utazási bérlet) amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat.

Szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése

A gondozott gyermek szabadidejének eltöltésére a Befogadó Gyermekotthon gondoskodik a műveltséghez, játékhoz, sporthoz szükséges eszközökről. Ezért a nevelők és külső szakemberek rendszeres szakköri foglalkozásokat szerveznek. Az iskolai szünetek idején táborozási, üdülési lehetőségről gondoskodunk. Előteremtjük a lehetőségét annak, hogy a gyermek hozzájusson a szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló, kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a médiának az

ismeretek bővítését szolgáló, erőszakmentes műsoraihoz. Biztosítjuk továbbá a szórakoztató, művészeti, és kulturális tevékenységekhez való hozzáférést.

Zsebpénz biztosítása

A gondozott gyermeket a törvényben meghatározott feltételek alapján zsebpénz illeti meg. A zsebpénz napi lebontásban, hetente kerül kifizetésre. A törvény által előírt kötelező összegén túl, a gondozott gyermek szorgalma, magatartása figyelembevételével a nevelők javaslata alapján az otthonvezető engedélyezésével rendkívüli zsebpénz adható. A zsebpénz felhasználásáról minden gyermek maga dönt, de életkorára és fejlettségére figyelemmel, segítséget nyújtunk a vásárlásnál.

Egészségügyi ellátás

A Heim Pál Gyermekkórházzal való több évtizedes együttműködés eredményeként, 24 órás egészségügyi ellátást tudunk biztosítani, a Gyermekkórház szakképzett gyermekorvosa és ápolói segítségével.

A gyermekek befogadásakor általános orvosi vizsgálat keretében kerül sor az anamnézis felvételére, az egészségügyi előzmények felderítésére, szükség esetén a háziorvossal, kezelőorvossal történő konzultációra. Gyermekorvos felügyeli az esetleges speciális diéta betartatását is. Biztosítjuk a kezelésekhöz szükséges gyógyszereket, illetve a szakrendelésre való beutalást és kísérést.

Egészséges életmódra nevelés

Prevenációs programunk keretében az egészségvesztés megakadályozása, az egészség megőrzése, a betegség kialakulásának megelőzése a szándékunk. Megismertetjük az egészség megőrzésre kedvező és káros tényezőket, tudatosítjuk a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat. Felhívjuk a figyelmet a testmozgás jelentőségére és ehhez lehetőséget is biztosítunk. A tevékenység célja, hogy elősegítsük a gyermekek személyiségfejlődését, társadalomba illeszkedését.

A gyermekotthon heti étlapját a korszerű, egészséges étkeztetés érdekében, a gyermekorvossal egyeztetve készítjük el.

A dohányzás, az alkohol és a drogok jelen vannak a nálunk elhelyezett gyermekek életében, ezért a Befogadó Gyermekotthonban külön hangsúlyt fektetünk az ártalmak csökkentésére és a fogyasztást megelőző proaktív szemléletű csoportos foglalkozások megszervezésére.

Szabad vallásgyakorlás biztosítása

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett minden gyermek számára biztosítjuk a szabad vallásgyakorlás lehetőségét.

A szabad vallásgyakorlás lehetősége a jogszabály megtartásán túl azért is fontos, mert a krízishelyzetben lévő, esetenként idegen kultúrába csöppenő gyermekeknek a vallásgyakorlás biztonságot és támaszt nyújthat.

Eltérő kultúrkörből érkező ellátottak esetében felkutatjuk számukra azokat a helyeket, ahol hitük gyakorlására lehetőség nyílik.

Hangsúlyt helyezünk a valláshoz illeszkedő étkezési szokások betartására.

Önkéntesség, terephely

Intézményünk az önkéntesek munkájának bevonására is nagy hangsúlyt helyez.

Így tágabb lehetőség nyílik a gyermekek szabadidős foglalkoztatására, mintát nyújtva, értékeket közvetítve számukra. Ez a tevékenység másodlagos eredményként visszahat az önkéntes munkát végzőkre is, formálva empatikus készségüket, társadalmi felelősségtudatukat, harmadlagosan pedig munkatársaink töltődnek fel az önkéntesek lendületétől.

A Befogadó Gyermekotthon csoportos és egyéni gyakorló terepet biztosít egyetemek, főiskolák, szakképző intézmények számára (évente átlagosan 30-40 egyéni és 10-15 csoport). Fontos, hogy a hallgatók egyéni élményeken és tapasztalatokon keresztül kerülhetnek kapcsolatba a gyermekvédelmi szakellátáson keresztül a gyermekvédelemmel. Az otthon számára ez egy folyamatos minőségbiztosítási elem.

Bűnmegelőzés

A gyermekvédelem fontos része a gyermeki jogok megismertetése, a kizsákmányoló felnőtt magatartás felismerése, az elérhető, érdemi segítségnyújtás formáinak közvetítése.

Az áldozattá válás, a bűnelkövetés, bűnisméltés megelőzéséért végzett tevékenységeink:

Tematikus csoport: a mindennapok aktualitásait figyelembe véve egy-egy érintett téma közös feldolgozása (drog, prostitúció, erőszakos bűncselekmények);

Külső vagy belső szakember által tartott csoportfoglalkozások (Ne tedd! Ne Tűrd! Program; BRFK Bűnmegelőzési osztály által indított program);

A témát érintő rendezvények, kiállítások, színdarabok, különböző egyesületek meglátogatása és megtekintése.

Szimbolikus játékcsoport

A szimbolikus játékcsoport lehetőséget teremt, a társas helyzetben keletkezett problémák csoportos feldolgozására. A csoport elsősorban a gyermek szociális kapcsolataira koncentrálnak, szorongásoldást, feszültségcsökkentést céloz.

A csoportban folyó munka során, hárított érzések hozhatók felszínre, amelyek segítik az elakadt fejlődési folyamatok elindítását. A gyermekek különböző szerepeikben, különböző szituációkban próbálhatják ki magukat. A játékcsoportban szimbólumokon keresztül tudunk az indulat-áttételes folyamatokkal dolgozni. Az aktuális csoporttörténeteknek az „itt és most” dinamikájára építve adunk teret.

Szabadtémás foglalkozások

Magában foglal minden olyan külső vagy belső tevékenységet, amelynek célja a gyermek jó közérzetének elősegítése, pozitív élménynyújtás, a személyiség pozitív, kreatív részeinek erősítése, a gyermek tudásának, ismereteinek, tapasztalatainak bővítése.

Ennek formái:

sportfoglalkozások, kirándulások,

főző-, kézműves foglalkozások,

városi és „vidéki” programok (a gyermek környezetének megismertetése),

rajz és kézműves foglalkozások,

kulturális programok (múzeum, kulturális intézmények látogatása),

mentálhigiénés foglalkozások.

Művészetterápia

A képzőművészeti alkotómunka célja a személyiségfejlődés támogatása. Ennek lényege, hogy a biztonságérzet kialakulásának hatására az egyén alkotóképessé válik, és ezzel megtalálja a hidat önmaga és a valóság között. A művészi tevékenység felszabadító hatású és lehetőséget ad az élmények újraélésére, átstrukturálására.

A terápia 4-6 fős csoportokban hatékony. A gyermek számára szükséges egy úgynevezett „védő tér”, ami biztonságos, állandó helyet jelent, ahol lehetőség van az elkülönülésre és arra, hogy választhasson a különféle technikák között.

Az alkotás meghitt környezetben, halk zene mellett zajlik, ami segíti az elmélyülést, a befelé fordulást. Pedagógia feladatok a terápián keresztül:

krízisoldás,

önkifejező-képesség fejlesztése,

a szocializációs folyamat hiányosságának pótlása, illetve korrigálása,

az alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése,

a viselkedés formálása, - az érzelmi élet fejlesztése, - az erkölcsi fejlődés elősegítése.

Szexuális felvilágosítás

Csoportos foglalkozásaink egyik kiemelkedően fontos témaköre a szexuális felvilágosítás. Munkatársaink mindig nyitottak, ha a gyermekek a kapcsolatokról, férfi-női szerepekről, családról szeretnének beszélni. A gyermekek döntő többsége szinte semmilyen, vagy nagyon kevés ismerettel rendelkezik a szexualitás, szülés, születés, nemi betegségek, a nem kívánt terhesség megelőzésének témaköreiről.

A foglalkozások célja a szexualitás kérdésének nyitott, és őszinte megközelítése, átbeszélése; a szexualitás pszichológiai vonatkozásainak ismertetése; a nem kívánt terhesség, és nemi úton terjedő betegségek megelőzésének ismertetése.

Olyan légkört kell teremteni, ahol a résztvevők nyíltan, és bátran mernek kérdéseket feltenni.

Külön figyelmet kell szentelni a higiéniai tudnivalókra mind a fiúk, mind a lányok esetében, gyakran nagyon hiányosak az ismereteik, és kialakult szokásuk sincs a mindennapi tisztálkodásról.

Családkonzultáció

A családokkal, gyermekekkel való foglalkozás során ötvözzük a személyközpontú és a rendszerszemlélet gyakorlati tapasztalatait, ezzel hatékonyabb segítséget nyújtunk az egyén és a családja számára. Úgy véljük, a családok rendszerszemléletű látásmódja mellett figyelembe kell vennünk a rendszert alkotó egyén jellegzetességeit is, mely befolyásolhatja a család működését. Ez a szemlélet különösen fontos olyan családok esetén, ahol a gyermek serdülőkorban van. Ezért szükséges, hogy a gyermekek egyéni terápiás lehetőségei mellett a szülők és a család is segítséget kaphasson. Fontosnak érezzük nemcsak a fennálló krízishelyzetek kezelését (a bekerülés közvetlen okai), hanem mélyebb, dinamikus szemlélettel feltárni a háttérben meghúzódó valódi okokat, láttatva és megértve a kialakult krízishelyzetet.

Resztoratív (helyreállító) konfliktuskezelés

Szemlélete abban különbözik az igazságszolgáltatás vagy fegyelmi felelősségre vonás szemléletétől, hogy célja nem a büntetés, hanem a belátáson alapuló jóvátétel. Mert:

az érzelmekkel is dolgozik, nem csak a tényekkel;

lehetőséget teremt az áldozatnak érzelmei kifejezésére és a megbocsátásra;

kitágítja az érintettek körét, ezzel mutatva a tettek tényleges súlyát, és kompetenciát adva a nagyobb közösségnek;

támogató közeget biztosít az elkövetőnek is;

segíti az elkövetőt a szabályok tényleges jelentésének megértésében;

segíti a közösséget a deviáns viselkedések értelmezésében;

példát ad a konstruktív kommunikációra.

E konfliktuskezelő módszer lényege, hogy a közösség jelenik meg szabályozóként. A pedagógus nem büntet, hanem felmutatja a konfliktust, és részt vesz annak konstruktív, jövőorientált rendezésében. A konfliktus kezelésének célja nem a bűnös felelősségre vonása (és ilyen módon a „múlt rendezése”), hanem olyan megoldás, szabály, kompenzáció kidolgozása, amely a jövőben biztosít garanciát a hasonló konfliktusok elkerülésére.

A képzőművészeti terápiás jellegű foglalkozás fontossága a Befogadó Gyermekotthonban

A délutáni szabadidős program része a terápiás jellegű alkotó munka. Célunk, hogy minél több érdekes, figyelemfelkeltő, fejlesztő lehetőséget nyújtsunk. Az alkotások létrehozásakor nem a produktum a meghatározó, festéssel, rajzolással, a pillanatnyi hangulat megragadásával az alkotó folyamaton keresztül a benyomások a fontosak. A sok sikerélmény mellett a gyermekek alkotásaikkal megajándékozhatják szüleiket, barátaikat, esetleg díszíthetik saját lakókörnyezetüket.

Ünnepek

A gyermek személyiségfejlődésében a családi környezetben megszervezett ünneplésnek igen fontos szerepe van. Az ünnepek olyan rítusok, melyek segítik a világban való eligazodást, a kiszámíthatóság érzését, a hétköznapi és a különleges napok megtapasztalásával.

Az egyes ünnepek jelentése és jelentősége mindig valamilyen fordulópont eljövetelét jelzi és lehetőséget biztosít a hagyományok ápolására a velük való megismerkedésre. Ezért a Befogadó Gyermekotthonban minden ünnepet csoportos, vagy intézményi keretek között ünneplünk meg (karácsony, szilveszter, farsang, húsvét, gyermeknap). Az ünnep része a közös ráhangolódás és készülődés folyamata is. Az ünnep jellegéből adódóan kisebb családiabb légkörben (karácsony) vagy nagyobb közös, zenés összejövétel keretében ünneplünk (farsang).

Emellett minden gyermek születésnapját, ballagását a csoporttal közösen ünnepeljük. Így nemcsak az ünnepeket szerzünk örömteli pillanatokat, de a csoportban élők is közelebb kerülhetnek egymáshoz. A köszöntéskor elhangzó egy- két jókívánság, az apró ajándékok, megerősítik a csoportkohéziót. A Befogadó Gyermekotthonban az ünnepek alatt – akár közös, akár egyéni -, a gyermek családjával való kapcsolattartása különös jelentőséggel bír.

A Befogadó Gyermekotthon sajátosságából adódóan minden távozó gyermektől az alkalomhoz illő módon búcsúznak el. Fontos, hogy ne csak a távozó, de az otthonban maradó gyermekeket is tájékoztassuk, hogy megfelelőképpen el tudjanak búcsúzni.

6.2. Gondozási - nevelési alapelvek

A probléma komplex megközelítése

A Befogadó Gyermekotthonban folyó szakmai munkát minden esetben a társszolgáltatókkal kötött együttműködés egészíti ki. A fenti elv alkalmazása azt hangsúlyozza, hogy önmagában a legkorszerűbb pedagógiai módszerek alkalmazása sem képes hatékonyan működni, ha az oktatás, az egészségügy, a szociális munka és természetesen a szűkebben értelmezett gyermekvédelem által kínált eszközökről lemondunk. A cél eléréséhez, minden gyermek esetében ki kell építeni a lehetséges partner szervezetekből álló segítőhálót. A probléma komplex megközelítése, mint alapelv magától értetődően tartalmazza azt a szemléletet is, hogy az esetkezelés, a problémák megfogalmazása és kezelése több szempontú, szakmai együttműködést igényel.

A hálózati működés

A hálózatoknak vannak tartósan együttműködő és az adott probléma kezelésére időlegesen egymás munkáját segítő elemei. A Befogadó Gyermekotthon állandó kapcsolatai közé tartoznak az oktatási intézmények, a gyermekvédelmi szakellátás intézményei, a gyermekvédelmi gyámok, a gyermekjóléti szolgálatok és a családok. További kapcsolatok lehetnek az egészségügyi, vagy kulturális intézmények és szervezetekkel való együttműködés. Az ilyen típusú hálózati működés, a probléma komplex megközelítéséből, a minőségi munkára és eredményességre vonatkozó igényből ered.

A biztonság

A biztonság igényének biztosítása több vonatkozásban valósul meg.

Elsősorban az érzelmi biztonság feltételeinek megteremtését tarjuk szem előtt. Ennek érdekében az elfogadást, az érzelmi támogatást kifejező attitűddel fordulunk a gyermekek felé.

Az épített környezet és az ellátás biztonsága:

Alapfeltétel, amely lehetővé teszi az otthon működését, és amely magába foglalja mind a gondozottak, mind a munkatársak fizikai biztonságát. Ehhez társul, a gyermekek számára biztosított teljes körű ellátás, ami a szükségletek kielégítésére irányuló biztonságot adja.

A minőségi ellátás fenntartásának biztonsága:

Megfelelően képzett munkatársaink, a munkájukat minden szempontból támogató körülmények között dolgoznak. Ideértjük az igényes munkavégzéshez szükséges viszonyok meglétét, valamint a szakmai továbbképzések maradéktalan teljesítését.

Tevékenységüket alapvetően a gyermekek legjobb érdeke határozza meg. Egyaránt nyílt kommunikációt folytatnak a gyermekekkel és egymással is. A szakszerűséget és a nyitottságot az időszakos szupervízió, az esetmegbeszélő csoportok, a munkaértekezletek és az elengedhetetlen vezetői ellenőrzések segítenek fenntartani. A gyermekek érdekeinek védelmét, az érdekképviseleti fórum, gyermekjogi képviselők, gyermekvédelmi gyámok is biztosítják.

Az egyértelműség

Az átlátható szabályrendszer, a nyílt kommunikáció és a felelősségi határok tiszta meghatározása tesz eleget ennek a követelménynek. Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára jól értelmezhetőek legyenek elvárásaink. A fokozatosság elvét úgy használjuk, hogy az együttélés szabta határok a gyermekek számára biztonságot jelentsenek, a személyiségükhöz szabott felelősséget pedig ne korlátként éljék meg. Ebben a munkában a családtagok, mint természetes partnerek mindig megjelennek.

A következetesség

A közösen kialakított normarendszeren alapuló szabályok teszik a közösséget szervezetté. Így a következetesség nem a szabályok mechanikus alkalmazását jelenti. A munkatársak megfelelő kiválasztása és a részükre biztosított képzések biztosítják azt az ésszerű keretek között

alkalmazott rugalmasságot, ami megteremti a minden szempontból elvárt és biztonságot jelentő megbízhatóságot. A szakemberek részéről elvárható következetesség segíti a gyermekeket abban, hogy kialakuljon a normakövető magatartás, amely társadalmi integrációjukhoz szükséges.

A kiszámíthatóság

Az eddig felsorolt elvek gyakorlati alkalmazásának eredménye, hogy a gyermekek és családjaik számára a Befogadó Gyermekotthonban végzett szakmai munka kiszámíthatóvá válik.

Szeretnénk, ha a biztonság, mint a kiszámíthatóság szinonimája társulna a közösség támogató, segítő attitűdjével. A kívánt cél eléréséhez a világos szabályok és az egyértelmű kompetenciahatárok nyújtanak segítséget.

A tisztelet

Az emberi méltóság tisztelete életkortól független. A bekerülő gyermekek krízishelyzete az empátián és a hozzá kapcsolódó kríziskezelésen túl megkívánja azt is, hogy ők maguk és családjaik megkapják azt a tiszteletet, ami hozzásegít az együttműködéshez.

A közös munka

A többszintű együttműködés, a Befogadó Gyermekotthon telephelyein a mindennapi élet része. Így a szükségletek kielégítésére – főzés, étkezés, mosás, takarítás, kisebb karbantartási feladatok – irányuló tevékenységekbe, a csoport gazdálkodás rendje szerint bevonjuk a gyermekeket is. Ez a fajta aktivitás a terápiás és nevelő folyamatok természetes kiegészítéseként értelmezhető.

6.3. Szolgáltatások

Befogadás

A gyermekek befogadását hatósági intézkedés alapozza meg, amit, a gyámhivatal, a bíróság, a rendőrség, az ügyészség, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka vagy az idegenrendészeti szerv jogosult határozatban elrendelni. Ezen kívül a gyermekek önként vagy szüleik/gondviselőjük is kérhetik ellátásukat.

A Befogadó Gyermekotthon szolgáltatásait igénybevevő gyermekek krízishelyzetet élnek át, ezért a bekerülésük pillanatában szerzett információk megkerülhetetlen jelentőséggel bírnak. Ezért külön hangsúlyos a szakszerű fogadásuk.

Oldani szükséges azt a feszültséget, amivel a gyermek megérkezik, és amit csak fokoz az új, ismeretlen körülményektől való félelme. Biztosítani kell számukra az érkezésüket kísérő izgalom oldását, és segíteni kell beilleszkedésük első lépéseit. A szakembernek nagy körültekintéssel kell kezelni ezt az állapotot. A munka során folyamatos, személyre szabott foglalkozást igényelnek a gyermekek és családjaik. Ennek a tevékenységnek legfőbb eszköze a segítőbeszélgetés, az aktív család gondozás, családkonzultáció. A munkatársak ismerik, a

krízisállapot jellemzőit, valamint alkalmazzák a krízisállapot oldásának eszközeit. A gyermeket fogadó szakember pontos tájékoztatást ad a jelen és a közeljövő várható eseményeiről, az elhelyezés menetéről, várható időtartamáról. Mivel a krízis időszakában korlátozott a beszédreprodukció és beszédértés, ezért fokozott figyelmet kap a metakommunikáció. Bekerüléskor a krízis csökkenését követően, a gyermekek életkorának megfelelően kell ismertetni az intézmény – házirendjét, mivel a szabályok ismerete teszi lehetővé a felnőttekkel, társakkal való későbbi sikeres együttműködését.

A gyermekek számára fontos érzelmi kötődést jelentő viszonyok ápolását a Befogadó Gyermekotthon dolgozói kifejezetten támogatják. Kiemelten ide tartozik a vérszerinti család, az óvoda, az iskola és a munkahely. Korlátokat a kapcsolattartást szabályozó határozatok szabhatnak.

Az intézmény dolgozói figyelmet fordítanak arra, hogy a különböző személyiségállapotú társaik részéről ne érje őket semmilyen erőszak, hiszen fő célunk a gyermekek védelme.

Kísérő nélküli kiskorúak érkezésekor különösen fontos a már korábban beérkezett információk megismerése. A kulturális különbségek ismerete a bekerülő gyermek, a munkatársak és nem utolsósorban a közösség számára is kiemelt fontosságú.

Étkeztetés

A teljes körű ellátás fontos részét képezi az étkezés biztosítása. A gyermekek számára - a törvényi előírásoknak megfelelően - biztosított a naponkénti ötszöri étkezés. Az étlap összeállításánál figyelembe kell venni a különböző korú gyermekek igényeit, az adagok, és a tápanyag bevitel szempontjából is.

Lehetőséget kell teremtenünk az étkezés egyéni kiegészítésére. Biztosítjuk, hogy a gyermekek számára az alapvető élelmiszerek mindig rendelkezésre álljanak.

Egészségügyi ellátás

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros épületében napi 24 órás ügyeletben betegszoba működik, mely biztosítja az ellátásban részesülő gyermekek egészségügyi ellátását, valamint a Fővárosi Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság tevékenységéhez kapcsolódó gyermekorvosi vizsgálatokat is.

A gyermek a közösségbe kerülését megelőzően egészségügyi vizsgálaton esik át. A tapasztalat szerint gyakori, hogy a Befogadó Gyermekotthonba elhanyagolt, kezeletlen betegségekkel érkeznek a gyermekek (pl.: bőrbetegségek, légúti betegségek, szembetegségek stb.) Abban az esetben, ha a gyermeknél az orvos olyan fertőző betegséget észlel, amely a csoport többi tagját is veszélyezteti, gondozásának első pár napját a betegszobán tölti.

Ha a gyermek olyan időpontban érkezik, amikor nincs orvos az otthonban, akkor az ügyeletes ápolónő általános egészségügyi ellenőrzést végez. Az orvossal való találkozás 24 órán belül mindig megtörténik.

Általános vizsgálaton vesznek részt a krízis ellátásban részesülő gyermekek is.

Az általános vizsgálat és az azt követő adminisztráció keretében kerül sor:

egészségügyi törzslap kitöltésére,

testmagasság- és testsúly mérésére,

bőr-, haj ellenőrzésére.

A rossz, veszélyeztető szociális körülmények közül érkező gyermekekre megkülönböztetett figyelemmel tekintünk.

Orvosi vizsgálat feladata: anamnézis felvétele (amennyiben a gyermek, szülővel érkezik): szülés, születési adatok, gyermekkori betegségek, kórházi-, kezelőorvosi zárójelentések bekérése, orvosi vizsgálat,

ha szükséges gyógyszer felírása vagy kivizsgálás céljából szakrendelésre való beutalás, ha szükséges speciális diéta elrendelése;

gyermekek étlaptervezése.

Az egészségügyi ellátást nyújtók további feladatai:

a kórházban lévő gyermek kezelőorvosával való kapcsolattartás, szakrendelési időpontok egyeztetése és a gyermek kíséretének biztosítása,

az otthonban élő gyermekek orvosi ellátásának biztosítása, gyógyszerezés, kezelések és gyógyszerek nyilvántartásának vezetése (darab, név), tesztek elvégzése (terhességi-, drog tesztek stb.) szükség esetén védőoltások biztosítása (pl.: H1N1, SARS-Cov2), melyet csakis szülői írásbeli beleegyezéssel adhat.

Iskoláztatás, oktatás

A gyermek Befogadó Gyermekotthonba való kerülését követően telefonon és írásban is felvesszük a kapcsolatot az iskolákkal. Jelezzük a gyermek új lakhelyét, érdeklődünk iskolai előmeneteléről, hiányzásairól. Fontosnak tartjuk a rendszeres, akár napi kapcsolattartást az oktatási intézményekkel. A velük való együttműködés jegyében, a köznevelési törvény által szabályozott keretek között, a Befogadó Gyermekotthonban oktatást, tanulást segítő tevékenységek folynak.

Az óvodapedagógiai munka az intézményen belül történik. Ebben fő hangsúlyt kap az elmaradások csökkentése és az általánosan elfogadott iskolai érettség elérése. Sokat foglalkozunk kézügyességet fejlesztő elfoglaltságokkal, mivel ezen a területen a gyermekek mindig jó eredményeket mutatnak. Legfontosabb feladatunk, hogy a sikerélmény segítségével felkeltsük a gyermekek figyelmét az óvodai tevékenységek iránt.

Arra törekszünk, hogy a bekerült gyermekek „eredeti” iskolájukba járjanak, meglévő kapcsolataikat megtarthassák, ne érje őket újabb trauma. Iskolaváltásra csak rendkívüli esetben kerül sor.

Az iskolai oktatást egészíti ki az otthonon belül működő felzárkóztató, szoktató jellegű, iskolapótló foglalkozások keretén belül szervezett képzés. Ez a forma főként a magántanulói státusszal, egyéni tanrenddel rendelkezők esetében alkalmazható. Elsősorban, az iskolai hiányzások mértéke határozza meg, hogy melyik tanulási minta kerül alkalmazásra.

A középiskolások képzése minden esetben az intézmény falain kívül történik. Ennél a korosztálynál, fő feladatunk a beiskolázások, az oktatás és a meglévő tanulói jogviszony folyamatosságának biztosítása. Feladataink közé tartozik, hogy gondoskodjunk a tanuláshoz szükséges körülményekről. Idetartozik még a tanszerrel való ellátás, a korrekció, a korrepetálás, a szakköri, a tehetséggondozói munkába való bekapcsolás, még akkor is, ha ezek plusz anyagi költségeket igényelnek.

A tanulást segítő feladatunkban kiemelkedő szereppel bírnak a csoportban dolgozó pedagógusok, akik az iskolapótló foglalkozások keretében minden tantárgy oktatását felvállalják. A korrepetálások esetében támaszkodni tudunk a gyermekfelügyelők munkájára is.

A tanulószobai foglalkozás ideje alatt a nevelők segítik gyermek házi feladat elkészítésében.

A gyermek akkor fog jó eredményeket elérni, ha érvényesülni hagyjuk egyéniségét, és figyelembe vesszük munkatempóját. Tanulási nehézségek, részképesség zavar esetén az otthon fejlesztőpedagógusa segít a felkészülésben.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidős tevékenységek részét képezik a házi-, és heti rendnek. Vannak kötött foglalkozások, és van olyan szabadidő melynek kitöltéséről a gyermekek és fiatalok, maguk gondoskodnak. A kötött programok között megemlíthetjük rendszeres csoportfoglalkozásokat az alábbi témakörökben:

bűnmegelőzés,

szexuális felvilágosítás,

szabadtémás foglalkozások,

művészetterápiás foglalkozások,

szimbolikus játékcsoport.

A szabadidős tevékenységek kiváló alkalmat biztosítanak a nevelők és gyermekfelügyelők számára, hogy a gyermek személyiségét jobban megismerjék. A szabadidős programok megszervezése a gyermekek igényeihez, életkorához igazodik, úgy, hogy azok jól kiegészítsék a nevelési célokat, és a kettő együtt szerves egészet képezzen. Ennek megvalósítása a gyermekotthon széles korhatárú gondozottai miatt nem könnyű feladat.

Családgondozás (nevelői munkakörön belül)

A Befogadó Gyermekotthon tevékenységi körébe tartozik a gyermekek hazagondozását támogató családgondozás.

A családgondozói tevékenységet a nevelők a nevelői tevékenységük mellett végzik. A családgondozói tevékenység híd-szerepet tölt be a gyermek, annak családja, valamint a gyermekvédelem többi szereplője között. Segítő munkája során erősíti a szülői kompetenciákat.

A nevelők együttműködnek a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, a szülő-gyermek kapcsolat javítása, a hazagondozás feltételeinek együttes megteremtése érdekében. Képviselek a gyermek érdekét a gyermek ügyében összehívott szakmai megbeszéléseken, rendőrségi és bírósági meghallgatásokon. Felkészítik a családot, a hazagondozást követő új élethelyzet kezelésére.

A végleges gondozási hely kijelölése után, a gyermeket átkísérik az új gondozási helyre, ahol átadják az esetet, az előzményeket.

Feladatuk továbbá a gondozási helyről engedély nélkül távollévőkről információt szerezni.

Krízisellátás

A gyermekvédelmi szakellátás vidéken található gondozási helyeiről, vagy a családból engedély nélkül eltávozó (jellemzően) kamaszkorú gyermekeket nevezük krízisellátottaknak. Az ő esetükben 72 óra áll a rendelkezésünkre, hogy a szakellátás védelmére szoruló gyermekeket visszajuttassuk eredeti gondozási helyükre, a családjuktól megszökő gyermekeknél pedig ez az idő szükséges ahhoz, hogy az illetékes gyermekjóléti szolgálattal közös álláspontot dolgozzunk ki a gyermek további megsegítésére. A gyermekek bekerülése történhet rendőri intézkedéssel (felügyelet nélkül közterületen igazoltatják, eltűnés miatt körözik), illetve önkéntesen – segítséget kérve.

Befogadó Gyermekotthonunk sajátossága, a krízisellátást igénylő gyermekek nagyszámú megjelenése. Ennek okai közt hangsúlyosan szerepel, hogy a főváros a kalandvágyó fiatalok számára több szempontból is nagyon vonzó.

Külföldi állampolgárok, kísérő nélküli kiskorúak befogadása és ellátása

A Befogadó Gyermekotthonban, a magyar állampolgárságú gyermekek és fiatalok mellett, külföldről kísérő nélkül érkező kiskorúak is részesülhetnek ellátásban. Jellemzően harmadik országból érkező menekült gyermekekről beszélünk, akikre kiterjed a Gyvt. hatálya. Befogadásukra akkor kerül sor, ha szülői, rokoni felügyelet nélkül, egyedül érkeznek Magyarországra.

A gyermek hivatalos meghallgatásához, jogai védelméhez gyermekvédelmi gyám kirendelése szükséges. Ideiglenes hatályú elhelyeztként ugyanazok a jogok illetik meg a külföldi állampolgárságú gyermeket, mint magyar állampolgárságú társaikat (teljes körű ellátás, egészségügyi ellátás, zsebpénz stb.). Ezen kívül joguk van az eljárás során anyanyelvük használatára.

A Befogadó Gyermekotthon dolgozóinak leleménye, kreativitása, nyitottsága szükséges ahhoz, hogy az otthonba kerülő, különleges védelmet igénylő gyermekek ne érezzék teljesen elszigetelve magukat, hogy be tudjanak illeszkedni a gyermekcsoportok és iskolák életébe.

Pedagógiai szolgáltatás

Az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekek vonatkozásában fontos, hogy a bekerülést követően az egyéni szükségletek mentén vezessünk egyéni esetkezeléseket. Ez a személyre koncentráló megközelítésmód a csoportszabályok rugalmas kezelését követeli meg a Befogadó Gyermekotthon szakembereitől. Egyéni gondozási-nevelési tervekről a nevelésbe vett gyermekek esetében beszélhetünk, ha a gyermek gondozási hely váltása miatt részesül befogadó gyermekotthoni ellátásban, már rendelkezik egyéni gondozási-nevelési tervvel, amelynek felülvizsgálata során annak kiegészítése történik.

A gyermekotthon szolgáltatásaival, azaz szakmai programjának végrehajtásával megteremti a lehetőségét annak, hogy a kiskorúak egyéni szükségleteiket kielégítő gondozásban, nevelésben részesüljenek. Az egyéni fejlesztési terv a feltárt szükségletek alapján konkrét, egyedi formába önti a fejlesztési folyamat célkitűzéseit, feladatait.

A szükségletek feltérképezése a befogadott fiatalok megismerésével kezdődik, melynek elemei:

hozott iratok, dokumentációk megismerése (előző iskolai végzettség, Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye, környezettanulmányok, elvégzett orvosi vizsgálatok, gyermekjóléti gondoskodás iratai),

a fiatalokkal közvetlen foglalkozó munkatársak célzott megfigyelései,

a pszichológus által készített diagnózis, ami kiterjed a megismerő funkciókra, az aktuális személyiség állapotra, az elvégzett tesztek eredményein alapuló véleményre,

a szociális munkás és a pedagógus családlátogatásának valamennyi, a gyermek életében jelentős szerepet betöltő rokon, baráti kapcsolat megismerésének tapasztalatai.

A gyermekek személyiségállapotának, kapcsolati rendszerének megismerése alapján kerül sor az egyéni fejlesztési terv elkészítésére, amely tartalmazza a korrekció lehetőségeit, a fejlesztési, terápiás módszerek elemeit, megnevezi a folyamat végrehajtásáért felelős személyeket, és a felülvizsgálati időpontokat. A terv meghatározza a rövid és hosszú távú célok eléréséhez szükséges teendőket és ezek feltételezett időtartamát.

Az egyéni fejlesztési célok és feladatok megvalósítása a gyermekcsoportok mindennapi gyakorlatában, az intézményi és a csoportélet színterein és kapcsolataiban válnak élővé. Az intézményben zajló napi tevékenység résztvevője az intézet valamennyi dolgozója, ezért hatásuk a fiatalok nevelési folyamatának fontos elemei, amire tudatosan fel kell készülniük.

6.4. A különleges gondozást igénylők ellátása

Különleges ellátást igénylők köre:

Kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti kisgyermekek.

Tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő gyermekek.

Cél:

A különleges gondozást igénylő gyermekek számára az otthont nyújtó, teljes körű ellátáson túl, rehabilitáció és rehabilitáció biztosítása, a sajátos nevelési igénynek megfelelő óvodai fejlesztés, gyógypedagógiai oktatásban való részesítés (megfelelő közoktatási intézményben). Alapelv:

Normalizáció, amely alatt azt értjük, hogy a tartósan beteg és /vagy fogyatékossgal élő gyermek számára olyan feltételek biztosítása, hogy életminőségük napi tevékenységeik a lehető legjobban közelítsék meg a többség (normál szükségletű gyermekek) által élhető, azaz, normális hétköznapi életet.

A normalizáció szerves része a fogyatékkal élő gyermek integrációja a gyerekcsoportba.

Feladat:

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében foglaltak követése.

Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése (a fenti szerint).

Különleges ellátást igénylők, fogyatékkal élők, hiperaktív, tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdők nevelése, fejlesztése.

Esélyegyenlőség biztosítása.

A szükségletnek megfelelő egészségügyi és pedagógiai ellátás biztosítása.

A betegség/fogyatékossg specifikumának megfelelő akadálymentesítés (leggyakrabban fizikai és mentális)

Feltételek:

A törvényben megfogalmazott tárgyi, elhelyezési és személyi feltételek biztosítása.

Módszer:

Gyógypedagógus segítségével, a sérülés specifikusságától függő, fejlesztő és állapotmegőrző gyógypedagógiai eljárások alkalmazása.

Az életkorhoz igazított korai fejlesztés, önkiszolgálás, fogyatékossgnak megfelelő pedagógiai eljárások, rehabilitációs megerősítések.

A szabadidő tervezésének állapotkövető, célzottan az ép területre építő, az akadályozottságot ellensúlyozó funkcionális fejlesztő technikák.

Egyéni foglalkozások alkalmazása, integrált csoportos foglalkozások (egyéni fejlesztő technikák, csoportos én -erősítő mechanizmusok).

Manuális tevékenységi körök, tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés, mozgáskoordináció fejlesztése. Élménypedagógiai elemek, kommunikációs fejlesztő foglalkozások, sikerélményt generáló élet, feladat és munkahelyzetek.

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett különleges szükségletű gyermekek személyiségállapotának, testvérkapcsolatainak és oktatási szükségleteinek figyelembevételével, integrált formában történik a gyermekcsoportba való elhelyezésük.

6.4.1. A speciális gondozást igénylő gyermekek ellátása

Speciális ellátást igénylők köre:

súlyos pszichés,

súlyos disszociális tünetet mutató gyermek,

pszichoaktív szert használó gyermek.

Cél:

A Befogadó Gyermekotthonba a speciális gondozást igénylő gyermekek, számára otthonot nyújtó, teljes körű szakellátás, korukhoz és állapotukhoz igazított szocializációs, reszocializációs, rehabilitációs, nevelés biztosítása.

Feladat:

a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleményének a figyelembe vétele, a terápiás stratégiák kimunkálása,

alkalmazkodási zavarokkal küzdő, beilleszkedni nehezen tudó gyermekek speciális pedagógiai prevenciója és korrekciója,

az érzelmi labilitás, mentális, emocionális éretlenség folyamatos kompenzálása,

a szabadidő sokszínű programozása, a fizikai erőnlét erősítése, illetve igénybevétele, a sport elemeinek a bekapcsolása,

a kortárskapcsolatok kontrollálása, strukturálása, a szociális viselkedés alapvető elemei: az empátia, kölcsönösség, normák, jogok, kötelességek elsajátítása,

az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése, az otthonosság, az érzelmi védettség biztosítása, a szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése,

kommunikációs csatornákon annak biztosítása, hogy a Befogadó Gyermekotthont követő gondozási hely széles körű információt kapjon a speciális szükséglet kezelésének eddig alkalmazott módszereiről, a változások irányáról, az eredményesség, illetve sikertelenség mértékéről, az intézménybe utalt, gyermeküket nevelő anyák segítése és felkészítése gyermekeik gondozására nevelésére.

Külön kihívást jelent és mind a fentiekben megfogalmazott speciális mind pedig a különleges ellátási szükségletnek megfelelő ellátást igénylik a kettős szükségletű gyermekek.

Feltételek:

A törvényben megfogalmazott tárgyi, elhelyezési és személyi feltételek biztosítása.

Módszer:

egyéni és csoportos pszichoterápia,

magatartásmódosító kommunikatív tréningek,

játékterápia,

pszichodráma,

beláttató, szembesítő technika,

állapothoz igazított mozgás és kreatív tevékenységek,

motiváció módszerének erősítése, a dicséret-büntetés egyensúlyának állapothoz igazított aránya,

strukturált, egyéni napi tevékenység, napirend,

nyílt, játszmatat nélküözö, egyértelmű kommunikáció,

az igazodási pontok iránymutatása,

kommunikáció fejlesztése,

önértékelés erősítése,

szakorvosi felügyelettel gyógyszeres segítségnyújtás.

7. Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyerekek sajátosságai

Tapasztalatok szerint a gyermekvédelmi szakellátást igénylő gyermekek bekerüléskor krízist él át, ami a bizonytalan jövőtől való félelem válságával súlyosbodik.

Ebből a szempontból a gyermekek Befogadó Gyermekotthonban töltött idejét, három szakaszra bonthatjuk:

bekerülési krízis,

helyezési krízis,

elkerülési krízis.

A segítő szakemberek tevékenysége ezért leginkább a krízisintervención alapul.

A figyelem fókuszában a gyermekek én-állapota, a megküzdési mechanizmusai valamint a személyiség pozitív, kreatív, öngyógyító lehetőségeinek feltárására áll. A krízishelyzet feloldásán túl problémamegoldó stratégiák megismertetése is cél, hiszen ez segíthet a gyermeknek a nehéz szituációk jövőbeni sikeres megoldásában.

Az egyéni terápiás jellegű foglalkozások mellett, kiemelt jelentőségű a serdülő korosztálynak szervezett csoportos foglalkozások.

A Befogadó Gyermekekotthonban a pszichológiai ellátás elsősorban tehát a krízisintervención alapul, mely a bekerülés okainak és körülményeinek feldolgozását jelenti, az itt töltött időszakban a gyermek pszichés szupportív támogatásával és az új gondozási helyre való kerülésének felkészítésével.

A személyközpontú és rendszerszemlélet sajátos ötvözete jellemzi a pszichológusi látásmódot, hiszen a bekerülésnek számos egymással szoros összefüggésben és kölcsönhatásban lévő oka van (családi, szülői, gyermeki devianciák), tehát az okok sajátos konfigurációival találkozunk (cirkuláris okság), melyek az egyén szintjén nyernek értelmet a tekintetben, hogy mely ok milyen mértékben járulhatott hozzá a gyermek jelenlegi körülményeihez és állapotához.

Az egyéni terápiás jellegű foglalkozások lehetővé teszik a gyermek állapotának és fejlődési szintjének (fizikális, kognitív, emocionális, szociális); kapcsolatainak (családi, baráti és egyéb akár kriminális kapcsolatai) traumáinak feltérképezését, a személyiség szerveződésének feltárását és egyéni szükségleteinek megragadását is. A háttértényezők felderítésével, a tünetek hátterében meghúzódó okok, problémák feltárásával pszichodinamikai összefüggések megfogalmazódására nyílik lehetőség. Különös figyelmet szentelünk a gyermek én-állapotának, a megküzdési- coping mechanizmusainak, valamint a személyiség pozitív, kreatív, öngyógyító lehetőségeinek feltárására. A krízishelyzet megoldásán kívül a problémamegoldó, megküzdési stratégiák fejlesztése is cél, hiszen ez felkészíti a gyermeket a hasonló, jövőbeli szituációkban való sikeres működésre.

A krízis oldásával párhuzamosan zajlik az én-megerősítése. A feldolgozás módszerei az átélt krízis időszakára, valamint a bekerült gyerekek fejlettségi és személyiségállapotára tekintettel első sorban játék, szimbólum, relaxációs és verbális technikák segítségével zajlanak. A traumák feltárása és feldolgozása megkezdődik intézményünkben, de a további terápiás megsegítésre (mely akár több évet is igényelhet) nincs módunk. Ezért a gyermek új gondozási helyre való kerülésekor az eset átadása történik további szakemberek bevonásával.

Az egyéni terápiás jellegű foglalkozások mellett kiemelt jelentőségűek a csoportos foglalkozások. A csoportos foglalkozások különösen a serdülő korosztály tekintetében jelentősek, hiszen nagy részük beilleszkedési, viselkedési és magatartás problémákkal küzd. Emellett olyan szociokulturális mintázatokkal rendelkeznek, ahol a hatékony problémamegoldást a hierarchia harcokon keresztül kivívott dominancia jelenti. Többségük először kerül kapcsolatba a csoportban elvárható társadalmi szabályokkal, mely nehézséget jelent az eddigi diszharmonikus mintázatokkal szemben.

Az intézménybe újonnan került munkatársaknak lehetőségük van megismerkedni az otthon pedagógiai módszereivel, Szakmai Programjával, Házirendjével, szakmai protokolljával. Betekinthetnek és mélyebben áttanulmányozhatják a Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat szervezeti struktúráját. A munkatársak, munkakörükből adódó feladatai a munkaköri leírásban kerülnek rögzítésre. A magas színvonalú szakmai munka érdekében dolgozók részére rendszeresen szakmai továbbképzési lehetőségeket biztosít az intézmény.

7.1. Alföldi Befogadó Gyermekotthon

Az 1081 Budapest, Alföldi u 9-13. sz. alatt található Alföldi Befogadó Gyermekotthon a 40 gyermek fogadására alkalmas. Négy csoportban, csoportonként 10 gyermekkel, közel azonos építészeti feltételek mellett.

Krízis ellátottakat, átmeneti gondozás keretében az Alföldi utcai otthonba is befogadunk.

Otthonunk minden gyermek ellátását vállalja 0-18 éves korig. Gyerekeknél normál, speciális, és különleges szükségletű nevelésbe vett gyermekeket is befogad.

Az Alföldi Befogadó Gyermekotthon frekvenciált helyen helyezkedik el. Mind tömegközlekedéssel (II. János Pál Pápa tértől gyalog, Blaha Lujza tértől két megálló villamossal, Keleti pályaudvartól egy megálló villamossal), vagy akár egyénileg jól megközelíthető. A belvárosi hatás érzékelhető az intézmény környezetében. Az utcában több közintézmény is található, újjépítésű, valamint régi társasházak is fellelhetőek. A ház központi elhelyezkedése számos pozitívumot rejt magában (szabadidős programok könnyebb szervezése, iskoláztatás). Tárgyi feltételek

Minden csoportban nappali-játszó, foglalkoztató-fejlesztő, étkező-konyha, háló, valamint a kiszolgáló helyiségek állnak rendelkezésre.

A csoportokban kettő, három, illetve négyágyas hálószobák vannak. A gyermekek szobáiban mindenki részére szeparált ruhatárolási lehetőség áll rendelkezésre. A személyes tárgyak külön történő elzárása megoldott. A megőrzésre átadott értékesebb tárgyakat az irodai pánccs szekrényben/kazettában őrizzük meg.

Az otthonhoz egy közös udvar tartozik, ami szeparált az utcától és a többi szolgálattól. A kialakításnál figyelembe lett véve az életkori sajátosság, így pihenő hely, játszótér, kosárlabda pálya is kialakításra került.

Az otthonhoz tartoznak még terápiás helyiségek (művészetterápiás foglalkozásra alkalmas szoba, kézműves tevékenységekre használható szoba, pszichológus által használt szoba), valamint olyan közösségi tér, ahol együtt az otthon összes gondozottja elfér, így lehetőség nyílik közös szabadidős program lebonyolítására is (farsang).

A csoportok tárgyi berendezése a korosztályoknak megfelelően vannak kialakítva. Minden csoportban a gyermekek rendelkezésre áll a szabadidő megfelelő eltöltéséhez szükséges játékok, szórakozási eszközök, ezek pótlása folyamatos.

Anyagi ellátottság tekintetében a csoportokban nincs csoportgazdálkodás, hanem a felmerülő igényeket az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat költségvetésén keresztül finanszírozzuk. Minden csoportban azonos összeg áll rendelkezésre kézműves, illetve főző szakkörök szervezésére, melyet az otthonvezető biztosít a csoportnevelőknek. Az étkeztetést központi konyháról oldjuk meg, a csoportokban a tálalási tevékenységeket látjuk el.

Az étlapot az otthonban elhelyezett gyermekek véleményezik, ezek beépítésre kerülnek. A dolgozók részére kedvezményes üzemi étkezést tud nyújtani az intézmény. A munkatársak részére biztosított munkakörülmények magas színvonalúak. A csoportokban külön bejárattal WC és mosdóhelyiség biztosított, valamint személyes tárgyaik tárolására szekrény áll rendelkezésükre. A nevelői helyiségek tárgyi felszereltsége jó, megfelelnek mind az adminisztratív (telefon, számítógép, internet, nyomtató), mind a szakmai munkavégzésnek (személyes beszélgetésekhez az infrastruktúra adott). Fénymásoló, fax készülék az otthon titkárságán megtalálható. Az otthon adminisztratív feladatait (befogadás, gyermekjóléti szolgálat értesítése, iskola hivatalos értesítése, távozás körüli teendők) gyermekvédelmi ügyintéző látja el.

Személyi feltételek

A gyermekotthon szakmai létszáma, valamint az alkalmazottak képzése megfelel a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben előírtaknak.

A nevelői munkakörben dolgozó kollégák felsőfokú szociális vagy tanári képzéssel, gyermekfelügyelői munkakörben foglalkoztatott munkatársak OKJ-s „Gyermek – és ifjúsági felügyelő” képzéssel rendelkeznek. Mind a négy csoportban csoportnevelő kollégák látják el a kiemelt feladataikat. A személyi feltételeink kialakításakor arra törekedtünk, hogy egymást kiegészítő személyiségű, együtt szívesen dolgozó, azonos követelményeket és hasonló értékrendű munkatársak dolgozzanak együtt. Tevékenységüket a munkaköri leíráson túl a Befogadó Gyermekotthon szakmai protokollja és az intézmény belső szabályzatai alapján végzik. Rendszeresen vesznek részt az intézmény által szervezett szakmai továbbképzéseken. Nagy hangsúlyt fektetünk a pedagógiai módszerek, alapelvek napi gyakorlatban történő összehangolására. Ennek érdekében havonta team gyűlés keretében kerül sor a mindennapi gyakorlat kialakítására és egységesítésére. Csoportértekezletekre hetente, csoportvezető értekezletekre havonta kerül sor. Az intézmény munkatársainak kiválasztásánál a megfelelő végzettség és szakmai gyakorlat mellett fontos szerepet kap a megértő, elfogadó attitűd, a módszertani sokszínűség és a humorérzék. Elvárás emellett, hogy a kollégák rendelkezzenek olyan kezűsséggel, hobbival, amellyel a gyermekotthoni tevékenységet színesebbé, érdekesebbé teszik, és a gyermekek ügyességét, fantáziáját, kreativitását fejleszthetik.

Az otthonban folyó szakmai munka ismertetése

Az otthon munkatársainak feladatait a szakmai protokoll rögzíti. Felülvizsgálatára, kiegészítésére minden év februárjában kerül sor.

A Befogadó Gyermekotthonban a gyermek bekerülésekor abba a csoportba kerül elhelyezésre, ahol egyéni szükségleteinek, igényeinek kielégítésére és problémáinak kezelésére a lehető legjobb esély nyílik. A gyermek Befogadó Gyermekotthonban való elhelyezése függ:

az életkorától;

a nemétől;

a pszichés és fizikai állapotától;

a csoportok összetételétől;

a lakhelyétől;

az iskolájától;

a beutalás okától.

Ezeket a szempontokat minden esetben megelőzi az az elv, hogy a testvérek együttesen közös gondozási helyen tartózkodjanak.

A kapcsolattartásokat kapcsolattartó szobában, valamint a csoportban szervezzük meg.

Az Alföldi Befogadó Gyermekotthon a főváros minden területéről fogad gyerekeket önkéntesen, vagy beutaló határozattal egyaránt.

Tíz éves kortól (állapottól függően lehet eltérés) a gyerekek személyesen is részt vesznek a tervezési megbeszélésen.

A szakmai munka általános elvei mindhárom otthonban érvényesülnek:

A javaslatot követően minden esetben felvesszük a kapcsolatot a következő gondozási hellyel és meghatározott szabályok szerint elkezdjük a „barátkoztatást”. Lakóotthoni, gyermekotthoni javaslatnál minimum egy alkalmas személyes találkozást, valamint a jövőbeli gondozási hely megtekintését jelenti. Nevelőszülős kihelyezés tekintetében több fázisú ismerkedést alakítottunk, melyet nyomon követ a csoportnevelő, az otthon pszichológusa, és a nevelőszülői tanácsadó.

Nevelőszülői családba való átgondozás során a következő feladatokat látják el a munkatársak: Nevelőszülő tájékoztatása a gyermekről (élettörténet, pszichés állapot, viselkedési jellegzetességek, szokások, jövőbeli nehézségek, a barátkozás folyamata).

A gyermek/ek felkészítése és egyéni foglalkozás keretében a szorongások, feszültségek oldása.

Vérszerinti szülő tájékoztatása, esetleges szorongás, ellenézés oldása.

Barátkozás folyamatának megsegítése, megfigyelése, megbeszélése és tanácsadás.

Nevelőszülővel való folyamatos kapcsolattartás.

A nevelőszülő és szülő kapcsolat felvétele.

Az átgondozások nehézségei elsődlegesen a szülő és nevelőszülő felé való elkötelezettség háttérében álló lojalitáskonfliktus miatt nehéz a gyermek számára és a szülők ellenállásának következtében (nem tudják elfogadni gyermekük vagy gyermekeik nevelőszülői családba való helyezését).

A fent említett nehézségek fokozott feszültséget jelentenek a gyermekek számára, még akkor is, ha ezeket megpróbáljuk távol tartani tőlük a barátkozás idején.

Az Alföldi Befogadó Gyermekotthonból történő örökbeadások esetén részt veszünk a gyermekek egyéni terápiás jellegű megsegítésben, az örökbefogadó szülők kiválasztásában, az örökbefogadásra való felkészítésben és a barátkozás folyamatában.

Tartósan beteg gyermeknél biztosítjuk a szükségletének megfelelő ellátást.

Nevelésbe vett gyermekek esetében kapcsolatot tartunk a gyermekvédelmi gyámmal, melynek részleteit a Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálattal készült megállapodás rögzíti.

A keresztény kultúrkörtől eltérő vallási és étkezési szokásaikat a gyermekek nálunk gyakorolhatják, a szükséges feltételeket biztosítjuk.

Kisgyermek, óvodás korúak csoportja:

Az kisgyermek/óvodás korúak csoportjában a szakmai munkát a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A mozgásfejlődés, és a nyelvi készségek fejlődése, a játékos cselekvések és a beszéd útján történő tájékozódás szüksége a meghatározó.

A gyermeknek el kell sajátítania étkezési, tisztálkodási, viselkedési szabályokat. Spontánul utánozza azokat a felnőtteket, akik körül veszik. Az élményeknek és interperszonális kapcsolatoknak a jelentősége nő. Fejlődik fantáziája, érzelmi és értelmi képességei. Önálló akarat és cselekvés szüksége párhuzamosan növekszik az én-tudat határozottabbá válásával.

4-5 éves korban el akarja foglalni helyét a világban, értékelésre, fontos szerepkörre, teljesítményre vágyik.

5-6 éves gyermek játékában saját érzelmeit, konfliktusait, törekvéseit ábrázolja. Alakul az önfegyelem az akadályok leküzdésének képessége. Fejlődnek érzékszervei, megfigyelési képessége, emlékezete, képzelete logikai funkciói.

A kisgyermek/óvodás korúak csoportjába került gyermekek általános állapotára jellemzőek az elhanyagoltságra (érzelmileg és fizikailag is) és veszélyeztetésre utaló tünetek, elsősorban a biztonság/bizalom hiánya. Sorozatos költözések, a napi ritmus bizonytalansága, a kötődési problémák következtében érzelmi bizonytalanság tapasztalható, mely általánosságban fizikai/mentális/érzelmi fejlődésükre is rányomja bélyegét. A szülői, első sorban anyai minták hiánya, az anyai elutasítás további akadályát képezik a harmonikus személyiségfejlődésnek, kiszolgáltatottak nemcsak koruk, de a családi környezet devianciái miatt is. Élettörténetük

súlyos traumákkal terhelt. Viselkedésükben tetten érhető az ingerszegény környezet hatásai (játék és tevékenység színvonala), és az alul szocializáltság (kapcsolatteremtés minősége, káromkodások, napi rutin: étkezések, ételek, higiéniai tevékenységek ismeretének hiánya). Általánosságban elmondható, hogy fokozott mozgásos aktivitás, viselkedési/magatartási problémák vagy szorongásos tünetek (alvási, ürítési), figyelem/koncentráció nehézségei, opponálás tapasztalhatók.

Az itt töltött időszak alatt a gyermekek érzelmi, mentális állapotát befolyásolják a szülői látogatások minősége, időtartama és gyakorisága.

A Befogadó Gyermekeházban az óvodai nevelés és gondozás feladatait belső óvodai foglalkozások keretein belül valósítjuk meg. Cél a gyerekek óvodai fejlesztése, valamint gondozási feladatok ellátása. A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakemberek biztosítják, amely megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak. A napi elfoglaltságot a kisgyermekkorú/ óvodáskorú sajátosságoknak megfelelően szervezzük.

A mindennapi tevékenységek között szerepel a délelőtti foglalkozás. Hangsúlyos a napi ritmus kialakítása és betartása, mely biztosítja a stabilitás és biztonság élményét. A napi tevékenységek között megtalálható az udvari, vagy külső helyszíni levegőzés, játszótéri program. A mindennapi élet része az ebéd utáni csendes pihenő, ami nagyobb gyerekek vonatkozásában csendes tevékenységet is jelenthet (könyvolvasás, zenehallgatás).

Pszichológiai segítségnyújtás minden gyerek számára elérhető, a krízisintervenció alapelveit figyelembe véve. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. A gyermek állapotától függően épül fel egy terápiás hatású - elsősorban a játékterápia eszközeit alapul vevő - foglalkozás.

Szabadidős tevékenységek során – melyek heti tervben kerülnek meghatározásra – korcsoportnak megfelelő programokat szervezünk, heti minimum egy alkalommal. Nyaranta táborozási lehetőséget nyújtunk.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a szülői kapcsolattartásokra, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

A testvérek együttes elhelyezése miatt előfordul, hogy óvodáskorú és kisgyermekkorú gyermekek mellett iskolás gyermekek is elhelyezésre kerülnek ebben a csoportban. Nagyobb testvérek tekintetében a szakmai munkát az iskolával való kapcsolattartás, a gyermek iskoláztatása jelenti. Az elhelyezett iskoláskorú gyermekeknél maximálisan kielégítjük azt az igényt, hogy a korábbi iskolában folytathassa tanulmányait. Abban az esetben, amikor kisgyermekkorú és/vagy iskoláskorú testvér tartózkodik az óvodai csoportban az életkori sajátosságoknak megfelelően csoporton belüli differenciálást valósítunk meg a napi rendben.

Nevelésbe vett gyerekeknél a szakmai munka alapját az egyéni gondozási nevelési terv adja.

Kisiskolás csoport:

Az kisiskolás csoportban a szakmai munkát a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A teljesítménnyel kapcsolatos krízis az iskoláskor kezdetén lép fel. A szociális szerepeket tanulja, intellektuális és kognitív képességeivel kapcsolatos elvárások kerülnek előtérbe. A közösségben való elhelyezkedése/megítélése attól függ, mennyire elfogadható a magatartása a nagyobb társas közösség számára és mennyiben képes mások által elfogadott módon ellátni feladatait.

Megtanulja a szabályokhoz való alkalmazkodást, a játékban, a családi és iskolai életben.

Intenzívvé válnak önérvényesítési szükségletei, megszilárdul a feladathoz, a szabályokhoz és a különböző helyzetekhez való tudatos alkalmazkodás készsége.

Érdeklődése a valóság felé fordul. Ok- okozati viszonyokat törekszik felfedni, minél több összefüggést felismerni.

9 éves korra már céltudatos, rendezett, kitartó cselekvésformákra képes.

Ezen a részlegesen kisiskolás kortól kamaszkorig, szinte minden korosztály képviselteti magát, így a beutalások okai is széles körűek. Általában viselkedési és magatartási problémák miatt kerülnek be a gyerekek, emellett a fizikai és a szexuális bántalmazásból, súlyos családi konfliktusokból, fizikai és emocionális elhanyagolás, veszélyeztetés következtében egyaránt történik beutalás.

A bekerült gyermekek viselkedésében és pszichés állapotában a szorongásos tünetek széles skálája jelenik meg. A beszűkült, visszahúzó magatartástól az alvási, vizeleti problémákon keresztül, az agresszió különböző megnyilvánulási formájáig egyaránt tetten érhetők. Családjában, kisgyermekkorban sérült, érzelmileg elhanyagolt gyerekek az új környezetbe is átviszik rendellenes reakcióikat. Ez akadályt képez a szociális kapcsolataik fejlődésének a reális világ iránti érdeklődésük elapad. Tanulmányi teljesítései nem érik el a kívánt mércét.

A bántalmazás és elhanyagolás miatt bekerült gyermekek pszichés állapota és személyiségének alakulása olyan traumáktól, belső konfliktusoktól terhelt, melyek befolyásolják az integráción és differenciáláson alapuló identitásfejlődést (megakadások). Ennek következtében átélt konfliktusok és a belső feszültség viselkedéses szinten általában dühkitörések formájában realizálódik. Megjelenik náluk a felnőttek felé irányuló opponáló viselkedés és a szándékos rongálás is.

A kisiskolás korúak számára fenntartott csoport elsősorban 6-14 év közötti gyerekekből áll, de ezt a testvérek együttes elhelyezése felülírhatja. A mindennapi élet és tevékenységek elsősorban az iskolai elfoglaltságok köré szerveződnek. A családjából kiemelt gyermekek számára fontos biztosítani a korábbi, megszokott iskolai közeget csökkentve ezzel az átélt veszteségeket. A bekerülést követően 1 munkanapon belül feladat az iskolával való kapcsolatfelvétel, tájékozódás. A személyiségállapotától függően meg kell szervezni az iskolába járást. Az osztályfőnökkel való telefonos kapcsolattartás napi szintű feladat. A bekerülést követő két héten belül megszervezésre kerül az osztályfőnökkel és az igazgatóval való személyes találkozás, kölcsönös információcsere céljából. Az iskolába, a 14. életévet be nem töltött gyermek kísérelével jár. Azok a gyerekek, akik nem járnak napközibe, délután tanulószobán

vesznek részt. A magántanuló, tanórák látogatása alól felmentett, ill. súlyosabb iskolai lemaradásokkal küzdő gyerekek felzárkóztatását, iskolapótló foglalkoztatását a fejlesztő pedagógusok végzik.

A gyerekek, heti csoport megbeszélésen vesznek részt, ahol az elmúlt hét eseményeinek megbeszélésére, aktuális konfliktusok rendezésére kerül sor.

A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakemberek biztosítják, amely megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak. Pszichológiai segítségnyújtás minden gyermek számára elérhető, a krízisintervenció alapelvét figyelembe véve. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. Egyéni terápiás jellegű foglalkozások (krízisintervenciók ellátás): az óvodáskorúak és kisiskolások megsegítése elsősorban játékterápiás helyzetben, valamint serdülőkorúak esetén (akik a részlegesen tartózkodnak) verbális, szimbólum, mono-dramatikus módszerek alkalmazásával valósul meg, ahol mód van arra, hogy a bekerülés, mint trauma; a bekerülés okai, körülményei; valamint korábbi traumatikus élmények feltárása/feldolgozása megkezdődjön. A terápiás módszerek megválasztása függ a gyermek életkorától, személyiség állapotától és az elszenvedett trauma jellegzetességeitől. Szabadidős tevékenységek, - melyek heti tervben kerülnek meghatározásra – korcsoportnak megfelelőek. A korosztály fokozott mozgásigényének kielégítésére a helyi sportolási lehetőségek mellett (kondi terem, sportpálya) a kirándulás, a túrázás (bicikli túra), és a nyári táborozás ad lehetőséget.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a szülői kapcsolattartásokra, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

Abban az esetben, amikor óvodáskorú és/vagy kamaszkorú testvér tartózkodik, a kisiskolás csoportban az életkori sajátosságoknak megfelelően megvalósul a csoporton belüli differenciálás.

A csoportba felhasználására kerülő tisztaságszereket havonta a csoport saját maga szerzi be, melynek keretösszege minden hónapban előre meghatározott.

Nevelésbe vett gyerekeknél a szakmai munka alapját az egyéni gondozási nevelési terv adja.

Kiskamasz lány/Nagylány csoportok Bóbita/Abigél:

A kamasz lány csoportban a szakmai munkát a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A családi problémák, a baráti elfogadás, a kortárs kapcsolatok, a párkapcsolati próbálkozások, az iskolai követelmények és ezen a területeken lévő elvárások a serdülő korba lépve szinte egyik pillanatról a másikra egyszerre nehezdednek a kamaszra. Életkorából adódóan legfontosabb feladata, hogy meghatározza önmagát és eddigi élettörténetéből származó tapasztalatai alapján integráljon egy egységes képet magáról.

A serdülőkori fejlődés-lélektani krízisben testi, lelki és szociális (kapcsolati) vonatkozásban alapvető átalakulásokon megy át az ember. A lányok életében feladata a női szerep beépítése a

személyiségbe. Az intézményben elhelyezett serdülő korosztály esetén általánosságban elmondható, hogy személyiségfejlődésük megrekedt, rigid mintázatok, feldolgozatlan traumák, elakadások jellemzik, problémamegoldásuk szűk szociokulturális környezetük jellegzetességeit hordozza, melyek hatékonysága csekély. Ezek sok esetben akadályát képezik a személyiség pozitív, építő, kreatív részeinek kibontakozását, elnyomás alatt tartva. A serdülők sokszor ellenállást tanúsítanak minden „idegen”, új lehetőséggel szemben, tükrözve a bizalom és bizalmatlanság problematikáját, az interperszonális kapcsolataik nehézségeit. A zaklatottság, a normális kommunikációra való képtelenség, a túlfűtött, illetve depresszív állapot, a szerepbizonytalanság általánossá válhat, amely megterheli/meghaladhatja e kritikus időszakban az egyén megküzdési stratégiáit, lehetőségeit. Ennek következtében gyakori a droghoz, a tudatmódosító szerekhez való fordulás, és a deviáns csoportokhoz való sodródás. Viselkedési és magatartási problémák esetén az iskolai hiányzások, otthonról való szökések, a sodorhatóság, a drogfogyasztás, a szülőkkel szembeni agresszív megnyilvánulások, lopás, garázdaság és öngyilkossági kísérletek, pszichiátriai megbetegedések indokai egyaránt szerepelnek. A mindennapi élet és tevékenységek elsősorban az iskolai elfoglaltságok köré szerveződnek. A családjából kiemelt gyermekek számára fontos, a korábbi megszokott iskolai közeg, ezzel is csökkenhet az átélt veszteség. A bekerülést követően 1 munkanapon belül feladat az iskolával való kapcsolatfelvétel, tájékozódás. Az osztályfőnökkel való telefonos kapcsolattartás napi szintű feladat. A bekerülést követő két héten belül megszervezésre kerül az osztályfőnökkel és az igazgatóval való személyes találkozás, kölcsönös információcsere céljából. A 14. évet betöltött lányok iskolájukba önállóan járnak. A magántanuló, tanórák látogatása alól felmentett, ill. súlyosabb iskolai lemaradásokkal küzdő gyerekek felzárkóztatását, iskolapótló foglalkoztatását a fejlesztő pedagógusok végzik. Az ideiglenes hatályú, nevelésbe vett gyermekek mellett, elsősorban ezekben a csoportokban kerülnek elhelyezésre átmeneti gondozás keretében a krízis ellátottak. Számukra külön napirend érvényes annak függvényében, hogy mikor kerültek a csoportba. A csoportba újonnan bekerülő ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerekeknél izolációs(intenzív beilleszkedési folyamat) időszak van. Ez a kölcsönös megismerést szolgálja, valamint a szakértői bizottsági vizsgálatok miatt a lányok külső elfoglaltságon nem vesznek részt. Ez alól kivételt az iskolai elfoglaltság jelenthet. Az időszak lejártát követően hetente 4 alkalommal van lehetőség önállóan külső program szervezésére. Ezek elsősorban a családdal való kapcsolatot célozzák meg. A szabályok súlyos be nem tartása, az időkorlátok megszegése a kimenő megvonását vonja maga után. A gyerekek részére heti csoport megbeszéléseken beszélhetik meg az elmúlt hét eseményeit, ez lehet a fóruma az aktuális konfliktusok rendezésének is. A tematikus csoport-foglalkozások a bűnmegelőzés, drogfogyasztás, prostitúció témával foglalkoznak. A téma alapját az aktuális csoportösszetétel adja meg. A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakemberek biztosítják, amely megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak.

Pszichológiai segítségnyújtás minden gyerek számára elérhető, a krízisintervenció alapelvét figyelembe véve szupportív jelleggel. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. Egyéni terápiás jellegű foglalkozások (krízisintervenció ellátás) elsősorban a serdülőkorúak esetén verbális, szimbólum, mono-

dramatikus módszerek alkalmazásával valósul meg, ahol mód van arra, hogy a bekerülés, mint trauma; a bekerülés okai, körülményei; valamint korábbi traumatikus élmények feltárása/feldolgozása megkezdődjön. A terápiás módszerek megválasztása függ a gyermek életkorától, személyiség állapotától és az elszenvedett trauma jellegzetességeitől.

Lehetőségekhez mérten a személyiség komplex megsegítése érdekében csoportos terápiás foglalkozások kerülnek megszervezésre (művészetterápia, pszichodráma).

A szabadidős tevékenység – melyek heti tervben kerülnek meghatározásra – korcsoportnak megfelelőek.

Kiemelten nagy hangsúly van a szülői kapcsolattartásokon, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

14 évet még be nem töltött gyermeknél iskolába, valamint külső helyszíni programra történő kísérését a csoportban dolgozók szervezik és oldják meg.

A csoportokba felhasználására kerülő tisztaságszereket részleges csoportgazdálkodás keretében, havonta a csoport saját maga szerzi be, melynek keretösszege minden hónapban előre meghatározott.

7.2. Árnyas Befogadó Gyermekotthon

Az Árnyas Befogadó Gyermekotthon illeszkedve a már ellátást nyújtó Befogadó Gyermekotthonok rendszerébe, 12 férőhelyen nyújt ellátást a 1121 Budapest, Árnyas út 40./b. szám alatt. A Gyermekotthon, a Főváros XII. kerületének nyugodt, erdősávokkal tarkított részén, jól megközelíthető helyen helyezkedik el.

Az infrastruktúra fejlettsége megegyezik a főváros hasonló övezeteivel. A közműhálózat kiépített, a vezetékes telefon és Internet használat biztosított.

Tárgyi feltételek:

Az épület szuterén és földszinti helyiségei a következők:

konyha, 1 ebédlő,

vizesblokk (2 zuhanyzóval 2 kézmosóval 2 WC-vel, fürdőkádás fürdőszoba, külön álló WC)

nevelői szoba

nappali és 7 szoba

tárolóhelyiség

sportolásra, szabad játékokra való udvar és nagy fedett terasz

műhely.

Az otthon koedukált elhelyezést biztosít, a nemek aránya a mindenkori szükséglet szerint szabadon alakítható.

A Gyermekotthon egy csoportban fogadja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekeket.

Az otthon a különleges, és a speciális szükségletű gyermekek fogadására is alkalmas. Terápiás ellátást nyújt.

A gyermekek ellátására szolgáló helyiségek az intézmény két szintjén kerültek kialakításra, mindkét szint, külön fürdőhelyiségekkel rendelkezik, így a gyermekotthon – szükség esetén – koedukált elhelyezést is biztosítani tud. A szobákban minden gyermeknek különálló zárható szekrény áll rendelkezésre, a személyes tárgyak elhelyezésére.

A Befogadó Gyermekotthonban a munkafeltételek biztosítottak, a gyermekotthonban dolgozók számára mindkét szinten külön bejáratú WC és mosdóhelyiség biztosított, a nevelői szobában öltözőszekrény áll a munkatársak rendelkezésére. A nevelői szobában telefon, számítógép és internethasználat biztosított, a fénymásoló és szkennelőkészülék is található.

A használaton kívüli tárgyakat, eszközöket az alsó szinten található helyiségben tárolják. A gyermekektől átvett értéktárgyakat a nevelői szoba páncélszekrényében őrzik meg. Az otthonvezető szolgálati mobiltelefonon bármikor tájékoztatható, és ő is bármikor tud hivatalos ügyintézés kezdeményezni. Eszközbeszerzéshez és a gyermekek szállításához (iskoláztatás biztosítása, szakértői vizsgálatok, külső szabadidős programok, táborok lebonyolítása, gyermekek költöztetése stb.) a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros által használt kulcsos gépkocsija rendelkezésre áll.

A gyermekotthon kertés udvarral rendelkezik, a kertben grillezési és tűzrakási lehetőség van, sportolásra, szabadtéri játéktevékenységre is van mód.

Nevelői team

Heti egy alkalommal a csoportban dolgozó nevelők a pszichológus és alkalmanként a fejlesztőpedagógus, valamint az otthonvezető részvételével team megbeszélés zajlik. Itt lehetőség nyílik az aktuális ügyek, a heti tervek, szabadidős programok átbeszélésére.

A munkatársak rendszeresen részt vesznek a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros által szervezett szakmai megbeszéléseken és továbbképzéseken.

Az otthonban folyó szakmai munka ismertetése

Nevelésbe vett gyerekeknél a szakmai munka alapját az egyéni gondozási nevelési terv adja. Minden gyermek számára a teljes körű otthonot nyújtó ellátást a Gyermekvédelmi Törvény alapján biztosítjuk. A Befogadó Gyermekotthonban a gyermekek bekerülésükkor ott kerülnek elhelyezésre, ahol egyéni szükségleteinek, igényeinek kielégítésére és problémáinak kezelésére a lehető legjobb esély nyílik. A gyermek Befogadó Gyermekotthonban való elhelyezése függ: életkorától;

nemétől;

pszichés és fizikai állapotától;

csoportok összetételétől;

lakhelyétől;

iskolájától;

beutalás okától.

Ezeket a szempontokat minden esetben megelőzi az az elv, hogy a testvérek együttesen közös gondozási helyen tartózkodjanak.

A kapcsolattartásokat a csoportban szervezzük meg.

Befogadó Gyermekotthonunkban a főváros minden területéről fogadunk gyerekeket önkéntesen, vagy beutaló határozattal egyaránt.

Tíz éves kortól (állapottól függően lehet eltérés) a gyerekek személyesen is részt vesznek a tervezési megbeszélésen. A szakmai munka általános elvei érvényesülnek: a javaslatot követően minden esetben megtörténik a kapcsolatfelvétel a következő gondozási hellyel. Lakásotthoni, gyermekotthoni javaslatnál minimum egy alkalmas személyes találkozást, valamint, a jövőbeli gondozási hely megtekintését jelenti.

Átgondozás során a következő feladatokat látják el a munkatársak:

tájékoztatás a gyermekről (élettörténet, pszichés állapot, viselkedési jellegzetességek, szokások, jövőbeli nehézségek, a barátkozás folyamata).

a gyermek/ek felkészítése és egyéni foglalkozás keretében a szorongások, feszültségek oldása.

vérszerinti szülő tájékoztatása, esetleges szorongás, ellenérzés oldása.

barátkozás folyamatának megsegítése, megfigyelése, megbeszélése és tanácsadás.

Tartósan beteg gyermeknél biztosítjuk a szükségletének megfelelő ellátást.

Nevelésbe vett gyermekek esetében kapcsolatot tartunk a gyermekvédelmi gyámmal, melynek részleteit a Gyermekvédelmi Gyámi Szolgálattal készült megállapodás rögzíti.

A keresztény kultúrkörből eltérő vallási és étkezési szokásaikat a gyermekek nálunk gyakorolhatják, a szükséges feltételeket biztosítjuk. Kisgyermek, óvodás korúak csoportja:

Az kisgyermek/óvodás korúak csoportjában a szakmai munkát a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A mozgásfejlődés, és a nyelvi készségek fejlődése, a játékos cselekvések és a beszéd útján történő tájékozódás szükséglete a meghatározó.

A gyermeknek el kell sajátítania étkezési, tisztálkodási, viselkedési szabályokat. Spontánul utánozza azokat a felnőtteket, akik körül veszik. Az élményeknek és interperszonális

kapcsolatoknak a jelentősége nő. Fejlődik fantáziája, érzelmi és értelmi képességei. Önálló akarat és cselekvés szükséglete párhuzamosan növekszik az én-tudat határozottabbá válásával.

4-5 éves korban el akarja foglalni helyét a világban, értékelésre, fontos szerepkörre, teljesítményre vágyik.

5-6 éves gyermek játékában saját érzelmeit, konfliktusait, törekvéseit ábrázolja. Alakul az önfegyelem az akadályok leküzdésének képessége. Fejlődnek érzékszervei, megfigyelési képessége, emlékezete, képzelete logikai funkciói.

A kisgyermek/óvodás korúak csoportjába került gyermekek általános állapotára jellemzőek az elhanyagoltságra (érzelmileg és fizikailag is) és veszélyeztetésre utaló tünetek, elsősorban a biztonság/bizalom hiánya. Sorozatos költözések, a napi ritmus bizonytalansága, a kötődési problémák következtében érzelmi bizonytalanság tapasztalható, mely általánosságban fizikai/mentális/érzelmi fejlődésükre is rányomja bélyegét. A szülői, első sorban anyai minták hiánya, az anyai elutasítás további akadályát képezik a harmonikus személyiségfejlődésnek, kiszolgáltatottak nemcsak koruk, de a családi környezet devianciái miatt is. Élettörténetük súlyos traumákkal terhelt. Viselkedésükben tetten érhető az ingerszegény környezet hatásai (játék és tevékenység színvonala), és az alul szocializáltság (kapcsolatteremtés minősége, káromkodások, napi rutin: étkezések, ételek, higiéniai tevékenységek ismeretének hiánya). Általánosságban elmondható, hogy fokozott mozgásos aktivitás, viselkedési/magatartási problémák vagy szorongásos tünetek (alvási, ürítési), figyelem/koncentráció nehézségei, opponálás tapasztalhatók.

Az itt töltött időszak alatt a gyermekek érzelmi, mentális állapotát befolyásolják a szülői látogatások minősége, időtartama és gyakorisága.

Az óvodai nevelés és gondozás feladatait külső óvodába járással igyekszünk megvalósítani. Ha ez nem lehetséges, a gyermek érdeke szerint a napi elfoglaltságot a kisgyermekkori/óvodáskori sajátosságoknak megfelelően megszervezzük.

A mindennapi tevékenységek között szerepel a délelőtti foglalkozás. Hangsúlyos a napi ritmus kialakítása és betartása, mely biztosítja a stabilitás és biztonság élményét. A napi tevékenységek között megtalálható az udvari, vagy külső helyszíni levegőzés, játszótéri program. A mindennapi élet része az ebéd utáni csendes pihenő, ami nagyobb gyerekek vonatkozásában csendes tevékenységet is jelenthet (könyvolvasás, zenehallgatás).

Pszichológiai segítségnyújtás minden gyerek számára elérhető, a krízisintervenció alapelvét figyelembe véve. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. A gyermek állapotától függően épül fel egy terápiás hatású - elsősorban a játékterápia eszközeit alapul vevő - foglalkozás.

Szabadidős tevékenységek során – melyek heti tervben kerülnek meghatározásra – korcsoportnak megfelelő programokat szervezünk, heti minimum egy alkalommal. Nyaranta táborozási lehetőséget nyújtunk.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a szülői kapcsolattartásokra, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

A testvérek együttes elhelyezése miatt előfordul, hogy óvodáskorú és kisgyermekkorú gyermekek mellett iskolás gyermekek is elhelyezésre kerülnek ebben a csoportban. Nagyobb testvérek tekintetében a szakmai munkát az iskolával való kapcsolattartás, a gyermek iskoláztatása jelenti. Az elhelyezett iskoláskorú gyermekeknél maximálisan kielégítjük azt az igényt, hogy a korábbi iskolában folytathassa tanulmányait. Abban az esetben, amikor kisgyermekkorú és/vagy iskoláskorú testvér tartózkodik az óvodai csoportban az életkori sajátosságoknak megfelelően csoporton belüli differenciálást valósítunk meg a napi rendben.

Nevelésbe vett gyerekeknél a szakmai munka alapját az egyéni gondozási nevelési terv adja.

Kisiskolás csoport:

Az kisiskolás csoportban a szakmai munkát a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A teljesítménnyel kapcsolatos krízis az iskoláskor kezdetén lép fel. A szociális szerepeket tanulja, intellektuális és kognitív képességeivel kapcsolatos elvárások kerülnek előtérbe. A közösségben való elhelyezkedése/megítélése attól függ, mennyire elfogadható a magatartása a nagyobb társas közösség számára és mennyiben képes mások által elfogadott módon ellátni feladatait.

Megtanulja a szabályokhoz való alkalmazkodást, a játékban, a családi és iskolai életben.

Intenzívvé válnak önérvényesítési szükségletei, megszilárdul a feladathoz, a szabályokhoz és a különböző helyzetekhez való tudatos alkalmazkodás készsége.

Érdeklődése a valóság felé fordul. Ok- okozati viszonyokat törekszik felfedni, minél több összefüggést felismerni.

9 éves korra már céltudatos, rendezett, kitartó cselekvésformákra képes.

Kisiskolás kortól kamaszkorig, szinte minden korosztály képviseltetheti magát, így a beutalások okai is széles körűek. Általában viselkedési és magatartási problémák miatt kerülnek be a gyerekek, emellett a fizikai és a szexuális bántalmazásból, súlyos családi konfliktusokból, fizikai és emocionális elhanyagolás, veszélyeztetés következtében egyaránt történik beutalás.

A bekerült gyermekek viselkedésében és pszichés állapotában a szorongásos tünetek széles skálája jelenik meg. A beszűkült, visszahúzódó magatartástól az alvási, vizeleti problémákon keresztül, az agresszió különböző megnyilvánulási formájáig egyaránt tetten érhetők. Családjában, kisgyermekkorban sérült, érzelmileg elhanyagolt gyerekek az új környezetbe is átviszik rendellenes reakcióikat. Ez akadályt képez a szociális kapcsolataik fejlődésének a reális világ iránti érdeklődésük elapad. Tanulmányi teljesítései nem érik el a kívánt mércét.

A bántalmazás és elhanyagolás miatt bekerült gyermekek pszichés állapota és személyiségének alakulása olyan traumáktól, belső konfliktusoktól terhelt, melyek befolyásolják az integráción és differenciáláson alapuló identitásfejlődést (megakadások). Ennek következtében átélt konfliktusok és a belső feszültség viselkedéses szinten általában dühkitörések formájában

realizálódik. Megjelenik náluk a felnőttek felé irányuló opponáló viselkedés és a szándékos rongálás is.

A kisiskolás korúak számára a mindennapi élet és tevékenységek elsősorban az iskolai elfoglaltságok köré szerveződnek. A családjából kiemelt gyermekek számára fontos biztosítani a korábbi, megszokott iskolai közeget csökkentve ezzel az átélt veszteségeket. A bekerülést követően 1 munkanapon belül feladat az iskolával való kapcsolatfelvétel, tájékozódás. A személyiségállapotától függően meg kell szervezni az iskolába járást. Az osztályfőnökkel való telefonos kapcsolattartás napi szintű feladat. A bekerülést követő két héten belül megszervezésre kerül az osztályfőnökkel és az igazgatóval való személyes találkozás, kölcsönös információcsere céljából. Az iskolába, a 14. életévet be nem töltött gyermek kísérelvel jár. Azok a gyerekek, akik nem járnak napközibe, délután tanulószobán vesznek részt. A magántanuló, tanórak látogatása alól felmentett, ill. súlyosabb iskolai lemaradásokkal küzdő gyerekek felzárkóztatását, iskolapótló foglalkoztatását a fejlesztő pedagógusok végzik.

A gyerekek, heti csoport megbeszélésen vesznek részt, ahol az elmúlt hét eseményeinek megbeszélésére, aktuális konfliktusok rendezésére kerül sor.

A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakemberek biztosítják, amely megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak. Pszichológiai segítségnyújtás minden gyerek számára elérhető, a krízisintervenció alapelveit figyelembe véve. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. Egyéni terápiás jellegű foglalkozások (krízisintervenciók ellátás): az óvodáskorúak és kisiskolások megsegítése elsősorban játékterápiás helyzetben, valamint serdülőkorúak esetén (akik a részlegesen tartózkodnak) verbális, szimbólum, mono-dramatikus módszerek alkalmazásával valósul meg, ahol mód van arra, hogy a bekerülés, mint trauma; a bekerülés okai, körülményei; valamint korábbi traumatikus élmények feltárása/feldolgozása megkezdődjön. A terápiás módszerek megválasztása függ a gyermek életkorától, személyiség állapotától és az elszenvedett trauma jellegzetességeitől. Szabadidős tevékenységek, - melyek heti tervben kerülnek meghatározásra – korcsoportnak megfelelőek. A korosztály fokozott mozgásigényének kielégítésére a kertes udvari sportolási lehetőségek mellett a kirándulás, a túrázás (bicikli túra), és a nyári táborozás ad lehetőséget.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a szülői kapcsolattartásokra, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

Abban az esetben, amikor óvodáskorú és/vagy kamaszkorú testvér tartózkodik a gyermekotthonban, a csoportban az életkori sajátosságoknak megfelelően megvalósul a csoporton belüli differenciálás. A kamaszok befogadásakor a szakmai munkát szintén a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A családi problémák, a baráti elfogadás, a kortárs kapcsolatok, a párkapcsolati próbálkozások, az iskolai követelmények és ezen a területeken lévő elvárások a serdülő korba lépve szinte egyik pillanatról a másikra egyszerre nehezdednek a kamaszra. Életkorából adódóan legfontosabb feladata, hogy

meghatározza önmagát és eddigi élettörténetéből származó tapasztalatai alapján integráljon egy egységes képet magáról.

A serdülőkori fejlődés-lélektani krízisben testi, lelki és szociális (kapcsolati) vonatkozásban alapvető átalakulásokon megy át az ember. A lányok életében feladata a női szerep beépítése a személyiségbe. Az gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezett serdülő korosztály esetén általánosságban elmondható, hogy személyiségfejlődésüket rigid mintázatok, feldolgozatlan traumák, elakadások jellemzik, problémamegoldásuk szűk szociokulturális környezetük jellegzetességeit hordozza, melyek hatékonysága csekély. Ezek sok esetben akadályt képeznek a személyiség pozitív, építő, kreatív részeinek kibontakozását, elnyomás alatt tartva. A serdülők sokszor ellenállást tanúsítanak minden „idegen”, új lehetőséggel szemben, tükrözve a bizalom és bizalmatlanság problematikáját, az interperszonális kapcsolataik nehézségeit. A zaklatottság, a normális kommunikációra való képtelenség, a túlfűtött, illetve depresszív állapot, a szerepbizonytalanság általánossá válhat, amely megterheli/meghaladhatja e kritikus időszakban az egyén megküzdési stratégiáit, lehetőségeit. Ennek következtében gyakori a droghoz, a tudatmódosító szerekhez való fordulás, és a deviáns csoportokhoz való sodródás. Viselkedési és magatartási problémák esetén az iskolai hiányzások, otthonról való szökések, a sodorhatóság, a drogfogyasztás, a szülőkkel szembeni agresszív megnyilvánulások, lopás, garázdaság és öngyilkossági kísérletek, pszichiátriai megbetegedések indokai egyaránt szerepelnek. A mindennapi élet és tevékenységek náluk is elsősorban az iskolai elfoglaltságok köré szerveződnek. A családjából kiemelt gyermekek számára fontos, a korábbi megszokott iskolai közeg, ezzel is csökkenhet az átélt veszteség. A bekerülést követően 1 munkanapon belül feladat az iskolával való kapcsolatfelvétel, tájékozódás. Az osztályfőnökkel való telefonos kapcsolattartás napi szintű feladat. A bekerülést követő két héten belül megszervezésre kerül az osztályfőnökkel és az igazgatóval való személyes találkozás, kölcsönös információcsere céljából. A 14. évet betöltött lányok iskolájukba önállóan járnak. A magántanuló, tanórák látogatása alól felmentett, ill. súlyosabb iskolai lemaradásokkal küzdő gyerekek felzárkóztatását, iskolapótló foglalkoztatását a fejlesztő pedagógusok végzik. A gyerekek részére heti csoport megbeszéléseken beszélhetik meg az elmúlt hét eseményeit, ez lehet a fóruma az aktuális konfliktusok rendezésének is. A tematikus csoport-foglalkozások a bűnmegelőzés, drogfogyasztás, prostitúció témával foglalkoznak. A téma alapját az aktuális csoportösszetétel adja meg. A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakemberek biztosítják, amely megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak.

Pszichológiai segítségnyújtás minden gyerek számára elérhető, a krízisintervenció alapelvét figyelembe véve szupportív jelleggel. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. Egyéni terápiás jellegű foglalkozások (krízisintervenciós ellátás) elsősorban a serdülőkorúak esetén verbális, szimbólum, monodramatikus módszerek alkalmazásával valósul meg, ahol mód van arra, hogy a bekerülés, mint trauma; a bekerülés okai, körülményei; valamint korábbi traumatikus élmények feltárása/feldolgozása megkezdődjön. A terápiás módszerek megválasztása függ a gyermek életkorától, személyiség állapotától és az elszenvedett trauma jellegzetességeitől.

Lehetőségekhez mérten a személyiség komplex megsegítése érdekében csoportos terápiás foglalkozások kerülnek megszervezésre (művészetterápia, pszichodráma). Az egyénre szabott beavatkozásokat, terápiás hangsúlyú ellátást tartjuk fókuszban.

A gyermekek orvosi ellátása a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézettel együttműködésben valósul meg, heti egy napon helyszíni orvosi vizsgálat történik.

Kiemelten nagy hangsúly van a szülői kapcsolattartásokon, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

14 évet még be nem töltött gyermeknél iskolába, valamint külső helyszíni programra történő kísérését a csoportban dolgozók szervezik és oldják meg.

A csoportokba felhasználására kerülő tisztaságszereket részleges csoportgazdálkodás keretében, havonta a gyermekotthoni közösség saját maga szerzi be, melynek keretösszege minden hónapban előre meghatározott.

A családi pótlék a jogszabályoknak megfelelően kerül felhasználásra.

A gyermekotthon a tisztaságszereket havonta saját maga szerzi be, melynek keretösszege minden hónapban előre meghatározott.

Összességében gyermekotthonunkban ugyanazokat a szakmai alapelveket érvényesítjük, amit más befogadó gyermekotthoni telephelyeinken.

7.3. Erzsébet Királyné Befogadó Gyermekotthon

A 1146 Budapest, Erzsébet királyné útja 6. szám alatt található 32 férőhelyes gyermekotthon.

Az épület jól megközelíthető a Hungária körút közelében található, 2 percre a Városligettől. A közelben több egészségügyi intézmény, iskola, óvoda, mozi, múzeum található.

Tárgyi feltételek

A kétszintes épület, kerttel, gumiborítású sportpályával, alagsorral és foglalkoztató melléképülettel rendelkezik, a főváros egyik legforgalmasabb területén, a Városliget szomszédságában helyezkedik el. Az Erzsébet Befogadó Gyermekotthon 3 csoportban fogadja a 0-18 év közötti – elsősorban fiú – ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekeket. Az otthon a különleges, és a speciális szükségletű gyermekek fogadására is alkalmas. Egyes esetekben kísérő nélküli kiskorú fiú gyerekek számára teljes körű ellátást biztosít.

A gyermekcsoportok az intézmény két szintjén kerültek kialakításra, mindkét szint, két-két fürdőhelyiséggel rendelkezik, így a gyermekotthon – szükség esetén – koedukált elhelyezést is biztosítani tud. Az épület alsó szintjén portaszolgálat is működik.

Az alsó szinten előtér, étkező-társalgó, melegítőkonyha, nevelői szoba, fejlesztőpedagógiai szoba, 2 vizesblokk, valamint 4 ágyas, és 3 ágyas lakószoba található.

A felső szinten 2 irodahelyiség, nappali, melegítőkonyha, 2 vizesblokk, valamint 4 ágyas, három 3 ágyas és egy 2 ágyas lakószoba került kialakításra.

Az épület pincéjében a szabadidő hasznos eltöltését biztosító edzőterem kapott helyet, itt van lehetőség billiárdozásra, illetve asztaliteniszezésre is.

A pinceszinten került kialakításra az intézmény karbantartó műhelye.

A Befogadó Gyermekotthonban a munkafeltételek biztosítottak, a gyermekotthonban dolgozók számára mindkét szinten külön-bejárátú WC és mosdóhelyiség biztosított, a nevelői szobában öltözőszekrény áll a munkatársak rendelkezésére. A nevelői szobákban telefon, számítógép és internethasználat biztosított, a fénymásoló és a fax készülék a gyermekvédelmi ügyintéző irodájában található.

A készpénz és nagyobb értékű eszközök tárolására pánccs szekrény és pénzkazetta áll rendelkezésre. Eszközbeszerzéshez és a gyermekek szállításához (iskoláztatás biztosítása, szakértői vizsgálatok, külső szabadidős programok, táborok lebonyolítása, gyermekek költöztetése stb.) a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros gépjárműparkja rendelkezésre áll.

Melléképület

A három helyiségből álló melléképület egyik helyiségében került kialakításra a pszichológus szobája. Itt található a kézműves műhelyünk is, ahol heti rendszerességgel csoportos művészetterápiás foglalkozásokra van lehetőség.

Az épület harmadik helyisége a ruharaktár, amiből szükség esetén az időjárásnak megfelelő ruházatot tudjuk a nálunk ellátásban részesülők számára biztosítani.

Kert

A gyermekotthon kerttel rendelkezik, a kertben grillezési és tűzrakási lehetőség van, a sportpálya kosárlabda palánkkal felszerelt, emellett kispályás focimeccsek lebonyolítására is lehetőség van.

Személyi feltételek

A gyermekotthon szakmai létszáma, valamint az alkalmazottak képesítése megfelel a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben előírtaknak.

A nevelői munkakörben dolgozó kollégák felsőfokú szociális vagy tanári képesítéssel, gyermekfelügyelői munkakörben foglalkoztatott munkatársak OKJ-s „Gyermek – és ifjúsági felügyelő” képesítéssel rendelkeznek. Minden csoportban csoportnevelő kollégák látják el kiemelt feladataikat. A személyi feltételeinek kialakításakor arra törekedtünk, hogy egymást kiegészítő személyiségű, együtt szívesen dolgozó, azonos követelményeket és hasonló értékrendű munkatársak dolgozzanak együtt. Tevékenységüket a munkaköri leíráson túl a

Befogadó Gyermekotthon szakmai protokollja és az intézmény belső szabályzatai alapján végzik. Rendszeresen vesznek részt az intézmény által szervezett szakmai továbbképzéseken. Nagy hangsúlyt van a pedagógiai módszerek, alapelvek napi gyakorlatban történő összehangolásán. Ennek érdekében havonta team gyűlés keretében kerül sor a mindennapi gyakorlat kialakítására és egységesítésére. Csoportértekezletekre hetente, csoportvezető értekezletekre havonta kerül sor. Az intézmény munkatársainak kiválasztásánál a megfelelő végzettség és szakmai gyakorlat mellett fontos szerepet kap a megértő, elfogadó attitűd, a módszertani sokszínűség és a humorérzék.

A gyermekcsoportban dolgozó kollégák munkáját egy főállású pszichológus és egy félállású fejlesztőpedagógus segíti, a művészetterápiás foglalkozásokat megbízásos jogviszony keretein belül egy grafikus végzettségű munkatárs vezeti.

Nevelői team

Heti egy alkalommal a csoportban dolgozó nevelők/csoportnevelő, a pszichológus és az otthonvezető (alkalmanként a fejlesztőpedagógus) részvételével team megbeszélés zajlik. Itt lehetőség nyílik az aktuális ügyek, a heti tervek, szabadidős programok átbeszélésére.

Csoportértekezletek/dolgozói értekezletek

Havi egy alkalommal kerül sor értekezletre (illetve szükség esetén-soron kívül) az adott csoportban dolgozó összes munkatárs bevonásával.

A munkatársak rendszeresen részt vesznek a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros által szervezett szakmai megbeszéléseken és továbbképzéseken.

Az otthonban folyó szakmai munka

A Domonkos csoportban elsősorban nagykaszasz korú fiúk ellátására van lehetőség, míg az Egon csoport alacsonyabb életkorú fiúk, a kísérő nélküli kiskorúak, valamint nagyobb létszámú testvérsorok befogadására alkalmas. A gyermekek ellátásánál fő szempont, hogy a testvérek egy csoportban, az azonos nemű, illetve alacsonyabb életkorú testvérek pedig egy szobában kerüljenek elhelyezésre. A kaszasz fiú csoportban a szakmai munkát a fejlődés-lélektani és életkori sajátosságok alapozzák meg. A családi problémák, a baráti elfogadás, a kortárs kapcsolatok, a párkapcsolati próbálkozások, az iskolai követelmények és ezen a területen lévő elvárások a serdülő korba lépve szinte egyik pillanatról a másikra egyszerre nehezednek a kaszaszra. Életkorából adódóan legfontosabb feladata, hogy meghatározza önmagát és eddigi élettörténetéből származó tapasztalatai alapján alakítson ki egy egységes képet magáról.

A serdülőkori fejlődés-lélektani krízisben testi, lelki és szociális (kapcsolati) vonatkozásban alapvető átalakulásokon megy át az ember. A fiúk életében feladata a férfi szerep beépítése a személyiségbe. Az intézményben elhelyezett serdülő korosztály esetén általánosságban elmondható, hogy személyiségfejlődésük megrekedt, rigid mintázatok, feldolgozatlan traumák, elakadások jellemzik, problémamegoldásuk szűk szociokulturális környezetük jellegzetességeit hordozza, melyek hatékonysága csekély. Ezek sok esetben akadályt képezik a személyiség pozitív, építő, kreatív részeinek kibontakozását, elnyomás alatt tartva. A serdülők

sokszor ellenállást tanúsítanak minden „idegen”, új lehetőséggel szemben, tükrözve a bizalom és bizalmatlanság problematikáját, az interperszonális kapcsolataik nehézségeit. A zaklatottság, a normális kommunikációra való képtelenség, a túlfűtött, illetve depresszív állapot, a szerepbizonytalanság általánossá válhat, amely megterheli/meghaladhatja e kritikus időszakban az egyén megküzdési stratégiáit, lehetőségeit. Ennek következtében gyakori a droghoz, a tudatmódosító szerekhez való fordulás, és a deviáns csoportokhoz való sodródás. Viselkedési és magatartási problémák esetén az iskolai hiányzások, otthonról való szökések, a sodorhatóság, a drogfogyasztás, a szülőkkal szembeni agresszív megnyilvánulások, lopás, garázdaság és öngyilkossági kísérletek, pszichiátriai megbetegedések indokai egyaránt szerepelnek. A mindennapi élet és tevékenységek elsősorban az iskolai elfoglaltságok köré szerveződnek. A családjából kiemelt gyermekek számára fontos, a korábbi megszokott iskolai közeg, ezzel is csökkenhet az átélt veszteség. A bekerülést követően 1 munkanapon belül feladat az iskolával való kapcsolatfelvétel, tájékozódás. Az osztályfőnökkel való telefonos kapcsolattartás napi szintű feladat. A bekerülést követő két héten belül megszervezésre kerül az osztályfőnökkel és az igazgatóval való személyes találkozás, kölcsönös információcsere céljából. A 14. évet betöltött fiúk iskolájukba önállóan járnak. A magántanuló, tanórák látogatása alól felmentett, ill. súlyosabb iskolai lemaradásokkal küzdő gyerekek felzárkóztatását, iskolapótló foglalkoztatását a fejlesztő pedagógusok végzik.

Az ideiglenes hatályú, nevelésbe vett gyermekek mellett, elsősorban ezekben a csoportokban kerülnek elhelyezésre átmeneti gondozás keretében a krízis ellátottak. Számukra külön napirend érvényes annak függvényében, hogy mikor kerültek a csoportba. A csoportba újonnan bekerülő ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerekeknél 1 hét izolációs időszak van. Ez a kölcsönös megismerést szolgálja, valamint a Gyermekevédelmi Szakértői Bizottsági vizsgálatok miatt a fiúk külső elfoglaltságon nem vesznek részt. Ez alól kivételt az iskolai elfoglaltság jelenthet. Az egy hetes időszak lejártát követően hetente 4 alkalommal van lehetőség önállóan külső program szervezésére. Ezek elsősorban a családdal való kapcsolatot célozzák meg. A szabályok súlyos be nem tartása, az időkorlátok megszegése a kimenő megvonását vonja maga után.

A gyerekek részére heti csoport megbeszéléseken beszélhetik meg az elmúlt hét eseményeit, ez lehet a fóruma az aktuális konfliktusok rendezésének is. A tematikus csoport-foglalkozások a bűnmegelőzés, drogfogyasztás, prostitúció témával foglalkoznak. A téma alapját az aktuális csoportösszetétel adja meg. A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakemberek biztosítják, amely megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekevédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak.

Pszichológiai segítségnyújtás minden gyerek számára elérhető, a krízisintervenció alapelvét figyelembe véve szupportív jelleggel. Minden gyermek vonatkozásában a pszichológus legalább egy alkalommal segítő támogatást ad/nyújt. Egyéni terápiás jellegű foglalkozások (krízisintervenció ellátás) elsősorban a serdülőkorúak esetén verbális, szimbólum, monodramatikus módszerek alkalmazásával valósul meg, ahol mód van arra, hogy a bekerülés, mint trauma; a bekerülés okai, körülményei; valamint korábbi traumatikus élmények

feltárása/feldolgozása megkezdődjön. A terápiás módszerek megválasztása függ a gyermek életkorától, személyiség állapotától és az elszenvedett trauma jellegzetességeitől.

Lehetőségeinkhez mérten a személyiség komplex megsegítése érdekében csoportos terápiás foglalkozásokat szervezünk (művészetterápia).

A szabadidős tevékenység– melyek heti tervben kerülnek meghatározásra – korcsoportnak megfelelőek.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a szülői kapcsolattartásokra, melynek alapját gyámhivatali határozat adja meg.

14 évet még be nem töltött gyermeknél iskolába, valamint külső helyszíni programra történő kísérését a csoportban dolgozók szervezik és oldják meg.

A csoportokba felhasználására kerülő tisztaságszereket részleges csoportgazdálkodás keretében, havonta a csoport saját maga szerzi be, melynek keretösszege minden hónapban előre meghatározott.

Nevelésbe vett gyerekeknél a szakmai munka alapját az egyéni gondozási nevelési terv adja.

Krízisellátott gyermekeket mindkét csoport integrált formában fogad.

A teljes körű ellátás keretében a gyermekek számára a napi ötszöri étkezés biztosított.

Ruházat beszerzésére az ideiglenes hatályú elhelyezést követő napokban, a szükségletek felmérése után és a gyermek ízlésének és jogszabályban előírt pénzügyi kereteknek megfelelően kerül sor.

A gyermekek iskoláztatásának fontos szempontja, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt lehetőleg ne történjen iskolaváltás, ennek érdekében a 14 év feletti gyermekek önállóan közlekednek eredeti iskolájuk és a gyermekotthon között, a 14 év alatti gyermekek kísérelével közlekednek.

7.4. Magvető Befogadó Gyermekotthon

A 1174 Budapest Magvető u.11. sz. alatt működik a Magvető Befogadó Gyermekotthon csendes, kertvárosi környezetben. Tömegközlekedéssel könnyen megközelíthető. A környéken található iskola, óvoda, gyermekorvosi rendelő, bolt, gyógyszertár. Az épület a kerület családi házas övezetében található, két kilométer távolságra a kerület központjától és annak közintézményeitől. Az infrastruktúra fejlettsége megegyezik a főváros hasonló övezeteivel. A közműhálózat kiépített, a vezetékes telefon és Internet használat biztosított. A főváros közlekedésének legközelebbi fő csomópontja, az Őrs vezér tere. A buszmegálló a gyermekotthontól 300 méterre található. A gyermekotthon 12 gyermek fogadására alkalmas.

A gyermekotthonban elsősorban testvérek és azonnali gondozási hely váltásban érintett gyermekek együttes elhelyezésére van lehetőség, de a férőhely gazdálkodás optimális

kihasználtsága érdekében ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint nevelésbe vett gyermekek ellátását is biztosítjuk. A gyermekotthon alkalmas különleges, valamint speciális szükségletű gyermekek fogadására is. A gyermekotthonban önálló csoportgazdálkodás zajlik.

Tárgyi feltételek

A gyermekotthon tárgyi feltételei megfelelnek a jogszabályokban megfogalmazott elvárásoknak. Az épület 3 szintes, szinteltolós, 300 m²-es építmény nagy terasszal és kerttel.

Az alsó szinten található tároló helyiségként funkcionáló garázs, a munkatársak számára kialakított fürdőszoba és külön WC, és a közösségi helyiség, ami alkalmas a házon belüli sportolásra és kapcsolattartásra is. Továbbá itt található egy helyiség a hűtőszekrények és használati eszközök tárolására, valamint egy karbantartó műhely is.

A középső szinten található: az előtér, az étkezőhelyiség, a konyha kamrával. Itt kapott helyet az iroda, egy WC, egy fürdőszoba és egy háromágyas szoba.

A felső szinten található: egy WC, egy fürdőszoba, egy kétágyas szoba, egy négyágyas szoba, egy háromágyas szoba, valamint a nappali-társalgó.

A szobákban minden gyermeknek különálló zárható szekrény áll rendelkezésre, a személyes tárgyak elhelyezésére. A használaton kívüli tárgyakat, eszközöket az alsó szinten található helyiségben tároljuk. A gyermekektől átvett értéktárgyakat az iroda pánccelszekrényében tudjuk megőrizni.

Az iroda rendelkezik a szükséges irodatechnikai és informatikai eszközzel. (fénymásoló, fax, számítógép, Internet hozzáférés, vezetékes telefon) Az otthonvezető szolgálati mobiltelefonon bármikor tájékoztatható, és ő is bármikor tud hivatalos ügyintézés kezdeményezni. A készpénz és nagyobb értékű eszközök tárolására pánccelszekrény és pánccelkazetta áll rendelkezésre. Eszközbeszerzésnél és gyermekszállításnál az anyaintézmény gépjárműparkja vehet igénybe. A gyermekotthonban munkatársainknak számára is lehetőséget biztosítunk meleg étkezésre.

Személyi feltételek

A gyermekotthon szakmai létszáma, valamint az alkalmazottak képzése megfelel a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben előírtaknak.

Gyermekfelügyelőink OKJ-s „Gyermek – és ifjúsági felügyelő” képesítéssel, a nevelői munkakörben dolgozó kollégák felsőfokú szociális vagy tanári képesítéssel rendelkeznek. A munkatársak a munkaköri leírás a Befogadó Gyermekotthon szakmai protokollja és az intézmény belső szabályzatai alapján végzik munkájukat. Rendszeresen vesznek részt az intézmény által szervezett szakmai továbbképzéseken. A pedagógiai módszerek, alapelvek napi gyakorlatban történő összehangolása a legfontosabb szempont. Ennek érdekében kéthetente team gyűlés keretében kerül sor a mindennapi gyakorlat kialakítására és egységesítésére. Az intézmény munkatársainak kiválasztásánál a megfelelő végzettség és szakmai gyakorlat mellett fontos szerepet kap a megértő, elfogadó attitűd, a módszertani sokszínűség és a humorérzék.

A gyermekek befogadásánál ugyanazokat a szakmai alapelveket érvényesítjük, amit más befogadó gyermekotthoni telephelyünkön, csoportban.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a családi kapcsolatok ápolására.

Folyamatosan két szakkör működik a csoportban: a kézműves és a főző szakkör. Céljuk a szabadidő hasznos eltöltése mellett a háztartási ismeretek elsajátítása is. A családi pótlék a jogszabályoknak megfelelően kerül felhasználásra.

A csoportba felhasználására kerülő tisztaságszereket havonta a csoport saját maga szerzi be, melynek keretösszege minden hónapban előre meghatározott.

Nevelésbe vett gyerekeknél a szakmai munka alapját az egyéni gondozási nevelési terv adja.

Minden gyermek számára teljes körű otthont nyújtó ellátást biztosítunk a Gyermekvédelmi Törvény alapján.

HÁZIREND

Személyi hatály

A Házi rend vonatkozik mindazon gyermekekre, akik a Befogadó Gyermekotthon négy telephelyén befogadásra kerültek beutaló határozat alapján, krízis ellátottként vagy saját kérésre. A gyermekek hozzátartozói és látogatói, valamint a Befogadó Gyermekotthonban szolgálatot teljesítő önkéntesek és más szakemberek vagy gyakornokok szintén a Házi rend hatálya alá tartoznak. A Házi rend betartása a Befogadó Gyermekotthon minden dolgozójának érdeke és kötelezettsége.

A Házi rend alapelve, hogy szabályozásai nem állhatnak ellentétben a Gyermekek jogairól szóló 1989-ben kihirdetett Egyezményrel, és a Gyermekvédelmi Törvénnyel. A Házi rend nem vonhatja el és nem csorbíthatja a gyermek alkotmányosan és az Egyezményben biztosított jogait. Nem tehet nemzeti, etnikai, világnézeti, politikai, nemek szerinti vagy egyéb megkülönböztetést.

A Házi rend tartalmazza:

A gyermeki jogokat

A gyermeki kötelezettségeket

Magatartási szabályokat

Csoporton belüli szabályokat

Kapcsolattartás és látogatás rendje

Eltávozás és visszatérés rendje

Panaszjog gyakorlását

Zsebpénzzel, tisztasági szerekkel, ruhapénzzel való ellátás rendjét

Záradékokat

A gyermeki jogok

Jogod van ahhoz, hogy:

jogaidat és kötelességeidet megismerd, jogaid érvényesítésének lehetőségeiről tájékoztatást kapj,

szabadon kinyilvánítsd véleményedet, személyedet és vagyonodat érintő kérdésekben meghallgassanak és választ kapj kérdéseidre,

érdekeid érvényesítése érdekében az Érdekképviselői Fórum tagjait szabadon választhatod,

a téged érintő ügyekben az otthon vezetőjénél, az Érdekképviselői Fórumnál, gyermekjogi képviselőnél, törvényes képviselődnél panaszt tegyél,

az otthon működésével, valamint csoporttársaiddal kapcsolatos panaszodat az otthonvezetőnél írásban terjesztheted elő.

Az otthonvezető köteles a panaszt kivizsgálni és a szükséges intézkedéseket haladéktalanul, de legkésőbb a panasz kézhezvételét követő 7 napon belül megtenni és erről téged tájékoztatni. Az intézkedés elmaradása, illetve az általad nem megfelelőnek vélt intézkedés esetén, kérheted kérelmednek a nevelési igazgatóhelyettes elé terjesztését. A gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége minden részlegen jól látható helyen kerül kifüggesztésre.

a számodra állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, korodnak és szükségleteidnek megfelelő nevelésben, oktatásban részesülsz.

részt vegyél a felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésednek megfelelő szabadidős foglalkozásokon,

elmond a véleményed a nevelésedről, oktatásodról, ellátásodról. Téged érintő kérdésekben meghallgassanak, tájékoztassanak. támogatást kapj nevelődtől, annak érdekében, hogy a családi környezetbe visszatérhess, látogatót fogadj, ápolj családi és személyes kapcsolataidat, ám tudnod kell, hogy ha a gyámhivatal úgy ítéli meg, hogy a kapcsolattartók közül van olyan

személy, aki fejlődésedet hátrányosan befolyásolja, a vele való kapcsolattartás jogát megvonhatja, szüneteltetheti.

személyes tárgyaidat használd, és azok védelmet élvezzenek. Mobiltelefonodat, hordozható számítógépedet, táblagépedet a biztonságos érték-és állag megőrzés miatt az otthonban le kell adnod, melyet iskolába menetelkor, kimenő idejére megkaphatsz.

védelemben részesülj minden fejlődésedre ártalmas környezeti és társadalmi hatással, valamint az egészségedet károsító szerekkel szemben. emberi méltóságodat tiszteletben tartsák, megvédjenek a fizikai, szexuális vagy lelki erőszaktól.

hozzáférj a TV-ben, rádióban, újságokban, egyéb médiában a korodnak megfelelő, ismereteidet bővítő műsorokhoz, megvédjünk az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

A gyermeki kötelezettségek

Kötelességed, hogy:

gondozásod és nevelésed érdekében szüleiddel, törvényes képviselőddel, gondozóiddal együttműködj, képességeidnek megfelelően tegyél eleget tanulmányi, munkahelyi és a Befogadó Gyermekotthoni kötelezettségeidnek,

tartózkodj az egészségedet, személyiségedet károsító életmód gyakorlásától és az egészségedet károsító szerek használatától (dohányzás, alkohol, drog, játékgépek),

tanköteles korú gyermekeknek kötelessége oktatásban részt venni. Nem tanköteles korú gyermekeknek az otthonban fejlesztő foglalkozásban vesznek részt, a leányanyás csoportban elhelyezett anyukáknak segítséggel kötelességük gyermekükről gondoskodni. A kisgyermekkel szembeni veszélyeztető bánásmód, bántalmazása esetén, vagy a gyermek elhagyása esetén kezdeményezzük a gyermektől való külön elhelyezést, betartsd az otthon házirendjét.

Magatartási szabályok

Általános magatartási szabályok:

Befogadó Gyermekotthon területére tudatmódosító szereket (alkohol, kábítószer stb.) nem hozhatsz be, nem adhatsz át másnak, és nem fogyaszthatsz,

a felszerelési és használati tárgyak épségére neked és látogatóidnak is vigyáznod kell,

a közös helyiségek (fürdőszoba, WC stb.) használat utáni tisztaságáról köteles vagy gondoskodni.

kérünk, hogy figyelj oda a környezetbarát életre, takarékoskodj a villannyal, fűtéssel, vízzel, más holmiját, személyes és használati tárgyait (cipő, ruha, tanszer, játék stb.) annak engedélye nélkül nem használhatod,

köteles vagy a tűz- és balesetvédelmi szabályokat betartani. Ennek értelmében sem lehet az intézmény területén dohányozni.

Nem szabad gyufával, vagy más tűzokozásra alkalmas eszközzel játszani, azt magadnál tartani!

a látogatások meghittségének biztosítása érdekében a látogatási együttlét során jelenlévőket nem lehet zavarni, hozzátartozóid a következő időpontokban látogathatnak az intézmény területén:

szerda, péntek: 16.00 - 18.00

vasárnap: 15.00 - 18.00

Telefonos kapcsolattartásra minden nap van lehetőség az intézmény készülékén, este 17-18 óra között, 3 perc időtartamban a telefonszám leadásával. Telefonos kapcsolattartásra abban az esetben nincs lehetőség, ha gyámhivatali határozatban ez szerepel, minden más esetben közeli hozzátartozóddal tarthatsz kapcsolatot, aki a határozatban szerepel, a bekerüléstedtől számított 1 hétig szülőd, testvéred az otthon házirendje alapján jöhet látogatni, ezt követően csak gyámhivatali határozattal az abban foglaltak szerint. Kivételt ez alól az képez, ha szülőd részéről sérelmedre elkövetett cselekmény miatt kerültél be.

Kötelességed reggel úgy felkelni, hogy az iskolában, munkahelyen, egyéb kötelező elfoglaltságon, időben meg tudj jelenni.

Az esti lefekvést kortól, egészségi állapottól, a másnapi elfoglaltságtól függően egyénre szabottan kerül meghatározásra. Betegség esetén az orvos utasításait tartsd be.

A csoporton belüli szabályok:

Köteles vagy:

a saját felszerelésedet rendezett és tiszta állapotban tartani, a szoba és a közös helyiségek takarításában a beosztásnak, korodnak és fizikai és mentális állapotodnak megfelelően részt venni, a berendezési tárgyakra vigyázni.

a szándékosan vagy gondatlanságból okozott kár jóvátételében aktívan közre kell működnöd. (Mivel zsebpénzed felhasználásáról magad döntesz, ezt felajánlhatod a rongálás helyrehozatalára.)

a ház felszerelési tárgyait (tv, dvd, rádió, játékok, konyhai gépek stb.) csak rendeltetésszerűen használd, nem szabad azokat önhatalmúan szerelgetni, javíttatni.

a csoportok a napirendjüket maguk alakítják ki. A csoport mindennapi életével kapcsolatos véleményedre, javaslatodra számítunk.

minden gyereknek kötelessége a csoportközösségben adódó feladatokat ellátni, alkalomadtán az otthon környezetének megóvása, rendben tétele érdekében tevékenykedni. Most nagyon figyelj!

a Befogadó Gyermekotthont csak engedéllyel hagyhatod el.

szervezett programra mindig felnőtt kísér.

kimenőt a csoportodban dolgozó felnőttől kérhetsz, ha azt a gyámhivatali határozat nem tiltja. A kimenő időtartama a 12 órát nem haladhatja meg.

kimenők rendje: 14 éven felüli gyermekeknek adható

Szerda: 12³⁰-18⁰⁰, iskolai elfoglaltságaid után

Péntek: 12⁰⁰-19⁰⁰, iskolai elfoglaltságaid után

Vasárnap: 10⁰⁰-18⁰⁰

Szombat rendkívüli kimenő nap 10⁰⁰-18⁰⁰

Gyámhivatali vagy gyermekvédelmi gyámi engedéllyel eltávozásra is mehetsz, ennek ideje nem lehet több mint két nap (48 óra).

Gyámhivatali vagy gyermekvédelmi gyámi engedéllyel két napnál több időre, szabadságra is mehetsz. Ha visszatértél kimenődről, eltávozásodról vagy szabadságodról, a csoportban dolgozó nevelőnél jelentkezz! Ha engedély nélkül távozol el, illetve nem térsz vissza a megbeszélte időpontra, a keresésedre indulunk. Engedély nélküli távolléted után, a kimenőd megvonható. Ez azt jelenti, hogy akár egy hétig sajnos nem tudunk neked kimenőt adni. Nem a meghatározott időpontra való visszaérkezés során mérlegeljük a következő kimenők lehetőségeit.

Az engedély nélküli távolléted idejére nem tudunk zsebpénzt biztosítani számodra

Más gyermekotthonból átmenetileg nálunk lévő gyermekekre (krízises), valamint vendég státuszban nálunk lévő gyermekekre és menekült vagy oltalmazott státuszban lévő gyermekekre ettől eltérő, egyénre szabott kapcsolattartási- és kimenő rend vonatkozhat.

A leányanyás csoportban elhelyezettek vonatkozásában eltérő, egyénre szabott kimenő rendet alakítunk ki, amely függ a kisgyermek korától, állapotától, az anyuka állapotától, kapcsolattartási lehetőségeitől.

A panaszjog gyakorlása

Te és a szülőd panaszt, a Befogadó Gyermekotthon vezetőjénél, illetve az Érdekképviselési Fórumnál szóban tehetek, - erről jegyzőkönyvet kell felvenni-, vagy a panaszt írásban terjeszthetitek elő.

Panaszodat a gyermekotthon vezetője és az Érdekképviselési Fórum (indokolt esetben a gyermekotthon vezetőjének bevonásával és közreműködésével) is köteles kivizsgálni és a

szükséges intézkedéseket haladéktalanul, de legkésőbb a panasz tudomására jutásától vagy a panaszos beadványának kézhezvételét követő 15 napon belül megtenni és erről tájékoztatni téged. Az intézkedés elmaradása vagy a panaszos által nem megfelelőnek ítélt intézkedés esetén, az Érdekképviselési Fórumhoz a kijelölt gyermekjogi képviselőhöz vagy a fenntartóhoz fordulhattok segítségért.

A gyermekjogi képviselő nevét, elérhetőségét, illetve a gyermekotthonban tartandó fogadóórái időpontját jól látható helyen, a faliújságon találod.

Az Érdekképviselési Fórum a panaszaid ügyében köteles eljárni, erről a gyermekotthon vezetőjét tájékoztatnia kell, illetve közreműködését kérheti a panasz kivizsgálásához.

A gyermekotthonban élő gyermekek/ fiatalok képviselői részt vesznek az Érdekképviselési Fórum működésében. (ld. az ÉKF szabályzatot). Az Érdekképviselési Fórum évente kétszer, indokolt esetben akár többször is összeülhet.

A zsebpénzzel, tisztasági szerekkel, ruhapénzzel való ellátás rendje

Zsebpénzedet a törvény előírása szerinti összeget, havonta, ill. igény szerint heti-kétheti bontásban veheted fel. A zsebpénz átvételét követően, minden esetben alá kell írnod a zsebpénzkartont!

A tisztasági szereidet havonta kapod meg.

A téged megillető ruhapénzt, szükségleteid figyelembevételével - a törvény előírása szerint meghatározott összegben évszakonként veheted fel és költheted el. A vásárlásra elkísér egy nevelő. A ruhák megvásárlásáról ruhakartont vezetünk.

Fogadóóra

Az otthonvezető és a nevelési igazgatóhelyettes heti két órában fogadóórát tart, melyre előzetesen az intézmény ügyfélszolgálatnál (1081. Budapest, Alföldi u. 9-13.) kell bejelentkezni. Ebben az időben van lehetősége szüleidnek, testvéreidnek, nagyszüleidnek és hozzátartozóidnak a személyes beszélgetésre.

Fogadóóra: hétfő 10⁰⁰-12⁰⁰

A Gyermekotthon folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény. Törvényben iktatott módon rendelkeznie kell házirenddel.

A Házirend az intézmény jogszerű működésének cégére, egy belső jogi forrás, ami helyi szabályok, kialakításával érvényesíti a törvényt.

A Házirend betartása a Gyermekotthon minden dolgozójának és lakójának érdeke és kötelezettsége.

Jelen Házirend, munkatársaink és az Érdekképviselői Fórum jóváhagyásával és egyetértésével készült.

A Házirendet a vonatkozó jogszabály szerint a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros igazgatója hagyja jóvá, a Befogadó Gyermekotthon munkatársai véleményének figyelembevételével és az Érdekképviselői Fórum egyetértésével.

A Házirend egy példányát a Befogadó Gyermekotthon telephelyein jól látható helyen ki kell függeszteni.

A Fővárosi Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Befogadó Gyermekotthonai Érdekképviseleti Fórumának Szabályzata

Az Érdekképviseleti Fórum a Gyvt. 35.§. (1) felhatalmazása alapján, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros otthont nyújtó ellátásaiban részesülő gyermekek érdekvédelmét szolgáló választott testület.

Az Érdekképviseleti Fórum tagjai: az ellátottak képviselői, az ellátottak szülei vagy más törvényes képviselői, az intézmény dolgozói, az intézményfenntartó képviselői.

Az Érdekképviseleti Fórum hat főből áll, ebből két fő ellátott, egy fő az ellátottak törvényes képviselői közül, két fő az intézmény munkatársai közül kerül megválasztásra, kijelölés alapján egy fő pedig az intézményt fenntartó részéről.

A választás szabályai

Az Érdekképviseleti Fórum tagjait gyűlés keretében kell megválasztani, a fenntartói képviseleten kívül az intézmény igazgatója köteles megszervezni a tagok választását.

Az ellátást igénybe vevők közül a választás otthongyűlésen történik, a szülők és más törvényes képviselők, az igazgató által összehívott szülői értekezleten választják meg az Érdekképviseleti Fórumba delegált tagot, a dolgozók képviselőjüket munkatársi értekezleten választják.

A Fórum tagjait a választásra jogosultak határozatlan időre, titkos szavazással választják.

A megválasztás a jelöltre leadott 50%+1 fő szavazattal érvényes. Több jelölt esetén a választás kérdését egyenként kell feltenni. Ha a választás során nem kapják meg a jelöltek a szükséges többséget vagy szavazategyenlőség van, a szavazást meg kell ismételni.

A Fórum alakuló ülését a választásokat követő 15 napon belül meg kell tartani. A választott képviselők egymás közül választják meg az elnököt és helyettesét. Az ülés a tagok kétharmadának jelenléte esetén határozatképes. A Fórum határozatait szavazás alapján, egyszerű többséggel hozza.

Az elnök akadályoztatása vagy távolléte esetén a helyettest teljes elnöki jogkör illeti meg.

Az Érdekképviseleti Fórum tagjának megbízatása megszűnik:

A tag lemondásával, halálával, intézményi jogviszonyának, közalkalmazotti jogviszonyának, illetve a fenntartónál a kormánytisztviselői jogviszonyának megszűnésével, a tag visszahívásával,

Annak az ellátottnak a halálával vagy intézményi jogviszonyának megszűnésével, akire tekintettel az illető szülő (törvényes képviselő) a Fórum tagja volt.

Ha a Fórum képviselőjének tagsági viszonya bármilyen okból megszűnik, helyére 60 napon belül új tagot kell választani.

Az Érdekképviselői Fórum tagját delegáló visszahívja azt a tagot, aki az Érdekképviselői Fórum munkájában 1 éven keresztül nem vett részt vagy ellene büntetőeljárás indul.

Az Érdekképviselői Fórum feladatai

Az Érdekképviselői Fórumhoz panasszal fordulhat a gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője a következő esetekben:

a gyermeki jogok sérelme

az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében

az intézmény munkatársainak kötelezettségszegése

gyermekvédelmi nyilvántartásnak a gyermek vonatkozásában kitöltött adatlapjaiba, valamint az intézménynél keletkezett, illetve részére megküldött, a gyermekkel kapcsolatos iratba való betekintés megtagadása esetén.

Az Érdekképviselői Fórum jogszabályi felhatalmazás alapján:

megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó, az előzőekben felsorolt ügyekben dönt,

intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,

véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról, egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

Az Érdekképviselői Fórum megvizsgálja és megtárgyalja az ellátásra jogosultak panaszait - kivéve az intézményi jogviszony keletkezésével, a munkaviszonyokkal, és az intézményi működést érintő, gazdasági ügyekkel kapcsolatos észrevételeket és panaszokat. A panaszokkal kapcsolatban - minden esetben intézkedést kezdeményez/het az intézmény vezetője felé.

Az Érdekképviselői Fórum az ellátásra jogosultakat érintő kérdésekben, illetve az ellátás szervezésével kapcsolatban az intézményvezetőtől minden esetben tájékoztatást kérhet.

Amennyiben az Érdekképviselői Fórum az intézmény működésével kapcsolatban bármilyen jogszabálysértésre utaló jelet észlel, joga van intézkedést kezdeményezni a fenntartónál, illetve más, illetékes hatóságoknál.

Az Érdekképviselői Fórum a gyermekotthon vezetője, ill. a munkatársak szakmai munkájának, munkaköri kötelezettségük megszegésével, mulasztásával kapcsolatos panasz esetén, az intézményvezetőnél tehet írásos panaszt, illetve kezdeményezhet írásban kivizsgálást. Az intézményvezető ilyen esetben az Érdekképviselői Fórum elnöke felé 15 napon belül írásos tájékoztatást ad - kivéve az érintett dolgozót közvetlenül érintő eljárási menetről és döntésről.

Az Érdekképviselési Fórum működési rendje

Az Érdekképviselési Fórumot évente kétszer, ezen kívül indokolt esetben soron kívül össze kell hívni. Az elnök a tagok egyharmadának írásbeli kezdeményezése, illetve beterjesztett panasz esetén, a kezdeményezés, illetve a panasz kézhezvételét követő 5 napon belül a kézhezvételtől számított legalább 8. napra köteles a Fórum ülését összehívni. Az Érdekképviselési Fórum üléseinek időpontjáról a gyermekjogi képviselőt értesíteni kell.

Az Érdekképviselési Fórum felé megtett panaszok esetén minden esetben meg kell állapítani az Érdekképviselési Fórum kompetenciáját - kompetencia híján, az Érdekképviselési Fórum a megfelelő fórumokhoz irányítja a panasztevőt. A panasztevőt minden esetben tájékoztatni kell panaszának kivizsgálási ügymenetéről és szükség esetén tájékoztatást kell adni a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

Panasszal csak írásos formában lehet élni, a szóbeli panaszt írásba kell foglalni.

Az Érdekképviselési Fórum üléseiről minden esetben jegyzőkönyvet kell készíteni.

Az egyes panaszok kivizsgálásakor az Érdekképviselési Fórumnak kötelessége az ügyben érintetteket kivétel nélkül meghallgatni, e nélkül hozott döntésük érvénytelen. A panasz kivizsgálásának folyamatáról az Érdekképviselési Fórum ülésének meghirdetését követő 5 munkanapon, a kivizsgálási eredményről a meghozott döntést követő 3 munkanapon belül a panaszost írásban kell tájékoztatni. A vizsgálat eredményéről minden esetben írásban tájékoztatni kell a panasztevőt és az intézmény vezetőjét. A tájékoztatás az ügymenetben résztvevők aláírásával érvényes.

A panaszos az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet. Jelen szabályzat visszavonásig érvényes.

Felülvizsgálatot, megfelelő indoklással, az Érdekképviselési Fórum bármely érvényesen megválasztott tagja kérvényezhet írásban évente egy alkalommal.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

VI. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Iránytű Befogadó Gyermekotthon Győr-Moson-Sopron Vármegye Szakmai Programja

„Minden olyan gyermek, aki ideiglenesen vagy véglegesen meg van fosztva családi környezetétől, vagy aki saját érdekében nem hagyható meg e környezetben, jogosult az állam különleges védelmére és segítésére.” (Egyezmény a Gyermek Jogairól)

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Iránytű Befogadó Gyermekotthon Győr-Moson-Sopron Vármegye

Cím: 9024 Győr, Vasvári P u. 1.

Telefonszám: 36-96-511-930

E-mail cím: gyor.moson.sopron@ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

A szakmai program a szakszolgálat befogadó gyermekotthonában folyó szakmai munka alapja, tartalmazza a gyermekotthon célját, alapelveit, módszereit. A szakmai program figyelembe veszi a hatályos jogszabályokat, a módszertani ajánlásokat, a helyi szükségleteket – ezáltal a szakmai működés alapidokumentuma.

A befogadó gyermekotthon szakmai működésének célja:

A szakellátásba utalt gyermekek számára családpótló ellátás biztosítása

A beutalás ideje alatt a gyermekek jogainak, érdekeinek képviselője, védelme

A befogadás, kríziskezelés, megismerés, felzárkóztatás

A vérszerinti családba való visszatérés támogatása

A befogadó gyermekotthon szakmai működésének alapelvei:

Alapfeladatok megvalósításának metodikai alapelvei:

Otthonosság megteremtésének elve

A közösségi támogatás által való nevelés elve

Egyéni különbség figyelembevételének elve

Demokratizmus elve

Nyitottság elve

Gyermekekkel kapcsolatos teendők metodikai alapelvei:

Korrekción nevelés elve

Kapcsolatkészség fejlesztésének elve

Motivációk fejlesztésének elve

Önmegvalósítás kibontakoztatásának elve

A gyermekotthon továbbfejlesztésének elvei:

A gyermekotthon működési feltételeinek fejlesztési elve

A csoportfolyamatok nyomon követésének elve

Az egyes gyermek körülményeinek fejlesztése

Jogsabályi háttér:

1997. évi XXXI. t. (Gyvt.) 72.§

15/1998 (IV.30) NM rendelet 74.§ - 86.§

149/1998. Kormányrendelet 95.§ - 96.§

A befogadó gyermekotthon folyamatos munkarendben működő gyermekvédelmi intézmény, amely alaptevékenység keretében teljes körű ellátást biztosít

az ideiglenes hatállyal elhelyezett

nevelésbe vett, ideiglenes gondozási helyen elhelyezett

a gyermekvédelmi szakellátásban élő, gondozási helyüket engedély nélkül elhagyó

lakóhelyüket engedély nélkül elhagyó 3 – 18 év közötti gyermekek számára

Az ideiglenes elhelyezés feltétele a **súlyos veszélyeztetettség és az azonnali intézkedés szükségessége** - ezért elrendelheti:

a gyámhatóság

rendőrség

idegenrendészet

menekültügyi hatóság

bíróság,

ügyészség,

Bv. intézet parancsnoka

Mind a szakma szabályainak, mind pedig a jogszabályi előírásoknak leginkább az felel meg, ha a befogadó gyermekotthon a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat működteti. Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén ugyanis a Befogadó Gyermekotthon szakemberei nem pusztán a gyermek teljes körű ellátását biztosítják, hanem **folyamatosan munkakapcsolatban kell állniuk és együttműködniük** a szakszolgálat munkatársaival **a gyermek további sorsával kapcsolatos döntést előkészítő folyamatban is** (szakértői bizottság szakvéleményének elkészítése, a gyermek szükségleteinek feltárása, elhelyezési javaslat és terv készítése, valamint a hazakerülés, illetve további szakellátás szükségessége esetén, a gyermek számára kijelölt gondozási helyre kerülése érdekében). Ezért célszerű, ha a folyamatban résztvevő szakemberek azonos intézmény (szakszolgálat) munkatársai.

Cél: a családból történő kiemelés okozta trauma oldása (krízisintervenció), a személyiség bomlásának megállítása, valamint a hatékony személyiségkorrekció, az egyéni esetleg családterápia, az egyéni fejlesztés megkezdése, a gyermek problémáinak felismerése és adekvát terápiás módszerekkel történő kezelése.

Leggyakoribb bekerülési okok:

Legtöbbször magában a családban, vagy a gyermekben rejlő rizikótényezők, melyek társulnak, egymást felerősítik.

egyik, vagy mindkét szülő hiánya,

tartós betegség, akadályozottság

a család alacsony szociokulturális színvonala

ingerszegény családi környezet, elhanyagoltság,

pszicho-szomatikus okokra visszavezethető testi tünetek, betegségek

deviáns család, brutális bánásmód, traumatizáltság rosszul struktúrált, vagy struktúrálatlan család, patogén kapcsolatok jelentős nevelési hibák

felbomlott család

magatartási problémák, csavargás, iskolakerülés bűnözés, pszichoaktív szerek használata

Az otthonban tartózkodás ideje 30 – 60 nap, a jogszabály értelmében ez alatt kell megtalálni a gyermek számára a legkedvezőbb elhelyezési lehetőséget

Ezen időszakban a befogadó gyermekotthon nyújtson megfelelően tiszta, kényelmes életteret, kellemes légkört tanuláshoz, közös tevékenységhez, egyéni elfoglaltsághoz, továbbá biztosítsa az egészségügyi, étkezési, gondozási, nevelési és esetkezelő szolgáltatásokat.

A beérkezett **gyermek** minden esetben **krízishelyzetben** vannak, egyensúlyzavarral küzdenek. Ebből következik szélsőséges magatartásuk, bizonytalan személyiségük.

Legfőbb tünetek:

fizikai, szomatikus tünetek - gyakran hajlamosak a betegségekre, viselik az érzelmi, fizikai elhanyagolás, esetleges bántalmazás jegyeit

érzelmi élet terén - alkalmazkodó képességük, toleranciaszintjük minimális, hangulati labilitás, szélsőséges megnyilvánulások, dühkitörések, szorongás, önértékelési zavarok

szellemi élet zavarai – tanulási nehézségek, figyelemzavar, túlzottan lassú tanulási tempó

viselkedési zavarok – beilleszkedési képtelenség, agresszivitás, szökés, csavargás, teljes értékválság, bűnözés

Ezeket a tényezőket az otthonban **fel kell ismerni, tudatosan, szakszerű terápiás módszerekkel, de főleg emberséggel kezelni.**

A befogadó gyermekotthon nevelőtestületének alapfeladata - a fentiek ismeretében – csapatmunkában (nevelő, gyermekfelügyelő, pszichológus, gondozó gyógypedagógus),

terapikus légkörben, egységes nevelői stílust képviselve, következetesen – spontán módon, vagy vezetve – felismerni és felhasználni minden lehetőséget, hogy a gyermeket segítse, a krízishelyzetet feloldja.

A befogadó gyermekotthon célja:

Teljes körű ellátás biztosítása

lakhatás

naponta életkornak megfelelő ötszöri étkezés

ruházat - évszaknak, divatnak megfelelően

személyes higiéné

iskolai oktatáshoz szükséges eszközök, lehetőségek

szabadidő ésszerű eltöltése – eszközök biztosítása

fejlesztéshez szükséges eszközök

zsebpénz - gyermek dönt a felhasználásról

családpótló gondozás nevelés – a gyermek testi, értelmi, érzelmi erkölcsi fejlesztése életkorának és képességeinek megfelelően, a személyiség kibontakoztatása

A gyermekek **hozzájussanak** eü. szolgáltatásokhoz, rehabilitációhoz a személyiség harmonikus fejlődésének lehetőségéhez.

Kapcsolat ápolása a hozzátartozókkal, iskolával, munkahellyel

A célok elérése érdekében a befogadó gyermekotthon **esetkezelő, gondozási-nevelési, rekreációs, egészségügyi és étkeztetési szolgáltatásokat nyújt, és kialakítja a napi életgyakorlatát.**

Feladata az is, hogy a célok megvalósítása érdekében széleskörű kapcsolatrendszert építsen ki a gyermekvédelmi hálózat egyéb intézményeivel, oktatási intézményekkel, szponzorokkal. A környezet támogató rendszerének kialakítása azért fontos, hogy a gyermekotthon feladatait minél magasabb színvonalon tudja végezni, és ne vállaljon szükségtelenül a környezetben

elérhető más szolgáltatásokat (napközi, fejlesztő foglalkozások, klubok, sportolási lehetőségek stb).

Alapelvek:

Önrendelkezés

A befogadó gyermekotthon tevékenységében mindenképpen érvényesülnie kell a gyermek önrendelkezésének abban az értelemben, hogy a gyermeket korának megfelelően meg kell hallgatni a gondozásával, nevelésével kapcsolatban, véleményét figyelembe kell venni, amennyiben az megfelel a legjobb érdekének.

Részvétel

A gyermeket a bekerülése után életkorának megfelelően be kell vonni a gyermekotthon, a csoport életébe, aktív résztvevőjévé kell válnia a mindennapi tevékenységnek.

Érdekérvényesítési esélyek növelése

A gyermek személyiségállapota a befogadó gyermekotthonban a teljes körű ellátás, a terápiás hatású programok, a traumák oldása révén, továbbá a gyermekotthon, a csoport életébe történő bevonódása és aktív részvételének köszönhetően javulhat, ami kihat érdekérvényesítési esélyei növekedésére is.

Eredményesség

Amennyiben a gyermek gondjai a befogadó gyermekotthonban eltöltött idő alatt megoldódnak vagy csökkennek, továbbá minél rövidebb időn belül visszatér a családjába, más rokonához vagy a végleges gondozási helyére kerül, akkor nevezhetjük eredményesnek a szolgáltatás tevékenységét.

A legkisebb beavatkozás elve

A gyermekvédelem minden szintjén, úgy az alap-, mint a szakellátásban (a gyermek legjobb érdekének való megfelelés mellett) mindenkor úgy kell tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a gyermek, a család helyett, illetve ellenében.

A befogadó gyermekotthon - a teljes körű ellátás elemeit figyelembe véve - **feladatait** a nevelő és a gyermekfelügyelők, továbbá a pszichológus, a gyógypedagógus és a szülők folyamatos és összehangolt együttműködése révén tudja megvalósítani

BEFOGADÁS – mely feltételezi a gyermek biztonsági szükségleteinek kielégítését, a szeretetteljes, empátiás de különösen tapintatos megközelítését. Alapvető elemei:

egészségügyi és mentálhigiénés ellátás
életkornak, eü. állapotnak megfelelő étkezés
ruházattal, zsebpénzzel való ellátás
saját ruhák, értéktárgyak leltárszerű átvétele, megőrzése
esetkezelés egyes elemei

Az **esetkezelő szolgáltatások** célja, hogy segítsünk megérteni, feldolgozni mindazt, ami a gyermekkel és családjával történt, ami a gyermekotthoni elhelyezéshez vezetett.

A Befogadó Gyermekotthonban krízisintervenciós (feszültségoldó és problémafelismerő terápiás jellegű) foglalkozások és családi konzultációs foglalkozások szükségesek.

A traumák feldolgozásának folyamata így kezdődik meg:

képesség kialakítása a stressz kezelésére
pozitív, erőt adó kapcsolatok formálása a családdal, kortársakkal, felnőttekkel
feldolgoztatni a negatív élményeket
megállítani a személyiség bomlási folyamatát
tanácsadás szülőknek, hogy egymás támogatására képesek legyenek
az új bekerülők problémái, a megalázás megelőzése
lelki segítségnyújtás

A GYERMEK MEGISMERÉSE – orvosi vizsgálatokkal, hagyományos pedagógiai és személyiségfeltáró módszerekkel

Hagyományos pedagógiai módszerek:

megfigyelés (célzott)
beszélgetés (szóbeli, írásbeli kikérdezés – interjú, kérdőív – egyéni, vagy csoportos)
különböző produktumok elemzése (fogalmazások, rajzok, tanulmányok)

Az egyén megfigyelésének és vizsgálatának szempontjai a személyiség szektorainak lényeges jellemzői alapján:

Testi szektor: biológiai fejlettség, erőállapot, egészség,

Intellektuális szektor: tanulmányi előmenetele, ismeretek köre
intelligenciafoka – kultúrához való viszony
gyakorlati ismeretek, készségek jártasságok

Érzelmi indulati érzelmi gazdagság
stabilitás – labilitás
indulatok – agresszió, szorongás, magabiztosság

Akarati szektor: cselekvés
akaraterő, állóképesség, kitartás, tudatosság, önuralom
jellem – befolyásolhatóság, megbízhatóság
szorgalom, aktivitás, kezdeményezés felelősség,

Társadalmi szektor: erkölcsi, közösségi, szociatív magatartás,
egocentrikus, közösségi, kollektív szellemű
uralkodó, engedelmes, vezetésre alkalmas,
domináns személyiség, népszerűség
Eszmény, példakép eszmények életcélok

Összetett módszerek

sajátos témájú, írásos (rajzos) feladatok elemzése

Családrajz

Hogyan él a mi családuk?

Önéletrajz

Jellemzés - önjellemzés

Boldogság-, szomorúságforrások

Hogyan szeretnék élni 10 év múlva

Pszichológiai vizsgálati módszerek (szakértői bizottság hatásköre)

nevelés-lélektani kísérletek

személyiségtesztek

életút elemzés

Fontos, hogy ezt a folyamatot a megfelelő szakember irányítsa, de az otthon egész stábja vegyen részt benne. Mindenki munkakörének megfelelően ismerje valamennyi gyermek esetében a javasolt bánásmódot, a várható problémákat és a lehetséges megoldási módokat.

NAPI ÉLETGYAKORLAT KIALAKÍTÁSA – azért fontos, mert a gondozás - nevelés elemei a gyermekotthon mindennapi gyakorlatában és a személyes kapcsolatokban válnak élővé – ezeket a helyi szabályok fogják össze.

a gyermekeket életkoruknak, képességeiknek megfelelően be kell vonni az otthon életébe, önkiszolgáló tevékenységekbe – takarítás, karbantartás

öltözködés – tervezése, beszerzés, csere, divat – önállóság

tisztálkodás, testápolás – szokásrend, önállóság

életkornak megfelelő kielégítő alvás

személyes tárgyak, saját ruhák

házi rend betartása – jogok, kötelességek

FELZÁRKÓZTATÓ OKTATÁS – a kötelező tanulási idő betartásával a tanulás segítése, a helyes tanulási módszerek kialakítása, az egyéni képességek intenzív fejlesztése. A bekerülést megelőző körülmények – igénytelenség, alacsony intellektuális háttér kedvezőtlenül befolyásolják a gyermek tanulmányi munkáját, törekvéseit.

Jellemző a túlkorosság, aluliskolázottság, a feladattudat kialakulatlansága, az alacsony teherbírás.

A felzárkóztató oktatás lényege:

a gyermekek az ideiglenes elhelyezés ideje alatt is járjanak iskolába

a befogadó gyermekotthon nevelője tartson kapcsolatot az oktatási intézménnyel

tantárgykorrekció

képességkorrekció

önálló tanulás képességének fejlesztése

helyes időbeosztás

reális önértékelés

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS - SZEMÉLYISÉGGORREKCIÓ azt jelenti, hogy a befogadó gyermekotthon pszichológusa minden gyermekre személyre szabott fejlesztési tervet, állít fel és céljai, eléréséhez megjelöli a módszereket.

Ez a fejlesztési program a végleges gondozási helyen érheti el a beteljesedést.

A legfontosabb **módszerek:**

terápiás foglalkozások – egyéni-, csoport-, vagy családterápia

krízishelyzetek kezelése

önismereti és személyiségfejlesztő tréning

A személyiségfejlesztés **szempontjai**

ösztönzést adni a szellemi, érzelmi, erkölcsi fejlődéshez

helyes irányba alakítani az önértékelést

megalapozni az érzelmi és akarati stabilitást

törekedni a tartós kötődési pontok megtalálására és megtartására

fejlesztani a kapcsolati kultúrát és a szolidaritásérzéklet

megtanítani a gyermeket a feszültségek, kudarcok kezelésére

foglalkozás a speciális problémákkal

a másik nemmel való kapcsolat alakítása

személyes célok megalapozása, a jövő tervezése

döntési képesség kialakítása

NEVELÉSI SZOLGÁLTATÁSOK – a befogadó gyermekotthon nevelési

feladatainak megvalósításához alapvető feltétel a biztonságot sugárzó környezet, mely keretet ad az önállóság megalapozásához, a megfelelő egészségügyi szokások, az egészséges életmód kialakításához, a helyes magatartás és viselkedési normák megteremtéséhez, a beszédstílus formálásához.

Csak olyan nevelési célt érdemes kitűzni, amely reális, elérhető, feltételei adottak –a nevelőmunkával ezt kell fejleszteni, mind magasabb szintre emelni.

Nevelés: az ember céltudatos és tervszerű alakítása, illetve azoknak a társadalmi és pedagógiai feltételeknek a biztosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy személyiségét sokoldalúan fejlessze, képességeit a maga lehetőségeinek felső határáig kiművelje

Az otthon működésében **a legnagyobb kihívás a gyermek nevelésének hatékony megvalósítása, vagy az átmeneti időre való tekintettel legalább a megkezdése.** A gyermekek neveltségi szintjét meghatározza az a sokféle hatásmechanizmus, amelyből a **HIÁNYOK és a VESZTESÉGEK** felhalmozódnak. A korábbi életükben leggyakrabban előforduló, **jellegzetesnek mondható traumatizáló hatások és következményeik** az alábbi csoportokba sorolhatók:

a nevelésbe vételt megelőző időszak lelki sérülései

a nevelésbe vétel traumája

az intézményi életből fakadó problémák

jellemző magatartási eltérések

stressz források

A nevelésbe vételt megelőző időszak lelki sérülései

A gyermek születése előtti károsító elemek

Nem kívánt, elhanyagolt, titkolt terhesség – ezt a gyermek már a méhen belüli életében érzékeli, károsító hatását elszenvedti, ami későbbi testi, lelki fejlődését is hátrányosan befolyásolhatja

Következmények: csökkent önbizalom, depresszív reakciók

A terhesség időszakában az anya nem megfelelő életmódja – alkoholizmus, dohányzás, hiányos táplálkozás, drog

Az alkoholista anya gyermeke az átlagosnál kisebb súlyú, sajátos arcvonásai vannak (alkohol szindróma) értelmi fejlődése gyengébb

Születés utáni időszakból származó károsító hatások

Elhanyagolás – testi, értelmi érzelmi elhanyagolás

Testi elhanyagolás: nélkülözést jelent, rossz táplálkozás, szoptatás hiánya, hiányos ruházat, nem megfelelő lakásviszonyok, állandó anyagi gondok

Következmények: a közvetlen hatásokon túl állandó feszültség, létbizonytalanság, reménytelenség

Értelmi elhanyagolás: ingerszegény környezet, a gyermekkel nem beszélgetnek, nem mesélnek neki, nincsenek játékaik

Következmények: megkésett beszédfejlődés, értelmi visszamaradottság, általános ismeretek hiánya

Érzelmi elhanyagolás – szeretet hiánya

Következmények: kötődési zavarok, túlzott, válogatás nélküli kötődési készség, figyelemfelkeltő magatartás

Az elhanyagolás egyéb károsító következményei:

Lazább személyiségstruktúra – a gyermek neveltetése során nem kapja meg a támpontokat, nem ismeri meg a határvonalakat, amelyekre a helyes tájékozódás szempontjából szüksége lenne. Megnő a kriminalitás veszélye felé sodródás, bizonyos mértékű erkölcsi fogyatékoság alakulhat ki

A család atomizálódik – a családtagok elszigetelődnek egymástól, nem alakul ki az összetartozás érzése, a kölcsönös egymásra figyelés

Bántalmazás - fizikai, lelki, verbális, emocionális

Következmények: frusztráció, szorongás, viszontagresszió, közöny

A bántalmazott gyermekek ingerlékenyek, nyugtalanok, esetleg regresszióval védekeznek

Drog, alkoholizmus

Az alkoholista szülők gyakran bántalmazóak is, de ha nem, akkor is instabillá teszik a családi életet. Hangulati életük szélsőséges, ingerlékenyek, türelmetlenek, következtelenek

Következmények: a gyermek biztonságérzete csökken, egyszerre szereti, gyűlöli, sajnálja és megveti szüleit. Bűntudata támad, esetleg bűncselekmények elkövetésével próbál belső feszültségeitől megszabadulni

Torz modell nyújtása, prostitúció, bűnözés

A gyermek arra szocializálódik, amit a környezetében lát

Ha azt látja, hogy a lopás nem bűn, ő is lopni fog, ha a prostitúciót körülötte átlagos kereseti lehetőségnek tekintik, ő is hasonlóan fog gondolkodni. Ahol a tanulás nem képvisel értéket, ott a gyermek nem jár iskolába.

Traumatisáló élmények – haláleset, szexuális abúzus, erőszakos jelenetek – ezek a különös ártalmak olyan határokat bontanak meg, amelyek szükségesek az ép személyiség fejlődéséhez.

Következmények: depresszió, undor, elzárkózás

2. A nevelésbe vétel traumája:

Az otthontól való elszakadás veszteség.

A gyermek elveszíti családját, környezetét, biztonságát, az érzelmi talajvesztettség állapotába kerül, csalódik a szülőben. Esetenként önmagát hibáztatja, mert „nem kellett senkinek”

Veszteség, izoláció, tehetetlenség, kilátástalanság – az „összetört otthon” szindróma

3. Az intézeti életből fakadó problémák

A hagyományos nagy nevelőotthonok sorra átalakulnak kis létszámú, családias gyermekotthonokká, ezért a klasszikus értelemben vett nevelőotthoni ártalom eltűnőben van.

Ma is előforduló leggyakoribb jelenségek:

Hospitalizáció – testi, értelmi, érzelmi és magatartásbeli eltérés, károsodás, amely a

hosszas intézményi elhelyezés, szülőktől való távollét következménye

Tartós és biztonságos kötődés hiányában, esetenként beszűkült lehetőségek között lelassult fejlődés, érzelmi éretlenség

Testi tünetek – gyengébb testi fejlődés, betegségek, saját testi szükségletek felismerési zavara, magasabb fájdalomküszöb

Értelmi fejlődés tünetei – elmaradás az értelmi fejlődésben, különösen mozgásban, játékban, beszédben, rajzolásban

Érzelmi élet eltérései - kötődési zavar, közöny, szeretetre való képtelenség, túlzott (válogatás nélküli) kötődési igény

Magatartásbeli eltérések – sztereotip cselekvések, fej beverés, ritmikus mozgás, agresszivitás, szorongás, passzivitás, veszélyérzet hiánya

Hospitalizmus új formája:

könnyen kezelhetőség

nincsenek kívánságok

személyes autonómia – önrendelkezés nem alakul ki (az egyén szabadsága abban, hogy jogaival önmaga akarata, saját szükségletei szerint rendelkezzen)

Uniformizálódás – az egyéni sajátosságok háttérbe szorulnak, hiányzik a személyesség – mindig együtt vannak másokkal, „tömbszerűen csoportokban” vannak így az egyéniség fejlődése nehezített.

Stresszorok - kötöttségek, zártság, izoláció, fegyelem, rend – állandó alkalmazkodási kényszert jelentenek, ugyanakkor a szervezetlen, struktúrátlan szabadidő is pszichésen megterhelő

Rivalizáció – a gyermekek rangsort, hierarchiát alakítanak maguk között és az erősebbek uralkodnak a gyengébbeken. Ellenségeskedés, gyűlölködés alakulhat ki közöttük.

Bűnbakképzés – megbélyegzik azokat, akik valamiben eltérést mutatnak – megfélemlítik, zsarolják, esetleg bántalmazzák őket

Intézetis bélyeg kitaszítottság, csökkentértékűség érzését jelenti, hibaként, szégyenként élik meg a szülők vétségét, amiért intézetbe kerültek

Leválasztódás a múlttól és a jövőről, csak a jelen van és az adott pillanat

A „honnan és hová” íve, az énefejlődés folyamatossága sérül, a gyermekek gyökértelessé válnak

4. Jellemző magatartási eltérések

túlevés

tárgyak elrejtése

visszafejlődés, regresszió

figyelemfelkeltő magatartás

5. Stresszforrások

átmenetiség

kettős hovatartozás - énonozossági problémák

másodrendűség érzése

bizonytalanságérzet – jövő, hazakerülés

továbbkerülés lehetőségei – sorozatos talajvesztettség

kevés az egy gyermekre fordított idő

egymás közötti negatív minta működése

kevés kompetencia élmény

nevelők fluktuációja

A nevelés célja:

Az egyén felkészítése a magasrendű szociális funkciók ellátására, meghatározott minőségű társadalmi aktivitásra, értékes és eredményes magatartás és tevékenységi formák kialakítására, konstruktív életvezetésre – a régi szokások lebontására, újak beépítésére.

A nevelés néhány jellemzője:

hagyományt megőrző és azt túlhaladó

emberek hatása emberekre

hatását a környezet erősen befolyásolja

a nevelt a folyamat aktív résztvevője

A nevelés tervezésének alapja:

a személyiség standard programja (fejlődés lélektani ismeretek)

a személyiség egyéni programja (az adott személy lehetőségei)

A tervezés **lépései:**

kiindulási alap – a fejlettségi szint

célok, feladatok, módszerek megállapítása

tevékenység megszervezése

A nevelés **módszerei:**

A nevelés folyamatában a napi feladatok, ehhez kapcsolódó módszerek és alapelvek megvalósítása a szakemberek részéről magas szintű felkészültséget, tudatosságot és tervszerűséget igényel.

Az egészséges személyiségfejlődés elengedhetetlen feltétele a visszacsatolás, a folyamatos értékelés, ami ösztönzőleg hat újabb feladatok elvégzésére.

Ezért a szakembereknek ismerni kell azokat a körülményeket, okokat, amelyek a fejlődési lemaradásokat okozzák, illetve ezek kezelésének módját.

Ismerniük kell a hatékony fegyelmezés eszközeit, amelyeknek következetes alkalmazása képessé teszi a gyermekeket a szabályok betartására.

Közvetlen módszerek

beidegzés módszerei – követelés, gyakoroltatás, ösztönzés, segítségadás, ellenőrzés

magatartási tevékenységbeli modellek közvetítésének módszerei – személyes példaadás, személyes élmények közvetítése, jelenségek bemutatása, művészeti alkotások - példakép, eszménykép

tudatosítás módszerei – normák, eszmék közvetítése, beszélgetés, magyarázat, feladatok

A közvetlen módszerek a gyermek életkorának növekedésével egyre inkább háttérbe szorulnak, nő a kortársak mintaadásának hatékonysága. Kb. 10 éves kortól a gyermek igyekszik szabadulni a felnőttek befolyása alól, külső nyomásnak érzi, akadálynak a saját életvezetés kialakításában

Közvetett módszerek

beidegzés módszerei – közösségfejlesztő, önfejlesztő tevékenység megszervezésének módszere – fizikai munka, célok, feladatok, hagyományok

közvetett követelés módszere – a csoport részére, vagy egy részére irányított követelmény támasztás (pl. nagyobb gyermekek tartsák rendben a környezetüket)

közvetett ellenőrzés módszere – rendszeres beszámoltatás a csoport előtt

közvetett ösztönzés módszere – csoportos elismerés – „plenáris” értékelés

tudatosítás – meggyőződés formálása – felvilágosítás, vita

Gyakori módszerbeli **hibák**:

a nevelési folyamatban a szükségletek kialakítása nem a gyermek aktivitására épül, és nem a tevékenység folyamatában alakul ki

a tevékenység és a magatartás túlszabályozása – önállótlan, az önvezérlő képesség lefojtása, ellenállás

szélsőséges rögtönzés lehetősége – széteső rendszer – destruktív magatartáshoz vezet

A befogadó gyermekotthon sajátos nevelési feladatai

A családi élet funkcióinak gyakoroltatása – olyan légkör teremtése,

amelyben a gyermek érzelmi, anyagi védeltséget érez, pozitív emberi kapcsolatok feltételek nélküli kiépítésére válik alkalmassá

Beilleszkedésének segítése - szokások, hagyományok megismertetése és

elfogadtatása, névnapok, születésnapok, egyéb ünnepek

Az új életmód megismertetése, gyakoroltatása, szokássá rögzítése

érzelmi egyensúly megteremtése konfliktus tűrés, a tolerancia erősítése, különbözőség elviselése

A gyermek családi kapcsolatainak differenciált erősítése, támogatása,

kapcsolattartás - a gyermek és családjának felkészítése a lehetséges visszatérésre (hazaadás)

Személyiségfejlesztés – egyéni ütemben – sérülések kezelése, terápiák,

rehabilitáció

Felkészítés az önálló életre – külső kapcsolatok, barátságok, önellátás,

gazdálkodás, szabadidő helyes kihasználása, családi életre nevelés – szerelem, sexualitás, párkapcsolatok – közös programok, sok csoportos beszélgetés keretében valósítható meg

Tanulmányi munka segítése – felzárkózás, továbbtanulás,

pályaválasztás tehetséggondozás, munkába állás

Demokratikus értékrend kialakítása – csoport – élet, megbízások,

programszervezés,

A **jutalmazás és elmarasztalás** célja – fejleszteni a növendékek **értékelés iránti érzékenységét** törekedni arra, hogy a gyermekek reagáljanak a nonverbális megerősítésre, vagy elmarasztalásra.

Az otthon szabályzatának meg kell állapítania a jutalmazás – büntetés alapvető formáit és a magatartási szabályokat. Ennek akkor van értelme, ha a nevelőtestület ezeket azonos módon, következetesen betartja, alkalmazza.

Ezen szabályok felállításába érdemes bevonni a fiatalokat.

A befogadó gyermekotthon jellegéből és összetételéből az is adódik, hogy minden cselekményt a gyermeknek önmagához képest kell megítélni.

A jutalmazás **lényege a gyermeknek a korábban adott bizalom megerősítése – ez további bizalomhoz vezet.**

A **jutalmazás** elemei:

szóbeli dicséret

kedvezményezett programokon való részvétel

meghosszabbított kimenő

rendkívüli szabadság

korábbi büntetés elengedése

emelt összegű zsebpénz

kisebb értékű ajándék

A befogadó gyermekotthonban élő gyermekek előtt tudatosítani kell, hogy tetteikért felelősséggel tartoznak önmaguknak és a közösségnek egyaránt.

Ha valaki többszöri figyelmeztetés ellenére sem mutat tőle elvárható együttműködést, szorgalmat és magatartást, vagy súlyosan megsérti a házirendet – elmarasztalásban részesül.

Az **elmarasztalás** elemei:

szóbeli figyelmeztetés egyénileg

közösség előtt

közös programoktól eltiltás

egyéni - kiemelt – programoktól eltiltás

kimenő lerövidítése

kimenő megvonása

zsebpénz kifizetésének visszatartása

A jutalmazás és büntetés hatékonyága függ:

a gyermek és felnőtt közötti kapcsolattól

az időzítéstől – a gyermek akkor kapja az elmarasztalást, vagy dicséretet mikor rászolgált és ne sokkal később

intenzitástól – egy adott gyermek számára nem túl sok, nem túl kevés

következetességtől

A nevelés egészét érinti, hogy tekintettel kell lenni a „sokféleségre”, a többszörösen hátrányos helyzetre, a gyermekek személyiségének sebezhetőségére. Lényeges az egyöntetű hozzáállás, a következetesség, a reális elvárás, de mindent meghatározhat a szeretet magatartása és a szeretet mint érzelm. Az eredmény mindig szoros összefüggést mutat a felnőtt és a gyermek közötti érzelmi viszonyal.

Nem engedhető meg, hogy a felnőttek a jutalmazás és büntetés eszközeinek szélsőséges alkalmazásával egymást tekintélyromboló, kedvezőtlen helyzetbe hozzák.

Az engedély nélkül eltávozott, vagy egyéb helyről érkezett gyermekeket lehetőség szerint csatlakoztatni kell a csoporthoz, értelmes tevékenységre ösztönözve őket.

A szökés okát és célját, lehetőleg bizalmasan, egyszemélyes kapcsolatban kell kezelni és átértékelni. A „túlkérdés” a sokirányú zaklatás bezárkózáshoz, elutasításhoz vezet

REKREÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK - SZABADIDŐ értelmes megszervezése – életkornak, igényeknek megfelelő programok – különös tekintettel a mozgásszükségletre.

Nagyon fontos az otthon életében, hogy a gyermekek megtanulják, milyen lényeges az ember fizikai, lelki, szellemi megújulása, nem csupán a kiélezett stresszhelyzetekben, hanem az átlagos, mindennapi életgyakorlatban is.

legyen az otthonban sportszoba (kondi-terem)

az udvar megfelelő kihasználása

játszószoba, mely heterogén összetételű gyermekcsoportot is ki tud szolgálni.

fontos a külső rendezvényekre való nyitottság – sport, színház, mozi

a közösségi programok mellett lehetőséget kell adni arra is, hogy a gyermek egyedül foglalja el magát.

A szabadidős programok lehetnek

Szabadságfokukat tekintve:

elkötelezettek – a gyermek saját döntése alapján kötelező

az otthon által szervezett szabadidős program

külső – művelődés, sport - intézmény által

ráérő idő

Intenzitás szerint:

aktív – szakkör, verseny, pályázatok - tanulást érintik

művészeti amatőr, vagy profi csoportok

sport, testedzés, természetjárás

passzív – múzeum, színház, mozi, hangverseny, társas együttlét, olvasás

KAPCSOLATTARTÁS – melyet a befogadó gyermekotthonnak elsősorban azért kell támogatnia, hogy a gyermekek saját családjukba való visszatérését elősegítse. Ennek érdekében biztosítja a személyes találkozást, valamint a telefonon, levelezés stb. útján való folyamatos kapcsolattartást. (15/1998.NM rendelet 87§ alapján)

a befogadó gyermekotthonban a gyermeket a közeli hozzátartozók látogathatják a házirendben megjelölt időpontban

szükség szerint a kapcsolattartást a gyámhatóság szabályozza

célja az információszerzés és a hazagondozás

tartós elhelyezés esetén a szerzett tapasztalatok segíthetik a tervezést

ELBOCSÁTÁS A BEFOGADÓ OTTHONBÓL 30 – 60 nap elteltével a gyermek vérszerinti családjába, örökbefogadó szülőkhöz, vagy nevelőszülőkhöz, esetleg más gondozási helyre kerül, elhelyezése megszűnik. Erre a változásra életkornak és fejlettségi szintnek megfelelően kell felkészíteni a gyermeket, értékelve az otthonban eltöltött időt. Ezzel együtt a csoportot is tájékoztatni kell a történésekről, biztosítva az elbúcsúzás lehetőségét.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek okai, a segítő technikák

A bekerülő gyermekek többségénél – tekintettel a korábbi életüket meghatározó összes körülményre - **beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarok** alakulnak ki.

A magatartászavarok és deviáns viselkedés okai visszanyúlnak egészen a korai gyermekkorig.

A megzavart és antiszociális személyiségfejlődés az érzelmi élet zavaiból indul ki, a beilleszkedési nehézségek oka legtöbbször a **hospitalizáció**.

Az érzelmileg kielégítetlen, kiegyensúlyozatlan, családjában, környezetében csalódott gyermek, vagy fiatal nehezen tud beilleszkedni az új környezetbe, nehezen tud megfelelni a vele szemben támasztott követelményeknek, az elvárások sokasága miatt problémái adódnak tanulásban, viselkedésben, alkalmazkodásban egyaránt.

A közösségbe való beilleszkedés segítése:

lehetőséget biztosítani az újonnan érkezett gyermek számára, hogy megismerje az otthonban élő többi gyermeket, a nevelőt, az otthon életét.

közösséget építő egyéni és csoportos játékok, feladatok

A viselkedés kontrollja a beilleszkedés szempontjából alapvető fontosságú, zavara, hiányos volta esetén prioritást kapnak

az orvosi – pedagógiai – pszichológiai célzott beavatkozások

korrekciós foglalkozások

A nevelőnek, gyermekfelügyelőnek – spontán módon, vagy vezetve - fel kell ismerni minden lehetőséget, alkalmat, hogy a gyermeket segítse.

Ismerniük kell minden gyermek előéletét, konfliktusait, érzelmi és szociális fejlődésre való képességét, hogy a gyermek „belső dinamikájának megértésére alapozva „korrektív emocionális élményt nyújthassanak a sérült gyermeknek.

Eredményt csak jól együttműködő, összehangolt szemléletű, terapeutikus légkört teremtő szakmai csoport képes elérni.

Fontos, hogy a nevelő, gyermekfelügyelő tevékenységét a **segítő kapcsolat** jellemezze, mely **kompetencia élményt** biztosít a gyermekek számára.

A magatartási követelmények dominanciája helyett fokozatosan a morális, érzelmi, akarati és szociális értékeket helyezzük előtérbe.

Legfontosabb a **következetesség**, a gyermekek számára legnagyobb büntetés a jutalmazás elmaradása legyen.

A befogadó gyermekotthon nevelőtestületének legfontosabb feladatai közé tartozik, hogy megtanítsák a gyermekeket indulataik kezelésére, kisebbségi érzésük csökkentésére, reális önértékelésre.

A kisgyermekeknél nagyon hatékony a **meseolvasás, mesemondás**. A mesében a gyermek egy darab összefüggő életet talál, ezért nagy hatással van érzésvilágára. A gyermeknek két csodálatos világa van - a **cselekvés síkján a játék, szellemi síkon a mese**. A gyermekek erkölcsi befolyásolásának egyik leghatékonyabb eszköze a mindig demokratikus szellemű, a mindig a szegény ember igazát hirdető, mindig emelkedett erkölcsű népmese.

Közös játék, közös munka, mely segít leküzdeni a gyermekek problémáit, sok mindenben a gyermek segítségére lehet. A játékok alkalmával a nevelőnek a nondirektív vezetési stílust kell alkalmaznia, melynek lényege, hogy a vezető egyszerre játszik és figyel

A játékot vezető feladatai:

megfelelő hangulat teremtése

a gyermekek viselkedésének megfigyelése

barátságos, empátikus reakciók

bíztatás a problémák saját szinten való megoldására

Tanulási zavarok:

a percepció zavarai – diszlexia

motoros működési zavarok – hiperaktivitás

kognitív funkciók zavarai

a beszéd és kommunikáció zavarai

elektív mutizmus

Az otthonban való tanulás segítése:

helyes időbeosztás megtanítása

a tanulnivalók helyes sorrendjének kiválasztása

a ráfordított idő meghatározása

kortól függően megfelelő – és egyre nagyobb – önállóság biztosítása

reális önértékelés fejlesztése a képességek terén

A fejlődési elmaradások leküzdésére irányuló korrekciók

képesség korrekció

tantárgy korrekció

személyiség korrekció

A tanulási zavarok egyik leggyakoribb formája a **diszlexia** – megelőzésére irányuló feladatok

kirakós játék

szemkontaktus teremtő játékok

beszélgetés képről

összekevert képregény sorrendbe rakása

memória játék

felvillantott képek utáni feladatok

ritmusgyakorlatok, szituációs játékok

Mindhárom területen nehézségekkel küzdő gyermekek számára hatékonyan alkalmazható a drámapedagógia

Drámapedagógia – a hagyományostól eltérő gyermekszínjátzás, melynek lényege a próbafolyamat, az előkészítés. Nem a végeredmény, a produkció a lényeges, hanem az egymással eltöltött idő.

Nagyon hasznosítható és ajánlott **Gordon tréningprogramja** - T E T c. könyv

Többszörösen összetett problémák esetében az átmeneti otthon nevelőtestületét segítse a pszichológus, gyógypedagógus, kineziológus.

A korrigáló nevelés alapelvei:

Tevékenykedtetéssel korrigálni

A nevelési folyamat lényege, hogy megfelelő **élmények hatására a gyermek saját magát alakítsa**. A pedagógiában évszázadokon keresztül bevált módszernek tekintették, hogy a felnőtt felállította a szabályokat, „parancsolt”, a gyermek elfogadta azokat és engedelmeskedett.

A személyiség autonómiájának törvényszerűsége azt jelenti, hogy úgy kell a gyermeknek a hatásokat megjeleníteni (pl, közös élmények, játék, pozitív minta, személyes kötődés), hogy annak alapján gondolkodása, figyelme, emlékezete, érzelmei működjenek – és fejlessze, újra felépítse önmagát.

A viselkedészavart nem lehet mechanikusan korrigálni, a **gyermeket élményszerű szituációkban tevékenykedtetni kell** és hibás viselkedés láttán új hatásrendszert létrehozni.

Új feltételek között a gyermek lassan leépíti régi, helytelen viselkedési módjait és újrarendezi önmagát (nehézségek, sok visszaesés)

Ítélezés helyett értő figyelem

Viselkedészavar láttán a legtöbb felnőtt reagálási módja az elítélő magatartás.

A személyiségzavarral küzdő gyermek, vagy fiatal „másságára” az ítélkező reakció negatív hatással van, ugyanis nem csupán emlékezteti eltérő voltára, hanem fokozza is a szembeszegülést, elkülönülést.

A helyes nevelési stílus az „értő figyelem”, mint beállítódás és magatartás javítja a kölcsönös együttműködés körülményeit, segíti az összehangolódást.

Thomas **GORDON** kidolgozott egy olyan módszert, amelynek segítségével **a nevelők úgy járulhatnak hozzá gyermekeik helyzetmegoldásához, hogy nem veszik át tőlük a megoldás munkáját.**

Nincs kioktatás vagy utasítás, hanem ráhangolódva a gyermekre azt kell elérni, hogy őszintén feltárja problémáját. Ilyenkor a gyermek fontosnak érezheti magát és megszabadulhat belső feszültségeitől, nincs szüksége pótcselekvésekre

Énközlés

Ez is gordonni módszer, arra ad választ, hogy a felnőtt hogyan viselkedjen.

Mindig fogalmazza meg, hogy a gyermeket hallgatva mit érez, mire gondol. Így alakul ki a bizalom légköre, a rátalálás a konfliktusok megoldási lehetőségeire

Szociálpedagógiai szempontok a korrigáló nevelés módszeréhez:

Hátrányos és veszélyeztetett gyermekek **létfeltételeinek normalizálása** (élelem, ruházat, otthon, segélyek...)

Rendezni a személyes kötődéseiket – megoldani szeretetkapcsolataikat, hiszen testi – lelki érintés igényük többszörösére növekedik

Egyéni fejlődés (tanulási program) szerinti haladás – a tanulmányi hátrányok leküzdése, elsősorban az önbecsülés, helyes jövőkép rendeződése érdekében

Cselekedtető élethelyzetek – örömmérés közben újra felfedezni a világot, a természeti és társas kapcsolatokat

Fontos az új tapasztalatok gyűjtése, mert az előítéleteket, torz érték kategóriáikat, a gyűlöletet csak állandóan változó élményszituációkban lehet feloldani, amelyben ők cselekvően is részt vesznek.

A régi személyiségvonásokat verbális módszerekkel nem lehet leépíteni, csak új élettapasztalatokkal, inger együttesekkel.

Lehetőségek: természettel, kortársakkal való találkozások

kirándulás, országjárás, (állattartás, kertészkedés LEHETNE)

kultúrintézmények, hangverseny, könyvtár, „nemzeti gyökerek”

Ismerkedés a technikával – gépek, járművek iránti érdeklődés kihasználása

Esetek, élethelyzetek elemzése – páros és csoportos beszélgetések,

szituációk elemzése, (valóság, vagy irodalom alapján) szerepjátékok, érzelmek, nézetek kifejezésére is alkalmas

Célok:

empátiakészség fejlesztése

tolerancia, türelem fokozása az egyéni különbségek iránt

személyközi problémák kezelésének képessége

Relaxációs módszerek alkalmazása – a személyiségzavarra jellemző testi – lelki görcskészség szorongás, kényszeresség oldása, lazítás

Önismereti csoportok működtetése – énkép ellenőrzése, fejlesztése

Akaratfejlesztő gyakorlatok – gondolkodás összpontosítása, önuralom, érzelmek, indulatok optimális kezelése, ítélkezés elfogultságának szabályozása, szempontváltás képessége

A társas problémák megoldását fejlesztő programok:

Modellbemutató módszere – élethelyzetek bemutatása élőképek formájában - dramatizálás, vagy filmelemzés, megkezdett történet befejezése – szociális problémahelyzetek verbális feldolgozása

Viselkedés útja - (játék) – azt tudatosítja, hogy a viselkedését, magatartását mindenki saját maga alakíthatja – élettapasztalatok átadása

A gyermekotthon működésében egyre nagyobb problémát okoz a **deviancia megjelenése**, amely felülírja a normál pedagógiai eszközök, módszerek létjogosultságát. Deviancia (latin kifejezés) = normaszegés

Olyan magatartás, életviteli mód, amely nem felel meg az elfogadott, a szokásos és a kívánt társadalmi normáknak

Deviáns magatartás

Egy meghatározott csoport, vagy a társadalom normáinak, értékrendjének olyan átlépése, amely meghaladja a társadalmi csoport toleranciáját, az egyén és a közösség konfliktusához vezet.

Predeviáns megnyilvánulások (korai jelzések)

Emocionális zavarra utaló magatartási megnyilvánulások („vész”jel) – lustaság, közöny, érzelemszegény állapot, passzivitás, érdeklődéshiány, elkülönülés, munka – játéköröm hiánya, szorongás, ok nélküli sírás, barátok gyakori váltogatása, irigység, felfokozott fantázia, agresszivitás, apró holmik eltulajdonítása

A deviancia szakaszai:

diffúz, aspecifikus tünet együttes – az érzelmi fejlődés zavarai – pl, nyugtalanság, szorongás, impulzivitás, beilleszkedési problémák – ezeket a neurotikus magatartászavar uralja

diszociális tünetek – sodródás, agresszió, antiszociális csoportképződés, alacsony frusztrációs tolerancia

deviáció – értékorientációs zavar, szembefordulás, kontrollfunkciók kikapcsolása

A deviáció megnyilvánulásai: (Magyarországi helyzet)

bűncselekmények

alkoholizmus

kábítószer fogyasztás

öngyilkosság

mentális betegségek

Reszocializáció – a társadalomba való visszavezetés, több, mint átnevelés

Azoknak a pedagógiai és terápiás tevékenységeknek az összessége, amelyek segítségével a különböző okok miatt megtévedt, negatív magatartást tanúsító, társadalomból kiszakadt

fiatalok visszatálnak, beilleszkednek a társadalomba, a normáknak meg tudnak és meg akarnak felelni

Módozatai: elvonókezelés, pártfogói felügyelet, javítóintézeti nevelés, börtönpasztoráció, utógondozás

Feladatok, melyek megvalósítása komplex ráhatást, szakértői összefogást, speciális elhelyezést igényel, de ezek ismerete segítheti a befogadó gyermekotthonban megjelenő deviancioprofilok felismerését, átmeneti kezelését.

szülőpótló gondozás

praktikus életismeretek közvetítése

hiánypótló oktatás – anyanyelvi fejlesztés

személyiségfejlesztés

szociálisan kompetens viselkedés kialakítása

Konfliktuspedagógiai eljárások

Cél: az erőszakmentes viselkedési forma kialakítása
segítsen a fiataloknak csökkenteni az erőszakszintet
saját életükben is tudjanak bánni az erőszakkal
az „átalakító erő” felismerése

Az erőszakmentes viselkedés négy eleme:

önmaguk megerősítése – önismeretük fejlesztésén keresztül igyekeznek emberismeretük, társas képességeik és empátiájuk fejlesztésére

közösség kialakítása

kommunikációs technikák kialakítása - viselkedésterápia

konfliktuskezelési technikák kialakítása – kreativitás fejlesztése, korábbi konfliktusok feldolgozásával érzelmi „méregtelenítés” indulattalanítás

Személyi feltételek, alkalmasság

Ahhoz, hogy a Befogadó gyermekotthon megteremtse a korábban megfogalmazott szakmai igényesség feltételeit, alapvető fontosságú a szakmai létszám, továbbá a terepmunkában résztvevő szakemberek megfelelő kiválasztása, oktatása, folyamatos ön-és továbbképzése. **A segítő szakmát csak többszörös összetevőjű emberi alkalmasságra lehet felépíteni,** melynek elvi szempontjai a következők:

egyéni, érzelmi motiváltság, érző - értő lelkület

érett, különlegesen erős, harmonikus személyiség, hiteles életstílus

család - és gyermekcentrikus szemlélet

a feladattal való azonosulás képessége - terhelhetőség

problémaérzékenység, jó kapcsolatteremtő készség, szociális érettség

a helyes alkalmazkodás képessége, saját szerep megértése

egyéni tanácsadásra, együttműködésre való alkalmasság

önálló feladatkezelés, döntésképesség – a csoportban rejlő szakmai erő felismerésének képessége

önismeret, önvezérlés, kellő nyitottság, önfejlesztő képesség

az erőszakkal szembeni kompetens eszközök felismerése, alkalmazása

képesség a feszültségek, érzelmi terhek, tartós negatív hatások feldolgozására

A minőségbiztosítás elemeivel elérhető a szakmai munka színvonalának emelése, a jó munkahelyi közérzet megteremtése.

szupervízió – szakmai személyiség fejlesztése, kiegész megelőzése

rendszeres továbbképzések, belső képzések

otthongyűlések – visszacsatolások

Szakmai etika

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál **valamennyi munkakör bizalmas**, ezért minden szinten elvárás az ennek megfelelő ügykezelés és magatartás. Fontos érvényesíteni a **szociális munka etikai kódexének alapelveit**:

a szakmai felelősségnek a személyes nézőpont fölé helyezése

minden ember értékének és méltóságának tiszteletben tartása

megkülönböztetés és előítélet nélküli szemlélet, törekvés az objektivitásra

a gyermekek jogainak és személyiségének védelme, érdekeiknek mindenek feletti képviselése, a kötelességek betartatása

az információk felelős kezelésének elve a TITOKTARTÁSRA KÖTELEZ

Befogadó gyermekotthon működési szabályai:

A gyermekek többsége beutaló határozattal, a gyámhatóság, rendőrség, határőrség, gyermekjóléti szolgálat munkatársának kíséretében érkezik a befogadó gyermekotthonba.

Az otthonhoz rendelt **gyermekvédelmi ügyintéző** – távollétében a **gyermekvédelmi felügyelő** – **átveszi** a kíséretől

a gyermek beutaló határozatát

a TAJ kártyát

a lakcímnnyilvántartó kártyát

a személyi igazolványt

egyéb – iskolai, egészségügyi – dokumentációt (zárójelentések, oltási könyv...)

külföldi állampolgárságú gyermek esetén az orvosi vizsgálatról szóló igazolást

A dokumentumokról iratjegyzék készül, amelyet a kísérő és az átvevő egyaránt aláírnak. Ezzel az ügyintéző megnyit egy iratanyagot.

Az ügyintéző a gyermek saját ruházatáról, személyes értékeiről, iskolai felszereléséről **leltárt vesz fel**.

Egyidejűleg tájékoztatja a gyermeket (adott esetben a szülőt is) arról, hogy

a befogadó gyermekotthon biztosítja a szükséges ruházatot

lehetőség van a saját ruha viselésére, ez esetben a gyermekotthon nem tud felelősséget vállalni a leltárba felvett holmikért

lehet kérni az értéktárgyak elzárását, megőrzését az otthonból való távozásig

Az ügyintéző a kísérőtől igyekszik a gyermekre vonatkozóan a lehető legtöbb **információt begyűjteni** (beutalási okok, körülmények, egészségi állapot, a gyermek és a család reakciója az ideiglenes elhelyezésre...) és az értesüléseit feljegyzi **a megnyitott iratanyagba** és lehetőség szerint szóban is továbbadja munkatársainak.

Az iratanyag elejére jól látható módon kerüljön fel a törvényes képviselő neve és elérhetősége.

A gyermek az átvételt követően – az **ügyintéző irányításával** - tisztálkodik, szükség szerint tiszta ruhát kap, haja, teste átvizsgálásra kerül. Az ügyintéző feladata az ebből adódó adekvát kezelések kezdeményezése, elvégzése – (a gyermek haja, csak a törvényes képviselő hozzájárulásával vágható le) a gyermekorvos tájékoztatása, továbbá a különös ismertető jegyekről való feljegyzés elkészítése. Ezt a folyamatot a szülő megvárhatja

Ezután kerül sor az **otthon bemutatására**, a szoba, szekrények, ágy kiválasztására a dolgozókkal, a gyermekekkel való összeismerkedésre.

A gyermeket átveszi a szakmai vezető, vagy az otthon nevelője, aki mindvégig **felelős** a befogadás és az esetkezelés folyamatáért – segítséget kaphat a pszichológustól.

A személyes lakótér elfoglalása után sor kerül (szakmai vezető, nevelő) a házirend ismertetésére, annak tudomásulvételére, melyet a gyermek és lehetőség szerint a szülője is aláírásával igazol. A törvényes képviselőt arra vonatkozóan is nyilatkoztatni kell, hogy a gyermek szökése esetén hozzájárul-e adatainak és fényképének sajtóban való közzétételéhez, kívánja –e a gyermek értékeinek megőrzését, engedélyezi-e a saját ruha használatát.

A kísérő távozása után az ügyintéző gondoskodik az eredeti **elhelyező határozat iktatóba kerüléséről, fénymásolásáról, továbbá tájékoztatja az információs irodát és a szakértői bizottság ügyintézőjét a kiskorú érkezéséről.**

Az **ismerkedő, személyes beszélgetést** a szakmai vezető, vagy a nevelő vezeti.

Az új információkat, a benyomásokat a beszélgetés befejeztével feljegyzik (**bizalom, diszkréció**).

A szakmai vezető a nevelő és a családgondozó a pszichológus segítségével, esetmegbeszélés során állítsa fel a személyiség korrekciójára vonatkozó nevelési tervet, jól elkülönítve a folyamat szakaszait, módszereit, az egyénre szabott terápia ütemét (állapotfelmérés, szükségletek meghatározása, feladatok, felelősök).

Fontos, hogy a nevelési programot **ismerje** a befogadó gyermekotthon minden munkatársa, mert a folyamatot csak így tudják segíteni.

A **nevelő** oktatással kapcsolatos tevékenysége úgy kezdődik, hogy az adott iskolával **felveszi a kapcsolatot** és tájékozódik a gyermek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, kapcsolatairól, külön elfoglaltságairól.

(a gyermekvédelmi felelőstől kéri a gyermek - írásban történő – jellemzését) Mérlegeli a felzárkóztatás, vagy tehetséggondozás lehetőségét, megszervezi a korrepetálást, gondoskodik a teljes iskolai felszerelésről.

A nevelő mindvégig szorosan együttműködik az iskola nevelőtestületével, ifjúságvédelmi felelősével, a kiskorú osztályfőnökével.

A gyermeket - szükség szerint – **a gyermekvédelmi ügyintéző, távolléte esetén a gyermekfelügyelő kíséri az iskolába.**

Három hét elteltével a nevelő – a megadott szempontok szerint - **pedagógiai véleményt készít a gyermekről (szempontok adottak)**

A befogadó gyermekotthon **tanulási rendjét** - tanévben - szigorú szabályok határozzák meg. A tanulási időben - minden nap 14.00 – 16.00 óra között - kötelező a zavartalan csend, lehetőleg mellőzni kell a látogatásokat és mindennemű ügyintézését. A nem tanuló gyermekek felügyeletét és foglalkoztatását a gyermekfelügyelő és a gyermekvédelmi ügyintéző biztosítja!

A befogadó gyermekotthon szervezett **szabadidős programjáért**, annak tárgyi feltételeiért a **nevelő felelős**, a végrehajtásban részt vesz a befogadó gyermekotthon minden munkatársa.

A nevelő a szabadidős tevékenységet hetente (hét végére is) tervezi – a csoport összetételét figyelembe véve arányosan és ésszerűen határozza meg a kulturális, manuális és mozgásos foglalkozások arányát és minden foglalkozás vonatkozásában előre megnevezi a felelősöket.

A TV nézés, videózás nem minősül szervezett szabadidős tevékenységnek, ennek ideje vacsora után van.

A délelőtti folyamán a szolgálatban lévő dolgozó gondoskodik a gyermekek foglalkoztatásáról.

A bekerülést követő első két hétben kerül sor a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság többlépcsős, célirányos **vizsgálatára**, melyet a **két gyermekvédelmi ügyintéző koordinál**. (befogadó gyermekotthon és a SzB ügyintézője)

A befogadó gyermekotthon **ügyintézője** gondoskodik a vizsgálaton való pontos megjelenésről, szükség szerint az iskolai kikérésről, a hiányzás igazolásáról és a Bizottság rendelkezésére bocsátja a meglévő dokumentációt.

A szakmai vezető és a pszichológus konzultál a Szakértői Bizottság tagjaival és az esetleges hazakerülés, illetve a javasolt gondozási hely függvényében megerősítik, módosítják, vagy kiegészítik a nevelési, foglalkozási tervet.

A szakmai vezető felkészíti a gyermeket az elhelyezési értekezletre, segíti a leendő gondozási hely elfogadását (pl. ismerkedés fotóalbumok segítségével, nehezebb esetekben látogatással)

A befogadó gyermekotthonból való távozás: a gyermekvédelmi ügyintéző készíti elő

iratok, személyes tárgyak, ruházat ellenőrzése, összekészítése

A személyes iratok átadását 3 példányos átvételi elismervénnyel kell igazolni (1 pld új gondozási hely képviselőjének, 1 pld. központi iratanyagba, 1 pld. befogadó gyermekotthonban lefűzve)

A távozó gyermek esetében fontos az „átkötés”. A leendő gyám írásos tájékoztatást kap a befogadó gyermekotthon **nevelőjétől** a kiskorú személyiségállapotáról, tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról (lsd. pedagógiai vélemény szempontjait)

Az „Egyéni gondozási – nevelési terv” kitöltése is még a befogadó gyermekotthonban megkezdődik (első pont – folytatás a gondozási helyen)

Az eredményesebb beilleszkedés érdekében a nevelő személyesen, vagy telefonon felveszi a kapcsolatot a gondozási hely nevelőjével, „élő szóra” váltja a leírtakat és gyakorlati tapasztalataival segíti a gyermek fogadását

Hat év alatti gyermek távozása esetén – szükség szerint, előzetes egyeztetés alapján – a befogadó gyermekotthon szakmai vezetője gondoskodik a kíséretéről.

Intézkedés engedély nélküli eltávozás esetén:

Engedély nélküli eltávozás:

a gyermek engedély nélkül eltávozik az otthonból

kimenőről, iskolából a megbeszélte időpontban nem tér vissza

A szökést észlelés után rögzíteni kell az „Ügyeleti napló”-ban és részletesen le kell írni a „Felkérés körözésre” c. nyomtatványon.

Ha a gyermek vélt tartózkodási helye telefonon elérhető – szülő, rokon, ismerős – haladéktalanul érdeklődni kell

24 órán belül a nevelő – hétvégén a gyermekfelügyelő – értesíti a Rendőrhatalóságot az erre rendszeresített nyomtatványon. – aláírásra a szolgálatot teljesítő jogosult

A nevelő írásban, vagy telefonon tájékoztatja a szülőt és a törvényes képviselőt az eseményről,

A gyermek visszaérkezéséről a rendőrséget, a szülőt/törvényes képviselőt 24 órán belül írásban kell értesíteni.

A megkerült gyermekkel a nevelő feltáró beszélgetést folytat, melyről feljegyzést készít az iratanyagba

A gyermekvédelmi ügyintéző a „Felkérés körözésre” c. nyomtatvány eredeti példányát az iktatóba juttatja, másolatát lefűzi. Az összegyűjtött nyomtatványmásolatok a szökési naplót helyettesítik.

Intézkedés 14 éven aluli, vagy fogyatékos gyermek szökése esetén:

Ha a gyermek feltételezett tartózkodási helye ismert, ott telefonon azonnal érdeklődni kell.

A gyermekfelügyelő azonnal értesíti a Rendőrhatalóságot a 112-es telefonszámon

A formanyomtatványt kitölti és email útján értesíti a rendőrséget

Feljegyzést készít az „Ügyeleti naplóba”. Az eljárás a továbbiakban azonos az előzőekkel az otthonvezető elkészíti a rendkívüli esemény bejelentése adatlapot

Intézkedés más gondozási helyről szökött gyermek befogadásánál:

Szökött gyermek beszállítása esetén – lehetőleg - azonnal, de mindenképpen 24 órán belül értesíteni kell a gyermekvédelmi gyámot és pontosítani az időpontot, amikor a gyám, vagy segítője a gyermekért érkezni tud.

Amennyiben a gyermek nincs az ellátórendszerben, hanem otthonról csavarog - az intézkedés minden esetben attól függ, hogy milyen módon került a gyermekotthonban elhelyezésre.

amennyiben nincs határozat, csak a rendőrség bekíséri, akkor a vérszerinti szülőt kell értesíteni, a gyermeket neki lehet kiadni

amennyiben elhelyező határozat születik, úgy az illetékes gyámhivatal felé kell tovább intézkedni, a gyermek csak további megszüntető határozattal kerülhet ki az otthonból

Intézkedés más gondozási helyen elhelyezett, gondozási helyét korábban engedély nélkül elhagyott, otthonunkba beszállított gyermek szökése esetén:

Az ügyeletes haladéktalanul értesíti a gyermekvédelmi gyámot, vagy a gondozó intézményt a kk. ismételt szökéséről telefonon, az eseménynaplóban rögzíti az értesítés tényét, időpontját, s a tájékoztatás átvevőjének nevét.

A további intézkedés a gyermekvédelmi gyám feladata!

Adminisztratív feladatok:

NAPLÓK

Ügyeleti napló – eseménynapló, amely naponta rögzíti az otthon érdemi történéseit, a létszámot, a műszakot teljesítő dolgozó nevét

Üzenő füzet – tartalmazza a vezetői utasításokat, fontos információkat – belső használatra

Kapcsolattartási napló – jelöli a látogatásra jogosult hozzátartozó nevét, tartalmazza a látogatók dátummal ellátott aláírását

MUNKARENDRE VONATKOZÓ DOKUMENTÁCIÓ

Beosztás – jelenléti ív – előírja az egy hónapra előre megtervezett műszakbeosztást

Szabadságigénylés

Szabadidő heti tervezése - rendszeres munkaterv, dátumozva, felelősök, kivitelezők megnevezése, anyagszükséglet feltüntetése

Takarítási rend

SZEMÉLYI IRATANYAG TARTALMAZZA:

A tv. képviselő neve és elérhetősége

Iratjegyzék

Személyes értékek leltára

Jegyzék a házirend ismertetéséről

Személyi dokumentáció

Gonozási lap – Egészségügyi törzslap

Pedagógiai vélemény

Feljegyzések

Feljegyzés gyermek elviteléről

A kapott ruhák jegyzéke a kk. aláírásával

A kapott tankönyvek jegyzéke a kk. aláírásával

Órarend

GAZDÁLKODÁS DOKUMENTÁCIÓJA (KEZELI AZ OTTHONVEZETŐ)

Ellátmány

Ellátmány előleg

Elszámolás

Számla nélküli elszámolás jegyzéke

Zsebpénz előigénylés

Zsebpénznyilvántartás havi, összesítő

Zsebpénz kifizetésének nyilvántartása

Karbantartások megrendelése

Selejtezett készletek jegyzéke

Étlap – heti tervezés

Étkezés igénylése

Adományozó levél

Ellátmányfelhasználási szabályzat

Minden iratanyagot, írásos dokumentációt és információt bizalmasan kell kezelni. A titoktartás minden dolgozóra nézve kötelező.

Általános rendelkezések:

Értékmegőrzés

A befogadó gyermekotthonba érkező gyermek – illetve szülőjének – döntése, hogy értékeiről, készpénzéről miként rendelkezik.

A megőrzésre átadott és átadó – átvételi elismervénnyel írásban igazolt értékekért az otthon nevelőtestülete köteles felelősséget vállalni

A gyermek (vagy szülője) arról is írásban nyilatkozik, ha értékeit saját felelősségére magánál kívánja tartani.

Zsebpénz

Minden három év feletti gyermek – személyes szükségletei kielégítésére – havonta zsebpénzt kap, amelynek összege korcsoportonként változik.

Az otthon nevelője a gyermek igényei szerint, a pedagógiai célok és az ésszerűség szempontjait figyelembe véve segíti a zsebpénz beosztását úgy, hogy az első részlet kifizetésére a befogadást követő két hét után kerülhet sor.

A gyermek minden esetben a zsebpénz felvételét - erre a célra rendszeresített nyomtatványon - aláírásával igazolja.

Érdekképviselő

Az otthon lakóinak legmagasabb érdek – kifejezési fóruma az otthongyűlés.

Az otthongyűlést hetente egy alkalommal (lehetőleg ugyanabban az időpontban) össze kell hívni – ettől eltérni közös megegyezéssel lehet. A fórumot vezeti az otthon nevelője, vagy a szakmai vezető, segítőkjük a pszichológus.

Az otthongyűlésen a gyermekek kialakíthatják álláspontjukat az őket érintő kérdésekről, jogaik érvényesüléséről, kötelességeik teljesíthetőségéről.

Célja, hogy az otthon lakói folyamatosan értékeljék a mindennapok történéseit, az egymáshoz való viszonyulást, viselkedést. Kezdeményezésekkel segítsék a tartalmas időtöltést, valamint felismerjék a nyílt, egyenes kommunikáció jellemformáló erejét.

Az otthon lakói maguk közül „szószólót” is választhatnak, aki az összejövetelek közötti időszakban képviseli társait.

Jutalmazás - elmarasztalás

A gondozott gyermek magatartását, törekvéseit, szorgalmát és a közösséghez való viszonyát figyelembe véve jutalmazható

A **jutalmazás** elemei:

szóbeli dicséret

kedvezményezett programokon való részvétel

meghosszabbított kimenő

rendkívüli szabadság

korábbi büntetés elengedése

emelt összegű zsebpénz

kisebb értékű ajándék

A befogadó gyermekotthonban élő gyermekek előtt tudatosítani kell, hogy tetteikért felelősséggel tartoznak önmaguknak és a közösségnek egyaránt.

Ha valaki többszöri figyelmeztetés ellenére sem mutat tőle elvárható együttműködést, szorgalmat és magatartást, vagy súlyosan megsérti a házirendet – elmarasztalásban részesül.

Az **elmarasztalás** elemei:

szóbeli figyelmeztetés egyénileg

közösség előtt

közös programoktól eltiltás

egyéni - kiemelt – programoktól eltiltás

kimenő lerövidítése

kimenő megvonása

zsebpénz kifizetésének visszatartása

A befogadó gyermekotthonban élő gyermekek kötelességei:

Bekerüléskor a házirend, a napirend, a jogok és a kötelességek tudomásul vételét aláírással igazolni

Betartani az otthon házirendjét és napirendjét

Betartani a tűz – és balesetvédelmi előírásokat – különös figyelemmel a berendezés rendeltetésszerű használatára

A gondozás - nevelés eredményessége érdekében – a törvényes képviselővel, a gyermekotthon szakmai vezetőjével, a nevelőkkel, gyermekfelügyelőkkel együttműködni.

Az otthon minden felnőtt dolgozójának és lakótársaknak a tiszteletet megadni, velük szemben udvariasan viselkedni – különös figyelemmel a köszönésre, a kultúrált beszédre

Vigyázni saját és társai testi épségére, egészségére - tartózkodni az egészséget károsító szerek fogyasztásától és terjesztésétől, káros szenvedélyek kialakításától

Legjobb tudása, képességei alapján tanulni, a kötelező tanulási időt az otthonban betartani – dolgozni

Életkorához és képességeihez mértén az otthon önkiszolgáló életében részt venni – takarítás, mosogatás, személyes holmik rendben tartása, terítés...

Megőrizni és megfelelően kezelni a rábízott, vagy a foglalkozások során használt eszközöket, óvni az otthon berendezését, felszerelését

Vigyázni az otthon rendjére, tisztaságára – különös figyelemmel a saját szekrényekre, ágyneműre, ágyneműtartóra

A magántulajdont tiszteletben tartani

Fegyelmezetten, kultúráltan viselkedni – mások nyugalma tekintettel lenni

Az otthon elhagyásához engedélyt kérni

MI SEGÍTHET A FEGYELMEZÉSSEN?

Ott kezdeni, ahol a gyermek tart!

Ne az ideális, hanem a reális megoldást keressük!

Tisztelettel beszéljünk a gyermekkel!

Fogadjuk el olyannak a gyermeket, amilyen!

Ne kívánjunk többet a gyermektől, mint amire valóban képes!

Segítsük a gyermeket abban, hogy jobban érezze magát a saját helyzetében!

Hallgassuk meg a gyermeket!

Tanuljuk meg a bátorítás nyelvezetét!

Senkit sem szidtak még jóvá!

Kerüljük a sajnálatot, szánakozást!

Vegyük észre a jót, így tudunk a jóra serkenteni!

Kezeljük a hibákat úgy, hogy esélyt adunk az újrakezdésre!

Mutassuk ki, hogy ragaszkodunk a gyermekhez!

Ne felejtjük el, hogy a viselkedési zavar célirányos – figyelemfelkeltés, hatalomra törekvés, bosszú, feladás!

A viselkedési zavar lehet a kisebbségek kompenzálása!

Terheljük feladatokkal a viselkedészavaros gyermeket!

Ha alkalmazunk egy módszert, figyeljük meg az adott gyermeknél a hatást!

A harag nem produktív!

Ne kiabáljunk!

Tartsuk magunkat ahhoz, amit mondunk!

Ne adjunk szavakat a gyermek szájába!

Kerüljük a közhelyeket!

A mosoly kifejezi a szeretetet!

Rendszeres csoportos beszélgetésekkel fejlesszük a gyermekek felelősségvállalását és együttműködő képességét!

Használjuk ki a „tanítható” pillanatok!

Bátorítsuk a gyermeket azzal, hogy milyen hasznos és mekkora segítség nekünk a helyes viselkedése.

Segítsük a gyermeket saját erősségei felismerésében!

Hasznos lehet a hatalom-orientált gyermeknek megadni a választás lehetőségét!

Tegyünk kísérletet arra, hogy megbarátkozzunk a hatalom-orientált gyermekkel, mert így egy baráttal kell harcolnia és az nehéz lesz számára!

Ne emlegessük fel a korábbi sérelmeket!

Csökkentsük a helytelen viselkedés eredményességét!

Azonos értékek szerint működünk!

Legyünk derűlátóak!

Csak olyan eszközökhöz folyamodjunk, amelyek méltóak hozzánk!

Bátorítsuk egymást is!

HÁZIREND

A házirend hatálya:

Ez a *házirend* a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Iránytű Befogadó Gyermekotthon Győr-Moson Sopron Vármegyében elhelyezett növendékekre és az otthonban dolgozó valamennyi felnőttre vonatkozik.

Az érvényben lévő *házirend* módosítását kezdeményezheti:

intézmény igazgatója

nevelőtestület

érdekképviselői fórum

A házirend célja:

A *házirend* célja, hogy meghatározza a gyermekotthon belső életének rendjét, a gyermek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

E szabályok ismerete és elfogadása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy nyugodt, otthonos légkörben élhessünk és dolgozhassunk. A *házirend* mindannyiunk számára egyformán iránymutató, - megköveteli a közösségi lét általános szabályainak megtartását, az intézményi (gyermekotthoni) vagyoni védelmét, a gyermekek és a nevelők egymás iránti kölcsönös megbecsülését. A dolgozók szakmai munkájukat ennek szellemében kötelesek végezni.

A *házirend* a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg a gyermek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

Ha az intézmény (gyermekotthon) házirendjét azt mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni, és gondoskodni kell megismertetéséről, továbbá arról, az a gyerekek, a hozzátartozók és az intézmény dolgozói számára hozzáférhető legyen.

A befogadó gyermekotthon biztosítja:

a testi, lelki, érzelmi, erkölcsi fejlődés lehetőségét

a gondozást és a helyes irányú nevelést

az életkornak és szükségleteknek megfelelő ellátást

segíti a helyes önismeret és a problémakezelés fejlesztését

felzárkóztató oktatással támogatást ad az iskolai tanulmányokhoz

programokkal biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését

udvaron, szabad levegőn tartózkodást a gyermek életkorának, igényének megfelelően

Jogok és kötelességek:

A Befogadó Gyermekeotthonban élő minden gyermek joga különösen életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan:

Állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő – megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön.

Felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehet részt.

Vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit- és vallásoktatásban vegyen részt.

Támogatást kapjon nevelőjétől, törvényes képviselőjétől a családi környezetbe való visszatéréshez.

Személyes kapcsolatait ápolhassa.

Gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze.

Családi környezetébe való visszahelyezését kezdeményezze.

Véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák.

Érdekei képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze.

A gyermek kötelessége különösen:

Gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával együttműködjön.

Képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének.

Tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészséget károsító szerek használatától.

Ha a gyermek felróható magatartásával kárt okoz a berendezési tárgyokban, az okozott kárt köteles részben vagy teljes mértékben megtéríteni.

Házirend betartása

Az otthonban elhelyezett gyermek szülője jogosult arra, hogy:

A gyermeke gondozását ellátó személyekkel, intézménnyel – a nevelés érdekében – együttműködjön.

Gyermekeivel – a gyámhivatali határozatban meghatározott módon – kapcsolatot tartson.

A nevelésben lévő gyermeke továbbtanulásában, képzésében, életpályájának megválasztásában véleményt nyilvánítson, vallásgyakorlását kérhesse, és az egyházat megnevezze.

A gyermek szülője köteles:

Gyermekeivel együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani.

Gyermekeit az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni.

Gyermekeinek jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni.

Gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni.

A gyermek ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

A szülői felügyeleti jog átmeneti időre történő felfüggesztése esetén a nevelésbe vett vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek szülője köteles:

Minden tőle elvárhatót megtenni gyermeke családba történő visszahelyezéséért.

Tiszteletben tartani az intézményben dolgozó személyeket.

Köteles betartani az intézmény rendjét.

Kapcsolattartás:

A befogadó gyermekotthonban elhelyezett gyermek látogatását, eltávozását és szabadságának engedélyezését a gyámhivatali határozat alapozza meg.

A gyermekotthon vezetője és a csoportvezető nevelő a gyermeket látogató hozzátartozóval kapcsolatot tart, és tájékoztatja a gondozott gyermek neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről.

A gyámhivatali határozat alapján biztosítjuk a gyermekek részére a kapcsolattartás 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 87 §-ában meghatározott alábbi formákban

folyamatos kapcsolattartás

időszakos kapcsolattartás

levelezés

telefonkapcsolat

ajándékozás, csomagküldés

Folyamatos kapcsolattartás szabályai:

Ha a szülő, hozzátartozó a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető alkoholos állapotban (alkoholos, drogos befolyásoltság) érkezik, vagy fertőző beteg, a gyermekét nem látogathatja.

<u>A látogatási rend:</u>	hetente	szerda	16-17 óráig
		szombat	9-11 óráig

Az orvos javaslatára (pl. járvány esetén) a látogatás korlátozható, ill. szüneteltethető. Kérjük, hogy a látogatók az intézmény területén ügyeljenek a rendre és a tisztaságra!

A látogatás rendjét súlyosan megzavaró személyeket az intézmény munkatársai távozásra szólíthatják fel.

A gyermeknek joga van vér szerinti hozzátartozóját hetente öt perc erejéig telefonon felhívni az intézmény telefonján.

A gyermeknek **14 éves kortól joga van egyéni kimenőt kapni, amely** először - a beutalástól számított két hét után illeti meg a gyermeket.

A kimenő ideje – az otthon házirendje szerint:

Hétköznapokon minden napján 16-18 óráig

Szombat – vasárnap 14-18 óráig

Kimenő hosszabbítására rendkívüli esetben a nevelő adhat engedélyt 21.00. óráig

Szabad levegőn való tartózkodás

Az NM rendelet 112. § (1) bekezdés f) pontja az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás biztosítására vonatkozó előírásokat a házirend rögzíti. Melyet a gyermek(ek) az otthon udvarán töltenek el felnőtt felügyelete mellett.

Értékmegőrzés

A befogadó gyermekotthonba érkező gyermek – illetve szülőjének – döntése, hogy értékeiről, készpénzéről miként rendelkezik.

A megőrzésre átadott és átvételi elismervénnyel írásban igazolt értékekért az otthon nevelőtestülete köteles felelősséget vállalni

A gyermek (vagy szülője) arról is írásban nyilatkozik, ha értékeit saját felelősségére magánál kívánja tartani.

Zsebpénz

Az intézmény minden 3 éven felüli gondozott gyermek részére zsebpénzt biztosít, melynek összege:

3-10 éves korig: az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 5 %-a

10-14 éves korig: az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 13 %-a

14 év felett: az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 18 %-a

A zsebpénzt az otthonvezető a csoportellátmányban igényeli meg. A zsebpénz átvételét a gyermekek aláírásukkal igazolják a „Zsebpénz-nyilvántartás” nyomtatványon.

Az otthon nevelője az ésszerűség szempontjait figyelembe véve segíti a zsebpénz beosztását úgy, hogy az első részlet kifizetésére a befogadást követő két hét után kerülhet sor.

Engedély nélküli távollét idejére zsebpénz nem jár.

*A Befogadó gyermekotthon lakójának - jogai megsértése esetén – **lehetősége van segítséget kérni, panaszt tenni:** a nevelőtestület bármely tagjánál, a szakmai vezetőnél, vagy a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat igazgatójánál Amennyiben panasza orvoslását nem tartja megfelelőnek, jogosult a Gyermekjogi Képviselőhöz fordulni, akinek elérhetősége az otthon faliújságján el van helyezve.*

Érdekképviselés

Az otthon lakóinak legmagasabb érdek – kifejezési, érdek-képviselési fóruma az otthongyűlés.

Az otthongyűlés a befogadó gyermekotthon lakói jogainak, érdekeinek érvényesülését hivatott elősegíteni.

Az otthongyűlést avonta egy alkalommal össze kell hívni.

Az otthongyűlésen részt vesznek az otthon lakói, az otthonvezető és a nevelő.

Az otthongyűlésen a gyermekek kialakíthatják álláspontjukat az őket és az intézet egészét érintő kérdések tárgyában, amelyek a gyermekek nevelésével, oktatásával, a gyermeki jogok és kötelességek betartásával és gyakorlásával függenek össze.

Az otthon lakói maguk közül „szószólót” is választhatnak, aki képviseli társait.

A fórum feladatai

megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat

dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben

véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben

intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó vármegyei gyámhivatalnál

A fórum a hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja és a vizsgálat eredményéről 15 napon belül tájékoztatást ad.

Panasz előterjesztésének lehetőségei

36. § (1) A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdek-képviselői fórumánál

a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,

c) a 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

A fentiek alapján a dolgozók és az otthon lakói és szülei vagy más törvényes képviselőjük közérdekű panaszait az intézmény vezetője felé szóban és írásban is előterjeszthetik.

A gyermekek kéréseit, javaslataikat, panaszukat írásban az otthon folyosóján elhelyezett panaszládába akár névtelenül is megtehetik.

A panaszt az intézmény vezetője 15 napon belül köteles érdemben kivizsgálni, erről az érdekelteket tájékoztatni.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek -képviselői és szakmai szervek a panasszal élhetnek az otthonvezetőnél vagy az intézmény vezetőjénél az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén

Az intézmény vezetője, illetve az érdek-képviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője és a gyermek az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdek-képviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermeki jogok minél szélesebb körű érvényesülésének érdekében a befogadó gyermekotthon gondoskodik arról (a gyermek által jól látható helyen kifüggesztve), hogy az elhelyezett gyermekek számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma, valamint fogadó óráinak helye és időpontja.

A befogadó gyermekotthonban élő minden gyermek kötelessége:

Betartani az otthon házirendjét és napirendjét

Betartani a tűz – és balesetvédelmi előírásokat

A törvényes képviselővel, a gyermekotthon vezetőjével, a nevelőkkel, gyermekfelügyelőkkel együttműködni.

Az otthon minden felnőtt dolgozójának és lakótársaknak a tiszteletet megadni.

Vigyázni saját és társai testi épségére, egészségére

Legjobb tudása, képességei alapján tanulni, a tanulási időt az otthonban betartani – dolgozni

Az otthon életében, háztartásban és szabadidős tevékenységben részt venni

Óvni az otthon berendezését, felszerelését

Vigyázni az otthon rendjére, tisztaságára – különös figyelemmel a saját szekrényekre, ágyneműre, ágyneműtartóra

A magántulajdont tiszteletben tartani

Fegyelmetten, kulturáltan viselkedni – mások nyugalma tekintettel lenni

Az otthon elhagyásához engedélyt kérni

KÖTELEZŐ az otthonban:

A napirendben meghatározott időben felkelni

Az étkezési időpontokat betartani

Tisztálkodni

Félhuzatolt ágyneműt használni

A személyes holmijáról leltárt készíteni

A látogatási rendet, kimenő időt betartani

Az otthongyűlésen részt venni

Kulturáltan viselkedni

A szándékosan okozott kárt minden esetben megtéríteni

TILOS az otthonban:

Mobil – telefont használni

Alkoholt, kábítószer fogyasztani, terjeszteni

Dohányozni

Erőszakos magatartást tanúsítani

Rongálni

Hangoskodni (zenehallgatás kultúrája is ide tartozik)

A szobákban étkezni

Felhívom a szülők figyelmét, hogy a látogatások alkalmával a gyermekfelügyelő nem tud felvilágosítást adni a gyermeket érintő dolgokról.

Tájékoztatást munkaidőben az otthonvezetőtől, a nevelőtől, illetve a már nevelésbe vett gyermek gyámjától kérhetnek.

A befogadó gyermekotthon napirendje

<u>Hétfő — péntek</u>		<u>Szombat -vasárnap</u>	
6.00 — 6.30	Ébresztő	8.00	Ébresztő
7.30	Reggeli	8.30	Reggeli
8.00 —10.00	Takarítás	9.00-10.00	Takarítás
10.00—12.00	Foglalkozás	10.00-12.00	Foglalkozás
12.00	Ebéd	12.00	Ebéd
12.30.-14.00	Csendes pihenő	14.00-18.00	Kimenő
14.00-16.00	Tanulás	18.00	Vacsora
16.00-18.00	Kimenő	18.30	Tisztálkodás,
	takarítás		
18.00	Vacsora	21.30	Szabadidő
21.00	Tisztálkodás, takarítás	22.00	Nyugovóra térés
21.00	Szabadidő, Nyugovóra térés		

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

VII. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Tégláskert Befogadó Gyermekotthon Hajdú-Bihar Vármegye Szakmai Programja

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Tégláskert Befogadó Gyermekotthon Hajdú-Bihar Vármegye

Cím: 4030. Debrecen, Tégláskert u. 68.

Telefonszám: 06-52-450-157, 06-20-9695-491

E-mail cím: befogado.otthon@hbm.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 10 fő

I.A Szakmai program alapelvei

A szakmai program alapelveit a Magyarország Alaptörvényében és a Gyvt.-ben meghatározott Gyermeki jogok jelentik.

1. A gyermeknek joga van:

- a testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéséhez.

2. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon

- saját családjában történő nevelkedéséhez,
- személyiségének kibontakoztatásához,
- fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- társadalomba való beilleszkedéséhez,
- önálló életvitelének megteremtéséhez.

3. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.

4. A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

5. A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, a Gyvt.-ben meghatározott esetekben és módon választható el.

6. A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez, mely során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.

7. A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családja megismeréséhez és kapcsolattartáshoz.

8. A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz és ahhoz, hogy tájékoztatást

kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy minden személyét érintő kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségügyi állapotára való tekintettel figyelembe vegyék.

9. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szervnél eljárást kezdeményezzen.

10. A fentiekén túl, a nevelésbe vett gyermek joga különösen, hogy életkorához, egészségügyi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan

- állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő - megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön,

- gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze,

- felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon részt vegyen,

- vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa, és gyakorolja, valamint hit és vallásoktatásban vegyen részt,

- véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,

- érdekei képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,

- támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetbe való visszatéréséhez, családi környezetbe valóvisszatérését kezdeményezze,

- személyes kapcsolatait ápolhassa.

11. A gyermek szülője jogainak tiszteletben tartása

12. A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik

II. A befogadó gyermekotthoni ellátást igénybe vevők jellemzői

A befogadó gyermekotthonban a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Hajdú-Bihar Vármegyéhez rendelt 10 férőhelyen biztosít otthont nyújtó ellátást a beutaló szervek által ideiglenes hatállyal elhelyezett, a gyámhivatalok által ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett, a Gyvt.80/B. § (3) szerint azonnali gondozási helyváltással érintett gyermekek részére, valamint a Gyvt. 57. § (2) b) szerint, beutaló határozat nélkül, ideiglenes gondozást (krízisellátást) nyújt a szülők, hozzátartozók illetve saját kérésére az azonnali befogadásra szoruló gyermeknek.

A befogadást követően, ideiglenes gondozási helyként, hangsúlyozottan átmeneti időre, teljeskörű ellátást nyújt

- azoknak a gyermekeknek, akiket azonnal és súlyos veszélyhelyzet miatt a gyámhivatal, a rendőrség, valamint a bíróság, az ügyészség vagy a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka ideiglenes hatállyal beutal vagy a gyámhivatal nevelésbevitellel egyidejűleg ideiglenes gondozási helyen helyez el.
- azoknak a már nevelésbe vett és tartós gondozási helyen élő gyermekeknek, akiket gyermekvédelmi gyámjuk a Gyvt. 80/B (3) felhatalmazásával, azonnali hatállyal a Befogadó Gyermekotthonba visz, mert kijelölt gondozási helyükön súlyos veszélyeztetettségüket észleli
- azon gyermekek számára, akiknek ideiglenes gondozásra van szükségük, mert családjuktól vagy gondozási helyükről önkényesen eljöttek, s önként kérnek segítséget vagy valamely hatóság közreműködésével befogadásuk megtörténik

A befogadó gyermekotthoni ellátás célcsoportjának tekintjük azokat a gyermekeket és családjaikat, ahol:

- a gyermek felügyelet nélkül maradt,
- a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését önmaga, vagy családi környezete súlyosan veszélyezteti,
- a gyermek veszélyeztetettségét a gyermekjóléti alapellátás eszközeivel, védelembe vétellel nem lehet megszüntetni, valamint a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható, és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, akiket a rendőrség, vagy a gyámhivatal ideiglenes hatállyal szakellátásba utalt és a befogadó gyermekotthonban helyezett el,
- azt a gyermeket, aki saját maga kéri krízis helyzete miatt gondozását,
- azt a gyermeket, aki gyermekvédelmi szakellátásból, vagy a szülői házból engedély nélkül eltávozott,
- azt a külföldi, vagy ismeretlen állampolgárságú gyermeket (kísérő nélküli kiskorú), aki kísérő nélkül érkezett hazánkba és rá a Gyermekvédelmi Törvény hatálya kiterjed,
- az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek gyermeke

A gyermekotthon egyaránt befogad normál, különleges és speciális szükségletű gyermekeket, ezen felül befogad gyermekotthonunk legfeljebb két normál és/vagy speciális szükségletű anyja és gyermeke együttes befogadását és gondozását tudja biztosítani.

A befogadó gyermekotthonba a gyermekek nagy része krízisellátottként érkezik. Egyre gyakoribb a 12 éven aluli gyermekek elhelyezése, amire leggyakrabban azért kerül sor, mert nincsen elérhető nevelőszülői férőhely, ahol testvérek együttes elhelyezésére vagy a különleges ellátási igénynek megfelelő gondozás-nevelésre sor kerülhetne. Jellemzően a gyermekek többsége súlyos beilleszkedési problémákkal, magatartás zavarokkal, szerhasználattal, valamint pszichiátriai ellátást igénylő betegségekkel, speciális és/vagy különleges szükségletű gyermekként érkezik a Befogadó Gyermekotthonba. Az utóbbi időkben problémaként jelent meg a kiskorú anyák gyermekével való együttes elhelyezése, ezért a megfelelő tárgyi és személyi feltételek kialakításával, a baba-mama kapcsolat támogatása céljából biztosítani tudjuk a befogadásukat, teljeskörű ellátásukat.

III. A Befogadó Gyermekotthon infrastruktúrája

A Befogadó gyermekotthon a város külső kerületében helyezkedik el családi házas környezetben. Autóbuszsal és gyalog megközelíthető. Közvetlen környezetében található óvoda, iskola, játszótér, patika. Orvosi rendelő azonban csak nagy távolságra van, mely a ház Befogadó gyermekotthon jellegének nem felel meg, ezért a gyerekek ellátását az intézmény egy gyermekorvossal kötött szerződés alapján biztosítja. Az épület viszonylag jó állapotban van, műszaki hiányosságai nem számottevőek. A házban három lakószoba van, étkező és nappali,

valamint nevelői szoba és 2-2 fürdőszoba és WC található, viszonylag kisméretű kert tartozik a házhoz, az udvar mérete, felszereltsége, kialakítása alkalmas szabadtéri főzésre, beszélgetésre, pihenésre.

A családi ház típusa:

Normál lakásotthon, mely jelenleg a gyermekvédelmi szakellátás keretén belül működtetett, befogadó gyermekotthonként funkcionál, melyben az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek számára teljes körű otthon nyújtó ellátást biztosít, valamint ebbe a házba szállítja be a rendőrség az otthonától vagy gondozási helyétől engedély nélkül távollévő gyermek és fiatalokat is.

Építészeti normák, tárgyi feltételek

- A gyermekotthonban a 12 m²/fő lakóterület-igény, valamint a biztonságot, otthonosságot nyújtó környezet adott.
- Van közös helyiség (nappali), étkező, nemenkénti mosdó helyiség, 2 fürdőszoba
- Raktározásra alkalmas tárolóhelyiségekkel is rendelkezik
- A gyermekotthonban található nevelői szoba, amely több funkciót is ellát, itt történnek a gyermekekkel, illetve a szüleikkel való személyes beszélgetések, illetve a gyermekek orvosi vizsgálatai is.
- Az intim szféra megteremtését, a zárható szekrényeket, - a lehetőségekhez képest – biztosítjuk.
- Az aktuális igényekhez igazodva egy szobát úgy alakítottunk ki, hogy alkalmas legyen kiskorú anya újszülött gyermekével való együttes elhelyezésére. Csecsemő és kisgyermek ellátásához szükséges tárgyi feltételek is biztosítottak (kiságy pelenkázóval, fürdetőágy állvánnyal, csecsemőmérleg, hempergő, kamerás bébiőr)
- A gyermekotthon udvara rendezett, elég teret biztosít az ott élők igényéhez, a közelben sportolásra alkalmas játszótér is található
- Az állagmegóvás kiemelt feladat, mert az itt élő gyermekek nem érzik magukénak az itt lévő eszközöket, mivel csak rövid ideig tartózkodnak a gyermekotthonban.
- A háztartási gépek, műszaki cikkek üzemképességének, balesetmentes használatának biztosítása adott.
- A munkavédelmi és a tűzvédelmi felelős rendszeresen végzi a jogszabályban előírt ellenőrzési, képzési feladatát.
- A gyermekotthon érintésvédelmi felülvizsgálata megtörtént, a jelzett javítási feladatok elvégzése szintén elvégzésre került.
- A gázüzemű háztartási gépek ellenőrzése rendszeres

Személyi feltételek

- Befogadó gyermekotthon vezető
- 2 fő Gyermekvédelmi asszisztens
- 4 fő Gyermekfelügyelő

A befogadó gyermekotthon szakmai létszáma, valamint az alkalmazottak képesítése megfelel a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben előírtaknak.

A pszichológusi feladatokat heti 10 órában egy pszichológus látja el megbízási szerződéssel.

A gyermekotthonban dolgozók személyiségével, magatartásával kapcsolatos elvárások:

- Szakmai hozzáértés, végzettség és erkölcsi feddhetetlenség
- Együttműködő képesség
- Normakövető magatartás
- Fejlődésre való belső igény és képesség
- Érett és jól differenciált személyiség
- Pozitív hozzáállás a munkavégzéshez, problémamegoldáshoz, gyermekekhez, munkatársakhoz
- Önálló munkavégzéshez való alkalmasság
- Határozottság, gyakorlatiasság
- Rugalmasság
- Kreativitási készség
- Jó problémamegoldó képesség
- Magas toleranciaküszöb
- Empátia, szociális érzékenység
- Hitelesség
- Elfogadás képessége
- Következetes viselkedés
- Megfelelő kommunikációs készség
- Bizalom a gyermek iránt
- Jó humorérzék

IV. A befogadó gyermekotthon célja, feladatai, irányelvei

A befogadó gyermekotthon megszakítás nélküli munkarendben, a nap 24 órájában, az év minden napján fogad be gyermekeket.

A befogadó gyermekotthon kiemelt szereppel bír a vármegye gyermekvédelmi szakellátásának befogadó, ki- és átgondozó munkájában, a kísérő nélküli kiskorúak ellátásában, krízisellátásban (beutaló határozat nélkül érkező gyermekek).

A bekerülő gyermekek a befogadás pillanatában különös segítséget, támogatást, személyre szabott, azonnali odafigyelést igényelnek veszteségük, lelki fájdalmaik enyhítésére. Krízisintervencióról van szó, amit minden családjától elválasztott gyermeknek meg kell kapnia. A Befogadó Gyermekotthon szakemberei megfigyeléseikkel, beavatkozásaikkal segítséget nyújtanak a többi szakembernek az ellátási szükséglet jellegének és tartalmának megállapításában.

A befogadó gyermekotthon alapvető célja, hogy biztosítsa az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a nevelésbe vett gyermekek otthont nyújtó védelmét, valamint a krízis ellátást igénylő gyermekek teljes körű ellátását. Ennek érdekében cél a gyermekek gondozása, fejlesztése, nevelése, életkorának, egészségügyi-és mentális állapotának megfelelő kríziskezelése úgy, hogy a gyermekek mihamarabb visszakerülhessenek vérszerinti családjukba. Amennyiben ez nem lehetséges, a gyermek jogosult a tartós elhelyezést nyújtó gondozási helyre történő beilleszkedéshez a teljes körű felkészítésére (nevelőszülői családba, gyermekotthonba).

A befogadó gyermekotthon feladatait alapvetően a Gyermekvédelmi Törvény, valamint a 15/1998. NM

rendelet határozza meg. A befogadó gyermekotthon az otthont nyújtó ellátás keretében biztosítja az

ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek számára:

- a teljes körű ellátást

- különleges ellátást biztosít a tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő, valamint a kora miatt

sajátos szükségletekkel bíró három év alatti gyermek számára,

- speciális ellátást biztosít a súlyos személyiségfejlődési zavarokkal küzdő, illetve a súlyos pszichotikus, vagy neurotikus tüneteket mutató, továbbá a súlyos beilleszkedési zavarokkal küzdő vagy súlyos antiszociális magatartást tanúsító, valamint az alkohol, drog és egyéb pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek számára,

- a speciális ellátás keretében támogatjuk a gyermek korához, állapotához és szükségleteihez igazodó oktatását, szakképzését, foglalkoztatását, valamint ápolását, szocializációját és reszocializációját, továbbá rehabilitációs és rehabilitációs kezelést,

- a gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről engedély nélkül távozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt (krízisellátás).

Célok

- Biztosítsuk a teljes körű, otthont nyújtó ellátást.
- Segítsük a családba való visszakerülést.
- Alkalmassá tegyük gyermekeinket, a családba való visszailleszkedésre, illetve más közösségbe való beilleszkedésre.
- Olyan családi mikroközösségeket működtessünk, ahol a pozitív érzelmi kötődések normává válhat.
- Kialakuljon a gyermekek biztonságérzete, jól érezzék magukat a gyermekotthonban.
- Biztosítsuk a feltételeket az egészséges személyiségfejlődéshez, szükség esetén a személyiségkorrekcióhoz.
- Olyan demokratikus, toleráns légkört alakítsunk ki, ahol a gyermek véleményt nyilváníthat, tájékoztatást kérhet, vallási vagy lelkiismereti meggyőződését gyakorolhatja.

Feladatok

- A napi életgyakorlat kialakítása: gondozási, nevelési, egészségügyi, étkeztetési, esetkezelő és rekreációs szolgáltatások nyújtása a gyermekek/fiatalok szükségleteihez igazítottan.
- Mentálhigiénés segítség nyújtása a beutalás okozta trauma feldolgozására, szükség esetén az azonnali krízishelyzet elhárításával a további állapotromlás megakadályozása.
- Segítség nyújtása a Hajdú-Bihar Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságának vizsgálataihoz.
- A tanulási motiváció erősítése.
- Széleskörű kapcsolatrendszer kiépítése és működtetése.
- Hatékony együttműködés a gyermekjóléti és gyermekvédelmi társintézményekkel, oktatási intézményekkel és egyéb szolgálatokkal, azok képviselőivel.
- A környezet segítő hálózatának feltérképezése és a velük való kapcsolattartás kialakítása.
- Pozitív szerepminták és viszonyulások átadása.
- Az együttélés során fejlődjen kapcsolatkézségük, kapcsolati kultúrájuk, szolidaritásérzékük fejlesztése.
- A gyermekotthon önálló arculatának kialakítása
- A gyermekotthon folyamatos és tervezett karbantartása, komfortjának szinten tartása, fejlesztése.
- A szakmai munka fejlesztése belső és külső továbbképzések szervezésével.
- A csoportokkal/egyénekkel dolgozó teamek erősítése, a felelősségen alapuló

nevelőmunka továbbfejlesztése.

- A befogadó gyermekotthonból történő elbocsátások részletekre kiterjedő megtervezése, megvalósítása.

A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatásai

- *A nyílt és őszinte, biztonságos légkör megteremtése* nagyon fontos momentum, hiszen azok a gyermekek, akik hozzánk bekerülnek, leginkább a felnőttekben csalódtak és nehéz nekik újra bennük bízni. Az első elutasító reakcióik többnyire ebből fakadnak. Az új élethelyzet nehéz számukra, hiszen mindegyikük szereti a vér szerinti családját, és oda vágyik, még ha tudja is, hogy az nem megfelelő számára. Ez az ambivalens érzés sok probléma forrása. Ekkor kell az elfogadó, szeretetteljes légkör, ami nyílt, őszinte és újra biztonságérzettel tölti el a gyermekeket.
- *Anyagi és erkölcsi biztonság nyújtása.* Az anyagi biztonság teljesen adott az ellátási formából adódóan. Az erkölcsi biztonság talán még ennél is fontosabb, mert csak így válhatnak gyermekeink kiegyensúlyozott felnőttekké, hogy kialakuljon bennük a vágy az elismertség kivívására, és céltudatosan építsék későbbi életüket is.
- *Maximális és folyamatos figyelem a neveltekre és igényeikre.* Ennek fontossága abban rejlik, hogy sokszor nem a kimondott szavaknak van jelentőségük, hanem annak a gondolatnak, ami e mögött rejlik. Ha ezekre a jelekre érzékenyebbek vagyunk, akkor sokkal inkább tudunk bensőségebb légkört teremteni.
- *Az egyéni segítségnyújtás módszerének alkalmazása.* Minden esetben, ha a gyermekeknek szükségük van bármiféle segítségre, ezt is teljesen egyénre szabottan végezzük. A lelki békéjük fenntartása érdekében, szinte mindennap van olyan dolog, amit „bizalmasan” meg kell beszélünk. Ezen túl mindegyikük más szinten igényli a segítséget a tanulásában vagy a munka végzésében. A napi feladatvállalásaik mértéke is hangulatuk függvénye.
- *Folyamatos kommunikáció és kapcsolattartás a gyermekekkel, dolgozókkal, szülőkkel, társintézményekkel.* Itt külön ki kell emelni a szülőket és a társintézményeket. A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás a mi részünkről is hatalmas erővel bír. Ugyanis csak közös, egyetértett neveléssel lehet hatékony munkát végezni. Fontos, hogy a szülők továbbra is érezzék felelősségüket gyermekük iránt, és tudatosuljon bennük is, hogy ez a nevelés átmeneti jellegű, míg ők ismét meg tudják teremteni a feltételeket a biztonságos és felelősségteljes neveléshez. A társintézmények közül fontos az iskola, mert a nevelés, oktatás szintén közös feladat. A teljes sikerhez hozzátartozik az esetleges problémák és hiányosságok azonnali helyrehozása. A barátságos, segítőkész kapcsolat mindenképpen a gyermek hosszú távú érdekeit szolgálja. Az orvossal is fontos a kapcsolat ápolása egészségügyi problémák esetén. A rendőrséggel is elengedhetetlen az együttműködés. A gyermekjóléti szolgálatokkal is fontos a kapcsolattartás, hiszen tájékozódnunk kell a gyermek életének állomásairól és a család helyzetéről. A gyámhivatalokkal a kapcsolattartásunknak továbbra is folyamatosnak kell maradnia, hogy gyermekeink kéréseit, ügyeit is sokkal zökkenőmentesen lehessen intézni.

Alapfogalmak

- **Nevelés:** A gyermek testi – értelmi – erkölcsi - érzelmi fejlődését elősegítő tevékenység.
- **Családgondozás:** A családi környezetébe történő visszahelyezését előkészítő, családi kapcsolatait segítő gondozás.
- **Tisztelet:** A gyermek és felnőtt kapcsolatának kölcsönös összekötő hídja

Az alapfeladatok megvalósításának alapelvei

- *Az otthonosság megteremtésének elve* alapján arra törekszünk, hogy a berendezések és példamutatásunk által megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek megfelelő mintául szolgálhatnak gyermekeinknek a jövőre nézve.
- *A közösségi támogatás által való nevelés elve* szerint legyen egy vagy több követhető példa. Köztudott, hogy a helyes irányelvet követő gyermekek pozitív hatással vannak a közösségre. Így a nevelés sokkal eredményesebb, ezzel párhuzamban több idő marad a szabadidős tevékenységekre.
- *Az egyéni különbségek figyelembevételének elve* megszabja az együttélési alapszabályokat. Elfogadjuk az etnikai hovatartozásból adódó másságot, a testi és értelmi fogyatékoságot. Felkészítjük a gyerekeket arra, hogy kezeljék a másságot társaiknál. Elfogadják önmaguk másságát is, hogy később ne alakuljon ki az identitászavar, és ezzel a társadalmi beilleszkedés nehézsége.
- *A demokratizmus elve* azért fontos, mert a közösen elvégzett munkák eredményessége minőségileg és mennyiségileg meghatározó főleg, ha mindenkinek érvényre jut a véleménye és a gondolata. Az idősebbek ne nyomják el a náluknál kisebbeket, hanem viselkedésük példa értékű legyen.
- *A nyitottság elvének* lényege, hogy mindenki megtanuljon bátran megnyílni és a problémákkal szembesülve, azokat megoldani, nem pedig másra áthárítani. Célszerű, ha mindegyik gyermek idővel tud egy olyan felnőttel kapcsolatot kialakítani, akivel bátran megbeszélheti legféltebb titkait is, amit a felnőtt maximális bizalommal kezel.

A gyermekekkel kapcsolatos teendők alapelvei

- *A korrekciós nevelés elve* szerint, minden gyermek számára próbáljuk megteremteni, hogy teljesen egyénre szabott legyen a nevelésünk.
- *A kommunikációs és kapcsolatképeség fejlesztésének elve* alapján nemcsak a kötelező jellegű tanulással fejlesztünk. A személyes példamutatáson túl végzünk bizonyos szituációs játékokat is. A mindennapi életgyakorlatainkban irányított beszélgetéssel céltudatosan is lehet formálni.
- *A motivációk fejlesztésének elve* arra készíti bennünket, hogy biztassunk minden gyermekünket a feladatvállalásra. Közösen végzett tevékenységek során arra ösztönözzük gyermekeinket, hogy akarják az eszmei elismerést. Van, akit a dicséret ösztönöz, van, akit tárgyi eszközökkel lehet jobban motiválni. Lényeges azonban az, hogy mindenkinél a megfelelő eszköz álljon rendelkezésre, hogy a kívánt hatást tudja kifejteni. Minden ember vágyik elismerésre, a mi gyermekeink ezt fokozottan igénylik. A pozitív életszemlélettel való nevelés csodákat tud elérni.
- *Az alkotás, önmegvalósítás kibontakoztatásának elve* szerint megfelelő teret kell biztosítanunk mindegyik gyermekünk és fiatal számára. Az alkotással, valaminek megteremtésével, öröm forrásához juthatunk mindannyian. Célunknak kell tekintenünk, hogy minden gyermekünk eljuthasson az önmegvalósításig. Ehhez szükség van: a biológiai szükségletekre, társadalmi szükségletekre, érzelmi, esztétikai és társas szükségletekre. A biológiai szükségletek a teljes körű ellátással tökéletesen megvalósulnak. A társadalmi szükségleteket az iskolai és Otthoni elismerések jelentik. Itt már vannak érzelmi deficitek, hiszen egy „problémás” gyermeket kevésbé tolerál az iskola, vagy maga a közösség. Az érzelmi szükségleteknél legfontosabb a család szeretete lenne, ezt kell nekünk megfelelően kompenzálni. Szerencsére minden

gyermekünknek van szoros és egyszemélyes kapcsolata közülünk valamelyik felnőttel. Ez a kötődés adja meg számukra az érzelmi kiteljesülést. A párkapcsolataikra is inkább a csapongó barátkozás a jellemző, ami a serdülőkor sajátossága is egyben. Az esztétikai szükségleteket képviseli a szépre, ízlésségre való törekvés és az egyéni ízléses stílus kialakítása. Környezetük igényessége neveli a gyermekeinket is igényességre. A társas szükségletek kielégítése kezdődik a barátok szerzésének vágyával, majd a csoporthoz tartozás igényénél kell kellően odafigyelnünk. Egy gyermek vágyik elismerésre, és oda csatlakozik, ahol ezt meg is kapja. Így nagyon fontos, hogy az elismerést és kellő odafigyelést megkapja tőlünk, a nevelő felnőttektől.

- A nevelési szolgáltatáshoz tartozik még a *tanulás segítése*, mely nemcsak abból áll, hogy ellenőrizzük a házi feladatokat, hanem újra, értelemszerűen átvesszük az iskolai tananyagot. Emellett a bekerült gyerekek többségének nagyon sok tantárgynál szaktárgyi lemaradásai is vannak.

A nevelői munkát ellátók folyamatos továbbfejlesztésének alapelvei

Célja: A munkatársak teherbíró képességének, kellő önismeretének fejlesztése.

A különböző típusú személyiségek egységes nevelési szemléletének formálása, és annak a betartása. Az új dolgozó beillesztésének segítése. Kiegészítés megelőzése. Az intézmény rendelkezik Humán erőforrás fejlesztési tervvel.

Napjainkban egyre több gyermekre, fiatalra jellemző a súlyos pszichés zavar, antiszociális viselkedés, mely professzionálisabb felkészülést igényel részünkről.

- Törekednünk kell arra, hogy a mindig aktuális törvény szellemében működjön gyermekotthonunk. Állandó fejlesztéseket kell alkalmaznunk, mind a tárgyi eszközökben, mind pedig a személyi felkészültségben.
- Mindenfajta munkavégzéshez szükséges a közös kontrollálás, amit rendszeresen végzünk. Értékeljük az adott időszakot, hibáinkból tanulunk, azt korrigáljuk az elkövetkezendőkben. Ezek az értékelő megbeszélések történnek kiscsoportban (egy felnőtt és a gyermekcsoport), és történnek team megbeszélésekkel.
- Továbbá ütemezett tanfolyamok, kötelező továbbképzések az éves továbbképzési tervben szabályozottak szerint segítik munkánkat.
- Szervezetfejlesztő tréningekre évente 1-2 alkalommal van lehetőség, de törekszünk több alkalmat eszközölni.

V. Felvétel a befogadó gyermekotthonba

Befogadás:

Kapcsolatfelvétel

- gyermekkel
- társintézményekkel
- szülőkkel

Tájékoztatás:

Gyermekek

- helyzetéről, gondozási helyéről
- jogairól, kötelességeiről

Rendvédelmi szerv beutalása esetén tájékoztatni kell

- a szülőt, vagy törvényes képviselőt
- az illetékes gyámhivatalt
- az illetékes család és gyermekjóléti központot
- az Elhelyezési Osztály nyilvántartásért felelős munkatársát

Gyámhivatali beutalás esetén

- szülőt, vagy törvényes képviselőt
- illetékes család és gyermekjóléti központot
- az Elhelyezési Osztály nyilvántartásért felelős munkatársát

Ha a gyermek önként jelentkezik

- a gyámhivatalt
- család és gyermekjóléti központot
- a szülőt, vagy törvényes képviselőt
- az Elhelyezési Osztály nyilvántartásért felelős munkatársát

Az elhelyezés és befogadás kötelezettségei, valamint intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

- A beutalás során a gyámhivatalnak vagy egyéb beutaló szervnek figyelemmel kell lennie a nevelés folyamatosságára, a testvérek együttes elhelyezésére, a gyermekek nemzetiségi, vallási, és kulturális hovatartozására, életkorára, egészségi állapotára, szocializációs szintjére, valamint a korábbi lakóhelyétől és tanintézményétől való távolságra. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékkal élő, beilleszkedési, magatartási vagy tanulási zavarokkal küzdő gyermek hozzájusson a számára megfelelő ellátáshoz.
- Az illetékes gyámhivatal beutaló vagy egyéb beutaló szerv határozatával érkező gyermekek felvételekor igyekszünk a kiskorúról minél több információt gyűjteni, a beutalás előzményeiről és körülményeiről, annak érdekében, hogy a hasonló korú és problémával küzdő gyermek lehetőleg egy szobában legyen elhelyezve. Törekszünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az ideiglenes beutalás ideje alatt. Az elmaradt vizsgálatokra, szükséges kontroll vizsgálatokra elkísérjük a gyermeket. Felvesszük a kapcsolatot a gyermek eddigi kezelőorvosával, illetve teljes körű orvosi vizsgálaton esik át minden gyermek a vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság gyermekorvosa által. Egyúttal a szakértői bizottság elvégzi a gyermek komplex személyiségvizsgálatát, mely alapján szakvéleményt készít a gyermek gondozási helyének meghatározásához.
- Leendő iskola felkeresése: Személyesen keressük fel a leendő osztályfőnököket, hogy informálhassuk valamelyest a gyermek előéletéről, a tudomásunkra jutott nehézségeiről. Külön megkérjük a pedagógus kollégát az odafigyelésre és a felmerülő problémák azonnali értesítésére, hogy időben és hatékonyan tudjunk együttműködni a gyermek érdekében, közösen. Amennyiben szükségét látjuk, a készült pedagógiai jellemzést is rendelkezésére bocsátjuk betekintésre. Természetesen a titoktartási kötelezettség rájuk is vonatkozik.
- Az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésével egyidejűleg a gyámhivatal a gyermeket korábbi környezetébe (családjába) visszahelyezi, vagy nevelésbe vételének elrendelésével nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges gyermekotthonban, vagy az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el.

Minden esetben átadjuk a gyermek iratait, tájékoztatjuk nevelési tanácsainkról, illetve jelezzük az esetlegesen hátralévő vizsgálatok idejét, helyét.

A befogadás kötelezettségei

A befogadó nyilatkozat (értesítés befogadásról) megküldése az illetékes gyámhivatalnak, gyermekjóléti központnak (szükség esetén még a pártfogónak is).

Az otthon lakóit – lehetőség szerint – felkészítjük az új társ érkezésére. A szerzett információkat megosztjuk velük, és közösen visszaemlékezünk arra, hogy mindegyikük mit is érzett, amikor ide kellett jönnie. Ugyanis nem mindig a legelfogadóbbak, féltik saját szeretett státuszukat, amit ők már kivívtak maguknak.

Tárgyi feltételek megteremtése: minden újonnan érkező gyermeknek biztosítjuk a törvényben meghatározott tárgyi feltételeket (zárható szekrény és íróasztal, intim szférájának megteremtéséhez a személyes élettér, tanulmányai folytatásához a szükséges eszközök, megfelelő induló ruhatár).

Jogok és köteleességek ismertetése (a szülővel is). Nagyon fontos mindenkinek tisztában lenni a jogaival és kötelességeivel, hiszen csak így tudják, hogy milyen lehetőségeik vannak bizonyos helyzetekben. E mellett a házirendet is ismertetjük, hiszen ez tartalmazza a napi életvitelhez szükséges alapismereteket. Mindezek tudomásul vételét az aláírásukkal igazolják. (A szülőkkel külön megállapodás keretében ismertetjük ezeket, melyet ők szintén aláírásukkal látnak el).

Ismertetjük a segítő szolgáltatásokat: melyek a lelki segítségnyújtások és elérhetőségeik.

A gyermek felkészítése életkora és személyiségállapota figyelembevételével a gyermekvédelmi szakértői bizottság vizsgálataira.

VI. A Befogadó Gyermekotthon által nyújtott tevékenységek leírása

Azok a gyermekek, akik intézményünkbe bekerülnek, sajnos már mindannyian traumatizált állapotban vannak és érzelmileg elhanyagoltak. Szinte mindegyikük szociális zavarral küzd, halmozottan sérült, de mindegyiküknek van egy vezető tünete (beilleszkedési zavar, tanulási zavar, magatartás zavar).

Ezek mellett természetesen halmozott tünet-együttesek is jelentkezhetnek.

A harmonikus, nyugodt körülmények megteremtésével alapozzuk meg, hogy a gyermekeink tovább ne sérüljenek, és az eddig kialakult traumáik visszafordíthatóvá váljanak. Célunk az, hogy mindenki a korának megfelelő személyiségfejlődés útján induljon meg. A pszichés gondozás legáltalánosabb gyakorlati megjelenési formája a bánásmód. A gyermekekben nagyon erős a szeretetvágy, csak végtelen türelemmel, következetes példamutatással szabad közelíteni hozzájuk. Érzelmi támasz, figyelem hiányában az ellátással kapcsolatos bizonytalanság és félelem tölti be a gyermek tudatát. Ez agresszivitást, nyugtalanságot, ellenségességet, a szobatársak összeférhetetlenségét válthatja ki.

Az „intézményi lét”, az állandóan mások által szabályozott és másoktól függő életforma már önmagában pszichés zavarokat okozhat. Ezen ártalmak megelőzése céljából a gyermekek részére a lehetséges legnagyobb önállóságot kell biztosítani. A gyermekek személyes élettérét, személyes holmiját tiszteletben kell tartani.

A kisközösség (szobatársak, barátok) az intézményen belül a családi támaszt, az otthon biztonságát képviseli, kellő irányítással az elmaradt vagy hiányos nevelést pótolja, segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakítását.

A személyiség korrekciója mindig szakember irányításával végzett feladat, hiszen a megfelelő gyógyulás csak így érhető el. Ami továbbra is komoly problémát okoz, hogy többségében sajnos csak esetkezeléseket tudunk végezni, mert a traumát kiváltó család ebbe nagyon ritkán vonható be. Pedig csak így érhetünk el a végső és teljes felépüléshez. Ehhez a munkához nyújt segítséget az intézmény pszichológusa, adott esetben a gyermekpszichiátria.

Folyamatos tájékoztatás, ismeretnyújtás

- A gyermekeknek és fiataloknak joguk van ahhoz, hogy minden őket érintő kérdésben informálva legyenek, hiszen az ő életükről van szó. Az ismeretnyújtásnak is megfelelőnek kell lennie, mert semmiben sem lehetnek hátrányosabb helyzetben, mint a családban növekvő társaik.

Egyéni és csoportos megbeszélések

- Mindkettőnek nagy jelentősége van. Az egyéni megbeszélések segítenek a nevelésben és a lelki egyensúly fenntartásában. A csoportmegbeszélések rávilágíthatnak pozitív és negatív cselekedetekre, melyek példaértékűvé válhatnak. Egyik megbeszélés sincs időhöz kötve, amikor az igény erre felmerül, azonnal megtaláljuk a módját annak, hogy ezt végrehajtsuk.

Viták, vitafórumok

- Mindenkinek jogában áll véleményének hangot adni, amit az elképzelések összeegyeztetésével, irányított vitaórával oldunk meg. Felvilágosító előadásokat is szervezünk.
- Témái: egészséges életre nevelés, szórakozás, pár- és kortárskapcsolatok kialakítása, társadalmi események megbeszélése, bűnmegelőzés stb.

A központ épületébe vitafórumokra szakembereket hívunk meg, akik színesítik és kiszélesítik a gyermekek látókörét.

Elvárások kitűzése

- A célok és feladatok már az egyéni gondozási nevelési tervben, nagy-vonalakban megfogalmazódnak. Ennek rendszeres értékelésével teljesülnek azok a kívánalmak világosan és érthetően, amiket közösen teljesítenünk kell. Az elvárások az életkori sajátosságoknak megfelelően jelentkeznek, amit befolyásolhat a gyermek értelmi képessége és terhelhetősége is.
- Egységes szabályrendszer kialakítása és a határok tisztázása elengedhetetlen a hatékony munkavégzés tekintetében.

Konfliktuskezelés

- A konfliktuskezelés nagyon fontos a Befogadó Gyermekotthon életében, hiszen különböző korú és személyiségű gyermekek együttéléséről van szó. A súrlódási felület igen szerteágazó, és a konfliktuskezelés hatékonysága teszi zökkenő mentesebbé a napokat. Itt kiemelkedő a gyermekotthon vezető személyisége, empátikus képessége, toleranciája, frusztrálhatósági szintjének határa, szeretetteljes, elfogadó magatartása, szakmaszeretete, egészséges humorérzéke, demokratikus irányítása. A kompromisszumok keresése mindenki számára elfogadható megoldást jelenthet hosszú távon. A konfliktusok hatékony és azonnali kezelése a gyermekotthon életét éppen annyira megkönnyíti, mint magát a napi életet. Az esetkezelő szolgáltatásaink segítséget nyújtanak az egyes események feldolgozásában. Fontos az elfogadó, biztonságot sugárzó beszélgetés, hogy közeledésünk hiteles, elfogadó, nyitott, toleráns és empátikus

legyen. Érezzék, hogy a közösen kijelölt szabályok nem korlátozni akarnak, hanem védeni, biztonságot nyújtani. Biztosítjuk arról, hogy problémáihoz segítséget keresünk, a jövőjét közösen tervezzük meg a céljai és érdekei alapján.

A gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó eljárási rend

Gyermekbántalmazás: Az elkövető személyétől függetlenül gyermekbántalmazás minden olyan cselekmény, amivel valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - noha tud róla, vagy szemtanúja, vagy ha akadályozza meg, illetve nem jelzi.

Gyermekbántalmazás tehát minden olyan magatartás, amely gyermeknek

- fizikai
- lelki vagy
- szexuális sérelmet okoz
- vagy annak veszélyével jár.

Bántalmazásnak számít továbbá, minden olyan korlátozó intézkedés is, amelyet büntetésként alkalmaznak és kínzást, kegyetlen vagy megalázó bánásmódot jelent.

A Módszertan vonatkozásában gyermekbántalmazásnak minősül az elhanyagolás is. Elhanyagolás minden olyan mulasztás vagy hátrány, sérelem okozása (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered) amely jelentősen árt a gyermek egészségének, vagy lassítja, akadályozza szomatikus, értelmi, mentális és érzelmi fejlődést.

Az elhanyagolás lehet érzelmi, fizikai és oktatási, nevelési elhanyagolás is.

A Módszertan alkalmazásával kapcsolatban nem teszünk különbséget a gyermekbántalmazás ténye és annak gyanúja között, gyermekbántalmazás gyanúja esetén is a Módszertanban foglaltak szerint kell eljárni.

Jelzést tevő: Minden olyan személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki az észlelőt, vagy más gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakembert gyermekbántalmazásról, vagy annak gyanújáról értesíti. Ez lehet a bántalmazott gyermek, más gyermek, felnőtt.

Az észlelő feladatai: azonnali feladatok, vagyis az alábbi intézkedések megtételét az észlelést követően azonnal meg kell kezdeni, és a lehető legrövidebb időn belül el kell végezni.

- a bántalmazás megakadályozása, megszüntetése
- értesítések.

Lelki segítségnyújtás

- Intézményünk pszichológussal rendelkezik, aki heti rendszerességgel jár gyermekotthonunkba.
- Az újonnan érkező gyermekeknek segítséget nyújt a csoportba való beilleszkedésben. Minden esetben kellően felkészíti neveltjeinket az újabb gyermek érkezésére. Probléma esetén mind a gyermekek, mind a felnőttek bizalommal fordulhatnak hozzá.
- A gyermekeknek lehetőségük van szabad vallásgyakorlásra.
- A legismertebb országos lelki segély telefonok számai és a FICE (Nevelőotthonok Nemzetközi Szövetsége Magyarországi Egyesülete) zöld száma jól látható helyen van kirakva.

A gondozás, nevelés során a gyermekek emberi méltóságát minden munkatársnak a legszélsőséges esetben is tiszteletben kell tartania, ennek megfelelően TILOS a gyermeket:

- Megütni, vagy egyéb módon bántalmazni,
- Megfélemlíteni,
- Sértő kifejezésekkel illetni,
- Indulatosan, durván szólítani,
- Mások előtt megszégyeníteni,
- Alulértékelésének, hátrányos helyzetének érzését szándékosan erősíteni,
- Büntetésből bezárni, vagy személyes holmijától megfosztani.

A gyermekek általános állapotának, hangulatának, kapcsolatainak, tartózkodási helyének nyomon követése, a gyermekkel való rendszeres beszélgetés sok olyan információt kínál, mely előre jelezheti a komolyabb konfliktus kialakulását.

A gondozó, - nevelő, - foglalkoztató személy kötelessége, hogy időben észlelje és jelezze az otthonvezetőnek, illetve az orvos, és pszichológus felé a készülő konfliktushelyzetet.

Jutalmazás-fegyelmezés

A gyermekotthonokban folyamatosan és rendszeresen fejleszteni kell a gyermekek értékelés iránti érzékenységét verbális és nonverbális megerősítésekkel.

A Házirendben és Napirendben megállapított szabályok csak akkor nyerhetik el értelmüket, ha a gyerekek megtanulták, hogy milyen teljesítmény érdemel jutalmat, valamint azt, hogy a szabályok megszegése milyen következményekkel jár. A következetesen és egységesen alkalmazott módszerek segítik őket az önértékelési zavarok megváltoztatásában, reális önképük fejlesztésében.

A fegyelmezés során a gyermek elsajátítja a viselkedési szabályokat és megtanulja a saját viselkedésének szabályozását, kontrollálását, melynek eredménye az önfegyelem kialakulása. Fegyelmezés eszközei többek közt a példaadás, szóbeli és írásbeli utasítás, a tapasztalatszerzés és játékos tanulás mellett a jutalmazás-büntetés. A nevelés során inkább a pozitívumok erősítésére kell törekedni, amely ösztönző útmutatás a helyes gondolkodásra és cselekvésre. Az egyéni különbségüket figyelembe kell venni, de minden sikeres teljesítményt meg kell erősíteni.

Jutalmazás

- Szóbeli elismerés minden jól elvégzett feladat, teljesítmény után.
- Lakótársak előtti elismerés, dicséret kiemelkedő tevékenység, önként vállalt munka teljesítése után.
- Szabadidő meghosszabbítása (kiemelkedő teljesítmény, példamutató magatartás, segítségnyújtás stb.)
- Havi ellátmányból jutalom (zsebpénz, könyv, belépőjegyek, megrendelt étrend, sütemény elkészítése stb.)

Büntetés

- Szóbeli figyelmeztetés
- Írásbeli figyelmeztetés többszöri Házirend megszegéséért
- Szándékosan okozott kár megtérítése
- Kedvezmények megvonása

A gondozás-nevelés elemei

Esetkezelő szolgáltatások

Az esetkezelő szolgáltatásokkal segítünk a gyerekeknek megérteni és feldolgozni a vele és családjával történeteket, ami a befogadó gyermekotthoni elhelyezéséhez vezetett. Segítünk a gyermekek mellett a szülőknek és a gyermekekkel kapcsolatot tartó más családtagoknak is abban, hogy kötődésük, érzelmi kötelékük ne sérüljön és egymás segítői, támaszai lehessenek a problémák kezelésében. Eközben nyugodt, biztonságos környezet biztosításával gondot fordítunk a gyermekotthon életébe való beilleszkedésére.

Szem előtt tartva speciális szükségleteit, képességeit fejlesztjük a gyermek önismeretét, problémakezelési készségeit, személyes hatékonyságát. Segítséget nyújtunk társas kapcsolatainak alakításához, és összességében elősegítjük egészséges, érett személyiséggé való fejlődését.

Ezeket a szolgáltatásokat részben a gyermekotthonon belül, részben külső együttműködőkkel valósítjuk meg, de minden esetben egyéni megoldással.

Az esetkezelő foglalkozások főbb területei:

- Az elhelyezést kiváltó okok megértése, élettörténet feltárása, a családi problémák feldolgozása
- Diagnosztikai feltérképezés a gyermek pszichés státuszáról, egyéni szükségleteiről, képességeiről
- A gyerek korához, a bekerülés okához illeszkedő személyes célok meghatározása, a jövő tervezése
- A gyerek igényeihez, szükségleteihez igazodó egyéni foglalkozások megvalósítása
- Önnyugtató, feszültségoldó technikák elsajátíttatása
- Stressz kezelő képesség kialakítása
- Személyes döntéshozatal képességének megalapozása
- Sor kerítés a gyerekek konfliktusmentes együttélése érdekében együttműködést, toleranciát fejlesztő, közös foglalkozásokra
- Pozitív, erőt adó kapcsolatok formálása a családdal, a kortársakkal és másokkal
- A másik nemmel kapcsolatos magatartás kialakításának segítése
- Iskolában, óvodában felmerülő gondok esetén kapcsolat felvétel az adott intézménnyel, pedagógussal
- Szükség esetén kapcsolatfelvétel egyéb speciális külső intézményekkel (nevelési tanácsadó, drogambulancia, stb.)
- A lelki segítségnyújtás lehetőségeinek megismertetése (telefonszámok nyilvánossá tétele)
- Tanácsadás a szülőknek és más családtagoknak

Nevelési szolgáltatások

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek számára biztosítjuk az otthont nyújtó ellátás keretében a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődést elősegítő, az életkoruknak, egészségi állapotuknak és egyéb szükségletüknek megfelelő:

- Napi ötszöri étkezést, szükség esetén diétás étkezést,
- Alapvető ruházattal, textíliával való ellátást,

- Személyi higiénés feltételeket,
- Oktatással, neveléssel kapcsolatban felmerülő költségeket,
- Kulturális nevelésüket,
- Zsebpénzt,
- Kapcsolattartásokat,
- Szükség esetén speciális ellátásokat.

A nevelés megvalósításának metodikai alapelvei

- **Otthonosság** megteremtésének elve alapján arra törekszünk, hogy a berendezések, a személyes élettér kialakításával és a nevelők példaadása által megteremtjük biztonságérzetüket, jól érezzék magukat új környezetükben.
- **Közösségi** támogatás által való nevelés elve szerint arra törekszünk, hogy legyen minimum egy vagy több követhető helyes minta, példa a gyermek számára. Ezek kiemelésére a mindennapi értékelések, elismerések során nagy hangsúlyt fektetünk.
- **Egyéni különbözőség** figyelembevételének elve megszabja az együttélési alapszabályokat. Tudatosítjuk, hogy minden ember önálló személyiség, akinek számos pozitív tulajdonságai mellett fejlesztésre szoruló tulajdonságai is vannak. Az etnikai hovatartozásból, testi és szellemi fogyatékoságból adódó másságot elfogadjuk, segítünk az egyén számára is elfogadni azokat, hogy ne alakuljon ki identitászavar, társadalmi beilleszkedési nehézség.
- **Demokratizmus** elve szerint a vélemények meghallgatásával, figyelembevételével szervezzük és éljük mindennapjainkat. Elvárjuk, hogy az így elfogadott szabályok betartásával minőségileg és mennyiségileg eredményes legyen az egyénileg és közösen vállalt feladatok teljesítése.
- **Nyitottság** elve már következménye lesz az előző elvek eredményes megvalósításának. Az a felnőtt és a gyermek, aki biztonságban érzi magát, szeretet, tisztelet övezi és gyakorolhatja jogait és kötelességeit, az őszintén vállalja majd véleményét, bátran fordul segítségért problémái megoldásához.

A nevelői munkát ellátók folyamatos továbbfejlesztésének alapelvei

A befogadó gyermekotthon működési feltételeinek fejlesztéseit a törvényi változások és az adott költségvetési év lehetőségeinek figyelembevételével állítjuk össze. A programterv része az Éves értékelésnek, melyet a gyermekotthon nevelőközössége készít el (személyi és tárgyi feltételek). A felnőttek folyamatos mentálhigiénés és szociális területen történő továbbképzése.

A tanulás segítésére, egyénre szabott tervet, eljárást dolgozunk ki.

Gyermekotthonon belül:

- felzárkóztató foglalkozás
- kis lépésekben való haladás,
- tehetséggondozás,
- tantárgyanként gyermekfelügyelők, nevelők bevonása,
- tanulópárok kialakítása,

Gyermekotthonon kívül:

- iskolai korrepetáláson való önkéntes vagy kötelező részvétel,
- felzárkóztatás,

- erdei iskolai programon való részvétel,
- magán tanár fogadása,
- felkészítő foglalkozásokon való részvétel.

Az iskolai lemaradások csökkentéséért, felzárkóztató, korrepetáló foglalkozásokat szervezünk, mely során hatékony tanulástechnikai módszereket mutatunk. Tevékenységi területünk közé tartozik továbbá a gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához nyújtott segítség, ha a gyermek adottsága képessége, tehetsége, fejlődési üteme ezt indokolja

A 16. életévüket betöltött, nem tanköteles korú gyermekek oktatásáról, fejlesztéséről, felzárkóztatásáról a gyermekek állapotának, egyéni szükségleteinek megfelelően gondoskodik a befogadó gyermekotthon.

Felkészítés az önálló életkezdesre

Az önálló életkezdeshez az alábbi témakörök szerint segítjük a felkészülést: praktikus ismeretek, gazdálkodás, munkavégzés, egészség és egészségügyi ellátás, szaksegítség lehetőségei, hivatalos ügyintézés.

Fontos a felállított értékrend interiorizálása, a realitás érzékük fejlesztése, a munka tisztelete és szeretete. Tudjanak a környezetükkel hatékonyan bánni, önállóan gazdálkodni. Alakuljon önkontrolljuk, fejlődjön önismeretük, növekedjen frusztrálhatósági szintjük és ingerküszöbük.

Rekreációs szolgáltatások

Rendkívüli szerepe van a gyermekotthoni gondozás-nevelésben a rekreációs tevékenységeknek, annak érdekében, hogy a gyermekek megtanulják, milyen fontos az ember fizikai, lelki és szellemi erejének megújítása a fáradság, az érzelmi megterhelések, a fizikai és szellemi erők kimerülése után. A lehetőségeket megismertetjük a gyerekekkel, ösztönözzük őket arra, hogy válasszanak maguknak megfelelő programot, és azokon rendszeresen vegyenek részt. Megszervezzük, hogy a nevelőkkel együtt részt vegyünk a külön foglalkozások záró foglalkozásain, versenyeken, ahol együtt örülhetünk az elért sikereiknek.

Figyelembe vesszük az új élmények, kihívások, tapasztalatok iránti szükségleteket, és ennek megfelelően folyamatosan alakítjuk az életteret. (kondi-terem, barkácsoló helyiség stb.)

Az alábbi lehetőségek adóttak a gyermekotthonban:

- Játszóudvar hintaággal, homokozóval, asztaliteniszezési lehetőség
- Labdázásra alkalmas terület a közeli játszótéren
- Számítógép, TV szoba, CD lemezek, DVD lemezek,

Lehetőségek a településen:

- 9) Könyvtár
- 10) Galéria, művelődési ház
- 11) Nevezetes napok (Tavaszi-, Nyári és Őszi Fesztivál, Cívis korzó, Virágkarnevál stb.)
- 12) Általános iskola által szervezett rendezvények (diszkó, farsang,)
- 13) Sport versenyek

A gyermekek saját döntése szerint választott tevékenységek:

- Sportedzés és hétvégi meccsek
- Szakkör (iskolai, kollégiumi)
- Iskolai tanulmányi kirándulások

A gyermekotthon által szervezett programok/ ünnepek, hagyományok:

14) Évszakonként egy kirándulás a közeli természeti környezetbe.

15) Mikulás ünnepség

16) Születésnap

Az ebédlőt feldíszítjük.

A gyermek kedvenc ételét készítjük el, ő állítja össze az aznapi étrendet. Az ünnepi ebéd után tortát kap az ünnepelt.

17) Karácsonyi ünnepség

Az ünnep hangulatának megfelelően feldíszítjük a gyermekotthont, fenyőfát állítunk, közösen énekelünk. A gyerekek ajándékot kapnak, amit a leírt kívánságokból választunk ki számukra. A karácsony minden napján ünnepi ételt készítünk közösen a gyerekekkel.

18) Húsvét

Az ünnep előtt a gyermekotthont feldíszítjük. Az ünnep eredetéről rövid ismertetőt adunk, felelevenítjük a népi hagyományokat. Húsvét minden napján ünnepi, a települési szokásnak megfelelő ételt adunk. A fiúk locsolkodni mennek, a lányok várják a locsolókat.

19) Ballagás, szalagtűző

A ballagó gyermek vendégeket hív, ünnepi ebédet készítünk, és ajándékot adunk.

20) Az állami ünnepeket a gyerekek az oktatási intézményekben ünneplik.

21) A befogadó gyermekotthon éves programtervében a gyerekek és a munkatársak javaslatai alapján tervezzük a konkrét programokat.

Egészségügyi szolgáltatások

22) Szükséges egészségügyi ellátás biztosítása, szűréseken való részvétel biztosítása.

23) Egészségügyi papírok beszerzése, rendszerezett tárolása. A kapott egészségügyi kartonok áttekintése.

24) Bejelentkezések orvoshoz, iskolaorvos, védőnő megismerése.

25) Nyugodt alvás és életkörülmények biztosítása, személyes higiénés szükséglet kielégítése.

26) Tudatos egészséges életmódra nevelés, a helyi szokásokhoz igazodó egyéni és közösségi igényszint kialakítása és szinten tartása - környezettudatos magatartás kialakítása, szelektív hulladékgyűjtés.

27) Alapvető mennyiségi és minőségi ruházat és textília biztosítása.

28) Étkezési kultúra, főzési alapismeretek tanítása, praktikus gyakorlati ismeretek közvetítése, az ételtárolás szokásai és annak biztosítása.

29) Étkeztetési szolgáltatások az NM rendelet és a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály előírásai szerint.

30) Egészségi állapothoz igazodó étkezés biztosítása pl. diéta előírása, érzékenység esetén.

31) Havi étlap összeállítás az évszaknak és a korszerű táplálkozási szokásoknak megfelelően a gyermekekkel közösen.

32) Ez alapján vásárlási lista összeállítása, tervszerű, tudatos táplálkozási szokásaink kialakítása céljából.

Eljárási rend a beteg gyerek ellátásához

- A betegséget, rosszulletet, egyéb egészségügyi problémát a műszakban lévdolgozónak az észlelést követően jelezni kell a házvezető-nevelő felé
- Betegellátás a háziorvosi, szakorvosi, illetve az ügyeleti rendszerben történik.
- A kiskorút minden esetben felnőtt kíséri orvoshoz.
- Az orvos utasításainak betartása mindenki számára betartandó!

- Gyógyszerelés csak az orvosi javallat szerint történhet!
- A gyógyszer felhasználásról és annak hatásairól, mellékhatásairól minden gyermekotthoni dolgozó rendelkezzen ismeretről. Ennek ismertetéséről a házvezető – nevelő gondoskodik, melyet a Betegnaplóban kell dokumentálni.
- Az iskolaorvosi ellátást az oktatási intézmény biztosítja.
- A fogorvosi ellátás az iskolafogászaton, illetve szükség esetén máshol is történhet pl. fogszabályozás, ügyelet stb.
- Szakorvosi ellátás esetén a beutalót a házi orvos adja, felnőtt kíséri a kiskorút.
- A gyógyászati segédeszközöket szükség szerint a gyermekotthon biztosítja.
- Kórházi kezelés esetén a látogatást és a kapcsolattartást a gyermekkel foglalkozó szakembereknek folyamatosan biztosítani kell.
- A bekerülő gondozottak számára a hiányzó Taj kártya, Közgyógyellátásra jogosító igazolvány pótlásáról a Gyermekvédelmi ügyintéző gondoskodik.
- A gyógyszerekkel kapcsolatos szabályzást külön eljárás tartalmazza.
- Amennyiben műtetre kerül sor, azt a szülő, vagy annak ismeretlen helyen való tartózkodása esetén eseti gyám aláírásával engedélyezheti.

Eljárási rend rendkívüli járványügyi helyzet miatt, a fertőző megbetegedés terjedésének megelőzése érdekében:

A fertőző megbetegedésről a gyermekotthonban dolgozókat és a gyermekotthonban lakó gyerekeket tájékoztatni kell. A szóbeli tájékoztatás mellett, az írásbeli ismertetőt mindenki részére hozzáférhető és jól látható helyre függesztjük ki. A betegségről szóló ismertetőnek tartalmaznia kell minden fontos információt, amit úgy kell megfogalmazni, hogy mindenki számára jól érthető legyen.

Fontos a higiénés szabályok betartása:

- A helyes kézmosást bemutató plakát a kézfertőtlenítő mellett van kifüggesztve.
- Alaposan kezet kell mosni és fertőtleníteni: étkezés előtt, étkezés után, lakókkal való érintkezés előtt és után, szennyezett felszínnel való érintkezés után, a gyermekotthonba történő visszatéréskor.
- Tüsszentés és köhögés esetén papír zsebkendő használata, amit ezután azonnal a szemetesbe kell tenni, majd a szokott módon alaposan kezet mosni és fertőtleníteni.
- A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat (kézfogás, puszi, ölelés) mellőzni kell.
- A személyes találkozások alkalmával be kell tartani a biztonságos 1,5 méteres távolságot.
- Ha valaki elhagyja a gyermekotthon területét, használjon szájmaszkot! Hazaérkezve át kell öltözni és a levetett ruhákat azonnal ki kell mosni
- A gyermekotthon helyiségeit rendszeresen szellőztetni kell
- Ha valakinél a fertőző megbetegedésre utaló tünetei vannak, azonnal el kell különíteni és tájékoztatni kell az intézménnyel szerződésben álló gyermekorvost.
- Kapcsolattartásra vonatkozó szabályok:
 - Kapcsolattartás helye jó idő esetén az udvaron, rossz idő esetén a nappaliban van.
 - A kézfertőtlenítés, maszk használat és védőtávolság (1,5 méter) betartására vonatkozó szabályokat a látogatás alatt is be kell tartani
- Ha engedély nélküli eltávozásról, vagy kórházból érkezik a gyermekotthonba a gyermek, elkülönítését csak a járványügyi hatóság rendelheti el.
- Az esetleges digitális oktatáshoz minden eszköz rendelkezésünkre áll. A gyerekek

akadálymentesen tudják folytatni tanulmányaikat. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a folyamatos tanulást segítsük és támogassuk.

Javasolt személyiség korrekciós módszerek

- *Anyagi, érzelmi, erkölcsi biztonság megteremtése*
- A teljes biztonság alapvető joga /inkább igénye/ minden embernek, amit (lehetőség szerint) a személyi és tárgyi állandóság, kiszámíthatóság, illetve a következetesség elveinek szem előtt tartásával biztosítunk neveltjeink számára.
- *Következetes, a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodó napirend*
- Következetes neveléssel szoktatjuk a gyermekeket, a társadalmi beilleszkedést, szocializációt elősegítő alapvető viselkedések, szabályok elsajátításához.
- *Társas kapcsolatok kiépítése*
- Az ember, társas lény, jogos igénye a társas kapcsolatok kialakítása. Életkora, igénye szerint segítjük, támogatjuk ebben.
- *A helyes szokások kialakítása*
- Gyakorlással és megerősítésekkel alakulnak ki, ezért rendszeresen biztosítani kell tevékenységeket, lehetőségeket.
- *Motivációs szint emelése*
- Minden cselekvés belső készítés eredménye. A sikerélmény, az elismerő értékelés segítik a motivációs szint emelését.
- *Pozitív példaadás (nagyobb társak és felnőttek részéről)*
- A „minta” különösen kisgyermekkorban meghatározó, hiszen ilyenkor még a metakommunikációs jelekre is érzékenyen reagálunk. Pozitív példa lehet a megjelenés, viselkedés, a beszéd stílusa, türelem, munkához való viszonyulás, problémamegoldás.
- *Pozitív „én-kép” alakítása, helyes önismeretre nevelés, önbizalom erősítése*
- Személyiségfejlesztő, szupportív terápiás elemeket tartalmazó foglalkozások, önismereti játékok keretein belül kerül rá sor.
- *Egyéni és csoportos terápia*
- Speciális igényekhez, problémákhoz illeszkedő egyéni vagy csoportos terápiás foglalkozásokat valósítunk meg.
- *Frusztrációs tolerancia szint emelése*
- Személyiségfejlesztő, önismereti játékok segítik a gyerekek személyes hatékonyságának, konfliktusmentes együttélésüknek megteremtését.
- *Identitásuk elfogadása*
- Figyelmet kell fordítani a gyermek nemi, vallási, etnikai hovatartozásának egészséges formálódására.
- *Tárgyvesztés, gyászterápia*

Érdeklődéssel, érzelmi visszahúzódnak nélkül figyelni a gyermekre, elfogadni és bizonyos határokon belül támogatni az érzelmek kifejezését, vagy egyszerűen csak lehetővé tenni, hogy a krízisben levő személy ventiláljon, vagy „kisírhassa” magát.

Az objektív helyzet megőrzése mellett elő kell segíteni, hogy tisztázódjanak bizonyos kérdések, amelybe a gyermek belekerült és számára áttekinthetetlennek, elfogadhatatlannak látszanak. Szükség esetén szakember segítségének igénybevétele.

Napi életgyakorlat

A gondozás-nevelés a gyermekotthon mindennapi gyakorlatában, a személyes kapcsolatokban válik élővé. Ezért kiemelten fontos az érzelmi gondozás-nevelés.

Az „intézményi lét”, az állandóan mások által szabályozott és másoktól függő életforma már

önmagában is pszichés zavarokat okozhat. Az ártalmak megelőzése céljából a gyermekek részére a lehetséges legnagyobb önállóságot biztosítjuk, a személyes életterületet maximálisan tiszteletben tartjuk, a napirendet úgy szervezzük, hogy 1-2 órával naponta szabadon rendelkezhetnek.

A pszichés gondozás legáltalánosabb megjelenési formája a bánásmód. A gyerekekhez szeretettel, türelemmel, értő figyelemmel, következetes példaadással szabad és kell közelíteni. Az érzelmi milió megteremtésében, kialakításában a gondozóknak, nevelőknek meghatározó szerepe van, de személyük nem pótolhatja a társak megértő, segítő szeretetét.

Az együtt töltött idő, a közösségben kialakított szokások-szabályok, a jó és rossz emlékek hosszú távon meghatározóak a gyermekek számára.

A gyermekotthon intézményesült ellátási forma, ezért a napi életgyakorlatát átszövik a szabályok, melyeket a **Házirend** (önálló dokumentum) és **Napirend** (tapasztalatok alapján kialakított, napi rendszerességgel végzett tevékenységeket és felelősöket tartalmaz), melynek elkészítése közös feladat. Ezt követően kerül sor az elfogadására.

A gyerekek életkoruk, képességeik, érdeklődésük szerint részt vesznek az otthoni élet tevékenységeiben, és megtanulják azok menetét: háztartásvezetés, beszerzések, javítások, udvar, kert, gondozása.

Önkiszolgáló tevékenységekben való részvételük is életkoruk, képességeik szerint történik, a segítségnyújtás differenciált. Pl.

- *Ágyazás*
- Ablaktisztítás, függönymosás
- *Rendrakás*
- *Mosás*
- *Takarítás*
- *Ételkészítés*
- *Csoportgazdálkodás*

Közösen végzett tevékenységeink

- Ellátmány beosztása
- Élelmiszer és ruházat beszerzése
- Energiatakarékos használata
- Étlap, vásárlási lista összeállítása
- Zsebpénzzel kapcsolatos teendők

Ruházat beszerzése azon gyermekek részére történik meg a befogadó gyermekotthonban, akik nem rendelkeznek legalább három váltás az adott évszagnak megfelelő ruházattal, s részükre a gyermekotthon raktárkészletéből sem áll módunkban ennek biztosítása.

A gyermekotthonokban biztosítjuk a gyermekek számára a személyes életterületet, az intimitást (lakószobájukban), ahová nap közben is igényüknek megfelelően elvonulhatnak, szükség szerint pihenhetnek, aludhatnak.

A gyermekek maguknál tarthatják otthonról hozott személyes tárgyaikat, ruhaneműiket. Ezeket saját szekrényükben vagy íróasztalaikban tárolhatják. Nagyobb értékű személyes felszereléseiket kérésükre biztonságosan el tudjuk helyezni. A gyermekek figyelmét felhívjuk egymás értékeinek tiszteletben tartására, a magántulajdonuk védelmére. Eljárását a külön szabályzat tartalmazza.

A gyermekek részére érkező leveleket iktatás után érintetlenül átadjuk (kapcsolattartás miatt tartjuk nyilván).

A gondozott gyermekek személyes szükségleteik kielégítésére havi zsebpénzt kapnak, amellyel szabadon rendelkeznek. A zsebpénz kiadásáról nyilvántartó kartont vezetünk, ezen az aláírásával igazolja a pénz átvételét.

Gyermeki jogok biztosítása

Véleménynyilvánítás lehetősége (szóban, írásban, kérdőív kitöltésével)

- A gyermekeknek joguk van, hogy véleményt nyilvánítsanak nevelésükről, oktatásukról, hogy meghallgassák őket, ápolják személyes kapcsolataikat, hogy érdekképviselőt válasszanak.
- A befogadó gyermekotthon tagjait tájékoztatjuk kötelezettségeikről, jogaikról, a jogorvoslati fórumokról.
- Segítjük joggyakorló magatartásuk kialakulását a gyermekjogi képviselő rendszeresen tart fogadó órát a településeken, látogatja a gyermekotthonokat. Problémáikkal a gyermekek megkereshetik.
- Amennyiben a befogadó gyermekotthonban kialakul olyan tartós konfliktus, amelyet a résztvevők érintettsége miatt a helyben szokásos eszközökkel nem tudnak megoldani, mind a gyermek, mind a munkatársak igényelhetik a meditáció lehetőségét.

Engedély nélküli távozás

Amennyiben a gyermek az iskolából vagy napi kimenőjéről nem tér vissza időben a gyermekotthonba, a szolgálatban lévő nevelő értesíti a befogadó gyermekotthon vezetőjét, és kísérletet tesz a gyermek felkutatására.

Az „Engedély nélkül távozott növendék körözésének elrendelése” tárgyú úrlap kitöltése és a rendőrség felé továbbítása a műszakban levő gyermekfelügyelő kötelessége 14 év alatti gyermek esetén azonnal, 14 év felett 24 órán belül.

Személy-és ruházatleírást ad, illetve jelenti esetleges azonosításra alkalmas különleges ismertető jegyeit. Az eltűnésének részletes körülményeit rögzíti a naplóban. Értesíti a házvezető nevelőt, aki értesíti a szülőt, a gyermekvédelmi gyámot és a Szakszolgálatot.

Családokkal való kapcsolattartás

A gyermekotthon nyitott, a gondozottaknak lehetősége van külső kapcsolat kialakítására is, illetve más gyermekotthonokban élő gondozottakkal találkozni.

Kapcsolatuk lehet: családi, rokoni, baráti stb.

A kapcsolattartást a gyámhivatali határozat szabályozza, melynek betartása mindenki számára kötelező.

A baráti, illetve minden más kapcsolattartásra nézve a házirend, az etikai normák is mérvadóak.

A kapcsolattartás költségeit a gyermekotthon viseli, illetve biztosítja a helyszínt, az intimitást, a telefonos elérhetőséget.

Módok:

- A gyermek látogat el a szülőhöz, hozzátartozóhoz.
- A szülő, hozzátartozó látogat el a gyermekotthonba.
- Telefonon keresztül
- Levelezés útján
- Elektronikus levelezéssel

A befogadó Gyermekotthon kapcsolatrendszere társintézményekkel

A befogadó gyermekotthon a gyermekvédelmi ellátórendszer hálózatának részeként működik.

Feladatai ellátása érdekében folyamatos és szervezetszerű kapcsolatot tart:

- Fenntartóval
- Közoktatási intézményekkel
- Helyi önkormányzatokkal
- Gyermekjóléti Szolgálatokkal
- Gyámhivatalokkal
- Civil szervezetekkel
- Egyházi és karitatív szervezetekkel
- Szakszolgálat egyéb szervezeti egységeivel
- Pedagógiai Szakszolgálatokkal
- Egészségügyi intézményekkel
- Munkahelyekkel
- Munkaügyi Központtal
- Szakmai szervezetekkel; FICE,
- Cégekkel, támogatókkal
- Rendőrséggel

VII. Az eltérő gondozást-nevelést igénylők ellátása

Különleges ellátást igénylők köre:

- Kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti kisgyermek
- Tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő gyermekek.

Cél:

Az otthont nyújtó, teljes körű ellátáson túl, rehabilitáció és rehabilitáció biztosítása, a sajátos nevelési igénynek megfelelő óvodai fejlesztés, gyógypedagógiai oktatásban való részesítés (megfelelő közoktatási intézményben).

Alapelv:

- A tartós beteg és /vagy fogyatékossgal élő gyermek számára olyan feltételek biztosítása, hogy életminőségük napi tevékenységeik a lehető legjobban közelítsék meg a normál szükségletű gyermekek által élhető, azaz, normális hétköznapi életet.
- A normalizáció szerves része a fogyatékkal élő gyermek integrációja a gyerekcsoportba.

Feladat:

- A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében foglaltak követése.
- Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése
- Különleges ellátást igénylők, fogyatékkal élők, hiperaktív, tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdők nevelése, fejlesztése.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- A szükségletnek megfelelő egészségügyi és pedagógiai ellátás biztosítása.
- A betegség/fogyatékossg specifikumának megfelelő akadálymentesítés

Feltételek:

A törvényben megfogalmazott tárgyi, elhelyezési és személyi feltételek biztosítása.

Módszer:

- Az életkorhoz igazított korai fejlesztés, önkiszolgálás, fogyatékossgnak megfelelő pedagógiai eljárások, rehabilitációs megerősítések.

- A szabadidő tervezésének állapotkövető, célzottan az ép területre építő, az akadályozottságot ellensúlyozó funkcionális fejlesztő technikák.

- Élménypedagógiai elemek, kommunikációs fejlesztő foglalkozások, sikerélményt generáló élet, feladat és munkahelyzetek.

A befogadó gyermekotthonban elhelyezett különleges szükségletű gyermekek személyiségállapotának, testvérkapcsolatainak és oktatási szükségleteinek figyelembevételével, integrált formában történik a gyermekcsoportba való elhelyezésük.

Speciális ellátást igénylők köre:

- súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tünetet mutató gyermek

- pszichoaktív szert használó gyermek

- emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek

Cél:

A befogadó gyermekotthonba a speciális gondozást igénylő gyermekek, számára otthont nyújtó, teljes

körű szakellátás, korukhoz és állapotukhoz igazított szocializációs, reszocializációs, rehabilitációs, rehabilitációs, nevelés biztosítása.

Feladat:

- a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleményének a figyelembe vétele,

- a terápiás stratégiák kimunkálása,

- alkalmazkodási zavarokkal küzdő, beilleszkedni nehezen tudó gyermekek speciális pedagógiai prevenciója és korrekciója,

- az érzelmi labilitás, mentális, emocionális éretlenség folyamatos kompenzálása,

- a szabadidő sokszínű programozása, a fizikai erőnlét erősítése, illetve igénybevétele, a sport elemeinek a bekapcsolása,

- a kortárskapcsolatok kontrollálása, strukturálása, a szociális viselkedés alapvető elemei: az empátia, kölcsönösség, normák, jogok, kötelességek elsajátítása,

- az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése, az otthonosság, az érzelmi védettség biztosítása, a szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése,

Feltételek:

A törvényben megfogalmazott tárgyi, elhelyezési és személyi feltételek biztosítása.

Módszer:

- egyéni és csoportos pszichoterápia, magatartásmódosító kommunikatív tréningek,

- játékterápia, pszichodráma, beláttató, szembesítő technika,

- állapothoz igazított mozgás és kreatív tevékenységek,

- motiváció módszerének erősítése, a dicséret-büntetés egyensúlyának állapothoz igazított aránya,

- nyílt, játszmatkat nélkülöző, egyértelmű kommunikáció, az igazodási pontok iránymutatása, kommunikáció fejlesztése,

- önértékelés erősítése,

- szakorvosi felügyelettel gyógyszeres segítségnyújtás.

A speciális szükségletű gyermek elhelyezése integráltan történik az otthonban.

Leányanyás ellátás:

A legfontosabb feladat a befogadó gyermekotthoni ellátás során gondoskodni a kiskorú anyák felkészítéséről annak érdekében, hogy elsajátítsák a gyermekgondozás és nevelés alapvető ismereteit, készségeit. Lehetőséget kell biztosítani a lányok tanulmányainak folytatására, szabadidejének tartalmas eltöltésére, és az önálló életre való felkészítésre. A családi kapcsolatok ápolására (lehetőség szerint az apák bevonására) kiemelt figyelmet kell fordítani.

A Befogadó Gyermekotthonban lévő anyák életkorát tekintve (13-18 év) fejlődés-lélektani szempontból a serdülő korosztályba tartoznak. Ennek megfelelően elsődleges feladatuk, önmaguk megismerése, identitásuk alakulásának folyamatában.

Az anyák kortársaiknak megfelelően tükrözik a serdülőkori sajátosságokat:

- kritika a felnőtt világgal szemben;
- konfliktusok a felnőttekkel, egymással;
- saját szükségleteik előtérbe helyezése;
- érzelmi labilitás;
- fokozott önállóságigény;
- szülőkről való érzelmi leválás;
- kortárs csoportok elsőbbsége;
- a másik nemmel való kapcsolat felvétele;
- fokozott szexuális kíváncsiság.

A legnagyobb problémát az okozza, hogy a gyermek vállalása megköveteli azt, hogy saját szükségleteiket háttérbe szorítva, gyermekük szükségletei felé legyenek nyitottak. További nehézséget jelent, hogy a serdülő gyorsan változtatja önmagáról és az anyaságról alkotott elképzeléseit. A mamák személyiségállapotára és kettős fejlődés-lélektani krízisére való tekintettel fontos szerepet játszik az egyéni terápiás megsegítésük pszichológus bevonásával. A befogadó gyermekotthon egyaránt befogad normál, különleges és speciális szükségletű leányanyákat is, és legfeljebb 2 normál és/vagy speciális szükségletű anya és gyermeke együttes befogadását és gondozását tudja biztosítani.

Nézőpontunk szerint elsődleges célunk az anya-gyermek kapcsolat támogatása.

A szakmai munka minőségét az előírásoknak megfelelő szakdolgozókkal biztosítjuk, amely így megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) sz. NM rendelet 1. és 2. számú mellékleteiben megfogalmazottaknak.

A szakdolgozók között foglalkoztatunk kisgyermek gondozót is.

Az anyák napi elfoglaltsága elsősorban a csecsemő igényei és szükségletei köré szerveződik. Nagy hangsúlyt fektetünk a napirend kialakítására és betartására, mely biztosítja a stabilitás és biztonság élményét. A napi tevékenységek között első sorban a csecsemő ellátásával, gondozásával kapcsolatos teendők állnak. Fontosnak tartjuk a mamák tapasztalati úton való megsegítését a gyermekük ellátásával kapcsolatos folyamatban: otthonos környezet kialakítása, napi ritmus biztosítása (etelési szokások, az egészségügyi, higiéniai, fürdetési tevékenységek, az öltöztetés, alvási szokások kialakítása). A napirend része az évszaknak megfelelő udvari, vagy külső helyszíni levegőzés, az ebéd utáni csendes pihenő és az esti fürdetés, fektetés időszaka.

Hátrányaik az iskolai elmaradásaik tekintetében is halmozottak.

Elmaradásaik legfőképpen az alapvető tanulási készségek területén tapasztalhatóak, mely korábban hozzájárult az iskolai előre menetelük akadályozottságához és az iskola kerüléséhez is. Olyan fejlesztő, felzárkóztató és iskolapótló foglalkozásokat biztosítunk, melyek a hátrányok

és kudarcok leküzdésével lehetővé teszi a fokozatosság elvét és gyermekük korát szem előtt tartva az iskolai oktatásba való re-integrációjukat. Ez azt jelenti, hogy kezdetben egyéni munkarendben, a vizsgákra való felkészítés keretében kapcsolódnak vissza az oktatási folyamatba, később heti pár órában, majd rendszeres iskolai keretek között.

Kiemelten nagy hangsúlyt helyezünk a családi kapcsolatok ápolására, mely megsegítésében a nevelő áll minden anya rendelkezésére. A nagyszülői és apai (apai elismerő nyilatkozatot követve) kapcsolattartásra gyámhivatali határozat alapján nyílik lehetőség.

Szabadidős tevékenységeket mind a kisgyermek, mind a kamasz anyukák szükségleteit figyelembe véve szervezzük, havi minimum egy alkalommal intézményen kívül. A mindennapokban pedig igyekszünk minél változatosabb lehetőségeket kínálni a szabadidő hasznos eltöltésére.

Külföldi állampolgárok, kísérő nélküli kiskorúak befogadása és ellátása:

A befogadó gyermekotthonban, a magyar állampolgárságú gyermekek mellett, külföldről kísérő nélkül

érkező kiskorúak is részesülhetnek ellátásban. Jellemzően harmadik országból érkező menekült gyermekekről beszélünk, akikre kiterjed a Gyvt. hatálya. Befogadásukra akkor kerül sor, ha szülői, rokoni felügyelet nélkül, egyedül érkeznek Magyarországra. A gyermek hivatalos meghallgatásához, jogai védelméhez gyermekvédelmi gyám kirendelése szükséges. Ideiglenes hatályú elhelyezétként ugyanazok a jogok illetik meg a külföldi állampolgárságú gyermeket, mint magyar állampolgárságú társaikat (teljes körű ellátás, egészségügyi ellátás, zsebpénz stb.). Ezen kívül joguk van az eljárás során anyanyelvük használatára.

A befogadó gyermekotthon dolgozóinak leleménye, kreativitása, nyitottsága szükséges ahhoz, hogy az otthonba kerülő, különleges védelmet igénylő gyermekek ne érezzék teljesen elszigetelve magukat, hogy be tudjanak illeszkedni a gyermekcsoportok és iskola életébe.

VIII. Távozás a befogadó gyermekotthonból

A befogadó gyermekotthonból történő elbocsátás előkészítésének módszerei, teendők:

- Amennyiben az elhelyezési értekezleten döntés születik, hogy a gyerek, korábbi környezetébe (saját családjába), vagy családba fogadás által a szülő által megnevezett családba, továbbá nevelésbe vétele esetén, nevelőszülőhöz vagy gyermekotthonba, vagy az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékos vagy pszichiátriai betegek otthonába kerül, a házvezető-nevelő és a gyermekvédelmi ügyintéző a gyermek személyes iratanyagát és személyes holmiját összekészíti. Minden ruhadarab, amely nincs leselejtezve, az a gyermek tulajdona, végleges hazaengedéskor magával viszi.
- A gyermek személyes iratanyagáról összesítő lista, a holmijáról leltár készül, melyet átadnak, illetve aláírással átvesznek.
- Kiskorú esetén vagy a szülő, vagy az illetékes gyámhivatal veszi át a gyermek iratanyagát és személyes tulajdonát
- A házvezető-nevelő az ideiglenes hatályú elhelyezést megszüntető gyámhivatali határozatban megjelölt személynek a gondozott gyermeket átadja. Az átadás megtörténtét a gondozott gyermeket átvevő személy aláírásával igazolja.
- A korábbi környezetébe (családjába), vagy családba fogadó családba kerülő gyermek elszállításáról a szülő, illetve a családba fogadó személy gondoskodik. Átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel elrendelése esetén a gyermek nevelőszülőhöz, gyermekotthonba

vagy Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonába történő szállításáról a nevelésbe vételt elrendelő gyámhivatali határozatban megjelölt személy vagy intézmény gondoskodik.

IX. Dokumentáció

Dokumentum neve	Határidő	Felelős
Pedagógiai jellemzés	TGYSZ, SZB felkérésére	Házvezető- nevelő
Éves programterv	Minden év február 28-ig	Házvezető nevelő
Nyári szabadidős terv	Minden év június 10.	Házvezető- nevelő
Éves értékelés szempontsor	Minden év január 31-ig	Intézményvezető
Csoport napló	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Jelenléti ív	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Gyógyszeres füzet	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Zsebpénznyilvántartás	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Ruhanyilvántartás	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Vegyszernyilvántartás	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Kapcsolattartási nyilvántartás	Folyamatos	Házvezető-nevelő
Gazdálkodás dokumentumai	Folyamatos	Házvezető-nevelő

Csoportnapló tartalmi elemei

Dátum	Létszám adatok	Események
Más intézmény szököttjei:		

<p>Engedély nélküli távozás: körözések kiadása</p> <p>Név: Hova:</p> <p>-----</p> <p>Kapcsolattartás:</p>	
<p>Egészségügyi változások:</p>	

Személyanyag a gondozási helyen

Személyi adatok: - Név, Törzs szám

- Születési hely, idő, állampolgárság
- Anyja neve

Okmányok: - Személyigazolvány

- Lakcímkártya, Személyi lap
- Diák igazolvány
- Közgyógy igazolvány
- TAJ kártya
- Adókártya
- Iskolai bizonyítványok
- Fénykép

Határozatok: - Alaphatározat: - nevelésbe vétel,

- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- Gondozási hellyel kapcsolatos határozatok,
- Kapcsolattartásról szóló határozatok (rendkívüli),
- Törvényes képviselőben bekövetkezett változásról szóló határozatok,
- Egyéb: rendőrségi, ügyészségi, pártfogói felügyeletről szóló határozat stb.

Adatlapok: - GYSZ-2, 3, 4, 5, számú (ha van, másolati példány)

Egészségügyi papírok:

- Egészségügyi törzskönyv (óvodai, iskolai)
- Gyermek Egészségügyi kiskönyv (oltási könyv)
- Egészségügyi ellátásban részvételről: igazolás, ambuláns lap, járó beteg kezelőlap, lelet, szakvélemény, gondozási könyv, stb.,
- Lista az előírt gyógyszerekről

Szakvélemények:

- Pedagógiai Szakértői vélemény (másolati példány),
- Pszichológiai, Pszichiátriai szakvélemények (másolati példány),

Minőségbiztosítási elemek

Az éves értékelés eredményei a fejlődést és a program megvalósítását tükrözik.

Éves értékelés szempontjai:

- Bevezetés / rövid összefoglaló értékelés /
- Személyi feltétel
 - Létszám változása
 - Képzettség alakulása
- Tárgyi feltétel
 - Ingatlanok helyzete
 - Karbantartás, felújítás
 - Eszköz beszerzés
- Szakmai munka
 - A befogadó gyermekotthoni programtervekben foglaltak végrehajtása
 - A befogadó gyermekotthon által szervezett szabadidős programok, tevékenységek
 - A gyermekek tanulmányi előre menetelének alakulása
 - Gyermekek létszám alakulása
- Gyermeki érdekek érvényesítése, törvényes képviselőinek ellátása
- A gyermekek joggyakorló magatartásra történő nevelése
- Gyermekkel kialakult személyes kapcsolatok, kötődések
- Intim szféra biztosítása
- Kisebbségi önazonosság megőrzésének támogatása, hitélet gyakorlása
- Felzárkóztatás, tehetségfejlesztés módja /külső kapacitás igénybevétele/
- Konfliktuskezelés módja, megoldás centrikus gondolkodásmód megvalósulása
- A teljes körű ellátás megvalósulása
- A vagyonkezelés területén a lehetőségek felkutatása, figyelemmel kísérése
- A vagyon ésszerű, gyermek érdekeinek megfelelő felhasználása
- Pénzügyi, gazdasági helyzet, lehetőségek optimális kihasználása
- Intézményben végzett ellenőrzések
 - Külső ellenőrzések
 - Belső ellenőrzések
 - Intézményvezető ellenőrzései
- Szervezeti kultúra fejlesztése / kiégést késleltető, illetve a szakmai tudatosságot fejlesztő tevékenységek /
- Munkatársi és gyermek közösség helyzete
- Ellenőrzés – számonkérés - segítség arányosságának érvényesülése
- Feladat – felelősség – kompetencia arányosságának érvényesülése
- Pályázati tevékenység
- Civil szervezetekkel való együttműködés
- Záró gondolatok, célok, javaslatok

X. Összefoglaló

A nevelés nem merülhet ki a gondozás, foglalkoztatás globális megszervezésében, a társadalmi érintkezési, viselkedési szabályok ismeretében, vagy az erről való rendszeres beszélgetésben.

A befogadó gyermekotthon a Szakszolgálat SZMSZ-ében meghatározottak szerint az intézmény szervezeti egysége lett. Ez által a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartva megvalósítható lesz a gyermekek hatékonyabb, szakszerűbb vizsgálata, gyorsabb lesz a elhelyezési javaslat kialakítása, és ez által lényegesen lerövidül a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének az ideje.

„Az ember erkölcsi tartása nem szavaiban, hanem tetteiben mérhető”

HÁZIREND

A HÁZIRENDBEN foglaltakból megtudhatod, milyen jogaid és kötelezettségeid vannak, ha bekerülsz a befogadó gyermekotthonba, és hogyan kezeld a felmerülő problémáidat.

I. CIKK

- Jogod van ismerni a jogaidat és kötelezettségeidet. Egészen kicsi korodtól kezdve, amíg el nem éred a felnőtt kort, vagy amíg a Gyermekotthon ellátást biztosít számodra, az 1997. évi XXXI. törvény /Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról/ nyilatkoztatja ki és védelmezi jogaidat.
- Ennek értelmében a befogadó gyermekotthon dolgozóitól tájékoztatást kérhetsz és kaphatsz a törvényben foglaltakról.
- Egyben kötelezettséged, hogy a HÁZIREND, a tűzvédelmi előírások és balesetvédelmi szabályok pontjait a családi házba kerüléskor megismerd, azokat betartsd.
- A családi házban elhelyezett minden növendéknek vannak jogai és kötelezettségei:
 - akár fiú, akár lány,
 - akkor is, ha más a bőrszíne, mint a tiéd,
 - akkor is, ha nem a te nyelveden beszél,
 - akkor is, ha nem úgy gondolkodik, mint te,
 - akkor is, ha más a vallása,
 - akkor is, ha idősebb vagy fiatalabb nálad.

Ez azt jelenti, hogy tiszteletben kell tartanod a társaid emberi méltóságát, nemzeti, etnikai hovatartozását, vallási meggyőződését, véleményét, tulajdonát, személyes kapcsolatait. Senkinek sincs joga úgy bánni veled, hogy ezeket megsértse, és neked sem szabad így tenni másokkal.

A fentiekből következően jogod van arra, hogy:

- állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó, a törvényben meghatározott ellátásban, gondozásban, nemzetiségi és etnikai hovatartozásodat, vallási meggyőződésedet figyelembe vevő nevelésben, ellátásban részesülni,
- hogy felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon, érdeklődésednek megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehess részt,
- hogy szabadon kinyilváníthatod véleményed a részedre biztosított nevelésről, ellátásról, és ahhoz, hogy személyedre érintő kérdésekben meghallgassanak, tájékoztassanak,
- hogy érdekeid képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezd,

- hogy ápolhasd személyes kapcsolataidat, testvéreiddel való együttes elhelyezésedet kezdeményezd,
- hogy támogatást kapj nevelőitől a családi környezetbe való visszatérésedhez, iskolai, munkahelyi előremenetedhez, személyes fejlődésedhez,
- hogy gondozási helyed megváltoztatását kezdeményezd,
- hogy a családi házban bármit megtehetsz, ami nem ütközik törvénybe, másokat nem sért, vagy nem zavar, illetve nem ellentétes a HÁZIREND pontjaival,
- hogy panaszt tegyél, ha úgy érzed, megsértették a fenti jogaidat.

II. CIKK

Miután megismerted a jogaidat, nem árt, ha tisztában vagy a kötelezettségeiddel is, melyek a következők:

- Gondozásod, nevelésed érdekében köteles vagy mindenben együttműködni nevelőiddel és törvényes képviselőddel. Problémáidat, bármilyen is, /egészségügyi, iskolai, munkahelyi, kapcsolati stb./ jelezheted felénk. A megoldásukban segítségére leszünk.
- Be kell tartanod az elhelyezésednek megfelelő szabályokat, elfogadni a szabályok megsértésével járó következményeket.
- Amennyiben gyermekeddel együtt kerültél elhelyezésre, segítséggel köteles vagy gyermekedről gondoskodni. Gyermekeddel szembeni veszélyeztető bánásmód, bántalmazás esetén, illetve a gyermek elhagyása esetén kezdeményezzük a gyermektől való külön elhelyezést.
- Képességeidnek megfelelően eleget tenni tanulmányi és munkahelyi kötelezettségeidnek.
- Tisztán és rendben tartani magadat, személyes holmidat és környezetet, részt venni a családi ház önkiszolgáló tevékenységeinek rendjében.
- Kötelességed megóvni a családi ház berendezési és használati tárgyainak épségét.
- A gyermekotthonban alkoholt, drogot tárolni, ezeket fogyasztani tilos. Dohányozni az 1999. évi XLII. tv. a nem dohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól 2. §. (4). bek. b) pontja értelmében gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben tilos.
- Ha szexuális életet élsz, és nem szerepel terveid között a gyermekvállalás, kötelességed védekezni a nem kívánt terhesség és a szexuális úton terjedő betegségekkel szemben. Ennek módjáról a családi házban dolgozóktól is kaphatsz felvilágosítást.
- Tiszteletben kell tartanod a családi ház, a társaid személyes tulajdonát, egyéni szükségleteit. Legyél segítőkész más növendékekkel és a dolgozókkal egyaránt.
- Tiszteld a többiek magánéletét!
- Kötelességed társaiddal és nevelőiddel szemben betartani az emberi kapcsolattartás alapvető normáit /tisztelet, udvarias viselkedés/, tartózkodni a másokat sértő, durva vagy trágár kifejezések használatától.

III. CIKK

Most miután megismerted jogaidat és tisztában vagy kötelezettségeiddel is, ideje, hogy ismertessük veled a családi ház életszervezéséből és működéséből eredő további szabályokat, melyek mind a Te itt tartózkodásod, mind a gyermekközösség együttélése szempontjából fontosak.

- Az otthonba érkezve köteles vagy a ruházatodat, személyes értéktárgyaidat, irataidat, pénzedet egyéni leltár és nyilvántartás elkészítése, illetve igényed esetén megőrzés végett átadni, illetve bemutatni. A megőrzésre átadott értékekért a családi ház teljes felelősséget vállal. Ellenkező esetben írásban nyilatkozatsz arról, hogy értékeidet, pénzedet saját felelősségedre magadnál tartod.
- A házból engedély nélkül semmilyen tárgy, eszköz el nem vihető.
- Minden 3 év feletti kiskorú növendék – személyes szükségletei kielégítésére – havonta zsebpénzt kap, amelynek felhasználásáról maga dönt. Zsebpénzét nyilvántartjuk, felvételét a növendék aláírással igazolja. A zsebpénz minimumát a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg. Nagykorúak esetében az egyéni megállapodás rögzíti, hogy kap-e zsebpénzt.
- Mindenki őrizze és becsülje a közösség, maga és mások felszerelését, a családi ház berendezési és felszerelési tárgyait. Tudnod kell, hogy amennyiben káresemény történik, a szolgálatot teljesítő felnőtt köteles ezt írásban dokumentálni.
- Ha a károkozás és/vagy rongálás szándékos, akaratlagos, a gyermek, illetve fiatal önhibájából történik, a családi ház vezetője – a szolgálatot teljesítő felnőtt feljegyzésén kívül - vizsgálatot folytat, melyben tisztázza a növendék felelősségét, majd ezt jegyzőkönyv formájában rögzíti.
- A károkozó felelősséggel tartozik.
- A gyermekotthon önkiszolgáló tevékenységének keretében a növendékek:
 - elvégzik a ruházatuk rendben tartását, szobájuk, szekrényeik takarítását,
 - segítenek a nagytakarításban, a szolgálatot teljesítő felnőtt irányításával, amely kiterjed a közös helyiségek, az udvar rendbetételére,
 - részt vesznek a bevásárlásokban, az étkezések előtti és utáni teendők lebonyolításában,
- A napi, illetve heti életszervezéssel kapcsolatos szabályok:
 - Az egyes növendékek iskolai és gyakorlati elfoglaltságaihoz rugalmasan igazodik az életszervezés, az étkezések, szabadidős tevékenységek, egyéni és csoportos foglalkozások, közös tevékenységek tekintetében.
- A fentieknél azonban törekedni kell a következőkre:
 - lefekvés előtt a növendékek minden esetben végezzék el személyes életterük, szobájuk rendbetételét,
 - az ebédet, és/vagy a vacsorát - ha lehetséges - egy csoportban kell elfogyasztani,
 - amennyiben előre jelzed, hogy elfoglaltságod, munkaidőd, gyakorlati időd miatt nem tudsz ott lenni az étkezések idején, úgy élelmedet érkezésed után megkapod,
 - 22 óra után lámpaoltás van, mindennemű tevékenység csak a szolgálatban lévő felnőtt engedélyével végezhető, abban az esetben, ha ez másokat a pihenésben nem zavar
 - Eltávozás, kimenők és kapcsolattartás szabályai:
 - A kiskorúak több napos kapcsolattartásának szabályozásában a Gyámhivatali határozat az irányadó.
 - A családi házban látogató csak a házvezető tudtával és engedélyével tartózkodhat.

- Mindenki korlátozás nélkül és a levéltitok szigorú betartása mellett levelezhet szüleivel, rokonaival, hozzátartozóval, barátaival. Tarthatsz kapcsolatot telefonon, személyesen, ebben az esetben is megillet a magántitokhoz való jog.
- A személyes kapcsolattartást a családi ház – amennyiben a gondozási-nevelési munka megkívánja, vagy bármelyik fél ezt kéri illetve, ha a gyámhivatali határozatban ez szerepel – ellenőrzött keretek között is tarthatja.
- Egyébként a látogatás alkalmával a találkozások lebonyolítására zavartalan körülményt külön helyiséget biztosítunk Neked és látogatóidnak. A személyes látogatás idejét az időbeosztásodhoz alkalmazkodva – előzetesen megbeszéljük a látogatni kívánóval.
- Bármely formában megvalósuló kapcsolattartást a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 8. sz. melléklete szerinti kapcsolattartási naplóban regisztrálunk.
- A személyesen történő kapcsolattartás formái:

Folyamatos kapcsolattartás:

Látogatás: szombat-vasárnap 9-12 óra között.

Alkalmankénti elvitel: Amennyiben a gyámhivatali határozat erre lehetőséget ad, a határozatban foglaltak szerint.

- Te a telefont indokolt esetben felnőttel egyeztetve használhatod /pl. hivatalos ügyben, iskolai, munkahelyi ügyintézésnél, látogatások, eltávazások egyeztetésénél/.
- Amennyiben a gyámhivatal döntése értelmében az ideiglenes hatályú elhelyezést követően másik gondozási helyre vagy családotba kerülsz vissza, esetleg az ideiglenes hatályú elhelyezés alatt válsz nagykorúvá, úgy a határozatban megjelölt időpontban vagy a nagykorúság elérésével hagyhatod el a befogadó gyermekotthont.
- Ünnepek és szabadidős tevékenységek:
- A házban közösen ünnepeljük a húsvétot, Mikulás napját és a karácsonyi ünnepeket. Névnapi és születésnapi ajándékozást, köszöntést szintén közösen tartjuk.
- További vallási ünnepet – a saját lelkiismereti meggyőződésed szerint tarthatsz, - előzetes megbeszélés alapján.
- Szabadidős tevékenységek megszervezését és lebonyolítását akár szervezeten, felnőtt segítségével, akár önállóan is végezhetik a növendékek. Ezekbe bevonhatjátok a hozzátartozókat, rokonokat, barátokat.
- A településen lévő ifjúsági rendezvények, szakkörök, klubok és egyéb programokról a családi ház tájékoztat benneteket, részvételeket ezeken ösztönzi, támogatja.

1. A jutalmazás szabályai, kedvezmények megvonása

Amennyiben magatartásod, szorgalmad, vagy egyéb tevékenységed erre okot szolgáltat részesülhetsz jutalmazásban, melyek az alábbiak lehetnek:

- szóbeli, vagy írásbeli dicséret,
- kimenődnek kedvezőbb elbírálása,
- egyéb jutalom /pl. mozijegy, színházjegy, sportesemény belépő, rendkívüli fagyraltozás, egyéb tárgyi jutalom/.

Ha a Tőled elvárhatóakat, illetve jelen HÁZIREND-ben foglaltakat megsérted, akkor elmarasztalásban részesülsz.

Az elmarasztalás, fegyelmezés eszközszerkezere:

Szóbeli figyelmeztetésben részesül az, aki megszegi a házirendet, ha más személyes tárgyait annak tudta nélkül eltulajdonítja, de még nem értékesítette, így vissza tudja szolgáltatni eredeti gazdájának.

Kedvezmények megvonása: a szabadidő Otthonon kívüli eltöltésének csökkentését, esetleg elvonását vonja maga után az, ha valaki nem a megbeszélte időben és helyre távozott kimenője alatt, illetve nem érkezik haza időben, távolléte idején nem megfelelő magatartást tanúsított.

Fegyelmezést von maga után a következő magatartási szabályok megszegése (első esetben a vétek súlyosságát tekintve figyelmeztetés vagy megrovás, további esetekben kedvezmény megvonása):

- engedély nélküli eltávozás,
- alkoholfogyasztás,
- magántulajdon megsértése,
- kiszabott feladat el nem végzése,
- tiszteletlen beszéd társakkal, és felnőttekkel szemben,
- tankötelezettség elkerülése,
- a környezet rongálása.

IV. CIKK

Jogaid kötelességeid és a családi ház szabályai megismerése után, most megtudhatod, milyen lehetőségeid vannak érdekeid érvényesítésére, hogyan tehetsz panaszt, ha valamilyen sérelem ért a gondozási helyen.

Érdekeid védelmére és képviselőtére nagyobb esélyed van, ha gyermekönkormányzatot hoztok létre a társaidal. Ennek megalakításának, működésének és jogainak pontos ismertetésére szükséged van. Ezzel kapcsolatban tájékoztatást kaphatsz az otthon vezetőjétől.

Panaszaiddal, kifogásaiddal, véleményeddel, esetleges konfliktusaidal kapcsolatosan /felnőttel vagy társaidal/ jogod van segítséget kérni. Ügyeid elintézésének a menete a következő:

Panaszodat, problémáidat szóban elmondhatod az otthon vezetőjének, aki ez alapján köteles eljárni az ügyedben. Panaszodat névtelenül is megteheted a gyermekotthonban található panaszládába helyezve.

Amennyiben panaszodat írásban is megfogalmazod, a vezetője is írásban köteles számodra válaszolni, 15 napon belül.

Ha úgy érzed, hogy további méltánytalanság ér illetve, ha nem vagy megelégedve a családi ház vezetőjének intézkedésével, akkor a Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Intézményvezetőjéhez, Dr. Kovács Krisztián Területi Igazgató Úrhoz

Amennyiben a hozott intézkedés számodra nem megfelelő, lehetőséged van Dr. Kocsár Jankához, a Gyermekjogi képviselőhöz fordulni. Minden hónap negyedik hét szerdáján 9.00-10.00-ig a Befogadó Gyermekotthonban és/vagy minden hónap első hét csütörtöki napján 11.00-15.00-ig a Szakszolgálat (Debrecen, Vármegyeháza u. 9.) I. emeleti tanácsstermben tart fogadónapot, ahol személyesen felkeresheted. Amennyiben ez az időpont nem felel meg neked, vagy ügyed nem tűr halasztást, a következő telefonszámon tudod őt elérni: 06/20/489-9568.

Amennyiben nem történt intézkedés vagy ezzel továbbra sem értesz egyet, akkor a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatalhoz / 4024 Debrecen, Piac u. 42-48. / lehet fordulnod.

Fontos, hogy értsd, ezeket a lépcsőfokokat célszerű betartani, tehát nem helyes panaszod orvoslását, azonnal pl. az intézmény igazgatójánál vagy a gyámhivatalnál stb. kezdeni, mert akkor ezek a szervek visszautalják azt az előző lépcsőfokra.

Mindezek a jogok nemcsak téged, hanem a szüleidet, illetve törvényes képviselődet is megilletik.

Napirend

Tanítási időszakban, hét közben

5.00 - 7.30	ébredtető az iskolakezdéshez igazodóan, mosakodás, szobák rendbetétele, reggelizés folyamatos eltávozás a gyermekotthonból
7.30 - 9.00	az otthon maradtaknak a házban adódó munkák elvégzése az ebéd előkészítésében való közreműködés
9.00 - 9.30	tízórai
9.30 - 12.00	felzárkóztató, iskolapótló foglalkozások
12.00 - 14.00	ebéd a hazaérkezés függvényében
14.00 - 16.00	irányított tevékenység, pl.: tanulás, házkörüli munkák elvégzése
16.00 - 16.30	uzsonna
16.30 - 18.30	szervezett vagy önálló szabadidős tevékenységek, külső programok
19.00 - 19.30	vacsora
19.30 - 20.00	14 éven aluliaknak felkészülés a lefekvéshez
20.00 - 21.00	14 éven aluliaknak villanyoltás
21.00 - 21.30	14 - 18 éveseknek felkészülés a lefekvéshez
21.30	14 – 18 éveseknek villanyoltás

Tanítási szünetben, szabadnapokon

DÉLELŐTT:

- a hétvégen és szünetben lehet igény szerint tovább aludni (9 óráig)
- ezt követi a mosakodás, reggelizés
- házban adódó munkákban segíteni
- tízórai
- vendégek fogadása
- 12 órakor ebéd

DÉLUTÁN:

- rokon, barát meglátogatása
- egyéni beszélgetések, társas játékok
- számítógépes játékok
- felkészülés a jövő heti órákra

NYÁRI SZÜNETBEN:

- strandolás havonta
- rövid, egynapos kirándulások a város és a környék megismerésére
- uzsonna 16 órakor
- vacsora 19 órakor
- a lefekvés szombaton eltolódhat 22 óráig, a 14 éven aluliaknak
- 23 óráig a 14-18 éves korúaknak

Teendők, szabályok pandémiás helyzetben

A kialakult járványügyi helyzet miatt, szükség volt néhány nagyon fontos szabály bevezetésére, a ti és az itt dolgozók egészségének megőrzése érdekében. A koronavírus terjedésének megelőzése céljából fontos ezeket a szabályokat mindenkinek betartani:

- A koronavírus fertőzésről szóló ismertetőt megtalálod az ebédlőben az üzenő falon. Ez kifejezetten nektek készült és minden fontos információt úgy fogalmaztak meg, hogy te is megértsd.
- Fontos a higiénés szabályok betartása:
- A helyes kézmosást bemutató plakát a kézfertőtlenítő mellett van kifüggesztve.
- Alaposan kezet kell mosni és fertőtleníteni: étkezés előtt, étkezés után, lakókkal való érintkezés előtt és után, szennyezett felszínnel való érintkezés után, a gyermekotthonba történő visszatéréskor.
- Tüsszentés és köhögés esetén használj papír zsebkendőt, amit ezután azonnal a szemetesbe kell tenni, majd a kezdet a szokott módon alaposan megmosni és fertőtleníteni.
- A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat (kézfogás, puszi, ölelés) most mellőzni kell.
- A személyes találkozások alkalmával tartsd be a biztonságos 1,5 méteres távolságot.
- Ha elhagyod a gyermekotthon területét, használj szájmaszkot! Hazaérkezve öltözz át és a levett ruháidat azonnal a kijelölt szennyes tartóba kell tenni
- Szobákban rendszeresen szellőztetni kell
- Ha rosszul érzed magad, fáj a torkod, azonnal szólj a felnőtteknek!
- Kapcsolattartásra vonatkozó szabályok:
- Kapcsolattartás helye jó idő esetén az udvaron, rossz idő esetén a nappaliban van.
- A kézfertőtlenítés és védőtávolság (1,5 méter) betartására vonatkozó szabályokat a látogatás alatt a szüleidnek is be kell tartania
- Ha engedély nélküli eltávozásról, vagy kórházból érkezel vissza és a járványügyi hatóság elrendeli elkülönítésedet, akkor köteles vagy együttműködni és az ezzel kapcsolatos szabályokat betartani!
- Az új digitális oktatáshoz minden segítség rendelkezésedre áll, mi mindent megteszünk annak érdekében, hogy folyamatos tanulásodat segítsük és támogassuk!

Az új napirend szerint a tanulási idő reggeli után kezdődik, feladataidtól függően ebédig tart. Köteles vagy a tanulóval kapcsolatosan is az együttműködésre, annak érdekében, hogy tanulmányaidat zökkenőmentesen tudd folytatni.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörbe eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 16.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

VIII. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Egri Csillagok Befogadó Gyermekotthon Heves Vármegye Szakmai Programja

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Egri Csillagok Befogadó Gyermekotthon Heves Vármegye

Cím: 3300 Eger, Jankovics Dezső út 3.

Telefonszám: 06-36-410-607; 06-70-684-5828

E-mail cím: befogado.otthon@heves.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A Befogadó Gyermekotthon fogalma, típusa, jellemzői

A Heves Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Befogadó Gyermekotthona, otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermekek részére. Befogadja a gyámhivatali határozattal érkező, gondozási helyéről önkényesen eltávozott, vagy krízishelyzet miatt, lakóhelyéről kiemelt kiskorúakat.

Típusa

A Befogadó Gyermekotthon olyan gyermekotthon, amely 12 gyermek számára biztosít otthont nyújtó ellátást, családi körülmények között. A férőhely száma éves átlagban nem haladhatja meg a 12 főt.

Szervezetileg az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Heves Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatához tartozik.

A Befogadó Gyermekotthon jellemzői

Területileg Eger történelmi belvárosában, csendes környezetben, háromszintes családi házban található a Befogadó Gyermekotthon.

Működésének kezdete: 2003. augusztus 28. napja.

494,3 m²-es háromszintes, négyosztós + fejlesztőszoba + nappali, jó műszaki állapotban lévő családi ház, mely mögött két részből álló udvar található. A hátsó udvarrész végén folyik az Eger patak.

alagsor: kazánház és tároló található

földszint: a zárt előtérből a folyosóra érve nyílik a mosdó, vele szemben az egy légterű konyha - ebédlő, mely a közös étkezések helyszíne.

A folyosón továbbhaladva találjuk a kamrát, fürdőszobát, fejlesztőszobát és a játékok, dekorációs eszközök, tanszerek tárolására szolgáló raktárt.

1. emelet: A rövid folyosóról nyílik három hálószoba, a mosókonyha, iroda helyiség, ahol a gyermekekkel és a gyermekotthonnal kapcsolatos irat- és dokumentumanyagot tartjuk.

Erre a folyosóra merőleges közlekedőről nyílik a fürdőszoba és a nappali. Ez a helyiség szolgál a szabadidős programok mellett, az ünnepek, csoportmegbeszélések, Otthongyűlés, esti beszélgetések helyszínéül. A nappalihoz tartozik egy zárt terasz, itt raklap bútor szolgálja a gyermekek kényelmét.

- tetőtér: a lépcsőn felfelé haladva egy előtérbe érkezünk, melyből balra nyílik egy hálószoba, azon belül pedig a nevelői és a könyvtár kapott helyet. A folyosóról nyílik az új ruha raktár, gyógyszerraktár, vizsgáló és egy fürdőszoba

- udvar: a garázból a zárt udvarrészre érkezünk, ahol két helyiség az iratanyagok tárolására szolgál. Az udvar ugyan betonos, de lehetőséget biztosít a szabadidős tevékenységek hasznos eltöltésére. A zárt részt ajtó választja el a keskeny füves udvarrésztől, amely nyársalásra, udvari játékokra, beszélgetésre, pihenésre alkalmas

- szobabútorzat: megfelel a szakmai előírásnak, mindenki számára biztosított saját ágy, szekrény, könyvespolc, valamint szobaként egy íróasztal, székekkel

- technikai eszközök: az otthon rendelkezik minden olyan informatikai eszközzel, amely lehetőséget biztosít a kikapcsolódásra, illetve az online oktatás megvalósulására. A szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas gyermekjátékokat, sporteszközöket, ifjúsági és ismeretterjesztő könyveket, folyóiratokat tudunk biztosítani, igény szerint a gyermekek részére.

Személyi feltételek

A személyi feltételek kialakítása a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) sz. NM rendelet és mellékletei alapján történik.

A Befogadó gyermekotthon munkakörei:

nevelő – gyermekotthon - vezetői feladatokkal megbízva

gyermekvédelmi ügyintéző

nevelő

gyermekvédelmi asszisztens

gyermekfelügyelő

pszichológus (félállásban).

A Befogadó Gyermekotthon vezetője

Feladata, hogy a gyermekotthon szakmai működését koordinálja, példát mutasson, mind a személyével, mind pedig a munkavégzés minőségével. Az otthonban folyó minden munkafolyamat felelőse, belső ellenőrzést végez. A jogszabálynak megfelelően tervezi és elkészíti az otthonban dolgozók munkaidő beosztását, az éves szabadság napokat időarányos kivétellel figyelemmel kíséri. A jelenléti íveket ellenőrzi és továbbítja a személyügyes kolléganő felé. Feladata a beutalt gyermek vonatkozásában az iskola kijelölése iránti kérelem megküldése, amennyiben a gyermek részére nem került gyermekvédelmi gyám kijelölésre. Kapcsolatban áll az aktuálisan kijelölt oktatási intézmények (igazgató, osztályfőnök, szaktanár) dolgozóival.

Részt vesz az intézmény központjában tartandó vezetői értekezleteken és esetmegbeszéléseken. Odafigyel, és előre jelzi a munkatársak egészségügyi alkalmassági könyvének lejáratási időpontját.

Felelős a gyermekek életkor szerinti, beutalás időpontjával időarányos, illetve engedély nélküli távollét esetén a havi zsebpénz időarányos összegének kifizetéséért. Vezeti a zsebpénznyilvántartást. Mivel mindenkinek joga van saját elgondolása szerint ezt az összeget felhasználni, nevelői javaslatot tesz a zsebpénz ésszerű felhasználására és a megtakarítás előnyeire. A Szakértői Bizottság részére pedagógiai véleményt készít a beutalást követő második hét elteltével, a Befogadó Gyermekotthonban tapasztaltak alapján, a nevelő és fejlesztőpedagógus kollégákkal együttműködve.

A GYVR rendszerben nyilvántartást vezet.

Gazdálkodási feladatok ellátása:

Havi ellátmány összegére igényt nyújt be a szabályzatban foglalt formanyomtatványon. Gondoskodik az ellátmány ésszerű felhasználásáról (zsebpénz, élelmiszer, ruha, tisztító-tisztálkodó szer, tanszer, gyógyszer stb.). A bankkártya használatára kizárólag a gyermekotthon – vezető jogosult, ezért jelen van minden alkalommal a bevásárlásoknál. A bevásárlások során kapott számlákat rögzíti a kötelező formanyomtatványokon, amivel heti egy alkalommal és az adott hónap végén elszámol az OGYSZ gazdasági ügyintézője felé.

Az otthonban elhelyezett gyermekek részére családi pótlékot igényel.

Munkáját a területi igazgató felügyelete és közvetlen irányítása alatt végzi. Távollétében a nevelő helyettesíti.

Nevelő

Felkészíti a kiskorúakat az új gyermek fogadására, tájékoztatja a házirendben foglaltakról, amit aláírásukkal igazolnak.

Gondoskodik az iskola által elvárt tanszerek beszerzéséről, elkészítéséről. Figyelemmel kíséri az iskolai előmenetelét, házi feladatok elkészítéséhez segítséget nyújt, segíti, ellenőrzi a következő tanítási napra történő felkészülést. Szükség szerint iskolai kíséretet biztosít. Éves programtervet, havonta foglalkozási tervet, hetente heti tervet készít. A hét utolsó napján heti jelentést készít, amit a gyermekotthon – vezető részére küld meg.

Felelős a szabadidő hasznos eltöltéséért, annak tervezéséért, szervezési feladataiért és lebonyolításáért. Az Otthon évszaknak és alkalomnak megfelelő dekorációjára fokozott figyelmet fordít. Házirend, napirend betartásának elősegítése, kulturált étkezés kialakításának elősegítése, testi és környezeti higiénés szabályokra való igény kialakításának elősegítése igen fontos feladata.

A Szakértői Bizottság részére pedagógiai véleményt készít a beutalást követő második hét elteltével, a Befogadó Gyermekotthonban tapasztaltak alapján, a gyermekotthon – vezető és a fejlesztőpedagógussal együttműködve. Biztosítja a gyermek személyes megjelenését a gyámhivatali tárgyaláson és szükség esetén kíséretet biztosít az egészségügyi, orvosi vizsgálatokra.

Távolléte esetén a gyermekvédelmi asszisztens helyettesíti.

Élelmezési feladatok: gyermekvédelmi asszisztens látja el.

Minden hónapban elkészíti a következő havi étlapot, hogy megkönnyítse a szükséges alapanyagok beszerzését. Az étlapok készítésébe bevonja a gyermekeket is. Heti egy alkalommal történik az élelmiszer alapanyagok beszerzése, a gyermekotthon – vezető jelenlétében.

Felelős a Befogadó Gyermekotthon élelmiszer-készletének dokumentációjáért, a hűtő- és fagyasztó szekrényekben történő szakszerű tárolásért, és azok tisztán tartásáért. Felelős a konyha, étkező és az élelmiszer raktár helyiségeinek leltáráért és az élelmiszer kiszabat pontos vezetéséért.

Ruházkodási feladatok: gyermekvédelmi asszisztens látja el.

Felelős a gyermek érkezését követően a hiányzó ruhadarabok beszerzéséért és a jogszabályban előírt kötelező, havi ruha ellátmány felhasználásáért. Mindig a gyermekekkel közösen történik a beszerzés, ügyelve arra, hogy mind minőségileg, mind pedig esztétikailag megfelelő ruházat kerüljön beszerzésre, életkornak, évszaknak és alkalomnak megfelelően. Felelős a ruharaktár készletéért, leltáráért.

Egészségügyi és elsősegély nyújtási feladatok: gyermekfelügyelő látja el.

Felelős az alapvető gyógyszer és vitamin készítmények megfelelő mennyiségének beszerzéséért, tárolásáért. A gyermekek, vényköteles gyógyszereit elzárva köteles tárolni a hatóanyag erősségétől függően jelölve (+, ++, +++). Elsősegélydoboz készletének ellenőrzése, lejárat dátumok ellenőrzése, a készlet pótlása kiemelt figyelmet igényel. A felhasználás nyomán követése érdekében az erre a célra kijelölt füzetben rögzíti, a dátumot, a gyermek nevét és a felhasznált gyógyszer nevét, mennyiségét. Havi rendszerességgel vezeti a menstruációs naplót. A gyógyszer leltárért felelős személy, aki a gyógyszer kartonra vezeti a gyógyszer számlaszámát és a megvásárolt készítmény nevét.

Tisztasági feladatok: gyermekfelügyelő látja el.

Figyelemmel kíséri a tisztítószeres biztonsági adatlapját, havi egy alkalommal a gyermekotthon – vezető jelenlétében pótolja a szükséges tisztító és tisztálkodó szereket.

Felelős a tisztítószer tárolásáért, tisztítószer tárolására kijelölt helyiség leltáráért.

Karbantartási, ház körüli, tűz- és munkavédelmi feladatok: gyermekvédelmi asszisztens látja el.

A gyermekek bevonásával elvégzi a ház körüli kisebb karbantartási feladatokat. Heti rendszerességgel, figyelemmel kíséri, és a táblázatba felvezeti a csoport energia-felhasználását. Felelős a kert, az udvar munkálataival kapcsolatos tevékenységek megszervezéséért, rendben tartásáért. Ismeri a tűz- és munkavédelmi előírásokat, jelzi, ha hibát, hiányosságot, mulasztást észlel.

Adminisztrációs feladatok: gyermekvédelmi ügyintéző feladata

Felelős a gyermekek iratanyagának kezeléséért, engedély nélküli távollét napjainak, gondozási napok nyilvántartásáért. A rendőrség által beszállításra kerülő gyermekek vonatkozásában ellátja az adminisztratív feladatokat (befogadás, távoztatás, gondozási hely tájékoztatása). Statisztikai feladatok ellátása, adatszolgáltatás és ennek folyamatos aktualizálása pontosságot és odafigyelést igényel a részéről. Szorosan együttműködik a gyermekotthon – vezetővel, különös tekintettel a gyermekotthon – vezető távollétének ideje alatt segíti a nevelőt a helyettesítési feladatainak ellátásában. Rendőrséggel kapcsolatot tart, körözés elrendelés kérelmének kiadása és visszavonása fontos feladata. Felnőtt havi étkezés összesítése, annak díjának összegyűjtése és postai úton történő rendezése. Felelős a Befogadó Gyermekotthon leltár és tárgyi eszköz változás nyilvántartásáért.

A Befogadó Gyermekotthon gyermekvédelmi asszisztensei és gyermekfelügyelői 40 órás, folyamatos munkarendben, az otthonvezető és a gyermekvédelmi ügyintéző heti 40 órás, a nevelő heti 40 órás (32 óra kötött) munkarendben végzi feladatát. A nevelő, a fennmaradó időben adminisztrációs munkát, szükség esetén helyettesítést végez.

Az adott műszakban dolgozó ellátja a munkaköri leírásnak és a beosztásának megfelelő teendőket. A munkaidő végén, a napi események írásban történő rögzítésén túl, szóban is köteles tájékoztatni kollégáját az adott műszakban történt eseményekről.

Fontos, hogy minden dolgozó a legjobb tudásának és képességének megfelelően végezze feladatát, segítve ezzel egymás munkáját. A szobák tisztaságára, esztétikus berendezésére nagy hangsúlyt fektetünk. Fontos számunkra, hogy a gyermek biztonságban és jól érezze magát ott, ahol az Ő kis magánszférája van.

Évente kötelező a foglalkozás-egészségügyi vizsgálat, igaz ez a hosszabb táppénz, szabadság után is. A dolgozók mentális egészségének megőrzése érdekében lehetőség szerint szakmai továbbképzéseken, egyéb fejlesztő tréningeken vesznek részt.

Tárgyi feltételek

A Befogadó Gyermekotthon jól felszerelt, a jogszabályban előírt berendezési tárgyak és felszerelések biztosítottak a gyermekek számára. Minden kiskorú rendelkezik egy saját intim szférával, zárható szekrénnel, heverővel, fali polccal. Az épület folyamatos felújítását, karbantartását központunk karbantartója és maguk a dolgozók végzik.

A gondozási és nevelési feladatok ellátásához igénybe vehetjük az intézményi gépkocsit, előre egyeztetett időponttal (gyermekek szállításához, esetmegbeszélésekre, felülvizsgálatokra, elhelyezési tárgyalásokra).

A füves és betonos udvar a szabadidős tevékenységek színtere. Lehetőséget biztosít nyársalásra, beszélgetésre, sportolásra.

Technikai eszközökkel való ellátottságunk megfelelő, rendelkezünk televízióval, lappal, asztali számítógéppel, mikrohullámú sütővel, mixerrel, darálóval, porszívóval, hűtőszekrénnel, vasalóval, automata mosógéppel, szárítógéppel, fagyasztó szekrénnel, fűnyíróval.

A működéshez szükséges engedélyek

A működés engedélyezésének feltételeit a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X.24.) Korm.rendelet tartalmazza.

Szervezeti és Működési Szabályzat

Alaprajz + tulajdoni lap (földhivatal által kiadott)

Alapító okirat

Szakmai program

Népegészségügyi engedély

Tűzoltósági engedély

Használatba vételi engedély

Házirend

A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A Befogadó Gyermekotthon általános céljai és feladatai

A Befogadó Gyermekotthon 12 fő részére biztosít otthont nyújtó ellátást, ennek szerinti összetétele heterogén. Ideiglenes hatállyal 12 éves kortól kerülnek elhelyezésre a kiskorúak, olykor előfordul, hogy fiatalabb gyermek is beutalásra kerül, aminek oka jellemzően az azonnali gondozási hely megváltoztatása.

Célunk, hogy a gyermek minél zökkenőmentesebb beilleszkedését elősegítsük, a kialakult sérelmeket enyhítsük, vérszerinti családi kapcsolatokat fenntartsuk, erősítsük az iskoláztatásuk során támogatást nyújtunk és a kötelességtudat kialakulásában segítsük a kiskorúakat. Ennek érdekében felkészítjük a csoportot az új gyermek érkezésére, fogadására. Tájékoztatást nyújtunk a gyermeki jogokról, kötelezettségekről, valamint a panaszjog lehetőségéről. A lelki problémák feldolgozásához lehetőséget teremtünk az egyéni és csoportos beszélgetésekre.

Nagy hangsúlyt fektetünk a pozitív énkép, önértékelés kialakítására.

Egészségügyi ellátás általános céljai és feladatai

gyermekorvosi vizsgálat

szükség esetén szűrővizsgálatok elvégzése (látás, hallás, tüdőszűrés, szemészet, nőgyógyászat, fogászat, vérkép),

elmaradt, vagy a kötelező védőoltások (hepatitis, fertőző agyhártyagyulladás, Covid-19, stb.) beadatása

egészségmegőrzés, prevenció (egészségkárosító szerek hatása)

egészségügyi, szexuális felvilágosítások

a speciális ellátásra szoruló gyermek esetében teljes körű ellátást biztosítunk (habilitáció, rehabilitáció, szocializáció, reszocializáció, stb.)

Az alapfeladatok megvalósításának elvei

Az otthonosság megteremtésének elve alapján arra törekszünk, hogy a berendezések és példamutatásunk által megteremtsük azokat a feltételeket, amelyek megfelelő mintául szolgálhatnak gyermekeinknek a jövőre nézve.

A közösségi támogatás által való nevelés elve szerint legyen egy vagy több követhető példa. Köztudott, hogy a helyes irányelvet követő gyermekek pozitív hatással vannak a közösségre. Így a nevelés sokkal eredményesebb, ezzel párhuzamban több idő marad a szabadidős tevékenységekre.

Az egyéni különbözőség figyelembevételének elve megszabja az együttélési alapszabályokat. Elfogadjuk az etnikai hovatartozásból adódó másságot, a testi és szellemi fogyatékoságot. Felkészítjük a gyerekeket arra, hogyan kezeljék a társaik másságát, illetve fogadják el saját különbözőségüket is, hogy később ne alakuljon ki az identitászavar, és ezzel a társadalmi beilleszkedés nehézsége.

A demokratizmus elve azért fontos, mert a közösen, az életkor és képességek figyelembevételével elvégzett munkák eredményessége minőségileg és mennyiségileg meghatározó, különösen, ha mindenkinek érvényre jut a véleménye, elképzelése. Az idősebb gyermekek ne nyomják el a náluknál kisebbeket, viselkedésük legyen példaértékű.

A nyitottság elvének lényege, hogy mindenki képes legyen bátran megnyílni és a problémákkal szembesülve, azokat megoldani, nem pedig másra áthárítani. Célszerű, ha mindegyik gyermek idővel tud egy olyan felnőttel kapcsolatot kialakítani, akivel bátran megbeszélheti legféltebb titkait, amit a felnőtt maximális bizalommal kezel.

Szolgáltatások, programok, tevékenységek bemutatása

A Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a gyermekvédelmi szakellátás kereteiben belül kell biztosítani az ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermekek otthon nyújtó ellátását, valamint a szakellátást más okból igénylő gyermekek teljes körű ellátását. Az otthonban elhelyezett gyermekek számára biztosítani kell az otthon nyújtó ellátás keretében a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkezését, ruházattal való ellátását, mentálhigiénés és egészségügyi ellátását, gondozását, lakhatását.

A gyermek ellátásának jogszabály által meghatározott tartalma:

Napi ötszöri, legalább egy alkalommal meleg étkezés

Szükség esetén az orvos előírásainak megfelelő étkezés

Ruházattal, textíliával való ellátás

Személyi higiéné biztosítása

Oktatás és a vele kapcsolatban felmerülő költségek biztosítása

Kulturális nevelés

Zsebpénz biztosítása

Kapcsolattartás elősegítése

Szükség esetén különleges és speciális ellátás

Különleges ellátás

Integráltan különleges ellátást biztosítunk az arra jogosult gyermekeink számára. Gondozásukat, mentális ellátásukat pszichológus bevonásával segítjük.

A pszichológus figyelemmel kíséri a gyermekek mentális fejlődését. Az otthonvezetővel megbeszéli azokat az eseteket, amelyeknél szükséges a pszichológus közreműködése. Részt vesz a csoportgyűléseken. Figyelemmel kíséri a gyermekek kommunikációs és indulati reakcióit, viselkedés kultúráját. Indokolt esetben indítványozza a gyermek pszichiátriai kezelését. A szakorvos javaslatait figyelembe véve foglalkozik a gyermekkel.

Személyiség harmonikus fejlődése, szükség esetén személyiségkorrekció

Az intézményünkbe elhelyezett gyermekek többsége traumatizált, érzelmileg elhanyagolt lelkiállapotban érkezik hozzánk.

A harmonikus, nyugodt körülmények megteremtésével segítjük, hogy a gyermekeink tovább ne sérüljenek, és az eddig kialakult traumáik visszafordíthatóvá váljanak. Célunk az, hogy mindenki a korának megfelelő személyiségfejlődés útján induljon meg. Feladatunk a gyermekekkel közösen elérni a végleges személyiségkorrekciót, ami lassú folyamat. A pszichés gondozás legáltalánosabb gyakorlati megjelenési formája a bánásmód. A gyermekekben nagyon erős a szeretetvágy, csak végtelen türelemmel, következetes példamutatással szabad közelíteni hozzájuk. Érzelmi támasz, figyelem hiányában az ellátással kapcsolatos bizonytalanság és félelem tölti be a gyermek tudatát. Ez agresszivitást, nyugtalanságot, ellenségességet, a szobatársak összeférhetlenségét válthatja ki.

Az „intézményi lét,” az állandóan mások által szabályozott és másoktól függő életforma már önmagában pszichés zavarokat okozhat. Ezen ártalmak megelőzése céljából a gyermekek

részére a lehetséges legnagyobb önállóságot kell biztosítani. A gyermekek személyes életterét, személyes holmiját tiszteletben kell tartani.

A kisközösség (szobatársak, barátok) az intézményen belül a családi támaszt, az otthon biztonságát képviseli, kellő irányítással az elmaradt vagy hiányos nevelést pótolja, segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakítását.

A személyiség korrekciója mindig szakember irányításával végzett feladat, hiszen a megfelelő gyógyulás csak így érhető el. Ami továbbra is komoly problémát okoz, hogy többségében sajnos csak esetkezeléseket tudunk végezni, mert a traumát kiváltó család ebbe nagyon ritkán vonható be. Ehhez a munkához nyújt segítséget a Nevelési Tanácsadó, pszichiátria, szenvedélybeteg szolgálat szakemberei stb.

Oktatás

Más-más segítséget kíván a normál, mást az eltérő képességű gyermek (differenciált fejlesztés, felzárkóztatás, korrekció, korrepetálás, egyéni segítségnyújtás, tehetséggondozás stb.).

Nem csak általános oktatási intézménybe járnak gyermekeink, hanem középfokú oktatási intézményekbe is. Az általános iskolai tanulmányokat folytató diákjaink és a középiskolások helyben, vagy akár vidéken folytatják tanulmányaikat. A speciális igényű gyermekek szintén helyben tanulnak.

A gyermekek felzárkóztatásában a nevelő vesz részt, heti 16 órában pedig fejlesztőpedagógus nyújt segítséget az otthon lakóinak

A tanköteles korú gyermekek esetében a Tankerület által kijelölt oktatási intézménybe a gyermekvédelmi gyám jár el a beiratkozás során.

Általános iskolás gyermekeknél a megfelelő tanulási módszer kialakítása az elsődleges cél. Nagy hangsúlyt fektetünk a szövegértés fejlesztésére, olvasás után kérdésekre adott válaszok, vagy meseillusztráció készítésének módszerével, vagy akár beszélgetés formájában is. Logikus gondolkodás fejlesztése is hangsúlyt kap. Természetesen ezeket párhuzamosan a házi feladatok elkészítésével végezzük. Tér-, időben való tájékozódás fejlesztése. Gyakorlás, felzárkóztatás.

Szabadidő hasznos eltöltése:

Célunk, hogy a fiatalok megtanulják, fontos az ember fizikai, lelki és szellemi erejének megújítása. A szabadidő hasznos eltöltésére meg kell tanítani a gyermekeket, ami segít a fáradtság, érzelmi megterhelések és kimerülések esetén. Támogatni kell a gyerekeket, hogy életkori sajátosságaiknak, érdeklődésüknek megfelelő mindennapos elfoglaltságot keressenek

maguknak. Hetente tervezünk és valósítunk meg kirándulásokat, szórakoztató, a mindennapi életből való kiszakadás élményét nyújtó programokat.

Városunk programjaiban rendszeresen részt veszünk.

Iskolák programjai

Minden iskolának van külön szabadidős programajánlata tanulóik számára. A különböző szakkörök és sportolási lehetőségek közül a Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek érdeklődési körüknek megfelelően vehetnek részt a sport- foci, a zeneoktatás, az énekkar, az asztalitenisz, a kézműves, az informatikai és sok más iskolai foglalkozáson. Emellett vannak időközönkénti programok is, mint a Farsangi-bál, az oktatási intézmények névadónapjai, iskolai tanulmányi kirándulások, nyári táborozások, diák napok.

Manuális tevékenységek a szabadidő hasznos eltöltése jegyében

A kézműves foglalkozásokat előre tervezzük, hogy legyen idő az előkészületre, és foglalkozási tervekben rögzítjük. A gyermekotthonunkban, az éppen aktuálisan közelgő ünnep jegyében, a szobák, a közösségi terek dekorációi a gyermekek aktív közreműködésével készülnek el. A különböző technikák alkalmazására törekszünk, mint a só-gyurmázás, foltvarrás, hímzések, kötés-horgolás, origami, gipszképek készítése, rajzolás, festés stb.

A gyermekek számára biztosított számítógép lehetőséget nyújt arra, hogy elsajátíthassák annak szakszerű használatát. A hétvégén van lehetőségünk az udvaron nyársalni, edzeni, túrázni, társasjátékozni, filmet nézni a kötetlen szabadidőben. Minden alkalommal a gyerekekkel közösen választjuk ki a programot.

Otthonunk programjai

Tekintettel arra, hogy a Befogadó Gyermekotthonban rövid időt töltenek a gyermekek, ezért a szabadidős programok leginkább Eger és környékére korlátozódnak.

Dokumentáció

A gyermekek védelmét biztosító feladat- és hatáskörben az 1997. évi XXXI. Gyermekvédelmi törvény 135-136.§-ban felsorolt adatkörökben a Befogadó Gyermekotthon személyes adatokat kezelhet és továbbíthat a személyes adatok védelmét biztosítva. Az adatok kezelését „Az információs önrendelkezési jogról és a információs szabadságról” szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezései és a 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet „A gyámhatóságok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról” alapján végezzük. A dokumentumokat zárt szekrényben tároljuk.

A Befogadó Gyermekotthonban vezetett dokumentumok

Eseménynapló: tartalmazza a napi eseményeket, szabadidős tevékenységeket, csoport életéről készült napi beszámolót, továbbá a rendkívüli események részletes leírását (baleset, szökés stb.)

Fejlesztési lapok: (tanév közben) a napi programokat, a foglalkozásokat, hiányzásokat, gyermekek adatait tartalmazza, vezetését a nevelő végzi

Kapcsolattartási napló: tartalmazza a beutalt gyermekek hozzátartozói látogatásának idejét, észrevételeinket, a látogatás alkalmával tapasztaltakat.

Gyermekek személyes anyagát tartalmazó dosszié.

Zsebpénz-nyilvántartás: vezetését az otthonvezető végzi.

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Együttműködés, kapcsolattartás a gyermekek hozzátartozóival, iskolájával, gyakorlati helyével, az érdekekben eljáró más intézménnyel

A gyermekeinknek joguk van családjukkal és hozzátartozóikkal kapcsolatot tartani, amennyiben erről a beutaló határozat másképp nem rendelkezik. Folyamatos kapcsolattartás, levelezés, telefonálás, elektronikus kapcsolattartás és csomagküldés.

Az iskolákkal való kapcsolattartás folyamatos, ami nem csak abban nyilvánul meg, hogy szülői értekezleten és fogadóórán veszünk részt, hanem probléma esetén azonnal személyes

kapcsolatot veszünk fel. Ebből a feladatból minden dolgozó kiveszi a részét, mert a szülői értekezletek nagyobb része ugyanarra az időpontra esik.

A gyermek érdekében eljáró más intézményekkel (gyámhivatalok, rendőrség, bíróság, kórház, pártfogó felügyelet, szakszolgálat, gyermekjóléti központ, stb.) való kapcsolattartást az otthonvezető és a nevelő végzi, ami szerteágazó feladat. Előfordulnak olyan esetek is, amikor szükséges eseti gyám kirendelése, melyet az illetékes gyámhivataltól kér az intézmény. Olyan alkalom is előfordul, hogy a gyermek érdeke megkívánja a gyermekjogi képviselő segítségét.

Vállalatokkal, magánszemélyekkel tartjuk a kapcsolatot, akik különböző események kapcsán szponzorálják az otthonunkat.

A feladatellátás szakmai tartalma

A gyermekekkel kapcsolatos teendők főbb módszerei

Folyamatos tájékoztatás, ismeretnyújtás

A gyermekeknek és fiataloknak joguk van ahhoz, hogy minden őket érintő kérdésben informálva legyenek, hiszen az ő életükről van szó. Az ismeretnyújtásnak is megfelelőnek kell lennie, mert semmiben sem lehetnek hátrányosabb helyzetben, mint a családban növekvő társaik.

Egyéni és csoportos megbeszélések

Mindkettőnek nagy jelentősége van. Az egyéni megbeszélések segítenek a nevelésben és a lelki egyensúly fenntartásában. A csoportmegbeszélések rávilágíthatnak pozitív és negatív cselekedetekre, melyek példaértékűvé válhatnak. Egyik megbeszélés sincs időhöz kötve, amikor az igény erre felmerül, azonnal megtaláljuk a módját annak, hogy ezt végrehajtsuk. A megbeszélés, az értékelés nyújtotta visszacsatolásra mindenkinek szüksége van.

Hatékony konfliktuskezelés

A konfliktuskezelés nagyon fontos a Befogadó Gyermekotthon életében, hiszen különböző korú és személyiségű gyermekek együttéléséről van szó. A súrlódási felület nagy és többrétű, a hatékony konfliktuskezelés teszi zökkenőmentesebbé a napokat. Itt kiemelkedő a gyermekotthont vezető személyisége, empatisz képessége, toleranciája, frusztrálhatósági szintjének határa, szeretetteljes, elfogadó magatartása, szakmaszeretete, egészséges humorérzéke, demokratikus irányítása. A kompromisszumok keresése mindenki számára elfogadható megoldást jelenthet hosszú távon. A konfliktusok hatékony, és azonnali kezelése az otthon életét éppen annyira megkönnyíti, mint magát a napi életet. Az esetkezelő szolgáltatásaink segítséget nyújtanak az egyes események feldolgozásában. Fontos az elfogadó, biztonságot sugárzó beszélgetés, hogy közeledésünk hiteles, elfogadó, nyitott, toleráns és

empatikus legyen. Érezzék, hogy a közösen kijelölt szabályok nem korlátozni akarnak, hanem védeni, biztonságot nyújtani. Biztosítjuk arról, hogy problémáihoz segítséget keresünk, a jövőjét közösen tervezzük meg a céljai és érdekei alapján.

Az Otthonban igénybe vett és alkalmazott személyiség korrekciós módszerek

Anyagi, érzelmi, erkölcsi biztonság megteremtése

Minden gyermekünknek szüksége van a teljes biztonság érzésének átélésére, mely alapvető joga minden embernek.

Az intézményi lét a másoktól függő életforma már önmagában is pszichés zavarokat okozhat. Ezen ártalmak megelőzése céljából a gyermekek részére a lehetséges legnagyobb önállóságot kell biztosítani. A gyermekek személyes életterét maximálisan tiszteletben kell tartani. A napirendet is úgy kell szervezni, hogy legyen naponta 1-2 óra, amit teljesen sajátjuknak érezhetnek, amivel maguk rendelkezhetnek.

A pszichés gondozás legáltalánosabb gyakorlati megjelenési formája a bánásmód. A gyermekekben igen erős a szeretetvágy, csak végtelen türelemmel, következetes példamutatással szabad közelíteni hozzájuk. Érzelmi támasz, értő figyelem hiányában az ellátással kapcsolatos bizonytalanság és félelem tölti be a gyermek tudatát. Ez pedig agresszivitást, nyugtalanságot, ellenségességet válthat ki.

Az egyik alapvető társas-lélektani folyamat annak észlelése, hogyan hatunk a többi emberre, és a törekvés, hogy ez a hatás minél előnyösebb legyen. A gyermek e folyamat felismerésére nem mindig képes, vagy fenntartásával nem mindig törődik. Ennek következtében a kommunikációs készsége tovább gyengülhet, a közösségi beilleszkedés nehezebbé válhat. A gondoskodás, a testápolás nem csupán ellátási, hanem nevelési feladat is.

A nevelés, mint feladat nem különül el a gondozás egészétől, hanem a napi tanulás, sport, játék, kulturális programok, - tehát az ellátás főként a közös programok keretein belül jelenik meg. A kisközösség (általában szobatársak, barátok) az intézményen belül a családi támaszt, az otthon biztonságát képviseli, így kellő irányítással az elmaradt, vagy hiányos nevelést pótolja, segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakítását. Az érzelmi miliő megteremtésében, kialakításában a gondozónak, pedagógusnak, nevelőnek jelentős szerepe van, de személyük nem pótolhatja a társak megértő, segítő szeretetét.

A nevelés nem merülhet ki a gondozás, foglalkoztatás globális megszervezésében, a társadalmi-érintkezési, viselkedési szabályok ismeretében, vagy az erről való rendszeres beszélgetésben. A gondozottak napi tevékenységét úgy kell szervezni, hogy a kulturált viselkedést, erkölcsi szabályokat gyakorolhassák, életük részévé váljon. Fontos, hogy a gyermek napjait ne érezze unalmasnak, hiábavalónak. Ennek érdekében ösztönözni kell, hogy önmagukat ellássák, tevékenykedjenek a ház körül, igazán otthon érezzék magukat. A gondozó-nevelő személyek

feladata annak biztosítása, hogy minden bekerült gyermek az általános állapotának, képességeinek aktuálisan megfelelő, legmagasabb szintű lehetőségek közül választhasson, és valóban válasszon is magának elfoglaltságot. Az együtt töltött idő, a közösségben kialakult, kialakított szokásrendszer, a jó és rossz emlékek hosszú távon meghatározók a gyermek számára.

Következetes, a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodó napirend betartása

A következetesség nagymértékben segít abban, hogy egy gyermek személyiségébe beépüljenek azok a cselekvések, melyeket szokássá szeretnénk alakítani. Ezt úgy valósítjuk meg, hogy mindenki egyformán várja el a munkavégzést, mind mennyiségében, mind, pedig minőségében (ilyenek, pl.: a személyes környezetének igényessége, személyes higiénés elvárások, tanuláshoz és munkához való viszonya stb.). Ezek mindenképpen a gyermek korához és személyes szükségleteihez kell, hogy igazodjanak. Mást lehet elvárni egy kisebb gyermektől, mint egy serdültől.

Társas kapcsolatok kiépítése, helyes szokások kialakítása, begyakoroltatása

Minden ember társas lény, ezért igénye, szüksége van különböző kapcsolatokra, kapcsolatrendszerekre. Emellett törekszünk arra, hogy lehetőség szerint több délutáni szakkörön és sportos foglalkozáson vegyenek rész.

Motivációs szint emelése

A helyes szokások begyakorlásokkal, pozitív megerősítésekkel alakulnak ki. Ehhez nagymértékben hozzájárul a példa adása is. Bármilyen cselekvés motivációja belső késztetés eredménye. A pozitív élmények erősítése, dicséretnek egy-egy helyes cselekedetnél, segítik a motivációs szint emelését.

Pozitív példaadás a nagyobb társak és a felnőttek részéről

A minta nagyon fontos dolog, főleg kisebb korban. A gyerekek sokszor a metakommunikációs jelekre érzékenyebben reagálnak, mint a kimondott szavakra. A pozitív példaadás több

mindenre vonatkozik. Ilyenek a megjelenés, a viselkedés, beszédstílus, emberi kapcsolatok, problémamegoldó képesség, türelem, munkához való hozzáállás stb.

Egyéni és csoport foglalkozás (pszichológus és pszichiáter)

Az egyéni foglalkozásokra hetente van lehetőség pszichológus szakember segítségével, aki ilyenkor minden gyermekkel személyesen tud foglalkozni. Szükség esetén gyermekpszichiáter bevonása is megoldható a felmerült probléma megoldása esetén.

Pozitív énkép kialakítása, helyes önismeretre való törekvés, és önbizalom erősítés

Mindhárom nagyon fontos az ember életében. Az, aki pozitívan látja önmagát, helyesen ítél meg másokat is, nem küzd alulértékeléssel, könnyebben veszi az élet kihívásait, és nem omlik össze, ha akadályokba ütközik. Így minden gyermeknél erősítjük azokat a dolgokat, amiben jók, helyzetértékeléseknél mindig a pozitívumokat hangsúlyozzuk. Szituációs játékokkal színesítjük ezeket. Az önbizalmukat úgy tudjuk erősíteni, ha mi magunk bizalommal fordulunk feléjük, nem kételkedünk szavukban, ígéreteikben, hibáikat nem emlegetjük fel, hanem a szép dolgokat, kellemes érzéseket elevenítjük fel helyette. A havonta sorra kerülő csoportüléseinken célzottan irányított beszélgetés formájában elmondják érzéseinket, hangulataikat, elvárásaikat, félelmeiket. Igyekszünk gyakori pozitív megerősítést adni, erre helyezni a fő hangsúlyt. Azokat a területeket igyekszünk fejleszteni, ahol sikerek érhetők el nagyon rövid időn belül, mert ez kihat más területekre is. Problémáknál mindig hajlunk a kompromisszumokra. A pedagógus szerepet mindig az adott helyzethez igazítjuk (oktató, segítő, bizalmi, vitapartneri), de semmi esetre sem haverkodó és nem fölényeskedő.

Frusztrációs és tolerancia szint emelése

Ezt is csak fokozatosan, egyre nagyobb terheléssel lehet elérni. Mindig egy parányival többet várni el bizonyos dolgok teljesítésénél. Előfordul, hogy néha abba a hibába esünk, hogy keveselljük a változás mértékét, de ekkor segít a részletes elemzés. Eredményeket soha nem rövidtávon lehet lemérni, ilyen csak hosszú távú célkitűzésekkel tudunk érdemben értékelni.

Konfliktuskezelés módozatainak elsajátítása

Ennek elsajátítását is csak mintaadással tudják megtanulni a gyermekeink. Azzal, hogy figyelik és tapasztalják, hogy mi magunk hogyan rendezünk le bizonyos konfliktusokat, hogy ezek a szituációk mennyire indulatosak vagy visszafogottak, mennyire őszinték és kompromisszumkeresők.

Identitásuk elfogadtatása

Fontos, hogy különösebb hangsúlyozás nélkül elfogadtassuk mindenkivel a másságát, és ezt ő természetesnek is vegye. A lényeg az, hogy minden ember egyforma jogokkal bír, és csak saját magától függ, hogy mit hoz ki magából. Se hátránya, se előnye nem lehet abból senkinek, hogy mikor és hova született.

Erről beszélgetni kell velük, meg kell ismertetni a gyermekekkel a kulturális hagyományait, kiemelni a pozitív ismérveket, szokásokat.

A tanulást segítő módszerek

Kis lépésekben való haladás

Differenciált fejlesztés

Felzárkóztatás

Tantárgyi korrekció

Korrepetálás

Egyéni segítségnyújtás

Tehetséggondozás

Mindegyik módszert alkalmazzuk szinte minden beutalt gyermekünkönél.

Az alacsony szociokulturális háttérű, tehetséges gyermekek felismerése, fejlesztése fontos cél, mellyel az előnyös tulajdonságaikon keresztül hátrányaik csökkentésének lehetőségeit megalapozhatjuk.

Étkeztetés

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerjék, és a mindennapokban alkalmazzák az étkezési kultúra szabályait.

A nevelő, az élelmezésért felelős dolgozó és a gyermekek közösen írják meg a heti étlapot úgy, hogy figyelembe veszik a gyermekek életkorát, az egy főre jutó normát, az étkezéssel felmerült költségek kalkulációját, a tárolási feltételeket, és az ott élők kedvenceit is beépítik az étrendbe. A változatos étrend biztosítja a szervezet vitamin- és ásványianyag-szükségletét. Minderre azért figyelünk oda, mert a táplálkozás alapvető feladata a szervezet tökéletes működtetése. A folyadék pótlását is figyelemmel kísérjük. Az egészségi állapotuk miatt speciális élelmezésre utalt gyermekek ellátását is biztosítjuk szükség esetén, orvosi szakvélemény alapján. A gyermekek az ebédlőben étkeznek. Mindig terített asztalnál fogyasztják el az ételt, mellyel az étkezési kultúrát is elsajátítják.

A gyermekotthon-vezető az előre elkészített étlapokat ellenőrzi, hogy megfelelnek-e a jogszabályban előírtaknak.

A Befogadó Gyermekotthon mindennapi életének megszervezése

Az Otthon életét úgy szerveztük meg, hogy a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni szükségleteihez igazodjon, emellett az otthonosság jegyében igyekszünk állandóságot és biztonságot nyújtó légkör megteremtésére.

Nyugalmat ezek megalapozásával, a gyermek és felnőttek közös munkájával érjük el.

Napirend

Az Otthonban a gyermekek napirendjének összeállításakor figyelembe vettük az életkori sajátosságokat. A napirend tükrözi az elhelyezett gyermekek egyéni szükségleteit. A napirendet a mindenki számára elérhető Házirend tartalmazza.

Házirend

Az 1997. évi XXXI. törvény alapján készült el a Házirend. Elkészítésénél figyelembe vettük a családi nevelést, a gyerekek jogait és kötelességeit. A Házirend a gyerekek magatartását, tanulmányi és önkiszolgáló munkáját és egyéb tevékenységét öleli át. Fontosnak tartottuk a társadalom által elfogadott erkölcsi normákat, a fokozatosság, a folyamatosság és a következetesség elvének alkalmazását. A pozitív viselkedést megerősítő jutalmazást, ugyanakkor a kötelesség elmulasztását, negatív viselkedés esetén egyénre szabott büntetést is.

A Házirend részét képezi a napirend, mely a gyermekotthoni tapasztalatok alapján kialakított napi rendszeres tevékenységeit tartalmazza időrendben.

A Házirend biztosítja a gyermekek kapcsolattartását, a törvényben előírt szolgáltatásokat.

Az Otthongyűlést tartunk, ahol a gyerekek lehetőséget kapnak, hogy véleményüket kinyilvánítsák a számukra nyújtott ellátásról, nevelésről, illetve az őket érintő ügyekről. Emellett gyakran téma a csoport megbeszéléseken egy-egy erkölcsi norma megismerése. Gyermekeink problémáikkal fordulhatnak nevelőikhez, illetve az intézmény vezetőjéhez, és az érdekképviseleti fórumhoz, gyermekvédelmi gyámhoz, gyermekjogi képviselőhöz.

A Házirendet megismertetjük a gyermekekkel. Az Otthonban jól látható helyen került kihelyezésre.

Takarítási rend

A gyermekek részt vesznek a szobák és közös helyiségek takarításában. A „takarítási rend” szabályozza, hogy ki melyik helyiség tisztántartásáért felelős. A beosztás hetente változik, melyet a gyermekekkel közösen beszélünk meg. Minden nap kötelességük a gyermekeknek a saját ágyneműjük elrakása, szobájuk kitakarítása, rendben hagyása.

Önkiszolgáló tevékenységek

Az önkiszolgálásnál szintén az életkor és a képességek szerint vesznek részt gyermekeink a Befogadó Gyermekotthon életében.

Ágyazás: 6 éves kortól segítséggel vagy önállóan, napi rendszerességgel, nevelő ellenőrzése mellett történik.

Ágyneműcsere: kéthetente történik, melyet a gyermek végez gyermekfelügyelő felügyeletével.

Ablaktisztítás, függönymosás: időjárás függvénye, valamint szükség esetén a gyermekek bevonásával történik.

Rendrakás: napi rendszerességgel, alaposággal a gyermek a maga környezetét, személyes dolgait teszi rendbe.

Szobák takarítása: A heti takarítási rendnek megfelelően történik. A hétfégi nagytakarításban minden gyermek aktívan részt vesz.

Takarítás: Szintén a heti takarítási rendnek megfelelően történik az egyéb helyiségek (folyosók, közös helyiségek, nappali, fürdő, WC, konyha) takarítása. 12 éves korig segítséggel, 12 éves kortól önállóan végzik. Állandó felnőtt ellenőrzése mellett használhatják ezeket a szereket. A dugulás-elhárítás céljából használt vízköoldót, és fertőtlenítéshez használt mérgező anyagokat csak a felnőtt kezeli. A vegyszereket, mérgező anyagokat gyerekektől elzárt helyen tartjuk.

Az Otthon környezetének rendbetétele, takarítása, szintén minden gyermek feladata.

Csoportgazdálkodás: Az Otthon a havi ellátmányából önállóan gazdálkodik (kivéve a rezsiköltséget).

A gazdálkodási tevékenységbe, tervezésbe a gondozottakat is bevonja az erre kijelölt nevelő, hogy alkalmassá váljanak majd saját háztartásuk vezetésére is.

A közösen végzett tevékenységeink

Hetente történik a nagybevásárlás.

A havi ellátmány beosztását rendszerezzük, minden várható és körülbelüli költséget levonva megtervezzük, hogy mennyi jut, mennyit költhetünk.

Megtanítjuk a gondozottaknak az energiák takarékos használatát. Legyenek tisztában az Otthon rezsiköltségeivel is (víz, villany, gáz, telefon, hulladékszállítás, kábel-tv díj).

A gazdálkodásért elsősorban a gyermekotthon - vezető a felelős.

Ruházat karbantartása –vásárlása

A ruhavásárlás alapja a 1997. évi XXXI. Törvény (Gyvt.), illetve a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet. A vásárlások során a gyermekek igényét, ízlését figyelembe vesszük!

Felnőtt segítségével közösen vásárolják ruházatukat gyermekeink. Törekszünk a jobb minőségű ruhák megvásárlására.

A ruházat karbantartása, varrása, átalakítása, gondozása (vasalás) közös tevékenység, melybe a gyermekeket - életkorukat figyelembe véve a fokozatosság elve alapján – vonjuk be. A ruházat mosását felnőtt végzi (nagyobb ruhák, ágyneműk). A gyerekek aktívan részt vesznek a ruházat színek szerinti szétválogatásában, a mosószer adagolásában.

Mindennapi mosás keretében a fehérnemű mosása gyermekeink feladata.

A gyermekek szekrényében mindig az évszaknak megfelelő ruházat van elhelyezve. A többi ruhát ruharaktárban tároljuk.

A személyi higiéné biztosítása

A személyi higiéné fontosságára a kezdetektől tudatosan neveljük a gyermekeinket. Az ehhez szükséges tisztálkodási szerekről és textíliákról az Otthon gondoskodik. A gyermekotthonban három fürdőszoba található, ahol a gyermekek a napi tisztálkodást végzik. A szokásrendnek megfelelően, egymást követően történik a tisztálkodás. A fiúk és a lányok közös fürdőszobát, külön WC-t használnak a higiénés szempontok figyelembevételével.

Magántulajdon védelme

Az intézmény minden gondozott gyermek számára biztosít szekrényt, ahol személyes tulajdonú tárgyakat, ruházatukat tárolják. Az értékesebb /kisebb/ tárgyakat az otthon trezorjában helyezhetik el a gyerekek. A nagyobb értékeket értéknnyilvántartás nyomtatványon rögzítjük és a irodai helyiségében, zárható szekrényben tároljuk, amíg a kiskorú a Befogadó Gyermekotthonban tartózkodik. Felhívjuk a gyermekek figyelmét az egymás értékeinek tiszteletben tartására.

A fegyelmezés eszköztársere

Szóbeli figyelmeztetésben részesül az, aki megszegi a házirendet, ha más személyes tárgyait annak tudta nélkül eltulajdonítja, de még nem értékesítette, így vissza tudja szolgáltatni eredeti gazdájának.

Szándékos rongálás, lopás (ruhák, intézményi eszközök és nagyobb összegű saját tulajdon) bizonyítása esetén a kár összegét megtéríti.

Kedvezmények megvonása: a szabadidő otthonon kívüli eltöltésének csökkentését, esetleg elvonását vonja maga után az, ha valaki nem a megbeszélrt időben és helyre távozott kimenője alatt, illetve nem érkezik haza időben, távolléte idején nem megfelelő magatartást tanúsított.

Fegyelmezést von maga után a következő magatartási szabályok megszegése (első esetben a vétek súlyosságát tekintve figyelmeztetés vagy megrovás, további esetekben kedvezmény megvonása):

engedély nélküli eltávozás,

alkoholfogyasztás,

magántulajdon megsértése,

kiszabott feladat el nem végzése,

tiszteletlen beszéd társakkal, és felnőttekkel szemben,

tankötelezettség elkerülése,

a környezet rongálása,
bántalmazás.

Látogatók fogadása

A kapcsolattartás formáját, módját, idejét mindenkor a gyámhivatali határozat rögzíti. A találkozások helye a tetőtérben található előtér, ahol módjuk adódik a zavartalan beszélgetésre, együttlétre. Lehetőségük van a családtagoknak arra, hogy felkeressék személyesen, vagy telefonon a gyermeket, ha problémájuk adódik, illetve segítséget kérhetnek.

Engedély nélküli távozás

Az engedély nélküli távozás esetén szükséges tennivalókat, dokumentációs és bejelentési kötelezettségeket az intézmény szökési protokollja részletesen taglalja.

Amennyiben a gyermek iskolából, az engedélyezett távollétról nem tér vissza időben, vagy engedély nélkül távozik az intézményből, a szolgálatban lévő dolgozó kísérletet tesz a gyermek felkutatására. A 14 éven aluli gyermek, a fogyatékos kiskorú, vagy ha nem jellemző rá az engedély nélküli eltávozás távolmaradását a Rendőrség felé telefonon és írásban is azonnal jelenteni kell.

Ha a gyermek 14 év fölötti és 24 órán belül nem tér vissza, telefonon és írásban bejelentést tesz a rendőrségen a gyermek eltűnése miatt. Személy- és ruházatileírást ad a gyermekről, illetve jelenti esetleges azonosításra alkalmas különleges ismertető jeleit. A gyermekvédelmi gyámot azonnal értesíteni kell.

A gyermek eltűnésének részletes körülményeit az eseménynaplóba azonnal bejegyezzük, beleértve a felkutatására tett kísérlet leírását is.

Az írásban elrendelt körözéshez csatolni kell a gyermekről készült fotót. A körözésben fel kell tüntetni a gyermek személyleírását, meg kell jelölni a gyermek feltételezett tartózkodási helyét, szülei lakcímén kívül más ismert, vélhető feltalálási helyeket is.

Amikor a gyermek visszatér a Befogadó Gyermekotthonba (rendőrség által, vagy önként), nyilatkoztatni kell a gyermeket arról, hogy szökése alatt hol és kinél tartózkodott, követett-e el bűncselekményt, követett-e el ellene bárki bűncselekményt, miből tartotta fenn magát, nyilatkozik esetleges sérüléseinek okáról, mi volt az eltűnésének oka. A nyilatkozatot az

otthonvezető írásban dokumentálja, és a gyermekkel is aláírattja, amit a gyermekvédelmi gyám részére továbbít.

A gyermek visszatérését vagy megtalálását követően, visszavonásra kerül a körözés. A gyermekvédelmi gyámot azonnal értesíteni kell.

Az engedély nélküli távollét idejét a gondozási napok nyilvántartása táblázatában a gyermekvédelmi ügyintéző jegyzi.

Patronálás, szponzorálás

Egyre több támogatást kapnak a gondozásunkban lévő gyermekek. A társadalmi felelősségvállalás erősödik, a hátrányos helyzetű gyermekek felé fordulva egyre több vállalkozás, közös kezdeményezés megkeresését, adományozását fogadhatjuk.

Leginkább a karácsonyi időszak az, ami a támogató kedvet megindítja, és emlékezetesebbé teszi az ünnepet. A jövőbeni tervünk, hogy további támogatókat keresünk fel, és a régiakkal továbbra is ápoljuk a kapcsolatot.

Elbocsátás az Otthonból

Ha a gyermek elhelyezése megszűnik, a megszűnés okától függetlenül felkészítjük gyermekeinket az Otthontól történő elszakadásra, a családba történő visszatérésre, leendő gondozási helyre történő beilleszkedésre.

A csoport felkészítése a távozásra

Az eltávozó gyerek mindenképpen gyökeres változáson megy keresztül, élethelyzete megváltozik, de az Otthonban maradókat is fel kell készíteni társuk távozására. Ne érje őket az elbocsátás váratlanul, hanem őket is segíteni kell, hogy fel tudják dolgozni a bekövetkező eseményt. Az elválás vegyes érzelmeket kelt az itt maradókban, van, aki irigykedik, van, aki szomorkodik, hogy el kell válnia egy kedves ismerőstől, barátától.

A levelezés és a telefonálás lehetősége is segíti az elválás folyamatosságát. Közös ebéddel, közös fotóval, apró ajándékkal köszönünk el a gyermektől.

Az ellátás igénybevételének módja

A Gyvt. 33. §. alapján, az intézmény tájékoztatja az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- a kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről,
- az érték - és vagyon megőrzés módjáról,
- a házirendről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
- a jogairól, és az érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról.

A törvényes képviselő a tájékoztatásról írásban nyilatkozik.

Az elhelyezés és befogadás kötelezettségei, a gyermekek integrálása

Törekszünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az ideiglenes beutalás ideje alatt. Az elmaradt vizsgálatokra, szükséges kontroll vizsgálatokra elkísérjük a gyermeket. Felvesszük a kapcsolatot a gyermek eddigi kezelőorvosaival, illetve teljes körű orvosi vizsgálaton esik át minden gyermek az Otthon gyermekorvosa által.

Az ideiglenes gondozási helyről való távozás esetén a gyermek visszakerülhet a családjába, vagy nevelésbe vétele esetén, végleges gondozási helyre kerül, gyermekotthonba, nevelőszülőhöz, esetleg nagykorúvá válik. Minden esetben átadjuk a gyermek iratait, írásban rögzítjük nevelési tanácsainkat, illetve jelezzük az esetlegesen hátralévő vizsgálatok idejét, helyét.

A befogadás kötelezettségei

A befogadó nyilatkozat (4. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez: Értesítés a szakellátásban ellátottakról – Befogadás c. dokumentum) megküldése az illetékes

gyámhivatalnak, a vérszerinti szülőnek, gyermekvédelmi gyámnak és a gyermek állandó lakcíme szerint illetékes Gyermekjóléti Központnak (szükség esetén a pártfogónak is).

Az otthon lakóit – lehetőség szerint - felkészítjük az új társ érkezésére.

Tárgyi feltételek megteremtése: minden újonnan érkező gyermeknek biztosítjuk a törvényben meghatározott tárgyi feltételeket (zárható szekrény és íróasztal, intim szférájának megteremtéséhez a személyes élettér, tanulmányai folytatásához a szükséges eszközök, megfelelő induló ruhatár).

Jogok és kötelességek ismertetése (a szülővel is). Nagyon fontos mindenkinek tisztában lenni a jogaival és kötelességeivel, hiszen csak így tudják, hogy milyen lehetőségeik vannak bizonyos helyzetekben.

Emellett a házirendet is ismertetjük, hiszen ez tartalmazza a napi életvitelhez szükséges alapismereteket.

Leendő iskola felkeresése: gyermekvédelmi gyám személyesen keresi fel a leendő osztályfőnököt, hogy informálhassuk valamelyest a gyermek előéletéről, a tudomásunkra jutott nehézségeiről. Külön megkérjük a pedagógus kollégát az odafigyelésre és a felmerülő problémák azonnali értesítésére, hogy időben és hatékonyan tudjunk együttműködni a gyermek érdekében, közösen. Természetesen a titoktartási kötelezettség rájuk is vonatkozik.

Ismertetjük a segítő szolgáltatásokat: melyek a lelki segélyszolgálatok és elérhetőségeik, az intézményi pszichológus elérhetősége.

Alapfeladataink megvalósításának főbb módszerei

A nyílt és őszinte, biztonságos légkör megteremtése. Az új élethelyzet nehéz számukra, hiszen mindegyikőjük szereti a vér szerinti családját, és oda vágyik, még ha tudja is, hogy az nem megfelelő számára. Ez az ambivalens érzés sok probléma forrása. Ekkor kell az elfogadó, szeretetteljes légkör, ami nyílt, őszinte és újra biztonságérzettel tölti el a gyermekeket.

Anyagi és erkölcsi biztonság nyújtása. Az anyagi biztonság teljesen adott az ellátási formából adódóan. Az erkölcsi biztonság talán még ennél is fontosabb, mert csak így válhatnak gyermekeink kiegyensúlyozott felnőttekké, hogy kialakuljon bennük a vágy az elismertség kivívására, és céltudatosan építsék későbbi életüket is.

Maximális és folyamatos figyelem a neveltekre és igényeikre. Ennek fontossága abban rejlik, hogy sokszor nem a kimondott szavaknak van jelentőségük, hanem annak a gondolatnak, ami e mögött rejlik. Ha ezekre a jelekre érzékenyebbek vagyunk, akkor sokkal inkább tudunk bensőségebb légkört teremteni.

Az egyéni segítségnyújtás módszerének alkalmazása. Minden esetben, ha a gyermekeknek szükségük van bármiféle segítségre, ezt is teljesen egyénre szabottan végezzük. A lelki békéjük

fenntartása érdekében, szinte mindennap van olyan dolog, amit „bizalmasan” meg kell beszélnünk. Ezen túl mindegyikőjük más szinten igényli a segítséget a tanulásában vagy a munka végzésében. A napi feladatvállalásaik mértéke is hangulatuk függvénye.

Folyamatos kommunikáció és kapcsolattartás a gyermekekkel, dolgozókkal, szülőkkel, társintézményekkel. Itt külön ki kell emelni a szülőket és a társintézményeket. A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás a mi részünkről is hatalmas erővel bír. Ugyanis csak közös, egyetértett neveléssel lehet hatékony munkát végezni. A társintézmények közül fontos az iskola, mert a nevelés, oktatás szintén közös feladat. A teljes sikerhez hozzátartozik az esetleges problémák és hiányosságok azonnali helyrehozása. A barátságos, segítőkész kapcsolat mindenképpen a gyermek hosszú távú érdekeit szolgálja. Az orvossal is fontos a kapcsolat ápolása egészségügyi problémák esetén. A rendőrséggel is elengedhetetlen az együttműködés. A gyermekjóléti központokkal is fontos a kapcsolattartás, hiszen tájékozódni kell a gyermek életének állomásairól és a család helyzetéről. A gyámhivatalokkal a kapcsolattartásunknak továbbra is folyamatosnak kell maradnia, hogy gyermekeink kérelmeit, ügyeit is sokkal zökkenőmentesen lehessen intézni. A gyermekvédelmi gyámokkal együttműködve javaslatokat, döntéseket kell előkészíteni. A gyermekekkel együtt mindannyiunk közös érdeke, hogy ezek a döntések kellően megalapozottak és felelősek legyenek.

Jogok védelmével kapcsolatos szabályok

Érdekképviselő

Folyamatos mentálhigiénés, szociális és egyéb szakmai területen történő továbbképzés a felnőttek részére.

Az Érdekképviselői Fórum hatékony működése.

A demokratikus joggyakorlás lehetőségének kiszélesítése (amire külön joggyakorlást biztosíthat a gyermekjogi képviselő személye, melynek feladatkörét szabályozza, és működésének feltételeit meghatározza az 1997. évi XXXI. törvény és az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló 381/2016. (XII.12.) Korm.rendelet.

Érdekképviselői fórum

Jogszabályi rendelkezés szerint külön szabályzat alapján érdekképviselői fórum működik az intézményünkben, mely a gondozásban lévő gyermekek és fiatalok érdekképviselőjének hivatalos helye.

A gondozottak jogait érintő sérelem esetén bármely gyermek, szóban és írásban fordulhat panaszával az intézmény igazgatójához, az otthonvezetőhöz, szakmai vezetőhöz és a gyermekjogi képviselőhöz.

Az 1997. évi XXXI. törvény alapján az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érdekképviselői szabályzat szerint a gyermekjogi képviselő a fórum meghívott résztvevője, ebből adódóan közvetlen ismerettel rendelkezik a panaszról.

Szakmai felkészültség biztosításának módja

Az Otthonban dolgozók magatartásával kapcsolatos elvárások szempontjai

érett és jól differenciált személyiség,

a kreativitási készség,

a jó problémamegoldó képesség,

a magas tolerancia küszöb,

az empátia,

a hitelesség,

az elfogadás képessége,

a következetes viselkedés,

a pozitív modellnyújtás,

készség az önképzésre,

megfelelő kommunikációs képesség,

bizalom a gyerek iránt,

szakmai motivációja szakmai és erkölcsi indíttatású legyen

a jó humorérzék elengedhetetlen.

Az intézmény biztosítja a dolgozók részére a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet alapján a kötelező, a munkakörhöz kötött és a választható továbbképzéseket, valamint az otthonvezető részére 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet szerinti vezetőképzés teljesítését, továbbá konferenciákon való részvételt.

HÁZIREND

A HÁZIREND CÉLJA ÉS FELADATA

A házirend célja, hogy az Otthon mindennapi életének szabályozásával kiszámítható és biztonságot nyújtó keretet biztosítson az otthon valamennyi lakója számára.

A házirend az Otthonban élő gyermekek jogaik, és kötelességeik teljesítésének szabályait tartalmazza, a gyermekek életkorához, egészségi állapotához és fejlettségi szintjéhez igazítva a törvényben meghatározott keretek között.

A házirend feladata, hogy a gyermekek és felnőttek számára törvényes, világos és teljesíthető normákat közvetítsen, ezzel lehetővé teszi azt, hogy a gyermekotthoni élet minden területen problémamentesen folyjon.

A HÁZIREND JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSAI

Magyarországon az ENSZ 1959. évi nyilatkozata, tagállamainak 1989. évi egyezménye, az Alaptörvény, valamint az 1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról örökös a gyermekek jogai felett.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 112.§ - a szabályozza a gyermekotthonok házirendjét.

A gyermekotthon belső életének rendjét, a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait a házirend tartalmazza.

A házirendben rögzíteni kell:

a napirendből adódó feladatokat

a gyermekek viselkedését, továbbá a gyermekeknek egymással, valamint az Otthon dolgozóival szemben tanúsítandó magatartását

a gyermekeknek a hozzátartozóival, illetve más személlyel történő kapcsolattartását, a látogatás rendjét, az intézményből történő eltávozás és visszatérés rendjét

a panaszjog érvényesítésének módját

az érdekképviselési fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírásokat.

A házirend hatálya kiterjed az Otthon valamennyi lakójára, az ott dolgozókra, az Otthonban tartózkodó látogatóra, illetve valamennyi idegen személyre.

A házirendet az igazgató a nevelőtestület, valamint a gyermekönkormányzat véleményének figyelembevételével és az intézményben működő érdekképviselési fórum egyetértésével hagyja jóvá.

A házirend előírásai nyilvánosak, minden érintettnek ismernie kell. A gyermekekkel –lehetőleg a bekerülés napján- a nevelő, otthonvezető, a szülőkkel, hozzátartozókkal az első látogatás alkalmával a csoportban szolgálatot teljesítő dolgozó ismerteti.

A házirend egy példányát a gyermekotthonban jól látható helyen ki kell függeszteni.

A GYERMEKEK JOGAI

A gondozott gyermekeknek joga van – az általános, alkotmányos, emberi jogokon túl – különösen

Az életkorának, egészségi állapotának, fejlettségének, illetve egyéb szükségleteinek megfelelő állandósághoz, érzelmi biztonsághoz.

Ahhoz, hogy nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő megfelelő nevelésben, oktatásban, egyéni és csoportos tanácsban részesüljön, foglalkozásokon vegyen részt.

Mindennemű segítséghez, személyiségének kibontakozásához, bárminemű veszélyhelyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitele kialakításához.

Emberi méltósága tiszteletben tartásához.

A bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A közszolgálati médiákban fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, erőszakmentes, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz történő hozzáféréshez (Az Otthonban saját tulajdonú televízió, hálózati rádió, magnó, videó-készülékek biztonságtechnikai okokból nem hozhatók be.)

Ahhoz, hogy gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze.

Vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének szabadon történő megválasztásához és gyakorlásához.

A berendezések és felszerelési tárgyak rendeltetésszerű használatához.

A szabad véleménynyilvánításhoz a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, részt vegyen azok szervezésében.

A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

Minden gyermekünket, életkorának megfelelően, a beutalás ideje alatt a havi ellátmány keretéből biztosított zsebpénzzel látjuk el. A zsebpénz összegének tetszés szerinti felhasználásáról a fiatal maga dönt, a pénz átvételét aláírásával igazolja, melyet a zsebpénznyilvántartó kartonján vezetünk. A zsebpénz ésszerű felhasználásában az otthonvezető segítséget nyújt. 14 év alatti gyermek a zsebpénzét felnőtt felügyelettel költheti el. A zsebpénzt a gyermekotthon - vezető adja ki, melynek a meghatározott mértéken felüli összegét a gyermek szorgalmának, magatartásának figyelembevételével szintén az otthon vezetője állapítja meg a csoportban megbeszélte rendszer szerint, figyelembe véve a takarékosagra való nevelést.

A GYERMEKEKTŐL ELVÁRHATÓ VISELKEDÉS – KÖTELESSÉGEK

A gondozott gyermekeknek kötelessége betartani az együttélés és a házirend szabályait, valamint kötelessége, hogy az erről megfélekedzőket figyelmeztesse, a közösségi életben nehezen beilleszkedőket, a gyengébb képességűeket segítse és támogassa.

Minden gyermeknek kötelessége a közösségi és személyi tulajdon védelme, az Otthon felszerelési és berendezési tárgyainak gondos és rendeltetésszerű használata, rongálás megakadályozása. Minden gyermeknek kötelessége tiszteletben tartani, óvni más gyermekek, illetve felnőttek magántulajdonát. A szándékos károkozás minden esetben vizsgálatot, és ha szükséges szankciót von maga után.

Az Otthon minden lakója köteles a higiéniai előírásokat betartani, ruházatát, eszközeit, felszerelési tárgyait, valamint az általa használt helyiségeket rendben tartani – a közös helyiségek esetében az előre megbeszélte beosztás szerint.

Gondozása és nevelése érdekében törvényes képviselőjével, gondozójával együtt kell működni.

Képességeinek megfelelően eleget kell tennie tanulmányi kötelezettségeinek.

Nevelőivel, csoporttársaival szemben be kell tartania az együttélés szabályait, beszédében törekednie kell a kulturált stílusra.

Minden gyermeknek képességeinek megfelelően kell végeznie tanulmányait, iskolakötelezettségének tőle telhetően eleget tenni.

A Befogadó Gyermeke Otthon szakembereivel (pszichológus, fejlesztő pedagógus stb.) köteles együttműködni, a felzárkóztató és tanulmányi foglalkozásokon részt venni.

Az Otthonban lakók személyes szabadsága nincs korlátozva, de az Otthont csak a házirendben foglaltak szerint hagyhatják el. A kiskorú eltávoztása előzetes megbeszélés alapján történhet. A távoztás-érkezés időpontját az eseménynaplóban rögzíteni kell. 14 éves kor alatt csak felnőtt felügyelettel vagy megbízható nagyobb gyermekkel lehet az Otthon területét elhagyni. A

„Kimenő engedélyt” az Otthon elhagyásakor a gyerekek át kell adni, amit a visszaérkezést követően a kiskorú a műszakban lévő nevelőnek lead, ezen feltüntetve a tényleges visszaérkezés időpontját.

Az engedély nélküli eltávozás időtartamára a gondozott gyermeket zsebpénz nem illeti meg.

Minden gyermek és fiatal felnőtt köteles tisztelettel viselkedni és elkerülni a becsületsértő és rágalmazó kifejezéseket a felnőttekkel való érintkezése során.

Ha bárki tudomására jut, hogy társa veszélybe került vagy kerülhet, azonnal értesíteni kell a szolgálatban lévő felnőttet!

A gyermekek ruházata az évszaknak megfelelő legyen. Kerülni kell a kirívó, hiányos öltözetet, a feltűnő kiegészítők használatát.

Magaviselet, tisztelet a társakkal szemben

Tilos egymással verekedni, durván viselkedni és beszélni.

Tilos más személyes holmiját eltulajdonítani.

A gyermekek magántulajdonukat nem cserélhetik el egymás között. Egymás használati tárgyait csak a másik fél beleegyezésével lehet kölcsönkérni, illetve kölcsönvenni.

Alapvető tilalmak

Az intézmény egész területén tilos a dohányzás!

Tilos házon belüli egyéb tűzveszélyes tevékenység, nyílt láng használata!

Tilos mind az intézet területén belül, mind az intézet területén kívül szeszes italt és/vagy kábítószer, vagy egyéb bódító hatású anyagot birtokolni, fogyasztani és terjeszteni!

A GYERMEKEK ÉRTÉKELÉSE-JUTALMAZÁS, ELMARASZTALÁS

A gyermekek jogaival (pl. állandósághoz, stabilitáshoz, személyiségbeli fejlődéshez, önálló életvitel kialakításában nyújtott segítséghez való jog) jutalmazásban részesülhetnek azok a gyermekek, akik elvárható szinten tanulnak, illetve dolgoznak, és betartják a házirend előírásait.

Elmarasztalásban részesülnek azok, akik kötelességüknek szándékosan nem tesznek eleget, a házirend előírásait tudatosan, vagy vétkes nemtörődomségből megsértik.

Az ideiglenes beutalás időtartamában jutalomtáborozáson, kulturális rendezvényeken vehetnek részt példamutató és közösségformáló magatartásukért az Otthonban példát mutató gyerekek.

Jutalmak:

Jutalom kirándulások,

Rendezvényjegy (színház, mozi, múzeum),

Ajándéktárgy,

Könyvjutalom, könyvutalvány,

Szóbeli, írásbeli, igazgatói, otthon vezetői, nevelői dicséret,

Minőségi ruha- illetve tanszer ajándék,

Szabadidő otthonon kívüli eltöltése engedéllyel a napirendtől eltérő időpontban.

Elmarasztalások:

A gyermeki jogok érvényesítése érdekében elmarasztalásban részesülnek azok a gondozott gyermekek, akik szándékosan vagy felrható nem-törődésből vétnek a Házirend előírásai ellen, nem teljesítik a tőlük elvárható viselkedést (kötelességeket).

Az elmarasztalás megállapítását motiválja mindenkor a gyermek iránt érzett szeretet. Legyen az személyiségformáló, nem megtorló.

Ha a gyermek magatartása fokozott nevelői ráhatással sem változik kellően, vagy súlyos vétséget követ el, az előírt elmarasztalásokat kell alkalmazni vele szemben.

Az elmarasztalás nem lehet öncélú eszköz a nevelő számára. Elmarasztalás előtt figyelmeztetni kell a gyermeket helytelen magatartására, cselekedeteire. Az elmarasztalás okát tudatosítani kell a gyermekkel.

Az elmarasztalás mindenkor alkalmazkodjék a gyermek életkori és fejlettségi sajátosságaihoz, és legyen arányban a cselekedettel.

Vegyük figyelembe a fokozatosság elvét. Meg kell előzni a fegyelemsértést, figyelemfelkeltéssel, elbeszélgetéssel.

Az elmarasztalás nem lehet megtorló, megszegényítő, megalázó. Nem mehet a gyermek fejlődésének rovására (mint pl. testi fenyítés, élelem és ruházat megvonása, egészségre, pszichikumra káros hatások).

Az elmarasztalás a megfogalmazott alapelvekkel nem lehet ellentétes.

Az elmarasztalások a következők lehetnek:

Jutalmak megvonása,

Igazgatói, otthon vezetői, nevelői figyelmeztetés,

Igazgatói, otthon vezetői, nevelői megrovás,

Jutalom kirándulásokon, rendezvényeken való részvétel korlátozása.

A gyermeknek használatra kiadott minden gyermekotthoni felszerelés az intézmény tulajdonát képezi, amelyet elidegeníteni (az intézmény területéről bármilyen céllal kivinni), megrongálni, megsemmisíteni tilos, mely bekövetkezése esetén a javítás, pótlás költségeit a gyermeknek meg kell téríteni.

KAPCSOLATTARTÁS

Az intézményben elhelyezett gyermekek kapcsolattartását a 15/1998 NM rendelet 87.§ (5) bekezdése szabályozza.

Az Otthonban élők kapcsolatot tarthatnak a gyámhivatal engedélyével kapcsolattartásra jogosultakkal az abban meghatározott időben és személyekkel a határozatban foglaltak szerint.

Az épületen belül csak olyan személy tartózkodhat, akinek a jelenlétét az otthonvezető, vagy az általa megbízott személy előzetes megbeszélések alapján engedélyezte.

A kapcsolattartás (személyes, telefonos) tényét a kapcsolattartási naplóban rögzíteni kell.

Látogatás minden hónap 1. és 3. szombat délután 14:00-16:00 között, és minden hónap 2. és 4. péntek délután 15:00-17:00 között. Továbbiakban az otthonvezetővel való egyeztetést alapján ettől eltérő időpontokban, abban az esetben, ha a szülő önhibáján kívül nem tud a határozatban foglalt időpontban a kapcsolattartás lehetőségével élni. Ezen időpontban a gyermek azon hozzátartozóját, aki kapcsolattartási joggal rendelkezik, az arra kijelölt helyen fogadja. A házban idegen személy nem tartózkodhat.

A mindenkori szolgálatban lévő nevelő intézkedni köteles a mások nyugalma, a biztonságot, a környezetet vagy a közérkölcst sértő magatartást tanúsító látogatóval szemben, hogy a látogató a gyermekotthon területét hagyja el.

A látogatóknak is kötelességük betartani a házirendet, valamint az ellátást nyújtó intézmény munkatársaival a gondozott gyermek érdekét szolgáló módon együttműködni a 15/1998. NM rendelet 87.§ (7) bekezdés alapján.

Nevelő csak a neki átadott pénzért, csomagért vállal felelősséget.

A szabadidő otthonon kívüli eltöltése mindenkor csak nevelői engedéllyel történhet, ellenkező esetben szökésnek minősül.

A kapcsolattartás egyéb módjai:

csomagküldés

levelezés

telefonos kapcsolattartás:

a telefonon tartott kapcsolattartás időpontja: minden nap 19 – 20 óra között. Ebben az időben hívhatják gyermekeinket a hozzátartozók. Ugyancsak este 19 – 20 óra között hívhatják gyermekeink azon hozzátartozóikat, akik kapcsolattartási joggal rendelkeznek. Ezt heti egy alkalommal tehetik meg, és maximum 10 percig beszélhetnek. Szolgálatban lévő felnőtt a beszélgetést, illetve a kapcsolattartást a kapcsolattartási naplóba rögzíti.

A Befogadó Gyermekotthon szabályai értelmében a beutalt kiskorú saját mobiltelefon leadására kötelezett, melyről értéknnyilvántartást készítünk. A gyermek a Befogadó Gyermekotthonból való távozását követően a leadott készüléket visszakapja. A beutalt kiskorú saját mobiltelefonon történő szülői, vagy más hozzátartozóval folytatott kapcsolattartását a gyermekotthon nem tudja rögzíteni a kapcsolattartási naplóban.

A kiskorú Befogadó Gyermekotthonban történő tartózkodási ideje alatt a számára vagy saját maga vásárolt, ajándékba kapott készülékekre is vonatkoznak a fenti szabályok. Másnak a telefonját eltulajdonítani, más telefonját titokban használni, arról megfélemező üzeneteket küldeni TILOS! A mobiltelefonnal másról sértő, provokáló képeket, felvételeket készíteni nem lehet!

egyéb elektronikus kapcsolattartás:

Internetezés előtt a gyermekeket tájékoztatni kell a megfelelő és biztonságos internethasználatról.

Internethasználat a gyermekek részére biztosított számítógépen történhet a délutáni időszakban, a gyermekekkel közösen történő megbeszélés, egyeztetések alapján, az otthon napirendjéhez igazodva.

A gyermekek csak az életkoruknak megfelelő oldalakat és adattartalmat látogathatnak.

Elektronikus levelezés csak a kapcsolattartásra jogosultakkal engedélyezett, mely a kapcsolattartási naplóban nem rögzíthető.

A gyermekotthonba belépésre jogosultak:

Az intézménybe belépésre jogosultak a 15/1998 NM rendelet 87.§ (5) bekezdése és 112.§ alapján a gyermekkel való kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója, illetve más személyek a házirendben meghatározott módon, valamint az intézménnyel szerződéses jogviszonyban álló személyek (fenntartó és képviselője, üzemeltetés; közalkalmazotti jogviszonnyal, megbízási szerződéssel, önkéntes szerződéssel, együttműködési megállapodással, hallgatói/tanulói jogviszonnyal rendelkezők; gyakorlatra érkezők, iskolai közösségi szolgálatot teljesítők).

Az intézménybe belépésre jogosult egyéb személyek:

15/1998 NM rendelet 2.§ (3) bekezdése alapján a gyermekjogi képviselő részére biztosított a látogatás során a gyermekotthon területén belül a gyermekek számára könnyen hozzáférhető és négy szemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas megfelelő helyiség;

15/1998 NM rendelet 85.§ (7) bekezdése alapján a megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a gyermekotthon helyszínt biztosít a megelőző pártfogó felügyelőnek az esetmegbeszélés megtartásához, a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással összefüggő egyéb feladatai elvégzéséhez;

2012. évi XXXVI törvény az Országgyűlésről 98.§ (4) bekezdése alapján a képviselői igazolvány valamennyi közigazgatási szervhez, valamint a közintézetekhez és közintézményekhez belépésre jogosít;

2011. évi CXI törvény 22.§ (1) bekezdés alapján a helyszíni ellenőrzés alapján az alapvető jogok biztosa vagy a felhatalmazása alapján a vizsgálatot végző munkatársa.

2011. évi LXVI törvény 28. § (3) bekezdés szerint a helyszíni ellenőrzés során az ellenőrzött szervezet, illetve munkatársai kötelesek a számvevő részére a szervezet helyiségeibe való belépést, valamint a papír alapú és informatikai eszközökkel kezelt adatnyilvántartó rendszerekbe való betekintést biztosítani, az azokról való másolat - és kivonat készítést lehetővé tenni, valamint a kért felvilágosítást, illetve tájékoztatást megadni.

2011. évi CXCV törvény az államháztartásról (ÁNTSZ) 64.§ (1) bekezdés szerint a kormányzati ellenőrzést végző személy a feladatai ellátása érdekében az ellenőrzött, és az ellenőrzés kapcsán adatszolgáltatásra kötelezett szerv, szervezet bármely helyiségébe beléphet, számára akadálytalan hozzáférést kell biztosítani valamennyi dokumentumhoz és az informatikai rendszerek archív és élő adatállományához;

381/2016 (XII. 2) kormányrendelet az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról 8.§ (1) bekezdése alapján a szolgáltató gondoskodik arról, hogy a jogvédelmi képviselő a szolgáltató területére beléphessen, munkáját zavartalanul végezhesse;

2011. évi CLXIII. törvény az ügyészségről 4.§ (4) bekezdés alapján az ügyész eljárása során az eljárással érintett szerv, személy rendelkezése alatt álló területre, helyiségbe az igazolványa felmutatásával beléphet.

VAGYONVÉDELEM, KÁRTÉRÍTÉS

Minden gyermeknek kötelessége a közösségi és személyi tulajdon védelme, a gyermekotthon felszerelési és berendezési tárgyainak gondos és rendeltetésszerű használata, a szándékos rongálás megakadályozása.

A gyermekeknek használatra kiadott minden gyermekotthoni felszerelés az intézmény tulajdonát képezi, amelyet elidegeníteni, az intézmény területéről bármilyen céllal kivinni, megrongálni, megsemmisíteni tilos.

Minden gyermeknek kötelessége tiszteletben tartani, óvni más gyermekek, illetve a felnőttek magántulajdonát.

A szándékos károkozás minden esetben vizsgálatot, és ha szükséges, szankciót von maga után. Amennyiben káresemény történik, szolgálatot teljesítő felnőtt köteles azt írásban dokumentálni. A károkozás esetén a gyermeknek kártérítési kötelezettsége van.

Pénz-és értékezelés, megőrzés (Gyvt. 33. § (2). d)

Kisebb értéket képviselő tárgyakat, személyes holmit a gyermekek zárható szekrényeikben tárolhatják. A gyermekeknek lehetősége van értéktárgyaikat megőrzésre leadni a nevelőknek. A megőrzésre át nem adott pénzért, értéktárgyakért az intézet felelősséget nem vállal, azok elvesztése esetén az intézménnyel szemben kárigény nem érvényesíthető.

Eltulajdonítás észlelését azonnal jelezni kell a szolgálatot teljesítő nevelőnek, aki haladéktalanul köteles kivizsgálni a lopást, és minden tőle telhetőt elkövetni, az ügyet felderíteni. Minden esetben köteles a szolgálatot teljesítő nevelő írásos jegyzőkönyvet készíteni, az otthonvezetőt, valamint, az igazgatót vagy helyettesét értesíteni az esetről.

NAPIREND

A Napirend az évszaknak, az iskolai, szorgalmi időszaknak megfelelően, az elhelyezett gyerekek igényeinek függvényében a főbb szempontok megtartásával rugalmasan változhat.

A nap – bele értve az éjszaka – legfontosabb eseményeit rögzíteni kell az eseménynaplóba!

6.00 - 6.30	Általános ébresztő
6.00 - 6.45	Reggeli készülődés - tisztálkodás, öltözés, ágyazás, rendrakás, szellőztetés
6.45 - 7.30	Reggeli
7.00 -	Iskolába indulás – a tanulók napközbeni étkezése az iskolában történik
8.00 - 9.00	Rendrakás, takarítás a takarítási rendnek megfelelően
9.00 - 12.00	Napi programok; irányított és felzárkóztató foglalkozások.
12.00 - 14.00	Ebéd.
14.00 -	Fejlesztő foglalkozások, - kisebbeknek csendes pihenő Szabad-foglalkozás, közös séta Iskolai foglalkozások, szakkörök, sport Tanulás önállóan vagy segítséggel, felügyelettel Szabad levegőn való tartózkodás biztosítása
15-	Uzsonna
16.00 - 18.00	Alkalomszerű kimenő. (Hétfégi kimenő 14 év felett: 14h-18h)
18.00 - 18.45	Vacsora
18.45 –	Esti feladatok –rendrakás, ágyazás, fürdés
19.00 - 20.00	Közös játék, beszélgetés, tévzés, meseolvasás.
20.00 -	Esti lepihenés óvodásoknak, kisiskolásoknak
21.00 -	Lepihenés általános iskolásoknak - felső tagozatosok
22.00 -	Általános takarodó valamennyi gyermekre

A GYERMEKEK ÉRDEKVÉDELME

A panaszjog gyakorlásával kapcsolatosan a Gyvt 36. § (1) bekezdésével összhangban az alábbiak az irányadóak.

A gondozott gyermekeknek joguk van érdekeik védelméhez, azok érvényesítéséhez. A gyerekek véleményüket, panaszukat kulturált formában bármikor elmondhatják az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése, valamint a Gyvt 136./A § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén. Ha valaki nem meri elmondani, írásban névvel vagy név nélkül is eljuttathatja nevelőjének, gyámjának. Mindezek a jogok a gyermek mellett, a szülőket, illetve a törvényes képviselőt, a dolgozókat, gyermekönkormányzatot, a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szerveket is megilletik.

Az érdekvédelem biztosításának módjai:

Szóbeli panasztétel,

Írásbeli panasztétel – névvel vagy névtelenül

Az érdekvédelem lehetséges fórumai

Otthonvezető, nevelő

szakmai vezető

otthongyűlés

panaszláda

gyermekjogi képviselő,

érdekképviselői fórum

vér szerinti szülők

segélyvonal

Az érdekvédelem során a fokozatosság elve kell, hogy érvényesüljön.

A gondozott gyerekeknek joguk van, hogy ellátásuk körülményeivel kapcsolatos észrevételeiket, esetleges panaszait írásban a Gyermekönkormányzat elé tárják, amely testület kivizsgálja azt, és javaslatát írásban továbbítja a megfelelő fórum felé.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidoivics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

IX. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Befogadó Gyermekotthonai Szakmai Programja

Árvácska Befogadó Gyermekotthon

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Árvácska Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

Cím: 5000 Szolnok, Gyermekváros u. 1.

Telefonszám: 56/371-355

E-mail cím: jasz.nagykun.szolnok@ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi
szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek: 16 fő

Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

Cím: 5000 Szolnok, Gyermekváros u. 1.

Telefonszám: 56/371-355

E-mail cím: jasz.nagykun.szolnok@ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi
szakellátás, otthont nyújtó ellátás – különleges gyermekotthon

Engedélyezett férőhelyek: 8 fő

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

I. A MŰKÖDÉST MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, ALAP DOKUMENTUMOK/SZABÁLYZATOK

A gyermekvédelmi szakellátásban megvalósuló szakmai munka kereteit az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásokról és ellátásokról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok, és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 149/1997. (IX. 10) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 226/2006. (XI. 20) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992 évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 9/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Érdekképviseleti Fórum Működési Szabályzata
- Szociális Munka Etikai Kódexe
- Rendkívüli események szabályzata
- Bántalmazás szabályzata

II. BEFOGADÓ OTTHON ADATAI

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

Címe: 5000 Szolnok, Gyermekváros u. 1.

Telefonszáma: 56/371-355

Gyermekotthon elhelyezkedése: Szolnok, Széchenyi lakótelep, 24 és 24/A busszal megközelíthető

Férőhelyek száma: 16 fő

III. BEFOGADÓ OTTHON BEMUTATÁSA

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye 1981-től működik az intézmény központjának épületében a Széchenyi lakótelepen Szolnok, Gyermekváros utca 1. szám alatt. Az otthon az emeleti részen – külön lépcsőfeljáró biztosításával kapott helyet. A

bekerülő gyermekek szabadtéri programjaihoz, sportolásához az intézményhez tartozó füves – fás - betonos, udvari játszóeszközökkel, kerti padokkal, asztalokkal felszerelt udvarrész tartozik.

A lakótelep több olyan intézménnyel, szolgáltató egységgel rendelkezik, melyek hozzájárulnak a Befogadó Gyermekotthonban élő gyermekek teljes körű ellátásához (orvosi rendelők, gyógyszertárak, üzletek, piac, posta, könyvtár, közösségi ház, játszóterek).

Az itt töltött idő alatt kisebb csoportokban, életkori megoszlásban vagy akár egyénileg is mód van a különböző szükségletek kielégítésére, illetve a szabadidő kulturált eltöltésére, szervezett programok lebonyolítására.

III/1. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

A Befogadó Gyermekotthonban 2 nevelő és 2 gyermekvédelmi asszisztens és 7 gyermekfelügyelő alkotja a nevelői csapatot. Hétköznapokon (az éjszaka kivételével) 1 nevelő, 2 gyermekfelügyelő (1 férfi, 1 nő) látja el a gyermekek teljes körű ellátásával kapcsolatos feladatokat.

A szakmai munka irányítását, koordinálását, ellenőrzését az otthonvezető látja el.

A gyermekek megismerésében, a bekerülési krízishelyzetek oldásában, foglalkoztatásukban megbízási szerződéssel pszichológus és egy gyógypedagógus segít.

A gyermekek lakószobáiban a pihenéshez megfelelő bútorzat, ágynemű, lakástextil biztosítja az otthonosság érzetét.

A közös helyiségekben az étkezéshez, szabadidő eltöltéséhez a bútorzat és a különböző eszközök (étkészlet, játékok, vizuális eszközök, televízió) a napi kulturált életvitel megvalósítását szolgálják. Konyhai felszerelések megfelelő mennyiségben és minőségben rendelkezésre állnak az étkeztetés, mosogatás, ételtárolás lebonyolításához.

A gyermekek ruházatának tisztán tartásához automata mosógép és szárítógép áll rendelkezésre, környezetük rendben tartásához biztosítottak a takarító berendezések, felszerelések, eszközök.

III/2. ELHELYEZÉSI FELTÉTELEK

A Befogadó Gyermekotthonban, mely tárgyi eszközökkel ellátott vadonatúj épület 6 szoba található a közös helyiségek aktív szoba, csoport szoba, nappali ebédlő, ahol a gyermekek nyugodt körülmények között végezhetik aktuális feladataikat.

A gyermekek tisztálkodásához rendelkezésre áll 2 fürdő, 2 WC és 1 akadálymentes is. A nevelők szociális helyiségei külön biztosítottak.

Kapcsolattartásokhoz látogatói szoba biztosított.

A gyermekek váltás ruha nélkül érkehetnek, ezért a törvényi előírásoknak megfelelően megvásárlásra kerülnek részükre a szükséges ruházatot, mely a Befogadó Gyermekotthon raktárában kerül tárolásra. Nagyobb testvérsorok érkezésekor lehetőséget nyílik arra (létszám és kor függvényében), hogy a testvérek egy szobába kerüljenek elhelyezésre.

A tartósan beteg, illetve enyhe fokban értelmi sérült gyermekek számára szükségletüknek megfelelő orvosi ellátást, terápiás gyógykezelés van biztosítva. Speciális szükséglet feltételezése esetén kiemelt figyelem van fordítva a másodlagos prevencióra annak érdekében, hogy a további problémák megelőzésre kerüljenek.

III/3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

A gyermekek komoly szocializációs hátránnyal kerülnek a szakellátásba. Az elhanyagolás minden szinten jellemző: egészségi, pszichés, magatartási viselkedési problémák egyaránt

megtalálhatók. Gyakran elhúzódó védelembe vételi eljárás előzi meg érkezésüket – így válnak sérült, deviáns kamaszokká.

Emelkedik a bántalmazott gyermekek száma, melyből adódóan jelentős mértékű személyiség torzulásokkal találkozunk.

Az életkori összetétel egyre magasabb, tehát a problémák előzményei valószínűsíthetően régóta fennállnak.

Bekerülési okok:

- a család bizonytalanságokkal terhelt életkörülményei, a szülők helytelen normákat követő életvitele,
- a gyermek, vagy gyermekek elhanyagolása,
- a családon belüli megoldatlan konfliktusok, kiélezett krízis helyzetek,
- a gyermekek magatartási problémái, beilleszkedési és teljesítményzavarai,
- a gyermekek iskolakerülése, a tankötelezettség teljesítésének elmulasztása,
- csavargás,
- egyre markánsabb agresszivitás,
- családon belüli bűncselekmények,
- családon belüli erőszak, bántalmazás,
- gyermeknevelési problémák, amelyek a kamaszkorban kulminálódnak,
- a gyermekek bűnelkövetései, prostitúció.

III/4. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A gyermekek többsége rossz szociális környezetből, a társadalom perifériájára került családokból érkezik a Befogadó Gyermekotthonba.

Befogadó Gyermekotthonba történő elhelyezés, bekerülés típusai:

Gyvt.72.§ (1) Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a gyámhatóság, valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a gyermeket fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatával ideiglenesen

a) a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,

b) tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek esetén minden esetben a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél helyezi el, kivéve, ha egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása ezt nem teszi lehetővé vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása,

c) tizenkettedik életévét betöltött gyermek esetén vagy ha azt a gyermek egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása indokolja vagy ha más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása - az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt - gyermekotthonban, gyermekotthon speciális csoportjában, speciális lakásotthonban, fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el.

A Gyvt.80/B. §-(3)- A gyámhatóság a gyermek gondozási helyének azonnali hatállyal történő megváltoztatásáról azonnal végrehajtható határozatban dönt, ha a gyermek érdekét gondozási helye súlyosan veszélyezteti, illetve ha a gyermekvédelmi gyám a gyermeket súlyos veszélyeztetettsége miatt másik, biztonságos gondozási helyre viszi, erről a gyámhatóságot egyidejűleg értesíti, és kéri a kijelölt gondozási hely megváltoztatását.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, mely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. A beutaló szerv mindig határozatban rendelkezik az ideiglenes hatályú elhelyezésről, a határozat kézhezvételét követően a Befogadó Gyermekotthon a gyermeket befogadja.

A Befogadó Gyermekotthon az otthont nyújtó ellátás keretében – ideiglenes jelleggel – a már nevelésbe vett gyermeket is köteles befogadni, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül marad.

A szakszolgálat felé ebben az esetben is tájékoztatási kötelezettsége van.

A Befogadó Gyermekotthon ideiglenesen befogadja és állapotának megfelelő ellátást, éjszakai bentlakást biztosít az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt.

A gyermek helyzetének további rendezése érdekében a Befogadó Gyermekotthon vezetője és nevelője jelzi a befogadást a szakszolgálat felé a szükséges intézkedések megtétele végett.

A Befogadó Gyermekotthon a rendőrség által bekísért, szülői felügyelet nélkül maradt ideiglenes gondozást igénylő gyermeket is befogadja legfeljebb 3 napra és a szükséges intézkedések megtétele céljából jelenti a szakszolgálat felé.

IV. SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

IV/1. A BEFOGADÓ OTTHON NAPI TEVÉKENYSÉGEI

A Befogadó Gyermekotthon mindennapi életének, tevékenységének összefoglalása a „Házirend” és a „Napirend”, amely a gyermekek számára a kiszámítható, napi tevékenységek kereteit tartalmazza. A Házirend tartalmazza a jogszabályban meghatározott jogokat és kötelezettségeket, a gyermekek és munkatársak közötti együttműködés kereteit és elvárt módját. A mindennapokba beépülnek a közös étkezések, amelyek a praktikus készségek fejlesztésén túl erősítik a közösség élményét is. Szintén a mindennapok része az egészséges életmód, higiénés szokások kialakítása is. A gyermekek eljutnak (szükség szerint) olyan szakorvosi vizsgálatokra, melyek haladéktalanul szükségesek egészségük szempontjából. Egyéb egészségügyi beavatkozásra a törvényes képviselőt gyakorló személy vagy szülő beleegyezésével, közreműködésével kerülhet sor.

IV/2. NAPI RENDSZERESSÉGGEL MEGVALÓSULÓ FELADATOK

- Folytonos munkarend szervezésével teljes körű otthont nyújtó ellátás biztosítása az ideiglenes hatállyal elhelyezett, és nevelésbe vett gyermekek számára.
- Szakemberek bevonásával krízishelyzetek oldása, abúzusokból származó traumák, negatív élmény feldolgozásának segítése
- Iskolai hiányzásból adódó lemaradás felzárkóztatásában segítségnyújtás, egyénre szabottan fejlesztőpedagógus bevonásával
- A határozatban előírt kapcsolattartás biztosítása a gyermek érdekeinek figyelembevételével.
- A gyermek felkészítése – amennyiben családba történő visszahelyezésére nem kerülhet sor – a leendő gondozási helyre történő beilleszkedésre.

V. NEVELÉSI ALAPELVEK

A Befogadó Gyermekotthon szakmai programjának alapelvei a Gyvt.-ben meghatározott gyermeki jogok biztosítására épülnek.

A gyermeknek joga van:

- testi, az érzelmi, az értelmi és az erkölcsi fejlődését, a jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéséhez.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon:

- a saját családjában történő nevelkedéséhez,
- a személyiségének kibontakoztatásához,
- a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához
- a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- az önálló életvitelének megteremtéséhez.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – a fizikai, a szexuális vagy a lelki erőszakkal –, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

V/1. NEVELÉSI ALAPELVEK GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSA

- A gyermek egyéniségének pozitív irányba történő megerősítése.
- Lehetőség biztosítása a gyermeknek ahhoz, hogy érzelmeit, elvárásait kifejezésre juttassa.
- A személyiség tiszteletben tartása és elvárása annak, hogy ő is tiszteletben tartsa a környezetében élőket.
- Biztonságos, otthonos környezettel, viszonylagos nyugalmat teremteni számára.
- Személyes példamutatással annak segítése, hogy képes legyen aktuális helyzetének elfogadására.
- A mindennapi munka során az egyéni különbségek figyelembe vevése, illetve a nyitottság, az erkölcsi fejlődés, a tevékenység központúság elve is.
- Meghallgatva véleményét a részére biztosított nevelésről, ellátásról és megoldás keresése, ha problémát fogalmaz meg ezzel kapcsolatban.

VI. A SZAKMAI PROGRAM, SZOLGÁLTATÁS ELEMEINEK BEMUTATÁSA, A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

A Befogadó Gyermekotthonba kerülő gyermekek általában elhanyagolt állapotban érkeznek. Gyakran előfordulnak bántalmazás nyomai, felfedezhetők élőködők jelenléte és az ezek okozta fertőzések, valamint különböző betegségek.

A serdülőkorú magatartási-, drog-, alkoholproblémákkal küzdő, nevelési hiányosságokkal érkező és iskolai hiányzások miatt beutaltak száma növekvő tendenciát mutat, mivel a szülők nehezen vagy egyáltalán nem tudják kezelni gyermekük önállósulási törekvéseiből fakadó problémáját.

A gyermekek többsége súlyos mentális problémákkal, sérelmekkel érkezik a Befogadó Gyermekotthonba és az intézményi elhelyezéssel szemben ellenállást tanúsítanak.

Fentiek miatt az ott dolgozók egyik legfontosabb feladata, hogy a gyermekekben oldják félelmeiket, bizalmat ébresszenek, elfogadó, biztonságot nyújtó légkört teremtsenek. Ez a hozzáállás adhatja az alapot a krízishelyzetek megfelelő kezeléséhez.

VI/1. BEFOGADÁS LÉPÉSEI

- A gyermek érkezésére az előzetes információk alapján felkészülés.
- A gyermeket az intézmény gyermekotthon vezetője és a Befogadó Gyermekotthon nevelője fogadja, már ekkor felkészítve az otthonban lakókat társuk érkezésére. Fontos, hogy a gyermek érezze, hogy őt várták, a problémája hasonló a már ott élőkéhez. A kortársak hatása indirekt módon segíti a beilleszkedést. A befogadásért az otthon vezetője a felelős.
- Amennyiben a gyermek kísérővel érkezik, átveszik a beutaló határozatot, és a rendelkezésre álló dokumentumokat (születési anyakönyvi kivonat, TAJ kártya, lakcímkártya, diákigazolvány, adókártya, személyazonosító igazolvány, orvosi leletek stb.). Az átvevő igyekszik a lehető legtöbb információt megtudni, mint például a család státusza, várható reakciói, körülményei, a gyermek egészségügyi állapota, aktuális betegségei.
- Miután valamennyien megismerkedtek egymással, körbe vezetik az otthonban, és megmutatják leendő szobáját, közvetlen környezetét.
- A legfontosabb szabályokat, szokásokat, napirendet, házirendet, „A tájékoztatás bekerüléskor” c. nyomtatvány pontjait átbeszéljük, és ezek megismerését a gyermek aláírásával igazolja. Igyekeznek keresni egy olyan normakövető társat, aki segítségével lehet a mindennapi rend elfogadásában, ezzel is törekedve biztonságérzetének növelésére.
- Ezután a nevelő négy szemközti beszélgetést kezdeményez a gyermekkel, válaszolva az őt foglalkoztató legfontosabb kérdésekre és feltárva múltjából a gyermek számára jelentős momentumokat.
- A beérkezést követően tisztálkodására, amennyiben szükséges azonnali étkezésre is sor kerül.
- Személyes tárgyait – leltározást követően a raktárban helyezik el, saját kérésére ruházatát használhatja. Értékei, vagyontárgyai – telefon, pénz – bent tartózkodása idejére biztonságos helyen kerül tárolásra.
- Egy napig a gyermek szoros figyelemben részesül, nem hagyja el az otthon területét. ennek az a célja, hogy a szakemberek őt megismerhessék. Ezt követően társaival részt vehet a „házon” kívül szervezett közös szabadidős programokon.
- Az elkövetkező néhány napban a gyermek megismeri a vele foglalkozó nevelőket, az otthon dolgozóit és a vizsgálatokat végző Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakembereit.

VI/2. KAPCSOLATTARTÁS

A bekerülő gyermekek számára nagyon fontos a kapcsolattartás és ez a krízis kezelésében is jelentős szerepet játszik.

Megnyugtató számukra az az érzés, ha mind a telefonos, mind a személyesen történő beszélgetés, találkozás lehetőségét biztosítottak látják.

A gyámhivatali határozatban engedélyezett és az otthon házirendjében megengedett személyes kapcsolattartás első alkalommal a dolgozó kolléga diszkrét jelenlétében történik. A gyermek és a látogatók személyiségjogait tiszteletben tartva a kapcsolattartás helyszínének közelében tartózkodó felnőtt biztosítja a gyermekeket, hogy a kapcsolattartás menetébe szükség esetén beavatkozik.

A szülő érdeklődésére a gyermek állapotával kapcsolatosan tényszerű felvilágosítást adnak.

A befogadó gyermekotthonhoz tartozó udvar és az ott található asztalok, padok, játszoeszközök jó idő esetén lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyermekek és a kapcsolattartásra feljogosított

személyek kulturált körülmények között tölthessék el a kapcsolattartásra megállapított időtartamot.

VI/3. A BEFOGADÓ OTTHONBA KERÜLŐ ELTÉRŐ SZÜKSÉGLETŰ GYERMEKEK FOGADÁSA

- Azok a gyermekek, akik bekerülésükkor már pedagógiai szakszolgálat szakértői véleményével rendelkeznek, vagy valamely tartós betegségben szenvednek, egyénre szabott gondozást, nevelést igényelnek attól kezdődően, hogy a szakellátásba kerülnek.
- Tartós betegség esetén fokozott figyelmet kell fordítani az egészségügyi-orvosi ellátás elérhetőségére.
- Az otthonban zajló fejlesztés segítségével egyéni, rövid távú célokat lehet kitűzni.
- Képességeinek megfelelő feladatokkal lehet megbízni.
- Szabadidejét fejlettségéhez mérten strukturálni lehet.
- Bekerüléskor az anamnézis alapján valószínűsíthető speciális szükségletű gyermek is más típusú foglalkozást igényel.
- A már fennálló tünetek súlyosbodásának elkerülése érdekében pszichológus, szükség esetén pszichiáter bevonásának kezdeményezése.
- Beillesztésük problémájukból adódóan nehezített, ezért fokozott figyelmet igényelnek.
- Gyakran megtalálják a már az otthonban élő kortársukban azt a személyt, aki számukra – negatív értelemben – referencia lehet, és ezzel felerősödhetnek további viselkedési anomáliáik.
- Amennyiben a speciális szükséglet háttérében a vérszerinti család áll, a kapcsolattartásra kiemelt figyelem fordítódik és amennyiben szükséges jelzéssel kell élni a szakszolgálat vezetője felé.

VI/4. GONDOZÁS, NEVELÉS TARTALMI ELEMEI

A gondozás, nevelés célja, hogy a gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjen, és képessé váljon vérszerinti családjába történő visszailleszkedésre, vagy ha ez nem lehetséges, nevelőszülői családba vagy gyermekotthonba való beilleszkedésre.

Az ideiglenes elhelyezés ideje alatt a cél a megfelelő gondozás és nevelés biztosítása a gyermek számára.

A mindennapi fejlesztéseket a gyógypedagógus/fejlesztőpedagógus kolléga látja el.

A Szolnoki Tankerületi Központ 2 fő pedagógussal biztosítja –belső iskola- a gyermekek mindennapos oktatását, tanulmányaikban való előmenetelt. A Szolnoki Tankerületi Központ iskolakijelöléssel biztosítja a gyermekek számára tanulói jogviszonyuk folytonosságát. Az ideiglenes elhelyezés ideje alatt a gyermekek jelenlétének biztosítása megvalósul a fejlesztésen és a tanítási órákon. A belső iskolában való részvétel, valamint a fejlesztőpedagógiai megsegítés garanciát ad arra, hogy a gyermekek a befogadó gyermekotthonból kikerülve zökkenőmentesen folytathassák tanulmányaikat.

A Befogadó Gyermekotthonba bekerülő gyermekek súlyos krízisként élik meg a családból történő kiemelésüket, ezért fontos számukra a tervezett, tematikus foglalkozásokon történő részvétel. Ekkor is megtapasztalhatja az elfogadást, érezheti, hogy egy közösség tagja, csökken a szorongása, bizalmatlansága.

A csoportfoglalkozásokat életkoruknak és bekerülési időpontjuknak megfelelően tervezik.

Ismerkedést követően önbizalom erősítő, szabályok megismerését, annak elfogadását tanító játékok beiktatására kerül sor.

A bekerülő gyermekek esetében nagy hangsúlyt kell fektetni a társadalmilag elfogadott normák, minták nyújtására is. A gyermekek nyitottak az új információra, ezért fontos megismertetni őket a szenvedélybetegségek, a kábítószer-, alkoholfüggőség, a korai szexuális élet negatív hatásaival.

- Megvalósul ez tájékoztató, ismeretterjesztő előadások szervezésével, témacentrikus beszélgetésekkel, ahol lehetőség nyílik egymás véleményének megismerésére.
- Együttműködés áll fenn a drogambulancia munkatársaival annak reményében, hogy a gyermek megismerje problémája kezelésének ezt a módját is, és a későbbiekben, ha szükséges, felkeresse őket.
- Egyéni és csoportos játékok szervezésével, ahol előtérbe kerül a mozgáskultúra fejlesztése.
- A Szolnoki Rendőrkapitányság „Kapaszkodó programjának” keretén belül a rendőrség munkatársai preventív jelleggel foglalkozásokat tartanak a befogadó gyermekotthonban elhelyezett gyerekek részére

VI/5. A KONFLIKTUSOK, ÉS AZ AGRESSZIÓ KEZELÉSE

A Befogadó Gyermekotthonba különböző korú, nemű személyiségállapotú gyermekek érkeznek. A heterogén összetételnek köszönhetően gyakoriak a konfliktusok. Ennek egyik megoldása a gyermekek kiscsoportokba történő mozgatása, ezzel is biztosítva az egyéni foglalkozás lehetőségét, a krízis csökkentését.

Napi szinten – tervezetten – nagy mozgásos tevékenységeket végzése, kézműves tevékenységekbe bevonás, társasjátékokat megtanítása számukra.

A fenti technikákat alkalmazása az agresszió kezelésére is. A Befogadó Gyermekotthonban dolgozók csendes, halk, de határozott stílusukkal visszajelzik a gyermekeknek az elvárható és mintaként követendő magatartási formákat.

Speciális módszer még:

- extra figyelem és felügyelet,
- feszültségoldó játékok,
- megerősítés,
- célzott feladattal történő megbízás,
- humor, mint a feloldás eszköze
- feszültségoldó technikák alkalmazása és elsajátíttatása.

Fontos a konfliktusok megoldására való törekvés és nem annak lezárására.

VI/6. A GYERMEKEK SZABADIDEJÉNEK STRUKTURÁLÁSA

A gyermekek részére rendszeresen szervezésre kerülnek a helyi lehetőségek figyelembevételével kulturális programok. Napi kapcsolat van a közelben működő lakótelepi könyvtár és szabadidőközpont dolgozóival.

Figyelemmel kísérik a városi rendezvényeket, és a korosztályoknak megfelelő programokba bekapcsolódnak. Cirkusz, mozi, állatkert, színházlátogatások szervezése, melyekre felkészítik a gyermekeket, mivel az élményszerzésnek ez a módja számukra szokatlan, gyakran ismeretlen. A Nemzeti ünnepek és hagyományok ápolására szintén nagy hangsúlyt fektetnek, annak átélésével. A gyermek születés- és névnapja (amennyiben erre az időpontra esik) szintén megünneplésre kerül a Befogadó Gyermekotthon rendjébe beépülve. Biztosítva van a gyermekek számára saját hagyományaik ápolását, szokásaik, igényeik szerint.

Sporttevékenységek szervezése életkoruknak, fejlettségüknek, érdeklődési körüknek megfelelően történik. Előnyben részesítik a nagymozgásos játékokat, sportversenyeket és a csoportjátékokat. Ez a típusú szabadidős foglalkozás alkalmas a feszültségek levezetésére, indulataik kiélésére, szabálytudatuk fejlesztésére. Lehetőség van mind az udvaron található játékok (kosárpalánk, pingpongasztal, tornaeszközök) mind a közeli játszótérek használatára is. Helyi sajátosságból adódóan a Vadaspark és a közeli játszótéren található fajtékók is tartalmas tevékenységre biztosítanak lehetőséget. A gyermekeknek lehetőségük van a befogadó gyermekotthonhoz tartozó nagy alapterületű udvaron és az azon felállított játszóeszközökön hasznosan eltölteni szabadidőjüket.

A gyermekek számára - az egészségi állapotukhoz és az időjáráshoz igazodva - naponta legalább egy óra időtartamban biztosítva van az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás lehetősége.

A gyermekek a programok ideje alatt jól érzik magukat, sokat tanulnak egymástól és viselkedésük pozitív irányba terelhető. A közös élmények átélése a nevelők számára is eszközzé válik a kialakuló konfliktusos helyzetek kezeléséhez. A szabadidő tervezésekor az élményszerzésen túl az alapvető szocializációs szabályok elsajátítására és gyakorlására is törekednek, mint pl. tömegközlekedéssel történő utazás megismerése, vásárlás, nyilvános helyen történő viselkedés gyakorlása, másság és fogyatékoság elfogadása.

VI/7. A GYERMEK ELTÁVOZÁSÁNAK ELŐKÉSZÍTÉSE

A Befogadó Gyermekotthonban dolgozók munkájának befejező része a gyermekek távozásának előkészítése. A gyermek számára ideális helyzetben a vér szerinti családjába történő hazagondozás történik. Amennyiben erre nem kerülhet sor, a nevelőszülőhöz vagy lakásotthonba távozását kell segítenünk annak elfogadásával, hogy nevelésbe vétele indokolt. A Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vizsgálatának megtörténte után, (melyre minden alkalommal pontosan és felkészítve kísérjük el a gyermeket) a szakszolgálat javaslatot tesz a leendő gondozási helyre és a gyermekotthon vezetővel egyeztetve, megszervezi a gondozási helyről érkezők és a gyermek ismerkedését. Erre az időpontra a nevelő, szükség esetén az gyermekotthon vezető egyéni beszélgetéssel teszi motiválttá a gyermeket arra, hogy a javasolt gondozási helyet elfogadja.

Nevelőszülői elhelyezés esetén minimum 2 alkalommal keresi fel a leendő nevelőszülő a gyermeket. Az ismerkedés során válaszokat ad a gyermek kérdéseire, próbálja vonzóvá tenni számára az elhelyezés ezen formáját.

A második találkozásra lehetőség szerint már nála nevelkedő gyermekeket is magával hozza annak érdekében, hogy a számára ismeretlen környezetbe már ismert személyek fogadják.

A lakásotthon elhelyezésére tett javaslat esetén – helyi sajátosságból adódóan – ha szolnoki kihelyezésre kerül sor a gyermekotthon vezető, illetve a leendő gyermekvédelmi gyám megismerkedik a gyermekkel. A gyermekotthon vezető lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermek kilátogasson a lakásotthonba és megismerkedhessen az ott élő gyermekekkel.

Más városban működő lakásotthoni javaslat esetében is pontos információkkal szolgálunk a gyermek részére.

A gyámhivatalban tartandó értekezletre a gyermeket felkészülten kísérjük el, világossá téve számára az ott várható események menetét (korának és fejlettségi szintjének megfelelően).

Az elhelyezési értekezletet követően a gyermek még a Befogadó Gyermekotthonban várja meg az elhelyezésére vonatkozó határozat megérkezését. A bizonytalanság részére megszűnik, amit felvált a várakozás feszültsége. Ezt az időszakot a szakembereknek kell oldani és az elkövetkező változásra a gyermeket felkészíteni.

VII. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZAKEMBER FELADATAI

A Befogadó Gyermekotthonban a dolgozók munkájukat 12 órás munkaidőben, folyamatos munkarendben végzik. Az adott műszakban a dolgozó ellátja a munkakörének megfelelő teendőket, lehetőség és szükség szerint segíti munkatársait, rögzíti az adminisztrációs feladatait, mely közé az engedély nélküli távozások jelentése, visszavonása is tartozik.

14 éven aluli gyermek esetében haladéktalanul, 14 éven felüli gyermek esetében 24 órán belül értesíteni kell a rendőrséget – részletes személyleírással, a vélhető tartózkodási hely megjelölésével, esetleg fényképpel (hétköznapi munkaidőben). 14 éven felüli gyermek esetében, ha pszichés állapota miatt az engedély nélküli távollét különös kockázatot jelent, azonnal értesíteni kell a rendőrséget. Amennyiben a gyermek gondozási helye nem a Befogadó Gyermekotthon, értesíteni kell a törvényes képviselőjét, gondozási helyét. A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermek engedély nélküli eltávozásáról a törvényes képviselő írásban történő tájékoztatása is megtörténik.

A munkaidő végeztével, műszak átadásakor az események írásban történt rögzítésén túl szóban is köteles tájékoztatni váltótársát a műszakban történtekről.

A szolgálat átadásakor a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- az otthon létszáma,
- távozott-e valaki engedély nélkül, történt-e intézkedés,
- érkezett-e új gyerek, mit tudunk a bekerülés okáról, vérszerinti családról,
- van-e beteg gyermek, történt-e orvosi vizsgálat,
- milyen konkrét gondozási feladatok vannak folyamatban,
- volt-e rendkívüli esemény, arra válasz reakció
- milyen a gyermekek pszichés állapota, kire kell kiemelten figyelni,
- étkezéssel kapcsolatos teendők,
- van-e az otthonban műszaki meghibásodás, milyen intézkedésre van szükség,
- az ügyelet átadása az otthon bejárásával zárul.

VII/1. ADMINISZTRÁCIÓS FELADATOK, KÖTELEZŐEN VEZETENDŐ NYILVÁNTARTÁSOK

- Gondozási lap: /egészségügyi törzslap/ tartalmazza a gyermek nevét, személyes adatait, a beutaló határozat számát, a beutalás okát, körülményeit, a gyermek TAJ számát, a közgyógyellátási igazolványának másolatát, a gyermekorvosi vizsgálat részeredményeit.
- Gyógyszeres füzet: a gyógyszerek napi adagolásának vezetésére szolgál.
- Eseménynapló: naponta rögzíti a Befogadó Gyermekotthonban tartózkodó gyermekek létszámát, műszakonként a dolgozók nevét, a nap folyamán történt eseményeket.
- Jelenléti ív: a dolgozó munkaidejének vezetésére.
- Kimutatás az ellátott tevékenységről: a jelenléti ívvel összhangban rögzíti a dolgozók különböző napszakokban és a pihenőnapokon ledolgozott óráit.
- Létszámfüzet: napi lebontásban mutatja a gyermekek érkezésének, távozásának idejét.
- Napi létszámnyilvántartás: tartalmazza a gyermekek névsorát és szökéseket.
- Ellátmány nyilvántartás: tartalmazza az étkezési napi normát és az egyéb gazdálkodási keretet személyenként.
- Étlap: a napi ételeket tartalmazza heti bontásban.
- Felnőtt étkezés vezetésére szolgáló nyilvántartás.
- Ruhaleltár: tartalmazza a Befogadó Gyermekotthonba érkező és távozó gyermekek saját ruházatának nyilvántartását.

- Havi változóbér összesítő: tartalmazza a gyermekfelügyelők délutáni, éjszakai műszakját, helyettesítését és ünnepi szolgálatát.
- Felvételi jegyzőkönyv: a nevelésbe vett és ideiglenesen beutalt kiskorúak elhelyezéséről, befogadásáról.
- HACCP kézikönyv alapján higiénés és élelmiszerbiztonsági nyomtatványok vezetése.

VII/2. A SZAKEMBEREK KONKRÉT FELADATAI

Befogadó Gyermekotthon szakmai vezető

A Befogadó Gyermekotthon teljes körű ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, és nevelésbe vett gyermek számára. A gyermekotthon vezető irányítja és ellenőrzi a Befogadó Gyermekotthonban dolgozó nevelők, gyermekvédelmi asszisztensek, gyermekfelügyelők munkáját, elkészíti a beosztást. Együttműködik a családdal, a gyermekjóléti szolgálatokkal, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal és minden olyan társintézménnyel, mely a gyermek érdekében ügyintézkést igényel

Nevelő

Feladata, hogy a közös munkát koordinálja, példát mutasson, mind a munkavégzés minőségében, mind pedig személyével. Nagyon fontos, hogy megfelelő empátiával, toleranciával, megértéssel párosuljon szakmai tudása. A kimagasló odafigyelés elengedhetetlen feltétele a munkavégzésnek.

Az otthonban zajló minden munkafolyamat felelőse.

Részt vesz a gyermek fogadásában és segíti a gyermek beilleszkedését.

Az otthonban zajló foglalkozásokon a gyermek részére biztosítja a megfelelő eszközöket, felszerelést. Aktívan részt vesz a gyermekek felzárkóztatásában.

Szervezi az elhelyezett gyermek szabadidős programjait.

A gyermekről jellemzést készít a szakértői bizottság részére a gyermek befogadása után 10 nappal.

Feladata az otthon állagának megóvása, dekorálása a kollégák és a gyermekek bevonásával.

Gyermekvédelmi asszisztens, gyermekfelügyelő

Megszervezi és végzi a gyermek életkorának, állapotának megfelelő napi tevékenységeket. Közreműködik a gyermekek befogadásával kapcsolatos feladatok előkészítésében elvégzésében. Ellátja a gyermekkel kapcsolatos nevelési, gondozási feladatokat, illetve esetenként gyermekkíséretet is.

Beépíti munkájába a rá vonatkozó adminisztrációs feladatokat. Segíti a gyermeket a beilleszkedésben, a reszocializációs esélyek növelésében.

Hétvégén és éjszakai műszakban ügyeleti feladatokat lát el, és krízishelyzetben intézkedik. Részt vesz a környezet kialakításában, és annak rendben tartásában.

VII./3. A BEFOGADÓ OTTHON KAPCSOLATRENDSZERE - Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezésre került gyermek érdekében az ott dolgozók a jogszabályi kereteken belül kapcsolatban állhatnak:

- területi igazgatóval,
- területi igazgatóhelyetttessel,
- gyermekjogi képviselővel
- a nevelőszülői hálózatok szakmai vezetőivel,
- a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság munkatársaival,

- gyermekotthon vezetőkkel,
- a lakásotthonok nevelőivel,
- hatóságokkal, rendőrséggel,
- az egészségügyi ellátó rendszerrel,
- drogambulanciával,

valamint a gyermekek aktuális állapota, igényei szerinti szakemberekkel.

Mindez történhet személyesen, telefonon, vagy írásban. Az adott helyzet és feladat dönti el, hogy a gyermek érdekében az együttműködés mely módját választjuk, illetve a szakmai munka megfelelő ellátása szempontjából melyik kapcsolatfelvétel a legeredményesebb.

VIII. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

A gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek folyamatos szakmai továbbképzésben kötelesek részt venni (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet). A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással történik, mely pontok minősített továbbképzési programokon történő részvétellel szerezhetők. A Befogadó Gyermekotthon dolgozóinak biztosítják ezen képzéseken történő részvételét, ezzel is segítve őket szakmai munkájuk fejlesztésében és kötelezettségük teljesítésében.

Folyamatosan tervezik a továbbképzési kötelezettségnek megfelelően a kreditpontok gyűjtésének ütemét, erről pontos nyilvántartást vezetnek. Hangsúlyt fektetnek az önképzésre, az egymásra figyelésre, szem előtt tartva az egyén erősségeit, gyengeségeit. A lehetőségeket feltérképezve és kihasználva részt vesznek képzéseken, konferenciákon, tréningeken, szupervízióon.

Fontosnak tartják ezt a szakmai készségek fejlesztése, a kapcsolatok építése, a konfliktuskezelés, a munkatársakkal történő együttműködés erősödése szempontjából is. A munkavégzés zavartalan ellátásához szükség van a feszültségek oldására, az indulatok megfelelő kezelésére, tekintettel arra, hogy a mindennapi tevékenység során gyakran kerülhetnek olyan helyzetekbe, ahol minden szakmai profizmus bevetése szükségessé válik. A képzési, továbbképzési alkalmakon túl, a team tagjai szerveznek közös programokat, melyek erősítik a csapathoz tartozás érzését, és „kihasználható” annak megtartó ereje.

A minőségi munka biztosításához a jelentkezők részére hospitálási lehetőséget van biztosítva. Ez idő alatt betekinhetnek a munkakörrel járó tevékenységbe, és közvetlen tapasztalatokat gyűjthetnek a feladatról. A leendő munkatárs döntésében ez gyakorlati segítséget nyújt.

A személyes gondoskodást végző személyek együttműködése

A Befogadó Gyermekotthonban dolgozó kollégák szakmai fejlődése érdekében rendszeresen és tervezetten tartanak team megbeszéléseket. Ennek keretén belül sor kerül az aktuális problémák megbeszélésére, az esetleges konfliktusok megoldására.

A team tagjai tapasztalataikkal, véleményükkel, javaslataikkal hozzájárulnak a munkafolyamatok pozitív irányba történő elmozdulásához.

Alapvető feladat, hogy a munkatársak minden őket érintő változásról megfelelő tájékoztatásban részesüljenek.

Ennek formái:

- jogszabályokhoz történő hozzáférés lehetővé tétele,
- munkavállalóként az őket megillető jogokról, kötelezettségekről kérdéseikkel a személyzeti-munkaügyi előadóhoz fordulhatnak,
- intézményvezetővel, szakmai vezetővel történő személyes megbeszélés lehetősége biztosított.

A Befogadó Gyermekotthon szakmai programja sajátos igényekre épülő, külső és belső erőforrásokat kiaknázó dokumentum, amely a felmerülő igényekre kíván megfelelő szolgáltatást nyújtani.

IX. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A befogadó gyermekotthonban jogszabályi rendelkezés értelmében érdekképviseleti fórum működik. Az érdekképviseleti fórum az ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett gyermekek, jogainak érvényesülése érdekében tevékenykedő szerv.

A gyermek vagy szülője, az érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviseleti fórumánál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, illetve, ha sérelem éri, továbbá az intézmény dolgozóinak kötelezettségzegése esetén. Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum a panaszt kivizsgálja. A panasszal élő az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz is fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet. A gyermeki jogok minél szélesebb körű érvényesülésének érdekében az otthon gondoskodik arról, hogy az ellátottak és a szülők számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma, fogadóóráinak helye és időpontja.

A gyermekjogi képviselő által írásban tett észrevételekre, megkeresésekre 15 napon belül válaszolni, illetve a megtett intézkedésekről Őt írásban tájékoztatni kell.

A gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott valamennyi dolgozó a gyermek közvetlen gondozása, ügyeinek intézése közben, és a gyermekvédelmi gyám a gyermek közvetlen gondozásának ellenőrzése, illetve törvényes képviselőnek ellátása során hivatalból jár el, e tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül. Számukra biztosítani kell emberi méltóságuk, személyiségi jogaik tiszteletben tartását, munkájuk elismerését.

X. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

- Az intézményről szóló ismertető az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat honlapján található.
- Szóbeli tájékoztatás személyes megkeresés esetén.
- Elektronikus levél formájában történő megkeresés esetén írásbeli tájékoztatás, az adatvédelmi törvény betartása mellett.

Felkérésre nyújtott tájékoztatás előadásokon, szakmai rendezvényeken, fórumokon.

HÁZIREND

I. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A házirend az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében élő gyermekekre, az ott dolgozó felnőttekre, és az oda belépő valamennyi személyre vonatkozik.

A házirendet az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye területi igazgatója, a nevelőtestület, és az intézményben működő érdekképviselői fórum egyetértésével hagyja jóvá.

A Házirend módosítására az arra jogosultak – területi igazgató, nevelőtestület, gyermekotthon vezető, érdekképviselői fórum – tehetnek javaslatot.

A házirend előírásai nyilvánosak, minden érintettnek ismernie kell.

A házirend egy példányát a gyermekotthonban jól látható helyen ki kell függeszteni.

II. GYERMEKEK JOGAI

A Különleges Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek jogainak betartása minden velük foglalkozó felnőtt kötelessége.

A gyermekeknek joguk van:

- a velük született emberi méltóság megőrzéséhez;
- tiszteletre, megbecsülésre;
- olyan környezetben élni, ahol nem kell szenvedni bántalmazástól, agressziótól,
- védelembe részesüljenek minden fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatás, valamint az egészségre káros szerek ellen;
- folyamatos védelemhez és segítséghez a felnőttek részéről mindenkor, hiszen korukból adódóan gyengék, esendők, védekezésre képtelenek;
- az állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátáshoz, gondoskodáshoz, neveléshez, fejlesztéshez,
- támogatást kapni – a törvényes képviselőtől, gondozóktól, - hogy családi környezetükbe visszatérhessenek;
- a személyes kapcsolatok ápolásához – vérszerinti szülővel, örökbefogadó szülővel, nevelőszülővel;
- életkoruknak, egészségi állapotuknak és fejlettségüknek megfelelő egészségügyi ellátáshoz, fejlesztéshez;
- életkoruknak megfelelő tápláláshoz.

III. NAPIREND

A gyermekotthonban a gyermekek ellátása megszakítás nélküli munkarendben, nappali és éjszakai műszakban történik.

A napirend biztosítja a folyamatos ellátást, gondozást és életkorból adódóan ez elsősorban az étkezések köré szerveződik.

5.45 – 8.30	ébredés, fürdetés, öltöztetés, reggeliztetés a csoportban kialakult sorrend-életkor szerint
8.30 – 11.30	egyéni foglalkozások, játék tevékenységek a nagyobb gyermekekkel, séta, levegőzés, tízórai, folyamatos igény szerinti gondozás
11.30 – 13.00	ebédeltetés, folyamatos gondozás
13.00 – 15.30	alvási idő biztosítása, meseolvasás, orvosi vizit
15.30 – 16.00	uzsonna (nagyobb gyermekek esetében), folyamatos gondozás

16.00 – 19.00 vacsora, játék, szükség szerint fürösztés, öltöztetés, fektetés
19.00 után – igény szerinti gondozás, etetés, nyugodt pihenés biztosítása.

IV. KAPCSOLATTARTÁS, LÁTOGATÁS

A vérszerinti szülők, hozzátartozók az illetékes gyámhatóság által szabályozott módon tarthatnak kapcsolatot gyermekeikkel.

A gyámhatósági határozat a gyermekotthon látogatási rendjébe illeszti a szabályozott kapcsolattartást.

Látogatási idő: kedd 9.00 – 14.00
 csütörtök 9.00 – 14.00
 szombat 9.00 – 12.00
 maximum 1 óra időtartamban.

Telefonon történő felvilágosítást, tájékoztatást munkaidőben kaphatnak a kapcsolattartásra feljogosított személyek.

A gyermekek egészségi állapotának megóvása érdekében minden kapcsolattartásra feljogosított személy védőruhát köteles használni. A kapcsolattartásra feljogosított személy kizárólag a kapcsolattartási helyiségben tartózkodhat. Alkohol, vagy egyéb szer hatása alatt álló személy nem jogosult a kapcsolattartásra. A vérszerinti szülők, hozzátartozók, ha a gyámhivatal, vagy a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatása szerint fertőző betegségben szenvednek, mindaddig nem tarthatnak kapcsolatot a gyermekkel, amíg érvényes igazolást nem hoznak házi orvosuktól betegségük megszűnéséről.

V. PANASZJOG ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK MÓDJA

A gyermek szülője, törvényes képviselője, gondozója, nevelője panasszal élhet az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviselési Fórumnál:

- a teljes körű ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme,
- a gyermekotthon dolgozóinak kötelezettségszegése esetén,
- kapcsolattartás akadályoztatása, megghiúsítása esetén,
- a gyermekre vonatkozó iratbetekintés megtagadása esetén.

VI. A GYERMEKEK ÉRDEKVÉDELME

Az Intézményben Érdekképviselési Fórum működik. A gyermeki jogok védelme érdekében az Érdekképviselési Fórumhoz benyújtott panaszok kivizsgálása minden esetben megtörténik. Panaszt tenni szóban és írásban is lehet. A panasz kivizsgálását követően az intézmény vezetője 15 napon belül tájékoztatja a vizsgálat eredményéről a panasztevőt.

Az Érdekképviselési Fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírások a jogszabály szerint:

Az Érdekképviselési Fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a

gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az Érdekképviselői Fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, esetleg a szabályzatban foglalt ügyekben.

Az Érdekképviselői Fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

VII. EGYÉB HÁZIREND BETARTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Az intézmény egész területén tilos a dohányzás. A Különleges Befogadó Gyermekotthonba nem vihetők be egészségre káros szerek. Az otthonba alkoholt, cigarettát, dohányárut, drogot, (gyógyszert), pirotechnikai és szűrő-vágó eszközöket bevinni, és azokat fogyasztani/használni nem megengedett.

Gyermekotthonba tilos bármilyen kisállatot behozni.

A gyermekek ételmezése a Különleges Befogadó Gyermekotthonra speciálisan kidolgozott HACCP előírásainak megfelelően történik, ezért a gyermekek látogatók általi étkeztetése a nevelővel, illetve gondozókkal történő előzetes egyeztetést követően valósulhat meg.

Az orvos által felírt gyógyszerek külön helyiségben, zárt szekrényben tárolandók.

A családból bekerült gyermeket az ún. elkülönítő helyiségben helyezik el mindaddig, amíg negatív székletminta eredménye nem érkezik meg. Ezután kerül át a gyermek a csoportszobába.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon dolgozóira hivatali titoktartási kötelezettség vonatkozik.

VIII. A Különleges Befogadó Gyermekotthonba belépésre jogosult személyek köre

A különleges befogadó gyermekotthon dolgozói és a megnevezett gyermekvédelmi gyám rendelkeznek egészségügyi kiskönyvvel, ezért ők az otthon egész területére jogosultak belépni. Fentiekén kívül a különleges befogadó gyermekotthon kapcsolattartási helyiségébe belépésre jogosultak köre:

- Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal közalkalmazotti és szerződéses jogviszonyban álló személyek (MGYSZB)
- fenntartó és képviselője,
- a gyermekotthont üzemeltető munkatársa,
- hallgatói/tanulói jogviszonnyal rendelkező, gyakorlatra érkező, iskolai közösségi szolgálatot teljesítő.
- Jogszabály rendelkezése alapján:
- országgyűlési képviselő, amennyiben képviselői igazolványával igazolja személyazonosságát,
- az alapvető jogok biztosa vagy a felhatalmazása alapján vizsgálatot végző munkatársa,

- az Állami Számvevőszék számvevője, aki számára a belépés mellett biztosítani kell a papír alapú és informatikai eszközökkel kezelt adatnyilvántartó rendszerekbe való betekintést,
- az Államháztartási törvény alapján kormányzati ellenőrzést végző személy, aki számára a belépés mellett akadálytalan hozzáférést kell biztosítani valamennyi dokumentumhoz és az informatikai rendszerek archív és élő adatállományhoz,
- az Integrált Jogvédelmi Szolgálat jogvédelmi képviselője,
- az ügyész igazolványa felmutatásával, az eljárással érintett szerv vagy személy rendelkezésére álló területre,
- a rendőrség intézkedés megtétele, illetve eljárással érintett személy meghallgatása céljából.

Általános szabályok

A házirend az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász - Nagykun – Szolnok Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthonában élő gyermekekre, az ott dolgozó felnőttekre, és az oda belépő valamennyi személyre vonatkozik.

A házirendet az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász - Nagykun – Szolnok Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat területi igazgatója, a nevelőtestület és az intézményben működő érdekképviselői fórum egyetértésével hagyja jóvá.

A Házirend módosítására az arra jogosultak – területi igazgató, nevelőtestület, gyermekotthon vezető, érdekképviselői fórum – tehetnek javaslatot.

A házirend nyilvános, minden gyermek és nevelő számára elérhető és betartandó, egy példányát a gyermekotthonban jól látható helyen (faliújságon) kell kifüggeszteni.

A házirend célja és feladata

A házirend a befogadó gyermekotthon belső életének rendjét, a gyermekek jogainak gyakorlásának és kötelezettségei teljesítésének szabályait tartalmazza.

- A gyermekek élete a befogadó gyermekotthonban a nevelőkkel közösen kialakított napirend szerint zajlik, amely az elfogadott normákon és a közösség szokásrendjén alapszik.
- A házirend a gyermek életkorának, nemének és fejlettségi szintjének figyelembevételével a mindennapi élet tevékenységeit, kapcsolatait szabályozza.
- A házirendet az igazgató, a nevelőtestület, valamint, ha működik, a gyermekönkormányzat véleményének figyelembevételével és az intézményben működő érdekképviselői fórum egyeztetésével hagyja jóvá.

Jogaid és kötelességeid

- Jogod van ahhoz, hogy emberi méltóságodat tiszteletben tartsák.
- Kötelességed mások emberi méltóságát tiszteletben tartani!
- Jogod van biztonságot nyújtó, megfelelően felszerelt otthonban élni.
- Kötelességed gondozási helyed védelme, óvása!
- Jogod van egészségesen élni.
- Kötelességed a dohányzásra, alkohol-, drogfogyasztásra vonatkozó tiltó szabályokat betartani!
- Jogod van a teljes körű ellátáshoz.

- Kötelességed megbecsülni és tisztelni azokat az embereket, akik e jogok biztosításában naponta részt vesznek! Kötelességed az ételt, a tiszta ruhát, a tiszta környezetet stb. megbecsülni!
- Jogod van arra, hogy személyes tulajdonnal rendelkez. Jogod van a személyes tárgyaidat, (fénykép, kabala stb.) szobádban elhelyezni.
- Kötelességed a saját és mások tulajdonát megóvni, megőrizni, tiszteletben tartani!
- Jogod van a mindennapi étellel kapcsolatosan véleményt, javaslatot tenni.
- Kötelességed gondozási helyed házirendjét betartani!
- Jogod van a bántalmazással szemben védelemhez jutni.
- Kötelességed, hogy senkit, semmilyen formában te sem bántalmaz!
- Jogod van részt venni szabadidős foglalkozásokon, felzárkóztatásokon és korrepetálásokon.
- Kötelességed a számodra biztosított ismeretekkel, személyiségedet gazdagító lehetőségekkel élni!
- Jogod van kapcsolataidat ápolni a gyámhivatali határozatban foglaltak szerint.
- Kötelességed a kapcsolattartás szabályait betartani!
- Jogod van ahhoz, hogy tiszteletben tartsák vallásodat, nemzeti, etnikai hovatartozásodat.
- Kötelességed más vallását, hovatartozását tiszteletben tartani!
- Jogod van szabad véleménynyilvánításhoz.
- Kötelességed véleményedet úgy megfogalmazni, hogy az másokat ne sértsen!
- Jogod van ahhoz, hogy a téged érintő ügyekben panasszal éljél.
- Kötelességed figyelembe venni, hogy panaszod nem lehet gyanúsítgatás, rosszindulatú rágalmozás!
- Jogod van az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodásra napi 1 órában.

1. Általános viselkedési, magatartási szabályok

A befogadó gyermekotthon lakójaként:

- Köteles vagy betartani a házirendet!
- Saját érdekedben fontos együttműködni a nevelőkkel, és mindazokkal a szakemberekkel, akik sorsod alakításában részt vesznek.
- Tiszteletben kell tartani gyermektársaid jogát.
- Nem okozhatsz senkinek szándékosan kárt, nem okozhatsz társaidnak lelki fájdalmat, nem bántalmazhatod gyermektársaidat, nem gúnyolódhatsz, nem sértegethatsz, nem beszélhetsz csúnyán.
- Ha szándékosan kárt okozol, rongálsz, azt minden esetben a nevelő, és a gyermekotthon vezető köteles kivizsgálni. Amennyiben a személyes felelősség és szándékosság megállapítást nyer, lehetőséged van a kárt zsebpénzedből, önként felajánlva, megtéríteni.
- Tiszteletben kell tartanod mások tulajdonát, nem veheted el mások értékeit.
- A környezetedet rendben kell tartanod. Vigyázz a berendezési tárgyakra, dekorációkra, a falak, az ajtók, ablakok tisztaságára!
- Tartózkodj az egészségedet károsító életmódtól és az egészségedet károsító szerek használatától.
- Rendkívüli események során a befogadó gyermekotthon lakójaként együtt kell működni a nevelőiddel, illetve ellátásodat végzőkkel, karhatalmi dolgozókkal.

- A befogadó gyermekotthonban nem megengedett a mobiltelefon használata! Telefonodat nem tarthatod magadnál, az érkezésed után lezárt borítékban, kikapcsolt állapotban elzárásra kerül a trezorban.
- Amennyiben nehézséged támad a házirendben foglaltak betartását illetően, nevelőidől minden segítséget megkaphatsz. A nevelői munka része, hogy bemutassák Neked új lakóhelyedet, ahol rövid ideig tartózkodni fogsz. Megismertessenek azokkal a gyermekekkel és felnőttekkel, akikkel a következő időszakot tölteni fogod.
- A neveléssel kapcsolatos feladatokat a befogadó gyermekotthon szakmai programja tartalmazza.
- A szűrő, vágó eszközöket kizárólag felnőtt felügyelete mellett és útmutatása szerint használhatsz!
- Gyógyszer szedése kizárólag az orvos javaslata szerint történik. A gyógyszerek tárolására a zárt raktáron belül elhelyezett zárt gyógyszeres szekrényben van lehetőség, gyógyszert a szobádban nem tarthatsz!

2. Jutalmazás, elmarasztalás

Amennyiben a házirendben foglaltakat betartod, példamutató a magatartásod, a viselkedésed, jutalomban részesülhetsz. A jutalmazás lehet szóbeli vagy írásbeli dicséret a nevelő, a gyermekotthon vezető részéről, tárgyjutalom (könyv, ajándéktárgy). Lehetőség van a jogszabály által biztosított zsebpénzen felül jutalom zsebpénz megállapítására, melyre nevelőd tesz javaslatot, és az intézmény vezetője havonta állapítja meg, és folyósítja részedre.

A házirendben foglalt szabályok megsértése, a mindennapi élet során tapasztalt negatív magatartás következményekkel jár. Az elmarasztalás formái: jutalmak megvonása, nevelői vagy gyermekotthon vezetői írásbeli figyelmeztetés.

3. Napirend

A részletes napirendet a mellékletben olvashatod, kiegészítve egy rajzos iránytűvel.

4. Az iskolai kötelezettséggel kapcsolatos szabályok

2022. 02. 01-től a befogadó gyermekotthonban működő „belső iskolában” vagy köteles tanulmányaidat teljesíteni. A mindennapos iskolába járást a helyi lakcímmel rendelkező gyermekeknek, illetve középiskolába járó gyermekeknek biztosítjuk törvényes képviselőd beleegyezésével, szakemberek döntését követően. Amennyiben erre nincsenek meg a feltételek, ez nem azt jelenti, hogy nem tanulhatsz, nem gyarapíthatod tudásodat. Tekintettel arra, hogy alapvető jogod és kötelezettséged az iskolába járás fontos, hogy készülj az iskolába való visszatérésre. Ehhez minden segítséget megkaphatsz a belső iskolában és a fejlesztőpedagógus által.

A befogadó gyermekotthon lakójaként köteles vagy napi szinten, a napirendben foglaltak alapján tanulni, fejlesztő foglalkozásokon részt venni a nevelők vagy a fejlesztőpedagógus segítségével.

5. Kapcsolattartás -, látogatás szabályai

A kapcsolattartás időtartamát és gyakoriságát gyámhivatal szabályozza, és azt határozatlan rögzíti, melyről minden érintettet értesít.

A kapcsolattartásra az intézmény hivatalos helységében kerül sor.

Te nem hagyhatod el a befogadó gyermekotthont, nem utazhatsz haza a családotthoz.

A befogadó gyermekotthonban tartózkodásod ideje alatt jogod van szüleiddel, hozzátartozóiddal telefonon is kapcsolatot tartani. Ennek szabályait szintén a gyámhivatal dönti el és a mellékelt napirend részletezi.

A kapcsolattartás formái még ezen kívül a levél, csomag és ajándék küldése, melyet természetesen részedre átadnak a nevelők.

A befogadó gyermekotthonban tartózkodásod ideje alatt a barátaiddal való találkozás nem engedélyezett.

Amennyiben rendkívüli esemény (rosszullét, rongálás, verekedés, baleset, stb.) történik veled, illetve, ha engedély nélkül hagyod el az otthont, akkor erről minden esetben feljegyzést készítünk – ez tartalmazza a te feljegyzésedet is – melyet eljuttatunk az otthonvezetőnek. Engedély nélküli távollétedet, ha még nem vagy 14 éves – azonnal, ha elmúltál 14 éves – 24 óra elteltével (de indokolt esetben, pl. ha rendszeresen gyógyszert szedsz, azonnal) jelentjük a rendőrségen.

6. Dohányzásra és egyéb káros szerekre vonatkozó általános szabályok

Amíg nem töltötted be a 18. életévedet, **a dohányzás nem megengedett!** [1999. évi XLII. tv.2.§(4b).] A Befogadó Gyermekotthonba nem vihetsz be egészségre káros szert. Az otthonba alkoholt, cigarettát, dohányárút, drogot, (gyógyszert), pirotechnikai és szűrő-vágó eszközöket bevinni, és azokat fogyasztani/használni nem megengedett. Nem megengedett ismeretlen eredetű eszközök (pl. hangfal, laptop stb.) otthonba való bevitele, illetve használata.

7. Panaszjog érvényesítésének módja

Amennyiben a gondozásoddal, nevelésoddal, teljes körű ellátásoddal, alapvető jogaiddal kapcsolatban sérelem ér, panasszal élhetsz az intézmény vezetőjénél (igazgató) vagy érdekképviselői fórumnál a problémád orvoslása érdekében. [Gyvt. 36§(1a,b)]. Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum köteles a panaszodat kivizsgálni, és tájékoztatást kaphatsz panaszod kivizsgálásának más lehetséges módjáról is. A panaszodat beadhatod írásban, de személyesen, szóban is elmondhatod.

Amennyiben 15 napon belül nem kapsz értesítést panaszod kivizsgálásának eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem értesz egyet, a gyermekotthon fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhatsz.

8. Érdekvérvényesítés

A befogadó gyermekotthonban elhelyezett gyermekként az érdekeid képviselőjét az Érdekképviselői Fórum, a gyermekjogi képviselő, illetve a gyermekvédelmi gyám, eseti gyám látja el. A jogérvényesítés körét és módját a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza. Panaszoddal a gyermekjogi képviselőt is megkeresheted. Az ellátást nyújtó biztosítja, hogy Te és hozzátartozóid a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessétek. A gyermekjogi képviselő elérhetősége a befogadó gyermekotthonban jól látható helyen ki van függesztve.

9. A befogadó gyermekotthonba belépésre jogosult személyek köre

Az ellátott kiskorúakon, a gyermekotthoni dolgozókon kívül a befogadó gyermekotthonba belépésre jogosultak:

- az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal közalkalmazotti, szerződéses jogviszonyban álló személyek
- fenntartó és képviselője,
- a befogadó gyermekotthont üzemeltető munkatársa,
- együttműködési megállapodással rendelkező,
- hallgatói/tanulói jogviszonnyal rendelkező, gyakorlatra érkező, iskolai közösségi szolgálatot teljesítő.
- Jogsabály rendelkezése alapján:
- gyermekjogi képviselő, akinek számára az intézmény területén belül a gyermekek számára könnyen hozzáférhető és négy szemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas megfelelő helyiséget kell biztosítani,
- pártfogói felügyelő, aki számára az esetmegbeszélés megtartásához, a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással kapcsolatos egyéb feladatai elvégzéséhez helyszínt kell biztosítani,
- országgyűlési képviselő, amennyiben képviselői igazolványával igazolja személyazonosságát,
- az alapvető jogok biztosa vagy a felhatalmazása alapján vizsgálatot végző munkatársa,
- az Állami Számvevőszék számvevője, aki számára a belépés mellett biztosítani kell a papír alapú és informatikai eszközökkel kezelt adatnyilvántartó rendszerekbe való betekintést,
- az Államháztartási törvény alapján kormányzati ellenőrzést végző személy, aki számára a belépés mellett akadálytalan hozzáférést kell biztosítani valamennyi dokumentumhoz és az informatikai rendszerek archív és élő adatállományhoz,
- az Integrált Jogvédelmi Szolgálat jogvédelmi képviselője,
- az ügyész igazolványa felmutatásával, az eljárással érintett szerv vagy személy rendelkezésére álló területre,
- a rendőrség intézkedés megtétele, illetve eljárással érintett személy meghallgatása céljából.

BEFOGADÓ OTTHON NAPIRENDJE

Ébredés, Reggeli teendők Tisztálkodás, öltözködés Szellőztetés, ágyazás, szobák rendbe tétele	07.00-07.30-ig
Reggeli	07.30-08.00-ig
Fejlesztés /kedd és csütörtök/ és tanulás (Belső Iskola) /hétfő, szerda, péntek/	08.00-12.00-ig
Vizsgálatokon való részvétel /kedd, csütörtök/ A szakszolgálat által végzett vizsgálatok, az egyéni elhelyezési javaslat és terv elkészítéséhez.	09.00 órától
Telefonok fogadása, kapcsolattartás a hozzátartozókkal /kedd, csütörtök/	09.00 órától
Tízórai	09.40-10.00-ig

Udvari, szabadtéri játékok /hétfőn és ünnepnapon/ 10.30-11.30-ig
Ugráló iskola, kosárlabda, tollaslabda, foci, stb. , udvari játék
eszközökkel, versenyfeladatok beiktatásával. Időjárástól függően,
séta és játszótéri program.

Terítés készülődés az ebédhez 11.30-12.00-ig
/hétfőn és ünnepnapon/
Ebéd előtti tisztálkodás, ruházat rendbe tétele, asztalok megterítése,
ebéd kiosztása a napos segítségével.

Ebédelés 12.00 órától
Az ebéd elfogyasztását követően étkező rendbe tétele, felmosása
a gyermekekkel közösen.

Csendes pihenő szükség szerint
Csendes elfoglaltság.

Egyéni-kiscsoportos beszélgetés, társas játék 13.00-15.00-ig
Nevelői irányítással. Igény szerinti választás a felkínált lehetőségekből.
Kártya, olvasás, társasjáték, színezés, egyéb feladatok.

Uzsonna 15.00-15.30-ig

Szervezett programok:
Sportfoglalkozások, udvari játék, séta, játszóház, kézműves ház,
játszóter, fagyizás, múzeum látogatás, bográcslás, vadaspark.

Hétfőn, ünnepnapokon, lehetőség szerint bekapcsolódás a városi
programokba.

Vacsora 18.00-18.30-ig
A közösen elfogyasztott vacsora után környezet rendbe tétele.

Esti teendők: 18.30-20.00-ig
Egyéni beszélgetések, közös játék 18.30-20.00-ig
Tisztálkodás, ágyazás, váltóruhák kiadása

Telefonok fogadása, kapcsolattartás a hozzátartozókkal 19.00-20.30-ig

Esti beszélgetés, televízió nézés 20.30-21.30-ig

Villanyoltás, éjszakai pihenő 21.30-tól

2022.
Iránytű

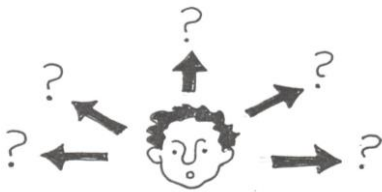

melyet a házirend kiegészítéseként használhatsz

Kérdés: Meddig maradok itt?

Válasz: A Gyámhivatal lehetőség 1 napon belül dönt ügyedben

Kérdés: Hová kerülök?

Válasz: A Te érdekeidet, véleményedet is figyelembe véve olyan helyre, ahol megfelelően gondoskodnak rólad.

Kérdés: Tarthatom a kapcsolatot a szüleimmel, rokonaimmal?

Válasz: A látogatás rendje szerint látogathatnak, telefonon érdeklődhetnek.

Kérdés: Megengedik, hogy hazamenjek?

Válasz: Meg kell várni a Gyámhivatal döntését.

Kérdés: Járok iskolába?

Válasz: Igen. A befogadó otthonban belső iskola működik. Amennyiben helyi lakcímmel rendelkezel régi iskoládba továbbra is járhatsz.

Kérdés: Cigarettaázhatok?

Válasz: A cigaretta káros az egészségre, ezért 18 év alatt TILOS a dohányzás!

Kérdés: Ihatok alkoholt, vagy használhatok drogot?

Válasz: Nem.

Kérdés: Kell itt valamit segítenem?

Válasz: Természetesen. Mindenki rendben tartja saját magát, és környezetét.

Kérdés: Használhatom a telefont?

Válasz: A Gyámhivatali határozatban leírtak szerint használhatod.

Kérdés: Kapok zsebpénzt?

Válasz: Amíg a befogadó otthonban vagy, minden alapvető szükségletedről gondoskodnak, de természetesen zsebpénzt is kapsz.

Kérdés: Mit csinálhatok szabadidőmben?

Válasz: Nevelőddel megbeszélve zenét hallgathatsz, tv-t nézhetsz, rajzolhatsz, olvashatsz, stb., és a nevelőddel közös programon vehetsz részt.

Kérdés: Mi lesz, ha kárt okozok?

Válasz: A felnőttek segítenek abban, hogy vállald a felelősséget a tetteidért.

Kérdés: Mi lesz, ha nem tetszik valami?

Válasz: A véleményedet elmondhatod, a felnőttek meg fogják hallgatni.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdi Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömben eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

I. A MŰKÖDÉST MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, ALAP DOKUMENTUMOK/SZABÁLYZATOK

A gyermekvédelmi szakellátásban megvalósuló szakmai munka kereteit az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásokról és ellátásokról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok, és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 149/1997. (IX. 10) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 226/2006. (XI. 20) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992 évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 9/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Érdekképviselői Fórum Működési Szabályzata
- Szociális Munka Etikai Kódexe
- Rendkívüli események szabályzata
- Bántalmazás szabályzata
- Házi rend
- Érdekképviselői Fórum Működési Szabályzata
- Szociális Munka Etikai Kódexe

II. BEFOGADÓ GYERMEKOTTHON ADATAI

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó
Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

Címe: 5000 Szolnok, Gyermekváros u. 1.

Telefonszáma: 56/371-355

Férőhelyek száma: 8 fő

III. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A Különleges Befogadó Gyermekotthon a kora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti gondozott gyermek számára kötelezően ellátandó alapfeladatként a gyermek állapotához, illetve korához igazodóan különleges ellátást biztosít.

Azoknak a csecsemőknek, kisgyermeknek, akik kiemelésre kerültek saját vér szerinti családjukból segítséget kell kapniuk ahhoz, hogy az elválás traumájának feldolgozása mellett a bekerüléstől fogva életkoruknak megfelelő tartalmas életet élhessenek.

Alapvető célkitűzés a gondos, empátiás, érzelem teli gyermekápolás, gondozás és nevelés.

A bekerülő csecsemők, kisgyermek többsége rossz szociális környezetből, elhanyagolt állapotban, betegen, a társadalom periferiájára került családokból vagy a kórházak újszülött osztályairól érkezik a Különleges Befogadó Gyermekotthonba.

IV. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A Gyermekotthon szakmai programjában olyan fontos alapelvek, feladatok kerülnek megfogalmazásra, melyek a szolgáltatás nyújtása során biztosíthatóak, megvalósíthatóak, ellenőrizhetőek. A program keretet ad a nevelő – gondozó munkához.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon megszakítás nélküli munkarend szerint működő, bentlakásos gyermekintézmény, amely a gondozott gyermekek számára alaptevékenységként biztosítja az otthont nyújtó ellátást.

A Különleges Befogadó Gyermekotthonban folyó pedagógiai és szociális munka elsődleges célja, hogy átmeneti jelleggel megfelelő gondozást, nevelést biztosítson a kora miatt sajátos szükséglettel bíró 3 év alatti gyermekek számára, akik valamely oknál fogva vér szerinti családjukból történő kiemelését követően védelemre, támogatásra szorulnak.

Alapelvünk, hogy ebben az életkorban a gyermeknek legfontosabb a meleg, átölelő, szeretetteljes és biztonságos környezet.

Ez kiemelten fontos a hozzánk bekerült újszülöttek, kisgyermek esetében, hiszen a szülőtől való elszakadás megnehezíti a beilleszkedési folyamatot. Feladatunk a szülő, az anya, a család pótlása. A Különleges Befogadó Gyermekotthon otthonos jellege, kis létszáma (8 fő) mind azt a célt szolgálja, hogy a gyermekeket egy meleg, az otthonhoz leginkább hasonló közegben fogadhassuk.

A bekerülő babák, kisgyermek számára a legfontosabb a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör és a szabad, önfeledt játék biztosítása.

A gyermekotthon gondozói fontosnak tartják, hogy a kisgyermek életkoruknak megfelelő napi gondozásban, nevelésben, foglalkozásban részesüljenek.

Gondozásunk, nevelésünk alapelvei:

- szeretet, elfogadás, megértés, türelem;
- személyre szabott, egyéni bánásmód;
- állandóság, rendszeresség biztosítása;
- a szülőkkel való kapcsolattartás elősegítése;
- egészségtudatosság.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye a Magyarország Alaptörvényében és a Gyvt.-ben meghatározott gyermeki jogok tiszteletben tartásával végzi mindennapi tevékenységét.

- Minden gyermeknek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, melynek támogatása és védelme elengedhetetlen a gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára.
- A gyermeknek joga van testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez.
- A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, a Gyvt.-ben meghatározott esetekben és módon választható el.
- A gyermeknek joga van örökbefogadó családban, vagy más családot pótló ellátás formájában a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.
- Amennyiben egy gyermek nem nevelkedhet saját családjában, saját lakókörnyezetében, akkor is joga van testi, lelki, értelmi fejlődéséhez szükséges szociális biztonságra, biztonságos kapcsolatokra.
- A fogyatékos, tartós beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.
- A gyermek elhelyezésének tervezésekor, valamint a gyermekkel kapcsolatos bármilyen döntéshozatal során tilos a diszkrimináció, - a gyermeket nem érheti hátrány faji, nemzetiségi, vallási, nyelvi vagy egyéb háttere miatt.
- A gyermek mindenek felett álló érdekében elhelyezésének tervezésekor, a gyermekkel kapcsolatos döntéshozatal során a gyermek tulajdonságainak, személyiségének, családi hátterének, környezetének figyelembevétele kell, hogy érvényesüljön.
- Alapvető gyermeki jog a gyermek elhelyezésének tervezésekor, valamint a gyermekkel kapcsolatos bármilyen döntéshozatal során annak figyelembevétele, hogy a szülő és a család elengedhetetlenül fontos a gyermek egészséges testi, lelki, értelmi fejlődésében, növekedésében.
- A gyermek elhelyezésének tervezésekor a gyermekkel kapcsolatos bármilyen döntéshozatal során a gyermek sorsának végleges rendezésére kell törekedni.

V. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A gyermek elsődleges joga, hogy saját családjában éljen. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Amennyiben a család nem tudja, nem kívánja, vagy nem képes a gyermeket nevelni a Különleges Befogadó Gyermekotthon feladata az otthont nyújtó ellátás biztosítása.

Elsődleges feladatunknak tekintjük a családjából kiemelt kisgyermek számára a nemzeti/etnikai hovatartozásuk tiszteletben tartásával – nevelés, gondozás, étkeztetés, felügyelet stb. – a teljes körű ellátás biztosítása tekintettel az életkori és egyéni sajátosságaikra, szükségleteikre.

Odaforduló szeretettel, elfogadással, a kompetencia határok betartásával, viselkedési minták nyújtásával igyekszünk elősegíteni és támogatni a gyermekek harmonikus fejlődését.

A gyermekek befogadása:

A csecsemők, kisgyermek befogadása hatósági határozat alapján történik. Gyermekotthonunk a nap 24 órájában kész a családjából kiemelt gyermekek befogadására. Közvetlenül a családjából kiemelt, vagy fertőző betegségben szenvedő kisgyermek elhelyezése az elkülönítő részben valósul meg. A gyermekek ellátását – etetést, fürdetést, gyógyszeradagolást- a nagy szakmai tapasztalattal rendelkező gondozók a bekerülést követően azonnal megkezdik – ha szükséges az illetékes védőnő és gyermekorvos segítségét is igénybe veszik.

A kórházból érkező, egészséges újszülöttek, kisgyermek elhelyezése a csoportszobában történik.

A bekerüléskor szükséges iratanyagok meglétét a nevelő ellenőrzi, amennyiben nem állnak rendelkezésre, akkor beszerzi azokat.

Bekerüléskor szükséges iratanyagok:

- beutaló határozat,
- TAJ kártya,
- gyermekre vonatkozó orvosi leletek, zárójelentések,
- negatív széklet eredmény.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget- a kisebb körű kompetenciájából fakadó nagyobb segítségigénye, ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. Ez a különleges védelem a mindennapok során, a napi tevékenységekben valósul meg.

Az intézmény igazgatója a Különleges Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek részére járó családi pótlékot a bekerülést követően azonnal megigényli.

A gyermekek ellátása:

A gyermekotthon feladatai a gyermekek ellátása során:

- A Különleges Befogadó Gyermekotthonban a gyermekek folyamatos orvosi ellátásban részesülnek. Munkanapokon naponta 1 óra időtartamban biztosított a gyermekorvosi ellátás.

Ennek keretében megtörténik:

- az új gyermek status vizsgálata,
- a beteg gyermek vizsgálata, gyógyszerrendelés, kontrollvizsgálat,
- aktuális védőoltások beadása,
- szakrendelésre történő beutalás.

- A nevelő biztosítja a beutalt gyermekek számára a kötelező védőoltások beszerzését és beadását a gyermekorvos által.

Ennek érdekében:

- nyomon követi a gyermekek aktuális védőoltásait, dokumentálja azt,

- oltóanyag megrendelése és biztonságos, szabályos átszállítása az ÁNTSZ-től,
- az oltóanyag biztonságos tárolása, nyilvántartása,
- beadott védőoltások jelentése az ÁNTSZ-nek.

- gyermekorvosi beutalás alapján a gyermekotthon dolgozói biztosítják a gyermekek szakrendelésen történő megjelenését, vizsgálatát:
- előjegyzési időpont kérése,
- a szakrendelésen történő megjelenés megszervezése, lebonyolítása,
- kontrollvizsgálatok megszervezése, lebonyolítása,
- kezeléseken történő megjelenés biztosítása.

- A Különleges Befogadó Gyermekotthon dolgozói a gyermekorvos, a szakorvos által felírt gyógyszereket, tápszereket, gyógyászati segédeszközöket biztosítják a gondozott gyermekek számára.

- A csecsemők, kisgyermekek táplálásában az egészségügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium szakmai protokollja az irányadó, és a Különleges Befogadó Gyermekotthon minden dolgozójára kötelező érvényű.

- A gyermekotthon dolgozói biztosítják az egyes gyermekek számára előírt hosszú távú kezeléseket, ellátásokat, pl. inchalálás, Babyhaller használata, hasfali stoma ellátása.

- Súlyos egészségügyi állapotba kerülő gyermek azonnali kórházba szállításáról gondoskodik a gyermekorvos, szükség esetén a mentőszolgálat segítségével.

Gondozatlanságból, elhanyagolásból eredő problémák, állapotok, betegségek kezelése és megszüntetése (fejtetvesség, rühösség, egyéb fertőző bőrbetegségek stb.) elsődleges feladata a gyermekotthon dolgozóinak.

A családból érkezett gyermekek az elkülönítőbe kerülnek elhelyezésre a szűrővizsgálati eredmény (negatív széklet) megérkezéséig. Fertőzöttség esetén biztosítják a gyermekek kezelését.

- Egyéb fertőző betegségben szenvedő gyermekek elkülönítéséről és kezeléséről gondoskodnak a gyermekotthon dolgozói.

- A védőoltások és egyéb betegségek kezelése során használt és keletkezett veszélyes hulladékok (használt tűk, fecskendők) megfelelő tárolásáról és elszállításáról gondoskodik a megbízási szerződéssel rendelkező gyermekorvos.

A feladatellátáshoz szükséges tárgyi feltételek:

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 128. § (4) bekezdés c) pontja, valamint 6. számú melléklete szabályozza a kora miatt sajátos szükséglettel bíró 3 év alatti gyermek számára kötelezően biztosítandó különleges ellátáshoz szükséges feltételeket. A Különleges Befogadó Gyermekotthonban 3 év alatti gondozott gyermekekből legfeljebb 8 fő helyezhető el.

A gyermekek befogadása, elbocsátása a Különleges Befogadó Gyermekotthon előterében történik. Az ide belépő szülőt, hozzátartozót, nevelőszülőt barátságos környezet fogadja. A vér

szerinti szülővel való kapcsolattartás és a nevelőszülővel történő ismerkedés is itt történik. Az ide érkező szülő, kapcsolattartó személy ebben a helyiségben kézbe foghatja, ringathatja a kisdedit, játszhat a kisgyermekkel. A gondozók és a nevelő minden esetben felvilágosítást adnak a gyermek aktuális állapotáról. Igény esetén egyéb játékeszközök biztosításával is segítik a tartalmas együttlétet.

Az egészségügyi és higiénés előírásokat betartva belépéskor minden látogatónak kötelező a lábzsák és látogatóköpeny használata. Fertőző betegség esetén (pl.: influenza) a szájmazsk használata is kötelező – ezzel is védve a kisgyermek egészségét, és segítve a fejlődését.

A gyermekek számára kialakított csoportszoba berendezése otthonos, barátságos, igényes, izléses, vidám. A gyermekek életkorának megfelelő játékokkal felszerelt. A Különleges Befogadó Gyermekotthonban egyaránt megtalálhatóak az önálló játékot segítő és támogató, de a gondozói közreműködését igénylő fejlesztő játékok is.

A csoportszoba kialakítása lehetővé teszi, hogy egy légtérben legyen lehetőség mind az alvásra, a játékra, az étkeztetésre, mind pedig a fürdetésre - a gondozónők így folyamatosan figyelemmel kísérhetik a csecsemőket, szükség esetén segítséget tudnak nyújtani. A gyermekek számára is megnyugtató a felnőtt jelenléte, folyamatos figyelme.

Közvetlenül a csoportszoba mellett- egy üvegfalal elválasztva- került kialakításra az úgynevezett elkülönítő szoba. A családjából beutalt – negatív székleteredménnyel nem rendelkező - vagy más fertőző betegségben szenvedő kisgyermekker kerülnek itt elhelyezésre. Az elkülönítő szoba berendezése, felszereltsége a csoportszobáéhoz hasonló, a gyermekek fürdetése, etetése ebben a helyiségben is megoldott.

A csoportszobából nyílik a terasz, ami a gyermekek levegőztetése mellett – az intézmény fekvésének köszönhetően- az alvásra is alkalmas. A teraszhoz tágas udvar is tartozik, ahol lehetőség van a műanyag mozgásfejlesztő eszközök, játékok használatára is.

A Különleges Befogadó Gyermekotthonban a HACCP rendszer előírása alapján működik a tejkonyha és a befejező konyha, továbbá a hús- és zöldségelőkészítő is. A HACCP rendszer felülvizsgálata minden 2. évben – a jogszabályi előírásoknak megfelelően- megtörténik. A gondozónők részére külön mosdó és irodahelyiség biztosítja a személyes higiénés és öltözködés lehetőségét.

A feladatellátáshoz szükséges személyi feltételek:

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 128. § (4) bekezdés b) pontjában, valamint 1. számú mellékletben előírt személyi feltételek biztosítása a Különleges Befogadó Gyermekotthon alapvető működési feltételei közé tartozik.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon folyamatos működését:

- 1 fő nevelő,
- 6 fő kisgyermeknevelő teljes munkaidőben,
- megbízási szerződéssel foglalkoztatott gyermekorvos (1 óra/nap)
- megbízási szerződéssel védőnő havi 10 órában
- fejlesztőpedagógus heti 2 órában
- gyermekvédelmi ügyintéző 8 óra/hét

A gyermek távozásával kapcsolatos feladatok:

Amennyiben az illetékes gyámhivatal a gyermek vér szerinti családjába történő visszahelyezéséről rendelkezik, abban az esetben a gyermekvédelmi ügyintéző és a nevelő összekészíti a gyermek hivatalos iratait (születési anyakönyvi kivonat, TAJ kártya,

lakcímkártya, zárójelentések stb.), a gyámhivatali határozatban megjelölt személynek a gyermekkel együtt átadja azokat.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon nagy figyelmet fordít arra, hogy a nevelőszülőhöz történő kihelyezés előtt a nevelőszülő találkozhasson a gyermekkel és minden fontos információt átadjon róla. A nevelő és a gondozók felvilágosítást adnak a gyermek fejlődéséről, táplálásáról, szokásairól, egészségi állapotáról stb.

A nevelő és a gondozók az örökbefogadásra váró gyermekek esetében az örökbefogadó szülők részére biztosítják a rendszeres látogatást a kihelyezés előtti időszakban. Az örökbefogadó szülők részére segítséget nyújtanak a gondozási folyamatok megismeréséhez, elsajátításához. Lehetőséget biztosítanak arra, hogy az örökbefogadó szülők a gyermek napi programjába bekapcsolódjanak és különböző napszakokban részt vegyenek a kicsi etetésében, fűrésztésében, altatásában.

Az örökbefogadó szülők részére szintén teljes körű felvilágosítást adnak a gyermek fejlődéséről, szokásairól, betegségeiről, egészségi állapotáról, gyógyszereiről, védőoltásairól. A Különleges Befogadó Gyermekotthon dolgozói folyamatos, rendszeres kapcsolatot tartanak az intézmény többi szakmai csoportjaival (pl. nyilvántartási csoport, gyermekvédelmi gyámi csoport, elhelyezési csoport, Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság) a gyermek egészségi állapota, vizsgálata, elhelyezése érdekében.

A kórházi kezelések és szakrendelések igénybevétele esetén napi kapcsolatot tartanak fenn telefonon vagy személyesen a kezelőorvossal, kórházi védőnővel, családgondozóval.

Az illetékes gyámhatóság (egyéb hatóság, rendőrség stb.) megkeresésére írásban vagy szóban tájékoztatást ad a nevelő a gyermek állapotáról, fejlődéséről.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon dolgozói együttműködnek a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái:

A gyermekotthonunkban a magas színvonalú, szakszerű ellátás, nevelés - gondozás akkor valósul meg, ha érvényesülnek az alábbi alapelvek:

Egyéni bánásmód: A kis létszámú csoport egyértelművé teszi, hogy minden gyermek egyéni figyelemben részesüljön - legyen szó akár speciális étrendről, fejlődésről, akár egészségi ellátásról - pl: stomas baba szakszerű gondozása.

A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulásával, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, egészségi állapotát figyelembevéve segíti fejlődését. A gyermeknek éreznie kell a róla gondoskodó felnőtt elfogadását, akkor is, ha lassabban fejlődik, vagy akár több területen is jelentős elmaradást mutat az átlagos fejlettségi szinttől.

Törődés: Az a gyermek érzi magát biztonságban, aki érzi, hogy a róla gondoskodó felnőtt szereti, elfogadja őt. A gondozó feladata, hogy biztosítsa a gyermek számára a melegséget, biztonságot, elfogadást sugárzó légkört - a biztató szavak, a kiegyensúlyozott napirend, az állandóság is ezt sugallja a kisgyermek számára. Ha a törődés iránti igénye ki van elégítve a gyermek boldogan mosolyog, egészséges lesz és aktívan fog tevékenykedni egész nap.

Állandóság és rendszeresség: A csecsemő és a kisgyermek harmonikus személyiségfejlődésének, tájékozódásának, jó szokásainak kialakulását segíti, ha a vele kapcsolatos események a megszokott helyen, időben, térben és sorrendben történnek.

Egységes nevelő hatások: A gondozók azonos nézeteket vallanak a gyermekek nevelésével, gondozásával kapcsolatban. Az alapvető erkölcsi normákat, szokásokat, nevelői gyakorlatokat közelítik egymáshoz.

Biztonság és stabilitás: A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága (tárgyak, ruhák, játékok, gondozók) növeli az érzelmi biztonságot, amely az egészséges testi- lelki fejlődéséhez nélkülözhetetlen.

A Különleges Befogadó Gyermekotthonban a feladatellátás a napirend köré szerveződik. A napirend biztosítja a folyamatos ellátást és elsősorban az étkezések köré csoportosul, - a gondozási műveletek folyamatos láncolatát jelenti.

A gyermek életkori szükségleteinek megfelelően kialakított napirend megkönnyíti a kisgyermek életét, alkalmazkodását és nagyban hozzájárul az állandóság érzetének kialakulásához.

Az étkezések, a fürdés, az alvás időpontjának állandósága a biztonságérzet kialakítása mellett elősegíti az időben való tájékozódás kialakulását – az életkor függvényében.

1. folyamat 5.45 – 8.30

Felkelés, öltözés, tisztálkodás, reggelizés folyamatosan a csoportban aktuálisan kialakított sorrend szerint.

2. folyamat 9.00 – 11.30

A gyermekek személyi higiéniájának biztosítása (pelenkázás, fürdetés), etetés, levegőztetés.

3. folyamat 12.00 – 15.30

Folyamatos gondozás, fürdetés, pelenkázás, etetés.

4. folyamat 16.00 – 19.15

Folyamatos gondozás, vacsorázás, fürösztes, átöltözés az alváshoz, fektetés.

A folyamatos gondozás lényege, hogy a napirend a gondozási műveletek folyamatos egymásutánisága során alakul ki.

Lehetővé teszi, hogy egy-egy gyermek nyugodt játékát, alvását – a lehetőségek szerint – ne kelljen egyéb gondozási műveletek miatt megszakítani.

A folyamatos gondozás eredményeként a gondozónő hosszabb időt tölthet egyfolytában „intim”, lehetőleg testközeli kapcsolatban egy-egy gyermekkel, míg a többi játszik vagy alszik.

Kapcsolattartás biztosítása:

A gyermek és a vér szerinti család közötti kapcsolattartás a Különleges Befogadó Gyermekotthon házirendje szerint biztosított.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon dolgozóinak feladata:

- minden lehetséges eszközzel motiválni és támogatni kell a vér szerinti családot abban, hogy gyermekével rendszeresen tartsa a kapcsolatot;
- a vér szerinti család kulturális, szellemi, szociális és társadalmi értékeinek tiszteletben tartása;
- a gyermekkel való kapcsolattartás és a visszahelyezés elősegítése érdekében differenciált látogatási rend biztosítása:
 - kedden és csütörtökön 9.00 – 14.00 óra között

o szombaton
maximum 1 óra időtartamban.

9.00 – 12.00 óra között

A kapcsolattartásra feljogosított személyek látogatása nem zavarhatja meg a napirendben a gondozási műveletek ellátását.

Lázás, beteg gyermek látogatása ablakon keresztül történhet.

A Gyermekotthon nevelési, gondozási továbbá adminisztrációs feladatai, céljai:

A Különleges Befogadó Gyermekotthonban a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás szűkebb, a nevelés tágabb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak csak a gondozási helyzetekre. A gyermekotthon a gyermekekkel való minden tevékenysége során törekszik a következetesség érvényesítésére, a helyes magatartási formák, szokások, szabályok kialakítására, rögzítésére.

A gyermekotthon dolgozói nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a testi, fizikai szükségletek kielégítése mellett a pszichés, az érzelmi, az értelmi és egyéb szükségletek is kielégítésre kerüljenek az optimális fejlődés érdekében.

- Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése érdekében a gondozók:
 - nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, környezetet igyekeznek biztosítani a bekerülő gyermekek számára,
 - nagyfokú empátiával és toleranciával fordulnak a gyermekek felé, ezzel is segítve az átélt nehézségek, traumák feldolgozását
 - a lehetőség szerinti állandóság és derűs légkör biztosításával növelik a gyermekek biztonságérzetét (pl. személyi állandóság, napirend, ruházat stb.),
 - közös tevékenységekkel, játékokkal (csoportszobai, udvari játékok, séták, gyűjtögetések, közös bevásárlás, játék városi játszótéren) segíti a gyermekek beilleszkedését.

- A kommunikációs készségek fejlesztése érdekében a gyermekotthonban dolgozó gondozók nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a
 - a gyermekekkel helyesen, tisztán, érthetően beszéljenek,
 - tisztán képezzék a hangokat,
 - kifejezésmódjuk választékos legyen,
 - beszéd közben a gyermek felé forduljanak, a szemébe nézzenek és a gyermek érezze, hogy fontos a felnőttek számára,
 - a gyermek által feltett kérdésekre adekvát válaszokat adjanak,
 - megfelelő, pozitív metakommunikációs eszközöket használjanak (pl. mosoly, lágy-gyöngéd mozdulat, testbeszéd).

- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése érdekében a gyermekotthonban dolgozók biztosítják a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenység lehetőségét:
 - a) Csecsemőkorú gyermekeknél
 - ringató, ölbeli dalos játékok,

- halk dallam, zene, dúdolgatás,
- beszélgetés a babához – dajkanyelv mellőzésével,
- gyengéd masszírozás, torna,
- testhelyzet változtatás,
- színes játékok, kendők, zenélők elhelyezése a gyermek körül.

b) A kisgyermekkorú gyermeknél

- játékok, játékeszközök (gyakorló játék, építő játék) biztosítása,
- énekes foglalkozások tartása (tisztá hangok, ritmus, hallás fejlesztése, pozitív élmény, érzelmek),
- környezetük megismerése (különböző tárgyak, színek, térirányok) érdekében fogalmak megtanítása,
- mozgásfejlesztésük érdekében különböző játékok használata (hinta, zsámoly, autó, labda, csúszda stb.)
- beszédkészségük, szókincsük bővítése érdekében mesemondás, verselés, bábozás, képeskönyv nézegetés.
 - Az önállósodás kialakulásának érdekében:
 - Az önálló étkezésre való tanítás kellemes, nyugodt légkörben valósul meg
 - Fejlettségének és az időjárásnak megfelelő ruhadarabok biztosítása, segítség az öltözködésben
 - Támogatás a szobatisztaság kialakulásának folyamatában
 - Célunk a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának, jólétének megteremtése

A nevelés - gondozás főbb helyzetei:

- **Gondozás:** Célunk, hogy minél szorosabb, bensőségebb kapcsolat alakuljon ki a gyermek és nevelője, gondozói között, amelynek elsődleges feladata a gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése.
- **Játék:** A nevelés legfontosabb eszköze. Ennek érdekében tudatosan figyelünk arra, hogy
 - a napi rend szervezésénél megfelelő idő jusson a játéokra,
 - megfelelő légkör, hely, eszköz legyen biztosítva,
 - megfelelő minőségű és színvonalú játékok legyenek a gyermekek közelében,
 - a nevelő és a gondozók aktívan vegyenek részt a játéktevékenységekben
- **Mozgás:** A Gyermekotthon adotttsága – nagy csoport szoba, terasz, udvar- lehetővé teszi, hogy a gyermekek mozgásigénye kielégítésre kerüljön. A mozgásos játékok- kismotor, labda, csúszda, baby komp- fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrálás, stb). A megfelelő mozgásminták elsajátításának hatására a gyermekek ügyesebbé, gyorsabbá egészségesebbé válnak.
- **Ének-zene mondóka:** A nevelő és a gondozók kellemes ének és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása segíti a gyermekek belső harmóniájának megteremtését, lelki egyensúlyát, nyugalmát.
- **Mesemondás:** A mesélés, képeskönyv nézegetés a gyermekek számára érzelmi biztonságot nyújt. A mesék segítségével a gyermekek tapasztalatokra, ismeretekre tesznek szert, szocializációs fejlesztő hatása egy életre megalapozza a gyermek fejlődését.
- **Környezet alakítása:** Gyermekotthonunk berendezése ízléses. Színekben, formákban harmóniát sugároz. A berendezések a bútorzat elrendezése a gyermekek fejlettségének,

igényének és a törvényi előírásoknak megfelelően kialakított. A függönyök, egyéb textíliák színben harmonizálnak. A játékeszközök megfelelnek a gyermekek életkorának. Könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők. A sérült, balesetveszélyes játékok eltávolításra kerülnek. A játékok a gyermekek által elérhető helyeken kerültek elhelyezésre.

A szakmai követelmények közé tartozik, hogy az adott műszakban dolgozó gondozónő a munkaidő végeztével, műszak átadásakor az események írásban történt rögzítésén túl szóban is tájékoztassa váltótársát a műszakban törtétekről, így különösen:

- az otthon létszámáról,
- új gyermek érkezése esetén a bekerülés okáról, vérszerinti családról rendelkezésre álló információkról
- betegségről, orvosi vizsgálatról,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekről,
- rendkívüli eseményről,
- étkezéssel kapcsolatos teendőkről,
- technikai jellegű hibákról.

Adminisztrációs feladatok, kötelezően vezetendő nyilvántartások:

- Felvételi jegyzőkönyv: a nevelésbe vett és ideiglenesen beutalt kiskorúak elhelyezéséről, befogadásáról.
- Gondozási lap: /egészségügyi törzslap/ tartalmazza a gyermek nevét, személyes adatait, a beutaló határozat számát, a beutalás okát, körülményeit, a gyermek TAJ számát, közgyógyellátási igazolványának másolatát, a gyermekorvosi vizsgálat részeredményeit.
- Gyógyszeres füzet: a gyógyszerek napi adagolásának vezetésére szolgál.
- Eseménynapló: naponta rögzíti a műszakban dolgozók nevét, a Különleges Befogadó Gyermekotthonban tartózkodó gyermekekkel a nap folyamán történt eseményeket.
- Kapcsolattartási napló: A kapcsolattartásra feljogosított személyek látogatásainak, telefonos érdeklődéseinek időpontja, időtartama.
- Létszámfüzet: napi lebontásban tartalmazza a gyermekek érkezésének, távozásának idejét.
- Napi létszámnyilvántartás: tartalmazza a gyermekek névsorát.
- Jelenléti ív: a dolgozó havonkénti munkabeosztását írja elő.
- Heti beosztás: A jelenléti ívvel összhangban rögzíti a dolgozók különböző napszakokban ledolgozott óráit, és a pihenőnapok időtartamát.
- Havi változóbér összesítő

Az ellátás igénybevételének módja:

A Gyvt. 72. § (1) és a 72. § (1) bekezdés b) pontja alapján:

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a gyámhatóság, valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a gyermeket ideiglenesen a tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek esetén minden esetben a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító

nevelőszülőnél helyezi el, kivéve, ha egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása ezt nem teszi lehetővé vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, mely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. A beutaló szerv minden esetben határozatban rendelkezik az ideiglenes hatályú elhelyezésről, a határozat kézhezvételét követően a Különleges Befogadó Gyermekotthon a gyermeket befogadja.

Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja:

A gyermek bekerülését követően a különleges befogadó gyermekotthon ügyintézője tájékoztatja a vér szerinti szülőt, illetve más törvényes képviselőt a gyermek befogadásáról, a gyermekotthonban dolgozók a kapcsolattartásra feljogosított személyt a látogatás rendjéről, és folyamatos tájékoztatást nyújtanak a gyermek fejlődéséről, egészségi állapotáról, étkezéséről, napirendjéről. Biztosítják a személyes és telefonos kapcsolattartást a gyámhivatali határozatnak megfelelően.

A tájékoztatás további módjai:

- személyes tájékoztatás és információnyújtás a társszervezeteknek, hatóságoknak, szülőknek;
- adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése elektronikus, vagy jogszabály által meghatározott módokon;
- faliújságon kifüggesztésre került az otthon napi és házirendje, gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége. A látogatás, érkezés, távozás rendje kifüggesztésre került az intézmény bejárati ajtajára, illetve a faliújságra.

A szolgáltatást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok:

A szolgáltatást igénybe vevőknek – gyermekeknek – joguk van:

- teljes körű ellátás igénybevételére,
- az egyéni bánásmódban való részesítéshez,
- a személyes adataik védelméhez,
- a velük kapcsolatba kerülő dolgozók kötelesek biztosítani, hogy a gyermekek adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személyek ne jussanak hozzá.
-

A szolgáltatást igénybe vevőknek – a gyermekek szüleinek – joguk van:

- az ellátással kapcsolatos problémák esetén panasszal fordulni az intézmény igazgatójához;
- panaszuk kivizsgálását kérhetik az Intézmény Érdekképviselési Fórumánál;
- jogsegélyt a gyermekjogi képviselőnél kérhetnek.

A gyermekotthonban érdekképviselési fórum működik. Az érdekképviselési fórum az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek jogainak érvényesülése érdekében tevékenykedő szerv.

A gyermek szülője, a gyermekvédelmi gyám, a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési fórum a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumánál az ellátást érintő kifogások orvoslása

érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja. A gyermek szülője, a gyermekönkormányzat, a gyermek, a fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A személyes gondoskodást végző személyeknek joga van:

- az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez;
- véleményük kinyilvánításához, munkájuk elismeréséhez;
- emberi méltóságuk és személyiségi joguk tiszteletben tartásához;
- segítség nyújtás szakmai tudásuk gyarapításához.

A biztonságos és megtartó munkahelyi légkör elengedhetetlen eleme, hogy jogaikkal tisztában legyenek a dolgozók. Ennek érdekében biztosítani kell a jogszabályok megismeréséhez szükséges hozzáférést, a vezetői értekezleten elhangzott, munkavállalókat is érintő információk továbbadását.

Jogaik védelmével kapcsolatosan fordulhatnak az igazgatóhelyetteshez és az intézmény igazgatójához.

A szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása, módja, formája

A Különleges Befogadó gyermekotthoni munkakörök betöltésének feltétele a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 157. § (2) bekezdése alapján, a rendelet 2. számú melléklete szerinti képesítési előírásnak való megfelelés.

Elengedhetetlen követelmény a folyamatos ön- és továbbképzés, az intézetben folyó szakmai műhelymunkába (esetmegbeszélés, szupervízió) való aktív bekapcsolódás, valamint a szakmai kompetenciák maradéktalan betartása.

A humán erőforrás megőrzésének, fejlesztésének érdekében össze kell állítani az egyéni képzési, továbbképzési és a szervezetfejlesztési igényekre építve egy olyan támogatott képzési, továbbképzési kínálatot, amelyben minden munkatárs megtalálja a számára fontos tartalmat. Folyamatosan tervezni kell a továbbképzési kötelezettségnek megfelelően a kreditpontok gyűjtésének ütemét, erről pontos nyilvántartást kell vezetni.

Fontos ébren tartani az önképzési igényt, a tudatos választást, az érdeklődés és az esetleges gyengeségek mentén.

A *képzések* általában elméleti információk átadását szolgálják, amelyek igény szerint szervezhetők belső és külső előadók bevonásával.

A *konferenciák* lehetőséget teremtenek egy tágabb szakmai körben szerzett információk megismerésére, szakmai kapcsolatok építésére. Pl. a gyermekvédelmi rendszer alakításának jogszabályi változásairól.

A *tréningek* bizonyos, a munkahelyi viselkedéssel, munkavégzéssel /ideértve a felnőttek személyiségének használatát/ jelenségek szimulált a valóságot hűen illusztráló, ahhoz hasonló

játékok kipróbálását, saját élményként való megtapasztalását, és a tapasztaltak adaptálását jelentik a munkahelyi környezetre. Pl. konfliktuskezelés, kiégés elleni stb.

A *szupervíziók* egyrészt a szakemberekben keletkező érzelmi reakciók megfelelő feldolgozását, másokkal történő megosztását célozzák, annak érdekében, hogy a feszültségek, indulatok oldódjanak. Másrészt a munkatársak szakmai készségei fejlődjenek saját tapasztalataik felhasználásával, ahol az önismeret fejlődése által bővül a szakmai hozzáértés.

A belső akkreditálandó és külső akkreditált képzési lehetőségeket szükséges átgondolni, betervezni elsősorban a munkavégzés zavartalan biztosítása érdekében, ill. az ingyenesen elérhető, vagy kedvező anyagi kondíciójú lehetőségek szempontjából. Ezért szükséges a tudatos figyelő és információs rendszer működtetése, amely lehetővé teszi az igénybevételt.

A képzési, továbbképzési alkalmak szervezhetők közösen is a szakmai team tagjainak. Ilyenkor a legnagyobb járulékos előny, hogy a közös, együttes, pozitív élményen keresztül, a csapathoz tartozást, annak megtartó erejének érzését is erősítjük a résztvevőkben.

HÁZIREND

Általános szabályok

A házirend az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye élő gyermekekre, az ott dolgozó felnőttekre, és az oda belépő valamennyi személyre vonatkozik.

A házirendet az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye területi igazgatója, a nevelőtestület, és az intézményben működő érdekképviselői fórum egyetértésével hagyja jóvá.

A Házirend módosítására az arra jogosultak – területi igazgató, nevelőtestület, gyermekotthon vezető, érdekképviselői fórum – tehetnek javaslatot.

A házirend előírásai nyilvánosak, minden érintettnek ismernie kell.

A házirend egy példányát a gyermekotthonban jól látható helyen ki kell függeszteni.

I. GYERMEKEK JOGAI

A Különleges Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek jogainak betartása minden velük foglalkozó felnőtt kötelessége.

A gyermekeknek joguk van:

- a velük született emberi méltóság megőrzéséhez;
- tiszteletre, megbecsülésre;
- olyan környezetben élni, ahol nem kell szenvedni bántalmazástól, agressziótól,
- védelembe részesüljenek minden fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatás, valamint az egészségre káros szerek ellen;
- folyamatos védelemhez és segítséghez a felnőttek részéről mindenkor, hiszen korukból adódóan gyengék, esendőek, védekezésre képtelenek;

- az állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátáshoz, gondoskodáshoz, neveléshez, fejlesztéshez,
- támogatást kapni – a törvényes képviselőtől, gondozóktól, - hogy családi környezetükbe visszatérhessenek;
- a személyes kapcsolatok ápolásához – vérszerinti szülővel, örökbefogadó szülővel, nevelőszülővel;
- életkoruknak, egészségi állapotuknak és fejlettségüknek megfelelő egészségügyi ellátáshoz, fejlesztéshez;
- életkoruknak megfelelő tápláláshoz.

II. NAPIREND

A gyermekotthonban a gyermekek ellátása megszakítás nélküli munkarendben, nappali és éjszakai műszakban történik.

A napirend biztosítja a folyamatos ellátást, gondozást és életkorból adódóan ez elsősorban az étkezések köré szerveződik.

5.45 – 8.30	ébredés, fürdetés, öltöztetés, reggeliztetés a csoportban kialakult sorrend-életkor szerint
8.30 – 11.30	egyéni foglalkozások, játék tevékenységek a nagyobb gyermekekkel, séta, levegőzés, tízórai, folyamatos igény szerinti gondozás
11.30 – 13.00	ebédeltetés, folyamatos gondozás
13.00 – 15.30	alvási idő biztosítása, meseolvasás, orvosi vizit
15.30 – 16.00	uzsonna (nagyobb gyermekek esetében), folyamatos gondozás
16.00 – 19.00	vacsora, játék, szükség szerint fürösztés, öltöztetés, fektetés
19.00 után –	igény szerinti gondozás, etetés, nyugodt pihenés biztosítása.

III. KAPCSOLATTARTÁS, LÁTOGATÁS

A vérszerinti szülők, hozzátartozók az illetékes gyámhatóság által szabályozott módon tarthatnak kapcsolatot gyermekeikkel.

A gyámhatósági határozat a gyermekotthon látogatási rendjébe illeszti a szabályozott kapcsolattartást.

Látogatási idő:	kedd	9.00 – 14.00
	csütörtök	9.00 – 14.00
	szombat	9.00 – 12.00
		maximum 1 óra időtartamban.

Telefonon történő felvilágosítást, tájékoztatást munkaidőben kaphatnak a kapcsolattartásra feljogosított személyek.

A gyermekek egészségi állapotának megóvása érdekében minden kapcsolattartásra feljogosított személy védőruhát köteles használni. A kapcsolattartásra feljogosított személy kizárólag a kapcsolattartási helyiségben tartózkodhat. Alkohol, vagy egyéb szer hatása alatt álló személy nem jogosult a kapcsolattartásra. A vérszerinti szülők vagy hozzátartozók, ha a gyámhivatal, vagy a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatása szerint fertőző betegségben szenvednek,

mindaddig nem tarthatnak kapcsolatot a gyermekkel, amíg érvényes igazolást nem hoznak háziorvosuktól betegségük megszűnéséről.

IV. PANASZJOG ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK MÓDJA

A gyermek szülője, törvényes képviselője, gondozója, nevelője panasszal élhet az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviselői Fórumnál:

- a teljes körű ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme,
- a gyermekotthon dolgozóinak kötelezettségszegése esetén,
- kapcsolattartás akadályoztatása, meghiúsítása esetén,
- a gyermekre vonatkozó iratbetekintés megtagadása esetén.

V. A GYERMEKEK ÉRDEKVÉDELME

Az Intézményben Érdekképviselői Fórum működik. A gyermeki jogok védelme érdekében az Érdekképviselői Fórumhoz benyújtott panaszok kivizsgálása minden esetben megtörténik. Panaszt tenni szóban és írásban is lehet. A panasz kivizsgálását követően az intézmény vezetője 15 napon belül tájékoztatja a vizsgálat eredményéről a panasztevőt.

Az Érdekképviselői Fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírások a jogszabály szerint:

Az Érdekképviselői Fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az Érdekképviselői Fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptervékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, esetleg a szabályzatban foglalt ügyekben.

Az Érdekképviselői Fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

VI. EGYÉB HÁZIREND BETARTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Az intézmény egész területén tilos a dohányzás. A Különleges Befogadó Gyermekotthonba nem vihetők be egészségre káros szerek. Az otthonba alkoholt, cigarettát, dohányárut, drogot, (gyógyszert), pirotechnikai és szűrő-vágó eszközöket bevinni, és azokat fogyasztani/használni nem megengedett.

Gyermekotthonba tilos bármilyen kisállatot behozni.

A gyermekek ételmezése a Különleges Befogadó Gyermekotthonra speciálisan kidolgozott HACCP előírásainak megfelelően történik, ezért a gyermekek látogatók általi étkeztetése a nevelővel, illetve gondozókkal történő előzetes egyeztetést követően valósulhat meg.

Az orvos által felírt gyógyszerek külön helyiségben, zárt szekrényben tárolandók.

A családból bekerült gyermeket az ún. elkülönítő helyiségben helyezzük el mindaddig, amíg negatív székletminta eredménye nem érkezik meg. Ezután kerül át a gyermek a csoportszobába.

A Különleges Befogadó Gyermekotthon dolgozóira hivatali titoktartási kötelezettség vonatkozik.

VII. A Különleges Befogadó Gyermekotthonba belépésre jogosult személyek köre

A különleges befogadó gyermekotthon dolgozói és a megnevezett gyermekvédelmi gyám rendelkeznek egészségügyi kiskönyvvel, ezért ők az otthon egész területére jogosultak belépni. Fentiekén kívül a különleges befogadó gyermekotthon kapcsolattartási helyiségébe belépésre jogosultak köre:

- Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyével közalkalmazotti és szerződéses jogviszonyban álló személyek (Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság)
- fenntartó és képviselője,
- a gyermekotthont üzemeltető munkatársa,
- hallgatói/tanulói jogviszonnyal rendelkező, gyakorlatra érkező, iskolai közösségi szolgálatot teljesítő.
- Jogszabály rendelkezése alapján:
- országgyűlési képviselő, amennyiben képviselői igazolványával igazolja személyazonosságát,
- az alapvető jogok biztosa vagy a felhatalmazása alapján vizsgálatot végző munkatársa,
- az Állami Számvevőszék számvevője, aki számára a belépés mellett biztosítani kell a papír alapú és informatikai eszközökkel kezelt adatnyilvántartó rendszerekbe való betekintést,
- az Államháztartási törvény alapján kormányzati ellenőrzést végző személy, aki számára a belépés mellett akadálytalan hozzáférést kell biztosítani valamennyi dokumentumhoz és az informatikai rendszerek archív és élő adatállományhoz,
- az Integrált Jogvédelmi Szolgálat jogvédelmi képviselője,
- az ügyész igazolványa felmutatásával, az eljárással érintett szerv vagy személy rendelkezésére álló területre,
- a rendőrség intézkedés megtétele, illetve eljárással érintett személy meghallgatása céljából.

A Házirend az intézményvezető jóváhagyása napján lép hatályba, visszavonásig érvényes.

A Házirend felülvizsgálata

A Házirend felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a gyermekönkormányzat, a befogadó gyermekotthon dolgozóinak és ellátott gyermekeinek nagyobb csoportja. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az intézmény vezetőjéhez kell beterjeszteni. A Házirend módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

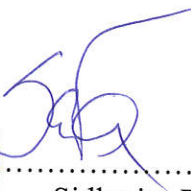

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

X. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fészek Befogadó Gyermekotthon Nógrád Vármegye Szakmai Programja

1. Intézményi adatok

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi
Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fészek Befogadó
Gyermekotthon Nógrád Vármegye

Cím: 3100 Salgótarján, Ruhagyári út 9.

Telefonszám: 06-70-489-4142

E-mail cím: feszekbefogado@nograd.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek: 12 fő

2. A gyermekotthon működését meghatározó jogszabályok

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.)
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló módosított 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: ágazati jogszabály)
- Polgári Törvénykönyv

3. Az ellátandó célcsoport jellemzői

3.1. A gyermekek, fiatalok korösszetétele, nemi összetétele

A gyermekek korösszetétele:

Ideiglenes hatállyal elhelyezett, alapvetően 12 éven felüli gyermekek, indokolt esetben 3-11 éves gyermekek, testvérsor esetén 0- 18 éves korosztály, vegyes korösszetétel.

A gyermekek nemi összetétele:

- a csoportban vegyes nemi összetétel,
- szobánként azonos nemű összetétel.

4. Az ellátandó terület jellemzői

Az otthon Salgótarjánban, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nógrád Vármegye épületének földszintjén helyezkedik el, szeparált egységet képezve. Fő bejárata különálló, egy belső ajtó az épület többi részével, egy teraszajtó pedig az intézmény mögötti parkkal köti össze. Elhelyezkedése központinak tekinthető, a fontosabb képző, illetve egészségügyi intézmények gyalogszerrel is elérhetőek, az intézménytől 100 méterre helyi járatú buszmegálló is található.

5. A gyermekotthon jellemzői

A Befogadó Gyermekotthonban az engedélyezett férőhelyek száma 12 fő.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72. § (1) bekezdésében megjelölt beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint beutaló határozattal nem rendelkező, 72 órát meg nem haladó gondozást igénybe vevő gyermekek teljes körű ellátását, gondozását végző megszakítás nélküli munkarendben működő intézmény.

Befogadja és ellátja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, alapvetően 12 éven felüli gyermekeket, indokolt esetben 3-11 éves gyermekeket is, valamint testvérsor elhelyezése esetén a 0-18 éves korosztályt is ellátja.

A földszintes épületrészben, négy hálósobában 12 fő gondozott egyidejű elhelyezésére van lehetőség. Az ellátottak rendelkezésére áll nemenként kialakított mosdó és illemhely, egy nagyméretű foglalkoztató terem, valamint az épület hátsó részéhez csatolt nyitott terasz.

A terasz felől közelíthető meg az épületegyüttes parkosított udvara, ahol sportpálya, homokozó, áll a rendelkezésre a szervezett és spontán szabadidő eltöltéséhez egyaránt. Az otthon lakóinak étkeztetése egy légterű konyha-étkezőben zajlik, amely kialakításánál és berendezésénél fogva napközbeni csoportfoglalkozások lebonyolítására is alkalmas.

A beutaltak szakszerű ellátását egészségügyi- és tanulószoba segíti, a folyamatos gondozás biztosításához mosókonyha is kialakításra került.

A házirendben meghatározott láthatási lehetőséget – az időjárástól függően – a teraszon, illetve az étkezőben biztosítjuk.

6. Személyi feltételek

1 fő gyermekotthon vezető - szakmai vezető – irányítja a Befogadó Gyermekotthon működését, kapcsolatot tart fenn a gyámhivatalokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal. Gazdálkodási tevékenységet folytat.

1 fő nevelő – segíti a szakmai vezető munkáját, ápolja a kapcsolatot az iskolákkal, szülői értekezletekre jár. Egyéni és csoportos foglalkozások keretében segíti gyermekeink tanulását. Adminisztrációs munkákat végez.

1 fő gyermekvédelmi asszisztens– az önkiszolgáló jellegű, önálló és környezetrendező munkákba életkornak megfelelően bevonja a gyermekeket, megtanítja őket az alapvető háztartási ismeretekre, eszközök, felszerelési tárgyak balesetmentes használhatóságára. Kisebb házkörüli javításokat az ellátottak bevonásával elvégzi.

4 fő gyermekfelügyelő – a szakmai vezető, valamint csoportvezető irányításával felelősek a gyermekek egészséges és megfelelő életkori igény szerinti táplálkozásáért, ruházatuk elfogadható szinten tartásáért, mosásáért, javításáért. Megtanítják a kiskorúakat az alapvető háztartási ismeretekre. Felelősséggel tartoznak a csoportban élők testi, szellemi fejlődéséért, higiénés, illetve egyéb jellegű gondozásáért, szükség szerinti ápolásáért.

A munkát segíti továbbá:

- fejlesztőpedagógus,
- pszichológus

szükség esetén pszichiáter.

A hatályos jogszabályban előírt rendszerességgel vesznek részt az otthon és a gyermekek életében, programjaiban. A gyermekotthon dolgozói rendelkeznek vonatkozó jogszabályban előírt végzettséggel.

7. A gyermekotthon célja, alapelvei, feladatai

A gyermekek gondozása, válsághelyzetük konszolidálása, fizikai és mentális állapotuk felmérése, javítása. Mindez a gyermekek zökkenőmentes kihelyezésének, vizsgálatokra történő felkészítésének segítése érdekében.

A gyermekotthon több szempontból is kulcsfontosságú szerepet játszik a gyermekvédelem rendszerében. Alappillére az otthont nyújtó ellátásnak, hiszen itt történik a bekerülő gyermekek felkészítése arra, hogy megértsék és elfogadják azt a folyamatot, aminek részesei.

A gyermeknek legvégsőig családban a helye, testi, lelki, erkölcsi fejlődése csak is itt biztosítható teljes mértékben. Kiemelni a családból csak akkor kell, ha az élete-, egészsége-, fejlődése valamilyen szinten veszélyben forog. Ha mindenképpen elkerülhetetlen a kiemelés, akkor az intézménynek kell mindent megtenni annak érdekében, hogy a gyermek új, jobb otthonra találjon. Az elhelyezendő gyermek élete, jövője nem egy akta csupán, amit, ha elrontunk, akkor újrírjuk, hanem egy élet, egy lehetőség, amelyért megfontoltan sokat is tehetünk. Gyermekeink ügyében mindig a legfelelősségteljesebb döntések, kell, hogy szülessenek, érdekeiknek megfelelően.

8. Gyermekotthoni alapelvek

A nevelés-gondozás elválaszthatatlanságának alapelve: A nevelés-gondozás folyamata elválaszthatatlan egymástól. Miközben gondoskodunk a gyermekről, egyben neveljük is a gondoskodáson keresztül, illetve miközben neveljük, közben törődünk, gondoskodunk is róla. Minden tevékenységen keresztül a nevelés céljait és elveit, illetve érdekeit tartjuk szem előtt.

A gyermekotthon nem lehet gyermekszálloda, ahol csak kiszolgálják a gyerekeket, de nem nevelik. Ennek az lenne a következménye, hogy a gyerek a nevelőt kiszolgáló személyzetnek tekinti és nem hajlandó együttműködni vele nevelése-gondozása érdekében. A másik gyakori véglet is elfogadhatatlan, ha úgy akarnánk nevelni a gyerekeket, hogy közben nem törődünk velük eleget, gondozásukat elhanyagolnánk. Ez a gyermekekben ellenállást szülne, azt élnék meg, hogy csak követelnek a nevelők tőlük, de nem nyújtanak törődést, odafigyelést.

Közös munka alapelve: A személyes kapcsolatok körében zajló együttműködés hatékonysága a munkatársak motiváltságától, beállítottságától, elméleti és gyakorlati tapasztalataitól függ. A közös értékrend kialakításában kiinduló pontnak tekintjük azokat az alapelvárásokat, melyet az otthonvezető határoz meg iránymutatásul. A szakmai tevékenység, nevelés minden esetben csoportmunkában történik. Az egyéni tevékenység is csak erős háttértámogatással valósítható meg. Ehhez szükséges a folyamatos, mindenre kiterjedő és mindent átfogó „megbeszélési rendszer” (szupervízió, esetmegbeszélés, tanácsadás), aminek célja a folyamatos tanulás és fejlődés, a munkaerő célszerű megszervezése, a megújulás lehetőségeinek biztosítása, a kiégés megelőzése. A közös munka nem csupán a közvetlen munkatársakkal való együttműködésre korlátozódik, hanem mindazokra, akik a gondozott sorsának rendezésében aktív szerepet töltenek be.

Egyértelműség alapelve: Mind a gondozók, mind a gondozottak számára fontos, hogy világosan meghatározott és érthető jogokat és kötelességeket, lehetőségeket és elvárásokat fogalmazzunk meg az együttműködés során. Itt sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a különböző korcsoportok más-más módszert igényelnek.

Kiszámíthatóság alapelve: A gondozottal kapcsolatos eseményeket fejlődési szintjének megfelelő módon közöljük vele, törekedve arra, hogy mindig több lehetséges megoldást dolgozzunk ki egy-egy helyzettel vagy eseménnyel kapcsolatban. Fontos, hogy közlésünk alkalmával azt a személyt is nevezzük meg, aki a továbbiakban figyelemmel kíséri problémáját.

Következetesség alapelve: Figyelembe vesszük a gondozott fizikai, értelmi érzelmi és erkölcsi fejlettségét, aminek megfelelően vonjuk be a szabályok kialakításába. Azok a szabályok, amiket közösen, vagy előzőleg már kidolgoztunk és ismertettünk, nem változhatnak naponta. Ügyelnünk kell arra, hogy a szabály van a gondozottért, nem pedig a gondozott a szabályért. Azaz szükséges, hogy legyenek kivételek, aminek okát és indokoltságát mindenkiben tudatosítani kell. Rendkívül fontos annak tisztán látása, hogy a szabálytisztelő magatartás kialakítása a gondozottakban csak egy szeretetteljes együttműködés mellett alakítható ki, melynek légkörét a szakemberek feladata megteremteni.

Határok kijelölésének alapelve: Minden gondozott biztonsági és szabadsági fokát éppen azok a határok tágítják, amiket az elfogadott és áttekinthető keretek nyújtanak. Ezek a következők: az önkifejezés lehetőségei, a vélemény kinyilvánítása, a panasztétel lehetősége és módja, a saját és közérdekű döntéshozatalban való részvétel lehetősége.

Fokozatosság alapelve: Általános pedagógiai elv, hogy a személyiség fejlődésében minden új minőség az előzőre épül, s egyben előremutat a következő szintre. A gondozási-nevelési folyamatban csak fokozatosan sajátíthatjuk el a gyerekekkel a társadalmi normákat, ezzel elősegítve a sikeres társadalmi integrációjukat. Ehhez sok türelemre, kitartásra van szükség a nevelők részéről.

Személyes kötődés alapelve: Az igazán problémás gyerekekre hatni csak a személyes kötődésen keresztül lehet. A kívülállás, az érzelmi ridegség nem vezet eredményre. Szükség van a következetes, de megértő szeretetre, türelmességre, elfogadó érzelmekre, amikbe belefér időnként erőteljesebb én közlő érzelmi megnyilvánulás, amely nem lehet sértő, bántó a gondozott számára. A problémás gyerek lenézése, lekezelése hibás stratégia, eredményre nem vezet, inkább csak további károkat okoz. A legtöbb gondozott kisebbségérzéssel, valamint önértékelési zavarral küzd. Fontos, hogy minden esetben érezzék, hogy partnerként kezelik őket.

Az ember társas lény, csak személyközi kapcsolatban képes fejlődni! Annak érdekében, hogy a hospitalizáció ártalmától megvédjük a gyermeket, a személytelen közösségi elvárásokhoz kényszerítő erők helyett, az érzelmi illeszkedésen alapuló személyes kötődést kell nyújtanunk, hiszen ennek hiánya esetén egyrészt nem tud önmagában megerősödni, másrészt képtelen lesz felnőve a másik ember érzelmeit átérezni, ezért azt gátlástalanul kihasználja. Az ilyen ember aztán képtelen lesz megfelelően kötődni a másik emberhez, ugyanakkor nem tud autonóm felnőtté sem válni, önállótlanná, sodródóvá válik. Ezért rendkívül fontos, hogy még a kamaszok esetén is alakuljon ki személyes kötődés gyermekotthonban a neveltek és a nevelők, gondozók között. Minden gyerek tartozik, egy csoportnevelő felnőtthez, aki felelőse neki, erre szükség van még azon az áron is, hogy elválás esetén, a veszteség hatására trauma, gyászreakció alakul ki. Ez a fajta trauma kevesebb kárt okoz a későbbiekben, mint a személyes kapcsolat hiánya!

A személyes kötődés során egyfajta érzelmi azonosulás is bekövetkezik a nevelővel, ami utána mintakövetésben is megnyilvánul. Ezért minden dolgozónak arra kell törekednie, hogy minden esetben személyisége példaértékű legyen a gondozottak számára. Bizonyos hiányzó viselkedésmódokat, szociális készségeket - amelyek az alkalmazkodást szolgálják - gyakran modellek, viselkedésminták segítségével lehet pótolni.

Egyéni bánásmód elve: A nevelés során figyelembe vesszük a gyermek aktuális személyiségállapotát, megismerjük az újonnan bekerülő gyermek addigi életét, és csak ezek tudatában építünk ki egy „induló” szabály és elvárás rendszert, amelyet a gyermek személyiségfejlődésével párhuzamosan fejlesztünk tovább. Ugyan az alapvető szabályrendszernek minden gyermek számára a következetesség és egyenlőség elvének tiszteletben tartása miatt azonosnak kell lennie, mégis számítanunk kell arra, hogy a normakövető magatartás minden gyermek számára más-más szinten áll, hiszen korábban más-más deviáns, a többségi társadalom számára elfogadhatatlan normákra szocializálódott. Tehát a kiinduló helyzetet feltárva építközhetünk tovább. Fontos ennek a kiinduló helyzetnek a minél pontosabb feltárása, hogy a „kivételezést” elkerüljük, emellett az egyéni bánásmód elvét megvalósíthatjuk. A „kivételezést” úgy is elkerülhetjük, hogy ezt az egyéni sajátosságokhoz igazodó bánásmódot mindenkinek megadjuk. Ha egyéni bánásmód elvében minden gyerek részesül, akkor nem irigykednek egymásra.

A boldogságra nevelés alapelve: Az előzőekben vázolt nevelési alapelvek megvalósítását, át kell járnia az örömelemnek, ha – végső soron – a boldogságra akarunk nevelni. Örömök, pozitív élmények nélkül a nevelés félrecsúszik, eltorzul. Még akkor is kellenek az örömök, amikor az élet nehézségei miatt, nem mindig lehet felhőtlenül örülni. Azonban, ha a nehézségekben is megtaláljuk a pozitívumot, akkor pont az örömök, az átélt örömök fogják a gondozottakat átvinni az élet nehézségein. Többek között ezen örömök gyakori átélése szükséges ahhoz, hogy hatékony megküzdő stratégiák épülhessenek ki a személyiségben. Az örömelem, az örömelem megvalósítása a nevelésben elválaszthatatlan attól, hogy a nevelők alapvetően derűs személyiséggel rendelkezzenek, szeressék nemes hivatásukat.

A derűs személyiség kialakítása és fenntartása alapvetően két dologtól függ: Az érzelmi intelligenciától és a szakmai személyiség karbantartásától, mely a fejlesztéséből és a kiegészítő védekezéséből áll. A kiegészítő dolgozó képtelen az örömelemet, a boldogságelvet képviselni a nevelésben!

Az érzelmek visszatükrözésének alapelve: A nevelés folyamatában nagyon fontos az érzelmek minél pontosabb visszatükrözése, mivel az elhanyagoló családokban ez a funkció súlyosan sérül, vagy hiányzik.

Az érzelmek visszatükrözésével felismertetjük a gyermekkel az életvitelét akadályozó érzelmi gátakat és segítséget nyújthatunk ezek kreatív megoldásában. Fontos, hogy a nevelő a saját érzéseit is meg tudja fogalmazni szavakban, és azt a gyermek értelmi szintjeként érthetővé is kell tudnia tenni, hiszen az érzelmekre adott reakciók példaértékűek.

Nem engedhetjük meg magunknak, hogy kizárólag a racionalitás talaján neveljünk, hiszen a legtöbb gyermekünk érzelmi traumákat élt át, ezekre az észérvek egyszerűen hatástalanok, vagy ami még rosszabb, látszateredmény születik, ami bennünket is megtéveszt, a személyiség mélyebb struktúráit azonban érintetlenül hagyja. Az érzelmek adekvát visszatükrözése ugyanakkor segít a személyiségfejlődésben a reális önismeret kifejlődésében.

9. A gyermekotthon általános feladatai

- A gyermeki jogok védelme.
- A gyermeki jogok és kötelességek megvalósítása, elősegítése.
- Professzionális gondozás, nevelés biztosítása, elősegítése.
- Életkori sajátosságot és igényt figyelembevevő egyéni bánásmód.
- Empátia, szeretet, bizalom, állandóság közvetítése, megteremtése.
- Igény szerinti interperszonális kapcsolat kialakítása a gyermekkel.
- Személyes példamutatás, irányító szerep a gyermek felé.
- Következetesség, rendszeresség a nevelésben.
- Szakmai titoktartás.

10. A gyermekotthon nevelési feladatai

- Szociális hiányosságok pótlása.
- Helytelen beidegződések korrigálása.
- Az életviteli rendszeresség kiépítése: kötelességek, házirend betartása, a személyes elvárások, példamutatás nevelők részéről.
- Elősegíteni a tanulási- és praktikus ismeretek megszerzését.
- Az ismeretszerzési vágy felkeltése, könyvek biztosítása, programokra való figyelem felhívás.
- Továbbtanulási lehetőségek biztosítása, képességeiknek megfelelően tanulásra orientálni gondozottainkat.
- Reális önkép, önértékelés helyes kialakítása, minden nap egyénenként értékelni, következetesen észrevenni a jót, a rosszat, tudatosítani a következményeket, sikeres iskolai teljesítmény esetén tárgyi jutalom, jó tanulmányi eredmény és magaviselet jutalmaként különböző táborokban való részvétel.
- Tartós emberi kapcsolatok kialakításának segítése, vérszerinti rokonokkal való kapcsolattartás (levelezés, telefonálás), látogatások biztosítása, a gyermek látogatásainak segítése.
- A szabadidő helyes eltöltésének megszervezése – a fejlesztő pedagógus, a nevelő segítségével játék és sport programok, kirándulások, színházlátogatások szervezése. Központi rendezvényeken való részvétel lehetősége biztosított (karácsony, farsang, gyermeknap), közös nyaralások szervezése.
- Önmagával és közvetlen környezetével szembeni igényesség kialakítása, esztétikai nevelés.
- A munka iránti tisztelet kialakítása, a gyermekotthonban adódó napi munkák elvégzésében aktívan részt vesznek a gyerekek.
- Helytelen erkölcsi nézetek módosítása – egyéni elbeszélgetések során pozitívumok megerősítése, negatívumok elhárítása.
- Az egyéni foglalkozásra és személyes törődésre is időt kell szakítani.
- Munka- és informális kapcsolatok építése, minden olyan intézménnyel, gazdasági egységgel, amely segíti a gyermekotthonban folyó munkát és javítja a működés feltételeit. Szponzori kapcsolatok ápolása.
- Véleménynyilvánítási lehetőség biztosítása a gyermekek részére (Érdekképviselői Fórum), a gyermekjogi képviselő elérhetőségének lehetősége. A gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége a folyosón, jól látható helyen kifüggesztésre kerül.

11. További feladatok

- Biztosítani a gyermekotthonban elhelyezettek számára, a felzárkóztatás, illetve tehetségfejlesztés lehetőségét, gondoskodni az életkora, betegsége, fogyatékosága vagy beilleszkedési zavara miatt különleges ellátásra szoruló gyermek számára a fejlődéséhez, fejlesztéséhez, gyógyulásához, rehabilitációjához szükséges eszközökről.
- A gyermek és a vérszerinti család közötti kapcsolattartás feltételeinek biztosítása, elősegítése.
- Teljes körű egészségügyi ellátás biztosítása.
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermek oktatását, szakképzését végző nevelési-oktatási intézménnyel, továbbá a szakmai gyakorlatát, ill. foglalkoztatását biztosító munkahellyel.
- Lehetőséget biztosítani az ellátottak számára, hogy – korát, fejlettségi szintjét figyelembe véve - ellátásáról, neveléséről, személyét érintő ügyekről, véleményt nyilváníthasson.
- Lehetővé tenni a szabad vallásgyakorlást, valamint azt, hogy a gyermek megőrizhesse a nemzeti- és etnikai kisebbséghez tartozó önazonosságát és kultúráját (templomba járás, hittanórák látogatása, kisebbségi önkormányzat által szervezett rendezvényeken részvétel).

12. Intézményen belüli és intézmények közötti együttműködés

A gyermekotthon rendszeres munkakapcsolatban áll a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat munkatársaival, szakmai csoportjaival - szakértői bizottság, elhelyezési és nyilvántartási csoport, a gyermekvédelmi gyámokkal - gyermekotthonok vezetőivel, a beutaló szervekkel, egészségügyi intézményekkel, képző intézményekkel, nevelési tanácsadóval, tanulási képességet vizsgáló intézménnyel, a gyermekjóléti szolgálatokkal, igazságügyi hivatallal, rendőrséggel, bírósággal, valamint a gyermekjogi képviselővel). Ezen személyek, csoportok, intézmények átfogó információkkal rendelkeznek a gyermeket érintő lényeges kérdésekben. A rendőrség beutaló jogkörén túl, a szökött gyermekek felkutatásában is meghatározó szereppel bír. A legfontosabb a vérszerinti családdal, rokonokkal, barátokkal való kapcsolat kialakítása, hiszen a gyermek helyzetének stabilizálódását, szocializációját ők segítik legjobban.

A gyermekotthon dolgozói rendszeresen részt vesznek csoportértekezleteken, ahol megbeszélik az otthon mindennapi működésével, valamint a gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai feladatokat.

Dolgozóink részt vesznek tanfolyamokon és szervezünk a munka hatékonyságát, a munkatársak közötti kommunikációt elősegítő tréningeket:

Teamszupervízió: A szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás célja az intézményen belüli, munkatársak közt zajló szakmai interakciókból eredő speciális problémák mély megértésen alapuló önreflektív feldolgozása. Az intézményekkel és a munkatársakkal szemben támasztott növekvő szakmai elvárások, az ezeknek való megfelelés, az esetleges kudarcok, kapcsolati zavarok, konfliktusok gyakran okoznak nehézséget, problémát a munkatársak intézményen belüli együttműködésében, és ez gátló tényezőként jelenhet meg a kliensekkel való munkában.

Konfliktuskezelő tréning: A program lehetőséget ad arra, hogy a résztvevők fejlesszék tudatosságukat és hatékonyságukat interperszonális konfliktusaik kezelésében, mivel ennek

igen nagy jelentősége van a hivatásuk gyakorlásához nélkülözhetetlen személyiségállapotuk fenntartásában.

Esetmegbeszélések: A résztvevők saját eseteinek a bemutatása révén, a csoportos esetmegbeszélés módszereivel növeli a szakemberek szakmai tudatosságát, módszertani – eszközbeli tárházát, és - nem utolsósorban, - a csoportos támogatás révén erősíti az esethez szakmai magabiztosságát. A foglalkozásokon saját szakmai helyzeteikből kiindulva ismerik meg a konfliktusok konstruktív kimenetét megalapozó kommunikációs technikákat.

A gyermekotthon feladatai ellátása érdekében folyamatos és szervezetszerű kapcsolatot tart a fenntartóval, a gyámhivatalokkal, a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatással, a települési önkormányzatokkal, a gyermekjóléti szolgálatokkal, a gondozott gyermekek és fiatalok oktatási intézményeivel, a gondozásba bevont egyéb szolgálatokkal (pl.: nevelési tanácsadó, egészségügyi intézmények), hozzátartozókkal.

Törekszünk arra is, hogy munkánkhoz támogatókat nyerjünk meg, akik segíteni tudják az otthonban folyó gondozó-nevelő munkát és hozzájárulnak a működés feltételeinek javításához.

13. A biztosított szolgáltatások formái, gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok

- A gyermek szakszerű befogadása, elhelyezése

Nehéz feladat a vérszerinti családból való kiemelés után az érzelmileg zaklatott gyermek nevelése, hiszen a gyermek egy öt fenyegető, ámde megszokott állapotból egy számára ismeretlen helyzetbe jut. A bizonytalan helyzet erős feszültséget, zavarodottságot, szégyenkezést, nyugtalanságot vált ki. A gyermek fokozottan érzékeny és sebezhető. Nagyon nagy figyelmet kell tehát fordítani a beilleszkedésre.

- A gyermek körülményeinek megismerése, teljes ellátása, egészségnevelés, hivatalos dokumentumainak rendezése

A bekerülés körülményeinek alapos megismerése nélkül nem lehet érdemben segíteni a gyermeknek, hiszen problémáinak kezelése, lelki egyensúlyának helyreállítása csak az előzmények tudatában lehet eredményes.

Egészségügyi problémáinak kezelése szintén csak anamnézis birtokában lehet hatékony, a szükséges orvosi vizsgálatok elvégzéséhez, valamint a meglévő betegségek kezelésére gyermekorvos áll az otthon rendelkezésére.

Szoros együttműködés áll fenn a gyermek-ideggondozó és az otthon között. A bekerülő gyermekek rossz pszichés állapota miatt erre szükség van. Szükséges a megfelelő személyi higiéné kialakítása is. Fel kell ismerni a különböző szenvedélybetegségek tüneteit, törekedni kell a betegségek megelőzésére. Amennyiben a megelőzés hatékonysága kétséges, megfelelő szakemberekhez indokolt fordulni az adekvát gyógykezelés érdekében.

Gondoskodni kell arról, hogy a gyermek hivatalos papírjait (TB kártya, anyakönyvi kivonat stb.) az ideiglenes elhelyezés ideje alatt beszerzésre kerüljenek.

- Kríziskezelés

Minden gyermek, aki kiemelésre kerül a családjából, legyenek a családi körülmények jók vagy rosszak, krízishelyzetbe kerül.

Krízisállapotban a belső feszültség szorongáshoz vezethet, a viselkedési normák fellazulhatnak, kirobbanó indulati reakciók jelenhetnek meg vagy az egyén éppen lehangolt, passzív, tehetetlen, támasznélkülinek érzi magát, és helyzetét reménytelennek értékeli. Ebben a helyzetben rendszerint a figyelem és a gondolkodás is beszűkül, elveszik a mérlegelő képesség, csökken az egyén hatékonysága, megoldási kísérletei pedig irreálissá válnak. Bár maga a krízishelyzet egy rendkívül kritikus mozzanat, sikeres megoldás nyomán növekedhet az önértékelés, javulhat a problémamegoldó készség. Ezt a helyzetet kell tudni kezelni a befogadó gyermekotthonban dolgozó szakembereknek.

Ahhoz, hogy a krízishelyzet megoldódjon, szükség van egy problémamegoldó folyamatra:

- a probléma pontos meghatározása
- a jelenlegi problémára kell összpontosítani, nem a régi nehézségekre
- egyszerre csak egy problémával érdemes foglalkozni
- figyelmesen meg kell hallgatni azt, aki a problémáját elmondja
- a problémákat pozitív módon kell megfogalmazni.

A probléma megoldásának is vannak szakaszai:

- a probléma elismerése (egy gyermeknél talán ez a legnehezebb)
- a probléma elemzése és a szükségletek megállapítása
- a lehetséges megoldások kidolgozása
- az összes megoldás értékelése
- a kiválasztott megoldás megvalósítása
- a problémamegoldás eredményének értékelése.

- Megfelelő életrend kialakítása

A gyermek bekerülésekor ismertetésre kerül a házirend, figyelembe véve az egyének személyiségét, így létrejöhet egy olyan szóbeli, de általánosan elfogadott szerződés, amelyben az érintettek tudják, mihez tartás magukat.

Következésképpen figyelni kell arra, hogy mindenki számára érthető és megvalósítható, betartható legyen a házirend, hiszen ez által alakul ki a gyermek csoporton belüli egyenlő státusza, valamint javulhat önértékelése. A gyermekek meghatározott napirend alapján töltik mindennapjaikat, melyben az egyén igényei is érvényre jutnak egy olyan keretvékenységben, mely mindenkire érvényes, ezáltal valósulhat meg a rendszeresség, amely bizonyos fokú biztonságot is hordoz magában. Korának megfelelő mértékben, de mindenkinek hozzá kell járulni a mindennapi teendők elvégzéséhez, következetesen, fokozatosan kell megtanulni. Ezek a folyamatok csak abban az esetben lehetnek építő jellegűek, ha a gondozói kollektíva egységes szemlélet alapján dolgozik. A jó közösség alapja, hogy mindenki tudja a feladatát, szerepét a csoportműködésben, és ha idővel azonosulni tudnak a tanult szerepekkel, akkor kontrollszemélyként viselkednek majd magukkal és másokkal szemben is. A rendszertelenül működő közösség tagjai idővel elmagányosodnak, vagy külső köröket keresnek, így veszélybe kerül a szóban megkötött szerződés, amely kudarcélményt okoz felnőtteknek, gyermeknek egyaránt.

Csak míg a dolgozónál a kudarcélmény munkájának egy jól ismert eleme, melyet kezelni tud, a gyermeknél hátráltatja a válsághelyzetből való kilábalás esélyeit. A dolgozóknak változatos, követhető és érthető mintát kell állítani a gyermekközösség elé.

- Tanulmányok folytatása, tartalmas szabadidő szervezés, terápiás jellegű egyéni és csoportos foglalkozások

Amennyiben mód van rá fontos, hogy a gyermek a megszokott környezetében, eredeti iskolájában folytathassa tanulmányait. Ez nem csak az iskolai lemaradás elkerülése miatt fontos, hanem a reszocializációs hatás miatt is.

Van olyan helyzet is, amikor sajátos jogi helyzet következtében (törvényes képviselő hiánya), veszélyeztetettség esetén nem látogathat külső képzőhelyet, ezekben az esetekben fejlesztőpedagógus segítségével belsőleg kell megoldania a felzárkóztatást. Speciális nevelési feladattal bír a szabadidős tevékenységek hatékony megszervezése. Nem szabad lebecsülni a játék terápiás hatékonyságát. A felnőtt és gyermek közös játéka teret enged a korlátok nélküli beszélgetésre, az esetek nagy részében a gyermekek könnyebben megnyílnak egy ilyen helyzetben, megnyilatkozásaik hitelesebbek.

- A gyermek elhelyezési tervvel összhangban álló kihelyezése

A dolgozókra nagy feladat hárul, amikor az elhelyezési terv ismeretében fel kell készíteni a gyermeket az újabb változásra. Fontos, hogy a gyermek érezze, mindent kérdésére őszinte és kielégítő választ kap, nem szabad, hogy kételyek maradjanak benne. Korának megfelelően el kell magyarázni, hogy miért szolgálja az ő érdekeit az új elhelyezési hely. Fontos, hogy a sorsát érintő lényeges kérdésekben ne kívülállónak, hanem aktív résztvevőnek érezze magát.

14. Különleges szükségletű ellátást igénylő gondozottakkal kapcsolatos feladatok

- Biztosítva legyen számukra a képességnek megfelelő iskolai oktatásban, szakképzésben való részvétel.
- Fokozott odafigyelés, segítség mellett, képességeiket figyelembe véve önellátásra, önállóságra való nevelésben részesüljenek.
- Speciális szükségletek (önismeret, önbecsülés) fejlesztése biztosított legyen.
- Megfelelő egészségügyi szakellátásban részesüljenek.
- Szükséges gyógyászati segédeszközök és a különleges szükségletek kielégítéséhez szükséges terápiás lehetőségek (mentálhigiénés segítség, logopédia, pszichoterápia, stb.) biztosítottak legyenek számukra.

15. A gyermekek kapcsolattartása

A társadalomba való beillesztés első színtere a család. Fontos, hogy együtt tudjunk működni az otthonba került gondozott családjával, hiszen elsődleges célunk, hogy a gyermek ne szakadjon el vérszerinti családjától, illetve visszahelyezhető legyen.

Fontos feladatunk a gyermekek és hozzátartozóik kapcsolattartásának biztosítása érdekében, hogy a gyermekvédelmi gondoskodás ideje alatt a gyermek és családja között az érzelmi kapcsolat ne szakadjon meg. Folyamatos kapcsolatban állunk a vérszerinti családot gondozó családgondozókkal.

Feladatok:

- a gondozott gyermek és családja közötti folyamatos kapcsolat elősegítése,
- gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra,
- szükség esetén a gyermek kísérése,
- szülő-gyermek közötti kapcsolat helyreállítása,
- felügyelt kapcsolattartáson való részvétel,
- sikertelen találkozás okainak felderítése,
- gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre,

A kapcsolattartás formái:

A kapcsolattartást a gyámhivatal határozatban szabályozza.

A kapcsolattartás lehet: folyamatos és időszakos a gyermek elvitelének jogával, valamint látogatás a gyermekotthonban, levelezés, telefonkapcsolat, ajándékozás, csomagküldés.

16. Teljes körű ellátás biztosítása

- A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést kell biztosítani, az energia- és tápanyagbeviteli, illetve ételkészítés-felhasználást tartalmazó jogszabályban foglaltaknak megfelelően. A napi ötszöri étkezésre fordított költség összege naponta nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 2,4%-ánál. Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásainak megfelelő étkezést kell biztosítani.
- A teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat gyermekeként legalább 6 váltás fehérneműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruhát és cipőt tartalmaz. A ruházattal kapcsolatos költségek éves összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-ánál.
- A személyi higiéne biztosítása, valamint a textíliával való ellátás keretében gyermekeként biztosítani kell legalább a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápolási szereket, valamint textíliákat, a csecsemők és kisgyermek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket, 3 váltás ágyneműt.
- Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő, felsőfokú tanulmányokat folytató gondozott gyermek és fiatalok számára biztosítani kell az első szakképzettség megszerzéséhez szükséges tandíjat, a tankönyveket, tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket, valamint utazó- és képzési költségeket, továbbá az iskolába járással kapcsolatban felmerülő költségeket.
- Biztosítani kell a felzárkóztatás, illetve a tehetségfejlesztés költségeit.
- Biztosítani kell olyan eszközöket - különösen jegyet, bérletet az utazáshoz, postai költségeket a levelezéshez és a telefonáláshoz -, amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat.
- A gyermek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében az otthon gondoskodik a kulturálódáshoz, játékhöz, sporthoz szükséges eszközökről, a szabadidős tevékenységekhez szükséges és indokolt költségekről.

- A különleges ellátásra szoruló gondozott gyermek számára a fejlődéséhez, illetve fejlesztéséhez, a gyógyulásához, rehabilitációjához, terápiájához szükséges és indokolt eszközök beszerzéséről a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat gondoskodik.
- A 3 éven felüli gyermeket személyes szükségleteinek kielégítésére havonta zsebpénzzel kell ellátni.

17. Az ellátás igénybevételének a módja

A gyámhatóság a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezi, illetve nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. A nevelésbe vétel addig biztosítja az egyéni elhelyezési terv szerint a gyermekotthont nyújtó ellátását, amíg a gyermek családjá képpessé válik a gyermek visszafogadására. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételéről soron kívül határoz. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható. A gyámhatóság a szülő kérelmére, vagy hivatalból a gyermek nevelésbe vételét megszünteti, ha annak okai már nem állnak fenn.

18. A gondozás-nevelés elemei

Az egyéni gondozási-nevelési terv elemei azok a szolgáltatáscsoportok, amelyek a napi életgyakorlathoz kapcsolódva és abba beépítve lehetővé teszik a gyermekotthoni életmód-terápia sikeres megvalósítását.

Egyéni fejlesztés programja

A csoportok munkája tervezett rend szerint folyik. A szakvéleményben foglaltak és a bekerült gyermekek személyiségének pedagógiai, pszichológiai módszerekkel való helyi felmérése az egyéni fejlesztések kiindulópontja. Ezeknek megfelelően történik a fejlesztés irányának a megtervezése és folyamatos figyelemmel kísérése, ami az egyéni gondozási-nevelési tervekben kerül dokumentálásra. A lemaradó gyermekek felzárkóztatása, ill. tehetséggondozása a gyermekotthonban fejlesztő foglalkozások keretében történik.

Fejlesztési területek:

- **önkiszolgálás:** Tervszerű nevelésünk eredményeként ki kell alakítanunk neveltjeink önkiszolgáló képességét, törekednünk kell a civilizált higiénés szokások elsajátíttatására és begyakoroltatására, hogy ez szokásrendszerként rögzüljön a gyermekekben. Ez a tevékenység az életkortól, a szoktatás tervszerűségétől és következetességétől, a gyermek állapotától és sok egyéb tényezőtől függően kell, hogy fejlődjön az alapkészségektől a teljes önellátásig. Ez a sokfajta tevékenység a gondozottak személyi higiénéjén túl, a közvetlen környezet rendben tartásától az életterük otthonossá tételéig terjed. Az önkiszolgáló munka a gyermek fizikai munkára nevelésének megalapozó fázisa, amely továbbvezet a munkára nevelés magasabb kategóriájához.

A fejlesztést egyénre szabottan – kortól, testi, értelmi állapottól, képességektől függően – kicsiny lépésekben végezzük.

- **személyes szféra:** Bekerüléskor minden gyermek saját szekrényt kap, melyben elhelyezheti otthonról hozott személyes, számára fontos értékeit. Arra neveljük őket, hogy a saját és a mások tulajdonát tartsák tiszteletben, óvják a közös tulajdont,

- **munkára és önállóságra nevelés:** Célja az önkiszolgálás megtanulásán túl az önálló életre való felkészítés. A gyermekekkel együtt teremtjük meg a családi hangulatú környezetet, dekoráljuk, szépítjük a szobákat, hogy olyan térben élhessenek, amelyek esztétikusak és ahol jól érzik magukat.

A 3 év alatti, illetve utógondozói ellátott fiatal felnőtt gondozottakat eltérő módon, koruknak megfelelően vonjuk be:

- a hálósobák tisztántartásába, takarításába;
- a szekrényeik rendbetételébe, ruházatuk válogatásába, tisztántartásába, javításába;
- az otthonban adódó házimunkákba;
- az udvaron végzendő kerti munkákba, hulladék összegyűjtésébe;
- közös főzésbe.

Tanítjuk és gyakoroltatjuk velük:

- a pénz megbecsülését, takarékossgot, a zsebpénz beosztását, vásárlásaik során vegyék figyelembe a hasznosságot és praktikusságot, legyenek képesek felmérni az áru értékét, tudjanak viszonyítani;
 - a helyes és kulturált viselkedési szabályokat az intézményen belül és azon kívül,
 - a közlekedési szabályokat;
 - mások munkájának megbecsülését, a munka értékét, az intézményben dolgozók munkájának tiszteletét;
 - olyan feladatok elvégzését, melyek segítséget nyújtanak későbbi életükben való eligazodásukban, melynek során megismerik az élet különböző területeit, többféle szerepet kipróbálhatnak (bevásárlás, hivatalos ügyek intézése, különböző élethelyzetekben való eligazodás képességének fejlesztése, stb.);
 - a saját vélemény kinyilvánítását az őt érintő ügyekben, legyen képes érdekeit érvényesíteni, vállalja fel tetteit és annak következményeit.
- **közösségi életre nevelés:** Nagy hangsúlyt fektetünk a pozitív közösségi szokások – együttérzés, egymás iránti felelősség, empátia, tolerancia, konfliktuskezelés, érdekellentétek elfogadására nevelés – fejlesztésére. Segítjük a közösségi együttélés szabályainak az elsajátítását, az egyén, a csoport kölcsönhatásainak megértését – különös figyelemmel az etnikai sajátosságokra – az alábbiakkal:
 - a bekerüléskor a házi- és napirend megismertetése, baleset és tűzvédelmi oktatás;
 - tájékoztatás a helyi szokásokról, hagyományokról
 - a lakókörnyezet bejárása;
 - hagyományok ápolása és újak teremtése (születésnapok, névnapok, Mikulás,
 - Karácsony, Szilveszter, Farsang, Húsvét, Gyermeknap, Ballagás, Szalagavató);
 - közösségfejlesztő játékok, szabadidős programok (szituációs játékok, szerepek, helyzetek dramatizálása, kirándulások, nyaralás, cirkusz, mozi látogatás, vetélkedők, versenyek stb.);
 - gondozókkal végzett közös munka (takarítás, konyhai munka, teregetés, ágyneműhúzás, kerti munka stb.).

Csoportos fejlesztés programja

A gyermekotthon lakói házirend szerint élnek, amelynek célja, hogy az otthonban élők számára biztosítsa a nyugodt, békés légkört, az érdekképviseletet, a humánus és demokratikus együttélés szabályait. A napirend fontos a sérült személy számára, az állandóság biztonságot nyújt. Jobban átlátják, nyomon követik a közelmúltat, a jelent és a várható eseményeket.

A gyermekotthonban a nevelés-gondozás elválaszthatatlanságának alapelvét hangsúlyosan érvényesítjük a napi gyakorlatban. Minden tevékenységen keresztül a nevelés céljait és elveit, illetve a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt. Sok odafigyelést, törődést nyújtunk gondozottjainknak. Céljainkat csak abban az esetben tudunk elérni, ha sikerül a gyermekeket ehhez megnyernünk. Megpróbáljuk bennük kiépíteni a kötelességtudatot arra vonatkozóan, hogy együttműködjenek nevelőikkel, gondozóikkal. Kiemelt nevelési feladatunk a tudatos személyiség fejlesztés, és a személyiségzavar korrekciója. A nevelés itt egyben terápiás hatású is. A fejlesztés során figyelembe vesszük a különböző fejlettségi szinteket, a magukkal hozott eltérő szociokulturális mintákat, és a már személyiségükbe beépült deviáns viselkedési gyakorlatot.

19. A nevelés módszerei, eszközei

Az egyéni nevelési és gondozási terv összefoglalja a gyermekek szellemi és testi fejlődési szakaszait, a nevelés teljes követelményrendszerét. A gyermekek gondozását, nevelését, ellátását végző személyek kötelesek együttműködni egymással, valamint mindazon intézményekkel, amelyek a gyermekkel foglalkoznak. Legfontosabb elv, hogy meg kell követelni az életkorhoz mért legoptimálisabb magatartást és munkát. Ezt a nevelőnek kell kidolgozni a közösség fejlettségi fokától, a gyerekektől függően az adott szituációra vonatkoztatva.

A gyermekotthoni csoportokban az együttélés szabályait és a házirendet a kezdetektől meg kell ismertetni, és be kell tartatni a gyermekekkel. Az együttélés során keletkező pozitív és negatív tapasztalatokat rendszeresen meg kell beszélni a gyermekekkel. Igen lényeges a meggyőzés és a gyakorlás, mert ezeken keresztül lehet eljutni a kitűzött célok megvalósításához.

A felnőttek család pótló szerepet vállalnak fel annak tudtával és tudatosításával, hogy nem léphetnek a vérszerinti családok helyébe. Az őszinte, bizalomra épülő felnőtt-gyermek kapcsolat, mely által természetesnek tekinti a gyermek az empátiát, a biztonság, védettség érzését.

20. A gyermekotthon gazdálkodása

A gyermekotthon vezető (szakmai vezető) az otthon gazdálkodását egyszemélyi felelősként irányítja. A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nógrád Vármegye szabályozza a gazdálkodást, ami havi ellátmány formájában történik.

Az ellátmány összegéből kell biztosítani a gondozott gyermekek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, az évszaknak megfelelő ruházatot, iskolai tanulmányaikhoz szükséges tanszereket, továbbá az iskolába járással kapcsolatban felmerülő költségeket (jegy, bérlet az utazáshoz, kollégiumi díj).

A személyes higiéniéhez szükséges tisztálkodási eszközök, testápolási szerek, orvos által előírt gyógyszerek is az ellátmányból kerülnek kifizetésre.

A zsebpénz életkor alapján, a törvényi előírásoknak megfelelő mértékben kerül megállapításra. A zsebpénz tárgyhónapban, a megigényelt családi pótlékból kerül kifizetésre a gyermek részére. Amennyiben a családi pótlék tárgy hónapban nem kerül kiutalásra, úgy az intézmény a zsebpénzt kifizeti, ami utólag a családi pótlékból visszafizetésre kerül.

A zsebpénz kifizetéséről, valamint a családi pótlék zsebpénzen felül maradó összegének személyre szóló felhasználásáról a jogszabály által előírt adattartalmú nyomtatványokat kell vezetni, melyen az átvételt a gyermek aláírásával igazolja. Amennyiben a gyermek nem tud írni, két felnőtt aláírása szükséges.

21. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A Tanúsítvány, szakmai program és a házirend 1-1 példánya jól látható módon az otthonokban kifüggesztésre kerülnek. Ezen dokumentumok az intézmény székhelyén, az igazgató és helyetteseinek irodáiban is megtekinthetők.

22. A panaszjog érvényesítése

22.1. Az igénybevevők körében

A gyermek, a gyermek szülője, törvényes képviselője, a gyermekotthonok képviselői és a fiatal felnőtt, ha jogai érvényesítésében sérelem éri, ellátásában hiányt szenved, vagy úgy véli, hogy az őt ellátó dolgozók kötelességszegést követtek el, illetve iratbetekintés megtagadása esetén, panasszal élhet a gyámjánál, az intézmény vezetőjénél, az érdekképviseleti fórumnál, a gyermekjogi képviselőnél.

Az intézmény vezetője a panasz kivizsgálását 15 napon belül intézi, értesíti a panasztevőt a vizsgálat eredményéről, a megtett intézkedésekről.

A szülő, a törvényes képviselő az intézmény fenntartójához fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, illetve, ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

22.2. A személyes gondoskodást végző személyek körében

A munkavállaló a gyermekotthonban dolgozó közösség teljes jogú tagja. Részesül minden olyan kedvezményben és juttatásban, mely a hatályos jogszabályokban foglaltak szerint megilleti.

Gondjaival elsősorban vezetőjéhez fordulhat, ha a probléma nem kerül megoldásra, vagy az számára elfogadhatatlan, az intézmény igazgatójához/munkáltatóhoz, az intézmény fenntartójához, illetve Munkaügyi Bírósághoz fordulhat.

A munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartásuk, tevékenységét értékeljék és elismerjék, továbbá, hogy hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, információkhoz.

23. A szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

A munkatársak szakmai felkészültsége, a személyes kapcsolatok minősége és a gyermekvédelmi szakemberek személyisége meghatározó. Nagy hangsúlyt fektetünk a dolgozók mentális egészségének megőrzésére. Erre szolgálnak a

- problémamegoldó beszélgetések,
- intézményen kívüli közös programok szervezése,
- segítő kapcsolatok kiépítése,
- stressz kezelő módszerek alkalmazása.

A szakmai munka hatékonyságának növelése érdekében biztosítjuk a kollégák részére a:

- szakmai továbbképzéseken, konferenciákon, szupervíziókon történő részvételt,
- az aktuális szakmai irodalomhoz való folyamatos hozzáférést,
- szakmai pályázati lehetőségek figyelemmel kísérését és ezek készítését,
- hatályos jogszabályokhoz való hozzáférhetőséget,
- tájékoztatást, hogy a munkatársak időben és terjedelemben is megfelelő információkat kapjanak arra vonatkozóan, hogy felkészüljenek a gyermekvédelmi ellátást, szolgáltatást és szervezetet érintő változásokra.

HÁZIREND

1. A házirend feladata

Az intézményegység mindennapi működésének és az ebből fakadó mindennapi élethelyzeteknek a szabályozása.

2. A házirend jogszabályi előírásai, általános érvényű szakmai alapelvei

A gyermekotthon belső életrendjét, a gyermek és fiatal felnőtt jogait, jogai gyakorlásának és kötelezettségeinek szabályait a házirend tartalmazza.

A gyermekotthonok házirendjét, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 112 §-a, illetve a 1997. évi XXXI. törvény 10. § (2) bekezdése szabályozza.

3. A házirend célja, hatálya, tartalma

A házirend célja, hogy törvényes keretek között, a gyermek, a fiatal felnőtt és a fiatal korú életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva meghatározza a gyermek, a fiatal felnőtt és a fiatal korú jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

A házirend hatálya kiterjed az otthon valamennyi lakójára, korra, nemre, személyiségállapotra tekintet nélkül, az ott dolgozó szakemberekre, a gyermekotthonban tartózkodó valamennyi látogatóra.

A házirend tartalmazza a gyermekotthon belső életének rendjét, megfelelő életritmus kialakításának és megtartásának szervezeti teendőit, továbbá szabályozza a különféle tevékenységformák szervezését és lebonyolítását, valamint az ellenőrzések rendjét.

- A gyermek, fiatal felnőtt jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait, amely kiterjed:
- a napirendből adódó feladatokra;
- a gyermek, fiatal felnőtt viselkedésére, továbbá a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek egymással, valamint a gyermekotthon dolgozóival szemben tanúsítandó magatartására;

- a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek a hozzátartozókkal, illetve más személyekkel történő kapcsolattartására, a látogatás rendjére;
- a panaszjog érvényesítésének módjára (Gyvt. 36. § (1) bekezdés);
- az érdekképviselői fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására.
- A házirendben foglalt elvárások érvényesítése a nevelőtestület első számú feladata, kötelezettsége.
- A házirend a gyermekek, fiatal felnőttek számára a beköltözésük és a házirend ismertetése napjától érvényes.
- A házirend ismertetése az otthonvezető, ill. a szolgálatos nevelő feladata.
- A gyermekek, fiatalok a házirend megismerését és tudomásul vételét aláírásukkal igazolják.
- A házirendet az igazgató a nevelőtestület, valamint a gyermekönkormányzat véleményének figyelembevételével és az intézményben működő érdekképviselői fórum egyetértésével hagyja jóvá.
- A házirend egy hatályos példányát a gyermekotthonban jól látható helyen ki kell függeszteni.

4. A gyermekek jogai

A gyermeknek joga van:

- emberi méltósága tiszteletben tartásához;
- teljes körű (nagykorú utógondozói ellátott esetében a „megállapodásban” rögzítettek szerint) ellátásban részesüléshez;
- az életkorának, egészségi állapotának, fejlettségének, illetve egyéb szükségleteinek, egészségügyi állapotnak megfelelő étkezéshez, mentálhigiénés-egészségügyi ellátáshoz, ennek folyamatosságához, állandóságához;
- értelmi képességeinek legmegfelelőbb szintű kibontakozását biztosító oktatáshoz, szükség szerint egyéni és csoportos fejlesztéshez, illetve nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő megfelelő neveléshez, oktatáshoz;
- mindennemű segítséghez személyiségének kibontakozásához, bárminemű veszélyhelyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitel kialakításához;
- a családi környezetébe történő visszahelyezéshez, önálló élete megkezdésének elősegítéséhez;
- folyamatos kapcsolattartáshoz a vérszerinti szüleivel (ha az egyéb okból nem korlátozott);
- a testvéreivel való együttes elhelyezéshez és ennek kezdeményezéséhez;
- szabad vallásgyakorláshoz, részvételhez, a kisebbségi önazonosság megőrzéséhez, hagyományápoláshoz, a kisebbségi kulturális értékek hozzájutásához;
- a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez;
- a közszolgálati médiákban fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, erőszakmentes, az anyanyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz történő hozzáféréshez;
- a gyermekotthon berendezésének és felszerelési tárgyainak rendeltetésszerű használatához;
- a szabad véleménynyilvánításhoz a részére biztosított teljes körű ellátásról, nevelésről, oktatásról, részt venni azok szervezésében;

- gondjaival az Érdekképviselői Fórumhoz, valamint a gyermekjogi képviselőhöz fordulni.

5. A gyermekek kötelességei

5.1 A gondozott gyermeknek kötelessége:

- betartani a házirend szabályait, valamint kötelessége, a közösségi életben nehezen beilleszkedők, a gyengébb képességűek megsegítése és támogatása;
- nevelőivel, csoporttársaival szembeni együttélés szabályainak betartása;
- gondozása és nevelése érdekében vérszerinti szüleivel, törvényes képviselőjével, gondozójával és az őt segítő szakemberekkel történő együttműködés;
- képességeinek megfelelően eleget tenni tanulmányi kötelezettségének;
- a közösségi és személyi tulajdon védelme, a gyermekotthon felszerelési és berendezési tárgyainak gondos és rendeltetésszerű használata, rongálás megakadályozása, magántulajdon tiszteletben tartása;
- a higiéniai előírások betartása, ruházat, eszközök, felszerelési tárgyak, valamint az általa használt helységek rendeltetésszerű használata;
- a tiltásoknak eleget tenni: az otthon egész területén tilos a dohányzás, a szeszesital fogyasztása, drogok és nem orvosilag rendelt gyógyszerek alkalmazása, valamint mindennemű szerencsejáték;
- iskolaidőben csak rendkívül indokolt esetben és otthonvezetői engedéllyel lehet vacsora után eltávozni;
- vacsoráról és az azt követő házimunkáról csak rendkívül indokolt esetben s engedéllyel lehet távol maradni;
- kötelező az otthonba való engedélyezett távollétról való visszaérkezés a megadott időre;
- vendéget fogadni csak szabadidőben és csak a nappaliban, illetve az udvaron szabad, hétvégén (péntek, szombat) illetve iskolai szünetben az otthonvezető engedélyéve;
- a hálósobákban vendéget fogadni TILOS;
- étkezni csak az arra kijelölt helyen szabad;
- a hálósobákban kötelező a papucs használata;
- tilos az önbíráskodás, a durva beszéd, az obszcén magatartás;
- tilos az otthont engedély nélkül elhagyni.

6. Új gyermek befogadása, elhelyezése

A gyermekek fogadása, elhelyezése

Új gyermek, fiatal érkezéséről elsőként az otthon vezetőjét kell értesíteni, aki az alábbi lépésekben szervezi és koordinálja a teendőket:

A felvétel adminisztrációs teendőivel egy időben a gyermeket a szolgálatot teljesítő munkatárs alapvető higiénés és egészségügyi ellátásban részesíti.

A szolgálatot teljesítő munkatárs átveszi a kíséretől az iratanyagot és ruházatot. Az otthonvezető és a nevelő megkezdi az adatgyűjtést.

Befogadáskor egy példány változásjelentés készül, mely a felvételi és nyilvántartási csoportnak kerül átadásra.

Befogadáskor a csoportnaplóba és a pedagógiai naplóba azonnal rögzíteni kell az anamnézis lényeges elemeit.

A szolgálattévő gondoskodik a gyermek nemének, korának, egészségi állapotának megfelelő elhelyezéséről, az előírt tisztálkodási eszközök biztosításáról, a csoportba történő minél zökkenőmentesebb bevezetéséről. A gyermeknél található, testi épségét veszélyeztető tárgyakat

a szolgálattévő köteles jegyzéken tételesen felsorolva, aláírásokkal igazolva az otthonvezetőnek átadni. A személyi iratok a nevelői szobában kerülnek tárolásra.

7. Gyermekek kihelyezése, elbocsátása

Kihelyezés

Kihelyezés nevelőszülőkhöz lakásotthonba, gyermekotthonba, örökbefogadó szülőkhöz egyéb intézménybe:

Az ideiglenes benntartózkodás alatt megtörténik a gyermek komplex egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai vizsgálata elhelyezésre történő felkészítése.

A pszichológiai és a pszichiátriai vizsgálatokat a szakértői bizottság ütemezi, illetve a pedagógiai vizsgálatokat végzi.

Az egészségügyi szakvizsgálatokat a kollégák folyamatosan végeztetik el a szakrendelőben. A vizsgálatok összesített anyaga alapján a szakértői bizottság javaslatot tesz a gyermek elhelyezéséről. Ez történhet nevelőszülőkhöz lakásotthonba, gyermekotthonba, örökbefogadó szülőkhöz, illetve a vérszerinti családba. A gyermek további sorsában való döntést az illetékes gyámhivatal foglalja határozatba.

Végleges elbocsátás

Ha valamely gyermeknek a gondozása megszűnik, őt a jogerős megszüntető határozat egyidejű felmutatásával veheti át a szülő.

Mindkét esetben átadásra kerül az iratanyag és ruházat, melyről az otthonban írásos igazolás marad.

8. Kapcsolattartás célja, formái

A gyermekek a hozzátartozóikkal, barátaikkal kapcsolatot tarthatnak. Ezeknek a kapcsolatoknak, látogatásoknak a családba való visszakerülést, a korrekt elhelyezés megtervezését kell elősegíteniük.

A gyermekotthonban a látogatás minden vasárnap 10 – 18 óra között lehetséges. A látogatásokat a kapcsolattartó naplóban a szolgálatot teljesítő kollégák rendszeresen vezetik. Ehhez a feltételeket az otthon vezetője biztosítja. A gyermek szempontjából fontos esetekben, amennyiben a gyermek érdeke azt kívánja, a gyermekotthon vezetője ettől eltérő időpontot is engedélyezhet. Több napos szabadságon csak gyámhivatali engedéllyel lehet távol a gyermek. A gyermek látogatását az otthonban dolgozó szakember is elősegítheti.

A gyermekotthonból történő eltávozása és visszatérésének időpontja időtartamtól függően a gyámhivatal, illetve az otthonvezető engedélye alapján történik.

9. Az engedély nélküli távozással kapcsolatos rendelkezések

- Az otthonból való engedély nélküli eltávozás esetén az eseményről a legrövidebb időn belül tájékoztatni kell a gyermekotthon vezetőjét.
- Mielőbb be kell határolni a távozás valószínűsíthető helyét, és meg kell kísérelni a gyermek vissza hozatalát.
- Sikertelen kísérlet esetén, telefonon és írásban az eltávozás tényét jelezni kell az illetékes rendőrkapitányságra. Visszaérkezés vagy vissza hozatal esetén ezt a tényt közölni szükséges a fenti szervvel, illetve személyekkel és az eljárást meg kell szüntetni.
- A gondozási helyéről önkényesen eltávozott (szökött) gondozott gyermeket a szökés időtartamára zsebpénz nem illeti meg.
- A gondozási helyéről önkényesen eltávozott (szökött) gondozott gyermeket a szolgálatban lévő felnőttek visszaérkezéskor át kell vizsgálni, amennyiben a közösség számára veszélyt

hordozó fertőző betegséget észlelnek, a gyermeket le kell kezelni mielőtt a gyermekközösségbe visszatérne.

10. Jutalmazás – felelősségre vonás

A gyermekotthonban a vezető a dolgozók véleményét figyelembe véve, a gyermekek viselkedését, tanulmányi munkáját rendszeresen értékeli.

A jó tanulmányi munkáért, példamutató magatartásért, tanulmányi versenyeken, sport rendezvényeken, kulturális rendezvényeken való eredményes részvételért jutalom kapható.

Jutalmazás lehet:

- szóbeli dicséret,
- plusz kedvezmények (jutalom zsebpénz, plusz kimenő, kirándulás, kulturális rendezvényen való részvétel).

Felelősségre vonás történhet a házirendben leírtak be nem tartása, illetve megszegése miatt.

A házirend súlyos megsértésének minősül:

- amennyiben a tanulmányi kötelezettségének nem tesz eleget;
- destruktív magatartást folytat (egészségét károsító életmódot folytat és egészségét károsító szereket használ);
- nem tartja be a baleset elhárítási és tűzrendészeti szabályokat;
- nem vesz részt az ellátó hely napi munkájában;
- az ellátó hely felszereléseit, berendezéseit nem rendeltetésszerűen használja, szándékosan rongálja, illetve eltulajdonítja;
- nevelőivel, az őt segítő szakemberekkel, társaival szemben, durva, tiszteletlen magatartást tanúsít;
- mások személyiségi jogait szándékosan gátolja.

A felelősségre vonás eszközei:

- otthonvezetői szóbeli figyelmeztetés, súlyosabb esetekben írásbeli figyelmeztetés;
- szóbeli, írásbeli dicsérek eltörlése, azon a szinten, ahol a dicséretet kapta;
- Igazgatói figyelmeztetés súlyos fegyelemsértés, kötelességmulasztás esetén;
- kedvezmények megvonása;
- a kimenő időtartamának részleges megvonása;
- szabadidős rendezvényeken való részvétel megvonása;
- kártérítés.
- *A gyermek és fiatal felnőtt életkorának és értelmi képességeinek megfelelően felelősséggel tartozik cselekedeteiért, ezért, ha szándékosan kárt okoz, akkor az intézmény felszólítására részben és/vagy részletekben az okozott kárt megfizetni köteles. Ha ennek önként nem tesz eleget, akkor az intézmény bírósági eljárást kezdeményezhet vele szemben.*

A felnőttek kötelessége a fent leírtak betartatása, visszaszorítása.

Eszközei:

- példamutató magatartás,
- figyelmeztetés,
- jelzés a felsőbb vezetés felé.

11. A panaszjog érvényesítése

• Az igénybevevők körében

A gyermek, a gyermek szülője, törvényes képviselője, a gyermekotthonok képviselői és a fiatal felnőtt, ha jogai érvényesítésében sérelem éri, ellátásában hiányt szenved, vagy úgy

véli, hogy az őt ellátó dolgozók kötelességszegést követtek el, illetve iratbetekintés megtagadása esetén, panasszal élhet a gyámjánál, az intézmény vezetőjénél, az érdekképviselői fórumnál, a gyermekjogi képviselőnél.

Az intézmény vezetője a panasz kivizsgálását 15 napon belül intézi, értesíti a panasztevőt a vizsgálat eredményéről, a megtett intézkedésekről.

Az érdekképviselői fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat, dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál. A panasz kivizsgálása után, 15 napon belül tájékoztatást ad a panasz orvoslásának lehetséges módjáról.

A szülő a törvényes képviselő a fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, illetve, ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

- A személyes gondoskodást végző személyek körében
A munkavállaló a gyermekotthonban dolgozó közösségek teljes jogú tagja.
Részesül minden olyan kedvezményben és juttatásban, mely a hatályos jogszabályokban foglaltak szerint megilleti. A Közalkalmazotti Tanácsba választó és választható.
Gondjaival elsősorban vezetőjéhez fordulhat, ha az nem tudja megoldani, vagy az számára elfogadhatatlan, az intézmény igazgatójához/munkáltatóhoz, az intézmény fenntartójához, illetve az illetékes Bírósághoz fordulhat.
A munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy személyét megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, tevékenységét értékeljék és elismerjék, továbbá, hogy hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, információkhoz.

12. Az érdekképviselői fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírások

Az érdekképviselői fórum:

- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál;
- a házirendeket egyenként értékeli a szakmai jogszabályoknak megfelelően;
- a házirend jóváhagyását abban az esetben tagadhatja meg, amennyiben az nem felel meg a szakmai jogszabályokban előírt követelményeknek;
- megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról, illetve a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt;
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél;
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket, fiatalot érintő ügyekben;
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról;
- az érdekképviselői fórum ülésén készült jegyzőkönyv tartalmazza a szavazati arányokat;
- a gyermekjogi képviselőt tájékoztatni kell az érdekképviselői fórum ülésének időpontjáról.

Napirend

„Fészek” Befogadó Gyermekotthon

Hétköznap

6. 30 – 7.00	Ébresztő, tisztálkodás, öltözködés, reggeli takarítás, rendrakás
7. 00 - től	Reggeli
8.00 –től	Iskolásoknak tanítás
9. 00 – 12. 00	Foglalkozások, karbantartási feladatok, közös munkák elvégzése
(10.00	Tízórai)
12. 00 – 13. 00	Ebéd.
13. 00. – 15. 00	Rendrakás, kicsiknek csendespihenő, szabadidő,
15. 00. – 18. 00	Szabadidős foglalkozások, szabad levegőn kötetlen tevékenység, korrepetálás, nagyoknak egyéni kimenő
(16.00	Uzsonna)
18. 00. – 19. 00	Vacsora
19. 00. – 20. 00	Esti tisztálkodás, ágyazás, másnapi ruházat, felszerelés előkészítése
20. 00. – 22. 00	TV nézés, videó, olvasás, beszélgetés
6 00	Óvodások, általános iskola alsó tagozatosok lefekvése, lámpaoltás
22. 00	Nagyobbaknak lefekvés, lámpaoltás

Péntek

Csoportmegbeszélés délután.

Szombat

2 hetente ágyneműcsere, nagytakarítás.

Szombat, vasárnap:

8. 30. Ébresztő, rendrakás.

Vasárnap:

10. 00 – 18. 00 Látogatás, kapcsolattartásra jogosultak fogadása.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Iлона

.....
Soltész Iлона
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat
.....
1. Debrecen

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XI. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegye Szakmai Programja

Elérhetőségi adatok:

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegye

Cím: 7400 Kaposvár, Orci út 18/a

Telefonszám: +36209516726

E-mail cím: befogado.otthon@somogy.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek: 24 fő

A szakmai működést meghatározó főbb jogszabályok:

- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyvt.)

- A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

1. Elhelyezkedése

A Befogadó Gyermekotthon Kaposvár-Toponár zöldövezeti városrészben, egy kétszintes épület felső szintjén található.

2. Tárgyi feltételrendszere

A Befogadó Gyermekotthon 24 kiskorú elhelyezésére alkalmas. Az akadálymentesített épület emeleti szintjének három szárnyán került kialakításra. Helyiségei: 2 háromágyas, 9 kétágyas szoba, 2 nevelői szoba, 1 fejlesztő szoba, 2 közösségi szoba, 1 foglalkoztató, 1 aula, 3 folyosó, 3 fürdőszoba (egy akadálymentesített) és wc (egy akadálymentesített), 1 teakonyha, 2 raktár.

Az épület földszinti részén található a konyhahelyiség szárazáru és eszközraktárral, a gyerekek számára kialakított étkező, kerékpártároló, mosókonyha, konditerem, karbantartói helyiség és kazán.

Az otthonban elhelyezett gyermekek sportprogramjaihoz, mozgásos tevékenységéhez kondicionáló és tornaeszközök, valamint füvesített, parkosított szabad terület áll rendelkezésre. (A tornaeszközök használatának szabályait a Házirend tartalmazza.) A gyermekek szükség szerinti járművel történő el- és visszaszállításához az OGYSZ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Somogy Vármegye biztosít gépkocsi használati lehetőséget.

3. Személyi feltételrendszere

osztályvezető, gyermekotthon-vezető

Nevelő/fejlesztő pedagógus

gyermekvédelmi ügyintéző

gyermekfelügyelő

pszichológus

A pszichológusi feladatellátás biztosítása érdekében megbízási szerződést köt az OGYSZ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Somogy Vármegye, mely alapján a szakember csoportos személyiségfejlesztő foglalkozások és egyéni terápiás foglalkozások során gondoskodik a pszichológusi tevékenység ellátásáról.

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak gyermek háziorvosi vizsgálatának és megfelelő gyógykezelésének biztosítása külön megkötött megbízási szerződés alapján biztosított.

4. Az ellátásban részesülő célcsoport jellemzői

korhatár: 3-18 éves életkor

a beutalások specifikus okai: bántalmazás, szülők életviteli zavara, családon belüli devianciák, betegség, szülő vagy szülők hiánya, elhanyagolás, iskolakerülés stb.

személyiségállapotokban rejlő különbségek szerint a szociális, mentális, értelmi, egészségi állapot tekintetében eltérő fejlettségi szinten lehetnek/vannak az egyes gyermekek, és ennek megfelelően az esetleges fejlődési zavarok is eltérőek, nagyon különbözőek lehetnek

környezetváltozások, amelyeket traumaként élt meg a beutalt gyermek: többszöri költözködés, iskolaváltások, családból való kikerülés stb.

A Befogadó Gyermekotthonban nemek szerint külön-külön szobában kerülnek elhelyezésre a gyermekek. Az elhelyezés szempontja ugyanakkor az életkori hasonlóság, valamint a testvérkapcsolat megléte.

A kisebb életkorú gyermekek megkülönböztetett figyelmet igényelnek, mert védelmező intézkedésekkel és tevékenységekkel minimalizálni szükséges kiszolgáltatottságukat a magasabb életkorú, magatartásproblémás fiatalok negatív megnyilvánulásaival, esetleges zaklatásaival szemben.

A gyermekek a személyes, otthonról hozott tárgyaikat, tanszereiket, játékaikat maguknál tarthatják, azok meglétéről, megőrzéséről folytonos figyelemmel gondoskodni kell.

5. A tevékenység célja

A Gyvt-ben foglaltaknak megfelelően az ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint az ideiglenes gondozásra szoruló gyermek számára teljes körű otthont nyújtó ellátásról gondoskodik.

A Befogadó Gyermekotthonban a nevelés célja az, hogy a gyermek a mentális sérülések minimalizálása érdekében minél rövidebb időn belül (30 napon belül) visszakerüljön saját családjába.

A Befogadó Gyermekotthonban végzett tevékenység alapvető célja a gyermek lehető legrövidebb időn belüli, a sérülés lehetséges minimalizálása mellett történő hazagondozása, illetőleg amennyiben ez nem realizálható, a nevelésbe vétel alapján végleges elhelyezésének elősegítése. Kiemelt cél a családtól történt elszakadás okozta trauma oldása, valamint a hatékony személyiségkorrekció, az egyéni terápia, a családterápia és az egyéni fejlesztés megkezdése, folytatása, a gyermek problémáinak felismerése és célravezető terápiás módszerekkel történő kezelése.

Tevékenységi körén belül ennek megfelelően gondoskodik az elhelyezett gyermekek és fiatalok gondozásáról, megfelelő étkezéséről, elhelyezéséről, ruházataról stb.

neveléséről, korrekciós neveléséről, foglalkoztatásáról

fizikai és mentális problémáinak szakszerű kezeléséről, a szükséges egészségügyi ellátás biztosításáról.

A Befogadó Gyermekotthon ideiglenes gondozással összefüggő feladatot is ellát. Ennek keretében otthont nyújtó ellátásban részesíti 72 óra időtartamra az ellátást kérő, a lakóhelyéről önkényesen távozott gyermeket, a szülője, gondozója által elhagyott és ezért felügyelet nélkül maradt gyermeket, valamint a rendőrség által beszállított, ideiglenes gondozást igénylő gyermeket. Befogadja a gondozási helyéről önkényesen eltávozott, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermeket, tájékoztatja egyúttal a gyermek gondozási helyét, törvényes képviselőjét.

6. A Befogadó Gyermekotthon feladatai

teljes körű otthont nyújtó ellátás biztosítása

családi kapcsolattartás feltételeinek biztosítása

iskoláztatás támogatása

trauma oldása pszichológus által megvalósított foglalkozásokkal, valamint az otthon nevelő-kollektívája által kezdeményezett, napi rendszerességű egyéni beszélgetésekkel

terápiás hatású programok megvalósítása

a gyermek életkorának megfelelő, nevelő célzatú beszélgetések folytatása

a gyermek tájékoztatása ügyeinek haladásáról az életkorának és belátási képességének megfelelően

védettség és biztonságérzet megteremtése (fokozott figyelemmel és körültekintéssel a bántalmazott, zaklatott gyermekre)

információk továbbítása (gyermekvédelmi gyám, szakértői bizottság, vér szerinti szülő stb. számára)

mentális traumák, feszültségek okozta pszichés problémák ellensúlyozása, kezelése

a gyermek tartós elhelyezésre történő felkészítése (családba történő visszahelyezés, nevelőszülői családba helyezés, örökbeadás, lakás-, gyermekotthonban történő elhelyezés esetén)

ideiglenes gondozás esetén a Befogadó Gyermekotthon kollektívája feltárja az okokat, amelyek miatt a gyermek felügyelet nélkül maradt, haladéktalanul értesíti a gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, illetve a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatot

amennyiben az ideiglenes hatályú elhelyezés okai már nem állnak fenn, a Befogadó Gyermekotthon kollektívája elősegíti, hogy az elhelyezés 1 hónapon belül megszüntetésre kerüljön, vagy a gyermek nevelése 30 napon belül elrendelésre kerüljön.

7. A feladatrendszer legfontosabb elemei

differentiált, egyénre szabott, szükségletekre épített gondozás és nevelés

csavargó, iskolakerülő gyermekeknél oktathatóság, iskolalátogatási hajlandóság, tanulási motiváció erősítése, felzárkóztató oktatás

szabadidő megtervezése, személyiségfejlesztő hatásainak aktiválása

megfelelő kapcsolattartási képesség kialakítása, illetve megerősítés.

A Befogadó Gyermekotthon munkatársai folyamatos munkakapcsolatban állnak, együttműködnek a területi gyermekvédelmi szakszolgálat és a gyámhatóság szakembereivel, a gyermek további sorsára vonatkozó döntés előkészítő folyamatában is részt vesznek.

8. A Szakmai program alapelvei:

- Önrendelkezés elve abban az értelemben, hogy a gyermeket korának megfelelően meg kell hallgatni a gondozásával, nevelésével kapcsolatban, a véleményét figyelembe kell venni, amennyiben az megfelel a gyermek legjobb érdekének.

- Részvétel, mint alapelv: bekerülése után a gyermeket életkorának megfelelően be kell vonni a közösség életébe, aktív résztvevőjévé válását elő kell segíteni a mindennapi tevékenységekbe.

- Érdekérvényesítési esélyek növelése, érdekérvényesítési eszközök körének bővítése: a gyermek személyiségállapotának javulását a teljes körű ellátás, traumák oldása, a csoport életébe történő bekapcsolódás egyaránt szolgálják, elősegítve ezzel az érdekérvényesítési esélyek növekedését is.

- Eredményesség elve: amennyiben a gyermek problémái csökkennek vagy megoldódnak az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt, illetőleg ha minél rövidebb időn belül visszatérhet a családjába, eredményesnek tekinthető a Befogadó Gyermekotthon szakmai tevékenysége.

- A legkisebb beavatkozás elve: olyan módon szükséges tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben érvényesítsen bármit a felhasználók helyett, illetve ellenében. A maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget kell biztosítani a gyermek és szülei számára egyaránt.

- Az otthon valamennyi munkatársának, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gondozottjának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Kölcsönös tapintatot, udvariasságot, megértést és toleranciát vár el mindenkitől.

- Diszkrimináció tilalmának elve.

- Esélyegyenlőség elve.

8/1. Szakmai követelmények:

Az otthonban dolgozók munkájukat a vonatkozó jogszabályokban (törvényekben és rendeletekben) megfogalmazottak szerint, a munkaköri leírásban foglaltak alapján, és az intézmény munkarendje, a műszakbeosztások és a szakma általános elvei alapján kötelesek teljesíteni. A szakmai tevékenységek végzésének alapvető szakmai követelménye a magatartási szabályok, az etikai elvárások elfogadása, betartása. Munkát az adott munkakörben csak az adott szakképesítéssel rendelkező dolgozó végezhet. A szakképesítéssel nem rendelkező dolgozó, ha munkahelyét meg szeretné tartani, köteles szakképesítést szerezni. Köteles a dolgozó továbbképzési kötelezettségeinek eleget tenni, csoportértekezleten, nevelési értekezleten részt venni, képezni magát.

8/2. Tájékoztatási kötelezettség

A személyes gondoskodást nyújtó munkakörökben feladatot ellátók kötelesek szóban és/vagy írásban tájékoztatást adni a gyermek fejlődéséről, állapotának változásáról, rendkívüli eseményekről a területi igazgatónak vagy helyettesének, a gyermekotthon-vezetőnek, illetve a gyermek gyámjának. Az adatvédelmi törvény rendelkezéseit be kell tartani. Telefonon személyes adat nem adható ki.

8/3. Speciális magatartási szabályok a dolgozók tekintetében

E szabályzat alapelveinek mentén végezze feladatát.

A gyermek képviselőjében kell eljárni, minden lépésnél az ő érdekeit kell szem előtt tartani.

Viselkedése legyen fegyelmezett, udvarias, konstruktív, minden az intézménnyel kapcsolatban álló hatóság, társintézmény munkatársával, illetve az ellátottak hozzátartozóival. Minden gyermek, minden szülő más és más. Nem lehet egyformán tervezni, gondozni. A gyermek beilleszkedéséhez a dolgozók elfogadó magatartása is szükséges. A gyerekekről és családjáról az ügyszorosan kapcsolódó szakembereken és az érintetteken kívül senkivel sem szabad beszélgetni, értékelné a történeteket vagy az előzményeket. Segítségét lehet, és kell kérni, ha a dolgozó úgy érzi, hogy nem boldogul egy feladattal. Ez nem gyengeséget, hanem szakmai minőségre való törekvést mutat.

Legyen felkészülve szokatlan érzésekre, indulatokra a dolgozó. A gyermek vagy családja provokatív viselkedése indulatokat válthat ki. Ilyenkor meg kell őrizni a nyugalmat, ne emelje fel a hangját, figyelmeztessen a házirend, a társadalom által elvárt normákra, kérjen segítséget szakmai felettesétől, vagy ha szükséges, a rendőri szervektől.

Tudjon felejteni. A sérült, krízisben levő gyermek, ember gyakran viselkedik elfogadhatatlanul, bántóan. Ha a dolgozó nem tud felejteni, nincs mód a korrekcióra, ami a továbblépés feltétele.

A munkatárs rendelkezzen a rugalmas helyzetfelismerés és problémakezelés képességével. A gyermekek körében gyakran megjelenő, a frusztráció nyomán fellépő harag oldását egészséges mederbe kell terelni. A gyermekek szorongása, depresszív, befelé forduló magatartása esetén a gyermeknek a megfelelő oldást elősegítő helyzetet kell teremteni, példaként játék, közös étkezés, közös fizikai tevékenység formájában.

A dolgozó minél több időt töltsön együtt a gyermekkel. A viselkedés sokszor gyorsan megváltozik, ha rá figyelnek, ha fontos a számukra, ha meghallgatják, ha figyelembe veszik a kéréseit. Ne csak számonkérés legyen, hanem vidámság, oldottság is. Tudomásul kell venni, hogy a hozzánk kerülő gyermek sokszor sem fizikai, sem szellemi, sem pszichés szempontból nem felel meg saját életkori sajátosságainak, tehát nem várható el az annak megfelelő viselkedés. Ennek megértéséhez sok türelem, megértés, elfogadás szükséges.

A dolgozóknak meg kell szokniuk, hogy a veszélyeztetett, bántalmazott gyermekek nagyon figyelnek. A korábbi helyzetük túlélésre, gyors reakciókra készítette őket. Hosszú idő kell ahhoz, amíg megbíznak segítőkben, és együttműködővé válnak.

Rendelkezzen humorérzéssel, amely a nehézségeken történő átsegítés egyik legfontosabb eszköze. A konfliktushelyzetek derűs megközelítésben történő feldolgozása fontos minta a gyermekek számára.

Minden családtagot úgy kezeljünk, ahogy azt mi elvárnánk, ha hasonló helyzetbe kerülnénk. A gyermek és hozzátartozói jogosultak figyelmes és szakmailag megfelelő színvonalú segítségre, ellátásra.

A dolgozó legyen tisztában szakmai, nevelésbeli kompetenciájának határaival, semmilyen körülmények között ne éljen vissza a helyzetével, az általa betöltött szerep-, feladatkörrel a gyermek kárára.

Szakmai és emberi szempontból felelősen kell viselkednie.

Egyszerűen és érthetően kell fogalmazni a gyermekkel folytatott kommunikáció során, s meg kell győződni érte-e, ami elhangzik.

Ha bármilyen hiba vagy félreértés történik, el kell magyarázni a helyzetet a gyermeknek vagy hozzátartozóinak. Ezzel érhető el, hogy mondvacsinált magyarázattal nem hibáztatunk másokat.

9. A Befogadó Gyermekotthon tevékenységének részletes bemutatása

A Befogadó Gyermekotthonban biztosított pszichés, mentális támogatás és fejlesztő pedagógiai segítségnyújtás

Az otthonban nevelkedő gyermekek, fiatalok számára a személyiségállapotukhoz és a képességeikhez mérten előkészített fejlesztéshez, korrekciós fejlesztőpedagógiai neveléshez az otthonban fejlesztő pedagógus áll rendelkezésre, szükség szerinti időtartamban. Pszichológus szakember közreműködése szintén biztosított.

A különleges ellátási igényű és a speciális szükségletű fiatalok nevelésében – az integrált nevelés adta előnyök alkalmazása mellett – a 9/A. pontban részletett, sajátos, célzott módszerek alkalmazása része a gyakorlatnak.

9/A. A Befogadó Gyermekotthonban biztosított pszichés támogatás

Az intézményben a pszichológus szakember hetente egy alkalommal, öt órában biztosítja az elhelyezett fiatalok segítségét. A pszichológus **egyéni vagy csoportos foglalkozások**, rövid dinamikus terápiák keretében foglalkozik a fiatalokkal.

A cél nem a tünetek megszüntetése, hanem a megzavart fejlődési folyamat helyreállítása, az alábbi szakmai elvárásoknak megfelelően:

Kapcsolatfelvétel az újonnan bekerülő gyermekekkel. (A Szakértői Bizottság szakvéleményében a gyermek további pszichés megsegítésére, illetve terápiára tehet javaslatot.)

Szükség esetén további pszichológiai vizsgálatok a rendelkezésre álló diagnosztikai, vagy terápiás eszközök függvényében.

Tanácsadási tevékenység (pályaorientáció, életvezetési tanácsadás, drogprevenció, konfliktuskezelés, beilleszkedési problémák kezelése, krízisintervenció, önismeret-fejlesztés, döntéselőkészítés stb.).

Nondirektív csoportok szervezése, vezetése (pl. kreatív terápiás csoportok, filmklub).

Önismereti csoport szervezése az érdeklődő fiatalok részére a reálisabb önismeret és önértékelés, a hibákkal való konfrontálódás elérése, a személyiségépítő belső erők mobilizálása érdekében.

Személyiségfejlesztő tréning.

Helyzetgyakorlatokra, játékos gyakorlatokra épülő elméleti megbeszélést is magába foglaló kommunikáció-tudatosító és kommunikáció-fejlesztő tréning.

Social skill tréningek (1. – érzékenyítő tréningek).

Social skill tréningek (2. – személyes hatékonysági tréningek).

Preventív relaxáció: relaxációs technika elsajátíttatása az önellazítás, jobb testi-lelki önszabályozás, feszültségoldás, a mentális- és a fizikai teljesítőképesség fokozása érdekében.

Problémaközpontú vagy érzelmközpontú megküzdési (stress-cooping) technikák.

Kortárs segítők felkészítése.

Közösségépítő foglalkozások a gyermekek számára.

A pszichológus, a segítő munkatárs közreműködésének további lehetőségei a Befogadó Gyermekotthonban dolgozók számára – a mindenkori szükséglet és a pszichológus szakember kapacitásának függvényében:

A munkatársaknak szervezett ún. team-üléseken történő rendszeres részvétel.

Esetmegbeszélő csoportokon való részvétel.

Egyéni és/vagy csoportos konzultáció a munkatársaknak a munka során felmerülő problémák kapcsán.

Igény szerint tanácsadás az intézményben elhelyezett gyermekek hozzátartozóinak részére.

Szülő – gyermek, gyermek – gyermek, gyermek – nevelő mediáció.

Közösségépítés a gyermekek és felnőttek között.

Esetmegbeszéléseken való részvétel, felkérésre azok vezetése, cselekvési stratégiák kidolgozásában való részvétel.

Konzultáció a gyermekek ellátását közvetlenül biztosító szakemberek csoportjával.

A munkatársak számára szupervízió és kiegészítő elleni tréning.

9/B. A Befogadó Gyermekotthonban biztosított fejlesztő pedagógiai segítségnyújtás

Különleges gondozást igénylő gyermekek, speciális szükségletek

Az átlagostól eltérő fejlődésmentet mutató gyermek számára a sajátos, egyénre szabott pedagógiai feltételrendszer az esélyteremtés elengedhetetlen eszköze. A sajátos feltételrendszer megteremtése és a növendék teljes elfogadása, befogadása egyaránt kiemelten fontos.

Amennyiben az iskolai kudarcok kezelésében a gyermek nem jut megfelelő segítséghez, környezetétől rendszeresen negatív visszajelzéseket kap, önértékelési zavara miatt kompenzációs technikákhoz folyamodik. Gyakori a másodlagos magatartászavar, a szorongás, a negatív énkép. Az érzelmi stabilitás megrendülése és az alapvető együttélési normák, ismeretek elsajátításának nehézsége együtt akadályozza az egészséges személyiség kifejlődését. Bezárulnak azok a kapuk, amelyek csak az olvasás, írás és számolás eszközszintű tudásával nyithatók ki. Ezek a kapuk pedig létfontosságú lehetőségeket vesznek el tőlük az alapképzés megszerzése, a szocializáció és mindezek által az életesélyek növelése szempontjából.

Az egyénre szabott fejlesztés alapelvei

Minden gyermeknek alapvető joga, hogy megkapja a képességeinek, fejlettségének megfelelő gondoskodást, mely az egyénre szabott fejlesztőprogramban válik kézzelfoghatóvá. A korszerű nevelés-oktatás alapkövetelménye a differenciált tanulásszervezés. A passzív ismeretátadás és befogadás helyébe lép a pszichés funkciók célzott fejlesztése, ami alapot ad a későbbi ismeretszerzésre, kialakítja, erősíti a tanuláshoz szükséges alapkészségeket. A fejlesztőprogram alkalmazása akkor hatékony, ha a gyermek részletes, komplex megismerésére épül, abból indul ki. A képességfejlesztés folyamata nem a napi tanulási tevékenység integrált részeként, a foglalkozások tematikájába épülve éri el célját. A gyermek külön foglalkoztatása, kiemelése a közösségből csak a speciális fejlesztőeljárások esetén indokolt. A fejlesztési ciklusok egymásra épülésével érvényesül a fokozatosság, a kis lépések elve, s biztos alapokra épülhet a gyermek tudása.

Egyénre szabott fejlesztéséhez tisztában kell lennünk a számára legfontosabb szükségletekkel, melyek nap, mint nap meghatározzák az adott gyermek motiváltságát, figyelmi állapotát, viselkedését, teljesítményét. Ha például rendszeresen éhes, kialvatlan, nincs megfelelő érzelmi biztonsága, vagy nem tud beilleszkedni kortársai közösségébe, nem várható el tőle magasabb szintű tevékenység, s a tanulásban sem tud teljesíteni.

A fejlesztő foglalkozások további célja a hiányosságok pótlása, az alapismeretek megszilárdítása és a meglévő tudás új ismeretekkel történő gyarapítása.

A gyermekekre vonatkozó fejlesztési területek:

- Személyiségfejlesztés, reális önértékelés kialakítása, az önbizalom fokozása.
- Állandó pozitív megerősítés a motiváció felkeltése érdekében.
- Életkornak és képességeknek megfelelő elvárások meghatározása, önállóságra való bátorítás.

- Az értékelés- észlelés, a figyelem, az emlékezet, a képzelet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése.
- A nyelvhasználat, a kommunikációs képességek - a verbális és nonverbális kommunikáció elemeinek megismerése - fejlesztése.
- Beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztése.
- Szókincs aktivizálása.
- Szókincsbővítés (a passzív és az aktív szókincs bővítése).
- Beszédfejlesztés, a relációs szókincs pontosítása, a grammatikai képességek és a nyelvi asszociációs készség fejlesztése.
- A szóbeli szövegalkotás, az összefüggő beszéd intenzív fejlesztése.

Alapismeretek megerősítése:

Szótagok, szavak, szószerkezetek, mondatok, szövegek olvasása.

Az olvasási technika fejlesztése.

Értő olvasás, lényegkiemelés, szövegértés fejlesztése, mélyítése változatos módszerekkel.

Az olvasás tempójának gyorsítása.

Hallási észlelés fejlesztése: szótagolás, mondat szavakra, szavak hangokra bontása, illetve hangokból szavak, szavakból szószerkezetek, mondatok felépítése (fokozatosan a kétbetűs szavaktól a hosszabb szavakig, szószerkezetekig, mondatokig).

Hangok, betűk differenciálása (hosszú – rövid, zöngés – zöngétlen, optikai és akusztikai hasonlóságon, fonetikai hasonlóságon alapuló, hasonló helyen és hasonló beszédmozgással ejtett hangok megkülönböztetése).

Céltartalmú másolási feladatok, látó-halló, majd hallás utáni tollbamondás végeztetése, valamint képről történő szó, szószerkezet, illetve mondatalkotás, emlékezetből való írás.

Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztése.

A helyesírás-készség fejlesztése.

Az írás, olvasás alkalmazása a kommunikáció, és az ismeretszerzés eszközeként.

Nyelvtani-, helyesírás-szabályok alkalmazásának gyakorlása.

Matematika tantárgyból:

Alapismeretek megerősítése.

A matematikai nyelv tudatosítása, az aktív matematikai szókincs, a matematikai fogalmak kialakítása.

Számfogalom további megerősítése az osztályfoknak megfelelő számkörben.

Az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése.

Az alapműveletek menetének megerősítése.

Az alapműveletek és inverzeik fogalmi kialakítása, gyakorlása.

A műveletek egymáshoz való viszonyának értelmezése.

A megfelelő számolási technika kiépítése, begyakorlása.

Algoritmusok bevésése.

A szabályalkotó- és megtartó képesség fejlesztése.

Szöveges feladatok megoldási menetének rögzítése.

Az összetett szöveges feladatok értelmezése.

Rendszeres gyakorlásra szoktatás, melynek célja a megszerzett ismeretek elmélyítése.

Pontos megfigyelésre, önellenőrzésre, kitartásra nevelés.

Szociális képességek, készségek fejlesztése.

Munkatempó fokozása.

Értelmi képességeken belül:

lexikális tudásanyag,

általános tájékozottság,

élethelyzetek megítélése,

gyakorlati ítélőképesség,

önállóság, kreativitás,

tanult ismeretek felidézése,

praktikus, problémamegoldó gondolkodás,

fogalomalkotás,

jelentés-összefüggések megértése,
logikus gondolkodás,
főfogalommal történő meghatározás,
fogalmi gondolkodás,
koncentráló, szelektív beállítódás,
közvetlen auditív emlékezet.

A személyközi kapcsolatok áttekintése, tisztázása

- Kortárskapcsolatok javulása, iskolai és gyermekotthoni közösségben való elfogadottság növelése
- A felnőttekkel való kapcsolat javítása
- Az előforduló interperszonális konfliktusok számának és intenzitásának csökkentése
- Helyes példakép nyújtása a gyermekek számára, megfelelő kritikai érzék kialakítása mellett

A viselkedést irányító értékrendszer feltérképezése

- A fekete-fehér gondolkodás árnyalása, kategorikus ítéletek elleni küzdelem a gondolkodás rugalmasságának növelésével
- Önkritika, önreflexió képességének javítása
- Higgadtabb viselkedés megjelenése, aktivitás növekedése, a saját sors alakításában való egyre aktívabb részvétel fejlesztése
- Az erkölcsös viselkedés tudatosabbá válása
- Az önkritika és önreflexió külső kontroll nélküli megjelenésének gyarapítása
- Helyes értékrend kialakulása
- Kiegyensúlyozott, aktív, saját sorsot kezében tartó felnőttek nevelése

III. Problémahelyzetek, nehéz életesemények megoldására való képesség fejlesztése

- Az erőszakkal és erőviszonyokkal szembeni helyes bánásmód fokozatos megtanulása

- Félelmek, félelemérzetek csökkentése
- Az elégedettség-élmény növelése a gyermekben, a megbékélés képességének javítása
- Függetlenségre képes felnőttek nevelése
- A külső tényezőktől való függetlenedés képességének kialakítása

Felelősségvállalás és jövőkép-építés

- Önállóság, önellátási képesség fejlesztése, énerő-növelés
- Teljesítményszorongás és az úgynevezett tanult tehetetlenség jelenségének megismertetése, kezelésének megtanítása
- Alacsony önértékelés kezelése
- Irreálisan magas vagy alacsony elvárások feltárása, igényszint tisztázása, saját felelősség kérdésének megértetése az álmok valóra váltásában
- Konfliktus- és frusztrációs helyzetek kezelésének javítása
- Teljesítménnyel kapcsolatos elvárások és hozzáállás realizálása
- Iskolai sikeresség növelése, a lehető legmagasabb képzettség megszerzésére való hajlandóság kialakítása
- Folyamatos önfejlesztési igény képességének kialakítása

10. A Befogadó Gyermekotthon pedagógiai tevékenysége

A Befogadó Gyermekotthon a gyermekotthonoktól több tekintetben eltérő pedagógiai munka szintere, tekintettel arra, hogy ebben az otthonban a gyermekek rövid időtartamú, átmeneti, néhány heti, legfeljebb néhány hónapnyi időtartamot töltenek el.

A Befogadó Gyermekotthonban a dolgozók a pedagógiai, korrekciós nevelési tevékenység során kiemelt hangsúlyt fektetnek a pszichés zavarok mielőbbi felderítésére és kezelésére, a hatékony eredmény érdekében az alábbi problémakörökben:

az értelmi élet zavarai: tanulási nehézségek, figyelem, emlékezet, tempóbeli elmaradás, értelmi fogyatékoság, diszlexia, diszgrafia, discalculia stb.

érzelmi, indulati élet zavarai: hangulati labilitás, gátlásosság, gátlástalanság, önértékelési zavarok

vegetatív funkció zavarai: anorexia, bulímia, bevizelés, beszékelés, fokozott fáradékonyság

szociális adaptáció zavarai: beilleszkedési, kapcsolatteremtési nehézségek, normarendszerekhez való alkalmazkodási képesség zavarai, öngyilkossági hajlam

a személyiségfejlődés zavarai: iskolaérettség, beszédkészség, fantáziahazugságok, infantilizmus

disszocialitás: hazugságok, csavargás, iskolakerülés, lopás, alkoholizmus, narkománia, bűncselekmény elkövetés és szexuális deviancia.

A beutalt gyermekek egyedi problémáik alapján más-más pedagógiai bánásmódot és pszichológiai foglalkoztatást igényelnek, életkoruknak, személyiségállapotuknak megfelelően. A nevelőmunka tervezésénél kiemelt figyelmet kell fordítani a családból történő kiszakadás megelőzésének egyedi voltára is.

A tankötelezettség és a tanulmányok folytonosságának biztosítása

A gyermekek esetében a korábbi oktatási intézmény megtartása az elsődleges cél. Amennyiben ez akadályozott, az általános iskoláskorú gyermekek lehetőség szerint a legközelebbi oktatási intézménybe, a Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Toponári Tagiskolájába kerülnek beíratásra, az iskolai hiányzások minimalizálása, a nappali rendszerű oktatás folytonosságának biztosítása érdekében. A súlyos magatartászavaros, disszociális tüneteket mutató, valamint a tanulásban akadályozott gyermekek és fiatalok oktatása, az iskola által kialakított egyéni tanrendben foglaltakat figyelembe véve, az otthonon belül, iskolapótló, felzárkóztató foglalkozások, az úgynevezett délelőtti tanórák keretében történik, pedagógus és fejlesztő pedagógus közreműködésével.

A középfokú intézménybe járó gyermekek számára kollégiumi férőhelyet igényel az otthon, vagy a napi bejárás lehetőségét biztosítja. Kollégiumi elhelyezés esetén az otthon vezetője és nevelőtestülete rendszeres információcserén alapuló, szoros kapcsolatot, együttműködést tart fenn az érintett intézmény pedagógusaival és gyermekvédelmi felelősével.

A nagykorúság előtt álló fiatalok egyéni felkészítésben részesülnek, a továbbtanulásra, vagy a munkavállalásra, az önálló életvitelre és egzisztenciateremtésre irányuló felkészítő foglalkozások, beszélgetések formájában.

A pedagógiai tevékenység legfontosabb elemei

feszültségoldás, a másság elfogadása, csoport felkészítése az új gyermek érkezésére

orvosi, pedagógiai, pszichológiai vizsgálatokra történő felkészítés

információ- és adatgyűjtés

egyéni foglalkozások

nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása.

Az összegyűjtött információk alapján a differenciált foglalkoztatás szakemberek közreműködésével történik, szükség szerint gyógypedagógus, pszichológus, pszichiáter bevonásával.

Alapvető pedagógiai feladat olyan motivációs bázis kialakítása, amely kölcsönösen biztosítja az együttműködés feltételeit, megteremti az önálló véleményalkotás légkörét, fejleszti az önállóságot, lehetővé teszi az alternatívák közötti választást. Elősegíti a személyiségfejlődésbeni zavarok ellensúlyozásához szükséges képességek - önértékelés, önkontroll, önreflexió, identitástudat - kialakítását, illetőleg megerősítését.

11. Megelőzés

1. A gyermek, fiatal felnőtt emberi méltóságát minden munkatársnak a legszélsőségesebb esetben is tiszteletben kell tartania.

Megengedhetetlen a gyermeket

- fizikailag bántalmazni,
- érzelmileg bántalmazni,
- megfélemlíteni,
- sértő kifejezéssel illetni,
- indulatosan, durván szólítani, ellátni, gondozni,
- megszégyeníteni, a kiszolgáltatottság érzését szándékosan erősíteni,
- büntetésből bezárni.

A felnőtt munkatársak fegyelmezett magatartása, az előzőekben sorolt tilalmak megtartása segít megelőzni a konfliktusokat. Kerülendő a verbális erőszak alkalmazása.

2. A nevelőknek, gyermekfelügyelőknek a gyermek mindennapi életét úgy kell megszervezni, alakítani, hogy a gyermek életkorának, általános fejlettségének, és az együttélés szükségességéből eredő követelményeknek megfelelően.

a, A házirend kialakítására a munkatársakkal és gyermekekkel együtt kerül sor, az érintettek véleményének figyelembevételével. A házirend a mindenkori szükségleteknek megfelelően módosításra kerül.

b, Az otthonban biztosított az otthont nyújtó ellátás, a szükség szerinti ellátás, valamint a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltésének lehetősége.

c, A családtagokkal, hozzátartozókkal, barátokkal meglévő kapcsolat fenntartása támogatott.

d, Biztosított a kimenő, 14 év feletti fiatalok esetében a hosszabb eltávozási lehetőség, amennyiben ezt a gyermek életkora, belátási képessége, magatartása, fejlettsége megalapozza.

e, Következetes törekvés irányul a házirend betartására, a következetesség fenntartására, az egyértelmű és a gyermekektől elvárható magatartási szabályok és együttélési normák érvényesülésére.

3. A gyermekek erkölcsi, érzelmi fejlődését csak úgy tudjuk biztosítani, ha a konfliktusokat, problémákat kellő határozottsággal, következetesen, tisztelettel és indulatok nélkül kezeljük.

4. A gyermekek megfigyelése, általános állapotának, hangulatának, kapcsolatainak, tartózkodási helyeinek folyamatos nyomon követése, a gyermekkel való rendszeres beszélgetés sok olyan információt ad, amely előre jelezheti komolyabb konfliktus kialakulását.

5. Amennyiben a gyermek gyakran zaklatott, nyugtalan, vagy indokolatlanul agresszív, indokolt az okok alapos kivizsgálása, szükség szerint pszichiáter, vagy pszichológus bevonásával, indokolt esetben a javasolt terápiás foglalkozás, illetőleg gyógyszeres kezelés alkalmazása.

6. A megelőzés eszköze a hatékony fegyelmezés. A fegyelmezés a nevelési folyamat része. A dolgozónak arra kell törekednie, hogy a gyermek megtanulja, amit tanítunk neki, azáltal lesz képes arra, hogy felelősségteljesen befolyásolja fejlődési szükségleteinek kielégítését, teljesülését. A fegyelmezés során a dolgozóknak olyan fegyelmezési technikát kell alkalmazniuk, amellyel arra koncentrálnak, hogy milyen viselkedést várnánk el akkor a gyermektől újra, ha hasonló szituációba kerülne.

7. A hatékony fegyelmezéshez szükséges tudás, képességek és személyes tulajdonságok:

türelem

akaraterő, kitartás

önbizalom

őszinteség és törődés

nyitottság

távolságtartás

barátságosság és határozottság

a gyermek vagy kamasz fejlődésével kapcsolatos kérdések és a fejlődést befolyásoló tényezők megértése

hatékony kommunikáció

a viselkedés céljainak megértése

A hatékony nevelés módszerei:

a kívánt viselkedési modell alkalmazása

a környezet megváltoztatása

a gyermek kimenőjének módosítása, a következetesség elvének betartásával esetleges korlátozása

megfelelő szabályok betartása

a tettek természetes és logikus következményeinek alkalmazása

engedni a gyermek kockázatvállalását határokon belül

meghallgatni a gyermeket

kérdezni

biztatást adni

bizonyos helyeken adott tevékenység tiltása

a tevékenység megváltoztatása

a gyermek számára stresszel járó helyzetek kerülése

a gyermek tevékenységeinek megtervezése és rendszerbe foglalása

a gyermek önbizalmának erősítése
a gyermek megtanítása arra, hogy oldhatja meg problémáit egyedül vagy másokkal
a hatékony kommunikációra nevelés
a viselkedéssel kapcsolatos elvárások előre közlése
alkalmat adni arra a gyermeknek, hogy a saját hibáiból tanuljon
a kívánt viselkedés megdicsérése, a helyes viselkedés jutalmazása
a gyermek felé „ÉN” üzenetek megfogalmazása, amennyiben érzéseinket hangsúlyozzuk
a gyermek kellő időben való felkészítése, ha napirendjében vagy terveinkben változások várhatóak
arra bátorítani a gyermeket, hogy magának állítson fel szabályokat

A gyermek korlátozása veszélyeztető helyzetben

A kritikus, előre nem látható helyzetben a dolgozók az alábbi intézkedést tehetik, ha a gyermek önmagát vagy mások egészségét, testi épségét veszélyeztető magatartást tanúsít.

A veszélyt okozó eszközt elkérheti, annak átadására határozottan utasíthat, elvétele érdekében indokolt esetben fizikai erőszakot alkalmazhat:

lefoghatja

mozgásában átmenetileg akadályozhatja

szükség szerint – akár rendvédelmi – segítséget kérhet.

Megtilthatja gyermek eltávozását, ha az veszélyt jelent önmagára, vagy másokra.

Amennyiben az másképp nem biztosítható, határozottan szólítsa fel a gyermeket, hogy menjen be a szobába, ahol biztonságban lehet, vagy másoktól biztonságosan elkülöníthető.

Ha önként nem teljesíti az utasítást, határozottan karon foghatja, vezetheti.

A gyermek megnyugvásáig egy dolgozónak a szobában kell maradnia. A dolgozónak meg kell próbálni biztosítani a gyermek viszonylagos nyugalalmát, vagy figyelmét elterelni, mellette maradni, beszélgetni.

A korlátozás nem lehet büntető jellegű, csak addig tarthat, amíg oka fennáll. A korlátozás okáról, körülményeiről, módszereiről a vezetőt értesíteni kell, s az eseménynaplóban rögzíteni kell.

A gyermekek előtt zajló konfliktushelyzetről, fizikai kényszer alkalmazásáról beszélni kell a gyermekcsoport előtt. Segíteni kell a gyermeket a körülmények megértésében, annak feldolgozásában.

12. A Befogadó Gyermekeknél életrendje

Az otthon életrendjét - a gyermekek különböző életkorának és eltérő adottságainak figyelembevételével - a **Házirend** és a **Napirend** rögzíti. A Házirend és a Napirend kialakításának és tudatosításának pedagógiai szempontból a megfelelő életritmus kialakítását, az egyéni és a csoport szintjén egyaránt elvárt biztonságérzet megteremtését kell szolgálnia, valamint az iskolai felzárkóztatás és a tartalmas szabadidős programok biztosítását.

A Házirend és a Napirend ugyanakkor egészséges, kiegyensúlyozott arányt teremt a személyes higiénia, az étkezés, a háztartási teendők, a tanulási kötelezettségekre, a sport- és szabadidős tevékenységekre, az egyéni foglalkozásokra, a közösségi programokra, valamint a pihenésre fordított időtartamok között.

Az életrend és a hozzá kötődő szokások kialakítása a következő helyzeteket érinti:

külső normatívák belső motivációra,

reális igények támasztása,

csoportos egyéni élettér biztosítása,

bezártság érzésének oldása (külső programok),

egyéni szokások elfogadása,

hagyományok őrzése, ápolása (kisebbségi kultúra),

vallás gyakorlása.

A Befogadó Gyermekeknél napirendje

Hétköznapokon

06.30: Ébresztő, tisztálkodás

07.00: Reggeli, tankötelesek iskolába indítása

07.00-09.00: Szobák, közös helyiségek rendbetétele, takarítás

09.00-12.00: Tanóra

közben 10.00: Tízórai

12.00-13.00: Ebéd, ebédlő takarítása, mosogatás

13.00: Tematikus szabadidős foglalkozások (személyiségfejlesztő, kézműves, kulturális, zenei, kertgondozás, főző, sport stb.)

Egyéni fejlesztés, iskolai felzárkóztató foglalkozás

15.00: Egyéni esetekben kimenő

16.00: Uzsonna

16.00-17.00: Szabad program, irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás

18.00: Vacsora

19.00: Takarítás, fürdés, tévénézés, egyéb esti teendők

21.00-21.30: Takaródó, villanyoltás

Pihenő- és ünnepnapokon

07.30: Ébresztő, tisztálkodás

08.30: Reggeli

09.00: Hétvégi nagytakarítás: szobák, közös helyiségek rendbetétele, mosás, vasalás

10.00: Tízórai

Sport- és irányított szabadidős programok, tanórai felkészülés, egyéni foglalkozások

12.00-13.00: Ebéd, ebédlő takarítása, mosogatás

14.00: Sport- és irányított szabadidős program

Kimenő

Irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás

Internet, tv, zenehallgatás

16.00: Uzsonna

18.00: Vacsora

19.00: Takarítás, fürdés, tévénézés, esti teendők

22.00: Villanyoltás

A napirendből adódó feladatok, kötelezettségek: szobák, közös helyiségek takarítása, mosás, teregetés, terítés, tálalás, udvari takarítás, kertgondozás, tanórai foglalkozásokon való részvétel, kulturális, sport és más szabadidős programokon való részvétel.

13. Családgondozás

A Befogadó Gyermekotthon eseti jelleggel csak az ideiglenesen beutalt gyermekek ügyében láthat el ilyen feladatokat. Családgondozói tevékenységet a gyermekvédelmi gyámmal történt egyeztetésnek megfelelően az otthonban a gyermekotthon-vezető és a nevelők láthatnak el.

A családgondozói tevékenység keretében kiemelten gondoskodnak:

a gyermekek és közeli hozzátartozóik kapcsolatának ápolásáról, javításáról, rendszeres kapcsolattartásának elősegítéséről, a folyamatos és egymás elfogadására irányuló kapcsolat elősegítéséről

kölcsönös igény megléte esetén a kapcsolattartási forma eggyel magasabb szintjének eléréséhez szükséges segítségnyújtásról

szükség esetén a kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására irányuló javaslattevételeiről

a családdal való találkozásra történő felkészítésről

a gyermek és a szülő közötti kapcsolat helyreállításához a kapcsolattartási alkalomkor indokolt esetben a szükséges személyes részvételről

esélyes hazagondozás esetén a hazagondozás realizálásának elősegítéséről, a gyermek felkészítéséről

hazakerülést követő teendők és életvitel megtervezéséről a gyermekkel és a szülővel közösen

indokolt esetben a hozzátartozó, illetve a gyermek kérésére a kapcsolattartásra történő el- és visszakíséréséről

a szülő távolmaradása esetén az okok mielőbbi felderítéséről és azoknak a gyermekkel történő közléséről

kapcsolattartási alkalmak esetére a kulturált formában és zavartalan módon történő kapcsolattartás feltételeinek megteremtéséről

a családgondozási tevékenység megfelelő dokumentációjáról.

A gyermekotthon vezetője gondoskodik a hozzátartozó folyamatos tájékoztatásáról, a gyermek nevelésével, fejlődésével kapcsolatos változásokról. A gondozó és a gyermekvédelmi gyám a gyermek továbbtanulása, az életpálya kijelölése előtt kikéri a szülő véleményét. Az otthon szükség szerint tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek és a hozzátartozó kapcsolattartásának alakulásáról, a szülőnek az ellátást nyújtóval való együttműködéséről. Az ellátást nyújtó jelzi a gyámhivatalnak, ha megítélése szerint a hozzátartozó a kapcsolattartás során a gondozott gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, illetve, ha a hozzátartozó a kapcsolattartási jogával a gyermek sérelmére visszaél.

A szolgáltatás helyi szabályozói

Szakmai program

Éves nevelési terv, munkaterv

Házirend, Napirend

1. A szakmai program megvalósításának összetevői

Egyéni elhelyezési tervek (írásbelisége nem szükséges, tekintettel arra, hogy a beutalt gyermekek ideiglenesen tartózkodnak az otthonban).

Felvétel az otthonba: Az újonnan bekerülők a hatóság által kerülnek beutalásra (rendőrség, gyámhatóság, ügyészség, BV-intézet parancsnoka, bíróság).

A beszállításról a beutaló határozat rendelkezik.

Információ kérése a kísérőtől a vér szerinti családra, a környezetre vonatkozóan.

A beutaló határozat egy példánya az otthonban kerül elhelyezésre.

Az újonnan bekerült gyermek bemutatása a csoportnak.

Egyéni beszélgetés a felvételt követően.

Orvosi, pszichológiai vizsgálat előkészítése.

A lakóhelyéről önkényesen eltávozott - így ellátás és felügyelet nélkül maradt - gyermek számára is a Befogadó Gyermekotthon biztosít teljes körű otthon nyújtó ellátást és éjszakai bentlakást. (Ha a szülő szökött gyermekéről három napon belül nem gondoskodik, az otthon értesíti a gyámhivatalt a szükséges hatósági intézkedés érdekében.)

2. Szolgáltatások területei

Ellátás, gondozás:

Életkornak megfelelően változatos, napi ötszöri étkezés biztosítása.

Személyi higiénia feltételeinek biztosítása.

Évszaknak megfelelő ruházat biztosítása.

Megfelelő mozgástér biztosítása, mozgásigény kielégítése.

Egészségügyi problémák kezelése, szükséges orvosi ellátás biztosítása.

Mozgáskoordináció fejlesztése.

3. Tanulás, művelődés

A gyermekek számára a megfelelő oktathatósági szint kialakítása, motiváció megteremtése a tanuláshoz, tanulási képesség fejlesztése, mindezekkel összefüggésben az alapképzettségi hiányok felderítése, a túlkorosságból adódó problémák kezelése, a gyermekek személyiségállapotának, szocializáltsági fokának megfelelően.

Tanuláshoz a belső késztetés kialakítása, teherbírás, akaraterő javítása.

Tantárgyankénti korrepetálás, játékos formában való ráhangolódás a tanulásra.

Lehetőség szerint (iskolai hiányzások kiküszöbölése érdekében) otthonból iskolába járás fenntartása.

Olvasáshoz szoktatás, az olvasás megszerettetése mesékkel, ifjúsági irodalommal, képűjságok olvasásával, fiatalok számára készült magazinok előfizetésével, napi sajtó olvasásával.

TV nézés – szelektáltan – ismereteket nyújtó, informatív, szórakoztató jellegű műsorok megtekintése.

Városi programokon való aktív részvétel.

Önálló életvezetéshez, családi életre neveléshez kötődő feladatok.

Tankötelezettségnek eleget tett növendékek munkához való viszonyának javítása, munkába állás biztosítása.

Életkoruk és egyéni adottságaiktól, állapotuktól függő mértékben a gyermekek bevonása az otthon háztartási tevékenységeinek rendszerébe, gazdálkodási tevékenységébe, valamint az otthon külső környezetének gondozási teendőibe.

4. Rekreációs (szabadidős) tevékenységek

A szabadidő kereteit a Befogadó Gyermekotthon életrendje, napirendje biztosítja, az egyéni különbségek és igények figyelembevételével, melyek személyiség korrekcióval, regeneráló hatással és kompenzációval kell, hogy járjanak.

- A gyermekek részére ebéd utáni rövid pihenőidő biztosítása.
- Délutáni tanóra, munka utáni mozgásos, aktív pihentető foglalkozások.
- Évszakoknak megfelelő programok.
- Irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás biztosítása délutánonként.

A szabadidő aktív, hasznos és értelmes eltöltéséhez mintaadó módon szükséges programokat nyújtani a gyermekek, fiatalok számára. Az aktivitást igénylő, sikerélményt nyújtó szabadidő eltöltése mentálhigiénés szempontból preventív tevékenységi formát is betölt.

Fontos formája az önállóság fejlesztésének a csoportos és egyéni kimenők, szabadidő eltöltési módok. Ennek része a szabad levegőn történő irányított tevékenység nélküli felügyelt kinn tartózkodás biztosítása.

Megfelelő igényt kell biztosítani az értelmes, hasznos szabadidő eltöltésére, ami egyénenként változó, de a regenerációt szolgáló időtöltés.

Módszerek és tevékenységi formák

Követelés (határozott, érthető, igazságos, ésszerű legyen (serkentő, gátló, adott helyzettől függően).

Meggyőzés, oktatás, példa, bírálat, önbírálat.

- Gyakorlás, szoktatás, játék, munka, versengés.

Motiváló tényezők

Versengés, dicséret, elismerés, sikerélmény, jutalmazás.

Érdeklődés felkeltése – célirányos tevékenységgel való összekapcsolás.

Könnyebb – nehezebb feladatok váltakozásával való gyakoroltatás.

Séták, kirándulások, táboroztatás, üdültetés, városi programok.

Személyiségfejlesztő csoportos foglalkozások.

Személyiségfejlesztő foglalkoztatás keretén belül

Konfliktuskezelés megtanítása, életút tervezése.

Tanulási zavarok korrekciója.

Személyiségfejlesztő eljárások (segítő beszélgetések, drámapedagógiai, játékpedagógiai, értékfeltáró módszerek segítségével).

A módszerek megválasztása

A gyermekek életkora, fejlettsége, személyisége, szocializáltsága, devianciája, valamint pillanatnyi mentális állapota határozza meg az egyéni szükségleteknek megfelelő módszerek alkalmazását.

Elbocsátás az otthonból

Az újonnan beutalt gyermekek felvételétől kezdve tudatosan kell felkészíteni az elbocsátásra (vér szerinti családba vissza, nevelőszülőhöz, lakásonthonba, gyermekotthonba stb.). Az otthon kollektívája biztosítja az ideiglenesen elhelyezett gyermek számára a szakszolgálat részéről előkészítés alatt álló javaslatban megjelölt, leendő gondozási hely megismerését.

Dokumentáció

A GYVR rendszer folyamatos használata.

Pedagógiai szakvélemény, valamint a gyermek elhelyezésére vonatkozó javaslatlattétel.

Orvosi, szakorvosi vélemények.

Beutaló határozat fénymásolata, elhelyezése a gyermek iratanyagában.

Feljegyzés készítése a gyermek bekerüléskor a gyermek ruházatáról, személyes értéktárgyáról, valamint különleges ismertetőjegyeiről, és arról, hogy nincsenek bántalmazásból származó sérülései. Esetleges gyógyszerérzékenységről, allergiáról is szükséges a nyilatkoztatás. Ezt a feljegyzést a nevelői szobában tartott, a gyermek nevére nyitott egyéni iratgyűjtőben kell elhelyezni.

A Befogadás, illetve Távozás elnevezésű nyomtatványok kitöltése, eljuttatása az illetékes Szolgálathoz.

Személyi iratok átvétele, tételes felsorolása, majd zárt szekrényben történő elhelyezése.

Az eseménynaplót, létszámnaplót napi rendszerességgel vezetni kell.

A gyógyszeres füzetbe részletes és folytonos feljegyzést szükséges vezetni a gyermek fizikai és mentális állapotában bekövetkezett változásokról, a felírt gyógyszerekről. A szolgálatot teljesítő nevelő, gyermekfelügyelő kizárólag a füzetben rögzített módon és utasítások szerint gyógyszerezheti a gyermeket. (A gyógyszerek a nevelői szobában található gyógyszeres szekrénybe zárva kerülnek elhelyezésre.)

Heti pedagógiai program készítése, amely alapján szerveződnek az egyes napok.

Szökés esetén a rendőrségre kell eljuttatni a Felkérés körözés elrendelésére elnevezésű nyomtatványt. A gyermek visszatérése esetén a Felkérés körözés visszavonására elnevezésű nyomtatványt kell eljuttatni a rendőrségre.

Engedély nélküli eltávozásból történő beszállítás esetén szökési jegyzőkönyv felvétele a növendékekkel.

Kapcsolattartási napló vezetése a gyermekek kapcsolattartásának alakulásáról.

16. A Befogadó Gyermekotthonon belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Az életkoruk és/vagy fogyatékoságuk miatt különleges, valamint speciális ellátást igénylő gyermekek, fiatalok bekerülése esetén a következők tartoznak az Otthon feladatai közé: teljes körű otthont nyújtó ellátás; a bekerüléssel összefüggő trauma oldása (krízisintervenció); a gyermek életkorának és állapotának megfelelő terápiás foglalkozások; az egyéni foglalkozások megkezdése, folytatása; a hatékony személyiségkorrekció, a családterápia. Ennek megvalósulása érdekében a Befogadó Gyermekotthon munkatársai folyamatos munkakapcsolatban állnak a területi gyermekvédelmi szakszolgálat munkatársaival, és együttműködnek velük. A gyermek adott személyiségállapota, illetőleg a bekerülés után szakértői vizsgálat során megállapított státusza alapján a Befogadó Gyermekotthon vezetője szükség szerint külső szakember, külső szakintézmény bevonását kezdeményezi. A gyermek számára szükséges korrekció, gyógykezelés típusától függően egyebek között a nevelési tanácsadó, a gyermekpszichiátriai szakrendelés, a drogambulancia, az SMKH Igazságügyi Szolgálat pártfogó felügyelői csoportja vonatkozásában kezdeményezi a külső szakember közreműködését. Az együttműködés módja a mindenkori szükséglet szerint kerül meghatározásra.

Tudnunk kell, hogy valamennyien egy szakmai csapat tagjaként dolgozunk. Minden lehetséges információnak, kompetenciának és tudásnak össze kell gyűlnie. A csapatmunkát a vezetők irányítják. Minden csapattagnak ismernie kell vezetőjét, s el kell tudnia fogadni. Mindenkinek tudnia kell saját kompetencia határait, tiszteletben kell tartania a másik csapattag véleményét, s el kell fogadnia a vezető döntését.

17. Kapcsolattartási és látogatási rend

A Befogadó Gyermekotthonba csak az arra jogosultak léphetnek be. Az intézménybe történő belépést minden egyéb esetben meg kell tagadni.

A belépésre jogosultak köre: az intézménnyel szerződéses jogviszonyban álló személyek; a gyermekjogi képviselő; megelőző pártfogó felügyelő; kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó - a gyámhatóság, illetve a bíróság döntésének megfelelően; a gyermek hozzátartozói, illetve más személyek; országgyűlési képviselők; alapvető jogok biztosa; számvevő; kormányzati ellenőrzést végző személy; jogvédelmi képviselő; ügyész.

A gyermekotthonba történő belépést a gyermekotthon-vezető, a nevelő, vagy a gyermekfelügyelő engedélyezheti. Intézményünk portaszolgálattal nem rendelkezik. Illetéktelen személy gyermekotthonba történő érkezése esetén távozásra szólítjuk fel, szükség esetén a rendvédelmi szervek beavatkozását kérjük.

Az OGYSZ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegyében elhelyezett kiskorúakkal a kapcsolattartás módjai a következők:

személyesen

telefonon vagy elektronikus úton

postai levelezés útján

Személyes kapcsolattartás rendje:

Személyes kapcsolattartásra csak a gyámhatósági határozatban szereplő kijelölt személyek jogosultak, illetve az otthonban nevelkedő gyermekek kiskorú testvérei.

A személyes kapcsolattartásra biztosított időpontok a gyámhatósági határozatban foglalt időpontok, melyek egyénenként változóak lehetnek.

A kapcsolattartás az arra kijelölt helyiségben (közösségi szobák és kapcsolattartási szoba), a beutaló határozatokban foglaltak szerint történhet.

A határozatban foglaltaktól eltérően az otthon vezetőjével történt előzetes egyeztetés, engedély alapján lehetséges a kapcsolattartás.

A kapcsolattartás megtörténtéről, alakulásáról minden gyermek esetében kapcsolattartási naplót vezetünk, melyben foglaltak valóságát a hozzátartozó aláírásával hitelesíti.

18. Érdekképviselet, a panaszjog érvényesítése

Az otthonban élő gyermekek panaszaikkal, sérelmeikkel a gyermekotthon-vezetőhöz, a nevelőkhöz, a gyermekfelügyelőkhöz, a területi igazgatóhoz, valamint az Érdekképviseleti Fórumhoz fordulhatnak, melyről otthonba kerülésük első napján tájékoztatjuk őket, amit a növendékek és gyermekvédelmi gyámjuk aláírásukkal igazolnak.

A gyermekek tájékoztatást kapnak szöveges és írott módon egyaránt a gyermekjogi képviselő személyéről, nevééről, elérhetőségéről (dr. Berdár Valéria, telefonszám: +36204899633). A gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége az otthonban jól láthatóan kifüggesztésre kerül.

A gyermekek panaszaikat és sérelmeiket a közösségi szobában elhelyezett panaszláda segítségével is jelezhetik, névvel vagy anonim módon. A panaszláda tartalmának folytonos figyelemmel kíséréseért, az abban alkalmazott segítségkérések, panaszok megfelelő kezeléséért, megoldásáért és a levelek megőrzéséért a gyermekotthon-vezető felelős.

A fentiekről minden gyermek az otthonba kerülésekor részletes tájékoztatást kap.

A gondoskodást végző személyek panaszuk esetén a gyermekotthon-vezetőhöz, a területi igazgatóhoz, valamint a közalkalmazotti tanácshoz fordulhatnak segítségért.

A Házi rend betartásáért és betartásáért az ügyeletet teljesítő dolgozó a felelős. A Házi rend betartása az otthonban elhelyezett valamennyi gyermek és fiatal kötelessége.

19. A minőségbiztosítás elemei

esetmegbeszélések,

konzultációk,

képzések, továbbképzések, önképzések, szakirodalom biztosítása,

szupervízió szükség szerint,

csoportértekezletek,

szakmai tapasztalatszerző utak,

szakmai műhelymunkában való részvétel.

Továbbképzések:

- Az intézmény által szervezett és biztosított megfelelő kredit pontszámú tanfolyamok, szakmai napok.

- Tanulmányi kirándulások, tapasztalatcserek: szociális és gyermekvédelmi intézmények látogatása.

Csoportértekezletek témái:

A megelőző időszak értékelése

A következő időszak feladatainak megtervezése, intézkedési terv meghatározása

Esetmegbeszélések

Az időszerű problémák és kezelési módjaik egyeztetése

Fontos jogszabályok, jogszabályi változások és időszerű nevelési módszerek ismertetése

HÁZIREND

A Befogadó Gyermekotthon elsődleges feladata és célja az otthonba kerülő gyermekek és fiatalok teljes körű ellátása, helyettesítő védelmének biztosítása, az elhelyezéshez szükséges vizsgálatok biztosítása, a családból kikerülés okozta trauma feldolgozása, felkészítés a leendő

gondozási helyen történő elhelyezésre vagy a családba történő visszahelyezésre. Az otthonban elhelyezett tanköteles korú tanulókkal osztályfoknak megfelelő tanulás, foglalkozás.

1. A Befogadó Gyermekotthon napirendje:

Hétköznapokon

06.30: Ébresztő, Tisztálkodás

07.00: Reggeli, szobák, közös helyiségek rendbetétele, takarítás

09.00-12.00: Tanóra

közben: 10.00: Tízórai

12.00: Ebéd

13.00: Tematikus szabadidős foglalkozások (személyiségfejlesztő, kézműves, kulturális, zenei, kertgondozás, főző, sport stb.)

Egyéni fejlesztés, iskolai felzárkóztató foglalkozás

15.00: Kimenő

16.00: Uzsonna

16.00-17.00: Szabad program, irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás

18.00: Vacsora

19.00: Takarítás, fürdés, tévénézés, egyéb esti teendők

21.00: Villanyoltás

Pihenő- és ünnepnapokon

07.30: Ébresztő, Tisztálkodás

08.30: Reggeli, takarítás, szobák, közös helyiségek rendbe tétele, mosás, vasalás

10.00: Tízórai

Sport- és irányított szabadidős programok, tanórai felkészülés, egyéni foglalkozások

12.00: Ebéd

14.00: Sport- és irányított szabadidős program

Kimenő

Irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás

16.00: Uzsonna

18.00: Vacsora

19.00: Takarítás, fürdés, tévénézés, esti teendők

22.00: Villanyoltás

A napirendből adódó feladatok, kötelezettségek: szobák, közös helyiségek takarítása, mosás, teregetés, terítés, tálalás, udvari takarítás, kertgondozás, tanórai foglalkozásokon való részvétel, kulturális, sport és más szabadidős programokon való részvétel.

Az otthon munkatársai a napi eseményeket csoportnaplóban rögzítik.

2.A gyermekek alapvető jogai:

Joga van ahhoz, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó, teljes körű ellátásban, gondozásban, megfelelő nevelésben, egyéni korrekciós fejlesztésben, iskolarendszerű vagy iskolapótló oktatásban részesüljön.

Joga, hogy felzárkóztató, tehetségfejlesztő programon, és érdeklődésének megfelelő szabadidős programokon vegyen részt.

Joga van ahhoz, hogy a gondozási helyének megváltoztatását, a testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze.

Joga van ahhoz, hogy a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák, véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról.

Joga van ahhoz, hogy érdekei képviseletére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze.

Joga van ahhoz, hogy támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől a családi környezetébe való visszatéréshez.

Joga van ahhoz, hogy a családi környezetébe való visszatérését kezdeményezze.

Joga van ahhoz, hogy személyes kapcsolatait ápolhassa.

Joga van ahhoz, hogy nagykorúsága betöltése után utógondozásban részesüljön.

Ha személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja a vér szerinti családdal való kapcsolattartás, a családtagok, közeli hozzátartozók kapcsolattartási joga a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően korlátozható, megvonható vagy szüneteltető.

Joga van ahhoz, hogy emberi méltóságát, lelkiismereti, vallásszabadságát tiszteletben tartsák, figyelembe véve kulturális és etnikai hovatartozását.

Joga van, hogy vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit- és vallásoktatásban vegyen részt. Tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallásszabadságát, figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.

Joga van származása, vér szerint családjá megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.

Joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson, abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

Joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon a jogairól.

Joga van ahhoz, hogy véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.

Joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben a vonatkozó törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen.

Joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

3. A gyermekek kötelességei:

Együttműködni az őket segítő felnőttekkel, tevékenyen részt venni az otthon életében. Megkezdett tanulmányaikat a tőlük elvárható teljesítménnyel folytassák. Tartózkodjanak az egészséget károsító szerek használatától, egészséges életmódot folytassanak.

Az otthon felszerelése és berendezése a működtető tulajdona, rendeltetésszerű használatáért és megóvásáért minden otthonban elhelyezett gyermek és fiatal felelős. Kötelességük a rendelkezésükre bocsátott ruházatot, eszközöket, felszerelési tárgyakat gondosan kezelni, rendben tartani. Aki a ruházatot, felszerelési tárgyakat elhagyja, eladja, szándékosan rongálja, kártérítésre kötelezhető.

Minden gyermek és fiatal kötelessége az otthonban és otthonon kívül az ápolt, tiszta megjelenés. Mindenkire vonatkozó elvárás a kölcsönösen kulturált viselkedés. Kerülendő a másokat sértő megnyilvánulás minden formája.

A fiatalok kötelessége szobájuk, szekrényük rendben tartása. A lakószobákban élelmiszerek tárolása nem megengedett.

Hetente egy alkalommal nagytakarítást kell tartani. A takarítási beosztást közösen készítjük.

Az otthonban mindennemű szeszes ital, valamint egészségkárosító szer fogyasztása tilos. A dohányzás nem megengedett, az intézmény egész területén tilos.

Szúró, vágó eszközt senki nem tarthat magánál.

A személyes értéktárgyakat, készpénzt, iratokat és a kikapcsolt állapotban lévő mobil telefonkészülékeket a gyermekek és fiatalok átadhatják megőrzés céljából a nevelőnek és a gyermekfelügyelőnek, akik gondoskodnak annak biztonságos elhelyezéséről és megőrzéséről, a megsemmisülését megelőző védelemről és eredeti állapotában történő megőrzésről.

Az otthon dolgozója a személyes adatok védelméről szóló vonatkozó jogszabályok értelmében nem jogosult a készülék bekapcsolására és az abban tárolt bármely információ megtekintésére. Bűncselekmény gyanúja esetén kizárólag az ügyben eljáró rendvédelmi szervek képviselőjének adhatja át.

Az otthon munkatársai csak a külön kérés alapján átvett személyes értéktárgyakért, készpénzért, iratokért és mobil telefonkészülékekért vállalnak felelősséget.

A gyermekek kötelesek tájékoztatni az esetleges gyógyszerérzékenységről, allergiáról.

Rendeltetésnek megfelelően használhatják az otthon berendezési tárgyait, eszközeit.

4. Kimenők és engedély nélküli eltávazások esetén a teendők rendje:

A gyermekek az otthon területét csak engedéllyel hagyhatják el. A kimenő engedélyezése minden nap 15 órától adható. Az engedélyezésére két órán belüli időtartam és a település határain belüli kimenő esetén a gyermekfelügyelők, egyéb esetben a nevelők jogosultak. A kimenőt minden esetben pecséttel és az engedélyező aláírásával ellátott, pontos napszakra szóló „kimenő engedély” átadásával lehet engedélyezni. A gyerekek az otthon elhagyását és visszaérkezésüket haladéktalanul kötelesek jelezni az ügyeletet teljesítő dolgozónak.

14 éves kor alatti gyermekek nem részesülhetnek felügyelet nélküli kimenő engedélyezésében.

Engedély nélküli eltávazás esetén, 14 év feletti gyermek esetében a gyermek felkutatása érdekében az otthon 24 órán belül, 14 év alatti gyermek esetében pedig azonnal értesíti a rendőrséget (körüzés elrendelésének kérése). A gyermek visszaérkezése, visszaszállítása esetén köteles nyilatkozni arról, hogy a szökés alatt hol tartózkodott, mivel foglalkozott. Az otthon vezetője ennek alapján teszi meg intézkedéseit.

5. A kondicionáló eszközök, gépek megőrzésének és használatának szabályai

1. A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek életkoruknak, testi adottságaiknak és fizikai erőnlétüknek megfelelően használhatják a kondicionáló eszközöket és gépeket, minden esetben a szolgálatot teljesítő nevelő vagy gyermekfelügyelő jelenlétében.

2. Az eszközök és gépek használatára

- hétköznapokon 16-18 óráig,

- hétvégén és ünnepnapokon 14-18 óráig

biztosít lehetőséget az otthon.

3. A szolgálatot teljesítő nevelő vagy gyermekfelügyelő távollétében történő eszköz-, géphasználat esetén, valamint az ügyeletes iránymutatásaival ellenkező magatartást tanúsító, a rendeltetésszerű gép-, eszközhasználatól eltérően cselekvő gyermektől vagy fiattól átmeneti időtartamra teljességgel megvonható a kondicionáló gépek igénybevétele.

4. A szolgálatot teljesítő nevelő vagy gyermekfelügyelő az edzés teljes időtartama alatt köteles gondoskodni az edző és várakozó gyermekek biztonságáról, az eszközök, gépek rendeltetésszerű használatáról, a vonatkozó használati szabályok és biztonsági előírások betartásáról, betartatásáról, valamint az eszközök és berendezések állapotának megóvásáról, biztonságos tárolásáról, megőrzéséről.

5. Az edzést követően a szolgálatot teljesítő nevelő vagy gyermekfelügyelő kötelessége gondoskodni arról, hogy a gépek és eszközök tisztított állapotban, az eredetileg rögzített üzemmódban kerüljenek leállításra, további megőrzésre.

6. Az eszközök, gépek állapotában bekövetkezett rendellenes változást, meghibásodást, hiányt az ezt észlelő, szolgálatot teljesítő nevelő vagy gyermekfelügyelő haladéktalanul köteles szóban és írásban jelezni az otthon vezetőjének.

6. Kapcsolattartási és látogatási rend

Intézményünkbe csak az arra jogosultak léphetnek be. Az intézménybe történő belépést minden egyéb esetben meg kell tagadni.

A belépésre jogosultak köre: az intézménnyel szerződéses jogviszonyban álló személyek; a gyermekjogi képviselő; megelőző pártfogó felügyelő; kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó a gyámhatóság, illetve a bíróság döntésének megfelelően; a gyermek hozzátartozói, illetve más személyek; országgyűlési képviselők; alapvető jogok biztosa; számvevő; kormányzati ellenőrzést végző személy; jogvédelmi képviselő; ügyész.

A gyermekotthonba történő belépést a gyermekotthon-vezető, a nevelő, vagy a gyermekfelügyelő engedélyezheti. Intézményünk portaszolgálattal nem rendelkezik, de illetéktelen személy gyermekotthonba történő érkezése esetén távozásra szólítjuk fel, szükség esetén a rendvédelmi szervek beavatkozását kérjük.

Az OGYSZ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegyében elhelyezett kiskorúakkal a kapcsolattartás módjai a következők:

Személyesen

Telefonon

Postai levelezés útján

Az otthonban nevelkedő gyermekek számára a mobiltelefon használatára vonatkozóan javasolt időpont a következő: minden nap az ebéd befejezését követően, 13.00 és 14.00 óra között, valamint 18-20 óra között.

Az otthon tervezett és ütemezett programjainak – közös étkezések, takarítások, tanórai foglalkozások, szabadidős foglalkozások, rendezvényeken, külső programokon való részvétel - időtartama alatt, valamint **22 és 10 óra között a mobiltelefon használata nem megengedett.** Amennyiben a kiskorú megszegi ezt a szabályt, az otthon szolgálatot teljesítő dolgozója elveheti és elzárhatja a mobiltelefon készüléket, a szabályszegő magatartás és következményének dokumentációja mellett.

Amennyiben a kiskorú olyan személy hívását kezdeményezi vagy fogadja, akivel szemben a kiskorú sérelmére bűncselekmény gyanúja (példaként szöktetés gyanújával, drogfogyasztással, prostitúcióval stb. kapcsolatban felmerülő bűncselekmény) merül fel vagy bűncselekmény vádjával kezdeményeztek eljárást, a szolgálatot teljesítő nevelő vagy gyermekfelügyelő megakadályozza, vagy megszakítja a telefonbeszélgetést.

Személyes kapcsolattartás rendje:

Személyes kapcsolattartásra csak a gyámhatósági határozatban szereplő kijelölt személyek jogosultak, illetve az otthonban nevelkedő gyermekek kiskorú testvérei.

A személyes kapcsolattartásra biztosított időpontok a gyámhatósági határozatban foglalt időpontok, melyek egyénenként változóak lehetnek.

A kapcsolattartás az arra kijelölt helyiségben (közösségi szobák és kapcsolattartási szoba), a beutaló határozatokban foglaltak szerint történhet.

A határozatban foglaltaktól eltérően az otthon vezetőjével történt előzetes egyeztetés alapján lehetséges a kapcsolattartás.

A kapcsolattartás megtörténtéről, alakulásáról minden gyermek esetében kapcsolattartási naplót vezetünk, melyben foglaltak valóságát a hozzátartozó aláírásával hitelesíti.

7. Panaszjog gyakorlása és Érdekképviselési Fórum

Az otthonban élő gyermekek, fiatalok az őket vagy csoportjukat ért sérelem esetén a gyermekotthon-vezetőhöz, a nevelőkhöz, a gyermekfelügyelőkhöz, gyermekvédelmi gyámjaikhoz, a területi igazgatóhoz, a gyermekjogi képviselőjükhöz, valamint az Érdekképviselési Fórumhoz fordulhatnak.

A gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége:

dr. Berdár Valéria – 06-20/489-9633

Felmerülő panaszait a fent felsoroltakon kívül eljuttathatják a mindenki által elérhető helyen tartott panaszládába.

8. Jutalmazás, elmarasztalás

- A jutalmazás alapja: közösségi aktivitás, házimunkák elvégzése, jó tanulmányi eredmény, a Házirend betartása.

- A jutalmazás formái: városi kimenő, hosszabbított kimenő, programokon való részvétel lehetősége, tárgyi ajándékok, alkalmi zsebpénz
- Az elmarasztalás formái: kimenő időbeni korlátozása, szabadidős programokon való részvétel lehetőségének korlátozása

A szabad vizekben (pl. Deseda tó) fürdeni csak a fenti szabályzat szigorú betartásával szabad.

A Házirend betartatásáért és betartásáért az ügyeletet teljesítő dolgozó a felelős.

A Házirend betartása az otthonban elhelyezett valamennyi gyermek és fiatal kötelessége.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XII. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nyírszölősi Befogadó Gyermekotthon Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Szakmai Programja

AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Nyírszölősi Befogadó Gyermekotthon Szabolcs-Szatmár-Bereg VármegyeC

Cím: 4432 Nyíregyháza–Nyírszölős, Vasút utca 53.

Telefonszám: 42/470-905

E-mail cím: befogado@szszb.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi
szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek: 20 fő

A MŰKÖDÉST MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, ALAP DOKUMENTUMOK/SZABÁLYZATOK

A gyermekvédelmi szakellátásban megvalósuló szakmai munka kereteit az alábbi
jogszabályok határozzák meg:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt
Egyezmény kihirdetéséről

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásokról és ellátásokról

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti
alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz
felhasználható bizonyítékokról

235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi
szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok, és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és
személyek által kezelt személyes adatokról

149/1997. (IX. 10) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és
gyámügyi eljárásról

226/2006. (XI. 20) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról

257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992 évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről

9/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

8/2000. (VIII. 4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról

Szervezeti és Működési Szabályzat

Házirend

Érdekképviseleti Fórum Működési Szabályzata

Szociális Munka Etikai Kódexe

Rendkívüli események szabályzata

Bántalmazás szabályzata

AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

A gyermekek többsége rossz szociális környezetből, elhanyagolt állapotban (betegség, élőködők, fertőzések), aluliskolázott családokból, sok esetben bántalmazás nyomaival a testükön érzékelnek a Befogadó Gyermekotthonba. Az utóbbi években egyre több a serdülőkorú problémák miatt beutalt gyermek, mivel a szülők nem tudják kezelni az önállósulási törekvéseiből fakadó magatartásproblémákat (pl. iskolai hiányzások, csavargás, alkohol, drog). Nem elhanyagolható a hasonló problémák miatt nevelőszülőktől visszakerült serdülőkorúak száma sem.

Növekvő tendenciát mutatnak azok, akik maguk kéri szakellátásban történő elhelyezésüket, megromlott és elviselhetetlen családi légkörre hivatkozva.

Megállapítható, hogy a gyermekek többsége súlyos mentális problémákkal, feldolgozatlan sérelmekkel, túlfűtve dühvel és haraggal, megbántottan, kétségbeesetten érzik a Befogadó Gyermekotthonba.

Mindezen traumák feloldásában szükséges, hogy az itt dolgozó szakemberek tisztában legyenek a gyermekek bekerülésének okaival, így ennek megfelelően alakíthatják ki személyre szabottan nevelési, gondozási terveiket. Fontos az életkori sajátosságok, mentális állapot figyelembevétele is, mert a csoportfoglalkozások alkalmával a kidolgozott és tervezett fejlesztő programok ne csak a csoport egészére, hanem az egyénre, adott esetben az egyes gyermekekre legyenek a legjobb hatással.

Általában az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek számára jelent nagyobb traumát elhelyezésük, hiszen vérszerinti családjuktól történő elszakadás érthető módon mélyen megrendíti őket. Több esetben előfordulhat ez a nevelésbe vett, nevelőszülőnél nevelkedett kisebb gyermekeknél is, ahol a kötődés hasonló mértékű lehet, mint a vérszerinti család esetében.

A vérszerinti család depriváltságának okai

A vérszerinti családok depriváltsága, rossz szociális helyzete az esetek többségében megmagyarázza a gyermekek elhelyezésének okait. Sok olyan tényező játszik közre, amelyek a szülők viselkedéséből, magatartásából, esetleg betegségéből adódóan vezetnek az alacsony életszínvonalra, nehéz anyagi helyzetre, melyek miatt nem képesek tovább gondozni, nevelni gyermekeiket. Ilyen tényezők lehetnek például: a szülők aluliskolázottsága, ebből adódóan munkanélküliség, deviáns magatartás (bűnözés, szenvedélybetegség stb.)

Deviáns magatartású gyermekek és elhelyezésük okai

Közvetve a szülők rossz nevelési attitűdjére, a kortárs csoport negatívan ható erejére vezethető vissza a kamaszkorba lépő gyermekek deviáns magatartása, amely miatt gyakran válik veszélyeztetetté a gyermek. Mindez megnyilvánulhat iskolakerülésben, agresszív magatartásban, bűncselekmények elkövetésében, melyek miatt sokszor a gyámhatóság helyett a rendőrség készíti el a gyermek beutaló határozatát (a nevelésbe vett, nevelőszülőnél nevelkedő gyermekek esetében is előfordul a fentiekhez hasonló helyzet, ezért egyre több az ilyen magatartású gyermekek gondozási helyének megváltoztatása).

A gyermekotthonban nevelkedő kamaszok, gyakran rúgják fel a szabályokat és ez által destruktívan hatnak gyermektársaikra, a közösségre. Előfordul, hogy nem akarják teljesíteni tanulmányi kötelezettségeiket és a tanítási órák helyett csavarognak, dohányoznak és egyre gyakrabban nyúlnak, pszichoaktív szerekhez, valamint keverednek bűncselekményekbe.

A gyermekek kapcsolattartásáról

Kapcsolataikban, sok esetben felszínesek, nehezen nyílnak meg nevelőiknek. Az a gyermek, amelyik nem találja a helyét és magatartása miatt gyakran kell változtatnia gondozási helyét, kötődési zavarokkal küzd, jövőképében teljesen bizonytalan. Gyermektársaikkal való kapcsolatukat tekintve elmondhatjuk, hogy a korosztályok megtalálják egymást, főleg a pubertás korú gyermekek. Vérszerinti szüleikkel való kapcsolataik változóak. Van, aki rendkívüli hiányként éli meg szülei távollétét és van, aki egyáltalán nem kíván találkozni velük. A gyermekotthon egyik feladatának tekinti, hogy a vérszerinti szülőkkel való kapcsolatuk rendezésében segítséget nyújtson, közvetítsen a felek között.

Közösségi kapcsolati háló

- A gyermek barátait ismerje a gyermekotthon nevelői testülete.
- Támogassák a gyermeket abban, hogy rokonaival, barátaival kapcsolatot tarthasson (kölcsonös látogatások, közös programok).
- A gyermek – amennyiben magatartása megfelelő - részt vehet a helyi intézmények, civil szervezetek tevékenységében

III.1. Gyermekcsoportok kialakítása a gyermekotthonban

Mindenekelőtt fontos megjegyezni, hogy a Befogadó Gyermekotthon fogadja a néhány napos újszülöttet és az önjogúvá válás előtt álló gyermeket is. A köztes korcsoportok a csecsemők, a kisgyermekek, óvodáskorúak, a prepubertás-pubertás korúak szintén képviseltetik magukat a gyermekotthonban. A pedagógiai eszközök és módszerek hatékony segítségével lehet megtalálni azokat a programokat, amelyek minden itt nevelkedő gyermek számára megfelelő, tartalmas időtöltést jelentenek nevelésük szempontjából.

A gyermekotthon dolgozói a gyermekek nevelését, gondozását tervezetten végzik annak érdekében, hogy a fejlesztésük, traumáik oldása minél eredményesebb legyen. Mindez szükségessé teszi a csoportos foglalkozások létrehozását. A csoportok kialakításában fontos a többszempontúság elve szerint eljárni, hiszen a foglalkozásokon történő közös munka és annak eredménye, hatása a gyermek személyiségének fejlesztésére döntő hatással van.

Figyelembe kell venni, hogy az itt elhelyezett gyermekek traumatizáltsága, sok esetben alulszocializáltsága (higiénés ismeretek hiánya, gyakori enurézis, enkoprézis zavarai stb.) magasabb szintű toleranciát és empátiát igényel az ott dolgozó szakemberektől.

Életkori sajátosságok és mentális képességek szerinti csoportok kialakítása

A gyermekotthon 20 fős férőhelyszámát és az itt dolgozó szakemberek létszámát tekintve alapvetően 2x10 fős csoportot kell kialakítani. A csoportokat lehetőség szerint életkori sajátosságok, valamint mentális képességek alapján kell összeállítani. A korban egymáshoz közel álló, valamint mentális képességeikben hasonló gyermekek koncentrációja, figyelme, érdeklődése nagyjából azonos ideig tartható fenn, így a foglalkozások fejlesztő hatásai megfelelő mértékben érvényesülhetnek.

Amennyiben több szakember teljesít szolgálatot a gyermekotthonban célszerű a két csoportot tovább bontani 3 akár 4 csoportra, ahol a pedagógus 4-5 fővel még eredményesebb munkát végezhet. A foglalkozások tartalma, módszerei segítsék a gyermek olyan irányú fejlesztését, amelynek segítségével oldottabbá vagy feledhetőbbé válnak az őt ért traumák.

A BEFOGADÓ GYERMEKOTTHON MŰKÖDÉSÉNEK CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSELEMEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA, AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA:

IV.1. A Befogadó Gyermekotthon működésének célja, feladata alapelvei

A Befogadó Gyermekotthonban történő pedagógiai és szociális munka elsődleges célja, hogy átmeneti jelleggel a jogszabályban meghatározottak alapján – ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett gyermek számára kizárólag ideiglenes gondozási hely biztosítása - megfelelő gondozást, nevelést biztosítson azoknak a gyermekeknek, akik valamely oknál fogva védelemre, támogatásra szorulnak. Ennek érdekében teljes körű ellátást, illetve a különleges szükségletű gyermekek számára, megfelelő gondoskodást biztosít arra az időszakra, míg „végleges” gondozási helyükről az illetékes gyámhatóság nem határoz.

A tartósan beteg, illetve fogyatékos, valamint kora miatt különleges ellátást igénylő gyermekek gondozására, ellátására a dolgozó munkatársak kiemelt figyelmet fordítanak, biztosítják számukra a szükségleteiknek megfelelő orvosi ellátást, továbbá terápián, gyógykezelésen való rendszeres részvételt. Elhelyezésük, továbbá étkeztetésük minden esetben igényüknek, szükségletüknek megfelelően történik.

Működési alapelvek

az állandóság biztosítása - A gyermek érzelmi biztonságát, személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli. Mindez olyan feltétel, amely fontos a gyermek és az őt gondozó felnőtt közötti harmonikus érzelmi kapcsolat kialakulásában. Segít a szülőtől való elválás okozta trauma feldolgozásában is.

Fokozatosság elve - A gyermek alkalmazkodását segíti a fokozatos hozzászoktatás az új helyzetekhez. A szokások megismerésében türelmi időt kap a gyermek, miközben egyre inkább megtanul bízni nevelőiben, gondozóiban.

Rendszeresség elve – A kiszámíthatóság megteremti a gyermek számára a stabilitás érzését. A rendszeresen, folyamatosan ismétlődő események, feladatok kialakítják a gyermek napirendjét, amely biztonságot ad és következetesen vezet a mindennapokban.

Egyéni bánásmód elve - Minden gyermek különleges és önálló individuum. Ezért figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait, mentális képességeit lehetőségünk nyílik a kis létszámú csoportok kialakítására. Ezekben a csoportokban egyénre szabottan is megvalósulhat a differenciált fejlesztés.

A diszkrimináció tilalma

A játék, a tanulás és a munka integrációja – Játékosan tanítani és munkára nevelni. Talán ez lehetne a mottó, amivel hirdethetnénk legfőbb alapelveinket. A játék szeretete felnőtt korban sem múlhat el. A jó pedagógus ismérve, hogy tud játszani a gyermekkel és a játékba beleépíti a gyermek fejlődéséhez szükséges ismereteket is.

IV.2. Személyi és tárgyi feltételek

A Befogadó Gyermekotthonban 1 nevelő, 1 fejlesztő pedagógus, 1 gyermekvédelmi ügyintéző, 2 gyermekvédelmi asszisztens és 8 gyermekfelügyelő alkotja a nevelői teamet.

A szakmai munka irányítását, koordinálását, ellenőrzését az otthonvezető látja el.

A jogszabályban előírtakon túl szükséges biztosítani a gyermek életkorának, fejlettségének megfelelő: fejlesztő játékok, eszközök sporteszközök megfelelő bútorozottság személyes tárgyainak biztonságos elhelyezését szolgáló szekrényt.

A segítő szakemberek számára biztosítani kell:

- szülői, hozzátartozói kapcsolattartásra alkalmas helyiség: berendezése, a helyiség hangulata szolgálja a kapcsolattartás elősegítését.
- megfelelő irodahelyiségek
- saját, zárható szekrény/asztal, a gyermeket és a családot érintő bizalmas eredmények, vizsgálatok diszkrét kezelésére
- ügyintézéshez szükséges kommunikációs eszközök és irodaszerek
- a mobilitást biztosító jármű/közlekedési eszköz
- a fejlesztőpedagógus által használt helyiség, valamint korszerű és hitelesített a gyermekek egyéni fejlesztését szolgáló tesztek.
- a gyermek fejlesztéséhez szükséges eszközök széles skálája álljon rendelkezésre

Otthonos jellegű lakhatás, személyes tér biztosítása

- Az intézmény elhelyezési körülményei otthonos jellegű lakókörülményeket biztosítanak.
- A lakóegységekben funkcionál a háztartásvezetés, háztartásszervezés.
- A gyermek igényeinek megfelelően dekorálhatja a szobáját, egyeztetve a nevelőivel.
- A szobákban kialakításra kerül a gyermekek személyes tere.
- A gyermekek maguknál tarthatják, szobájukban elhelyezhetik, gyarapíthatják és használhatják a személyes tárgyaikat.
- A gondozó megteremti a személyes eszközök, felszerelések elhelyezési és tárolási feltételeit, valamint a biztonságos megőrzés garanciáit.

Nyújtott szolgáltatáselemek

Teljes körű ellátás

A Befogadó Gyermekotthon otthont nyújtó ellátás keretében az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek megszakítás nélküli munkarend szervezésével teljes körű ellátást biztosít.

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést biztosít, az energia- és tápanyag beviteli, illetve ételmiszer-felhasználási ajánlásokat tartalmazó

jogszabályban foglaltaknak megfelelően. Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásainak megfelelő étkezést kell biztosítani.

A teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat gyermekenként legalább 6 váltás fehérneműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruhát és cipőt, valamint alkalmi és sport ruházatot tartalmaz. A ruházat tisztításáról, javításáról az intézmény gondoskodik, amelybe olyan mértékben vonja be a gyermeket, amely életkorának megfelelően tőle elvárható.

A személyi higiéné biztosítása, valamint a textíliával való ellátás keretében gyermekenként biztosítani kell legalább a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápolási szereket, valamint textíliákat. A csecsemők és kisgyermekek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket, 3 váltás ágyneműt.

A gyermek elhelyezését úgy kell biztosítani, hogy ruházata, egyéb felszerelése tanszerei, személyes tárgyai, iratai tárolására megfelelő bútorral rendelkezzen.

Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő gyermek számára az otthon biztosítja az első szakképzettség megszerzéséhez szükséges tandíjat, a tankönyveket, tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket, valamint utazó- és kézitáskát, továbbá az iskolába járással kapcsolatban felmerülő költségeket. A tanulmányokat folytató gyermek számára tanulóasztalt kell biztosítani. A gyermek számára biztosítani kell a felzárkóztatás, illetve a tehetségfejlesztés költségeit.

A gyermek részére biztosítani kell olyan eszközöket – különösen jegyet, bérletet az utazáshoz, postai költségeket a levelezéshez és a telefonáláshoz –, amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat. A kapcsolattartás telefonon történő folytatása során biztosítani kell azt, hogy a gyermek legalább heti két alkalommal zavartalan beszélgetést folytathasson hozzátartozóival, illetve más személyekkel. A beszélgetés időpontját úgy kell szervezni, hogy az a gyermek és a gyermekotthon szokásos napirendjét, kötelezettségeit ne zavarja. Saját telefon használata előtt a gyermeket fel kell készíteni a telefon (okostelefon) biztonságos használatára. A levelezés során biztosítani kell a levéltitok betartását.

A gyermek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében a gyermekotthon gondoskodik a kulturálódáshoz, játékhoz, sporthoz szükséges eszközökről. Gondoskodik a szabadidős tevékenységekhez szükséges és indokolt költségekről. A tájékozottságot, a kulturálódást, a tanulást és a hasznos szabadidő eltöltést elősegítő médiához való hozzájutás biztosítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyermek a személyiségfejlődését károsan befolyásoló műsorokhoz, internetes tartalmakhoz ne tudjon hozzáférni. Ezek kivédésére alkalmas szűrő programokat kell használni. Különös figyelmet kell fordítani a közösségi oldalak használatára.

IV.3. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermekek komplex nevelési gondozási feladatai szempontjából rendkívül fontos, hogy az intézményen belüli szakmai egységekkel és a külső jelzőrendszeri, vagy egyéb más intézményekkel történő együttműködés folyamatos legyen. A gyermekek érdekét szolgáló információáramlás segíti a szakembereket abban, hogy a gyermek reszocializációja sikeresen megtörténhessen.

Az együttműködés módszereit tekintve a kontrollvizsgálatok szempontjából az írásbeli dokumentációk tekinthetők a legfontosabbnak. Éppen ezért a szóbeli egyeztetésekről a szakemberek feljegyzéseket készítenek, hogy az adott gyermek esetében minden információ visszakövethető legyen.

Együttműködés intézményen belül:

A gyermekotthon esetében minden együttműködés alapját kell, hogy képezze a Házirend, amely meghatározó jelentőséggel bír a gyermekekkel történő kommunikáció és a közös kooperáció szempontjából.

A pedagógusok és a gyermekfelügyelők az Eseménynaplóban rögzítik a napi történéseket, valamint szóban is átadják egymásnak minden információt probléma esetén pedig írásban jelzik azt az otthonvezető felé. A csoportfoglalkozások alkalmával a gyermekfelügyelők, a pedagógus szakmai irányítása mellett közreműködnek a nevelési folyamatokban és az eközben szükséges gondozási feladatokat szükség szerint ellátják.

A fejlesztő pedagógus felmérései alapján, a pedagógusokkal közösen alakítják ki azokat a nevelési terveket, amelyek az adott gyermekre vonatkoznak.

Együttműködés a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal

A Befogadó Gyermekotthon az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye (továbbiakban: Szakszolgálat) szakmai egységként, telephelyként működik, éppen ezért a folyamatos kapcsolattartás, együttműködés elengedhetetlen feladatot jelent minden itt dolgozó szakembernek.

A Szakszolgálat strukturális felépítettségét tekintve szinte minden részterülettel kapcsolatban áll a gyermekotthon.

Az otthonvezető a gyermekotthonban történt eseményekről, problémákról írásban tájékoztatja a Szakszolgálat területi igazgatóját.

A gyermekvédelmi gyám a törvényben meghatározott időszakban, vagy szükség esetén látogatja meg a gyámsága alá tartozó gyermeket a gyermekotthonban. A kapcsolat folyamatosságát persze nem csak személyes találkozások biztosítják, hanem a rendszeres telefonon történő beszélgetések, egyeztetések, nem csak gyám és gyámoltja között, hanem a gyám és a gyermekotthonban dolgozó szakemberek között is.

A gyermekotthon és a gyám együttműködik, egyeztet:

az adott gyermek esetében milyen orvosi, vagy egyéb vizsgálatokra van szükség,

az oktatási intézmény által jelzett esetleges problémákról,

a gyámhatóság által megszabott feladatokról,

a gyermek gondozási – nevelési feladatairól,

a gyermek engedély nélküli eltávozásáról,

az esetleges rendkívüli események ügyében

az esetleges bántalmazási esetek ügyében

a gyermek családi pótlékának felhasználásáról, zsebpénzéről stb.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal történő együttműködés kapcsán a gyermekek személyiségvizsgálatának elvégzésében több előzetes feladat is jelentkezik. A szakértői vizsgálat időpontjának kijelölése előtt a gyermekotthonban dolgozó pedagógusok elkészítik a gyermek pedagógiai jellemzését, amely a szakértői bizottsági vélemény kialakításában nagy szerepet játszik. A bizottságban dolgozó gyermekorvosok, pszichológusok, és családgondozók a vizsgálat megkezdése előtt egyeztetnek a gyermekotthon szakembereivel a gyermekkel kapcsolatban.

Elhelyezési csoport – folyamatos egyeztetések történnek a csoport és a gyermekotthon között, ezáltal az üres férőhelyekre új gyermekek érkehetnek. Elhelyezésük előtt az elhelyezési csoport részletesen felderíti a gyermekekkel kapcsolatos teendőket, majd minden információt átad a gyermekotthon vezetőjének.

Együtműködés más intézményekkel és személyekkel:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében működő más gyermekvédelmi intézményekkel történő szakmai együttműködés is kiemelkedő fontosságú a gyermekek nevelésében, gondozásában. Például az engedély nélkül távol levők eredményes felkutatása után, a rendőrség munkatársa a legközelebbi gyermekintézménybe szállítja be a gyermeket. Ekkor értesítik egymást a szakemberek, hogy hová került a gyermek és mikor tudják visszavinni a kijelölt gondozási helyére. De a gondozási hely megváltoztatása esetén a gyermek átadásakor is nagy mértékben szükséges az együttműködés.

A Járási Hivatalok gyámügyi csoportja az elhelyezett gyermekek esetében tárgyalásokat tartanak, ahová a gyermeket a szakemberek magukkal viszik. Legtöbbször levélben, végzés, vagy határozat formájában, de telefonos megkeresés által is tájékoznak és tájékoztatnak.

A nevelőszülői hálózatot működtető intézmények nevelőszülői tanácsadói a nevelőszülőkhöz kihelyezni kívánt gyermeket meglátogatják a gyermekotthonban. A gyermek vonatkozásában minden információt beszereznek és közreműködnek a gyermek nevelőszülőnél történő kihelyezésében is.

A Gyermekjóléti Szolgálatok családgondozói folyamatosan tartják a kapcsolatot nem csak a vérszerinti családdal, de a gyermekotthonban elhelyezett gyermekekről is információt gyűjtenek, valamint meglátogatják a gondozási helyén.

Az oktatási intézmények közül a Szőlőskerti tagiskola alig egy kilométernyire van a gyermekotthontól. A nevelésbe vett általános iskolai tanulmányokat folytató gyermekekről folyamatosan tájékoztatják a gyermekotthon vezetőjét.

A középiskolai tanulmányokat folytató gyermekek lehetőség szerint Nyíregyháza belvárosában folytatnak tanulmányokat. Minden intézmény együttműködéséről biztosította a szakszolgálat intézményvezetőjét.

A rendőrség sok esetben intézkedik a gyermekotthonban elhelyezett bántalmazott, vagy renitens gyermekekkel szemben. Az engedély nélküli eltávozáson lévőköt rendszeresen visszaviszik, de sokszor kerül sor rendőrségi meghallgatásokra, különböző - gyermekek által elkövetett - bűncselekmények miatt.

Bíróság általi megkeresések általában írásban érkeznek. A bűncselekményekben résztvevő, elkövető vagy azt elszenvedő gyermekek tárgyalásokon történő megjelenését biztosítja a gyermekotthon.

A vérszerinti szülőkkel történő együttműködés nagyon változó tendenciákat mutat. A nevelésbe vett gyermekeket a szülők a gyámhatóság által meghozott határozat alapján látogathatják, míg az ideiglenes hatállyal elhelyezettek ügyében a határozatok ritkán tartalmazzák a látogatás rendjét. A vérszerinti szülők magatartásukkal nem sérthetik meg az intézmény házirendjét, ha viselkedésük nem megfelelő az otthonvezető megtilthatja a látogatást, írásban jelezve mindezt a gyámhatóság felé. Azok, akik megfelelően viszonyulnak a gyermekotthon szabályaihoz zavartalanul látogathatják gyermekeiket.

A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA MÓDJA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK FORMÁI, KÖRE, RENDSZERESSÉGE

A célcsoport érdekeinek figyelembevételével az ellátási feladatok gyakorlati megfogalmazására, programozására van szükség ahhoz, hogy a szakszerűség világos eredményeként áttekinthessük minden itt elhelyezett gyermek esetében azokat a teendőket, amelyek a gyermek reszocializációját, traumatizáltságának enyhítését segítik elő. Ez a tervezet, stratégia vezeti a nevelői és gondozói kollektívát azon az úton, amelynek bejárásával a gyermek egészséges személyiségfejlődése realizálódhat.

Tervezni kell általánosan és egyéni szempontok alapján is, hogy milyen pedagógiai irányelvek, módszerek alapján kerül sor a gyermekotthoni nevelés alkalmazására, kivitelezésére.

Kríziskezelés

A Befogadó Gyermekotthonba kerülő gyermekek nagy része családi konfliktushelyzetek, fizikai bántalmazások, mentális és testi elhanyagoltságok sokasága után jut el hozzánk. A lelki sérülések gyors és hatékony felismerése a nevelők és a gyermekfelügyelők feladata, hogy a gyermek minél előbb a megfelelő szakember segítségét megkaphassa.

A problémák feloldása során használt módszerek a szituációs-, az interaktív, és szerepjátékok alkalmazása. Hatékony problémamegoldó módszer továbbá a csoportfoglalkozás.

Önmaguk és egymás megismerése érdekében kommunikációs feladatokat alkalmaz a szakember, hiszen az egészséges önértékelés és önismeret kialakulása elengedhetetlen a közösségben való hatékony együttműködéshez. Ez a módszer az egészséges felnőtt-gyermek kapcsolat kialakításának is megfelelő eszköze. A csoportfoglalkozások során fontos a feladatok indirekt, kényszermentes alkalmazása, a személyes szimpátia kialakítása.

Elsődleges feladat, önmagunkkal és másokkal való pozitív és negatív emóciók, vágyak felszínre hozása csoporton belül, de a fő cél az, hogy leginkább a pozitív emóciók rögzüljenek, tudatosuljanak annak érdekében, hogy a deviáns viselkedésformákat kiküszöböljük.

Az otthonvezető és a nevelők kiemelkedő feladata az értékszemplélet alakítása, proszociális és életigenlő magatartás támogatása, az együttérzés, szeretet, segítőkészség, becsület, felelősségvállalás képességének kialakítása, fejlesztése

Gondozás, nevelés

A gondozás, nevelés célja, hogy a gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék, és képessé váljon vérszerinti családjába történő visszailleszkedésre, ennek hiányában nevelőszülői, illetve örökbefogadó családba, gyermekotthonba való beilleszkedésre vagy önálló életre.

A gyermek egészségügyi ellátását a település gyermekorvosa biztosítja.

A serdülőkorúak számára a szexuális felvilágosítás fontosságát (nem kívánt terhesség, nemi betegségek elkerülése), továbbá a szenvedélybetegségek káros hatását (drog, alkohol, dohányzás) hangsúlyozzuk.

A törvény által meghatározott napi ötszöri étkezés (egyszer meleg étel), és megfelelő ruházat biztosított a gyermekeink számára. Lehetőséget kell teremteni az étkezés egyéni kiegészítésére, továbbá biztosítani kell, hogy bizonyos alapvető élelmiszerek folyamatosan rendelkezésre álljanak (pl. tea, vaj, zsír, kenyér, lekvár).

Figyelmet kell fordítani a ruházat megfelelő ápolására, állagmegóvására, esztétikus megjelenésére, melyhez a mosást, varrást, vasalást biztosítjuk.

A gyermekek oktatása, nevelése

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011.CXC Törvény által szabályozott keretek között folyik a tanköteles korú ellátottak oktatása, nevelése.

A nevelés célja, a 3-7 éves gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése egyéni, illetve életkori sajátosságaiknak megfelelően.

A gyermekotthonban nyújtott nevelési módszerek

Elmondható, hogy a nevelési módszerek hatása nem lehet általános érvényű, helyzetenként és gyermekenként más és más. A nevelési folyamatban a gyermek személyisége akkor bontakozhat ki egészségesen, ha a nevelési módszerek a megbecsülésen és az együttérzésen alapulnak.

Közvetlen (direkt) nevelési módszerek alkalmazása a gyermekotthonban

Az ilyen nevelési módszerek alapvető jellemzője, hogy a pedagógus közvetlenül hat a neveltre.

A szokások kialakítását szolgáló módszerek (az egyes magatartás- és tevékenységformák megerősítése):

- - *követelés* (összhangban a gyermek képességeivel és lehetőségeivel);
- - *gyakoroltatás* (az optimális tevékenység a kitűzött cél);
- - *segítségadás* (a nehézségek elhárítására és a korrekcióra kell irányuljon);
- - *ellenőrzés* (kontrollként visszacsatolást biztosít mind a gyermeknek, mind a pedagógusnak);
- - *ösztönzés* (elismerés, elmarasztalás, jutalmazás, büntetés).

A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésére alkalmas minták, példaképek, illetve eszményképek kialakítására irányuló módszerek (modellközvetítés):

- - *elbeszélés* (élményszerű formában személyes élmények és tapasztalatok közvetítése);
- - *modellértékű személyek bemutatása* (erkölcsi normák és elvek gyakorlati megvalósulása);
- - *műalkotások* (irodalom, képzőművészet, zenemű, film);
- - *személyes példaadás*
- - a tekintély szubjektív feltételei (szakmai, pedagógiai, pszichológiai felkészültség, általános műveltség, erkölcsi tartás stb.);
- - a tekintély objektív feltételei (a társadalmi ranglistán elfoglalt hely).
- - A meggyőződések formálásában szereplő eljárások, a tudatosítás módszere (normák közvetítése):

- - előadás, magyarázat, beszélgetés rendszeres vagy alkalomhoz kötött tudatosítás (pl. foglalkozásokat követő megbeszélés, következtetés);
- - a gyermekek önálló elemző munkája (elemzések, összefüggések keresése).

Indirekt (közvetett) nevelési módszerek

Az ilyen nevelési módszerek alkalmazásakor a pedagógus a közösség számára jelöli ki a feladatot – felhasználva a kortárskapcsolatok és közösség dinamikáját – így a közösségen keresztül hat a neveltre.

A beidegzés módszerei:

- - közvetett gyakorlás a gyermekek természetes, mindennapi tevékenységeit, együttműködését szervezzük úgy, hogy kereteket adjon a közösségfejlesztő és önfejlesztő tevékenységeknek; ebben kiemelt szerepe van a közös cél, közös feladat és közös norma alapú tevékenységnek);
- - perspektívák (távlatok) megszervezésének módszerei (olyan magatartási szinteket vagy tevékenységbeli teljesítményeket határoz meg, melynek teljesítése a közösség fejlődését segíti elő);
- - a hagyományok kialakításának módszerei (a közösség összetartozását erősítő normák megszilárdítása és szokásszerűvé tétele);
- - közvetett követelés (a pedagógus által megfogalmazott követelményeket a közösség vagy annak egy része átveszi, alkalmazza a közösség keretein belül);
- - közvetett ellenőrzés (a rendszeres beszámoltatás eredményeképp a közösség gyakorolja az ellenőrző funkciót);
- - közvetett ösztönzés (a csoportos elismerés, a jutalmazás és az elmarasztalás értékelési formákat a csoport vagy annak egy része átveszi és tovább viszi).

A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének módszerei:

- - a pedagógus személyes részvétele a közösségi tevékenységben (a pedagógus bekapcsolódása a közös munkába példaértékű és magával hozza az interakciók fejlődését);
- - a pozitív egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből (tapasztalati mintát ad, normákat mutat be, illetve segít szelektálni a tevékenységek között).

- - a meggyőződés formálás (tudatosítás) módszerei, melyek elsősorban az erkölcsi, esztétikai, higiéniai normák közvetítéséhez járulnak hozzá:
- - a közvetett felvilágosítás (a pedagógus oldaláról kiinduló társadalmi és közösségi értékű téma);
- - a vita módszere: (nem hivatalos és felülről jövő formában érvényesül, meggyőző ereje erőteljes).

Kognitív nevelés

a gyermekek fejlődéséhez szükséges érzelmi biztonság megteremtése, komfortérzetük biztosítása,

interperszonális kapcsolatok új formáinak kialakítása,

egészséges én-kép, önismeret, önértékelés formálása,

a játék, mint fő tevékenység biztosítása,

a testi- és higiénés szokások iránti igény felkeltése és kialakítása, a reszocializációs szabályok alapjainak megteremtése.

Az értelmi nevelés során, a spontán szerzett tapasztalatokat rendszerezzük, célirányosan bővítjük.

Egészséges életmódra való nevelés

jól megválasztott napirend, mely elegendő teret és időt biztosít a tevékenységekre

helyes életritmus kialakítása

táplálkozás, étkezés (napi 5x) megfelelő összetételre való figyelés

minden héten 4 alkalommal kapnak gyümölcsöt a gyerekek, az étkezések között min. 3 óra telik el

testápolás, öltözködés, szokások kialakítása

mozgás

pihenés, alvás

Tanulási teljesítmény, művelődés segítése

- A játéktevékenységre építő - kiscsoportos és egyéni - fejlesztő foglalkozások céljait, módszereit és ütemtervét dokumentálják.
- A gyermek a szükségleteinek és képességeinek megfelelő iskolába jár.
- Iskolaváltásra csak elkerülhetetlen esetekben kényszerülhet a gyermek.
- A gondozó minden szükséges iskolai - tanulást segítő - felszerelést a gyermek rendelkezésére bocsátja.
- A tanuláshoz optimálisnak mondható lakóhelyi körülmények biztosítottak.
- Adottak a feltételei annak, hogy a gyermek az iskolai közösségi életben tevőleges szerepet vállaljon.
- Elkészült az egyéni gondozási-nevelési program részét képező tanulmányi terv.
- A szakszemélyzet napi rendszerességgel segíti a gyermeket a tanulási technikák és a megtanulandó ismeretek elsajátításában.
- A gyám és a pedagógus a gyermekkel és a szülővel közösen döntött a továbbtanulás kérdésében.
- A pedagógus - minél nagyobb gyakorisággal – lehetőséget teremt a gyermekek kulturális rendezvényeken való részvételéhez.

Tehetséggondozás

- A pedagógus kitüntetett figyelemmel van a gyermekek tehetségének felismerésére: minden gyermeknél keresi és feltárja, hogy milyen területen mutat kimagasló képességet, és dokumentáltan a kibontakozásához lehetőséget biztosít.

Nemzeti és kisközösségi hagyományörzés, ünnepi megemlékezés

- Megteremtik annak lehetőségét, hogy a népi ünnepkör hagyományaiiba betekinthessenek a gyermekek, s gyakorolhassák a tradicionális szokásokat: a gyermekek ápolják a népi ünnepkör szokásait.
- A név- és születésnapok személyes hangvételű megünneplése, az érintett gyermek felköszöntése és megajándékozása minden esetben megtörténik.
- A gyermekek karácsonykor személyre szóló ajándékot is kapnak.
- A gyermekvédelmi gyámokat meghívják az ünnepi eseményre.

Vallásgyakorlás

- Ismerik a gyermek vallási hovatartozását – vagy annak megismerésére kísérletet tettek -, a gyermek és a vérszerinti szülő vallásgyakorlással kapcsolatos igényét.
- Amennyiben igényli, támogatást kap a gyermek a nevelőtől ahhoz, hogy gyakorolhassa vallását, valamint lehetőséget arra, hogy vallásoktatáson vehessen részt.

Nemzetiségi, etnikai kultúra közvetítése

- Az érdeklődő gyermekeket megismertetik egy vagy több nemzetiségi, etnikai kisebbség történelmével, kulturális sajátosságaival, művészeti értékeivel.
- Van kapcsolat helyi társadalmi szervezetekkel, az érdeklődő gyermek részt vehet e szervezetek programjain.
- A nemzetiségi, etnikai hovatartozás megerősítését segítő foglalkozások tematikáját, ütemezését és a végrehajtás tapasztalatait a gondozószemélyzet dokumentálja.
- Határozottan fellépnek a gyermek hátrányos megkülönböztetésével szemben, ha erre utaló jeleket tapasztalnak (pl. az iskolában).

A feladatok megvalósításához alkalmazott módszerek (jutalmazás/büntetés):

A jutalmazás módszerei közül gyakran alkalmazzuk a dicséretet, megerősítést, mely elősegíti az elfogadott viselkedésformák rögzülését, és a magatartási szabályok betartására ösztönöz.

Személyes példamutatással motiváljuk a Befogadó Gyermekekotthon lakóit a kulturált, szép beszéd alkalmazására, az egymás iránti toleranciára és tiszteletre.

A mindennapokban a gyakorlás módszerével igyekszünk elmélyíteni a foglalkozások során szerzett ismereteket. A versek, dalok, mondókák tanulása, gyakorlása során emlékező képességüket fejlesztjük, mely elősegíti az óvodáskorú gyermek érzelmi nevelését.

- a „büntetés” módszerei soha nem lehetnek a megszegyenítés, megfélemlítés eszközei,
- ne legyen mindennapos jelenség,
- a helytelen cselekedetre és ne a gyermek személyiségére irányuljon,
- ne vonjon maga után újabb „büntetést”,
- ne okozzon újabb konfliktust,
- legyen a gyermek számára érthető a magyarázata.

Az iskolások foglalkoztatása

Az intézményben elhelyezett gyermekek, az elhelyezés ideje alatt is teljesítik a tankötelezettségüket. Az iskolai oktatás-nevelés az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekekre vonatkozóan a Befogadó Gyermekotthonban történik szinten tartó foglalkozás keretében. Az egyes gyermek esetében a tananyagot a beutalást megelőző oktatási intézménytől szerezzük be.

A gyermek és a vérszerinti család közötti kapcsolat támogatása érdekében a munkatársak feladata:

minden lehetséges eszközzel motiválni a gyermeket és családjukat kapcsolatuk erősítésére, konfliktusaik mielőbbi feloldására;

a testvérek közötti kapcsolat erősítése, a nagyobb gyerekek „anyaszerepének” megszüntetése;

a vérszerinti család kulturális, szellemi, szociális- és társadalmi értékeinek tiszteletben tartása, a gyermek visszahelyezésének elősegítése.

További fontos feladat a nevelésbe vett gyermek és gyermekvédelmi gyámja közötti kapcsolattartást biztosítása. Az otthonba érkező gyermekvédelmi gyámok szakmailag korrekt tájékoztatást kapnak gyámoltjuk napi tevékenységéről, magatartásáról, egészségi állapotáról.

A Befogadó Gyermekotthon dolgozói egymással szoros együttműködésben, ugyanazon cél érdekében végzik mindennapi munkájukat.

A gyermekek elbocsátása

A Munka utolsó fázisa a gyermekek humánus, emberséges, szeretetteljes elbocsátása.

Legideálisabb esetben a gyermek a vérszerinti családjához távozik, e lehetőség hiányában nevelőszülőkhöz, lakásotthonba vagy gyermekotthonba. Kiemelkedően fontos feladat a gyermekeket felkészíteni az esetleges új gondozási hely elfogadására, motiválni őket a konfliktusmentes beilleszkedésre.

Zsebpénz

A gondozott gyermeket jogszabály szerint zsebpénzzel kell ellátni. A zsebpénz havi összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

5%-nál a 3–10 éves,

13%-nál a 10–14 éves,

18%-nál a 14 év feletti gyermek esetében.

A gondozási helyéről önkényesen eltávozott (szökött) gondozott gyermeket a szökés időtartama alatt zsebpénz nem illeti meg. A gondozott gyermek zsebpénzéről a gyermekvédelmi ügyintéző, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 82. § (4). bekezdése szerint a nevelője zsebpénznyilvántartást vezet a miniszter által jóváhagyott, a minisztérium honlapján és a szociális ágazati portálon közzétett formában. A gyermek a zsebpénze felhasználásáról maga dönt. A munkatársak a gyermeket korának, szellemi képességeinek megfelelően megismerteti a helyes gazdálkodás szabályaival annak érdekében, hogy zsebpénzét a tőle elvárható, takarékos és értelmes módon használja fel. A zsebpénz összegét a gyermek iskoláztatási támogatásából (családi pótlék) kell finanszírozni.

A fejlesztő felkészítésben való részvételre kötelezett, valamint a 3–6 éves korú gondozott gyermek részére a zsebpénz nem kerül kifizetésre, de biztosítani kell a személyre szóló felhasználását.

Engedély nélküli eltávozás

Ha a gyermek engedély nélkül eltávozott a gondozási helyéről vagy oda a számára előírt időpontban nem tért vissza, a szolgálatra beosztott munkatárs a gyermekvédelmi gyámot azonnal értesíti. Ha az eltűnt gyermek 14 éven aluli haladéktalanul, egyéb esetben 24 órán belül, az ellátást nyújtó megkeresi az illetékes rendőri szervet a gyermek felkutatása érdekében. A Köröztetést írásban is kezdeményezi, mely tartalmazza a gyermek személyi adatait, eltűnéskor viselt ruházatát, vélt tartózkodási helyét, esetleg különös ismertető jeleit (így különösen sebhely, műtéti heg, tetoválás, beszédhiba, terhesség).

14 év alatti gyermek esetében, a gyermekotthon vezető rendkívüli jelentést készít a Fenntartó részére, melyet a SZIA rendszerben is rögzít. A gyermek visszaérkezésekor ezt ugyanitt, szintén jelenti.

Amennyiben a gyermek önként, vagy a rendőrség közreműködésével visszatér a Befogadó Gyermekotthonba, írásos formában azonnal vissza kell vonni a személyére vonatkozó körözést.

A gondozási helyére visszakerült engedély nélkül eltávozott gyermekkel a gyermekvédelmi gyámja bevonásával folytatott egyéni beszélgetés keretében fel kell tární az engedély nélküli eltávozása okát és körülményeit, valamint az eltávozás alatt vele történeteket, tartózkodási helyét, megélhetése forrásait. A beszélgetés megtörténtét és tartalmának lényegét írásban dokumentálni kell, és a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

V. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A gyermekek fogadása

A gyermekek legtöbb esetben a gyámhatóság ügyintézője, a gyermekjóléti szolgálat családgondozója, illetve a rendőrség munkatársainak kíséretében érkeznek a Befogadó Gyermekotthonba. Az otthon munkatársai (gyermekfelügyelők) átveszik a kíséretől a gyermek beutaló határozatát, továbbá azokat a dokumentumokat, amelyek még rendelkezésre állnak (TAJ kártya, lakcímnnyilvántartó kártya, személyi igazolvány stb.). A dokumentumokról iratjegyzék készül, melyet a kísérő és a gyermekfelügyelő az átadás-átvételt követően ír alá.

A gyermek ruházatáról, személyes tárgyairól, iskolai felszereléséről leltár készül. Ezzel egyidejűleg tájékoztatást kap arról, hogy lehetősége van saját ruházatát használni, de ebben az esetben, a leltárban szereplő tárgyakért a Befogadó Gyermekotthon nem vállal felelősséget, mivel az otthon minden gyermek számára biztosít megfelelő ruházatot. A gyermekek értéktárgyait kérésükre elzárjuk, és távozásukig megőrizzük.

A gyermekfelügyelő igyekszik a lehető legtöbb információt begyűjteni a kísérőtől, mint pl.: a beutalás okai, körülményei, a vérszerinti család státusza, a beutalás utáni várható reakciói, a gyermek egészségi állapota

A megszerzett tapasztalatokat, a megérkezett javaslatokat, bejegyzzi az eseménynaplóba.

A gyermekek az megérkezését követően tisztálkodnak, szükség esetén tiszta ruhát kapnak. A gyermekfelügyelő átvizsgálja hajukat, testüket, élősködők, sérülések esetén adekvát ellátást biztosít.

Mindezek után sor kerül a ház, illetve a ház lakóinak, dolgozóinak bemutatására, majd a szoba az ágy és szekrény kiválasztására (alsó szint fiúk, felső szint lányok és fiúk 0-10 éves korig). Lehetőség szerint a testvérek egy szobában kerülnek elhelyezésre.

A személyes lakótér elfoglalását követően a házirend megismertetésére kerül sor, Felhívják a gyermekek figyelmét arra, hogy konfliktus helyzetekben, problémáik megoldásában a Befogadó Gyermekotthon dolgozói maximális segítséget nyújtanak.

A szakemberek egyik legfontosabb feladata, hogy bizalmat ébresszenek a gyermekekben, biztonságot nyújtó légkört teremtsenek, ahol a gyermek elmondhatja sérelmeit, aggodalmait, s megértésre, támogatásra talál. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermek első benyomása az intézményről pozitív legyen, elfogadja a szakemberektől a segítségnyújtás különböző formáit. A munkatársak részéről ez a feladat nagyfokú toleranciát, diszkréciót igényel. Mindezek mellett jelentős hangsúlyt kell fektetni arra, hogy ne alakuljon ki szoros érzelmi kötődés a Befogadó Gyermekotthonban dolgozó felnőtt és a gyermek között. A gyermekeket kezdettől fogva fel kell készíteni arra, hogy ez csupán átmeneti gondozási hely, ahol legideálisabb esetben maximum harminc - hatvan napot tölthetnek.

A szabályok elfogadása, betartása érdekében lényeges, hogy a bekerülést követő legrövidebb időn belül minden gyermek megismerje, elsajátítsa a Házirendben foglaltakat.

A Gyermekotthon befogadja:

azokat a kiskorúakat, akik otthonukból, illetve gondozási helyükről engedély nélkül eltávoztak,

azokat a 18 év alatti gyerekeket, akik maguk kéri életükre súlyosan veszélyeztető életkörülmények miatt szakellátásban történő elhelyezésüket.

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek, szóban vagy írásban bármikor panasszal

élhetnek a gyermekotthon vezetőjénél, vagy az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviseleti fórumánál:

az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,

a Gyermekvédelmi törvényről, és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. TÖRVÉNY (Gyvt.) 136/A § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az Érdekképviseleti Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetőségeiről.

A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője, az intézmény fenntartójához (Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat), vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdekképviseleti Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermekvédelmi gyám a gyermeki jogok érvényesülése érdekében 2-4 hetente történő látogatásai során szakmailag folyamatosan segíti és ellenőrzi a gyermek gondozójának nevelői, gondozói tevékenységét, az egyéni gondozási, nevelési tervben foglaltak végrehajtását, az egyéni elhelyezési terv megvalósítását. Személyesen tart kapcsolatot gyámoltjával.

A gyermekjogi képviselő elérhetősége és fogadó óráinak időpontja a Befogadó Gyermekotthonban, a szolgáltatást igénybe vevők részére jól látható helyen van elhelyezve. Személyes beszélgetéseken ellenőrzi a gyermek tájékozottságát az őt megillető gondoskodásról és annak megéléséről, illetve betartásáról.

Az intézményi jogász együttműködik a gyámok által jelzett - gyámoltakat érő - jogsérelmek orvoslásához szükséges hatósági eljárásokban.

Mindezekon kívül lehetőség van még a Érdekképviseleti Fórum delegált tagjával való értekezésre, aki a Befogadó Gyermekotthon dolgozója

A gyermek számára elérhetővé kell tenni a gyermekjogi képviselő nevét, címét és telefonszámát.

Személyes gondoskodást végző személyek jogai

A gyermekotthonban olyan személy nem állhat alkalmazásban, akivel szemben a Gyvt-ben foglalt kizáró tényező áll fenn.

A dolgozók magánéletének védelme, a személyes adataik kezelésében mérvadó.

Az intézmény dolgozóit, és vezetőjét panasztétel esetén - a kivizsgálási időszak végéig megilleti munkáltatójuk, és fenntartójuk védelme.

A család, és a házasság intézményének védelme az alkalmazotti közösség munkaszervezése során figyelembe veendő tényező.

Különös védelem illeti meg a várandós anyát, a kisgyermeket nevelő anyát a munkahelyen.

A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolhatja hátrányosan a gyermekotthoni ellátásban részesülő kisgyermek érdekeit.

A Gyermekotthon vezetője és a gyermekvédelmi ügyintéző munkaideje heti 40 óra. A folyamatos munkarendben dolgozóké maximum heti 48 óra, 12 órás munkarendben. A napi munkába érkezés és távozás időpontját jelenléti íven vezetni kell. Rendkívüli munkavégzést a Gyermekotthon vezetője átruházott jogkörben a jogszabályok korlátozására figyelemmel indokolt esetben rendelhet el. Különösen indokolt eset a Gyermekotthon működésének veszélyeztetése lecsökkent dolgozói létszám miatt. A rendkívüli munkavégzés időpontját fel kell tüntetni a jelenléti íven.

Minden dolgozó éves szabadságtervet készít a vezető jóváhagyásával és igyekszik ennek megfelelően igénybe venni éves szabadságát. A munkaidőkezdéstől, illetve befejezéstől eltérni valamennyi dolgozó vonatkozásában – indokolt esetben – a területi igazgató engedélyével lehet. Vonatkozik ez a munkaidőben munkahely elhagyására is. A munkavállaló, ha valamilyen oknál fogva nem tud munkába állni, köteles az akadályoztatását, különösen keresőkép telenségét azonnal a munkáltató tudomására hozni. A helyettesítés rendjét a munkaköri leírások alapján kell teljesíteni. Az otthonvezetőt szabadságának ideje alatt, a területi igazgató által kijelölt pedagógus helyettesíti.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSEGE BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA FORMÁI

Az intézményben dolgozó személyes gondoskodást végző személyeknek a továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet alapján kötelező továbbképzésen kell részt venniük.

A továbbképzési időszak tartalma 4 év, mely során a rendeletben foglaltak szerint továbbképzési pontértéket kell összegyűjteniük a dolgozóknak (felsőfokú végzettség esetén 80 pontot, egyéb szakképesítés esetén 60 pontot). A Befogadó Gyermekotthon vezetője a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet hatálya alá tartozik, figyelemmel arra a tényre, hogy a Befogadó Gyermekotthon az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott, a munkamegosztás szempontjából elkülönült szervezeti egységnek minősül.

Ha a továbbképzés munkaidőben történik, a munkáltató köteles a továbbképzésben résztvevők számára a továbbképzésen való részvétel idejére munkaidő-kedvezményt biztosítani, és erre az időre távolléti díj fizetésére, valamint a továbbképzés részvételi díjának megtérítésére köteles. A munkáltató és a továbbképzésben résztvevők a továbbképzés egyéb költségeinek viseléséről tanulmányi szerződést köthet.

A továbbképzés érvényes teljesítési érdekében a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000.(VIII. 4.) SZCSM rendelet alapján a személyes gondoskodást végző személyek adatait működési nyilvántartásba kell venni. A működési nyilvántartást a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet vezeti.

A nyilvántartás a személyes adatokon, munkakörön felül, a teljesített továbbképzési kötelezettségeket is nyilvántartja, vezeti.

Új dolgozó felvételekor csak a szakképzettséggel rendelkező jelöltet lehet felvenni, amennyiben a személyisége is alkalmasnak látszik leendő munkakörére.

VII.1. A szolgáltatást nyújtók mentálhigiénés védelme

A gyermekotthoni ellátás professzionális színvonala és a közreműködő segítők mentálhigiénés védelme érdekében többféle szakmai támogatás szükséges. A gyermekotthon kiterjedt szakmai kapcsolatokat épít és ápol, gondoskodik a szakemberek folyamatos továbbképzéséről, új módszerek jó gyakorlatok megismeréséről és adaptálásáról. A szakemberek számára szakmai személyiségük védelme érdekében figyelemmel személyes szükségletükre, egyéni és/vagy

csoportos szupervíziót biztosít, melynek célja a gyermekotthon szakmai színvonalának megerősítése, fejlesztése. A szakemberek motiváltságának fenntartása, kompetenciáik fejlesztése. A kiégés és elfáradás megelőzése, csökkentése.

A tevékenység részletes leírása:

1. A gyermekotthon vezető, területi igazgató a gyermekotthoni gondozás, nevelés, a gyermek szükségleteinek megfelelő célzott ellátás biztosítása érdekében kapcsolatot épít ki a lakókörnyezetben, településen működő szolgáltatókkal, szakmai szervezetekkel.
2. A gyermekotthon vezető, területi igazgató igyekszik megtalálni és bevonni a helyi közösségben elérhető önkéntes segítőköt a tevékenységekbe.
3. Az országos igazgató lehetővé teszi és támogatja, hogy a munkatársak folyamatosan fejlesszék szakmai kapacitásukat, módszertani tudásukat, eszköztárukat. Ennek feltételeit megfelelő módon alakítja.
4. A gyermekotthon vezetője a szakmai program céljaiból, alapelveiből, módszereiből kiindulva és a gondozásban lévő gyermekek szükségleteire fókuszálva megfogalmazza az intézmény továbbképzési tervét, valamint elkészíti az éves továbbképzési tervet.
5. A minőségi munkavégzéshez, valamint a kifáradás, kiégés megelőzése érdekében a jogszabályi előírásnak megfelelően és azon túl továbbképzéseken (tanfolyamon, konferencián, tréningen, műhelyen) vesznek részt a gyermekotthon munkatársai.
6. Belső képzések szervezésével biztosítják a szakmai ismeretek bővülését, a team munka fejlesztését. Gyermekotthoni munkatárs vagy külső, meghívott előadó, képző vezetheti. Történhet szakirodalom feldolgozással, képzéseken vagy továbbképzéseken elsajátított ismeretekkel, módszerek megosztásával.
7. A munkatársak továbbképzésen, képzésen való részvétel útján szakmai kapcsolatokat építenek, részt vesznek intézménylátogatáson, tanulmányi úton.
8. A munkatársak számára elérhetőek szakkönyvek, szakfolyóiratok.
9. A gyermekotthon szakmai vezetője megteremti a kooperáció, a csoportmunka, a kölcsönös információáramlás és az együttes döntéshozatal, munkamegosztás keretfeltételeit.
10. A gyermekotthon vezetője lehetőséget teremt a munkatársak számára a tapasztalataik, véleményük, javaslataik és észrevételeik megfogalmazására, azokat meghallgatja, és vezetői munkájában hasznosítja.
11. A gyermekotthon vezetése folyamatosan monitorozza az egyes szakmai feladatok – család gondozás, gyermekönkormányzat működése stb. – teljesülését, különös figyelemmel azok eredményességére. Lehetőség szerint értékeli, jutalmazza is a kiemelkedő munkavégzést.
12. A vezetői kontroll egyértelmű elvárások mentén, szabályozott módon történik.

13. A gyermekotthonban dolgozók jólléte és munkavégzése érdekében támogatja a gyermekotthon vezető, intézményvezető a rekreációs, szabadidős elfoglaltságok szervezését, hogy a munkatársak közös, pozitív élményeket nyújtó programokon vehessenek részt.

A Befogadó Gyermekotthon szakmai személyzete elhivatottságot érez választott feladata iránt. Céljuk, hogy az itt elhelyezett nehéz sorsú gyermekek számára reményt és erőt adjanak annak érdekében, hogy sikeresen feldolgozhassák az őket ért traumákat és visszakerülhessenek vér szerinti családjaikba, vagy ennek hiányában felkészülhessenek egy teljesebb életre, amely által később a társadalom hasznos tagjává válhatnak.

DOKUMENTÁCIÓ

Pedagógiai jellemzés: a gyermek személyiségéről, tudásszintjéről ad képet.

Egyéni fejlesztési terv: a gyermekek személyre szabott fejlesztési tervzetét tartalmazza.

Eseménynapló: naponta rögzíti a Befogadó Gyermekotthonban tartózkodó gyermekek-, műszakonként a dolgozók nevét, a nap folyamán történt eseményeket.

Jelenléti ív: a dolgozó havonkénti munkabeosztását írja le.

Befogadás és távozásról szóló értesítő

Kézpénzfelvételi - igény bejelentő bizonylat

Zsebpénz nyilvántartó lap

Létszamos füzet: a gyermekek érkezésének, távozásának idejét rögzíti.

Ellátmány: havonta az intézmény vezetése által meghatározott összeg áll rendelkezésre.

Anyagkiszabási füzet: az otthon nyersanyag raktárából felhasznált élelmiszereket, azok mennyiségét rögzíti.

Étlap: a napi ételeket tartalmazza heti bontásban.

Gyógyszeres füzet

Hűtők hőmérsékletének ellenőrzésére szolgáló táblázatos kimutatás

Rágcsáló és egyéb kártevők irtásával kapcsolatos dokumentáció

HÁZIREND

Házirend célja:

A házirend a gyermekotthon, belső életének rendjét, a gyermek jogai gyakorlásának és kötelezettségei teljesítésének szabályait tartalmazza. A házirendre vonatkozó jogszabályi követelményeket a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 112. § szabályozza.

A házirendben kerülnek megállapításra:

a napirendből adódó feladatok,

a gyermek viselkedésére, továbbá a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek egymással, valamint a gyermekotthon dolgozóival szemben tanúsítandó magatartására,

a gyermeknek a hozzátartozókkal, illetve más személyekkel történő kapcsolattartása, a látogatás rendje, a gyermekotthonból történő eltávozás és visszatérés rendjére,

az Érdekképviselői Fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírások.

Irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás biztosítása.

A házirend kialakításában az intézmény nevelőtestülete, az érdekképviselői fórum tagjai a gyermekvédelmi munkát segítő dolgozók, valamint az intézmény vezetői vesznek részt.

A Házirend hatálya:

Jelen házirend hatálya kiterjed a Befogadó Gyermekotthonban élő valamennyi gyermekre, a gyermekotthon valamennyi dolgozójára, valamint a gyermekotthonba látogatás és egyéb célból belépő valamennyi személyre.

A Házirend nyilvánossága:

A Házirendet minden csoportban jól látható helyen egy példányban ki kell függeszteni.

Gyermekek, fiatal felnőttek jogok, kötelezettségek gyakorlásának módjai

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 9.§ alapján a Befogadó Gyermekotthon minden lakójának joga van – az általános, alkotmányos, emberi jogokon túl- különösen, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan

állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban –nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő - megfelelő nevelésben, oktatásban és érdekei érvényesítésére megfelelő törvényes képviselőben részesüljön,

gondozási helyének megváltoztatását, gyermekével vagy testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze,

felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt,

vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit-és vallásoktatásban vegyen részt,

véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,

érdekei képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,

támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe való visszatéréshez,

családi környezetébe történő visszatérését kezdeményezze,

személyes kapcsolatait ápolhassa,

a személyes tulajdon szokásos tárgyaihoz fűződő jogait gyakorolhassa,

utógondozásban részesüljön.

„Lehessen kíváncsi, kérdezhessen, kételkedhessen, gondolkodhasson, tévedhessen, véleményét kikérjék, szabadon megnyilvánulhasson, meghallgassák és tiszteletben tartásuk véleményét, hogy más véleménye lehessen, alkothasson, meg tanuljon tanulni.”

A Befogadó Gyermekotthon lakójának kötelességei:

Gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, a Befogadó Gyermekotthon vezetőjével, dolgozóival, együttműködjön.

A Befogadó Gyermekotthon lakói kötelesek Otthonunk minden dolgozójának és társainak a tiszteletet megadni, velük szemben udvariasan viselkedni.

Óvja saját – és társai testi épségét, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket. Ne dohányozzon, és ne fogyasszon alkoholt, általában is tartózkodjon a káros szenvedélyek kialakulásától.

Őrizze meg, illetve az időszaknak megfelelően kezelje a rábízott, vagy a foglalkozások során használt eszközöket, óvja a Befogadó Gyermekotthon berendezéseit, felszereléseit. A

szekrényekben mindenkor rendet, tisztaságot kell tartani. Az ágyneműtartóban csak ágyneműt szabad tárolni.

Legjobb tudása, képessége alapján szorgalmasan tanuljon (dolgozzon), s a választott iskolatípust eredményesen elvégezze.

Korához és képességeihez mértén vegyen részt az otthon önkiszolgáló életében (pl. környezet takarítása, ruházata, rendben tartása, terítés stb.)

Betartani a tűz – és balesetvédelmi előírásokat, az elektromos berendezéseket (TV, vasaló, hajszárító stb.), rendeltetésszerűen használni, ha meghibásodást észlel, jelezni a szolgálatban lévő felnőtteknek.

Betartani a Befogadó Gyermekotthon házi- és napirendjét.

Ne zavarja lakótársai nyugalma hangos zene és mobiltelefon használatával. Ez elsősorban a csendes pihenő idejére (délután 1300 –15 óra között), és éjszakára (este 21 órától reggelig) vonatkozik.

Tiszteletben tartani mások magántulajdonát.

Ha a Befogadó Gyermekotthon lakója szándékosan kárt okoz, a kárt köteles megtéríteni (zsebpénzből, keresetéből).

Értékmegőrzés:

A gondozott gyermek érkezésekor - saját döntésétől függően - a nála lévő értékeket (pl.: készpénz, ékszer, játék, híradástechnikai cikkek stb.) megőrzés céljából átadhatja nevelőinek, erről minden esetben átadás – átvételi elismervény készül.

A megőrzésre átadott értékekért felelősséget vállalunk. Ellenkező esetben a gyermek nyilatkozhat arról, hogy értékeit saját felelősségére magánál tartja

Zsebpénz:

Minden 3 éven felüli gyermek – személyes szükségletei kielégítésére – havonta zsebpénzt kap, ami korcsoportonként változó összegű. 3 éven aluli gyermek nem kap zsebpénzt.

A Befogadó Gyermekotthon vezetője azoknak a gyermekeknek, akik életkoruk és belátási képességük alapján zsebpénz járandóságukat önállóan, beosztó módon képesek kezelni, a zsebpénzt egy összegben adja át. Azoknak, akik életkoruk és mentális képességeik alapján erre nem képesek, a csoportnevelő közreműködésével költhetik el.

A gondozási helyéről önkényesen eltávozott (szökött) gondozott gyermeket a szökés időtartama alatt zsebpénz nem illeti meg.

A gondozott gyermek a zsebpénze felhasználásáról maga dönt, annak felvételét aláírásával igazolja.

Gyermekotthon munkarendje, gondozottak életrendje

A folyamatos felügyeletet biztosító Befogadó Gyermekotthonban a dolgozók munkájukat 8 (nevelők), 8 (gyermekvédelmi ügyintéző), illetve 12 órás (gyermekvédelmi asszisztens, gyermekfelügyelő) munkaidőben végzik. Az adott műszakban a dolgozó ellátja a beosztásának megfelelő teendőket, lehetőség és szükség szerint segíti munkatársait, folyamatában adminisztrálja a napi történéseket az Esemény naplóban. A munkaidő végeztével műszak átadásakor szóban is köteles tájékoztatni váltótársát a műszakban történtekről.

Az itt elhelyezett gyermekek életrendje a következőképpen alakul:

NAPIREND „A”

(iskolai előadások esetén, hétköznapokon)

06.15	Ébresztő –Tisztálkodás – Rendrakás
06.45 – 07.15	Reggeli
07.15 – 08.00	Indulás az iskolába vagy felkészülés a délelőtti foglalkozásokra
08.00 –12.00	Iskola és óvodapótló, felzárkóztató foglalkozások, szabadidős tevékenységek, heti rendben meghatározott foglalkozások
10.00 – 10.20	Tízórai
12.00 – 12.30	Ebéd
12.30 – 18.00	Kötetlen szabadidős tevékenység 6 év felettieknek 6 év alatti gyermekek esetében csendes pihenő Nagyobbaknak olvasás, beszélgetés, társasjáték stb.
16.00 – 16.20	Uzsonna
16.20 – 18.00	Tanulósobai foglalkozás, egyéni korrepetálás, heti rendben meghatározott foglalkozások
18.00 – 18.30	Vacsora

18.30 – 21.30 Esti tisztálkodás – TV nézés – Beszélgetés
21.30 Lefekvés (villanyoltás)

NAPIREND „B”

(tanszünet esetén és hétvégén)

07.30 – 08.15 Ébresztés – Tisztálkodás – Öltözködés
08.15 – 08.45 Reggeli
08.45 – 10.00 Játék – szabadon választott tevékenység – testnevelés
10.00 – 10.20 Tízórai
10.20 – 11.45 Iskola- és óvodapótló foglalkozások – Szabadon választott játék
11.45 – 12.00 Rendrakás – Tisztálkodás
12.00 – 12.30 Ebéd
12.30 – 14.30 Fakultatív csendes pihenő (6 év alatti gyermekeknél szükséges)
Nagyobbaknak olvasás, beszélgetés, társasjáték, stb.
14.30 – 16.00 Ébresztés – Játék – Foglalkozások - Uzsonna
15.20 – 17.45 Mesehallgatás – Szabadon választott tevékenység –
Játék - Séta - Kirándulás
17.45 – 18.00 Készülődés a vacsorához – Rendrakás – Tisztálkodás
18.00 – 18.30 Vacsora
18.30 – 19.30 Séta – Zenehallgatás
19.30 – 21.30 Esti tisztálkodás – TV nézés – Beszélgetés
22.00 Lefekvés (villanyoltás)

Gyermekek tiltott magatartása a gyermekotthonban, a gyermekotthon kívüli rendezvényeken

Saját egészsége érdekében 18 év alatt nem dohányozhat!

A fizikai és verbális bántalmazás, obszcén megnyilvánulás tilos!

Alkoholt, kábító hatású szereket, drogot az otthonba nem hozhat, nem is fogyaszthat!

Barátokkal, barátnőkkel való kapcsolata magánügynek minősül, viselkedésükkel társai jó erkölcsi ízlését ne zavarja!

Mobiltelefonjaikat ne használják foglalkozások, valamint étkezések alkalmával. Az éjszakai lefekvés előtt kikapcsolt állapotban adják le gondozóiknak, hogy saját és gyermektársaik pihenése zavartalan legyen!

Tanulás és pihenés közben ne zavarja társait!

Vérszerinti családjával való telefonos vagy személyes kapcsolattartás alkalmával megfelelő módon kommunikáljon, tisztelettudóan viselkedjen!

Ha tudomására jut, hogy gyermektársa veszélybe került, azonnal értesítenie kell a felnőtteket!

Köteles társainál észlelt magatartási rendellenességeket jelezni a felnőtteknek!

A felnőttekkel és társaival való udvarias viselkedés nagyon fontos!

Tudomásul kell vennie, hogy a gyermekotthon a felnőttek munkahelye, és viselkedésével nem sértheti emberi méltóságukat, és nem zavarhatja munkájukat!

A gyermek- és lakásotthonon kívül szervezett bármely rendezvényen a növendékekre a gyermekotthoni magatartási, balesetvédelmi szabályok érvényesek. Az intézményen kívüli programokon a csoportot csak a nevelő vagy a felügyelő engedélyével hagyhatja el a gyermek!

A gyermekotthon helységei, berendezési tárgyai, eszközei és az intézményhez tartozó területek használatának rendje

A gyermekotthon intézmény teljes területén, az épületekben és az udvarokon tartózkodó minden személy köteles:

A közösségi tulajdont védeni,

A berendezéseket rendeltetésszerűen használni,

A Befogadó Gyermekotthon rendjét és tisztaságát megőrizni,

Az energiával és a szükséges anyagokkal takarékoskodni,

A tűz- és balesetvédelmi előírások szerint eljárni,

A munka- és egészségvédelmi szabályokat betartani.

Az intézmény egész területén dohányozni szigorúan tilos!

A helyiségek és berendezésük használati rendje

A gyermekek a Befogadó Gyermekotthon létesítményeit, helyiségeit és ezek berendezéseit felnőtt felügyelettel használhatják. Az intézmény konyhájában gyermek nem tartózkodhat. Az ebédlőben étkezések vagy foglalkozások alkalmával tartózkodhatnak a pedagógusok, vagy a gyermekfelügyelők jelenlétében. A helyiségek takarítását felnőtt irányítása alatt közösen végzik.

A berendezések használata

Az intézményi helyiségek berendezési tárgyait, felszerelési eszközeit nem lehet elvinni abból a szobából, amelynek helyiségleltárába tartoznak. Kivételes esetekben a bútorok (székek, padok) másik helyiségbe való átvitele felnőtt engedélyéhez kötött.

A felszerelési tárgyak használata – oktatástechnikai eszközök, elektronikus berendezések stb. – csak a használati utasítás betartásával felnőtt jelenlétében engedélyezett.

Karbantartás

Bármilyen meghibásodás esetén a gyermekek jelezzék azt a felnőtteknek. A meghibásodott eszközöket a gyermekek a továbbiakban nem használhatják, javításukkal nem próbálkozhatnak. Az otthonvezető kérése alapján a meghibásodott eszközök javításáról, cseréjéről az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat gondoskodik.

A gyermek kimenőire, engedély nélküli távozására, távol maradására vonatkozó rendelkezések

Egyéni és csoportos kimenő

A 14. életévét betöltött gyermek Nyírszőlősön a Befogadó Gyermekotthonhoz közel, viselkedése, jó magatartása esetén körülbelül egy kilométeres körzetben mehet kimenőre szolgálatban lévő gondozó felnőtt engedélyével (bolti vásárlás, posta). A kisebb gyermekek csak felnőtt kíséretében hagyhatják el a gyermekotthon területét.

A gyermekek nagyobb távú, hosszabb idejű kimenőire (pl. Nyíregyháza belváros) vonatkozóan az otthonvezető és a gyermekvédelmi gyám adhat engedélyt abban az esetben, ha a gyermek elmúlt 14 éves és rendelkezik városismerettel, önállóan képes intézni ügyeit és olyan programon szeretne részt venni, ami egészségét és személyiségét nem károsítja.

Folyamatos kapcsolattartás: a Gyer.27. § (3) bekezdése szerint a Befogadó Gyermekotthonban a szülő a gyámhatósági határozatban foglaltak szerint meglátogathatja gyermekét. A gyermekvédelmi gyám és az otthonvezető egyeztetése alapján a gyermeket néhány órára kimenőre viheti, de a megbeszélte időpontban vissza kell vinnie gondozási helyére. A gyermeket ezalatt az idő alatt külföldre csak akkor viheti, ha a gyámhatósági határozatban foglaltak ezt lehetővé teszik.

A gyermekkel való személyes találkozás nélkül történő rendszeres kapcsolattartás keretein belül a gyermekotthon biztosítja a levelezést, telefonkapcsolatot, illetve az informatikai eszköz útján való kapcsolatot, valamint az ajándékozást és a csomagküldést.

Felügyelt kapcsolattartás: a Gyer 27. § (4a) bekezdésének megfelelően a felügyelt kapcsolattartás elrendelésével a gyámhatóság arra törekszik, hogy a gyermek számára biztonságos körülmények között segítse elő a kapcsolattartásra jogosulttal a családi kapcsolat felépítését vagy helyreállítását. Ezekben a találkozókon gyermekvédelmi szakember van jelen és biztosítja a felügyeletet.

Időszakos kapcsolattartás

A gyermekek vérszerinti szüleiknél történő hosszabb távollét (pl: iskolai szünetek, ünnepek) esetére a gyámhatóság időszakos kapcsolattartást állapíthat meg határozat formájában. Ezt a lehetőséget a gyermek vérszerinti szülei, hozzátartozói kérvényezhetik az illetékes gyámhatóságnál. Ekkor – amennyiben a szülők körülményei alkalmasak a fogadására - a gyermek a határozatban megjelölt időszakban vérszerinti szülei háztartásában tartózkodhat. A megjelölt időpontban azonban vissza kell térnie a Befogadó Gyermekotthonba.

A gyámhatóság rendelkezhet úgy, hogy a gyermekvédelmi gyám 48 órára engedélyezheti a gyermek számára az eltávoztást. Ezt a rendelkezést általában a kirendelő határozat tartalmazza.

A látogatás rendjéről

A kapcsolattartásra jogosult (a továbbiakban: hozzátartozó) és a gondozott gyermek kapcsolattartását a gyámhivatal határozata alapozza meg. Az ellátást nyújtó elősegíti a gondozott gyermeknek hozzátartozójával való folyamatos kapcsolattartását.

A kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó kérelmére - kivéve, ha az ő tekintetében a gyámhivatal felügyelt kapcsolattartást rendelt el - az egy napra történő eltávoztás és a két napnál nem hosszabb időtartamú szabadság alkalmankénti időpontját és módját a gyermekotthonnal történt előzetes megállapodás határozza meg, a gyermek érdekének és a kapcsolattartásra jogosult lehetőségeinek figyelembevételével. A hozzátartozó köteles a gondozott gyermekért a megjelölt időpontban megjelenni, és őt a megadott időben visszavinni.

A gyermekotthon, más bentlakásos intézmény, valamint a nevelőszülői hálózat működtetője a gondozott gyermek, illetve a hozzátartozó kérésére indokolt esetben gondoskodik a

gyermeknek a hozzátartozóhoz történő el- és visszakíséréséről. A szülővel való kapcsolattartást elő kell segíteni abban az esetben is, ha a szülő letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés büntetését tölti, feltéve, hogy ez megfelel a gyámhivatal döntésének.

A gondozott gyermeket a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója a gyámhivatal, illetve a bíróság döntésének megfelelően látogathatja a gondozás helyszínén. A kapcsolattartás megvalósulásáról a nevelőszülő és a gyermekotthon a miniszter által jóváhagyott, a minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzétett formai és tartalmi követelményeknek megfelelő kapcsolattartási naplót vezet. A látogatás alkalmával gondoskodni kell arról, hogy a gondozott gyermek és a hozzátartozó találkozására, valamint a látogatás alatti együttlétre kulturált formában és zavartalan körülmények között kerüljön sor.

A levelezés és a telefonkapcsolat lehetőségének biztosítása során az ellátást nyújtó a levéltitokhoz, illetve a magántitokhoz való jog biztosításával jár el.

A hozzátartozó a kapcsolattartás során köteles az ellátást nyújtó személlyel, illetve az ellátást nyújtó intézmény munkatársaival a gondozott gyermek érdekét szolgáló módon együttműködni, és az intézmény házirendjét betartani.

Az ellátást nyújtó a kapcsolattartás során folyamatosan tájékoztatja a hozzátartozót a gondozott gyermek neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről.

A gondozott gyermek továbbtanulásának, képzésének, életpályájának kijelölése előtt a gyermekvédelmi gyám kikéri a szülő véleményét, feltéve, hogy a szülő szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg.

A gondozott gyermek és a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó kapcsolattartásának alakulásáról, valamint a szülőnek az ellátást nyújtóval való együttműködéséről

a) a gyermek gondozási helyének vezetője

aa) a gyermekvédelmi gyámot folyamatosan,

ab) a gyámhivatalt fel évente írásban,

b) a gyermekvédelmi gyám a gyámhivatalt fél évente - indokolt esetben soron kívül - írásban tájékoztatja.

Az ellátást nyújtó és a gyermekvédelmi gyám jelzi a gyámhivatalnak, ha megítélése szerint a hozzátartozó a kapcsolattartás során a gondozott gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja illetve, ha kapcsolattartási jogával a gondozott gyermek vagy az ellátást nyújtó sérelmére visszaél.

A gondozott gyermek érdekében, a családjával való kapcsolat ápolása és a családnak a gyermek visszafogadására alkalmassá tétele céljából a gyermekvédelmi gyám és a gyermek gondozási helye együttműködik - ha szülői felügyeleti jogát nem szüntették meg vagy az nem szűnt meg - a szülővel és az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársával. A szociális segítőmunkát a gyámhivatal által jóváhagyott egyéni elhelyezési tervben és javaslatban foglaltak alapján kell megtervezni.

Engedély nélküli eltávozás

Ha a Befogadó Gyermekotthonban elhelyezett gyermek engedély nélkül távozik, akkor az intézmény elrendelteti rendőrség általi felkutatását, köröztetését. Ha a gyermek kimenőről, vagy időszakos kapcsolattartásáról a meghatározott időben nem érkezik vissza, úgy abban az esetben szintén sor kerül a rendőrség értesítésére.

Szabad levegőn tartózkodás biztosítására vonatkozó előírások

A gyermekek a Befogadó Gyermekotthonban gyermekfelügyelő és/vagy nevelő felügyeletében hozzávetőlegesen délelőtt 10 órától - 12 óráig, valamint délután 16 órától - 18 óráig tartózkodhatnak - az időjárási viszonyoknak megfelelően, évszaknak megfelelő ruházatban - a gyermekotthon udvarán.

Amennyiben a hőmérséklet -5 fok alá csökken, vagy hőségriadót rendelnek el, abban az esetben a gyermekek ne tartózkodjanak a szabadban.

A gondozottak véleménynyilvánításának, rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A Gyvt. 36.§ (1) bek. alapján - a gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek, szóban vagy írásban bármikor panasszal élhetnek a gyermekotthon vezetőjénél, vagy az intézmény területi igazgatójánál vagy érdekképviseleti fórumánál:

az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén,

iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény területi igazgatója, illetve az Érdekképviselési Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetőségeiről.

A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője az intézmény országos igazgatójához (Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Debrecen, Piac u. 9/b), vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény területi igazgatója vagy az Érdekképviselési Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermekvédelmi gyám a gyermeki jogok érvényesülése érdekében 2-4 hetente történő látogatásai során szakmailag folyamatosan segíti és ellenőrzi a gyermek gondozójának nevelői, gondozói tevékenységét, az egyéni gondozási, nevelési tervben foglaltak végrehajtását, az egyéni elhelyezési terv megvalósítását. Személyesen tart kapcsolatot gyámoltjával.

A gyermekjogi képviselő elérhetősége és fogadó óráinak időpontja a Befogadó Gyermekotthonban, a szolgáltatást igénybe vevők részére jól látható helyen van elhelyezve. Személyes beszélgetéseken ellenőrzi a gyermek tájékozottságát az őt megillető gondoskodásról és annak megéléséről, illetve betartásáról.

Az intézményi jogász együttműködik a gyámok által jelzett - gyámoltakat érő - jogsérelmek orvoslásához szükséges hatósági eljárásokban.

Mindezekon kívül lehetőség van még a Befogadó Gyermekotthon Érdekképviselési Fórumának delegált tagjaival való értekezésre, aki a Befogadó Gyermekotthon dolgozója, neveltje.

A gyermek számára elérhetővé kell tenni a gyermekjogi képviselő nevét, címét és telefonszámát

Gyermekjogi képviselő: Dr. Kovács Attila

Cím: 4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 3. Tel.:06 - 20/489 - 9523

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

A gyermekek jutalmazásának elvei:

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekek dicsérete és jutalmazása alkalmával figyelembe kell venni, hogy betartják-e a magatartási normákat és ezen túl nyújtanak-e valamilyen kiemelkedőt, képességeikhez mérten. A kitartó szorgalommal, tanulmányi kötelezettségüket teljesítők és azok, akik a gyermekotthonban példaértékű magatartásukkal kitűnnek társaik közül

és ezzel a gyermekotthon jó hírnevét öregbítik, feltétlen dicséretben és jutalmazásban kell, hogy részesüljenek.

A gyermekekkel a jutalmazás kritériumait ismertetni kell, és ennek tudatában konzekvensen kell alkalmazni. A gyermekek ösztönzésében, motivációjában nagy szerepet játszik a jutalmazás, hiszen bizalomjelző hatása arra kondicionál, hogy magatartásában, viselkedésében pozitívumokra törekedjen. A gyermekek önértékelésére és teljesítményére a jutalmazás jó hatással van, mert sikerélményhez juttat, még nagyobb eredmények elérésére sarkall, amennyiben objektív és konzekvens marad.

Személyre szabott kell, hogy legyen, mert az adott helyzetben lévő gyermek belső motivációját csak az ő személyes világán keresztül lehet pozitívan segíteni.

A jutalmazás formái:

szóbeli dicséret,

magasabb összegű zsebpénz megítélése,

kimenőinek kedvezőbb elbírálása,

kiemelt szabadidős programokon való részvétel, mozi, színházlátogatás, kirándulás.

A figyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

A Befogadó Gyermekotthon minden lakójában tudatosítani kell, hogy tetteiért felelősséggel tartozik önmagának és a közösségnek.

Nevelőmunkánk egyik fontos eleme a meggyőzés, mellyel el kell érünk, hogy a ránk bízott gyermekek elmarasztalására csak nagyon ritkán kerüljön sor.

Ha a gondozott gyermek többszöri figyelmeztetés ellenére sem tanúsítja a tőle elvárható magatartást és szorgalmat illetve, ha többször vagy súlyosan megsérti a házirendet, az az alábbi következményekkel jár:

szóbeli figyelmeztetés,

kimenők számának csökkentése,

a közös rendezvényeken, jutalomkirándulásokon való részvétel korlátozása.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XIII. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegye Szakmai Programja

„Ha jó a cél, amit kitűztél, akkor akadnak biztos eszközök...”

I. A Befogadó Gyermekotthon adatai

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegye

Cím: 7100 Szekszárd, Szentmiklósi u.5.

Telefonszám: +36 30/9299361, +36 30/9299330, +36 74/511-970

E-mail cím: befogado.otthon@tolna.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek: 20 fő

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A befogadó gyermekotthon általános bemutatása, a befogadó gyermekotthon fogalma, típusa.

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegye (a továbbiakban: befogadó gyermekotthon) folyamatos munkarend szerint működő bentlakásosgyermekintézmény, mely a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 59. § (3) bekezdése alapján teljes körű ellátás keretében alaptevékenységként kizárólag ideiglenes gondozási helyen biztosít otthont nyújtó ellátást azideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek részére.

A befogadó gyermekotthon ideiglenesen befogadja: azt a gondozott gyermeket, aki gondozásihelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, valamint lakóhelyéről önkényesen eltávozott, ellátás és felügyelet nélkül maradt és a rendőrség által bekísért, ideiglenes gondozást igénylő gyermeket. A gondozási helyéről önkényesen eltávozott gyermek befogadásáról a befogadó gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyermek gondozási helyét, gyermekvédelmi gyámját és egyben kéri a gyermek visszavételét. A lakóhelyéről önkényesen eltávozott, ellátás és felügyelet nélkül maradt, rendőrség által bekísért esetén fel kell tárnai a gyermek felügyelet nélkül maradását előidéző okokat, és egyidejűleg haladéktalanul értesíteni kell a gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, szükség esetén a gyermekjóléti szolgálatot, illetve a gyámhatóságot.

A befogadó gyermekotthon jellemzői

Elhelyezkedés, tárgyi feltételek

Az intézmény és környezete:

A befogadó gyermekotthon Szekszárd város peremén található, így a város kínálta oktatási, egészségügyi és szabadidős szolgáltatásokat a gondozottak tömegközlekedési eszközökkel tudják elérni.

Az épület jó műszaki és esztétikai állapotban van köszönhetően 2015-ben megvalósult pályázatnak. (tető, nyílászárók), A lakóterek az épület első, második emeletén találhatóak.

Szintenként folyosó, 4 hálólhelyiség, 2 nappali, 1 háztartási gépekkel felszerelt konyha, raktár, 2 WC, 3 és 1 zuhanyzós fürdőszoba áll rendelkezésre, így a nemenkénti elkülönítés is megoldható. A hálósobákban 2-3 fő elhelyezésére van lehetőség. Az elhelyezésüknél figyelembe vesszük a nemeket, és hogy a testvérek lehetőség szerint egy szobába kerüljenek, továbbá fontosszempontra még, hogy az agresszív gyerekek elkülönüljenek a kisebbektől. A bútorok mennyisége és minősége megfelelő.

A felnőttek számára biztosított egy helyiség, ahol az iratanyagot, a gyógyszereket, a tisztítószereket a szabályoknak megfelelően elzárva tudják tartani.

A csoportban lehetőség nyílik a betegség, személyiségállapot miatt egyéni elhelyezést igénylő kiskorúak számára külön szoba biztosítására. Biztosítva van a magántanulók, ideiglenes hatályúelhelyezettnek számára az iskolapótló foglalkozások megtartására alkalmas terem. Az épület udvara részben füves, salakos, focipálya áll a gyerekek rendelkezésére.

Közösségi célú terek adnak helyszínt a szervezett programoknak, továbbképzéseknek és a gyermekotthoni közös programoknak (farsang, filmklub, karácsony, támogatókkal szervezett közös programok stb.).

A befogadó gyermekotthonban biztosított a zárható raktárhelyiség a tartós élelmiszerek, tisztítószerek, irodaszerek, ritkán használt felszerelési tárgyak, adományok tárolására. Ennek használata csak felnőttek számára engedélyezett.

Személyi feltételek

A befogadó gyermekotthon minden egységében biztosítottak a jogszabályi előírásoknak megfelelő szakmai dolgozók. Létszámuk és képesítésük megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (V. 30.) NM. rendeletben foglaltaknak.

A befogadó gyermekotthon az alábbi szakmai létszámmal dolgozik:

1 fő – Befogadó gyermekotthon vezető

2 fő – Nevelő

1 fő – Fejlesztő pedagógus

1 fő – Pszichológus

1 fő – Gyermekvédelmi Ügyintéző

2 fő – Gyermekvédelmi Asszisztens

2 fő – Csecsemő és kisgyermek gondozó

7 fő – Gyermekfelügyelő

A befogadó gyermekotthon vezetője

Vezetői tevékenységével hozzájárul az otthon szabályos és demokratikus működéséhez. Feladata, hogy a befogadó gyermekotthon életét összefogja, a közös munkát koordinálja, példát mutasson, mind a munkavégzés minőségével, mind pedig saját személyével kapcsolatban. Az otthonban folyó minden munkafolyamat felelőse. A jogszabályban megfelelően megszervezi és ellenőrzi az otthonban dolgozók munkaidő beosztását. Aktívan részt vesz a gyermekek tanulmányi életében, tanításában, nevelésében, folyamatosan tájékozódik a gyermekek iskolai előmeneteléről.

Részt vesz az intézmény vezetői értekezletein és esetmegbeszéléseken, folyamatosan tájékoztatja az otthonban szolgálatot teljesítő kollégákat a lényeges információkról. Kezeli és dokumentálja a gyermekek iratanyagát, megszervezi a gyermekek zsebpénz és ruha kifizetéseit, segítséget nyújt annak azok ésszerű beosztásában. Ellenőrzi a gyermekek zsebpénz és ruha kartonjainak megfelelő vezetését, igény szerint kezeli is a gyermekek zsebpénzét. Megszervezi a csoportok havi ellátmány kezelését. Rendszeresen ellenőrzi a csoportok gazdálkodását és folyamatosan próbál javítani azon. Ellenőrzi a helyes pénzbeosztást, a gyermekek bevonását a helyes gazdálkodásba.

Nevelő

Feladata a csoport folyamatos és zökkenőmentes működésének koordinálása. Feladata a csoportban szolgálatot teljesítő munkatársak munkaidejének megszervezése, beosztása, valamint a csoport adminisztrációs feladatok ellátása.

A gyermekek iskolai dokumentációjának haladéktalan beszerzése, a gyermekek megfelelő tanintézménybe való beíratása, a gyermekvédelmi gyámokkal együttműködve. Ha szükséges elkíséri a gyermeket az iskolába. Az otthon foglalkozásaihoz, valamint az oktatáshoz szükséges taneszközöket beszerzi és biztosítja, szükség szerint pótolja azokat.

Aktívan részt vesz a gyerekek tanításában, a délutáni tanórákban, a gyermekek felzárkóztatása érdekében folyamatosan együttműködik a fejlesztő pedagógussal. Kapcsolatot tart az oktatási intézményekkel és követi a gyermekek iskolai előmenetelét. Részt vesz a szülői értekezleteken, fogadóórákon. Felelős az iskolai térítési díjainak befizetéséért és könyveléséért. Szervezi az csoportban elhelyezett gyermekek szabadidős programjait, a város és a lakókörnyezet kulturális értékeit szem előtt tartva. A gyermekekről legkésőbb érkezésük után mielőbb pedagógiai jellemzést készít, amely alapját képezi a Szakértői Bizottság elhelyezésre vonatkozó javaslatának. Feladata a gyermekek lakókörnyezetének kényelmesebbé tétele, szezonális dekorálása a gyermekek bevonásával. Távollétében szakmai munkájában az otthonvezető, gazdasági feladataiban a csoport gyermekvédelmi asszisztense helyettesíti. A befogadó gyermekotthon vezetőjének távolléte esetén külön megbízás alapján ellátja a közösség életének szervezésével járó feladatokat.

Pszichológus

A rendelkezésre álló adatok és dokumentáció, valamint a gyermekek megfigyelése és a megfelelő vizsgálatok elvégzését követően megállapítja gyermek személyiségének fejlettségi fokát, neveltségi állapotát, továbbá a személyiség fejlődés, illetve magatartás esetleges zavarainak okát és természetét. Bárminemű zavar észlelése esetén javaslatot tesz további vizsgálatra és a szükséges terápiára. Rögzíti az érintett gyermekről a megfigyelés, az exploráció és tesztvizsgálatok nyomán kialakult véleményét. Alapvető feladata a befogadó gyermekotthonban ideiglenesen elhelyezett gyermekek egészséges lelki fejlődésének elősegítése, az őket ért traumák feldolgozása, a családtól történő elszakadás következtében kialakult szorongás és feszültség oldása.

Gyermekorvos

Elvégzi a kiskorú átfogó orvosi vizsgálatát, melyről részletes véleményt készít, szükség esetén a gyermek további vizsgálatára tesz javaslatot. Gondoskodik az egyéb szükséges szűrővizsgálatáról (pl. tüdőszűrés, COVID szűrés). Az ideiglenes elhelyezés ideje alatt figyelemmel kíséri a szükséges gyógykezeléseket. Saját vizsgálatait, illetve a rendelkezésre álló vizsgálati eredmények alapján rögzíti a testi fejlettségről, esetleges akut vagy krónikus szervi, szervezeti eltérésekről szóló véleményét. Nyilatkozik a gyermek általános és speciális egészségügyi szükségleteiről és meghatározza az ezzel kapcsolatos esetleges teendőket kezdeményezi a szükséges szakorvosi és/vagy kontroll vizsgálatokat.

Fejlesztő pedagógus

Feladata a gyermekotthonban élő gyermekek képességeinek és készségeinek fejlesztése, tanulásának segítése, ismeretanyagának korrekciója és kompenzálása. Tevékenységét a

fejlesztési terv alapján végzi, a gyermekvédelmi gyámmal és a befogadó gyermekotthonvezetővel/nevelővel történt konzultációval összhangban.

Csecsemő és kisgyermek gondozó

Tevékenysége során gondozza a rábízott gyermekeket, valamint nevelési feladatokat lát el. Különböző fejlesztő tevékenységet végez, foglalkozásokat vezet (rajzolás, gyurmázás, vers- és meseolvasás, szerepjáték stb.), amelyek hozzájárulnak a gyerekek fizikai, mentális és szociális fejlődéséhez, valamint elősegíti az iskolaérettségük kialakulását. Gondoskodik a gyermekek étkeztetéséről, testápolásáról, pihenéséről, felügyeletéről, megfigyeli és elősegíti a gyermekek fejlődését. Fejleszti a beszéd-, zenei-, mozgás- és rajzkészségeket.

Verseket, meséket, történeteket olvas fel, közös beszélgetéseket vezet, dalokat, táncokat tanít, fejlesztő csoportos játékokat és feladatokat talál ki és alkalmaz. Fejlődési és magatartászavarok észlelése esetén bevonja a megfelelő szakembereket (gyógytornász, logopédus) Kirándulásokat, ünnepélyeket, egyéb szabadidős programokat szervez. Kapcsolatot tart a szülőkkel, valamint tájékoztatja őket a gyermek fejlődéséről, az elhelyezett kiskorúakkal kapcsolatos ügyeket intéz, a gyermek fejlődésével kapcsolatos nyilvántartásokat vezet.

Gyermekvédelmi asszisztensek/gyermek felügyelők

Megszakítás nélküli, több műszakos munkarendben az intézményvezető által meghatározott munkaidő keretben végzik tevékenységüket, előre megtervezett beosztás alapján dolgoznak. Irányítják és szükség esetén a gyermekek közreműködésével ellátják a napi életvitelből adódó házi- és házkörüli munkákat: takarítás, főzés, mosás, bevásárlás, udvarrendezés, szakipari ismereteket nem igénylő karbantartási munkák stb. Közreműködnek a gyermekek szabadidős tevékenységének szervezésében, napi életviteli problémák megoldásában. A befogadó gyermekotthonvezető távollétében segítik a gyermekek iskolai felkészülését. Beérkezést követően gondoskodik gyermekeknél a koronavírus kiszűrését célzó gyorseszteszt elvégzéséről.

Gyermekvédelmi asszisztens

Élelmezési feladatok körében feladata a hónap elejére a következő havi étlapot elkészíteni, hogy megkönnyítse a szükséges alapanyagok beszerzését. Az étlapok készítésébe bevonja a gyermekeket is. Emellett külön figyelmet fordít a hó-közi bevásárlásokra, a hiányzó élelmiszerek pótlására. Felelős a csoportba bekerülő élelmiszerek szakszerű tárolásáért és az ehhez tartozó eszközök tisztán tartásáért.

A gyermekek egészségügyi iratanyagának kezelése, valamint a csoportok gyógyszer készletének folyamatos ellenőrzése is a gyermekvédelmi asszisztensek feladata. Folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését. Segíti a gyermekeket abban, hogy megfelelőképpen beépüljenek a mindennapjaikba az alapvető higiénés szokások,

kialakuljanak a megfelelő igényeik mind a személyes, mint a környezetüket érintő higiénés szokásokra. Ismeri az alapvető elsősegély nyújtási előírásokat, feladatokat.

Gyermekfelügyelő

Felelősséggel tartozik a csoport folyamatos ellátásáért, munkáját a csoportvezető nevelő irányításával végzi. A gyermekfelügyelő feladatai közé tartozik a napi rendszerességgel történő tisztasági feladatok elvégzése, a gyermekek mindennapi ellátása, főzés, felkészítés az iskolába, valamint a gyermekek kísérése is. Ezen kívül segítséget nyújt a gyermekeknek a ruházkodásában, a zsebpénz és a ruhapénz hasznos, ésszerű elköltésében. A beosztott munkaidőben, műszakban szolgálatot teljesítő kolléga köteles teljeskörűen ellátni munkaköri feladatait, a beosztásának megfelelő teendőket. Lehetőség és igény szerint segíti munkatársai munkavégzését, ellátja az adminisztrációs feladatokat. A munkaidő végeztével, műszakátadáskor az események írásban történő rögzítésén túl, szóban is köteles tájékoztatni váltótársát a műszakjában történt eseményekről. Munkahely megtartásuk és szakmai fejlődésük érdekében részt vesznek a munkáltató által szervezett szakmai továbbképzéseken.

Karbantartói, ház körüli munka-és tűzvédelmi feladatok

A befogadó gyermekotthon műszaki karbantartói feladatait a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Tolna Vármegye állományába tartozó személygépkocsi vezetők végzik. A befogadó gyermekotthon és környezet tisztaságát az otthon dolgozói a gyermekek bevonásával biztosítják. A munka- és tűzvédelmi feladatok az OGYSZ/TGYSZ által kötött megbízási szerződés keretében kerülnek ellátásra.

Helyettesítések

A befogadó gyermekotthonban folyó szakmai munkát a dolgozók bármely okból eredő távolléte nem hátráltathatja. A munkavégzés folyamatosságának biztosításáról a befogadó gyermekotthon vezetője a nevelőkön keresztül gondoskodik. A vezetők helyettesítésükről mindenkor kötelesek gondoskodni. A helyettesítések rendjét a munkaköri leírásokban tartalmazzák. Az intézményben foglalkoztatott valamennyi munkatárssal szemben alapvető követelmény, hogy a munkakörük betöltéséhez szükséges végzettségen túlmenően személyiségükben és erkölcsileg is alkalmasak legyenek a magas szintű munkavégzésre, személyes példamutatásra.

III. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

Célok

A befogadó gyermekotthon elsődleges célja, otthont nyújtó ellátást biztosítani azoknak a gyermekeknek, akik egészséges fejlődésüket veszélyeztető környezeti hatások miatt ideiglenesen támogatásra szorulnak.

Fontos cél, hogy a gyermekek kapjanak segítséget annak megértéséhez és feldolgozásához, hogy mi történt velük és családjakkal. Ennek érdekében felkészítésre kerül az adott csoport az új gyermek érkezésére, befogadására. Nagy hangsúlyt kell fektetni az empatikus megközelítésre, megelőzve esetleges bántalmazásokat. Kiemelt cél, a bekerülő gyermekek orvos általi egészségi állapotfelmérése, a szükséges szűrővizsgálatok elvégzése, az esetlegesen elmaradt életkorhoz igazodó védőoltások pótlása. A gyermekek számára szükséges gyógyszerek biztosítása, az egészségmegőrzéssel, a higiénés szokások elsajátításával az egészségügyi és szexuális felvilágosítással kapcsolatos teendők folyamatos feladatot jelentenek.

Mentális probléma esetén szakemberek segítségével önismereti tréningek, egyéni elbeszélgetések továbbá a leli segélyszolgálat, pszichológus, pszichiáter segítségének igénybevétele keretében van mód segítségnyújtásra. A befogadó gyermekotthon minden gyermeket befogad nemre, különleges, speciális és kettős szükségletükre tekintet nélkül, így az otthont nyújtó ellátás keretében - szükség szerint - ideiglenesen különleges, speciális, illetve kettős szükséglethez igazodó ellátást biztosít. A további elhelyezésük, szükségleteiknek megfelelően történik, a szakértői bizottság szakmai véleménye alapján. A bekerülő gyermekek tájékoztatást kapnak jogaikról és kötelezettségeikről, továbbá érdekképviselési és panasztételi lehetőségeikről.

A befogadó gyermekotthon feladatai a célok elérése érdekében

A befogadó gyermekotthon bentlakásos gyermekintézmény, mely ideiglenesen biztosítja az ide érkező gyermekek részére a teljes körű ellátást. Az otthont nyújtó ellátás során különleges ellátást is biztosít a tartós betegségük miatt rászoruló, a tanulásban, illetve értelmükben akadályozott gyermekek részére. A befogadó gyermekotthonban gondozott gyermekek részére lakhatást biztosító, a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 76-82. §-a szerinti teljes körű ellátást, továbbá testi értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésüket elősegítő, életkoruknak, egészségi állapotuknak és egyéb szükségleteiknek megfelelő gondozást, nevelést kell biztosítani. Ennek fő területei: a megfelelő étkezés, ruházattal való ellátás, a személyi higiéné, az iskolai oktatásban, felzárkóztatásban való részvétel feltételeinek biztosítása. Gondoskodni kell a

gyermek szabadidejének hasznos eltöltéséről, játékhoz, sportoláshoz, kulturálódáshoz, kapcsolattartáshoz szükséges eszközökhöz való hozzájutásról.

Különleges ellátást igénylő gyermekekkel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi rendszerbe kerülő gyermekek szinte kivétel nélkül sérültnek tekintendők, ezért korrekciós pedagógiát igényelnek. Különleges feladatokat jelentenek még az egyre nagyobb számban értelmileg akadályozott és testi fogyatékkal élő gyermekek. Azon gyermekek esetében, akik a befogadó gyermekotthonba kerüléskor különleges szükséglettel bírnak és erről szakértői véleménnyel rendelkeznek vagy valamely tartós betegségben szenvednek, a különleges szükséglet kielégítése érdekében:

- a gyermek képességeinek leginkább megfelelő fejlesztési formát, helyet megfelelő oktatásiintézményt kell a befogadó gyermekotthon környezetében megtalálni,- a befogadó gyermekotthon pszichológusa és fejlesztő pedagógusa nyújt segítséget a gyermek egyéni fejlesztésében, gondozásában, a családba vagy más gondozási helyre történő beilleszkedésben,
- tartós betegség esetén fokozott figyelmet kell fordítani az egészségügyi-orvosi ellátás elérhetőségére, a helyi ellátórendszer igénybevételére.

Speciális ellátást igénylő gyermekekkel kapcsolatos feladatok

A befogadó gyermekotthonba - akár szőkésben lévő, akár családból – idekerülő, valószínűsíthetően speciális szükségletű gyermekkel kapcsolatban a befogadó gyermekotthon ideiglenes ellátást biztosító jellegéből fakadóan az alábbiakat kell szem előtt tartani:

- pszichológus, szükség esetén pszichiáter bevonásával kell elkerülni a tünetek súlyosbodását,
- a speciális szükségletből adódó nehezebb beilleszkedés miatt fokozott figyelmet kell fordítani kortárskapcsolatok optimalizálására (gyermek-mentor, kortárs-referenciaszemély segítségként),
- amennyiben a speciális szükséglet hátterében a vérszerinti család áll, úgy a kapcsolattartást, a gyermek érdekeit szem előtt tartva, csak folyamatosan kontrolláltan lehet biztosítani.

A befogadó gyermekotthon eredményes működéséhez szükséges további részfeladatok

Részfeladatok a gyermekeket érintően:

- szocializációs folyamat hiányosságainak formálása,
- viselkedés-magatartás formálás,
- érzelmi élet fejlesztése,
- akarati élet összetevőinek fejlesztése,
- műveltségi, kulturális szint emelése,

- rekreációs szolgáltatás nyújtása,
- etikai normák kialakítása, fejlesztése.

Részfeladatok dolgozói oldalról megközelítve:

- preventív felnőtt viselkedéssel balesetek, szomatikus tünetek, depresszív pszichés állapot kialakulásnak megelőzése,
- példamutató dolgozói viselkedés, toleráns empátikus magatartás, pozitív gondolkodás és cselekvés,
- dolgozók és a segítő szakemberek közötti együttműködés,
- jó légkör kialakítása, tartalmas közös programok szervezése
- stressz kezelési technikák alkalmazása gyermek- felnőtt esetmegbeszélések.

A gyermek és a vérszerinti család közötti kapcsolattartás támogatása terén a befogadó gyermekotthon

dolgozó feladatai:

- megértik és megértetik a vérszerinti családdal való kapcsolattartás jelentőségét,
- erősítik a testvérkapcsolatokat,
- a családdal való találkozás megfelelő előkészítése a konfliktusok lehetőségének minimalizálása érdekében,
- együttműködés a gyermekekkel, hozzátartozókkal, törvényes képviselővel, a gyermek ellátásában közreműködő szakemberekkel,
- a szakmai megközelítés erősítése, a szakmaiság fejlesztése (önképzés, továbbképzés, esetelemzés stb.)

Alapelvek

A befogadó gyermekotthonban zajló gondozás és nevelés komplex módon zajlik az alábbi fő alapelvek mentén:

Egyéni bánásmód, differenciálás elve

A gyermekek személyiségének tiszteletben tartása, egyéniségének, különbözőségének elfogadása. A sajátos szükségletekre való érzékeny, pozitív reagálás.

Állandóság elve

A személyi és tárgyi feltételeket úgy kell biztosítani, hogy azok növeljék a gyermek biztonságérzetét, az állandóság elősegíti a beilleszkedést, az eligazodást az új körülmények között.

Aktivitás- önállóság segítésének elve

Szükséges a környezet megfelelő kialakítása, kellő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, motiválása, sok pozitív megerősítés.

Pozitívumokra való támaszkodás elve

A nevelés akkor hatékony és eredményes, ha a gyermek pozitív megnyilvánulásait támogatjuk, megerősítjük és elismerjük.

Egységes nevelői hatások elve

A gyermekkel foglalkozó felnőttek alapvető erkölcsi normákat, nézeteket egyeztetve közelítenek egymáshoz a nevelői gyakorlatban. A célok eléréséhez azonos módszereket alkalmaznak, ami a gyermek számára az eligazodást segíti.

Rendszeresség, stabilitás elve

A gyermekek biztonságérzetét szolgálja, az azonos módon ismétlődő folyamatok kiszámíthatósága elősegítve a gyermek stabil tájékozódását.

Fokozatosság elve

A befogadó gyermekotthonban élő gyermekeknél, állapotukból adódóan, a fokozatosság elve hatványozottabban jelenik meg. Alapozás a fejlett/fejlődő képességekre, ezek tudatos fejlesztése a sikerélmény érdekében. A saját értékek, adottságok megismertetésére való törekvés, az önbecsülés erősítése.

Közösségi támogatás elve

A gyermekek különbözősége nehezíti az egymáshoz való alkalmazkodást, együttműködést. Elengedhetetlen az egyéni és a közösségi érdekek elemzése, a felelősségtudat kialakítása. Hangsúlyt kell fektetni a problémák megelőzésére, a már kialakult feszültségek feloldására.

Nyitottság elve

A gyermekek állapotának függvényében a lehetőségekhez képest biztosítani kell, hogy aktívan közreműködjenek az otthon életének szervezésében, javaslatokkal élhessenek, a mindennapjaikat érintő kérdésekben.

Következetesség elve

A szabályok elfogadásának, a jutalmazás-büntetés rendszerének elfogadásához elengedhetetlen a következetes átlátható nevelői attitűd. A mindennapokban alkalmazott következetesség jó alap az állandóság, a biztonságérzet kialakítására. Más nemzethez, kisebbséghez, etnikumhoz tartozás tiszteletben tartásának elve A gyermekekkel foglalkozó felnőttek a gyermek életkori

sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően segítsék az identitástudat kialakítását. Támogatni szükséges a saját és más kultúrák, megismerését és elfogadását.

Demokratizmus elve

A jogok és kötelezettségek tekintetében mind a gyermekek, mind a dolgozók részéről a jogszabályokban előírtak következetes betartása és végrehajtása.

Komplex megközelítés elve

A gondozási, nevelési munkafolyamat tervezésekor, a munkavégzés értékelésekor, a személyközpontú nevelés megvalósulása során minden dolgozó kiemelt feladata, az ellátottak élethelyzetének komplex módon történő figyelembevétele.

A komplex megközelítés megában foglalja a múltbéli eseményeket, a jelen állapotot és a jövőképet is. Fontos, hogy a gyermekekkel kapcsolatos döntések, a problémakezelés, a tervezés, az értékelés, a teljes élethelyzetre épített legyen.

A megvalósítani kívánt program bemutatása a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatások tevékenységek

A Gyvt. értelmében a gyermekvédelmi szakellátás keretein belül kell biztosítani az ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy nevelésbe vett gyermekek otthont nyújtó ellátását, valamint a szakellátást más okból igénylő gyermekek teljes körű ellátását. Az otthonban elhelyezett gyermekek számára biztosítani kell az otthont nyújtó ellátás keretében a gyermekek egészséges testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkezést, ruházattal való ellátást, mentálhigiénias és egészségügyi ellátást, gondozást, lakhatást.

A gyermekek ellátásának jogszabály által meghatározott tartalma:

- Napi ötszöri, legalább egy alkalommal meleg étkezés
- Szükség esetén az orvos előírásainak megfelelő étkezés
- Ruházattal, textíliával való ellátás
- Személyi higiénia biztosítása
- Oktatás és az azzal kapcsolatban felmerülő költségek biztosítása
- Kulturális nevelés
- Zsebpénz biztosítása
- Kapcsolattartás elősegítése

- Szükség esetén különleges és speciális ellátás

Alapfogalmak

Nevelés:

A gyermek testi, lelki, erkölcsi és érzelmi fejlődését elősegítő tevékenység.

Kapcsolattartás:

A gyermeket a vérszerinti családi környezetébe történő visszahelyezését előkészítő, családi kapcsolatokat erősítő, segítő gondozás.

Különleges, speciális ellátás

A befogadó gyermekotthon - szükség esetén - integrált különleges/speciális ellátást biztosítunk az arra rászorult gyermekek számára. Gondozásukat, nevelésüket, mentális ellátásukat pszichológus segíti. A pszichológus figyelemmel kíséri a gyermekek mentális fejlődését. Az otthonvezetővel és a nevelővel megbeszéljük a különböző eseteket. Folyamatosan egyeztetnek egymással. A pszichológus figyelemmel kíséri a gyermek kommunikációs és indulati reakcióit, folyamatosan próbálja pozitívan korrigálni viselkedés kultúráját. Indokolt esetben indítványozza a gyermek pszichiátriai kezelését. A szakorvos javaslatait figyelembe véve foglalkozik a gyermekekkel. A fejlesztő pedagógus és a nevelő napi rendszerességgel foglalkozik a gyermekek tanításával. A feladatokat úgy alakítják ki, hogy az fejlessze a gyermek kézügyességét, esztétikai ízlését, környezeti kultúráját és praktikus ismeretszerzésre adjon lehetőséget a gyermekek számára.

Személyiség harmonikus fejlődése, szükség esetén személyiségkorrekció

A befogadó gyermekotthonban elhelyezett gyermekek többsége traumatizált, érzelmileg elhanyagolt lelkiállapotban érkeznek hozzánk. A harmonikus, nyugodt körülmények megteremtésével próbáljuk segíteni, hogy a gyermekek tovább ne sérüljenek és az eddig kialakult traumák visszafordíthatóvá váljanak. Célunk, hogy mindenki a korának megfelelő személyiségfejlődés útján induljon el.

Feladatunk a gyermekekkel közösen elérni a végleges személyiségkorrekciót. Az „intézményi lét”, az állandóan mások által irányított és szabályozott, másoktól függő életforma már önmagában pszichés zavarokat okozhat. Ezért a személyiség korrekciós technikákat mindig csak szakember bevonásával alkalmazzuk.

Oktatás

Az otthonban folyó tanítói - nevelői munka alapja az ismeretek felmérése. Más - más segítséget kíván a normál, mást az eltérő képességű gyermekek oktatása. A tanköteles korú gyermekek esetében a beutalást követően mielőbbi iskolai beíratásra törekszünk. Az általános iskolás

gyermeknél a megfelelő tanulási módszer kialakítása az elsődleges cél. Az általános és a középiskolás diákjaink helyben, vagy vidéken is folytathatják tanulmányaikat. A gyermekek fejlesztésében a nevelő, a fejlesztő pedagógus és az otthonvezető közösen vesznek részt. A középiskolásoknál az egyéni tanulást erősítjük, az ellenőrzések kikérdezés formájában valósulnak meg. Megtanítjuk őket a helyes tanulási módszerre, szövegértésre, lényegkiemelésre, vázlat írására. Ezek mind segítenek a tananyag önálló és értelemszerű elsajátításában.

Iskolai programok

Minden oktatási intézmény rendelkezik saját szabadidős programkínálattal. A különböző szakkörök és sportolási lehetőségek közül a befogadó gyermekotthonban elhelyezett minden gyermek érdeklődési körének megfelelően válogathat. Mindig támogatjuk, segítjük a nálunk ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek beilleszkedését az intézményen kívüli környezetbe, ezzel is támogatva az egészséges szocializációt.

A befogadó gyermekotthon saját programjai

A befogadó gyermekotthon munkatársai alapfeladataikon kívül mind rendelkeznek olyan hasznos készségekkel, amiket munkavégzésük során alkalmazva, színesíthetik az otthonban nevelkedő gyermekek mindennapjait.

A mindennapi és a szezonális programokon, a közös dekoráció elkészítésén kívül, az otthon rendszeresen szervez az otthonon kívüli programokat is. Az év nagy részében, ha az időjárás megengedi több erdei, hegyi túrát, szervezünk. Természetvédelmi és vadvédelmi területeket látogatunk meg. Rendszeresen visszük el gyermekeinket fürdeni, kajakozni, kenuzni a környező üdülő

településekre. Évi rendszerességgel veszünk részt az intézmény által szervezett és az intézményen kívüli táborokon.

Mentális tevékenységek, a szabadidő hasznos eltöltése

A befogadó gyermekotthon munkatársai több különböző szabadidős tevékenységgel készülnek a bekerülő gyermekek számára. Kézműves foglalkozások, dráma pedagógia, tánc és zenei szakkörök is lehetőséget biztosítanak a szabadidő hasznos és eredményes eltöltésére. Ezek mellett természetesen az otthon adottságait kihasználva különböző sport tevékenységeket is kínálunk a gyermekeknek. Foci, csocsó, asztali tenisz, tollaslabda, biciklik és konditerem is szolgálja a gyermekek kikapcsolódását.

Kulturális események

A befogadó gyermekotthon folyamatosan több olyan lehetőséget próbál biztosítani a gyermekek számára, amivel szélesíthetik látókörüket, hasznos és értékes ismereteket

szerezhetnek a világról. Az otthon több belső programmal, tanulmányi kirándulással és táborokkal próbálja felkelteni a gyermekek érdeklődését a különböző kulturális tevékenységek iránt. Nagy hangsúlyt fektetünk a befogadó gyermekotthon közvetlen környezetében található kulturális emlékek megismertetésére, felfedezésére. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Kapcsolataink

Működésünk elengedhetetlen követelménye, hogy a belső munka szakmai tartalmának fejlesztése mellett a bennünket körülvevő környezet különböző önkormányzati, szakmai, képző és más szervezeteivel jó kapcsolatot alakítsunk, s annak megtartására folyamatosan törekedjünk. Szervezeti kapcsolatainkat a hitelesség, az egymással szembeni korrektség és bizalom talaján kell működtetni, mert ez alapozza meg jó hírnevünket. Együttműködés, kapcsolattartás a gyermekek hozzátartozóival, iskoláival, gyakorlati helyeivel és az érdekükben eljáró más intézményekkel. A gyermekeinknek joguk van családjukkal és hozzátartozóival kapcsolatot tartani, amennyiben erről a beutaló határozat másképp nem rendelkezik. Ez lehet folyamatos vagy időszakos kapcsolattartás, levelezés, telefonálás és csomagküldés.

Az oktatási intézményekkel való kapcsolattartás folyamatos, ami nem csak abban nyilvánul meg, hogy részt veszünk a fogadó órákon és szülői értekezleteken, hanem probléma jelzés esetén azonnal személyesen vesszük fel a kapcsolatot az adott intézménnyel. Folyamatos kapcsolatot tartunk a gyermekek érdekében eljáró más intézményekkel, társ szervekkel. Folyamatosan együttműködünk a területileg illetékes Gyermekjogi Képviselővel. Vállalatokkal, magánszemélyekkel tartunk fent aktív kapcsolatot, akik különböző események kapcsán szponzorálni szoktak minket. Egyházi, sport és civil egyesületekkel állunk folyamatos és aktív kapcsolatban.

Családokkal, hozzátartozókkal, barátokkal való kapcsolattartás

A Gyvt. biztosítja az alapvető lehetőséget, hogy a szakellátásba bekerült gyermekek ne szakadjanak el véglegesen vérszerinti hozzátartozóiktól, gyökereiktől. A gyermekeknek joga van, hogy kapcsolatot tarthasson rokonaival, annak reményében, hogy mihamarabb vissza kerülhet körükbe. Ezért a törvény feladataink közé sorolja a meglévő és megteremthető kapcsolatok erősítését, ápolását. A gyermek befogadását követően a gyermekvédelmi gyám felkeresi az egyéni elhelyezési tervben megjelölt szülőt vagy más hozzátartozót, valamint az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatot. A nevelésbe vétel időtartama alatt a gyermekvédelmi gyám folyamatosan kapcsolatot tart az illetékes gyermekjóléti szolgálattal. Elősegíti a gondozott gyermek és családja közötti folyamatos kapcsolatát, szükség esetén javaslatot tesz a

kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására. A szülőkkel való kapcsolattartás különösen nagy jelentőséggel bír, hiszen, ha a szülőket be lehet vonni a nevelési stratégiába, felállítani egy egységes nevelési módszertant, azzal javítani tudunk a gyermek hozzáállásán. Fontos, hogy a szülők továbbra is érezzék felelősségüket a gyermek iránt. Tudatosítani kell bennük, hogy ha szorosan együttműködnek, az a gyermek érdeke is.

Intézményekkel való kapcsolattartás

Az iskolákkal, pedagógusokkal, az oktatási intézményekben gyermekvédelmi feladatot ellátó kollégákkal rendszeresen személyesen találkozunk és egyeztetünk egymással. A nevelési tanácsadókkal és az egészségügyi intézményekkel szorosan együttműködünk, tájékoztatjuk egymást.

Az engedély nélkül távol lévő gyermekek esetében a gyermekvédelmi gyámokkal, a rendőrséggel folyamatosan konzultálunk, ha lehetőség van rá, ebbe bevonjuk a kiskorú pártfogóját is.

A területi egészségügyi intézményekkel kialakított kapcsolat is meghatározó. Folyamatosan törekszünk az orvosokkal, kórházakkal való együttműködésre. A gyámhivatalokkal szintén aktív és folyamatos az együttműködésünk. Csak így lehetséges a gyermekeink kéréseit, ügyeit zökkenőmentesen intézni. A gyermekvédelmi gyámokkal közösen készítjük elő a javaslatokat, döntéseket. A gyermekekkel együtt mindannyiunk közös érdeke, hogy ezek a döntések kellően megalapozottak és felelősek legyenek.

IV. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások

Formái, köre, rendszeressége, valamint a gondozási nevelési fejlesztési feladatok jellege, tartalma módja

A gyermekkel kapcsolatos szakmai feladatok főbb módszerei

Nyílt és őszinte, biztonságos légkör megteremtése A befogadó gyermekotthonba kerülő gyermekeknek ez egy új ismeretlen élethelyzet, hiszen el lettek szakítva a vérszerinti családjuktól, pedig velük szeretnének lenni, oda vágynak, még ha tudjuk is hogy az sajnos nem megfelelő nekik. Ezek az ambivalens érzések sok probléma forrását jelentik. Ezért van szükség a nyílt és őszinte, szeretetteljes légkör megteremtésére, ami a gyermeknek újra biztonságérzetet ad.

Az anyagi és erkölcsi biztonság nyújtása

Az anyagi biztonság azt jelenti, hogy ellátjuk a gyermeket a mindennapi élethez szükséges alapeszközökkel. Az erkölcsi biztonság ennél szélesebb körű fogalom, azt jelenti, hogy

próbálunk mindent megadni ahhoz, hogy a gyermekeinkből kiegyensúlyozott felnőttek váljanak, hogy kialakuljon bennük a vágy az elismerésre és a kihívásra, céltudatosan tudják építeni későbbi életüket.

Maximális és folyamatos figyelem a neveltekre és igényeikre

Ennek a fontossága abban rejlik, hogy gyakran nem a kimondott szavaknak van jelentőségük, hanem a mögöttük meghúzódó gondolatoknak, esetleg a ki nem mondott szavaknak. Ha megismerjük a gyermeket, érzékenyebbé válunk vele szemben, a megfelelő helyzetekben hatékonyabban tudunk reagálni.

Az egyéni segítségnyújtás módszerének alkalmazása

Minden esetben, ha a gyermekeknek szükségük van bármiféle segítségre, ez egy teljesen egyénre szabott feladat. A gyermekek lelki békéjének érdekében, szinte mindennap van olyan dolog, amit bizalmasan kell megbeszélni. Ezen kívül minden gyermek más szinten igényli a segítséget a tanulásban, vagy a mindennapi feladatok ellátásában.

Folyamatos és hiteles tájékoztatás, ismeretnyújtás

A befogadó gyermekotthonba kerülő gyermekeknek joguk van, hogy minden őket érintő kérdésben tájékoztatást kapjanak. Az ismeretnyújtásnak megfelelőnek kell lennie, semmiben nem lehetnek hátrányosabb helyzetben, mint a családban nevelkedő társaik.

Egyéni és csoportos beszélgetések

Az egyéni megbeszélések sokat segíthetnek a nevelésben és a lelki egyensúly fenntartásában. A csoportmegbeszélések rávilágíthatnak pozitív és negatív cselekedetekre, melyek példaértékűvé válhatnak. A megbeszélések igény felmerülése esetén azonnal megtarthatók, illetve lehetnek rendszeresek is.

Foglalkozások, előadások, beszélgetések

A befogadó gyermekotthonba került gyermekeknek is jogában áll, hogy hangot adjanak véleményüknek, mely az elképzelések vélemények összeegyeztetésével irányított vitában oldható meg. A vitafórumokra szakemberek hívhatók meg, akik hozzájárulnak a gyermekek látókörének színesítéséhez és szélesítéséhez. Hasznosak a felvilágosító jellegű előadások, amelyek érintik az adott korosztályt pl. egészséges életmódra nevelés, bűnmegelőzés, társadalmi események megbeszélése, pár- és kortárs kapcsolatok kialakítása témakörökben.

Az elvárások kitűzése

Fontos, hogy minden gyermek tisztában legyen azon elvárásokkal, amelyeknek eleget kell tennie. Az elvárások az életkori sajátosságok, egyéni adottságok figyelembevételével fogalmazhatók meg, melyet befolyásolhat a gyermek pszichés állapota, terhelhetősége.

Hatékony konfliktuskezelési gyakorlatok

A konfliktuskezelés nagyon fontos a befogadó gyermekotthon életében, hiszen különböző életkorú és személyiségű gyermekek kerülnek ide. Az együttélés során a súrlódásokat a hatékony konfliktus kezeléssel lehet enyhíteni, megszüntetni. A kompromisszumok kezelése mindenki számára elfogadható megoldásokat jelenthet hosszú távra. Az esetkezelő szolgáltatás segítséget nyújt az egyes események feldolgozásában.

Fontos az elfogadó, biztonságot sugárzó beszélgetés, továbbá, hogy a közeledés hiteles, elfogadó, nyitott, toleráns és empatikus legyen. Következtesen, a gyermek életkorához és fejlettségéhez igazodó napirend kialakítása és betartatása. A következetesség nagymértékben segít abban, hogy egy gyermek személyiségébe beépüljenek azok a cselekvések, melyeket szokássá szeretnénk alakítani. Ez úgy valósul meg, hogy mindenki egyformán várja el a munkavégzést, mind mennyiségében, mind minőségében (pl. a személyes környezet igényessége, személyes higiénés elvárások, tanuláshoz, munkavégzéshez való viszony.) Mindez a gyermek korához és személyes szükségletéhez kell, hogy igazodjon.

Társas kapcsolatok kiépítése, helyes szokások kialakítása, begyakoroltatása

A gyermekeknek, mint, minden embernek szüksége van a társas kapcsolatokra. A kisiskolás gyermekeknél, a „pajtásos” kapcsolatok kiépítése szükséges, úgy, hogy az osztálytársakkal rendszeresen együtt játszanak, szórakozzanak. Emellett törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint több délutáni szakkörön és sportos foglalkozáson vegyenek részt.

Motivációs szint emelése

A helyes szokások begyakorlásokkal, pozitív megerősítésekkel alakulnak ki. Ehhez nagymértékben hozzájárul a példa adása is. Bármilyen cselekvés motivációja belső késztetés eredménye. A pozitív élmények erősítése, dicséretetek egy-egy helyes cselekedetnél, segítik a motivációs szint emelését.

Pozitív példamutatás a nagyobb társak és a felnőttek részéről

A minta nagyon fontos, különösen kisebb korban. A gyermekek sokszor a metakommunikációs jelekre érzékenyebben reagálnak, mint a kimondott szavakra. A pozitív mintaadás több mindenre vonatkozik. Ilyenek a megjelenés, a viselkedés, a beszédstílus, az emberi kapcsolatok, a problémamegoldó készség, a türelem, a munkához való hozzáállás. Pozitív énkép kialakítása, helyes önismeretre való nevelés és az önbizalom erősítése

Aki pozitívan látja önmagát, helyesen ítél meg másokat is, nem küzd alulértékeléssel, könnyebben veszi az élet kihívásait, nem omlik össze, ha akadályokba ütközik. Minden gyermeknél erősíteni kell azokat a dolgokat, amiben jók, helyzetértékeléseknél pedig mindig a pozitívumokat szükséges hangsúlyozni. Az önbizalmat úgy tudjuk erősíteni, ha mi magunk

bizalommal fordulunk feléjük, nem kételkedünk szavukban, ígéreteikben, hibáikat nem emlegetjük fel, hanem a szép és kellemes érzéseket elevenítjük fel. Azokat a területeket szükséges fejleszteni, ahol sikerek érhetőek el nagyon rövid időn belül, mert ez kihat más területekre is. A pedagógus szerepet mindig az adott helyzethez kell igazítani (oktató, segítő, bizalmi, vitapartner) de semmi esetre sem haverkodó vagy fölényeskedő.

Frusztrációs és tolerancia szint emelése

Ezt fokozatos és egyre növekvő terheléssel lehet elérni, mindig egy parányival többet kell elvárni bizonyos dolgok teljesítésénél. Nem szabad abba a hibába esni, hogy keveselljük a változás mértékét, ekkor segíthet a részletes elemzés. Eredményeket nem rövid, hanem hosszú távú célkitűzésekkel lehet elérni és érdemben értékelni.

A helyes konfliktuskezelés módozatainak gyermekek általi elsajátítása

Ezeket a technikákat a gyermekek csak mintaadással tudják elsajátítani. Azzal, hogy figyelik és tapasztalják, hogy a felnőttek miként rendeznek le bizonyos konfliktusokat, ezek a szituációk mennyire indulatosak vagy visszafogottak, mennyire őszinték és kompromisszumkeresők.

Saját egészséges identitás kialakítása, elfogadása, elfogadtatása

Fontos, hogy különösebb hangsúlyozás nélkül elfogadtassuk mindenkivel a másságát és ezt a gyermek maga természetesnek vegye. Tudatosítani kell, hogy minden gyermek egyforma jogokkal bír és csak saját magától függ, hogy mit hoz ki önmagából. Sem hátránya, sem előnye nem lehet abból, hogy mikor és hová született. Mindezekről beszélgetni kell velük, meg kell ismertetni a gyermekekkel a kulturális hagyományait, kiemelve a pozitív ismereteket, szokásokat.

Tanulást segítő módszerek megtanítása, tehetséggondozás

A tanulást segítő módszerek között tartjuk számon az alábbiakat:

kis lépésekben való haladás, differenciált fejlesztés, felzárkóztatás, tantárgyi korrekció, korrepetálás, egyéni segítségnyújtás. A befogadó gyermekotthonba kerülő gyermekeknél szinte valamennyi módszert alkalmazni szükséges. Az alacsony szociokulturális háttérű tehetséges gyermekek felismerése, fejlesztése fontos cél, mellyel az előnyös tulajdonságaikon keresztül, hátrányaik csökkentését alapozhatjuk meg.

Helyes étkezési kultúra kialakítása

Fontos, hogy a gyermekek megismerjék, és a mindennapokban alkalmazzák az étkezési kultúra szabályait. Az étlap összeállításánál figyelemmel kell lenni a gyermekek életkorára, a költség keretekre, a tárolási lehetőségekre és törekedni kell arra is, hogy az otthonban élő gyermekek kedvencei is beépüljenek továbbá, hogy életkorukhoz igazodóan a csoportokban élő gyermekek is részt vegyenek az étel beszerzésében, valamint a főzéssel kapcsolatos teendőkben. Az

egészségi állapotuk miatt speciális ételmezésre szoruló gyermekek ellátását is biztosítani kell, szükség esetén orvosi szakvélemény alapján. A gyermekek terített asztalnál étkeznek, mely segíti az étkezési kultúra elsajátítását.

A befogadó gyermekotthon mindennapi életének megszervezése

A befogadó gyermekotthon életét a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni szükségleteihez igazodóan, az otthonosság jegyében, állandóságot és biztonságot jelentő légkört sugallva kell megszervezni. Törekedni kell arra is, hogy a dolgozók lehetőség szerint ugyanazok a személyek maradjanak, akikhez a gyermekek már kötődnek. Tudatosítani kell, hogy az önálló éltre való felkészülés a gyermekek és a felnőttek közös munkájával lehet sikeres. A napirend részletes megállapítása a Házirendben történik.

VII. Az ellátás igénybevételének módja

A Gyvt. 33. § alapján, az intézmény tájékoztatja az ellátásra jogosult gyermekeket és törvényes képviselőjét:

- Az ellátás tartalmáról és feltételeiről
- Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásáról
- A kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről
- Az érték és vagyonmegőrzés módjáról
- A házirendről
- A panaszjog gyakorlásának módjáról
- A fizetendő térítési, illetve gondozási díjakról
- A jogaikról, az érdekeit képviselő érdekképviselői fórumról
- A törvényes képviselő a tájékoztatásról írásban nyilatkozik.

Az elhelyezés és befogadás kötelezettségei, a gyermek integrálása

Törekedni kell arra, hogy a gyermekek biztonságban és jól érezzék magukat az ideiglenes beutalás ideje alatt. Az esetlegesen elmaradt vizsgálatokra elkísérik a gyermeket. Kapcsolatfelvétel történik a gyermek eddigi kezelőorvosával, illetve teljes körű orvosi vizsgálatokon esik át a gyermek az intézményi saját gyermekorvos által. Az ideiglenes gondozási helyről való távozás esetén a gyermek visszakerülhet a családjába vagy nevelésbe vétele esetén, végleges gondozási helyre kerül, gyermekotthonba, lakásotthonba, nevelőszülőhöz, esetleg nagykorúvá válik. Minden esetben átadásra kerülnek a gyermek iratai, írásban rögzítjük nevelési tanácsainkat, illetve jelezzük az esetlegesen hátra lévő vizsgálatok idejét, helyét.

A befogadás kötelezettségei

A befogadás során fontos szempont, hogy a gyermek milyen környezetből és milyen okok miatt került be az otthonba. A nevelők a szükséges információk birtokában felkészítik a már csoportban lévőköt az érkező gyermek fogadására. A befogadó gyermekotthonban az újonnan érkező gyermekek segítséget kapnak a pszichológustól, a csoportba való beilleszkedés elősegítése érdekében. A gyermek fogadásában fontos szerepet játszik a fejlesztőpedagógus szakmai munkája is, az érkező gondozottal megismerteti a kialakított szokásokat, házirendet, így megkönnyítve a beilleszkedést.

Tárgyi feltételek megteremtése

Minden érkező gyermeknek biztosítjuk a törvényben meghatározott tárgyi feltételeket (intim szférájának megteremtéséhez, a személyes élettér kialakításához, tanulmányai folytatásához a szükséges eszközöket, megfelelő induló ruhatárat.) Jogok és köteleességek ismertetése, alapvető fontosságú, hogy minden gyermek, szülő és munkatárs tisztában legyen jogaival és kötelezettségeivel.

Leendő iskola felkeresése: a gyermekkel közvetlenül foglalkozó pedagógusokat informáljuk a beérkező gyermek jellemzőiről. Folyamatos és aktív kapcsolatot tartunk velük, a gyermekek fejlődéséről. A házirend ismertetése szintén kiemelten fontos, mivel ez tartalmazza a napi életvitelhez szükséges alapismereteket.

VIII. Jogok védelmével kapcsolatos szabályok

A demokratikus joggyakorlás lehetőségének kiszélesítése (amire külön joggyakorlást biztosíthat a területileg illetékes gyermekjogi képviselő személye, melynek feladatkörét szabályozza, és működésének feltételeit meghatározza a Gyvt. és az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló 381/2016. (XII. 12.) Korm. rendelet.

Érdekképviselési fórum

Jogsabályi rendelkezés szerint érdekképviselési fórum működik a gyermekvédelmi intézményekben, mely a gondozásban lévő gyermekek és fiatalok érdekképviselésének hivatalos helye. A gyermekek jogait érintő sérelem esetén bármely gyermek, szóban és írásban fordulhat panaszával a területi igazgatóhoz, a gyermekotthon vezetőjéhez és a gyermekjogi képviselőhöz. A Gyvt. alapján a területi igazgató, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha a területi igazgató

vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha e megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Lelki segélyszolgálat

Lehetőség van a gondozott gyermekek és fiatalok számára, hogy ha úgy érzik, hogy problémájukra az otthonon belül nem kaphatnak megfelelő választ, vagy ha olyan gondjuk van, amit szívesebben osztanának meg kívülállókkal, kapcsolatba léphessenek a lelki segélyszolgálatok valamelyikével.

IX. A Szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja

A személyi feltételek megteremtése során fontosnak tartjuk, hogy a dolgozók a munkát, szakmai-, erkölcsi indíttatásból vállalják. Minden új dolgozó részt vesz – felvétel előtt – egy elbeszélgetésen, ahol alkalma nyílik az otthonban folyó munkáról tájékozódni, az otthon vezetőjének pedig a jövőbeni dolgozó szakmai- és emberi tulajdonságairól képet alkotni. A tapasztalt munkatársak végzik az új dolgozó betanítását. A befogadó gyermekotthonban dolgozó gyermekvédelmi szakemberek alkalmazásakor ragaszkodunk a megfelelő szakképzettség meglétéhez. Szakképesítés hiányában - kizárólag a jogszabály adta lehetőségeken belül - élünk a képzettség megszerzéséhez szükséges időtartamra az átmeneti felmentés lehetőségével, egyben határidő tűzésével írjuk elő a szükséges képzettség megszerzésének kötelezettségét. Amennyiben az intézmény anyagi lehetőségei lehetővé teszik, úgy a szükséges tanulmányok folytatásához anyagi támogatást is nyújtunk, tanulmányi szerződés keretében. A szolgáltatást nyújtó gyermekvédelmi szakemberek továbbképzési kötelezettségük teljesítése érdekében a munkáltató középtávú- és éves képzési tervet készít, amelyben ütemezi a kötelező kreditpontok megszerzésének lehetőségeit a továbbképzési cikluson belül. Ennek keretében a szakemberek külső és belső szervezésű tanfolyamokon, konferenciákon, tapasztalatcseréken, tanulmányi kirándulásokon vesznek részt. Valamennyi dolgozó számára rendszeres havi munkaértekezlet keretében tájékoztatás, információ csere, jogszabály értelmezés, új ismeretek átadása történik. A befogadóotthon pedagógus végzettségű munkatársai a továbbképzéseken a pedagógiai módszerekkel, szociális munka elemeivel, szociális képességek kialakításával, továbbfejlesztésével folyamatosan képzik magukat a meghatározott szakmai szabályoknak megfelelően.

Házirend

Minden közösségben alapvető követelmény a másik elfogadása, személyiségének, egyéniségének tolerálása, valamint személyes terének, értékeinek tiszteletben tartása. Mindezekhez igazodnia kell, az általános viselkedési normáknak, magatartási szabályoknak. Ennek tükrében a házirend hatálya kiterjed a befogadó gyermekotthon valamennyi neveltjére, dolgozójára, és az otthonban tartózkodó összes személyre, látogatóra.

Az alapdokumentum az alább megnevezettek számára kötelező érvényű:

- a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegyébe beutalt, ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekekre
- Gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott, nevelésbe vett gyermekekre
- A lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekekre
- Az otthonban dolgozó kollégák számára

A befogadó gyermekotthon feladata a gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott nevelt gyermek, valamint a lakóhelyéről önkényesen eltávozott- így felügyelet és ellátás nélkül maradt- gyermek befogadása abban az esetben, ha a gondozási helyre történő visszaszállítás objektív okok miatt akadályoztatva van (például: hivatali idő túllépése, nagy földrajzi távolság). A befogadó gyermekotthon befogadás esetén köteles értesíteni az adott gyermek, gondozási helyét vagy lakóhelyét, törvényes képviselőjét, gyermekvédelmi gyámját.

A befogadó gyermekotthon mindenkori feladata: a beutalt gondozott gyermekek számára otthont nyújtó ellátást biztosítani.

A befogadó gyermekotthon címe: 7100 Szekszárd, Szentmiklósi út 5.

Elérhetőség: Jeckel Gábor vezető

Befogadó gyermekotthon tel.: 0630/9299361, 0630/9299330, 0674/511-970, tolna@ogysz.hu

I. Általános rendelkezések

A házirend célja és feladata

- A **házirend célja**, hogy a gyermekotthon mindennapi életének szabályozásával kiszámítható és biztonságot nyújtó keretet biztosítson az otthon valamennyi lakója számára.
- A **házirend** az intézményünkben élő gyermekek **jogai és kötelességei** teljesítésének szabályait tartalmazza, a gyermekek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazítva a törvényben meghatározott keretek között.

- **Feladata**, hogy a gyermekek és felnőttek számára törvényes, világos, teljesíthető normákat közvetítsen, ami lehetővé teszi azt, hogy a gyermekotthoni élet minden területen lehetőség szerint problémamentesen folyjon.

A házi rend jogszabályi előírásai

Magyarországon az ENSZ 1959. évi nyilatkozata, tagállamainak 1989. évi egyezménye és a Magyar Köztársaság alkotmánya öröködi a gyermekek jogai felett. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 112. §-a szabályozza a gyermekotthonok házi rendjét. Ennek értelmében:

A gyermekek belső életének rendjét, a gyermek, fiatal felnőtt jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait a házi rend tartalmazza. A házi rendben kell megállapítani különösen:

- a napirendből adódó feladatokra,
- a gyermek, fiatal felnőtt viselkedésére, továbbá a gyerekeknek fiatal felnőtteknek egymással, valamint a gyermekotthon dolgozóival szemben tanúsítandó magatartására,
- a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek a hozzátartozókkal, illetve más személyekkel történő kapcsolattartására, a látogatás rendjére, az intézményből történő eltávozás és visszatérés rendjére
- a panaszjog érvényesítésének módjára (Gyvt. 36. § (1) bek.)
- az érdekképviseleti fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírásokat.

A házi rend hatálya

- A **házi rend hatálya** kiterjed az otthon valamennyi lakójára, az intézmény dolgozóira és az otthonban tartózkodó személyekre.
- A Házi rendet a befogadó gyermekotthon vezetője készíti el.
- A házi rendet a Befogadó Gyermekotthon vezető, a nevelőtestület, valamint a gyermekönkormányzat véleményének figyelembe vételével és az intézményben működő érdekképviseleti fórum egyetértésével hagyja jóvá.
- A házi rend az Intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

A házi rend tájékoztatási, megismerési, nyilvánossági rendje:

- A házi rend előírásai nyilvánosak, minden érintettnek ismernie kell. Az **ellátottakkal** – lehetőség szerint - bekerülésük napján a **csoportvezető nevelő**, a **szülő**kkal,

hozzátartozókkal az első látogatás alkalmával a csoportban szolgálatot teljesítő ismerteti.

- A házirend egy példányát a befogadó gyermekotthonban jól látható helyen ki kell függeszteni.
- A házirend egy példánya megtalálható az intézményvezetői - és helyettesi, a gyermekotthon vezetői irodában, valamint minden gyermekotthoni csoportban.

A Házirend:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv.
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1987. (IV.30.) valamint
- az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata rendelkezései alapján készült.

I. A gyermekek jogai és kötelességei

- jogok és kötelességek megismerése, jog érvényesítésének lehetőségeiről tájékoztatás, szabad véleménynyilvánítás joga,
- érdek érvényesítés joga,
- panasztételi lehetőség a gyermekönkormányzatnál, gyermekjogi képviselőnél, törvényes képviselőnél, törvényben meghatározott más szervnél,
- állandóság, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátás, gondoskodás, nevelés, oktatás joga,
- gondozási hely megváltoztatás, testvérekkel együttes elhelyezés joga,
- felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésnek megfelelő szabadidős foglalkozásokon való részvétel
- vallás hitélet szabadon gyakorlása, hit- és vallásoktatásban való részvétel,
- a családi környezetbe való visszatéréshez való jog
- személyes kapcsolattartás, (vérszerinti hozzátartozókkal, barátokkal, ismerősökkel)
- személyes tárgyak használata, és azok védelme,
- egészséges életmódhoz való jog, védelem fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen,
- emberi méltóság tiszteletben tartása, védelem a fizikai, szexuális vagy lelki erőszaktól.

II. A gyermek értékelése: jutalmazás, elmarasztalás

Jutalmazásban részesülhetnek azok a gyermekek, akik elvárható szinten tanulnak, illetve dolgoznak és betartják a házirendet, példamutató és közösségformáló magatartást tanúsítanak.

Formái:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret (nevelői, otthonvezetői, intézményvezetői)
- tárgyjutalom (könyv; vásárlási utalvány; ajándéktárgy)
- rendkívüli zsebpénz
- belföldi és/vagy külföldi jutalomkirándulás, üdülésen való részvétel

Elmarasztalások

Elmarasztalásban részesülnek azok a gondozott gyermekek, akik szándékosan vagy felróható nemtörődomségből vétének a házirend előírásai ellen, nem teljesítik a tőlük elvárható viselkedést- kötelességeiket.

Az elmarasztalások a következők lehetnek:

- a jutalmak megvonása,
- kimenő megvonása,
- nevelői figyelmeztetés,
- nevelői megrovás,
- nevelőtestületi megrovás,
- gyermekotthon-vezetői figyelmeztetés,
- gyermekotthon-vezetői megrovás,
- intézményvezetői figyelmeztetés,
- intézményvezetői megrovás.

A jutalmazásnál és az elmarasztalásnál a fokozatosság elve érvényesül.

Az elmarasztalás mindenkor alkalmazkodjék a gyermek életkori sajátosságaihoz, és legyen arányban a cselekedettel. Az elmarasztalás okát tudatosítani kell a gyermekben.

III. A gyermekektől elvárható viselkedés

A gondozott gyermekeknek kötelessége betartani az együttélés és a házirend szabályait, valamint kötelessége, hogy az erről megfeledezőket figyelmeztesse, a közösségi életbe nehezen beilleszkedőket, a gyengébb képességüket segítse és támogassa.

Minden gyermek és fiatal felnőtt köteles a gondozása és a nevelése érdekében a gyermekotthon minden munkatársával együttműködni.

Minden gyermek és fiatal felnőtt köteles tisztelettudóan viselkedni és elkerülni a becsületsértő és rágalmozó kifejezéseket a felnőttekkel való érintkezése során.

Ha bárki tudomására jut, hogy társa veszélybe került vagy kerülhet, azonnal értesíteni kell a

szolgálatban lévő felnőttet!

Az ellátottak ruházata az évszaknak megfelelő legyen. Kerülni kell a kirívó, hiányos öltözéket, a feltűnő kiegészítők használatát.

Magaviselet, tisztelet a társakkal szemben

Tilos egymással verekedni, durván viselkedni és beszélni.

Tilos más tulajdonát eltulajdonítani.

A gyermekek magántulajdonukat nem cserélhetik el egymás között.

Egymás használati tárgyait csak a másik fél beleegyezésével lehet kölcsönkérni, illetve kölcsönvenni.

Alapvető tilalmak

Tilos

- a házon belüli tűzveszélyes tevékenység – dohányzás, nyílt láng használat – folytatása
- a fürdőszobában bármilyen elektromos eszközt használata
- az intézmény egész területén tilos a dohányzás
- mind az intézmény területén belül, mind az intézmény területén kívül szeszes italt és/vagy kábítószer tartalmazó anyagot birtokolása, fogyasztása és terjesztése.
- képet, felvételt (hang, video anyag) készíteni felnőttől vagy gyermekről a felnőtt hozzájárulása vagy gyámi engedély nélkül. Így tilos azok közzététele is a közösségi oldalakon, vagy más számára is hozzáférhető online felületeken;
- a telefonok használatát a csoportok egyénileg szabályozzák – általános érvényű, hogy legkésőbb 21.00-ig a gyermekfelügyelőnek átadásra kerül a telefon, aki reggelig azokat a jól zárható nevelőiben megőrzi.

IV. Családi kapcsolatok, családgondozás

A befogadó gyermekotthonban élő ellátottak kapcsolatot tarthatnak a kapcsolattartástól nem eltiltott személyekkel.

A kapcsolattartás az illetékes gyámhatóság határozatában foglaltak alapján történik.

Az intézmény biztosítja a gyámhatósági határozatban foglaltak megvalósulását.

Kapcsolattartás az alábbi formában történhet:

- folyamatos kapcsolattartás
- időszakos kapcsolattartás
- rendkívüli kapcsolattartás (engedéllyel)
- szülői, hozzátartozói látogatás a befogadó gyermekotthonban
- levelezés
- e-mail

- telefonkapcsolat (telefonálási rend szerint)
- ajándékozás
- csomagküldés.

A befogadó gyermekotthon biztosítja a telefonáláshoz, levélküldéshez szükséges költségeket. Levélváltás és telefonálás esetén a magántitok nem sérülhet.

A gyermekek használják ki a telefonálási lehetőséget, minél gyakrabban írjanak levelet, váltsanak e-mailt, tartsanak minél szélesebb körű kapcsolatot családtagjaikkal, barátaikkal.

Látogatások rendje

Az épületen belül csak olyan személy tartózkodhat, akinek a jelenlétét az otthon vezetője vagy az általa megbízott személy előzetes megbeszélés alapján engedélyezte.

Hétköznap: de.10- du. 19 óráig

Hétfégen: de.10 – du. 19 óráig

Szünidőben: de.10 – du. 19 óráig

A látogatás helyszíne a befogadó gyermekotthonban látogatók fogadására szolgáló kapcsolattartási helyiség, (jó idő esetén az udvar), illetve külön engedéllyel a csoport nappalija, a gyermek szobája.

A látogatás tényét – különösen hozzátartozó esetén – a csoportnaplóban és a kapcsolattartási napló valamennyi tartalmi elemének kitöltésével rögzíteni kell.

Ügyelni kell arra, hogy a hozzátartozó, a látogató a kapcsolattartás ideje alatt ne zavarja a többi gyermek tevékenységét, nyugalmaát. A szolgálatban lévő dolgozó intézkedni köteles azzal a látogatóval szemben, aki mások nyugalmaát, testi épségét, biztonságát, a környezetet vagy a közérkölcset sértő magatartást tanúsít, és a gyermekotthon területének elhagyására szólítja fel.

V. Napirend

Az ellátott gyermekek kötelesek betartani a napirendet, attól eltérni csak előzetes engedéllyel szabad.

Hétköznap szorgalmi időben

Idő	Tevékenység
6.00- folyamatosan	Reggeli készülődés - tisztálkodás, öltözés, ágyazás, rendrakás, szellőztetés
6.45-7.30	Reggeli
7.00-tól	Iskolába, óvodába indulás
9.00-13.00	Belső fejlesztő órák, foglalkozások magántanulóknak és iskolába nem járóknak

12.00-14.00	Ebéd, hazaérkezés az óvodából, iskolából
14.00- folyamatosan	Fejlesztő foglalkozások, szakkörök, szabadfoglalkozás, iskolai foglalkozások
15.45- folyamatosan	Uzsonna
16.00-18.00	Tanóra
18.00- folyamatosan	Vacsora, csoport értékelés
18.45- folyamatosan	Esti feladatok: ágyazás, fürdés
19.00-20.00	Közös játék, beszélgetés, tv nézés, mese olvasás
19.30	Esti lepihenés óvodásoknak, kis iskolásoknak
21.00	Esti lepihenés felső tagozatos általános iskolásoknak
22.00	Általános takarodó valamennyi gyermeknek

Pihenőnapokon és iskolai szünetekben

7.30- 9.00	Ébresztő, reggeli
9.00-	Takarítás, főzés, Szabadidős foglalkozások, kimenők, csoport programok kirándulások
10.00-	Tízórai
12.00-13.00	Ebéd
13.00-	Csendes-pihenő, Szakköri foglalkozások, Szabadidős tevékenységek a csoportok szervezésében (közös séták , kirándulások, játékok)
16.00	Uzsonna
16.15-	Programok folytatása, Főzéshez előkészítés, Vacsora készítés
18.00-19.00	Vacsora
19.00-	Esti feladatok ellátás, ágyazás, fürdés
19.30-	Beszélgetés, tévénézés, társasjáték, mesélés

20.00-23.00	Folyamatos életkortól függő lepihenés (csak pénteken és szombaton)
-------------	---

A csoportok napirendjüket maguk alakítják ki. Minden gyermeknek, fiatalnak joga van a csoport mindennapi életével kapcsolatban véleményt nyilvánítani, javaslatot tenni.

Az ellátottak kötelesek reggel úgy felkelni, hogy az iskolában, az otthonban tartott fejlesztő foglalkozáson, illetve a munkahelyen, vagy egyéb kötelező elfoglaltságon időben meg tudjanak jelenni. Jogosultak reggeli ébresztést kérni az éjszakai szolgálatot ellátó gyermekfelügyelőtől.

Az esti lefekvést kortól, egészségi állapottól, a másnapi elfoglaltságtól függően csoportonként egyénre szabottan a csoportvezető nevelő határozza meg. (esetenként 22 óráig) A másnapi fizikai – szellemi kipihentség legyen mérvadó, de 22.00 óra után TV nézés, videózás csak abban az esetben lehetséges, ha azt a műsor befejezése indokolja.

Egyéb esetekben **éjszakai TV nézés, videózás, zenehallgatás, böngészés, „csetelés” (facebook) nem megengedett.**

A később nyugovóra térő ellátottak kötelesek vigyázni arra, hogy a már alvó társaikat tevékenységükkel ne zavarják meg.

VI. Tanulás

Minden gyermektől elvárható, hogy éljen a tanuláshoz, fejlődéshez való jogával.

Minden kiskorú ellátott tanköteles, köteles az iskolai tanórákon, fejlesztő –felkészítő - felzárkóztató foglalkozásokon részt venni!

Azon gyermekek, akik iskolába az ideiglenes elhelyezés miatt nem járnak, kötelesek az iskolai rendnek megfelelő fejlesztő foglalkozásokon részt venni a befogadó gyermekotthonban.

Fontos szempont, hogy az eltérő időpontban tanuló gyermekek hangoskodással ne zavarják a másik csoport/ok nyugodt felkészüléshez való jogát.

Igyekezzünk megteremteni azt az optimális körülményt, mely az eredményes tanuláshoz, felkészüléshez nélkülözhetetlen.

VII. Kimenő, eltávozás

A befogadó gyermekotthonban lakók személyes szabadsága nincs korlátozva, de az intézményt csak a házirendben foglaltak szerint hagyhatják el, amennyiben a csoportban lévő felnőtt ezt engedélyezi.

Az intézmény elhagyása engedélyhez kötött.

Az ellátottak iskolába járás címén, a mindennapi munkából adódóan, szervezett formában megvalósuló programok keretében, továbbá kimenő, eltávozás, szabadság és tartós távollét

céljából hagyhatják el. Bármely fent felsorolt jogcímen is tartózkodik távol az intézménytől az ellátott e tényről a csoportvezető nevelő, illetve a csoportban szolgálatot teljesítő személy előzetesen tudomással kell, hogy bírjon.

A gondozási hely szerinti település közigazgatási határának elhagyását, a 12 órát, illetve az egy napot meghaladó távollétet - csak a gyermekvédelmi gyám engedélyezheti.

Az önellátó, önkiszolgáló tevékenységhez hozzátartozó tanulási időn kívüli távollétet az otthon bármely, közvetlenül az ellátottakkal foglalkozó dolgozója engedélyezheti, azonban az engedély megadásáról az ellátott a csoportjában ügyeletet ellátó személyt tájékoztatni köteles.

Szervezett távollét esetén a programot szervező felnőtt, vagy az általa kijelölt személy kíséri az ellátottakat. A kísérő felnőtt köteles az ellátottakat az adott csoport nevelőjétől, vagy a szolgálatban lévő gyermekfelügyelőtől kikérni, ezáltal értük felelősséget vállalni.

Kimenőt az ellátott csoportjában dolgozó személyek engedélyezhetnek, amennyiben a kimenőt kérő gyermek viselkedése és tanulmányi előmenetele azt megengedi. A kimenő időtartama a 12 órát nem haladhatja meg és csak annak adható, aki a napi feladatát elvégezte, megfelelő viselkedést tanúsít és felkészült a másnapi iskolai feladatokra.

Kimenő rendje, ha a fent sorolt feltételeknek megfelel a gyermek:

03 – 14 életévig	kimenő kíséret nélkül nem adható,
14 – 16 életévig	hétköznap és vasárnap 18.00 óráig, hétvégén és iskolai szünetekben 19.00 óráig,
16 – 18 életévig	hétköznap és vasárnap 18.00 óráig, hétvégén és iskolai szünetekben 20 óráig.

A kimenő engedélyezése érdemhez kötött, nem jár automatikusan. Mivel adható ezért szabályozás alá kerül a házirendben.

A kimenőről, eltávozásról visszaérkező ellátottnak a csoportban szolgálatot teljesítő dolgozónál személyesen kell jelentkeznie.

Amennyiben a kimenőről, eltávozásról késik, vagy nem érkezik vissza az ellátott, a csoportban ügyeletet ellátó személynek e tényről az ügyeletes vezetőt tájékoztatni kell, és a naplóban rögzíteni kell. A csoportban szolgálatot teljesítő kollégának mindig, minden körülmények között tudomása kell, hogy legyen a gyermek távozásáról, és annak megjelölt helyéről. Amennyiben a csoportban szolgálatot teljesítő kolléga a kimenőről megérkező gyermek esetében indokoltnak tartja a ruházat, illetve táska átvizsgálását, úgy azt a gyermek köteles lehetővé tenni és a felnőttel ebben együttműködni. Ha az együttműködés meghiúsul, akkor a megfelelő hatóság értesítése indokolt.

Az intézmény lakói kötelesek betartani a gondozási hely elhagyására vonatkozó előírásokat.

VIII. Vagyonvédelem, kártérítés

Minden gyermeknek kötelessége a közösségi és személyi tulajdon védelme, a gyermekotthon felszerelési és berendezési tárgyainak gondos és rendeltetésszerű használata, a szándékos rongálás megakadályozása.

A gyermekeknek használatra kiadott minden gyermekotthoni felszerelés az intézmény tulajdonát képezi, amelyet elidegeníteni, az intézmény területéről bármilyen céllal kivinni, megrongálni, megsemmisíteni tilos.

Minden gyermeknek kötelessége tiszteletben tartani, óvni más gyermekek, illetve a felnőttek magántulajdonát.

A szándékos károkozás minden esetben vizsgálatot, és ha szükséges, szankciót von maga után. A gyermek zsebpénzéből önhatalmúan kártérítés nem történhet csak önként, vagy a kár a gyámi fenntartású folyószámlán gyűjtött összegből fizetendő meg, melyet a gyámhivataltól írásban kell megkérni csatolva a bírói végzés másolatát és a gyermek elismerő nyilatkozatát.

IX. A gyermekek érdekvédelme

A gondozott gyermekeknek joguk van érdekeik védelméhez, azok érvényesítéséhez.

Az érdekvédelem biztosításának módjai:

- szóbeli panasztétel
- írásbeli panasztétel

Az érdekvédelem lehetséges fórumai

- nevelő,
- otthonvezető
- intézményvezető,
- otthongyűlés,
- panaszláda,
- gyermekvédelmi gyám,
- gyámhatóság, gyermekjogi képviselő, állampolgári jogok biztosa,
- érdekképviselői fórum,
- vér szerinti szülők,
- segélyvonal.

Egyben részletezve a panaszjog működését:

a gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt továbbá a gyermek érdekeinek védelmét ellátó

érdekképviselői és szakmai szervek e házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselői fórumnál

- a.) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- b.) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén,
- c.) az 1997. évi XXXI. tv. 136/A.§ szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

A gondozási helyen **Panaszláda** került kihelyezésre.

- Az ellátottakkal ismertetésre került a Panaszláda funkciója, használata és a panaszok kezelésének módja, az alábbi szabályozás szerint:
- A Panaszládát a gondozási helyen az ellátottak számára hozzáférhetően kell elhelyezni.
- A Panaszládákat heti rendszerességgel fel kell nyitni és egy tanú jelenlétében a tartalmát meg kell tekinteni. A megtekintés tényét feljegyzésben kell rögzíteni. Akkor is kell feljegyzést készíteni, ha a ládában nincs panasz.
- A feljegyzésben szerepelnie kell a láda felbontásának időpontja, annak megállapítása, mit tartalmaz a láda, valamint a jelenlevők nevét és aláírását.
- Panasz érkezése esetén a feljegyzés és a panasz egy másolati példányát a szakmai egység vezetőjéhez, és az intézmény vezetőjéhez el kell juttatni, legkésőbb a láda felbontását követő napon. A fenti dokumentumokat elsődlegesen e-mailben, ennek akadálya esetén papír alapon kell továbbítani.
- A panasz ügyében - amennyiben az a szakmai egység kompetenciájába tartozó dolog - a szakmai egység vezetője rendelkezik és intézkedik.
- Ezen intézkedéséről tájékoztatja az intézmény vezetőjét, a panaszost, és minden érintettet. További intézkedés szükségessége esetén az intézmény vezetője rendelkezik. Intézkedéséről az érintetteket 15 napon belül tájékoztatja.
- Amennyiben a panasz tárgya meghaladja a szakmai egység vezetője kompetenciáját, vagy érdekellentét, konfliktushelyzet áll fenn, az intézmény vezetője rendelkezik. Intézkedéséről tájékoztatja a szakmai egység vezetőjét, a panaszos ellátottat, és minden érintettet.
- Az **intézményvezetőhöz** érkezett panasz - szükség esetén az érintettek meghallgatását követően – a szakmai egység vezetőjének bevonásával kerül elbírálásra. A panasz elbírálásáról 15 napon belül a panaszost értesíteni kell. A panaszos egyet nem értés esetén a fenntartóhoz vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.
- Az **Érdekképviselői Fórumhoz** érkezett panasz - szükség esetén az érintettek meghallgatását követően - kerül elbírálásra. A panasz elbírálásáról 15 napon belül a

panaszost értesíteni kell. A panaszos egyet nem értés esetén a fenntartóhoz vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

- A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek illetve a fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Gyermekönkormányzat

A gondozott gyermekeknek joguk van, hogy ellátásuk körülményeivel kapcsolatos észrevételeiket, esetleges panaszukat írásban vagy szóban a gyermekönkormányzat elé tárják, amely testület kivizsgálja azt, és javaslatát írásban továbbítja a megfelelő fórum felé.

A GYÖK 6 tagú testületét az otthon lakói választják maguk közül titkos szavazással. Tagjai a szavazáson a többi gyermek szavazatainak legalább 51%-át elnyerő gyermekek lehetnek.

A GYÖK munkáját pedagógus segíti, irányítja, illetve koordinálja. A GYÖK Szabályzattal és éves Munkatervvel rendelkezik, üléseiről írásos jegyzőkönyvet készít.

Érdekképviseleti Fórum

Az Érdekképviseleti Fórum megvizsgálja az előterjesztett panaszokat, és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt. Az Érdekképviseleti Fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben.

X. Pénz-és értékkezelés, megőrzés

Kisebb értéket képviselő tárgyakat, személyes holmit a gyermekek zárható szekrényeikben tárolhatják. A gyermekeknek lehetősége van értéktárgyaikat megőrzésre leadni a csoportvezető nevelőnek, vagy az otthonvezetőnek, vagy a gyámnak. A megőrzésre át nem adott pénzért, értéktárgyakért az intézmény felelősséget nem vállal, azok elvesztése esetén az intézménnyel szemben kárigény nem érvényesíthető.

Eltulajdonítás észlelését azonnal jelezni kell a szolgálatot teljesítő dolgozónak, aki minden esetben köteles írásos jegyzőkönyvet készíteni a történekről, továbbá a csoportvezető nevelőt valamint az gyermekotthon vezetőt értesíteni az esetről.

XI. Adatkezelés, adatvédelem

Az intézmény adatvédelmi és adatkezelési szabályzattal rendelkezik, mely tartalmazza az adatvédelem és adatkezelés minden lényeges elemét.

A befogadó gyermekotthon ellátottairól nyilvántartást vezet. Minden ellátottnak személyi anyaga van. Fenti dokumentációkból adat csak az adatigénylésre jogosult szervnek és a jogosultságot megállapító gyermekvédelmi hatáskört gyakorló szervnek szolgáltatható ki.

XII. Tájékoztatási kötelezettség

Befogadásakor az otthon vezetője vagy az általa megbízott személy a gyermek és hozzátartozója számára tájékoztatást ad:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- a gyermeket érintő intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- a gyermek és a hozzátartozó közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, eltávozás, visszaérkezés rendjéről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről,
- az otthon házirendjéről.
-

XIII. A befogadó gyermekotthonba belépni jogosult személyek

A befogadó gyermekotthon területére csak az arra jogosult személyek léphetnek be.

A belépési jogosultsággal rendelkező személyek a következők:

- a közalkalmazotti jogviszonyban állók
- az működtető képviselői, munkatársai
- a megbízási szerződéssel, vagy együttműködési megállapodással rendelkezők
- a fenntartó képviselői
- a gyermekjogi képviselő
- az alapvető jogok biztosa
- az Integrált Jogvédelmi Szolgálat gyermekjogi képviselője
- a pártfogó felügyelő
- az ügyész
- az országgyűlési képviselő
- az Állami Számvevőszék számvevője
- a hatósági ellenőrzést végző személyek
- a kapcsolattartásra jogosult személyek

- az önkéntes munkavégzésre megállapodással rendelkezők
- az iskolai közösségi szolgálatot teljesítők
- a gyakorlatra érkező hallgatók, tanulók

Jelen Házirendet a nevelőtestület és a gyermekönkormányzat megtárgyalta, véleményezte az érdekképviselői fórum és azzal egyetértett.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XIV. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szivárvány Befogadó Gyermekotthon Vas Vármegye Szakmai Programja

Alapadatok:

Név:	Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szivárvány Befogadó Gyermekotthon Vas Vármegye
Cím:	9700 Szombathely, Vörösmarty Mihály utca 11.
Postacím:	9701 Szombathely, Pf.:212
Telefonszám:	94/514 - 590; 06/70-436-5975
E-mail cím:	vas@ogysz.hu
Szolgáltatás megnevezése:	személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás
Engedélyezett férőhelyek száma:	12 fő

A Befogadó Gyermekotthon jellemzői:

Befogadó Gyermekotthonunk a lakókörnyezetbe szervesen illeszkedik, tekintve, hogy e gyermekvédelmi intézmény már 50 éve e helyszínen működik.

Befogadó Gyermekotthonunk olyan gyermekotthon, amely 12 fő elhelyezését, gondozását és nevelését biztosítja, elsődlegesen abban az átmeneti időszakban, amikor a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésként várja végleges gondozási helyének kijelölését.

Jellegéből fakadóan különféle státuszú (ID, IG, N) állapotú (normál, spec., kettős, különleges) és nemű, 3 - 18 év közötti gyermekek elhelyezésére szolgál.

Működési rendjét a növendékek igényeihez és szükségleteihez igazítja.

Telepítés:

A Befogadó Gyermekotthon Vas vármegye vármegyeshékhelyén, Szombathelyen található, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Vas Vármegye főépületének épületegyüttesében.

A gyermekotthon a városban jól megközelíthető, közel működik a városközponttól. Az otthon 1 kilométeres körzetében található iskola, óvoda.

Az intézmény évtizedek óta ezen a helyszínen működött, így az ott élők a gondoskodásban részesülő gyermekeket el- és befogadták.

Munkatársainknak és az elhelyezésre kerülő gyermekeknek a már működő kapcsolatokat (iskola, helyi önkormányzat, egészségügyi szolgáltatók) ápolni kell, illetve fontos törekedni további kapcsolatok kiépítésére.

A városban a kulturális és sportolási lehetőségek gyermekeink számára elérhetőek.

A szükséges pszichológiai, gyógypedagógiai ellátások, szakemberek a szakszolgálatnál, illetve társintézményekben a városban rendelkezésre állnak.

Infrastruktúra:

A Befogadó Gyermekotthon elhelyezése az intézmény épületének hátsó traktusában a második emeleten található.

A 144 m²-es élettér 12 fő elhelyezését teszi lehetővé.

Kialakítása a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet és mellékleteinek figyelembevételével történt.
A lakás áll; nappali szoba, 3 hálószoba, konyha-étkező, kamra, 2 fürdő, WC –vel, mosókonyha.

A csoportban a gyermekek ruházatának és személyes tárgyainak elhelyezésére gyermekenként külön szekrények és éjjeliszekrények állnak rendelkezésre.

A befogadó gyermekotthonhoz tartozik az épületrész pincében kialakított nagy alapterületű klubhelyiség és raktárhelyiség is.

Az épületet a közúttól és a szomszédok élettérétől kerítéssel elhatárolt füvesített udvarrész veszi körül, ahol lehetőség van levegőzésre, játékra, sportolásra.

Személyi feltételek:

A gyermekotthon szakmai személyzete létszámában jelenleg megfelel a 15/1998. (IV.30) NM rendeletben előírt jogszabályi feltételeknek.

A befogadó gyermekotthonban dolgozók személyiségüket tekintve alkalmasak a feladat ellátására, szakmai identitásuk erősítése érdekében a kötelezően előírt képzéseken túl folyamatos esetmegbeszéléseket biztosítunk számukra.

Szakmai programunk lényege

Alapdokumentum, mely a nevelést szolgálja, s tartalmazza az otthonban folyó nevelés általános célját, alapelveit, módszereit.

Nevelési alapdokumentumunk alapján a gondozási-nevelési tervekben történik meg az egyénre szabott nevelési cél, alapelv és módszer kidolgozása.

Befogadó Gyermekotthonunk céljai:

- A befogadott gyermekek részére teljes körű ellátás biztosítása (lakhatás, ételmezés, tisztálkodás, ruházkodás, oktatás, egészségügyi ellátás, játék, szabadidős és sportolási lehetőségek stb.)
- A gyermek családi környezetéből történő kiemeléséből fakad lelki megrázkódtatásának enyhítése, kezelése.
- Kapcsolattartás segítése, elmélyítése szülővel, vagy más hozzátartozóval.
- A gyermekek személyiségének fejlesztése, növelése.
- A gyermekek szocializációs színvonalának emelése,
- Felkészítés az önálló, kiszolgáltatottságtól mentes életre.
- A dolgozók kiégésének megakadályozása, szakmai fejlődésük elősegítése.

A gyermekek sajátos nevelési igényeit figyelembe véve:

- A tanulók képességeik függvényében ismerjék meg, sajátítsák el, és normakövetéssel alkalmazzák az emberi együttélés, a társas érintkezés alapvető szabályait, a köznapi helyzetnek megfelelő magatartási szokásokat.
- A képességeikhez mért műveltségelemek elsajátításával készüljenek fel, váljanak alkalmassá a segített felnőttkori életlehetőségekre.

- Neveltjeink életkörülményeinek, életlehetőségeinek normalizálása, érzelmi életük harmonikusságának biztosítása, testi-lelki egészségük megőrzése.
- Természetesebb, nyitottabb, családias életmód kialakítása.
- A sajátos életteret és élete végéig permanens fejlesztést igénylő gyermek cselekvőképes, szocializációjában aktívan résztvevő ember formálása.
- SNI fiataljainknak - képességeikkel összhangban álló- kiegyensúlyozott emberi élethez szükséges ismeretek nyújtása.

Befogadó Gyermekotthonunk munkáját különlegessé teszi, hogy jellegénél fogva nemcsak különböző életkorú és nemű, hanem ellátási szükségleteiket tekintve is más-más igényű gyermekeket fogad be. A heterogén összetétel, eltérő mentális és szociális fejlettségi szint, a magatartási és tanulási problémák miatt rendkívül körültekintő munkát igényel, hogy a rendelkezésre álló idő alatt megszervezzük az érkeztettek beillesztését, az alapvető higiéniai szokások kialakítását, a gyermekek pozitív irányba való terelését, napirend szerinti életüket, a képességeiknek megfelelő tanulást, az esetleges munkába járást. Ehhez szükség esetén külső(s) szakember segítségét is felhasználjuk.

A Befogadó Gyermekotthon fő szakmai feladatai:

- A gyámhatóság, rendőrség, illetve egyéb beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezésre kerülő gyermekek befogadása és ellátása, nevelésbe vett gyermekek elhelyezése, abban az esetben, ha a gyermek részére átmenetileg, férőhely hiányában gondozási hely nem jelölhető, vagy a nevelőszülői hálózatban elhelyezett gyermek esetében azonnali gondozási helyváltoztatás válik szükségessé.
- A vérszerinti családjából, vagy más gondozási helyről engedély nélkül, önkényesen eltávozott gyermekek befogadása ideiglenes gondozásra.
- Az elhelyezésre kerülő gyermekek támogatása az átélt krízishelyzet feldolgozásában pszichológus, vagy mentálhigiénés szakember bevonásával.
- A gondozási, nevelési, étkezési, egészségügyi rekreációs, és esetkezelő szolgáltatások rendszerének, a napi életgyakorlatnak a megszervezése a csoportok összetételének, adottságainak figyelembevételével.
- Lelki traumát elszenvedett gyermek (kiemelés, súlyos veszélyeztetés okozta lelki sérülések) lelki gondozása.
- A gyermekek vallási gondozása, támogatása, nevelése felekezeti hovatartozás szerint.
- Hatékony és széleskörű kapcsolattartás biztosítása a gyermekvédelemben dolgozó társintézményekkel, nevelési és oktatási intézményekkel, munkahelyekkel, támogatókkal (gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóságok, rendőrség, iskolák, kollégiumok, üzemek, gyermekpszichiátria, stb.).
- Elfogadáson, belátáson alapuló, kötődéses, emocionális alapokon is álló kapcsolat kiépítése a gondozó(k) és a gondozott(ak) között. Legyen olyan felnőtt, akihez minden problémájával bizalommal fordulhat (segítő, patronáló kapcsolat).
- A gyermekek családba történő visszahelyezésének, vagy további elhelyezésének előkészítése.
- Dolgozók szakmai továbbképzése helyi és akkreditált képzések keretében (esetmegbeszélések havonta, szupervízió, önképzés).

Befogadó Gyermekotthoni nevelésünk alapelvei:

- az egyéni különbségek figyelembevételének elve, tolerancia,
- a közösségi támogatás által való nevelés elve,
- a prevenció és a korrekció elve,
- a hatékony kommunikáció és kapcsolattartás fejlesztésének elve,
- a motivációk fejlesztésének elve,
- a csoport működési feltételei fejlesztésének elve,
- a közös szabályalkotás és resztoratív közösségformálás elve,
- team-munka fontosságának elve,
- rendszerelvű segítségnyújtás,
- a kompetenciahatárok betartásának elve.

Nevelési módszereink, munkaformáink (egyéni és csoportos), szervezeti formáink:

A sikeres nevelés feltétele a jól átlátható és ösztönző nevelési környezet, a kis lépésekben, fokozatosságra épülő haladás, a gyakori ismétlés, a konkrétság.

A különböző tevékenységi formák szélesítik a gyermekek ismereteit, tapasztalatai körét, sokoldalú gyakorlási lehetőséget, megerősítést adnak. Fejlesztik a tájékozódó képességet, növelik a kompetenciaérzést, alakítják az alkalmazkodó készséget, toleranciát

A helyes viselkedési formák gyakorlása folyamatos a közös tevékenységek, közlekedési eszközök használata, kulturális programok során. Az általános erőnlét, a testmozgás iránti igény fokozását, az egészség megőrzését célozzák a sportfoglalkozások, strandlátogatások, kirándulások. Önállóságuk, felelősségtudatuk, segítőkészségük alakul az önkiszolgálási -, házi-, házkörüli teendők ellátásával. Az együttes tevékenységek segítségével közösségtudatuk, együvé tartozási érzésük formálódik.

A megszerzett ismeretek újszerű, változatos formában kerülnek alkalmazásra a kirándulások, táborozások idején. Környezetük állapota iránti igényességük, esztétikai érzékük, saját ízlésviláguk fejeződik ki a környezetük rendezése, tisztántartása folyamán.

Beavatkozásaink legyenek:

- következetesek,
- tudatosak,
- szakmailag megalapozottak,
- empátikusak,
- gyermekközpontúak,
- türelmesek,
- határozottak.

Az SNI neveltjeink különleges igényei minden pedagógiai eljárásban megjelennek, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő, korrekciós, fejlesztő, rehabilitációs célú, cselekvésközpontú módszereket kívánnak.

Az értelmileg akadályozott gyermekek tanítása: „életgyakorlatot” segítő cselekvések útján hatékony. A sikeres nevelés feltétele a jól átlátható és ösztönző nevelési környezet, a kis lépésekben, fokozatosságra épülő haladás, a gyakori ismétlés, a konkrétság.

A különböző tevékenységi formák szélesítik ismereteik, tapasztalataik körét, sokoldalú gyakorlási lehetőséget, megerősítést adnak. Fejlesztik a tájékozódó képességüket, növelik kompetenciaérzésüket, alakítják alkalmazkodó készségüket, toleranciájukat.

A helyes viselkedési formák gyakorlása folyamatos a közös tevékenységek, közlekedési eszközök használata, kulturális programok során. Az általános erőnlét, a testmozgás iránti igény fokozását, az egészség megőrzését célozzák a sportfoglalkozások, strandlátogatások, kirándulások. Önállóságuk, felelősségtudatuk, segítőkészségük alakul az önkiszolgálási -, házi-, házkörüli teendők ellátásával. Az együttes tevékenységek segítségével közösségtudatuk, együvé tartozási érzésük formálódik.

A megszerzett ismeretek újszerű, változatos formában kerülnek alkalmazásra a kirándulások, táborozások idején. Környezetük állapota iránti igényességük, esztétikai érzékük, saját ízlésviláguk fejeződik ki a környezetük rendezése, tisztántartása folyamán.

Eszközeink:

- a bizalom, mint a segítő kapcsolat alapkövének elve
- személyes példamutatás, sajátélmény
- követelés, kérés
- szóbeli közlés módszerei, kommunikáció
- feladatok gyakoroltatása
- ellenőrzés, értékelés, önértékelés
- élménypedagógiai programok, rendezvények, hagyományőrzés, egyéb, az intézmény életével összefüggő rendszeres és eseti jellegű programok
- tapasztalatcsere (gondozók és gondozottak közös látogatása más megyék társintézeteiben)
- intézmény fórumai (lakásotthon-team, értekezlet, csoportvezetői megbeszélés, stb)
- egyéni esetkezelés, mentorálás, csoportos beszélgetések, kötetlen beszélgetések, terápiás jellegű programok
- vérszerinti családdal való kapcsolattartás, családlátogatás

Felvétel, befogadás

A befogadás a gyermek számára a lehető legoptimálisabban történjen. A gyermeknek legyen módja mielőbb megismernie az Otthon működését, a gyermekeket és a személyzetet a sikeres beilleszkedése érdekében.

A befogadás folyamatának aktív résztvevői legyenek a szülők és más kapcsolattartásra jogosult személyek. (ha ez releváns, és nem veszélyezteti a gyermek fejlődését).

A gondozási folyamatban a gyermek fokozatosan ismerkedjen meg a gyermekotthoni élet szokásaival, szabályaival.

A befogadási folyamat előkészítésének és megvalósulásának valamennyi érintett fél bevonásával kell megvalósulnia.

A nevelő (gyermekotthon-vezető) az újonnan érkező gyermek befogadását megelőzően tájékoztatja a már ott élő gyermekeket az érkezés időpontjáról, felkészíti a közösséget az új gyermek érkezésére, és együttműködésüket kéri a beilleszkedés megkönnyítéséhez.

A gyermeket az otthonban megfelelően előkészített személyére szabott környezet fogadja.

A befogadási folyamat leírása:

- Gyermeket a csoportba csak gyámhatóság, vagy más vonatkozó jogszabályban szabályozott hatóság határozata alapján – előzetes egyeztetés után – fogadhatunk be.
- A beutaló szerv az elhelyezés lehetőségét a területi igazgatóval, annak helyettesével, vagy a gyermekotthon-vezetővel egyezteti, aki tájékoztatja a Befogadó Gyermekotthont a gyermek érkezéséről.
- A befogadást végző kolléga átveszi a gyermekkel érkező iratokat, személyes tárgyait, ruházatát, egyéb felszerelését.
- A nevelő (gy.otthon vezető) az elhelyezést követően szóban, majd az előírt nyomtatványon írásban értesíti a területi gyermekvédelmi szakszolgálat gyermekvédelmi ügyintézőjét a nyilvántartásba vétel érdekében.
- A nevelő a szülővel, illetve az ügyintézőkkel együttműködve hivatali úton gondoskodik a gyermek hiányzó iratainak beszerzéséről.
- A szükséges adatok beszerzését követően az elhelyezést követő hónap első napjától megigényli a gyermek családi pótlékát.
- Az adminisztrációs teendőkkel párhuzamosan történik a gyermek elhelyezése, étletterének elfoglalása. A gyermekfelügyelők számba veszik személyes tárgyait, ruházatát, melyekről - a biztonságos megőrzés érdekében - leltár készül.
- A nevelő - távollétében az általa megbízott munkatárs - egyéni beszélgetést folytat a gyermekkel addigi életéről, szokásairól, családi kapcsolatairól.
- Életkorának, állapotának megfelelő szinten megismertetik a csoport házirendjével, a napirenddel, az ott folyó munkával.
- Tájékoztatást kap a hozzátartozóival történő kapcsolattartás lehetőségéről, arról, hogy hacsak a beutaló határozat másképp nem rendelkezik - korábbi kapcsolatait továbbra is ápolhatja.
- A befogadást követően a gyermek, és annak gyermekvédelmi gyámja (ha van) bevonásával megtervezésre kerülnek az elhelyezés időtartama alatt elvégzendő feladatok (kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti szolgálattal, nevelési-oktatási intézménnyel, a felülvizsgálathoz szükséges szakértői vizsgálatok feltételeinek biztosítása, felzárkóztatás, további iskoláztatással kapcsolatos teendők)
- A befogadás fontos része, a gyermek csoportba való integrációjának segítése. Ennek előmozdítása miatt csoportos beszélgetéseket kell szervezni a csoport gyermekei között. A beszélgetéseknek az ismerkedést kell előmozdítania.
- Az „új” befogadott gyermek kapcsolatait, viselkedését az első napokban, hetekben megkülönböztetett figyelemmel kell követni. Meg kell előzni az esetleges kihasználását, a „csicskáztatását”, vagy egyéb rá irányuló agresszív cselekedeteket.
- A befogadás és a gyermek integrálódása egy folyamat, melyben az intézmény kollégái folyamatos visszajelzéseket adnak egymásnak és a gyermekotthon vezetőnek, a közösen kitűzött célok érdekében.
- A gyermeket megbízott munkatárs segítse a beilleszkedésbe. Legyen a gyermeknek egy „felnőtt mentora” a csoportban, aki a többieknél még inkább odafigyel a gyermek állapotváltozásaira, lelki rezdüléseire, tüneteinek változásaira.
- Szerencsés, ha a befogadott gyermek számára egy csoportban élő gyermek „támogatását” (kis mentor) is kieszközöljük, aki segíti őt a gyermekcsoport mindennapjaiban való eligazodásban.

Egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése és gondozása:

A nevelésbe vétel esetén mindenkor elkészítjük az egyéni gondozási- nevelési tervet („Terv”), mely a GYVR-ben történik.

A Terv elkészítésének célja, hogy a napi feladatokat lépésről lépésre meghatározva segítsék a gyermek gondozását-nevelését ellátó személyt a szülőhelyettesítő feladatok ellátásában.

Egyéni elhelyezési tervre épülve annak kézhezvételétől számított 30 napon belül kell elkészíteni az egyéni gondozási-nevelési tervet. A Gondozási-nevelési terv elkészítésének gazdája, szervezője és adminisztrátora a csoportvezető-nevelő, aki a Terv elkészítésébe bevonja a gyermekvédelmi gyámot, a gyermekfelügyelőket, valamint a gyermekkel kapcsolatban dolgozó különböző szakembereket is. (pszichológus, iskolai osztályfőnök, gyermekjóléti szolgálat menedzsere stb.).

Az egyéni gondozási-nevelési terv kidolgozása során - életkorának megfelelően - magát az érintett növendéket és lehetőség szerint a szülőt is bevonjuk.

A Terv elkészítésében figyelemmel kell lenni:

- a gyermek életvitelére, szokásaira,
- lelki állapotára, mentálhigiénés és pszichés ellátására,
- a gyermek testi, egészségügyi ellátására, (általános orvosi ellátás, kötelező és javasolt védőoltások, fogorvosi ellátás, látás-, hallásvizsgálat és egyéb, az életkornak megfelelő kötelező és javasolt szűrővizsgálatok stb.),
- gyermek személyiség állapotára,
- egyéni szükségleteire, igényeire (pl.: étkezés, öltözködés, viselkedés, életstílus stb.)
- gyermek szocializációs állapotára, fejlesztésére (társadalmi értékek, szokások megismertetése, erkölcsi értékrend közvetítése/alakítása, családi életre nevelés, önállóságra nevelés, felelősséget vállaló szexuális életre történő felkészítés stb.)
- tanulmányaira (kiegészítő tanulási segítség; pl. korrepetálás, speciális oktatási igények)
- életpálya, munkára nevelés,
- nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozására,
- szabadidős, hobbi, sport tevékenységére
- családi és rokoni kapcsolataira, kapcsolattartására
- személyes kapcsolatok, barátságok ápolása
- a gyermekkel és szülőjével (törvényes képviselőjével) folytatott személyes beszélgetés során szerzett tapasztalatokra,
- a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat által készített egyéni elhelyezési tervre.

Az egyéni gondozási-nevelési terv nem egy befejezett nevelési stratégia, hanem egy életállapothoz igazodó, folyamatosan fejlesztett a gyermekkel és az őt körülvevő szakemberekkel közösen kidolgozott, egyénre szabott dokumentum.

A tervet folyamatosan gondozni kell. Ennek felelőse a csoportvezető-nevelő és a gyermekvédelmi gyám.

Elbocsátás

A növendék elbocsátását szigorúan egy folyamatként értelmezzük. Ez azt jelenti, hogy az esetleges hazagondozást, vagy más intézménybe, utógondozói otthonba való gondozást fokozatosan kell a gyermek, vagy fiatal felnőtt közreműködésével megszervezni. Az „átgondozás” feladatát a nevelő végzi a Befogadó Gyermekotthoni teammel közösen.

Növendékeink állapota miatt a folyamat hosszabb lehet. Fokozottan kell figyelni a gyermek visszajelzéseire az átszoktatáskor. A folyamatba be kell vonni azokat a szereplőket, aki fogadják növendékünket; nevelőszülő, gyermekotthoni nevelő, szülők, szociális intézmény

gondozói, utógondozó stb.

A Befogadó Gyermekotthonnak a 15/1998 (IV.30) NM rendelet (továbbiakban: R.) 101.§ (2) bekezdése, a R. 113.§ (3) bek., valamint a R. 120 §(2) bekezdésben előírt értesítési kötelezettségének eleget kell tenni.

A gyermek befogadását és annak eltávozását a jogszabály szerinti szerveket, illetve személyeket az Útmutató 2. sz. mellékletében elhelyezett Adatlapon értesíteni kell.

Az értesítést a gyermekotthon vezetője küldi az érintetteknek.

Az ellátás megszűnésekor a gyermek átadását, annak személyes tárgyai, iratai átadását a gyermeket átvevő személy aláírásával dokumentálni szükséges.

A gondozás, nevelés elemei

Nevelési és gondozási szolgáltatások

A Befogadó Gyermekotthoni nevelési szolgáltatások elemei azok a szolgáltatáscsoportok, amelyek a napi életgyakorlathoz kapcsolódva, és abba építve lehetővé teszik a gyermekotthoni „életmód terápia” sikeres megvalósítását.

Az ellátásban a gondozás, nevelés folyamata keretében egyrészt biztosított a teljes körű ellátás valamennyi eleme, másrészt a napi életrend alakítása és működtetése során a gyermek értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődése és családi életre, önálló életre való felkészítése.

Célunk, hogy a gyermek elfogadja élethelyzetét, biztonságban érezze magát. Érezze, hogy a felnőtt közösség elfogadja, támogatja, számíthat rájuk. A gyermek érezze, hogy van beleszólása az életét, helyzetét meghatározó döntésekbe, részt vehessen a szabályok kialakításában is. Odatartozónak érezhesse magát, tapasztalja, hogy van helye a gyermekközösségben, a tágabb közösségben, vannak külső kapcsolatai. Közvetlen környezete számára megfelelő, kellően személyes léttér vegye körül, alakításában és fenntartásában tevőlegesen részt vehessen. Megőrizhesse identitását, származásával, nemzetiségi, etnikai hovatartozásával a befogadó közösség tisztában legyen, vallását akaratának megfelelően gyakorolhassa. A gyermek ismerje jogait és kötelezettségeit, tudjon velük élni, elérhetőek legyenek számára az érdekeit képviselő szakemberek, szerveződések, fórumok.

Környezeti és személyi állandóság

Alapvető fontosságú, hogy a gyermekeket körülvevő környezet állandóságot, biztonságot nyújtson számukra – csak ennek alapján várható el a sikeres beilleszkedés, a helyzetének megértése, elfogadása, és a gondozása, nevelése folyamatában az aktív közreműködése (az általános elvárásoknak való megfelelés).

A gyermekcsoport szervezése a Befogadó Gyermekotthoni szakmai team kompetenciája. Mindig figyelembe kell venni, hogy milyen életkorú, szükségletű gyermekek élnek már az adott gyermekcsoportban, hogy a kialakult közösségbe hogyan illeszthető(k) be az újonnan érkező gyermek(ek). A gyermekek költöztetése, a gyermekcsoport átszervezése csak nagyon indokolt esetben történhet meg, amit mindig megelőz egy team megbeszélés. A gyermekekkel dolgozó valamennyi munkatárs bevonása szükséges a változó helyzet lépéseinek megtervezéséhez, a gyermekekkel való közléséhez és a megvalósításhoz. A csoport tagjait is közösen tájékoztatják

a várható változásokról, ismertetik velük – képességeiknek, koruknak megfelelően – az okokat és a várható lépéseket, következményeket.

A gyermek iskolatípuson és fokozaton kívüli iskolaváltásait csak abban az esetben támogatja a nevelő, engedélyezi a gyám, ha az a gyermek érdekét szolgálja, elkerülhetetlenül szükséges, illetve a gyermek maga kéri. Feladat, hogy a változást a gyermek megértse, elfogadja, partner legyen. Ezáltal konfliktusok, nézeteltérések előzhetőek meg, sőt, szorosabbá válhat a nevelő és a gyermek kapcsolata.

Elvárható, hogy a személyzet a csoportban tartósan állandó legyen. A szakmai team feladata, hogy olyan módon működjön, ami megtartja a tagokat, segíti minden egyes szakember egyéni és csoport szintű munkavégzését, vagyis az együttműködést. Nem csak a személyi állandóság, hanem a szakemberek közötti személyes kapcsolat minősége – a szakmai team légköre – is meghatározó a gondozásban élő gyermek biztonságérzetét tekintve.

Gyermek távozása a csoportból, vagy felnőtt távozása az otthonból mindig hatással van a gyermekek és felnőttek életére, közérzetére. Minden ilyen, a gyermekközösség életére ható eseményt csoportszinten kell kezelni. A változásra felkészítik mind a távozót – mi vár majd rá, hogyan alakul az élete, mind az otthonban maradókat – kimondhatja a gyermek az érzéseit, átbeszélnek, tisztáznak minden kérdést, ami felmerül. A közös búcsúzás – elengedés mellett kerül sor szükség, igény szerint egyéni beszélgetésekre.

A meglévő egyensúly, egység felbomlása, átalakulása következtében számítani lehet arra, hogy amennyiben nem sikerül beszélgetések segítségével feldolgozni a helyzetet, a gyermekek a viselkedés szintjén megmutatják majd a helyzettel kapcsolatos érzéseiket, véleményüket (gyakran nem tudatosan). Ilyenkor a team felkészülten támogatja a gyermeket vagy akár az egész csoportot a változáshoz való alkalmazkodásban.

A csoportból, a Befogadó Gyermekotthonból távozó gyermek számára felajánlható, hogy a továbbiakban is tartsák a kapcsolatot – amennyiben erre a gyermeknek igénye van, és az érte felelős személy ezzel egyetért, hozzájárul.

Otthonos jellegű lakhatás, a személyes tér biztosítása

A családot pótló környezetnek a gyermek számára otthonosságot kell közvetíteni, ami a napi megpihenést, biztonságos és jó hangulatú időtöltést jelenti számára.

Ennek elemei: a gyermek egyéniségét, érdeklődését megmutató módon lehetséges a lakószoba, a csoporttér berendezése, díszítése. Az egyediség érdekében a szobák falait a gyerekek a saját készítésű vagy vásárolt dísz tárgyak elhelyezésével díszíthetik a stílusosság és az esztétikai összhangoltság figyelembevételével.

A csoport valamennyi tagja aktívan közreműködik az élettér alakításában, és az otthonos és ápoltság fenntartásában.

Az otthonosság, esztétikus környezet fenntartása érdekében.

- A nevelő haladéktalanul intézkedik a megrongált berendezési tárgyak, bútorok kijavításáról.
- Gondoskodnak arról, hogy a gyermeknek legyen a lakócsoportban intim tere, saját használatú bútora, ahol a személyes tárgyait elhelyezheti, megőrizheti. Ilyen módon biztosított, hogy a gyermek magánál tarthassa, viselhesse az otthonról hozott,

családtagjaitól kapott ruháit, gyarapíthassa, kiegészíthesse emléktárgyait, játékait, egyéb dolgait. Nagyobb értékű személyes tárgyak biztonságos elhelyezését (pl. kerékpár) a nevelő oldja meg.

- A gyermek levelezésének, internet használatának bármilyen jellegű és bárki általi korlátozása, cenzúrázása, megfigyelése kizárólag a gyermek veszélyeztetése esetén megengedett (csak gyermekvédelmi gyámi támogatással). A gyermektől sem felnőtt, sem gyermek levelet nem vehet el, a gyermek levelét nem bonthatja fel, nem ismerheti meg annak tartalmát, nem ismertetheti a nyilvánosság előtt. Fontos azonban, hogy a nevelési közeg (nevelő, gyermekfelügyelő) figyeljen a gyermek külső kommunikációjára, beszélgessenek a gyermekekkel az internetes „lét” jellegzetességeiről, veszélyeiről.
- A gyermek internet használatának korlátozásáról a nevelő a gyermekotthoni stábbal és a gyermek gyermekvédelmi gyámjával együtt dönthetnek. A döntés megalapozottságát bizonyítani kell, arról feljegyzést kell készíteni. A döntésről, és annak okairól a gyermeket tájékoztatni kell. A döntésről a gyermekjogi képviselőt is tájékoztassuk!
- Amennyiben jelzi a gyermek, hogy nem találja valamely személyes tárgyát, használati eszközét, tulajdonát, a gondozó közösen kísérletet tesz az eltűnés körülményeinek felderítésére, az elveszett tárgy felkutatására, megtalálására.
- Az együttélési szabályok között rögzítik, hogy a másik saját közvetlen életterét senki nem zavarhatja, egymás személyes tárgyait és szokásait tiszteletben tartják.

Tanulási teljesítmény, művelődés segítése

A tankötelezettség teljesítése a gyermek kötelessége, érdeke, a gyermekvédelmi gyám és a gondozási hely felelőssége. A gondozásban élő valamennyi gyermek és fiatal a képességeinek megfelelő oktatási, nevelési intézményben kerül beíratásra. Az iskolai előmenetelben, az eredményes tanulásban a gyermeket több szakember is támogatja: a nevelő és a csoportban dolgozó valamennyi munkatárs. Az egyéni gondozási-nevelési tervben meghatározott feladatmegosztás szerint segítik a gyermeket a napi tanulásban, képességeinek és készségeinek a fejlődésében, a hiányos ismeretek pótlásában. A sikerélmények megélése érdekében szoros kapcsolatot tartanak az oktatási intézmény illetékes munkatársaival – tanárok, fejlesztő- vagy gyógyopedagógus, egyéb szakember.

A napi iskolai oktatást követően a délutáni tanulás megkezdése előtt elegendő időt (életkortól, személyiségjellemzőtől függően megfelelő időt) hagynak a gyermek számára a kikapcsolódáshoz.

Jogszabályi előírás az irányított tevékenység nélküli szabadlevegőn tartózkodás biztosítása minden nap minimum 1 óra időtartamban.

A nevelő támogató nevelői magatartást tanúsít a gyermekek iskolai munkája kapcsán.

A gyermeknek, fiatalnak megtanítják, segítik kialakítani a tanulás, iskolai felkészülés szokásrendszerét, a tanulási idő meghatározásától a tanulási módszereken át a rendszeres tanulási tevékenységekig.

Napi gyakorlat az életrendbe illeszkedően: elegendő idő a tanulásra, felkészülésre, megfelelő környezet biztosítása, a gyermek számára szükséges eszközök használata.

A nevelő szükség szerint felügyeli a gyermek tanulását, a felkészülés menetét, együtt tanul vele, kezdetben ő osztja be a tanulási időt és a pihenő időt számára. A szokásrendszer kialakulásával, az életkor előre haladásával ezt lehetőség szerint maga a gyermek végezze, teljesítse egyre önállóbban.

A nevelő törekedjen a gyermeket a helyes feladatmegoldás felé irányítani, vezetni, elérni, hogy a gyermek maga találja meg a megfelelő választ: megfigyeli, hogy mi okoz nehézséget, abban segít, ami a gyermek számára nehezen vagy egyáltalán nem megy, buzdítja a gyermeket a feladatmegoldásra. Segíti a gyermeket különféle tanulási technikák megtanításával.

Szükség szerint szituációs helyzetben gyakoroltatja a nevelő a gyermekkel a beszámolást, szóbeli felelést, szereplést. A nyelvi kifejezőkészség fejlesztésére eszközként használja a drámajátékot, az éneket, zenét, a rajzot, képzőművészetet.

A nevelő/ gyermekfelügyelő/ gyermekvédelmi asszisztens kiemelt feladata a tanórához szükséges felszerelések, taneszközök megőrzésének, rendbe tételének, előkészítésének ellenőrzése; felügyeli, hogy a gyermek felkészülten (elkészített házi feladattal, megtanult ismeretanyaggal, megfelelő felszereléssel) érkezzen az iskolába.

A gyermeket a szakértői véleményekben megjelölt fejlesztési területekre fókuszálva, valamint megfogalmazott javaslatokra alapozva szükség szerint, heti rendszerességgel (egyéni és kiscsoportos formában) korrekciós fejlesztésben kell részesíteni.

A gyermekkel rendszeresen beszélgessen a nevelő az iskolai előmenetel, tanulás, továbbtanulás, szakmaszerzés fontosságáról későbbi életminősége, életkörülményei szempontjából.

A gondozott gyermek számára biztosítani kell a felzárkóztatás, illetve a tehetségfejlesztés költségeit is.

A fenti eszközök beszerzését a Befogadó Gyermekotthon vezető kezdeményezi és terjeszti fel a területi igazgató felé.

A beszerzést intézményi szinten szervezzük, ezért a gyermekek számára csak kivételes helyzetben lehet egyéni beszerzést végezni. (Ilyen például az a helyzet, amikor a gyermek tanév közepén érkezik az otthonban és sürgetően szüksége van iskolai felszerelésre.)

Az egyéni fejlesztések, esetleges tehetséggondozás költségeit mindig egyedi módon kell megkérelmezni a területi igazgató felé. A kérelemben szerepeltetni kell a szolgáltatás költségeit, valamint a kérelem indokát. A kérelemhez mellékelni kell a gyermekvédelmi gyám javaslatát is.

A Befogadó Gyermekotthonban nagyon nagy jelentőséget tulajdonítunk a szabadidő hasznos, építő eltöltésének. Ezért törekszünk arra, hogy előre tervezett módon, tudatos programszervezéssel, teremtsünk növendékeinknek élményeket, keltsük fel a figyelmüket, és tartsuk fenn a világ iránti érdeklődésüket.

A szabadidő szervezés a szocioterápia része. Ezért a gyermekcsoportban, közösségben heti és havi tervet kell készíteni a gyermekekkel való szabadidős foglalkozásra.

A szervezéskor törekedjünk a kisebb költségigényű programok szervezésére. Például: intézményben megszervezett csoportos játékok, versenyek, gyalogtúrák, közösségi rendezvények látogatása, múzeum látogatás stb.

Nagyobb költségvetésű programokat minden esetben engedélyeztetni kell a területi igazgatóval.

A kérelmet e-mailen, költségbecsléssel kell benyújtani.

Minden kérelmet egyedileg kell elbírálni a gyermekcsoport szükségleteinek, életkorának, és a költségvetési helyzetnek a figyelembevételével.

A programtervezeteket havi rendszerességgel tárgyhó előtti hónap 25-ig kell benyújtani.

Olyan kirándulásokat, sétákat kell szervezni, ahol a látottakat a gyermek összekapcsolhatja az iskolában tanultakkal: felhívják és felkeltik a gyermek figyelmét az érdekességekre. Különböző feladatok adásával rávezetik az összefüggések meglátására, megértésére.

A gyermek számára hozzáférhetővé teszik a számítógépet, lehetőség van a gyermek informatikai tudásának fejlesztésére.

A nevelő lehetőséget biztosít könyvtár-, múzeum-, színházlátogatásra, kiállításokon, hangversenyen való részvételre.

Habilitáció-rehabilitáció, fejlesztő pedagógia

A nevelési folyamatában, a sérült személyiség fejlesztése egységes, komplex folyamatként értelmezhető, melyben az ismeretek nyújtása, a különböző képességek fejlesztése, a jártasságok és készségek kialakítása közben, azokkal kölcsönhatásban, együtt történik a sérült funkciók és funkcionális rendszerek korrigálása, átszervezése, a ki sem alakultak szisztematikus kiépítése, a további (következményes, másodlagos) sérülések megelőzése, az egész személyiség egyensúlyba hozása, a fokozatos önálló életvezetés kialakítása. Mindez a társadalmi integráció biztosítása érdekében történik.

A rehabilitáció hiányzó szocializációs készségek szisztematikus kiépítését, megtanítását, kifejlesztését jelenti: pl. udvariassági formák hiányosságai, étkezési formák hiányosságai, ágyak megvetése, ágyneműk használata, idő és pénz beosztás stb.

A rehabilitáció rosszul szocializált viselkedésformák korrigálását, társadalmi normák újratanulását jelenti: pl. mások tulajdonának tiszteletben tartása, önkontroll fejlesztése az agresszivitás-ingerkezelés terén, az iskolakerüléshez-csavargáshoz hozzászokott életvezetés megszüntetése stb.

Tehetség gondozás

A nevelőnek figyelemmel kell kísérni, hogy milyen képesség- és készségterületen, tevékenységben mutat a gyermek tehetséget.

A kiemelkedő képesség felismerésében kéri az iskolai pedagógusok, az otthonban dolgozó segítő szakemberek, valamint a szülő segítségét, véleményét.

A gyermek tehetsége kibontakozásához a gondozó megadja a szükséges segítséget (különóra, szakkör, edzés megszervezése, foglalkozásoson való részvétel támogatása stb.).

A nevelő hozzásegíti a gyermeket ahhoz, hogy tehetségét a nyilvánosság előtt megmutathassa.

Pályaorientációs támogatás

A gyám, nevelő, pszichológus, fejlesztőpedagógus és a szülő, család közös felelőssége, hogy a gyermek, fiatal, olyan szakmát, pályát válasszon, ami képességeinek és érdeklődésének a leginkább megfelel. Az érintett szakemberek között feladatmegosztás szükséges. Ezen kívül külső szakember, szervezet is bevonható, bevonandó a megfelelő választáshoz, döntéshez, valamint az iskolával célszerű egyeztetni és együttműködni ebben a kérdésben.

A nevelő törekszik megismerni a gyermek pályamotivációit, bizonyos pályaterületekre irányuló nagyobb fokú érdeklődését.

A nevelő, a gyermekvédelmi gyám segíti a gyermeket a pályaválasztásban: pályaismeretet közvetít, a pályaválasztás szempontjából adekvát személyiségjegyeket tudatosan fejleszt.

A pályaismeret közvetítésére, a reális pályaválasztás támogatására a gondozó figyelemmel kíséri, hogy a gyermek lakóhelyén vagy annak közelében milyen képzettségekre, szakmákra mutatkozik munkaadói igény, munkahelyi kínálat (információforrást jelenthetnek a munkaügyi központok szakemberei, a helyi újság álláshirdetése, stb.) elviszi a gyerekeket szakmai bemutatókra, munkahelyi látogatásokra, pályaválasztási tanácsadásra, álláskeresési börszékre; tájékozik a képzési, szakképzési lehetőségekről; elmegy a gyermekkel a középiskolai nyílt tanítási órákra.

A pályaválasztás szempontjából adekvát a gyermek harmonikus és sokoldalú fejlesztése, a későbbi munkavállalás szempontjából releváns készségek fejlesztése.

A nevelő és a gyám közösen a gyermekkel - figyelembe véve a nevelt gyermek szülőjének véleményét, a gyermek képességeit, egyéb körülményeit - megválasztja a gyermek életpályáját. (Ha a gyámnak vitája van a gyermekkel vagy a szülővel a gyermek életpályájának kijelölésével kapcsolatban, döntésért a gyámhatósághoz fordul.)

Önálló életre felkészítés

A szakellátásban élő gyermek gondozása és nevelése folyamatában a napi élettevékenységek részeként, ugyanakkor önálló feladatterületként szükséges biztosítani, hogy a gondozásban élő gyermek alkalmassá váljék a családba való beilleszkedésre (saját vérszerinti vagy új családba) és/vagy az önálló életvitelre.

Az önálló életvitelre, a családi háztartás vezetésére történő felkészítés a családias környezetben a háztartási teendők végzése, gazdálkodás tervezése és a pénzkezelés terén a gyermek számára nyújtott minta és az életkorának megfelelő bevonása útján valósul meg.

Az ismeretek és készségek fejlesztése a gondozási folyamat teljes időtartama alatt, tervezetten, a személyiség sajátosságait, egyéni jellemzőit figyelembe véve, a napi és heti életgyakorlatba beépítve valósul meg.

Célunk kell, hogy legyen a gyermek, illetve majd a fiatal felnőtt kellő ismerettel rendelkezzen az önellátás, önkiszolgálás terén az önfenntartása érdekében. Az önállóság megtanítása, egyfajta partneri viszony kialakítása a gyermek, fiatal és a segítő szakemberek között. Kompetenciaérzés biztosítása, amibe beletartozik, hogy tud segítséget kérni a megfelelő helyen és időben.

Akkor várható el a gyermektől, fiattól, hogy bekapcsolódjon valamilyen házi- vagy házkörűli tevékenység elvégzésébe, ha aktuális pszichés állapota azt megengedi. A munkavégzés, feladat minden esetben illeszkedjen a gyermek életkorához, fejlettségéhez és képességeihez, valamint érdeklődéséhez, választásához.

A házi-, házkörűli munkák végzése aktív, önkéntes részvételen alapuljon. A gyermekeket a felnőtt munkatárs vezeti be a munkába. Tehát együtt dolgoznak. Ebben a munkában egyre nagyobb szerepet kap a gyermek. Cél a teljes önálló feladatellátás.

A gyermek, fiatal saját magára vonatkozóan rendelkezzen ismeretekkel. Az önellátási tevékenységeket minél önállóbban gyakorolja (személyi higiénia, öltözködés, étkezés, egészségi állapot).

Közvetlen környezetének fenntartására, rendben tartására önállóan képes legyen, ezt gyakorolja a házi- és házkörűli munkák végzése során (főzés, takarítás, mosás, kertrendezés stb.). A kisebb gyermekek esetében felügyeletet biztosít a nevelő, gyermekfelügyelő az eszközhasználat során.

A nevelő havi rendszerességgel jogszabályban meghatározott összegű zsebpénzt ad a gyermeknek, és a felhasználását megbeszéli. Cél, hogy a gyermek saját szükségleteit kielégíthesse, ilyen módon megtanulja a pénzkezelést – a tervezést, gyűjtést és célszerű felhasználást.

A nevelő a jogszabályi előírásnak megfelelően vezeti a zsebpénz-nyilvántartást, amit a gyermek aláírásával hitelesít. (Lásd a 4. számú mellékletet a Zsebpénzkezelés rendjéről)

A háztartásszervezés, pénzfelhasználás megtanításához a gyermeket tájékoztatják a csoportot érintő kiadásokról, költségekről. A rendelkezésre álló pénz beosztásába bevonják őt – különösen a tervezett csoportprogramok, az étkezés költségeit tekintve. A pénz beosztásának, felhasználásának, valamint a takarékoságnak az eredményességét együtt értékelik a fiatalokkal.

Megtanítják a gyermeknek az időbeosztás, időgazdálkodás fontosságát, hogy a házi munkák, feladatok és egyéni programok időigényét mérlegeljék, tervezzenek előre.

Lehetővé teszik, hogy a gyermek megtanulja az ügyintézés módjait, miközben önállósága fokozatosan biztosított.

A gyermek fokozatosan megismerkedik az állam és a társadalom közügyeivel, az állampolgársággal járó jogokkal és kötelezettségekkel.

Amikor a gyermek fokozottan kezd érdeklődni az önállósodás felől, ehhez segítséget kap.

A gyermek segítséget kap ahhoz, hogy önállósodásához, jövője tervezéséhez bevonja a számára fontos személyeket, mindenképp szüleit.

Személyes higiéné, ápoltság fenntartása a gyermekotthonban:

Az otthonban dolgozó szakemberek egyik nagyon fontos feladata a gyermekek személyes higiénijának, ápoltságának jó színvonalon tartása. Ez a feladat nevelésünk fontos része. A gyermek szocializációs állapotának mutatója.

A fenti feladat elemei:

- Tisztálkodás megtanítása (mosakodás, fürdés, kozmetikumok használata)
- Alsóneműk tisztán tartása,
- WC használat megtanítása,
- Mosás, vasalás megtanítása,
- Ruházat elrakása, tisztán tartása,
- Hajápolás, köröm ápolás, nemi szervek ápolása,
- A leány gyermekek menstruációval kapcsolatos higiénés feladatainak megtanítása.

A gyermekek ápolási eszközeit, kozmetikumait, egyéb szükségleteit az éves költségvetés alapján megállapított, külön utasításban rögzített tisztító-tisztálkodó szerek beszerzésére fordítható összegből fedezzük.

Ezek beszerzését az egyéb beszerzéssel együtt az otthonvezető felügyelete mellett kell megszervezni.

A beszerzés legyen takarékos, de jó minőségű. Törekedjünk a tervezett, nagyobb mennyiség egyidejű beszerzésére olyan üzletekben, ahol kedvezőbbek az árak.

A beszerzett árukat zárt helyen raktározzuk és nevelői felügyelet mellett használjuk fel.

A gyermek hajvágással, frizuraalakítással kapcsolatos szükségleteit fedezni kell. Hajfestést, különleges fodrászati szolgáltatásokat azonban csak akkor lehet kifizetni, ha ez a gyermek kifejezett érdeke. Kozmetikust, pedikűröst, manikűröst, szintén nem támogatunk, csak abba az esetben, ha ez a gyermek érdeke. (Pl.: súlyos állapotú aknés arc bőr, beteg körmök stb.)

Lelki egészségvédelem, mentálhigiénés gondozás

Cél a gyermek mentálhigiénés egészségvédelme, pszicho-szociális fejlődésének optimalizálása. A szocializációs folyamat elősegítése, a terápiás tevékenységek támogatása. A gyermek önismeretének fejlesztése, önfogadásának, önbizalmának növelése, reális énkép kialakítása, az identitáskeresés folyamatának támogatása. A társas kapcsolatok, mint a mentálhigiénés egészség fontos tényezőjének optimalizálása, facilitálása.

Az engedély nélküli eltávozások, szökések prevenciója a szabadidő strukturálásával és a mentálhigiénés egészség biztosításával.

Intézményünk pszichés egészségvédelme biztonságot és szerető elfogadást nyújtó légkör megteremtésével, szükség esetén szakember bevonásával történik.

Minden újonnan gyermekvédelembe került gyermekünknel történik egy előzetes felmérés a rendelkezésre álló dokumentumok alapján (korábbi pszichiátriai szakvélemények, kriminalizálódáshoz kapcsolódó eljárásokról, pedagógiai szakvéleményekről, előző gondozási helyről származó információk, tanulmányi eredmények).

Ezt követően zajlik az első interjú (anamnézis, exploráció, pszichés státusz), a kapcsolat kialakítása, majd a meglévő pszichodiagnosztikai eszközök alkalmazása. Szinte minden esetben találkozunk a gyermekotthoni elhelyezéskor lelki nehézségekkel, hiszen a gyermek számára kortól függetlenül ez egy új, ismeretlen hely, ahol még nincsenek kialakult szociális kapcsolatai, s ez komoly feszültséggel, szorongással jár együtt. Segíteni kell a gyermeket a társas beilleszkedésében, hogy minél hamarabb megismerhesse új környezetét. Ezt gyakran nehezíti, hogy a többség korábban inadekvát viselkedési mintákat sajátított el abban a miliőben, melyből érkezik, s ez serdülőknél még nehezebben módosítható. A megfelelő csoportdinamika

érdekében a gyermeknek meg kell ismerkednie a kialakult csoportnormákkal, csoportkohézióval.

A gyermekek pszichés gondozásában, és személyiségfejlesztésében kulcsfontosságú az otthonban zajló team munka, hiszen a nevelők, gyermekfelügyelők, gyermekotthon vezető, illetve kortársak jellemzése alapján még teljesebb képet kaphatunk egy bent lakó viselkedéséről, magatartásáról, pszichés tüneteiről, emocionális zavarairól, addikcióiról.

Ezek függvényében alakul a kiválasztott terápiás jellegű tevékenység, melynek központi témája lehet: pszichés rendellenességek kezelése, traumák feldolgoztatása, gyászfolyamatokban segítségnyújtás, iskolai motiváció erősítése, autonóm személyiség kialakítása, reális énkép fejlesztése a negatív énképpel szemben, önismeret elmélyítése, megfelelő konfliktuskezelési módszerek elsajátíttatása, pályaorientáció, kötődési készség fejlesztése, kapcsolattartás családtagokkal.

A gyermekek egy hányadánál a pszichológusi szakmai kompetenciát meghaladó pszichopatológiák állnak fent, ezek esetében a pszichiátriai kezelések válnak szükségessé, bizonyos betegségek kapcsán gyógyszeres kezelés.

Nagyon fontos feladat a felnőttekben elvesztett bizalom visszanyerése, illetve önismeretük fejlesztése. A bizalom kialakítása lelkiileg sérült gyermekeknél rendkívül releváns, hiszen e nélkül nem valósulhat meg pszichés értelemben fejlesztésük. Különböző életkorokban különböző fejlettségi szintekkel találkozunk emocionális értelemben, eltérő kulturális háttérrel érkező, illetve eltérő intelligenciájú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel foglalkozunk. Lelki segítségnyújtás során mindezen tényezőket figyelembe kell venni, s a megfelelő, egyénre szabott, hatékony módszereket kiválasztani.

Rendkívüli csoporterősítő hatása van a dolgozók és gyerekek közös részvételével, évente több alkalommal megrendezésre kerülő szabadidős programoknak, ünnepi eseményeknek, gyermekotthoni hagyományoknak.

Hagyományörzés, ünnepi megemlékezés

A gyermekotthonunkban hagyományörző és közösségformáló céllal tartunk különböző ünnepeket, összejöveleteket, „megüljük jeles napjainkat”. A népszokásokhoz, ünnepnapokhoz kapcsolódó szokások, tevékenységek segítik a közösséggé formálódást, biztosítják a közös élményeket, a személyes ünnepek, ünnepi események pedig kiemelik az egyes gyermekeket, az egyediségük, fontosságuk megélésére biztosítanak alkalmat. Ezért a szokásokba, az ünnepek megtartásába lehetőség szerint bevonjuk a gyermek számára fontos személyeket is.

A nevelő szervezésében, irányításában a népi, vallási ünnepkör (advent, karácsony, újév, vízkereszt, farsang, húsvét, pünkösd stb.) szokásait, hagyományait ápolja a gyermek/gyermekközösség: felkészülés, megemlékezés során.

A nevelő, gondozószemélyzet a gyermekkel minden alkalommal megünnepeli a név- és születésnapot, ballagást, gyermeknapot. Az ünnepi alkalmakon rituális elemek, tevékenységek révén biztosítanak kitüntetett figyelmet az ünneplőnek, illetve az ünnep témájának.

Az ajándékozással egybekötött ünnepeken (név- és születésnap, télapó, karácsony, húsvét, ballagás) a gyermek mindig kap személyes ajándékot a közösségtől. Az adott gyermek

személyiségének, egyéni igényének figyelembevételével meglepetés ajándékot adnak vagy éppen az ő kérése alapján közösen, vele együtt történik az ajándék kiválasztása és megvásárlása.

Az ünnepek alatt fokozott mértékben dicséri, jutalmazza a gyermeket (büntetést nem alkalmaz) a nevelő.

Vallásgyakorlás

A gyermekek, fiatalok számára biztosítani kell a különböző vallások, felekezetek megismerésének lehetőségét. Ehhez alapul kell venni a vérszerinti szülő kérését, amennyiben nyilatkozott, hogy milyen vallást gyakorol ő, illetve családja, és ahhoz igazodjon gyermeke vallásgyakorlása is. Ilyen nyilatkozat hiányában is szükséges a szülő véleményét kikérni, egyeztetni vele, hogy a gyermekért felelős szakemberek miért tartják fontosnak, pozitív hatásúnak például a hittanoktatást, a templomba járást. A gyermekkel és a szülővel közös beszélgetés során tisztázzák ezeket a kérdéseket. A gyermekotthon közvetlen vagy tágabb környezetében jelen lévő egyházi közösségek megjelenhetnek a gyermekek életében.

A vallásgyakorlás jellemzői:

- A vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítése történjen.
- A nevelő megismeri a gyermek (és szülője) vallásgyakorlással, vallásoktatással kapcsolatos igényeit.
- Segítjük, hogy a gyermek tudatában legyen vérszerinti családja vallási hovatartozásának.
- A gyermek hit- és vallásoktatásban való részvételéhez a gyermekvédelmi gyám kikéri a szülő hozzájárulását (nevelt gyermek esetében).
- A gyermek vallási, világnézeti önazonosságát tiszteletben tartják, és segítséget nyújtanak neki abban, hogy ezt kifejezésre juttathassa.
- A gyermekvédelmi gyám lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermek szabadon gyakorolhassa vallását. A gyermekotthon megszervezi, hogy a gyermek:
 - vallási szokásait, ünnepeit feleleveníthesse, átélhesse;
 - hit- és vallásoktatáson vehessen részt,
 - kapcsolatot tartson hitoktatókkal, pappal;
 - vallásos jellegű játékos foglalkozások részese lehessen;
 - vallási szervezetének találkozóin, rendezvényein megjelenhessen.

Nemzetiségi, etnikai kultúra közvetítése

A gyermek, fiatal identitásának kialakulásához, fejlődéséhez hozzájárul, hozzátartozik a Magyarországon élő nemzetiségek, etnikai kisebbségek kultúrájának ismerete, különösen akkor, ha a szülő önkéntes nyilatkozata alapján a gyermek származására vonatkozóan ismert, hogy melyik kisebbséghez tartozik. Az identitás kialakítását, megőrzését szolgáló programok igénybevétele a gyermek személyes vállalásán, önkéntes részvételén alapszik.

A gondozásban élő gyermek számára biztosítjuk azt a lehetőséget, hogy a kisebbségek kultúrájára jellemző szokásokat, nyelvet megismerjék.

A nevelő olyan foglalkozásokhoz, könyvekhez, egyéb tárgyakhoz ismereteket nyújtó eszközökhöz juttatja a kisebbséghez, népcsoportokhoz tartozó gyermeket, mely megismerteti a saját történelmével, kultúrájával, hagyományaival, jelképeivel, irodalmával, ételleivel.

A nevelő felveszi a kapcsolatot a helyi szervezetekkel, kisebbségek képviselőivel. Megszervezik, biztosítják az általuk felkínált programokon való részvételt.

Azonnali fellépéssel védelmezik a gyermeket, ha származása, etnikai hovatartozása miatt kirekeszteni akarja a közösség, vagy bárki kigúnyolja, megbélyegzi, megalázza.

Származás és élettörténet ismerete

A nevelő segítséget nyújt a gyermeknek, fiatalnak abban, hogy felnőve ismerje saját gyermekkorát, élettörténetét, családi hátterét, a nevelésbe vétel előzményeit, a gondoskodás alatt vele történeteket. A tárgyi emlékek, dokumentumok segítik az önazonosságot, önképet kiteljesedni.

A gyermekről időszakonként, évente több alkalommal, különösen a gyermek életének fontos, jelentős, emlékezetes eseményeihez kötődően fényképet, kisfilmeket készítenek, amit a gyermeknek átadnak.

A nevelő segítséget nyújt a gyermeknek a családi emléktárgyak (össze) gyűjtésében, múltjának feltárásában.

A nevelő „emlék-dobozban, élettörténeti könyvben” összegyűjti a gyermek azon emléktárgyait, képi, írásos emlékeit, melyek a gyermek egyes életszakaszaira különösen jellemzőek, illetve amik a gyermek számára a későbbiekben értékesek, fontosak lehetnek (kisgyermekkorai játék, saját készítésű tárgy, ajándék, rajz, első osztályos füzet, emléklap, családi fényképek, kisgyermekkorai fényképek stb.).

A nevelő a távozó gyermeknek, gyermekvédelmi gyámnak átadja az összegyűlt emléktárgyakat.

Nemiséghez, szexualitáshoz viszonyulás

A szexualitás kérdése a gyermek identitása, nemi azonosságtudata szempontjából fontos terület, és szorosan kapcsolódik a családi életre felkészítés feladatához. Ebben a témában a gyermekvédelmi gyám, nevelő, pszichológus, a háziorvos és a védőnő között szükséges feladatmegosztás. Vigyázni kell arra, hogy a személyes, intim kérdések kellő őszinteséggel, nyíltsággal és objektivitással legyenek megválaszolva, ne okozzanak feszültséget sem a gyermekben, sem a szakemberekben. A feladatmegosztás ahhoz igazodjon, hogy a gyermek kívül tud a témáról a legközvetlenebbül beszélni, ki szolgálhat számára adekvát, alapos ismeretekkel, milyen mélységben és céllal kerül sor a beszélgetésre.

A gyermek - életkorának megfelelően - ismereteket kap a nevelőtől a biológiai nemi sajátosságokról, a másik nemmel kapcsolatos társas viselkedési formákról (épít a biológia órán tanultakra). A gondozó tudatosan teremt olyan helyzeteket (életkori szakaszokhoz adekváтан), ahol alapvető ismereteket közölhet a gyermekkel, fiatalal a szexualitás témakörében, de alkalmazkodik, ha ők tesznek fel kérdéseket, akkor arra válaszolnia kell.

A szexualitással kapcsolatos információk átadására többféle módszert alkalmazhatnak. Életszerű, hogy a gondozás, nevelés folyamatában egyéni vagy kiscsoportos beszélgetésre is sor kerül, és mellette az egészségügyi szakembereket, a pszichológust is bevonják az ismeretterjesztésbe.

A nevelő, a pszichológus egyéni beszélgetéseket folytat azzal a fiatallal, akinek párkapcsolata van alakulóban (egyéni párkapcsolati kérdések és problémák, a védekezés módjai és ehhez való segítségnyújtás, tanácsadás).

Közösségi kapcsolatok támogatása

A társadalmi beilleszkedés elősegítése, valamint a gyermek élete folyamatosságának, egységének megélése biztosításának érdekében a Befogadó Gyermekotthon támogatja a gyermek és fiatal minél szélesebb körű kapcsolatait, amelyek révén életét kiteljesítheti, megfelelő támogatásokhoz jut.

Egyaránt vonatkozik ez a korábbi baráti, támogató kapcsolatokra, és a gondozás alatt létrejött kapcsolatokra. A gyermek csak olyan személyekkel tarthat kapcsolatot, ami az érdekét szolgálja.

A nevelő (a gyermek jelenlétében) személyesen megismerkedik a gyermek barátaival, partnerével (barátjával, barátnőjével). Ismeri elérhetőségeiket (címet, telefonszámot).

Az otthon lehetővé teszi, hogy a gyermek kapcsolatot tarthasson barátaival: vendégül láthatja őket, elmehet hozzájuk, megismerkedhet szüleikkel, közös programokon, iskolán kívüli elfoglaltságokon vehetnek részt, támogatja a gyermek visszalátogatásait korábbi közösségeibe (iskola, gyülekezet, korábbi gondozási hely).

A kapcsolati háló bővítésére a nevelő a gyermek részére rendszeres közös programokat (pl. sportrendezvény, farsang, diszkó) szervez a társintézményekben élő kortársakkal.

A gyermek kapcsolatot tart a rokonaival (ha ez a gyermek érdekét nem sérti).

A nevelő kezdeményezi a kapcsolatfelvételt a helyi közösséggel, elősegíti a gyermek részvételét a helyi szervezetek életében.

A nevelő minden eszközzel segíti, hogy a lakókörnyezetben (településen, kerületben) a lehető legkedvezőbb kép alakulhasson ki a gondozott gyermekről, például produkcióikkal bemutatkozhatnak a közösségi rendezvényeken, munkáikat, alkotásaikat bemutathatják kiállításokon, a helyi lakosok életét segítő, környezetét szépítő akciókat, önkéntes munkát végezhetnek.

A közösségi kapcsolatok ápolásához, annak támogatásához ki kell kérni a gyermek gyermekvédelmi gyámjának (ha van) véleményét, illetve engedélyét.

Szabadidő-eltöltés, rekreációs szolgáltatások

A befogadó gyermekotthoni gondozás, nevelés területei közül hangsúlyos a gyermekek és fiatalok szabadidejének szervezése, egyéni elfoglaltságok támogatása, biztosítása. A Befogadó Gyermekotthon egy otthont jelent az ott élő gyermekek számára, ezért szükséges a kikapcsolódás lehetőségét biztosítani. Egyrészt vegyenek részt aktív, képességeket igénylő és támogató programokon, másrészt legyen „saját ideje” a gyermeknek, amikor egyedül lehet, saját maga tevékenykedik, különösebb szervezés nélkül. A problémás családi háttér, az egyéni

problémák okozta nehézségek, viselkedési és magatartási zavarok megszüntetése, az általános normáknak megfelelő szokások kialakítása érdekében szükséges a napi - és életrend strukturálása. Ezért fontos tevékenység a szabadidő szervezése. Ugyanakkor a gyermeknek magának is kell tudnia gazdálkodni az idejével, illetve teret kell hagyni, hogy teljesen szabad ideje is legyen, amikor az alkalmazkodás, megfelelés kényszere sem jelenik meg körülötte.

Az otthonban megteremtjük a körülményeit annak, hogy a gyermek csoportban töltött idejének jelentős része játékkal, pihenéssel teljen. A lakókörnyezetben legyenek elérhető játékeszközök, játékra alkalmas terek, amiket lehetőség szerint használnak. A nevelők is bekapcsolódnak a gyermekek egyéni vagy csoportjátékába.

Az együttlét felszabadult, kötetlen formája a közös játék, a foglalkozások, ahol ugyanakkor közvetve gyakorolhatják a csoporttagok az együttműködést, alkalmazkodást, lehetőségük van egymást mélyebben vagy más oldalról is megismerni.

A nevelő feltárja, hogy milyen szabadidős foglalkozás részvételére motivált a gyermek (mi az, ami érdekli, ami örömet nyújt a számára, milyen területen voltak vagy vannak sikerélményei, hol válthat ki elismerést teljesítményével).

Ösztönzi, motiválja a gyermeket a nevelő a lakókörnyezetben rendelkezésre álló aktív szabadidős tevékenységek igénybevételére: felveszi a kapcsolatot a sportegyesületekkel, klubokkal, megismeri programjaikat, tájékoztatja erről a gyermekeket, esetleg közösen megtekintik a foglalkozásokat.

A gondozószemélyzet változatos tartalmú, témájú szervezett foglalkozásokat, klub jellegű tevékenységeket kínál fel a gyermekek számára szükségleteik és igényeik, érdeklődésük alapján. Ezek a szervezett együttlétek sok esetben kapcsolódnak a napi élettevékenységekhez – házimunkához, ház körüli munkákhoz (pl. szerelés, javítás). Azon kívül a csoportban dolgozó munkatársak egyéni érdeklődése, speciális ismeretei alapján kerülhetnek megrendezésre programok.

A magatartási, alkalmazkodási, szabálytartási problémákkal küzdő gyermek szabadidő eltöltésének tervezésekor a gondozó előnyben részesíti a terápiás jellegű hatást kiváltó tevékenységeket (pl. úszás, lovaglás, fokozott kreativitást, intenzív együttműködést igénylő foglalkozások). Fontos, hogy megkülönböztessék a szabadidős, rekreációs és a fejlesztő célú és hatású programokat.

A gondozószemélyzet szervezésében és kivitelezésében alkalomszerűen különféle szórakoztató rendezvényeken is részt vehet a gyermek (pl. vetélkedők, sportnap, felnőtt - gyermek mérkőzések, szilveszteri vigasság, farsangi ünnepség, diszkó, mozi). Valamint életkornak megfelelően, a meglévő bizalmi kapcsolatra építve egyéni programokra is elengedik a fiatalokat.

A gyermek számára biztosítanak egyéb szórakoztató tevékenységeket is (pl. könyvolvasás, újságolvasás, zenehallgatás, rádióhallgatás, társasjátékok, videofilmek megtekintése, rajzolás, festés, biciklizés). Lehetővé teszik, hogy megnézze a korának megfelelő szórakoztató és ismeretterjesztő (lehetőleg megnyugtató, erőszakos eseményektől mentes) műsorokat a televízióban.

A nevelő felméri, hogy a gyermekek milyen jellegű és tartalmú üdülésre vagy táborozásra vágnak leginkább (ajánlott a nyári szünet ideje alatt egy tábori és egy üdülési hét biztosítása).

Ennek alapján megtervezi és kivitelezi/kivitelezteti a gyermekközösség szünidei üdülését (kötetlenebb, a napirendet kevésbé részletesen behatároló, improvizatívabb programok alkotják, pl. vízparti üdülés) és táborozását (előre meghatározott és tervezett, aprólékosan előkészített tevékenységekből, foglalkozásokból épül fel, pl. sporttábor, képzőművészeti tábor).

A sportolást egyéni és csoportos szinten is támogatni kell. A csoportos sportolás az egészséges életmód záloga. A sportos programokat az iskolai sportfoglalkozásokon túl is szervezni kell. A sportban tehetséges gyermekek sportolási költségeit a gyermekvédelmi gyám engedélyével finanszírozni kell.

Ezen költségek vállalására az engedélyt a gyermekotthon-vezető kéri meg a területi igazgatótól.

Mobiltelefon használat:

A befogadó gyermekotthonban általánosságban azokat az ideiglenesen elhelyezett, családjukból súlyos veszélyeztetés miatt kiemelt gyermekeket helyezik el, akik egészséges fejlődése csak úgy biztosított a gyermekotthonban, ha a hatóság eredeti környezetükkel való kapcsolattartásukat, érintkezésüket szabályozza. Ez a szabályozottság kell, hogy megjelenjen a gyermekek mobiltelefon használatának gyakorlatában is. Így az ideiglenesen elhelyezett, súlyos krízisben lévő gyermekek mobiltelefon használata a befogadó gyermekotthonban nem megengedett.

A gyermek mobiltelefonját az otthonba érkezéskor át kell adnia a gyermekfelügyelő részére, aki a gyermek többi értékével együtt biztonságos helyre elzárja és az értékekről jegyzéket készít.

Ha a gyermek, vagy a gyámja nem egyezik bele az értékek elzárásába az értékeket jegyzék felvételével a szülőnek (gyámnak) ki kell adni.

Abban az esetben, ha a gyermek a befogadó gyermekotthon növendéke, de nevelésbe vett státuszú, számára mobiltelefonját naponta 16 órától 19 óráig használatba kell adni.

A mobiltelefon használatával a növendék a többi gyermek pihenését, mindennapi elfoglaltságát nem zavarhatja. (pl. zenehallgatás, üzenettovábbítás, üzenet közvetítés) Mobiltelefonját másik gyermeknek át nem adhatja, azt a többi gyermek, illetve munkatárs személyiségi jogainak megsértésére nem használhatja fel.

Ha a növendék visszaél mobiltelefonjának használatával a gyermek gyámjának bevonása után a mobiltelefon használata megtiltásra kerülhet.

Internet használat:

A befogadó gyermekotthonban a gyermekek nevelői felügyelet mellett használhatnak internetet, elsődlegesen tanulmányi előmenetelük segítésére. Az internet használatot a gyermeknek kérnie kell az ügyeletes gyermekfelügyelőtől. A kéréskor a gyermeknek el kell mondania milyen okból és céllal, milyen keretek között szeretné használni az internetet.

A gyermekotthon személyi számítógépen biztosítja a gyermek számára a hozzáférést.

A gyermeknek joga van az internet és számítógép használatakor segítséget kérni a felnőttektől. Az internet használat tanulási időben, vagy hétvégén a délelőtti órákban is engedélyezett.

Táborozás, üdültetés

A gyermekek rekreációja, rehabilitációja, akár terápiás gyógyítása elősegítése céljából a Befogadó Gyermekotthon táborozást, illetve üdülést szervez, szervezhet.

Az ilyen programokat előre egyeztetni kell az OGYSZ vezetésével, különösen az ilyen programok magas költségei miatt.

Az üdülés, táborozás célja határozza meg azt, hogy a gyermekeket milyen szakember gárda kíséri el és vezeti ezeken a programokon.

Így, ha ez a tábor terápiás jellegű, akkor nevelők, terápiáját végző pszichológusok, ha nyári pihenést szolgáló üdülésről van szó, nevelők, gyermekfelügyelők lehetnek a gyermekek kísérői. A kísérői létszámot a létszám, a gyermeke állapota alapján a gyermekotthon-vezető határozza meg.

Egészségügyi szolgáltatások

A gyermekotthonba érkező gyermekek többsége fizikálisan és egészségügyileg elhanyagolt, gyakran szenvednek akut, esetenként állandósult betegségben. Ezért igyekszünk a lehető legalaposabb körültekintéssel (anamnézis, kezelőorvosa diagnózisa, zárójelentések, gyermekjóléti szolgálat egészségügyi lapja alapján), ezeket felderíteni, kezeltetni, gyógyíttatni. A bekerülő gondozottakat az intézmény orvosa látja el.

A Befogadó Gyermekotthon feladatai

- az előző orvosától az egészségügyi anyagának kikérése
- szükség esetén a védőnőtől az oltási könyv beszerzése
- TAJ- kártya szülőtől, illetve előző gondozási helyről történő beszerzése
- A gyermek státuszvizsgálata az intézeti orvosnál
- Az újonnan elhelyezett gyermekek egészségügyi előéletével a rendelkezésünkre álló dokumentumok alapján ismerkedünk meg (zárójelentések, ambuláns lapok, gyermekjóléti szolgálat egészségügyi lapja)
- Gondoskodunk arról, hogy az ellátás igénybevételének kezdetekor, majd rendszeres időközönként általános orvosi (státusz) vizsgálaton vegyenek részt, az életkorhoz kötött, előírt védőoltásokat megkapják
- Valamennyi kötelező - és adott esetben ajánlott – szűrővizsgálaton megjelennek
- A gyermekek testi, érzékszervi, pszichés fejlődésében, szervezetük működésében felmerülő zavarok megjelenésekor, a betegségek tüneteinek jelentkezésekor intézkedünk a kezelés megkezdéséről. Felvesszük a kapcsolatot a gyermek házi orvosával, akinek utasításait maradéktalanul végrehajtjuk. A beteg, gyógykezelés alatt álló, kórházban ápolat gyermek gyógyulásának feltételeit és eszközeit teljes körűen biztosítjuk. Szakorvoshoz való beutalás esetén felvesszük a kapcsolatot az illetékes szakellátással, biztosítjuk a gyermek megjelenését a szakrendelésen. A szükséges kontrollvizsgálatok időpontját figyelemmel kísérjük.
- Rendszeresen szervezünk drog- és szenvedélybetegségekkel (dohányzás, alkohol, kábítószer, játékszenvedély) kapcsolatos előadásokat a felismerés, megelőzés érdekében.

Az egészségügyi ellátások, kezelések, terápiák megszervezésére folyamatosan ügyelni kell, ezért a csoportban ki kell jelölni egy gyermekfelügyelőt, aki felelős ezen folyamatok vezetéséért.

A gyermekek gyógyszerelése is e megbízott felelőssége. Feladata a megfelelő gyógyszeradagolás figyelemmel kísérése.

A gyógyszerbeszerzés mindenkor a szakszemélyzet feladata, azt gyermeknek át nem lehet adni.

Más gyermekekre életveszélyes gyógyszereket (pl. inzulin) különös figyelemmel kell tárolni és adagolni.

A gyógyszereket minden esetben a szakszemélyzet adagolja. Nem megengedett, hogy a gyermeknek nagyobb mennyiségű gyógyszert adunk, csak az aktuális adagot kaphatja. A gyógyszer bevétele előtt a gyermekfelügyelő áttanulmányozza a gyógyszer adagolásával kapcsolatos útmutatót, és aszerint jár el.

E feladathoz tartozik a gyermekek közgyógyellátásának megszerzése. Az ellátás a nevelésbe vett gyermeknek alanyi jogon jár. A közgyógyellátás kérelmezése a nevelő feladata.

A gyógyszereket elzárt gyógyszereszekrényben tároljuk, a nevelői, gondozói szobában. A gyógyszereket ABC sorrendben kell tárolni. A gyógyszerekről kimutatást kell vezetni. A kimutatás tartalmazza: a gyógyszer nevét, beszerzésének idejét, a gyógyszerfogyasztó nevét, a gyógyszer lejáratát idejét.

A gyógyszerlejárati időket figyelemmel kell kísérni. A lejárát után ezeket a gyógyszereket selejtezni kell. A kiselejtezett gyógyszereket a gyógyszerértékben adjuk le.

Az otthon gyógyszerkészletét folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A gyógyszereszekrényt alapvető gyógyszerekkel fel kell szerelni. Ilyenek: fájdalom csillapító, láz csillapító, elsősegélynyújtáshoz szükséges anyagok és kötszerek, fertőtlenítő szerek, hashajtó és hasmenés elleni gyógyszerek.

Különösen nagy odafigyelést igényelnek azok a gyermekek, akik krónikus betegségben szenvednek, folyamatos gyógyszerhasználók, állandó orvosi ellenőrzés mellett élnek. Az ilyen gyermek betegségéről, állapotáról, velük kapcsolatos veszélyekről a gyermekcsoportban beszélni kell. A beteg gyermekekre ezek után nem csak a felnőttek, hanem a gyermekek is oda figyelnek, gondoskodnak róla.

Napi egészségügyi gondozási feladatok

- Fontos, hogy kizárólag felnőtt ellenőrzése mellett a gyermekek megtanulják a gyógyszerek helyes használatát.
- A tárgyi feltételek lehetővé teszik minden gyermek, fiatal számára az alapvető egészségügyi és higiéniai szokások elsajátítását, rendszeres gyakorlását. A fiatalok intimszféráját lehetőségeink szerint tiszteletben tartjuk és biztosítjuk.
- A betegségről (időpont, diagnózis, terápia) nyilvántartást vezet az otthon mind a gyermek személyi anyagában, mind a kezelési nyilvántartásban
- A dolgozó a kezelési nyilvántartás alapján adja át az ápolási teendőket munkatársának.
- Szakrendelésre az otthon dolgozója viszi el a gyerekeket.
- A gyógyszernapló alapján adja ki a gyógyszereket a dolgozó feltüntetve a pontos gyógyszeradagolást.
- Évente fogászati szűrésen vesznek részt a gondozottak előzetes időpont egyeztetés alapján.
- Kamasz lányoknál menstruációs naplót kell vezetni
- Fogamzásgátló tabletták szedésének szabályozása, naplót kell vezetni
- Az intézeti higiéniaról napi ellenőrzési naplót vezetése
- A nevelő irányításával folyik az egészségügyi és szexuális felvilágosító munka.

- Az otthonban biztosítani kell gyermekek folyamatos személyi higiénájának ellenőrzését (köldök, körmök, haj stb. tisztán tartása)
- A beteg gyermekek ápolása - ha betegsége miatt nem elkülönítendő - az elhelyezési helyén (szobájában) történik
- Súlyos fertőző beteg esetén a beteg orvosi javaslatra (beutalásra) kórházba kerülnek.

Higiénés és takarítási szabályok:

- Napi legalább kétszer alkalommal, fertőtlenítőszerrel, vírusellenes tisztító oldattal kombinált takarítást kell végezni minden helyiségben, különös figyelemmel a mellékhelyiségekre és a kézzel érintkező felületekre: ajtó, kilincs, computer billentyűzet, lépcsőkorlát, egyéb.
- Napi legalább kétszer alkalommal, valamint használat után a konyhákban az asztalokat, székeket, pultokat és egyéb konyhai berendezéseket le kell mosni, a mosogatót és a csöpögtető tálcat fertőtleníteni kell. Naponta a kávé-tea főzőt, a mikrohullámú sütőt, a tűzhelyt fertőtlenítő lemosással kell tisztítani. A padlóburkolatot napi legalább kétszer fel kell mosni.
- A telefonokat napi rendszerességgel fertőtlenítő hatású tisztítószerrel kell lemosni.
- A kommunális hulladékot sűrűbben kell összegyűjteni és zsákba helyezve a konténerhez szállítani.
- Az üvegajtókat, tükröket naponta, a fürdőt napi legalább kétszer alkalommal teljes körű fertőtlenítésnek kell alávetni.
- A lépcsőkorlátokat, a villanykapcsolókat naponta legalább kétszer kell fertőtlenítő hatású tisztítószerrel tisztítani.
- A WC-t és a piszoárt fertőtlenítő hatású szerrel kell tisztítani, szagtalanítani. A mosdók körüli csempéket, mosdókat, egyéb fürdő berendezéseket fertőtlenítő hatású szerrel kell tisztítani.
- Minden mosdóhoz ki kell helyezni adagolós folyékony szappant, papírtörölközőt, vírusölő hatású kézfertőtlenítő készítményt.
- A konyhai berendezéseket, nyílászárókat, járófelületeket vírusölő hatású szerekkel kell fertőtleníteni.
- A textíliák és étkezésnél használt edények tisztítására, fertőtlenítésére fokozott figyelmet kell fordítani. A tisztítás vírusölő szerek, magas hőfokú víz használatával történjen.

Egészséges életmódra nevelés

Ezen korosztály új ismeretekre való nyitottságának kihasználásával megelőzhetővé válnak a serdülőkorban kialakuló szenvedélybetegségek, a kábítószer- és alkoholfüggőség, balesetek, valamint elkerülhető a korai és meggondolatlan szexuális élet negatív következményei.

Az egészségorientált nevelést célzó programok rendszeressége és a gyermekotthon életébe történő integrálása révén a gyermekek megismerhetik, felmérhetik és tudatosíthatják azon veszélyeket és következményeket, amelyeket a deviáns magatartási formák hordoznak, valamint aktívvá és motiválttá válnak azon megoldási módok elsajátításában, amelyek révén elkerülhetővé válnak (ismeretterjesztő előadások, programok, vetélkedők).

Az egészséges életmód alakításánál egyik legfontosabb feladat a káros szenvedélyek kialakulásának prevenciója, a már kialakult káros szokások mérséklése. Ezzel kapcsolatban folyamatos felvilágosításra és személyes példaadásra törekszünk, együttműködve az oktatási intézményekkel.

A gyermekekre veszélyt jelentő helyzetek megakadályozása: (villamos berendezések hibáiból adódó balesetek elhárításáért, szűrő vágó szerszámok biztonságos használatáért, konyhai balesetek megelőzéséért, tűzveszély elhárításáért, a dohányzás tilalmáért):

- Az otthonban figyelmet kell fordítani a villamos berendezések biztonságos használatára. A zártos eszközöket használni tilos. Az érintésvédelmi veszélyt jelentő eszközöket kis gyermekeknek nem lehet használatba adni. Például hajszárító, merülőforraló, hajsütővas, háztartási kisgépek (darálók, háztartási robotgép, mixer stb.) 6 év alatti gyermek szobájában a villamossági dugaljakat el kell látni konnektorzárral.
- A szűrő, vágó eszközöket elzárt helyen kell tárolni és csak felnőtt felügyelettel lehet használni. Ezt különös figyelemmel kell alkalmazni kisgyermekes környezetben, vagy olyan növendéki környezetben, ahol a gyermekek életkora, vagy pszichés állapota kiszámíthatatlan helyzeteket teremthet.
- A konyhai balesetek megelőzésére nagy gondot kell fordítani. Gyermekeket konyhai folyamatokba csak felnőtt szak személyzeti felügyelet mellett lehet bevonni. Gyermekekre konyhai feladatot életkorának és állapotának figyelembevételével lehet bízni.
- A tűzveszély elkerülése érdekében a gyermekeket tanítani kell a tűzveszély megelőzésére. Ajánlott rajzfilmekkel felhívni a figyelmüket ezekre a veszélyekre. Például: Trombi és a Tűzmanók. A rajzfilmek megtekintése után beszéljünk gyermekekkel erről.

A gyermekek személyes, intim terének kialakítása:

- A gyermek ágya mellett ki kell alakítani a gyermek igényei szerinti saját intim sarkot, teret a gyermek aktív bevonásával.
- Legyen ez a sarok a gyermek kedvenc játékaival, fényképeivel, kedves tárgyaival, emlékeivel berendezett.
- Segítsük, ösztönözzük a gyermeket e zug kialakítására. Vegyünk részt a megvalósításban. Ha szükség van több dolgos kézre, akkor akár a többi gyermek bevonásával kell a gyermekszarkot kialakítani. Ajánlott a gyermek gyermekotthonba való megérkezése után elkezdeni ezt.
- Óvjuk a gyermekekkel együtt ezeket az intim sarkokat.

A gyermekek ruházatának, a lakáshoz tartozó textiliáknak, kellékeknek tisztán tartásának, kezelésének feladata:

- A gyermekotthon csoportjaiban élő gyermekek ruházatának tisztán tartása a gyermekfelügyelők, gondozók feladata.
- A gyermekeket ösztönözni és segíteni kell abban, hogy legyenek igényesek a ruházatuk tisztaságát illetően.
- A gyermekotthoni rend és tisztaság garanciája a gyermekotthonban használt textiliák tisztítása. Így követeljük meg a tiszta ágynemű, asztal terítő, törülköző használatát.

A háztartásban egészségre veszélyes élősködők, rovarok, rágcsálók elszaporodásának megelőzése:

- Az otthonban kötelezően kell kártevőirtó vállalkozással szerződést kötni a kártevők elszaporodásának megelőzése céljából.

- A szerződés megkötését a gyermekotthon-vezető kezdeményezésére az intézmény gazdasági munkatársai végzik.
- A gyermekek egészségét veszélyeztető élősködők kezelését a gyermekfelügyelők végzik. Folyamatosan ellenőrzik a gyermekek hajának állapotát, ágykörnyezetének állapotát, így megelőzik a bolha, ágyi poloska, fejtetű elterjedését.
- A szakszemélyzet tagjai figyelemmel kísérik a rovarok mozgását, szaporodását az otthonban. Kritikus előfordulás esetén kötelesek jelezni a gyermekotthon-vezető felé, aki intézkedik a rovarok irtásával kapcsolatban.

A gyermekek egészségére veszélyes anyagok, vegyi anyagok biztonsági tárolása:

- A veszélyesként osztályozott háztartási vegyszerek biztonságosan használhatók, de csak akkor, ha valóban betartjuk a termék címkén található utasításokat és megfogadjuk a tárolásra vonatkozó tanácsokat.
- A vegyszereket zárható helyen tartjuk, élelmiszerektől elkülönítve.
- A gyermek nem érintkezhet semmilyen veszélyes anyaggal. Ilyenek; háztartási tisztítószer, mosószer, öblítők, festékek, higítók, légfrissítők, szobaillatosítók, körömlakk lemosó, aeroszolos termékek, hajlakk, dezodor, növényvédő szerek, rovarölő szerek, gyógyszerek, elemek, akkumulátorok, építőanyagok, gépjármű tisztító és ápoló szerek stb.
- Ne tároljunk folyadékokat szilárd anyagok felett, hogy elkerülhesse a szennyeződést szivárgás esetén. A maró termékek tárolóedényei alá tegyen tálcát, hogy tartalmuk szivárgás esetén ne tudjon nagyobb területen szétfolyni.
- Alapszabály, hogy a vegyszereket az eredeti tárolóedényükben kell tárolni.
- Soha ne töltsd át a vegyi anyagot élelmiszer tárolására szolgáló edénybe, vagy olyan edénybe, amely különösen vonzó lehet gyermekek számára!
- Használat után azonnal tegyük vissza az edény fedelét, a kupakot csavarjuk vissza és tegyük is a helyére a terméket. A gyermekek hamarabb megtalálják az otthonteljesített vegyszert, mint ahogy az gondolnánk.
- Ne tegyük ki a vegyszereket napfénynek, magas hőnek vagy gyújtóforrásoknak!
- Gondoskodjunk megfelelő szellőzésről, hogy szivárgás esetén elkerülhessük a gőzök, gázok koncentrációjának megnövekedését!

Étkeztetési szolgáltatások

A Befogadó Gyermekotthon lakásotthonos forma szerint működik, ami azt jelenti, hogy az otthonban dolgozók főznek a csoportban élő gyermekekre.

A szakszemélyzet végzi a gyermekek teljes körű étkeztetési ellátását.

Az intézmény mindenkori étkezési normáját külön utasítás szabályozza, amely a mindenkori költségvetési évhez kötött.

A csoportokban főzőkonyhának nem minősülő konyha működik.

Befogadó Gyermekotthonokra is vonatkozik a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet (továbbiakban Rendelet) ami azt jelenti, hogy a gyermekotthoni csoportban dolgozó gyermekfelügyelők,

gyermekvédelmi asszisztensek a gyermekek igényeinek megfelelően az előírásoknak figyelembevételével készítik el a gyermekeknek az ételeket.

Az otthonban egy az étkezésért felelős gyermekfelügyelő szervezi az étkeztetési ellátását.

Törekedni kell arra, hogy e felelős munkatárs, valamint a főzéssel megbízott munkatársak is kapjanak szakmai segítséget a közétkeztetés modern alapjainak elsajátításához. Ez azt jelenti, hogy évi egy alkalommal belső képzésen meg kell ismertetni az étkezésért felelős munkatársakkal a jogszabályi előírásokat a gyermekétkeztetésekkel kapcsolatban. Törekedni kell arra, hogy ezeket a képzéseket táplálkozási szakember(élelmezés-vezető) vezesse.

Különös gondot kell fordítani a betegséggel küzdő gyermekek étkeztetésére. (diétás étkeztetés, orvosi utasítás alapján végzett élelmezés) Ilyenkor szigorúan az orvos, vagy dietetikus utasításainak megfelelően kell a gyermek étkezését biztosítani.

Az étlapot a gyermekek közössége a csoportban megbízott étkezésért felelős munkatárssal együtt hetente állítja össze.

Az étlapot a Rendelet előírásainak figyelembevételével kell megtervezni.

Napi ötszöri étkezést kötelező biztosítani. A napi ötszöri étkezésnek fedeznie kell a gyermek korcsoport szerinti energiaszükségletét, figyelembe kell venni a korszerű táplálkozási irányelveket, az előírt diétákat, a gyermekek állapotának megfelelő élelmiszerek biztosítását is.

Abban az esetben, ha a gyermek oktatási intézményben részesül élelmezésben, azt a gyermekotthoni élelmezési ellátásban figyelembe kell venni. Így, azokat az anyagi forrásokat, amelyek az oktatásban biztosított élelmezés miatt nem használt fel a csoport, a gyermekek minőségi étkeztetésére kell fordítani.

Magas minőségű élelmiszerek, alapanyagok, zöldségek, gyümölcsök beszerzésével tudjuk a gyermekek élelmiszer ellátásának minőségét emelni.

Az étlapon szereplő ellátáson túl lehetőséget biztosítunk az étkezés egyéni kiegészítésére, alapvető élelmiszerek (kenyér, vaj, zsír, lekvár) ennek érdekében - a gyermekek számára hozzáférhető módon - folyamatosan rendelkezésre állnak.

Az étrendtervezést a Rendelet nyersanyag kiszabati előírásainak (Rendelet 1. sz. melléklet), valamint a korcsoport napi energia szükségletének (Rendelet 3. sz. melléklet) figyelembevételével kell elkészíteni.

Az Otthonban (lakásotthonos forma) nem kötelező a nyersanyag-kiszabati ív vezetése, de annak figyelembevétele és a jogszabályi előírás (Rendelet) betartása kötelező.

A gyermekek ellátásról gondoskodó szakszemélyzet számára segítséget nyújt a Rendelet előírásainak átfogó ismerete és alkalmazása.

Fontos a gyermekek életkorának megfelelő energia és tápanyag biztosítása, valamint az egészséges táplálkozási ajánlásokhoz illeszkedő étrend kialakítása. Ezek betartása segíti az ellátottjaink egészségtudatos életmódra nevelését.

Az étlap tervezetét a gyermekotthon vezetővel láttamoztatni kell. Az étlapokat lefűzve meg kell őrizni. A gyermekotthon-vezető felelőssége az étkezés minőségének fenntartása.

Gondoskodni kell az egészséges, ellenőrzött forrásokból beszerzett alapanyagok megfelelő tárolásáról. (hűtőkapacitás biztosítása, tartós élelmiszerek száraz, hűvös, tiszta, elzárt tárolása)

Csak ellenőrzött forrásból lehet élelmiszert beszerezni. Élelmiszer adományt a gyermekotthonok csak az intézményvezető engedélyével fogadhatnak.

Külön figyelmet kell fordítani az élelmiszer szavatossági idejére. Lejárt élelmiszert felhasználni tilos!

Az otthonban dolgozó munkatársak a gyermekek részére készült ételből nem fogyaszthatnak. Kivételt képeznek azok az alkalmak, amikor ünnepek alkalmával az egész gyermekotthoni csoport(gyermekek és az ott dolgozó szakszemélyzet) közös étkezéssel ünnepel.

Az alapanyagok beszerzésnek folyamata:

- Az étkeztetésért felelő munkatárs az étlap összeállítás után kimutatja a szükséges étkezési alapanyagok, fűszerek, egyéb hozzávalók körét, mennyiségét. Az igények összeírása előtt tájékozódik a raktáron levő alapanyagokról.
- Az alapanyagigény lista 1 hétre készül.
- Az aktuális létszám figyelembevételével a csoport vezető a gyermekotthon vezetője felé igényli az étkezési költségeket.
- A beszerzést lehetőleg közösen a gyermekekkel végzi a csoport, intézményi autó használatával. Javasolt a tartós élelmiszerek több heti beszerzése, a romlandó anyagok napi beszerzése. Ügyelni kell a kellő hűtőkapacitás beállítására.
- A beszerzett élelmiszereket megfelelően tárolják és használják fel.
- A gyermekotthon vezető folyamatosan ellenőrzi az étkezési norma felhasználását. A beszerzésről kiállított számlákat, az élelmiszer készletet, valamint a készlet felhasználását is ellenőrzi.

Az élelmiszerek tárolása, raktározása:

Az élelmezési anyagok tárolásánál a tulajdon védelmének szempontjain kívül higiéniai és élelmezés-módszertani szempontokat is figyelembe kell venni.

Az erre a célra kijelölt helyiségeknek, tágasnak, megfelelő hőmérsékletűnek és jól zárhatónak kell lenni. A tárolás során a különböző élelmiszereket kezelési igényük szerint kell elkülöníteni, ügyelni kell a megfelelő tárolási körülmények (páratartalom, hőmérséklet, tárolási mód) biztosítására.

Raktározási szempontból az élelmiszereket a következőképpen csoportosíthatjuk:

- szárazáru, fűszerfélék
- földes áru
- tejtermékek
- gyümölcs és zöldségfélék
- húsfélék

A különböző élelmiszer csoportok eltérő tárolási módok alkalmazását igénylik.

Tárolás során a nyersanyagokat kész és félkész termékeket rendszeresen felül kell vizsgálni.

Az élelmiszerraktár kezelőjének – az anyaggazdálkodás általános szempontjain felül – figyelemmel kell kísérnie az élelmiszer készletek mennyiségi alakulását, a könnyen romló áruk tárolási idejét, gondoskodnia kell a készletek optimális mértéket meg nem haladó feltöltéséről. Az élelmezésért felelős munkatárs köteles figyelemmel kísérni a raktárban lévő készletek szavatossági idejét. A lejárt szavatosságú élelmiszer készletek kiselejtezéséről gondoskodnia kell.

Ételmaradék kezelése

Ételmaradéknak minősül az elkészült étel teljes mennyiségéből azaz ételmennyiség, amely – a létszámváltozásból fakadó ingadozás mellett – a hivatalos étkeztetési idő lejárta után megmarad, vagyis a ki nem szolgált étel, illetve a kiszolgált ételből hulladékként, maradékként összegyűjtött moslék.

Az ételmaradékot munkatárs nem szállíthatja el a gyermekotthon területéről.

A használt zsiradékot, az olajat és a zsírt külön-külön jól zárható, fertőtleníthető és megfelelő méretű tárolóedényben kell gyűjteni. A moslék és ételhulladék tárolása az erre a célra kialakított helyiségben az épület hátsó bejárata közelében természetes szellőzés biztosítása mellett történhet.

A folyamatosan termelődő ételhulladékot jól zárható, fertőtleníthető és megfelelő méretű tárolóedényben kell tárolni. Moslék céljára kizárólag romlatlan, élelmiszerbiztonsági és állategészségügyi kockázatot nem jelentő élelmiszer vagy étkezési-hulladék használható, így például: a kiszolgálásból megmaradt élelmiszer, csomagolásában sérült vagy egyéb módon hibás élelmiszerek tisztítása során keletkező hulladék (a tojáshéj is).

Mosléket kizárólag felhasználásra engedéllyel rendelkező személyeknek, vállalkozásoknak lehet át adni (pl. elismert kutya kennelek, kutya- és macskamenhelyek, cirkuszok, állatkertek, vadasparkok részére).

Az engedéllyel rendelkező felhasználók folyamatosan frissített listája az NÉBIH honlapján hozzáférhető.

Napi életgyakorlat

A napi életgyakorlat minden téren, így a gondozás terén is a gyakorlatias időbeosztásra az idő felhasználásnak megnyugtató rutinjára épül. Ha az időfelhasználás megnyugtató rutinja hiányzik a nevelő vagy gyerekfelügyelő munkájából, akkor nem tud mintát adni a gyermekek számára, ami beépülhetne személyiségükbe, hiszen az idő az egyik legfontosabb életet strukturáló tényező. A szervezett életritmus biztonságot ad, mert előre kiszámítható.

Az egyéni gondozási nevelési terv készítésekor fel kell mérni, hogy a gyermek mielőtt bekerült volna az otthonba, milyen napirend szerint élt, és ehhez képest meg kell tervezni, hogy mit kell fejleszteni a növendékben, hogy új realisabb a gyermekotthon életébe illeszkedő napirendje, időrutinja alakuljon ki.

Napi élet szervezése, napirend

Ha a gyerekek unatkoznak, szellemi, lelki, testi energiái nincsenek lekötve, foglalkoztatva, akkor deviáns cselekedetekkel kötik le magukat. A beszabályozás azért is fontos, mert csak ez adhat ritmust életüknek, ez alakíthat ki bennük belső tartást, önfegyelmet.

Az egyéni napirend felállításánál nem csak az elvárásokat kell figyelembe venni, hanem személyiségük egyéni sajátosságait, fejlettségi szintjüket is.

A kötött elfoglaltságok mellett arra is kell valamennyi időt biztosítani, hogy egyedül, magukban is lehessenek. Ez az egyedüllét azonban az időbeosztásban strukturált legyen, nem pedig ötletszerű, parttalan.

Előre meg kell tervezni, napi, heti, vagy ha szükséges havi bontásban a tanulás, a munka az étkezés az önkiszolgáló tevékenységek, a pszichoterápia, fejlesztőterápia, a szervezett szabadidős programok, a tv nézés, az egyéni és csoportos beszélgetések, a kimenő és családkapcsolatok, az olvasás, az egyedül lét, a játék, a sport, mozgás stb., idejét.

Viselkedészavarokkal küszködő, illetve beilleszkedési zavarokat, vagy antiszociális magatartást tanúsító, pszichoaktív szereket használó gyerekek, kamaszok nevelése során rendkívül fontos, hogy a közösségi napirend mellett, minden növendék számára egyénileg testre szabott napirend készüljön, amelyet szigorúan be kell tartatni.

Napirend szorgalmi időben

6.00-6.30	Folyamatos ébresztő, tisztálkodás, reggeli, rendrakás
6.30-7.30	Folyamatos indulás az iskolába
12.00-16.00	Folyamatos érkezés az otthonba, ebéd
13.00-17.00	Kicsik pihenője, tanulás, szakkörök
17.00-18.00	Szabadjoglalkozás, levegőzés, játék a parkban, kimenő, vásárlás
18.00-20.00	Vacsora, tisztálkodás, játék, beszélgetés, TV nézés
20.00-	Folyamatos lefekvés, életkortól függően

Napirend hétvégén, szünidőben

8.00-9.00	Ébresztő, tisztálkodás, reggeli, rendrakás
9.00-	Házimunkák, tanulás
12.00-	Ebéd
12.30-	Kicsik pihenője, kimenő, olvasás, beszélgetés, játék, szervezett foglalkozás, kirándulás, uzsonna (szorgalmi időszakban tanulás)
18.00-20.00	Vacsora, tisztálkodás, TV nézés, beszélgetés, játék
20.00-	Folyamatos lefekvés, életkortól függően

- kulturális foglalkozás a csoporton belül heti rendszerességgel,
- sport – mindennapos testedzés
- technikai jellegű tevékenység lakócsoporton belüli heti rendszerességgel,
- munkafoglalkozás lakócsoporton belüli heti rendszerességgel.

A különleges ellátási igényű gyermekek körében végzendő feladatok

A Befogó Otthonban- értelmi képességeiket tekintve - ép értelmű, tanulásban- és értelmileg akadályozott, sajátos nevelés igényű gyermekek is élhetnek.

Az otthon a gyermekek érdekében folyamatosan konzultál az iskola tanáraival.

A különleges ellátási igényű gyermekek integrációja azért nagyon fontos, mert az együttéléssel tényleg megtanulják egymást tolerálni és elfogadni.

Bizonyos önismeretet is ad az, hogy látják a mindennapokban, hogy ép társaiktól különböznek. Például nehezebben tanulnak. Az otthoni munka azonban, a fogyatékoság kompenzálására lehetőséget ad, mert megmutathatják, hogy ők is értékesek valamiben.

Ugyanúgy, mint egy családban a dolgozók fokozatosan nevelik őket az önállóságra. Önállóan járnak iskolába, ha nem túl betegek önállóan mennek el az orvoshoz és a saját ügyeiket is velük intéztetik. Például osztálypénz befizetés, vagy éppen a gyámhatóságnál való megjelenés.

Az otthon egyik legfőbb feladata a normalizációs elv kiteljesítése, azaz igyekszünk olyan élethelyzetbe hozni az intézményrendszerben nevelkedő gyermekeket, hogy onnan kikerülve – akár a saját családjához költöznek, akár önálló életet kezdenek – be tudjanak illeszkedni az adott társadalmi környezetbe, meg tudjanak felelni a társadalmi elvárásoknak.

A tanulásban akadályozott gyerekek, fiatalok integrált nevelése-gondozása során figyelembe vesszük az eltérő személyiségfejlődési sajátosságokat. A tanulásban akadályozott gyerekek, fiatalok késleltetési képessége igen gyenge, ahogy megkívánnak valamit, mindjárt meg akarják szerezni és ez sok konfliktus forrása lehet a velük együtt élő normál értelmi képességű gyerekekkel.

Ha nem látnak át, nem értenek egy helyzetet könnyen dühbe gurulnak, agresszívek lesznek. Belátó képességük, realitásérzékük kicsi. Szinte csak a közvetlen empirikus, gyakorlati megtapasztalást értik, a gondolkodás konkrét, még nincs, vagy fejletlen az elvont gondolkodás.

Ezt a sajátosságot mindenképpen figyelembe vesszük integrált nevelésük során. A direkt szocializációs tanulásra kell helyezni a hangsúlyt, egy-egy szocializációs viselkedési forma megértésében, rögzítésében sokat segíthet, ha eljátszatjuk velük a konkrét szituációt. Fontos, hogy átéljenek helyzeteket, mivel, ha csak elmagyarázni próbáljuk meg nekik, azt úgysem fogják megérteni.

Személyiségfejlesztésük, nevelésük-gondozásuk során sok türelemre van szükség, ugyanakkor az együttnevelés során a többi gondozottban fel kell ébreszteni irányukban a szolidaritást, a megértést.

Esetkezelő szolgáltatások

Engedély nélküli eltávozás a Befogadó Gyermekeotthonból

Feladatunk az engedély nélkül eltávozott, vagy engedélyezett távollétról a megadott időben vissza nem érkező gyermek felkutatása, a gyermek tartózkodási helyének ismertetése, az együttműködés megvalósítása az illetékes szervekkel, személyekkel, a gyermek gondozási helyére történő visszakerüléséről való gondoskodás, valamint a szökés okainak kiderítése és ezáltal a későbbi hasonló események prevenciója.

Teendők az engedély nélküli eltávozás, illetve a gyermek eltűnésének, szökésének észlelésekor:

1. Az otthonban élő társak megkérdezése, esetlegesen tudnak-e a gyermek hollétéről.
2. Személyes felkutatás a gyermek feltételezhető, vagy ismert előfordulási helyein.
3. Mentőszolgálatnál, egészségügyi intézményeknél, a gondozott gyermekkel kapcsolatban lévő intézményeknél tájékozódás.
4. Rendőrség felé körözés elrendelésének kérése, eltűnés bejelentése a rendszeres gyógyszeres kezelés alatt álló, a betegsége, a fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni képtelen, a 14 év alatti gyermek esetén haladéktalanul, egyéb esetben 24 órán belül, amely bejelentés tartalmazza az alábbiakat:
 - a gondozott gyermek személyes adatai
 - a gondozott gyermek gyámhatóság határozatban megállapított tartózkodási helye,
 - a gondozott gyermek eltűnésének pontos ideje (év, hó, nap, óra, perc)
 - a gondozott gyermek személyleírása: magasság, alkat, haja színe, fejforma, szeme színe, füle, orra, szája, fogazata, álla, nyaka, felső végtagjai, alsó végtagjai,
 - a gondozott gyermek egyéb azonosításra alkalmas különös ismertetőjele,
 - ruházata,
 - eltűnés körülményeinek leírása,
 - a gondozott gyermek rövid jellemzése,
 - ismert kapcsolatai, rokonai, barátai (név, cím, rokoni fok),
 - bejelentést tevő neve
5. Gyermekvédelmi gyám értesítése.
6. Rendkívüli esetnek minősülő esetben az intézményvezető, illetve a fenntartó értesítése kötelező, az ügyeleti feladatot ellátó kollégának.
7. Kapcsolattartásra jogosult személyek - szülők, családtagok – haladéktalan tájékoztatása.
8. További illetékes személyek, intézmények – szükség szerinti - értesítése a gyermek szökéséről - alapellátás szociális menedzsere, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, oktatási-nevelési intézmény, pártfogó felügyelő.
9. Folyamatos kapcsolattartás az érintett személyekkel, intézményekkel.

A gyermek megtalálása esetén a következő feladatokat kell elvégezni:

1. A gyermek intézménybe történő visszaszállításának megszervezése: a nevelő szervezi meg a gyermek megfelelő járművel, kísérő kollégával történő visszaszállítását.
2. Rendőrség felé körözés visszavonásának kérése, a gyermek megkerülésének bejelentése, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - a beküldő intézmény neve és címe
 - az illetékes rendőrkapitányság neve és címe
 - a gondozott gyermek személyes adatai
 - a szökött gyermek visszakerülésének pontos ideje (év, hó, nap, óra, perc)
 - a szökött gyermek visszakerülésének körülménye (önként visszatért, ki hozta vissza)
 - a körözés (keresés) megszüntetésének kérése
 - visszavonást tevő neve.
3. További illetékes személyek, intézmények értesítése a gyermek megkerüléséről - a gyermek gyermekvédelmi gyámja, a kapcsolattartásra jogosult személyek (szülők,

- családtagok), alapellátás szociális menedzsere, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, oktatási-nevelési intézmény, pártfogó felügyelő.
4. A gyermekkel a gyermekvédelmi gyámja bevonásával folytatott egyéni beszélgetés keretében fel kell tárnunk az engedély nélküli eltávozás okát és körülményeit, valamint az eltávozás alatt vele történeteket, tartózkodási helyét, megélhetése forrásait. A beszélgetés megtörténtét és tartalmának lényegét írásban dokumentálni kell, és a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.
 5. A jegyzőkönyv a következőket tartalmazza:
 - eltűnésének körülményeit
 - eltűnésének idejét,
 - visszakerülésének idejét,
 - távolléte alatti körülményeket (étkezés, lakhatás, kapcsolattartás másokkal, stb.)
 - távolléte alatt történt-e sérelmére bűncselekmény
 - távolléte alatt követett-e törvénybe ütköző dolgot
 - megállapodás a gondozott gyermekkel.
 6. A gyermekotthon házi gyermekorvosa szükség esetén vizsgálja a gyermeket, szükség esetén szakorvosi vizsgálatról intézkedik.
 7. A gyermek viselkedésének, magatartásának fokozottabb figyelemmel kísérése.

Intézményen belüli agresszió megelőzése és kezelése

Az intézményen belül a gyermekközösség tagjai között fellépő agresszió különféle formáit meg kell előzni, mérsékelni, ki kell küszöbölni. Ennek érdekében bevált eljárásokat, jó gyakorlatokat honosít meg az otthon.

A sikeres bevezetés érdekében tudatosítja a személyzetben és gyermekközösségben ennek jelentőségét.

Az agresszív viselkedés előfordulásának csökkentése, alternatív konfliktuskezelési módok tanítása:

- A felnőtt, mint pozitív modell /mindenkor, minden helyzetben/. Minden nevelő, tanár és a fiatallal dolgozó szakember saját konfliktuskezelő módszereit fejleszti és gyakorolja, mindenfajta tevékenység és megnyilvánulása alkalmával.
- Szociális készségek és empátia fejlesztése csoportfeladatokban.
- Együttműködést igénylő helyzetek kialakítása – korrepetálás, önálló csoportfeladatok megoldásában pl. dekoráció, csoport át- és berendezése.
- Rendszeres csoportos fejlesztés – adott esetre aktualizálva vagy kitalált témában.
- Konfliktus kezelési kultúra fejlesztése erkölcsi normák és szabályok közvetítésével.
- A mindennapi konfliktusok kezelésekor törekedjünk a kiegyensúlyozott, mindkét fél számára kialakuló konszenzusra.
- Csökkentjük a versengést a közös érdekek mentén való gondolkodással - fontos, hogy minden megbeszélésen közös nevezőre juttassuk el a csoport minden tagját.
- Konfliktus esetén alkalmazzuk a helyreállító (resztoratív) igazságszolgáltató módszert.
- Közösségépítés a mindennapok minden területén: az együtt élő csoport közösséggé formálása, a csoporton belüli együttműködés növelése az egymás iránti empátia fejlődése érdekében a mindennapi feladatok és munkák segítségével.
- Közösségépítő játékok alkalmazása, közös feladatokon keresztül, közös sikerek biztosításával. /Szabadidős tevékenységeken keresztül, házon belüli és kívüli fellépések alkalmával is használjuk ezeket az építő alkalmakat!/
 - A felnőtt, mint pozitív modell /mindenkor, minden helyzetben/. Minden nevelő, tanár és a fiatallal dolgozó szakember saját konfliktuskezelő módszereit fejleszti és gyakorolja, mindenfajta tevékenység és megnyilvánulása alkalmával.

- Nem agresszív viselkedés jutalmazása, figyeljünk a nem agresszív megoldásokra, és minden esetben pozitívan erősítsük meg.
- Az agresszió háttérben munkáló feszültségek más módokon való levezetésének biztosítására: relaxációs módszerek, sport, művészet és kreatív tevékenységek (színház, drámajáték).
- Átlátható szabályokat kell alkotni - az agresszió következményeiről és annak elkerülésének lehetőségeiről. Hangsúlyos a következetes betartás és betartatás mindenki részéről.
- Ha a nem kívánt agressziót büntetjük, ezt össze kell kapcsolnunk minden esetben a megfelelő megoldás ismertetésével. Elemezhetjük az esetet négy szemközt, illetve ha mindenkit érint, csoportmegbeszélésen beszéljük meg - eredményesebb lehet a következő, nem kívánatos megnyilvánulások megelőzésére.

Iskolakerülés megelőzése, kezelése

Az iskolakerülések háttérben sokszor iskolai kudarcok, tanulási nehézségek állnak. A gyermekek az iskola verseny- és teljesítmény centrikus légkörében állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőképeségük a normál családban élőkéhez képest.

Az iskolakerülés lehet kudarckerülés is. A rossz jegyek gyakran együtt járnak azzal, hogy a tanuló a tanárokkal személyes konfliktusba keveredik, az osztálytársai „kinézik”, perifériára kerül, esetleg bűnbakká válik. Sokat segíthet a probléma kezelésében a tanárokkal való rendszeres és jó kapcsolat kiépítése, együttműködésük elnyerése.

Segíthet egy-egy tantárgyból korrepetitor fogadása, rendszeres korrepetálás, foglalkozás. Amennyiben iskolában a növendék helyzete ellehetetlenül segíthet egy iskolaváltás, más alternatív iskolatípus megtalálása, ahol jobban tolerálják a problémás gyerekeket. Átmenetileg egy fél évig a magántanulói státusz is segíthet, azonban hosszú távon nem célszerű, ugyanis így a szükséges szocializációt nem biztosítjuk teljes körűen a gyermek számára. Ha a gyermek állapotában nem tudunk elérni javulást, sőt a tanulási zavarok súlyosbodnak és viselkedési zavarok is fellépnek, felvetődik a gondozási hely módosítás, speciális ellátás bevezetése. Ilyen esetben a gyermekvédelmi gyámmal való egyetértés esetén a vezető nevelő indítványozza a szakértői bizottság felé a gyermek gondozási helyének megváltoztatását.

Újonnan érkező, vagy kiszolgáltatottabb gyermekek és fiatalok kihasználásának, megalázásának elkerülése, visszaszorítása érdekében alkalmazott módszerek:

A kisebb gyerekeknek a nagyobb gyerekek által való kiszolgáltatottságának bántalmazásának több fajtája létezik. A verésen a kényszerítésen túl, a zsebpénz elvétele, saját használati tárgyainak elvétele, esetleg bűncselekményre való felhasználás.

A nevelőknek, gondozóknak kötelessége figyelni ezekre a jelenségekre, törekedni kell ezek visszaszorítására, felszámolására.

A kisebbet sokszor megfélemlítik és ő nem meri a felnőtteknek mondani, hogy a nagyok bántalmazzák. Azonban ez is felderíthető és észrevehető, hiszen a bántalmazásnak számtalan jele lehet, és ha a nevelő, gyerekfelügyelő megfelelően jelen vannak a gyerekközösségben, megfelelő személyes kapcsolatokat alakítanak ki a gyerekekkel, különböző jelekből könnyen felismerhető. Ilyen lehet például az, ha a kisebbek feltűnő módon a felnőtt közelségét,

biztonságát keresik. Valamint az is gyanús lehet, ha a kisebb gyermek túlzottan próbál a nagyobb gyermek kedvébe járni.

A gyerekek gyakran küzdenek indulatkezelési problémákkal, ezért agresszív szadisztikus hajlamaikat, más téren kell velük levezettetni. Ilyen például a sport, kirándulás, játék. Fontos, hogy ezek a gyerekek megfelelő pszichoterápiában is részesüljenek. Felderítjük, hogy a nagyobb gyerek bántalmazza a kisebbet, akkor nagyon fontos eszközök, hogy az egész csoportgyűlésen az összes gyerekkel a problémát megbeszéljük. Az eltitkolt, el nem fogadott cselekmények váljanak nyílttá, fontos a bántalmazott, bántalmazó szembesítése.

El kell érni a bocsánatkérést, megbocsátást, kibékülést. A bántalmazott gyermek ne kapjon tettéért megtorló büntetést. Inkább a konfliktusba került gyerek közötti viszony rendezésére, emberivé tételére kell törekedni. Olyan is előfordul, hogy kisebb gyerek kárt okoz nagyobb gyerekeknek és ezt a nagyobb megtorolja, kártalanítás címén a kisebb gyerekek pénzét elveszi. Ez az önbíraskodás, amit szintén nem szabad megengedni. Arra kell nevelni a gyerekeket, hogy ha neki kárt okoztak, akkor szóljon a felnőttnek és akkor felnőtt segítségével lehet a kár megtérítését rendezni. Így elkerülhető az önbíraskodás és a kár is megtérülhet.

Addiktológiai és drogprevenciós ismeretek

A fiatalok között egyre komolyabb problémát jelentenek a pszichoaktív szerekkel való visszaélések. Gyermekotthonunk növendékei is az erősen veszélyeztetett csoporthoz tartoznak. A RÉV Drogambulancia a Nemzeti Drogstratégia szellemében egy komplex egészségfejlesztési és drogmegelőzési programot dolgozott ki, amely vállalja az önkéntességen alapuló foglalkozást azokkal a fiatalokkal, akik valamilyen módon kapcsolatba kerültek valamilyen tudatmódosító szerrel. Minden évben előadást tartanak intézményünkben. Fontosnak tartják, hogy a nevelők tudjanak kommunikálni egymással és a vezetéssel. A nevelőkre-gondozókra azért helyeznek nagy hangsúlyt, mert úgy gondolják, hogy elsősorban a nevelési munkához team munkára van szükség, amelyben mindenkinek a véleménye és világlátása egyformán fontos. Másodlagos haszna a képzésnek az is, hogy ez értékmutató lehet a diákközösségek számára is.

Bűnmegelőzési ismeretek

A szervezett bűnözés és módszereinek megismerése fontos mind a növendékeink, mind munkatársaink számára. Az emberkereskedelem és a kábítószer terjesztés területén különösen veszélyeztetettek gyermekeink. A kábítószerre való rászoktatás, a terjesztésbe való beépítés módszereinek ismerete, mind nagyon fontos lehet. Ezért a rendőrség bűnmegelőzési szakemberei évente ismeretterjesztő előadásokkal keresik fel gyermekotthonunkat. Ezek az alkalmak minden nagyon sok új információt, segítséget adnak a munkatársak és a gyermekek részére is.

Jutalmazás, büntetés

A jutalmazás és elmarasztalás elvei:

A mindennapi munkánk során fejlesztjük a gondozott gyermekek, fiatalok értékelés iránti érzékenységét. Törekszünk arra, hogy a gondozottak érzékennyé váljanak a nonverbális megerősítésre, vagy elmarasztalásra.

A házirendünk tartalmazza a jutalmazás rendszerének elemeit és a büntetések alapvető formáit is. (Lásd 1. sz. melléklet)

A gondozott gyermek egyéni különbözőségeit figyelembe véve minden sikeres teljesítményt meg kell erősíteni.

Elveink:

- A jutalmazás fokozatait a gondozottak bevonásával alakítjuk ki.
- A jutalmazásoknak következetesnek kell lenniük.
- A jutalmazás során kerülni kell a kivételezést
- A jutalmazás – ha fennállnak a feltételei, - lehet kollektív
- Folyamatosan visszajelzést adunk, tehát jutalmazunk, büntetünk, nem csak szavainkkal, hanem metakommunikáció útján is.
- Mind a jutalmazások, mind a büntetések gyakorlatában a következetességre, s a közvetlenségre törekszik intézményünk. Elengedhetetlen, hogy valóban kövesse elmarasztalás a kioltani kívánt viselkedést, a megerősítésre szánt magatartást is jutalmazzuk, főleg, hogyha előzetesen ebben megegyeztünk a gyermekkel.
- Amennyiben egy gyermek bizalmi kapcsolatot épít ki a felnőttekkel szemben, és tisztázottak az egymással szemben támasztott elvárások, lehetőségek, akkor a gyermekben kialakul egy egészséges megfelelési vágy. A nevelő, gyermekfelügyelő ennek fényében értékeli a gyermeket szóban, mely fontos emocionális hatása révén hatékonyabb, mint a tárgyi jutalom, vagy különböző büntetési formák.
- Az otthonunkban semmilyen formában nem alkalmazhatnak a dolgozók sem fizikai kényszert, sem fizikai büntetést. Helytelen viselkedésformák esetében meg lehet kérni a gyermeket, hogy gondolkozzon el viselkedésén, – mindig a viselkedést minősítjük -, higgadjon le.
- A pozitív megerősítéseket több személy jelenlétében alkalmazzuk, így azok mintaként is szolgálhatnak, az elmarasztalásokat, főleg egy verbális agresszióval társuló helyzetben, érdemes négy szemközti helyzetben tisztázni.
- A gyerekeknek biztosítjuk a nem megfelelő cselekedetek jóvátételét, későbbiekben a lezárt eseteket nem emlegetjük fel. Sokszor tisztázásra szorul, hogy melyik tett, miért nem helyénvaló, kiket érint, kire miként hat, s így érthetőbbé válhat, hogy miért marasztaljuk el.
- Jutalmazhatjuk a gyermeket az előre kialakított szabadidős programokon felül további lehetőségek felvetésével, megvalósításával. A bizalmunk jutalom értékű lehet, hogyha megbízunk a gyermeket önállóságot igénylő feladatokkal, s amennyiben ezekben a helyzetekben az elvárások szerint cselekszik, akkor a továbbiakban is lehetőséget kap erre.
- Amennyiben valamelyik gondozott elfogadhatatlan magatartást tanúsít, a rendet megbontja, illetve kötelességeit nem teljesíti, másokkal szemben agresszíven viselkedik büntetésben részesülhet.
- A fegyelmi vétség kivizsgálása elsősorban a nevelő feladata, melyhez segítséget nyújt az ott dolgozó gyermekfelügyelő is.
- Súlyosabb esetekben a gyermekotthon vezetője vizsgálja ki az ügyeket. Az ő feladatuk is egyben a büntetés kiszabása, amely nem kötelező, hanem mint lehetőség merül fel.
- Minden súlyosabb magatartás problémánál az eset súlyosságától függően feljegyzést, illetve jegyzőkönyvet kell felvenni, ami bekerül a gondozott személyi anyagába.
- Első esetben ne büntetést adjunk, hanem egy lelki beszélgetéssel hassunk a rendbontóra.
- Amennyiben elfogadhatatlan cselekedetei visszatérők, úgy sor kerülhet a büntetés adására is. A büntetés időben ne váljon le nagyon a cselekményről, lehetőleg közvetlenül kövesse azt. A büntetés nagyságát tekintve azt szükséges mérlegelni, hogy

milyen büntetésforma az, amelyik az adott növendék számára az adott cselekményt tekintve se túl erős, se túl enyhe.

- A büntetés nem lehet öncélú, nem lehet kollektív, nem lehet megszégyenítő, nem sértheti a növendék alapvető emberi jogait. Ezért nem alkalmazható testi fenyegetés, lelki megaláztatás.
- Lehetőséget kell biztosítani a növendéknek, hogy a részére kiszabott büntetést valamilyen önként vállalt jóvátétellel kiváltsa. A jóvátétel lehet valamilyen a közösségért, vagy valamelyik társáért végzett önkéntes munka, jó cselekedet.
- A büntetés területei: kimenő idő korlátozása, jutalommegvonás, közösségi rendezvényekből való kizárás.

A Befogadó Gyermekotthon kapcsolatrendszere

Az otthonban elhelyezett gyermekek megfelelő színvonalú ellátásának biztosítása és ellenőrzése érdekében a munkatársak folyamatosan együttműködnek egymással.

A nevelő, és a gyermekfelügyelő elsődlegesen a gondozási – nevelési folyamatban nyújt segítséget. A gyermekvédelmi gyám elsődlegesen a gyermek hivatalos ügyeiben jár el, valamint segíti és felügyeli a gondozási-nevelési munkát (ha van kirendelt gyám). Az együttműködés elsődlegesen személyes találkozásokat és jelenléteket kell, hogy jelentsen.

A hatékony együttműködés érdekét szolgálja a kettő hetente működő esettanulmányozó csoport, amelyen a gyermekekkel kapcsolatban lévő munkatárs, vezető és gyermekvédelmi gyám is részt vesz.

Az otthonban tevékenykedők, folyamatos kapcsolatban állnak a gyermekek oktatási-nevelési intézményeivel, az egészségügyi ellátókkal, rendőrséggel, a gyermekjóléti szolgálatokkal és a gyámhatóságokkal.

Az oktatási intézményekkel és az egészségügyi szolgáltatókkal a gyermekvédelmi gyám kapcsolata is rendszeres. (Ha van kirendelt)

A gyermekjóléti szolgálatokkal és a gyámhatósággal munkatársaink tartják rendszeresen a kapcsolatot személyesen, illetve helyzetértékeléseik kapcsán írásban. A nevelő a kapcsolattartások során, a gyermekjóléti szolgálat szociális menedzsere látogatásai, illetve felülvizsgálati értekezletek alkalmával működik együtt ezen intézményekkel, esetenként egyházi és civil szervezetekkel.

A Befogadó Gyermekotthon és a gyermekjóléti szolgálat együttműködése

A gondozási hely szakemberei az illetékes gyermekjóléti szolgálat szociális menedzser folyamatos és együttműködő munkakapcsolatot építenek ki, összehangolt koncepció és cselekvés (munkamegosztás) alapján, egyeztetett célokat és módszereket követve, a segítő feladatokat megosztva, egymás tevékenységét kiegészítve végzik a család támogatását.

Célunk, hogy a segítő szakemberek egyeztetett, egységes koncepciója mentén történjen a család gondozása. Hatékony családgondozással törekszenek a családot ismét alkalmassá tenni a gyerek nevelésére.

A gyermekvédelmi gyámnak, nevelőnek és a gyermekjóléti szolgálat esetmenedzserének személyes kapcsolatfelvételére első alkalommal az elhelyezési értekezleten kerül sor.

Az otthon vezetője a gyermek befogadásáról haladéktalanul értesíti az illetékes gyermekjóléti szolgálatot.

A gyermekjóléti szolgálat esetmenedzsere nevelésbe vétel során rendszeresen kapcsolatot tart telefonon vagy személyesen a gondozási hellyel.

A gyermek nevelője minden olyan esetben, amikor a gyermek ellátását érintő lényeges kérdésben (gondozási forma, gyám személye, gondozási hely, kapcsolattartási szabályozás, stb.) változtatást kezdeményez, előzetesen írásban tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot az adott kérdésben (pl. kapcsolattartási szabályozás) és vele egyeztet.

Az otthon vezetője a gyermek gondozásának megszűnéséről értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.

A gyermekvédelmi gyám, és az otthon együttműködése

A gyermek gyermekvédelmi gyámja, a gyermek ellátásában közreműködő szakemberekkel összehangolt együttes tevékenységgel segíti elő a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervének megvalósulását, a gyermek hazagondozását.

Az egyéni gondozási-nevelési terv kidolgozásában szükség szerint a gyermekvédelmi gyám is részt vesz, valamint a végrehajtásban közreműködik. Tanácsaival segíti a terv elkészítését és teljesítését.

A gyám a gyermeket és a gondozót szükség szerint, de legalább kéthetente felkeresi a gondozási helyen.

A gyám és a gondozó az egyéni elhelyezési tervben feltüntetett ellátási (oktatási, gondozási, nevelési, fejlesztési, családgondozási) feladatokról megbeszélést folytat.

A gyám és a gondozó a gyermek sorsát érintő lényeges döntések meghozatala előtt szükség szerint konzultál egymással.

Egyéb intézményekkel, hatóságokkal való együttműködés

A területi gyermekvédelmi szakszolgálatot külső kapcsolataiban elsősorban a területi igazgató, annak helyettese képviseli. A különböző típusú feladatok végzése során a dolgozók munkaköri leírásuknak megfelelő mértékben és felelősséggel tartják a kapcsolatot az egyes intézményekkel.

Kapcsolataink:

Szakmai kapcsolatok:

- Területi igazgatóság
- Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság
- Gyámhatóságok
- Nevelési Tanácsadó
- Vas Vármegyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

- Gyermekjóléti Szolgálatok,
- Családsegítő Szolgálatok,
- Vas vármegyei gyermekotthonok

A gyermekvédelmi rendszer minden egyes tagjával próbálunk pozitív, kölcsönös segítő kapcsolatot kialakítani. Szem előtt kell tartanunk, hogy a cél minden esetben egy jól funkcionáló munkakapcsolat kell, hogy legyen!

Egészségügyi szolgáltatókkal való kapcsolatok:

- Egészségügyi intézmények
- ÁNTSZ
- Házi orvosok
- Szakrendelések
- Vas vármegyei Gyermek és Ifjúságpszichiátria osztálya illetve ambulanciája

A gondozott gyermekek egészségügyi állapotát a gyermekotthon dolgozói kísérik figyelemmel. Iskoláskorú gyermekeink egészségi állapotát az intézményi orvos és védőnő rendszeresen ellenőrzi. A szükséges védőoltásokat ő biztosítja.

A naprakészen vezeti a gyerekek egészségügyi dokumentációját, a szakrendeléseken és kontrollokon kapott leleteket minden esetben bemutatjuk neki.

Oktatási-nevelési intézmények:

- Óvodák
- Általános iskolák
- Középiskolák
- Gyakorlati helyek

Az iskolákkal fontos a lehetőség szerinti napi kapcsolat fenntartása. Lehetőség szerint megjelenünk minden iskolai rendezvényen, nyílt órákon, ünnepeken és a szülői értekezleteken is.

Az osztályfőnökökkel általában heti kapcsolattartás a jellemző, de ha bármilyen kirívó eset történik, vagy ha a gyerek nem megy be az iskolába, rögtön jeleznek felénk az osztályfőnökök. A tanulók egy része szakközépiskolába jár. Az elméleti képzés itt gyakorlati helyen történő oktatással is kiegészül. Elmondható, hogy a gyakorlatvezetőkkel kifejezetten jó az együttműködésünk, bármilyen ügyben kereshetjük őket. Mi is próbálunk segítségükre lenni gyerekeink mindennapi gyakorlatának szervezésekor, illetve aktívan jelen vagyunk az általuk tartott szülői értekezleteken és fogadóórákon.

Helyi önkormányzat, szombathelyi intézmények.

Igazságügyi és büntetés-végrehajtási intézmények

- Rendőrkapitányságok
- Bíróságok
- Speciális intézetek
- Pártfogó felügyelői hálózat

A rendőrkapitányságokkal napi kapcsolatban állunk.

A pártfogói hálózattal, személy szerint a pártfogóval kölcsönösen jó a munkakapcsolatunk. Az intézetbeli gyerekeknek általában ugyanaz a személy van kijelölve, mert területi illetékesség szerint ugyanaz a pártfogó foglalkozik a gyerekekkel.

Kapcsolattartás a családdal

A gyermek és a szülő más hozzátartozó) kapcsolattartásának módját a Befogadó Gyermekotthon házirendjének és napirendjének a gyámhatósági határozatban foglaltaknak a figyelembevételével a gyermekotthon vezető engedélyezi a gyermekvédelmi gyám hozzájárulásával.

A kapcsolattartás formái:

- Levelezés
- Telefonkapcsolat
- Ajándék- csomag küldés/ fogadás
- Látogatás

Az otthonban a gyermekek szülőket, családtagot, látogatót fogadhatnak látogatási időben, kultúrált formában és zavartalan körülmények között.

Látogatás rendje:	szombaton:	14.00 – 16.00
	vasárnap:	14.00 – 16.00

Közös programok szervezéséről a szülőt előzetesen tájékoztatjuk, az ilyenkor elmaradt látogatás pótlására lehetőséget biztosítunk.

A minőségbiztosítás elemei

A Befogadó Gyermekotthonban dolgozó munkatársak alkalmasságát felvételi beszélgetés keretében a területi igazgató vagy annak helyettese vizsgálja.

Az alkalmasság kritériumai: előírt szakmai végzettség, egészségügyi státusz, pszichés és személyiség állapot, motivációs vizsgálat.

A felvételi beszélgetésen felkérésre részt vehet az intézmény kijelölt pszichológusa is.

Az otthon dolgozói szakképzett munkatársak, akik a rájuk váró feladatokra önképzéssel, helyi vagy akkreditált képzéssel készültek (készülnek).

Emellett időnként szupervíziós, csoportos szupervíziós foglalkozásokon, 4 hetente esetmegbeszéléseken, évente belső képzéseken fejlesztik tudásukat. Az esetmegbeszéléseken az otthon szakmai munkakörben lévő munkatársai vesznek részt. Az esetmegbeszélést a területi igazgató, vagy annak helyettese vezeti.

Az ülésen a gyermekekkel kapcsolatos helyzet értelmezése, terápiás lehetőségek áttekintése, teendők megbeszélése, közös konszenzusos fellépés kidolgozása a feladat.

A dolgozók részt vesznek a jogszabályban előírt pedagógus és szociális továbbképzésben is.

Az otthonban dolgozó nevelő, gyermekfelügyelők és a gyermekvédelmi - asszisztens rendelkeznek munkaköri leírással, valamint olyan mentalitással, gyermekszeretettel, hogy

képesek ellátni a beutalt gyermekek gondozását, nevelését, oktatását.

Szakmaetikai kérdések

Etikai kérdések iránymutatásaként a mindenkori szociális munka etikai kódexét alkalmazzuk.

Ezen túl a munkavégzés során a következő szakmaetikai előírásokat, ajánlásokat be kell tartani:

- A gyermekotthon dolgozóinak és a gyermekeknek az egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, megértést és ésszerű határokat a toleranciát.
- Az otthonban tevékenykedők munkájukat csak az elhelyezett gyermekek és munkatársaik jogainak és érdekeinek messzemenő figyelembevételével végezhetik.
- Az otthon dolgozója munkájáért a gyermektől, annak képviselőjétől, szülőjétől pénzt, vagy egyéb ellenszolgáltatást nem fogadhat el.
- A munkatársak tevékenységüket a munkaköri leírásban rögzítettek alapján, az intézmény munkarendje, szabályzatai szerint kötelesek végezni.
- A befogadó gyermekotthon dolgozóit a gyermek és hozzátartozója egészségi állapotával, családi, vagyoni vagy egyéb körülményeivel kapcsolatban tudomásukra jutott adat, információ vonatkozásában titoktartási kötelezettség terheli, függetlenül attól, hogy ezeket milyen módon ismerték meg.
- A kollégák a tudomásukra jutott, szakmai munkával kapcsolatos információkat csak az ügyben érdekelt munkatársakkal, vagy szakmai partnerekkel oszthatják meg. A titoktartási kötelezettség vonatkozásában kivételt képez, ha jogszabály tájékoztatási kötelezettséget ír elő.
- Bárminemű szakmai véleményalkotás, nyilatkozat megtételekor minden esetben tekintettel kell lenni a hivatali titoktartásra vonatkozó rendelkezésekre (jogszabályi rendelkezések, SZMSZ), valamint az intézmény jó hírnevére és az intézménnyel kapcsolatban álló gyermekek, szülők érdekeire.
- Nyilvános internetes oldalakra sem az intézménnyel, sem a gyermekekkel, sem a munkatársakkal kapcsolatos véleményt nem lehet feltenni. Ennek megsértése fegyelmi felelősséggel jár.
- A munkatársaknak elemi érdekük és kötelességük a jól működő, etikus munkahelyi kapcsolat ápolása minden az intézményben dolgozó kollégával, külsős szakemberrel.

Dokumentáció

A Befogadó Gyermekotthonban a következő dokumentációk vezetése kötelező:

1. Eseménynapló: napi információk, cselekmények, események pontos leírása. Tájékoztató a csoport életéről. A mindenkori ügyeletes dolgozó vezeti, a történeteket rögzíti, munkaideje végén lezárja és aláírja.
2. Regisztrációs (létszám) napló, mely tartalmazza a gyermekek nevét, státuszát, a bekerülés időpontját (honnán) ill. a távozás helyét (hová) és időpontját. A létszámnapló napi szinten vezetett dokumentum, amely tartalmazza a ellátott gyermekek névsorát, a hiányzó gyermekek neveit, valamint a hiányzás okát is. (engedély nélkül, vagy engedéllyel való távozás, kapcsolattartás, kórházi, terápiás kezelés stb.)
3. Egyéni dosszié (iratgyűjtő), mely tartalmazza a gyermek személyes adatait, okmányait, állapotával, helyzetével kapcsolatos összes iratanyagot. Része a nevelői jellemzés, mely a bekerülés kori, majd az eltávozáskor készülő helyzetelemzést foglalja magába.

4. Egyéni gondozási-nevelési terv: harminc napnál hosszabb időtartamú átmeneti gondozás, illetve nevelésbe vétel esetén a gyermek gondozásával-nevelésével kapcsolatos célokat és konkrét feladatokat tartalmazza.
5. Zsebpénz-nyilvántartólap, melyben nyomon lehet követni a gyermek zsebpénzének folyósítását, aktuális egyenlegét, az átvétel regisztrálását.
6. Munkaterv, mely az iskolához igazodva minden évben szeptember-január és február-augusztusi bontásban két félévre kidolgozva jeleníti meg legfontosabb folyamatos és aktuális feladatainkat, tárgyi és személyi feltételeinket, nevelő és oktató munkánkat, munkafoglalkozásainkat, intézménylátogatásokat, kulturális, szabadidős és sportprogramjainkat és a továbbképzéseket
7. Kapcsolattartási napló, ami az ellátásban részesülők és hozzátartozóik kapcsolattartásának dokumentálására szolgál
8. Ruházat beszerzési napló, Ruhaleltár, amelyekben az ellátásban részesülők éves ruházati ellátását követjük nyomon.

Személyes és közösségi érdekek képviselete

A nevelésbe vett gyermek és fiatal koruknál és helyzetüknél fogva kiszolgáltatottabbak. Ezért hangsúlyos a jogaik biztosítása, érdekeik képviselete. A szakemberek felelőssége, hogy a gyermek ismerjék jogaikat és kötelezettségeiket, hogy megtanuljanak élni velük, valamint aktívan képviselniük kell a gondozásban élő gyermek érdekét.

Emellett elő kell segíteni az önképviselet, véleménynyilvánítás és érdekképviselet elsajátítását, gyakorlását.

Megfelelő formában ki kell építeni a gyermek véleménynyilvánításának fórumait. Ezek konkrét megjelenítése a házirendben történik.

A gyermek saját gondozásával, nevelésével kapcsolatos szempontjait, véleményét, elképzeléseit a nevelő, gyermekvédelmi gyám a döntések meghozatalánál minden kérdésben közvetlenül meghallgatja.

Biztosítani kell, hogy minden olyan esetben, amikor indokolt (az életkora és egészségi állapota lehetővé teszi), továbbá amikor a gyermek vagy a gyámhatóság kifejezetten kéri, a gyermek jelen lehessen az évenkénti rendes vagy soron kívüli felülvizsgálatai tárgyaláson.

A gyámhatóság képviselője a felülvizsgálati tárgyaláson meghallgatja a gyermeket, amennyiben életkora miatt akadályba ütközik az önálló véleménynyilvánítása, e jogának érvényesítésében a gyermekvédelmi gyám jár el.

Minden fontos információt megadva a nevelő tájékoztatja a gyermekeket az intézmény érdekképviseleti fórumának fennállásáról, feladat- és hatásköréről, különös tekintettel tagjainak köréről.

A nevelő biztosítja, hogy a gyermek (és hozzátartozói) a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék: a gyermek számára rendelkezésre bocsátja a gyermekjogi képviselő nevét, telefonszámát, fogadóóráinak helyét és időpontját, és informálja a tevékenységéről.

A gyermekek panaszjogának gyakorlását anonim módon a panaszláda használatával biztosítjuk. A panaszláda használatának szabályait a 2. sz. *melléklet* rögzíti.

Érdekképviseleti fórum

Az intézmény fenntartója meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének szabályait.

Az érdekképviseleti fórum szavazati jogú választott tagjai:

- a gyermekönkormányzat képviselői (ha van ilyen)
- az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői, illetve a fiatal felnőttek képviselői
- az intézmény dolgozóinak képviselői
- az intézményt fenntartó képviselői

Az érdekképviseleti fórum megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat, és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény ellenőrzését ellátó gyámhivatóságnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az érdekképviseleti fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről. Az érdekképviseleti fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél, vagy az érdekképviseleti fórumánál:

1. az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
2. a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.

A gyermek amennyiben méltánytalanság vagy sérelem éri, orvoslása céljából közvetlenül fordulhat a vele közvetlenül kapcsolatban állókhoz (nevelő, gyermekfelügyelő, gyermekvédelmi gyám, pszichológus, stb.), az intézményvezető-helyetteshez, vagy az intézményvezetőhöz.

A munkatársak a tudomásukra jutott panaszos ügyben kötelesek a szolgálati út betartásával eljárni, s annak kivizsgálásában, s megoldásában közreműködni. Amennyiben a panaszos sérelme vizsgálatának eredményéről nem kap tájékoztatást lehetősége van további fórumokat megkeresni.

Az intézmény **Érdekképviseleti Fórumán** túl a gyermekek jogainak védelmét, s őket magukat azok megismerésében és érvényesítésében a **Gyermekjogi Képviselő** segítik.

Az érdekképviseleti fórum működésének szabályozását a *3. sz. melléklet* tartalmazza

A *Gyermekjogi képviselő* feladatai:

- segít a gyermeknek panasz megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását,
- támogatja a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásról,
- eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a fiatal felnőtt, valamint a gyermekönkormányzat megkeresése alapján,
- részt vesz a nevelés bevételi tárgyaláson, különös tekintettel a speciális ellátási szükségletű gyermekek elhelyezésére

Jogosult a gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működési területén tájékoztatást, iratokat kérni és a helyszínen tájékozódni.

A Befogadó Gyermekotthon gyermekjogi képviselője:

***Turi Renáta* INTEGRÁLT JOGVÉDELMI SZOLGÁLAT**

Nyugat-magyarországi Regionális Iroda

H-8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7.

Telefon: +36 92/511-425

Mobil: +36 (20) 489 9642

E-mail: renata.turi@ijsz.bm.gov.hu

Web: www.ijsz.hu

Vas vármegye mindenkori gyermekjogi képviselőjének elérhetősége az intézmény központjában, valamint a Befogadó Gyermekotthonban is kifüggesztésre került.

Az otthon munkatársai jogaik esetleges sérelme esetén annak orvoslását az intézmény vezetőjétől kérhetik. Amennyiben panaszuk kivizsgálása nem történik meg, arról nem kapnak értesítést, vagy eredményét nem tudják elfogadni, az általuk ellátottakhoz hasonlóan fordulhatnak az Érdekképviseleti Fórumhoz.

Utóbbira elsődlegesen nem egyéni, hanem a munkatársak szélesebb körét érintő probléma, vagy sérelem esetén van mód.

Az otthon munkatársainak lehetőségük van arra is, hogy az intézményt működtető fenntartóhoz forduljanak panaszaikkal, munkajogi jellegű jogsértések esetén pedig a Munkaügyi Bíróság segítségét kérhetik.

Információáramlás:

Fontos, hogy a gyermekeket érintő információk érhető módon eljussanak a gyermekekhez, illetve ezek hatásának visszacsatolása is megtörténjen. Az eszközök: faliújság, megbeszélések. A faliújságok szerkesztése a csoportközösségek feladata. Így a gyerekek maguk is részt vesznek az információ szolgáltatásában.

Házirend

I. Általános rendelkezések

1. A Házirend célja és feladata

A **Házirend célja**, hogy a Befogadó Gyermekotthon mindennapi életének szabályozásával kiszámítható és biztonságot nyújtó keretet biztosítson az otthon valamennyi lakója számára.

A házirend az intézményünkben élő gyermekek jogai és kötelességei teljesítésének szabályait tartalmazza, a gyermekek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazítva a törvényben meghatározott keretek között.

Feladata, hogy a gyermekek és felnőttek számára törvényes, világos, teljesíthető normákat közvetítsen, ami lehetővé teszi azt, hogy a Gyermekotthoni élet minden területen lehetőség szerint biztonságosan és problémamentesen folyjon.

2. A Házi rend aktuális jogszabályi háttere és előírásai

A Házi rend: a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1988. (IV.30.) NM rendelet, továbbá a Befogadó Gyermekotthon Szakmai Programjának figyelembe vételével készült.

A Házi rend hatálya kiterjed az otthon valamennyi lakójára, a Befogadó Gyermekotthon dolgozóira, vezetőire, valamint az otthonban tartózkodó látogatókra, az otthonnal kapcsolatba kerülő szakemberekre, személyekre.

A Házi rend a nevelőtestület, illetve az érdekképviselői fórum elfogadásával, a fenntartó jóváhagyását követően lép hatályba.

3. A Házi rend tájékoztatási, megismerési, nyilvánossági rendje

A Házi rend előírásai nyilvánosak, minden érintettnek ismernie kell. A Házi rendet a gyermekekkel – lehetőség szerint - bekerülése napján a nevelő (befogadó gyermekotthon vezető) ismerteti. A Házi rendet a szülőkkel, hozzátartozókkal az első látogatás alkalmával a csoportban szolgálatot teljesítő munkatárs ismerteti;

A Házi rend egy példányát a befogadó Otthonban jól látható helyen ki kell függeszteni;

A Házi rend egy példánya megtalálható a területi igazgató irodájában.

II. A gyermekek jogai és kötelességei

Jogod van arra, hogy:

- jogaidat és kötelességeidet megismerd, jogaid érvényesítésének lehetőségeiről tájékoztatást kapsz, szabadon kinyilvánítsd véleményedet,
- személyedet és vagyonedat érintő kérdésekben meghallgassanak, korodnak, fejlettségednek, egészségi állapotodnak megfelelő választ kapsz,
- érdekeid érvényesítése érdekében az érdekképviselői fórum tagját szabadon választhatod,
- a téged érintő ügyekben a gyermekvédelmi gyámodnál, gyermekjogi képviselőnél, panaszt tegyél,
- használd a gyermekotthon panaszládáját (külön szabályzat szerint működik)
- alapvető jogaid megsértése esetén a törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezz,
- az állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondoskodásban, nevelésben, oktatásban részesülj,
- részt vegyél felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésednek megfelelő szabadidős foglalkozásokon,
- szabadon gyakorolhasd hitedet, vallásodat, hit- és vallásoktatásban részt vegyél,
- véleményt nyilváníts a nevelésről, oktatásról, ellátásról,
- támogatást kapsz gondozódtól, törvényes képviselődtől a családi környezetbe való visszatéréshez,
- kezdeményezd családi környezetbe való visszatérésedet,
- ápd személyes kapcsolataidat (Vérszerinti családtagjaidat azok beleegyezésével megismerheted, mindkét szülőddel kapcsolatot tarthatsz, még akkor is, ha azok különböző államokban élnek is.), ha ez érdekedet szolgálja. (Amennyiben a

kapcsolattartás egyes személyekkel hátrányosan befolyásolja fejlődésedet, ezen jog megvonható, szüneteltethető.)

- személyes tárgyaidat használd, és azok védelmet élvezzenek,
- védelemben részesülj minden fejlődésedre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségedre káros szerek ellen,
- emberi méltóságodat tiszteletben tartsák, megvédjenek a fizikai, szexuális vagy lelki erőszaktól,
- a TV-ben, rádióban, újságokban, egyéb médiákban a korodnak megfelelő, ismereteidet bővítő műsorokhoz hozzáférj, védelemben részesülj az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

Kötelességed, hogy:

- gondozásod és nevelésed érdekében szüleiddel, törvényes képviselőddel, gondozóiddal együttműködj, képességeidnek megfelelően tegyél eleget tanulmányi, munkahelyi és gyermekotthoni kötelezettségeidnek,
- tartózkodj az egészségedet, személyiségedet károsító életmód gyakorlásától és az egészségedet károsító szerek használatától (dohányzás, alkohol, - drog, játékgépek, túlzott internet használat, veszélyeztető internetes honlapok használata)
- betartsd az intézmény házirendjét!

III. Viselkedés, társas kapcsolat

Az intézmény valamennyi dolgozójának és a gyermekeknek az egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, udvariasságot és a megértést.

Az otthon vezetője köteles gondoskodni a dolgozók foglalkozásbeli titoktartási kötelezettségének érvényesítéséről és a gyermekek gyermeki jogainak tiszteletben tartásáról.

Az intézmény biztosítja a gyermekek számára az önkormányzati lehetőséget, a Befogadó Gyermekotthoni rendbe illeszkedő önállóságot és szerepvállalást.

Napi tevékenységeddel, magatartásoddal szerezz megbecsülést önmagadnak, a csoportnak, otthonodnak, a veled foglalkozó felnőtteknek.

Szellemi, erkölcsi és testi fejlődésed érdekében egészséges életmódra törekedj, rendeltetészerűen használd az otthon tárgyi eszközeit, létesítményeit.

Szorgalmaddal, magatartásoddal érdemeld ki, hogy mindig részese lehess az otthon és az iskola szabadidős, sport, és kulturális programjainak.

Óvd magad és mások testi épségét.

Legyél fegyelmezett, emberi tartással védj társaid és magad becsületét.

Tiszteld szüleidet, nevelőidet, az otthon minden dolgozóját, ezt udvarias magatartásoddal tanúsítsd.

Tartsd tiszteletben minden csoport életterét, más csoport életterében csak engedéllyel tartózkodhatsz.

Tudatosan készülj az önálló életkezdesre.

IV. Kapcsolattartás szülővel, rokonokkal, ismerősökkel

A gondozott gyermek továbbtanulásának, képzésének, életpályájának kijelölése előtt a gyám kikéri a szülő véleményét.

A gyámhivatal határozata alapján biztosítjuk a gyermekek részére a kapcsolattartás 15/1998 (IV.30.) NM rendeletben meghatározott alábbi formáit:

- Folyamatos kapcsolattartás
- Időszakos kapcsolattartás
- Levelezés
- Telefonkapcsolat
- Ajándékozás, csomagküldés

Kapcsolatot tarthatsz szüleiddel, hozzátartozóiddal a gyámhatósági határozatban rögzítettek alapján. Látogatókat fogadhatsz a házirend betartása mellett a gyermekotthont látogatók számára kijelölt helyiségeiben. A látogatók a csoport életterében nem tartózkodhatnak.

1. A folyamatos kapcsolattartás szabályai:

- Ha a szülő, hozzátartozó a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető állapotban (alkoholos, drogos befolyásoltság) érkezik, vagy fertőző beteg, a gyermekét nem látogathatja. A látogatás pótlására a Befogadó Gyermekotthon vezetővel történt egyeztetés után vagy az intézmény látogatási rendjében bármikor lehetősége van.
- **Látogatási idő hétköznap:** csak kivételes esetekben és előre egyeztetett időpontban **hétfőig:** szombaton és vasárnap délelőtt 14-16 óráig
- Látogatásra a Befogadó Gyermekotthon vezetővel történt egyeztetés után az intézményen kívül is van mód (amennyiben erre a gyámhatósági határozat, vagy gyermekvédelmi gyámi engedély lehetőséget nyújt).
- Az otthonvezető (a gyermekvédelmi gyámmal történő egyeztetés után) a gyámhivatali határozattal összhangban alkalmanként hétfői hazautazást engedélyezhet (legfeljebb 2 napra). Az engedélyezés a szülő, hozzátartozó kérelmére történik.
- Hétfői eltávozásról legkésőbb vasárnap 19 óráig vissza kell térned.
- A kapcsolattartás szabályait

2. Időszakos kapcsolattartás szabályai:

- Időszakos, hosszabb hazalátogatásra iskolai szünetben, ünnepnapokon kerülhet sor, kizárólag a gyámhatóság által engedélyezett időben, helyen és hozzátartozóknál.
- Amennyiben a szabadság alatt a gyermek 30 napot meghaladóan tartózkodik a szülő háztartásában, a családi pótlékot a szülő a gyámhatóságtól igényelheti.
- A gyermek ellátása, felügyelete ilyenkor a gondozást, nevelést időszakosan ellátó szülő felelőssége és kötelezettsége.
- Ha az otthon tartózkodás ideje alatt a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi fejlődése veszélyeztetve van, akkor az időszakos kapcsolattartás gyámi kezdeményezésre megvonható.

V. Napirend

A gondozott gyermekek, fiatalok kötelesek betartani a napirendet, attól eltérni csak előzetes engedéllyel szabad.

Minden gyermeknek, fiatalnak, joga van a csoport mindennapi életével kapcsolatban véleményt nyilvánítani, javaslatot tenni.

A növendékek kötelesek reggel úgy felkelni, hogy az iskolában, illetve a munkahelyen, vagy egyéb kötelező elfoglaltságon időben meg tudjanak jelenni. Jogosultak reggeli ébresztést kérni az éjszakai szolgálatot ellátó gyermekfelügyelőtől.

Az esti lefekvést kortól, egészségi állapottól, a másnapi elfoglaltságtól függően a nevelő határozza meg. A másnapi fizikai-szellemi kipihentség legyen mérvadó, de 22.00 óra után TV-zés, filmnézés csak abban az esetben lehetséges, ha azt a műsor befejezése indokolja. Egyéb esetekben éjszakai TV nézés, zenehallgatás, számítógépezés és telefonhasználat nem megengedett.

A később nyugovóra térő növendékek kötelesek vigyázni arra, hogy a már alvó társaikat tevékenységükkel ne zavarják meg.

A gyermekek személyes nyugalma és védelme biztosítandó, az otthon folyosójának ajtaját 20.00 órakor, az intézményi hátsó traktus épület bejárati ajtaját 22.00 órakor zárjuk.

Napirend szorgalmi időben

6.00-6.30	Folyamatos ébresztő, tisztálkodás, reggeli, rendrakás
6.30-7.30	Folyamatos indulás az iskolába
12.00-16.00	Folyamatos érkezés az otthonba, ebéd
13.00-17.00	Kicsik pihenője, tanulás, szakkörök
17.00-18.00	Szabadfoglalkozás, levegőzés, játék a parkban, kimenő, vásárlás
18.00-20.00	Folyamatos vacsora, tisztálkodás, játék, beszélgetés, TV nézés
20.00-	Folyamatos lefekvés, életkortól függően

Napirend hétvégén, szünidőben

8.00-9.00	Ébresztő, tisztálkodás, rendrakás
9.00-	Házimunkák, tanulás
12.00-	Ebéd
12.30-	Kicsik pihenője, kimenő, olvasás, beszélgetés, játék, szervezett foglalkozás, kirándulás, uzsonna
18.00-20.00	Folyamatos vacsora, tisztálkodás, TV nézés, beszélgetés, játék
20.00-	Folyamatos lefekvés, életkortól függően

- kulturális foglalkozás heti rendszerességgel,
- sport – mindennapos testedzés
- technikai jellegű tevékenység heti rendszerességgel,
- munkafoglalkozás heti rendszerességgel.

VI. Jutalmazás, elmarasztalás

Jutalmazásban részesülhetnek azok a gyermekek, fiatalok, akik elvárható szinten tanulnak, illetve dolgoznak és betartják a házirendet, példamutató és közösségformáló magatartást tanúsítanak.

Formái:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret (otthonvezetői, területi igazgatói)
- tárgyjutalom (könyv; vásárlási utalvány; ajándéktárgy)
- rendkívüli zsebpénz
- belföldi és/vagy külföldi jutalomkirándulás, üdülésen való részvétel

Elmarasztalásban részesülnek azok a gyermekek, akik szándékosan vagy felróható nemtörődömségből vétének a házirend előírásai ellen, nem teljesítik a tőlük elvárható viselkedést, kötelességeiket.

Formái:

- Kimenő idő korlátozása
- Jutalommegvonás
- Közösségi rendezvényekből való kizárás

A jutalmazásnál és az elmarasztalásnál a fokozatosság elve érvényesül.

Az elmarasztalás mindenkor alkalmazkodjék a gyermek életkori sajátosságaihoz, és legyen arányban a cselekedettel. Az elmarasztalás okát tudatosítani kell a gyermekben.

VII. Kimenő, eltávozás

A gyermekotthonban lakók személyes szabadsága nincs korlátozva, de az intézményt csak a házirendben foglaltak szerint hagyhatják el.

Az intézmény elhagyása engedélyhez kötött.

A növendékek a Befogadó Gyermekotthont, iskolába járás címén, szervezett formában megvalósuló programok keretében, továbbá kimenő, eltávozás, szabadság és tartós távollét céljából hagyhatják el. Bármely fent felsorolt jogcímen is tartózkodik távol az intézménytől a növendék, e tényről a nevelő, illetve a csoportban szolgálatot teljesítő munkatárs előzetesen tudomással kell, hogy bírjon.

A gondozási hely közigazgatási határának elhagyását, a 12 órát, illetve az egy napot meghaladó távollétet - csak az otthonvezető egyetértésével – a gyermekvédelmi gyám engedélyezheti.

Az önellátó, önkiszolgáló tevékenységhez hozzátartozó tanulási időn kívüli távollétet az otthon bármely, közvetlenül a növendékekkel foglalkozó dolgozója engedélyezheti, azonban az engedély megadásáról a növendék a csoportjában ügyeletet ellátó személyt tájékoztatni köteles. Szervezett távollét esetén a programot szervező felnőtt, vagy az általa kijelölt személy kíséri a növendékeket. A kísérő felnőtt köteles a növendékeket az adott csoport nevelőjétől, vagy a szolgálatban lévő gyermekfelügyelőtől kikérni, ezáltal értük felelősséget vállalni.

Kimenőt a növendék csoportjában dolgozó személyek engedélyezhetnek. A kimenő időtartama a 12 órát nem haladhatja meg.

Kimenő rendje 03 – 12 életévig kimenő kíséret nélkül nem adható,

13 – 15 életévig	18.00 óráig, hétvégén és iskolai szünetekben 20.00 óráig,
16 – 18 életévig	20.00 óráig, hétvégén és iskolai Szünetekben, 22 óráig,

A kimenőről, eltávozásról visszaérkező növendéknek a csoportban szolgálatot teljesítő dolgozónál személyesen kell jelentkeznie.

Amennyiben a kimenőről, eltávozásról késik, vagy nem érkezik vissza a növendék, a csoportban ügyeletet ellátó személynek e tényről a vezetőt tájékoztatni kell, és a naplóban rögzíteni kell. A csoportban szolgálatot teljesítő kollégának mindig, minden körülmények között tudomása kell, hogy legyen a gyermek távozásáról, és annak megjelölt helyéről.

Az intézmény lakói kötelesek betartani a gondozási hely elhagyására vonatkozó előírásokat.

VIII. Vagyonvédelem, kártérítés

Minden gyermeknek és fiatal felnőttnek kötelessége a közösségi és személyi tulajdon védelme, a gyermekotthon felszerelési és berendezési tárgyainak gondos és rendeltetésszerű használata, a szándékos rongálás megakadályozása.

A gyermekeknek használatra kiadott minden gyermekotthoni felszerelés az intézmény tulajdonát képezi, amelyet elidegeníteni, az intézmény területéről bármilyen céllal kivinni, megrongálni, megsemmisíteni tilos.

Minden gyermeknek kötelessége tiszteletben tartani, óvni más gyermekek, illetve a felnőttek magántulajdonát.

A szándékos károkozás minden esetben vizsgálatot, és ha szükséges, szankciót von maga után. A bizonyított szándékos károkozás után a gyermek és fiatal felnőtt egyaránt kártérítésre kötelezhető.

IX. A gyermekek érdekvédelme

A gondozott gyermekeknek, fiatal felnőttnek joguk van érdekeik védelméhez, azok érvényesítéséhez.

1. Az érdekvédelem biztosításának módjai:

- szóbeli panasztétel
- írásbeli panasztétel (panaszláda használatával, vagy postai úton)

3. Az érdekvédelem lehetséges fórumai:

- otthonvezető
- gyermekvédelmi gyám
- gyámhatóság
- gyermekjogi képviselő
- állampolgári jogok biztosa
- érdekképviselői fórum
- otthongyűlés
- vér szerinti szülők
- lelki segélyvonal (116-111 KÉK VONAL)

A gyermekotthon gyermekjogi képviselőjének neve, elérhetősége:

Turi Renáta gyermekjogi képviselő
INTEGRÁLT JOGVÉDELMI SZOLGÁLAT

Nyugat-magyarországi Regionális Iroda

H-8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7.

Telefon: +36 92/511-425

Mobil: +36 (20) 489 9642

E-mail: renata.turi@ijsz.bm.gov.hu

Web: www.ijsz.hu

X. Adatkezelés, adatvédelem

A Befogadó Gyermekotthon a hatályos törvényi előírásokban foglalt adatvédelmi és adatkezelési szabályzatnak megfelelően kezeli az ellátottak iratanyagát.

Az otthon, növendékeiről nyilvántartást vezet. Minden növendéknek személyi anyaga van. Fenti dokumentációkból adat csak az adatigénylésre jogosult szervnek és a jogosultságot megállapító gyermekvédelmi hatáskört gyakorló szervnek szolgáltatható ki.

XI. Tájékoztatási kötelezettség

Befogadáskor az otthon vezetője vagy az általa megbízott személy a gyermek és hozzátartozója számára tájékoztatást ad:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- a gyermeket érintő intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- a gyermek és a hozzátartozó közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, eltávozás, visszaérkezés rendjéről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről,

az otthon házirendjéről.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 16.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XV. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Diófa Befogadó Gyermekotthon Veszprém Vármegye Szakmai Programja

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi
Gyermekvédelmi Szakszolgálat Diófa Befogadó Gyermekotthon
Veszprém Vármegye

Cím: Veszprém-Gyulafirátót, Német u. 52.

Telefonszáma: 06 (88) 564-521 Fax: 06 (88) 564-530

E-mail cím: befogado@veszprem.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi
szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

Küldetésnyilatkozat

Munkánk során a Magyar Köztársaság Alkotmányában és a Gyvt.-ben meghatározott *Gyermeki jogokat* tekintjük követendőnek.

A gyermeki jogok védelme a Befogadó Gyermekotthonban dolgozó, minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A Befogadó Gyermekotthon elsődleges célja otthont nyújtó ellátást biztosítani azoknak a gyermekeknek, akik az egészséges fejlődésüket veszélyeztető környezeti hatások miatt, ideiglenes hatályú elhelyezésük kapcsán támogatásra szorulnak.

A Befogadó Gyermekotthon minden gyermeket befogad nemre, különleges, speciális vagy kettős szükségletre tekintet nélkül, így az otthont nyújtó ellátás keretében szükség szerint ideiglenesen különleges, speciális és kettős ellátást is biztosít. A gyermekek további elhelyezése szükségletüknek megfelelően történik a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye alapján. Az otthont nyújtó ellátás magában foglalja az elhelyezett gyermek, fiatal teljes körű ellátását (étkeztetés, ruházattal való ellátás, egészségügyi ellátás, gondozás-nevelés, oktatás, lakhatás); a családi kapcsolatok fenntartását és a hazakerülést segítő családgondozást.

Munkánk alappillérei:

megtanulni megismerni

megtanulni dolgozni

megtanulni együtt élni másokkal

megtanulni élni.

Kiemelt jelentőségű feladataink:

a családpótlás,

a családba történő visszahelyezés elősegítése, együttműködve a Családsegítő és Gyermekjóléti Központokkal, a Kormányhivatal Járási Hivatalainak Hatósági és Gyámügyi Osztályaival, szoros együttműködés a törvényes képviselőkkel, az iskolával, egyéb társintézményekkel nyitás közvetlen környezet és társadalom irányába.

Szakmai etika

A Befogadó Gyermekotthoni munkában a gyermeki jogok ismerete és biztosítása elengedhetetlen. A gyermek érdeke mindennél előrébb való. Ezt az érdeket viszont senki nem határozhatja meg szubjektíven, saját nevelési elképzeléseire, érzelmeire hagyatkozva. Fő iránymutatónak a gyermekvédelmi törvény és a Gyermekjogi Egyezményben megfogalmazott gyermeki jogok szolgálnak, melyek megjelenítése a gyermekotthonban elsősorban az igazgató és/vagy gyermekvédelmi gyám, valamint a gyermekekkel foglalkozó kompetens szakmai csoport, a gyermekjogi képviselő és az Érdekképviselői Fórum feladata.

Az intézmény dolgozója tevékenységét csak a neveltek és a munkatársai személyhez fűződő jogainak és vagyoni érdekeinek messzemenő figyelembe vételével végezheti.

Az intézményünk dolgozói gondozó-nevelő tevékenységük során a gyermek személyes szabadságát és szeméremérzetét kötelesek tiszteletben tartani.

Az intézményünk dolgozói munkahelyi és munkaidőn kívüli viselkedésükkel sem a gyermek emberi méltóságát, sem az intézmény jó hírét nem sérthetik.

Az intézményünk dolgozói az általuk végzett tevékenységeikért, okozott kárért, mulasztásukért felelősséggel tartoznak.

A pedagógus munkája közben kétféle módon kötődik etikai szálakhoz. Egyfelől a saját tevékenységét szabályozó hivatásetika vonatkozik rá. A másik kötődését az jelenti, hogy alapvető tevékenysége a nevelés etikailag meghatározott.

Pedagógiai cselekedeteinknek végső célja nem más, mint az erkölcsileg fejlett, autonóm személyiség kifejlődésének segítése. Az önmagáért felelősséget viselni még nem tudó gyermek kiszolgáltatott a felnőtteknek. Nevelőmunkája során a pedagógus naponta arra kényszerül, hogy döntsön: mi a jó, és mi a helytelen. Éppen ezért tettei, szavai és személyes példája meghatározóak a gyermekek fejlődésének, életkilátásainak szempontjából.

Az intézményi dolgozóknak a gyermek szereteten túl bizonyos korlátok közé kell szorítaniuk érzelmeiket. A gyermekkel nem szabad elhitélni, hogy egymáshoz tartoznak, a szülő szerepét felvállalni szigorúan tilos. Szintén tilos a vérszerinti család ellen nevelni, hangolni a gyermeket. Megengedhetetlen a gyermek irányába bárminemű előítéletes megnyilvánulás.

Az intézményi dolgozóktól mindenképpen szigorúan megkövetelendő a szülő-gyermek kapcsolatot támogató attitűd, mind addig, amíg a gyámhivatal, vagy bíróság a szülői felügyeleti jogot meg nem vonja. Ebből következik, hogy az intézményben dolgozóknak maximálisan elfogadónak és empatikusnak kell lenni. A gyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítése semmilyen okból nem maradhat, vagy késhet el. Anyagi indok, vagy más személyes érdek nem hátráltathatja a gyermek jogainak, érdekeinek érvényesülését. A dolgozók saját kompetencia határain belül kötelesek mindent megtenni a gyermek érdekének érvényesüléséért, amennyiben pedig azt meghaladják, kötelesek haladéktalanul az intézményvezetőt/gyámot értesíteni.

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A gyermekek többsége rossz szociális környezetből, alul szocializáltan, elhanyagolt állapotban érkezik a befogadó gyermekotthonba.

Az utóbbi években egyre több a serdülőkori problémák miatt beutalt fiatal, mivel a szülők nem tudják kezelni a gyermek önállósulási törekvéseiből fakadó magatartásproblémákat (pl. iskolai hiányzások, csavargás, alkohol, drog). Növekvő tendenciát mutatnak azok, akik maguk kériki szakellátásban történő elhelyezésüket megromlott, és elviselhetetlen családi légkörre hivatkozva.

A fentieket összefoglalva azt állapíthatjuk meg, hogy a gyermekek többsége súlyos mentális problémával, feldolgozatlan sérelmekkel, gyakran verbálisan, fizikálisan és szexuálisan bántalmazva, traumatizáltan, túlfűtve dühvel és haraggal érkezik a befogadó gyermekotthonba.

Ezek fényében és tudatában a gyermek bekerülésekor a kollégák egyik legfontosabb feladata, hogy bizalmat ébresszenek a gyermekekben, elfogadó-befogadó, biztonságot nyújtó légkört teremtsenek, ahol a gyermek elmondhatja sérelmeit, aggodalmait, és megértésre talál. Ezen partneri-kliensközpontú-támogató viselkedés adhatja az alapját a bekerülési, illetve a további krízishelyzetek megfelelő intervenciójának.

Normál ellátási szükségletű gyermekek

Azokat a kiskorú gyermekeket nevezzük normál szükségletű gyermekeknek, akik betöltötték a 3. évet, de még nem töltötték be a 18. évet és nem rendelkeznek egészségi, fizikai, értelmi és súlyos pszichés tünetekkel, az ellátásukat tekintve nem különleges vagy speciális, illetve kettős szükségletűek. A Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság állapítja meg a kiskorú gyermek szükségletét, mely szakmai vélemény irányt mutat a gyermek szükségletének megfelelő elhelyezésben. A Befogadó Gyermekotthon elsősorban 12 év feletti gyermekeket lát el.

Különleges ellátási szükségletű gyermekek

Azon gyermekek, akik különleges ellátási szükséglettel bírnak, azaz a Befogadó Gyermekotthonba kerülésük már Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által kiállított szakértői véleménnyel rendelkeznek, vagy valamilyen tartós betegségben szenvednek, egyénre szabott gondozást, nevelést igényelnek a gyermekvédelmi rendszerbe kerülésüktől fogva. A gondozási hely feladata a különleges szükségletek kielégítése, a fejlesztés érdekében:

A fogyatékos gyermek/fiatal számára a képességeinek leginkább megfelelő fejlesztési formát és helyet – a megfelelő oktatási intézményt- kell megtalálni a befogadó gyermekotthon környezetében.

Az otthon pszichológusa, fejlesztő pedagógusa hivatott segíteni a gondozási helyet a gyermek/fiatal egyéni fejlesztésében, gondozásában, a családba, vagy az új gondozási helyre történő beilleszkedésben.

Az otthonban zajló fejlesztés biztosításával törekedni kell a másodlagos pszichológiai, pszichiátriai problémák megakadályozására (pld: depresszió, extrém visszahúzódás, élni akarás megtagadása).

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Tartós betegség esetén fokozott figyelmet kell fordítani az egészségügyi-orvosi ellátás elérhetőségére, szükség esetén a helyi egészségügyi ellátórendszer bevonásával.

Speciális ellátási szükségletű gyermekek

Befogadó Gyermekotthonba is kerülhet valószínűsíthetően speciális szükségletű gyermek – családból, szökésben lévő-, akiknek az ellátásában ezen gondozási helyen, ideiglenes jellegéből fakadóan az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

Pszichológus és szükség esetén pszichiáter bevonásával másodlagos preventív tevékenység a tünetek további súlyosbodásának elkerülése érdekében.

Mivel beilleszkedésük speciális szükségletükből fakadóan nehezített, fokozott figyelmet kell fordítani a kortárskapcsolatok optimalizálásra, adott esetben egy már bent lakó gyermek gyermek-mentorként segítheti őket, kortárs- referenciaszeméllyé válva számukra.

Amennyiben a speciális szükséglet kialakulásának hátterében a vér szerinti család áll, a kapcsolattartás az ő esetükben lehetőleg végig kontrollált legyen, a gyermek érdekeit és méltóságát teljes mértékben szem előtt tartva. A befogadó gyermekotthon a kapcsolattartásra – annak korlátozására vagy megszüntetésére- vonatkozóan javaslatot tesz a gyámhivatal felé, ha a gyermek érdekeit ez kifejezetten károsan befolyásolja, vagy viselkedésére, speciális szükségletére súlyosbító hatással bírna.

A speciális szükséglet megállapítása a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság feladata, a súlyos pszichés, és/vagy súlyos disszociális tüneteket mutató, vagy pszichoaktív szerrel élő gyermekek ellátása – a speciális szükséglet megállapítását követően központi speciális gyermekotthonban történik.

Kettős ellátási szükségletű gyermekek

Azokat a gyermekeket nevezzük az ellátás szempontjából kettős szükségletűeknek, amelyek egyidejűleg igényelnek különleges és speciális ellátást. A Befogadó Gyermekotthonban csak átmenetileg megoldható a kettős szükségletű gyermekek ellátása. Az intézmény nincs felkészülve az adott problémával küzdő gyermekek ellátására elsősorban szakember hiánya miatt. Elhelyezésük szükségletüknek megfelelően történik a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye alapján.

Alapvető célok és a Befogadó Gyermekotthon feladatai

Alapvető célok

Befogadó Gyermekotthonként működik, feladata az ideiglenes hatállyal elhelyezett, és a nevelésbe vettként ideiglenes gondozási helyen elhelyezett gyermekek gondozása.

A **Befogadó Gyermekotthon elsődleges célja**, otthont nyújtó ellátást biztosítani azoknak a gyermekeknek, akik az egészséges fejlődésüket veszélyeztető környezeti hatások miatt, ideiglenes elhelyezésük kapcsán támogatásra szorulnak. A Befogadó Gyermekotthon minden gyermeket befogad nemre, különleges, speciális és kettős szükségletre tekintet nélkül, így az otthont nyújtó ellátás keretében szükség szerint ideiglenesen különleges, speciális vagy kettős

ellátást is biztosít. További elhelyezésük szükségletüknek megfelelően történik a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye alapján.

A Befogadó Gyermekotthon céljai:

Szakemberek segítségével az átélt krízishelyzetekből, illetve/vagy abúzusokból származó traumák gyorsabb, könnyebb feldolgozásának lehetőségét biztosítani.

Életkornak, iskolatípusnak megfelelően az iskoláztatás, felzárkóztatás tehetséggondozást egyénre szabott biztosítása és támogatása.

A beutaló határozatok előírásainak, a gyermekek érdekeinek, akaratának figyelembe vételével a vér szerinti szülői kapcsolattartás kereteinek, lehetőségeinek megteremtése.

A gyermekek érdeklődésének, tehetségének megfelelő szabadidős tevékenység szervezése.

A nevelésbe került gyermekek számára kijelölt gondozási hely zökkenőmentes elfogadásának elősegítése.

A másság iránti tolerancia fejlesztése a gyermek és a közösség szintjén.

Személyes példamutatással, helyes életvezetési tanácsokkal az elfogadott társadalmi normák belsővé tételének támogatása.

A Befogadó Gyermekotthon feladatai a célok elérése érdekében

A teljes körű ellátás keretében – a kiemelt jelentőségű feladataink mellett - a gondozott gyermekek számára lakhatási lehetőséget, valamint legalább a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 76-82. §-a szerinti meghatározott ellátást, továbbá testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának, és egyéb szükségleteinek megfelelő nevelést, gondozást kell nyújtani.

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést kell biztosítani, az energia- és tápanyagbeviteli, illetve élelmiszer-felhasználásokat tartalmazó jogszabályban foglaltaknak megfelelően. A napi ötszöri étkezésre fordított költség összege naponta nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 2,4%-ánál. Ha a gondozott gyermek egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásainak megfelelő étkezést kell biztosítani.

A teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat gyermekenként legalább 6 váltás fehérneműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruhát és cipőt, valamint alkalmi és sportruházatot tartalmaz. A ruházattal kapcsolatos költségek éves összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-ánál.

A személyi higiéné biztosítása, valamint a textíliával való ellátás keretében gyermekenként biztosítani kell legalább a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási és testápolási szereket, valamint textíliákat, a csecsemők és kisgyermekek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket, 3 váltás ágyneműt.

Az iskolai oktatásban, szakképzésben részt vevő, felsőfokú tanulmányokat folytató gondozott gyermek számára biztosítani kell az első szakképzettség megszerzéséhez szükséges

tankönyveket, tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket, valamint utazó- és kézitáskát, továbbá az iskolába járással kapcsolatban felmerülő költségeket.

Biztosítani kell a felzárkóztatás, illetve a tehetségfejlesztés költségeit.

Biztosítani kell olyan eszközöket - különösen jegyet, bérletet az utazáshoz, postai költségeket a levelezéshez és a telefonáláshoz -, amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyermekvédelmi gyámmal kapcsolatot tarthat.

A gyermek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében az ellátást nyújtó gondoskodik a kulturálódáshoz, játékhöz, sporthoz szükséges eszközökről. Az ellátást nyújtó gondoskodik a szabadidős tevékenységekhez szükséges és indokolt költségekről.

A különleges ellátásra szoruló gondozott gyermek számára a fejlődéséhez, illetve fejlesztéséhez, a gyógyulásához, rehabilitációjához, terápiájához szükséges és indokolt eszközök beszerzéséről a működtető gondoskodik.

Ennek érdekében konkrét részfeladataink:

a szocializációs folyamat hiányosságainak pótlása,

viselkedés – magatartás formálása,

érzelmi élet fejlesztése,

a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek fejlesztése,

akarati élet összetevőinek fejlesztése,

művelődési lehetőségek nyújtása, kulturális szint emelése,

rekreációs szolgáltatások nyújtása,

etikai normák kialakítása.

Ehhez kapcsolódó feladataink:

a felnőtt dolgozók preventív feladatokat látnak el, megelőzve a balesetek kialakulását, az egészségtelen táplálkozás okozta szomatikus tüneteket, a depresszív pszichés állapot fenntartását, illetve kialakulását,

a felnőttek részéről elengedhetetlen a példamutató viselkedés, a toleráns, empátikus magatartás, pozitív, problémamegoldó gondolkodás és cselekedet,

gyermekotthonon belül a jó légkör kialakítása, ennek érdekében szervezett közös programok,

dolgozók és segítő szakember közötti együttműködés,

esetmegbeszélések, kríziskezelés, problémák megbeszélése, feldolgozása, stresszkezelés, megküzdési stratégia kialakítása. Gyermek-felnőtt és felnőtt-felnőtt esetében esetmegbeszélés, szupervízió, gyermekek számára ventillálás és önérvényesítési lehetőségek biztosítása. Pl.: megbízás önérvényesítő feladatokkal, pályázati lehetőségek biztosítása.

A gyermek fejlődésének és az elmaradás kezelésének érdekében a gyermekkel foglalkozó pedagógus:

ismeri a normális fejlődés szakaszait – mind testi, mind szellemi, mind pedig érzelmi szinten, ismeri azokat a körülményeket, okokat, amelyek a fejlődési elmaradásokat, defektusokat okozhatják, ezek kezelésének, terápiájának módját, lehetőségét,

tudja, hogy milyen jelentősége van a támogató, elfogadó pedagógiai hozzáállásnak,

felismeri annak szerepét, hogy milyen összefüggés van a szükségletek kielégítése és a viselkedés között,

ismeri a hatékony fegyelmezés eszközeit, és ezeket alkalmazza a pedagógiai tevékenysége során,

segíti a gyermeket abban, hogy megfelelő önértékelési mechanizmusa alakuljon ki, s ez lehetővé teszi a közösségi kapcsolatok kialakítását.

A gyermek és a vérszerinti család közötti kapcsolat támogatása érdekében a Befogadó Gyermekotthonban dolgozók:

tiszteletben tartják a gyermek igényét a vérszerinti családdal való kapcsolattartás tekintetében, megértik ennek fokozott jelentőségét,

tudják, hogy a rendszeres látogatás megerősíti a családi kapcsolatot, ezt a beutaló határozatban foglalt tiltás esetét kivéve támogatják, ennek eszköze a családlátogatás is,

a testvérkapcsolatokat biztosítják, melynek erősítése kiemelt szereppel bír, ezeket ugyanis intézményi keretek között, a gyermek közreműködésével lehet támogatni, fejleszteni az együttes beutalások esetében,

a családdal való találkozásokat megfelelően előkészítik, hiszen a bekerülés okai között kiemelt szereppel bír a családi kapcsolatok elégtelen működése,

ismerik a vérszerinti család életvitelét, a kulturális, a szellemi és a társadalmi helyzetét ahhoz, hogy a kapcsolatot megfelelően kezelni tudják, illetve az elhelyezési javaslatot meg tudják tenni.

A nevelő a szakmai csoport tagjaként végzi munkáját és ennek érdekében:

ismeri a gyermekvédelmi törvényt, az összefüggést a törvény és az intézmény feladata és a feladatok végrehajtása között,

ismeri a Veszprém Vármegyei Gyermekvédelmi Központ, illetve a gyermekvédelmi rendszer felépítését, működését,

tisztában van azzal, hogy a tevékenysége egy szakmai csoport munkájának a része, a munka sikere nem egyetlen szakember tevékenységén múlik, a tagok közösen viselik a felelősséget a gyermek ellátásáért, további sorsáért,

megfelelően védi a gyermek érdekeit, tiszteletben tartja a titoktartásra vonatkozó szabályokat, amelyek a gyermek érdekeit védik,

mindent megtesz a szakmaiságának fejlesztése érdekében (önképzés, tanulás, esetelemzés, szupervízió),

együttműködik a gyermekkel, a gyermek hozzátartozóival, a törvényes képviselőjével és a gyermek ellátásában közreműködő szakemberekkel.

Gondozó-nevelő munkánk alapelvei

A gondozás és a nevelés egységben, komplex módon történik, melynek fő alapelvei

Egyéni bánásmód, differenciálás elve:

A gyermekek személyiségének tiszteletben tartása, egyéniségének, különbözőségének elfogadása. A sajátos szükségletekre való érzékeny, pozitív reagálás, figyelembe véve és segítve a képességek, tehetség kibontakoztatását.

Az állandóság elve: a személyi és tárgyi feltételeket úgy kell biztosítani, hogy azok növeljék a gyermek biztonságát. Az állandóság megkönnyíti a beilleszkedést, eligazodást az új környezetben.

Az aktivitás-önállóság segítésének az elve: ehhez a környezet megfelelő kialakítása, idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, motiválása, sok pozitív megerősítés.

A pozitívumokra támaszkodás elve: a nevelésben akkor vagyunk igazán eredményesek, ha a gyermek pozitív megnyilvánulásait támogatjuk, megerősítjük és elismerjük.

Az egészséges nevelői hatások elve: a gyermekkel foglalkozó felnőttek alapvető erkölcsi normákat, nézeteket egyeztetve közelítenek egymáshoz a nevelői gyakorlatban. A célok eléréséhez azonos módszereket alkalmaznak, ami a gyermekek eligazodását segíti.

A rendszeresség, stabilitás elve: a gyermekek biztonságérzetét szolgálja, az azonos módon ismétlődő folyamatok kiszámíthatók, stabil tájékozódást biztosítanak.

Fokozatosság elve:

A gyermekotthonokban élő gyermekek állapotából adódóan a fokozatosság elve hatványozottan jelenik meg a mindennapokban. A képességek, készségek fejlesztését egyénre szabott pedagógiai módszerekkel, valamint a közösség erejére alapozva biztosítjuk.

A fokozatosság elve, a gyermek megfelelő terhelhetőségének figyelembevételével:

alapozás a jobban fejlett/fejlődő képességekre, ezek tudatos fejlesztésével a sikerélmény biztosítása, a saját értékek, adottságok megismertetésére való törekvés, az önbecsülés erősítése, az általános emberi értékek megismertetése, elfogadtatása, azokkal való azonosulás kialakítása.

a kitartás, akarat erő, állóképesség fejlesztése a tanulás, a fizikai munka, a lehetséges társadalmi beilleszkedés érdekében.

az esetleges maradandó állapotváltozások megismertetése, elfogadtatása, kompenzálása, a korrigáló technikák elsajátítása

családias, otthonos légkör kiépítése, megtartása az intézményben, érzelmileg gazdag, jó felnőtt - gyermek kapcsolatok segítségével.

Közösségi támogatás elve:

A gyermekek különbözőségéből adódóan gyakran problémát okoz az egymáshoz való alkalmazkodás, együttműködés. A konfliktuskezelési stratégiák fejlesztésre, korrekcióra szorulnak. A békés együttélés érdekében elengedhetetlen az egyéni és közösségi érdekek egyeztetése, és a felelősségtudat kialakítása. Külön hangsúlyt kell fektetni a problémák megelőzésére, a már kialakult feszültségek feloldására.

Demokratizmus elve:

Jogok és kötelességek tekintetében, mind a gyermekek, mind a dolgozók esetében a jogszabályokban előírtak betartása, végrehajtása.

Nyitottság elve:

Az ellátottak állapotához és a lehetőségekhez mérten biztosítani kell, hogy aktívan közreműködjenek a gyermekotthonok életének szervezésében, javaslatot telessenek a mindennapjaikat érintő kérdésekben.

Következetesség elve:

A szabályok elfogadásának, és a helyi büntetés- jutalmazás rendszerének megértéséhez elengedhetetlen a következetes, átlátható nevelői attitűd. A mindennapokban alkalmazott következetesség jó alap az állandóság, biztonságérzet kialakítására, melyre neveltjeinknek fokozottan szükségük van.

Más nemzethez, etnikumhoz, kisebbséghez tartozás tiszteletben tartásának elve: a gyermekkel foglalkozó felnőttek a gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően segítse az identitástudat kialakítását, fejlődését. Segítse a saját és más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

Komplex megközelítés elve:

Gondozási-nevelési folyamat tervezésekor, munkánk értékelésekor, a személyközpontú nevelés megvalósulása során minden dolgozó kiemelt feladata az ellátottak komplex, egységes élethelyzetének figyelembevétele. A komplex megközelítés magába foglalja a múltbeli eseményeket, a jelen állapotot és a jövőképet is. Fontos, hogy mindennemű döntés, problémakezelés, tervezés, értékelés az egész élethelyzetre épített legyen. Adott folyamatba különböző szakemberek team-munkája szükséges.

Személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

A személyi feltételek biztosítása a törvényi előírásoknak megfelelő.

A Befogadó Gyermekotthonban a gyermekekkel foglalkozó szakemberek:

0,25 fő szakmai vezető/gyermekotthonvezető,

1 fő nevelő,

0,25 fő pszichológus/pszichológiai tanácsadó,

0,25 fő fejlesztőpedagógus/gyógypedagógus,

0,25 fő egyéb ügyintéző,

1 fő gyermekvédelmi asszisztens ,

4 fő gyermekfelügyelő.

A Befogadó Gyermekotthon dolgozóinak munkáját segíti a szakmai vezető/gyermekotthon vezető és a gyermekvédelmi ügyintéző.

Az otthonban dolgozó munkatársaink pontos feladatait munkaköri leírásuk tartalmazza.

A szakmai munkakörben alkalmazottak, valamint a tartósan távollévőket helyettesítő dolgozók rendelkeznek a munkakör betöltéséhez előírt szakképesítéssel, ha nem rendelkeznek az előírt szakképesítéssel, akkor annak megszerzése a munkáltató által előírásra kerül. A dolgozók szakmai munkájuk megkezdése előtt a hatékonyabb munkavégzésük érdekében megismerkednek a gyermekotthon működésével, tanulmányozzák a gyermekotthonban folyó nevelő tevékenység rendszerét, továbbképzéseken bővítik tudásukat.

A személyi feltételek kialakítása során törekszünk arra, hogy egymást kiegészítő személyiségű, szívesen együtt dolgozó, hasonló értékrendű, azonos követelményeket támaztó kollégák dolgozzanak együtt. Az aktuálisan adódó feladatok elvégzésébe minden dolgozó erejéhez mérten köteles bekapcsolódni.

Dolgozókra vonatkozó szabályok

A dolgozók munkájára vonatkozóan részletes munkaköri leírás ad útbaigazítást. Emellett a szakmai programot kell irányadóként alkalmazni minden helyzetben.

A felnőttektől elvárható, hogy kulturált beszéddel, ápoltság megjelenéssel, empátiával viselkedéssel példát mutassanak gyermekeinknek.

A munkaidőt a gyermekekkel együtt hasznosan töltsék ki, a napi terv és az adódó feladatok szerint teljen az idő.

A gyermekek felügyelet nélkül nem maradhatnak még nagykorú esetében sem. A havonta előre elkészített beosztástól a gyermekotthon nevelőjének engedélyével lehet eltérni.

A napi tevékenységekbe aktívan vonják be képességeiknek megfelelően az otthon minden tagját, így tanulnak legtöbbet a későbbi - akár önálló - életvezetéshez gyermekeink.

A dolgozóknak titoktartási kötelezettsége van a gyermeke személyét érintő ügyekre, adatokra vonatkozóan, s az otthonban történő eseményekről is csak az intézményvezető adhat ki tájékoztatást külső személynek, hivatalnak.

Az otthonban dolgozók felé tanúsított elvárások

reális önképpel, önismerettel rendelkeznek,

csapatlással,

egyéni törekvések mellőzése,

gyermekhez való viszonyban domináljon a személyiségközpontúság,
a gyermek megközelítésének alapja a tolerancia,
empatikus, elfogadó kommunikáció, aminek alapján együttműködés jön létre a felnőtt és a gyermek között,
nyílt, őszinte, biztonságot sugárzó légkör megteremtése,
intézményi forrásból biztosított anyagi és erkölcsi biztonság nyújtása,
önmagukért és másokért való felelősségérzet kialakítása életkornak megfelelően,
jó problémamegoldó képesség, a konfliktusok tapintatos kezelése. Szükség esetén szakemberek – orvos, pszichológus stb. – bevonása a problémák kezelésébe,
egységes, megvalósítható követelményrendszer az otthonban,
következetes viselkedés, domináljon a pozitív megerősítés, a hibák kijavítására mindig adjunk lehetőséget,
az otthon házirendjének betartása és betartatása. A megfelelő viselkedést mindig erősítsük, esetleg jutalmazzuk, a szabályok megszegésének lehetnek negatív következményei (pl. kedvezmény, jutalom megvonása, felfüggesztése),
a gyermek emberi méltóságát minden körülmények között tisztelni kell, tehát tilos sértő, gúnyos, durva kifejezésekkel illetni, megfélemlíteni, bántalmazni, személyes holmijától megfosztani,
az otthonban dolgozó felnőttek pozitív modellként szolgáljanak,
a gyermekek jogaikról, kötelezettségeikről folyamatos tájékoztatást kapnak. Szükség esetén ezekről felvilágosító előadásokat halljanak, egyéni, vagy csoportos beszélgetések során vitákra is lehetőségük legyen.
segítsük a családdal, ismerősökkel való kapcsolattartást, nagykorúak esetében kimenőt, hosszabb eltávozást is engedélyezünk, ha ez nem veszélyezteti a fiatal felnőttet.
alapvető pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi ismeretek, amiket hitelesített tanfolyamon, továbbképzéseken, pedagógiai főiskolán szerveznek meg,
egészséges, jól kiismerhető személyiség,
türelem, kiegyensúlyozottság,
gyerekek korának, képességeinek megfelelő kommunikációs képesség,
jó humorérzék,
bizalom, szeretet, optimizmus a gyerekek nevelését illetően,
megbízhatóság, jó együttműködési képesség a kollégákkal,
nyitottság a továbbképzések, önképzések irányában.

Tárgyi feltételek

A Befogadó Gyermekotthonban vegyes korcsoportú gyermekek gondozása-nevelése folyik. Az elhelyezés körülményeire a 2-3 és 4 ágyas szobák jellemzőek.

A Befogadó Gyermekotthon rendelkezik a szükséges felszerelésekkel, amelyek a munka alapfeltételeit biztosítják. Igyekszünk maximálisan otthonos, minden szempontból praktikus környezetet biztosítani.

A gyermekotthon kétszintes épület, melynek alsó szintjén helyezkedik el a konyha, amiből egy éléskamra és egy tároló helyiség, garázból kialakított közös helyiség, nevelői szoba, nevelői mosdó, ami a vegyszerek mosószerek tárolására és mosásra is használatos. Az első szint a fiúk elhelyezésére szolgál, külön fürdőszobával és WC helyiséggel. A szinten található a 3 szobán kívül egy közösségi tér, ami lehetőséget biztosít közös játékra, együttlétre. A legfelső szinten a lányok elhelyezését biztosítjuk, szintén 3 szoba és külön fürdőszobával és WC helyiséggel.

Minden emeleten erkély található, ami veszélyforrást jelent a lépcsővel együtt, emiatt fokozott figyelmet kell szentelni a biztonsági előírások betartására.

A Befogadó Gyermekotthon átmeneti jellegből adódóan igen gyorsan amortizálódnak a berendezési tárgyak. A szakellátásba bekerülő gyermekek a megszokott környezetből való kiszakadás okozta első krízist itt élik át, emiatt nem ritka a dühkitörésből adódó rongálás, károkozás.

A berendezési tárgyak felújítása, illetve az állagmegóvás folyamatos feladatot jelent mind a fenntartó, mind az otthon dolgozói számára.

A gyermekotthonban nyújtott szolgáltatások

Az otthont nyújtó ellátás keretén belül a gyermekotthon biztosítja:

a teljes körű ellátást (szállás, étkezés, ruházat, zsebpénz),

iskoláztatást, életkornak, iskolatípusnak megfelelően,

a szülői kapcsolattartást, figyelembe véve a beutaló határozatok előírásait és a gyermek érdekét, akaratát,

szabadidős tevékenységet, a gyermek érdeklődésének, tehetségének megfelelően,

megfelelő támogatást, lehetőséget krízishelyzetének kezelésére, levezetésére,

az ideiglenes hatályú beutalás felülvizsgálatának előkészítését, azon való aktív részvételt, a gyermek érdekeinek érvényesítése szempontjából,

a 3 éven felüli gondozott gyermeket - személyes szükségleteinek kielégítésére - havonta zsebpénzzel látja el, melyet a családi pótlékból, illetve ennek hiányában az ellátmányból biztosít.

Esetkezelő szolgáltatások

A cél az, hogy segítsünk a gyermeknek és fiatalnak megérteni és feldolgozni, mindazt, ami vele és családjával történt. Ennek érdekében felkészítjük a gyermekotthoni csoportot az új gyermek

érkezésére, befogadására, illetve távozására. A meglévő információk alapján, az elhelyezés körülményeinek kialakításánál is figyelembe vesszük az optimális lehetőségeket. A gyerekek számára bemutatkozási alkalmakat biztosítunk. Rendszeres - heti- megbeszélések tartásával is biztosítjuk a csoportfolyamatok hatékonyságát. Az önálló életkezdet, az otthon elhagyását szintén elő kell készíteni és a csoport tagjait erre rá kell hangolnunk. Hangsúlyt fektetünk a toleráns viselkedésre, elkerülve ezáltal a bántalmazásokat, törekszünk a nemek, korosztályok közti helyes magatartás kialakítására. Tájékoztatást nyújtunk a napi- és házi rendről, a gyermeki jogokról, kötelezettségekről, a gyermekönkormányzat működéséről, az érdek-képviselői, valamint a panaszjoggal való élés lehetőségéről.

A lelki problémák feldolgozásához lehetőséget teremtünk az egyéni elbeszélgetésekre, a támogató közösségek megkeresésére. Szakemberek igénybevételeivel terápiás légkört biztosítunk. Esetmegbeszélések és szupervíziók tapasztalatainak felhasználásával törekszünk az egyéni bánásmód maximális érvényesítésére. Fontos, hogy elfogadás és valamilyen szintű kötődés alakuljon ki a gondozott gyermek és az őt gondozó felnőttek között. Legyen bizalommal legalább egy felnőtthez. Titkos vagy nyílt mentori rendszer kiépítésére is lehetőség van gyermekotthonon belül, ill. a segítő szakemberek bevonásával. Nagy hangsúlyt helyezünk a pozitív énkép, önértékelés kialakítására.

A nevelteket képessé kell tennünk a stressz-helyzetek megfelelő kezelésére. Alkalmassá kell tenni őket, a reális személyes életcélok kialakítására, a közeli és a távolabbi jövő tervezésére, saját sorsuk alakítására. A folyamatos vélemény-nyilvánítás lehetőségének biztosításával is szeretnénk elősegíteni a személyes döntéshozatal képességének kialakítását. A gyermekotthon dolgozói lehetőség szerint rendszeres kapcsolatot tartanak az ellátottak szüleivel, rokonaival, hozzátartozóival, akik számára szükség esetén a gyermekek és fiatalok érdekében tanácsokat is adnak.

Nevelési szolgáltatások:

A gyermekotthoni gondozás, nevelés célja, hogy a gondozott testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék, és képessé váljon vérszerinti családjába való visszailleszkedésre, nevelőszülői, illetve örökbefogadó családba történő beilleszkedésre vagy az önálló életvitelre. E cél érdekében a gyerekek gondozását, nevelését, ellátását végző személyek kötelesek együttműködni egymással, valamint mindazon intézményekkel, amelyek az ellátottakkal foglalkoznak. Munkájukat - terápiás légkört kialakítva - munkaköri leírásuk alapján végzik. A személyiség-fejlesztésben a gyermekotthoni teamnek, a nevelőnek, a fejlesztőpedagógusnak és a pszichológusnak van hangsúlyos felelőssége.

Rekreációs szolgáltatások:

A szabadidő helyes eltöltése segít a fáradtság, érzelmi megterhelés és kimerülés esetén.

Ennek érdekében biztosítanunk kell, hogy életkori sajátosságaiknak, érdeklődésüknek megfelelően, tartalmasan tölthessék el szabadidejüket.

A napi életgyakorlat során lehetőséget hagyunk arra, hogy az ellátottak idejük egy részével szabadon rendelkezzenek.

A rekreációs célok megvalósulása érdekében biztosítjuk a kulturálódáshoz, játékhoz, sportoláshoz szükséges eszközöket és javasoljuk a különböző szervezésű programokon való

részvételt. Figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat és igyekszünk megteremteni a programokhoz szükséges fedezetet.

Egészségügyi szolgáltatások:

A gyermek és fiatal Befogadó Gyermekotthonba kerülése után a területileg illetékes gyermek, ill. háziorvossal kapcsolat felvétel.

Rendszeres orvosi szűrővizsgálatok (iskolaorvos, háziorvos, gyermekorvos, fogorvos)

Indokolt esetben egyéb szakorvosi vizsgálatok

Gondozottak egészségügyi állapotát a gyermekotthon dolgozói folyamatosan figyelemmel kísérik, erről feljegyzést készítenek

A megelőző és gyógyító ellátáshoz szükséges, valamint az előírt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök beszerzése, biztosítása.

Lelki sérülések gyógyításához, személyiség korrekcióhoz szükséges terápia biztosítása

A különleges vagy speciális ellátásra szoruló gondozott gyermek számára, a fejlődéséhez, illetve fejlesztéséhez, a gyógyuláshoz, rehabilitációjához, terápiájához szükséges és indokolt eszközök beszerzéséről a fenntartó gondoskodik

Étkeztetési szolgáltatás:

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, minimum egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztést biztosítunk. A minden napos iskolába járók számára az ingyenes étkeztetés igénybe vételét szorgalmazzuk.

Amennyiben a gyermek egészségügyi állapota indokolja, az orvosi előírásnak megfelelő étkeztést biztosítunk. (diéta, speciális étrend)

A gyermekotthon élelmezéséért felelős dolgozója a gyerekekkel együtt, azok igényeiknek figyelembevételével készíti el az étrendet, valamint ennek költség kalkulációját.

A tanulás segítése:

Az iskolai előmenetel, a tanulás sikeressége rendkívül fontos a gyermekek életében. Nagyon fontos, hogy a gyermekotthon nevelője, a fejlesztő pedagógus, a gyermekfelügyelők átérzzék a dolog fontosságát. A gyerekek későbbi sorsa nagymértékben függ attól, hogy a tanulásban meddig tudtak előrejutni, milyen szakmát, hivatást, végzettséget sikerült megszerezniük. A rendszeres napi tanulás ugyanakkor arra is nevel, hogy kialakuljon életükben a kötelességtudat, a rendszeresség, kitartás, ami elengedhetetlen feltétele a későbbi munkavégzésüknek. A napi tanulás megtartása a rendszeres felkészülés a gyermekotthonok életében rendkívül fontos nevelési feladat. A munkatársak egységes hozzáállása és együttműködése elengedhetetlen feltétel a tanulás segítése során.

Nagyon fontos az iskolával való jó és folyamatos partneri kapcsolat kiépítése. Nehézség lehet, ha az iskolai pedagógus nem rendelkezik kellő empátiával, kooperatív készséggel, vagy éppen közönyt tanúsít. Gyermekeink tanulmányi előmenetele érdekében rendkívül fontos a pedagógusok megnyerése az aktív együttműködés.

A fentiekből kitűnik, hogy a Befogadó Gyermekotthon célja sokrétű, a gyermek gondozásán, nevelésén kívül a vérszerinti család megismerése, alkalmassá tétele a visszafogadásra, ennek hiányában a további gondozási folyamat kijelölése, megismertetése, elfogadtatása a gyermekkel. Ennek érdekében kiemelt cél a magas színvonalon teljesítendő tevékenységek feltételeinek megteremtése. A célok megvalósítása a feladatrendszeren keresztül valósul meg.

A szakmai program gyakorlati megvalósulásának lépései

A bekerülés feltételei

A Befogadó Gyermekotthon befogadja

a) a szakszolgálat kijelölése alapján a gyámhatóság, valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (továbbiakban beutaló szerv) által ideiglenes hatállyal elhelyezett,

b) a gyámhivatal által nevelésbe vett

gyermeket, ha a határozatban a gyermek gondozási helyeként a Befogadó Gyermekotthont jelölték meg.

A Befogadó Gyermekotthon legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt. A befogadott gyermek számára ideiglenes gondozást kell biztosítani.

A Befogadó Gyermekotthon ideiglenesen befogadja azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt.

A gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) kell biztosítani az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt vagy a rendőrség által bekísért.

A Befogadó Gyermekotthon feladata a szakellátásba utalt gyermekek gondozása, nevelése végleges gondozási helyük határozatban történő kijelöléséig.

A gyermekek befogadása a VMGYK kijelölése alapján, elsődlegesen beutaló határozattal történik.

A gyermekek fogadása

A Befogadó Gyermekotthonban nagy hangsúlyt fektetünk a bekerülő gyermekek fogadására. Mivel a gyermekek többsége krízishelyzet következtében kerül hozzánk, ezért is fontos számunkra, hogy a gyermekek bizalma kialakuljon velünk szemben. Az Otthonban dolgozók törekszenek a gyermekek szakszerű fogadására. Kommunikációjukkal, empatikus hozzáállásukkal oldják azt a feszültséget, amivel a gyermek érkezik, és amit csak fokoz az új, ismeretlen körülményektől való félelme. Biztosítanunk kell számukra ezeknek a feszültségeknek a feloldását, a beilleszkedés első lépéseit, mindenekelőtt a stigmáktól mentes "új élet" lehetőségét. Meg kell ismerniük életkoruknak megfelelően az otthon háziarendjét, hisz csak a szabályok ismerete teszi lehetővé a felnőttekkel, társakkal való együttműködést. Így

tudnak az otthon és az együttélés szabályainak megfelelően élni, illetve új életmódot kialakítani.

Megnyugtatjuk a gyermekeket, hogy nem kell felszámolniuk meglévő, korábbi kapcsolataikat, főleg ha azok számukra fontos érzelmi kötődést jelentenek, ápolásukat az otthon is támogatja, ha az a gyámhivatali határozatban előírtaknak nem mond nemet. A kapcsolatok lehetnek a vérszerinti család, óvoda, iskola, de a meglévő baráti társaság is, amennyiben az a gondozott pozitív irányú fejlődését segíti, illetve teszi lehetővé.

A Házi rend ismertetésével egyidejűleg a közösség, az együttélés szabályainak betartására is nagy hangsúlyt fektetünk. Biztosítjuk a bekerült gyermeket arról, hogy a különböző személyiségállapotú társaik részéről nem éri őket bántalmazás, erőszak, ha mégis előfordul, akkor azonnal jelezzék a szolgálatban lévő dolgozónak, aki megteszi a szükséges intézkedéseket.

Kríziskezelés

Mint már az előzőekben szó volt arról, a gyermekek majd mindegyike krízishelyzetben van bekerülésének pillanatában. Vagy azért, mert kikerültek eddigi megszokott környezetükből, vagy családjuk került olyan helyzetbe, hogy a gyermekvédelmi szakszolgálat ellátását kellett igénybe vennie a beutaló hatóságok valamelyikének. A szakembereknek nagy körültekintéssel kell kezelni ezt az állapotot. Az esetkezelés során személyre szabottan kell foglalkozni a gyermekekkel, és annak családjukkal, hisz a kiváltó okok egyéniek, sajátosak. Legfőbb eszköze ennek a tevékenységnek az egyéni beszélgetés, családgondozás, családterápia, és az ebből kiinduló nevelés, gondozás.

Végül el kell indítani azon az úton, amely testileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően biztosítja fejlődését, személyisége legteljesebb kibontakozását. Ezáltal képessé kell válnia a vérszerinti családba való visszailleszkedésre, vagy nevelőszülői, illetve örökbefogadói családba, gyermekotthonba történő beilleszkedésre.

Gondozás, nevelés

A gondozás, nevelés célja, hogy a gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődjen, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzon, és képessé váljon a vérszerinti családjába való visszailleszkedésre, vagy nevelőszülői, illetve örökbefogadó családba történő beilleszkedésre, vagy az önálló életvitelre. E cél érdekében a gondozását, nevelését, ellátását végző személyek kötelesek együttműködni egymással, valamint mindazon intézményekkel, amelyek a gondozott gyermekkel foglalkoznak.

A fogyatékos gondozott gyermek számára az emberi méltóságát biztosító, képességeihez igazodó, és azokat a lehető legteljesebb mértékben kibontakoztató gondozást, nevelést kell biztosítani.

Az ellátást nyújtó – Befogadó Gyermekotthon

gondoskodik arról, hogy a gondozott gyermek hozzájusson

aa) a megelőző és gyógyító egészségügyi ellátáshoz, valamint az előírt gyógyszerekhez és gyógyászati segédeszközökhöz,

ab) a terápiához, amely személyisége korrekciójához, az őt ért lelki sérülések gyógyításához szükséges,

ac) a külön jogszabályban meghatározott szakértői bizottság javaslatának megfelelő gyógypedagógiai ellátáshoz,

ad) a korának és képességeinek megfelelő oktatáshoz, szakképzéshez, továbbá a tanulmányi lemaradásai megszüntetéséhez szükséges segítséghez, illetve azokhoz a feltételekhez, amelyek biztosítják tehetsége, képességei megfelelő kibontakoztatását,

ae) a szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló, kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a médiának az ismeretek bővítését szolgáló, erőszakmentes műsoraihoz,

af) a szabadideje hasznos és tartalmas eltöltéséhez szükséges feltételekhez,

ag) szórakoztató, művészeti és kulturális tevékenységekhez;

b) kapcsolatot tart a gondozott gyermek oktatását, szakképzését végző nevelési-oktatási intézménnyel, továbbá a szakmai gyakorlatát, illetve foglalkoztatását biztosító munkahellyel, valamint a munkanélkülieket támogató állami foglalkoztatási szervként eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatallal, és ennek keretében

ba) fogadóórákon, szülői értekezleteken tájékozódik a gondozott gyermek iskolai előmeneteléről,

bb) érdeklődik a munkahelyen a beilleszkedéséről, munkavégzéséről,

bc) rendszeresen tájékozódik az állami foglalkoztatási szervként eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnál a munka- és az átképzési lehetőségekről;

c) a gondozott gyermeket az önálló életvitelre, a családi háztartás vezetésére történő felkészítése érdekében életkorának megfelelően bevonja

ca) a háztartási teendők végzésébe,

cb) a családi gazdálkodás megtervezésébe,

cc) a pénzkezelésbe.

Az ellátást nyújtó megteremti annak a lehetőségét, hogy a gondozott gyermek véleményét nyilváníthasson a számára nyújtott ellátásról és nevelésről, illetve a személyét érintő ügyekről, továbbá gondoskodik arról, hogy a gyermek véleményét a gondozás, nevelés során - korára, fejlettségi szintjére tekintettel - figyelembe vegyék.

Az ellátást nyújtó a gondozás, nevelés során figyelembe veszi a gondozott gyermek szülőjének (törvényes képviselőjének) a gyermek személyét és ellátását érintő véleményét.

Az ellátást nyújtó lehetővé teszi, hogy a gondozott gyermek szabadon gyakorolhassa vallását, továbbá vallásoktatáson vehessen részt.

Elő kell segíteni, hogy a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gondozott gyermek megőrizhesse kisebbségi önazonosságát, ápolhassa hagyományait, hozzájuthasson a kisebbség kulturális értékeihez.

Az ellátást nyújtó biztosítja

- a) gondozott gyermek környezetének állandóságát,
- b) a gondozott gyermek személyes tárgyainak elhelyezését,
- c) azt, hogy a gondozott gyermekről évente legalább egy alkalommal fénykép készüljön.

A Befogadó Gyermekotthonba került gyermekkel először az intézményt, a házirendet, a napi rendet ismertetjük meg. A kötelező adminisztrációs feladatokat követően felmérjük a gyermek egészségi állapotát, az egészségügyi ellátásához szükséges intézkedéseket megtesszük.

A nevelés szempontjából fontos feladat, hogy a bekerült gyermek oktatása folyamatos legyen, ne szakadjon meg a meglévő tanulói jogviszonya. Az *oktatás* biztosítása, megszervezése a köznevelési törvényben meghatározottak szerint történik. Figyelembe vesszük a gyermek korábbi tanulmányait, tanulási képességeit és a környék általános és középiskolai lehetőségeit. Az iskolákkal kialakított jó kapcsolat a naprakész tájékoztatást, információcserét teszi lehetővé. A gyerekek számára biztosítjuk a tanszereket, a lemaradás okozta korrekciót, a korrepetálást, a szakköri, a tehetséggondozói munkába való bekapcsolódást és az önálló tanulás lehetőségét.

A nevelési feladatok sorában jelentős szerepe van a gyermekotthon személyiségformáló tevékenységének. Segítjük a gyermeket a normál életvitel kialakításában. A rövid és hosszú távú tervekkel a személyre szóló nevelési programokat valósítunk meg. Ezek megalkotása és végrehajtása csapatmunka, a nevelőtestületünk feladata. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekkel foglalkozó szakemberek véleményét, ajánlását. A cél érdekében az együttműködés fontos alapelv a gondozást, nevelést, ellátást végző személyek és mindazon intézmények számára, amelyek a gyermekekkel foglalkoznak. Rendszeresen esetmegbeszélést tartunk. A pozitív változás érdekében egyéni beszélgetéseket, csoportfoglalkozásokat, terápiás jellegű tevékenységeket folytatunk a gyermekkel.

A *szabadidős tevékenységek* kiváló alkalmat biztosítanak a gyermekkel foglalkozó felnőttek számára a gyermek személyiségének kibontakoztatására. Ezek megszervezésekor figyelembe vesszük a gyermekek igényeiket, életkorukat, ugyanakkor azt is, hogy azok jól kiegészítsék a nevelési terveket, programokat, és a kettő szerves egészet képezzen. Biztosítjuk a gondozott gyermek jogait a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Jelentős hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód kialakítása szempontjából a rendszeres sportolási lehetőségek biztosítását.

A kötelező teljes ellátás fontos részét képezi az **étkezés** és a **ruházat** biztosítása. Gyermekeink számára biztosítjuk a **napi ötszöri étkezést**. Az étlap összeállításánál figyelembe vesszük a különböző korú gyermekek igényeit, mind az adagok, mind a tápanyag összetevők tekintetében. Lehetőséget teremtünk az étkezés egyéni kiegészítésére. A diétában, speciális étkezésben részesülő gyermekek számára az előírtak szerint állítjuk össze az ételleket. Biztosítjuk, hogy alapvető élelmiszerek mindig rendelkezésre álljanak a gyermekek számára.

Ruházattal az aktuális szükségletekre válaszolva, a törvényi keretek alapján látjuk el gyermekeinket. Hangsúlyt fektetünk a vásárolt ruha minőségére, annak megfelelő ápolására, állagmegóvására, tisztántartására, az esztétikus megjelenésre. Ezek feltételeit: mosást, vasalást, varrást biztosítjuk.

Magántulajdon védelme:

Az intézmény minden gyermek számára biztosít zárható szekrényt, ahol személyes tulajdonú tárgyakat, ruházatukat tárolják. Az értékesebb /kisebb/ tárgyakat a gyermekotthon nevelői

szobájában helyezhetik el a gyermekek, aminek megőrzésért a gyermekotthon felelősséget vállal.

Zsebpénzellátás:

Minden gondozott gyermek havonta a törvényben meghatározott összegű zsebpénzt kapja, melynek havi összege, nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének:

5 %-nál a 03-10 éves

13 %-nál a 10-14 éves

18 %-nál a 14 év feletti gyermek esetében.

A zsebpénz felhasználásáról maga dönt a gyermek, az összeget tetszés szerinti részletekben veheti fel. A felhasználásról zsebpénz-nyilvántartást vezetünk. A nyomtatványon a gyermek aláírásával igazolja a pénz átvételét.

Távozás az otthonból

A Befogadó Gyermekotthon a gyámhivatalnak a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét megszüntető határozata alapján az ellátást megszünteti, és a gyermeket a határozatban megjelölt személynek átadja. Az átadás megtörténtét a gyermeket átvevő személy aláírásával igazolja.

A gyermek elbocsátása

A Befogadó Gyermekotthonban tartózkodó gyermek elbocsátásakor is minden esetben a gyermek alapvető érdekeit szem előtt tartva egy fokozatos tervezésre és megvalósításra van szükség.

Gondozási hely megváltoztatása

Amennyiben a családba történő visszahelyezés nem vezetne eredményre, sor kerül a személyes gondoskodást nyújtó szakellátás valamelyik formájára: a nevelőszülői, a gyermekotthoni vagy a gyermekotthoni elhelyezésre. Ezeket minden esetben pontosan elő kell készíteni, hogy az újabb változás ne okozzon traumát a gyermek életében.

Tájékoztatni kell a gyermeket a változásról, az új gondozási helyről, az áthelyezés pontos időpontjáról és módjáról. Biztosítani kell a körülményeket a gyermek számára az új gondozási hely megismerésére és biztosítani kell az összeszoktatást a nevelőszülővel, a gyermekotthon, illetve a gyermekotthon nevelőjével.

A távozáskor mindig nyitva kell hagyni a gyermek számára az otthonba való visszalátogatás lehetőségét. Ez megnyugtatóan hathat az új gondozási hely elfogadásának folyamatában. Törekednünk kell arra, hogy gyermekeink elszakadása az otthontól minél zökkenő mentesebben történjen meg.

Család- és utógondozás

A Befogadó Gyermekotthonban elősegítjük a gondozott gyermek hozzátartozójával való folyamatos kapcsolattartását. A kapcsolattartásra jogosult (a továbbiakban: hozzátartozó) és a gyermek kapcsolattartását a gyámhivatal határozata alapozza meg.

A kapcsolattartás formája lehet:

személyes

telefonkapcsolat, levelezés, ajándékozás, csomagküldés.

Személyes kapcsolattartás lehet:

folyamatos

időszakos.

A folyamatos kapcsolattartás a gyámhivatali határozatban előírt, a meghatározott időtartam szerint lehet felügyelt, felügyelet nélküli – elvitel joga nélkül vagy elvitel jogával. Csak a kapcsolattartásra jogosult személy tarthat kapcsolatot a gondozott gyermekkel.

Időszakos kapcsolattartás a hozzátartozó kérésére jöhet létre, ha az illetékes Család- és Gyermekjóléti Központ családgondozója, a gyermekvédelmi gyám, a gondozási hely (Befogadó Gyermekotthon) nem ismer kizáró tényezőt. Az időszakos kapcsolattartást a gyámhivatal hagyja jóvá.

Az ellátást nyújtó (Befogadó Gyermekotthon) feladata:

a kapcsolattartás során folyamatosan tájékoztatja a hozzátartozót a gondozott gyermek neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről,

a gondozott gyermek és családja közötti folyamatos kapcsolat elősegítése,

gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra,

szükség esetén a gyermek kísérése,

szülő-gyermek közötti kapcsolat helyreállítása,

felügyelt kapcsolattartáson való részvétel,

sikertelen találkozás okainak felderítése,

gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre, illetve az új gondozási helyre kerülésére.

A levelezés és a telefonkapcsolat lehetőségének biztosítása során az ellátást nyújtó a levéltitokhoz, illetve a magántitokhoz való jog biztosításával jár el.

A hozzátartozó a kapcsolattartás során köteles az ellátást nyújtó személlyel, illetve az ellátást nyújtó intézmény munkatársaival a gyermek érdekét szolgáló módon együttműködni, és az intézmény házirendjét betartani.

Házirend

Házirendre azért van szükségünk, hogy meghatározzuk benne azokat az elvárásokat, szabályokat, jogokat és kötelességeket, amelyekre feltétlenül szükségünk van a nyugodt, békés légkörű együtt munkálkodás és együttélés érdekében. A házirend – elfogadás után – felnőtte, gyermekekre nézve egyaránt kötelező. Ez a megállapodás az aláírással válik hitelessé.

Felnőtt jogai – kötelességei:

A gyermekotthon dolgozói azért vállaltak itt munkát, mert úgy érzik, ha nehéz is a feladat, kellő türelemmel, beleéléssel, megértéssel képesek helytállni.

Bíznak abban, hogy közös munkával, együttműködve sikerül célhoz érni, azaz, hogy a családot helyettesítő, átmenetileg a családot pótló tevékenységük eredményes lesz.

Hisznek a rájuk bízott növendékek fejleszthetőségében (szakmai optimizmus). A tudomásukra jutott egyéni és családot érintő feladatot érintő információkat megőrzik, azt semmilyen körülmények között nem szolgáltatathatják ki illetékeseknek. Ismerik titoktartási kötelezettségüket és az Adatvédelmi törvény, szabályzat szerint járnak el. Tisztában vannak vele, hogy megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, munkához való viszonyukkal stb. személyes példát mutatnak neveltjeik számára. Elkerülnek mindenfajta megkülönböztetést.

A felnőtt személyiségét, ugyanúgy, mint a gyermeki személyiséget tiszteletben kell tartani.

A gyermekotthon dolgozói szülői, vagy más hozzátartozói érdeklődésre tájékoztatást nyújtanak a növendékek magatartásáról és egyéb fontos információkról.

A gyermekek és fiatal felnőttek véleményét kikérik, meghallgatják, és életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően figyelembe is veszik. Munkájukat a gyermekek mindenek felett álló érdekének rendelik alá. A gondozott gyermekek számára az állandóság és biztonság megteremtésére törekszenek. A gyermekek önállóságának fejlesztését, önálló életének segítségét minden területen hangsúlyosnak tekintik. A közös tevékenységben annyi segítséget nyújtanak csak, amennyi a sikeres megoldáshoz szükséges. A gyermek jogát ahhoz, hogy családi, baráti kapcsolatait ápolhassa, segítik és támogatják. A családról folyamatos információ beszerzése és a gyerek számára történő átadása – az egymás kölcsönös elfogadására törekvés (gyermek-családtag), a kapcsolattartás megszervezése, szükség esetén a látogatás helyszínének kísérése, illetve visszaszállítása a gyermekotthoni team feladata.

Munkájuk során elkerülik a bántalmazás minden formáját, (fizikai, lelki bántalmazás) azt semmilyen körülmények között nem alkalmazzák.

Gyermeki jogok

Jogod van ahhoz, hogy véleményt mondj, és meghallgassanak minden téged érintő kérdésben.

Jogod van ahhoz, hogy véleményezd ellátásodat.

Vallásodat szabadon gyakorolhasd, lelkiismereted szerint cselekedj.

Ha panaszod van, meghallgassanak, arra érdemi választ kapj.

A gyermeki jogaid érvényesítése érdekében részt vehetsz a Gyermekönkormányzat munkájában (gyermekotthononként 1 fő GYÖK képviselő).

Panaszoddal fordulhatsz a gyermekotthoni felnőtt közösséghez – gyermekotthon-vezetőhöz, gyermekvédelmi gyámodhoz, az intézmény igazgatójához, a gyermekjogi képviselőhöz, vagy az Érdekképviselői Fórum vezetőjéhez.

Az Érdekképviselői Fórum, vagy az igazgató panaszodat kivizsgálja és dönt az ügyben, vagy tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról is. Ha szükséges a fenntartóhoz

fordul, vagy az intézményi ellenőrzést végző Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához.

A választ 15 napon belül kell megkapnod, ha ezt nem tartod elfogadhatónak szülőddel, vagy törvényes képviselőddel fordulhatsz te is a fenntartóhoz, vagy a gyermekjogi képviselőhöz.

Mikor fordulhatsz panasszal az igazgatóhoz vagy az Érdekképviseleti Fórumhoz?

ha megsértették a gyermeki jogaidat,

ha nem megfelelő az ellátásod,

ha úgy véled a dolgozók kötelezettségüket súlyosan megszegték,

ha megtagadják számodra, vagy törvényes képviselőd számára, hogy a rólad készült adatlapot, dokumentumot megnézd, vagy megnézzze, illetve a saját, vagy törvényes képviselőd kérésére nem kapsz róla másolatot.

ha megtagadják szüleid, vagy törvényes képviselőd részére, hogy a rólad készült adatlapot, dokumentumot megnézzze, illetve a saját, törvényes képviselőd, vagy a szüleid kérésére nem kapnak róla másolatot.

Ha a fiatal felnőtt vagy, a panaszjogoddal közvetlenül élhetsz, gyermekkorú esetén szülő, törvényes képviselő, vagy a gyermekönkormányzat közvetítésével gyakorolhatod jogaidat.

Jogod van szabadidődhöz, de törekedj arra, minél többféle időtöltéssel megismerkedj, próbáld az időd célszerűen kihasználni, önálló életed során hasznát veheted. Azonban ne feledd: a szabad levegőn eltöltött időszak alatt is vonatkoznak rád bizonyos szabályok! A játékokat és sporteszközöket úgy használt, ahogy azokat kell, és úgy add vissza, ahogyan kaptad őket! Vigyázz magadra és társaidra! Akárhol is vagy, a Házi rend ott is vonatkozik rád, tartsd mindig szem előtt, és társaidat is erre ösztönözd!

Jogod van kényszertől mentesen, nem szervezeten és felnőtt irányítása mellett megvalósuló programokból választani, a szabadon rendelkezésre álló idődet hasznosan tölteni, élni az ezek által nyújtott élményekkel, lehetőségekkel. Célja ennek az időtöltésnek, hogy biztosítsa a tartalmas pihenésed, hasznos szórakozást nyújtson számodra, bővítse ismereteidet, pozitív élményekhez juttasson, erősítse társaidal kialakult kapcsolataidat. Ilyenkor is figyelned kell a közös megegyezésen alapuló szabályok betartására, vigyázni magad és társaid testi-lelki épségére, egészségére, szórakozásod nem menjen társaid, vagy környezeted kárára. A Házi rend, valamint a társadalmi szabályok és normák mindenhol vonatkoznak rád is!

Jogod van képességeidnek megfelelő iskolába járni, és hogy részt vegyél – a lemaradásaidat bepótló, felzárkóztató, vagy a tehetségedet fejlesztő foglalkozásokon.

Tanulmányaidhoz a szükséges segítséget megkaphasad (gyermekotthon dolgozói, fejlesztőpedagógus, iskolai pedagógusok). Aki már nem tanköteles, de iskolai képzésben részt vesz - felnőtt oktatás keretében, vagy magántanuló, köteles délelőtt és délután is 2-2 órát tanulással foglalkozni.

Szüleiddel, rokonaidal, barátaidal a kapcsolatot fenntarthatod és ápolhatod.

Ehhez megkaphasd a szükséges információkat és konkrét segítséget – elsősorban a nevelődtől. A kapcsolattartás módja lehet levélírás, telefonhívás, személyes látogatás, a szünidő eltöltése stb. A kapcsolattartás során a gyermekotthon biztosítja a zavartalan, kulturált körülményeket.

A hazautazás módját és idejét a gyámhivatal határozatban szabja meg.

Személyes szükségleteidre zsebpénzben részesülj, ezt belátásod szerint oszd be, ha igényeled – segítséget kapsz.

Kezdeményezheted a testvéreiddel együtt való elhelyezésedet és a gondozási helyed megváltoztatását, a családhoz való hazakerülést.

Jogod van a kulturálódáshoz, művelődéshez, ehhez a gyermekotthon és a környezeted lehetőségeit, eszközeit használni.

Gondjaid, problémáid megoldásához pszichológus segítségét is kérheted.

Jogod van az utógondozáshoz, utógondozói ellátáshoz.

Kötelességek

Gyermekotthoni tartózkodásod alatt szükséges, hogy együttműködj gyermekvédelmi gyámoddal, nevelőddel és az itt dolgozó felnőttekkel. Az együttműködés azért fontos, mert csak veled együtt, a te akaratoddal, elszántságoddal együtt lehet eredményt elérni.

Tartózkodnod kell az egészségedre ártalmas szerek használatától (pl. dohányzás, alkohol, drog) és az egészségre ártalmas életmód gyakorlásától.

Fontos kötelezettséged az is, hogy képességednek megfelelően tanulj!

Szülői, hozzátartozói jogok és kötelességek:

A gondozásba vett gyermek szülőjének joga van ahhoz, hogy a gyermekéről rendszeresen információkat kapjon.

Gyermekével – a gyámhivatali határozat alapján – kapcsolatot tartson.

Kezdeményezze gyermeke gondozási helyének megváltoztatását, ha a jelenlegivel elégedetlen.

Gyermekének életpálya kijelölésnél (továbbtanulás), fontosabb kérdésekben véleményét meghallgassák, figyelembe vegyék.

Kötelessége: gyermekével kapcsolatot tartani. A gyermeket gondozó felnőttekkel együttműködni, személyüket tiszteletben tartani és a házirend rájuk vonatkozó részét betartani.

Az együttműködés konkrét szabályai

Tiszteld azt a települést, amelyik befogadott bennünket, annak lakóit és szokásait

Annyi tiszteletet adj másoknak, mint amennyit önmagadnak is szeretnél!

Gyermekre, fiatal felnőltre is vonatkoznak a házirend szabályai.

Rendszeresen tisztálkodj, óvd fogaid épségét, sportolással tartsd karban tested. Bármiféle veszélyhelyzet esetén azonnal kérd a felnőtt segítségét!

Ruházatod tisztaságára és épségére ügyelj!

Közvetlen környezeted és a gyermekotthon takarítási, karbantartási, gazdálkodási munkáiban aktívan és rendszeresen vegyél részt.

Szobád berendezését, díszítését magad is végezheted.

Társad személyes tárgyait tartsd tiszteletben, azokhoz ne nyúlj, ne használd, így eléred, hogy a tieddel sem teszi ezt senki.

Személyes emlékeidet, értékeidet a zárható szekrényedben őrizheted. Nagyobb értékek őrzése a trezorban történik.

Figyelj oda szobatársadra, illetve gyermekotthoni társadra, ha ő pihenni, tanulni szeretne, ne zavarj magnózással, vagy hangoskodással.

Udvariasan, tisztelettudóan beszélj mindenkivel, akkor veled is mindenki úgy fog.

A rád bízott feladatokat pontosan, időben végezd el.

A gyermekotthont engedély nélkül ne hagyd el, ha elkéretőzől és időben visszatérsz mindenki nyugodtabb lesz.

Próbáld meg mindig úgy viselkedni, hogy ne kelljen később megbánnod, vagy szégyellni magad tetteid miatt. Rosszkedvedet, ingerültségedet ne vetítsd ki másra.

Kerüld a dohányzást, alkoholfogyasztást és a drogozást.

Tilos a dohányzás a gyermekotthon egész területén!!!

Hozzá tartozóidat, barátaidat, a gyermekotthon nappali helyiségében fogadhatod.

Kapcsolattartást a gyámhivatal határozatának megfelelően szabályozott időben, módon és helyen lehet lebonyolítani.

Barátaid fogadására a tanulás utáni időszak, vagy a hétvége legmegfelelőbb, erre hívjátok fel ti is a figyelmüket!

Az óvodai, iskolai rendezvényeken aktívan vegyetek részt, saját településetek programjait is látogassátok! Saját lakóhelyen, bálokon, disco-ban 16 éves kortól vehettek részt 20:00-tól 24:00-ig. 18 éven felüliek (fejlettségi szintjüknek, állapotuknak megfelelően – egyéni elbírálás alapján) vidéki programokat is látogathatnak. A várható visszaérkezés időpontját azonban közöljétek!

Jutalmazás

Igyekszünk minden sikeres megnyilvánulást észrevételezni!

szóbeli elismerés (egyéni),

társak előtti dicséret,

szabadidős – jutalom- programokra való javaslattevés,

tárgyi jutalmazás gyermekotthonon belül,

Intézményi jutalmazás.

Figyelmeztetés-büntetés

A büntetés elkerülésére törekszünk a fegyelmezés eszközeit felhasználva.

A házirend be nem tartása, vagy megszegése esetén.

figyelmeztetés – szóban,

figyelmeztetés – írásban,

kedvezmények megvonása (pl. kimenő idejének lerövidítése, átcsoportosítása),

egyéni és csoportos megbeszélések során az okok feltárása, közös megoldás keresése.

Fiatal felnőtt esetén a házirend és a megállapodás többszöri megszegése az utógondozói ellátás megszüntetését vonja maga után.

Napirend

Ébresztő: 5:30 órától 6:15 óráig, attól függően ki, mikor megy iskolába, és hány órakor kezdődik a tanítás.

Tisztálkodás rendrakás beagyazás stb.; utána reggeli, tízórai.

Akik már nem tankötelezettek, vagy magántanulók, ők délelőtt és délután 2-2 órát tanulnak.

Ebéd: 13:30 órától, 15:00 óráig folyamatosan, ahogy megérkeznek iskolából, óvodából.

Irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás: 14.00 órától 15.00 óráig.

Tanulás: 14:00 órától 17:00 óráig házi feladat elkészítése, valamint felkészülés a következő napra

Szabad program: 17:00 órától aktuális tennivalók elvégzése, beszélgetés, sport, munka, játék, kulturális tevékenység.

Vacsora: 18:00-19:00 óra között.

Esti készülődés: 19:00-20:00 óra között szorgalmi időben, hétvégén és szünidőben 20:00-21:00 óra között. Óvodásoknak marad a 19:00-20:00 óra közötti időszak.

Lefekvés hétköznap:

10 év alatt - 20:00 óra,

14 év alatt - 21:00 óra,

14 év felett - 22.00 óra.

Lefekvés hétvégén és szünetekben:

10 év alatt - 20:00 óra,

14 év alatt - 22:00 óra,

14 év felett – 23:00 óra.

Minden esetben a személyiség és aktuális általános állapotukat figyelembe kell venni.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XVI. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Landorhegyi Befogadó Gyermekotthon Zala Vármegye Szakmai Programja

I. A Befogadó Gyermekotthon bemutatása

I.1. A gondozási hely neve, székhelye

Név:	Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Landorhegyi Befogadó Gyermekotthon Zala Vármegye
Cím:	8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 35.
Telefonszám:	92/596-002
E-mail cím:	zala@ogysz.hu
Szolgáltatások megnevezése:	személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátás, otthont nyújtó ellátás
Engedélyezett férőhelyek száma:	8 fő

I.2. A gondozási hely bemutatása

A Befogadó Gyermekotthon az OGYSZ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zala Vármegye szakmai egységéhez tartozik, azonban fizikailag a Zala Vármegyei Gyermekvédelmi Központ Zalaegerszegi Gyermekotthona legfelső szintjének tetőterében található. 8 férőhellyel rendelkezik, 3-18 éves korig fogadja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az ideiglenes gondozást igénylő, illetve az engedély nélkül eltávozott gyermekeket.

Az Otthon modern, otthonos stílusa, segíti a gyermekek könnyebb beilleszkedését új környezetükbe.

Az Otthonban négy tágas kétágyas hálószoza található, a gyermekek számára szekrénnel, íróasztallal és polccal ellátva. A közös melegítőkonyha, valamint nappali szoba alkalmas a közös programok szervezésére, lebonyolítására (pl. társasjátékok, kézműves foglalkozások, beszélgetések, tv nézés, számítógép, internet használat stb.). A telephely rendelkezik terápiás célú foglalkozáshoz, korrepetáláshoz szükséges csoportszobával, és a látogatók fogadására kialakított helyiséggel.

Az Otthon közvetlen közelében általános iskola, óvoda, művelődési központ található, valamint a belváros tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető. Saját udvarral rendelkezik.

Ezen ellátási forma elsődleges célja, hogy a családból, illetve a megszokott környezetéből kiszakított gyermek, minél előbb nyugodt légkörre leljen, a sorsa további rendezéséig.

Az Otthon, a szakmai rendeletben meghatározott otthont nyújtó ellátást, illetve teljes körű ellátást nyújt a beutalt, befogadott gyermekeknek. Az elhelyezett gyermekek étkeztetését a Zala Vármegyei Gyermekvédelmi Központ Zalaegerszegi Gyermekotthon főzőkonyhája biztosítja. A család működésének modellezésére a szakemberek az étkezéssel, ruházat, lakókörnyezet tisztántartásával kapcsolatos, a gyermekotthonban végezhető valamennyi feladatba a gyermekeket életkoruknak megfelelően bevonják. Az Otthon házirendje segíti a gyermeket a jogaik, feladataik, elérhető kedvezmények, illetőleg a velük szemben támasztott elvárások, köteleességek megismerésében.

Az Otthonban a gyermekek, a hálószobákban történő elhelyezésük tekintetében, véleményt nyilváníthatnak, kéréseiket megfogalmazhatják.

Az Otthon tevékenységét sikeresen akkor valósítja meg, ha a bekerülő gyermekek teljes körű ellátását biztosítani tudja, továbbá családi kapcsolattartását, iskoláztatását támogatja és

segítséget nyújt a vérszerinti családból való kikerülés traumájának feldolgozásában, továbbá felkészíti a gyermeket a családjukba történő visszatérésre vagy a végleges gondozási helyükre történő elhelyezésre.

Az Otthonban, pszichológus által vezetett, krízisintervenciós (feszültségoldó és problémafelismerő terápiás jellegű) foglalkozások és családi konzultációs foglalkozások zajlanak. Az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekek, a vérszerinti szülőktől való kikerülés, és a szakellátásba kerülés átmeneti helyzetét élik meg. Az ideiglenes hatályú elhelyezés még lehetőséget ad a szülőnek annak átélésére, hogy a gyermek sorsát illetően még nagyobb fokban rendelkezik döntési, képviselői jogosultsággal, hiszen a gyermek törvényes képviselőjét még többnyire vérszerinti szülője látja el.

Ennek a folyamatnak a támogatásában, segítségével az Otthon szakembereinek aktívan kell részt venni, meg kell ismertetni a gyermeket és a szülőt a szakellátás alapvető működési, együttműködési folyamataival, amellyel a nevelésbe vétel során is találkozni fognak. Az alkalmazkodásukat úgy kell segíteni, hogy tekintettel vannak a családtagok egymástól való elszakadása okozta krízisre.

A gyermekvédelmi szakellátás „átmeneti állomásaként” szoros együttműködést kell mutatnia a vérszerinti szülővel, gyermekkel és a vérszerinti család helyzetét leginkább ismerő alapellátás szakembereivel.

Tevékenységek közül kiemelten fontos, hogy a házi rend által biztosított keretek között, lehetőséget kell teremteni a szülő és a gyermeke minél gyakoribb személyes találkozásának.

A Befogadó Gyermekotthon munkakörei:

Befogadó Gyermekotthon
vezető/nevelő
gyermekfelügyelő
gyermekvédelmi asszisztens
pszichológus/pszichológiai tanácsadó
fejlesztőpedagógus/gyógypedagógus/nevelő
gyermekvédelmi ügyintéző/növendékügyi előadó (Szakszolgálat- Nyilvántartási Szolgálat gyermekvédelmi ügyintézője)

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Zala megyében az OGYSZ TGYSZ keretein belül egy gyermekotthon működik Befogadó Gyermekotthonként az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek részére Zalaegerszegen.

Célcsoport jellemzői:

A Befogadó Gyermekotthonba 3-18 éves korú gyermekek fogadása valósul meg.

A gyermekek többsége nem megfelelő szociális környezetből, elhanyagolt állapotban (betegség, fertőzések) érkeznek a Befogadó Gyermekotthonba.

Az utóbbi években egyre több a serdülő kori problémák miatt bekerült fiatal, mivel a szülők nem tudják kezelni a gyermek önállósulási törekvéseiből fakadó magatartásproblémáit. (iskolai hiányzások, csavargás, alkohol, drog).

A fentieket összefoglalva azt állapíthatjuk meg, hogy a gyermekek többsége súlyos mentális problémákkal, feldolgozatlan sérelmekkel, túlfűtve, dühvel és haraggal, megbántottan, kétségbeesetten érkezik a Befogadó Gyermekotthonba.

A gyermek érdemeitől és teljesítményétől függetlenül kell, hogy megtapasztalja saját elfogadhatóságát.

3 -11 év korosztály

Erre az életkorra különösen jellemző, hogy a gyermek szocializációs közege bővül, kiszélesedik, a gyermek elkezd óvodába, iskolába járni. A gondozási helyére történő beilleszkedés sok segítséget igényel. Megjelennek a gyermek életében a kortárs csoportok.

Folyamatosan utánnézéssel, játékos gyakorlással, együttes élményhátter kialakításával alakul ki a szabálytudat. Megtanulja azokat a viselkedésmintákat, amelyeket a társas együttlét során alkalmazni szükséges.

Jellemző, hogy a beutalt gyermekek nem rendelkeznek azokkal a viselkedési mintákkal, amelyek az adott életkorban elvárhatóak volnának. Alapismereteik hiányosak, de előfordul, hogy a praktikus ismereteik életkorukat meghaladják. A személyi higiénia terén komoly elmaradással bírnak. Megfigyelhető, hogy nem tudják elfoglalni magukat, nem tanulnak meg játszani, elmélyült tevékenységre képtelenek. Érzelmi bizonytalanság jellemző.

Kamaszkorúak

A serdülőkre nagyfokú identitáskeresés, nyugtalanság, a világhoz való viszony szélsőséges formái jellemzőek (passzivitás vagy bandázás). Hangulataik csapongóak, cselekedeteik gyakran kiszámíthatatlanok, az érzelmi és a viselkedéskontrolljuk alacsony színvonalú. Ebben a korban megjelenő problémáik az autoritáskriszis, teljesítménygátlás, beilleszkedési zavar, az identitás integrálódásának elmaradása, a deviáns, olykor antiszociális viselkedés. Mindezek miatt meg kell értenünk, hogy miért van ez, és ha megértettük, megfelelő formájú és tartalmú korrekciós neveléssel kell segítenünk a gondozottainkat.

A kamaszkor identitáskeresése, esetleges deviáns magatartásformák megjelenése, szexuális szabadosság, a hormonális hatás, a szexuális érés folyamata megint egy újfajta bizonytalan helyzetet jelent számukra, ami ismét a világban történő eligazodást, helykeresést nehezíti meg. A fiatalkori terhesség újfajta megközelítést igényel a gondozási helytől. Mivel ezek a serdülők érettek ugyan egy terhesség kihordására és a gyermek szülésére, pszichésen azonban nagyon sok támogatást igényelnek. Segíteni kell őket az anyaság elfogadásában, abban, hogy örömet lelje a gyermekében és rábredjen szülői felelősségére.

Ideiglenes gondozással érintett gyermek

Ideiglenes gondozás keretében otthont nyújtó ellátásban részesíti az intézmény elhelyezéssel érintett gyermekotthona 72 óra időtartamra az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen távozott vagy szülője, gondozója elhagyta és így felügyelet nélkül maradt, továbbá a rendőrség által beszállított, ideiglenes gondozást igénylő gyermeket.

Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek

Ideiglenes hatályú elhelyezésre akkor kerül sor, ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a gyámhatóság, valamint a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága, a menekültügyi hatóság a gyermeket ideiglenesen az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására kijelölt gyermekotthonban helyezi el.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés a gyermek egész viselkedését meghatározza. Segíteni kell a családjuktól való elszakadás traumáját feldolgozni. Sokkal több támogatást igényelnek, több egyéni foglalkozást. Családjukon kívül gyakran baráti, iskolai környezetüktől is távol kerülnek.

Lehetőség szerint ugyanabba az iskolába kell járatni és nagyon fontos a gyermeket tájékoztatni az életkorának megfelelően a vele kapcsolatban történekről.

Vérszerinti családok

A vér szerinti családra, melyből érkeznek a gyermekek, leggyakrabban inadekvát szülői szerepek, a kialakulatlan felelősség vállalás, a szegénység, az együttműködés hiánya, az életvezetési problémák, a peremhelyzetre sodródás, krízishelyzet, kilátástalanság a jövőt illetően, a gyermekek elhanyagolása, depriváltság a jellemző.

III. A Befogadó Gyermekotthonban nyújtott ellátás célja, feladatai, alapelvei

III. 1. Célja:

A Befogadó Gyermekotthonba bekerült, többnyire krízis helyzetben lévő gyermeknek otthonos, biztonságos körülményeket nyújtson, ahol testileg, érzelmileg, értelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődik, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozik és képes lesz a vérszerinti családba való visszaillesztésre. Amennyiben a vérszerinti családba való visszaillesztés nem lehetséges, fel kell készíteni őt leendő új otthonának elfogadására, a beilleszkedés segítésére. Amennyiben az a gyermek érdekét szolgálja, a vérszerinti rokonaival, hozzátartozóival kapcsolatot tarthasson fenn, és ezeket ápolhassa.

Cél továbbá, hogy a Befogadó Gyermekotthon szakemberei elhivatottságukkal biztonságot nyújtsanak, és elősegítsék a gyermekek jogainak érvényesülését. Fontos, hogy a bekerülő gyermek lakókörnyezete barátságos, esztétikus legyen. Ezért törekszik a személyzet az épület állagának megőrzésére. Az egyéni igényeknek megfelelően lehetőség van az egyedüllétre, de a csoportos programok megvalósítására is.

Ezen ellátási forma elsődleges célja, hogy a családból, illetve megszokott környezetéből kiszakított gyermek minél előbb nyugodt légkörre leljen, ahol a további sorsa rendezéséig életvitelszerűen tartózkodni fog.

III. 2. Feladatai:

A Befogadó Gyermekotthon a szakmai rendeletben meghatározott teljes körű ellátást nyújt a 3-18 éves korú gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, a gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott és befogadott gyermek számára a gondozási helyre való visszakkerüléséig, valamint ideiglenes gondozást nyújt – a gyermek állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást – a lakóhelyéről önkényesen eltávozott, ellátás, és felügyelet nélkül maradt gyermeknek, sorsának további rendeződéséig.

A beutaló szerv által ideiglenesen gyermekvédelmi szakellátásba beutalt gyermek számára az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartamára otthont nyújtó ellátást biztosít.

Az otthont nyújtó ellátás keretében a szakmai rendeletben meghatározott lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást, az oktatáshoz, gyógypedagógiai, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást biztosít, szabadidő tartalmas eltöltéséhez segítséget nyújt.

Az ott élő gyermek erkölcsi, érzelmi és értelmi fejlődését figyelemmel kíséri, elősegíti.

Segíti a nevelt gyermeket családi kapcsolatainak ápolásában, a családjába való visszakkerülésében, a lakóhelyi és iskolai környezetébe való visszahelyezésében.

Értesíti a Szakszolgálatot - a krízist elszenvedett gyermek - áldozattá válásáról, majd kéri a kríziskezelő szolgáltatás igénybevetését.

III. 3. A Befogadó Gyermekotthoni ellátás alapelvei:

❖ Az otthonosság megteremtésének elve:

A gyermekotthoni ellátás azt igyekszik biztosítani, hogy a gyermekek minél hatékonyabban illeszkedjenek be a társadalomba, olyan kapcsolataik alakulhassanak, amelyek az alappillérei a szocializációs folyamatnak.

❖ Az egyéni különbség figyelembevételének elve:

Minden gyerek egy különálló személyiség, szubjektum, mindig az egyéni sajátosságok figyelembevételével kell a gyermekkel foglalkozni.

❖ Önrendelkezés:

A Befogadó Gyermekotthon tevékenységében mindenképpen érvényesülnie kell a gyermek önrendelkezésének abban az értelemben, hogy a gyermeket korának megfelelően meg kell hallgatni a gondozásával, nevelésével kapcsolatban, véleményét figyelembe kell venni, amennyiben az megfelel a legjobb érdekének.

❖ Részvétel

A gyermeket a Befogadó Gyermekotthonba kerülése után életkorának megfelelően be kell vonni az otthon, a csoport életébe, aktív résztvevőjévé kell válnia a mindennapi tevékenységnek.

❖ Érdekérvényesítési esélyek növelése:

A gyermek személyiségállapota a Befogadó Gyermekotthonban a teljes körű ellátás, a terápiás hatású programok, a traumák oldása révén, továbbá az otthon, a csoport életébe történő bevonódása és aktív részvételének köszönhetően javulhat, ami kihat érdekérvényesítési esélyei növekedésére is.

❖ Eredményesség:

Amennyiben a gyermek gondjai a Befogadó Gyermekotthonban eltöltött idő alatt megoldódnak vagy csökkennek, továbbá minél rövidebb időn belül visszatér a családjába, más rokonához vagy az ellátási szükségletének megfelelő gondozási helyére kerül, akkor nevezhetjük eredményesnek a szolgáltatás tevékenységét.

❖ A legkisebb beavatkozás elve:

A gyermekvédelem minden szintjén, úgy az alap-, mint a szakellátásban (a gyermek legjobb érdekének való megfelelés mellett) mindenkor úgy kell tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit az igénybe vevők/érintettek helyett, illetve ellenében. Mind a gyermek, mind szülei számára a maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget kell biztosítani.

III. 4. Nyújtott szolgáltatás módszereinek leírása

Alapfeladatainkat az alábbi módszerekkel kívánjuk megvalósítani:

- A nyílt, őszinte biztonságot sugárzó légkör megteremtése;
- Anyagi és erkölcsi biztonság nyújtása;
- Maximális és folyamatos figyelem a gondozottakra és igényeikre;

- Az egyéni, szükség szerinti segítség nyújtás módszerének alkalmazása;
- Trauma érzékeny és traumatudatos szemlélet, kommunikáció, attitűd alkalmazása;
- Folyamatos kommunikáció és kapcsolattartás a gyermekekkel, dolgozókkal, szülőkkel, társintézményekkel

A gyermekekkel kapcsolatos teendők főbb módszerei:

Csak olyan nevelési célt tűzhetünk ki, amelynek tevékenységi feltételei adottak. A nevelő munka színvonalát a tevékenységi körök bővítésével, valamint tartalmi továbbfejlesztésével lehet biztosítani.

A szakmai egység valamennyi dolgozójának és gondozott lakójának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, udvariasságot, megértést és ésszerű határokat a toleranciát.

A gyermekek jogairól és kötelezettségükről folyamatos tájékoztatást kapnak. Ezt egyéni és csoportos beszélgetések formájában, vitalehetőségek biztosításával oldjuk meg. Szükség esetén előadásokkal valósítjuk meg a felvilágosítást.

Tiszta, világos, teljesíthető elvárásokat tűzünk, ezek megvalósítását ellenőrizzük. Esetenként a kislépésekben haladást követjük. A kiemelkedő teljesítményt, helyes viselkedést, magatartást jutalmazunk. Az értékelési módszerek közül elsősorban a verbális eszközökkel élünk: egyéni és társak előtti dicséret.

A szakmai egységek mindennapi életét úgy szervezzük, alakítjuk, hogy az a gyermek életkorának, általános fejlettségének, és az együttélés szükségszerűségéből eredő követelményeknek is megfeleljen:

- a felkelés, lefekvés, étkezések idejének megválasztását a házirendben rugalmasan kezeljük, figyelembe véve az iskolai elfoglaltságokat és a gyermek életkorát;
- szükséges mértékű fizikai ellátást, érdekes, hasznos, tartalmas időtöltést kínálunk;
- segítjük a családdal, ismerősökkel való kapcsolattartást;
- kimenőt kínálunk;
- következetesen törekszünk a házirend betartására és betartatására;
- bevonjuk gyermekeinket a házimunkába.

A gyermekeink erkölcsi érzelmi fejlődését csak úgy tudjuk biztosítani, ha a konfliktusokat, problémákat kellő határozottsággal, de következetesen és indulatok nélkül kezeljük.

A gondozás-nevelés során a gyermek emberi méltóságát minden munkatársnak a legszélsőségesebb esetekben is tiszteletben kell tartania, - ennek megfelelően TILOS a gyermeket:

- ❖ megütni, egyéb módon bántalmazni;
- ❖ megfélemlíteni;
- ❖ sértő kifejezésekkel illetni;
- ❖ indulatosan, durván szólítani - ellátni;
- ❖ megszégyeníteni;
- ❖ büntetését szándékosan erősíteni;
- ❖ büntetésből bezárni, holmijától megfosztani.

A gyermekek általános állapotának, hangulatának, kapcsolatainak, tartózkodási helyének folyamatos nyomon követése, a gyermekkel való rendszeres beszélgetés sok olyan információt kínál, mely előre jelezheti, hogy mely konfliktus helyzetből adódhat probléma. Nagy hangsúlyt kell fektetnünk a prevencióra, olyan bizalmas, nyitott légkört kell a teremtenünk, amellyel megelőzhetjük a komolyabb konfliktusok kialakulását. Helytelen, egészséget károsító viselkedés esetén alkalmazzuk a korlátozást és a tiltást. A korlátozás nem lehet büntető jellegű, csak addig tarthat, míg annak oka fennáll.

Jutalmazás-büntetés

Folyamatosan és rendszeresen fejleszteni kell a gondozott gyermekek értékelés iránti érzékenységet. Ennek alapja a házirendben megfogalmazott magatartási szabályok, hiszen erre építve lehet meghatározni, milyen teljesítmény érdemel jutalmat és milyen tevékenység következménye a büntetés. A gyermekek túlnyomó része önértékelési zavarban szenved. Életük előző szakaszában elszenvedett kudarcélmények sorozata miatt negatívan értékeli önmagukat, teljesítményüket, negatív énkép alakul ki önmagukról. Ezért nagyon fontos, hogy minden mozzanat, aprócska teljesítmény felé pozitív megerősítéssel forduljunk. Így érhetjük el, hogy egyre nagyobb és nagyobb teljesítményre legyenek képesek, és az eredeti negatív énképből kibillenve pozitív önértékelés alakuljon ki náluk.

Az általános, társadalmilag elfogadott szabályokon kívül mind a jutalmazást, mind a büntetést önmagukhoz, saját személyiségi állapotukhoz kell igazítani. A jutalmazásnak és a büntetésnek következetesnek kell lennie. Törekedni kell, hogy érzékennyé váljanak a nonverbális megerősítésre, vagy elmarasztalásra.

A jutalmazásnál törekedni kell arra, hogy a jutalmazások gyakoribbak legyenek, mint az elmarasztalások.

Büntetés

A büntetés nem lehet öncélú, megszégyenítő, emberi méltóságot sértő, önbizalmat romboló. A gyakori büntetés, szorongást kelt. Lényeges szempont, hogy időben ne váljon el a cselekménytől, ne legyen se túl erős, se túl gyenge, következetes legyen minden felnőtt részéről (ugyan az a cselekmény ugyan azzal a következménnyel járjon).

A felelősségre vonás előtt mindig kerüljön sor az elkövetett hiba egyszerű megállapítására, a büntetés után pedig segítő célzatú terápiás beszélgetésre, így tudatosul bennük a cselekmény súlya és következménye.

A fegyelmezés eszköztáráról:

Fontos, hogy a szabályok megszegéséért kapott *büntetés*, amely *helyett* inkább a *fegyelmezés* szót kellene használni, mindig magában hordozza a javítás lehetőségét is.

A házirendben részletesen vannak kidolgozva a fegyelmezés egyes formái a különböző magatartási szabályok megszegésekor.

Tanulást segítő módszerek

- ❖ **kislépésekben való haladás:** az európai követelményeknek megfelelően kis lépésekben való haladást, mindenki számára a saját életkorának és képességének megfelelő alapokat kell biztosítani;
- ❖ **differenciált fejlesztés:** egyénre szabott léptékben, önmagukhoz, képességeikhez, adottságaikhoz mért fejlesztés;
- ❖ **felzárkóztatás:** a tanulásban hiányzás, betegség, vagy képességhiány által bekövetkezett lemaradás pótlása;
- ❖ **tantárgyi korrekció:** keretében a nevelő útmutatásával kapnak segítséget a tananyag elsajátításához;
- ❖ **korrepetálás:** bármely okból bekövetkezett lemaradás rendszeres és módszeres pótlása;
- ❖ **egyéni segítségnyújtás:** személyre szabott segítség a képességzavarokkal, illetve más okból a tanulásban lemaradt tanulóknak;
- ❖ **tehetség gondozás:** időben felfedezni a fiatalokban azokat a tulajdonságokat, amelyek kiemelkedőek valamilyen képességüket illetően (sport, manuális képességek stb.). Ezt követi a megszokott értelemben vett tehetséggondozás, amikor is ezekkel a gyerekekkel külön elkezdzünk foglalkozni annak érdekében, hogy a képességeikben rejlő lehetőségek ne vesszenek el.

A nevelés fő módszerei, alapelvei

Követelmények és tilalmak

Nevelni annyit jelent, mint elvárni. A nevelés, fejlődés során, egyre nagyobb elvárást támasztunk a gondozott felé. Elvárásainknak hatása van a teljesítményre. Sok minden akadályozhatja abban, hogy elvárásainkat teljesítse. Elvárásaink általános viselkedési szabályok, melyek konkrét felszólítások és tilalmak formájában fogalmazódnak meg. Annak a kívánságát teljesíti, akinek a szeretetére, elismerésére vágyik. Fontos, hogy az elvárás ne haladja meg a teherbíró képességét, és a felnőtt vegye őt komolyan. Értjük el a megelőző emlékeztetés és nyugtázó figyelem alkalmazásával, hogy elvárásainkat lehetőleg önként és szívesen teljesítse. Elvárásainkat egyszerűen, egyértelműen fogalmazzuk meg.

Meggyőzés és magyarázat

Ahhoz, hogy önálló, öntudatos embereket neveljünk szükséges, hogy a gyermek kiskorától kezdve szokjon hozzá, tudja és értse, hogy mit miért várunk el tőle, és hogy tudják, hogy mi történik velük és körülöttük. Már csecsemőkortól kezdve fontos, hogy mindent, ami a gyermekekkel történik, vagy történni fog, amit megkívánunk tőle, kérünk vagy tiltunk, magyarázzuk meg neki.

Magyarázzunk meg minden eseményt, változást a gyermek vagy csoport életében. Evvel elősegítjük, hogy a gyermek figyelni fog ránk. A gyermek kérdéseire mindig válaszoljunk. Magyarázatunk legyen mindig igaz, még „kíméletből” se vezessük félre a gyermeket.

Elismerés és dicséret

A nevelők elismerése és dicsérete jó érzéssel tölti el a gyermeket/ fiatal felnőtteket. Igyekeznek megismételni azt, ami elismerést váltott ki. Mivel jellemző, hogy nincs önálló értékrendszerük, nem tudják önállóan megítélni a cselekedeteiket, tehát különösen fontos ez.

Csoportban gyakran van meg a veszélye annak, hogy csak a kirívót, a problémát vesszük észre. Ügyelnünk kell arra, hogy mindenki, minden nap többször is kapjon elismerést. Az elismerés kifejezéséhez nincs szükség nagy szavakra vagy ajándéokra, jutalomra. Ez csak erősíti, hogy csak akkor viselkednek megfelelően, ha jutalommal párosul. Ne dicsérjük mechanikusan, egyszerű eszközökkel fejezzük ki elégedettségünket. A jó nevelő, gondozó észreveszi, megtalálja azt, amit el lehet ismerni, meg lehet dicsérni és nem mulasztja el az alkalmat, hogy csoportjában mindenki többször is elismerést kapjon.

IV. Intézményen belüli és más intézményekkel való együttműködés, kapcsolatrendszer

Feladataik ellátása érdekében folyamatos és szervezetszerű kapcsolatot tartanak fenn:

- ❖ az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, ill. az OGYSZ telephelyeivel,
- ❖ a kormányhivatalokkal,
- ❖ a gyermekjogi képviselővel,
- ❖ a megyében működő szakellátást biztosító gondozási helyekkel,
- ❖ a járási hivatalok gyámügyi osztályaival,
- ❖ a járási hivatalok hatósági osztályaival,
- ❖ az állami foglalkoztatási szervvel,
- ❖ a gyermekjóléti alapellátás intézményeivel,
- ❖ a gondozott gyermekek és fiatalok oktatási intézményeivel,
- ❖ a gondozásba bevont egyéb szolgálatokkal: pedagógiai szakszolgálatokkal, nevelési tanácsadókkal, támogató szolgálatokkal, igazságügyi szolgálattal
- ❖ a befogadó településeken működő egyesületekkel, alapítványokkal, civil szervezetekkel
- ❖ a szociális szakma egyesületeivel, szervezeteivel (LOSZE, FICE)
- ❖ az egészségügyi alap és szakellátás intézményeivel: gyermekorvosi, szakorvosi rendelőkkel, kórházzal, foglalkozás- egészségügyi orvossal, mentálhigiénés központtal, védőnői hálózattal

- ❖ a rendvédelmi szervekkel, bírósággal, ügyészséggel, hivatásos pártfogókkal
- ❖ a szociális foglalkoztatókkal, védett munkahelyek működtetőivel
- ❖ az ellátást biztosításában közreműködő szervezetekkel, vállalkozásokkal
- ❖ a kulturális intézményekkel,
- ❖ a gondozott gyermekek hozzátartozóival,
- ❖ továbbá mindazon eseti kapcsolatokkal, amely a gyermek érdekeit szolgálja.

Az intézmény dolgozói törekednek arra is, hogy munkájához támogatókat nyerjen meg olyan magánszemélyek, gazdasági társulások köréből, akik segíteni tudják az otthonokban folyó gondozó-nevelő munkát, és javítani a működés feltételeit. Ezek érdekében kapcsolatot kell létesíteni a munkaerő-szolgálatokkal az egyházakkal, a kisebbségi érdekképviselőkkel, cigány kisebbségi önkormányzattal és a városok különböző intézményeivel is. A kapcsolatok azonban nem veszélyeztethetik az alapfeladatok ellátást, nem sérthetik a gondozott gyermekek, fiatalok és a munkatársak jogait.

Az együttműködés módja: értekezletek, zoomos megbeszélések, a folyamatos információcsere, a rendszeres tapasztalatcserék, esetmegbeszélések.

Családokkal való kapcsolattartás

A gyermekvédelmi szakellátás során elő kell segíteni, hogy a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermekkel kapcsolatot tartson fenn, feltéve, hogy a szülő nem áll a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére elkövetett cselekmény miatt ideiglenes megelőző távollattartás vagy megelőző távollattartás, továbbá a büntetőeljáráásban elrendelhető távollattartás kényszerintézkedés hatálya alatt, vagy a gyermek súlyos bántalmazása miatt nem szüneteltették a szülő kapcsolattartási jogának gyakorlását.

A gyámhatóság a kapcsolattartásról a gyermek vér szerinti családjával, testvéreivel való kapcsolat fenntartása, a gyermek vér szerinti családjába való visszakerülésének elősegítése érdekében dönt. A kapcsolattartás formájának és gyakoriságának elbírálása során a gyámhatóság mérlegeli a gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének okát, valamint a kapcsolattartásra jogosult magatartását és körülményeit.

A gyámhatóság által elrendelt felügyelt kapcsolattartás esetén a kapcsolattartást szabályozó jogszabályokban meghatározottak szerint, a gyámhatóság határozatában meghatározott helyszínen és szakember felügyelete mellett kerül sor a kapcsolattartásra.

Az ideiglenes hatállyal lakóotthonban elhelyezett, továbbá a nevelésbe vett gyermekkel történő kapcsolattartásról a gyámhatóság hivatalból dönt. A gyermek legfeljebb két napra történő eltávozását és két napnál hosszabb időtartamú szabadságát a gyermekvédelmi gyám engedélyezi, ha arra a gyámhatóság döntésében felhatalmazta. A gyermekvédelmi gyám jelzi a gyámhatóságnak, ha a kapcsolattartás végrehajtása során a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek vagy a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek gondozási helyét biztosító személy, intézmény között vita keletkezik.

A kapcsolattartással összefüggő, a gyermek számára biztosított, teljes körű ellátás által nem fedezett költségeket a kapcsolattartásra jogosult viseli. A települési önkormányzat települési támogatás formájában nyújthat segítséget a kapcsolattartásra jogosult számára a kapcsolattartással összefüggő költségek viseléséhez, különösen az utazási költségekhez, illetve a kapcsolattartásra jogosult otthonában történő kapcsolattartás esetén a gyermek ellátásának költségeihez. A TGYSZ a kapcsolattartást szabályozó jogszabályokban meghatározottak szerint nyújt segítséget és támogatást a kapcsolattartás megvalósításához.

A gyermek vérszerinti kapcsolatainak ápolásában fontos szerepe van a szakemberek együttműködésének:

A gondozási hely valamennyi munkatársa partneri viszony kialakítására törekszik az Elhelyezési javaslat és egyéni elhelyezési tervben megjelölt szülővel/szülőkkel, kapcsolattartásra jogosult személyekkel.

A gyermekvédelmi gyám, a nevelő támogatja a gyermeket abban, hogy ápolja rokoni kapcsolatait, a testvérek közötti kapcsolattartást.

Ha a szülő nem jelentkezik a szokásos módon és időben, a gyermekvédelmi gyám az okokat mielőbb felderíti, és ezeket a gyermekkel megismerteti.

A gyermeknek szüleivel, rokonaival való kapcsolattartásának formáját, rendszerességét, időtartamát, helyszínét naprakészen tartják nyilván a gondozási helyek a szakmai rendeletben előírt nyomtatványon.

A gyermekvédelmi gyám indokolt esetben javaslatot tesz a gyámhivatal felé a gyermek és családja közötti kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására.

A család és a gyermek gondozásában érintett szakemberek a szülő-gyermek kapcsolat alakulását és minőségét rendszeresen értékelik.

Ha a gyermekvédelmi gyám és a hozzátartozó (elsősorban szülő, nagyszülő, szülő testvére, nagyszülő testvére) között vita merül fel a kapcsolattartás kérdésében, a gyermekvédelmi gyám felkéri a gyámhivatalt a döntéshozatalra.

A kapcsolattartás általános szabályai

A gondozott gyermeket a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója a gyámhivatal, illetve a bíróság döntésének megfelelően látogathatja a gondozás helyszínén.

A kapcsolattartás megvalósulásáról a gondozási hely kapcsolattartási naplót vezet.

A látogatás alkalmával gondoskodni kell arról, hogy a gondozott gyermek és a hozzátartozó találkozására, valamint a látogatás alatti együttlétre kulturált formában és zavartalan körülmények között kerüljön sor.

A kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó kérelmére - kivéve, ha az ő tekintetében a gyámhivatal felügyelt kapcsolattartást rendelt el - az egy napra történő eltávozás és a két napnál nem hosszabb időtartamú szabadság alkalmankénti időpontját és módját a lakásotthonnal történt előzetes megállapodás határozza meg a gyermek érdekének és a kapcsolattartásra jogosult lehetőségeinek figyelembevételével.

A gyermeklátogatásra-, illetve visszakíséréséről indokolt esetben a gondozási hely gondoskodik.

A gyermek számára a kapcsolattartáshoz szükséges lehetőségeket (postai költség, telefonálási lehetőség) a gondozási hely az alábbiak szerint biztosítja:

- ❖ a gyermekek a nevelőiben lévő telefonról hívhatják hozzátartozóikat, heti egy alkalommal az intézmény költségvetésének terhére, a gyermekeket hétköznap este 20 óráig és hétvégén egész nap a lakásotthonok telefonszámain kereshetik, sürgős esetben, más időpontban is
- ❖ a gyermekek leveleiket a szakmai vezetőnek adhatják le, ezeket naponta postára adjuk, kimenő esetén, a postán is feladhatják
- ❖ a gyermekek igény szerint kapnak felbélyegzett borítékot, - a hozzátartozóiknak írt leveleik esetében
- ❖ a gyermekek leveleiket naponta gyermekfelügyelőiktől kézhez kapják
- ❖ a gyerekek állapota (olvasás-, írásnehézségei) esetenként indokolja, hogy levélírásban, a kapott levél olvasásában segítséget kapjanak nevelőiktől, ilyen esetekben a nevelőkre a titoktartási kötelezettség vonatkozik
- ❖ ajándékot, csomagot a gyermek hozzátartozójától átvehet (de az nem tartalmazhat könnyen romló élelmiszert, szeszesitalt, dohányárut, kábítószer, veszélyes eszközöket), tárolásához gyermekfelügyelője segítségét kérheti.

- ❖ A gyámhivatal által meghatározott kapcsolattartási időn kívül a rokonok, barátok bármikor meglátogathatják a gyermeket, feltéve, hogy a látogatást előre bejelentették, és nem zavarják a napirendjét.

V. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, - a gondozási-nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja

Fontos feladatunk, hogy az ideiglenesen beutalt gyermek számára segítséget nyújtsunk az egyéni elhelyezési tervben megjelölt gondozási helyre való beilleszkedésben, az engedély nélkül eltávozott gyermek számára pedig a lakóhelyére, illetve gondozási helyére való visszakerülésben.

Az új gondozási helyet szóban bemutatja a nevelő, vagy a szakmai vezető. A gyermek az elhelyezési értekezlet alkalmával találkozik leendő gondozási helyének képviselőjével, aki szintén bemutatja a gondozási helyet, az ott élőket és a gondozási hely fontosabb szabályait. A gyermeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy személyes látogatás alkalmával saját maga is megismerje még odakerülés előtt a helyet.

A Befogadó Gyermekotthon feladata, hogy otthont nyújtó ellátás keretében ideiglenes jelleggel teljes körű ellátást biztosítson, ezen felül kiemelt feladata krízisintervenció. A krízisintervenció specifikus beavatkozás, mely a krízis oldásán túl a háttértevézők felderítésével igyekszik a személyiség korábbinál fejlettebb szintű integrációját előmozdítani. A krízishelyzet megoldásán kívül a problémamegoldó stratégiák fejlesztése is cél, felkészít a hasonló, jövőbeli szituációkkal való sikeres megküzdésre. A bevezető fázis a kapcsolatteremtésről, a helyzet definiálásáról és a bizalmas légkör kialakításáról szól. A munkafázis második részében párbeszéd zajlik, a felmerülő megoldási alternatívák kidolgozása, a gyermek aktivitásának növelése, a korábban hatékonyan működő és az új stratégiák megerősítése. A munkafázis záró folyamata a megoldás részleteinek megbeszélése, a döntések támogatása, a cselekvések kivitelezésének, módszereinek tisztázása. A krízisintervenciót a befejező szakasz zárja, amikor a segítségkérő leválik a segítőről, megtörténik a helyzet értékelése, a kedvező változások számbavétele, a jövő újraértelmezése, illetve az esetleges további segítségnyújtásra vonatkozó információk átadása.

A krízisintervenciók beszélgetések folyamán a következő alapelveket követjük:

- ❖ Feszültségcsökkentés és katasztrófa elhárítás
- ❖ Támasznyújtás, elérni, hogy a krízisben lévő képes legyen elfogadni a segítséget, a teljes személyiség elfogadása /bármilyen rendezetlen is/
- ❖ Érzelmi realitás megőrzése
- ❖ Akció irányultság: a nagy érzelmi teher által „bénult” egyén mozgatása, beszűkülés óvatos tágítása
- ❖ A probléma világos megfogalmazása
- ❖ A valóság elfogadtatása
- ❖ Megoldás megtervezése, és együttes kivitelezése
- ❖ Az egyént úgy kell segíteni, hogy a legelfogadhatóbb megoldást ő válassza.
- ❖ A döntéshozás a tartalmi megoldások meghozatala a krízisben lévő egyén kompetenciája.

A beszélgetések vezetője a befogadó gyermekotthon pszichológusa.

Nevelési elvek

Az otthonban folyó pedagógiai tevékenység tartalma, a pedagógiai eredményesség az itt dolgozók közös feladata.

A Befogadó Gyermekotthonban az elhelyezett gyermekek – a sajátos feladatból eredően – elvileg rövid ideig tartózkodnak. Az ideiglenes hatályú elhelyezés maximum harminc napig, jogszabályban meghatározott esetekben maximum hatvan napig tart, az engedély nélkül eltávozott gyermek esetében a Befogadó Gyermekotthonban tartózkodás a lakóhelyre illetőleg gondozási helyre való visszaszállításig.

A fenti időtartamok alatt a Befogadó Gyermekotthon nem képes feltárni, illetve orvosolni azokat az okokat, illetőleg problémákat, amelyek a gyermek gyermekvédelmi rendszerbe kerüléséhez vezettek. Ezért ennek az időszaknak a pedagógiai feladata nem terjedhet ki másra, mint a gyermek közösségbe való beilleszkedése, a társas kapcsolatok elfogadása elősegítésére. Az otthon tartalmi és módszertani tevékenységét a mindenkori változtatás lehetőségének megtartásával úgy kell szervezni, hogy a speciális pedagógiai folyamat az állapothoz igazodó egyéni szükségletek kielégítését, a gyermek családi légkörben történő hatékony testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlesztését szolgálja. A folyamatban az elhelyezés átmeneti jellege ellenére is mindenkor teljesíteni kell az állandóság, a biztonság követelményeit. Gyermekünk számára nagyon fontos a siker, az elismerés, számunkra is fontos az eredmény, mert a társadalom egyes rétegei részéről esetenként megnyilvánuló hagyományos pejoratív szemléletét, a megbélyegzést csak bizonyítással, az általuk produkált teljesítménnyel lehet megváltoztatni.

Ennek érdekében olyan légkör kialakítása szükséges, ahol a gyermek feltétel nélküli elfogadása, az előítéletektől való teljes mentesség, a tolerancia eredményeként kölcsönös bizalom alakulhat ki. Segítenünk kell a bekerülő gyermekeket, hogy megfelelő kapcsolatot tudjanak teremteni a felnőttekkel, és társaikkal is. A gyermekekkel az itt tartózkodásuk alatt meg kell ismertetni a házirendet, tudatosítani kell bennük azokat a viselkedési normákat, amelyek a társas együttélés feltételei. Arra kell törekednünk, hogy képesek legyenek a nevelőik utasításait elfogadni és követni. A gyermekeknek kötelessége az otthonon belül és kívül kulturált viselkedést tanúsítani.

A Befogadó Gyermekotthonba beutalt súlyos idegrendszeri betegséggel küzdő vagy agresszív, deviáns, magatartászavaros gyermek esetén, az adott helyzet körülmények mérlegelése történik. Az eredményes személyiségfejlesztést segíti a szabadidő szervezett eltöltésének biztosítása, az itt végzett tevékenység. Ennek szervezésénél elsőrendű, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését, önkéntes legyen, pozitív élményeket nyújtson és az elért eredmény nyilvánosság előtt is megjelenjen. A szabadidős tevékenységek szervezésénél nélkülözhetetlen, hogy rugalmasan alkalmazkodjanak a mindenkori igényekhez, legyenek változatosak, tervszerűek és folyamatosan működjenek.

A közös tevékenységek során a gyermek feloldódik, nyitottabbá válik, közlékenyebb lesz. Egyéni beszélgetéssel, feltétel nélküli elfogadással, őszinte odafordulással, türelemmel, megértéssel pozitív megerősítést kapnak.

Nevelési célok

- ❖ Arra az időre, amíg a gyermek a saját vér szerinti családjába, vagy egyéb korábbi tartózkodási helyére vissza nem kerülhet, illetve amíg további sorsa biztonságosan meg nem oldódik, családi, szeretetteljes, megnyugtató környezet és ellátás biztosítása.
- ❖ Magatartási és viselkedési szabályok elsajátítása.
- ❖ Erkölcsi értékek, normák, szabályok átadása.
- ❖ Az életkoruknak és szükségleteiknek megfelelő ismeretek átadása, képességek és készségek fejlesztése.
- ❖ Individualizációra törekvés: a gyermek egyéniségének kibontakoztatása.
- ❖ Törekednünk kell önkiszolgáló képességének kialakítására, a civilizált higiénés szokások elsajátítására.
- ❖ A közvetlen környezetének rendben tartására, a lakótér otthonossá tételére.

- ❖ Valamint törekedni kell a - problémák megoldására, a gyermekek felkészítésére a jövőbeni hasonló szituációkkal való megküzdésre, - krízisintervencióval.

Nevelési feladatok

- ❖ A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges környezet biztosítása.
- ❖ A pedagógiai alapelvek figyelembevételével, azok módszereivel és eszközeivel a személyiségfejlesztés megvalósítása.
- ❖ A gyermek és családja kapcsolattartása, a családba való visszakerülés elősegítése. Törekvés a gyermek életkorának megfelelő iskolai tanulmányai folyamatosságára, és lehetőleg állandóságára.
- ❖ Erkölcsei nevelés - a fiatalok személyiség állapotához, normakövető magatartásához igazodva - ismertetnyújtás, folyamatos értékelés és korrekció.

Nevelési módszerek

- **Személyes példamutatás:** a gyermekek magatartásának formálásához, ösztönzésükre számos motivációs lehetőség adódik a pedagógiai folyamatban. Elsődleges ezek közül a gyermekkel foglalkozó felnőtt személyisége, beszéde, megjelenése, másokhoz való viszonyulása, kapcsolatainak minősége, empátiás és konfliktus kezelő képessége.
- **Következetesség:** az otthon házirendjének betartatása, napirend követése, egységes pedagógiai szemlélet szükséges, a jutalmazás-büntetés gyakorlati megvalósításában elengedhetetlen annak egységes értelmezése.
- Csoportos foglalkozások a környezetre való igényesség kialakítása érdekében életkor függvényében a házimunkában való közös részvétel, hétvégi csoportos takarítás, közösségi játékok, kézműves tevékenységek, külső környezet rendezése, vásárlás, mentálhigiénés tartalmú foglalkozások keretében elsősorban az egészségtelen életmód; káros szenvedélyek, helytelen szexuális viselkedés, stb. átértékelésére kerül sor. Számos szemléltető eszköz, audiovizuális anyag áll rendelkezésre, külső meghívott szakemberek segítségével is.
- A Befogadó Gyermekotthon területén kívül, városi rendezvényeken, sporttevékenységeken, uszoda-, strandlátogatáson, kiállításokon, mozi, színház, bábszínház látogatáson lehetőséget teremtünk a kikapcsolódásra, közösségi élményszerzésre, a szabadidő hasznos eltöltésére, jutalmazásra.
- Heti programterv közös kialakítása
- Sikerorientált szemlélet

A kapcsolattartás szabályai

A gyermek és szülője vagy más kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója közötti kapcsolattartás formái:

- ❖ A Befogadó Gyermekotthon látogatási ideje: szombat, vasárnap: 9-11 óráig. A látogatási időtől eltérő időben csak a szakmai vezető engedélyével lehet látogatni. Fontos a folyamatos kapcsolattartás lehetőségének biztosítása, amennyiben testvérpárokat külön helyeznek el.
A látogatás helye a Befogadó Gyermekotthon előtere, mely alkalmas a kapcsolattartásra.
- ❖ levelezés, elektronikus levelezés: A levéltitok és a magántitokhoz való jog biztosításával köteles eljárni az ellátást biztosító. A gyermek korától függően a levélre vagy a gyermek gondozója, vagy maga a gyermek válaszol.
- ❖ telefonkapcsolatot tarthat, mely szerint kedden 18.00-20.00 óra között 3 perc időtartamban hívhatja a gyermek a családtagokat. A gyermek telefonhívásokat minden nap fogadhat 18.00 óráig.

❖ ajándékozás, csomagküldés.

Elő kell segíteni, hogy a kapcsolattartásra jogosult a gyermekkel kapcsolatot tartson fenn, feltéve, hogy a szülő nem áll a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére elkövetett cselekmény miatt ideiglenes megelőző távollattartás vagy megelőző távollattartás, továbbá a büntetőeljárásban elrendelhető távollattartás kényszerintézkedés hatálya alatt, vagy a gyermek súlyos bántalmazása miatt nem szüneteltették a szülő kapcsolattartási jogának gyakorlását.

A gyámhatóság a kapcsolattartásról a gyermek vér szerinti családjával, testvéreivel való kapcsolat fenntartása, a gyermek vér szerinti családjába való visszakerülésének elősegítése érdekében dönt. A kapcsolattartás formájának és gyakoriságának elbírálása során a gyámhatóság mérlegeli a gyermekjóléti alapellátás vagy a gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének okát, valamint a kapcsolattartásra jogosult magatartását és körülményeit. A gyámhatóság által elrendelt felügyelt kapcsolattartás esetén a kapcsolattartást szabályozó jogszabályokban meghatározottak szerint, a gyámhatóság határozatában meghatározott helyszínen kerül sor a kapcsolattartásra.

Ha a kizáró feltételek nem állnak fenn, a kapcsolattartásra jogosult a gyermeket a gondozás helyszínén látogathatja. A látogatás alkalmával biztosítani kell a kapcsolattartás kulturált és zavartalan körülményeit. Átmeneti gondozásban részesülő gyermek esetén a kapcsolattartásról a gyámhatóság kérelemre dönt. A gyámhatóság szükség esetén felügyelt kapcsolattartást rendel el.

A gyermek legfeljebb két napra történő eltávozásának és két napnál hosszabb időtartamú szabadságának engedélyezését a gyámhatóság döntése alapozza meg. A gyermek gyámja jelzi a gyámhatóságnak, ha a kapcsolattartás végrehajtása során a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek vagy a kapcsolattartásra jogosult és a gyám között vita keletkezik.

Oktatási feladatok

A Befogadó Gyermekotthonba bekerülő, már iskoláskorú gyermeket – amennyiben zalaegerszegi illetőségű - nem szakítjuk ki a megszokott iskolai környezetéből, lehetőséget biztosítunk arra, hogy tanulmányait folyamatosan az eredeti iskolájában végezze.

A Befogadó Gyermekotthon nevelője a vidékről bekerült iskolaköteles gyermeket - a tankötelezettség folyamatossága érdekében - a kijelölt iskolába járattja, és az intézménnyel folyamatosan kapcsolatot tart. Amennyiben szükséges, elvégzi az írással kapcsolatos teendőket, megkeresi a gyermek tanulmányi fejlődése szempontjából legjobbnak ítélt oktatási intézményt.

A Befogadó Gyermekotthon munkatársai (nevelő, fejlesztőpedagógus) az iskolai pedagógusok munkáját segítik napi gyakorlással, felzárkóztatással, korrepetálással.

Dokumentáció

A Befogadó Gyermekotthon vezetője a nyilvántartási ügyintézőkkel folyamatosan kapcsolatban áll. A gyermek megérkezéskor a GYVR rendszerben befogadja, majd távozásakor a GYVR rendszerből elbocsátja a gyermeket.

A TGYSZ a Befogadó Gyermekotthon számára biztosítja a gyermek előzményi iratanyagát, a gyermeket érintő határozatokat.

VI. Az ellátás igénybevételének módja

A befogadás a meghatározott szervek beutaló határozatával, illetőleg engedély nélkül eltávozott gyermek esetében a rendőrség intézkedése keretében történik.

A gyermekvédelmi intézménybe kerülés során, a családtól, a megszokott környezettől való megválás súlyos trauma a gyermek számára. Meghatározó, hogyan fogadjuk érkezésekor. Az újonnan érkező gyermek fogadására mind a gondozó-nevelő szakmai személyzetet, mind a gyermekközösséget fel kell készíteni, ugyanakkor az újonnan bekerült gyermeket - sajátos helyzetére tekintettel - kiemelt bánásmódban kell részesíteni a gyermek minél sikeresebb beilleszkedése érdekében.

Az új gyermeket a Befogadó Gyermekotthon nevelője és a gyermekfelügyelő fogadja (beosztástól függően). Ekkor történik a beutaló szerv munkatársának kikérdezése a beutalás indokairól, körülményeiről, előzményeiről, a vér szerinti család státuszáról, a beutalás utáni várható reakcióiról, a gyermek egészségi állapotáról. A jelen lévő felnőtt a gyermeknek bemutatja az otthont, a nevelőket, és társait, ismerteti a házirendet. Az ellátás megkezdésekor a gyermeket és törvényes képviselőjét, tájékoztatni kell az ellátás tartamáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról, a gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről, az érték- és vagyonmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, panaszjog gyakorlásának módjáról, gondozási díjról, érdekképviselési fórumról. A tájékoztatás megtörténtéről a gyermek törvényes képviselőjének nyilatkozni kell.

A gyermeket az otthonban megfelelően előkészített személyre szabott környezet fogadja. Önálló személyes terület biztosítása szükséges.

A gyermek vagyontárgyait kérésére elzárja a gondozó a gyermek bent tartózkodásának idejére. A nevelő (gyermekvédelmi ügyintéző) a gyermek érkezésekor leltárt készít a gyermekkel hozott ruházatról, személyes tárgyainak listájáról, amennyiben az nem áll rendelkezésre.

A nevelő (gyermekvédelmi ügyintéző) a gyermek érkezésekor gondoskodik a gyermek, az iratanyag, az ID hatályú elhelyezésről szóló végzés, a személyes tárgyak, eszközök leltár szerinti átvételéről az adott nyomtatvány kitöltésével és aláíratásával.

A gyermek a saját telefonját az otthon életrendjének megfelelően (ébredéstől lefekvésig) használhatja.

A nevelő bemutatja az otthonban dolgozó szakembereket, megadja a gyermeknek elérhetőségük helyét, idejét (pszichológus).

Amennyiben a gyermek kíséreléssel érkezett, ezt követően átveszi tőle a gyermek beutaló határozatát, továbbá azokat a dokumentumokat, amelyek még rendelkezésre állnak (személyi igazolványa, diákigazolványa, lakcímkártyája, TB kártyája, hivatalos iratai), és gondoskodik arról, hogy a Befogadó Gyermekotthon nyilvántartásába kerüljenek.

A gyermek befogadásáról haladéktalanul értesíteni kell a *beutaló szervet, illetve a gyámhivatalt*

- a) *Területi gyermekvédelmi szakszolgálatot*
- b) *Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek törvényes képviselőjét*
- c) *A szülő lakóhelye szerinti család- és gyermekjóléti központot*
- d) *A pártfogó felügyelet, megelőző pártfogás alatt álló gyermek, fiatal felnőtt pártfogó felügyelőjét*

A családi pótlék igénylést a szakmai vezető a gyermek felvételét követően haladéktalanul, de legkésőbb 15 napon belül benyújtja a családi pótlékot folyósító szervhez a *6. számú melléklet a 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelethez „A családi pótlék iránti kérelem adattartalma intézményi elhelyezés esetén” nyomtatványon.*

A gyám/nevelő (befogadó gyermekotthon esetén) /nevelőszülő a gyermek bevonásával intézkedik a gyermek óvodai, iskolai beíratásáról.

A nevelő elkészíti a gyermek ingóság nyilvántartását.

Kapcsolattartási naplót nyit.

A nevelő a gyermek személyes iratait, a bekerüléskor kapott törzslapot, az ID határozatot, és az egészségügyi dokumentációt tartalmazó dokumentumokból személyes anyagot állít össze.

A gyermekorvosnál a gyermek státuszának meghatározása, állapot felmérés történik.

Mindenképp szükséges pszichológiai megsegítés, kapcsolatfelvétel az otthon pszichológusával.

A gondozási hely gondoskodik a gyermek, szükséges szakértői vizsgálatokon való részvételéről, a helyszínre szállításáról.

Ha nem érkezik meg a gyermek a határozatot követően a gondozási helyre, arról haladéktalanul értesíteni kell a gyámhivatalt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést biztosító befogadó gyermekotthon speciális feladatai:

- ❖ nyugodt, szerető, biztonságos környezet megteremtése
- ❖ gondozás, nevelés- a gyermek testi, értelmi, érzelmi erkölcsi fejlesztése életkorának és képességeinek megfelelően
- ❖ krízishelyzet kezelése, az ehhez kapcsolódó vizsgálatok biztosítása (egészségügyi, pszichológiai stb.)
- ❖ gyermekek és szülei kapcsolattartásának támogatása (amennyiben nincs egyéb körülmény, amely egyéb intézkedést tenne megalapozottá)
- ❖ képzési kötelezettség biztosítása, az ehhez szükséges eszközök, lehetőségek megteremtése
- ❖ szabadidő hasznos eltöltése
- ❖ a gyermek egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájárulás biztosítása
- ❖ amennyiben a gyermek nem a családjába kerül vissza, hanem új gondozási helyszínre kerül, akkor biztosítja, hogy a barátkozás minél zökkenő mentesebben történjen

A Befogadó Gyermekotthon haladéktalanul értesíti a törvényes képviselőt a befogadott gyermekkel kapcsolatos minden lényeges eseményről, így különösen

- a) az egészségi állapotában bekövetkezett jelentős változásról,
- b) a bűncselekmény áldozatává válásáról,
- c) haláláról,
- d) gyermeke születéséről,
- e) iskolai tanulmányi munkájáról, igazolatlan hiányzásairól, fegyelmi ügyéről
- f) szabálysértési ügyéről,
- g) büntetőjogi felelősségre vonás alapját képező cselekményéről.

A befogadott gyermeket a gyermekorvos a lehető leghamarabb (a befogadást követő első munkanapon) megvizsgálja, és a szakma szabályai szerint jár el.

A bekerülést követően a Befogadó Gyermekotthon pszichológusa szükség szerint elbeszélget a bekerült gyermekkel, további utasítással ellátja a Befogadó Gyermekotthont vezető nevelőt.

A Befogadó Gyermekotthon nevelője, illetve a gyermekvédelmi gyám az alapellátás és a gyermeket beszállító szerv megkeresésével információkat szerez a gyermek gyermekvédelmi rendszerbe kerülése okairól.

A szakemberek a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat munkatársaival együttműködve segítik a gyermek egyéni elhelyezési tervéhez szükséges vizsgálatok elvégzését, ennek keretében biztosítják a gyermek részvételét a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vizsgálatain.

A Befogadó Gyermekotthon nevelője mihamarabb felveszi a kapcsolatot a gyermek eddigi oktatási intézményével és folyamatosság érdekében a leendő tanintézménnyel.

A vélhetően különleges ellátást igénylő gyermek esetében a Befogadó Gyermekotthon nevelője felveszi a kapcsolatot az egészségügyi ellátást nyújtó szervezettel (házi orvos, védőnő,

szakrendelés), Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyógypedagógiai Központtal, Mentálhigiénés Központtal.

Az engedély nélküli eltávozás megelőzése és kezelése

A gyermek Befogadó Gyermekotthonba kerülésekor alapvető cél, hogy a gyermekben erősítsük a hovatartozást, az otthonosság érzelmi és egzisztenciális biztonság érzetét, amely önmagában is preventív jelleggel hat az engedély nélküli eltávozások a szökések előfordulásának csökkentésében. Ugyanakkor szükséges további jelentős szempontok figyelembevétele a megelőzés érdekében. A gyermek külső kapcsolatainak megismerése, feltérképezése szükséges. A gyermekekkel foglalkozó minden munkatárs számára ismertté kell, hogy váljon. Ehhez pedig a kollégák közötti kooperáció és hatékony információ áramlás megteremtése szükséges. Lehetőség szerint támogatjuk külső kapcsolatait. Mivel a legtöbb esetben az engedély nélküli eltávozás ezen külső kapcsolatok valamelyikéhez történik, megelőzhetővé válik így a szökés. A gyermek számára egyértelmű pozitív értékrend közvetítésével elkerülhető a negatív referenciacsoporthoz való kötődés kialakítása. Így megakadályozható, hogy a negatív hatású kortárs, vagy egyéb kapcsolatok kialakuljanak. Továbbá fontos szempont, hogy a váratlan élethelyzetekben (pl. kortárs, vagy párkapcsolat hirtelen változása, vagy traumatikus élmény) a pszichológus által nyújtott krízisintervenció az azonnali lelki segítségnyújtás, az élmények feldolgozása csökkentse az engedély nélküli eltávozások lehetőségét. Amennyiben a gondozott engedély nélkül eltávozik a gondozási helyéről, a számára előírt időpontban nem tér vissza, meg kell kísérelni felkutatni a vélhető tartózkodási helyét. Engedély nélküli eltávozás esetén a körözés elrendelése előtt az alapellátás szakembereivel együttműködve a gyermek kapcsolatrendszerének ismerete alapján mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy megkeressük a gyermeket. Ha az eltűnt gyermek 14 éven aluli, vagy betegsége, terhessége miatt magáról gondoskodni nem tud, haladéktalanul, egyéb esetben 24 órán belül az ellátást nyújtónak meg kell keresnie a rendőrséget az eltűnt gyermek felkutatása érdekében. A szökésből visszatérő gyermek akár önmagától jön vissza, akár a hatósági intézkedés hatására, tele van büntudat a szorongás és a szégyen érzetével. A megérkezésének első pillanatától kezdve éreznie kell, hogy visszavárták, hazaérkezett. A megérkezést követően a munkatárs és a gyermek közötti négy szemközti beszélgetés célja a gyermek büntudatának, és szégyenérzetének csökkentése.

Amint a gyermek megnyugodott, a jogszabályi előírásoknak megfelelően a gyermek méltóságát megőrizve a gyámja bevonásával folytatott egyéni beszélgetés keretében fel kell tárnunk eltűnése okát és körülményeit, valamint az eltűnése alatt vele történeteket, tartózkodása helyét, megélhetése forrásait. A gyermek a Befogadó Gyermekotthon munkatársaival közösen vesznek részt azon folyamatban, amelynek során a gyermeket visszaillesztik az otthon mindennapi életébe és tevékenységébe. Fokozott figyelmet fordítva egyéni szükségleteire, igényeire, és az esetleges traumatikus élmények feldolgozási fázisaira.

Az ellátást nyújtó értesíti az eltűnt gyermek szülőjét (törvényes képviselőjét), valamint gondozott gyermek esetében a szakszolgálatot is.

A megszerzett információk és a gyermek személyiség állapotának figyelembevételével törekedni kell az engedély nélküli eltávozás fizikai vagy napi élethelyzetből adódó okának korrigálására, az engedély nélküli távozás veszélyeinek, következményeinek tisztázására, a visszakerült gyermek, fiatal türelemmel és szeretettel történő kezelésére, a fenti fegyelmezésre vonatkozó eljárásaink következetes betartására.

A szökött gyermek befogadásáról a Befogadó Gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyermek gondozási helyét, és egyben kéri, hogy a gyermek visszaviteléről gondoskodjanak.

A gyermek elszállításáig biztosítja a teljes körű ellátást.

Kimenő biztosítása

A gyermekek csak a nevelő, gondozó - egyéni elbírálás szerinti- engedélyével hagyhatják el a gondozási hely területét.

Az engedély megadása a kimenőre, a nyomtatvány kitöltésével, aláírásával történik.

Ha a gyermek szeretné elhagyni a gyermekotthon területét, köteles engedélyt kérni, és a kimenő nyilvántartás szerint megbeszélte kimenőt betartani!

Megfelelő közlekedési ismeretekkel rendelkező, 14 éven felüli gyermek egyéni kimenőre is mehet. Ezen ismeretekkel nem rendelkezők, és a 14 éven aluli gyermekek csak nagyobb társaik kíséretében vagy csoportos kimenőn vehetnek részt.

Csoportos kimenő: közös programok esetén a gyermekfelügyelők, a nevelők, vagy a szakmai vezető kíséretével történik.

Az egyéni kimenőt, csak a köteleességek teljesítése után lehet kérni.

Amennyiben a gyerek a kimenőről nem, vagy késve érkezik, annak eljárás rendjét a házirend és az „engedély nélküli eltávozás” esetén történő teendők határozzák meg.

Feladatok engedély nélküli eltávozás esetén

Amennyiben a gondozott engedély nélkül eltávozik a gondozási helyéről, vagy a számára előírt időpontban nem tér vissza, a gondozási hely munkatársa haladéktalanul értesíti a gyermekvédelmi gyámot.

A gondozási hely dolgozója a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve meg kísérel felkutatni a gyermek vélhető tartózkodási helyét.

Engedély nélküli eltávozás esetén, a körözés elrendelése előtt, az alapellátás szakembereivel együttműködve, a gyermek kapcsolatrendszerének ismerete alapján mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy megkeressék a gyermeket.

Ha az eltűnt gyermek 14 éven aluli, vagy betegsége, fogyatékossága, terhessége miatt magáról gondoskodni nem tud, haladéktalanul, egyéb esetben 24 órán belül a gondozási hely dolgozójának be kell jelenteni a rendőrségre, amelynek során közli a gyermek eltűnésének idejét, eltűnés körülményeit, kiváltó okait, részletes személyleírást ad a gyermekről, az eltűnés idején viselt ruházatáról, vélhető tartózkodási helyéről ismert telefonszámokról, email címekről, facebook megjelölésével, fényképpel, az eltűnt gyermek felkutatása érdekében. („Felkérés körözés kiadására” c. nyomtatvány tartalma alapján). A telefonos bejelentést követően kitölti a körözést elrendelő nyomtatványt, amelynek a rendőrségre történő továbbításáról a legközelebbi munkanap reggelén gondoskodik (eljuttatja a szakmai vezetőnek/gyermekvédelmi ügyintézőnek a körözés elrendelése céljából).

A gyermek eltűnésével kapcsolatos adatokat (eltűnés ideje, eltűnés körülményei, kiváltó okai, részletes személyleírás, az eltűnés idejében viselt ruházat, vélhető tartózkodási hely(ek), ismert telefonszámok, email címek, facebook megjelölésével) az eseménynaplóban is rögzíteni kell.

A gyermek megkerüléséről értesíteni kell a gyermekvédelmi gyámot, önkéntes visszatérés esetén, amennyiben a rendőrségnek telefonon bejelentés történt, a gyermek visszaérkezésének idejéről, körülményeiről, állapotáról a rendőrséget telefonon (112) tájékoztatni kell, majd e-mail-ben visszavonni a körözést.

A gyermek megkerülését követően, annak gondozási helyre szállításáról a gyám gondoskodik. Amint a gyermek visszaérkezett, a jogszabályi előírásoknak megfelelően, méltóságát megőrizve, lehetőleg a gyermekvédelmi gyám bevonásával folytatott egyéni beszélgetés keretében, fel kell tárni eltűnése okát és körülményeit, valamint az eltűnése alatt vele történteket, tartózkodása helyét, megélhetése forrásait. Amennyiben a gyermekvédelmi gyám

nem tud jelen lenni, annak okát fel kell tüntetni a feljegyzésben, és a feljegyzés egy másolati példányát továbbítani kell a gyermekvédelmi gyám felé.

1. Egészségügyi ellátás

- A gyermek orvosi vizsgálatát, a befogadását követő 24 órán belül el kell végeztetni az illetékes háziorvossal.
- A gyermekek korának megfelelő és előírt szakorvosi vizsgálatok biztosítása.
- A gyerekek életkorának megfelelő kötelező védőoltásokhoz juttatása.
- Az orvosi utasítások betartása.
- A szükséges gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök beszerzése.
- A gyógyszerek elzárt tárolása, gyógyszernyilvántartás vezetése.
- A csecsemők, kisgyerekek korszerű táplálása, szükséges diéta elrendelése
- A higiénés feltételek biztosítása és betartatása.

2. Étkezés

- A gyerekek napi 5x étkezésben részesülnek. Szükség esetén diétás étrendet is biztosítani kell.
- Az oktatási nevelési intézmények a gyermekek napközbeni étkezését helyben biztosítják a szorgalmi időszakban.
- A havi étrendet közösen állítják össze a gyermekotthon dolgozói és a gyerekek.
- Törekedni kell az egészséges és gazdaságos étrend összeállítására
- A gyerekek a koruknak megfelelő szinten a háztartási teendőkben besegítenek.

3. Ruházkodás:

- A gyermekek részére az intézmény biztosítja a ruházatot. Ennek minimumát a 15/1998(IV.30) NM.rend.77 § (8) bek. tartalmazza:
 - 6 váltás fehérnemű,
 - 3 váltás hálóruga,
 - 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai), felsőruha és cipő az évszaknak megfelelően,
 - alkalmi és sportruházat.
- A ruhák tárolása a szekrényben, saját polcon történik. 15/1998(IV.30) NM rend 124 § (5) bek.
- A ruházatról a gyermekotthon vezető nyilvántartást vezet.
- Amennyiben a gyermek életkora, fejlettsége lehetővé teszi, be kell vonni a ruházat tisztításába, javításába.

4. Tisztálkodás:

- Személyes példamutatással törekedniük kell a higiénés követelmények betartására.
- A gondozók kötelesek biztosítani a gyerekek életkorának, képességeinek megfelelően a szükséges mértékű segítséget a tisztálkodásban is.
- A tisztálkodó szereket az Otthon biztosítja.
- A gyerekeknek egyénileg rendelkezésére kell állnia a személyes tisztálkodáshoz szükséges felszerelésnek.
- A gyermeket, életkorának megfelelően be kell vonni saját s tágabb környezete tisztán – és rendben tartására.

5. Zsebpénz:

A 3 éven felüli gyermek részére- személyes szükségleteinek kielégítésére – havonta zsebpénzt kell biztosítani.

A zsebpénz havi összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

- 5% - ánál a 3-10 éves
- 13% - ánál a 10-14 éves
- 18 % - ánál a 14 év feletti gyermek esetén.

A zsebpénz felhasználásáról a gyermek szabadon rendelkezik, azonban egészségkárosító, személyiségét torzító tárgyakat nem vásárolhat.

A gyermekotthonból önkényesen eltávozott gyermek a szökés idejére zsebpénzben nem részesülhet.

A zsebpénz átvételéről az előírt nyomtatványon nyilvántartást kell vezetni.

VII. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermek jogai, kötelezettségei

A nevelésbe vett gyermek joga különösen, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan:

- ❖ állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban részesüljön,
- ❖ érdeklődésének megfelelő szabadidős programokon, felzárkóztató és tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozáson vegyen részt,
- ❖ vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválaszthassa, kinyilváníthassa és gyakorolhassa, hitoktatáson vegyen részt,
- ❖ támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe való visszatéréséhez,
- ❖ személyes kapcsolatait ápolhassa,
- ❖ utógondozásban részesüljön,
- ❖ gondozási helyének megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze,
- ❖ a családi környezetébe való visszatérését kezdeményezze,
- ❖ véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, ellátásról, személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,
- ❖ ha a gyermek személyes kapcsolatainak ápolása a személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, a szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult közeli hozzátartozó kapcsolattartási joga korlátozható, megvonható vagy szüneteltethető.
- ❖ a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- ❖ emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.
- ❖ a védelme érdekében eljáró szakemberek - különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében - egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el.
- ❖ a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

- ❖ a fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
- ❖ családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez. A tizenkét év alatti gyermek átmeneti gondozását és otthont nyújtó ellátását befogadó szülőnél kell biztosítani, kivéve, ha a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, a testvéreket nem lehet együttesen a befogadó szülőnél elhelyezni vagy más okból szükséges az intézményes elhelyezés biztosítása, továbbá gyermekek átmeneti gondozása esetén az intézményes elhelyezést a szülő, törvényes képviselő kéri és az nem ellentétes a gyermek érdekével.
- ❖ tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.
- ❖ vér szerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
- ❖ a szabad véleménynyilvánításhoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.

A gyermek kötelessége különösen, hogy:

- ❖ gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával együttműködjön,
- ❖ képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének,
- ❖ tartózkodjék az egészséget károsító életmód gyakorlásától és az egészséget károsító szerek használatától,

A gondozási hely - a külön jogszabályban meghatározottak szerint elkészített - házirendjét mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni. Ennek megismerése joga és kötelessége a gyermeknek.

A házirend a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg a gyermekek, fiatal felnőttek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

A nevelésbe vett gyermek szülője köteles és jogosult

Ha szülői felügyeleti joga nem szűnt meg, jogosult arra, hogy

- ❖ gyermeke gondozójától, gyermekvédelmi gyámjától, a gyermekek elhelyezéséről, neveléséről, fejlődéséről rendszeres tájékoztatást kapjon,
- ❖ a gyámhivataltól gyermeke gondozási helyének megváltoztatását kérje,
- ❖ gyermeke családba való visszahelyezése érdekében a települési önkormányzattól – a nevelésbe vétel okának elhárításához, a körülmények rendezéséhez, a gyermeke családba való visszailleszkedéséhez – segítséget kapjon,
- ❖ a gyermeke sorsát érintő lényeges kérdésekben – a gyermek nevének meghatározásáról, illetve megváltoztatásáról, tartózkodási helyének kijelöléséről, iskolájának, valamint életpályájának megválasztásáról – meghallgassák,
- ❖ a gyermeke gondozását ellátó személyekkel, intézményekkel – a nevelés érdekében – együttműködni,
- ❖ gyermekével – törvényben, gyámhivatal döntésében meghatározott módon – kapcsolatot tartani,
- ❖ gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani,
- ❖ gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- ❖ gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,
- ❖ gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,

- ❖ gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni,
- ❖ minden tőle telhetőt megtenni gyermeke családba történő visszahelyezésére,
- ❖ tiszteletben tartani a gyermekotthonban dolgozó személyeket, valamint köteles betartani az intézmény rendjét,
- ❖ gyermek ellátásáért gondozási díjat fizetni, ha a gyámhivatal fizetési kötelezettséget állapított meg.

A közösségi együttélés normáinak elfogadását, folyamatos biztosítását célzó tájékoztatási kötelezettség

Az intézményi ellátás feltételeiről a befogadáskor tájékoztatjuk a gyermeket, szülőjét, törvényes képviselőjét:

- ❖ az intézményi ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- ❖ az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- ❖ a gyermek és hozzátartozója kapcsolattartásának módjáról,
- ❖ a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- ❖ az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- ❖ az intézmény házirendjéről,
- ❖ térítési díjról (a teljesítés feltételeiről és a mulasztás következményeiről).

A házirendet jól látható és mindenki számára elérhető helyen, a bejárat mellé függesztjük ki.

A panaszjog gyakorlásának módja

A gyermekek panaszaikkal–az intézmény vezetőjéhez fordulhatnak. Ez történhet közvetlen, vagy közvetetten a nevelőn, szakmai vezetőn keresztül, akik továbbítják a panaszt az illetékeseknek.

Panaszt a gyermek/ fiatal felnőtt szóban és írásban is előterjesztheti. A szóban előadott panaszról jegyzőkönyv készül.

A gyermek/a fiatal felnőtt, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél.

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén,
- és a szülő az intézményi nyilvántartásba történő betekintésének megtagadása esetén.

Az ellátottak panaszjogukat oly módon is érvényesíthetik, hogy az ellátásukkal kapcsolatban felmerülő esetleges problémáikat név nélkül, személyiségi jogaikat tiszteletben tartva jelezhetik a gyermekotthonban elhelyezett panaszládában.

A panaszláda tartalmát a gondozási helyek napi szinten ellenőrzik, és azonnal eljuttatják a címzettnek.

Évente elégedettségi kérdőív formájában is sor kerül a gyermekek/fiatal felnőttek ellátással való elégedettségének mérésére.

Az otthonvezető a panaszt kivizsgálja, illetőleg tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. Ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld írásban értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy a megtett intézkedéssel nem ért egyet, a panasszal élő a területi igazgatóhoz/vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

A személyes gondoskodást végzők jogainak védelme

A szociális szolgáltatást végzők jogainak védelmére folyamatosan figyelemmel kísérjük és betartjuk a Kjt.-t és annak végrehajtási rendeletét. A foglalkoztatottak testi-lelki egészségének védelme érdekében megfelelő munkakörülményeket, jó munkahelyi légkört biztosítunk, segítjük a dolgozókat problémáik megoldásában. A munka zavartalan végzése érdekében, a balesetvédelmi - munkavédelmi, tűzvédelmi - előírások betartása, és a rendszeres oktatás feladat.

A munkáltató szükség esetén védőeszközzel látja el a munkatársakat. Személyiségi jogaik, emberi méltóságuk tiszteletben tartása közérdek, melyet betartunk, és az ellátottak részéről elvárunk.

VIII. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A minőségbiztosítás elemei

A szakmai értékek, az etikai alapelvek támpontot adnak munkánkhoz. A szakemberek munkájukat az OGYSZ Szakmai Programja, a munkaköri leírásukban megfogalmazottak szerint, a gondozó-nevelő személyzet magatartási szabályai és titoktartási kötelezettsége, valamint a szociális munka etikai kódexében megfogalmazottak szerint végézik.

A Befogadó Gyermekotthon működésének eredményességét megalapozhatja a munkatársak szakmai felkészültsége, mentális állapota. Köztudott, hogy az otthont nyújtó munkakörök ellátása a személyes kapcsolatokra épül, a gyermekvédelmi szakember a személyiségével dolgozik. A lélektelen munkavégzés rontja a tevékenység hatásfokát, ezért ki kell építeni azt az alapvető feltételrendszert, amivel ellensúlyozni lehet a káros jelenségek kialakulását. Ezt szolgálják a rendszeres és alkalomszerű team-megbeszélések, esetmegbeszélések, munkaértekezletek a már megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, a várható következményekre való felkészüléssel. A különböző szituációkban gyorsan kell dönteni, nincs idő hosszas mérlegelésre. Ezek a szituációk érzelmileg is igen megterhelők. Hamar bekövetkezhet a munkatársak elfáradása, „kiégése”. Mindezek lélektelen, monoton munkavégzéshez vezetnek, rontják a tevékenység hatásfokát.

A szakmai tudatosság növelését rendszeres önképzéssel, az intézményi továbbképzési lehetőségek kiaknázásával segítjük. A szakmai vezető a szabadságolások egyeztetésével, a helyettesítések megszervezésével biztosítja a szakmai munka folyamatosságát, a közvetett és közvetlen ellenőrzésekkel a hatékonyság vizsgálatát.

A szakmai vezető vezetésével, havi egy alkalommal megbeszélést tart a dolgozókkal, melyen az aktuális feladatokon kívül lehetőség van a szupervízióra, belső szakmai továbbképzésre, esetmegbeszélésekre. Az esetmegbeszélések során a már megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, másfelől az esetek várható következményeire való felkészüléssel próbáljuk növelni az egyéni szakmai tudatosságot, és formálni az egységes és következetes nevelői stílust.

Biztosítjuk a szakmai munka és a nevelő, gyermekfelügyelők lélektani támogatását jelentő szupervízió lehetőségének megteremtését is. Mindez segíti a segítő foglalkozású munkatársak személyiségének karbantartását, és védelmet nyújt a nagy érzelmi megterhelések ellensúlyozására, a kiégés megelőzése érdekében.

A minőségbiztosítás eleme a munkatársak rendszeres szakmai továbbképzése, szakmai témákban tartott edukáció is.

A fentiekén túl a minőségi munkavégzést a felhasználói elégedettség elve és” a párbeszédben kikristályosodó minőség” (felhasználó- szolgáltató- fenntartó- működtető) alapján biztosítjuk. A működési nyilvántartásban minden személyes gondoskodást végző dolgozó nyilvántartási szám alatt szerepel. Az új dolgozó bejelentése a munkáltató által történik. A nyilvántartási szám kézhezvételét követően a dolgozók továbbképzését a szakmai egység és a munkáltató közösen szervezi.

Rendszeres szakmai továbbképzések

Minden szakmai munkakörben dolgozó továbbképzése, beiskolázása folyamatos. Minden évben elkészítjük a szakmai egységben dolgozó, személyes gondoskodást végző személyek szakmai továbbképzésének tervét. A továbbképzési terv alapja a továbbképzési kötelezettség teljesítésének személyenkénti aktuális állapota, a személyes gondoskodás területén eltöltött idő, és a kiégés szintje.

Az intézmény által szervezett továbbképzések témáit oly módon állítjuk össze, hogy egyaránt helyet kapjanak benne pedagógiai és szociális jellegű ismeretek is, kellő teherbírást és önismeretet szerezzenek, személyiségük alakulása megfeleljen a feladatnak. Ezek szükségesek a szakmai ismeretek nyomon követéséhez, szakmai tudatosság kialakításához, a pedagógiai és gyermekvédelmi látókör kiszélesítéséhez. A belső továbbképzéseinket a TGYSZ pszichológusainak, és egyéb mentálhigiénés szakemberek meghívásával bonyolítjuk le. Külső, nem az intézmény által szervezett továbbképzési lehetőségeknél figyelembe vesszük a pályázati forrásból, ingyen igénybe vehető lehetőségeket.

Részt veszünk a különböző szervezetek, intézmények, szolgálatok által meghirdetett továbbképzési lehetőségeken, konferenciákon. Ezek a találkozások lehetőséget nyújtanak arra, hogy az egyéni tapasztalatokat, és a szakmára széles körben jellemző problémákat felvessük, megvitassuk, s közösen keressük rá a válaszokat.

Szakmai folyóiratok:

Igény felmérést követően, olyan szakmai folyóiratok állnak rendelkezésre, melyek a szakemberek szakmai tájékozottságát, felkészültségét, megújulását szolgálják, vagy csak hasznos és érdekes lehet számukra.

Esetmegbeszélések

Az esetmegbeszélések rendszerét kialakítottuk: rendszeresen – kéthetenként, szükség szerint – alkalmasszerűen valósulnak meg. Ezek alkalmával a megtörtént eseményeket kiértékeljük, szakszerűen feldolgozzuk, a várható következményeit számba vesszük. Célunk, hogy szakmai tudatosságot, egységes nevelői stílust alakítsunk ki.

Szupervízió

A gondozó-nevelő személyzet, a felnőtt közösség és az egyén számára nem csak fizikai, szellemi többlet lehet jelent az otthont nyújtó intézményekben elhelyezett gyermekek nevelése, gondozása, hanem lelkiileg is lényegesen nagyobb a megterhelés. Állandó, teljes személyiséget érintő készenlétet igényel, hiszen munkaidejüknek nagyobb részében egyedül kell helytállni, számos döntési helyzetet megoldani, s felelősséget vállalni. A szoros gyermek-felnőtt együttélés gyakran teremt olyan szituációkat, melyben a felnőtt felvállalja a szülői szerepet, s az ebből következő esetleges kudarcokat sajátjaként éli meg. A szupervízió biztosításának célja e nagy teher, esetleges felgyülemelő belső feszültség feltárása, tisztázása, levezetése. Az érzelmi megterhelések ellensúlyozása, „kiégés” megelőzése. A szupervízió hatékonyságának feltételei: a megfelelő szupervízor kiválasztása, a szupervízió folyamatossága és rendszeressége. Személyiségfejlesztő, önismereti tréningeken, foglalkozásokon vehetnek részt munkatársaink.

A munka eredményességét jelzi, amennyiben a fiatal felnőtteknek hosszú távon sikeres az önálló életvitele, és nem jelennek meg a szociális ellátórendszerben. (után követés)

Hatékonyág vizsgálatok, ellenőrzési feladatok:

Az otthonvezető, nevelő ellenőrzi: az egységben folyó gondozási-nevelési feladatok megvalósulását.

Ellenőrzésének alapja:

- ❖ a szakmai programban meghatározott szakmai elvek, szabályok,
- ❖ a házirend,
- ❖ a dolgozók munkaköri leírása.

Ellenőrzés területei folyamatosan:

- ❖ a gondozó-nevelő munka, napi gyakorlatát,
- ❖ a dokumentáció vezetését,
- ❖ szakmai elveknek és belső szabályzatoknak megfelelő munkavégzést,
- ❖ meghallgatja a gyermekek gondozást-nevelést, kapcsolattartást érintő panaszait, véleményét,
- ❖ évenként: a gyermekek elégedettségi vizsgálata kérdőív formájában.

Az otthonvezető, nevelő ellenőrzi: az egységben folyó gondozó-nevelő munkát, a csoportgazdálkodási feladatok megvalósulását, hatékonyságát, színvonalát.

Ellenőrzésének alapja:

- ❖ a szakmai programban meghatározott szakmai elvek, szabályok,
- ❖ a házirend,
- ❖ a dolgozók munkaköri leírása,
- ❖ gazdálkodási és helyi szabályzatok.

A félévenként átfogó szakmai ellenőrzés területei:

- ❖ a dokumentáció vezetését, az egyéni gondozási-nevelési terv betartását,
- ❖ szakmai elveknek és belső szabályzatoknak megfelelő munkavégzést,
- ❖ csoportgazdálkodás hatékonyságát,
- ❖ szakmai beszámolót kér a munkaterv és szakmai program megvalósulásáról,
- ❖ folyamatosan:
- ❖ meghallgatja a gyermekek gondozást-nevelést, kapcsolattartást érintő panaszait, véleményét.

Vezetői ellenőrzés dokumentálása:

Az éves ellenőrzési tervnek megfelelően.

Módszerei:

- dokumentumelemzés
- látogatás
- beszámoltatás
- jogszabály- és dokumentumelemzés

Formái: az ellenőrzés szempontjainak, tartalmának megfelelően

- Az ellenőrzött dokumentumot kézjegyével, dátummal látja el.
- Az ellenőrzésről feljegyzés készül, az ellenőrzés tapasztalatairól, feltárt hiányosságokról, megteendő intézkedésekről.

VALAMENNYI GYERMEKEKKEL FOGLALKOZÓ MUNKATÁRS SZAKMAI FELADATAI

- ❖ A gyermekek életének figyelemmel kísérése és irányítása, az általános viselkedési normák közvetítése és betartatása.
- ❖ A gyermekek jó fizikai, érzelmi és közösségi életre alkalmas állapotának biztosítása.
- ❖ A gyermekek fizikai, szellemi, érzelmi és szociális fejlődésének ösztönzése.
- ❖ A gyermek értő meghallgatása, a csupán számára fontosnak vélt dolgokban is „szólni” tudás a gyermekhez.
- ❖ A gyermek bizalmának növeléséhez, felelősségérzetének, szociális kompetenciájának fejlődéséhez alkalmas környezet biztosítása.
- ❖ A gyermek „jóakaró ügyvédjeként”, még a legproblémásabbnak vélt esetben is mindenkire hatni tudás a csoporton belül, és még inkább kívül is.
- ❖ A nevelési feladatok végrehajtásához aktuálisan szükséges eszközök, módszerek megtalálása és megfelelő alkalmazása.
- ❖ Szükséges feljegyzések vezetése a gyerekekről, jellemzések, jelentések elkészítése.
- ❖ Annak biztosítása, hogy a *gyermek pozitív erőforrásai* fejlődjenek, és az összes kidolgozott terv és megkezdett nevelési akció teljes körűen, megfelelően a gyermekek érdekeinek.
- ❖ Arra, hogy a gyermek zökkenőmentesen tudjon elválni a lakásotthoni/gyermekotthoni környezettől, előre fel kell készíteni.
- ❖ A nevelési folyamatban a pedagógus saját személyisége a legfontosabb lélektani munkaeszköz. Ezt formálni, fejleszteni kell. A jó pedagógus személyiségjegye az átlagosnál gazdagabb. Empatikus, kommunikációja hatékony.
- ❖ Tilos a gyermekeket dolgoztatni, bántalmazni, kitenni erőszaknak és háborúnak, szexuálisan zaklatni.
- ❖ Az intézmény valamennyi dolgozójának és gondozott lakójának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, udvariasságot, megértést és ésszerű határokat a toleranciát.

Általános elvárások:

A dolgozó külső megjelenésére (öltözék), személyi higiéniájára fordítson kiemelt figyelmet.

A gondozás-nevelést végző személyek legfontosabb személyiségjegyei:

- ❖ jó megfigyelőképesség, mely a gondozási- nevelési folyamat végrehajtásához elengedhetetlen,
- ❖ szakismereten alapuló logikus gondolkodás,
- ❖ fontossági sorrend tartása (a feladatokat megfelelő módon és időben kell teljesíteni)
- ❖ megbízhatóság,
- ❖ együttműködési készség.
- ❖ felelősség
- ❖ tapintatosság
- ❖ pártatlanság empátia készség
- ❖ önfegyelem
- ❖ pozitív hozzáállás

A gondozó-nevelő személyek eredményes munkájának feltétele a saját egészsége. Kötelező az időszakos foglalkozás-egészségügyi orvosi vizsgálatokon való részvétel. Fertőző betegségben szenvedő munkatárs az intézményben nem tartózkodhat, munkát nem végezhet.

A lelki egészség megőrzése nélkülözhetetlen. Fáradtan, kimerülten nem lehet megfelelően gondozni, nevelni.

A gondozó- nevelő személyek munkáját a munkaköri leírásban foglaltak alapján, az intézmény munkarendje, szabályzatai és a szakma általános elvei szerint köteles végezni.

A gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban csak az adott tevékenység folytatására jogosító szakképesítéssel rendelkező személy végezhet munkát.

A gondozó- nevelő személyek az intézmény ellátási kötelezettségére tekintettel, a folyamatos ellátás érdekében- a munkáltató rendelkezése szerint (a Mt., illetve a Kjt. szóló törvényben foglaltakkal összhangban) rendkívüli munkaidőben is köteles munkaköri feladatainak ellátására.

A gondozás-nevelés során a gondozott korának, egészségi és pszichés állapotának (fogyatékoságának) megfelelő ellátását „csak” indokolt mértékű segítséget kell nyújtani.

A gondozó- nevelő személyek munka közben adódó szabadidejét köteles a gyermekek körében tölteni.

Munkavállaló az intézmények területén nem dohányozhat, és nem fogyaszthat alkoholt.

Szakma etikai szempontok

Az intézmény valamennyi dolgozójának és gondozott lakójának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, udvariasságot, megértést, és ésszerű határokig a toleranciát.

Fontos, hogy ezt az intézmény valamennyi dolgozója ismerje, elfogadja és betartsa.

Az intézmény szakembere minden szakmai tevékenységében a pedagógusok, illetve a szociális munkások etikai kódexe, valamint az Intézmény Etikai kódexe szerint jár el.

Az intézmény dolgozója tevékenységét csak a gyermekek és munkatársai személyhez fűződő jogainak és vagyoni érdekeinek messzemenő figyelembevételével végezheti.

A személyzet gondozó-nevelő tevékenysége során a gyermek személyes szabadságát és szeméremérzetét köteles tiszteletben tartani.

Az intézmény dolgozója munkahelyi és munkaidőn kívüli viselkedésével sem a gyermekek emberi méltóságát, sem az intézmény jó hírét nem sértheti.

Az intézmény dolgozója az általa végzett tevékenységért, okozott kárért, mulasztásért felelősséggel tartozik.

Az intézmény dolgozója, valamint a közös háztartásban élő közeli hozzátartozója a nevelésére bízott gyermek, illetve törvényes képviselője által kötött biztosítás kedvezményezettje nem lehet, illetve vagyonából hasznot nem húzhat.

Szakmai felelősséggel tartozik a munkája során vele kapcsolatba kerülő személyek életére (életvitelükre, társadalmi helyzetükre, személyiségük fejlődésére).

Tevékenységét mindenkor a korszerű tudományokra alapozva, legjobb meggyőződése szerint, a törvényi keretek között, az etikai elvek megtartásával végzi, alkalmazza az elsajátított szakszerű gondozási-nevelési terápiás technikákat.

Törekszik a saját és rokon szakterületek szakembereivel való együttműködésre. Köteles az együttműködésre, ha felismeri saját szakmai illetékességének korlátozottságát, valamint, ha azt jogszabály előírja.

Törekszik munkatársaival a kölcsönösen segítő viszony kialakítására.

Módszereinek, eljárásainak megválasztásában érvényesíti szakmai autonómiáját, de ismeri és tekintetbe veszi saját illetékességének határait.

Tekintettel van a gyermekek és családok emberi méltóságára, törekszik a tárgyilagosságra.

Titoktartási kötelezettség

Az intézmény dolgozóját a gyermek és hozzátartozói egészségi állapotával-, családi-, vagyoni és egyéb körülményeivel kapcsolatban tudomására jutott adat, tény vonatkozásában időbeli korlátozás nélkül titoktartási kötelezettség terheli, függetlenül attól, hogy az információkat milyen módon ismerte meg.

A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha jogszabály adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

Belső ellenőrzés

A Befogadó Gyermekotthon szakmai és gazdasági tevékenységét a gyámhatóság, ill. az OGYSZ belső ellenőrei ellenőrzik. Ennek keretében vizsgálják a gyermekek ellátásának körülményeit, minőségét, a gyermekek elégedettségét, a gazdálkodást.

HÁZIREND

EGYÜTTÉLÉSÜNK SZABÁLYAI A BEFOGADÓ OTTHONBAN

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A házirend elsődleges célja, hogy meghatározza a Befogadó Gyermekotthon belső életének rendjét, a gyermek jogainak gyakorlását és kötelességei teljesítésének szabályait.

„Saját lehetőségeinket kötelességünk ismerni.”

E szabályok ismerete és elfogadása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy nyugodt, otthonos légkörben élhessünk és dolgozhassunk.

1.1. A HÁZIREND HATÁLYA:

A házirend személyi hatálya kiterjed a Befogadó Gyermekotthonba tartozó gyermekekre, alkalmazottakra, a gyermekek szüleire, hozzátartozóira és a látogatókra.

A vezető jóváhagyását követően a házirendet a Befogadó Gyermekotthon hirdetőtábláján kell kifüggeszteni, így a gyermekek, a gyermekek hozzátartozói, a dolgozók, és a Befogadó Gyermekotthonban élők látogatók számára is mindenkor hozzáférhető.

1.2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.).

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet.

Továbbá az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának, Szakmai Programjának rendelkezései alapján készült.

A Házirendben külön nem ismertetett esetekben a mindenkori jogszabályok az érvényesek.

2. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

- Az ellátás megkezdésekor a gyermek és törvényes képviselője tájékoztatást kap a Gyvt. 33. §-a alapján. A tájékoztatás megtörténtéről a törvényes képviselőnek írásban nyilatkoznia kell.
- A Befogadó Gyermekotthonba elhelyezett gyermek teljes körű ellátásban részesül, amelynek keretében biztosítja:
 - napi ötszöri étkezést,
 - ruházattal való ellátást,
 - személyi higiéné biztosítását,
 - iskolához szükséges eszközöket, utazás költségeit,
 - felzárkóztatást, tehetség gondozást,
 - kapcsolattartást hozzátartozóval, törvényes képviselővel,
 - szabadidő hasznos eltöltését, kulturálódást,
 - naponta legalább egy óra időtartamban irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás lehetőségét (a gyermek egészségi állapotához és az időjáráshoz igazodva),
 - 3 éven felüli gyermek zsebpénzzel való ellátását a Szakmai rendelet 76-82 §-a alapján.
- A gyermek testi, értelmi, érzelmi erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő gondozásban, nevelésben részesül.

3. JOGOK

3.1. A BEFOGADÓ OTTHONBAN GONDOZOTTKÉNT JOGOD VAN ARRA, hogy:

- Jogaidat és kötelességeidet megismerd, jogaid érvényesítésének lehetőségeiről tájékoztatást kapsz, szabadon kinyilvánítsd véleményedet, személyedet és vagyonodat érintő kérdésekben meghallgassanak, korodnak, fejlettségednek, egészségi állapotodnak megfelelő választ kapsz.
- Életkorodhoz, egészségi állapotodhoz, fejlettségedhez, valamint egyéb szükségleteidhez igazodóan érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondoskodásban, nevelésben, oktatásban részesülsz, szükség esetén érdekeid érvényesítésének megfelelő törvényes képviselőben részesülsz.
- Lelki egészséged megóvása érdekében, személyes- bizalmas problémáiddal nevelődőhöz, az Otthonban dolgozó pszichológushoz fordulj, hiszen az itt dolgozó felnőtteket köti a titoktartási kötelezettség.
- Napi ötszöri, megfelelő, egészséges táplálkozásban részesülsz.
- Részt vehyél felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésednek megfelelő szabadidős foglalkozásokon, a szabadidő hasznos eltöltéséhez igénybe vedd az otthon sporteszközeit, könyveit, játékait, a környéken elérhető lehetőségeket.
- Szabadon gyakorolhasd hitedet, vallásodat, hit- és vallásoktatásban részt vehyél.
- Kulturált formában véleményt nyilváníts a nevelésről, oktatásról, ellátásról; téged érintő kérdésekben meghallgassanak, tájékoztassanak.
- Kezdeményezd gondozási helyed megváltoztatását, testvéreiddel való elhelyezésedet.
- Kezdeményezd családi környezetbe való visszatérésedet.
- Támogatást kapsz a Befogadó Gyermekotthontól, törvényes képviselődtől a családi környezetbe való visszatéréshez.
- Ápold személyes kapcsolataidat, ám tudnod kell, hogy amennyiben ez hátrányosan befolyásolja fejlődésedet, ez a jog megvonható, szüneteltethető.
- Személyes tárgyaidat használd, és azok védelmet élvezzenek, tárolásukra zárható szekrényed legyen.

- Egészséges életmódot élj, és hogy emberségesen bánjanak veled.
- Hozzájuss a megelőző, gyógyító egészségügyi ellátáshoz, előírt gyógyszerekhez, gyógyászati segédeszközökhöz.
- Terápiához, személyiséged korrekciójához, lelki sérülések gyógyításához.
- Életkorodnak, évszaknak megfelelő ruházatot kapj.
- Személyi higiéniaid biztosítása érdekében a mindennapi tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges szereket, valamint textíliákat megkapj.
- Korodnak, képességeidnek megfelelő iskolába járhatsz, tanuláshoz szükséges, alapvető taneszközökhöz jussál.
- Megfelelő gyógypedagógiai ellátásban, felzárkóztatásban részesülj.
- Tehetségedet kibontakoztasd.
- Valamilyen képzési formában tanulj, vagy a tankötelezettség megszűnése után munkát vállalj.
- Az önálló életre való felkészítésben részesülj.
- Fénykép készüljön rólad, amelyet előhívás után megkapsz.
- Védelmet élvezz minden fejlődésedre ártalmas környezeti és társadalmi hatás, valamint az egészségedre káros szerek ellen.
- Emberi méltóságodat tiszteletben tartsd, megvédjenek a fizikai, szexuális vagy lelki erőszaktól.
- A Tv-ben, rádióban, újságokban, a korodnak megfelelő, ismereteidet bővítő műsorokhoz hozzáférj, megvédjünk az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
- Ha elmúltál hat éves, zsebpénzedet szabadon felhasználhatsz, amelyhez segítséget kapsz, ha kérsz.
- Valamilyen képzési formában tanulj, vagy a tankötelezettség megszűnése után munkát vállalj.

KÖTELESSÉGED, hogy

- Megismerd és betartsd az Otthon Házirendjét!
- Tiszteletet tanúsíts valamennyi felnőtt és társ iránt.
- A gyermekotthon dolgozóival és a társaiddal együttműködj.
- A saját és a Befogadó Gyermekotthon felszerelési és berendezési tárgyait mások nyugalmanak zavarása nélkül, rendeltetésszerűen használj. Óvd a berendezési tárgyak és tartozékok épségét.
- Rendszeresen iskolába járhatsz, részt vegyél az ott folyó munkában, képességeidhez mértén tanulj, vagy tankötelezettséged megszűnése után munkát vállalj.
- Önmagadról gondoskodj életkorodnak, fejlettségednek megfelelően.
- Tisztán és rendben tartsd önmagadat és környezetet.
- A napirendnek megfelelően elvégezni a rád szabott feladatokat.
- Betegség esetén tartsd be az orvos utasításait, lehetőleg a szobádban tartózkodj, és kerüld a társaiddal közös helyiségeket.
- Az orvos által előírt gyógyszert beszedd!
- Tartózkodj az egészségedet, személyiségedet károsító életmód (bűnelkövetés, prostitúció) gyakorlásától és az egészségedet károsító szerek használatától (dohányzás, alkohol, drog, játékgépek).
- A Befogadó Gyermekotthon területére alkoholt, illetve kábítószernek minősülő anyagot bevinni, illetve az otthon területén tárolni, fogyasztani, vagy más részére átadni tilos.
- Tartsd tiszteletben társaiddal és az intézményben dolgozó felnőttek személyiségi jogait.

- Mobiltelefonodat a hálóban takarodó után nem használhatod, mert ezzel zavarod a társaid nyugalalmát.
- Együttműködj szüleiddel, gyermekvédelmi gyámoddal és téged gondozó, nevelő felnőttekkel.
- Részt vegyél az intézmény által szervezett programokon.

4. NAPIREND

4.1.NAPIREND - óvodás gyermekek részére

6.15 – 6.30	Ébredés után tisztálkodás, ágyazás, öltözködés, reggeli, fogmosás, öltözködés, ruházat ellenőrzése, gyógyszerelés, indulás az óvodába
6.30 – 6.50	
7.00 –tól	
15.30 – 16.00	Kicsik hazajönnek az óvodából, átöltözés, Szervezett- és szabad foglalkozás, szabad levegőn tartózkodás
16.00 – 18.00	
18.00 – 18.30	Vacsora
18.30 – 19.00	Fürdés, megágyazás, TV nézési lehetőség, mese olvasás
19.00 – 19.50	
20.00	Lefekvés, villanyoltás

4.2. NAPIREND - iskolaidőben általános és középiskolás gyermekek részére

6.15 – 6.30	Ébredés után tisztálkodás, ágyazás, öltözködés, reggeli, fogmosás, öltözködés, ruházat ellenőrzése, gyógyszerelés indulás az iskolába
6.30 – 6.50	
7.00 –tól	
7.00 – 8.00	Szobák ellenőrzése az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
8.00 – 9.30	Tanulás, fejlesztés a magántanulókkal és az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
9.30. – 10.00	Tízórai, levegőzés az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
10.00 – 11.30	Tanulás, fejlesztés a magántanulókkal és az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
11.30 – 12.00	Ebéd az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
12.00 – 13.00	Mosogatás, rendrakás az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
13.00 – 13.30	Levegőzés, szabad foglalkozás az egyéni tanrenddel rendelkező gyermekkel
13.30-14.30	Felsősök, szakiskolások megérkeznek az iskolából, átöltözés, különböző iskolai szakkörök, foglalkozások, fejlesztések, szabad foglalkozás
15.00 – 15.30	Uzsonna
14.30 – 16.00	Felsősök, szakiskolások részére tanóra, egyéni és csoportos fejlesztés, tanszerek, táska összekészítése
16.30 – 16.35	Általános iskolások hazajönnek az iskolából, átöltözés, táska összekészítése Szervezett- és szabad foglalkozás, kimenő adott napokon, irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás biztosítása
16.35 – 18.00	
18.00 – 18.30	Vacsora
18.30 – 19.00	Segítség takarításba, naposi feladatok ellátása
19.00 – 20.00	Fürdés, megágyazás, takarítás a fürdőben

20.00 – 20.30	14 éven aluliaknak TV nézési, internet használati lehetőség, lefekvés, villanyoltás
20.30 – 21.30	14 éven felülieknek TV nézési, internet használati lehetőség, lefekvés,
21.30	Villanyoltás

4.3. NAPIREND GYERMEKEK RÉSZÉRE - hétvégeken, szünet idején

8.30 – 9.30	Ébredés, mosakodás, ágyazás, felöltözés, reggeli
	Rendrakás, szobák takarítása
9.30 – 11.30	Látogatók fogadása. Szervezett- és szabad foglalkozás
11.30 – 12.00	Ebéd
12.00 – 13.00	Rendrakás, naposi teendők ellátása
13.00 – 16.00	Szabad foglalkozás, látogatók fogadása, kimenő, kirándulások
15.00 – 15.30	Uzsonna
15.30 – 18.00	Szervezett- és irányított tevékenység nélküli szabadban tartózkodás
18.00 – 19.00	Vacsora,
20.00 – 21.00	14 éven aluliaknak TV nézési, internet lehetőség, lefekvés, villanyoltás
20.00 – 22.00	14 éven felülieknek TV nézési, internet lehetőség, lefekvés,

A napirendben meghatározott pontoktól a nevelő által előzetesen elkészített heti programterv szerint el lehet térni (színház, mozi, városi programok látogatása, szombati kirándulás), illetve ha a Befogadó Gyermekotthonban élők tanulmányaik, munkaideje más beosztást igényel. Ilyenkor a Befogadó Gyermekotthon nevelőjével egyeztetett személyes napirend kialakítására kerül sor.

Kimenő rendje:

Minden nap 16-18 óra

- Ha szeretnéd elhagyni a Befogadó Gyermekotthon területét, köteles vagy engedélyt kérni, és a kimenő nyilvántartás szerint megbeszélte kimenőt betartani!
- Megfelelő közlekedési ismeretekkel rendelkező 12 éven felüli gyermek felnőtt kísérő nélkül is mehet kimenőre. Ezen ismeretekkel nem rendelkezők, és a 12 éven aluli gyermekek csak nagyobb (14 év feletti) társaik kíséretében vehetnek részt kimenőn. Ettől eltérni az otthonvezető és a törvényes képviselő együttes javaslatára a területi igazgató engedélyével lehet, egyéni mérlegelés alapján. Az egyéni kimenők rendjét a kimenő szabályzat tartalmazza, csak a kötelességeid teljesítése után lehet kérni.
- 18 év alatt a nevelőd, lehetőség szerint a törvényes képviselővel egyeztetve egyéni elbírálás alapján engedhet el bármilyen befogadó gyermekotthonon kívüli rendezvényre, programra.
- Kimenő kártya használata szükséges, ami a műszakban dolgozó munkatárs aláírásával és pecsétjével van ellátva. Tartalmazza a kilépő nevét, a kimenő napját és időtartamát, valamint a nevelő, vagy a műszakban dolgozó szakember nevét.
- Ha a csoportod számára szervezett közös programon önkényesen nem veszel részt, számíts rá, hogy 1 hónapig nem leszel jogosult a jutalomként kijelölt programokon való részvételre!
- Hazaérkezve add le a bérletedet, ezt követően megkapod a szekrény kulcsodat a nevelőiből, távozáskor ugyanez fordítva történik!

- Ha az engedélyezett kimenőről időben nem érkezel vissza, számolj azzal, hogy a következő kimenőd idejét csökkentik vagy 1 óránál hosszabb késés esetén - meghatározott ideig- fel is függesztheti a nevelőd!
- Esti hazaérkezéskor ne zavarj társaid nyugalmát!
- A gondozási helyedről való távozáskor kötelező a szobádat, tisztán és rendben hagyni!
- A napirend betartása a gyermekek és felnőttek számára egyaránt kötelező, ettől eltérni csak a területi igazgató, otthonvezető, illetve a nevelőnek engedélyével lehet.

Tanulmányi munka

- Mindig pontosan érkezz az iskolába.
- A tankönyveket, tanszereket és egyéb, a tanulmányok végzéséhez szükséges felszereléseket, továbbá az intézménybe járással kapcsolatban felmerülő költségeket az intézmény biztosítja.
- Iskolai felszereléseidet, azok állapotát óvd, véd. Soha ne menj hiányos felszereléssel a tanítási órákra.
- Minden tanuló tegyen meg mindent annak érdekében, hogy képességeinek megfelelő eredményt érjen el. A tanulók mindennap rendszeresen készüljenek a tanítási órákra.
- A szakmunkástanulók a gyakorlati oktatás napjait használják ki hiányosságaik pótlására, gyakorlásra.
- Fogadják el a segítő pedagógus kezdeményezését. A tanulók tanulási tevékenységét folyamatosan ellenőrizzük.
- Elismerjük a képességeknek megfelelő teljesítményt.
- Légy tekintettel a társaidra a tanulási tevékenységben, hangoskodással ne zavarj őket.

5. A GONDOZÓ SZEMÉLYZETTEL SZEMBEN TÁMASZTOTT MAGATARTÁSI SZABÁLYOK:

- A Befogadó Gyermekotthon dolgozóinak kötelességük mindig a gyermek érdekeit szem előtt tartva cselekedniük és dönteniük.
- A dolgozóinak kötelességük munkájukat, a szakmai programmal összhangban, napirend szerint, az otthonvezető útmutatása alapján végezni. Felelősek a helyes napirend kialakításáért, betartatásáért.
- Felelősek a rájuk bízott gyermekekért, a gondozó-nevelő munka hatékonyságáért, a helyiségek rendjéért, tisztaságáért, a tisztító szerek, gyógyszerek szakszerű, biztonságos tárolásáért.
- Nyitott, őszinte, megértő, támogató magatartásukkal biztosítsák, hogy a gyermeket szeretet, teljes, nyugodt légkör vegye körül.
- A gyermek állapotát köteles figyelemmel kísérni, és a hangulatukban, egészségi állapotukban, magatartásukban bekövetkező változásokat jelezni felettesének, és írásban rögzíteni.
- A nevelő köteles segítséget nyújtani a gyermekeknek a felkészülés során, kapcsolatot tartani a nevelési – oktatási intézményekkel, ill. pedagógusokkal,
- A gondozó személyzet köteles minden szükséges segítséget megadni a gyermekeknek a tisztálkodásához.
- A nevelő köteles átadni a zsebpénz teljes havi összegét a gyermeknek – kivétel fejlesztőfelkészítésben való részvételre kötelezett, és a 3-6 éves korú gyermek. Az ő zsebpénzét a nevelő és egy gyermekfelügyelő aláírásával az átvételt igazolja, segíti a gyermeket a vásárlásban. Amennyiben volt engedély nélküli eltávozása, a távollét napjaira nem jár zsebpénz! (Ez a következő havi zsebpénzből levonásra kerül)

- Ha a gyermek a felnőtthez fordul problémájával, a dolgozó mindig köteles őt meghallgatni és tanácsot adni, ha tud. Ha nem tud, akkor megfelelő személyt ajánlani, aki segíteni tud gyermeknek.
- A nevelő, a gyermekfelügyelő munka közben adódó szabadidejét köteles a gyermekek között aktívan eltölteni.
- A nevelő, gyermekfelügyelő a munkavégzése során vagy egyébként felmerülő szabálytalanságról, a gyermek fejlődéséről, állapotuk változásáról köteles a szakmai vezetőt tájékoztatni.
- Tilos a felnőtteknek a gyermek bármiféle megkülönböztetése, bántalmazása, megszegényítése, megalázása!
- A nevelő, gyermekfelügyelő a gyermek személyes szabadságát és szeméremérzetét köteles tiszteletben tartani.
- A gyermek és hozzátartozói egészségi állapotával, családi, vagyoni és egyéb körülményeivel kapcsolatban titoktartási kötelezettség terheli, kivétel, ha a jogszabály adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.
- Az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás lehetőségét naponta biztosítani kell az időjárásnak megfelelően. Ez az udvaron vagy játszótéren a műszakba beosztott dolgozó felügyeletével, 12 éves kor felett a kimenő rendjének megfelelően valósulhat meg.
- Kimenő hiányában is naponta az 1 óra szabad levegőn tartózkodást biztosítani kell.

6. KAPCSOLATTARTÁS

- Szüleiddel, vér szerinti rokonaiddal az illetékes gyámhivatal határozata alapján tarthatsz kapcsolatot. Látogatót az erre kijelölt helyen fogadhatsz.
- Ügyelj arra, hogy hozzátartozóid látogatásuk közben ne zavarják társaid tevékenységét, nyugalma!
- Vendégeidet (barátok, iskolatársak) csoportnevelőddel előre egyeztetett, napirendhez illeszkedő időpontban fogadhatod.
- A lakóegységekben látogató nem tartózkodhat. A látogatás időtartama alatt csak a szakmai vezető, a gyámod, illetve a nevelődnek előzetes engedélyével hagyhatod el az otthont.
- A látogatóid figyelmét hívd fel arra, hogy a Házirend által előírt magatartási formák megsértése azzal járhat, hogy a további látogatás lehetőségétől megfosztják.
- A mindenkori szolgálatos felnőtt intézkedni köteles a mások nyugalma, a biztonságot, a környezetet vagy közérdeket sértő magatartást tanúsító látogatóval szemben, hogy a látogató az otthon területét hagyja el.

6.1. HAZAUTAZÁS RENDJE:

- Amennyiben a Gyámhivatal úgy rendelkezik, hogy a gyermekével folyamatos vagy időszakos kapcsolattartásra jogosult személy a gyermeket a gondozási helyen köteles átvinni és a kapcsolattartás végén átadni, akkor gyermek utaztatását a hozzátartozó felügyeli.
- A gyámhivatal által engedélyezett kapcsolattartás útiköltségét az intézmény fizeti mind az egyénileg, mind a kísérettel járó hazautazáskor. Ezért jegyeidet őrizd meg, kérés nélkül számold el megérkezésedkor a menetjeggyel!

Tudnod kell!

- A Házirendet folyamatosan betartó gyermeket lehetőségeink szerint jutalmazhatjuk.

- A Házi rend rendszeres vagy súlyos megsértése büntetést von maga után. Ezek a büntetések nem sérthetik jogaidat, módjáról és mértékéről a nevelő az intézményvezetéssel egyeztetve dönt.
- Engedély nélküli eltávozásban lévő gyermeket annak időtartamára nem illeti zsebpénz.
- Engedély nélküli eltávozás rendőrségi körözés kiadását vonja maga után!

7. JUTALMAZÁS

7.1. A BEFOGADÓ OTTHONBAN LAKÓ GYERMEKEK RÉSZÉRE AZ ALÁBBI JUTALMAZÁS BIZTOSÍTHATÓ:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret, amelyre a nevelő, szakmai vezető, intézményvezető jogosult.
- tárgyjutalom, a nevelő javaslatára a szakmai vezető jogosult.
- jutalom kimenő, a nevelő, szakmai vezető jogosult.
- jutalom program, a nevelő javaslatára a szakmai vezető jogosult.
- jutalom zsebpénz a nevelő javaslatára a szakmai vezető jogosult a felterjesztésére.

7.2. A HÁZIREND MEGSÉRTÉSE MIATTI HÁTRÁNYOK, ELMARASZTALÁSOK GYERMEKEKNEK:

A házi rend megsértéséről minden esetben a nevelő vagy a gyermekfelügyelő írásbeli feljegyzést készít, mely alapja az alább felsorolt hátrányok kiszabásának.

a.) szóbeli figyelmeztetés:

- gyermekotthoni nevelő figyelmeztetése – *házi rend 1 alkalommal történő megsértésekor*
- szakmai vezető figyelmeztetése – *ugyanazon pont megsértésének ismétlésekor*

b.) írásbeli figyelmeztetés:

- gyermekotthoni nevelő figyelmeztetése - *3 alkalommal történő megsértést követően*
- szakmai vezető figyelmeztetése – *házi rend 5 alkalommal történő megsértése esetén*
- intézményvezetői figyelmeztetés – *házi rendsértés folyamatos megvalósulása esetén (10 alkalom)*
- Súlyosnak minősített bántalmazás esetén 1 alkalommal való megsértés is elég, szükséges a kivizsgálás is.

c.) több kulturális programon való részvételből való kizárás (*a házi rend havi 2 esetben való megsértése, valamint a házi rendben külön megjelölt esetekben*)

d.) kedvezményekből kizárás, tv, internet használat korlátozása (*a házi rend havi 2 esetben való súlyos megsértése, és a házi rendben külön megjelölt esetekben*)

e.) a hétköznapi kimenő, illetve hétvégi kimenő megvonása, (*engedély nélküli eltávozások, valamint a kimenő időtartamának önkényes meghosszabbításakor, vagy kimenőről való engedély nélküli eltávozás esetén alkalmazandó, és a házi rendben külön megjelölt esetekben*)

f.) önellátással kapcsolatos- és a gondozási helyhigiénéjét biztosító, életkornak megfelelő feladat rendkívüli elvégzése (*pl.: higiéniai szabályok megsértése esetén*)

g.) a gyermek részéről önként vállalt jóvátétel (*minden, a közösség, vagy a közösség bármely tagjával szemben elkövetett házi rendsértése esetén, a súlyos házi rend sértések esetében mindenkor*)

7.3. A HÁZIREND SÚLYOS MEGSÉRTÉSÉNEK MINŐSÜL, HA A GYERMEK:

- Nem tartja tiszteletben társai tulajdonában lévő felszereléseket, a Befogadó Gyermekotthon tulajdonában lévő berendezési és felszerelési tárgyakat, ezeket eltulajdonítja, vagy eladja, esetleg megrongálja. (*rendőrségi feljelentés, eljárás,*

vizsgálat kezdeményezése ill. a korábban felsorolt elmarasztalások formái közül alkalmazhatóak)

- A Befogadó Gyermekotthon területére alkoholt, illetve kábítószernek minősülő anyagot, nem forgalmazható test-tömegnövelő szert bevisz, illetve az otthon területén ezen anyagokat tárolja, fogyasztja, vagy más részére átadja *(rendőrségi feljelentés kezdeményezése veszélyeztetés miatt, ill. a korábban felsorolt elmarasztalások formái közül alkalmazhatóak)*
- A lakótérben és a Befogadó Gyermekotthonok területén dohányzik! *(rendőrségi feljelentés kezdeményezés veszélyeztetés miatt, ill. a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- A Befogadó Gyermekotthonban dolgozó felnőttet emberi méltóságukban megsérti, -zavarja, akadályozza a munkájukat! *(a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- A nevelő, illetve a szakmai vezető engedélye nélkül idegen személyt beenged a gondozási helyre, esetleg éjszakára befogadja *(a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- Nem tartja tiszteletben a Befogadó Gyermekotthonban élő társai életrendjét, a kulturált együttélés és érintkezés szabályait, akadályozza őket egyéni elfoglaltságaikban (étkezés, tanulás, olvasás, beszélgetés, pihenés stb.), *(a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- Társai testi épségét veszélyezteti, szándékosan bántalmazza őket, verbális abúzust követ el társa ellen mellyel lelki sérüléseket okoz neki. *(rendőrségi feljelentés kezdeményezése veszélyeztetés miatt, ill. a korábban felsorolt elmarasztalások formái közül alkalmazhatóak)*
- Társait megfélemlíti (bullying), mely olyan ismétlődő viselkedést jelent, amellyel egy gyermek egy másik gyermek vagy gyermekek felett hatalmat igyekszik kialakítani vagy megerősíteni, formái: terrorizálás, zsarnokoskodás, erőszakoskodás, kegyetlenkedés, megalázás, gyötrés, zaklatás, szekálás, kötekedés *(rendőrségi feljelentés kezdeményezése veszélyeztetés miatt, ill. a korábban felsorolt elmarasztalások formái közül alkalmazhatóak)*
- Ha az oktatási intézménnyel, a munkavégzés helyszínével, illetve az állami foglalkoztatási szervvel nem működik együtt, és önhibája miatt megszűnik a jogviszonya. *(a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- Ha szándékosan nem ismeri meg a Befogadó Gyermekotthon Házirendjét, balesetvédelmi, tűzvédelmi előírásokat. *(a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- Ha behoz drog vagy egyéb bódító vagy pszichoaktív szert, akkor abban az esetben az intézmény dolgozója gondoskodik annak elvételéről, majd a rendőrség értesítését követően azt a hatóságnak átadja. *(rendőrségi eljárást von maga után ill. a korábban felsorolt elmarasztalások formái alkalmazhatóak)*
- Amennyiben az intézmény területére dohány vagy alkohol terméket, esetleg elektromos dohányzásra alkalmas terméket behoz, *(a szakmai egység dolgozója haladéktalanul azt elkobozza, amit a törvényes képviselőjének átad; ill. értesítheti az ÁNTSZ munkatársait a szabályszegésről)*
- Ha a Befogadó Gyermekotthon területén, illetve közvetlen környezetében az intézményről és annak lakóiról, dolgozóiról bármilyen hang-illetve kép- videó felvétel készül, nyilvánosan megjelenik.
- Ha a Befogadó Gyermekotthon területén, illetve közvetlen környezetében az intézményről és annak lakóiról, dolgozóiról bármilyen információ megosztása a médiában, valamint internetes portálokon.

8. PANASZJOG GYAKORLÁSA

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője panasszal élhetnek az otthon vezetőjénél:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme,
- az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,
- Gyvt. 136/A §-a szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

A panasztétel történhet közvetlen, vagy közvetetten a nevelőn, szakmai vezetőn keresztül, akik továbbítják a panaszt az illetékeseknek.

Panaszt a panasztevő szóban és írásban is előterjesztheti. A szóban előadott panaszról jegyzőkönyv készül.

Az ellátottak panaszjogukat oly módon is érvényesíthetik, hogy az ellátásukkal kapcsolatban felmerülő esetleges problémáikat név nélkül, személyiségi jogaikat tiszteletben tartva jelezhetik a gyermekotthonban elhelyezett panaszládában.

A panaszláda tartalmát a nevelők napi szinten ellenőrzik, és azonnal eljuttatják a címzettnek.

Évente elégedettségi kérdőív formájában is sor kerül a gyermekek ellátással való elégedettségével!

Az otthonvezető, a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. Ha az otthonvezető 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel a panasztevő nem ért egyet, a panasszal élő az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zala Vármegye területi igazgatójához (8900 Zalaegerszeg, Kinizsi u. 81. telefon: 06/92/501- 225) és /vagy a gyermekjogi képviselőhöz (Turi Renáta levelezési címe: 8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7. telefon:06/20/4899-642) fordulhat.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona
.....
Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület-képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

Erdei Sándor
.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26

Sidlovics Ferenc
.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

XVII. Melléklet:

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kiscsillag Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye Szakmai Programja

„Megtalálni azt a szót, amit ő keresett, de nem talált, amire szüksége van, hogy a föld rétegein át haladva, a történelem korszakain át haladva, eljusson végre oda, ahol ő csak ő, ahol ő a teljes világegyetem. Felesleges és nevetséges olyan szavakat dobálni felé, amelyeket mi szeretünk, ezzel csak megütjük, hiszen én, ha azt mondom: tej, nagy diófát látok, a lomb közt kis égdarabok, a fa alatt kerti asztal, pohárban tej, tündöklük a tej, a táj. De lehet, hogy ő arra emlékezik, hogy nem kapott tejet, nem volt, és az anyja messze volt, és megütöd a szóval.”

/Hervay Gizella: Levél helyett/

Név: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi
Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kiscsillag Befogadó
Gyermekotthon Baranya Vármegye

Cím: 7625 Pécs, Hunyadi János u. 54.

Postacím: 7603 Pécs, PF.: 6.

Telefonszám: 72/511-180; 20/745-6907

E-mail cím: befogadootthon@baranya.ogysz.hu

Szolgáltatások megnevezése: személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi
szakellátás, otthont nyújtó ellátás

Engedélyezett férőhelyek száma: 12 fő

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye a gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosítja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek (a továbbiakban: gondozott gyermek) számára az otthont nyújtó ellátást, illetve a szakellátást más okból igénylő gyermek teljes körű ellátását.

1. Az ellátandó terület jellemzői:

Baranya vármegye településszerkezete és demográfiai mutatói erősen kedvezőtlen képet mutatnak: aprófalvas szerkezetéből hiányoznak a középvárosok, a vármegyeszékhely ezen kohéziós hiányokat nem, vagy csak nagyon nehezen képes kompenzálni. A vármegye ritkán lakott, a lakosság öregszik, kevés a születések száma, magas az elvándorlás aránya. A negatív tendenciák az ezredforduló után felgyorsultak.

Baranya vármegye a Dunántúl déli részén, 4400 km² alapterületen helyezkedik el, Északnyugatról Somogy vármegye határolja, északról Tolna vármegye, keletről Bács-Kiskun és a Duna, délről az országhatár és a Dráva. Székhelye Pécs.

A vármegye vidékies, aprófalvas térségeinek leszakadása folytatódott az elmúlt időszakban. Magas, néhol 30%-ot elérő munkanélküliséggel, alacsony foglalkoztatottsággal, elvándorlással küzdő elzárt, nehezen megközelíthető zárványterületek alakultak ki. E területeken halmozottan

hátrányos helyzetű, kirívó szegénységgel küzdő, általában kevésbé iskolázott, egyre öregedő népesség él, és e területeken koncentrálnak a régió roma lakosságának zöme is.

A TGYSZ ellátási területe Baranya vármegye 10 járási gyámügyi osztályához tartozó 301 településre terjed ki.

A vármegyében a szakellátásban lévő ellátottak (gyermek/fiatal felnőtt) közel 70 %-a nevelőszülői családokban él.

2. Az ellátandó célcsoport jellemzői:

A szakellátásban nevelkedő gyermekek a társadalom perifériájáról, szociális problémákkal küszködő családokból kerülnek ki. Már kicsi gyermekkorukban súlyos családi drámák, konfliktusok szenvedő részesei. Életük gyakori velejárója a kapcsolati erőszak, a szeretethiány, az érzelmi sivárság, az alacsony kulturális szint, agresszív légkör. Mindennapjaik része a kudarcélmények sorozata, a kisebbségi érzés. Az iskola verseny- és teljesítmény centrikus légkörében állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőképességük a normál családban élő kortársaikhoz képest. A bekerülés okai közül a gyermekvédelmi törvény egyértelműen kizárja az anyagi problémákat, de a közvetlen okok a szülői bántalmazás, elhanyagolás legtöbbször mégis anyagi okokra vezethetők vissza. Amíg ezeket a körülményeket a család nem tudja megszüntetni kevés a remény az alapvető, legfontosabb cél megvalósítására, a családba való visszagondozásra.

3. Alapelvek

Szolgáltatás elve. Meggyőződésünk, hogy feladatunkat csak akkor tudjuk jól ellátni, ha a szó klasszikus értelmében szolgáltatást nyújtunk, a szó nemes értelmében pedig munkánkkal szolgáljuk a gondoskodásunkba került gyermekeket, vér szerinti családjukat és a szakembereket. Tevékenységünkkel az egyéni igényeket, szükségleteket jól átlátható folyamatok mentén kívánjuk kiszolgálni magas színvonalú, hatékony szolgáltatások létrehozásával.

Ezen belül az alábbiakat értjük:

- a humán elvét,
- az egyenlő bánásmód mindenki számára elvét,
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét,
- a személy tiszteletének elvét,
- az egyéni másság elfogadásának elvét, valamint
- a megfelelő informáltság szükségességének elvét.

Holisztikus szemlélet elve. Szakmai gondolkodásunkat és gyakorlatunkat a rendszerszemlélet jellemzi. A hazai gyermekvédelmi hálót egymással szoros összefüggésben, egymásra állandó hatással lévő elemek egységeként tekintjük. A rendszer bármely tagját ért beavatkozás hatással lesz a rendszer többi tagjára, valamint a rendszer egészére. Feladatellátásunkban ez a szemlélet tükröződik, és ezen szemlélet jegyében hiszünk abban, hogy gyermekeinknek csakis családjukkal együtt tudunk segíteni. Meggyőződésünk, hogy a családi szerkezet tiszteletben tartásával van esélyünk a hatékony beavatkozásra. Ezért helyezünk hangsúlyt a családgondozásra, az alapellátás és szakellátás együttműködésére, valamint a gyermek elsődleges érdeke mentén zajló összehangolt tevékenység biztosítására.

Együtműködés. A gyermekvédelemben szerepet vállalók aktív, szakmai közösségét kívánjuk megteremteni. Egy olyan közösséget, amelynek tagjai jól működő, mellérendelt szakmai kapcsolatban állnak egymással. Ily módon is szemléletváltást próbálunk előmozdítani, amelynek eredményeként csökken gyermekeink kiszolgáltatottság érzése, növekszik elégedettségük.

Ezen:

- a team-munka szükségességét,
- a gyermek sorsában érintett szakemberek véleményének tiszteletben tartását értjük.

A gyermek legjobb érdekének szolgálata. A gyermek elsődleges érdekének szolgálata. A gyermeki jogok védelme, a gyermeki jogok érvényre jutásának biztosítása elsődleges vezérlője tevékenységünknek. A védelmünkre szoruló gyermek érdeke elé semmi eltérő érdek nem léphet, azaz a gyermek érdekének érvényesülését semmi egyéb eredetű érdek nem veszélyeztetheti. Törekvésünk az, hogy képviselőnkkel a gyermekek érdekei, a gyermekek jogai a legszélesebb mezőben érvényre jussanak.

4. Módszerek

Általános szakmai céljaink megvalósítására elsősorban az alábbi módszerek alkalmazásával törekszünk:

- A gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátás egységes szakmai elvek mentén történő szoros együttműködésének előmozdítása.
- Egységes szakmai nyelvezet, gondolkodásmód kialakítása.
- Széles spektrumú kapcsolati rendszer kiépítése, folyamatos ápolása.
- Partneri, mellérendelt szakmai viszony kialakítása a munkavégzés során. Szakmai kapcsolatok, szakmaközi párbeszéd fenntartása.
- Ellátottjaink informáltságának javítása.
- Információs csatornák kialakítása, gondozása.
- A gördülékeny kommunikáció feltételeinek megteremtése.
- A kommunikációs lehetőség folyamatos biztosítása.
- A társadalmi változásokhoz, változó elvárásokhoz való alkalmazkodás. Ennek érdekében a meglévő módszerek folyamatos megújítása, új módszerek megtalálása.
- Az ellenőrzés–értékelés–visszacsatolás folyamatának rendszeressége és következetessége.

5. Etika

Gyakorlatunk során a szakmai etikai normákat követjük.

A szakmai tevékenységünk során biztosítjuk a titoktartást és az információk, adatok felelős kezelését.

6. Szakmai kapcsolati háló

Széleskörű szolgáltatási feladataink megkívánják, hogy a gyermekvédelemben megjelenő valamennyi szereplővel munkakapcsolatot alakítsunk ki. Így kapcsolati hálónk kiterjed a gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátás területére, a gyermekvédelmi hatósági feladatokat ellátókra, az ágazatirányítás szerveire, civil szervezetekre és egyházi jogi személyekre, köznevelési és egészségügyi intézményekre, rendőrségre, ügyészségre, bíróságra,

pártfogó felügyelőkre, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőkre, büntetés-végrehajtási intézetekre, javítóintézetekre, érdekképviselői szervekre, áldozatsegítést és kárenyhítési feladatokat ellátó szervezetekre, a menekülteket befogadó állomásra, illetve a menekültek átmeneti szállására, munkaügyihatóságra, gyermekjogi képviselőre.

7. A szakmai munka minőségi elemei

A szervezeti rendszerek tudatos működését, tervszerű, belső ellenőrzését *minőségbiztosítási rendszer* kidolgozásával, bevezetésével, működésben tartásával lehet biztosítani. A szervezetek önreflexiója mellett a gyakorlati szakemberek szakmai személyiségének rendszeres megújulása is nélkülözhetetlen. A szakmai szupervízió elérhetővé tétele szakmai célkitűzéseink egyik fontos része. A szupervízió a szakmai személyiség karbantartását, fejlődését támogató eszköz. A képzési rendszer lényegi eleme, általa csökkenthető a kiégés, valamint a szakember önreflexiója révén része a minőségbiztosítás mechanizmusának. Tehát a szupervízió nem csupán az egyes gyakorlati szakember, hanem a szervezet életét, fejlődését is pozitívan befolyásolja.

Munkatársaink szakmai felkészültségének fejlesztése, egységes szakmai szemléletük megformálása érdekében az alábbi eszközökkel élünk:

- Magyar Közlöny online figyelő beállítása a jogi végzettségű dolgozók számítógépén,
- rendszeres esetmegbeszélések, szakmai konzultációk,
- szakmaközi tanácskozások, esetkonferenciák,
- képzések, továbbképzések,
- szakmai programok, konferenciák,
- szakmai tapasztalatcserék, intézménylátogatások,
- szupervíziós lehetőségek kihasználása,
- rendszeres munkaértekezletek,
- szakirodalom tanulmányozása,
- beszámolók készítése,
- rendszeres belső ellenőrzés, visszajelzés,
- közvetítői eljárás alkalmazása a szervezeti és szakmai egységeken belül.

A munka tervezése:

- éves szakmai feladatterv,
- éves ellenőrzési terv mentén, illetve
- munkanapló heti vezetésével történik.

8. Vonatkozó jogszabályok

Szakmai programunk a területi gyermekvédelmi szakszolgálatban folyó szakmai munka alapja. Célja a szakszolgálat szakmai egységeiben/csoportjaiban végzett magas színvonalú munkának az elősegítése és összehangolása.

Szakmai programunk az alábbi rendelkezéseket alapul véve készült:

- Magyarország Alaptörvénye (elfogadva: 2011. április 18.).
- a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény,
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. számú törvény,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény.

- a közvetítői tevékenységről szóló 2002.évi LV. törvény,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet,
- a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény, és ezen törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Kormányrendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet,
- a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet,
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet,
- a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról szóló 29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelet.

9. A Befogadó Gyermekotthon feladata:

- befogadja a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett,
- a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermeket,
- legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt,
- ideiglenesen befogadja azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, illetve
- ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, akit a rendőrség bekísért, mert lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt és ezért ideiglenes gondozást igényel.

A Befogadó Gyermekotthon mindenkori feladata: a beutalt, a befogadott és a nevelésbe vett gyermekek számára otthont nyújtó ellátást biztosítani. A Befogadó Gyermekotthon akkor tölti be jól a feladatát, ha egyrészt biztosítja a gyermek teljes körű ellátását, családi kapcsolattartását, de emellett a gyermek iskoláztatását, terápiás foglalkozásokon való részvételét és a különböző szakemberek gyermekkel való találkozását is meg tudja oldani. Ez utóbbi ugyanis nélkülözhetetlen a gyermek hosszabb távú sorsrendeződése érdekében.

Kiemelt figyelmet fordítunk az újonnan érkezett gyermekek fogadására. A nevelőket és a

gyermekfelügyelőket - amennyiben mód van rá – esetmegbeszélésen tájékoztatja a Befogadó Gyermekotthon vezetője a gyermekkel kapcsolatos fontos információkról, hiszen a hatékony kríziskezeléshez a szakmai teamnek a gyermekkel való első találkozás előtt – lehetőség szerint – ismernie kell a beutaláshoz vezető okokat, a gyermek jelenlegi helyzetét, családi kapcsolatait, a krízishelyzetet, amelyből és amiért a gyermek kiemelésre került a családjából. Mindezek ismeretében lehet megfelelően értelmezni és kezelni a gyermek reakcióit, és adekvát segítséget nyújtani számára.

Ezzel párhuzamosan történik a gyermekcsoport felkészítése a gondozott érkezésére, hiszen a kortárs csoport sokat segíthet az érkező gyermek beilleszkedésében, a régi csoporttagok saját nehézségeiből tanulva, empátiával képesek fordulni az új csoporttaghoz. Csoportmegbeszélés formájában a bent élő gyermekek ismertetik az új gondozottal az otthon szokásait, házirendjét a nevelő segítségével az otthon életébe történő beilleszkedés elősegítése, házirend, együttélési szabályok megismerése érdekében.

Fokozott segítséget kell nyújtani, hogy a gyermek a helyzetét reálisan lássa, értékelje, félelmeivel, kétségeivel képes legyen szembenézni, saját élethelyzetével, jövőjével kapcsolatos elképzeléseit érvényesíteni tudja.

A Befogadó Gyermekotthonnak folyamatosan készenlétben kell lennie bármilyen személyiségállapotú, bármilyen életkorú, szükségletű, nemű gyermek fogadására.

A Befogadó Gyermekotthon tevékenységében hangsúlyosan jelenik meg a gyermekek teljes körű ellátása mellett családi kapcsolattartásuk, iskoláztatásuk támogatása, és pszichés megsegítésük a trauma-feldolgozásban. Lehetőség szerint segíti a gyermeket a családjába történő visszagondozásban, amennyiben ez nem lehetséges, felkészíti a szakértői bizottság által javasolt gondozási helyre történő elhelyezésre. Mindehhez a megfelelő személyi-tárgyi feltételek, és az igénybe vehető külső szakmai segítők részvétele is szükséges.

A Befogadó Gyermekotthonban feszültségoldó és problémafelismerő terápiás jellegű foglalkozások és családi konzultációs foglalkozások működnek. A traumák feldolgozásának folyamata így kezdődik meg, hiszen minden gyermeknél tetten érhető a tárgyvesztés, egy számára fontos személynek, otthonának, megszokott környezetének, megszokott életmódjának elvesztése. Ez a folyamat feldolgozatlan gyászt, veszteségélményt jelent. Bizalmatlan a rá váró eseményekkel kapcsolatban. Cél, hogy a befogadás időszakában a gyermek és a szakember között bizalmi légkör alakuljon ki. Ehhez a gyermek feltétel nélküli elfogadására, érzelmi támasz nyújtására van szükség a Befogadó Gyermekotthon munkatársai részéről.

A krízis feldolgozásához nyújtott segítség az alábbi lépésekben valósul meg:

- *Individualizált program kidolgozása:* az otthonban dolgozóknak meg kell ismerniük a gyermek képességeit, adottságait, személyiségét, amelyek alapján hatékony fejlesztési lehetőségeket biztosító programok kerülhetnek kidolgozásra.
- *Személyre szabott gondozás, nevelés:* A Befogadó Gyermekotthon dolgozói az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekek vonatkozásában is egyéni nevelési programot hajtanak végre, de nem készítenek egyéni fejlesztési tervet. Az egyénre szabott fejlesztési program előkészületei zajlanak itt: gyermek/család megismerése, problémák, szükségletek feltérképezése.

- *Egyéni napirend kidolgozása:* A disszociális magatartást tanúsító, pszichoaktív szereket használó gyermekek számára egyéni napirend áll rendelkezésre, ezáltal segítve őket, hogy aktív résztvevőjévé váljanak a mindennapi tevékenységeknek. Tervezetten kell figyelembe venni azt is, hogy bizonyos időt egyedül is lehessenek.
- *A gyermek értékelése az elért eredmények visszacsatolásával:* Rendszeres időközönként biztosítani kell a gyermeknek, hogy érésével, fejlődésével kapcsolatban egyeztetésre kerüljön sor vele. Erőfeszítései, a képességeihez mért legkisebb teljesítménye is dicsérettel, jutalmazással, a pozitív megerősítés eszközeivel elismerésre kerülnek.
- *Egyéni és/vagy csoportos konfliktuskezelés:* A csoporton belül, a gyermek és a felnőtt között, esetleg a gyermek és korábbi gondozási helye között, valamint a gyermek és családja vonatkozásában.

A Befogadó Gyermekotthonban gondozott gyermekek számára mindennapos feladatként jelenik meg a többségi társadalomban alkalmazott magatartási, viselkedési, öltözködési normák megismertetése, elsajátítása, a megismert normák mindennapokban való alkalmazása, azok beépülése. Önmagukra és környezetükre való igényességben való pozitív elmozdulás, konfliktuskezelési technikák megismertetése.

A legjobb megoldás az, ha a gyermek a beutalás előtti köznevelési intézményben folytatja tovább tanulmányait. Ha ez azonban a nagy távolság vagy más ok miatt nem lehetséges, és új környezetben kell folytatnia iskolai tanulmányait, a Befogadó Gyermekotthonban felzárkóztató képzésben vesz részt, amíg fizikailag, mentálisan képessé válik az iskolarendszerű képzés folytatására. Ebben az esetben szükséges beszerezni a gyermek korábbi iskolájából a tanulmányi előmenetelére vonatkozó információkat, a gyermekvédelmi felelőstől, osztályfőnöktől írásos jellemzést kérni. A fejlesztő pedagógus egyéni felmérést készít, és ennek alapján határozza meg a fejlesztés szükséges területeit.

A Befogadó Gyermekotthonban tanoda működik, ahol a fenti feladatokon túl színtere van a különböző élménypedagógiai alapokra épülő foglalkozásoknak, szociálterápiás csoportfoglalkozásoknak, filmklubnak, iskolai felkészülésnek, fejlesztő foglalkozásoknak is. A gyermek életkorának, neveltségi szintjének megfelelő nevelő célzatú beszélgetések folytatásának.

A holisztikus szemléletnek megfelelően a Befogadó Gyermekotthon nevelői és a gyermekfelügyelők munkájukban együttműködnek:

- Az engedély nélkül eltávozott gyermekek esetében a rendőrhatalommal, illetve a gyermekvédelmi gyámmal (ha már kirendelt számára a gyámhatóság) a gyermek felkutatásának érdekében.
- Pártfogó felügyelet, megelőző pártfogás fennállása esetén a pártfogó felügyelővel, megelőző pártfogóval.
- A vármegyei gyermekvédelmi szakértői bizottsággal a gyermekek belgyógyászati, pszichológiai, szükség szerint gyógypedagógiai vagy speciális ismereteket igénylő vizsgálatainak idejéről, a gyermekek azokon történő megjelenésének biztosítása érdekében.
- A vér szerinti családdal és/vagy a család- és a gyermekjóléti szolgálat és központ családgyógyozóival a kapcsolattartás biztosítása érdekében.

- A beutalt gyermekek tankötelezettségének lehetőség szerinti biztosítása érdekében pedagógusokkal, iskolai szociális munkásokkal, mentor tanárokkal.
- A Nyilvántartási és Elhelyezési Csoporttal, a gyermekvédelmi gyámokkal, valamint az illetékes gyámhatóságokkal a gyermekek elhelyezési tárgyaláson való részvételének biztosítása, kísérése, a tárgyalásra történő felkészítés, valamint az ott történtek feldolgoztatása, kezelése, a gondozási hely elfogadására történő felkészítés, a javasolt gyermekvédelmi gyámmal történő kapcsolat fokozatos kialakítása, és az elbocsátás traumamentes levezetése érdekében.

„Hiszünk a kultúra erejében” megnevezéssel programsorozatot működtetünk, mivel a szakellátott gyerekeknek sajnos a nagy többsége nem olvas szépirodalmat, de egy-egy jó színházi előadással el lehet hozzájuk juttatni az igazán fontos alkotásokat. A program keretében a Befogadó Gyermekotthonban nevelkedő gyermekek rendszeresen látogatnak színházi előadásokat, filmszínházat, hangversenyeket, illetve planetárium és egyéb tudományos előadásokon vesznek részt, amelyre a nevelő előzetesen felkészíti őket, a program után pedig megbeszélik, feldolgozzák a látottakat.

10. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A gyermeki jogok biztosítása

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek törvényben meghatározott jogainak védelmét, segíti azok megismerését és érvényesítését. Tájékoztatással kell biztosítani, hogy a gondozott gyermekek és hozzátartozóik megismerhessék a gyermekjogi képviselő személyét és munkáját. A gyermekvédelmi gyám tájékoztatja a gondozott gyermekeket, a befogadó gyermekotthon nevelői pedig az ideiglenes hatállyal beutalt gyermekeket a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, feladatairól, s arról, miben tud segítséget nyújtani. Emellett minden köznevelési intézményben és a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye székhelyén hirdetmény tájékoztat róla a faliújságon (név, elérhetőség, fogadóóra).

A gyermekjogi képviselő feladatai:

- Segít a gyermeknek panaszai megfogalmazásában, és kezdeményezheti annak kivizsgálását.
- A gyermeket állapotának megfelelő ellátáshoz hozzásegíti.
- Az elhelyezési tárgyaláson képviseli a gyermek érdekét.
- Eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője érdekében, a fenntartó valamint az Érdekképviselői Fórum megkeresése alapján.

A gyermekjogi képviselő jogosult intézményünk működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni, és a helyszínen tájékozódni.

Köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni, minthogy a gyermekek jogait minden olyan természetes és jogi személy köteles megvédeni, aki a gyermek ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

11. Érdekképviselő

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye - ellátottjainak

érdekvédelmében – Érdekképviselési Fórumot működtet.

Az Érdekképviselési Fórum az intézményi jogviszonyban álló és ellátásra jogosult jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv. Működése a házirendben szabályozott feltételekkel, a szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján történik.

A szabályzat hatálya kiterjed az intézménnyel jogviszonyban álló ellátottakra, és visszavonásig érvényes.

Az Érdekképviselési fórum feladatai, hatásköre:

- Megvizsgálja az intézményben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek hozzá benyújtott panaszait és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt.
- Az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermekeket, fiatal felnőtteket érintő ügyekben.
- Tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban.
- Javaslatot tehet az intézmény alaptervékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról.
- Intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.
- Egyetértési jogot gyakorol a lakásotthonok/gyermekotthon házirendjének jóváhagyásánál.
- Együttműködik az gyermekjogi képviselővel, üléseire a gyermekjogi képviselőt meghívja.
- Az ellátott gyermekek, fiatal felnőttek jogérvényesítését és jogorvoslatát segíti, együttműködik az erre hivatott szervezetekkel, e szervezetekhez továbbíthatja az ellátottak azon panaszát, kérését, amely nem tartozik a fórum kompetenciájába.

Az Érdekképviselési Fórumot az elnök vezeti, és kilenc tagja van: 2 fő ellátott, 3 fő törvényes képviselő, 1 fő fiatal felnőttek képviselője, 2 fő az intézmény dolgozóinak képviselője, 1 fő a fenntartó képviselője. Munkájukat írásbeli megkeresés alapján végzik. A megbeszélésekről döntést hoznak, amelyet javaslatként az intézmény vezetőjéhez beterjesztenek. A vizsgálat eredményéről az érintetteket írásban értesítik.

Az érdekvédelmi szervezettel a jogi és szakmai kereteken belül együttműködésre nyitott, ez irányban elkötelezett a munkáltató.

Panaszjog gyakorlása

A gondozott gyermek és/vagy a törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek, illetve a szolgáltatást igénybe vevők panasszal élhetnek:

- az intézmény vezetőinél,
- az Érdekképviselési Fórumnál,
- az intézmény fenntartójánál,
- a gyermekjogi képviselőnél

az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, továbbá a gyermeki jogok sérelme, illetve az intézmény foglalkoztatottjainak kötelezettségszegése esetén.

HÁZIREND

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kiscsillag Befogadó

Gyermekotthon Baranya Vármegye

A házirend tartalmazza azokat a szabályokat, jogokat és kötelezettségeket, amelyek betartása az együttélés alapját képezik.

Minden közösségben alapvető követelmény a másik személyiségének, egyéniségének elfogadása, valamint személyes terének, értékeinek tiszteletben tartása. Mindezekhez igazodnia kell az általános viselkedési normáknak, magatartási szabályoknak. Ennek tükrében a házirend hatálya kiterjed a Befogadó Gyermekotthon valamennyi neveltjére, dolgozójára és az otthonban tartózkodó összes személyre, látogatóra.

Az alapidokumentum az alább megnevezettek számára kötelező érvényű:

- a Befogadó Gyermekotthonba beutalt, ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekekre,
- a gyámhivatal által nevelésbe vett,
- gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott nevelésbe vett gyermekekre,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekekre,
- valamint az otthonban dolgozók számára.

A Befogadó Gyermekotthon feladata:

- befogadja a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett,
- a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermeket,
- legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott vagy szülője, gondozója elhagyta, és emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt,
- ideiglenesen befogadja azt a gondozott gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt, illetve
- ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) biztosít az olyan gyermek számára, akit a rendőrség bekísér, mert lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt és ezért ideiglenes gondozást igényel.

A Befogadó Gyermekotthon mindenkori feladata: a beutalt, a befogadott és a nevelésbe vett gyermekek számára otthont nyújtó ellátást biztosítani.

A Befogadó Gyermekotthon címe: 7626 Pécs, Hunyadi János u. 54.

Elérhetőségek:

Sasné Szőke Zsuzsanna vezető: 30/691-6184.

Befogadó Gyermekotthon: tel.: 20/74-56-907, e-mail: befogadootthon@baranya.ogysz.hu

Befogadó gyermekotthon rendje

A Befogadó Gyermekotthon napirendje iskolai tanítási időszakban:

TEVÉKENYSÉG	IDŐ
Ébredés, tisztálkodás, rendrakás a szobában	5:30-tól folyamatosan
Reggeli	5:30 – 7:30
Iskolába/gyakorlatra indulás	legkésőbb 7:30-tól
Belső tanoda magántanulóknak és iskolába nem járóknak	8:00 – 13:00
A neveltek otthonba történő visszaérkezése az iskolai és egyéb tevékenységeket követően	12:30-tól folyamatosan
Tanulási idő	14:00 – 16:00 - Elfoglaltság (iskolai, sport, pszichológus) esetén a tanulási idő későbbre tolódik
Uzsonna	16:00
Fejlesztő foglalkozások, kimenő, egyéni szabadidő	16:00 után
Számítógép használat	megegyezés alapján: egy gyermeknek fél órás időintervallumban, párokban egy óra
Vacsora	19:00
Esti tisztálkodás, előkészületek a következő napra, szabadidő	19:30-tól
Lefekvés, villanyoltás	21:00

A Befogadó Gyermekotthon napirendje ünnepnapokon, illetve iskolai szünidőben:

TEVÉKENYSÉG	IDŐ
Ébredés, tisztálkodás, rendrakás a szobában	7:30-tól folyamatosan
Reggeli	8:00 – 8:30
Szervezett vagy egyéni szabadidős programok	9:00 – 13:00
Ebéd	13:00 – 13:30
Csendespihenő	14:00 – 15:00
Szervezett vagy egyéni szabadidős programok	15:00 – 19:00
Számítógép használat	megegyezés alapján: egy gyermeknek fél órás időintervallumban, párokban egy óra
Vacsora	19:00
Esti tisztálkodás, előkészületek a következő napra, szabadidő	19:30-tól
Lefekvés, villanyoltás	21:30

A nyugalom és pihenés érdekében a villanyoltás utáni hangoskodás, telefon, egyéb eszközök használata nem megengedett.

A napirend bármely pontjától eltérni előzetes megbeszélést követően engedélyezett.

A mindennapok elvárásai, kötelességei

Viselkedési normák, magatartási szabályok:

- Tisztelettudóan, segítőkészen kell viselkednek minden embertársaddal szemben.
- Ne zavarj senkit a tanulásában, pihenésében!
- Televíziózás, zenehallgatás, számítógépezés és bármilyen zajjal járó tevékenység során legyetek tekintettel egymásra és a szomszédokra!
- Tankötelezettséged teljesíteni kell!
- Engedély nélküli nem hagyhatod el a gondozási helyed!
- A Házirendet be kell tartanod!

Tanulás:

- Minden tanköteles gyermek joga és kötelessége a tanulás, így neked is, ha tanköteles vagy.
- Ha beiskolázott gyermek vagy, akkor kötelességed iskolába járni.
- Ennek hiányában a Befogadó Gyermekotthon tanodájában vagy köteles az oktatásban részt venni.
- Ha igazolatlanul hiányzol az oktatási intézményből, az súlyos következményekkel jár (évismétlés, családi pótlék folyósításának megszüntetése).
- A másnapra való felkészülés ideje a napirendben szerepel. Ezt csak indokolt esetben lehet megváltoztatni (iskolai elfoglaltság, pszichológus, sportkör, szakkör, egyéb rendezvények). Fent említettek következtében megengedett és kötelező az esti tanulás.
- Iskolatáskádát, felszerelésed a tanulás után magad készíted össze másnapra. Amennyiben iskolai felszerelésed pótlására van szükség, előre jelezned kell, mert az eszközök megvásárlása időt igényel.
- A tanulmányi eredményed a nevelők elismerik, értékelik. Ha jól teljesítettél illetve dicséretet kaptál, akkor jutalmazásban részesülsz.

Önállóságra nevelés:

A gyermekek eltérő ismeretekkel és gyakorlati szinttel érkeznek az otthonba, így az önállóság elérése fokozatosan, az egyes gyermek egyéniségét és képességeit figyelembe vevő módszerekkel lehetséges.

Reggeli ébredés:

- 16 éves korodik kezdetben felnőtt segítségével történik az ébresztésed, majd fokozatosan át kell térned az önálló ébredésre.
- 16 éves kor felett a saját felelősséged a megfelelő időben történő felkelés – ébresztőóra/telefon segítségével.

Tisztálkodás:

- Reggel és este elvárjuk tőled az alapos tisztálkodást, fogmosást. Szükség szerint erre napközben is van lehetőség.
- A kisebbek kezdetben segítséggel tisztálkodnak, a nevelők, gyermekfelügyelők a megfelelő higiéniai szabályokra szükség szerint hívják fel a figyelmet.
- Elvárjuk tőled, hogy ügyelj az ápolt és igényes megjelenésre.
- Bármilyen testi elváltozást (kiütés, csípés, sebek, élőködők stb.) azonnal jelezned kell a szolgálatban lévő nevelőnek, gyermekfelügyelőnek.

Házimunka, rendrakás:

- A szekrényedet, ágyadat, íróasztalodat tartsd rendben!
- A közös szobákat magatoknak kell rendben tartani.
- Reggel, iskolába indulás előtt, be kell ágyaznod, rendbe kell tenni a szekrényedet és a szobád. Ezt a szolgálatban lévő dolgozó ellenőrzi és figyelmezteti azt a gyermeket, aki a feladatát nem megfelelően teljesítette.
- A hálószobákba csak azok a gyermekek léphetnek be és ott csak azok tartózkodhatnak, akik az otthonban vannak elhelyezve.
- A heti nagytakarításban neked is részt kell venned életkorodnak megfelelően és tőled elvárható feladatvállalással.
- Az alapvető takarítási ismereteket és gyakorlatot már kis kortól elsajátítják a gyermekek.
- A házimunkák végzése beosztás szerint, heti váltásban történik.
- A kisebb gyermekek kezdetben felnőtt segítséggel végzik a munkákat, törekedve arra, hogy mihamarabb elsajátítsák azokat, és önállóan tudjanak dolgozni.

Egyéb rendelkezések, feladatok, szabályozások

Napos feladatai:

- Étkezések előtt megterítesz az ebédlőben.
- Étkezés után leszeded és letakarítod az asztalt.
- Összesöpörsz és felmosod az ebédlőt.
- Fő étkezések után elmosogatsz, felmosod a konyhát.
- Szükség esetén részt veszel a nagybevásárlásokban.

Ha a napirendtől eltérő időben étkezel, köteles vagy saját magad után elmosogatni.

Mosás, vasalás:

- 15 éves kor felett minden gyermek megtanulja a vasalás és mosás technikáit – 16 éves kortól fokozatosan, felnőtt jelenlétében önállóan végzed a vasalást és a mosógéppel történő mosást.
- A tisztítószeres megfelelő adagolására és a gép beállítására fokozott figyelmet kell fordítani.
- A fehérneműdet és zoknidat esetenként kézzel kell kimosnod.

Zsebpénz:

- Az otthonvezető osztja ki a havi zsebpénzt, több részletben.
- Meg kell tanulnod beosztani a zsebpénzed!
- Ha engedély nélküli vagy eltávol, ezen időtartam alatt nem illet zsebpénz.

Hivatalos ügyek intézése:

- 16 éves kor felett esedékes a hivatalos ügyek, a velük járó teendők fokozatos megismerése és gyakorlása.

Szabadidős tevékenység:

- Minden, egyéni érdeklődésnek megfelelő, önálló szabadidős tevékenység, igény szerinti speciális program (sportkör, szakkörök, zeneiskola, művészeti iskola, könyvtár, uszoda, stb.), valamint a gyermekotthoni/intézményi közös programok.
- Biztosított számodra naponta egy óra irányított tevékenység nélküli szabadlevegőn való tartózkodás.

Személyes tárgyak:

- Számítógép, laptop, DVD, mobiltelefon, fényképezőgép stb. lehet a tulajdonodban, azonban az otthon dolgozói csak a nevelői szobában leadott készülékekért vállalnak felelősséget.
- Maga döntöd el, miként gondoskodsz készüléked épségéről, biztonságáról.
- Ezen eszközök használata a nyugodt pihenésre való tekintettel 21 óra után nem megengedett, ezért a készülékeket le kell adnod az éjszakai gyermekfelügyelőnek.

Kimenő:

- A kimenő ideje: az otthon napirendjéhez igazodva 16:00-tól 19:00-ig. A meghatározott időponttól eltérni a Befogadó Gyermekotthon vezetőjének engedélyével lehet. A kimenő ideje a gyermekek egészségi állapotára és korára való tekintettel az otthonvezető engedélyével módosítható, amelyet minden esetben írásban rögzíteni kell.
- Kimenő alatt –biztonságod érdekében - a várost nem hagyhatod el!
- Köteles vagy bejelenteni hova távozol, továbbá a megbeszélte időre vissza kell érkezned.
- A kimenő, a magatartási szabályok megsértése esetén megvonható.
- Kimenő alatt is be kell tartanod a viselkedési szabályokat.
- Kerülnöd kell a kimenő alatt is minden olyan tevékenységet, amellyel önmagad vagy mások testi, lelki épségét veszélyeztetheted.
- Fokozottan kell figyelned arra, hogy ne keveredj olyan szituációba, amely büntetőeljárást vonhat maga után.

Eltávozás:

- A befogadó gyermekotthont csak engedéllyel hagyhatod el, pontosan meghatározva az eltávozás helyét, idejét, különös tekintettel a visszaérkezés időpontjára.
- Hazautazás gyámhatósági engedéllyel lehetséges.
- A hazautazásod költségeit az otthon fedezi, de minden esetben el kell számolnod a menetjeggyel. Ellenkező esetben köteles vagy annak árát megtéríteni!

Az engedély nélküli eltávozás:

- Abban az esetben, ha gondozási helyedről önkényesen eltávoztál, visszaérkezésed után – függetlenül attól, hogy önként jöttél-e vissza vagy a rendőrség szállított vissza - legfeljebb 3 napra a kimenőd megvonható, az eset körülményeinek feltárása céljából folytatott egyéni beszélgetések lefolytatása, illetve pszichés megsegítésed céljából.

Ünnepek:

- A karácsonyt, a húsvétot, a ballagásokat, születés- és névnapokat veled együtt megünnepeljük.

Kapcsolattartás:

- Cél, hogy a gyermekek kapcsolattartása családjukkal rendszeres legyen, a szülő-gyermek kapcsolat tovább mélyüljön.
- Lehetőleg minden gyermeknek legyen kapcsolata családjával vagy családja egy-egy tagjával.
- Akinél reális lehetőség van rá, az otthon nevelői, gyermekfelügyelői elősegítik, hogy mielőbb vissza kerülhessen családjába.

Kapcsolattartás módja:

- A látogatás rendje: szerda délután 15 órától 16 óráig, szombaton 10 órától 11:30-ig, illetve az ideiglenes beutalásról vagy nevelésbe vételről szóló határozatban foglaltak szerint.
 - Barát, illetve barátnő látogatását kérésedre a nevelő engedélyezheti.
 - A látogatások lebonyolítása kizárólag a befogadó gyermekotthon fogadó helyiségében történhet, látogatód a lakószobákba nem léphet be és ott nem tartózkodhat.
- A Házirend betartása a látogatók számára is kötelező.

Orvosi ellátás:

- Bárminemű orvosi vizsgálatra felnőtt kísért el (kivéve iskolaorvos, iskolafogászat).
- A gyógyszerek adagolása az orvos utasítása szerint és az előírásoknak megfelelően történik.
- A gyógyszerek az otthonban elzárva vannak, azokat a mindenkori beosztás szerinti nevelő, gyermekfelügyelő adja ki, és az ő jelenlétében veszi be a gyermek.

Dohányzás, alkohol és drogfogyasztás:

- Alkohol és mindennemű kábító- és bódítószer használata, birtoklása, az otthonba történő behozatala és terjesztése tilos!

Felelősség:

- Köteles vagy vigyázni az otthon állapotára, berendezési tárgyaira és azok rendeltetészerű használatára.
- Ha szándékosan kárt okoztál, azt a zsebpénzedből köteles vagy megtéríteni.

Panaszjog gyakorlása:

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumánál

a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén, valamint

c) a jogszabályban biztosított iratbetekintés megtagadása esetén.

A területi igazgató, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. Te, illetve a szülőd vagy más törvényes képviselő, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A fentiek értelmében az érintettek panasszal fordulhatnak:

- Sasné Szőke Zsuzsanna vezetőhöz (30/691-6184; szoke.zsuzsanna@baranya.ogysz.hu),
- dr. Tóth Gabriella területi igazgatóhoz (20/515-8966; Pécs, Egyetem u. 2.; toth.gabriella@baranya.ogysz.hu),

Jogvédelmi segítséget dr. Ferk Viktória gyermekjogi képviselő nyújt (elérhetősége: 20/489-9655).

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. március 28-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

Soltész Ilona

Soltész Ilona
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023. április 3.

.....
Erdeti Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023. április 26

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

Függelékek jegyzéke

I. Függelék

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata

II. Függelék

Házirend minta az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálati Befogadó Gyermekotthonai számára

III. Függelék

Szakmai protokoll minta az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálati Befogadó Gyermekotthonai számára

IV. Függelék

Az intézmény adatai

I. Függelék:
**Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szervezeti és Működési
Szabályzata**

II. Függelék:

Házirend minta az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálati Befogadó Gyermekotthonai számára

**Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Befogadó Gyermekotthonok**

HÁZIREND

- minta -

2023.

A befogadó gyermekotthon folyamatos munkarend szerint működő gyermekvédelmi otthont nyújtó szolgáltatás. Törvényben meghatározott módon rendelkeznie kell házirenddel.

A Házirend az intézmény jogszerű működésének cége, egy belső jogi forrás, ami helyi szabályok, kialakításával érvényesíti a törvényt.

A Házirend betartása a befogadó gyermekotthon minden dolgozójának és lakójának érdeke és kötelezettsége.

A befogadó gyermekotthoni telephelyek Házirendjei, a munkatársak és a gyermek közösség jóváhagyásával és egyetértésével készülnek el.

A Házirendet a vonatkozó jogszabály szerint az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat igazgatója hagyja jóvá, a Befogadó Gyermekotthon munkatársai véleményének figyelembevételével és az Érdekképviselői Fórum egyetértésével.

A Házirend egy példányát a befogadó gyermekotthonok telephelyein jól látható helyen ki kell függeszteni.

Személyi hatály

A Házirend vonatkozik mindazon gyermekekre, akik a befogadó gyermekotthon telephelyein befogadásra kerültek beutaló határozat alapján, krízis ellátottként vagy saját kérésre. A gyermekek és hozzátartozói, látogatói, valamint a befogadó gyermekotthonban szolgálatot teljesítő önkéntesek és más szakemberek vagy gyakornokok szintén a Házirend hatálya alá tartoznak. A Házirend betartása a befogadó gyermekotthon minden dolgozójának érdeke és kötelezettsége.

A Házirend alapelve, hogy szabályozásai nem állhatnak ellentétben a Gyermekek jogairól szóló 1989-ben kihirdetett Egyezményvel. és a Gyermekvédelmi Törvénnyel. A Házirend nem vonhatja el és nem csorbíthatja a gyermek alkotmányosan és az Egyezményben biztosított jogait. Nem tehet nemzeti, etnikai, világnézeti, politikai, nemek szerinti vagy egyéb megkülönböztetést.

A Házirend tartalmazza:

1. A gyermeki jogokat
2. A gyermeki kötelezettségeket
3. Magatartási szabályokat
Csoporton belüli szabályokat
 - Kapcsolattartás és látogatás rendje
 - Eltávozás és visszatérés rendje
4. Panaszjog gyakorlását
5. Zsebpénzzel, tisztasági szerekkel, ruhapénzzel való ellátás rendjét
6. Záradékokat

1. A gyermeki jogok

Jogod van ahhoz, hogy:

- jogaidat és kötelességeidet megismerd, jogaid érvényesítésének lehetőségeiről tájékoztatást kapsz,
- szabadon nyilvánítsd véleményed, személyed és vagyonedat érintő kérdésekben meghallgassanak, és választ kapsz kérdéseidre,

- érdekeid érvényesítése érdekében az Érdekképviselői Fórum tagjait szabadon választhatod,
- a téged érintő ügyekben az otthon vezetőjénél, az Érdekképviselői Fórumnál, gyermekjogi képviselőnél, törvényes képviselőnél panaszt tegyél,
- az otthon működésével, valamint csoporttársaiddal kapcsolatos panaszodat az otthonvezetőnél írásban terjesztheted elő. Az otthonvezető köteles a panaszt kivizsgálni és a szükséges intézkedéseket haladéktalanul, de legkésőbb a panasz kézhezvételét követő 7 napon belül megtenni és erről téged tájékoztatni. Az intézkedés elmaradása, illetve az általad nem megfelelőnek vélt intézkedés esetén, kérheted kérelmednek a nevelési igazgatóhelyettes elé terjesztését. A gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége minden részlegben jól látható helyen kerül kifüggesztésre.
- a számodra állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, korodnak és szükségleteidnek megfelelő nevelésben, oktatásban részesülj.
- részt vegyél a felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésednek megfelelő szabadidős foglalkozásokon,
- elmond a véleményed a nevelésről, oktatásodról, ellátásodról. Téged érintő kérdésekben meghallgassanak, tájékoztassanak.
 - támogatást kapj nevelődtől, annak érdekében, hogy a családi környezetbe visszatérhess,
- látogatót fogadj, ápolj családi és személyes kapcsolataidat, ám tudnod kell, hogy ha a gyámhivatal úgy ítéli meg, hogy a kapcsolattartók közül van olyan személy, aki fejlődésedet hátrányosan befolyásolja, a vele való kapcsolattartás jogát megvonhatja, szüneteltetheti.
- személyes tárgyaidat használd, és azok védelmet élvezzenek. Mobiltelefonodat, hordozható számítógépedet, táblagépedet a biztonságos érték-és állag megőrzés miatt az otthonban le kell adnod, melyet iskolába menetelkor, kimenő idejére megkaphatsz.
- utógondozásba, illetve utógondozói ellátásban részesülj. Az utógondozottakra vonatkozó szabályokat a fiatallal kötött megállapodásban külön is rögzítjük.
- védelemben részesülj minden fejlődésedre ártalmas környezeti és társadalmi hatással, valamint az egészségedet károsító szerekkel szemben.
 - emberi méltóságodat tiszteletben tartásuk, megvédjenek a fizikai, szexuális vagy lelki erőszaktól.
- hozzáférj a TV-ben, rádióban, újságokban, egyéb médiában a korodnak megfelelő, ismereteidet bővítő műsorokhoz, megvédjünk az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

2. A gyermeki kötelezettségek

Kötelességed, hogy:

- gondozásod és nevelésed érdekében szüleiddel, törvényes képviselőddel, gondozóiddal együttműködj, képességeidnek megfelelően tegyél eleget tanulmányi, munkahelyi és a Befogadó Gyermekotthoni kötelezettségeidnek,
- tartózkodj az egészségedet, személyiségedet károsító életmód gyakorlásától és az egészségedet károsító szerek használatától (dohányzás, alkohol, drog, játékgépek),
- tanköteles korú gyermekeknek kötelessége oktatásban részt venni. Nem tanköteles korú gyermekeknek az otthonban fejlesztő foglalkozásban vesznek részt,
- a leányanyás csoportban elhelyezett anyukáknak segítségével kötelességük gyermekükről gondoskodni. A kisgyermekkel szembeni veszélyeztető bánásmód, bántalmazása esetén, vagy a gyermek elhagyása esetén kezdeményezzük a gyermektől való külön elhelyezést,
 - betartsd az otthon házirendjét.

3. Magatartási szabályok

Általános magatartási szabályok:

- befogadó Otthon területére tudatmódosító szereket (alkohol, kábítószer stb.) nem hozhatsz be, nem adhatsz át másnak, és nem fogyaszthatsz,
 - a felszerelési és használati tárgyak épségére neked és látogatóidnak is vigyáznod kell,
 - a közös helyiségek (fürdőszoba, WC, stb.) használat utáni tisztaságáról köteles vagy gondoskodni.
 - érünk, hogy figyelj oda a környezetbarát életre, takarékoskodj a villannyal, fűtéssel, vízzel,
- más holmiját, személyes és használati tárgyait (cipő, ruha, tanszer, játék stb.) annak engedélye nélkül nem használhatod,
- köteles vagy a tűz- és balesetvédelmi szabályokat betartani. Ennek értelmében sem lehet az intézmény területén dohányozni. Nem szabad gyufával, vagy más tűzokozásra alkalmas eszközzel játszani, azt magadnál tartani!
- a látogatások meghittségének biztosítása érdekében a látogatási együttlét során jelenlévőket nem lehet zavarni,
 - hozzátartozóid a következő időpontokban látogathatnak az intézmény területén:
- telefonos kapcsolattartásra minden nap van lehetőség az intézmény készülékén, este 17-18 óra között, 3 perc időtartamban a telefonszám leadásával. Telefonos kapcsolattartásra abban az esetben nincs lehetőség, ha gyámhivatali határozatban ez szerepel, minden más esetben közeli hozzátartozóddal tarthatsz kapcsolatot, aki a határozatban szerepel,
- a bekerülésedtől számított 1 hétig szüled, testvéred az otthon házirendje alapján jöhet látogatni, ezt követően csak gyámhivatali határozattal az abban foglaltak szerint. Kivételt ez alól az képez, ha szüled részéről sérelmedre elkövetett cselekmény miatt kerültél be,
- kötelességed reggel úgy felkelni, hogy az iskolában, munkahelyen, egyéb kötelező elfoglaltságon, időben meg tudj jelenni.
- az esti lefekvést kortól, egészségi állapottól, a másnapi elfoglaltságtól függően egyénre szabottan kerül meghatározásra. Betegség esetén az orvos utasításait tartsd be.

4. A csoporton belüli szabályok:

- Köteles vagy a saját felszerelésedet rendezett és tiszta állapotban tartani, a szoba és a közös helyiségek takarításában a beosztásnak, korodnak és fizikai és mentális állapotodnak megfelelően részt venni, a berendezési tárgyakra vigyázni.
- A szándékosan vagy gondatlanságból okozott kár jóvátételében aktívan közre kell működnöd. (Mivel zsebpénzed felhasználásáról magad döntesz, ezt felajánlhatod a rongálás helyrehozatalára.)
- A ház felszerelési tárgyait (tv, dvd, rádió, játékok, konyhai gépek stb.) csak rendeltetésszerűen használd, nem szabad azokat önhatalmúan szerelgetni, javíttatni.
- A csoportok a napirendjüket maguk alakítják ki. A csoport mindennapi életével kapcsolatos véleményedre, javaslatodra számítunk.
- Minden gyereknek kötelessége a csoportközösségben adódó feladatokat ellátni, alkalomadtán az otthon környezetének megóvása, rendben tétele érdekében tevékenykedni.

Most nagyon figyelj!

1. A Befogadó Gyermekotthont csak engedéllyel hagyhatod el.
2. Szervezett programra mindig felnőtt kísér.
3. Kimenőt a csoportodban dolgozó felnőttől kérhetsz, ha azt a gyámhivatali határozat nem tiltja. A kimenő időtartama a 12 órát nem haladhatja meg.
4. Kimenők rendje: 14 éven felüli gyermekeknek adható

5. Gyámhivatali vagy gyermekvédelmi gyámi engedéllyel eltávozásra is mehatsz, ennek ideje nem lehet több mint két nap (48 óra).
6. Gyámhivatali vagy gyermekvédelmi gyámi engedéllyel két napnál több időre, szabadságra is mehatsz.
7. Ha visszatértél kimenődről, eltávozásodról vagy szabadságodról, a csoportban dolgozó nevelőnél jelentkezz!
8. Ha engedély nélkül távozol el, illetve nem térsz vissza a megbeszélte időpontra, a keresésedre indulunk.
9. Engedély nélküli távolléted után, a kimenőd megvonható. Ez azt jelenti, hogy akár egy hétig sajnós nem tudunk neked kimenőt adni. Nem a meghatározott időpontra való visszaérkezés során mérlegeljük a következő kimenők lehetőségeit.
10. Az engedély nélküli távolléted idejére nem tudunk zsebpénzt biztosítani számodra
11. Más gyermekotthonból átmenetileg nálunk lévő gyermekekre (krízises), valamint vendég státuszban nálunk lévő gyermekekre és menekült vagy oltalmazott státuszban lévő gyermekekre ettől eltérő, egyénre szabott kapcsolattartási- és kimenő rend vonatkozhat.

5. A panaszjog gyakorlása

- Te és a szülőd panaszt, a Befogadó Gyermekotthon vezetőjénél, illetve az Érdekképviselői Fórumnál szóban tehetek, - erről jegyzőkönyvet kell felvenni-, vagy a panaszt írásban terjeszthetitek elő.
- Panaszodat a befogadó gyermekotthon vezetője és az Érdekképviselői Fórum (indokolt esetben a gyermekotthon vezetőjének bevonásával és közreműködésével) is köteles kivizsgálni és a szükséges intézkedéseket haladéktalanul, de legkésőbb a panasz tudomására jutásától vagy a panaszos beadványának kézhezvételét követő 15 napon belül megtenni és erről tájékoztatni téged. Az intézkedés elmaradása vagy a panaszos által nem megfelelőnek ítélt intézkedés esetén, az Érdekképviselői Fórumhoz a kijelölt gyermekjogi képviselőhöz vagy a fenntartóhoz fordulhattok segítségért.
- A gyermekjogi képviselő nevét, elérhetőségét, illetve a befogadó gyermekotthonban tartandó fogadóórái időpontját jól látható helyen, a faliújságon találod.
- Az Érdekképviselői Fórum a panaszaid ügyében köteles eljárni, erről a gyermekotthon vezetőjét tájékoztatnia kell, illetve közreműködését kérheti a panasz kivizsgálásához.
- A befogadó gyermekotthonban élő gyermekek/ fiatalok képviselői részt vesznek az Érdekképviselői Fórum működésében. Az Érdekképviselői Fórum évente kétszer, indokolt esetben akár többször is összeülhet.

6. A zsebpénzzel, tisztasági szerekkel, ruhapénzzel való ellátás rendje

- Zsebpénzedet a törvény előírása szerinti összeget, havonta, ill. igény szerint heti-kétheti bontásban veheted fel. A zsebpénz átvételét követően, minden esetben alá kell írnod a zsebpénzkartont!
- A tisztasági szereidet havonta kapod meg.
- A téged megillető ruhapénzt, szükségleteid figyelembevételével - a törvény előírása szerint meghatározott összegben évszakonként veheted fel és költheted el. A vásárlásra elkísér egy nevelő. A ruhák megvásárlásáról ruhakartont vezetünk.

Fogadóóra

Az otthonvezető heti két órában fogadóórát tart, melyre előzetesen kell bejelentkezni. Ebben az időben van lehetősége szüleidnek, testvéreidnek, nagyszüleidnek és hozzátartozóidnak a személyes beszélgetésre.

Fogadóóra:

Jelen házirend – annak megismerése után – minden érintett gyermekre és felnőttre nézve kötelező.

Záró rendelkezések

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját szükség szerint, de legalább két évente felül kell vizsgálni, és - a jogszabályváltozások, valamint az intézmény feladatrendszerének figyelembevételével – a szükséges átdolgozásokat el kell végezni. A Szakmai Program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját az OGYSZ Nevelőtestülete 2023. ülésén megtárgyalta és elfogadta. Ennek tényét a Nevelőtestület képviselője aláírásával tanúsítja.

.....
OGYSZ Nevelőtestület képviselője

Debrecen, 2023.

.....
Erdei Sándor
országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2023.

.....
Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

III. Függelék:

Szakmai protokoll szempontsor az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Befogadó Gyermekotthonaiban dolgozó munkatársak számára

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálati Befogadó Gyermekotthonaiban szolgálatot teljesítő munkatársak szakmai feladatait és munkaköri köteleseit a jelen szakmai programmal összhangban elkészített helyi szakmai program, a munkaköri leírás és a helyi szakmai protokoll határozza meg.

A mellékelt és javasolt **szakmai protokoll szempontsor** sorrendbe veszi azokat a kötelező eljárásokat, tevékenységeket, adminisztrációs feladatokat, amelyeket az intézménybe utalt gyermek bekerülése és távozása közötti időszakban vele kapcsolatban el kell végezni. A protokoll egyértelművé teszi a kompetenciákat, igyekszik kijelölni azt, hogy kinek milyen feladata van a gondozás- nevelés folyamatában. A szakmai protokollt a befogadó gyermekotthoni telephelyek helyi sajátosságaira kell átdolgozni, kiadni, elolvasása és elsajátítása minden dolgozó számára kötelező.

I. Gyermek fogadása

<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
Személyi adatlap kitöltése	aktuális ügyeletes
A házirend, tűzvédelmi szabályzat, együttélési szabályzat elolvastatása és aláíratása (lehetőség szerint a szülővel is) értéktárgyak átvétele és annak adminisztrálása.	aktuális ügyeletes
Tájékoztatás befogadásról az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé. (Csak határozattal beutaltak esetében)	növekedékügyi előadó/asszisztens
Tájékoztatás befogadásról az oktatási intézmény felé (csak határozattal beutaltak esetében).	növekedékügyi előadó/asszisztens
Egészségügyi Anamnézis adatlap felvétele a szülővel, ha a betegszobán még nem került erre sor.	nevelő
Fénykép készítése és a körözési lap kitöltése.	növekedékügyi előadó/asszisztens
Személyleírás adataalap kitöltése (5. adatlap).	aktuális ügyeletes
Értesítés befogadásról a TGYSZ irattár felé.	növekedékügyi előadó/asszisztens
Nevelésbe vett gyermek esetén, vagy eseti gyámmal rendelkező gyermek esetén gyermekvédelmi gyám értesítése.	aktuális ügyeletes
Tájékoztatás befogadásról az iskola/óvoda felé.	otthonvezető

Adminisztrációs rendszerben adatok rögzítése (KENYSZI).	növendékügyi előadó/asszisztens
A szülő vagy törvényes képviselő tájékoztatása a befogadásról és a tájékoztatás tényének és időpontjának bejegyzése a csoportnaplóba. A hozzátartozóval történő személyes találkozásról a gyermek dönt. Az első találkozás csak kolléga jelenlétében történhet.	aktuális ügyeletes
Kapcsolatfelvétel az iskolával (a bekerülést követő 24 órán belül) a kapcsolattartás rendszerességének biztosítása, az iskolai teljesítményről folyamatos információgyűjtés a megbeszéltek naplóban történő rögzítés.	nevelő
Határozat nélkül érkezett, más gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a gyermekotthon vagy a gyermekvédelmi gyám, törvényes képviselő azonnali értesítése.	ügyeletes
Más gyermekotthonból érkezett gyermek esetén szokási körülményeinek feltárása, gyermekotthonnal való egyeztetés a sors rendezés érdekében	nevelő
Határozat nélkül érkezett, vendég, vagy nevelőszülőtől érkezett gyermek esetében a gyermek meghallgatása, előzmények felkutatása (család, gondviselő, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal).	nevelő
Amennyiben szükséges az illetékes gyámhivatal írásban történő megkeresése, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének megkérése.	nevelő
Határozat nélkül érkezett gyermekek vonatkozásában az illetékes gyermekjóléti szolgálat/központ írásban történő értesítése a gyermek hazakerüléséről, tájékoztatása, ha nem kerül sor beutalásra.	nevelő
A fenti esetben krízisesként ellátottak adatlapjának kitöltése.	ügyeletes
Beutalt gyermek érkezése esetén a Szakértői Bizottság és az Elhelyezési Szolgálat értesítése munkanapokon 24 órán belül.	otthonvezető
A befogadott gyermek tisztaságszerrel, ruhával történő ellátása.	ügyeletes
Szabályok ismertetése, hálóhelység (a gyermek fizikális és mentális állapotának, illetve a csoportdinamika figyelembe vételével, ellenőrizhetően) és szekrény kijelölése.	ügyeletes

A csoporttársak bemutatása, a lehetőségekhez mérten az intézmény bemutatása.	ügyeletes
Tájékoztatás a kapcsolattartás módjáról, idejéről.	ügyeletes
Tájékoztatás arról, hogy kérés vagy panasz esetén kihez lehet fordulni.	ügyeletes
Szükség esetén, a gyermek soron kívüli, étellel való ellátása, lefürdetése, átöltöztetése.	ügyeletes

II. Kríziskezelés

<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
A gyermek reakcióinak, viselkedésének bejegyzése a csoportnaplóba.	ügyeletes
Amennyiben a gyermeknek igénye, beszélgetés a bekerülés körülményeiről, okairól. Az érzelmeknek, indulatoknak az elfogadható mértékig szabad utat kell biztosítani. Fokozott jelenlét és kommunikáció biztosítása. Bizalom kialakítása, biztonságérzés erősítése.	ügyeletes
Az otthon pszichológusának értesítése a növendék érkezéséről és az első találkozás biztosítása.	nevelő
Sokkos állapot, a megszokottnál erőteljesebb stresszes tünetek esetén a pszichológus, orvos értesítése.	pszichológus/nevelő/ ügyeletes
A gyermek terápiás hatású fejlesztésének megtervezése a bekerüléstől számított egy héten belül.	pszichológus
A gyermek pszichés állapotáról tájékoztatás hetente legalább egyszer az otthonvezető, igazgatóhelyettes felé.	pszichológus

III. Gondozás, nevelés

<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
A gyermekcsoportban állandó felügyeletet kell biztosítani, az éjszakás éber ügyeletet tart.	ügyeletes
1. Napirend, heti terv, értékelés	
<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
Az együttélési szabályzat elkészítése, folyamatos frissítése, otthonvezető jóváhagyásával, kollégák bevonásával.	nevelők
A heti terv elkészítése és otthonvezetőnek történő leadása.	nevelők

A heti tervnek tartalmaznia kell heti 3 foglalkozást és minden második héten egy szombati, tervezett közös programot. A heti tervről az otthonvezető visszajelzést ad.	
Heti értékelés megtartása a gyerekekkel. A csoport működésének értékelése. A korrekcióra szoruló viselkedés, jelenség feltárása. Lehetőség szerint minél több alternatív jutalmazási lehetőség alkalmazása. A csoporton belüli konfliktusok kezelése. A felnőttekkel kapcsolatos panaszok meghallgatása. A hétvégi program közös tervezése.	nevelők
A gyermekek állapotáról folyamatos tájékoztatás az otthonvezető felé.	nevelők
Nevelésbe vett gyermeknél egyeztetés a gyermekvédelmi gyámmal szükség szerint, de legalább hetente.	otthonvezető
2. Hálórend és környezet kialakítás	
<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
A környezet tisztántartása a rend megőrzése a mindenkori ügyeletes feladata. Fokozott figyelemmel kell kísérni a hűtőszekrény tisztántartását az ételek szabályos tárolását. A csoportban található eszközök állapotára és a csoport rendjére, fizikai állapotára ki kell térni az ügyelet átadásánál. Az ügyelet átadásánál az erre vonatkozó információkat a csoportnaplóban kell rögzíteni.	ügyeletes
A csoport esztétikus kialakításáért, a faliújság állandó frissítéséért a csoportnevelők felelősek.	nevelő
3. Szabadidő szervezése, látogatások	
<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
Az egyik legkiemeltebb feladat a szabadidővel történő hasznos gazdálkodás megszervezése, a szabadidő kulturált eltöltésének és tartalmassá tételének tervezése. A tervezés a nevelők feladata a gyermekfelügyelők és a gyermekek bevonásával együtt. A programok végrehajtása a mindenkori ügyeletes feladata melyet röviden ismertetnie kell a csoportnaplóban. A külső szakköri vagy sportfoglalkozásokat, ha csak lehet, továbbra is biztosítani kell a gyermeknek. A csoportok maguk alakítják ki és működtetik belső foglalkozásaikat, szakköreiket. A szakköri	ügyeletes/nevelők

foglalkozások eseményiról szakköri füzetet vezetnek.	
A látogatások ideje alatt lehetőséget kell biztosítani a hozzátartozókkal történő kommunikációra. Az aktuális ügyeletes feladata annak ellenőrzése, hogy a gyermek valóban az arra, jogosult hozzátartozóval találkozzon a látogatás ideje alatt. A látogatások tartalmáról és minőségéről feljegyzés készül a csoportnaplóban, kapcsolattartási naplóban.	ügyeletes
A házirendben engedélyezetteken kívüli kimenőt, rendkívüli eltávozást az otthonvezető hozzájárulásával lehet engedélyezni.	otthonvezető
A kimenőre, eltávozásra bocsátott gyermektől meg kell kérdezni hol, kinél fogja tölteni a szabadidejét. A pontos név, cím, telefonszám rögzítésre kerül a naplóba.	ügyeletes
A büntetés végrehajtási intézményben vagy egyéb külső intézményben ellátott gondozottak esetében a rendszeres látogatás megszervezése.	nevelő
Az udvari levegőzés alkalmával a kísérő gondoskodik arról, hogy kellő mennyiségű játék és sporteszköz álljon rendelkezésre az udvaron töltött idő hasznos eltöltéséhez. Kezdeményezi és aktívan részt vesz az udvari csoportos játékok lebonyolításában (fogócska, bújócska, kidobó, foci, stb.)	ügyeletes
4. Egészségügyi ellátás, higiénia, egészséges életmódra nevelés	
<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
A gyerekek egészségügyi ellátása a betegszobával együttműködve valósul meg. Az egészségügyi szolgálat által előírt gyógyszeres és egyéb terápiák betartása a mindenkori ügyeletes feladata. Ezeket szintén rögzíteni kell a naplóban. Eddig ismeretlen egészségügyi probléma esetén azonnal jelezni kell a betegszobának. A gyógyszereket gyermekek elől elzárva kell tartani.	ügyeletes
A higiéniai szokások kialakítása és folyamatos ellenőrzése, valamint az egészséges életmódra nevelés állandó feladata csoportban szolgálatot teljesítő munkatársnak. Serdületlen gyermekek esetében részt vesz a fürdetésnél, és figyelemmel kíséri, irányítja annak menetét. A gyermekek közvetlen fürdetését fürdető	ügyeletes

szivaccsal végzi. A testi érintés előtt, tájékoztatja a gyermeket annak szükségességéről és kéri a gyerek beleegyezését. A lehetőségekhez képest maximálisan igyekszik tiszteletben tartani a gyermek egészséges szégyenérzetét és intimitás iránti igényét.	
A tiszta, rendezett ruházat biztosítása a mindenkori ügyeletes feladata. A ruházat kikészítése, mosása, teregetése és szükség szerinti javítása elsősorban az éjszakás munkatárs feladata.	ügyeletes
A főétkezések terített asztalnál, kulturált formában zajlanak, az ügyeletes részvételével. Az étkezések ideje alatt alkalmat találunk a kulturált étkezés, és az étellel való bánásmód elsajátítására. Felügyeljük az evőeszközök tisztántartását és az ételkezelésre vonatkozó szabályok betartását.	ügyeletes
5. Iskoláztatás	
<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
Iskolás gyermek esetén a befogadást követő 24. órán belül fel kell venni a kapcsolatot az iskolával.	nevelők
Az iskolába járás/kísérés módjáról a gyermek életkorának és érettségének megfelelően kell dönteni. 14 év alatti illetve érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült gyermek nem közlekedhet egyedül. A kíséréssel kapcsolatos bizonytalanság esetén az otthonvezető dönt.	nevelők
Az iskola pontos címét, az osztályfőnök nevét, telefonszámát mindenki által hozzáférhetően kell adminisztrálni. Legalább heti egy alkalommal fel kell venni a kapcsolatot az iskolával. (Tartósan szököttek esetében legalább havonta egyszer írásban.) A szülői értekezleteken, fogadóórákon lehetőség szerint részt kell venni.	nevelők
Napi szinten, a lecke kikérdezése, táska bepakolása a másnapi iskolai felkészítés, tízórai elkészítése és bepakolása	ügyeletes
Az iskolai befizetések igénylése, befizetése, elszámolás.	nevelők
Más gondozási helyre történő távozás esetén az iskola értesítése	nevelők

Iskolaváltás esetén, magántanulóvá minősítés kezdeményezésekor a törvényes képviselő és az otthonvezető tájékoztatása.	nevelők
Az iskolával kapcsolatos mindenfajta információ naprakész pontos vezetése a csoportnaplóban.	ügyeletes
A fejlesztőpedagógus felméri, a gyermek tudás szintjét tanulási képességeit, fejlesztési szükségleteit, indokolt esetben felveszi a kapcsolatot az oktatási intézménnyel.	fejlesztőpedagógus
Amennyiben súlyos tanulási nehézség, intellektusbeli hiányosság tapasztalható javaslatot kell tenni a gyermek tanulásra vonatkozó szakértői vizsgálatára az elhelyezési szolgálat esetfelelősénél.	fejlesztőpedagógus/ nevelő/pszichológus

IV. Tervezési megbeszélés előkészítése

<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
A gyermek megérkezésekor kapcsolatfelvétel a Szakértői Bizottság, Elhelyezési Szolgálat munkatársával.	otthonvezető
A pedagógiai vélemény elkészítése a határozat megérkezésétől számított 10 napon belül.	nevelő
A személyes találkozás biztosítása a gyermek és a Szakértői Bizottság, Elhelyezési Szolgálat munkatársa között. Szökésekről illetve hosszabb szökés utáni érkezésről tájékoztatás a Szakértői Bizottság, Elhelyezési Szolgálat esetfelelőse felé.	nevelő
Az tervezési megbeszélésre kísérés.	nevelő
Az tervezési megbeszélést követően a javasolt gondozási hely felkeresése a gyermekkel, szülővel.	nevelő
A gyámhivatali megbeszélésekre, tanácskozásra kísérés.	nevelő/gyermekvédelmi gyám

V. Távoztatás

<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
Eltávozáskor a gyermek búcsúztatásának megszervezése.	ügyeletes
Távozáskor a szülő értesítése és annak naplóban történő regisztrálása.	ügyeletes
A zsebpénzkarton lezárása, maradék zsebpénz átadása.	zsebpénzfelelős/nevelők
A gyermek átszállításának megszervezése, iratanyag összekészítése.	növendékügyi előadó/asszisztens
Ruhaleltár elkészítése.	leltárfelelős

Megőrzésre átvett értéktárgyak visszaszolgáltatása. A személyes használati eszközök kulturált összecsomagolása. (a bepakolásnál mindig jelen van az ügyeletes)	ügyeletes
Távozás után a szekrény, ágyneműtartó kitisztítása az ágynemű áthúzása, mosatása.	ügyeletes
Távozási értesítő leadása az irattár felé.	növendékügyi előadó
Pszichológusi esetátadás az új gondozási hely szakemberével.	otthonpszichológus

VI. Rendkívüli esemény

<i>Feladat</i>	<i>Felelős</i>
1. Azonnali tájékoztatás	
Rendkívüli eseményről azonnali tájékoztatást kell adni, hét közben az otthonvezető, hét végén az ügyeletes vezető részére, amennyiben nevelésbe vett, úgy a gyermekvédelmi gyám azonnali értesítése.	ügyeletes
A gyermekek vonatkozásában azonnali orvosi beavatkozást igénylő súlyosabb baleset, betegség esetén, illetve haláleset kapcsán.	ügyeletes
Személyi sérüléssel, vagy jelentős anyagi kárral járó bűncselekmény, rongálás vagy egyéb esemény kapcsán.	ügyeletes
Rendőrségi házkutatás, letartóztatás esetében.	ügyeletes
A gyermekek ellátását, testi épségét veszélyeztető körülmények esetén.	ügyeletes
Bántalmazás felmerülése esetén egészségügyi szakszeméllyel kapcsolatfelvétel azonnal, súlyos bántalmazás esetén rendőrség értesítése, rendkívüli eseményről feljegyzés készítése, hétköznap otthonvezető azonnali értesítése, hétvégén vezetői ügyeletes. Módszertan alkalmazásával értesítések, jelzések megtétele.	ügyeletes
2. Engedély nélküli eltávozás	
Engedély nélküli eltávozás esetén 14 év alatti gyermek esetében azonnal, 14 év felettiek esetében 24 órán belül körözés kiadása. A körözés kiadásával párhuzamosan a törvényes képviselő értesítése és az értesítés időpontjának naplóban történő rögzítése.	hivatali időben a novendékügyi előadó azon kívül az ügyeletes
Az eltávozás módjának és idejének rögzítése a naplóban.	ügyeletes

Az engedély nélküli eltávozásról történő visszaérkezéskor a körözés visszavonása, törvényes képviselő, gyermekvédelmi gyám értesítése.	növendékügyi előadó/aktuális ügyeletes
Az engedély nélküli eltávozás időtartama alatt történekről beszámolót kell íratni a gyermekkel, ha állapota ezt engedi.	ügyeletes
Nevelésbe vett gyermekek esetében az engedély nélküli eltávozásokkal kapcsolatos összesítőt kell leadni az irattárnak minden hónap végén.	növendékügyi előadó/asszisztens
Nevelésbe vett gyermekeknél a távozás tényéről, körülményeiről a gyermekvédelmi gyám tájékoztatása.	aktuális ügyeletes

VII. Vagyonvédelem

Az intézmény, a gyerekek és a kollégák vagyonának, anyagi javainak megőrzése közös felelősség. Hanyag kezelés, felelőtlen értékmegőrzés megállapítása esetén munkaügyi fegyelmi következményekkel kell számolni.
Az értékek felügyeletét átadás- átvételi elismervénnyel kell nyilvántartani.
A részlegeken található műszaki értékek és kulcsok átadását a naplóban kell rögzíteni. Kulcsot gyermeknek, más illetéktelen személynek átadni szigorúan tilos!
A szekrények, nevelői szoba, pénzkazetták, pánccelszekrények, tároló helyiségek zárása kötelező feladat.
A zsebpénzért illetve a ruházat megőrzéséért és naprakész vezetéséért az ezzel a feladattal megbízott kolléga felel.
A nagy értékű tárgyi eszközök átadás-átvétele a műszak átadásánál írásban is megtörténik a naplóban.

VIII. Adatvédelem

Az adatvédelmi szabályok betartása minden munkatársnak kötelessége.
Hivatalos szervek megkeresésére csak írásos felkérés alapján adunk tájékoztatást, az otthonvezető aláírásával.
Krízises gyermeket csak törvényes képviselőnek vagy meghatalmazottjának lehet kiadni, a személyi igazolványban található adatok, adatlapon történő feltüntetésével.

IV. Függelék:

Az intézmény adatai

Intézmény neve, címe, székhelye: Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Székhelye: 4025 Debrecen, Piac utca 9/b.

Alapító és irányító szerv neve, címe: Belügyminisztérium
1051 Budapest, József Attila utca 2-4

Fenntartó: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhelye: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Ellátási terület: országos

Alapító okiratban telephelyként feltüntetett szervezeti egységek:

	telephely megnevezése	telephely címe
1	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Bács-Kiskun Vármegye	6000 Kecskemét, Kiskert tér 6.
2	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Bajai Területi Iroda Bács-Kiskun Vármegye	6500 Baja, Árpád tér 6.
3	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Bács-Kiskun Vármegye	6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Árvácska utca 24.
4	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Baranya Vármegye	7626 Pécs, Egyetem utca 2.
5	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szikla Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye	7625 Pécs, Szikla utca 5.
6	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kiscsillag Befogadó Gyermekotthon Baranya Vármegye	7621 Pécs, Hunyadi János utca 54.
7	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Békés Vármegye	5600 Békéscsaba, Degré utca 59.
8	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Virág Befogadó Gyermekotthon Békés Vármegye	5742 Elek, Virág utca 5.
9	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Békési Területi Iroda Békés Vármegye	5630 Békés, Kinizsi utca 2/2.

10	Meghallgató és Terepiás Központ Békés Vármegye	5700 Gyula, Eminescu utca 46/A.
11	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye	3532 Miskolc, Károly utca 12.
12	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Miskolci Területi Iroda Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye	3532 Miskolc, Tímár malom utca 10.
13	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Csongrád-Csanád Vármegye	6726 Szeged, Bal fasor 6.
14	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fejér Vármegye	8000 Székesfehérvár, Tüzér utca 6.
15	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros	1081 Budapest, Alföldi utca 9-13.
16	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árnas Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros	1121 Budapest, Árnas út 40.
17	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Erzsébet Királyné Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros	1146 Budapest, Erzsébet királyné útja 6/b.
18	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Magvető Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros	1174 Budapest, Magvető utca 11.
19	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Győr-Moson-Sopron Vármegye	9024 Győr, Vasvári Pál utca 1.
20	Meghallgató és Terepiás Központ Hajdú-Bihar Vármegye	4029 Debrecen, Monti ezredes utca 7.
21	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Hajdú-Bihar Vármegye	4024 Debrecen, Vármegyeháza utca 9.
22	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Tégláskert Befogadó Gyermekotthon Hajdú-Bihar Vármegye	4030 Debrecen, Tégláskert utca 68.
23	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Heves Vármegye	3300 Eger, Dobó tér 6/A.

24	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Egri Csillagok Befogadó Gyermekotthon Heves Vármegye	3300 Eger, Jankovics Dezső utca 3.
25	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye	5000 Szolnok, Gyermekváros utca 1.
26	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Komárom-Esztergom Vármegye	2800 Tatabánya, Fő tér 4.
27	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nógrád Vármegye	3100 Salgótarján, Ruhagyári út 9.
28	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Balassagyarmati Területi Iroda Nógrád Vármegye	2660 Balassagyarmat, Munkás utca 2.
29	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Pest Vármegye	1148 Budapest, Fogarasi út 22.
30	Meghallgató és Terápiás Központ Pest Vármegye	1121 Budapest, Kalóz út 6.
31	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Somogy Vármegye	7400 Kaposvár, Orci út 18/A.
32	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Marcali Területi Iroda Somogy Vármegye	8700 Marcali, Berzsenyi u. 114.
33	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye	4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál utca 3.
34	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nyírszölösi Befogadó Gyermekotthon Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye	4432 Nyíregyháza-Nyírszölös, Vasút utca 53.
35	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Tolna Vármegye	7100 Szekszárd, Szentmiklósi út 5.
36	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Vas Vármegye	9700 Szombathely, Vörösmarty Mihály utca 11.
37	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Veszprém Vármegye	8200 Veszprém, Kossuth Lajos utca 10.
38	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Diófa Befogadó Gyermekotthon Veszprém Vármegye	8412 Veszprém-Gyulafirátót, Német utca 52.

39	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Landorhegyi Befogadó Gyermekotthon Zala Vármegye	8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 35.
40	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zala Vármegye	8900 Zalaegerszeg, Kinizsi utca 81.
41	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nagykanizsai Területi Iroda Zala Vármegye	8800 Nagykanizsa, Úrhajós út 6.

Alapító okiratban nem szereplő további szervezeti egységek:

1	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Károly Befogadó Gyermekotthon Borsod- Abaúj-Zemplén Vármegye	3532 Miskolc, Károly utca 12.
2	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Alföldi Befogadó Gyermekotthon Budapest Főváros	1081 Budapest, Alföldi utca 9-13.
3	<i>Meghallgató és Terápiás Központ Budapest Főváros</i>	<i>1081 Budapest, Alföldi utca 9-13.</i>
4	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Iránytű Befogadó Gyermekotthon Győr-Moson-Sopron Vármegye	9024 Győr, Vasvári Pál utca 1.
5	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Kicsi Manó Különleges Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye	5000 Szolnok, Gyermekváros utca 1.
6	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Árvácska Befogadó Gyermekotthon Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye	5000 Szolnok, Gyermekváros utca 1.
7	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Fészek Befogadó Gyermekotthon Nógrád Vármegye	3100 Salgótarján, Ruhagyári út 9.

8	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Orci Befogadó Gyermekotthon Somogy Vármegye	7400 Kaposvár, Orci út 18/A.
9	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szentmiklósi Befogadó Gyermekotthon Tolna Vármegye	7100 Szekszárd, Szentmiklósi út 5.
10	Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Szivárvány Befogadó Gyermekotthon Vas Vármegye	9700 Szombathely, Vörösmarty Mihály utca 11.
11	<i>Meghallgató és Terápiás Központ Vas Vármegye</i>	<i>9700 Szombathely, Vörösmarty Mihály utca 11.</i>

Elérhetőség:

+36 52/310 333
ogysz@ogysz.hu
www.ogysz.hu

Működést engedélyező szerv:

*Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal
Hatósági Főosztály
Szociális és Gyámügyi Osztály
4025 Debrecen, Erzsébet u. 27*